ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΠΡΩΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΤΡΙΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1851.

λιρρανᾶν. Ἐπὶ τοῦ περὶ προξενικῶν τελῶν τοὺς Κ. Κ. Ν. Μόσχούλαν, Α. Καστανᾶν, Πλ. Δωΐλαν, Α. Μάμουκαν, Δ. Γιαννούλην, Ἰω. Δαμιανοῦ καὶ Ἀν. Χ. Ἀναργύρου. Ἐπὶ τοῦ περὶ ἀμοιβαίας ἀσφαλείας τῶν πλοίων τοῦ ἐμπορικοῦ Ἑλλην. ναυτικοῦ, τοὺς Κ.Κ. Γ. Στάϊκον, Ἀν. Κορφιωτάκην, Ἰω. Σαγρέδον, Φ. Μαῦρον, Ἰω. Κριεζῆν, Γ. Α. Ῥάλλην καὶ Α. Χ. Ἀναργύρου. Ἐπὶ τοῦ περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1849, τοὺς Κ.Κ. Γ. Γουλιμῆν, Α. Δανόπουλον, Γ. Περωτῆν, Σκαλτσοδῆμον, Γρηγ. Κορφιωτάκην, Ἐμ. Καραμάνον καὶ Ἐλευθέρ. Καλογερᾶν. Ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ 1850, τοὺς Κ.Κ. Δ. Σκυλοδῆμον, Α. Δανόπουλον, Μ. Σισίνην, Β. Σκαλτσοδῆμον, Κ. Λιμπερόπουλον καὶ Ἐμ. Καραμάνον, τοῦ Β'. μὴ ἐργασθέντος· ἐπὶ τοῦ περὶ προπολογίας τοῦ περὶ ἐπαρχ. συμβουλίων νόμου, τοὺς Κ. Κ. Εὐσ. Οἰκονομόπουλον, Α. Παπ. Ἀθανασίου, Δ. Ζῶτον, Α. Παπαδημητριάδην, Ἐμ. Μελετόπουλον, Α. Κουμουνδοῦρον καὶ Κ. Δαγρέν· καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τοὺς Κ.Κ. Χ. Κτενίδην, Ἰω. Βάχλαν, Γ. Περωτῆν, Δ. Πολυχρονόπουλον, Χ. Οἰκονομίδην, Εὐστ. Παρίσην καὶ Δ. Φιλάρετον.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἐπ' αὐτῶν ἔκθεσιν, ἔχουσαν οὕτως.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς συνελθοῦσα ἐν τινι δωματίῳ καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰς τὸ γραφεῖον δοθείσας ἀναφορὰς ὑπὸ διαφόρων πολιτῶν ἀπὸ ἀρ. 1—38, ἀφοῦ διῆλθε ταύτας μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς γνωμοδοτεῖ·

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 1, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25 καὶ 32 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτὰς ἐν καιρῷ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ συντάξεως νόμου.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ διατάξῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν συντάξεων, ἐὰν ἡ διακοπὴ αὐτῶν δὲν ἐγένετο ἕνεκα περιπτώσεως προβλεπομένης παρὰ τοῦ νόμου τῶν συντάξεων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τῶν ἀναφερομένων καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως νόμου περὶ διαθέσεως τῶν εἰς ἐθνικὴν γῆν ἐμφυτευθεισῶν, γαιῶν ἀφίσῃ ἀνενόχλητον τὴν κατοχὴν τῶν ἀναφερομένων, καθότι τὸ δημόσιον δὲν πρέπει νὰ ἐνεργῇ ἐξαιρετικὰ μέτρα ἀπέναντι πολλῶν ἐνεργησάντων τοιαύτας ἐμφυτεύσεις.

Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 9 νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, διὰ νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν πρόνοιαν περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν παραπονουμένων ἐκ τῶν συνεπειῶν τῶν ληστρικῶν κακώσεων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 16 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 19 νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐκτιμήσῃ τὰς δικαίας ἀξιώσεις τῶν ἀναφερομένων καὶ ἐνεργήσῃ ἐν καιρῷ ὅ,τι νόμιμον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 20 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα δώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὅσον δυνατὸν ταχύτερον τὰς χρειώδεις πληροφορίας περὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐπαιρώθη ἡ ἐκλογὴ αὕτη, νὰ διαβιβάσῃ τὰ πρακτικὰ αὐτῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 26 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ χρειώδη.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 27 νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐξετάσῃ δεόντως καὶ πληροφορήσῃ τὸ σῶμα περὶ τῶν κατὰ τοῦ προξένου Σμύρνης παραπόνων τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 28 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ τὴν δέουσαν πρόνοιαν καὶ περιβάλῃ τὴν ἀνεστῶσαν τοῦ ἀναφερομένου κατάστασιν, κατόπιν δὲ νὰ διευθύνῃ τὴν ἀναρρᾶνεις τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἐν καιρῷ τοῦ περὶ συντάξεων νόμου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 29 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκτεθέντα καὶ πράξῃ ὑπὲρ τῶν ἀναφερομένων ὅ,τι ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἔθνους καὶ ἡ φιλοξενία ἀπαιτεῖ· πληροφορήσῃ δὲ τὴν Βουλὴν περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς συστάσεως ταύτης.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30 νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον, διότι αἱ τοιαῦται φύσεως αἰτήσεις, κατὰ προηγουμένην τακτικὴν ἀπόφασιν, ζητοῦνται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου προσώπου, διὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 31 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ γνῶσιν τῆς αἰτήσεως καὶ προτάσεως τοῦ ἀναφερομένου καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 33 νὰ κατατεθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Βουλῆς.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 34 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα ἐξετάσῃ ἐπὶ τῶν ἐκθετομένων, ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖ τὸ δημόσιον συμφέρον καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 35 συστήνεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργεῖον, ὅπως πραγματοποιηθῇ, ὅσον δυνατὸν ταχύτερον, ἡ εὔλογος αἴτησις τῆς χήρας τοῦ ἀειμνήστου Νικηταρᾶ, ὡς καὶ ἄλλων τοιούτων περιφανῶν ὀνομάτων, διότι ἡ παράλειψις τῆς ἀμοιβῆς καὶ περιθάλψεως τούτων προστρίβει μῶμον εἰς τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 36 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου, καὶ λάβῃ ταχεῖαν πρόνοιαν περὶ τῆς ἀποζημιώσεώς του, καθόσον τοιαῦται ἀπαιτήσεις μένουσαι ἐκκρεμεῖς, προσβάλλουσι τὴν δημοσίαν πίστιν καὶ παρέχουσι δίκαια παράπονα· ἐπειδὴ δὲ αἱ πληρωμαὶ αὗται, καὶ πολλαὶ ἄλλαι τοιαύτης φύσεως, ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ λησθησόμενον μέτρον περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων παρὰ τῆς τότε ἐθνικῆς τραπέζης, νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν σύνταξιν καὶ τὴν ἐνώπιον τῶν βουλῶν εἰσαγωγὴν τοῦ νόμου τούτου, σύμφωνα μὲ τὰ παρὰ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἀποφασισθέντα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 37 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἵνα ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 38 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον καὶ νόμιμον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἀναφερομένου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 5 Φεβρουαρίου 1851.

Ὁ Εἰσηγητὴς Κ. Δ α ρ ε τ ώ τ η ς.»

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ περὶ ταμείων νομοσχεδίου, καὶ παρατηρήσαντός τινος, ὅτι καὶ οἱ κλητῆρες πρέπει νὰ διορίζωνται ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ταμίου, ἐξέθηκε τις ὅτι αὐδεὶς τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 ὑπαλλήλων πρέπει νὰ διορίζηται ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ταμίου, ἀλλ' ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ θεωρεῖ προτιμότερον νὰ γίνηται τοῦτο διὰ τοὺς κλητῆρας, μὴ ἔχοντας διαχείρισίν τινα, ἀλλ' ἁπλῶς ὄντας ὑπηρέτας τοῦ γραφείου, παρὰ διὰ τοὺς εἰσπράκτορας, οἵτινες ἔχοντες χρηματικὴν διαχείρισιν, ἀπαιτεῖτσι νὰ ἦναι καὶ ἀνεξάρτητοι, διοριζόμενοι ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἀφαιροῦντες ἀπὸ τοὺς ταμίας τὸ δικαίωμα τοῦ προτείνειν τοὺς εἰσπράκτορας, καθιστῶμεν αὐτοὺς ἀνευθύνους διὰ τὰς ἐλλείψεις τῶν εἰσπρακτόρων, καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἐπιψηφίζοντες τὸ νομοσχέδιον, προτιθέμεθα τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, περιπλέκομεν αὐτὴν πλειότερον δι' ἀπαιτήσεων ἀσυμφόρων, διότι πῶς ἄλλως θέλει δυνηθῇ ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐπιπλήξῃ τὸν ταμίαν δι' ἐλλείψεις τοῦ εἰσπράκτορος, ἀφ' οὗ εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ οὐδόλως ἐζητήθη τοῦ ταμίου ἡ γνώμη; Ὁμιλῶν δὲ περὶ εὐθύνης τοῦ ταμίου δὲν ἐννοεῖ, ὅτι οἱ ταμίαι πρέπει νὰ ἦναι ὑπεύθυνοι δι' ὅλας ἐν γένει τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς καταχρήσεις τοῦ εἰσπράκτορος, ἀλλὰ δι' ἐκείνας μόνας, τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ ὁ ταμίας διὰ τῆς αὐστηρᾶς του ἐπιτηρήσεως.

Προσθέντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι τὰ περὶ εὐθύνης τῶν ταμιῶν καὶ εἰσπρακτόρων κανονίζονται ἐν τῷ παρουσιασθέντι περὶ λογιστικοῦ νομοσχεδίῳ, δι' οὗ ὁ εἰσπράκτωρ τίθεται ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ ταμίου, καὶ ὁ μὲν εἰσπράκτωρ θεωρεῖται ὑπεύθυνος ἐνώπιον τοῦ ταμίου, οὗτος δὲ ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλ' ὅτι ἡ εὐθύνη τῶν ταμιῶν δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς πράξεις τῶν εἰσπρακτόρων, τὰς ὁποίας νὰ ἐμποδίσῃ δὲν ἠδύνατο ὁ ταμίας. Ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ ἂν παραδέχηται τὸ ἄρθρ. 12 μὲ τὴν προσθήκην τοῦ δευτέρου ἐδαφίου, τοῦ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προταθέντος καὶ τροπολογηθέντος ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 12. Οἱ γραφεῖς, εἰσπράκτορες καὶ κλητῆρες τῶν ταμείων διορίζονται καὶ παύονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Οἱ εἰσπράκτορες διορίζονται ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν ταμιῶν. »

Αἰτήσαντος δέ τινος νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἡ διὰ τοὺς γραφεῖς τῶν ὑπουργείων καὶ ἐφορειῶν παραδεχθεῖσα διάταξις τοῦ νὰ μὴ παύωνται εἰμὴ διὰ Β. διατάγματος, ὅταν ὑπερετήσωσι δύο κατὰ συνέχειαν ἔτη, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ συναινοῦντος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον καὶ 3 παράγραφος, ἔχων οὕτως·

« Οἱ γραφεῖς ὑπηρετήσαντες συνεχῶς ἐπὶ δεκαετίαν δὲν παύονται εἰμὴ διὰ Β. διατάγματος. »

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 13 αἰτήσαντός τινος νὰ τεθῇ ἀντὶ τοῦ 80 ἢ 100, 60 ἢ 80, θετικὸς ἀριθμὸς τὸ 80 ἕως 100, 60 ἕως 80, καὶ τοῦτο

διὰ νὰ γίνηται βαθμηδὸν ἡ αὔξησις τῆς μισθοδοσίας ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπαλλήλου, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν μὴ ἀναστᾶσα, καὶ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 13 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω.

Μέρος Β'.

«Ἄρθρ. 13. Οἱ μισθοὶ τῶν ταμιῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν προσδιορίζονται ὡς ἀκολούθως·

Ὁ κεντρικὸς ταμίας λαμβάνει κατὰ μῆνα . . . δραχ.	400
Ὁ ὑποταμίας . . . . . »	300
Οἱ ταμίαι Α. τάξεως . . . . . »	250
» Β'. » . . . . . »	200
» Γ'. » . . . . . »	160

Οἱ γραμματεῖς, οἱ γραφεῖς καὶ οἱ κλητῆρες τοῦ κεντρικοῦ ταμείου μισθοδοτοῦνται ὡς καὶ οἱ τῶν ὑπουργείων.

Οἱ γραμματεῖς τῶν ταμείων λαμβάνουν.

Τῶν τῆς Α'. τάξεως . . . . . δραχ.	140
» » Β'. » . . . . . »	120
» » Γ'. » . . . . . »	100

Οἱ γραφεῖς τῶν ταμείων.

Τῶν τῆς Α'. τάξεως ἀνὰ . . . . . δραχ.	100 καὶ 80
» » Β'. » » . . . . . »	80 καὶ 60
Οἱ εἰσπράκτορες ἀνὰ . . . . . »	40

Τὸ ἐνοίκιον τῶν ταμιακῶν καταστημάτων εἶναι εἰς βάρος τῶν ταμιῶν, μεχρισοῦ ἀνεγείρῃ βαθμηδὸν ἡ Κυβέρνησις τοιαῦτα δημόσια καταστήματα.»

Ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρ. 14, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 14. Οἱ ταμίαι λαμβάνουσι διὰ τὰ ἔξοδα τῶν γραφείων των σταθερὰν μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν χωρὶς νὰ ὑπάγωνται δι' αὐτὰ εἰς λογοδοσίαν.

Ὁ κεντρικὸς ταμίας . . . . . δραχ.	70
Οἱ τῆς Α'. τάξεως ταμίαι . . . . . »	30
» » Β'. » » . . . . . »	25
» » Γ'. » » . . . . . »	20

Χορηγεῖται προσέτι εἰς τοὺς ταμίας καὶ τοὺς εἰσπράκτορας ποσοστὸν ἐφ' ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοσίων ἐσόδων, ἐξαιρουμένων·

α'. Τῶν παραδιδομένων ἀπὸ τὰ εἰδικὰ ταμεῖα,

β'. Τῶν ἐκ τῆς πωλήσεως δημοσίων γεννημάτων καὶ τῆς σμύριδος,

γ'. Τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων,

δ'. Τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν τῆς ἐθνικῆς τραπέζης.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 15 παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ ἐν αὐτῷ 2 ἐδάφ. καθιεροῖ τὴν καταστρεπτικὴν ἀρχὴν τῶν καθυστερήσεων, αἵτινες εἶναι τὸ μεγαλείτερον διὰ τὴν Ἑλλάδα δυστύχημα· καὶ δὲν δύναται μὲν ἤδη νὰ ἐξετάσῃ τὰς ἐν γένει ἀφορμὰς τῶν καθυστερήσεων, ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι τινες ἐξ αὐτῶν εἰσὶν ἀναπόφευκτοι καὶ δικαιολογημέναι, ὥστε οὐδὲ τὸ δημόσιον δύναται νὰ ἐκβιάσῃ τοὺς ὀφειλέτας εἰς ἐξόφλησίν των. Ἀλλὰ διὰ τοῦ παραγράφου αὐτοῦ χορηγοῦντες ὠφέλειαν εἰς τοὺς εἰσπράκτορας, προτρέπομεν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ βιαιότερα κατὰ τῶν ὀφειλετῶν μέσα, καὶ ἐπειδὴ δυστυχῶς, ὡς ἡ ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ λέγει, οἱ μεγάλων ποσοτήτων ὀφειλέται, ἰσχυροὶ ὄντες, μένουσιν ἀκαταδίωκτοι, τὸ βάρος ὅλον τῆς καταδιώξεως θέλει ἐπιπίπτει κατὰ τῆς ἀδυνάτου τῶν πολιτῶν τάξεως, τῶν γεωργῶν, τῶν χωρικῶν καὶ ἐν γένει τῶν βιομηχάνων, διὸ καὶ ἐξαιτεῖται τὴν ἐξάλειψιν τοῦ παραγράφου αὐτοῦ.

Εἰπόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ φανῇ αὐστηρὰ ἐν γένει κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ οὐχὶ διὰ τοιούτων παρατηρήσεων νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτούς· ἐὰν δὲ ὑπάρχωσί τινες ἐξ αὐτῶν ἰσχυροὺς καὶ δικαίους λόγους ἔχοντες, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ λάβῃ ἰδίαν περὶ αὐτῶν πρόνοιαν· παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι πολλαὶ αὐτῶν τῶν καθυστερήσεων προέρχονται ἀπὸ αἴτια, ἅτινα ὡς δίκαια παραδεχθεῖσα καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις, προσηνέχθη συγκαταβατικώτατα εἰς πολλοὺς ὀφειλέτας· ὅ,τι ὅμως θεωρεῖ ὡς κυρίαν ἀφορμὴν τῆς ἐπὶ τοσοῦτον αὐξήσεως τῶν καθυστερήσεων εἶναι ἡ ἔλλειψις νόμου κανονίζοντος τὸν τρόπον τῆς ἐξοφλήσεως τῶν καθυστερημάτων αὐτῶν, τὸν ὁποῖον καὶ ἡ Βουλὴ πολλάκις ἐζήτησε καὶ ὁ ὑπουργὸς ὑπεσχέθη νὰ παρουσιάσῃ· διὸ ἐπιμένει ζητῶν τὴν προσαγωγὴν τοιούτου νόμου, διότι ἡ ἐλπὶς τοῦ νόμου αὐτοῦ συντελεῖ, ὥστε οἱ ὀφειλέται ν' ἀναβάλλωσι τὰς πληρωμάς των.

Ἄλλου δὲ ἀντειπόντος, ὅτι, ἀφ' οὗ ἡ ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ ἀπέδειξε τὴν ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν αὔξησιν τῶν καθυστερήσεων εἰς 15 ἑκατομμύρια δραχ. ὀφείλει αὕτη οὐ μόνον νὰ μὴ περιστείλῃ τὴν καταδίωξιν, ἀλλὰ ν' ἀπαιτήσῃ μᾶλιστα ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τὴν ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ ἐξάλειψιν τῶν καθυστερήσεων·

καὶ προσθέντος ἑτέρου, ὅτι συμφωνεῖ μὲν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αὐστηρὰν τῶν ὀφειλετῶν καταδίωξιν, ἐριστᾷ ὅμως τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν περισταλὴν τῶν ἀδίκων καταδιώξεων ὀφειλετῶν, οἵτινες ἢ ἐπλήρωσαν καὶ μένουσιν ἐγγεγραμμένοι ὡς ὀφειλέται εἰς τὰ βιβλία τοῦ ταμείου, ἢ ἐνεγράφησαν κατὰ λάθος δίς, καὶ ἐπεβαρύνθησαν μὲ φόρον πλέον τοῦ ἀληθοῦς· ἀναστὰς ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ μέτρων ληφθέντων ἢ ληφθησομένων κατὰ τῶν καθυστερούντων, ἀλλὰ περὶ ἀμοιβῆς τῶν προσώπων ἐκείνων, εἰς ἃ θέλει ἀνατεθῇ ἡ εἴσπραξις τῶν καθυστερήσεων, αἵτινες δυστυχῶς ὑπάρχουσι καὶ θέλουν ὑπάρχει ἐπὶ πολὺν ἔτι χρόνον ἐν Ἑλλάδι. Μὴ δυνάμενος δὲ νὰ ἐκθέσῃ ἐνταῦθα τὰ περὶ τῶν καθυστερημάτων, φρονεῖ, ἀπαντῶν μόνον εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσαντα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πάντοτε ἐπρόσεξε ν' ἀποφύγῃ τὰς ἀδίκους καταδιώξεις, καὶ πάντοτε προσηνέχθη συγκαταβατικώτερον εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἐκείνους, οἵτινες διὰ περιστάσεις ἀνωτέρας τῶν δυνάμεών των καθυστέρησαν τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους των.

Μετὰ ταῦτα παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου, διὰ μὲν τὰς τῶν τρεχουσῶν χρήσεων καθυστερήσεις δίδει ἓν τοῖς ἑκατὸν μόνον, διὰ δὲ τὰς τῶν κλεισμένων ἓν καὶ ἥμισυ. Μολονότι δὲ ὁ ὑπουργὸς πρὶν εἰσαγάγῃ τὸ νομοσχέδιον, ἐμελέτησεν ἐσκεμμένως τὸ ὁποῖον δι' αὐτοῦ εἰσάγει νέον σύστημα οἰκονομικὸν, φρονεῖ ὅμως, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς αὐξάνει τὰς καθυστερήσεις, διότι οἱ εἰσπράκτορες διὰ νὰ λάβωσι πλειοτέραν ἀμοιβὴν, θ' ἀφίνωσιν ἀνείσπρακτα τὰ ἀπὸ φόρους ἑκάστης χρήσεως προερχόμενα χρήματα, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ προτιμότερον νὰ δίδηται ἓν μὲν τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν καθυστερήσεων τῶν κλεισμένων χρήσεων, καὶ ἓν ἥμισυ διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν τῆς τρεχούσης χρήσεως, καὶ τοιουτοτρόπως οἱ εἰσπράκτορες ἔχοντες πλειότερον ὄφελος, θέλουσι προθυμοποιεῖσθαι περισσότερον εἰς τὴν ἔγκαιρον εἴσπραξιν.

Ἀντέλεξεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι μεθ' ὥριμον τῷ ὄντι σκέψιν παρουσίασεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, καὶ πέποιθεν, ὅτι τὸ ὑπ' αὐτοῦ καθιερούμενον σύστημα εἶναι τὸ προτιμότερον, διότι διὰ μὲν τὰς εἰσπράξεις τῶν φόρων ἑκάστης χρήσεως ἡ Κυβέρνησις ὁλόκληρος ἔχει ἄμεσον συμφέρον νὰ καταβάλλῃ ὅλας αὐτῆς τὰς προσπαθείας εἰς τὴν ταχείαν καὶ ἀκριβῆ αὐτῶν ἐνέργειαν, καθ' ὅσον δὲν ἀπαντῶνται εἰς αὐτὰς τοσαῦται δυσκολίαι, ὅσαι περὶ τὴν εἴσπραξιν ἑνὸς χρέους παλαιοῦ,

διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται ζῆλος καὶ προσπάθεια ἐκ μέρους τοῦ εἰσπράκτορος, ἐφ' ᾧ καὶ πρέπει ν' ἀμείβηται περισσότερον· δὲν θεωρεῖ δ' οὐδόλως ἰσχυρὰν τὴν σκέψιν, ὅτι ὁ εἰσπράκτωρ ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ἐλπίδι μελλούσης πλειοτέρας ἀμοιβῆς θέλει παραμελήσει τὴν εἴσπραξιν, ἐνῷ ἔχει συμφέρον εἰς τὸ νὰ κατορθώσῃ πλειοτέραν εἴσπραξιν, διὰ νὰ λάβῃ καὶ πλειότερον ποσοστὸν, καὶ ἐνῷ οὐδεμίαν ἔχει βεβαιότητα ἂν θὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος.

Συμφωνήσαντος δ' ἄλλου μετὰ τοῦ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσαντος, καὶ ζητοῦντος νὰ ὁρισθῇ ὁ χρόνος, καθ' ὃν θεωροῦνται αἱ χρήσεις κλεισμέναι, εἰς τρία τοὐλάχιστον ἔτη πρὸ τοῦ τρέχοντος, ἀντέκρουσεν ἕτερος τὴν γνώμην ἀμφοτέρων, εἰπὼν, ὅτι οἱ καθυστεροῦντες τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους των, δικαίως πρέπει καὶ νὰ θεωρῶνται ὡς ὀφειλέται δύστροποι καὶ στρεψόδικοι, καὶ ἑπομένως εἶναι ἄδικον νὰ στιγματίζωνται οἱ ἐγκαίρως ἐξοφλοῦντες τὸ χρέος των διὰ τῆς προτεινομένης αὐξήσεως τῆς ἀμοιβῆς τῶν εἰσπραττόντων ἐντὸς τοῦ ἔτους τοὺς φόρους τοῦ δημοσίου, ἐνῷ ὁ ὑπουργὸς, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰς δυσχερείας καὶ τοὺς κόπους, τοὺς ὁποίους θὰ καταβάλῃ ὁ εἰσπράκτωρ εἰς τὸ νὰ εἰσπράξῃ τὰ ἀπὸ τοιούτους ὀφειλέτας καθυστερούμενα, δικαίως ὥρισε δι' αὐτὸν ἀνωτέραν ἀμοιβήν.

Ἐπὶ τούτοις, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 15 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 15. Τὸ ποσοστὸν προσδιορίζεται ὡς ἑξῆς·

Ἓν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἀμέσων φόρων ἀναγομένων.

Ἓν καὶ ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν κλεισμένων χρήσεων ἀναγομένων καὶ,

Ἓν καὶ ἓν τέταρτον τοῖς ἑκατὸν ἐφ' ὅλων τῶν εἰσπράξεων τῶν εἰς τὰ λοιπὰ κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀναγομένων. »

Μὴ ὑπαρχούσης δὲ παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 16 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 16. Τὰ γινόμενα ἔξοδα εἰς τὴν μετακόμισιν τῶν ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων εἰσπραττομένων χρημάτων, καὶ εἰς ἀποστολὰς ὑπαλλήλων τῶν ταμείων πρὸς ἐπιθεώρησιν καὶ ἐξέλεγξιν τῶν πράξεων τῶν εἰσπρακτόρων πληρόνονται ἐκ τοῦ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα χορηγουμένου εἰς τοὺς ταμίας καὶ τοὺς εἰσπράκτορας ποσοστοῦ.

Τὰ ἔξοδα τῆς περιοδείας τῶν εἰσπρακτόρων εἶναι εἰς βάρος αὐτῶν. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 17 ἄρθρου εἷς μὲν παρετήρησεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐνταῦθα χορηγουμένη ἀμοιβὴ τῶν εἰσπρακτόρων τίθεται, ἵνα εὑρίσκοντες οὗτοι συμφέρον, ἐπιτείνωσι τὸν περὶ τὰς εἰσπράξεις ζῆλόν των, δὲν πρέπει νὰ διανέμωνται ἀπὸ τοῦ ἴσου τὴν ἐκ τῶν εἰσπράξεων ἀμοιβὴν ὅ,τε δραστήριος καὶ ὁ ὀλιγωρῶν τῶν χρεῶν του εἰσπράκτωρ· διὸ προτείνει νὰ τεθῇ ὡς τροπολογία, ὅτι ἕκαστος εἰσπράκτωρ θέλει λαμβάνει τὴν ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐνεργείας του ἀμοιβήν. Ὁ δ' εἰσηγητὴς ἀντεῖπεν, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης τροπολογίας ἤθελε προσγεννηθῇ πικρά τις ἀδικία πρὸς τοὺς εἰσπράκτορας, καθ' ὅσον πᾶς ταμίας εἰς μὲν τὸν παρ' αὐτοῦ εὐνοούμενον ἤθελεν ἀναθέτει τὰς εὐκολωτέρας εἰσπράξεις, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς, τὰς πολυπόνους καὶ δυσχερεῖς.

Ἀντειπόντος δ' ἄλλου, ὅτι τοιοῦτος φόβος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἐπειδὴ, διοριζομένων τῶν εἰσπρακτόρων κατὰ δήμους καὶ τμήματα, δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ ὁ ταμίας τοὺς δυστρόπους ἢ προθύμους περὶ τὴν ἀπότισιν ὀφειλέτας, ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπών, ὅτι καὶ ἡ κατὰ δήμους διαφορὰ εἶναι πολλάκις οὐσιώδης, ἐπειδὴ οἱ μὲν τούτων δύνανται οὐ μόνον νὰ ὦσι πενιχροὶ καὶ γειτνιάζοντες, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ εὔποροι, ἄλλοι δὲ τοὐναντίον, ὥστε καὶ κατὰ δήμους ἰσχύει νὰ διευκολύνῃ ὁ ταμίας ὃν ἤθελεν ἐπιθυμήσει εἰσπράκτορα· καὶ ὅτι δὲν δύναταί τις εἰσπράκτωρ, λόγῳ τοῦ ὅτι θέλει συμμερισθῇ μετ' ἄλλων τὰς ἀμοιβάς, νὰ παραμελήσῃ τὰ ἴδια χρέη, διότι ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης οὐχ ἧττον θέλει ζημιωθῇ καὶ αὐτός.

Καὶ ἄλλος δὲ προσέθηκεν ὅτι δὲν εἶναι ἐρικτὸν τὸ μέτρον τῆς εἰς ἕνα ἕκαστον ἀμοιβῆς, ἐπειδὴ ἐὰν ταμίας τις ὑποτεθῇ ἔχων δύω εἰσπράκτορας καὶ πέντε ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του δήμους, ἀναγκαίως θέλει διασθῇ εἰς μὲν τὸν ἕνα τῶν εἰσπρακτόρων νὰ παραχωρήσῃ τοὺς τρεῖς, εἰς δὲ τὸν ἕτερον, τοὺς λοιποὺς δύω δήμους, καὶ ἐκ τούτου μάλιστα προσγεννᾶται ἡ μεταξὺ εἰσπρακτόρων διάκρισις. Ἄλλως τε, οὐδεὶς τούτων δύναται νὰ παραμελήσῃ τὰ χρέη του, διότι καὶ ποινὴ τῷ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ταμίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀπολυθῇ.

Ἐπὶ τούτοις, ὑποστηριζόντων καὶ ἄλλων τὴν τροπολογίαν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη αὐτήν. Ἀκολούθως δ' ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 17. Ἐκ τοῦ καθαροῦ ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ἑκάστης ἐπαρχίας τὸ ἓν πέμπτον λαμβάνει ὁ ταμίας καὶ τὰ

λοιπὰ τέσσαρα πέμπτα διανέμονται ἐξ ἴσου εἰς ὅλους τοὺς εἰσπράκτορας τοῦ ἁρμοδίου ταμείου.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 18 ἄρθρου, ὁ μὲν ὑπουργὸς ἐρωτηθεὶς διεσάφησεν, ὅτι αἱ εἰς τοὺς τελώνας διδόμεναι νόμιμοι χορηγήσεις θέλουσι λαμβάνεσθαι ὑπὸ τῶν ἀναπληρούντων αὐτοὺς ταμιῶν, οἵτινες ὅμως δὲν θέλουσι λαμβάνει καὶ τὰς εἰς τοὺς ταμίας χορηγουμένας· ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τοῦτο τε τὸ ἄρθρον καὶ τὰ προσεχῆ 19, 20, 21, 22 καὶ 23 δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 18. Οἱ ταμίαι, οἵτινες ἐκπληροῦν καὶ χρέη τελωνιακῶν ἀρχῶν, λαμβάνουσι τὰς διὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας προσδιωρισμένας ἐπιχορηγήσεις.

Ἄρθρ. 19. Οἱ ἀπολυόμενοι τῆς ὑπηρεσίας καὶ οἱ μετατιθέμενοι εἰς ἄλλην θέσιν ταμίαι ὀφείλουν ἄνευ ἀναβολῆς νὰ παραδίδωσιν εἰς τοὺς διαδόχους των αὐτοπροσώπως καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς, ἢ ἐν ἐλλείψει διοικητικῆς, τῆς δημοτικῆς τοῦ τόπου ἀρχῆς, τὰ ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῶν χρήματα, τὰ ἡμιξωρλημένα χρηματικὰ ἐνταλματα, τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν συγχωρημένων προπληρωμῶν, τὸν ἔνσημον χάρτην, τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν ἐπὶ πιστώσει λαβόντων ἔνσημον χάρτην, ὅλους τοὺς χρηματικοὺς τίτλους τοῦ δημοσίου καὶ ἅπαντα τὰ βιβλία καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τοῦ ταμείου. Ὀφείλουν προσέτι νὰ θεωρήσωσι τοὺς μετὰ τῶν εἰσπρακτόρων λογαριασμούς των, καὶ νὰ παραδώσωσιν αὐτοὺς καθαρισμένους εἰς τοὺς διαδόχους των.

Περὶ τῆς παραδόσεως ταύτης συντάσσονται τριπλᾶ πρωτόκολλα κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξ ὧν τὸ ἓν στέλλεται παρὰ τῆς παρούσης κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου διοικητικῆς ἢ δημοτικῆς ἀρχῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, τὸ δὲ, κρατεῖ ὁ παραλαβών, καὶ τὸ ἕτερον ὁ παραδοὺς ταμίας.

Ἄρθρ. 20. Ἐὰν ὁ ἀπολυθεὶς τῆς ὑπηρεσίας ἢ μετατεθεὶς ταμίας ἀρνηθῇ ἡ ἀναβάλῃ ἀδικαιολογήτως τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 50—300 δραχμῶν, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· ἐνεργεῖται δὲ ἡ παράδοσις τοῦ ταμείου κατὰ τὰ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

Ἄρθρ. 21. Ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τοῦ ταμίου ἢ ἄλλου κωλύματος, ἐμποδίζοντος αὐτὸν νὰ παραδώσῃ αὐτοπροσώπως τὸ ταμεῖον, ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ, ἢ ἐν ἐλλείψει διοικητικῆς, ἡ δη-

μοτική καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου σφραγίζουσι τὸ κατάσημα τοῦ ταμείου, λαμβάνουσι τὰ κατάλληλα πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ μέτρα καὶ ἀναφέρουσιν ἀμέσως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ἄρθρ. 22. Εἰς τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ προβλεπομένην περίπτωσιν αἱ ἐνεργήσασαι τὴν σφράγισιν τοῦ καταστήματος ἀρχαὶ ὀφείλουν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἀποσφράγισιν τοῦ καταστήματος καὶ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου πρὸς τὸν νέον ταμίαν, ἢ τὸν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ διορισθέντα προσωρινὸν διαχειριστὴν τοῦ ταμείου, καὶ νὰ ὑπογράψωσιν εἰς τὰ περὶ παραδόσεως πρωτόκολλα.

Ἄρθρ. 23. Ὁ διάδοχος ταμίας, ὅστις ἤθελε παραλάβει τὸ ταμεῖον ἐναντίον τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὁριζομένων, καθίσταται ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ προκατόχου του ὑπεύθυνος ἐνώπιον τοῦ δημοσίου διὰ πᾶσαν ἐκ τῆς πράξεως ταύτης προκύψασαν εἰς αὐτὸ ζημίαν.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 24 ἄρθρου ἐπηρώτησέ τις, ἂν, κωλυομένου τοῦ ταμίου ἐξ ἀσθενείας, δύνατα, ὡς ἐπροενοήθη καὶ ἐν τῷ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ἐφορειῶν νόμῳ, νὰ ἐκπληροῖ τὰ χρέη αὐτοῦ ὁ γραμματεύς. Ὁ δ' εἰσηγητὴς ἀπήντησεν, ὅτι ἐνταῦθα δὲν δύναται ὁ γραμματεὺς νὰ διαδεχθῇ δικαιωματικῶς τὸν ταμίαν, διότι καταγρέφεται οὕτως ἡ ἐπὶ τοῦ ταμίου ἐπικειμένη εὐθύνη. Ἐν περιπτώσει λοιπὸν νοσήματος, αὐτὸς ὁ ταμίας ἀνατίθησιν ὑπ' εὐθύνην ἰδίαν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του εἰς πρόσωπον ἰδιαιτέρας ἐμπιστοσύνης· ἢ, ἂν δὲν δύναται τοῦτο, λαμβάνει πρόνοιαν τὸ ἀρμόδιον ὑπουργεῖον. Ἐν γένει δὲ ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1834 ὁριζόμεναι διατάξεις, ἕως ἂν δημοσιευθῇ ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ παρασκευασθεὶς νόμος.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἐρεξῆς·

ΜΕΡΟΣ Γ'.

«Ἄρθρ. 24. Οἱ ταμίαι δίδουσιν ἐγγύησιν εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, εἴτε εἰς ἀκίνητα κτήματα κατὰ τὰ ὡρισμένα ἐν τῷ νόμῳ τῆς 24 Αὐγούστου 1836.»

Ἀναγνώσθη ἔπειτα καὶ τὸ 25 ἄρθρον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτως·

«Ὁ νόμος τοῦ 1845, περιορίσας ὑπὲρ τὸ δέον τὴν ἐγγύησιν τῶν ταμιῶν, κατέστησεν αὐτὴν ἀνεπαρκῆ καὶ ἀνωφελῆ εἰς τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐδίδετο. Τὸ ὑπ' ὄψιν σας νομοσχέδιον

ἐπιφέρει ἱκανὴν αὐτοῦ αὔξησιν, καὶ διὰ προνοητικῶν διατάξεων καθιστᾷ αὐτὴν ἀσφαλεστέραν καὶ χρησιμωτέραν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ, καί τοι ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως ταύτης, διστάζει μολαταῦτα νὰ τὴν παραδεχθῇ καθ' ὁλοκληρίαν, φοβουμένη μὴ αὕτη φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὴν ἐκλογὴν ἱκανῶν καὶ τιμίων, μὴ δυναμένων ὅμως νὰ δώσωσι τοιαύτην ἐγγύησιν ταμιῶν. Προτείνει ἑπομένως νὰ περιορισθῇ ἡ εἰς χρήματα ἡ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης ἐγγύησις,

Τοῦ μὲν κεντρικοῦ ταμείου εἰς δραχ.	. . . . .	10,000
Τοῦ ταμείου Α'. τάξεως	. . . . .	8,000
» Β'.	. . . . .	6,000
» Γ'.	. . . . .	4,000

Θεωρεῖ προσέτι ἀναγκαῖον νὰ δίδωσι καὶ οἱ εἰσπράκτορες ἐγγύησιν, ἥτις νὰ προσδιορισθῇ εἰς δραχ. 500, ἐξ ὧν 200 νὰ καταβάλλωνται πάντοτε εἰς μετρητά. Διὰ νὰ ἦναι δὲ πραγματικὴ καὶ ἀξιόχρεως ἡ εἰς κτήματα ἐγγύησις, ἀνάγκη τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν πρὸς ἐγγύησιν προσφερομένων κτημάτων, διότι μέχρι τοῦδε πολλαὶ καταχρήσεις ἔλαβον χώραν εἰς τὰς ἐκτιμήσεις.»

Ταύτην ὑποστηρίζων παρετήρησέ τις, ὅτι πρέπει νὰ μεταστραπῇ μόνον ἡ ἐκ 500 δραχ. ἀπαιτουμένη ἐγγύησις τῶν εἰσπρακτόρων εἰς κτηματικὴν ἐγγύησιν 500—1000 δραχμῶν, διότι, στερούμενοι οὗτοι χρημάτων, θέλουσι βιασθῇ ἴσως νὰ δανείζωνται ἐπὶ ἀδρῷ τόκῳ· πρὸς δὲ, νὰ ὑποδιαιρεθῇ ἡ ποσότης τῆς ἐγγυήσεως, ἵνα οἱ ἔχοντες εὐρύτερον κύκλον εἰσπράξεων, δίδωσι τὸν ἀνώτερον τῆς ἐγγυήσεως ὅρον.

Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ τὴν περὶ κτηματικῆς ἐγγυήσεως ἀνωτέρω πρότασιν, καὶ εἰπόντος νὰ προστεθῇ μετὰ τὸ ἄρθρον ὡς εὐάφιαν καὶ ὁ ὅρος οὗτος ὡς ἐφεξῆς·

«Οἱ εἰσπράκτορες δίδουσιν ἐγγύησιν 1000 δραχμῶν εἰς ἀκίνητα κτήματα.»

Ἐπέφερέ τις ἐπὶ τοῦ ὅλου ἄρθρου, ὅτι μετὰ τὰς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος καταστροφὰς δὲν πρέπει νὰ ζητῶνται τοσαῦται παρὰ τῶν Ἑλλήνων χρηματικαὶ ἐγγυήσεις, καθ' ὅσον μάλιστα ἐνταῦθα, ὅπου τὰ πάντα προσηνέχθησαν ὑπὲρ πατρίδος, δὲν εἶναι ὅρος τῆς τιμιότητος ἡ χρηματικὴ ἐγγύησις· καὶ ὅτι ἄλλως, ἀφοῦ πολλοὶ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγωνισθέντες, ἐξήντλησαν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν περιουσίαν των, πένητες καὶ δυστυχεῖς σήμερον, θέλουσιν

ἀποκλεισθῇ δι' ἔλλειψιν ἐγγυήσεως πάσης ταμιακῆς ὑπηρεσίας.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ 25 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθείσας ἐλαττώσεις καὶ τὴν ἀνωτέρω περὶ εἰσπρακτόρων τροπολογίαν· ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἐπαψηφίσθη οὕτως·

« Ἄρθρ. 25. Ἡ εἰς χρήματα ἡ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης ἐγγύησις προσδιορίζεται ὡς ἑρεξῆς.

Τοῦ μὲν κεντρικοῦ ταμίου εἰς δραχ.		10,000
Τοῦ ταμίου Α. τάξεως		8,000
» Β. » » . . .		6,000
» Γ. » » . . .		4,000

Ἡ εἰς ἀκίνητα κτήματα ἐγγύησις εἶναι διπλῆς ἀξίας τῆς ἀνωτέρω προσδιορισθείσης εἰς χρήματα ἡ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης.

Οἱ εἰσπράκτορες δίδουσιν ἐγγύησιν 1000 δραχμῶν εἰς ἀκίνητα κτήματα.»

Ἀναγνώσθη ἔπειτα καὶ τὸ 26 ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι, ἂν καὶ διὰ τὰ προσφερόμενα εἰς ἐγγύησιν χρήματα θέλουσι λαμβάνει οἱ ταμίαι 8 τοῖς 100 τόκον, λέγει ὅμως ὅτι οὐχ ἧττον ζημιοῦνται, διότι ἤθελον τὰ τοκίζει ἄλλως ἐπὶ διπλῇ ὠφελείᾳ. Πρὸς δὲ, ἐπειδὴ ἡ ἀπόλυσις τῆς τοιαύτης ἐγγυήσεως θέλει γίνεσθαι μετὰ παρέλευσιν πολλῶν χρόνων, καθ' ὅλους τοὺς λόγους ὑπαχρεώσεις τοιαῦται δὲν θέλουσιν εἶναι συμφέρουσαι πρὸς τοὺς πλείστους καὶ ἡ ταμιακὴ ὑπηρεσία θέλει ἀποβῇ προνόμιον ὀλίγων πλουσίων. Διὸ προτείνει νὰ ὁρισθῇ εἰς κτήματα τὸ ὅλον τῆς ἀπαιτουμένης ἐγγυήσεως.

Μετὰ τὸν εἰσηγητὴν ἀπαντήσαντα, ὅτι μέρος τῆς ἐγγυήσεως ταύτης πρέπει νὰ ἦναι χρηματικὸν, διὰ νὰ πληρώνωνται ἐξ αὐτοῦ αἱ παρὰ τῶν δικαστηρίων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις, τὰ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα κλπ., ἐπέφερεν ἄλλος ὅτι, ἐπειδὴ ταμίας τις μόλις διορισθεὶς ἐπαύθη ἢ ἀπεβίωσε μετ' ὀλίγους μῆνας, καὶ ἡ ἐγγύησις αὐτοῦ μένει ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς χεῖρας τοῦ δημοσίου, καθ' ὅσον οὐδεὶς ἀγνοεῖ μετὰ πόσου ζήλου ἐργάζεται τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον, προτείνει νὰ τεθῇ ἐνταῦθα ὁ ὅρος, ὅτι ἂν ἐν διαστήματι διετίας δὲν ἐξελέγξῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν τοιούτων ταμιῶν τὸ συνέδριον, ἡ εἰς ἐγγύησιν ὑποθήκη θέλει λογίζεσθαι αὐτοδικαίως ἐλευθέρα.

Ὑποστηριζομένης δὲ τῆς προτάσεως καὶ ὑπ' ἄλλων, ἀντέπεν ἕτερος ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον εἶναι τὸ δικαστήριον τῆς διαχειρίσεως [τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, δὲν δύναται νὰ

τεθῇ προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ διεξάγῃ τὰς ἐργασίας του. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ δύναται νὰ συστήσῃ πᾶσαν εἰς τοὺς συνέδρους ταχύτητα, ἂν καὶ οἰκοθεν φιλόπονοι ὄντες, δὲν θέλουσιν ἀνέχεσθαι νὰ πάσχωσιν ἄλλοι διὰ τὴν ὀλιγωρίαν αὐτῶν. Καὶ ἔχουσι μὲν τοὺς λόγους των οἱ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν προτείναντες διὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἐλλείψεις τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἀλλ' ὅταν ἀναλογισθῇ τις ὅτι δύναται νὰ περιέλθῃ πολλάκις βραδύτερον εἰς χεῖρας τῶν συνέδρων ἡ ἐκκαθάρισις ταμείου τινός· ὅτι, ἂν ὁ ταμίας πρόκηται νὰ ἐξελεγχθῇ ἐπὶ πολυετεῖ ὑπηρεσίᾳ, ἔχει ἀνάγκην τὸ συνέδριον νὰ καταφύγῃ εἰς ποικίλας ἐρεύνας καὶ ἐξετάσεις· καὶ ὅτι ταμίας τις δύναται ἀπὸ σκοποῦ νὰ βραδύνῃ τὴν παράδοσιν διαφόρων ἐγγράφων, ὅπως ἀπαλλαγῇ μετὰ τὴν προθεσμίαν ἡ ὑποθήκη αὐτοῦ, ἕκαστος πείθεται ὅτι ὁ τεθεὶς ὅρος εἶναι ἀνεπαρκὴς καὶ δὲν πρέπει νὰ τίθηται φραγμὸς εἰς δικαστικὰ ἔργα. Δι' ὅλα ταῦτα δὲν θεωρεῖ συμφέρουσαν τὴν τροπολογίαν.

Καὶ μετὰ τὸν εἰσηγητὴν διϊσχυρισθέντα, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐντῷ συνεδρίῳ ὑπαλλήλων οὐ μόνον ἐργάζονται μετὰ ζήλου, ἀλλὰ καὶ τοὺς λογαριασμοὺς ὅλους τοῦ 1845 καὶ 1846 ἐδίκασαν ἐν διαστήματι δύω μόλις ἐτῶν· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι εἰς μὲν τὰ τακτικὰ δικαστήρια ἐννοεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι δὲν δύναται νὰ τεθῇ προθεσμία, καθ' ὅσον συλλέγουσι τὰς ἀνακρίσεις οὐ μόνον σποράδην, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐκτὸς τοῦ Κράτους· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ λογαριασμοὶ ὑπάρχουσιν ἕτοιμοι παρὰ τοῦ ταμίου, καὶ εἰς τὸ συνέδριον ἑνὸς μηνὸς ἀρκεῖ ἐργασία πρὸς ἐξέλεγξιν τούτων. Δὲν εἶναι δὲ ἰσχυρὰ καὶ ἡ ἰδέα, ὅτι δύναται ὁ ταμίας νὰ καθυστερῇ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐγγράφων, διότι ἐκδίδεται τότε μία ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου καταδίκωσις καὶ αὐτὴ εἶναι ἰσόρροπος μιᾶς καταδίκης.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐπρότεινε νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τὸ ἥμισυ ἑκάστη τῶν εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον ἐγγυήσεων, τοῦ δὲ ὑπουργοῦ ἀποδεξαμένου, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ νὰ ἐξελέγχῃ τὸ συνέδριον τοὺς ταμίας ἐντὸς δύο ἐτῶν, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων αὐτοδικαίως αἴρεται πᾶσα ὑποθήκη, δὲν παρεδέχθη ταύτην μὴ ἀναστᾶσα· ἐρωτηθεῖσα δ' ἔπειτα, παρεδέχθη τὸ 26 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν ποσῶν προταθεῖσαν ἐλάττωσιν· ἔχει δ' οὕτως.

«Ἄρθρ. 26. Ἡ ἐγγύησις δύναται νὰ ἦναι ἐν μέρει εἰς χρήματα ἡ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης καὶ ἐν μέρει εἰς ἀκίνητα κτήματα κατὰ τὸν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναλογίαν, πάντοτε ὅμως ἀπαιτεῖται μέρος αὐτῆς νὰ καταβάλληται εἰς χρήματα ἡ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης.

Τὸ μέρος τοῦτο προσδιορίζεται,

Διὰ τὸν κεντρικὸν ταμίαν εἰς δραχμὰς . . .	2,000
Διὰ τὸν ταμίαν Α'. τάξεως » . . .	1000
» » Β. » » . . .	750
» » Γ. » » . . .	500.»

Μετὰ τοῦτο ἐπρότεινέ τις νὰ προστεθῇ ὡς 27 ἄρθρον καὶ ἡ ἑπομένη διάταξις.

« Ἄρθρ. 27. Οὐδεὶς πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτης πλέον τῶν 1000 δραχ. διορίζεται ταμίας. »

Πολλῶν δὲ ὑποστηριξάντων τὴν πρότασιν καὶ τινος μάλιστα προσθέντος ὅτι καταλληλότερον εἶναι νὰ τεθῇ « οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπάρχῃ ταμίας κτλ » διὰ νὰ περιλάβῃ ἡ διάταξις καὶ τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας· ἀναπτύσσων τις τὴν πρότασιν εἶπεν, ὅτι ὑπαγορεύεται αὕτη ὑπό τε τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ψηφισθέντων ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου· διότι, ἀφοῦ ἀνωτέρω ἐτέθη ὅτι οἱ διοριζόμενοι ταμίαι πρέπει νὰ δίδωσιν ἐγγυήσεις, ἕπεται ὅτι ἐγγύησις δὲν ὑπάρχει, ἀφοῦ οἱ διοριζόμενοι εἰσὶ δημόσιοι ὀφειλέται. Ἄλλως τε, ὁ ταμίας πρέπει νὰ ἦναι ἀνεπίληπτος κατὰ τοῦτο, ἵνα δύναται καὶ τὸ σέβας τῶν καθυστερούντων νὰ ἐφελκύῃ καὶ νὰ καταδιώκῃ αὐτοὺς ἐπαξίως.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπών, ὅτι ἡ αὐτὴ γνώμη καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις συνέλευσιν προταθεῖσα δὲν ἐνεκρίθη, καὶ εἰς τὸ 3 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἀντίκειται, ὁρίζον ὅτι «πάντες οἱ Ἕλληνες εἰσὶ δεκτοὶ εἰς τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα. » Ἐν ᾧ δὲ καὶ στρατηγοὶ καὶ ὑπουργοὶ καὶ νομοθέται ὀφείλοντες πρὸς τὸ ἔθνος κατέχουσι τὰς περιφανεστέρας τῶν θέσεων, πῶς θέλουσί τινες νὰ ἀποκλεισθῶσι μόνοι οἱ ταμίαι; διὰ νὰ ἐφελκύωσιν, ὡς ἐρρέθη, τῶν ὀφειλόντων τὸ σέβας; ἀλλ' οὐδεὶς τούτων πληρόνει τὸ χρέος του δι' ἄλλο, εἰμὴ διότι, καταδιωκόμενος, βιάζεται νὰ πληρώσῃ. Ἄλλως τε, δὲν εἶναι δίκαιον ἂν τιμιός τις πολίτης καθυστερῇ, εἴτε διότι ἐκ μέθης τοῦ συναγωνισμοῦ, εἴτε διότι δι' ἰσχυροὺς λόγους ἐζημιώθη, ν' ἀποκλείηται τῆς ὑπηρεσίας, ἐν ᾧ ἄλλος τις, σφετεριστὴς δημοσίων γαιῶν ἢ χρημάτων, μόνον διότι κατώρθωσε τοῦ χρέους του τὴν ἐξάλειψιν, δύναται νὰ ἔχῃ ἀναμφισβήτητον τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἐν τῇ ἐθνικῇ συνελεύσει δὲν ἐγένετο τοιαύτη περὶ ὑπαλλήλων, ἀλλὰ περὶ βουλευτῶν πρότασις, καὶ δικαίως ἀπέρριψαν αὐτὴν τότε οἱ πληρεξούσιοι, διότι τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ἤθελον ἴσως ὑπάρχει νομοθετικὰ σώματα· ἐντεῦθεν ὅμως ἡ πρότασις ἔχει καλῶς, διότι ἄλλως δύναται

γενόμενός τις ἐνοικιαστὴς, νὰ καθυστερήσῃ μεγάλην ποσότητα, καὶ κατορθῶν ἔπειτα τὸν εἰς ταμιακὴν ὑπηρεσίαν διορισμόν του, νὰ ἐξασφαλισθῇ πάσης καταδιώξεως, λαμβάνων ταὐτοχρόνως καὶ τὴν ἀπὸ τῆς θέσεώς του μισθοδοσίαν.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι ἀποκρούων καὶ αὐτὸς τὴν προσθήκην τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, λέγει ὅτι διὰ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ κινδυνεύει ἡ ὕπαρξις τοῦ ἀτόμου, καὶ εἶναι λυπηρὸν ἂν ἐνοικιαστής τις εἴτε διότι ἐκ θεομηνίας, εἴτε διότι δυστροποῦσιν οἱ φορολογούμενοι καθυστερῇ, ν' ἀποκλείηται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τοι τίμιος καὶ ἱκανὸς περὶ τὰ ταμιακά· ἐντεῦθεν δὲ λαμβάνει τρομερὸν ὅπλον εἰς χεῖρας ἡ ἐξουσία, διὰ τοῦ ὁποίου δύναται κατ' ἀρέσκειαν νὰ οὐδετερώνῃ ἓν τῶν πρωτίστων δικαιωμάτων τοῦ πολίτου. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ καθιερωθῇ τοιαύτη ἀρχή, δι' ἧς κηρύττονται ἄτιμοι πάντες οἱ πολῖται ἐν γένει καὶ ἀποκλείονται τῆς ὑπηρεσίας καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ τίμιοι, μόνον διότι αἱ ἀρχαὶ ἴσως τοῖς παρενέβαλον προσκόμματα περὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐνοικιασθέντων φόρων.

Ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι κακῶς ἐπεκαλέσθη τις κατὰ τῆς προτάσεως, τὸ 3 τοῦ Συντάγματος ἄρθρον, καθ' ὅσον αὐτὴ οὐδὲ μακρόθεν ἀντιβαίνει πρὸς τὴν διάταξιν τούτου. Καὶ ἀληθῶς τὸ Σύνταγμα δὲν ὁρίζει μὲν νὰ ἀποκλείηται τῶν κοινῶν μία τις τάξις ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐδ' ἀπαγορεύει τὸ νὰ λαμβάνωνται ἐγγυήσεις, τὴν καλὴν ὑποσχόμεναι ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Οὕτω δὲ, ἂν καὶ τὸ πρὸ μικροῦ ἐπιψηφισθὲν ἄρθρον ὥρισεν ὅτε πρέπει νὰ δίδωσιν οἱ ταμίαι ἐγγύησιν, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι πᾶς ἄλλος ἀποκλείεται, ἰδίως διότι εἶναι ἀκτήμων. Διὰ τὸν αὐτὸν λοιπὸν λόγον καὶ ὁ τὸ ἄρθρον τοῦτο προτείνας εἶπεν, ὅτι πᾶς ὁ καθυστερῶν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ ταμεῖον, καὶ ἔπειτα ὡς πᾶς ἄλλος εἶναι δεκτὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Προσθεὶς δὲ ὅτι ἄνευ τούτου ἡ αἰτηθεῖσα ἐγγύησις ἀποβαίνει ἰδανική, ἐσυμπέρανεν ὅτι ζητεῖται ἡ ἐξαίρεσις τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν δι' ὃν λόγον ἐξαιροῦνται καὶ ὑπὸ τῆς νομοθεσίας μας οἱ στερούμενοι τῶν ὑπ' αὐτῆς ἀπαιτουμένων ἐγγυήσεων.

Μετὰ ταῦτα, καὶ ἄλλων ζητούντων τὸν λόγον, ὁ πρόεδρος, παρελθούσης τῆς ὥρας, διέλυσε περὶ ὥραν 5 μ. μ. τὴν συνεδρίασιν, ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀνδρέας Πέπας.

Ἀνέργ. Α. Χ. Ἀναργύρου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΔ'.

Τῇ 7 Φεβρουαρίου 1851.

Συνελθόντων τῶν ΚΚ. βουλευτῶν περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως, τὴν ὁποίαν ὁ βουλευτὴς Γόρτυνος ὑπέβαλεν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, παρετήρησέ τις ὅτι ὁ νομοθέτης ἑκάστου ἔθνους ὀφείλει πρῶτον νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου καὶ ἀκολούθως νὰ προσφεύγῃ εἰς ξένας νομοθεσίας, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ ἁρπάζηται πᾶν ὅ,τι συμβιβάζεται μετ' αὐτοῦ, καθότι ἄλλως χειροτερεύει ἡ κατάστασις τοῦ τόπου, ἀντὶ νὰ βελτιωθῇ. Ἡ σχηματισθεῖσα λοιπὸν ἰδέα τοῦ νὰ μὴ διορίζωνται εἰς θέσιν ταμίου οἱ ὀφείλοντες εἰς τὸ δημόσιον, ἤθελεν εἶσθαι ὀρθή, ἐὰν εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν δὲν ὑπήγετο δυστυχῶς τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πολιτῶν, διότι μετὰ διαρκῆ καὶ καταστρεπτικὸν πόλεμον, κατασταθέντες ἀνεξάρτητοι οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ἄποροι καὶ ἀκτήμονες, ὠφειλον νὰ προβλέψωσι περὶ τοῦ μέλλοντός των, ἐφ' ᾧ καὶ ἄλλοι μὲν ἐτράπησαν εἰς τὸν ἐμπορικὸν βίον, ἄλλοι δὲ τοῦ γεωργοῦ ἀνέλαβον τὸ ἔργον, καὶ ἄλλοι ὅ,τι τὰ μέσα καὶ αἱ περιστάσεις τοῖς ἐπέτρεπον. Ἐπειδὴ δὲ τότε συνέπεσε νὰ ὑπάρχῃ ἐν ἐνεργείᾳ τὸ τῶν ἐνοικιάσεων σύστημα, ἀνωτέρα τις τάξις πολιτῶν κατέφυγεν εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐμπορείας, ἐπιζητοῦσα ἐν αὐτῷ τὰ θεμιτὰ τῆς ὑπάρξεώς της μέσα, ἀλλὰ δυστυχῶς ἕνεκα τῆς συρροῆς πολλῶν ὑπερθεματιστῶν, ἡ ἁμίλλα κατὰ τὸν συναγωνισμὸν ὑπερηύξησε, καὶ διὰ τοῦτο ἄλλοι μὲν ζημιωθέντες ἐδυστύχησαν, ἄλλοι δ' ἠναγκάσθησαν νὰ καθυστερήσωσι τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἐνοικίου, καὶ οὕτω μέχρι σήμερον μένουσιν ὀφειλέται. Πρὸς τούτῳ ἐπῆλθον ἀκολούθως καὶ οἱ νόμοι τῆς προικοδοτήσεως, καὶ τῆς ἐπὶ δεκαετεῖ πιστώσει ἀγορᾶς φθαρτῶν κτημάτων, δυνάμει τῶν ὁποίων θελήσαντες πολλοὶ νὰ γενῶσιν ἰδιοκτῆται, καὶ μὴ δυνηθέντες ἀκολούθως νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις των, ἔμειναν καὶ μένουσι μέχρι σήμερον ὀφειλέται. Μετὰ τὴν ἔκθεσιν αὐτῶν τῶν κυρίων ἀφορμῶν τῶν καθυστερήσεων παρατηρεῖ, ἡ Βουλή, ὅτι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου εἶναι τὸ πλεῖστον τῶν πολιτῶν μέρος, καὶ ὅτι αἱ καθυστερήσεις αὗται προέρχονται πρὸ πάντων ἀπὸ αἴτια ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεώς των, καὶ οὐχὶ ἀπὸ

δυστροπίαν ἢ κακὴν θέλησιν. Εἰς δὲ τὸν εἰπόντα, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ προτεινομένου ἄρθρου προτίθεται νὰ μακρύνῃ τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας τοὺς ὀφειλέτας, διότι τοιοῦτοι ὄντες δὲν θέλουσιν ἔχει οὔτε τὸ θάρρος οὔτε τὴν θέλησιν νὰ καταδιώκωσι τοὺς ὁμοίους των, ἀντείπεν, ὅτι καὶ σήμερον ὑπάρχουσι ταμίαι πολλοὶ ὀφειλέται, καὶ μολαταῦτα μετ' ἐξιδιασμένης δραστηριότητος καὶ ἀποτελεσματικώτερον καταδιώκουσιν οὗτοι τοὺς ὀφειλέτας· ἐκτὸς δὲ τούτου πᾶς ὀφειλέτης ἔχει ἐξησφαλισμένον τὸ δημόσιον δι' ὑποθήκης ἀκινήτου περιουσίας ἀξίας ἀνωτέρας τοῦ χρέους του, τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις δύναται ὁσάκις θέλει νὰ ἐκποιήσῃ πρὸς ἀπόσβεσιν τούτου, ἀλλὰ βλέπουσα τὸ δικαιολογημένον τῶν τοιούτων χρεῶν, δὲν προβαίνει εἰς τὸ νόμιμον αὐτὸ μέσον τῆς καταδιώξεως. Προσέθηκε δὲ, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν θεωρηθῇ ὀρθὴ ἡ προταθεῖσα ἐξαίρεσις, νομίζει δίκαιον νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ οἱ πρὸς ἰδιώτας ὀφειλέται καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ Κράτους ὑπάλληλοι, διότι ἄλλως θεωρεῖ αὐτὴν ἄδικον καὶ ἀπορριπτέαν, ὡς περιορίζουσαν τὴν ἐξαίρεσιν εἰς ἕνα μόνον κλάδον τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, ὄχι ἴσως τὸν οὐσιωδέστερον.

Ἀντείπεν ἕτερος, ὅτι πρότασιν τόσῳ εὔλογον καὶ συμφέρουσαν, ὡς τὴν τοῦ βουλευτοῦ Γόρτυνος, δὲν ἐπίστευεν, ὅτι ἤθελεν ἀντικρούσει οὐδείς, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ ἐβεβαιώθη, ὅτι τὸ μεγαλείτερον νόσημα, τὸ ὀθεῖρον ἐπαισθητῶς τὸ Κράτος, εἶναι αἱ καθυστερήσεις αἱ τοσοῦτον ἐπαυξηθεῖσαι· ὁ καθυστερῶν τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος του ἀδικεῖ καὶ τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον καὶ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ἰδίως, διότι οὕτως ἡ μὲν κοινωνία δὲν ἐπεκτείνει ἐξίσου εἰς ὅλους τὰ ὠφελήματά της, αὐτὸς δὲ ἀπολαύων μόνον τῶν ἀγαθῶν καὶ ὠφελημάτων, δὲν συμμερίζεται καὶ τὰ βάρη, εἰς ἃ ὁ νόμος ὑποβάλλει πάντα πολίτην· διὰ τοῦτο καὶ οἱ προπάτορες ἡμῶν, οἵτινες εἶχον ἐν τῇ νομοθεσίᾳ των τὴν αὐτὴν μὲ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ συντάγματος διάταξιν, « τοὺς πολίτας τὰ ἴσα εἶναι, » βλέποντες τὸ μέγα ἀδίκημα, τὸ ὁποῖον ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου ἐπιφέρει τῇ κοινωνίᾳ, ἀπηγόρευσαν τὸ νὰ ἔρχωνται οὗτοι εἰς δημόσιον ὑπηρεσίαν διὰ τῆς γνωστῆς διατάξεως, « ἐάν τις ὀφειλέτης ἄρχῃ τῷ δημοσίῳ, θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι. » Εἰς ἄλλα δὲ Κράτη οἱ ὀφείλεται ὄχι μόνον δὲν διορίζονται εἰς θέσεις, ἀλλὰ στεροῦνται καὶ ἄλλων πολιτικῶν δικαιωμάτων, ὡς τοῦ ἐκλέγειν κλ. Ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ ἐνομοθετήθη ἐσχάτως, ὅτι βουλευτὴς κρατηθεὶς ἐπὶ τρεῖς μῆνας, γίνεται ἔκπτωτος τοῦ βουλευτικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος. Ἐνταῦθα δὲ ἡ γενομένη πρότασις οὔτε ἔκπτωτον τῆς

βουλευτικῆς θέσεώς του καθίζησι τὸν ὀφειλέτην, οὔτε τὸν χρεῖ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ καθέξῃ πᾶσαν θέσιν, ἀλλὰ πηγάζει ἀπὸ αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον, δ' οὗ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν ταμίαν ἐγγυήσεις· ἀλλ' ἀφοῦ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὀφείλει εἰς τὸ δημόσιον, καὶ δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὴν ζητουμένην ἐγγύησιν, δὲν πρέπει νὰ τῷ ἐμπιστευθῶμεν τὴν καταδίωξιν τῶν ἄλλων, ἔχοντι συμφέρον νὰ ὑπάρχωσι καὶ ἄλλοι ὀφειλέται, καὶ τοιουτοτρόπως ὄχι μόνον τὸ ἄρ. 3 τοῦ συντάγματος παραβιάζεται, ἀλλ' ὑποπίπτομεν καὶ εἰς ἄλλο ἀδίκημα, ἀπὸ μὲν τοὺς ταμίας τοὺς μὴ ὀφείλοντας ζητοῦντες ἐγγύησιν, ἀπὸ δὲ τοὺς ὀφειλέτας ταμίας, οὐχί, διότι ἡ περιουσία αὐτῶν ἐνυπόθηκος οὖσα, δὲν δύναται νὰ δεθῇ καὶ ὡς ἐγγύησις. Συμφωνῶν δὲ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος δὲν θέλει καὶ αὐτὸς νὰ κατα φύγῃ εἰς ἄλλας νομοθεσίας, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι ὢν Ἑλληνικῶς θέλει νὰ νομοθετῇ· ἐπειδὴ δὲ εἰς οὐδὲν ἄλλο κράτος ὑπάρχει τὸ δυστύχημα τῶν καθυστερήσεων, διὰ τοῦτο καὶ εἰς μόνην τὴν Ἑλλάδα καθίσταται ἀναγκαία ἡ προτεινομένη ἀπαγόρευσις· ἡ ἀνάγκη δὲ αὕτη ἀποδεικνύεται σαφέστερα καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν ὀφειλετῶν, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ὁ προαγορεύσας ὡς ἐπιχείρημα τοῦ ν' ἀποδείξῃ ἀνεφάρμοστον τὴν πρότασιν, τῆς ὁποίως μὴ γενομένης δεκτῆς, ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς θέλει μᾶλλον αὐξήσει, ἐωσοῦ πάντες οἱ Ἕλληνες καταστῶσιν ὀφειλέται. Ἂν δὲ, κατὰ τὸν προαγορεύσαντα, τὰ χρέη αὐτὰ δὲν προέρχωνται ἀπὸ κακὴν θέλησιν, ὑπομιμνήσκει αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς, εἰπόντος, ὅτι τοσοῦτον ἐνεθαρρύνθησαν οἱ ὀφειλέται, ὥστε οὐδ' αὐτὸν τὸν ἔγγειον φόρον πληρόνουσιν ἐκουσίως, ἄλλοι δὲ, μεγάλων ποσοτήτων ὀφειλέται ἐμπορεύονται τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου, δανείζοντες αὐτὰ ἐπὶ βαρεῖ τόκῳ εἰς ἐκείνους, οἵτινες πωλοῦσι πᾶν ὅ,τι ἔχουσι διὰ νὰ ἐξοφλήσωσι τὰ πρὸς τὸ Δημόσιον μικρὰ χρέη των. Προσέθηκε δὲ, ὅτι αἱ δημόσιαι θέσεις δὲν πλάττονται δι' οἰκονομίαν προσώπων, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ ταχείαν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, καὶ τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν· ἀλλὰ πρὸς ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσιν τοῦ τοιούτου, οἱ λαμβάνοντες τὰς θέσεις πρέπει νὰ ἔχωσι τὰ προσόντα, δι' ὧν ἐξασφαλίζεται ἡ κοινωνία, ἐνῷ ὁ ὀφειλέτης διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους οὐδεμίαν παρέχει ἐξασφαλίσεως ἐγγύησιν.

Ὡς πρὸς τὴν παρατήρησιν δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, εἰπόντος ὅτι ἡ διάταξις αὕτη πρέπει νὰ γενισευθῇ δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους, λέγει, ὅτι τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ θέσωμεν ἐνταῦθα τὸν σπόρον, ὅστις διὰ τοῦ χρόνου καὶ εἰς κα-

ταλλήλους περιστάσεις θέλει γεννήσει γενικωτέραν τοιαύτην ἀπαγόρευσιν, καὶ πέποιθεν ὅτι ἅπαντες θέλουν συμφωνήσει μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Γόρτυνος.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπών, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ὑπὲρ τῆς προτάσεως, ἐὰν αὕτη ἐτιμώρει τὴν κακοήθειαν καὶ κακὴν πίστιν, δὲν δύναται ὅμως παρὰ νὰ ἦναι ἐπιεικὴς πρὸς τὴν ἔντιμον πτωχείαν· οἱ Ἕλληνες, εἶπεν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς γῆς τῶν πατέρων των, ἦσαν μολαταῦτα ξένοι, ἀκτήμονες καὶ ἄνευ ἀτομικότητος ἀπέναντι τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας· λαβόντες δὲ κατὰ τῆς τυραννίας τὰ ὅπλα, ἠλευθερώθησαν μὲν ἀλλ' εὑρέθησαν ἄεργοι, ἄνευ χρημάτων, ἄνευ πόρου ζωῆς, καὶ ὤφειλον νὰ φροντίσωσι περὶ ἀνευρέσεως μέσων πρὸς ὕπαρξιν· συμπεσόντος δὲ τότε τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως τῶν προσόδων, κατέρυγον εἰς αὐτάς, καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη νομοθετημένα τὰ μέτα τῆς εἰσπράξεως, οἱ μὲν φορολογούμενοι ἔμειναν ὀφειλέται πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς, οὗτοι δὲ πρὸς τὸ δημόσιον, καὶ ἰδοὺ ἡ πρώτη ἐποχὴ τῶν καθυστερήσεων.

Τὸν κατὰ τοῦ τυράννου πόλεμον διεδέχθησαν αἱ ἐσωτερικαὶ ταραχαὶ καὶ οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, οἵτινες ηὔξησαν τὴν καταστροφὴν τῆς περιουσίας· μετὰ τὴν ἔλευσιν τῆς Βασιλείας, ἡ ἡσυχία διεδέχθη τὰς ταραχὰς, ἀλλ' ἡ πτωχεία ἐξηκολούθει μαστίζουσα ὅλας τῶν πολιτῶν τὰς τάξεις, αἱ ἀνάγκαι ηὔξανον, τὸ σύστημα τῶν ἐνοικιάσεων ἐπεκράτει, τὰ πρὸς εἴσπραξιν μέσα ἦσαν ἀκόμη ἀτελῆ, καὶ ἰδοὺ ἡ Β'. τῶν καθυστερήσεων ἐποχή· ἐὰν δ' εἰς αὐτὰ προσθέσωμεν καὶ τὰς καιρικὰς περιστάσεις, τὰ ἐκ τῶν ἀποστασιῶν συμπεσόντα δυστυχήματα, θέλομεν εὕρει καὶ γ'. ἐποχήν. Εἶναι λοιπὸν δίκαιον οἱ ἐκ τοιούτων ἀφορμῶν καθυστεροῦντες νὰ στερῶνται τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου; καὶ τοιαῦτα νομοθετοῦσα ἡ Βουλὴ, δὲν ἀρνεῖται τὸ παρελθὸν τῆς Ἑλλάδος, τὰ κατὰ τὸν ἀγῶνα μεγάλα αὐτῆς δυστυχήματα, καὶ τὴν ἕνεκεν αὐτοῦ ἔντιμον τῶν Ἑλλήνων πτωχείαν; Ἀλλ' ἐὰν, ἀφαιρέσωμεν τὴν ἐμπιστοσύνην ἀπὸ τοὺς δημοσίους ὀφειλέτας, διατὶ νὰ μὴ ἀφαιρέσωμεν αὐτὴν ἐπίσης καὶ ἀπὸ τοὺς πρὸς ἰδιώτας χρεώστας, δι' οὓς ὑπάρχει πλειότερον ἡ πρόληψις τῆς κακῆς πίστεως;

Κατὰ δὲ τοῦ ἐπιχειρήματος, ὅτι οἱ ταμίαι ὀφειλέται ὄντες, δὲν θὰ τολμῶσι νὰ καταδιώκωσι τοὺς ὀφειλέτας, ἀντέταξεν, ὅτι ὁ μὲν ταμίας αἰτεῖ μόνον τὴν καταδίωξιν τῶν ὀφειλετῶν, ἐνεργοῦσι δὲ τὴν αἴτησιν αὐτὴν ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ καὶ ἡ χωροφυ-

λακή, ὥστε διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὀφείλομεν καὶ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς νὰ ὑπαγάγωμεν εἰς τὴν αὐτὴν ἀπαγόρευσιν· ἐὰν νομίζωμεν, ὅτι ὁ ταμίας ὀφειλέτης ὢν δὲν θὰ καταδιώκῃ τοὺς ὀφειλέτας, διὰ τί νὰ μὴ παραδεχθῶμεν, ὅτι καὶ ὁ ἔφορος ὀφειλέτης ὢν θέλει φροντίσει διὰ καταχρήσεων νὰ κατορθώσῃ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ χρέους του, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ τελώνης; ἢ λοιπὸν πρέπει νὰ γενικεύσωμεν τὸν νόμον, ἢ ἄλλως ἀντιφάσκομεν εἰς ἑαυτούς.

Τί δὲ θέλομεν εἰπῇ περὶ τῶν ἐγγυητῶν; βεβαίως ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ εἰσὶν ὑπόχρεοι ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, ἔχουσιν εἰς ὑποθήκην τὰ κτήματά των, εἶναι καὶ αὐτοὶ ὀφειλέται, καὶ ὡς τοιοῦτοι συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἄδικον ν' ἀποκλείωμεν τῶν θέσεων ἕνα πολίτην, ὅστις καλῇ τῇ πίστει καὶ χάριν φιλίας καὶ συμπαθείας ὑπέκυψεν εἰς αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν; Πρὸς πλειοτέραν δ' ἀπόδειξιν τῶν κατὰ τῆς προτάσεως ἰσχυρισμῶν του ἔφερεν εἰς παράδειγμα τοὺς κατοίκους Νησίου καὶ τοῦ χωρίου Λίζαγα, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα διεφιλονείκει τὸ δημόσιον ὡς ἐθνικά, καὶ τὸ δικαστήριον δι' ἀποφάσεώς του ἀνεγνώρισεν ὡς ἰδιόκτητα· εἶπεν ἐν τούτοις, οἱ κάτοικοι αὐτοὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ ἦναι ἐγγεγραμμένοι ὡς ὀφειλέται, καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀποκλείονται τῶν θέσεων κατὰ τὴν πρότασιν· ἐθεώρησε δὲ καὶ ἀντισυνταγματικὴν τὴν πρότασιν, ὡς ἐπιβάλλουσαν ποινὴν ἔχουσαν ἀναδρομικὴν ἰσχύν, διότι πρόκειται δυνάμει αὐτῆς νὰ παυθῶσι πρόσωπα, ἅτινα ἐγένοντο ὀφειλέται εἰς τὸ δημόσιον πρὶν ὑπάρξῃ τοιαύτη ἀπαγόρευσις. Ἐὰν ἡ πρότασις ἀπέβλεπε τοὺς καταχραστὰς καὶ τοὺς κακῆς πίστεως ὀφειλέτας, ἤθελε καὶ αὐτὸς εἶσθαι σύμφωνος, καὶ ἤθελε τὴν ὑποστηρίζει, τοὐναντίον ἤδη κηρύττεται πολέμιος τῆς προτάσεως, ἀποκλειούσης τὴν τάξιν τῶν πτωχῶν ἀπὸ τὴν δημόσιον λειτουργίαν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ὁ προτείνας τὴν προσθήκην τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου ὡρμᾶτο βεβαίως εἰς τοῦτο ὄχι ἀπὸ περιστάσεις ἀναφυείσας χθὲς ἢ προχθές, ἀλλ' ἀναβραμὼν εἰς γογγυσμοὺς καὶ παράπονα, ἅτινα πρὸ χρόνων ἀκούονται, παράπονα, τὰ ὁποῖα ἐπιστοποίησεν αὐτὴ τοῦ ὑπουργοῦ ἡ ἔκθεσις, καὶ τὰ ὁποῖα διὰ τῆς προτάσεώς του αὐτῆς ἠθέλησε νὰ ἐξαλείψῃ συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοσχεδίου, τὸν αὐτὸν ἔχοντος σκοπόν· διὰ ν' ἀποδείξῃ δ' ἐναργέστερον τὴν ἀνάγκην τῆς ἐν τῇ συζητουμένῃ προτάσει ἀπαγορεύσεως, ἂς ὑποτεθῇ, εἶπεν, ὅτι δικαστής τις ἔχων τὸ ἐλάττωμα νὰ αἰκίζῃ τοὺς πολίτας δημοσίᾳ καὶ ἄνευ λόγου, καθήμενος ἐπὶ τῆς ἕδρας πρόκειται νὰ δικάσῃ τινα αἰκίσαντα ἄλλον· δὲν ἔχει τότε ὁ δικαζόμενος τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν δικαστὴν, ἐὰν πρέ-

πει νὰ μὲ καταδικάσῃς διότι ἔπραξα ὅ,τι καὶ σὺ πράττεις, εὑρεθεὶς εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις; καὶ ἂν ἐσυζητοῦμεν τὰ προσόντα τοῦ δικαστοῦ δὲν ὠφείλομεν ν' ἀποκλείσωμεν τῆς θέσεως αὐτῆς τὸν ἔχοντα τὸ ἀνωτέρω ἐλάττωμα; δὲν δύναται τάχα καὶ ὁ καταδιωκόμενος ὀφειλέτης νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν ὀφειλέτην ταμίαν, ἐμὲ μὴ μὲ καταδιώκῃς, διότι εὑρίσκομαι ὑπὸ τὸ αὐτὸ μετά σοῦ τῶν περιστάσεων βάρος, πλήρωσον διὰ νὰ πληρώσω καὶ ὁ ταμίας δὲν θέλει ἐμβριάσει εἰς τοὺς λόγους αὐτούς;

Δὲν πρόκειται, ἐξηκολούθησε λέγων, ὡς ἀνέφερόν τινες, διὰ τῆς τοιαύτης διατάξεως νὰ στιγματίσωμεν οὐδένα, ἀλλὰ μόνον δι' ἐκτάκτων μέσων νὰ θεραπεύσωμεν τὸ ἔκτακτον αὐτό, ἀλλὰ μέγα τοῦ ἔθνους δυσχύημα· διὸ μίαν μόνην παραδέχεται οὗτος ἐξαίρεσιν, τὸ νὰ μὴ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν, εἰμὴ μόνον ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων τὰ χρέη εἰσὶν ἀδιαφιλονείκητα καὶ ἀδικαιολόγητα· δὲν συμφωνεῖ δὲ μετὰ τοῦ εἰπόντος, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν πρέπει νὰ καταφεύγῃ καὶ εἰς ξένας νομοθεσίας, ἀλλὰ μόνον θέλει νὰ παραδεχώμεθα ἐξ αὐτῶν τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα· ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουσιν εἴς τινα κράτη ἰδιαίτεραι περιστάσεις, ὡς ἡ τῶν καθυστερήσεων εἰς μόνην δυστυχῶς τὴν Ἑλλάδα, πρέπει καὶ ἐξαιρετικῶς δι' αὐτὸν νὰ νομοθετῶμεν, ὡς τοῦτο ἐπράξαμεν διὰ τὴν λῃστοπειρατίαν, καὶ ζωοκλοπήν.

Οἱ ὀφειλέται, δὲν εἶναι, ὡς εἶπεν ὁ προαγορεύσας, τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν πολιτῶν, ἐκτὸς ἂν ἐννοῇ καὶ τοὺς μιᾶς ἢ δέκα δραχμῶν ὀφειλέτας, οὐδὲ πρέπει νὰ συμπεριλάβωμεν ἐνταῦθα καὶ τοὺς ἰδιώτας χρεώστας, οἵτινες οὐδεμίαν ἔχουσι μὲ τὸ προκείμενον σχέσιν· συμφωνεῖ δὲ νὰ γενικευθῇ ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη καὶ δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους, ὅταν οὗτοι εἶσιν ὀφειλέται τοῦ Δημοσίου, ἀποδεχόμενος ἐπίσης νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς κατηγορίας αὐτῆς οἱ παλαιῶν χρεῶν ὀφειλέται.

Δι' ὅλα δὲ ταῦτα, καὶ διότι ἂν μετὰ τόσαν σπουδαίαν συζήτησιν ἀπορρίφθῃ ἡ πρότασις, οἱ ὀφειλέται ἐνθαρρυνόμενοι θὰ φανῶσι μᾶλλον καὶ δύσκολοι εἰς τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους των, παραδέχεται καὶ ὑποστηρίζει ὅλαις δυνάμεσι τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Γόρτυνος, ἐξαιρουμένων τῶν παλαιῶν καὶ μὴ ἐκκαθαρισμένων χρεῶν.

Ἐπέφερεν ἄλλος ὅτι μὴ ἐπηρεαζόμενος οὐδ' ἀπὸ ἐπαρχιακὸν οὐδ' ἀπὸ προσωπικὸν κατὰ τοῦ προταθέντος ἄρθρου συμφέρον, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐπιθυμῇ τὴν εἴσπραξιν τῶν καθυστερούντων. Παρατηρεῖ δ' ὅμως ὅτι ἐνῷ τὸ 3 τοῦ συντάγματος ἄρθρον ὁρίζει

ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα καὶ μόνοι οἱ ἐπὶ κακουργήματι καταδικασθέντες ἀποκλείονται κατὰ τὴν ποινικὴν νομοθεσίαν τοῦ δικαιώματος τούτου. διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως θέλομεν χαρακτηρίσει ὡς κακούργους οὐχὶ ἀριθμόν τινα πολιτῶν, ἀλλὰ τὸ ἓν τρίτον τοῦ ἔθνους. Καὶ ὅμως ἴσως καὶ οὗτως ἤθελε συναινέσει ὑπὲρ τοῦ ἄρθρου, ἂν ἐπείθετο ὅτι δι' αὐτοῦ ἠδύναντο νὰ εἰσπραχθῶσι τὰ καθυστερούμενα· ἀλλ' ἂν καὶ ὑποτεθῇ ὅτι προέρχονται ταῦτα διότι εἰς τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν διορίζονται χρεῶσται τοῦ δημοσίου, δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ εἰπόντες τοῦτο, δὲν θέλουσιν ἔχει νὰ κατονομάσωσιν ἕνα ἐκ τῶν ἀπὸ ἐνοικιάσεις καὶ φόρους καθυστερούντων. Τὸ κακὸν λοιπὸν δὲν προέρχεται ἀπὸ τούτων, καὶ ἐκ τῆς προκειμένης διατάξεως θέλει συμβῆ μόνον τὸ νὰ θεωρηθῇ τὸ ἔθνος κακοῦργον, διότι ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ ἔθνος καθυστερεῖ. Καὶ εἶπε μὲν εἷς τῶν ἀγορευσάντων, ὅτι οἱ πρόγονοί μας οὐ μόνον ἀπέκλειον πάσης θέσεως τοὺς καταχρωμένους, ἀλλὰ καὶ μὲ θάνατον ἐζημίουν αὐτούς, ὅταν ὑπεισήρχοντο δι' ἁπάτης εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν, ἀλλ' οἱ προπάτορές μας δὲν ἐζήρχοντο τότε ἀπὸ ἀγῶνα μακρὸν καὶ ὀλέθριον, δι' ὃν πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγωσιν εἰς ἐνοικιάσεις, διὰ νὰ δώσωσι τροφὴν εἰς τὰ τέκνα των, οὐδ' ὑπῆρχον τότε, ἐκτὸς τῶν ἁπλῶν φόρων, ἐνοικιάσεις, ἐφ' ᾧ καλῶς ἐψήφιζαν θάνατον κατὰ τῶν ὀφειλετῶν. Ἐὰν δὲ καὶ παρ' ἡμῖν προήρχοντο αἱ καθυστερήσεις ἐκ φόρων, ἤθελε δεχθῆ πᾶσαν κατὰ τῶν καθυστερούντων ποινήν, ὡς κακῆς πίστεως ὀφειλετῶν· ἀλλ' ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἐξ ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης ζημιωθείς, περιέπεσεν εἰς 5000 *δραχ.* χρέος, πρέπει διὰ τὴν ἀκούσιον αὐτὴν συμφορὰν του νὰ ἀποκλείηται τῆς ὑπηρεσίας; Καὶ ὅμως ἡμεῖς αὐτοὶ νομοθετήσαντες τὸν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν νόμον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀποθνήσκει ἐντὸς τῶν φυλακῶν ὁ χρεώστης ἐὰν δὲν ἀποτίσῃ τὸ χρέος του, δὲν ἐφάνημεν ἐπιεικέστεροι τῶν ἀρχαίων, καὶ μετὰ τὸν δρακόντειον τοῦτον νόμον περιττὸν νὰ ἀποκλείωμεν τοὺς πολίτας καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν θέσεων. Ἀλλὰ διακρίνοντές τινες τοὺς κοινοὺς ὀφειλέτας, εἶπον μὲν ὅτι ζητοῦσι νὰ ἀποκλεισθῶσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες μὴ δυστυχήσαντες, ἐκφεύγουσι δολίως τὴν πληρωμήν· κατὰ τούτων ὅμως δύναται νὰ ζητήσῃ ἡ Βουλὴ τὴν πλήρη τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐφαρμογήν, ἀπαιτοῦσα παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ νὰ ῥίψῃ μὲν εἰς τὰς φυλακὰς ἐκείνους, οἵπερ μετεδίδοσαν τὰ κτήματά των εἰκονικῶς, νὰ ἐκποιήσῃ δὲ τὰ κτήματα παντὸς ἄλλου, ὅστις δὲν κατέφυγεν εἰς τὸ μέσον τοῦτο. Ἐὰν δὲ

ὀλιγωρήσῃ ὁ ὑπουργὸς καὶ θέσῃ μάλιστα εἰς ὑπηρεσίαν τὸν ὀφειλέτην, ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσάγῃ εἰς δίκην τὸν ὑπουργὸν, καὶ αὐτὴ μόνη εἶναι κατακριτέα, ἐὰν δὲν πράξῃ τοῦτο. Ἄλλου εἴδους ὅμως χρεῶσται, οἱ κλοπεῖς τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, λαμβάνουσι παρ' ἡμῖν θέσεις, καὶ ἔπρεπε νὰ ἀπαγορευθῇ εἰς τοὺς ὑπουργοὺς τὸ νὰ δέχωνται εἰς ὑπηρεσίαν τοὺς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας πλουτήσαντας· ἀλλὰ καὶ αὐτοί, φαίνεται, οἱ ὑπὲρ τῆς προτάσεως κηρυττόμενοι, κολάζοντες ταύτην ἠθέλησαν νὰ μὴ συμπεριλάβωσι α) τοὺς ἐξ ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης δυστυχήσαντας καὶ στερουμένους τοῦ ἄρτου, καὶ β) τοὺς εἰς τὰ δημόσια βιβλία ἐγγεγραμμένους, χωρὶς νὰ ὀφείλωσιν, ὡς ὀφειλέτας. Πῶς ὅμως θέλουσι διακριθῆ οὗτοι τῶν καταδιωκτέων ὀφειλετῶν; ἂς συζήσῃ πρῶτον ἡ Βουλὴ δικαστήριον, ὅπερ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν χρεῶν, καὶ τότε δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις. Τὸ 1830 εἶχον ἐνοικιάσει οἱ συμπολῖται αὐτοῦ ὅλα τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του φθαρτὰ κτήματα δεκαετῶς, ἡ δὲ Κυβέρνησις μετὰ τέσσαρα ἔτη διέλυσεν αὐθαιρέτως τὴν ἐνοικίασιν· εἰς μάτην οἱ συμπολῖται του διεμαρτυρήθησαν διὰ τοῦτο, εἰς μάτην ἀπέστειλαν ἐπιτροπὴν εἰς τὸν Βασιλέα· ἡ Κυβέρνησις ἐπέμεινε καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ ἐθεώρησαν ἀνωφελὲς νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν, καίτοι ἔχουσα ἀξιώσεις, δὲν καταδιώκει μὲν αὐτούς, συναισθανομένη ὅτι ὀφείλει πρὸς τούτους πολλῷ πλείονα, οὐχ ἧττον ὅμως εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι ὡς ὀφειλέται. Θέλει ἡ Βουλὴ νὰ θεωρήσῃ αὐτοὺς ὀφειλέτας; ἂς ἐκκαθαρίσῃ πρῶτον τὸ χρέος των, καὶ ἂν ἀποδειχθῶσι τοιοῦτοι, ἂς ἀποκλείσῃ αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπηρεσίας. Διὸ συμπεραίνει ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται διάταξις δὲν θέλει φέρει θεραπείαν οὐδ' εἰς τὰς ὑπαρχούσας, οὐδ' εἰς τὰς προσεχεῖς καθυστερήσεις, καὶ θέλει σιγματίσει μόνον τὸ ἔθνος.

Ἄλλος παρετήρησεν ὅτι μετὰ τὰ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης κατὰ τῆς διατάξεως ἐκτεθέντα ἐφρόνει ὅτι δὲν ἤθελεν ἀναφανῇ γνώμη τις ἐναντία, ἄλλοι ὅμως ἐπίσης ἐκ ζήλου ὑπὲρ τῶν κοινῶν ὁρμώμενοι, ὑπεστήριξαν ἐνθέρμως τὸ ζήτημα. Καὶ ἂν μὲν ἐπρόκειτο ἡ συζήτησις τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, δὲν ἤθελεν ὑπάρχει ψυχή τις Ἑλληνικὴ, ἥτις νὰ μὴν ἐπιτρέψῃ τὴν κατὰ τῶν κακῇ τῇ πίστει ὀφειλετῶν καταδίωξιν· διότι ποῖος ἤθελεν ἀντιθῆ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τὰ μέσα τοῦ νὰ καταδιώξῃ καὶ φυλακίσῃ ὀφειλέτας, οἵτινες ἑκατομμυριοῦχοι ὄντες, καθυστεροῦσιν ὑπὲρ τὰς 300,000 δραχμῶν; ἔπρεπε νὰ ῥίψῃ τις λίθον κατὰ τοῦ ἀρνουμένου τοιαύτην καταδίωξιν βουλευτοῦ. Ὁ ὑπουργὸς

λοιπὸν σιωπήσας μέχρι τοῦ νῦν, ἐσιώπησε, νομίζει, οὐχὶ παραδεχόμενος τὴν προσθήκην τοῦ ἄρθρου, ἀλλὰ βλέπων ὅτι παρεντίθεται ἐξωδίκως ζήτημα μιᾶς γενικῆς ἰδέας, τὸ ζήτημα περὶ τῶν καθυστερούντων. Καὶ εἶπε, μὲν ὁ προτείνας τὸ ἄρθρον ὅτι ὡρμίθη ἐκ τῶν ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη σωρευομένων καθυστερήσεων, ἀλλ' οἱ εὐάριθμοι οὗτοι ταμίαι τοῦ Κράτους εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνέργησαν τοσαύτας καθυστερήσεις; Οὐδεὶς δύναται νὰ πιστεύσῃ τοῦτο, ὡς ἐπίσης δὲν εἶναι ὀρθὸν ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ ταμίαι χρεωστοῦσιν, εἰς τὸ δημόσιον, ἐπειδὴ δύναται μὲν νὰ συνετέλεσαν καὶ οὗτοι ἐξ ὀλιγωρίας εἰς τὴν αὔξησιν τῶν καθυστερήσεων, δὲν εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι καὶ ἀτομικῶς χρεωστοῦσιν. Ὁ ὑπουργὸς λοιπὸν σιωπᾷ, φαίνεται, καὶ ἐκ τούτου, βλέπων ὅτι τῷ ἀποδίδεται ὁ διορισμὸς ὑπαλλήλων τοιούτων, ἐνῷ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἕκαστος δύναται νὰ πεισθῇ ὅτι δὲν διωρίσθησαν τοιούτου χαρακτῆρος ταμίαι· ἄλλως τε ἡ Βουλὴ ἔχει ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν κακῆς πίστεως ὀφειλετῶν, καὶ ἂν ὁ ὑπουργὸς διορίσῃ ποτὲ οἱονδήποτε τούτων, ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ λόγον τῆς πράξεως ταύτης. Ὅλοι λοιπὸν οἱ περὶ τούτου φόβοι εἰσὶ μάταιοι καὶ ἐντεῦθεν καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπὲρ τῆς προτάσεως κηρυχθέντες ὑπέβαλαν ἔπειτα διαφόρους τροπολογίας τε καὶ ὑποτροπολογίας, οἱ μὲν αὐξάνοντες τὸν τεθέντα ὅρον τοῦ χρέους, οἱ δὲ ζητοῦντες τὴν ἐκκαθάρισιν τούτου, καὶ ἄλλοι μόνον τοὺς κακῆς πίστεως ὀφειλέτας καταδικάζοντες. Ἀλλὰ διὰ τῶν ὅρων τούτων τῶν ἐκκαθαρισμένων χρεῶν καὶ τῶν κακῆ τῇ πίστει καθυστερούντων χορηγεῖται εὐρὺ αὐθαιρεσίας δικαίωμα εἰς τοὺς ὑπουργούς, καὶ δὲν πρέπει, διότι ὑπάρχουσι διάφοροι ἐκ πολυετῶν ἐνοικιάσεων, προικοδοτήσεων κλπ. ὁμολογίαι, νὰ θεωρηθῶσι κακῆς πίστεως οἱ ἐξ αὐτῶν ὀφειλέται, οὐδὲ νὰ θεωρηθῶσι τὰ χρέη των ὡς καθαρισμένα, διότι μία τις ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ ἀποφανθῇ ταὐναντίον, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν θέσεων ἀποκλεισθέντες νὰ ἀνακτήσωσι τὸ δικαίωμα. Δὰ νὰ καταστήσωμεν λοιπὸν καὶ τοὺς ὀφειλέτας προσεκτικοὺς εἰς τὸ μέλλον, καὶ δεσμεύσωμεν ἠθικῶς τὸν ὑπουργὸν μετὰ τῆς Βουλῆς, προτείνει τὴν παρὰ πόδας τροπολογίαν.

« Ἡ Βουλὴ ἐκφράζουσα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μὴ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν κατὰ τοὺς διορισμοὺς τῶν ταμιῶν οἱ κακῆ πίστει ὀφειλέται σημαντικῶν ἐκκαθαρισμένων ποσοτήτων εἰς τὸ δημόσιον, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. »

Καὶ ταύτην συνίστησιν ἀντὶ τοῦ ἄρθρου εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς, διότι οὕτω πρέπει νὰ λύωνται τὰ μὴ ὄντα ἀντικείμενα νόμου ζητήματα· ἄλλως δὲ δὲν ἁρμόζει δι' ὀλίγα πρόσωπα ταμιῶν νὰ τεθῇ τοιοῦτος ἀποκλεισμός, καὶ εἶναι νομοθετικὴ ἀνωμαλία τὸ νὰ μείνωσι, κατὰ τὸν χθὲς ἐπικυρωθέντα νόμον, ἐλεύθεροι οἱ βεβαιοῦντες τὰ εἰσπρακτέα ἔφοροι, καὶ νὰ ἀποκλεισθῶσιν οἱ ἐκτελοῦντες ταμίαι.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπὼν, ὅτι ἐπὶ δύο ἡμέρας βασανίζεται ἡ ὑπὸ συζήτησιν πρότασις, ἣν πάντες ἤλπιζον ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐκ πρώτης στιγμῆς ἤθελεν ἀποδεχθῇ ὡς σωτηριώδη, ἀλλ' ἡ μέχρι τοῦδε διαρκὴς σιωπή του κρατεῖ τὴν πρότασιν ἐκκρεμῆ. Ἐὰν δὲ παρατηρήσῃ τις καὶ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, ἀδιστάκτως δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν θέλει φέρει κἀνὲν ἀποτέλεσμα, διότι καὶ ἄλλο τε τοιαῦται ἐγένοντο ἐπὶ πολλῶν ζητημάτων λύσεις, καὶ οὐδ' ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν, καθ' ὅσον ἡ ἐν τοῖς πρακτικοῖς λύσις αὐτῶν, ὡς μὴ φέρουσα χαρακτῆρα νόμου, δὲν ἐξετιμήθη οὐδέποτε ἀποχρώντως. Καὶ ἐρρέθη μὲν ὅτι θέλει ὑποβληθῇ βραδύτερον ὁ περὶ καθυστερούντων νόμος, ἀλλ' ἂν καὶ πάντες ἔχουσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐμπιστοσύνην, θεωροῦσιν ὅμως ὅτι εἰς τὸ περὶ ταμιῶν νομοσχέδιον εἶναι ὁ οἰκεῖος τόπος νὰ γίνῃ τὸ πρῶτον κατὰ τῶν καθυστερήσεων βῆμα, διότι ἂν τὸ βῆμα τοῦτο δὲν γίνῃ, πᾶν ὅ,τι ἄλλο θέλει εἶναι ἐν μέσον ὑπεκφυγῆς. Ἐπὶ τοῦ Βασιλέως Καρόλου ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ τῆς Γαλλίας δὲν εἶχεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ προτείνειν, ἐβιάζετο, ψηφίζουσα νόμους, νὰ παρεμβάλλῃ μικράς τινὰς προφυλάξεις. Καὶ παρ' ἡμῖν δὲ ἐπειδὴ τοιαῦται διὰ τῶν πρακτικῶν ἀποφάσεις δὲν πραγματοποιοῦνται, ἀνάγκη νὰ προνοῇ ἄλλως τὸ σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμένει νὰ προστεθῇ εἰς τὸν νόμον τὸ ἄρθρον, διότι ἂν ὁ μικρὸς οὗτος ὅρος δὲν γίνῃ δεκτὸς, ποτὲ δὲν θέλει πεισθῇ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θὰ κάμῃ τὸ δεύτερον βῆμα. Τέλος ὁμολογῶν καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ ἐκ θεομηνίας ἢ ἀνωτέρων περιστάσεων καθυστεροῦντες δὲν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῶσι, παύει συμπεραίνων ὅτι ὑποτροπολογίαι δὲν ἔγιναν καὶ θεωρεῖ τὴν πρότασιν ἀδιαίρετον, καθόσον ἀφορᾷ πάντας τοὺς ἐκ δυστροπίας καθυστεροῦντας.

Ἄλλος λαβὼν τὸν λόγον ἐπέφερεν, ὅτι ἐν τῇ ἐθνικῇ Συνελεύσει αὐτὸς οὗτος καὶ ὁ τότε πληρεξούσιος Σύρου εἶχον προτείνει ν' ἀποκλείωνται τῶν ἐκλογικῶν δικαιωμάτων οἱ εἰς τὸ δημόσιον χρεωστοῦντες· ἕτερος δὲ πάλιν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας βουλευτὴς, ὁ ὑπουργὸς, μᾶς ὑπέβαλεν ἤδη διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου τὴν εἰκόνα τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν καταστάσεως. Καὶ αὐτὸς λοιπὸν ὁ ἀγορεύων συμφωνῶν νὰ ἀποκλεισθῶσι τῆς ὑπηρεσίας οἱ ὀφειλέται, εἶναι σύμφωνος μετὰ τῶν προπατόρων

ἡμῶν, εἶναι σύμφωνος μετὰ τῶν κατοίκων τοῦ νέου κόσμου, τῆς Ἀμερικῆς. Ἐθεώρησαν, ἐκτὸς τούτου, ἄλλοι ὅτι ἄδικον εἶναι νὰ περιορισθῇ ὁ ἀποκλεισμὸς εἰς μόνους τοὺς ταμίας τοῦ Κράτους, καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην ὡς σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχάς του ἐγκολποῦται, καθ' ὅσον μάλιστα ἂν ταμίας τις ὀφειλέτης ἀπεκλείετο τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας, ὁ ὑπουργὸς θέλων, ἠδύνατο νὰ τὸν διορίσῃ εἰς θέσιν ἄλλην· περιπλέον, πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ ὀφειλετῶν καλῆς ἢ κακῆς πίστεως, περὶ δυστυχιῶν ἀνωτέρων καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀγῶνος καταστροφῶν. Τῷ ὄντι δὲ ἡ περὶ τοῦ ἀγῶνος ἰδέα εἶναι ὀρθή, διότι, ἂν παρατηρήσῃ τις τὸ μέγιστον τῶν καθυστερήσεων πηγάζει ἐξ ἀγορᾶς ἐθνικῶν κτημάτων, ὅπερ ἐστί, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀγῶνος καταστροφὴν ἐζήτησαν δι' αὐτῶν νὰ συντηρηθῶσι τὰ λείψανα τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου. Ἐκ τούτου μάλιστα παρατηρῶν τις εἰς Ἀθήνας, δύναται νὰ ἴδῃ ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων εἰσὶ δημόσιοι ὀφειλέται, καὶ ὅμως οὗτοι δὲν εἶναι βέβαια κακῆς πίστεως. Ἄλλως τε, δὲν συνετέλεσαν ὀλίγον καὶ ἡ κακὴ διεύθυνσις τῶν πραγμάτων εἰς τὸ νὰ συσσωρευθῶσι τὰ δημόσια χρέη. Ἐπειδή, ἂν καὶ ἠδύναντο κατ' ἔτος ἀναζητούμενοι νὰ πληρώνωσιν ἐπὶ μικρὸν οἱ χρεῶσται, ἡ Κυβέρνησις παρημελήσασα, συνετέλεσεν εἰς τὴν τοσαύτην ἐξόγκωσιν τῶν χρεῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ εὑρεθῇ διάταξίς τις, ἥτις συμβιβάζουσα πᾶσαν ἰδέαν, νὰ μὴν ἀδικῇ συγχρόνως οὐδένα· ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν ταύτην δὲν δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ νὰ μεταδῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, διότι τοιαύτας λύσεις παραδέχεται ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἢ ὅταν δὲν δύναται νὰ νομοθετήσῃ ἐπί τινος ἀντικειμένου, ἢ ὅταν δὲν ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως. Ἀντὶ λοιπὸν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου εἰσάγει πρότασιν γενικὴν περὶ δημοσίων ὀφειλετῶν, ἥτις συμβιβάζουσα τὰ διεστῶτα, ματαιονει τὰς εἰς τὸ μέλλον καθυστερήσεις.

Ἐπὶ τούτοις οὗτος μὲν ἀναγνοὺς τὴν πρότασιν, κατέθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ προεδρεῖον, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπερήνατο νὰ παραπεμφθῇ εἰς τμήματα.

Ἀκολούθως ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι δικαίως ἡ προκειμένη συζήτησις ἐπὶ τοσοῦτον ἀπέβη σπουδαία καὶ τοσοῦτος ἀνεπτύχθη ἀμφοτέρωθεν ζῆλος, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἐκθέσεώς του ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι 30 καθυστεροῦνται ἑκατομμύρια καὶ τοῦτο εἶναι γόρδιος δεσμὸς διὰ τὴν κυβέρνησιν, ἐπόμενον ἦτον νὰ αἰσθανθῇ τοσοῦτον τὸ σῶμα. Ἀμφότεραι λοιπὸν αἱ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου διεστῶσαι γνῶμαι εἰσὶν ἀξιέπαινοι, διότι πάντες ἦν

μόνον ἐσπούδασαν, νὰ λύσωσι τὸν ἀληθῶς γόρδιον τοῦτον δεσμόν· ἀλλ' ὁ δεσμὸς οὗτος δὲν λύεται, καὶ ἡ προταθεῖσα προσθήκη τοῦ ἄρθρου δὲν εἶναι εἰμὴ ἁπλῆ τις ἀπόπειρα. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων ἡ ἰδέα μάλιστα τοῦ εἰπόντος, ὅτι αἱ καθυστερήσεις αὗται ἔχουσι τὴν καταγωγὴν ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος καὶ στρατιώτης καὶ στρατηγὸς κατὰ τὴν ἀνάγκην γενόμενος, ἐλεύθερος τελευταῖον, ἀλλὰ λιμώττων καὶ δυστυχὴς, ἀφέθη εἰς τὴν ἐκ τῶν ἐνοικιάσεων ἀνακούφισιν. Ἀποδεχόμενος λοιπὸν τὴν ἰδέαν ταύτην, προστίθησι μάλιστα, ὅτι οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι πολὺν ἐπεδείκνυον πρὸ τῆς μεταβολῆς ζῆλον, ὅπως πολυειδῶς ἀνυψώσωσι τὰς ὑπὲρ τῶν ἐνοικιάσεων προσφοράς. Καὶ ὅμως ποῖον εἶναι τὸ ἐκ τῶν ἐνδεῶν τούτων ἐνοικιαστῶν καθυστερούμενον; Ἐνδεκα μόλις ἑκατομμύρια μέχρι τῆς μεταβολῆς τοῦ 1843, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης φθάνουσι σχεδὸν εἰς 27 ἑκατομμύρια, καὶ ἂν συμπεριληφθῶσι καὶ αἱ τοῦ 1849 καθυστερήσεις, ὑπολογίζομεν τότε 30 περίπου ἑκατομμύρια. Ἡ τρομερὰ ὅμως αὕτη καθυστέρησις δὲν πηγάζει ἐκ τῶν ὁμοίων πρὸ τῆς μεταβολῆς αὐτῶν, διότι ἀπὸ τοῦ 1844—1847 αὐτὴ ἡ κυβέρνησις εἰσέπραττεν ἀπ' εὐθείας τοὺς φόρους, καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἀδύνατον ἦτον νὰ ὑπάρξουν καθυστερήσεις. Καὶ εἶπε μὲν εἷς τῶν ἀγορευσάντων ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον αἱ ἐκ πολυετῶν ἐνοικιάσεων κλπ. ὁμολογίαι ὀφειλετῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς μεταβολῆς οὐδὲ πολυετεῖς ἐνοικιάσεις, οὐδὲ προικοδοτήσεις ἢ ἄλλο τοιοῦτον ἔλαβε χώραν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη πολλὴν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς μεταβολῆς καθυστερουμένων· τὸ κατ' αὐτὸν μάλιστα λέγει, ὅτι ἐνδέχεται νὰ ἔσφαλεν ὁ ὑπουργὸς εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τούτων, διότι ἀδύνατον εἶναι τοσαῦτα νὰ συσσωρευθῶσιν ἔκτοτε ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ 1847 ἐπίσης δὲν ἠδύνατο νὰ συμβῶσι καθυστερήσεις, διότι ἔκτοτε ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἡ κατ' εἶδος ἐνοικίασις, καθ' ἣν αὐτὸς ὁ φορολογούμενος, μὴ δυνάμενος ἀλλως νὰ ἔχῃ διπλότυπον, ἐδίδετο νὰ φέρῃ τὸν καρπὸν εἰς τὴν δημόσιον ἀποθήκην. Ἀφ' οὗ ἄρα καθυστερήσεις δὲν ἠδύναντο νὰ συμβῶσι, δὲν λύεται ἄλλως τὸ αἴνιγμα, εἰμὴ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι διήρπασαν τὰ ἑκατομμύρια ταῦτα οἱ μεγάλοι τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως ὀφειλέται, οἵτινες ἦσαν ἴσως καὶ διατελοῦσιν ἔτι ταμίαι. Τοὺς τοιούτους λοιπὸν λυμεῶνας οὐδ' ἡ Βουλὴ οὐδ' ἄλλος τις δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ἐν τῇ ταμιακῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ διὰ τοὺς πρὸ τῆς μεταβολῆς ὀφειλέτας καὶ ἡ Συνέλευσις καὶ αἱ δύω πρῶται περίοδοι τῶν Βουλῶν ἐθεώρησαν ὅτι

ὑπάρχει ἐξαιρετικός τις ὑπὲρ αὐτῶν λόγος, δὲν ὑπάρχει ὅμως καὶ ὑπὲρ τούτων, διὸ προτείνει νὰ ἀποκλεισθῶσι πάσης ταμιακῆς ὑπηρεσίας οἱ ἐντεῦθεν τοῦ 1844 καθυστερήσαντες.

Συγχωνευσάντων δὲ τῶν λοιπῶν τὰς τροπολογίας των εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, ἔλαβεν ὁ ἐπὶ τοῦ προσθέτου ἄρθρου συζήτησις, ὁ δὲ πρόεδρος ἠρώτησε πρῶτον ἂν οἱ ὑποστηρίξαντες τὴν προσθήκην αὐτοῦ ἐπιμένωσιν, ἢ δέχωνται ἀντὶ τούτου τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας γενομένην γενικὴν πρότασιν· καὶ πολλοὶ τῶν βουλευτῶν ἀπεκρίθησαν ὅτι ἐπιμένουσιν εἰς τὴν προσθήκην τοῦ ἄρθρου καὶ πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὰ τμήματα ὡς πρότασις παρεμπίπτουσα.

Εἰπόντος τότε καὶ ἄλλου, ὅτι ἐπιμένει καὶ αὐτὸς νὰ ψηφοφορηθῇ ὡς ἀπωτέρα πρώτη ἡ τροπολογία αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν μεταβάσεως τῆς Βουλῆς· Λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἐπὶ δύω ἡμέρας ἐσίγησε, διότι δὲν ἤθελε νὰ ἔλθῃ εἰς ἐξήγησιν ἐπὶ ἀντικειμένου τοσοῦτον σπουδαίου, ὅπερ δὲν ἔχει ἀλλως χώραν ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίῳ, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ δὲν πρόκειται ἄλλο ἢ ὀργανισμὸς τῶν ταμείων τοῦ Κράτους, καὶ ἂν ἔθηκε δύω τινὰς ἐξασφαλιστικὰς διατάξεις, ἔθηκεν αὐτὰς διότι τὰς ἐθεώρησε κατεπειγούσας· πάντες οἱ λοιποὶ ἐξασφαλιστικοὶ ὅροι εὑρίσκονται ἐν τῷ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίῳ. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν μέχρι τοῦδε περὶ καθυστερήσεων ἐκτεθέντων βλέπει ὅτι τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν ὡρίμασεν ἔτι καὶ πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς ὡρίμανσιν ὅπως ἀποφανθῇ ὁριστικῶς ἡ Βουλή. Εἶναι δὲ ἀληθὲς ὅτι καὶ ὑπάρχουσι καὶ δίδονται ὁσημέραι ὁμολογίαι προικοκτησιῶν, προικοδοτήσεων κλπ. καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσὶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ ὑπὲρ τὰς 500 δημοπρασίας, ὧν αἱ πλεῖσται τοιαύτης φύσεως. Τὰ καθυστεροῦντα λοιπὸν συσχετίζονται μετά τε τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ δὲν ἔχει ἐνταῦθα τόπον ἡ προταθεῖσα διάταξις, διότι τὸ νομοσχέδιον εἶναι φύσεως ὅλως διαφόρου, καὶ εἶναι μόνον δικαίωμα τῆς Βουλῆς, ἂν θέλῃ, νὰ ἐπιψηφίσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας γενομένην πρότασιν. Ἄλλως τε, παρατηρεῖ ὅτι προκειμένου περὶ διορισμοῦ ταμιῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ καλέσῃ ἡ κυβέρνησις αὐτοὺς τοὺς εἰς τὸ δημόσιον καθυστεροῦντας. Διὸ συμπεραίνει ὅτι ἂν ἡ πρόθεσις τῆς Βουλῆς ἦναι νὰ στιγματίσῃ διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοὺς, δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ οἰκεῖος τόπος καὶ πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ περὶ τῆς μεταβάσεως εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν προταθεῖσα γνώμη,

ἵνα σκεφθῶμεν ὡριμώτερον περὶ ἀντικειμένου τοσοῦτον σπουδαίου.

Μετὰ τοῦτο ὁ πρόεδρος ἐκτυλίσσων τὸ θέμα, εἶπεν ὅτι θέλει ψηφοφορηθῇ πρῶτον ὡς ἀπωτέρα ἡ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας περὶ μεταβάσεως εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τροπολογία, καὶ ἂν μὲν ἐγκριθῇ αὕτη, ἀπορρίπτονται αἱ λοιπαί, τοὐναντίον δὲ, ψηφοφοροῦνται κατὰ στεῖραν ὅλαι αἱ ἄλλαι μέχρι τῆς παραδοχῆς μιᾶς τούτων.

Ἐνταῦθα τῶν μὲν διϊσχυριζομένων, ὅτι πρὸ τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐντεῦθεν τοῦ 1844 καθυστερούντων, τῶν δὲ ἀντιλεγόντων ὅτι πρέπει νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα ὡς ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐτέθη, καὶ ἀμφοτέρωθεν διαφόρων ἐπιφερομένων πρὸς ὑποστήριξιν λόγων· ἐγένετο αἴτησις πολλῶν ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας προταθείσης τροπολογίας, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Καλλιφρονᾶ καὶ Σ. Κοπανίτσα. ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν διὰ ψήφων 47 κατὰ 30, καὶ ἐπομένως ἐματαιώθησαν μὲν αἱ λοιπαὶ τροπολογίαι, ἐτέθη δὲ αὕτη ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀντὶ τοῦ προταθέντος προσθέτου ἄρθρου, ἔχουσα οὕτως.

« Ἡ Βουλὴ ἐκφράζουσα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μὴ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν κατὰ τοὺς διορισμοὺς τῶν ταμιῶν οἱ κακῆς πίστεως ὀφειλέται σημαντικῶν ἐκκαθαρισμένων ποσοτήτων εἰς τὸ δημόσιον, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας ναὶ ἢ ὄχι ;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινὸς	Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος .	Γεώργιος Τσάκρης . . . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . . Ο.	Ἀνδρέας Μετοξᾶς . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Γεώργιος Σκοῦφος . . . N.
Πέτρος Καμπάνης	Σταῦρος Βλάχος . . . . Ο.
Δημήτριος Τσάκρης	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . . N.

Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	Ο.	Σ. Κοπανίτσας	Ο.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Ἀν. Κορφιωτάκης	Ν.
Παναγιώτης Δαζαρῆς		Παρασκ. Ματάλας	Ο.
Θεόδωρος Γρίβας		Στάμος Μαυροδῆμος	Ο.
Σταῦρος Γρίβας		Ἀμβρος Εὐριολπίδης	
Κωνς. Γριβογεώργης	Ν.	Ἠλίας Δωΐλας	Ο.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος	Ο.	Θεόδωρος Πετρινός	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ο.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Ἐλευθ. Καλογερᾶς	Ν.	Παναγιώτης Βάρδογλης	
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ο.
Ἀνδρέας Πέπας	Ο.	Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας		Νικόλαος Μπούτουνας	
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ο.	Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.	Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης	Ο	Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν
Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν	Κωνς. Προβελέγιος	Ο.
Ἀνδρέας Αὐγερινός		Ἐμ. Μοδινός	Ν.
Σπῦρος Μῖλιος	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.	Γεώργιος Κάνδυας	
Π. Ζάνος		Φραγκίσκος Μαῦρος	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Γεώργιος Περωτής	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ο.
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ο.	Κωνς. Ἀξελός	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάνου		Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Βελ. Νικολαΐδης	Ο.	Γρηγορ. Πατριαρχέας	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης	Ν.	Νικολ. Πιεράκος	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ο.	Χαράλ. Χριστόπουλος	
Ἄμβρος Ῥοΐλός	Ο.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Κωνς. Λαμπινόπουλος	Ο.	Νικόλαος Μοσχούλας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ο.	Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος		Παπᾶ Κώστας Τσαμάλας	Ν.
Γ. Παπασπυρόπουλος		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἐμμ. Καραμάνος	Ο.	Δημήτριος Κουμανιώτης	Ν.
Νικόλαος Ματθαίου	Ο.	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Παν. Πατρινός	Ν.

Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ο.	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ο.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	Ν.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.	Ἀναγ. Παπατσώρης	Ν.
Κωνς. Δαρειώτης	Ν.	Γεώργιος Ι. Σταῖκος	Ν.
Ἰω. Γεωγάρας		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Γ. Νικολάου		Α. Κιζάνης	
Δημήτριος Χριστίδης	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	Ο.
Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	
Ζαννῆς Μαραγκός		Ἰωάννης Α. Κριεζῆς	Ν.
Μιχαὴλ Σολομός		Δημήτριος Μητσάκης	Ο.
Εὐστράτιος Παρίσης		Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ο.
Ἰωάννης Σαγρίδος	Ο.	Χρῆστος Κικίδης	Ο.
Δημήτριος Δρόσος	Ν.		

Ἐπανελθούσης ἔπειτα τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 27 καὶ 28 αὐτοῦ, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως.

« Ἄρθρ. 27. Ὁ κεντρικὸς ταμίας καὶ ὑποταμίας ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ ἀμεσοδίου νομάρχου ἢ ἐπάρχου.

Οἱ λοιποὶ τῶν ταμείων ὑπάλληλοι ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν ταμίου.

Ἄρθρ. 28. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις ἀκυροῦνται. »

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Βελῆν καὶ Α. Κουμουνδοῦρον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 71 κατὰ 1, ἔχον οὕτως.

Ὁ Θ Ω Ν κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

ΜΕΡΟΣ Α.

Ἄρθρ. 1. Ὁ περὶ ἐπαρχιακῶν ταμείων νόμος τῆς 9 Αὐγούστου 1845 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐπαρχιακὰ ταμεῖα διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις.

Α'. τάξεως εἶναι τὰ ταμεῖα.

1. Ἠλείας. 2 Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης. 3 Κορινθίας. 4 Λακεδαίμονος. 5 Μαντινείας. 6 Ναυπλίας καὶ Ἄργους. 7 Πατρῶν. 8 Σύρου. 9 Φθιώτιδος.

Β'. Τάξεως τὰ ταμεῖα.

1 Βονίτσης Ξηρομέρου καὶ Βάλτου. 2 Γόρτυνος. 3 Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς. 4 Θηβῶν. 5 Καλαβρύτων. 6 Λεβαδείας. 7 Λοκρίδος. 8 Μεσολογγίου. 9 Παρνασσίδος. 10 Πυλίας. 11 Τριφυλίας. 12 Χαλκίδος καὶ Ξηροχωρίου.

Καὶ Γ'. τάξεως τὰ ταμεῖα.

1 Αἰγιαλείας, 2 Ἄνδρου, 3 Γυθείου καὶ Οἰτύλου, 4 Δωρίδος, 5 Εὐρυτανίας, 6 Θήρας, 7 Καρυστίας, 8 Κέας, 9 Κυνουρίας, 10 Μεγαλοπόλεως, 11 Μεγαρίδος καὶ Αἰγίνης, 12 Μήλου, 13 Νάξου, 14 Ναυπακτίας, 15 Ὀλυμπίας, 16 Σκοπέλου, 17 Σπετσῶν καὶ Ἑρμιονίδος, 18 Τήνου, 19 Τριχωνίας, 20 Ὕδρας καὶ Τροιζηνίας.

Ἄρθρ. 3. Τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον ἱδρύει εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Βασιλείου, καὶ ἐκπληροῖ συγχρόνως καὶ καθήκοντα ἐπαρχιακοῦ ταμείου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀττικῆς.

Ἄρθρ. 4. Αἱ ἕδραι τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων προσδιορίζονται διὰ Β. διατάγματος.

Ἄρθρ. 5. Εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ ταμεῖα Πυλίας, Αἰγιαλείας, Ἄνδρου, Μεγαρίδος, Νάξου, Ναυπακτίας καὶ Σκοπέλου δύναται νὰ ἀνατεθῇ καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν τελωνιακῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρ. 6. Τὸ κεντρικὸν ταμεῖον διευθύνεται ὑφ' ἑνὸς κεντρικοῦ ταμίου ἔχοντος βαθμὸν νομάρχου.

Ἄρθρ. 7. Τὰ ἐπαρχιακὰ ταμεῖα διευθύνονται ἀπὸ ἐπαρχιακοὺς ταμίας.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι α. τάξεως ἔχουν βαθμὸν ὑπουργικοῦ τμηματάρχου β'. τάξεως.

Οἱ τῆς β'. τάξεως ταμίαι ἔχουν βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως πρώτης τάξεως.

Οἱ τῆς γ'. τάξεως ταμίαι ἔχουν βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως δευτέρας τάξεως.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι, ὁποιουδήποτε καὶ ἂν ὦσι βαθμοῦ, ἔπονται τοῖς ἐπάρχοις.

Ἄρθρ. 8. Εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον ὑπάρχουν προσέτι·

Εἷς ὑποταμίας μὲ βαθμὸν ὑπουργικοῦ τμηματάρχου πρώτης τάξεως.

Δύο γραμματεῖς μὲ βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως πρώτης καὶ δευτέρας τάξεως.

Τρεῖς γραφεῖς μὲ βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραφέως, καὶ δύο κλητῆρες.

Ἄρθρ. 9. Εἰς τὰ ταμεῖα πρώτης τάξεως ὑπάρχουν εἷς γραμματεὺς καὶ δύω γραφεῖς. Εἰς τὰ τῆς δευτέρας τάξεως, εἷς γραμματεὺς καὶ εἷς γραφεύς, καὶ εἰς τὰ ταμεῖα τρίτης τάξεως, εἷς γραμματεὺς μόνον.

Ἄρθρ. 10. Ὑπάρχουν προσέτι διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων εἰσπράκτορες:

Εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον		. . . . .	4
Εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν	»	Αἰγιαλείας	2
»	»	Ἄνδρου	3
»	»	Βονίτσης κτλ.	3
»	»	Γόρτυνος	4
»	»	Δωρίδος	2
»	»	Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς . . .	2
»	»	Εὐρυτανίας	2
»	»	Ἠλείας	4
»	»	Θηβῶν	3
»	»	Θήρας	4
»	»	Καλαβρύτων	4
»	»	Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης . .	4
»	»	Καρυστίας	3
»	»	Κέας	2
»	»	Κορινθίας	4
»	»	Κυνουρίας	4
»	»	Λακεδαίμονος	4
»	»	Λεβαδείας	3

»	»	Ακριδος	3
»	»	Μαντινείας	4
»	»	Μεγαλοπόλεως	2
»	»	Μεγαρίδος κτλ.	3
»	»	Μεσολογγίου	2
»	»	Μήλου	3
»	»	Νάξου	4
»	»	Ναυπακτίας	2
»	»	Ναυπλίας καὶ Ἄργους . . .	4
»	»	Ὀλυμπίας	2
»	»	Παρνασσίδος	3
»	»	Πατρῶν	3
»	»	Πυλίας	3
»	»	Σκοπέλου	3
»	»	Σπετσῶν καὶ Ἑρμιονίδος . .	3
»	»	Σύρου	2
»	»	Τήνου	3
»	»	Τριφυλίας	4
»	»	Τριγωνίας	3
»	»	Ὑδρας καὶ Τροιζηνίας . . .	3
»	»	Φθιώτιδος	3
»	»	Χαλκίδος καὶ Ξηροχωρίου .	3
			125

Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσπρακτόρων δύναται νὰ αὐξήσῃ καὶ νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας διὰ Β. διατάγματος.

Ἄρθρ. 11. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον προσδιορίζει τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας τῶν εἰσπρακτόρων.

Ἄρθρ. 12. Οἱ γραφεῖς, εἰσπράκτορες καὶ κλητῆρες τῶν ταμείων διορίζονται καὶ παύονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Οἱ εἰσπράκτορες διορίζονται ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν ταμιῶν.

Οἱ γραφεῖς ὑπηρετήσαντες συνεχῶς ἐπὶ διετίαν δὲν παύονται εἰμὴ διὰ Β. διατάγματος.

Μέρος Β΄.

Ἄρθρ. 13. Οἱ μισθοὶ τῶν ταμιῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν προσδιορίζονται ὡς ἀκολούθως.

Ὁ κεντρικὸς ταμίας λαμβάνει κατὰ μῆνα . . .	δραχ.	400
Ὁ ὑποταμίας	»	300

Οἱ ταμίαι Α΄. τάξεως	»	250
» Β΄. »	»	200
» Γ΄. »	»	160

Οἱ γραμματεῖς, οἱ γραφεῖς καὶ οἱ κλητῆρες τοῦ κεντρικοῦ ταμείου μισθοδοτοῦνται ὡς καὶ οἱ τῶν ὑπουργείων.

Οἱ γραμματεῖς τῶν ταμείων λαμβάνουν·

Τῶν τῆς Α΄. τάξεως	δραχ.	140
» » Β΄. »	»	120
» » Γ΄. »	»	100

Οἱ γραφεῖς τῶν ταμείων·

Τῶν τῆς Α΄. τάξεως ἀνὰ	δραχ.	100 καὶ 80
» » Β΄. » »	»	80 καὶ 60
Οἱ εἰσπράκτορες ἀνὰ	»	40

Τὸ ἐνοίκιον τῶν ταμιακῶν καταστημάτων εἶναι εἰς βάρος τῶν ταμιῶν, μεχρισοῦ ἀναγείρει βαθμηδὸν ἡ Κυβέρνησις τοιαῦτα δημόσια καταστήματα.

Ἄρθρ. 14. Οἱ ταμίαι λαμβάνουσιν διὰ τὰ ἔξοδα τῶν γραφείων των ἀταθερὰν μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν χωρὶς νὰ ὑπάγωνται δι' αὐτὰ εἰς λογοδοσίαν·

Ὁ κεντρικὸς ταμίας	δραχ.	70
Οἱ τῆς Α΄. τάξεως ταμίαι	»	30
» » Β΄. » »	»	25
» » Γ΄. » »	»	20

Χορηγεῖται πρόσθετι εἰς τοὺς ταμίας καὶ τοὺς εἰσπράκτορας ποσοστὸν ἐπ' ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοσίων ἐσόδων, ἐξαιρουμένων·

α΄. Τῶν παραδιδομένων ἀπὸ τὰ εἰδικὰ ταμεῖα.

β΄. Τῶν ἐκ τῆς πωλήσεως δημοσίων γεννημάτων καὶ τῆς σμυρίδος·

γ΄. Τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων·

δ΄. Τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν τῆς ἐθνικῆς τραπέζης.

Ἄρθρ. 15. Τὸ ποσοστὸν προσδιορίζεται ὡς ἑρεξῆς·

Ἓν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἀμέσων φόρων ἀναγομένων.

Ἓν καὶ ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν κλεισμένων χρήσεων ἀναγομένων καὶ,

Ἓν καὶ ἓν τέταρτον τοῖς ἑκατὸν ἐπ' ὅλων τῶν εἰσπράξεων τῶν εἰς τὰ λοιπὰ κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀναγομένων.

Ἄρθρ. 16. Τὰ γινόμενα ἔξοδα εἰς τὴν μετακόμισιν τῶν ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων εἰσπραττομένων χρημάτων, καὶ εἰς ἀπο-

στολὰς ὑπαλλήλων τῶν ταμείων πρὸς ἐπιθεώρησιν καὶ ἐξέλεγξιν τῶν πράξεων τῶν εἰσπρακτόρων, πληρώνονται ἐκ τοῦ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα χορηγουμένου εἰς τοὺς ταμίας καὶ τοὺς εἰσπράκτορας ποσοστοῦ.

Τὰ ἔξοδα τῆς περιοδείας τῶν εἰσπρακτόρων εἶναι εἰς βάρος αὐτῶν.

Ἄρθρ. **17.** Ἐκ τοῦ καθαροῦ ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ἑκάστης ἐπαρχίας τὸ ἓν πέμπτον λαμβάνει ὁ ταμίας καὶ τὰ λοιπὰ τέσσαρα πέμπτα διανέμονται ἐξ ἴσου εἰς ὅλους τοὺς εἰσπράκτορας τοῦ ἀρμοδίου ταμείου.

Ἄρθρ. **18.** Οἱ ταμίαι, οἵτινες ἐκπληροῦν καὶ χρέη τελωνιακῶν ἀρχῶν, λαμβάνουσι τὰς διὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας προσδιωρισμένας ἐπιχορηγήσεις.

Ἄρθρ. **19.** Οἱ ἀπολυόμενοι τῆς ὑπηρεσίας καὶ οἱ μετατιθέμενοι εἰς ἄλλην θέσιν ταμίαι, ὀφείλουν ἄνευ ἀναβολῆς νὰ παραδίδωσιν εἰς τοὺς διαδόχους των αὐτοπροσώπως καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς, ἢ ἐν ἐλλείψει διοικητικῆς, τῆς δημοτικῆς τοῦ τόπου ἀρχῆς, τὰ ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῶν χρήματα, τὰ ἡμιεξωραλημένα χρηματικὰ ἐντάλματα, τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν συγχωρημένων προπληρωμῶν, τὸν ἔγκυον χάρτην, τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν ἐπὶ πιστώσει λαβόντων ἔγκυον χάρτην, ὅλους τοὺς χρηματικοὺς τίτλους τοῦ δημασίου, καὶ ἅπαντα τὰ βιβλία καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τοῦ ταμείου. Ὀφείλουν προσέτι νὰ θεωρήσωσι τοὺς μετὰ τῶν εἰσπρακτόρων λογαριασμούς των, καὶ νὰ παραδώσωσιν αὐτοὺς καθαρισμένους εἰς τοὺς διαδόχους των.

Περὶ τῆς παραδόσεως ταύτης συντάσσονται τριπλᾶ πρωτόκολλα κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξ ὧν τὸ ἓν στέλλεται παρὰ τῆς παρούσης κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου διοικητικῆς ἢ δημοτικῆς ἀρχῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, τὸ δὲ κρατεῖ ὁ παραλαβών, καὶ τὸ ἕτερον ὁ παραδοὺς ταμίας.

Ἄρθρ. **20.** Ἐὰν ὁ ἀπολυθεὶς τῆς ὑπηρεσίας ἢ μετατεθεὶς ταμίας ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ ἀδικαιολογήτως τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον **50—300** δραχμῶν, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· ἐνεργεῖται δὲ ἡ παράδοσις τοῦ ταμείου κατὰ τὰ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

Ἄρθρ. **21.** Ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τοῦ ταμίου ἢ ἄλλου κωλύματος ἐμποδίζοντος αὐτὸν νὰ παραδώσῃ αὐτοπροσώπως

τὸ ταμεῖον, ἡ διοικητικὴ ἀρχή, ἢ ἐν ἐλλείψει διοικητικῆς, ἡ δημοτικὴ καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου σφραγίζουσι τὸ κατάστημα τοῦ ταμείου, λαμβάνουσι τὰ κατάλληλα πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ μέτρα, καὶ ἀναφέρουσιν ἀμέσως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ἄρθρ. **22.** Εἰς τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ προβλεπομένην περίπτωσιν αἱ ἐνεργήσασαι τὴν σφράγισιν τοῦ καταστήματος ἀρχαὶ ὀφείλουν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἀποσφράγισιν τοῦ καταστήματος καὶ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου πρὸς τὸν νέον ταμίαν, ἢ τὸν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ διορισθέντα προσωρινὸν διαχειριστὴν τοῦ ταμείου, καὶ νὰ ὑπογράψωσιν εἰς τὰ περὶ παραδόσεως πρωτόκολλα.

Ἄρθρ. **23.** Ὁ διάδοχος ταμίας, ὅστις ἤθελε παραλάβει τὸ ταμεῖον ἐναντίον τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὁριζομένων, καθίσταται ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ προκατόχου του ὑπεύθυνος ἐνώπιον τοῦ δημοσίου διὰ πᾶσαν ἐκ τῆς πράξεως ταύτης προκύψασαν εἰς αὐτὸ ζημίαν.

ΜΕΡ. Γ'.

Ἄρθρ. **24.** Οἱ ταμίαι δίδουσιν ἐγγύησιν εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, εἴτε εἰς ἀκίνητα κτήματα κατὰ τὰ ὡρισμένα ἐν τῷ νόμῳ τῆς **24** Αὐγούστου **1836.**

Ἄρθρ. **25.** Ἡ εἰς χρήματα ἢ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης ἐγγύησις προσδιορίζεται ὡς ἑξῆς.

Τοῦ μὲν κεντρικοῦ ταμίου εἰς δραχ.	10,000
Τοῦ ταμίου Α'. τάξεως	8,000
» Β'. »	6,000
» Γ'. »	4,000

Ἡ εἰς ἀκίνητα κτήματα ἐγγύησις εἶναι διπλῆς ἀξίας τῆς ἀνωτέρω προσδιορισθείσης εἰς χρήματα ἢ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης.

Οἱ εἰσπράκτορες δίδουσιν ἐγγύησιν **1000** δραχ. εἰς ἀκίνητα κτήματα.

Ἄρθρ. **26.** Ἡ ἐγγύησις δύναται νὰ ἦναι ἐν μέρει εἰς χρήματα ἢ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, καὶ ἐν μέρει εἰς ἀκίνητα κτήματα κατὰ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναλογίαν, πάντοτε ὅμως ἀπαιτεῖται μέρος αὐτῆς νὰ καταβάλληται εἰς χρήματα ἢ μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης.

Τὸ μέρος τοῦτο προσδιορίζεται.

Διὰ τὸν κεντρικὸν ταμίαν εἰς δραχ. 2,000

Διὰ τὸν ταμίαν Α΄. τάξεως » 1,000
» » Β΄. » » 750
» » Γ΄. » » 500

Ἄρθρ. 27. Ὁ κεντρικὸς ταμίας καὶ ὁ ὑποταμίας ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου νομάρχου ἢ ἐπάρχου.

Οἱ λοιποὶ τῶν ταμείων ὑπάλληλοι ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν ταμίου.

Ἄρθρ. 28. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων νομοσχεδίου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός		Κωνς. Γριβογεώργης . . .	
Λεων. Χρυσανθόπουλος . . .		Δ. Πετροπουλάκης	
Δημήτριος Γιαννούλης . .	Ν.	Π. Τσαννετάκης	
Λευνίδας Ἐμπειρίκος		Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος .	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.
Δημήτριος Τσόκρης		Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . .	Ν.	Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.
Γεώργιος Τσόκρης		Ἀνδρέας Πέπας	
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Σταμάτιος Μήτσας	
Γεώργιος Σκοῦφος . . .	Ν.	Γεώργιος Βελῆς . . .	Ν.
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Δημήτριος Ζῶτος . . .	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης .	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Ν.	Λύσανδρος Βιλαΐτης . .	Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . .	Ν.	Στέρ. Στεφανόπουλος . .	Ν.
Παναγιώτης Ἀλιζαρῆς . . .		Ἀνδρέας Λύγδινος	
Θεόδωρος Γριβᾶς		Σπῦρος Μίλιος	Ν.
Σταῦρος Γριβᾶς		Ἰωάννης Κλίμαχας . . .	Ν.

Π. Ζάνος		Φραγκίσκος Μαῦρος	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης .	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης . . .	Ν.
Γεώργιος Περωτής . . .	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης . . .	
Κωνσταντῖνος Νταγρές . .	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Κωνσταντῖνος Ἀξιλός . .	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . .		Χρῆστος Στ. Ἀντωγόπουλος .	
Βιλ. Νικολαΐδης	Ν.	Νικόλ. Πιεράκος	
Πέτρος Δελιγιάννης . . .	Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας . . .	Ν.
Νικόλ. Μπούσουρας . . .	Ν.	Δημήτριος Πικουλάκης . . .	
Λάμπρος Ῥοΐλος	Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος . . .	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος .	Ν.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . .	
Νικόλ. Δελιγιάννης		Νικόλαος Μοσχούλας . .	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . .	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . .	
Γεώργιος Πανοπριρτόπουλος .		Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος . .		Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	Ν.
Ἐμμ. Καρκμάνος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης .	Ν.
Νικόλ. Ματθαίου	Ν.	Δημήτριος Κουμανιώτης .	Ν.
Ἀναγν. Κοντάκης . . .	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας . . .	Ν.
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Παν. Πατρινός	
Ἀναγ. Κορφιωτάκης . .	Ν.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . .	
Παρασ. Ματάλας	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου .	Ν.
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . .	Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος .	Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος . . .	Ν.	Κωνστ. Δαρειώτης . . .	Ν.
. . . . .		Ἰωάννης Γεωργάρας	
Ἠλίας Δωΐλας		Γ. Νικολάου	
Θεόδωρος Πετρινός		Δημήτριος Χρηστίδης . .	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .		Ἀνδρέας Μάμουκας . . .	Ν.
Παναγιώτης Βάρδογλης . .		Ζαχῆς Μπραγκός	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος .	Ο.	Μιχαὴλ Σολομός . . .	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος . . .	Ν.	Εὐστράτιος Πυρίτης . .	Ν.
Νικόλ. Μπούτουνας		Ἰωάννης Σκυρίδος . . .	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης .	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Γεώργιος Γουλιμῆς . . .	Ν.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος .	
Ἀλέξανδρ. Κουμουνδουράκης	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος .	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . .	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης . .	Ν.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος .	Ν.	Γεώργιος Στάϊκος . . .	Ν.
Κωνστ. Προβελέγιος . . .		Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .	
Ἐμμ. Μαδινός	Ν.	Α. Κιζάνης	
Δημ. Δημητρακόπουλος . .		Ἰωάννης Δαμιανός . . .	Ν.
Γεώργιος Κάνδιας		Δάζαρος Α. Γιουρδῆς . .	Ν.

Ἰωάννης Γ. Κριεζής . . . N.	Γεώριος Ἀποστολίδης . . N
Δημήτριος Μητσάκης . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . . N

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Κέας, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 5 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΙΠΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀνδρέας Πίπας.

Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΕ'.

Τῆς 8 Φεβρουαρίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Κέας, ἐν πρώτοις ἀνεπτύχθη, ὅτι τρεῖς κυρίως γνῶμαι ἐπεκράτησαν εἰς τὸ τμῆμα, α') νὰ ἀκυρωθῇ ἡ ἐκλογή, ὡς νοθευμένης οὔσης τῆς κάλπης Κέας, β') ν' ἀποσταλῇ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, ὅπως πληροφορηθῇ ἂν ἐγένετο ἡ νόθευσις αὕτη καὶ γ') νὰ ἐπικυρωθῇ ἡ ἐκλογὴ ὡς ἔχουσα τὸ νόμιμον κῦρος.

Ὑπὲρ τῆς πρώτης ἰδέας ἀγορεύων παρετήρησέ τις, ὅτι προκειμένου ν' ἀποδείξῃ διὰ τῆς ψήφου της ἡ Βουλή, ἂν τὸ ἔγκλημα δύναται νὰ σχηματίζῃ ἀντιπροσώπους, ἀρκεῖται λέγων ὅτι ἂν ψηφοφορήσῃ ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς ταύτης, σημαίνει ὅτι ἡ νομιμότης καὶ ἀρετὴ δὲν ἰσχύει ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, καὶ ἡ ἀδικία δύναται παρουσιαζομένη νὰ θριαμβεύῃ μὲ προφανῆ ζημίαν τῆς ὑπολήψεως τοῦ σώματος. Παρατηρεῖ λοιπὸν ὅτι ἐνῷ ἡ ἐπαρχία αὕτη συγκειται ἐκ πέντε δήμων, κατὰ μὲν τῆς ἐκλογῆς τῶν τεσσάρων οὐδεμία ἐγένετο ἔνστασις, καθ' ὅσον τὰ πάντα διεξήχθησαν μετὰ νομιμότητος· ἀλλ' εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου Κέας συνέβησαν φρικτὰ κακουργήματα, ἅπερ ἐκ μόνης τῆς αὐτοψίας τοῦ ἐπιβλήματος τῆς κάλπης ἐπιβεβαιοῦνται. Ἐπιδείξας δὲ τοῦτο εἰς τὴν βουλὴν εἶπεν, ὅτι ἂν παρατηρήσῃ τις τὰς εἰς αὐτὸ δύω σφραγίδας τῶν ἀποτυχόντων, καὶ ἴδῃ ὅτι

μεμιγμέναι μετὰ κηροῦ ἔχουσιν ὑπομέλαν χρῶμα, καὶ ὅτι τὰ ἐν τῇ κάλπῃ ψηφοδέλτια οὐ μόνον εἰσὶν ἐσχισμένα, ἀλλὰ καὶ φέρουσιν ἄλλα ὀνόματα, σβυσθέντων τῶν ἐν αὐτοῖς πρωτοτράφων, ἀδιστάκτως θέλει πεισθῇ ὅτι ἡ κάλπη αὕτη παρεβιάσθη. Διὰ τοῦτο, φαίνεται, ἂν καὶ ἐρρίφθησαν ἐν τῇ κάλπῃ ὑπὲρ τὰ 400 τῆς ἐναντίας μερίδος ψηφοδέλτια, μετέβαλον τὰ ὀνόματα μέρους τούτων, διὰ νὰ εἴπωσιν ἐν ἀνάγκῃ, ὅτι οἱ ἐκλογεῖς μεταμεληθέντες ἀντικατέστησαν τοὺς ὑποψηφίους, ἐνῷ ἂν ἐξέλιπον ὅλα, ἤθελε προδήλως ἐξελεγχθῇ καὶ ἡ τῆς κάλπης ἐκβίασις καὶ ἡ παρ' αὐτῶν τολμηθεῖσα πλαστογραφία. Ἄλλως τε, καὶ οὕτω 200 περίπου ψηφοφόροι, ἕτοιμοι ὄντες νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς δίκην τοὺς αὐτουργοὺς, κατέθεσαν εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον ὅτι εἶχον ψηφοφορήσει ὑπὲρ τῆς ἐναντίας μερίδος. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων πάντων, ἐνῷ, προκειμένου λόγου περὶ τῆς νοθεύσεως, ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἡ εἰς τοὺς ἐναντίους ἀνήκουσα, διεμαρτύρετο ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ διαλογὴ, ἡ μειοψηφία τοὐναντίον διϊσχυριζομένη, συνωμολόγησε μὲν τὸ ὕποπτον τῶν δύω σφραγίδων, ἀλλὰ προέβη εἰς τὴν διαλογὴν, καὶ οὕτως ἡ μὲν πλειονοψηφία ἀπεσύρθη, αὕτη δ' ἐξήγαγεν ὅτι ὁ τῆς μερίδος της ὑποψήφιος Μόσχος Πάγκαλος ἔλαβε 1013 ψήφους, συμπεριλαμβανομένων ἔτι καὶ 9 ὑπεραρίθμων. Οὕτως ἄρα, ἐνῷ ἀπῃτοῦντο 1009 ψῆφοι, διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν, ἔλαβεν οὗτος 1013 ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω 9 πλεοναζουσῶν ψήφων. Ἂν δὲ καὶ αἱ πλεοναζουσαι ψῆφοι δὲν δύνανται, κατὰ τὸν νόμον, νὰ ὑπολογισθῶσιν ὅταν μεταβάλλωσι τὸ τῆς ἐκλογῆς ἀποτέλεσμα, ἡ προστάτις τοῦ Μόσχου μειοψηφία οὐδεμίαν ἐπέφερε παρατήρησιν. Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι συμβαίνει ἀκόμη. Τὸ τμῆμα τῆς Βουλῆς κατὰ συνέπειαν παραπόνων τῶν διαφερομένων, ἐνήργησεν, ἂν καὶ ἀποκρούει οὗτος τὴν πρᾶξιν ταύτην, νέαν διαλογὴν τῶν ψηφοδελτίων, ἐξ ἧς ἀπεδείχθη ὅτι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀποδοθεισῶν εἰς τὸν Πάγκαλον ψήφων, εἶχεν ἔτι 25 ψήφους πλεναζούσας, περὶ ὧν ὅμως οὐδὲ μνείαν ἐποίησεν οὗτος, οὐδὲ νὰ παραπονεθῇ ἐθεώρησε χρήσιμον. Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι ἐκτὸς τῆς πρώτης δὲν ἐτολμήθη καὶ δευτέρα νόθευσις; Ἄλλως, πρὸς τί ὁ νομάρχης ἀπέστειλεν ἐνταῦθα τὰ ψηφοδέλτια; Ἂς ἐξηγήσῃ τοῦτο αὐτὴ ἡ Βουλὴ, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὕπαρξιν τῶν 25 τούτων ψηφοδελτίων. Διὰ τοῦτο ἐντὸς τοῦ τμήματος πάντες σχεδὸν ὑπονοοῦντες τὰς γενομένας νοθεύσεις, ἦσαν βέβαιοι δι' αὐτὰς καὶ οὗτοι ἐθεώρησαν ἀκυρωτέαν τὴν ἐκλογὴν, ἢ μετὰ δισταγμοῦ

ἀνεγνώριζον ταύτας, καὶ οὗτοι ἀπερήναντο τὴν ἐκείσε ἀποστολὴν ἐπιτροπῆς, τρία δὲ μέλη μόναν ἀντέκρουσαν τὴν περὶ νοθεύσεως τῆς κάλπης ἰδέαν, ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὐδὲ λέξιν ἀνέφερον κατὰ τῆς δευτέρας νοθεύσεως, ἐπιβεβαιουμένης ἄλλως εἰς ἐπισήμων ἐγγράφων. Διὸ συνίστησι τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ νόμου καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐκδικάζοντος σώματος.

Ἕτερον τῶν μελῶν ἀντεῖπεν, ὅτι τὸ τμῆμα διαιρεθὲν τῷ ὄντι εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρω γνώμας, κατὰ πλειοψηφίαν ὑσπάσθη τὴν περὶ ἀποστολῆς ἐπιτροπῆς γνώμην, ὁ δὲ προαγορεύσας ἀνήκει εἰς τὰ προτείναντα τὴν ἀκύρωσιν εὐάριθμα μέλη· ὅτι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν νόθευσιν, ὁ νομάρχης καλῶς ποιῶν ἐπεμψε τὰ ψηφοδέλτια εἰς τὸ σῶμα, καθ' ὅσον οἱ μὲν ἐθεώρουν αὐτὰ νόθα, οἱ δὲ ταὐναντίον, γνήσια, ἐφ' ᾧ διωρίσθησαν τρία μέλη τοῦ τμήματος, ὅπως διασπάσαντα τὰς σφραγίδας, ἐξετάσωσι τὰ ἔγγραφα καὶ τὰς ψήφους· ὅτι ἡ κάλπη ἀποστελλομένη πρὸς τὸν τοπὸν τοῦτον ἐνταῦθα, εἶχε σφραγισθῆ ὑπό τε τῶν διαφερομένων μερίδων, τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τοῦ εἰρηνοδίκου, καὶ ἐντεθεῖσα εἰς σάκκον τὰς αὐτὰς φέροντα σφραγίδας, παρεδόθη εἰς χεῖρας τοῦ τμήματος, οἱ δὲ ἀντίθετοι ὑποψήφιοι καλεσθέντες, ἀνεγνώρισαν τὸ ἀλύμαντον τῶν σφραγίδων αὐτῶν· ὅτι κακῶς ἐπρότειναν τινες τὴν ἀκύρωσιν, διότι, ἂν ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐνόθευεν, ὡς εἶπον, τὴν κάλπην, δὲν ἤθελεν ἔχει τὴν ἀρμοσύνην, ἀφοῦ ἐξῆγε τὰ ψηφοδέλτια καὶ σβύνων μετέβαλλε τὰ ὀνόματα, νὰ μὴ μονογραφήσῃ τὰ ἐν τῇ κάλπῃ εἰσαγόμενα· ὅτι καὶ αἱ 9 πλεονάζουσαι ψῆφοι, ὧν ἐποίησε μνείαν ὁ ἀγορεύσας, ἐπίσης μονογραφημέναι οὖσαι, εἴτε ἂν ἀφαιρεθῶσιν εἴτε μὴ ἀφ' ὅλων τῶν ὑποψηφίων, οὐχ' ἧττον ὁ Μόσχος Πάγκαλος ἔχει τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην πλειοψηφίαν· δὲν εὑρέθησαν δὲ, ὡς ἐρρέθη, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ τμήματος γενομένην διαλογὴν καὶ 25 περιπλέον ψηφοδέλτια, ἀλλ' αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ ἀνέκαθεν εὑρεθέντα· ὅτι οὐ μόνον εἰς τὸν δῆμον Κέας, ὡς εἶπον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τῆς Κύθνου ἐγίνετο ἔνστασις ὅτι ἐψηφορόρησαν 60 περίπου μὴ ἐγγεγραμμένοι δημόται, ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἔνστασις αὕτη, τὸ ἐκ τῆς διαλογῆς ἀποτέλεσμα ἀναδεικνύει βουλευτὰς τόν τε Μ. Πάγκαλον καὶ τὸν Ἐμμανουὴλ Ἀντίπαν, ἢ τούτου μὴ γενομένου, τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἀλλοιοῦται διὰ τὸν πρῶτον· ὅτι ἐξ ὅλων τούτων τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῷ τμήματι μελῶν εἰπόντα, ὅτι δὲν πείθονται περὶ τῆς λεγομένης νοθεύσεως, δι' αὐτὸ τοῦτο ἐζήτησαν τὴν εἰς Κέαν

ἀποστολὴν ἐπιτροπῆς· καὶ ὅτι ἄλλοι ἐν οἷς καὶ αὐτὸς, πεπεισμένοι ὅτι δὲν δύναται νὰ φέρῃ τι ἀποτέλεσμα ἡ ἐπιτροπὴ, καθ' ὅσον θέλει λάβει ἀντιθέτους ἐξ ἑκατέρων τῶν μερίδων πληροφορίας, ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τοῦ ἐγκύρου τῆς ἐκλογῆς, πειθόμενοι ἐξ ὅσων ἐν ὀλίγοις ἀνέφερε.

Καὶ ἄλλο δὲ τῶν μελῶν παρετήρησεν, ὅτι κακῶς ἐρρέθη ἐν τῇ ἐκθέσει ὅτι ἡ περὶ ἀποστολῆς ἐπιτροπῆς γνώμη ἐπροτάθη ὑπὸ τῆς μειοψηφίας τοῦ τμήματος, ἐπειδὴ ἐξ μὲν τῶν μελῶν ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ ταύτης, τέσσαρα δὲ ἀπερήναντο τὴν ἀκύρωσιν καὶ τὰ λοιπὰ τρία ἐθεώρησαν ἐπικυρωτέαν τὴν ἐκλογήν· ὥστε πλειονοψηφία τοῦ τμήματος εἶναι ἡ ὑπὲρ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποφηναμένη· ἤδη δὲ ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν παρατηρεῖ, ὅτι ἐψηφορόρησαν εἰς τὸν δῆμον Κέας 759 ἐκλογεῖς, κατὰ δὲ τὴν διαλογὴν ἐξῆλθον πλεονάζουσαι 9 ψῆφοι. Καὶ ἡ μὲν πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς παρατηροῦσα τὴν ἐν τοῖς ψηφοδελτίοις προσθήκην ὑπεραριθμων ὀνομάτων, ἀπεφήνατο νὰ μὴ θεωρηθῇ νόμιμον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κάλπης ταύτης, ἡ δὲ μειοψηφία διϊσχυρισθεῖσα τὸ ἐναντίον, εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ὑπολογισθῶσι τὰ δύω πρῶτα τῶν ψηφοδελτίων ὀνόματα, νὰ ἀφαιρεθῶσιν δὲ μόνον αἱ 9 πλεονάζουσαι ψῆφοι, καὶ 156 ἄλλαι μὴ ῥιφθεῖσαι καλῶς, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁποίων ἀνεραίνοντο βουλευταὶ ὅ τε Μ. Πάγκαλος καὶ Ε. Ἀντίπας· ἀλλ' ἀφαιρέσει τῶν 156 ψήφων, ἐὰν παραδεχθῶμεν μόνον τὰς 9, αἵτινες εὐκόλως ἠδύναντο νὰ παραλειφθῶσι κατὰ παραδρομὴν, οὐχ' ἧττον ὁ Μ. Πάγκαλος ἔχει τὴν πλειονοψηφίαν. Ἐξ ὅλων τούτων δὲν ἠδύνατο νὰ σχηματισῃ βεβαίαν πεποίθησιν ἡ ἐπιτροπὴ ἂν ἀπεσφραγίσθη ἢ ὄχι ἡ κάλπη, οὐδὲ νὰ πεισθῇ ἂν δι' ἀγκίστρου ἐξήχθησαν ἢ ὄχι τὰ ψηφοδέλτια. Ἐπειδὴ δὲ ἄλλως ἐγένετο μὲν, ὡς ἐρρέθη, ἡ ἔνστασις ὅτι μέγας ἀριθμὸς ψηφοδελτίων ἐνοθεύθη, γραφέντων ἐν αὐτοῖς τῶν ἀνωτέρω δύω ὀνομάτων, ἀλλ' ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, φρονῶν τὰ τοῦ Μ. Παγκάλου, ἠδύνατο ἀντὶ τούτου νὰ βίψῃ νέα εἰς τὴν κάλπην ψηφοδέλτια, ἐντεῦθεν ἡ πλειοψηφία τοῦ τμήματος ἐσχημάτισε τὴν ὑπὲρ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμην, ἵνα μεταβᾶσα πληροφορηθῇ παρ' αὐτῶν ἀπ' εὐθείας τῶν ἐκλογέων ὑπὲρ τίνος μερίδος ἐψηφορόρησαν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν εἰς τὸ σῶμα παραπομπὴν τῶν ψηφοδελτίων, δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐζήτησε τοῦτο ἡ τῆς ἐπιτροπῆς μειοψηφία, εἶναι ὅμως βεβαιον ὅτι κατὰ τὴν παραλαβὴν αἱ σφραγίδες εὑρέθησαν σῶαι, καὶ διαλογῆς ὑπὸ τοῦ τμήματος γενομένης, ἐξῆλθον 25 πλεονάζουσαι καὶ μὴ καταλογισθεῖσαι ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μ. Παγκάλου

ψῆφοι. Ἐνταῦθα λοιπὸν ἀντικρούων πρῶτον τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐνεργῇ νέαν διαλογὴν ἡ Βουλή, λέγει ὅτι ἂν παραδεχθῶμεν τὴν διαλογὴν ταύτην, ἐκλείπει πλέον ἡ περὶ τῶν 9 ψήφων ἰδέα, διότι ὁ Μ. Πάγκαλος ἔχει τότε 25 ψήφους πλεοναζούσας. Τέλος συμπεραίνει ὅτι, ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρουσιάζεται τὸ ζήτημα ἂν ἐνοθεύθησαν καὶ ποῦ τὰ ψηφοδέλτια τῆς κάλπης Κέας, τὸ τμῆμα, διὰ νὰ μὴν ἀποδοθῇ μομφή τις ἀναξία εἰς τὰ μέλη, πρὸς δὲ, καὶ διὰ νὰ μὴν ἀδικηθῇ τυχὸν ὁ Μ. Πάγκαλος, ἀποφάσισε κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ἐκεῖσε ἀποστολήν ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτήσαντος τοῦ προέδρου, ἂν ἡ Βουλὴ παραδέχηται τὴν περὶ ἀποστολῆς εἰς Κέαν ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως τῆς ἐκλογῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ψηφοφορίας γενομένης κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Εὐ. Παρίση καὶ Κ. Δαρειώτη, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέρριψεν αὐτὴν διὰ ψήφων 47—28.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν γνωμοδότησιν περὶ ἀποστολῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκλογὴν Κέας, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	. . .	Θεόδωρος Γρίβας	. . . .
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	.	Σταῦρος Γρίβας	. . . .
Δημήτριος Γιαννούλης	. .	Κωνστ. Γριβογεώργης	. O.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . .	Δ. Πετροπουλάκης	. . N.
Πέτρος Καμπάνης	. . .	Π. Τζαννετάκης	. . . .
Δημήτριος Τσόκρης	. .	Βασίλειος Σκαλτσοδήμος	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . O.	Ἀναγνώς. Παπαθανασίου	N.
Γεώργιος Τσόκρης	. . .	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. N.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	. . .	Ἰω. Εὐγενίδης	. . . . O.
Γεώργιος Σκοῦρος	. . . O.	Ἀνδρέας Πέπας	. . . . .
Σταῦρος Βλάχος	. . . N.	Σταμάτιος Μήτσας	. . .
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. N.	Γεώργιος Βελῆς	. . . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . .	Δημήτριος Ζῶτος	. . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. O.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	. .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. O.	Μιχαὴλ Σισίνης	. . . O.
Παναγιώτης Λαζαρῆς	. .	Λύσανδρος Βιλαέτης	. . .

Στέφ. Στεφανόπουλος	. . N.	Κωνστ. Προξελέγιος	. N.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . .	Ἐμ. Μοδινός	. . . . . N.
Σπῦρος Μῖλιος	. . . .	Δημ. Δημητρακόπουλος	. .
Ἰωάν. Κλίμακας	. . . N.	Γεώργιος Κάνδυας	. . . .
Πέτρος Ζάνος	. . . .	Φραγκίσκος Μαῦρος	. . N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	. N.	Ἰωάννης Φαρμάκης	. . O.
Γεώργιος Περωτής	. . N.	Α. Παπαδημητριάδης	. N.
Κωνστ. Νταγρές	. . . N.	Ν. Σισμάνης	. . . . . O.
Ἰωάννης Βάχλας	. . . O.	Κωνστ. Ἀξελός	. . . O.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. .	Χρῆστ. Στ. Αντωνόπουλος	
Βελ. Νικολαΐδης	. . O.	Νικόλ. Πιεράκος	. . . .
Πέτρος Δελιγιάννης	. .	Γρηγ. Πατριαρχέας	. . O.
Νικόλαος Μπούκουρας	. O.	Σταῦρ. Καπετανάκης	. . N.
Ἀμπρος Ροϊλός	. . . O.	Δημ. Πικουλάκης	. . .
Κωνστ. Ἀμπριτόπουλος	O.	Χαράλ. Χριστόπουλος	. O.
Νικόλαος Δελιγιάννης	. .	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. . .
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. O.	Νικόλαος Μοσχούλας	. N.
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος.		Γεώργ. Α. Ῥάλλης	. . O.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος		Νάκος Πανουριᾶς	. . . O.
Ἐμ. Καραμάνος	. . . O.	Παπα Κώνστ. Τσαμαλας	O.
Νικόλαος Ματθαίου	. . O.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	O.
Ἀναγν. Κοντάκης	. . . O	Δημήτριος Κουμανιώτης	N.
Σ. Κοπανίτσας	. . . . O.	Σιδέρης Πράτσικας	. . O.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	. . O.	Παν. Πατρινός	. . . . O.
Παρασ. Ματάλας	. . . .	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	O.
Ἐμ. Μελετόπουλος	. . O.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	. O.
Στάμος Μαυροδῆμος	. O.	Ἀναγνώς. Τατόπουλος	. .
Λάμπρος Εὐμολπίδης	. .	Κωνς. Δαρειώτης	. . . N.
Ἠλίας Δωϊλας	. . . . O.	Ἰωάν. Γεωργάρας	. . .
Θεόδωρος Πετρινός	. . .	Γ. Νικολάου	. . . . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας	. .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . .
Παναγιώτης Βάρδογλης	.	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . O.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	O.	Ζαννῆς Μαραγκός	. . . .
Ἀναγν. Δεδόπουλος	. . O.	Μιχαὴλ Σολομός	. . . O.
Νικόλαος Μπούτουνας	. .	Εὐστράτ. Παρίσης	. . . O.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	O.	Ἰωάννης Σαγρέδος	. . . O.
Γεώργ. Γουλιμῆς	. . . N.	Δημήτριος Δρόσος	. . . O.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	O.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος.	
Χρῆστος Οἰκονομίδης	. . N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	. N.
Κωνστ. Λυμπερόπουλος	. N.	Ἀναγν. Παπατσώρης	. N.

Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . O.
Ἀθανάσιος Καστανᾶς . O.	Δημήτριος Μητσάκης . .
Ἰωάννης Δαμιανός . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . O.
Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . O.	Χρῆστος Κικίδης . . . .

Ἐρωτήσαντος ἑπομένως τοῦ προέδρου, ἂν ἡ Βουλὴ παραδέχεται τὴν ἑτέραν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, θεωρούσης ὡς ἄκυρον τὴν ἐκλογὴν Κέας, καὶ γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Εὐ. Παρίση καὶ Α. Γεωργαντᾶ, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, κηρύξασα ἄκυρον τὴν ἐκλογὴν Κέας διὰ ψήφων 39—31 ἀρνηθέντων **4**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἑτέραν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, θεωρούσης ὡς ἄκυρον τὴν βουλευτικὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου Κέας, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου N.
Λεων. Χρυσανθόπουλος . .	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . ἀρνήθη
Δημήτριος Γιαννούλης . . N.	Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . O.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Ἀνδρέας Πέπας . . . . O.
Πέτρος Καμπάνης . . .	Σταμάτιος Μήτσας . . . .
Δημήτριος Τσάκρης	Γεώργιος Βελῆς . . . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N.	Δημήτριος Ζῶτος . . . . N.
Γεώργ. Τσάκρης	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Μιχαὴλ Σισίνης . . . . O.
Γεώργιος Σκοῦφος . . . O.	Αὐσανδρος Βιλαέτης . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . N.	Στέρ. Στερανόπουλος . ἀρνήθη
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . . N.	Ἀνδρέας Αὐγερινός . . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Σπῦρος Μέλιος . . . . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . O.	Ἰωάννης Κλίμακας . . . N.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . O.	Π. Ζάνος . . . . .
Παναγιώτης Λαζαρῆς . .	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . N.
Θεόδωρος Γρίβας	Γεώργιος Περωτής . . . N.
Σταῦρος Γρίβας	Κωνσταντῖνος Νταγρές . . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . . O.	Ἰωάννης Βάχλας . . . . O.
Α. Πετροπουλάκης . . . N.	Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου . .
Π. Τζανετάκης	Βασ. Νικολαΐδης . . . O.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . N.	Πέτρος Δελιγιάννης . . .

Νικόλαος Μπούκουρας . . O.	Γρηγ. Πατριαρχέας . . . N.
Λάμπρος Ροΐλος . . . . O.	Σταυρ. Καπετανάκης . . . N.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . O.	Δημ. Νικουλάκης . . . . .
Νικόλαος Δελιγιάννης . .	Χαράλ. Χριστόπουλος . .
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . O.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . .
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος. .	Νικόλ. Μοσχούλας . . . N.
Γεώργιος Παπασπυρόπουλος .	Γεώργιος Α. Ράλλης . . . N.
Ἐμ. Καραμάνος . . . . O.	Νάκος Πανουριᾶς . . . N.
Νικόλ. Ματθαίου . . . O.	Παπακώνσταντας Ταμαλάκης .
Ἀναγνώστ. Κοντάκης . . O.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . O.
Σ. Κοπανίτσας . . . . O.	Δημήτρ. Κουμανιώτης . . .
Ἀναστ. Κορφιωτάκης . . O.	Σιδέρης Πράτσικας . . . N.
Παρασ. Ματάλας	Παν. Πατρινός . . . . . O.
Ἐμ. Μελετόπουλος . . .	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . N.
Στάμος Μαυροδῆμος . . N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . . N.
Λάμπρος Εὐμολπίδης . . .	Ἀναγνώστ. Τατόπουλος . .
Ἠλίας Δωΐλας . . . . . O.	Κωνσταντ. Δαρειώτης . ἀρνήθη
Θεόδωρος Πετρινός	Ἰω. Γεωργάρας . . . . .
Κωνστ. Μανέτας	Γ. Νικολάου . . . . .
Παναγιώτης Βάρβογλης . .	Δημήτριος Χρηστίδης . .
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . O.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . O.
Ἀναγν. Δεδόπουλος . . . O.	Ζανῆς Μαραγκός . . . .
Νικόλαος Μπούτουνας . . .	Μιχαὴλ Σολομός . . . . O.
Δημήτριος Σακελλαριάδης . O.	Εὐστράτιος Παρίσης . . O.
Γεώργιος Γουλιμῆς . . . N.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N.
Ἀλέξανδρ. Κουμουνδουράκης N.	Δημήτριος Δρύσος . . . . N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . . N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος N.
Κωνστ. Λυμπερόπουλος . . N.	Κυριάκος Πανηρόπουλος ἀρνήθη
Κωνστ. Προβελέγγιος . . N.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . . N.
Ἐμ. Μαδινός . . . . . N.	Γεώργ. Ι. Στάϊκος . . . N.
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . N.
Γεώργ. Κάνδιας	Α. Κιζάνης . . . . .
Φραγκίσκος Μαῦρος . . . N.	Ἰωάννης Δαμιανός . . . N.
Ἰωάννης Φαρμάκης . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . O.
Α. Παπαδημητριάδης . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . O.
Ν. Σισμάνης . . . . . O.	Δημήτριος Μητσάκης . .
Κωνστ. Ἀξελός . . . . O.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .	Χρῆστος Κικίδης . . . . .
Νικόλ. Πιτσάκος	

Προσελθών δ' ὁ Βουλευτὴς Νάξου Κ. Κάνδυας ὤμοσε τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 57 τοῦ συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ὁρκωμοσίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως τὴν ἐπὶ διαφόρων νομοσχεδίων συζήτησιν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Πέπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας.

«Σήμερον τὴν 8 Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἔτους προσελθὼν ὁ τρίτος Βουλευτὴς Νάξου ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ἔχοντα οὕτως.

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος « νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν « εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.

Διὸ συνταχθὲν τὸ πρωτόκολλον ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προεδρείου τοῦ ὁρκισθέντος καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ ὁρκισθεὶς βουλευτὴς
Γ. Κάνδυας.

Ὁ ἱερεὺς
Παΐσιος.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Γ. Φιλάρετος. »

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΓ'.

Τῇ 21 Φεβρουαρίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Προσελθόντες οἱ εἰσηγηταὶ τῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ταχυδρομικῆς συμβάσεως, ἐπὶ τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου καὶ ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως τῆς ἐκλογῆς Φθιώτιδος, ἀνέγνωσαν τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις, ἐχούσας οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τῆς μεταξὺ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας ταχυδρομικῆς συμβάσεως.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ πρὸς ἐπεξεργασίαν τῆς μεταξὺ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας ταχυδρομικῆς συμβάσεως ἐκλεχθεῖσα ὑπὸ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, ἐμελέτησε μετ' ἐπιστασίας τὰς διαφόρους αὐτῆς διατάξεις, καὶ εἶδε μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι αἱ εὐχαὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου τοῦ νὰ ἐλαττωθῇ τὸ διὰ τὴν μετακόμισιν τῶν ἐπιστολῶν, ἐντύπων καὶ ἐμπορικῶν δειγμάτων μέχρι τοῦδε πληρονόμενον τέλος ἐπραγματοποιήθησαν ἐν μέρει, ἂν καὶ ἦτον ἴσως δυνατὸν νὰ γίνῃ καὶ μείζων τοῦ τέλους τούτου ἐλάττωσις.

Θεωροῦσα διὰ τοῦτο τὰς διατάξεις τῆς ῥηθείσης συμβάσεως λυσιτελεῖς καὶ ἀναγκαίας πρὸς πλείονα ἀνάπτυξιν τῶν μετὰ τῶν πλείστων ἐπικρατειῶν τῆς λοιπῆς Εὐρώπης συγκοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ στερέωσιν τῶν μετ' αὐτῶν σχέσεων τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου, συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ταχυδρομικῆς συμβάσεως.

Ἐπὶ τούτῳ καὶ συμφώνως μὲ τὸν δι' ἄλλας παρομοίας φύσεως συμβάσεις παραδεκτὸν γενόμενον τύπον, ὑποβάλλει εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἑπόμενον σχέδιον νόμου, δι' οὗ ἐγκρινομένη ἡ σύμβασις αὕτη θέλει παραρτηθῇ εἰς αὐτὸν, καὶ προτείνει τὴν ἐπιψήφισιν καὶ παραδοχήν του.

« Ἄρθρ. 1. Ἡ μεταξὺ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως καὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς, Βασιλικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Μεγαλειότητος τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας συνομολογηθεῖσα ταχυδρομικὴ σύμβασις τῆς 27 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου) 1850, συνισταμένη εἰς τὰ ἑπόμενα 49 ἄρθρα ἐγκρίνεται. Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι, οἱ περιεχόμενοι ἐν αὐτῇ ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς. Τὰ δὲ 49 ἄρθρα ταῦτα προσαρτῶνται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐκτέλεσις καὶ δημοσίευσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑπουργούς.»

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ἰανουαρίου 1851.

Ὁ Εἰσηγητὴς Γ. Α. Ῥάλλης.»

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ στρατολογίας Νομοσχεδίου

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι βουλευταί!

«Ὡς εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἐπεξεργασία τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν της.

Τὸ περὶ στρατολογίας νομοσχέδιον εἶναι ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ἀντικειμένων, καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐρελκύσῃ ὁλόκληρον τὴν προσοχήν σας, διότι ἀφορᾷ τὸν σημαντικώτερον φόρον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπόκειται ὁλόκληρος ἡ κοινωνία, φόρον ἔτι μᾶλλον ἐπαισθητὸν γενόμενον διὰ τὴν ἔλλειψιν βραχιόνων, ἀναγκαίων πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας μας, καὶ πρὸς διατήρησιν καὶ βελτίωσιν τῆς μικρᾶς μας βιομηχανίας.

Διὰ νὰ καταστῇ ὀλιγώτερον ἐπαχθὴς ὁ διὰ τῆς στρατολογίας ἐπιβαλλόμενος φόρος, πρέπει νὰ προσηλιώσωμεν ὅλην μας τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν μέχρι τοῦδε δυστυχῶς γενομένων κατὰ τὰς στρατολογικὰς ἐργασίας καταχρήσεων, καὶ παρέξωμεν εἰς ὅλων τὰ δικαιώματα τὴν δικαίαν προστασίαν, τὴν ὁποίαν δικαιοῦνται νὰ ἀπαιτήσωσι.

Τὸ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, ἐπεξεργασθὲν ἀπὸ διαφόρους ἐπιτροπὰς προτοῦ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλήν, καὶ μετὰ βαθείας μελέτης θεωρηθὲν καὶ συνταχθὲν ἐπὶ τῇ βάσει νόμων ἄλλων ἐθνῶν, μεγαλειτέραν ἡμῶν πεῖραν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐχόντων, παρέχει ἀρκετὰς ἐγγυήσεις.

Κύριοι! Ἡ ἀνάγκη τακτικοῦ στρατοῦ συγκειμένου ἐξ ἡμεδαπῶν ἀνεγνωρίσθη πάντοτε παρὰ τῶν παρελθουσῶν Κυβερνήσεων, καὶ ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τῶν σπουδαιοτέρων σκέψεων.

Μολονότι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος οἱ Ἕλληνες ἠγνόουν τὰ πλεονεκτήματα τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, μολονότι εἰς τὰς ἀνωμάλους ἐκείνας περιστάσεις, ὅτε οὐδ' ὑλικὴ δύναμις, οὐδὲ χρηματικὰ μέσα ὑπῆρχον εἰς τὴν κυβέρνησιν πρὸς μόρφωσιν τοιούτου στρατοῦ, οὐδ' ἄνδρες ἱκανοὶ πρὸς γύμνασιν αὐτοῦ, μολονότι ἡ ἀνδρία καὶ ἡ καρτερία τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων, ἐξ ὧν ἐσύγκειτο ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς στρατός, καὶ ἡ κατάστασις τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, ἠδύναντο ν' ἀπομακρύνωσι τὴν ἰδέαν τῆς μορφώσεως τακτικοῦ στρατοῦ, μολονταῦτα πρὸς τιμὴν τῶν τότε κυβερνήσεων ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι καὶ τὴν ἀνάγκην ἠσθάνθησαν, καὶ μὲ πολὺν ζῆλον εἰς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ τὴν μόρφωσιν ἠσχολήθησαν.

Πρῶτος ὁ ἀοίδιμος Ὑψηλάντης κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ **1821** ἐσχημάτισε μικρὸν σῶμα τακτικοῦ ἐκ τριῶν λόχων ἐξ ἐθελοντῶν.

Ἀκολούθως κατὰ τὸ **1822** ἐσχηματίσθη σῶμα τακτικὸν ἐκ δέκα λόχων διαιρεθὲν εἰς δύο τάγματα, εἰς τὸ ὁποῖον προσετέθη καὶ εἷς λόχος πυροβολικοῦ, συγκείμενα ἐξ ἐθελοντῶν, ὑποχρεουμένων εἰς δεκάμηνον, τοὐλάχιστον, ὑπηρεσίαν. Κατὰ τὸ **1824** δὲ ὠργανίσθη ἕτερον τάγμα ἐξ ἐθελοντῶν ἐπίσης ἄνευ τινος ὑποχρεώσεως, καὶ τοιουτοτρόπως ἤρξατο τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἡ σύστασις. Αἱ τότε δὲ κυβερνήσεις συγκεντρώνουσαι τοὺς στρατιωτικὰς γνώσεις ἔχοντας ὁμογενεῖς, καὶ τοὺς ἀπανταχόθεν συρρεύσαντας φιλέλληνας, ἠσχολήθησαν σπουδαίως εἰς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐθελουσίου καταταξεως ὁ τακτικὸς στρατὸς δὲν προώδευε, ἡ δὲ εἰσβολὴ τοῦ Ἰβραΐμη εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ ἀπέδειξεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τοῦ ταικτικοῦ στρατοῦ, ἡ κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ἐκδώσῃ τὸν περὶ ἀπογραφῆς ΙΔ'. νόμον τοῦ **1825**, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπεβλήθη ἡ κατ' ἀπογραφὴν στρατολογία εἰς ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν κατ' ἀναλογίαν ἑνὸς στρατιώτου εἰς τὰς **100** ψυχὰς κατοίκων ἑκάστης πόλεως, κωμοπόλεως ἢ χωρίου, προσδιορισθείσης τῆς ἡλικίας τῶν στρατευσίμων ἀπὸ **18** ἕως **30** ἐτῶν.

Τὸ προοίμιον δὲ τοῦ νόμου τούτου ἔχων οὕτως·

«Ἐπειδὴ ἡ αὔξησις τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ εἶναι τὸ συντελεστικώτερον μέσον εἰς τὴν στερέωσιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, αὕτη δὲ ἡ αὔξησις δὲν κατορθοῦται βασίμως, εἰμὴ διὰ τῆς νομίμου κατ' ἀπογραφὴν στρατολογίας· » ἀποδεικνύει τὰς ὀρθὰς ἰδέας καὶ σκέψεις περὶ τακτικοῦ στρατοῦ τῆς τότε κυβερνήσεως, καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ στρατοῦ τούτου περὶ τῆς στερεώσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ἐλπίδας αὐτῆς.

Ὁ νόμος οὗτος, ἔργον τῆς ἀνάγκης καὶ τῶν περιστάσεων, εἶναι βεβαίως ἀτελὴς καὶ ἐλλειπὴς, εἶναι ὅμως σπουδαῖος ὡς ἱστορικὸν μνημεῖον καὶ ὡς ἀπόδειξις τῶν περὶ τακτικοῦ στρατοῦ σκέψεων καὶ ἰδεῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὴν διοίκησιν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἀνέθεσεν ἡ κυβέρνησις εἰς τὸν διακεκριμένον φιλέλληνα Κ. Ναπολέοντα Φαβιέρ, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὁποίου ἐσχηματίσθησαν τρία μεγάλα τάγματα καὶ ἤρχισε καὶ τοῦ τετάρτου ἡ μόρφωσις, ὥστε ὁ τακτικὸς στρατὸς ἐσύγκειτο ἐκ **3500** ἀνδρῶν

τῆς γραμμῆς, τριῶν ἴλων τοῦ ἱππικοῦ καὶ μιᾶς κανονοστοιχίας τοῦ πυροβολικοῦ.

Ὁ μὲ τοσαύτας δυσκολίας μορφωθεὶς τακτικὸς στρατὸς, ὁ πολλάκις στερούμενος καὶ τῆς ἡμέρας τὸν ἄρτον, διατελῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Κυρίου Φαβιὲρ, διεκρίθη εἰς κρισίμους τῆς πατρίδος περιστάσεις, καὶ ἐφάνη ἀνώτερος πάσης προσδοκίας.

Εἰς τὸν τοιουτοτρόπως δὲ μορφωθέντα τακτικὸν στρατὸν ὀφείλομεν τὸν σήμερον ὑπάρχοντα· ἐκεῖ ἐπίσης ἐμορφώθησαν οἱ ὑπάρχοντες ἀξιωματικοὶ, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ διαπρέπουσιν ἤδη.

Καὶ τοῦ Κυβερνήτου τὴν προσοχὴν δὲν διέφυγεν ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, ὅστις μεγίστην ὑπὲρ τῆς βελτιώσεώς του κατέβαλε προσπάθειαν.

Αἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κυβερνήτου ἐπελθοῦσαι ἀνωμαλίαι παρέλυσαν, ὡς ἦτον ἐπόμενον, τὸν τακτικὸν στρατὸν, τοῦ ὁποίου τὰ διασωθέντα λείψανα λαβοῦσα ἡ ἀντιβασιλεία συνεχώνευσεν αὐτὰ μὲ τὰ συνοδεύσαντα τὴν Α. Μ. βαυαρικὰ στρατεύματα, καὶ ἀκολούθως μὲ τ' ἀντικαταστήσαντα αὐτὰ σώματα τῶν ἐν βαυαρίᾳ, δυνάμει τῆς συνθήκης· τῶν **1832**, συλλεγέντων ἐθελοντῶν. Ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον ἀποσυρθέντων καὶ τῶν τελευταίων τούτων βαυαρῶν ἐθελοντῶν, ὁ τακτικὸς στρατὸς ἀντικατεστάθη παρ' ἑλλήνων ἐθελοντῶν.

Ἀναλόγως τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἐθελοντῶν βαυαρῶν καὶ τῆς ἐλλείψεως ἐθελοντῶν ἑλλήνων, ἀνεφύη ἡ ἀνάγκη στρατολογικοῦ νόμου πρὸς συγκρότησιν Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, καὶ πρὸς θεραπείαν τῆς ἀνάγκης ταύτης ἐξεδόθη ὁ ἀπὸ **28** Νοεμβρίου **1837** περὶ ἀπογραφῆς νόμος, τοῦ ὁποίου τὰς μεγάλας ἐλλείψεις ἀναγνωρίσασα ἀκολούθως ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐφαρμογήν του, ἐξέδωκε τὸ ἀπὸ **18** Ἰανουαρίου **1838** περὶ ἐκτελέσεως αὐτοῦ διάταγμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιέλαβε νομοθετικὰς διατάξεις, παραλειφθείσας εἰς τὸν νόμον τοῦ **1837**, καὶ ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις τοῦ νόμου καθίστατο ἀδύνατος.

Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ διατάγματος τούτου αἱ ἐλλείψεις δὲν ἐθεραπεύθησαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου μυρίαι καταχρήσεις ἔλαβον χώραν, καταστήσασαι τὴν στρατολογίαν λίαν ἐπαχθῆ.

Ὅλοι γνωρίζετε, Κύριοι, τὰ ἐκ τοῦ νόμου τῆς στρατολογίας προελθόντα ἀτοπήματα καὶ τὰ παράπονα τὰ ὁποῖα πάντοτε ἀνεφύησαν. Ὅλοι γνωρίζετε, ὅτι ἕνεκα τῶν ἐλλείψεων αὐτῶν, ὁ στρατολογικὸς νόμος κατέστη μάστιξ εἰς χεῖρας τοπικῶν τινων ἀρχῶν καὶ μέσον κερδοσκοπίας εἰς χεῖρας τῶν ἐκτελεστῶν αὐτοῦ.

Ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ ὑπ' ὄψιν σας νομοσχέδιον μᾶς ἀπαλλάττει τῶν ἀτοπημάτων τούτων, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ὑποβάλλουσα τὰς τροπολογίας, ὅσας ἐνόμισεν ἀναγκαίας, ἀφίνει εἰς τὴν ἐμβριθῆ σκέψιν ὑμῶν νὰ ἐπιφέρῃ ὅσας ἄλλας νομίσει καταλληλοτέρους.

Πρὸς εὐκολωτέραν κατάληψιν θέλω ἐκθέσει ἐν συντόμῳ τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθεῖσαι τροπολογίαι, καὶ συγχρόνως θέλω σημειώσει τὰς οὐσιωδεστέρας διαφορὰς τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας καὶ τοῦ ὑπ' ὄψιν σας νομοσχεδίου, ἐπιφυλαττόμενος νὰ ἐκθέσω καὶ προφορικῶς πρὸς τὴν Βουλὴν ὅσας ἄλλας ἐξηγήσεις ἔχει ἀνάγκην.

Κατὰ τὸ Νομοσχέδιον τοῦ ὑπουργείου, μόνοι οἱ πολῖται Ἕλληνες εἰσὶ δεκτοὶ εἰς τὸν στρατόν.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐτροποποίησε τὴν διάταξιν ταύτην, προσθέσασα, ὅτι εἰς τὸν στρατὸν εἰσὶ δεκτοὶ, ἐκτὸς τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅσοι δηλώσωσιν, ὅτι θέλουν ν' ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ συνεπείᾳ τῆς δηλώσεώς των ἐγγραφῶσιν εἰς δῆμόν τινα, ἅμα δηλώσωσι τὴν πρόθεσίν των ταύτην.

Τὴν προσθήκην ταύτην στηρίζει εἰς τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Ἡ εἰς τὸν στρατὸν ὑπηρεσία θεωρουμένη ὡς δικαίωμα, βεβαίως εἰς τοὺς πολίτας Ἕλληνας μόνον ἀνήκει. Ἀλλ' ἡ εἰς τὸν στρατὸν ὑπηρεσία δὲν εἶναι μόνον δικαίωμα ἀλλ' εἶναι συγχρόνως καὶ χρέος, ὅπως χαρακτηρίζει αὐτὴν ὁ νόμος τοῦ **1837**, καὶ φόρος χρησιμεύων πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας ἐν εἰρήνῃ, καὶ τῆς προστασίας τῆς χώρας ἐν καιρῷ πολέμου.

Εἰς τὸν φόρον τοῦτον, ἐν εἰρήνῃ ἰδίως, πρέπει νὰ συντρέξουν ὅλοι ὅσοι ἀπολαμβάνουν τοὺς καρποὺς τῆς τάξεως καὶ τῆς ἡσυχίας.

Κατὰ τὴν καθεστῶσαν νομοθεσίαν μας, καὶ τὴν νομοθεσίαν ὅλων τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης, δὲν ὑπάρχουν πλέον διακρίσεις ἐνώπιον τοῦ νόμου μεταξὺ ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν, διότι καὶ οἱ ἀλλοδαποὶ χαίρουν τὰ αὐτὰ προνόμια μὲ τοὺς ἡμεδαποὺς, διότι καὶ αὐτοὶ ἔχουν ἰδιοκτησίαν, μετέρχονται τὸ ἐμπόριον, ἐξασκοῦν τὸ ἐπαγγελμά των καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ, χαίρουν τὴν αὐτὴν μὲ τοὺς ἡμεδαποὺς προστασίαν τῶν νόμων· ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὁρμώμεναι διάφοροι νομοθεσίαι τῆς Εὐρώπης, ὡς ἡ τοῦ Βελγίου, τῆς Πρωσσίας καὶ διαφόρων ἄλλων Γερμανικῶν ἐπικρατειῶν, καθιέρωσαν, ὅτι καὶ οἱ ἀλλοδαποὶ, ἀφοῦ διαμείνωσιν ὡρισμένον τινὰ χρόνον ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ὑπόκεινται εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας ἐκ τοῦ νόμου τῆς στρατολογίας ὑποχρεώσεις. Ἡ δὲ Βουλὴ τῶν Γάλλων παρεδέχθη κατὰ

τὸ 1831, *ὅτι οἱ παρ' ἀλλοδαπῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ γεννηθέντες ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ νόμου τῆς ἀπογραφῆς ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις, ἅμα συμμορφωθῶσι μὲ τὸ ἄρθρον* 9 *τοῦ Πολ. κώδηκος*· τουτέστιν ἅμα δηλώσωσι τὴν πρόθεσίν των τοῦ ν' ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας δὲν ἠκολούθησε τὸ πρῶτον σύστημα, δι' οὗ πάντες οἱ ἀλλοδαποὶ διαμένοντες ὡρισμένον χρόνον ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ὑπόκεινται εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας παρὰ τοῦ νόμου τῆς στρατολογίας ὑποχρεώσεις, φοβουμένη μήπως τοιαύτη διάταξις ἤθελεν ἀπομακρύνει τοὺς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐπιθυμοῦντας ν' ἀποκατασταθῶσιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, καὶ ἐμποδίσῃ τὴν αὔξησιν τῶν κατοίκων αὐτῆς. Παρεδέχθη δ' ἐν μέρει τὸ δεύτερον σύστημα συμφώνως μὲ τὸν ἰσχύοντα περὶ ἰθαγενείας νόμον.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ἀποκτῶσιν οἱ ἀλλοδαποὶ μετὰ τριετῆ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀποκατάστασίν των ἀπὸ τῆς δηλώσεως τῆς περὶ ἀποκαταστάσεως προθέσεώς των. Οὐχ' ἧττον ὅμως ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς δηλώσεώς των ἀποκτῶσι τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς ἡμεδαποὺς προνόμια· καὶ κατὰ τὴν δοθεῖσαν παρὰ τῶν ἡμεδαπῶν δικαστηρίων ἑρμηνείαν τοῦ περὶ ἰθαγενείας νόμου, πᾶς ἀλλοδαπὸς ἐγγραφόμενος εἰς δῆμόν τινα, ἀπαλλάττεται τῆς προσωπικῆς κρατήσεως εἰς ἣν ὑπάγονται ὅλοι οἱ ἀλλοδαποί, καὶ διὰ πολιτικὰ ἀκόμη χρέη, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἐξομοιοῦται μὲ τὸν ἡμεδαπόν. Τῆς ἑρμηνείας ταύτης τοῦ νόμου ὠφελούμενοι πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα ἀλλοδαπῶν, ἀπέφυγον τὰς καταδιώξεις τῶν δανειστῶν των.

Δίκαιον εἶναι οἱ ἀπολαμβάνοντες προνόμια ὅμοια τῶν ἡμεδαπῶν νὰ ὑπόκεινται καὶ εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις.

Προτοῦ ἐξετάσωμεν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀντικατέστησε τὴν λέξιν *« ἐφεδρείαν »* διὰ τῆς λέξεως *« ἐπιτάκτων »*, νομίσασα ταύτην καταλληλοτέραν, καὶ διότι ἡ Πολιτικὴ δικονομία δίδει ἄλλην σημασίαν εἰς τὴν λέξιν *ἐφεδρεία*.

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα περὶ ἀπογραφῆς νόμον τοῦ 1837 ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας προσδιορίζεται εἰς τέσσαρα ἔτη. Κατὰ τὸ ὑποβαλλόμενον δὲ νομοσχέδιον ἐλαττοῦται ἐπὶ ἕν ἔτος ἡ ἐν τῷ στρατῷ ἐνεργητικὴ ὑπηρεσία, παραδεχομένου τοῦ συστήματος τῶν ἐπιτάκτων.

Τὸ παρὰ τοῦ νομοσχεδίου παραδεχόμενον σύστημα εἶναι προτιμότερον, καὶ τοῦτον τὴν παραδοχὴν συνιστῶμεν εἰς τὴν Βουλήν, διότι:

1. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐλαττοῦται ὁ χρόνος τῆς ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας καὶ εὐκολύνει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, μετριαζομένου τοῦ βάρους τῶν πολιτῶν.

2. Διὰ τῆς ταχυτέρας διαδοχῆς τῶν νέων εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, διαδίδεται ἐντὸς συντομωτέρου χρόνου εἰς μεγαλείτερον ἀριθμὸν πολιτῶν τὸ στρατιωτικὸν πνεῦμα. Ἵστε ἐν καιρῷ εἰρήνης προετοιμάζεται στρατιωτικῶς τὸ ἔθνος, προπαρασκευαζόμενον διὰ τὸν πόλεμον.

3. Μὲ ὀλιγωτέρας δαπάνας τὸ ἔθνος ἔχει ἐν ἀνάγκῃ μεγαλείτερον ἀριθμὸν στρατοῦ.

4. Ἐν περιπτώσει ἀνάγκης ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκει προγυμνασμένους στρατιώτας πρὸς αὔξησιν τοῦ στρατοῦ, καὶ δὲν εὑρίσκεται εἰς ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ εἰς βίαια μέτρα, δυσκόλως πραγματοποιούμενα καὶ διεγείροντα γογγυσμόν.

Οἱ ἐπίτακτοι ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς ἑστίας των, καὶ ἀσχολούμενοι καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ ἔτος εἰς τὰς συνήθεις ἐργασίας των, ὑποχρεοῦνται μόνον 40 ἡμέρας κατ' ἔτος εἰς στρατιωτικὰ γυμνάσια. Τὰ γυμνάσια δὲ ταῦτα ἐνεργούμενα ἀλληλοδιαδόχως εἰς διάφορα μέρη τοῦ Κράτους, θέλουν ἐμπνεύσει τὸ στρατιωτικὸν πνεῦμα εἰς τὸν λαόν· οἱ δὲ τοιουτοτρόπως γυμναζόμενοι θέλουν διατηρήσει τὴν ἐν τῷ στρατῷ βασιλεύουσαν τάξιν καὶ πειθαρχίαν, καὶ θέλουν διαδώσει τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τῆς κοινωνίας εἰς ἃς ἀνήκουν.

Περὶ ἀπογραφῆς καὶ κλήρωσεως.

Τὸ ἄρθρον 5 εἶναι συνέπεια τῆς καθιερωθείσης παρὰ τοῦ 16 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἀρχῆς, δι' οὗ ἡ ἐξουσία ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα ἐτησίως τὸν προσδιορισμὸν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως. Ἡ δὲ ὑποχρέωσις αὕτη τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἔχει διπλοῦν σκοπόν· πρῶτον μέν, νὰ γνωρίζωσι τὰ νομοθετικὰ σώματα τὸν ἐτήσιον σωματικὸν φόρον, τὸν ὁποῖον τὸ ἔθνος ὀφείλει νὰ προσφέρῃ, καὶ δεύτερον, νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῆς εἰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας διδομένης στρατιωτικῆς δυνάμεως, καὶ νὰ προσδιορίζωσι ταύτην ἀναλόγως μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι πᾶσα αὔξησις τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, ὑπ' ὁποιανδήποτε τίτλον, ὑπεράνω τοῦ προσδιορισθέντος ἐτησίως παρὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἀριθμοῦ, εἶναι παράνομος. Ἡ δὲ καθιερωμένη διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀρχὴ τῆς προσαρτίσεως εἰς τὸν νόμον, τὸν προσδιορίζοντα τὴν στρατιωτικὴν

δύναμιν, τοῦ πίνακος τῆς εἰς τοὺς νομοὺς διανομῆς τῶν νεοσυλλέκτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ, παρέχει ἀρκετὰς ἐγγυήσεις περὶ τῆς δικαίας καὶ ἴσης διανομῆς αὐτῶν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσα κυβερνητικὴ πρᾶξις ἐπιφέρει καὶ εὐθύνην, τὸ δὲ ὑπεύθυνον πρόσωπον πρέπει νὰ ἦναι σαφῶς ὡρισμένον, ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε καλὸν νὰ προσδιορίσῃ ῥητῶς τὸ ὑπεύθυνον πρόσωπον, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ προτείνει αἱ λέξεις *τῆς Κυβερνήσεως* ν' ἀντικατασταθοῦν διὰ τῶν λέξεων *τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν* ὅστις ἐνεργεῖ τὴν διανομὴν ταύτην καὶ φέρει τὴν εὐθύνην τῆς πράξεώς του.

Διὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ αὐτὴ ἰσότης καὶ εἰς τὴν κατ' ἐπαρχίας καὶ δήμους διανομὴν τῶν νεοσυλλέκτων, καὶ διὰ νὰ ὑπάρξῃ εὔκολος ἡ ἐξέλεγξις τῆς ἐνεργηθείσης διανομῆς, ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς δημοσιεύσεως πίνακος ἐμφαίνοντος τὸν πληθυσμὸν ἑκάστης ἐπαρχίας καὶ ἑκάστου δήμου, καὶ τὸν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ἀριθμὸν τῶν νεοσυλλέκτων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ προσέθηκε τὸν τελευταῖον παράγραφον εἰς τὸ 5 ἄρθρον.

Τὸ Διάταγμα τοῦ **1838** περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀπὸ **28** Φεβρουαρίου **1837** νόμου ἀνέθετεν εἰς τοὺς δημάρχους μόνους τὴν σύνταξιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων, καὶ ὡς ἐκ τούτου μυρίαι ἔλαβον χώραν καταχρήσεις. Τὸ ὑποβληθὲν δὲ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου νομοσχέδιον ἀναθέτει κατὰ τὸ ἄρθρον **8** τὴν σύνταξιν τῶν προκαταρκτικῶν στρατολογικῶν πινάκων, εἰς μὲν τὴν πρωτεύουσαν τῶν δήμων, εἰς τοὺς δημάρχους, εἰς δὲ τὰ χωρία, εἰς τοὺς εἰδικοὺς παρέδρους, ἀμροτέρους δὲ βοηθουμένους ἀπὸ δύο δημότας ἐκλεγομένους παρὰ τοῦ ἐπάρχου ἐκ τῶν *μᾶλλον φορολογουμένων*.

Ἀλλ' ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ σύστημα τῶν μᾶλλον φορολογουμένων κατέστη νόθον, ἕνεκα τῶν μεγάλων καταχρήσεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἐπιτροπὴ ἀποκρούει τὸ προτεινόμενον σύστημα τῶν μᾶλλον φορολογουμένων ὡς ψευδὲς, καὶ ἀναθέτει εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τὴν ἐκλογὴν τῶν βοηθῶν τοῦ δημάρχου καὶ τῶν εἰδικῶν παρέδρων διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν στρατολογικῶν πινάκων. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνισχύεται εἰς τὴν γνώμην ταύτην ἐκ τῆς τελευταίας ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ περὶ τροπολογίας ἄρθρων τινῶν τοῦ δημοτικοῦ νόμου ἐπιψηφισθέντος νομοσχεδίου, διὰ τῆς ὁποίας παρέμεινε ἡ Βουλὴ ἀπέναντι τὸ σύστημα τῶν μᾶλλον

φορολογουμένων. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι οἱ ἐκλεχθησόμενοι αὐτοὶ πολῖται δύνανται νὰ ἦναι ἀδιαφόρως ἐκ τῶν μελῶν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἢ καὶ ἐκ τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ πολιτῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον **11** τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἐξέτασις τῶν στρατολογικῶν πινάκων δὲν ὑπερβαίνει τὰς τρεῖς ἡμέρας.

Ἡ ἐπιτροπὴ νομίζει, ὅτι ἡ τριήμερος διάρκεια πρὸς ἐξέτασιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων δὲν εἶναι ἀρκετὴ, καὶ προτείνει νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἀκτὼ ἡμέρας.

Τὸ Διάταγμα τοῦ **1838** ὑπεχρέου τὸν δήμαρχον νὰ δημοσιεύσῃ τοὺς στρατολογικοὺς πίνακας διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὸ δημαρχεῖον καὶ εἰς τὰ καταστήματα τῶν παρέδρων τῶν χωρίων, ὅπου ἔμενεν ἐκτεθειμένος ἐπὶ ἀκτὼ ἡμέρας. Ἀλλὰ σπανίως ἐγένοντο τακτικῶς αἱ διαττατόμεναι δημοσιεύσεις, καὶ πολλαὶ ἀδικίαι προέκυψαν ὡς ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῆς διατυπώσεως ταύτης.

Τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον ἐκτὸς τῆς δεκαπενθημέρου ταύτης ἐκθέσεως εἰς τὸ δημαρχεῖον καὶ τὰ καταστήματα των εἰδικῶν παρέδρων, καθιεροῖ καὶ ἄλλου εἴδους δημοσίευσιν τὴν εἰς ὅλας τὰς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων, καθ' ὅλας τὰς ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν· ἡ δημοσίευσις δὲ αὕτη φρονοῦμεν, εἶναι ἡ καταλληλοτέρα, καὶ δι' αὐτῆς δύνανται πραγματικῶς νὰ λάβωσι γνῶσιν ἅπαντες οἱ δημόται ἂν αὐστηρῶς ἐκτελῆται. Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ καταστήσῃ πραγματικὴν τὴν δημοσίευσιν ταύτην, ἐπρόσθεσε νέαν διάταξιν ὑποχρεοῦσαν τοὺς παρὰ τοῦ νόμου τὴν ἀνάγνωσιν ἐπιφορτισθέντας νὰ συντάττωσιν ἑκάστοτε ἔκθεσιν βεβαιοῦσαν τῆς διατάξεως ταύτης τὴν ἐκπλήρωσιν.

Ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν τῶν στρατολογικῶν πινάκων καὶ ὡς πρὸς τὰς στρατολογικὰς ἐργασίας ἐν γένει, καὶ ὁ περὶ ἀπογραφῆς νόμος τοῦ **1837** καὶ τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθὲν διάταγμα τοῦ **1838**, πολλὰς εἶχον ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας, αἱ ὁποῖαι ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς διαφόρους ἐσφαλμένας ἑρμηνείας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. Τὸ ὑπ' ὄψιν σας ὅμως νομοσχέδιον, παρέχον ἀρκετὰς ἐγγυήσεις, καὶ ἀσυγκρίτῳ λόγῳ ἐντελέστερον τῆς ὑπαρχούσης περὶ στρατολογίας νομοθεσίας, ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἀφορμὴν καταχρήσεων· ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡμεῖς ὀλίγας ἔχομεν νὰ ὑποβάλωμεν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου παρατηρήσεις.

Κατὰ τὸ ἄρθρον **12** τοῦ νομοσχεδίου καὶ **13**, καθ' ἡμᾶς, ἡ στρατολογικὴ ἐπιτροπὴ συγκειται παρὰ τοῦ ἐπάρχου ὡς

προέδρου, τοῦ δημάρχου, τοῦ προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν δημοτικῶν παρέδρων, ὥστε ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς θὰ ἦναι ἀναμφιβόλως μονομερής, διότι ὅτε δήμαρχος καὶ οἱ πάρεδροι εἰσὶ καποὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐκλογῆς, καὶ ἀντιπρόσωποι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς τοπικῆς μερίδος· τὰ δὲ πολιτικὰ πάθη γνωρίζετε ἐκ πείρας ὁποίαν ἔχουσιν ἐπιρροὴν εἰς τὸν στενὸν κοινωνικὸν κύκλον.

Ἂν καὶ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἦναι ὁριστικὴ οὐδ' ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἔπαρχον, ἔχει μολοντοῦτο ἀρκετὴν ἐπιρροήν, καὶ ἡ μεροληπτικὴ αὐτῆς διαγωγὴ δύναται νὰ ἔχῃ συνεπείας ὡς πρὸς τὴν τύχην τῶν κληρούχων, καὶ συγχρόνως δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ δυσπιστίαν, καὶ νὰ διεγείρῃ τὰ ἐκ τῆς μεροληπτικῆς διαγωγῆς τῶν ἀρχῶν πηγάζοντα πάθη καὶ ἀγανάκτησιν. Πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς σκανδάλου ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει, ἵνα *τοὺς δημοτικοὺς παρέδρους* ἀντικαταστήσωσιν εἰς τὴν στρατολογικὴν ἐπιτροπὴν, *πέντε δημόται*, ἐκλεγόμενοι παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

Εἰς τὸν § **4** τοῦ ἄρθρου **14** κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ **15**, καθ' ἡμᾶς, μετὰ τὰς λέξεις *ἕκαστος δὲ νέος* ἡ ἐπιτροπὴ ἐπρόσθεσε *βεβαιωθείσης τῆς ταυτότητός του* πρὸς ἀποφυγὴν συγχίσεων καὶ ἐνστάσεων, καθότι ὄχι μόναν παρ' ἡμῖν ἐπαρουσιάσθησαν ἄλλοι ἀντ' ἄλλων καὶ ἔλαβον κλήρους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν αὐτὴν συνέβη πολλάκις νέοι κληρώσιμοι νὰ παρουσιασθῶσιν ἀντ' ἄλλων ἀπόντων καὶ νὰ λάβωσι ξένους κλήρους, λαβόντων συγχρόνως καὶ τὸν ἰδικόντων. ἐκ τῆς συγχίσεως δὲ ταύτης ἐγεννήθησαν ἐνστάσεις, ποῖος ἐκ τῶν δύο ἀριθμῶν ἀνήκει εἰς αὐτούς, καὶ τὰ στρατολογικὰ συμβούλια εὑρέθησαν εἰς διαφωνίαν ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Διὰ τῆς βεβαιώσεως δὲ τῆς ταυτότητος τοῦ λαμβάνοντος τὸν κλῆρον νέου, ἀποφεύγομεν τὰς τοιαύτας ἐνστάσεις, ἡ δὲ βεβαίωσις αὕτη δὲν εἶναι δύσκολος, διότι κατὰ τὴν δημοσίως ἐνεργουμένην κλήρωσιν θέλουν παρευρεθῆ συγχώριοι καὶ συνδημόται τοῦ κληρωσίμου, δυνάμενοι νὰ βεβαιώσουν περὶ τῆς ταυτότητός του, ἂν αὐτὴ ἀμφισβητῆται.

Εἰς τὸν § **6** τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ εἰς τὸν § **1** τοῦ ἑπομένου μεταξὺ τῶν λέξεων « οἱ γονεῖς » προσετέθησαν αἱ λέξεις « καὶ οἱ συγγενεῖς » διότι πιθανὸν ὁ μὴ εὑρισκόμενος παρὼν κατὰ τὴν κλήρωσιν κληρώσιμος νὰ μὴν ἔχῃ οὔτε γονεῖς, οὔτε ἐπίτροπον, ἢ νὰ μὴν ἦναι καὶ οὗτοι παρόντες, ὁ τοιοῦτος εἶναι δίκαιον ν' ἀντιπροσωπευθῆ παρὰ τῶν συγγενῶν του, καὶ οὗτοι,

νὰ λάβωσι τὸν κλῆρον του, καὶ νὰ ἔχωσι δικαίωμα νὰ προτείνωσιν ὅσας ἐνστάσεις νομίσωσιν ἀναγκαίας.

Αἱ περὶ ἐξαιρέσεων διατάξεις συνταχθεῖσαι μὲ πολλὴν προσοχὴν εἰσὶν ἀκριβεῖς, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐπιτροπὴ τρεῖς παρατηρήσεις ἐπιφέρει.

Ἐκ τοῦ ἐδ. δ'. ἀφήρεσε τὴν λέξιν *μητρὸς*, φρονοῦσα, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ τῶν ὀρφανῶν εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν προστασίαν τῶν οἰκογενειακῶν συμφερόντων ἐν ἐλλείψει τοῦ πατρὸς μόνου, μὴ ἀρκούσης τῆς μητρὸς ἡ παρουσία ἐν ἐλλείψει πατρὸς, διὰ τὴν διοίκησιν τῶν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων.

Ἐπὶ τοῦ ἐδ. ε. δὲ διώρθωσε τὸ λεκτικὸν πρὸς πλειοτέραν σαφήνειαν τῆς διατάξεως ταύτης.

Τὸ ἐδάφ. ζ'. ἐξαιροῦν τῆς ὑποχρεώσεως τῆς στρατολογίας τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἤδη ὑπηρετοῦντος εἰς τὸν στρατὸν, σκοπὸν ἔχει νὰ μὴν ἀφαιρέσῃ συγχρόνως δύο μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας καὶ νὰ καταστήσῃ ἐπαχθὲς τὸ βάρος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν· ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ δεύτερον μέρος τὸ ἀφοροῦν τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφὸς ἀπεβίωσεν εἰς τὸν στρατὸν, ἢ ἔλαβε τὴν ἄφεσίν του ἕνεκα πληγῶν ἢ ἄλλης τινὸς ἀνικανότητος, ἠδύνατο νὰ δοθῇ ἀφορμὴ εἰς παρεξηγήσεις, καὶ νὰ νομίσῃ τις, ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ εἰς τὸν στρατὸν ἀποβιώσαντος ἢ πληγωθέντος, δύναται νὰ ἐπικαλῆται πάντοτε τὴν εὐνοϊκὴν ταύτην διάταξιν· ἐνῷ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι νὰ χορηγήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἐνόσῳ διαρκεῖ ὁ χρόνος τῆς στρατείας τοῦ εἰς τὸν στρατὸν φονευθέντος ἢ πληγωθέντος, θεωρῶν τὸν εἰς τὸν στρατὸν φονευθέντα ἢ πληγωθέντα, ὡς ὑπηρετοῦντα εἰσέτι· ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου εἰσδύουσα, κατὰ τὴν κρισιν της, καὶ θέλουσα νὰ ἄρῃ πᾶσαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ἀμφιβολίαν, προσέθηκεν εἰς τὸ ἐδάφιον τοῦτο, μετὰ τὰς λέξεις « ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ » τὰ ἑξῆς· « ἐνόσῳ διαρκεῖ ὁ χρόνος τῆς στρατείας τοῦ εἰς τὸν » στρατὸν ἀποβιώσαντος ἢ λαβόντος τὴν ἄφεσιν ἀδελφοῦ » τοιουτοτρόπως ἀφαιρεῖται πᾶσα ἀμφιβολία, καὶ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἐξηγεῖ σαφῶς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου.

Ἐπειδὴ ὁ προκείμενος νόμος κανονίζει προσκαίρως καὶ τὰ περὶ ναυτικοῦ μέχρις ὅτου ἐκδοθῇ ὁ περὶ ναυτολογίας νόμος, ἡ ἐπιτροπὴ ἔφερε διορθώσεις τινὰς ὡς πρὸς τὰς περὶ ἐθελοντῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων **18** καὶ **56** τοῦ νομοσχεδίου, δι' ὧν

καθιερῶται, ὅτι αἱ περὶ ἐθελοντῶν διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὸ ναυτικόν.

Περὶ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ἐπιτροπή, τὸ παρελθὸν ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, καὶ ἀνακαλοῦσα εἰς τὴν μνήμην της τὰς ἀδικαιολογήτους παρεκτροπὰς τῶν στρατολογικῶν συμβουλίων, ἐπεθύμει ν' ἀναθέσῃ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια τὴν ἐξέλεγξιν τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν, καὶ τὴν ἐκδίκασιν τῶν παρουσιαζομένων ἐνστάσεων, ὡς χορηγοῦντα πλειοτέρας ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς καὶ ἀμερολήπτου ἐκτελέσεως τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ συμφέρον τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς κοινωνίας, καὶ φοβουμένη μήπως ἡ παρὰ τῶν δικαστηρίων ἐκδίκασις τῶν ἐνστάσεων, ἤθελε φέρει ἀνυπέρβλητα προσκόμματα εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ στρατοῦ, ὡς ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῶν στρατολογικῶν ἐργασιῶν, ἐπροτίμησε τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου, καὶ παρεδέχθη τὰ ἀναθεωρητικὰ συμβούλια, ἐλπίζουσα ὅτι θέλουν παύσει εἰς τὸ ἑξῆς αἱ παρελθοῦσαι παρεκτροπαί, καὶ τὰ ἀναθεωρητικὰ συμβούλια συγκείμενα ἀπὸ ἀνωτέρους πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ἔχοντα ἐντὸς αὐτῶν ἕνα δικαστήν, παρέχουν ἀρκετὰς ἐγγυήσεις περὶ τῆς ἀμερολήπτου ἐκτελέσεως τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνατιθεμένων σοβαρῶν καθηκόντων, καὶ ὅτι δὲν θέλουν δώσει εἰς τὸ ἑξῆς ἀφορμὰς ὑπονοιῶν καὶ παραπόνων κατὰ τῆς διαγωγῆς των.

Ὁ περὶ ἀπογραφῆς νόμος τοῦ **1837** εἶναι ἐλλειπὴς ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, καὶ ἐνῷ καθιεροῖ τὰς ἐξαιρέσεις, δὲν ἀναφέρει ποσῶς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδικάσεως αὐτῶν· τὸ δὲ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθὲν διάταγμα τὸ **1838** καθιεροῖ τὴν ἐκ τοῦ στρατολογικοῦ συμβουλίου ἐξέτασιν τῶν εἰς αὐτὸ στελλομένων νέων. Ἀλλὰ καὶ τοῦ διατάγματος τούτου αἱ διατάξεις εἰσὶν ἐλλειπεῖς· αἱ δὲ περὶ ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου διατάξεις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ πληρέστεραι εἰσὶ καὶ ἐγγυήσεις πλειοτέρας παρέχουσιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ μὴ ἔχουσα οὐδεμίαν παρατήρησιν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου, συνίστησι τὴν πλήρη παραδοχήν αὐτοῦ.

Περὶ ἀντικαταστάσεως.

Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀντικαταστάσεως οὐδεμία ἐπαρουσιάσθη ἀντίρρησις·

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀντικαταστάσεως καθιερώθη εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐ μόνον ἀπὸ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον τοῦ **1837**, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ΙΔ'. νόμον τοῦ **1825**.

Ἂν ἐν καιρῷ τοιούτου γενικοῦ περὶ ἀνεξαρτησίας πολέμου, ὅτε εὐλόγως ἐδύνατό τις νὰ ἐπιβάλῃ πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς πολίτας τὴν αὐτοπρόσωπον ὑποχρέωσιν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καθιερώθη ἡ δι' ἀντικαταστάσεως ἐκπλήρωσις αὐτῆς, εὐλογώτερον εἶναι, φρονοῦμεν, νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀντικαταστάσεως ἐν καιρῷ εἰρήνης, ὅτε ἡ ἀναγκαστικὴ ὑποχρέωσις τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὅλων τῶν πολιτῶν αὐτοπροσώπως, δύναται νὰ καταστρέψῃ ἀφεύκτως πᾶσαν πρόοδον, ἀποσπῶσα ἀπὸ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας τοὺς δυναμένους νὰ ἐπιδώσωσι μᾶλλον εἰς αὐτὰς ἢ τὸν στρατιωτικὸν βίον, ἐνῷ διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως, καλῶς ἐνεργουμένης, ὁ μὴ ἔχων κλίσιν εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, δύναται ὠφελίμως νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον του.

Διὰ νὰ καταστήσωμεν δὲ ἅπαντας τοὺς πολίτας ἱκανοὺς νὰ φέρωσι τὰ ὅπλα ἐν καιρῷ ἀνάγκης τῆς πατρίδος, θεωροῦμεν ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ περὶ ὀργανισμοῦ ἐθνοφυλακῆς ἀπόφασις τῆς Ἐθνικῆς συνελεύσεως.

Καὶ ὁ νόμος τοῦ **1825** καὶ ὁ περὶ ἀπογραφῆς τοῦ **1837** καὶ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, παραδέχονται ὅτι ὁ κληροῦχος ὀφείλει ὁ ἴδιος νὰ φροντίσῃ νὰ εὕρῃ τὸν μέλλοντα νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ ἀντικαταστάτην. Ὁ νόμος μάλιστα τοῦ **1837** καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον θεωροῦν ὑπόχρεων τὸν ἀντικατασταθέντα κληροῦχον, ἐὰν ὁ ἀντικαταστάτης λειποτακτήσῃ πρὸ τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἐν τῷ στρατῷ καταταξέως του. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου τῆς ἀντικαταστάσεως, οἱ κληρωθέντες καὶ θέλοντες νὰ ἀντικατασταθῶσιν εἰσὶν ὑπόχρεοι νὰ ζητήσωσι τοὺς ἀντικαταστάτας, νὰ φροντίσωσιν ὥστε οὗτοι νὰ ἔχωσι τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, νὰ λάβωσιν ἐγγυήσεις παρ' αὐτῶν περὶ τῆς εἰς τὸν στρατὸν διαμονῆς των ἐν ἔτος τοὐλάχιστον, καὶ ἐν περιπτώσει λειποταξίας εὑρίσκονται ἐκ νέου εἰς νέας φροντίδας καὶ ἀσχολίας. Ὁ δὲ στρατὸς οὐδεμίαν λαμβάνει ὠφέλειαν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀντικαταστάσεως, οὐδεμίαν ἔχει ἐγγύησιν περὶ τῆς διαμονῆς τοῦ ἀντικαταστάτου εἰς τὸν στρατὸν μέχρι τέλους τῆς στρατείας του, διότι τὸ συμφέρον τοῦ ἀντικαταστάτου εἶναι νὰ μένῃ εἰς τὸν στρατὸν μέχρις ὅτου παρέλθει τὸ ἔτος, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὁποίου, κατὰ τὰς γινομένας ἐν γένει μεταξὺ τῶν νεοσυλλέκτων καὶ τῶν ἀντικαταστατῶν συμφωνίας, ὁ ἀντικαταστάτης θὰ λάβῃ τὸ διὰ τὴν ἀντικατάστασιν συμφωνηθὲν ποσόν. Ἡ πεῖρα δὲ ἀπέδειξεν, ὅτι οἱ ἀντικαταστάται εἰσὶν οἱ συνήθως ἄτακτοι καὶ λειποτάκται, καὶ οἱ

ολιγώτερον ηθικοί μεταξύ των στρατιωτών, μή λαμβανομένης ουδεμιάς άλλης περί της εκλογής των φρουτίδος, είμή της δι' ολιγωτέρων χρημάτων εύρέσεώς των.

Αντί τού συστήματος τούτου της αντικαταστάσεως ή επιτροπή σας παρεδέχθη νέον σύστημα, προταθέν άλλοτε είς την παρά τού Υπουργού των Στρατιωτικών πρός σύνταξιν τού παρά της Κυβερνήσεως υποβληθέντος νομοσχεδίου συσταθείσαν επιτροπήν και απορριφθέν διά μιάς ψήφου, όπως εξάγεται έκ της εκθέσεως της αύτης επιτροπής.

Κατά τό προτεινόμενον σύστημα ό νεοσύλλεκτος απαλλάττεται πάσης υποχρεώσεως, πληρόνων πρός τό επαρχιακόν ταμείον μετά την κλήρωσιν τό παρά τού νόμου ωρισμένον ποσόν, τό δέ Υπουργείον των Στρατιωτικών φροντίζει περί της εύρέσεως των αντικαταστατών.

Τοιουτοτρόπως ή στρατιωτική αρχή έχουσα άμεσον συμφέρον είς τάς καλάς ιδιότητας τού στρατιώτου, θέλει ζητήσει τούς καλητέρους αντικαταστάτας. Διά της καταθέσεως δέ των χρημάτων είς την τράπεζαν και της παραδόσεως αύτών μετά την στρατείαν είς τόν αντικαταστάτην, πιστεύομεν, ότι θέλουν παύσει αί λειποταξίαι αύτών. Διά της στερήσεως δέ των δικαιωμάτων των αντικαταστατών έν μέρει ή καθ' όλοκληρίαν επί των χρημάτων, κολακευόμεθα, ότι οί αντικαταστάται, αντί νά ήναι οί ατακτότεροι των στρατιωτών και οί συνήθως τιμωρούμενοι, θέλουν κατασταθή οί τακτικώτεροι και οί εύπειθέστεροι αύτών. Και τέλος πάντων ό στρατιώτης εξερχόμενος τού στρατού εύρίσκει μορφωμένον κεφάλαιον ικανόν νά καταστήση αύτόν ωφέλιμον είς τόν εαυτόν του και είς την κοινωνίαν.

Εις δύο κατηγορίας διηρέσαμεν την στέρησιν τού δικαιώματος επί τού χρηματικού ποσού της αντικαταστάσεως, αναλόγως της σοβαρότητος των αξιοποίνων πράξεων και της ποινής, τούτέστιν είς την παντελή στέρησιν τού δικαιώματος έξ ολοκλήρου τού χρηματικού ποσού και είς την στέρησιν επί τού ημίσεως αύτού.

Εις την πρώτην κατηγορίαν συμπεριλαμβάνονται οί δυνάμει των διατάξεων τού ποινικού νόμου στερηθέντες τά πολιτικά δικαιώματα. Πάσα ανάπτυξις της διατάξεως ταύτης είναι νομίζομεν περιττή· ό είς τοιαύτην ποινήν καταδικασθείς στέρεται, κατά τάς διατάξεις τού παρόντος νομοσχεδίου και τού ποινικού νόμου, τού δικαιώματος τού νά υπηρετήση είς τόν στρατόν συνεπεία της εγκληματικής ποινής επί πολλά έτη διατελεί

είς τάς φυλακάς, και στερείται ό στρατός αύτού· ανάγκη λοιπόν αντικαταστάσεως προκύπτει άμέσως, και τά δικαιώματά του πρέπει νά παραχωρηθώσιν είς άλλον πρός αντικατάστασιν αύτού.

Καθόσον αφορά την στέρησιν, συνεπεία στρατιωτικών εγκλημάτων, διηρέσαμεν ταύτην συμφώνως μέ τάς διατάξεις τού στρατιωτικού νόμου· και είς μέν την πρώτην κατηγορίαν συμπεριελάβομεν τούς άπαξ καταδικασθέντας διά λειποταξίαν επί σκοπώ εξόδου της επικρατείας.

Κατά τόν παρ' ήμίν ισχύοντα στρατιωτικόν νόμον ή λειποταξία επί σκοπώ εξόδου τιμωρείται μέ την ποινήν της σοαίρας, ή διάρκεια της οποίας είναι πάντοτε δέκα έτών· ώστε θεωρείται ώς κακούργημα, και δικαίως δυνάμεθα νά εξομοιώσωμεν τόν τοιούτον μέ τόν επί κακουργήματι καταδικασθέντα.

Ό αύτός στρατιωτικός νόμος εξομοιοί μέ τόν επί σκοπώ εξόδου τού Κράτους λειποτακτήσαντα, τόν δίς άνευ τοιούτου σκοπού λειποτακτήσαντα, και διά τούτο υπετάξαμεν είς την αύτην κατηγορίαν τόν τοιούτον λειποτάκτην.

Ό αύτός στρατιωτικός νόμος εξομοιοί μέ τόν επί σκοπώ εξόδου λειποτάκτην·

α'. Τόν καταδικασθέντα είς δημόσια έργα και λειποτακτήσαντα μετά την καταδίκην.

β'. Τόν μέ δύο ή πλειοτέρους λειποτακτήσαντα, ήτοι την έκ συστάσεως λειποταξίαν.

γ'. Τόν ένεκα της λειποταξίας παραιτήσαντα διαταχθείσαν είς αύτόν υπηρεσίαν, ή υπερπηδήσαντα τάς επάλξεις ή τά περιτειχίσματα των φρουρίων.

δ'. Τόν λειποτακτήσαντα από τόν είς εκστρατείαν ευρισκόμενον στρατόν ή από φρουρίου πρώτης γραμμής.

Τάς περιστάσεις ταύτας ό στρατιωτικός νόμος εθεώρησε σοβαράς και επέβαλε μεγαλητέραν ποινήν, εξομοιώσας την τοιαύτην λειποταξίαν μέ την επί σκοπώ εξόδου τού Κράτους, άν και μή ενεργηθείσαν μέ τοιούτον σκοπόν.

Την διαίρεσιν τού στρατιωτικού νόμου ακολουθούντες, υπεβάλαμεν τούς διά τοιαύτας πράξεις καταδικασθησομένους είς την αύτην στέρησιν.

Η απείθεια είναι έν των σοβαρωτέρων εγκλημάτων τού στρατού, και πάντοτε έτιμωρήθη αύστηρώς· ό παρ' ήμίν ισχύων στρατιωτικός νόμος χαρακτηρίζει ώς απείθειαν την έκ συνεννοήσεως στάσιν, και τιμωρεί αύτην μέ θάνατον. Μέ την αύτην ποινήν τιμωρεί και τόν αποποιηθέντα απέναντι τού εχθρού νά

ἐκτελίσῃ διαταγήν τινα. Περὶ τῆς τοιαύτης ἀπειθείας δὲν πραγματεύεται τὸ ἐδ. ε. τοῦ ἄρθρ. 33 καὶ τὸ ἐδ. γ'. τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ νομοσχεδίου, καθότι ἡ μὲ θανατικὴν ποινὴν τιμωρουμένη πρᾶξις συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ ἐδ. α. τοῦ 33 ἄρθρ. ἀλλὰ πραγματεύονται περὶ τῆς κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἀπειθείας τιμωρουμένης μὲ πρόσκαιρον ποινήν.

Ἀπαιτοῦμεν δὲ τὴν διὰ δικαστικῆς ἀποράσεως καταδίκην πρὸς διάκρισιν τῶν πειθαρχικῶν παραπτωμάτων τιμωρουμένων παρὰ τῶν σωματαρχῶν.

Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, ἤτοι εἰς τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τοῦ ἡλίσεως αὐτοῦ ὑποβάλλαμεν τοὺς ὑποπεσόντας εἰς πράξεις ὀλιγώτερον σοβαράς.

Ἐξαλείψαντες τὸ 27 ἄρθ. τοῦ νομοσχεδίου ὡς μὴ συνάδον μὲ τὸ νέον σύστημα τῆς ἀντικαταστάσεως, ἐπροσθέσαμεν ἀντ' αὐτοῦ, συμφώνως μὲ τὸ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς παραδεχθὲν σύστημα, τὸ ἄρθ. 38 κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ λειποτακτήσας καὶ μὴ συλληφθεὶς ἀντικαθίσταται εἰς τὸν στρατὸν δι' ἄλλου εἰσερχομένου εἰς τὰ δικαιώματά του, ἀλλ' ὑποχρεουμένου νὰ ὑπηρετήσῃ ὁλόκληρον τὴν νενομοθετηθεῖσαν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν.

Τὰ δικαιώματα δὲ τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀποθανόντος ἀντικαταστάτου ἐνομίσαμεν δίκαιον νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τοὺς κληρονόμους του διὰ νὰ δώσωμεν παρηγορίαν πρὸς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ ἀποθανόντος.

Ὡς πρὸς τὸ ποσὸν δὲ παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ προσδιώρισε 400 δραχμάς, διότι μὲ τὸ ποσὸν τοῦτο κοινῶς πληρόνονται καὶ αἱ ἤδη ἀντικαταστάσεις, καὶ διότι ἡ αὔξησις τοῦ ποσοῦ ἠδύνατο νὰ περιορίσῃ τὴν εὐκολίαν τῆς ἀντικαταστάσεως εἰς τοὺς εὐπόρους νέους μόνον.

Συμφώνως μὲ τὸ σύστημα τοῦτο ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθ. 38 τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἀντὶ οἱ γονεῖς τοῦ κληρωθέντος καὶ μὴ ἐξαιρεθέντος, λειποτακτήσαντος δὲ πρὸ τῆς ὁρκοδοσίας του, νὰ ὑποχρεῶνται ν' ἀντικαταστήσωσι αὐτὸν, νὰ ὑποβάλλωνται οὗτοι εἰς τὴν αὐτὴν χρηματικὴν πληρωμήν.

Περιττὸν νομίζομεν νὰ ἐμμείνωμεν εἰς πλειοτέρας ἀναπτύξεις καθόσον αἱ προστεθεῖσαι διατάξεις εἶναι σαφεῖς.

ΚΕΦ. Ε.

Περὶ διαρκείας τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1837 ἡ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσία προσδιορίζεται ἐπὶ τέσσαρα ἔτη. Κατὰ τὸ ὑποβληθὲν δὲ νομοσχέδιον ἡ διάρκεια τῆς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπηρεσίας ὁρίζεται ἐπὶ τρία ἔτη, παραδεχομένου τοῦ συστήματος τῶν ἐπιτάκτων.

Εἶναι ὁμολογούμενον, ὅτι τρία ἔτη δὲν ἀρκοῦν διὰ τὴν μόρφωσιν τελείου στρατιώτου, καὶ μάλιστα διὰ τὸ πυροβολικὸν καὶ τὸ ἱππικὸν, ὅπου ἀπαιτεῖται μεγαλειτέρα διάρκεια χρόνου πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι ὁμολογούμενον, ὅτι μεγαλειτέρα διάρκεια τῆς τριετίας καθιστᾷ δύσκολον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, οἱ δὲ νέοι ἀπομακρυνόμενοι τῶν εἰρηνικῶν ἔργων, δυσκόλως δύνανται νὰ ἐπαναλάβωσι ταῦτα ἐπανερχόμενοι μετὰ τὴν στρατείαν εἰς τὰς ἑστίας των, ἐνῷ τὸ κυριώτερον συμφέρον τῆς κοινωνίας εἶναι νὰ καταστήσῃ μᾶλλον ἐργατικοὺς τοὺς πολίτας ἢ τελείους στρατιώτας.

Διὰ τῆς καλῆς διοικήσεως τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν τακτικῶν γυμνασίων τῶν ἐπιτάκτων, δύναται, ἐλπίζομεν, ν' ἀναπληρωθῇ ἡ ἐκ τοῦ χρόνου τῆς στρατείας προερχομένη ἔλλειψις.

ΚΕΦ. Γ'. καὶ Ζ'.

Τὸ κεφάλαιον Γ'. πραγματευόμενον περὶ ἐθελουσίου κατατάξεως καθὼς καὶ τὸ κεφ. Ζ'. περιέχον τὰς ποινικὰς διατάξεις, παραδέχεται, ἡ ἐπιτροπὴ, ὅπως ἔχουν.

Ὁ νόμος τοῦ 1837 δὲν περιεῖχε ποινικὰς διατάξεις, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τούτων, φρονοῦν οἱ ΚΚ. Ὑπουργοὶ ὅπως ἀναφέρουν εἰς τὴν ἔκθεσίν των, δὲν κατωρθώθη νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν ἐγκαίρως ὁ κατ' ἔτος προσδιοριζόμενος ἀριθμὸς νεοσυλλέκτων. Ἀλλ' ἡμεῖς φρονοῦμεν, ὅτι δὲν εἶναι μόνη ἡ ἔλλειψις τῶν ποινῶν ἐκ τοῦ νόμου τοῦ 1837 ἡ κυρία αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν κατωρθώθη πώποτε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν ἐγκαίρως πλήρης ὁ εἰς συμπλήρωσίν του κατ' ἔτος προσδιοριζόμενος ἀριθμὸς νεοσυλλέκτων, ἀλλ' εἰς τοῦτο συνετέλεσεν οὐχ ἧττον καὶ ἡ διαγωγὴ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, καὶ πιστεύομεν, ὅτι οἱ εἰς τὸν νόμον τεθέντες ποινικοὶ ὁρισμοὶ θέλουν συντελέσει εἰς τὴν ἔγκαιρον συμπλήρωσιν τοῦ στρατοῦ· ἀλλὰ μόναι αἱ ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ δὲν ἀρκοῦν νὰ ἄρωσι τὰ ἄλλοτε παρουσιασθέντα προσκόμματα, ἐνόσῳ δὲν ἐννοήσουν οἱ ἐπιφορτισθέντες τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, ὅτι ὀφείλουν νὰ ἐκτελέσουν ἀκριβῶς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἀπομακρύνοντες πάντα πλάγιον σκοπόν.

Ἀκροτελευταῖοι ὁρισμοί.

Τὸ ἄρθρ. 51 τοῦ νομοσχεδίου ἀναθέτει εἰς τοὺς νομάρχας τὴν κατ' ἐπαρχίας διανομὴν τῶν νεοσυλλέκτων μεχρισότου συστη-

θῶσι τὰ νομαρχικὰ Συμβούλια. Ἡ διάταξις αὕτη καθιστᾷ περιττὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ διὰ πολὺν εἰσέτι χρόνον τὴν διάταξιν τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως τῶν νομαρχικῶν συμβουλίων.

Ἡ διάταξις αὕτη ἀντιβαίνει προσέτι καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοσχεδίου, παραδεχθέντος τὴν σύμπραξιν τῆς Βουλῆς εἰς τὴν κατὰ νομοὺς διανομὴν τῶν νεοσυλλέκτων, διὰ τῆς προσαρτήσεως τοῦ πίνακος εἰς τὸν ἐτησίως παρουσιαζόμενον νόμον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ στρατοῦ, καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων εἰς τὴν κατὰ δήμους διανομήν. Τὸ κενὸν τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ θέλουσα ν' ἀναπληρώσῃ, καὶ μὴ δυναμένη ν' ἀφήσῃ εἰς τοὺς νομάρχας τὸν προσδιορισμὸν τοῦ σημαντικωτέρου τῶν ὅρων, παρεδέχθη εἰδικὰ συμβούλια συγκείμενα ἐκ τῶν προέδρων καὶ τῶν γραμματέων τῆς τελευταίας συνόδου τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν μὴ συστηθέντων εἰσέτι νομαρχικῶν συμβουλίων.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου καθίσταται ὅσον ἔνεστιν ὁμοιόμορφον σύστημα εἰς τὴν διανομὴν τῶν νεοσυλλέκτων.

Μετὰ τὸ ἄρθ. 52 προσετέθη νέα διάταξις περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ στρατοῦ.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐνόμισε καθῆκόν της νὰ θέσῃ τὴν διάταξιν ταύτην, καὶ λυπεῖται μὴ δυναμένη νὰ συμπεριλάβῃ ἐντὸς τοῦ νόμου ὁλόκληρον σύστημα περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ στρατοῦ.

Εἶναι δίκαιον, κύριοι, οἱ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς οἰκογενείας των ἀποσπώμενοι νέοι, νὰ εὑρίσκωσιν εἰς τὸν στρατὸν τὰς εὐκολίας τῆς μορφώσεώς των, καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν γνώσεις ὠφελίμους, διὰ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς των· χορηγοῦντες δὲ πρὸς αὐτοὺς τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως, παραχωροῦμεν ἀποζημίωσιν τινα ἐκ τῶν θυσιῶν τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει πρὸς αὐτοὺς ὁ νόμος τῆς στρατολογίας.

Οὕτω ὁροντίζοντες περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐντῷ στρατῷ καταταττομένων νέων, εὐκολύνομεν τοῦ νόμου τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ συγχρόνως μορφώνομεν ὑπαξιωματικοὺς ἱκανούς, τῶν ὁποίων στεροῦνται τὰ σώματα.

Ὑποβάλλουσα ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν της, ἐπαναλαμβάνει νὰ προκαλέσῃ ὁλόκληρον τὴν προσοχήν σας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ σπουδαίου τούτου νομοσχεδίου, ἐκ τοῦ ὁποίου πολλὰ καλὰ δύνανται νὰ πηγάσωσι διὰ τὴν κοινωνίαν· εὔχεται δὲ ἡ καλὴ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ν' ἀπομακρύνῃ εἰς τὸ ἑξῆς πᾶν

δίκαιον παράπονον, καὶ νὰ καταστήσῃ ὀλιγώτερον ἐπαχθῆ τὸν φόρον τῆς στρατολογίας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Φεβρουαρίου 1850

Ὁ εἰσηγητὴς Ἰω. Κ. Δαμιανός.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπαρχία τῆςΦθιώτιδος σύγκειται ἐκ δέκα δήμων, ἐψηφοφόρησαν δὲ κατὰ τὴν τελευταίαν βουλευτικὴν ἐκλογὴν **7762** ψηφοφόροι, ὥστε πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας ἀπαιτοῦνται ψῆφοι **3882**. Κατὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν ψηφοφορίαν ἔλαβον τὴν πλειονοψηφίαν οἱ Κ. Κ. Ἐμμ. Βαλατσὸς, Δημητρ. Αἰνιὰν, Εὐαγ. Κοντογιάννης καὶ Ἰωάννης Βελέντσας, ἀλλ' ὁ νομάρχης ἠρνήθη τὰ εἰσιτήρια πρὸς αὐτοὺς, ἰσχυριζόμενος ὅτι τρεῖς μόνον βουλευτὰς ἔχει δικαίωμα νὰ ἀποστείλῃ ἡ ἐπαρχία Φθιώτιδος ὡς μὴ ἔχουσα τὸν νόμιμον πληθυσμὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν τεσσάρων βουλευτῶν. Ἐὰν δ' ἀφαιρεθῶσιν αἱ ψῆφοι ἃς ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἔλαβεν ὡς τέταρτος, τότε οὐδεὶς ἀναρραίνεται μὲ ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν.

Κατὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης ἐπαρουσιάσθησαν διάφοροι ἐνστάσεις, καὶ ἰδίως περὶ τῆς νοθεύσεως τῆς κάλπης τῶν δήμων Σπερχειάδος καὶ Φαλάρων· τὸ τμῆμα διελθὸν τὰ ἔγγραφα παρατηρεῖ· ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ ἂν ἡ ἐπαρχία Φθιώτιδος ἔχῃ τὸ δικαίωμα ν' ἀποστείλῃ τέσσαρας βουλευτάς.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φθιώτιδος ἀνεγνωρίσθη κατὰ τὴν ϛ'. βουλευτικὴν περίοδον τὸ δικαίωμα τῆς ἀποστολῆς τεσσάρων βουλευτῶν, τὸ ἀποκτηθὲν δὲ τοῦτο δικαίωμα δὲν δύναται νὰ στερηθῇ ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐνόψῳ δὲν ἀποδειχθῇ δι' ἐπισήμων ἐπίσης καὶ αὐθεντικῶν διατάξεων, ὅτι ἀπὸ ἐκτάκτους περιστάσεις ὠλιγόστευσεν ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας, ἢ δὲν ἀποδειχθῇ, ὅτι εἰς ψευδεῖς καὶ ἐσφαλμένας βάσεις ἐστηρίχθη ἡ ἀπόφασις τῆς ϛ'. βουλευτικῆς περιόδου, δι' ἧς παρεδέχθησαν τέσσαρες βουλευταὶ ἐκ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπαρχίας, οὐδεμία δὲ τοιαύτη ἀπόδειξις προσάγεται.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν παρουσιασθεισῶν ἐνστάσεων αἱ μόναι ἄξιαι λόγου εἶναι αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου Σπερχειάδος καὶ Φαλάρων, καὶ δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἀριθμῶς καὶ ἐπισήμως ἡ νόθευσις τῶν καλπῶν καὶ ἀφαίρεσις καὶ προσθήκη ψηφοδελτίων, ἐπομένως αἱ κάλπαι αὗται εἶναι ἀκυρωτέαι.

Ἐπειδὴ, ἀκυρουμένων τῶν καλπῶν τοῦ δήμου Σπερχειάδης καὶ

Φαλάρων, οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, καὶ ἑπομένως καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἐπανάληψις τῆς ἐκλογῆς ὡς πρὸς τοὺς δήμους τούτους. Διὰ τοῦτο τὸ τμῆμα γνωμοδοτεῖ.

α'. Νὰ ἀναγνωρισθῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φθιώτιδος τὸ δικαίωμα τῆς ἀποστολῆς τεσσάρων βουλευτῶν.

β'. Νὰ ἀκυρωθῶσιν αἱ κλῆροι τῶν δήμων Σπερχειάδος καὶ Φαλάρων, καὶ νὰ διαταχθῇ ἐντὸς τοῦ παρὰ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου ὁριζομένου χρόνου ἡ ἐπανάληψις τῆς ἐκλογῆς εἰς τοὺς δήμους τούτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Φεβρουαρίου 1851.

Ὁ Εἰσηγητὴς Κων. Δ α γ ρ έ ς.»

Κληρωθεῖσαι ἑπομένως αἱ ἐκλογαὶ Σκοπέλου καὶ Λοκρίδος ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ν. Ἀναργύρου καὶ Γ. Σκούφου, ἔλαχον ἡ μὲν πρώτη εἰς τὸ γ'. τμῆμα, ἡ δὲ δευτέρα εἰς τὸ δ'.

Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς φθιώτιδος ἔκθεσιν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγνωρίσασα εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τεσσάρων βουλευτῶν, καὶ θεωρήσασα ἄκυρον τὴν ἐκλογὴν τῶν δύω δήμων Σπερχειάδος καὶ Φαλάρων.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ σχεδίου τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων καὶ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ, λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι δὲν δύναται, εἰμὴ ν' ἀποδώσῃ τὸν προσήκοντα ἔπαινον εἰς τὰς ὀρθὰς σκέψεις, δι' ὧν ἐκ προοιμίων ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ἐξυμνεῖ τὰ εὐεργετήματα τῆς συγκοινωνίας, Τὰς ἀρχὰς ταύτας ἀποδεχόμενος καὶ οὗτος πληρέστατα, εὔχεται τὴν ταχεῖαν αὐτῶν ἐφαρμογὴν πρὸς εὐημερίαν τοῦ ἔθνους.

Ἡ Ἑλλὰς, ἥτις ἐκ φύσεως φαίνεται ἐπλάσθη ὡς γέφυρα ἵνα ἑνώσῃ τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν, καὶ προωρίσθη ὡς ταμεῖον διαμετακομίσεως τῶν προϊόντων τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, ἔχει πρὸ παντὸς ἄλλου ἀνάγκην συγκοινωνίας, ἥτις δι' αὐτὴν εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ὕπαρξις. Ἀλλ' ὅσον ἀποδέχεται ὡς ὀρθὰς τὰς γενικὰς τῆς ἐπιτροπῆς θεωρίας, τοσοῦτον παρακολουθῶν τ' ἀληθῆ τοῦ ἔθνους συμφέροντα, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ διαφωνήσῃ πρὸς αὐτὴν εἰς τὰ καθέκαστα, παραδεχόμενος ἐν μέρει τὰ προστατευτικὰ μέτρα τῆς ἐγχωρίου ναυτιλίας, καὶ ἐν μέρει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συναγωνισμοῦ· διότι ὁ μὲν συναγωνισμὸς εἶναι ἀναγκαῖος εἰς

τὴν παραγωγὴν, ὅταν αὕτη ἦναι μόνον μέσον πρὸς παραγωγὴν τῆς κοινῆς ὠφελείας, ἡ δὲ προστασία ἄφευκτος εἰς τὴν παραγωγὴν, ὅτις εἶναι οὐχὶ μέσον, ἀλλ' αὐτὸς ὁ σκοπός.

Ἀντικείμενον δὲ τῆς παρούσης συνθήκης εἶναι ἡ ὅσον ἔνεστι μεγαλειτέρα αὔξησις τῆς ναυτικῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ κράτους, καὶ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ξένων ἐθνῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ὅλων τῶν γενικῶν καὶ ὑψηλῶν ἐκείνων ὠφελημάτων, ὅσα ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέθηκεν, ἀδιάφορον ἂν αὕτη ἐνεργῆται ὑπὸ ξένων ἀτμοκινήτων, ἀρκεῖ μόνον, ὅτι ἐνεργεῖται πρὸς ὄφελος τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος ὄφελος, καὶ οὐχὶ ἀτόμων τινων, καὶ ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ θυσιάζῃ τὸ πρῶτον ὑπὲρ τοῦ δευτέρου. Καὶ δὲν προτίθεται μὲν διὰ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεών του νὰ πολεμήσῃ τὴν ἐσωτερικὴν βιομηχανίαν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς εἶναι πρόθυμος νὰ συντελέσῃ τὸ κατὰ δύναμιν, χορηγῶν τὴν δυνατὴν εἰς αὐτὴν προστασίαν, ἀλλὰ δὲν θέλει χάριν αὐτῆς νὰ καταστρέψῃ τὸ πρώτιστον τῆς Ἑλλάδος συμφέρον, τὴν μεγάλην συγκοινωνίαν. Ὑπ' αὐτῆς τῆς προστατευτικῆς ὁρμώμενος ἀρχῆς, ἐρρόντισεν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως νὰ θέσῃ ἐντὸς τῆς συνθήκης ῥητὴν διάταξιν, καθ' ἣν τ' αὐτόχειρα ἀτμόπλοια θέλουσι παύει τὴν ἀκτοπλοΐαν αὐτῶν, ἅμα συστηθῶσι τοιαῦτα Ἑλληνικά· ἀλλὰ θεωρεῖ ἄδικον πᾶσαν πλειοτέραν ἀπαίτησιν, ὡς δυναμένην νὰ θυσιάσῃ τὸ γενικὸν πρὸς τὸ μερικὸν συμφέρον. Ἐνταῦθα λοιπὸν διαφωνεῖ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ δυνάμενος νὰ συμφωνήσῃ μετ' αὐτῆς οὐδ' ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου τῆς ἐκθέσεως, διότι ἀναλογιζόμενος ὁποίων συγκοινωνιῶν εἶναι κέντρον ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ, παρατηρεῖ ὅτι δὲν τῇ εἶναι δυνατὸν διὰ μίαν μόνον γραμμὴν νὰ δεσμευθῇ οὕτω πως, ὥστε ἐν μηδεμιᾷ περιπτώσει νὰ μὴ δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας χωρὶς ξένης συγκαταθέσεως, ἥτις δύναται νὰ μὴ τῇ δοθῇ, καὶ ὅμως νὰ τῇ εἶναι ἄφευκτος διὰ τὴν λοιπὴν εὐρυτάτην ὑπηρεσίαν. Διὰ τοῦτο τῇ ἐπεφυλάχθη τὸ ἐν τῷ ἄρθ. 3 τῆς συνθήκης δικαίωμα, τοῦ ὁποίου κατάχρησιν δὲν τῇ ἐπιτρέπει νὰ κάμῃ οὐδὲ τὸ ἴδιον αὐτῆς συμφέρον, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον χρῆσιν, καὶ αὐτὴν εἰς σπανιωτάτας περιστάσεις. Δὲν συμφωνεῖ δὲ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη εἰς τὸ ἓν μόνον τῶν συμβαλλομένων μερῶν παρέχει μεγάλα ὠφελήματα, εἰς δὲ τὸ ἄλλο οὐδέν, διότι ἡ πρόοδος τῆς Ἐθν. εὐημερίας καὶ τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ ἐθνικοῦ βίου, εὐδοκιμοῦσα διὰ τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας εἶναι μεγάλη διὰ τὸ ἔθνος ὠφέλεια.

Δι' ὅλα ταῦτα προτείνει νὰ δώσῃ ἡ Βουλὴ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ζητουμένην συγκατάθεσιν διὰ τὴν σύστασιν τῆς συμβάσεως ἄνευ οὐδεμιᾶς τροποποιήσεως.

Λαβὼν μετ' αὐτὸν τὸν λόγον ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξέθηκεν, ὅτι ἂν καὶ ἡ ἔκθεσις ἦναι ἀρκετὰ σαφὴς, ἐθεώρησεν ὅμως ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις τινας κατὰ τοῦ προαγορεύσαντος καὶ πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἐκθέσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἐπιτροπὴ προέθετο ἐν πρώτοις νὰ καταστήσῃ εὐκρινῆ τὴν διάταξιν τοῦ § 6'. τοῦ ἄρθρου 2 τῆς συνθήκης, καθόσον ἐκ τῆς διατάξεως αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ μέλλουσα τύχη τῆς ὁλονὲν συγκροτουμένης Ἑλληνικῆς ἑταιρίας ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, τὴν σύστασιν τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον ἐπιθυμεῖ, διὰ τὸν λόγον ὅτι οὐδεὶς θέλει προθυμοποιηθῇ νὰ καταθέσῃ τὸ ἐλάχιστον χρηματικὸν ποσὸν εἰς κατασκευὴν Ἑλλην. ἀτμοπλοίων, γνωρίζων, ὅτι τ' αὐστριακὰ θέλουσιν ἐνεργῇ διαρκῶς τὴν ὁποίαν σήμερον ἐνεργοῦσιν ἀκτοπλοΐαν, καὶ θέλουσιν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν Ἑλλην. ἑταιρίαν τὰς ὁποίας ἡ σύστασις αὐτῆς τῇ ὑπόσχεται ὠφελείας. Ἐτροποποίησε δὲ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὸ ἄρθρον 3 ὁρισμένη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀμοιβαίας παραχωρήσεως δικαιωμάτων, διότι καθὼς ἡ ἑταιρία ἀπαιτεῖ νὰ εἰδοποιῆται δύο μῆνας πρὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν τ' αὐστριακὰ ἀτμόπλοια ὑποχρεοῦνται νὰ παύσωσι τὴν ἀκτοπλοΐαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς δικαιούμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν νὰ προειδοποιώμεθα ὑπὸ τῆς ἑταιρίας, ὅταν αὕτη θελήσῃ νὰ ἐπιφέρῃ οἱανδήποτε μεταβολὴν ἐπὶ τῶν συμπεφωνημένων· παρατηρεῖ δ' εἰς τὸν ἀγορεύσαντα ὅτι οὐδεὶς ἐπεθύμησε τὴν κατάπαυσιν τῆς ἐνεργουμένης διὰ τῶν αὐστριακῶν ἀτμοκινήτων συγκοινωνίας, καθ' ὅσον ἡ ἐπιτροπὴ σκοπὸν προέθετο διὰ τῶν παρατηρήσεών της νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα τῆς συστηθησομένης πρὸς τὸν αὐτὸν τῆς συγκοινωνίας σκοπὸν Ἑλλην. ἑταιρίας.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ἀμφότερα τῆς συνθήκης τὰ ἄρθρα εἰσὶ σαφῆ, δύτι ῥητῶς διαγράφεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁ ὅρος, ὅτι τ' αὐστριακὰ ἀτμόπλοια παύουσι τὴν εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας ἀκτοπλοΐαν αὐτῶν, εὐθὺς μετὰ τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, ἐπιφυλαττομένου ὅμως εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ δικαιώματος τοῦ κατὰ τὰς δύω γραμμὰς διπλοῦν τῶν ἀτμοκινήτων αὐτῆς, καὶ διότι τοιοῦτον ἀποκλεισμὸν δὲν ἠδυνάμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν, ὑπαρχούσης τῆς θαλάσσης ἐλευθέρας διὰ πᾶν πλοῖον, καθ' ὅσον ἤθελεν ἀφαιρεθῇ οὕτως ἡ μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐμπορικὴ συγκοινωνία τῆς πρωτευούσης.

Ἀκούων τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν εἶπεν, ὅτι δύο

ἀντικείμενα ἐνησχόλησαν ἰδίως τοὺς προαγορεύσαντας, ἀ. ἡ ἀσάφεια τοῦ ἄρθρου 2, καὶ 6'. ἡ ἐπενεχθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς συμβάσεως τροπολογία· καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, ἐκ τῆς ἁπλῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἄρθρου ἐξάγεται σαφέστατα, ὅτι ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς συνθήκης εἶναι ἡ κατάπαυσις τῆς ἀκτοπλοΐας τῶν αὐστριακῶν ἀτμοκινήτων εἰς ἑλληνικοὺς λιμένας, εὐθὺς μετὰ τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, καὶ τοῦτο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ συναγωνισμὸς τῶν δύο ἑταιριῶν πρὸς βλάβην ἴσως τῆς ἑλληνικῆς, μολονότι, ἐὰν τὸ ἔθνος εὑρίσκετο εἰς καλλιτέραν κατάστασιν, οὐδ' αὐτὸς ὁ συναγωνισμὸς ἦτο δίκαιον νὰ ἐμποδισθῇ, διότι τότε καὶ ἡ τῶν ἀτόμων καὶ ἡ τῶν πραγμάτων μεταφορὰ ἤθελεν εἶσθαι εὐκολωτέρα καὶ εὐθηνοτέρα οὐχ ἧττον ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐμποδίσωμεν ἐντελῶς τὰ αὐστριακὰ ἀτμόπλοια, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ἔθνους, νὰ διέρχωνται τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας ἄνευ οὐδενὸς παρανομίου καὶ ἐπιφυλάξεως δικαιώματος.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθείσας τροπολογίας, παρατηρεῖ, ὅτι συνθῆκαι διαφέρουσαι τῶν νομοσχεδίων, εἰς τὴν διομολόγησιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἐγκρίνονται ἢ ἀπορρίπτονται καθ' ὁλοκληρίαν, ποτὲ ὅμως δὲν τροποποιοῦνται, καθ' ὅσον αἱ συνθῆκαι πραγματεύονται περὶ ἀμοιβαίων συμφερόντων δύω ξένων πρὸς ἀλλήλας ἐπικρατειῶν, αἵτινες συνεννοοῦνται διὰ δύω ἐπὶ τούτῳ διοριζομένων ἀντιπροσώπων των, σκοπούντων ἑκάστου τὸ συμφέρον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπικρατείας· εἰς τὴν σύνταξιν δὲ τῆς συνθήκης ἀπαιτεῖται πρὸ παντὸς ἄλλου ἡ ἐχεμύθεια, ἥτις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τηρηθῇ, ἂν ἀπῃτεῖτο προηγουμένως ἡ συγκατάθεσις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, καὶ διὰ τοῦτο τὸ σύνταγμα (ἄρθρ. 25) ἀνέθηκε τὸ δικαίωμα τοῦ κλείειν συνθήκας εἰς τὸν ἀνώτατον τοῦ κράτους ἄρχοντα. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἀπόλυτον τοῦτο δικαίωμα πιθανὸν νὰ εἶχε συνεπείας δυσαρέστους, διότι ἐνδέχεται ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπικρατείας νὰ ὑπερέβαινε τὰ ὅρια τῆς ἀρμοδιότητός του, διὰ τοῦτο ὁ § 6'. τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου τοῦ συντάγματος ὥρισεν ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ συνθῆκαι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰσχύν, πρὶν ἀφοῦ ἐγκριθῶσιν αὗται ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων· ἄλλως τε ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ κλείσῃ συνθήκην χωρὶς νὰ ὑποβάλῃ αὐτὴν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ὅταν δὲν περιέχῃ ὑποχρεώσεις ἢ δικαιώματα ἐπιβαρύνοντα τὸν τόπον. Τὴν παροῦσαν λοιπὸν συνθήκην ὑπέβαλεν εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ σώματος, ἀνήκει δὲ εἰς αὐτὸ ὡς περιέχουσαν

ὑποχρεώσεις τινας καὶ παραχωρήσεις δικαιωμάτων, ἢ νὰ παραδεχθῇ ἢ ν' ἀπορρίψῃ αὐτὴν, καθ' ὅσον τὴν θεωρήσει συνάδουσαν ἢ ἀπάδουσαν πρὸς τὰ τοῦ τόπου συμφέροντα, ποτὲ ὅμως καὶ νὰ τὴν τροπολογήσῃ, διότι αἱ ἐν αὐτῇ περιεχόμεναι συμφωνίαι παρεδέχθησαν ἤδη ἀμοιβαίως ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων, καὶ δὲν δύναται μονομερῶς νὰ μεταβληθῇ οὐδεμία ἐξ αὐτῶν, χωρὶς νὰ συνεπιφέρῃ τὴν τοῦ ὅλου καταστροφήν.

Ἀντικρούων ἕτερος τὸν ὑπουργὸν παρετήρησεν, ὅτι τὸ σύνταγμα ἀναφέρει ῥητῶς τὰς συνθήκας ἐκείνας, αἵτινες διαφεύγουσι τὴν ἁρμοδιότητα τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἀλλὰ τὰς ἐμπορικὰς συνθήκας, οἵα εἶναι ἡ ὑπὸ συζήτησιν, ὡς περιεχούσας ὑποχρεώσεις καὶ παραχωρήτεις δικαιωμάτων, ἡ Βουλὴ δύναται ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ συντάγματος καὶ νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ τροπολογήσῃ. Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον εἶναι ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς ναυτιλίας ἑκάστου ἔθνους, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι κατ' ἐξαίρεσιν, ὑπείκοντες εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, παρεχωρήσαμεν πρὸς ὥραν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ξένην ναυτιλίαν, δικαιούμεθα ὅμως νὰ ἐπιφυλάξωμεν ἡμῖν τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀφαιρέσωμεν τὴν ὑποχρέωσιν αὐτὴν, ὅταν εὑρεθῶμεν εἰς κατάστασιν νὰ ἐπαρκῶμεν ἡμεῖς αὐτοὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου· διὰ ταῦτα νομίζει ἀναγκαῖον νὰ τεθῇ ῥητῶς καὶ σαφῶς ἐντὸς τῆς συνθήκης ὁ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προταθεὶς ὅρος, τοῦ ὅτι τὰ αὐτριακὰ ἀτμοκίνητα θέλουσι παύσει τὴν ἀκτοπλοΐαν αὐτῶν εἰς Ἑλλην. λιμένας, εὐθὺς μετὰ τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι καὶ αὐτὸς παραδέχεται τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀρχὴν ἑνὸς τῶν προαγορευσάντων περὶ ἐλευθερίας συναγωνισμοῦ ἐμπορικοῦ, καὶ εὔχεται νὰ ἴδῃ αὐτὴν πραγματοποιημένην καὶ ἐν Ἑλλάδι· οὐχ ἧττον ὅμως ὑπάρχουσιν περιστάσεις, καθ' ἃς καὶ τὰ μεγάλα αὐτὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη ἀποκλείουσι πολλάκις τὸν συναγωνισμὸν, θέλοντα νὰ προστατεύσωσι τὴν ἐθνικὴν βιομηχανίαν· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ προοδεύουσαν τὴν ἑλληνικὴν ναυτιλίαν, θεωρεῖ ἀναγκαῖον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ συναγωνισμοῦ. Ὡς πρὸς τὰς θεωρίας δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν περὶ συνθηκῶν, ἀρκεῖται νὰ προσθέσῃ, ὅτι εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν ἀνετέθη ἀπολύτως τὸ δικαίωμα τοῦ κλείειν συνθήκας πολιτικὰς καὶ προσθήκας μυστικῶν ἄρθρων, διότι τοῦτο ἀπῄτει ἡ ῥύσις αὐτὴ τῶν ἀνωτέρω συνθηκῶν, καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπρεπε νὰ θεωρῆται ἔναγχον εἰς τὰς κακὰς συνεπείας τοιούτων συνθηκῶν· ἀλλ' εἰς τὰς ἐμπορικὰς συνθήκας τὰ νομοθετικὰ σώματα δύνανται

νὰ παραδεχθῶσιν ἢ ν' ἀπορρίψωσιν αὐτὰς, χωρὶς αὗται νὰ ἦναι ὑποχρεωτικαὶ, καὶ ἀφ' οὗ συνομολογηθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δύω ἐπικρατειῶν. Καὶ συμφωνεῖ μὲν καὶ αὐτὸς, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συζητῇ καὶ τροποποιῇ τὴν συνθήκην κατ' ἄρθρον, ἀλλ' ὅμως δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι παραδέχεται τὴν συνθήκην ὑπὸ τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα ὅρον, ἂν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰδικὸς ἀπαιτεῖται νόμος διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ ἑνὸς στρέμματος γῆς.

Ἄλλως τε ἀπορεῖ, τί ἐννοεῖ ἡ συνθήκη διὰ τῆς φράσεως «ἐσωτερικὰ ταξείδια κατ' εὐθείαν γραμμήν» καὶ διατί νὰ μὴ ἐκφράζηται σαφέστερα ἵνα γνωρίζῃ καὶ ἡ Βουλὴ τί παραδέχεται· καὶ ἂν μὲν ἐννοῇ τὴν ἀκτοπλοΐαν, τότε καταστρέφομεν πᾶσαν ἐλπίδα ὑπάρξεως ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων· ἂν δ' ἁπλοῦν διάπλουν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιφυλάξεως ἢ δικαιώματος, ἔπρεπε νὰ ἐκφράζηται σαφέστερα, ὥστε νὰ μὴν ἔχωμεν φόβον τινὰ περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ τόπου.

Προσέθηκε δ' ὅτι οὐδ' ἡ ἀμοιβαιότης δικαιωμάτων ἐτηρήθη ἐν τῇ συμβάσει αὐτῇ, διότι τὴν μὲν διεύθυνσιν τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων ὑποχρεοῖ ἵνα εἰδοποιῇ τὴν ἑταιρίαν δύο μῆνας πρὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν θέλουσι παύει τὴν ἀκτοπλοΐαν των, ἡ δ' ἑταιρία δύναται ἀκωλύτως νὰ παύῃ αὐτὴν ὅπου καὶ ὅταν θέλῃ. Ἐπίσης εἰς μὲν τ' αὐστριακὰ ἀτμόπλοια παραχωρεῖται πλήρης ἀτέλεια, ἀλλὰ χωρὶς οὐδόλως νὰ ἐπιφυλάξῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τοιοῦτον δικαίωμα, ὅταν αὐτὴ ἀποκτήσῃ ἴδια ἀτμόπλοια, καὶ ὅταν αὐτὰ προσέλθωσι τυχὸν εἰς αὐστριακοὺς λιμένας. Μετὰ τὴν καταδείξιν δὲ τῶν ἀνωτέρω τῆς συνθήκης ἐλλείψεων ἐσυμπέρανεν, ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν συζητουμένην σύμβασιν, τιθεμένου ῥητῶς ἐν αὐτῇ τοῦ ὅρου, τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιτροπὴ ἐπρότεινε καὶ τινες τῶν προαγορευσάντων ὑπεστήριξαν.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δοθεῖσαι ἐξηγήσεις συμφωνοῦσι καθ' ὁλοκληρίαν μὲ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ προαγορεύσαντος, καὶ ὅτι αὗται κατέστησαν πλέον σαφῆ τὴν διάταξιν τοῦ § 6'. τοῦ ἄρθρου 2 τῆς συνθήκης, τὸ ὁποῖον καθ' ἑαυτὸ ἐδύνατο νὰ παρέξῃ ἀμφιβολίας τινάς. Συμφωνῶν δὲ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὰς περὶ συντάγματος ἰδέας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς Βουλῆς, διαφωνεῖ μόνον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν περὶ ἀποκλεισμοῦ τοῦ ἐμπορίου ἰδέαν, θεωρῶν ἄφευκτον ἐν Ἑλλάδι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συναγωνισμοῦ εἴς τε τὴν ἐμπορείαν καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Ἐπέτρεπεν ἄλλος, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ ὅλην αὐτῆς τῆς προσοχὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης συμβάσεως, καθ' ὅσον ἐκ τῆς ἀσαφείας αὐτῆς φόβος γεννᾶται ἰσχυρὸς μήπως, παραδεχόμενοι τὴν συνθήκην, ὡς συνωμολογήθη, παρεμβάλωμεν ἀκαταμάχητα προσκόμματα εἰς τὴν πρόοδον τῆς συγκροτουμένης ἑλληνικῆς ἑταιρίας, ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς ὁποίας μεγάλα καὶ παγκόσμια ἐλπίζομεν ἀγαθά· διὰ τοῦτο ἀποκρούων ὡς ἀνίσχυρον καὶ σφαλερὰν τὴν ἔνστασιν τοῦ ὅτι τὰ νομοθετικὰ σώματα δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐξετάζωσι καὶ τροπολογῶσι τὰς συνθήκας, καθότι τότε ἤθελεν εἶσθαι περιττὴ ἡ ῥητὴ διάταξις τοῦ Συντάγματος, θεωροῦσα ἄνευ ἰσχύος τὰς ἐμπορικὰς συνθήκας, πρὶν ἡ δοθῇ δι' αὐτὰς ἡ τῶν Βουλῶν συγκατάθεσις, προβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀσαφοῦς μέρους τῆς συνθήκης ἐπὶ τοῦ § 6. τοῦ ἄρθρου 2, τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ προαγορεύσας διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων, εἶπεν, ὅτι διὰ τοῦ § αὐτοῦ ἡ συνθήκη ἐννοεῖ τὴν ἐν μέρει κατάπαυσιν τῆς ἀκτοπλοΐας τῶν αὐστριακῶν ἀτμοκινήτων διὰ μόνους τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας· ἀλλ' αὐτὸς ἤθελε καθ' ὁλοκληρίαν συμφωνήσει μετὰ τοῦ εἰσηγητοῦ, παραδεχόμενος τὴν ἐν γένει παρεμπόδισιν τῆς ἀκτοπλοΐας καὶ διὰ τὰς κατ' εὐθεῖαν μεγάλας γραμμὰς μεταξὺ Πατρῶν καὶ Καλαμακίου κτλ., ἂν ἐξετάζων δὲν ἔβλεπεν, ὅτι διὰ τῆς παρεμποδίσεως αὐτῆς γεννῶνται εἰς τὴν ἑταιρίαν δυσκολίαι τινες, ἂν ὄχι καὶ ἀνυπέρβλητοι, ὡς πρὸς τὴν μετακόμισιν τῶν ἐμπορευμάτων τῆς Τεργέστης ἀπὸ Πατρῶν εἰς Λουτράκιον, Πειραιᾶ καὶ Σύρον. Διὰ τοῦτο παραδέχεται τὴν ὁποίαν ὁ ὑπουργὸς ἔκαμε διάκρισιν ὡς πρὸς μόνην τὴν εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας ἀκτοπλοΐαν, νὰ μὴ δύναται δηλ. τὸ αὐστριακὸν ἀτμόπλοιον ῥθάνον εἰς Πάτρας νὰ ἐπιβιβάζῃ ἐκεῖθεν πράγματα ἢ πρόσωπα, καὶ τὰ μεταφέρῃ εἰς Αἴγιον, καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἐπιβιβάζῃ ἄλλα καὶ τὰ μεταφέρῃ εἰς Λουτράκιον κτλ. ἀλλὰ μόνον ν' ἀποβιβάζῃ ὅσα ἐμπορεύματα ἢ πρόσωπα μεταφέρει ἀπὸ ξένας ἐπικρατείας. Τὴν διασάφησιν δ' αὐτὴν νομίζει, ὅτι δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τῆς συνθήκης, διότι ἀφοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπορρίψῃ τὴν συνθήκην, πολὺ περισσότερον δύναται νὰ ἔχῃ τὸ μικρότερον δικαίωμα τοῦ νὰ τροποποιήσῃ αὐτήν.

Ἐκτὸς δὲ τούτου παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ συνθήκη περιέχει ὑπογρεώσεις καὶ παραχωρήσεις δικαιωμάτων, ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἐν εἴδει νομοσχεδίου, ὡς τοῦτο ἔπραξε πρόσφατα ὁ εἰσηγητὴς τῆς σήμερον ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς

μεταξὺ ἑλληνικῆς καὶ αὐστριακῆς κυβερνήσεως ταχυδρομικῆς συμβάσεως, ὑποδείξας τὸν τρόπον τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν· διὰ ταῦτα φρονεῖ ὅτι ἐπειδὴ οἱ κλείσαντες τὴν συνθήκην ἐγνώριζον, ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχῃ αὕτη οὐδεμίαν ἰσχὺν πρὸ τῆς παραδοχῆς της ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ διασαφήσῃ τὸ ἄρθρον 2 κατὰ τὰ προεκτεθέντα, καὶ ν' ἀναγγελθῇ κατόπιν εἰς τὴν ἑταιρίαν ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτῆς ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπενεχθεῖσα τροποποίησις.

Τελευτῶν δὲ ἠρώτησε τὸν ὑπουργὸν, ἂν ἡ διὰ τῆς συνθήκης παραχωρουμένη γῆ εἰς τὴν ἑταιρίαν μένῃ ὡς ἰδιοκτησία αὐτῆς, ἢ ἐπανέρχηται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου, ἀφοῦ ἀποζημιωθῇ ἡ ἑταιρία διὰ τὴν οἰκοδομήν.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οὐδεὶς διεφιλονείκησεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐξετάζειν, ἀπορρίπτειν ἢ ἀποδέχεσθαι τὰς συνθήκας, καθ' ὅσον τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀναντίῤῥητον, θεωρεῖ ὅμως ὅτι δὲν δύναται νὰ τροπολογῇ αὐτὰς διὰ τὸν λόγον, ὅτι αἱ συνθῆκαι περιέχουσιν ἀμοιβαίας παραχωρήσεις δικαιωμάτων, παραδεχθεῖσας ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμβαλλομένων μερῶν, καὶ ἑπομένως πᾶσα τροποποίησις θέλει ἐπιφέρει τὴν τοῦ ὅλου ἀπόῤῥιψιν.

Ἐπειδὴ δέ τις τῶν προαγορευσάντων παρετήρησεν, ὅτι διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ ἑνὸς στρέμματος τῆς γῆς ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερος νόμος, λέγει, ὅτι ἀφοῦ διὰ τῆς συνθήκης δοθῇ ἡ περὶ τούτου συγκατάθεσις τῆς Βουλῆς, ἡ ὕπαρξις εἰδικοῦ νόμου καθίσταται περιττὴ, καθ' ὅσον ἡ συναίνεσις τῆς Βουλῆς ἐπέχει τόπον νόμου. Ἀπαντῶν δὲ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ προαγορεύσαντος παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ δὲν ἐμποδίζεται εἰς οὐδένα νὰ ἔχῃ ἰδιοκτησίας ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἑταιρία δύναται μετὰ τὴν ἔκπνευσιν τῆς προθεσμίας ν' ἀγοράσῃ τὴν διὰ τῆς συνθήκης χορηγουμένην αὐτῇ γῆν, καὶ τὴν καταστήσῃ ἰδιοκτησίαν αὐτῆς. Ἐπὶ δὲ τῆς ὑποτιθεμένης ἀσαφείας τοῦ § 6. τοῦ ἄρθρου 2 ἐξηγούμενος, λέγει, ὅτι διὰ τῆς λέξεως ἀκτοπλοΐα ἐννοεῖ « τὸ νὰ προσορμίζωνται τ' αὐστριακὰ ἀτμόπλοια εἴς τινα « ἑλληνικὸν λιμένα, καὶ ἐπιβιβάζοντα ἐκεῖ πρόσωπα ἢ πράγ« ματα νὰ τὰ μεταφέρωσιν εἰς ἄλλον λιμένα ἐντὸς τοῦ « Κράτους. » Ἡ τοιαύτη λοιπὸν ἀκτοπλοΐα παύει εὐθὺς μετὰ τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, ὡς περὶ τούτου ἀρκετὰ σαφῶς ἐξηγήθη τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον εἰς τὴν ἑταιρίαν καὶ κατὰ τὴν μετ' αὐτῆς συζήτησιν τῆς συμβάσεως.

Ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἂν καὶ ὁ ὑπουργὸς ἠθέ-

λησε νὰ περιορίσῃ τὴν κατὰ τοῦ δικαιώματος τῆς Βουλῆς ἔν-
στασιν εἰς μόνον τὸ ὅτι αὐτὴ δὲν δύναται νὰ τροπολογήσῃ τὰς
συνθήκας, αὐτὸς οὐδ' οὕτω περιωρισμένην τὴν παραδέχεται,
διότι, ἂν ὑπάρχῃ συμβόλαιόν τι περιέχον ὅρους ἐπωφελε-
στάτους διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐν αὐτῷ εὑρεθῇ τι ἀσύμφορον
δι' αὐτὴν, δὲν δυνάμεθα τάχα παραδεχόμενοι τὸ συμβόλαιον
νὰ τροποποιήσωμεν τὸν ὅρον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον θεωροῦμεν
ἀσύμφορον, χωρὶς νὰ ὑποχρεούμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ἢ ν' ἀπορ-
ρίψωμεν αὐτὸ καθ' ὁλοκληρίαν; Ἐπανέλαβε δὲ τὸν λόγον ἵνα
προκαλέσῃ καὶ πάλιν τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ οὐσιώ-
δους αὐτοῦ ἀντικειμένου, καθόσον θεωρεῖ συνδεομένην μετὰ
τῆς παρούσης συνθήκης τὴν τύχην τῆς συγκροτουμένης ἑλ-
ληνικῆς ἑταιρίας, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τοσούτου πόνου καὶ
προσπαθείας ἠγόρευσε· διὰ τῶν παρατηρήσεών του δὲ αὐτῶν
οὐδόλως ἐννοεῖ, ὅτι ἐγένετο σφάλμά τι ἐν γνώσει τῶν συντά-
ξάντων τὴν συνθήκην, ἀλλὰ μάλιστα ἀπονέμει τὰς εὐχαρι-
στίας αὐτοῦ εἰς τοὺς φρονήσαντας διὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ διατή-
ρησιν ἐμπορικῆς συγκοινωνίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Εὐρώπης.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως τρία ἀνεφύησαν
ζητήματα· α'. ἐὰν ἡ Βουλὴ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ τροπολογεῖν
τὰς συνθήκας, β'. ἂν εἰς τὴν συνθήκην δύνανται νὰ περιλαμβά-
νωνται καὶ ὅροι παραχωρήσεως, ὡς ἐνταῦθα ἡ παραχώρησις
γῆς, καὶ γ'. ἂν ἡ συνθήκη ἦναι ἀσαφής.

Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησεν, ὅτι ἡ Βουλὴ
δύναται νὰ ἐξετάζῃ καὶ ἀπορρίπτῃ τὴν συνθήκην κατὰ τὸ
δοκοῦν· ἐπὶ τοῦ δευτέρου παρετήρησεν, ὅτι διὰ τῆς συνθήκης
ζητεῖται ἡ συγκατάθεσις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων· ἐπὶ δὲ τοῦ
τρίτου, σύμφωνα μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν προαγορευσάντων εἶπεν,
ὅτι διὰ τῆς συνθήκης ἡ ἀκτοπλοΐα τῶν αὐστριακῶν ἀτμοκι-
νήτων παύει εὐθὺς μετὰ τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων,
καὶ ἐπομένως μετὰ τὰς γενομένας ἐξηγήσεις νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ
ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὴν συνθήκην.

Παρετήρησε δὲ εἷς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι καὶ ἂν συσταθῇ ἡ
ἑλληνικὴ ἑταιρία, ὀφείλει μὴ παρέξῃ εἰς αὐτὴν μικρὰς
παραχωρήσεις καὶ προνόμια, ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰς ὀλεθρίους συνε-
πείας τῆς συστάσεως τῆς ἐθνικῆς τραπέζης· ἂν δὲ δὲν κατορ-
θωθῇ ἡ σύστασις ἑλληνικῆς ἑταιρίας, νὰ συστήσῃ εἰς τὴν
τοῦ Λόϋδ τὴν ἀνάγκην τῆς προσορμίσεως τῶν ἀτμοκινήτων
καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους λιμένας τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἡ Βουλὴ

δύναται νὰ τροπολογήσῃ ἐμπορικήν τινα συνθήκην, λαμβάνων
τις ὑπ' ὄψιν τὸν § 2 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Συντάγματος, καθ' ὃ ἡ
βουλὴ δύναται ν' ἀπορρίψῃ τὴν συνθήκην, βεβαίως θὰ εἴπῃ, ὅτι
ἀφοῦ ἡ βουλὴ δύναται ν' ἀπορρίψῃ τὴν συνθήκην, πολλῷ μᾶλλον
δύναται νὰ τροπολογήσῃ αὐτήν· ἀλλὰ συνδυάζων τὸν ἀ. παρά-
γραφον τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ
λεχθέντων περὶ συνθηκῶν, τότε θέλει πληροφορηθῇ, ὅτι, ἐὰν τὸ
Σύνταγμα ἔδιδεν εἰς τὴν βουλὴν τὸ δικαίωμα τοῦ τροποποιεῖν
τὰς συνθήκας, ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ ἡ δι' αὐτὰς
ἀπαιτουμένη ἐχεμύθεια, διότι ἤθελε δημοσίως συζητεῖσθαι, καὶ
ἑπομένως, ἐπειδὴ προηγεῖται τῆς συνθήκης συνδιάλεξις με-
ταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων, ἀμοιβαία παραχώρησις δικαιωμάτων
καὶ σύμφωνος παραδοχὴ διαφόρων ὅρων ἐκ μέρους ἀμφοτέρων
τῶν συνθηκολογούντων μερῶν, οἱαδήποτε ἀπόρριψις ἢ τροπο-
ποίησις ὅρου συνεπάγει τῆς ὅλης συνθήκης τὴν ἀπόρριψιν, διὰ
τοῦτο ὄχι μόνον εἰς τὰ συνταγματικὰ κράτη, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ
τῇ δημοκρατουμένῃ Γαλλίᾳ τὸ δικαίωμα τοῦ συνθηκολογεῖν
ὑπάρχει εἰς μόνον τὸν πρόεδρον, καὶ ὅτε πρό τινος καιροῦ καθυ-
πέβαλεν εἰς τὴν συνέλευσιν συνθήκην τινὰ μετὰ τῆς Σαρδη-
νίας, ἐπειδὴ πληρεξούσιός τις ἐπαρουσίασε τροπολογίας ἐπ' αὐτῆς,
ὁ πρόεδρος εἶπεν εἰς τὴν συνέλευσιν, ὅτι δύναται αὐτὴ ν' ἀπορ-
ρίψῃ ἐντελῶς τὴν συνθήκην, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ τὴν τροποποιήσῃ.
ἡ δὲ συνέλευσις συνεφώνησεν ἅπασα μετὰ τοῦ προέδρου· ἐξ
ὅλων τούτων ἐξάγεται, ὅτι ἡ βουλὴ δύναται ἀκωλύτως νὰ ἐξε-
τάζῃ τὴν συνθήκην, τὴν ὁποίαν ἢ παραδέχεται ἐὰν τὴν θεωρήσῃ
συμφέρουσαν εἰς τὸ ἔθνος, ἢ τὴν ἀπορρίπτει, ἐὰν ἀπαντήσῃ ἐν
αὐτῇ ὅρους ἀσυμφόρους καὶ ἐπιζλαβεῖς· ἡ δὲ περὶ τούτου συζή-
τησις εἶναι ἀναγκαιοτάτη ὡς ὁδηγοῦσα τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν
νέαν συνθηκολογίαν, ὑποῖα μέρη αὐτῆς ὀφείλει νὰ μὴ παρα-
δεχθῇ ὡς ἐπιζήμια. Ἐκ τῆς γενομένης δὲ συζητήσεως ἐξήχθη, ὅτι
ἐν τῇ παρούσῃ συμβάσει δὲν ὑπάρχει ἀμοιβαιότης εἰς τὰς
ὑποχρεώσεις, ἀλλὰ τοιαύτη ἀμοιβαιότης ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρ-
ξῃ ἐνταῦθα διότι δυστυχῶς ἡ Ἑλλὰς μὴ ἔχουσα ἀτμόπλοια,
ὀφείλει νὰ κάμῃ παραχωρήσεις ἄλλας, τὰς ὁποίας αὐτὴ δὲν
δύναται ν' ἀπαιτήσῃ διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν διὰ τῶν ἀτμο-
πλοίων συγκοινωνίαν, ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζουν δι' αὐτὴν ἄλλαι
ὠφέλειαι, καὶ διὰ τοῦτο ἡ συνθήκη ἀφαιρεῖ τὰς παραχωρήσεις
αὐτὰς, ὅταν παύσῃ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως τῶν ξένων
ἀτμοπλοίων.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν εὐχὴν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νὰ προσεγ-

γίζωσι τ' ἀτμόπλοια καὶ εἰς ἄλλους λιμένας, ἐπειδὴ ἡ ἑταιρία Λοϋδ εἶναι ἐμπορική, καὶ ὡς τοιαύτη ἐπιδιώκει τὸ ἑαυτῆς συμφέρον, δὲν δυνάμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν παρ' αὐτῆς ὅ,τι συμφέρει μὲν ἡμῖν, ζημιοῖ δ' αὐτήν, ἐπιφυλαττόμενοι ν' ἀπευθύνωμεν τὴν πρότασιν αὐτὴν εἰς τὴν συγκροτηθησομένην ἑλληνικὴν ἑταιρίαν, τῆς ὁποίας τὴν πρόοδον οὐδόλως παρεμποδίζει ἡ παροῦσα συνθήκη, σύμφωνα μὲ τὰς ὁποίας ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἔκαμε διαταφήσεις ἐπὶ τῆς ἀκτοπλοΐας τῶν αὐστριακῶν ἀτμοπλοίων, τὴν ὁποίαν θέλουν διατηρήσει καὶ μετὰ τὴν σύστασιν τῶν ἑλληνικῶν.

Παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἡ ἑταιρία δὲν δύναται ν' ἀναβάλῃ ἢ παύσῃ κατὰ προαίρεσιν τὰ ταξείδια μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Ναυπλίας, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας, πρὶν συσταθῶσι τὰ ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα, καὶ προηγηθῇ ἡ εἰς τὸν § α'. τοῦ ἄρθρ. 2 εἰδοποίησις, καὶ ἐξαιτησαμένου ἑτέρου ἵνα διαδηλωθῇ ῥητῶς παρὰ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὴν ἑταιρίαν Λοϋδ, ὅτι ἡ ἀκτοπλοΐα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὁρισμὸν ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, παύει μετὰ τὴν σύστασιν τῶν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι κατὰ τὴν γενομένην συζήτησιν μεταξὺ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἑταιρίας, ἐγνωστοποιήθη εἰς αὐτὴν ὅτι ἡ ἀκτοπλοΐα τῶν ἀτμοκινήτων της θέλει παύσει μετὰ τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν.

Μετὰ τινα δὲ περὶ τὰ αὐτὰ περιστραφεῖσαν συζήτησιν, πολλῶν μὲν ἐπιμενόντων εἰς τὸ νὰ τεθῇ ῥητῶς ἐν τῇ συνθήκῃ ὁ ὅρος αὐτός, ἄλλων δὲ θεωρούντων σαφῆ τὴν διάταξιν τοῦ § δ'. τοῦ ἄρθρ. 2 μετὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου δοθείσας ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις, ὁ πρόεδρος ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς βουλῆς προσεκάλεσε τὸ ὑπουργεῖον νὰ δώσῃ εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἀκριβῆ ἐξήγησιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων σχετικῶν τῆς συμβάσεως· ὁ δ' ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐν ὀνόματι τοῦ ὑπουργείου ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὰς συνομολογηθείσας μετὰ τῆς ἑταιρίας συμφωνίας, ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἐννοεῖ ὅτι, ἅμα συσταθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, θέλει παύσει πᾶσα ἐκ μέρους τῶν αὐστριακῶν τοῦ Λοϋδ ἀκτοπλοΐα ἐντὸς τοῦ κράτους· διὰ τῆς λέξεως δὲ « ἀκτοπλοΐα » ἐννοεῖται, ὅτι δὲν συγχωρεῖται εἰς αὐτὰ προσορμιζόμενα εἴς τινα τῶν ἑλληνικῶν λιμένων νὰ ἐπιβιβάζωσιν ἐκεῖθεν πρόσωπα, πράγματα ἢ γρούπους καὶ νὰ τὰ μεταφέρωσιν εἰς ἄλλον λιμένα ἐντὸς τοῦ κράτους. Κατὰ συνέπειαν δ' ὁ πρόεδρος ἀπευθύνει

εἰς τὴν βουλὴν τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν. « Συγκατατίθεται ἡ βουλὴ νὰ συνομολογήσῃ ἡ κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως μετὰ τῆς αὐστριακῆς ἑταιρίας τοῦ Λοϋδ, τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον ἀτμοπλοϊκῆς συμβάσεως, σύμφωνα μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου δοθείσας ἀνωτέρω ἐξηγήσεις; »

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Σ. Κοπανίτσα καὶ Ἰω. Δαμιανοῦ, καὶ μὴ ὑπολειφθείσης πλήρους τῆς βουλῆς ἕνεκα τῆς ἀναχωρήσεώς τινων, ὁ πρόεδρος ἀνέβαλε διὰ τὴν αὔριον τὴν ψηφοφορίαν διαλύσας τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἀνάρ. Α. Χ. Ἀναργύρου
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΖ'.

Τῆς 23 Φεβρουαρίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Σκοπέλου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Τὸ Γ'. τμῆμα ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐπαναληπτικῆς δ'. ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου, καθ' ἣν ψηφοφορηθέντες οἱ σχετικῶς πλειονοψηφήσαντες Κύριοι Ἰωάννης Γεωργάρας, Γ. Νικολάου, Σταμ. Ἀτωνιάδης καὶ Ἰω. Α. Μανιώτης ἔλαβον ψήφους·

1) Ὁ Ἰωάν. Γεωργάρας	2100
2) Ὁ Γ. Νικολάου	2128
3) Ὁ Σταμάτιος Ἀντωνιάδης	240
4) Ὁ Ἰω. Α. Μανιώτης	96

Θεωρῆσαν

Ὅτι αἱ προκαταρκτικαὶ τῆς βουλευτικῆς ταύτης ἐκλογῆς ἐγγαίοι εἰσὶ σύμφωνοι μὲ τὸν νόμον, καὶ ὅτι αἱ κατὰ τὴν διαλογὴν τῶν ψήφων, ὡς καὶ δύο ἕτεραι ἑπομένως δοθεῖσαι ἐνστάσεις,

ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀσήμαντα περιστατικὰ διαλαμβάνουσιν, οὐδεμίαν ἄλλως βασιμότητα ἢ ὑπόστασιν ἔχουσι,

Γνωμοδοτεῖ

Ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ Σκοπέλου νὰ θεωρηθῇ ὡς κῦρος ἔχουσα, καὶ ἑπομένως ν' ἀναγορευθῶσι βουλευταὶ αὐτῆς οἱ πλειονοψηφήσαντες Κ. Κ. Ἰω. Γεωργάρας καὶ Γ. Νικολάου, οἵτινες ἔχουσι καὶ τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Φεβρουαρίου 1851.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἰω. Σαγείδης — Ἠλ. Δαῶλας
Δ. Ῥοϊλός — Ἰω. Εὐγενίδης
Ν. Σισμάνης — Γ. Α. Περωτής
Αν. Α. Χ. Ἀναργύρου.

Ὁ εἰσηγητὴς
Δ. Α. Ζῶτος.»

Ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης, παραδέχθη αὐτὴν, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, δι' ἀναστάσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκηρύχθησαν νόμιμοι βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου οἱ ΚΚ. Ἰω. Γεωργάρας καὶ Γ. Νικολάου, οἵτινες προσελθόντες ἔδωκαν τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ὁρκοδοσίας.

Προσελθὼν ἐπίσης ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ χορηγίας συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1850, ἔχοντα οὕτως.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Διὰ τὰς συμπληρωτικὰς πιστώσεις τοῦ 1850.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας κατεπείγουσαι ὑπηγόρευσαν τὴν αἴτησιν συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 περὶ τῶν ὁποίων λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω σήμερον, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον.

Οἱ ἰσχυροὶ λόγοι τοὺς ὁποίους θέλετε παρατηρήσει εἰς τὰς αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀρμοδίων ὑπουργείων θέλουν σᾶς πείσει, κύριοι, περὶ τῆς ἀνάγκης τῶν ζητουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων, καὶ πέποιθα ὅτι θέλετε τὰς ἐγκρίνει, ἀφοῦ σταθμίσητε τὸ ἀναπόφευκτον καὶ κατεπείγον τούτων.

Διὰ τῆς προσθήκης τῶν πιστώσεων τούτων ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ 1850 ἀναβαίνει εἰς τὸ ἑπόμενον ποσόν.

	Ἔξοδα	
Κατὰ τὸν προϋπολογ. τοῦ 1850 ἔτους	δρ.	20,321,863:41
Εἰδικὴ πίστωσις δι' ἔκτακτα ἔξοδα κατὰ τὸν νόμον ΡΝΣ'. τῆς 15 Ἀπριλίου 1850.	»	350000
Ὁμοίως δι' ἀποζημιώσεις πλοιάρχων κατὰ τὸν νόμον ΡΞΖ'. τῆς 27 Ἰουλίου 1850.	»	150000
Πιστώσεις διὰ Β. διαταγμάτων τῶν ὁποίων ἐζητήθη ἡ διὰ νόμου τακτοποίησις.	»	93965:27
Πιστώσεις ζητούμεναι ἤδη	»	327720:80
	δρ.	21,243,549:48
Ἀφαιρουμένων τῶν ἐσόδων κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ αὐτοῦ ἔτους . . .	»	20670285:47
Ὑπέρβασις	»	573264:01

Τὴν ὑπέρβασιν ταύτην δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καλύψωμεν παρὰ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν ἀπολογισμῶν τῶν παρελθουσῶν χρήσεων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Φεβρουαρίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τὸν ἡμέτερον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήναι τὴν 15 Φεβρουαρίου 1851.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Δ. Χρηστίδης.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Χορηγοῦνται συμπληρωτικαὶ πιστώσεις ἐπὶ τοῦ

προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1850 ἐκ δραχμῶν τριακοσίων ἑξ-κοσι ἑπτὰ χιλιάδων ἑπτακοσίων εἴκοσι καὶ λεπτῶν ὀγδοήκοντα.

Ἄρθρ. 2. Αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ συμπληρωτικαὶ πιστώσεις θέλουσι διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἁρμοδίων ὑπουργείων, κατὰ τοὺς ὧδε προσηρτημένους πίνακας.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα δι' ἃ χορηγοῦνται αἱ ἀνωτέρω συμπληρωτικαὶ πιστώσεις, θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1850.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πίναξ τῶν ζητουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 *ἔτους.*

Ὑπουργείου	Ἐκκλησιαστικῶν	Δραχ.	300:17
»	Στρατιωτικῶν	»	96,767:09
»	Ἐξωτερικῶν	»	31,222:73
»	Δικαιοσύνης	»	46,327:60
»	Οἰκονομικῶν	»	153,103:21
	Τὸ ὅλον	»	327,720:80

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ.

Τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1850.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. 1. Ἄρθρ. 1.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἐσημειώθησαν κατὰ παραδρομὴν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου Ἀθηνῶν, τρεῖς διδάσκαλοι 130 δραχ. ἕκαστος κατὰ μῆνα, καὶ εἰς 160 δραχμ., ἀντὶ δύο 160 καὶ δύο 130· ὥστε ἐκ τούτου προκύπτει νὰ ἐλλείπῃ εἰς τὸν ῥηθέντα προϋπολογισμὸν ποσὸν ἐκ δραχμῶν 360, διὰ τὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος μισθοδότησιν τοῦ ἑνὸς τῶν λαμβανόντων 160 δραχ. διδασκάλων.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ εἷς τῶν διδασκάλων τούτων μὲ τὸν μισθὸν τῶν 160 δραχ. κατὰ μῆνα διωρίσθη μόνον ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρ. π. ε. διὰ ταῦτα, ζητεῖται νὰ χορηγηθῆ ἐν τῷ Κεφ. 1 ἄρθρ. 1 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος 1850,

ἀναπληρωτικὴ πίστωσις μόνον δραχ. 90 (ἐννενήκοντα), ἀρκοῦσα εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου μισθοῦ τοῦ εἰρημένου διδασκάλου.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. ΙΕ. Ἄρθρ. 3.

Διὰ προμήθειαν φαρμάκων τῶν ἀσθενούντων μαθητῶν τοῦ διδασκαλείου, ζητεῖται κατ' ἔτος ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου πίστωσις 400 δραχμῶν.

Ἡ πίστωσις αὕτη ἐπήρκεσε πάντοτε εἰς τὸ ἔξοδον τοῦτο, καὶ πολλάκις ἐπερίσσευσε. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὅμως, ὡς ἐκ τῶν συχνῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων ἀσθενειῶν ὅλων σχεδὸν τῶν μαθητῶν, ἡ δαπάνη ὑπερέβη τὴν ῥηθεῖσαν ποσότητα κατὰ δραχμὰς 210: 17|00, αἵτινες καὶ ζητοῦνται νὰ χορηγηθῶσιν ἀναπληρωτικῶς ἐν τῷ ἄρθρ. 3 τοῦ Κεφ. ΙΕ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρ. 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς Α. Παϊκος.

ΠΙΝΑΞ

τῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀναγκαιουσῶν πιστώσεων διὰ τὴν χρῆσιν 1850.

Προϋπολογισ. κεφάλαια	Ὑπηρεσία.	Ἀναγκαιοῦσαι πιστώσεις διὰ τὸ 1850				Ὁλικὸν ποσὸν	
		Κατ' ἄρθρ.		Κατὰ κεφ.			
		Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ'	Δραχ.	Λ.
Ι.	Ἑλληνικὰ Σχολεῖα						
	Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ . .	90					
	. . . . .	.		90		90	
ΙΕ.	Δημοδιδασκαλεῖα						
	Ἄρθρ. 3. Δαπάναι . .	210	17				
	. . . . .	. .		210	17		
						210	17
	Ὁλικὸν ποσὸν .					300	17

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4 Ἰανουαρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστ. κτλ. Ὑπουργὸς
Α. ΠΑΪΚΟΣ.

ΚΕΦ. Γ'. Ἑλληνικὰ Σχολεῖα.

Διασάφησις κονδυλίων.	Ὁλικὸν ποσὸν Δραχ.	Λ.
Ἄρθρ. 1. Μισθοί.		
Πρὸς ἀποπληρωμὴν τοῦ ἑνὸς τρίτου διδασκάλου τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου Ἀθηνῶν διὰ τὸ ἔτος 1850	90	
Ἤτοι δραχμὰς ἐννενήκοντα	90	

ΚΕΦ. ΙΕ'. Δημοδιδασκαλία.

Διασάφησις κονδυλίων.	Ὁλικὸν ποσὸν Δραχ.	Λ.
Ἄρθρ. 3. Δαπάναι.		
Πρὸς ἀποπληρωμὴν τῆς τιμῆς τῶν καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1850 ἀγορασθέντων φαρμάκων κλπ. διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ διδασκαλείου	210	17
Ἤτοι δραχμὰς διακοσίας δέκα καὶ λεπτὰ δέκα ἑπτά	210	17

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ.

Περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ 1850 διὰ δρ. 96,767 καὶ 9 λεπ.

Μολονότι ἐκ τῶν ἐγκλείστων εἰς τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν φύλλου, λεπτομερείας καὶ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως περὶ τῆς ἀναγκαιούσης συμπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ τὸ 1850, γίνεται δῆλον πόθεν πρυέρχεται ἡ ἀνάγκη τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἀναβαινούσης εἰς δραχ. 96,767 καὶ 9 λεπ., μολαταῦτα διὰ νὰ εὐκολυνθοῦν τὰ νομοθετικὰ Σώματα εἰς τὴν ἐξέλεγξιν αὐτῆς προσθέτω τὰς ἑξῆς διασαφήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐσημειώθησαν διάφορα ποσὰ κανονισμένων θέσεων τὰ ὁποῖα ἐκ παραδρομῆς δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850, καθὼς ἡ μισθοδοσία τῶν δύω ὑπεπιμελητῶν, τοῦ μὲν, ἐφόρου τῶν βιβλίων παρὰ τῷ Στρατιωτικῷ λογιστηρίῳ, τοῦ δὲ, ταμίου παρὰ τῷ φρουραρχείῳ Ἀθηνῶν, ἡ τοῦ ἱππιατροῦ τῆς μοίρας τῶν λογχιστῶν, λογισθείσης ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ παραδρομῆς κατὰ 20 δραχ. ὀλιγώτερον, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀπὸ 9 Δεκεμβρ. 1832 συνθήκην μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βαυαρίας ἡ μισθοδοσία τοῦ ἱππιατροῦ 1ης τάξεως ἐκανονίσθη εἰς δρ. 180 κατὰ μῆνα, ἡ τοῦ δευτέρου λογιστοῦ παρὰ τῷ ὁπλοστασίῳ, ἡ ἀνάκλησις τοῦ ἐπιμισθίου διοικήσεως διαφόρων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ἡ ὁποία ἐκανονίσθη συνεπείᾳ τῶν ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου (24 Νοεμβρ.) 1850 Υ. Β. διαταγμάτων, καὶ ἡ ἐπαύξησις τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἀρχιμουσικοῦ τῆς φρουρᾶς τῆς πρωτευούσης, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ μουσική.

ΚΕΦΑΛ. ΙΙ.

Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου προσετέθησαν 2 000 δραχμαὶ δι' ἔξοδα μεταπομίσεως σίτου, διότι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δὲν παρεδέχθη τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἀναγκαιοῦντος σίτου εἰς τὴν φρουρὰν Ἀθηνῶν, καὶ περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπρόβλεψεν ὁ συντάξας τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850, καθότι ἄλλοτε ἐνηργοῦντο παρὰ τοῦ ῥηθέντος ὑπουργείου.

ΚΕΦΑΛ. ΙΙΙ.

Ἐνταῦθα προσετέθη τὸ ἀντίτιμον τῆς νομῆς διὰ τὸν ἵππον τοῦ γενικ. γραμματέως τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τὸ ὁποῖον ὁ συντάξας τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 δὲν συμπεριέλαβεν, ἴσως διότι δὲν ἵππευεν ὁ πρώην γενικὸς γραμματεὺς Κ. Λασσάνης· τὸ ἀντίτιμον ἐπίσης τῆς νομῆς ἑνὸς ἵππου τοῦ λο-

χαγοῦ τῶν γεν. ἐπιτελῶν Φλέγκα, μετατεθέντος ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τοὺς γεν. ἐπιτελεῖς ἐντὸς τοῦ ἔτους 1850 πρὸς ἐκπλήρωσιν καθηκόντων ἀξιωματικοῦ τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν παρὰ τῷ ἐν Πελοποννήσῳ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν στρατῷ.

ΚΕΦΑΛ. V.

Προσετέθησαν καὶ ἐνταῦθα δραχ. 700 διὰ ἔξοδα μετακομίσεως, διὰ ἐκτάκτους μετακομίσεις πολεμοφοδίων κατὰ τὰ ἔκτακτα συμβάντα τῆς ἀ. τριμην'ας 1850, καὶ αὗται, συναινέσει τοῦ Ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἀποδειχθέντος ἀνεπαρκοῦς τοῦ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 φερθέντος ποσοῦ, ὡς ἡ ἔγκλειστος ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛ. VI.

Ἡ αἰτουμένη συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου συνίσταται εἰς τὰ τελωνιακὰ καὶ ὑγειονομικὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωσεν ὁ στρατιωτικὸς κλάδος διὰ τοὺς προμηθευθέντας ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἵππους στρατοῦ, τοὺς ὁποίους ὄχι μόνον δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διὰ τῆς προσδιορισθείσης ποσότητος τῶν 330 δραχμ. δι' ἕκαστον ἵππον, ἀλλ' οὔτε κατὰ τὸ εἶδος τῶν καταλλήλους διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν· ἔχω δὲ τὴν εὐχαρίστησιν ν' ἀναγγείλω εἰς ὑμᾶς, ὅτι ἡ προμήθεια αὕτη εὐηρέστησε πολὺ τὸ ὑπουργεῖον, διότι ἐκ τῆς ἱππωνείας ταύτης ὑπάρχουν ἵπποι ἀξίας 400 καὶ 500 δραχμῶν.

Προσετέθησαν πρὸς τούτοις εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον καὶ δραχμαὶ 5000 τὰς ὁποίας ἐκπίπτει ὁ συνταξας τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 ἔτους, λόγῳ ἐκποιήσεως ἀνικάνων ἵππων, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον, τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοιούτων ἵππων καὶ ἄλλων ἀχρήστων σκευῶν ποσὸν, παραδίδεται εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ ταμεῖα ὡς ἔσοδον τοῦ κράτους παρὰ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, αἵτινες ἐσυμμορφώθησαν καθ' ὁλοκληρίαν μὲ τὸν νόμον, δυνάμει ἐγκυκλίου καὶ αὐστηρᾶς διαταγῆς μου.

ΚΕΦΑΛ. IX.

Κατὰ συνέπειαν τῶν συμβάσων ἐπιδημικῶν νόσων κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσθενῶν ηὔξησεν τόσον, ὥστε κατὰ τριμηνίαν εἰς φάρμακα μόνον ἐξωδεύθησαν 15,000 δραχμαὶ καὶ ἐπέκεινα, προστιθεμένων ἤδη καὶ τῶν πρὸς ἐπιμέλειαν καὶ τλ. παρουσιασθέντων ἐκτάκτων ἐξόδων, ἀποκαθίσταται ἀδύνατος ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης διὰ τοῦ ἐπιψηφισθέντος ποσοῦ, ἐπομένως ἀπαιτοῦνται πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐξόδων δραχμαὶ 22,000 ὡς ἔγγιστα.

ΚΕΦΑΛ. XIV.

Κατ' ἔτος ὁ προϋπολογισμὸς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διαλαμβάνει 1,000 δραχμῶν ποσὸν, διὰ δωρεὰς καὶ βοηθείας· μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850, οἱ τότε ὑπουργοὶ ἐκ συνεννοήσεως ἀφῆρεσαν ἕκαστος ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ του ἀνάλογόν τι ποσόν· ὁ προκάτοχός μου μεταξὺ τῶν λοιπῶν ὑπερόγκων ποσῶν τὰ ὁποῖα ἀφῆρεσεν ἐκ τῶν διαφόρων κεφαλαίων, ἠλάττωσε πρὸς τούτοις καὶ τὸ ἐκ δρ. 1000 τοῦ κεφαλαίου τούτου ποσὸν, ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι δὲν θέλει παρουσιασθῇ ἀνάγκη αὐτοῦ· ἀλλ' ὅμως ὄχι μόνον παρουσιάσθησαν παρόμοιαι ἀνάγκαι, ἀλλὰ καὶ φύσεως τοιαύτης, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ ἀφήσω αὐτὰς ἀθεραπεύτους ἄνευ βλάβης τῆς ὑπηρεσίας, ὡς χάριν παραδείγματος, δωρεὰ ἡ βοήθεια δι' ἀγορὰν ἵππου τινὸς στρατιωτικοῦ παθόντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, δι' ἄνδρας ἀκρωτηριασθέντας εἰς καταβολισμούς τινας, καὶ καθ' ἑξῆς· κατὰ συνέπειαν λοιπὸν τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον καίτοι περιωρισμένον εἰς 1000 μόνον δραχμὰς κατ' ἔτος.

ΚΕΦΑΛ. XVII.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο περιορίζεται εἰς τὸν μισθὸν τῆς ἀργίας τῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀμνηστευθέντων ἐκτὸς ἐνεργείας ἀξιωματικῶν, ἡ μισθοδοσία τῶν ὁποίων δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, καθόσον διετέλουν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκτὸς τοῦ κράτους.

ΚΕΦΑΛ. XXI.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο περιορίζεται ἐπίσης εἰς μισθοδοσίαν ἀμνηστευθέντων ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος, καὶ ἐπιμισθίων διοικήσεως στηριζομένων εἰς Βασ. διατάγματα.

ΚΕΦΑΛ. XXII.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο συμπεριλαμβάνονται τὰ εἰς κλεισμένας χρήσεις ἀνήκοντα ἔξοδα, συνιστάμενα εἰς ἀναλήσεις διαφόρων κανονισμένων ἀποδοχῶν καθυστερουσῶν ἕνεκα ἀπουσίας προσώπων καὶ ἄλλων πολυειδῶν αἰτίων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν χρεωστοῦνται εἰς τοὺς δικαιούχους, τὰ δὲ ἐπληρώθησαν μὲν, δὲν ἀνετέθησαν δὲ ἐγκαίρως εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, καὶ ἀπαιτεῖται διὰ τοῦτο ἡ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἐπιψήφισις.

Ἀθῆναι τὴν 30 Δεκεμβρίου 1850.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν
Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

Ἀναϰεφαλαίωσις

τῆς συμπληρωτιϰῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἔτους.

Ἐπαναπτόμεν.	Κεφάλαια	Ἄρθρα	Αἰτιολογίαι.	Ποσότης ϰατὰ Ἄρθρον Δραχ.	Λ.	Κεφάλαιον Δραχ.	Λ.
	I		Μισθοδοσία τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ.				
1		1	Μισθὸς ἀξιωματιϰῶν, ϰατὰ τὴν ἐπισυναπτομένην ὁμολογίαν	5108			
		2	Μισθὸς ὑπαξιωματιϰῶν ϰαὶ στρατιωτῶν, ϰατὰ τὴν ἐπισυναπτομένην ὁμολογίαν	420	—	5888	
2	II	μόνον	Τροφὴ, ϰατὰ τὴν ἐπισ. ὁμολογίαν			2000	
3	III	»	Νομὴ, ϰατὰ τὴν ἐπισ. ὁμολογίαν.			252	03
	V		Ὁπλισμός.				
4		2	Ἀντιϰατάστασις ὅπλων ϰαὶ ϰατασϰευὴ πολεμοφοδίων	700	—	700	
	VI		Ἱππωνεία.				
5		1	Ἀντιϰατάστασις τῶν ἵππων	7080	—	7080	
6	IX	μόνον	Θεραπεία ἀσθενῶν			22000	
7	XIV	»	Δωρεαὶ ϰαὶ βοήθειαι			1000	
	XAII	»	Μισθὸς ἀργίας ϰαὶ συντάξεις				
8		1	Μισθὸς ἀργίας	2178	—	2178	
9	XXI	μόνον	Φάλαγξ			3956	58
10	XXII	»	Ἔξοδα ϰλεισμένων χρήσεων			51713	48
			Ἄθροισις			96767	09

Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργιϰοῦ Συμβουλίου.

Περὶ ἐξόδων μεταϰομίσεως πολεμοφοδίων.

Θεωροῦν τὸ ὑπουργιϰὸν συμβούλιον, ὅτι ϰατὰ τὸν ἐπιψηφισθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτιϰῶν τοῦ ε. ε. ἐσημειώθησαν δι' ἔξοδα μεταϰομίσεως πολεμοφοδίων ϰαὶ ὑλιϰοῦ ὑπὸ τὸ ϰεφάλαιον 5. δραχμαὶ ὀϰταϰόσιαι, ἕνεϰα δὲ τῶν ἐϰτάϰτων μεταϰομίσεων πολεμοφοδίων ϰατὰ τὰς δυσχερεῖς

περιστάσεις τῶν μηνῶν ἰανουαρίου, φεβρουαρίου ϰαὶ μαρτίου ἰδίου ἔτους, ἐδαπανήθησαν παρὰ τῆς διευθύνσεως τῶν ὁπλοστασίων δραχμαὶ χίλιαι, ϰαὶ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, ἐὰν δὲν παρουσιασθοῦν ἔϰταϰτοι περιστάσεις, ἀπαιτοῦνται ἕτεραι πενταϰόσιαι δραχμαὶ, ἐγϰρίνει νὰ ἐξοδευθῶσι διὰ τὸ ἀντιϰείμενον τοῦτο τῆς ὑπηρεσίας, αἱ ὑπὲρ τοὺς ὅρους τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπαιτούμεναι ἑπταϰόσιαι δραχμαὶ, ϰαὶ νὰ ζητηθῇ ἀϰολούθως ἡ ἀπαιτουμένη συμπληρωτιϰὴ πίστωσις ὅταν συνέλθουν αἱ Βουλαί.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Αὐγούστου 1850.

Τὸ Ὑπουργιϰὸν Συμβούλιον.

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ Γ. ΝΟΤΑΡΑΣ, Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ, Σ. ΜΙΑΙΟΣ,
Α. ΠΑΪΚΟΣ. Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Ὑπουργ. Στρατιωτιϰῶν. (Ἀριθ. 1) Χρῆσις τοῦ 1850.

Δήλωσις συμπληρωτιϰῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἔτους. Κεφ. 1. Μισθοδοσία τοῦ στρατοῦ.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω ϰεφαλαίου.

Αἰτιολογία	Ἄρθρον 1. Μισθὸς ἀξιωματιϰ. Δρ.	Λ.	Ἄρθρον 2. Μισθὸς ὑπαξιωματιϰῶν ϰαὶ στρατοῦ Δρ.	Λ.	Ἄθροισις ϰεφαλαίου Δραχ.	Λ.
Διὰ τῶν ὑποπιμελητῶν ταμίων τοῦ πρωτοπραχείου Ἀθηνῶν, λογισθέντα ϰατὰ παραδρομὴν μὲ 240 δραχ. μηνιαίων μισθὸν ἀντὶ 360 διαφορὰ ἀνὰ 120 ϰατὰ μῆνα	1440				1440	
Διὰ τὸν συνταγματάρχην Ῥαῖνεϰ, ἐπιμίσθιον διοιϰήσεως ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τέλους δεϰεμβρίου 1850, χορηγηθὲν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 15 Ὀϰτωβρίου τ. ε. Βασ. διατάγματος ἀνὰ 60 δραχμὰς ϰατὰ μῆνα	720				720	
Εἰς τὸν ἀντισυνταγματ. Φ. Ἀγγελίδην διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ϰαὶ ἀνὰ 40 δραχ. ϰατὰ μῆνα	480				480	

Ὁμοίως διὰ τὸν συνταγματάρχην Σ. Μίλιον ἀπὸ ἀ. ἰανουαρίου μέχρι τῆς 5 αὐγούστου καθ' ἣν διωρίσθη ὑπουργὸς ἀνὰ 60 δραχ.	428		428
Ὁμοίως διὰ τὸν ὑποστράτηγαν Γ. Γρίβαν ἀπὸ ἀ. ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ 1850 ἀνὰ 60 δραχ.	720		720
Κατὰ τὸν νόμον περὶ τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτ. ἡ ἐν αὐτῷ θέσις τοῦ ἐφόρου τῶν βιβλίων ἐν τῷ λογιστηρίῳ ἀνετέθη εἰς ἀνώτερον ἀξιωματικόν, τοὐτέστιν εἰς ἕνα ὑπεπιμελητήν, ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 ἡ μισθοδοσία αὐτοῦ ἐλογίσθη ἀνὰ 240 δρ. ἀντὶ 360 ὑπάρχει ὅθεν διαφορὰ μὲν 120 κατὰ μῆνα, ἐπὶ 12 μῆνας	1440		1440
Μισθὸς τοῦ ἱππιατροῦ ἀ. τάξεως Κοδρικᾶ λογισθεὶς ἀνὰ 160 κατα μῆνα ἀντὶ 180	240		240
Διὰ μισθὸν ἑνὸς δευτέρου λογιστοῦ εἰς τὸ ὁπλοστάσιον διορισθέντος ἀπὸ ἀ. ὀκτωβρίου τ. ε. κατὰ τὸ καταστατικὸν διάταγμα τοῦ 1836—1843 πρὸς δραχ. 80 κατὰ μῆνα		240	240
Δι' ἐπιμίσθιον τριακοντάδραχμον κατὰ μῆνα τοῦ ἀρχιμουσικοῦ Σάϊλερ ἀπὸ ἀ. ἰουλίου τ.ε. μέχρι τέλους δεκεμβρίου, τὸ ὁποῖον δὲν κατελογίσθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τῷ δίδεται διὰ νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, οὖσης δυσκόλου τῆς ἀντικαταστάσεώς του.		180	180
	5468	420	5888

Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν. (Ἀριθ. 2) Χρῆσις τοῦ 1850.

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἔτους. Κεφάλ. 2 Τροφή.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

Αἰτιολογία	Κεφάλ. μόνον Δραχ.	Λ.
Διὰ ναύλους καὶ λοιπὰ ἔξοδα μετακομίσεως γεννημάτων ἀπὸ διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους εἰς τὴν πρωτεύουσαν, παραδιδομένων παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ἅτινα πρὸ τοῦ 1850 ἐπληρώνοντο παρὰ τοῦ ὑπουργείου τούτου, ἤδη δὲ ἀνετέθησαν εἰς τὸν στρατιωτικὸν κλάδον . .	2000	

Ὑπουργ. Στρατιωτικῶν. (Ἀρ. 3.) Χρῆσις τοῦ 1850.

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1850. Κεφαλ. III. Νομή.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

Αἰτιολογία.	κεφαλαιον μόνον.	
Δι' ἀντίτιμον νομῆς τοῦ ἵππου τοῦ ἀντισυνταγματάρχου καὶ γεν. γραμματέως Κ. Σ. Σκαρλάτου, ἀπὸ 5 αὐγούστου μέχρι τέλους δεκεμβρίου τ. ε. μερίδες 149 πρὸς 93 λεπ.	138	57
Ὁμοίως δι' ἕνα ἵππον τοῦ λοχαγοῦ τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν Φλέγγα, ἀγορασθέντα τὴν ἀ' σεπτεμβρ., μερίδες 122 πρὸς 93 λεπ.	113	46
Ἄθροισις . . .	252	03

Ὑπουρ. Στρατιωτικῶν. (Ἀρ. 4.) Χρῆσις τοῦ 1850.

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1850. Κεφάλ. V. Ὁπλισμός.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

Αἰτιολογία.	Ἄρθρ. 1. Συντήρησ. τῶν ἐν χρήσει ὅπλων.	Ἄρθρ. 2. ἀντικατάσ. ὅπλων καὶ κατασκευὴ πολεμεφοδ.	Ἄρθρ. 3. Συντήρησις τυμπάνων καὶ σαλπίγγων	Ἄθροισις κεφαλαίου
Δι' ἔξοδα μετακομίσεως πολεμεφοδ. μὴ ἐπαρκεσάσης τῆς χορηγηθ. πιστώσεως τῶν 800 δρ. ἕνεκα τῶν ἐκτάκτων μετακομίσεων αἵτινες ἔλαβον χώραν κατὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάρ. Φεβρουάρ. κ. Μάρτ.		700		700

Ὑπουρ. Στρατιωτικῶν. (Ἀρ. 5.) Χρῆσις τοῦ 1850.

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1850. Κεφάλ. VI. Ἵππωνεία.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω Κεφαλαίου.

Αἰτιολογία.	Ἄρθρ. 1. Ἀντικατάσασις τῶν ἵππων.	Ἄρθρ. 2. Χορήγησις διατροφ. πετάλωμα.	Ἄθροισις
Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850, 52 ἵπποι ὑπελογίσθησαν ἀνὰ 330 δρ. ἕκαστος, ἀλλ' οὗτοι ἀγορασθέντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπληρώθησαν διὰ τὴν εἰσαγωγήν αὐτῶν, διὰ τελων. καὶ ὑγειον. δικαιώματα καὶ δικαίωμα μιᾶλλου ἀνὰ 40 δραχ. δι' ἕνα ἕκαστον.	2080		2080
Κατὰ τὸν προϋπολ. τοῦ 1850 ἐπὶ τῆς ἀξίας 50 ἵππων ἀφῃρέθησαν δρ. 5000 διὰ τυχόντα ἔσοδα ἐξ ἐκποιήσεως ἀνικάνων ἵππων, ἀλλ' ἐπειδὴ δυνάμει τοῦ νόμου τὰ τοιαῦτα ἔσοδα ἀποδίδονται εἰς τὸ γεν. ταμεῖον ὡς ἔσοδα τοῦ Κράτους ζητεῖται ἤδη ἡ ἀφαίρεσις αὐτὴ τῶν δραχμῶν	5000		5000
	7080 .	. .	7080 .

Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. (Ἀρ. 6.) Χρῆσις τοῦ 1850.

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἔτους. Κεφ. IX. Νοσοκομεῖα.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

Αἰτιολογία.	Κεφαλαίων μόνον	
	Δραχ.	Λ.
Κατὰ συνέπειαν τῶν ἐπισυμβάσων ἐπιδημικῶν νόσων κατὰ τὸ ἔτος 1850, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπολογισθέντων ἀσθενῶν ηὐξησε κατὰ τὸ ἓν τρίτον περισσότερον, ὥστε ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ θεραπείαν αὐτῶν	22000	

Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. (Ἀρ. 7). Χρῆσις τοῦ 1850.

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἔτους. Κεφ. XIV. Δωρεαὶ καὶ βοήθειαι.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

Αἰτιολογία.	Κεφαλαίων μόνον	
	Δραχ.	Λ.
Διὰ δωρεὰς καὶ βοηθείας μὴ συμπεριλφθείσας εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850	1000	

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἔτους. Κεφ. XVII. Μισθὸς ἀργίας καὶ συντάξεις.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

Αἰτιολογία.	Ἄρθρ. 1. Μισθὸς ἀργίας.		Ἄρθρ. 2. Συντάξεις.		Ἀθροισις τοῦ Κεφ αλ.	
	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ
Εἰς τὸν ἀμνηστευθέντα δυνάμει τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου Β. Διατάγματος χαρακτηρισμένον ἐκτὸς ἐνεργείας ἀντισυνταγματάρχην Παπακώσταν Τσαμάλαν διὰ μισθὸν του ἀπὸ 29 Ἀπριλίου (ἡμέρα καθ' ἣν ἐπαρουσιάσθη) μέχρι τέλους Δεκεμβρ. τ. ε. ἀνὰ 135 δρ. κατὰ μῆνα	1089				1089	
Εἰς τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Παναγιώτην Τσαμάλαν ἀμνηστευθέντα διὰ τοῦ ἰδίου διατάγματος καὶ παρουσιασθέντα τὴν αὐτὴν μὲ τὸν προρρηθέντα ἡμέραν, ἀνὰ 45 δρ. κατὰ μῆν.	363				363	
Εἰς τὸν ἀνθυπολοχαγ. Ἰω. Μέγαν ὡσαύτως	363				363	
Εἰς τὸν » Γεώργιον Κ. Μπαλάφαν ὡσαύτως . .	363				363	
Ἄθροισις . . .	2178				2178	

Δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προυπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἔτους. Κεφάλαιον XXI Φάλαγξ.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

Αἰτιολογία	Κεφάλαιον μόνον	
Διὰ τὸν ἀμνηστευθέντα διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου τ. ε. Β. διατάγματος ἀντισυνταγματάρχην Εὐαγγέλην Κουτογιάννην, τὸν μισθόν του ἀπὸ 10 Μαΐου, ἡμέραν καθ' ἣν ἐπαρουσιάσθη, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ε. ε. ἀνὰ δραχ. 250 κατὰ μῆνα.	1925	
Εἰς τὸν ἀντισυνταγματάρχην Εὐαγγέλην Μπαλατσὸν ὡσαύτως ἀπὸ 11 Μαΐου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἀνὰ δραχ. 140 κατὰ μῆνα	1073	33
Εἰς τὸν συνταγματάρχην Σ. Σωνιέρον δι' ἐπιμίσθιον διοικήσεως ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1850, συμφώνως μὲ τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου τ. ε. Βασ. διάταγμα ἀνὰ δραχ. 60 κατὰ μῆνα.	720	
Δι' ἀντίτιμον ἱπποπομπῆς τοῦ δικαιοῦντος τὴν 4' μεταβατικὴν Τετραρχίαν, ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1850, μερίδας 365 ἀνὰ 65|00 τὴν μερίδα, συμφώνως μὲ τὸ ὁρισθὲν ἀντίτιμον νομῆς διὰ τὴν Φάλαγγα.	237	25
Ἄθροισις	3955	58

Δήλωσις συμπληρωτικὴς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 18

Κεφάλ. XXII. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.

Φύλλον λεπτομερείας τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου.

	Αἰτιολογίαι.			Κεφάλαιον XXII. Ἄρθρον μόνον.
1	Διὰ τὸν ἐνωμοτάρχην Δ. Ι. Ἱσπαΐαν ἐκτελέσαντα ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας χρέη λογιστοῦ εἰς τὴν μοῖραν Κυκλάδων, ἤτοι ἀπὸ ά. Ἰουλίου 1847 μέχρι ά. Φεβρουαρίου 1848, καὶ ἔχοντα δικαίωμα εἰς 12 δραχ. ἐπιμίσθιον κατὰ μῆνα, σύμφωνα μὲ τὰς οἰκονομικὰς διατάξεις			84
2	Διὰ τὸν λοχαγὸν Γ. Παναγιώτου μετατεθέντα ἀπὸ τὴν ὁροφυλακὴν εἰς τὴν Φάλαγγα διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1848 Βασ. διατάγματος, καὶ μισθοδοτηθέντα παρ' αὐτῆς, ὡς οἱ λογαριασμοί, ἀπὸ πρώτης Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους, ἐνῷ ἡ μισθοδοσία του εἰς τὴν φάλαγγα ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν ά Ὀκτωβρίου			90
3	Διὰ τὸν ἐνωμοτάρχην Κωνσταντῖνον Παπαβασιλείου, δι' ὑπόλοιπον πιστώσεως ἐπὶ τῆς καταθέσεως, ἐγγραφὲν εἰς ἔσοδα εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου κατὰ συνέπειαν λειποταξίας, καὶ ὡς ἀθωωθέντος ἤδη, πρέπει νὰ τῷ ἀποδοθῇ			20
4	Διὰ τὸν ὑποστράτηγον Δ. Μελετόπουλον, δι' ἀνάκλησιν μισθοῦ του, ἐγκριθεῖσαν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 17 Αὐγούστου ε. ε. Βασ. διατάγμ. ἀπὸ ά. τοῦ Ἰουλίου 1841 μέχρι 8 Νοεμβρίου 1848			11843 7
5	Διὰ τὸν ταγματάρχην Γεώργιον Λοβέρδον, ὅσα ἐκρατήθησαν ἐκ τοῦ μισθοῦ του διὰ περιπλέον ληφθέντα μισθὸν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν καὶ ἐλογίσθησαν εἰς ἐσωτερικὰ ἔσοδα, πρέπει νὰ τοῦ ἀποδοθῶσιν ὡς ἀδίκως ἀνατεθέντα εἰς βάρος του, κατὰ γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τούτῳ συστηθείσης ἐπιτροπῆς			512 7

	Αἰτιολογίαι.			Κεφάλαιον XXII. Ἄρθρον μόνον.
6	Διὰ τὸν λοχαγὸν Φωτοπουλῆν δι' ὅσα τοῦ ἐκρατήθησαν καὶ ἐφέρθησαν εἰς ἔσοδα ἀπὸ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐνοικίου κατὰ τὸ ἔτος 1841 ὅτε ἐπροβιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ, ἐνῷ ἡ ἐκ τοῦ προβιβασμοῦ πηγάζουσα αὔξησις τοῦ ἐνοικίου δὲν ὑπάγεται εἰς κράτησιν διὰ τοὺς πρώτους τρεῖς μῆνας, κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ κανονισμὸν ὡς ἐκείνη τοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν ἐργατιῶν. . . .			30
7	Διὰ τὸν συνταγματάρχην Ν. Πιερράκον ἔχοντα δικαίωμα εἰς ἀποζημίωσιν ἱππονομῆς ὡς διοικητὴν μεταβατικῆς τετραρχίας, καὶ μὴ λαβόντα αὐτὴν ἀπὸ ά. Ἰανουαρίου 1846 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1849, δηλαδὴ διὰ 4 ἔτη, ἤτοι μερίδας 1,461 πρὸς 65|00.			712 40
8	Διὰ τὸν ἐπίτροπον Ι. Ὀλύμπιον, ἀνάκλησις μισθοῦ ἀργίας, συνεπείᾳ τοῦ ἀπὸ 26 Σεπτεμβρίου ε. ε. Βασ. διατάγματος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐπαύθη τῆς θέσεως τοῦ καθαγιοῦ μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ἤτοι ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1846 μέχρι ά. Ὀκτωβρίου 1848, τὸ ὅλον μῆνας 32 1/2 πρὸς δραχμὰς 90 . . .			2925
9	Συνεπείᾳ τοῦ ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου ε. ε. διατάγματος ἀνακαλεῖται ὁ μισθὸς ἐργατιῶν εἰς τὸν ἐν ἀργίᾳ ἀντισυνταγματάρχην Ἀθανάσιον Ἱσσαν, δι' ὅσον καιρὸν εἰργάσθη εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπήν, ἤτοι ἀπὸ 6 Ἰουνίου μέχρι τῆς 15 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1849 δηλ. μῆνας 6 καὶ 10|30 πρὸς 245 τὸν μῆνα καὶ ἀφαιρουμένης τῆς κανονικῆς κρατήσεως.	1431	60	
	Εἰς τὸν ἐπιμελητὴν Κ. Ὁρμαν διὰ τοὺς ἰδίους λόγους	1334	34	
	Εἰς τὸν ταγματάρχην Ἐπαμεινώνδαν Βασιλείου	1459	91	4,225 85

	Αἰτιολογίαι.			Κεφάλαιον XXII. Ἄρθρον μόνον.	
10	Διὰ τὸν καταλυματίαν Ι. Σκοῦρον δι' ὅσα τοῦ ἐκρατήθησαν ἐκ τοῦ μισθοῦ του καὶ ἐφέρθησαν εἰς ἔσοδα διὰ τὸ ἀντίτιμον ἐλλείψαντος ὑλικοῦ, προελθὸν ἀπὸ διαφορὰν περὶ τὴν ὀνοματολογίαν του, τὸ ὁποῖον ἐδικαιολόγησε διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ πλεονάσαντος ὑλικοῦ ἀνωτέρας ἀξίας ἀπὸ τὴν τοῦ ἐλλείψαντος τὸ ὁποῖον ἐτέρθη εἰς ἔσοδα εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου	. . .	.	984	45
11	Εἰς τὸν ὑποστράτηγον Γαρδικιώτην Γρίβαν δι' ὅσα τοῦ ἐκρατήθησαν περιπλέον ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ τὸ ἔτος 1848 λόγῳ κανονικῆς κρατήσεως λογισθείσης ἀνὰ 15 τοῖς 0/0 ἀντὶ 14 τοῖς 0/0. .	. . .	.	73	66
12	Διὰ τὸν λοχαγὸν τῆς ὑροφυλακῆς Κ. Καλαϊτζὴν διὰ καθυστερουμένας ἀποδοχάς του, κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1848 μέχρι 22 Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους	. . .	.	102	66
13	Εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν Π. Ἀλεξάνδρου δι' ὅσα ἐπληρώθησαν ὀλιγώτερον τῶν κανονισμένων δι' ἔξοδα ἐφοδιοπρικά, καθ' ὃν καιρὸν ἐπεφορτίσθη χρέη στρατολογίας κατὰ τὸ ἔτος 1848	124	50	. . .	
	Εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν Κ. Δεσηνδέρην ὁμοίως	147	.	271	50
14	Διὰ τὸν ἐργολάβον Ἐμμανουὴλ Μηνᾶ, διὰ λιθόστρωμα 41 κυβικῶν μέτρων εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ στρατῶνος τοῦ Πεζικοῦ ἄτινα δὲν εἶχον σημειωθῆ εἰς τὸν καταστρωθέντα διὰ τὴν εἰρημένην ἐργασίαν προϋπολογισμὸν καὶ ἔμειναν διὰ τοῦτο ἀπλήρωτα	. . .	.	266	50
15	Διὰ τὸν λοχαγὸν Κ. Γ. Μεσηνεζὴν διὰ καθυστερουμένας, κατὰ τοὺς λογαριασμούς, ἀποζημιώσεις ἐνοικίου	. . .	.	70	.

	Αἰτιολογίαι.			Κεφάλαιον XXII. Ἄρθρον μόνον.	
16	Εἰς τὸν ἡμιπόμαχον δεκανέα Ν. Ἀναστασίου δι' ὀφειλόμενον μισθόν του καὶ ἀντίτιμον μερίδων κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς διὰ τὸν Δεκέμβριον 1848	. . .	.	34	96
17	Διὰ τὸν στρατιώτην Π τάξεως τοῦ διαλυθέντος 8ου τάγματος Πέτρον Λουκᾶν διὰ καθυστερουμένας ἀποδοχάς, κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1848 μέχρι 6 Ἰανουαρίου 1849	. . .	.	—	20	82
18	Διὰ τὸν στρατιώτην Π τάξεως τοῦ 3 Τάγματος τῆς ὑροφυλακῆς διατελέσαντα ὡς ὑπόδικον ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1847 μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1848 καὶ ὡς ἀθωωθέντα, ὀφείλεται τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ καθ' ὅλον τὸ ἀνωτέρω διάστημα, ἔχει πρὸς τούτοις δικαίωμα εἰς 15 ἡμερῶν πλήρεις ἀποδοχάς	. . .	.	77	06
19	Κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ὀφείλεται μισθὸς εἰς τὸν ἀποβιώσαντα στρατιώτην τοῦ 6ου Τάγματος τῆς ὑροφυλακῆς Δ. Παϊσκαν, καὶ πρέπει νὰ πληρωθῇ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ	. . .	.	15	83
20	Προβιβασθεὶς ὑπολοχαγὸς εἰς τὴν φάλαγγα ὁ Κώστας Μπέχης, διὰ τοῦ ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου 1838 Βασ. διατάγματος, εἶχε δικαίωμα εἰς 60 δραχμὰς μισθὸν κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς α. Μαρτίου ἰδίου ἔτους, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπληρώθη ἀπὸ τὴν εἰρημένην ἐποχὴν μέχρι τέλους τοῦ 1842 ἔτους ἀνὰ δραχ. 48 κατὰ μῆνα, πρέπει νὰ τοῦ ἀνακληθῶσιν ὡς ὀλιγώτεραν πληρωθεῖσαι 12 δραχ. διὰ μῆνας 58	. . .	.	696	.
21	Διὰ τὸν ἐν ἀδείᾳ ὑπὸ σύνταξιν ἐνωμοταρχὴν Κώσταν Βάρδαν διὰ σύνταξίν του τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου 1849	. . .	.	72	.

	Αἰτιολογία			Κεφάλαια XXII. Ἄρθρον μόνον.	
22	Εἰς τὸν ἐπιτρόπον Χόρμελ δι' ἀμοιβὴν ἐγκριθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου ε.ε. Βασ. διατάγματος χάριν τῆς ὑπηρεσίας του κατὰ τὰς στάσεις τῶν ἐτῶν 1847 καὶ 1848			300	
23	Ἔλλειμμα ταμείου τοῦ ἀποβιώσαντος ὑπομοιράρχου διοικητοῦ τῶν διοργανιζομένων χωροφυλάκων Ἰωάννου Εὐσταθίου .			568	
24	Μισθὸς ἐργασιῶν τοῦ ταγματάρχου Τριανταφύλλου Λαζαρέτου διότι ἐν ἀργίᾳ διατελῶν διωρίσθη ὡς τόπος διαμονῆς αὐτοῦ ἡ νῆσος Κέα ἄνευ αἰτήσεώς του ἀπὸ 1ης Μαΐου 1847 μέχρι 23 Αὐγούστου 1848, ὡς ἔγεινε καὶ εἰς ἄλλους τῆς αὐτῆς κατηγορίας			1,184	
25	Ὁμοίως τοῦ λοχαγοῦ Βυζαντίου διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους διαμείναντος εἰς Κόρινθον ἀπὸ 15 Μαΐου 1847 μέχρι ἀ. Φεβρουαρ. 1848			671	
26	Ἀνάκλησις μισθῶν ἀργίας τοῦ λοχαγοῦ Α. Κυριακίδου ἀπὸ ἀ. Αὐγούστου 1845 μέχρι ἀ Αὐγούστου 1847			2,160	
27	Ἔξοδα ἐκ τῆς Γαλλίας ἐπιστροφῆς τοῦ λοχαγοῦ τοῦ μηχανικοῦ Γερασίμου Μεταξᾶ			573	
28	Ὁμοίως τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Ι. Ζιμπρακάκη			400	
29	Ἐπιμίσθια τοῦ ἐπὶ τῆς στρατολογίας ἀνθυπολοχαγοῦ Ι. Ζερκίνη κατὰ τὸ ἔτος 1848			145	
30	Ὁ λοχαγὸς Γεώργιος Μαυρομιχάλης ἔχει νὰ λάβῃ ὁμοίως τὴν ἀνάκλησιν τοῦ μισθοῦ ἐνεργείας ὡς Σεπτεμβριανὸς ἀπὸ ἀ. Ὀκτωβρίου 1845 μέχρι 24 Ἰουλίου 1847.			4,864	

	Αἰτιολογίαι.			Κεφάλαιον XXII. Ἄρθρον μόνον.	
31	Ὁ ὑπολοχαγὸς Κουτράκος ὁμοίως τὸν μισθὸν ἀδείας ἀπὸ ἀ Ὀκτωβρίου 1845 μέχρις 24 Ἰουλίου 1847 ὡς ἀνθυπολοχαγὸς πρὸς δραχ. 45			981	
32	Δι' ἐπιμίσθιον διοικήσεως τοῦ ὑποστρατήγου Γ. Γρίβα ἀπὸ ἀ. Ἀπριλίου 1844 ἕως τέλος 1849 ἀνὰ δραχ. 60 καὶ ἀφαιρουμένης τῆς κανονικῆς κρατήσεως .			3186	49
33	Ὁ συνταγματάρχης Ραΐνεκ ἐπιμίσθιον διοικήσεως ἀπὸ ἀ. Μαρτίου 1840 ἕως τέλους 1849			6,086	70
34	Ὁ συνταγματάρχης Σωτιέρος ὁμοίως ἀπὸ ἀ. Νοεμβρίου 1843 μέχρι τέλους 1849 .			3309	30
35	Ὁ συνταγματάρχης Σ. Μῆλιος ὁμοίως ἀπὸ τὸ 1844 μέχρι τέλους 1849 κατὰ τὰς διαφόρους μεταβολάς			2158	04
36	Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Φ. Ἀγγελίδης ὁμοίως ἀπὸ ἀ. Φεβρουαρίου 1849 μέχρι τέλους τοῦ 1849			333	26
37	Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Α. Ῥόδιος ὁμοίως ἀπὸ 9 Μαρτίου 1848 μέχρι τέλους 1849			798	40
38	Τὰ ὑπεξαιρεθέντα παρὰ λειποτάκτου στρατιώτου κατὰ τὸ 1848 δημόσια χρήματα ἐκ τοῦ κιβωτίου τοῦ ἐπὶ τῆς στρατολογίας ἀξιωματικοῦ Δ. Σκαρβέλη .			200	
39	Ἐπιμίσθια ὁδοιπορίας διὰ τεχνικὰς ἐκτάκτους ἐργασίας τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Πικέρνη κατὰ τὸ 1848			296	
40	Δι' ἐπιμίσθιον διοικήσεως τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Χὰν ὡς φρουράρχου Ναυπλίου ἀπὸ 2 Μαΐου 1847 μέχρι τῆς 15 Μαρτίου 1848			367	57
	Ἄθροισις . . .			51713	48

	Αἰτιολογία		Κεφάλαιον XXII. Ἄρθρον μόνον.	
22	Εἰς τὸν ἐπίτροπον Χόρμελ δι' ἀμοιβὴν ἐγκριθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου τ.ε. Βασ. διατάγματος χάριν τῆς ὑπηρεσίας του κατὰ τὰς στάσεις τῶν ἐτῶν 1847 καὶ 1848		300	
23	Ἐλλειμμα ταμείου τοῦ ἀποβιώσαντος ὑποδιοικητοῦ τῶν διοργανιζομένων χωροφυλάκων Ἰωάννου Εὐσταθίου .		568	12
24	Μισθὸς ἐργασιῶν τοῦ ταγματάρχου Τριανταφύλλου Ἀζαρέτου διότι ἐν ἀργίᾳ διατελῶν διωρίσθη ὡς τόπος διαμονῆς αὐτοῦ ἡ νῆσος Κέα ἄνευ αἰτήσεώς του ἀπὸ 1ης Μαΐου 1847 μέχρι 23 Αὐγούστου 1848, ὡς ἔγεινε καὶ εἰς ἄλλους τῆς αὐτῆς κατηγορίας		1,184	08
25	Ὁμοίως τοῦ λοχαγοῦ Βυζαντίου διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους διαμείναντος εἰς Κόρινθον ἀπὸ 15 Μαΐου 1847 μέχρι ἀ. Φεβρουαρ. 1848		671	85
26	Ἀνάκλησις μισθῶν ἀργίας τοῦ λοχαγοῦ Α. Κυριακίδου ἀπὸ ἀ. Αὐγούστου 1845 μέχρι ἀ Αὐγούστου 1847		2,160	
27	Ἔξοδα ἐκ τῆς Γαλλίας ἐπιστροφῆς τοῦ λοχαγοῦ τοῦ μηχανικοῦ Γερασίμου Μεταξᾶ		573	
28	Ὁμοίως τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Ι. Ζιμπρακάκη		400	
29	Ἐπιμίσθια τοῦ ἐπὶ τῆς στρατολογίας ἀνθυπολοχαγοῦ Ι. Ζηκίνη κατὰ τὸ ἔτος 1848		145	50
30	Ὁ λοχαγὸς Γεώργιος Μαυρομιχάλης ἔχει νὰ λάβῃ ὁμοίως τὴν ἀνάκλησιν τοῦ μισθοῦ ἐνεργείας ὡς Σεπτεμβριανὸς ἀπὸ ἀ. Ὀκτωβρίου 1845 μέχρι 24 Ἰουλίου 1847.		4,864	16

	Αἰτιολογίαι.		Κεφάλαιον XXII. Ἄρθρον μόνον.	
31	Ὁ ὑπολοχαγὸς Κοντράκος ὁμοίως τὸν μισθὸν ἀδείας ἀπὸ ἀ Ὀκτωβρίου 1845 μέχρις 24 Ἰουλίου 1847 ὡς ἀνθυπολοχαγὸς πρὸς δραχ. 45		981	
32	Δι' ἐπιμίσθιον διοικήσεως τοῦ ὑποστρατήγου Γ. Γρίβα ἀπὸ ἀ. Ἀπριλίου 1844 ἕως τέλος 1849 ἀνὰ δραχ. 60 καὶ ἀφαιρουμένης τῆς κανονικῆς κρατήσεως .		3186	49
33	Ὁ συνταγματάρχης Ραΐνεκ ἐπιμίσθιον διοικήσεως ἀπὸ ἀ. Μαρτίου 1840 ἕως τέλους 1849		6,086	70
34	Ὁ συνταγματάρχης Σωνιέρος ὁμοίως ἀπὸ ἀ. Νοεμβρίου 1843 μέχρι τέλους 1849 .		3309	30
35	Ὁ συνταγματάρχης Σ. Μίλιος ὁμοίως ἀπὸ τὸ 1844 μέχρι τέλους 1849 κατὰ τὰς διαφόρους μεταβολὰς		2158	04
36	Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Φ. Ἀγγελίδης ὁμοίως ἀπὸ ἀ. Φεβρουαρίου 1849 μέχρι τέλους τοῦ 1849		333	26
37	Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Α. Ῥόδιος ὁμοίως ἀπὸ 9 Μαρτίου 1848 μέχρι τέλους 1849		798	40
38	Τὰ ὑπεξαιρεθέντα παρὰ λειποτάκτου στρατιώτου κατὰ τὸ 1848 δημόσια χρήματα ἐκ τοῦ κιβωτίου τοῦ ἐπὶ τῆς στρατολογίας ἀξιωματικοῦ Δ. Σκαρβέλη .		200	
39	Ἐπιμίσθια ὁδοιπορίας διὰ τεχνικὰς ἐκτάκτους ἐργασίας τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Πικέρνη κατὰ τὸ 1848		296	
40	Δι' ἐπιμίσθιον διοικήσεως τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Χὰν ὡς φρουράρχου Ναυπλίου ἀπὸ 2 Μαΐου 1847 μέχρι τῆς 15 Μαρτίου 1848		367	57
	Ἄθροισις . . .		51713	48

ΕΚΘΕΣΙΣ

τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου.

Κατὰ τὸν ὑποβαλλόμενον πίνακα καὶ τὰ εἰς αὐτὸν προσηρτημένα ἐξηγηματικὰ φύλλα, διάφοροι δαπάναι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου Ὑπουργείου, πραγματοποιηθεῖσαι ἐντὸς τοῦ ἔτους 1850 ἔμειναν ἀπλήρωτοι, ἐξαντληθεισῶν τῶν πιστώσεων τῆς χρήσεως, εἰς ἣν ὑπάγονται.

Περὶ μὲν τῆς φύσεως ἑκάστης τῶν δαπανῶν τούτων νομίζω ἀρκούσας τὰς εἰς τὰ ἐξηγηματικὰ φύλλα περιεχομένας πληροφορίας· ὡς πρὸς τὴν δικαιολόγησιν αὐτῶν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Ἡ πρώτη δαπάνη τοῦ ὑπὸ στοιχ. Α. φύλλου, τουτέστιν ἡ περὶ τῶν ὀφειλομένων 6632 δρ. καὶ 26/00 διὰ Βασιλικὰ παράσημα προέκυψεν ἐκ τοῦ ὅτι, ἐπελθουσῶν κατὰ τὸ 1850 ἐκτάκτων ἀναγκῶν εἰς τὴν διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν, ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐξαρκέσῃ τὸ διὰ τὴν συνήθη μόνον ὑπηρεσίαν ὑπάρχον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς χρήσεως τοῦ 1850 ποσόν. Ἡ δὲ δευτέρα δαπάνη τοῦ ἀδαμαντίνου ἀστέρος τοῦ κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὸν Μέγαν Βεζύρην ἀπονεμηθέντος Μεγαλοσταύρου, καὶ αὐτὴ δικαιολογεῖται πλειέστατα ἐκ τοῦ ὅτι μὲ παρομοίους ἀστέρας καὶ αἱ ἄλλαι Κυβερνήσεις συνοδεύουσι τὰ πρὸς τὸν Μέγαν Βεζύρην ἀπονεμόμενα παράσημα.

Τὴν ἔλλειψιν δρ. 601: 27/100 μόνην διὰ ταχυδρομικὰ δικαιώματα καθίστησιν ἀσήμαντον ἡ μεγάλη αὔξησις, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ διπλωματικὴ ὑπηρεσία κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὸν Κ. Κ. Ζωγράφον πρέσβυν εἰς Πετρούπολιν ὀφειλόμεναι δρ. 3664 καὶ 20/00 εἶναι πραγματικὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα εἶναι δίκαιον νὰ τῷ πληρωθῶσι, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ ῥηθεὶς πρέσβυς, διὰ νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν, ἐν καιρῷ δυσχερῶν περιστάσεων, ἔσπευσε νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ εἰς Πετρούπολιν ταξείδιόν του ἐν τῷ μέσῳ δριμυτάτου χειμῶνος, μὴ πληρωθεὶς προσέτι τὴν μισθοδοσίαν του, εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀρίξεώς του εἰς τὴν θέσιν του, ἐνῷ συνήθως ἡ μισθοδοσία τῶν πρέσβεων ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεώς των.

Ἡ ἐκ δρ. 1500 δαπάνη δι' ἔξοδα ταξειδίου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιτετραμμένου ἐπληρώθη ἤδη ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τοῦ παρελθόντος ἔτους, καὶ πρόκειται μόνον νὰ τακτοποιηθῇ ἡ πληρωμή της, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ

πιστώσεως γενομένη. Προῆλθε δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ζῶντος εἰσέτι τοῦ μακαρίτου Ι. Ῥίζου, πρέσβεως εἰς Κωνσταντινούπολιν, δὲν ἐφαίνετο ὡς ἐνδεχομένη κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσ. 1850, ἡ τοιαύτη δαπάνη. Ἔπειτα ὅμως, ἀποθανόντος αὐτοῦ, παρουσιάσθη ἡ ἀνάγκη ἀποστολῆς ἐντεῦθεν ἄλλου ἀρχηγοῦ τῆς πρεσβείας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ ἀνήκουσα πίστωσις.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ. Δ' φύλλῳ δαπάνας, ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν ἡ τῆς μεταθέσεως τοῦ προξενείου Πρεβέζης εἰς Ἰωάννινα ὑπηγορεύθη ἀπὸ ἀναπόφευκτον ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, διότι μέχρι τοῦδε, ἐπειδὴ ὁ κατὰ τὴν Ἀλβανίαν καὶ Ἤπειρον γενικὸς Διοικητὴς ἐδρεύει εἰς Ἰωάννινα, ὁ ἐν Πρεβέζῃ πρόξενος ἠναγκάζετο νὰ ἐνεργῇ τὰς σπουδαιοτέρας ὑποθέσεις διὰ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ὑποπροξένου, καὶ τοιουτοτρόπως ὄχι μόνον ἡ ὑπηρεσία ἐζημιοῦτο, ἀλλὰ καὶ οἱ βαθμοὶ τῆς ἱεραρχίας ἀνετρέποντο.

Ἡ δευτέρα δαπάνη, τουτέστιν αἱ ὀφειλόμεναι δρ. 138 : 75 διὰ δῶρα καὶ ἄλλά τινα ἔξοδα, εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι προβλέπονται καὶ ἀπὸ τὰς προξενικὰς ὁδηγίας καὶ εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν ἐπαναλαμβάνονται.

Τέλος δὲ, τὰ εἰς τὸν γραμματέα τῆς ἐν Παρισίοις πρεσβείας, εἰς τὸν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοὺς πρό τινων μηνῶν διορισθέντας δύο γραμματεῖς τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τῆς αὐτῆς πρεσβείας δι' ἔξοδα ταξειδίου τῶν σημειούμενα δικαιολογοῦνται διότι, ὡς πρὸς μὲν τὸν Κ. Σ. Μεταξᾶν διατελοῦντα, πρὶν ἢ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐν ὑπηρεσίᾳ, τὰ ἔξοδα ταῦτα πληρόνονται πάντοτε εἰς τοὺς μετατιθεμένους ὑπαλλήλους· ὡς πρὸς δὲ τοὺς τρεῖς ἄλλους, τὸν τῆς ἐν Παρισίοις πρεσβείας γραμματέα καὶ τοὺς τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου, ἂν καὶ εἰς τοὺς κατὰ πρῶτον διοριζομένους ὑπαλλήλους εἰς τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν δὲν πληρόνωνται ἔξοδα ταξειδίου, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ὅμως ἐπλήρωσε πάντοτε τοιαῦτα ἔξοδα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, διὰ τὸ ὑπέρογκον αὐτῶν καὶ τὴν σμικρότητα τῶν διδομένων μισθῶν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐξαιτοῦμαι τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ζητουμένων πιστώσεων συμφώνως μὲ τὸν ὑποβαλλόμενον πίνακα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ Ἰανουαρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων Ὑπουργὸς

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Πίναξ τῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ἀναγκαιουσῶν συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1850.

Κεφ.	Ἄρθρ.	Διασάφησις.	Στοιχεῖα.	Κατ' ἄρθρον Δραχ.	Κατ' ἄρθρον Λ.	Κατὰ κεφάλαιον. Δραχ.	Κατὰ κεφάλαιον. Λ.
I		Κεντρικὴ ὑπηρεσία.					
	1	Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου	.				
	2	Ὑλικὸν, ἤτοι γραφικὰ ἔξοδα	.				
	3	Βασιλικὰ διάσημα	Α	23,632	26		
	4	Ταχυδρομικὰ ἐκτὸς τοῦ Κράτους . . .	Β	601	27		
	5	Διατήρησις τῆς ἁμάξης	.	. . .	.	24,233	53
II		Διπλωματικὴ ὑπηρεσία.					
	1	Προσωπικὸν τῶν πρεσβειῶν	.	. . .	.		
	2	Γραφικὰ ἔξοδα	.	. . .	.		
III		Ὀθωμανικαὶ ὑποθέσεις.					
	1	Προσωπικὸν τῶν ἐπιτροπῶν	.	. . .	.		
	2	Γραφικὰ ἔξοδα	.	. . .	.		
IV		Ἔξοδα μεταβλητέα.					
	1	Ἔξοδα Α'. διασκευῆς τῶν πρέσβεων . .	.	. . .	.		
	2	» ταξειδίου » » » . .	Γ	5,164	20		
	3	Ἀποστολαὶ ἔκτακτοι	.	. . .	.		
	4	Ταχυδρομικὰ ἔκτακτα	.	. . .	.		
	5	Ἀποζημιώσεις καὶ βοήθειαι	.	. . .	.		
	6	Ἔξοδα ἀπρόβλεπτα	Δ	1,825	.		
	7	Ἐπιθεωρήσεις προξενείων	.	. . .	.	6,989	20
V		Ἔξοδα καθυστεροῦντα κλεισμ. χρήσεων.	.	. . .	.		
VI		Προξενικὴ ὑπηρεσία.					
	1	Προσωπικὸν τῶν προξενείων	.	. . .	.		
	2	Γραφικὰ ἔξοδα . . »	.	. . .	.		
		Τὸ ὅλον . .		. . .	.	31,222	73

Ἐπισυνάπτονται τέσσαρα φύλλα λεπτομερείας ὑπὸ στοιχεῖον Α, Β, Γ, καὶ Δ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν Ἰανουαρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου κτλ. ὑπουργὸς
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. φύλλον λεπτομερείας Α'.

Χρῆσις τοῦ 1850.

Κεφάλ.	Ἄρθρ.	Διασάφησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν.	
I.		Κεντρικὴ ὑπηρεσία		
	3	Βασιλικὰ διάσημα.		
		1) Βασιλικὰ διάσημα παραγγελθέντα καὶ ληφθέντα ἐντὸς τοῦ ἔτους 1850 πλέον τῆς ὑπαρχούσης πιστώσεως καὶ μὴ πληρωθέντα εἰσέτι Δραχ.	6,632	26
		2) Εἰς ἀδαμάντινος ἀστὴρ τοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον ἀπονεμηθέντος μεγαλοσταύρου εἰς τὴν Α. Υ. τὸν Μέγαν Βεζύρην	17,000	
		Τὸ ὅλον δραχ . . .	23,632	26

Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. φύλλον λεπτομερ. Β'.

Χρήσις τοῦ 1850.

Κεφάλ.	Ἄρθρ.	Διασάφησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν	
I.		Κεντρικὴ ὑπηρεσία.		
	4	Ταχυδρομικὰ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, ὀφειλόμενα εἰς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων, διὰ ταχυδρομικὰ δικαιώματα τῶν μηνῶν νοεμβρίου καὶ δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1850 Δραχ.	601	27
		Τὸ ὅλον δραχ . . .	601	27

Κεφάλ.	Ἄρθρ.	Διασάφησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν.	
IV.		Ἔξοδα μεταβλητέα.		
	2	Ἔξοδα ταξειδίου τῶν πρέσβεων.		
		1) Διὰ τὰ περιπλέον τῆς ὑπαρχούσης πιστώσεως δαπανηθέντα ἀπὸ τὸν ἐν Πετρουπόλει πρέσβυν δι' ἔξοδα τοῦ ταξειδίου του ἀπὸ Ἀθηνῶν μέχρι Πετρουπόλεως, κατὰ τὸν ὑποβληθέντα λογαριασμόν του δραχ.	3,664	20
		2) Διὰ τὰ πληρωθέντα κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιτετραμμένον διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδίου του διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχε πίστωσις δραχ.	1,500	
		Τὸ ὅλον δραχ. . . .	5,164	20

Κεφάλ.	Ἄρθρ.	Διασάφησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν.	
IV.		Ἔξοδα μεταβλητέα.		
	1	Ἔξοδα ἀπρόβλεπτα.		
		1) πληρωτέα εἰς τὸν κατὰ τὴν Ἀλβανίαν καὶ Ἤπειρον πρόξενον δι' ἔξοδα μεταθέσεως τοῦ προξενείου του ἀπὸ Πρεβέζης εἰς Ἰωάννινα καὶ ἔξοδα ἀποκαταστάσεώς του δραχ.	546	25
		2) Εἰς τὸν πρόξενον Σμύρνης διὰ δῶρα καὶ λοιπὰ αὐτοῦ, κατὰ τὸν λογαριασμόν του δραχ.	138	75
		3) Πληρωτέα εἰς τὸν γραμματέα τῆς ἐν Παρισίοις Β. πρεσβείας δι' ἔξοδα τοῦ ταξειδίου ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Παρισίους	700	
		4) Πληρωτέα εἰς τὸν ἐκπληροῦντα χρέη γραμματέως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασ. πρεσβείας ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν δραχ	200	
		5) Πληρωτέα εἰς δύω γραμματεῖς ἀ. τάξεως πρὸ δύω μηνῶν διορισθέντας ἐν τῷ ἐμπορικῷ γραφείῳ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασ. πρεσβείας, διέξοδα τοῦ ταξειδίου των ἀπ' Ἀθήνας εἰς Κωνσταντινούπολιν δραχ.	240	
		Τὸ ὅλον . . .	1,825	

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,327: 60 ἐπὶ τοῦ κατὰ 1850 προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Παρὰ τὰ ψηφισθέντα κατὰ τὸ 1850 ἔξοδα τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου Ὑπουργείου παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ προστεθῶσιν ἔτι εἰς τὸν τοῦ αὐτοῦ ἔτους προϋπολογισμὸν δραχμαὶ 36,327:60. ὡς ἑρεξῆς.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ζ. ἀρθρ. 4.

Διατροφὴ ὑποδίκων.

Τὰ καθ' ὅλον τὸ 1849 ἐν ἐνεργείᾳ μεταβατικὰ σώματα πρὸς καταδίωξιν τῆς ληστείας καὶ ζωοκλοπῆς καὶ τὰ ληφθέντα δραστήρια μέτρα κατὰ τὸ 1850 πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἐπέφερον τὴν σύλληψιν πολλῶν ὑπόπτων καὶ φυγοδίκων, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς ὑποδίκων ηὔξησεν ἐπαισθητῶς· ἐντεῦθεν δὲ, καὶ ἐκ τῶν ἐπισκηψάντων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος νοσημάτων, τὰ ψηφισθέντα κατὰ τὸ 1850 ἔξοδα διατροφῆς ὑποδίκων, συνιστάμενα ἐκ δραχ. 92,090 δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσωσι, καθόσον ἐδαπανήθησαν μέχρι τέλους Αὐγούστου δραχ. 71,498 : 15. ὑπολείπονται δὲ ἔτι δραχμαὶ 20,591 : 58|00, ἐνῷ ἐξ ἀναλογίας ἀπαιτοῦνται διὰ τοὺς λοιποὺς τέσσαρας μῆνας πλέον τῶν 35,000. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των τὰ ἔξοδα ταῦτα εἶναι κατεπείγοντα, ἔκρινα δέον νὰ ζητήσω τὴν προσθήκην τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν δραχ. μῶν 15,000.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Η ἀρθρ. 4.

Ἀποζημιώσεις μαρτύρων δραχ. 20,000.

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἐψηφίσθησαν δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων δραχ. 218,400· ἀλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν ἐγκληματικῶν δικῶν καὶ τῶν εἰς τὰς φυλακὰς κρατουμένων ὑποδίκων ἀντὶ τῶν τεσσάρων τακτικῶν κακουργοδικείων, τὰ ὁποῖα ὑπετέθησαν ὅτι ἤθελον συγκροτηθῆ καθ' ὅλον τὸ κράτος, ἐδέησε νὰ προκληθῶσι καὶ τέσσαρα ἔκτακτα, καὶ ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς ἐπισωρεύσεως τῶν μαρτύρων, οἵτινες προσεκλήθησαν ἐνώπιον τῶν ἀκτὸ τούτων κακουργιοδικείων τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν 218,400 δὲν ἐξήρκεσεν, ὥστε νὰ πληρωθῶσιν ἅπαντες οἱ προσκληθέντες, εἰς πολλοὺς τῶν ὁποίων καθυστεραῖται ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποζημιωθέντων, ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ ἐξαιτήσω τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. ΙΒ'.

Ἔξοδα κλεισμένων χρησέων δραχ. 1327: 60.

Τὰ ἔξοδα ταῦτα προκύπτουσιν ἐκ τῶν ἑξῆς αἰτίων.

α'. Κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1843 ὁ τότε ἐν Καλάμαις εἰσαγγελεὺς Κ. Στούπης ἐνοικίασε τὴν παραπεμπτήν εἰς τὰς ἐκεῖ φυλακὰς οἰκίαν τοῦ Ἀντ. Μπάστα ἐπὶ δύο ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1842 καὶ ἐπὶ μηνιαίῳ ἐνοικίῳ δραχ. 15 διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς σταθμὸς τῆς φρουρᾶς τῶν φυλακῶν· ἡ ἐνοικίασις αὐτὴ ἐξηκολούθησεν ἕκτοτε σιωπηλῶς, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης δὲν ἐζήτησε τὰ ἐνοίκια τῆς οἰκίας του εἰμὴ κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1849. Ἀφοῦ δὲ ἐγένετο ἡ προσήκουσα ἔρευνα καὶ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ διαληφθεῖσα οἰκία χρησιμεύει ἕκτοτε πρὸς τὸν ῥηθέντα σκοπὸν, καὶ ὅτι ἡ ἐνοικίασις της ἐγένετο κατ' ἔγκρισιν τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου Ὑπουργείου, ἐπισυνημμένην ὧδε ἐν ἀντιγράφῳ, συνεννοήθην μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου, καὶ ἀνεδέχθη μὲν αὐτὸ τὴν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ του πληρωμὴν τοῦ ἑνὸς τρίτου, ἤτοι δραχ. 5 κατὰ μῆνα, καθόσον εἰς τὰς αὐτὰς φυλακὰς κρατοῦνται καὶ κατάδικοι, ἔμειναν δὲ πληρωτέα ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου Ὑπουργείου τὰ λοιπὰ δύο τρίτα τοῦ ἐνοικίου ἐκ δραχ. 10 κατὰ μῆνα, ἅτινα ἀπὸ τῆς 1 Νοεμβρίου 1842 ἕως τέλους Δεκεμβρίου 1849, ἤτοι ἑπτὰ ἔτη καὶ δύο μῆνας, ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς . . 860

β'. Εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις κλητῆρα Ἀν. Βενιὰν ὀφείλονται διὰ ποιν. ὑπηρεσίαν του ἐνεργηθεῖσαν κατὰ τὴν 4 τριμηνίαν τοῦ 1849. 85 : 90

γ'. Εἰς τοὺς Μ. Κρισόγγιον καὶ Ν. Μ. Καμπάνην παρέδρους τοῦ εἰρηνοδικείου Κορθίου δι' ἀντιμισθίαν των, ἀναπληρωσάντων τὸν ἀπόντα εἰρηνοδίκην κατὰ τὸν 9ον καὶ 10ον τοῦ 1849. 90 : 87

δ'. Εἰς τὸν παρὰ τῷ εἰρηνοδικείῳ Ἐράνης κλητῆρα Β. Ἀντωνόπουλον διὰ ποινικὴν ὑπηρεσίαν του ἐκτελεσθεῖσαν κατὰ τὴν γ'. τριμηνίαν τοῦ 1849... 93 : 08

ε'. Εἰς τὸν παρὰ τῷ εἰρηνοδικείῳ Πλευρᾶς κλητῆρα Διον. Λεονάρδου διὰ ποινικὴν ὑπηρεσίαν του κατὰ τὴν 3' καὶ 4' τριμηνίαν τοῦ 1849 . . 197 : 75

1327 : 60

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἰανουαρίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης Α. Πάικος.

Πίναξ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ 1850 προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Προϋπολ. Κεφάλαιον	Προϋπολ. Ἄρθρον	Τίτλος δαπάνης	Αἰτουμένη συμπληρωτική πίστωσις. Κατ' ἄρθρον		Κατὰ Κεφάλαιον	
Ζ'.	4	Διατροφὴ Ὑποδίκων . .	15000		15000	
Η'.	4	Ἀποζημιώσεις Μαρτύρων.	20000		20000	
ΙΒ'.		Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	1327	60	1327	60
		Τὸ ὅλον δραχμάς			36327	60

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἰανουαρίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης

Α. Πάϊκος.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Οἰκονομικοῦ κλάδου τοῦ 1850.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ ἐσώκλειστον νομοσχέδιον περὶ *συμπληρωτικῆς πιστώσεως* διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου τοῦ 1850.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἔτους 1850 ἀπέδειξαν ἀνεπαρκῆ τὰ ποσὰ τῆς πιστώσεως ἐξόδων τινῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου τῆς ὁμωνύμου χρήσεως ἀφορώντων τὸ πλεῖστον μέρος ὑπηρεσίαν ἐκτελουμένην ἐντὸς τῆς ἐνιαυσίου περιόδου. Πρὸς ἀναπλήρωσιν δὲ τοῦ ἐλλείμματος ἀναγκάζομαι σήμερον νὰ ζητήσω *συμπληρωτικὴν πίστωσιν* διὰ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔξοδα, ἀναβαίνουσαν εἰς δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα τρεῖς χιλιάδας ἑκατὸν τρεῖς καὶ λεπτὰ εἴκοσι ἕν, ἀριθμὸς 153103:21 κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα καὶ τὰ ἐν αὐτῷ προσηρτημένα *δέκα* εἰδικὰ φύλλα ἀπ' ἀριθ. 1 μέχρι 10, τὰ παριστάνοντα τὰς ὑπηρεσίας ἐκείνας διὰ τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται αὔξησις πιστώσεως.

Εἰς ἕκαστον τῶν εἰδικῶν τούτων φύλλων καταγράφονται τὰ αἴτια τῆς αὐξήσεως τῆς δαπάνης· μ' ὅλα ταῦτα ἐθεώρησα ἀναγκαῖον, χάριν ἀκριβείας, νὰ τὰ διέλθω ἐνταῦθα ἓν πρὸς ἓν ἐκθέτων ἐν ταυτῷ καὶ τοὺς λόγους τοὺς προκαλέσαντας τὴν αὔξησιν τῆς δαπάνης. Ἄρχομαι δὲ ἀπὸ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ παριστάνοντος τὸ δημόσιον χρέος

Μερος 1. Χρέος δημόσιον.

Κεφ. 2. Χρέος ἐσωτερικόν.

Ἄρθρον 2. Τόκος Ἐθν. Τραπέζης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2. τοῦ νόμου τῆς 15 Ἀπριλίου 1850 ἡ Κυβέρνησις ἐδανείσθη παρὰ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης δρ. 330000, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 12 Ἰουνίου τοῦ ἰδίου ἔτους Β. διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐπροσδιώρισε τὸν τόκον τοῦ ἀνωτέρω δανείου πρὸς 6 0/0 λογιζόμενον ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1850 μέχρι 30 Ἰουνίου 1852. Ζητεῖται ἑπομένως 9295 δραχμῶν πίστωσις ὅσα φέρει ὁ τόκος μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1850

Κεφ. 3. Συντάξεις.

Άρθρον 4. Χορηγήματα.

Ο κατὰ τὸν Νοέμβριον 1849 ἀποβιώσας Γ. Ἀνδρούτσος ἐλάμβανε χορήγησιν δρ. 232 πραγματικῶν κατὰ μῆνα, ἥτις ἀρχεῖθε ἀπὸ τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ 1850, ἕνεκα μὴ αἰτήσεως πρὸς πληρωμὴν αὐτῆς. Κατ' αἴτησιν δὲ μεταγενεστέραν τῆς οἰκογενείας του, τὸ ὑπουργεῖον βασιζόμενον εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς περὶ μεταβιβάσεως τοῦ δικαιώματος τῶν χορηγημάτων ὡς κληρονομικοῦ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀποβιωσάντων, παρεδέχθη τὴν ἐξακολούθησιν ἄνευ διακοπῆς τῆς πληρωμῆς πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποβιώντος Γ. Ἀνδρούτζου τοῦ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἀπονεμηθέντος χορηγήματος· διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀπαιτεῖται νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐνιαύσιος πίστωσις τῶν χορηγημάτων τοῦ 1850 διὰ τῆς προσθήκης δραχμῶν 2784, ὅσας φέρει τὸ χορήγημα τοῦ Γ. Ἀνδρούτσου καθ' ὅλον τὸ ἔτος πρὸς δραχμὰς 232 μηνιαίως.

Μέρος III. Ἀποζημιώσεις.

Κεφ. 5. Βουλαί.

Άρθρον 2. Βουλή.

Δραχμαὶ 260000 ἀπεράσθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν δι' ἀποζημίωσιν καὶ γραφικὰ ἔξοδα τῆς Βουλῆς τοῦ 1850 ὑπολογισθέντα ἐπὶ ἀκτὼ μόνον μῆνας κατ' ἀναλογίαν τοῦ 1849· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀνωτέρω πίστωσις τῶν δραχ. 260000 ἐξηντλήθη σχεδὸν ὁλοσχερῶς μέχρι τέλους Νοεμβρίου, ὅτε συνεπληρώθη τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἀκτὼ μηνῶν, ζητεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις 30000, αἵτινες θέλουν χρησιμεύσει διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τὰ γραφικὰ ἔξοδα τῆς Γερουσίας τὸ μετὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ Νοεμβρίου περίσσευμα τῆς πιστώσεως ἐν δραχμαῖς περίπου 40000 θέλει ἐπαρκέσει μέχρι τέλους τοῦ ἔτους. Τὸ περίσσευμα τοῦτο πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν γερουσιαστῶν ἐκείνων οἵτινες, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπουργίας των, ἐλάμβανον τὸν μισθὸν τῆς θέσεώς των, καὶ ἀπὸ τὴν ἀποζημίωσιν ἐκείνων ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι, ἔχοντες στρατιωτικὸν βαθμὸν ἢ διατελοῦντες ὑπάλληλοι, λαμβάνουν μόνον τὸ ὑπερβάλλον.

Μέρος IV. Γενικὴ ὑπηρεσία.

Κεφ. 6. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.

Άρθρον 1. Προσωπικόν.

Εἰς τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὸ 1850 μισθὸς γενικοῦ γραμματέως δὲν περιέχεται. Τοῦτον

δὲ διορισθέντος τὴν 18 Αὐγούστου, ἀπαιτεῖται αὔξησις πιστώσεως κατὰ δραχ. 444 πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας του μέχρι τέλους τοῦ ἔτους πρὸς δρ. 100 κατὰ μῆνα.

Κεφ. 8. Ταμεῖα.

Άρθρον 5. Μεταλήψεις δημοσίων χρημάτων.

Τῆς ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς τῶν δημοσίων χρημάτων ἡ δαπάνη κατὰ μὲν τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχμὰς 8000, κατὰ δὲ τὸ 1849 εἰς δραχμὰς 11000 περίπου. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ 1850 δὲν συνεκεντρώθησαν εἰσέτι εἰς τὰ βιβλία, μ' ὅλα ταῦτα, ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ 1849 καὶ ὡς ἐκ τῆς συνεχοῦς καὶ ἐκ διαλειμμάτων γινομένης κατὰ τὸ 1850 συγκεντρώσεως τῶν δημοσίων χρημάτων εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον, πρὸς ἀπάντησιν τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ πληρωμῶν, εἰκάζεται, ὅτι τὸ ἔξοδον τοῦτο θέλει ἴσως ὑπερβῇ τὸ περυσινόν, διὸ καὶ ζητεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. 4000 πλέον τῆς ἀρχικῆς συνισταμένης εἰς δρ. 8000.

Μέρος V. Ἔξοδα διοικήσεως. κλπ.

Κεφ. 16. Χαρτόσημον.

Άρθρ. 3, 4 καὶ 5.

Σύμφωνα μὲ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ 1849 ζητεῖται αὔξησις πιστώσεως κατὰ δρ. 1500 τοῦ ἐκ δρ. 3500 δι' ἀποστολὴν καὶ παραλαβὴν χαρτοσήμου ἀρχικοῦ ποσοῦ, καθὼς καὶ κατὰ δρ. 1500, τοῦ ἐκ δρ. 3500 ἐπίσης διὰ ποσοστὰ ποινικῶν τελῶν χαρτοσήμου.

Διὰ δικαιώματα καὶ προμήθειαν χαρτοσήμου τοῦ 1849 ἐσημειώθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν δρ. 160000, εἰς τὰς ὁποίας προσετέθησαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 29 Μαΐου 1850 δρ. 60000 φέρουσαι ὁμοῦ δρ. 220000· πραγματικῶς δὲ ἐπληρώθησαν πλέον τῶν 320000. Σημειωτέον δέ, ὅτι εἰς αὐτὰς περιέχεται καὶ τὸ πρότερον ἀνήκον εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ ἐπὶ πιστώσει ἐνσήμου χάρτου, τὸν ὁποῖον μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ περὶ μισθοδοσίας αὐτῶν νόμου τῆς 29 Ἰανουαρίου 1849 παρέδωκαν εἰς τὰ ταμεῖα, καὶ ἐπομένως τὸ ἥμισυ τοῦτο κατελογίσθη εἰς τὰ ἔξοδα.

Κατὰ τὸ 1850 τὰ δικαιώματα καὶ ἡ προμήθεια χαρτοσήμου ὑπελογίσθησαν εἰς δρ. 180000, ἤτοι κατὰ δραχ. μὲν 20000 πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τοῦ 1849, διότι ἐπαρατηρήθη, ὅτι αἱ 160000 δὲν ἤθελον ἐπαρκέσει καθὼς δὲν ἐξήρκεσαν καὶ διὰ τὸ 1849, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς δαπάνης τοῦ αὐτοῦ ἔτους, διότι τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ δὲν ἦσαν γνωστὰ

κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850.

Βασιζόμενος ἤδη εἰς αὐτὰ καὶ εἰς τὰ ἄχρι τοῦδε γνωστὰ τοῦ 1850, ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ζητήσω αὔξησιν πιστώσεως κατὰ δραχ. 60000, ὑπολογιζομένης τῆς δαπάνης τοῦ 1850 εἰς δραχ. 240000, ἀντὶ τῆς ἐκ δρ. 32001 0 καὶ ἐπέκεινα τοῦ 1849 μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ ἔξοδον τοῦτο θέλει πραγματοποιηθῆ κατὰ λόγον τοῦ εἰσοδήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πληρόνεται δικαίωμα ἢ προμήθεια. Τὸ ὅλον τοῦ κεφαλαίου δρ. 63000.

Κεφ. 19. Δάση.

Ἄρθρον 1 Προσωπικόν.

Κατὰ τὸ περὶ κρατήσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων Βασ. διάταγμα τῆς 31 Μαρτίου 1843 ὁ μισθὸς τοῦ γραμματέως τῆς ἐπὶ τῶν διαφιλονεικουμένων δασῶν *ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς* ἀπεράσθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς δρ. 188 κατὰ μῆνα.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοῦ νόμου τῆς ά. Φεβρουαρίου 1850 κατηργήθη ἡ κράτησις ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, ζητεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. 132 διὰ τὴν διαφορὰν τῆς μισθοδοσίας του ἐκ δρ. 12 μηνιαίως ἀπὸ ά. Φεβρουαρίου λογιζομένην.

Κεφ. 22 Κτημάτων διοίκησις.

Ἄρθρον 8 Δικαστικὰ καὶ Δικηγορικά.

Διὰ δικηγορικὰ καὶ δικαστικὰ ἔξοδα τοῦ 1849 ἐσημειώθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους ἐκείνου δρ. 16000, εἰς τὰς ὁποίας προσετέθησαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 29 Μαΐου 1850 δρ. 12578:20 φέρουσαι ὁμοῦ πίστωσιν ἐκ δρ. 28578:20, ἥτις καὶ ἐξηντλήθη ὁλοσχερῶς. Διὰ τὸ 1850 ἐσημειώθησαν δραχ. 25000, αἵτινες δὲν ἐξήρκεσαν πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν ἐξόδων· ζητεῖται λοιπὸν συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δρ. 9000 διὰ νὰ πληρωθῶσι τὰ ἄχρι τοῦδε καθυστερούμενα φέροντα δρ. 6300, καὶ ὅσα ἄλλα παρουσιασθῶσι μετὰ ταῦτα ἀναγόμενα εἰς τὸ 1850 καὶ ὑπολογισθέντα ὡς ἔγγιστα εἰς δραχμὰς 2700.

Μέρος VI. Διάφοροι πληρωμαί.

Κεφ. 23. Ἐπιστροφαὶ χρημάτων.

Δι' ἐπιστροφὴν φόρων καὶ ἄλλων δημοσίων εἰσοδημάτων εἰσπραττομένων ἐντὸς ἑκάστου ἔτους ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου χρήσεως εἶχον σημειωθῆ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1849 δρ. 4000. Τὸ ἔξοδον τοῦτο δὲν ἐπανελήφθη ἐκ παραδρομῆς εἰς τὸν τοῦ 1850, διὸ ζητεῖται ἤδη πίστωσις ἐκ δρ. 5000 δι' ἀπόδοσιν φόρων καὶ ἄλλων δικαιωμάτων τοῦ 1850, ἀναβαλλομένην ἕνεκα ἐλλείψεως πιστώσεως.

Κεφ. 24. Ἀποζημιώσεις γενικαί.

Τοῦ 1849 αἱ ἀποζημιώσεις δυνάμει δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀνέβησαν εἰς δραχμὰς 24000 περίπου· διὰ τὸ 1850 ἐχορηγήθη πίστωσις ἐκ δρ. 40000, ἥτις ἐξηντλήθη ὁλοσχερῶς μὲ ὑπέρβασιν δραχμῶν 2619:75, τῶν ὁποίων ζητεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις διὰ νὰ καλυφθῇ ἡ γενομένη ὑπέρβασις.

Ἀποζημιώσεις εἰδικαί.

Πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ὑποστρατήγου Τζανετάκη Γρηγοράκη, ἕνεκα μισθῶν καὶ ἐξόδων παρ' αὐτοῦ πληρωθέντων εἰς τοὺς παρὰ τοῦ ἰδίου στρατολογηθέντας ἐθνοφύλακας λόγῳ δημοσίου ἀσφαλείας, ἐσημειώθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 δρ. 4500 διὰ κεφάλαιον, δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τόκον πρὸς 12 τοῖς 0/0 ἀπὸ 24 8βρίου 1849 λογιζόμενον κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, ἀντὶ δὲ δρ. 4500 ἐπληρώθησαν δραχ. 5780.85, οἷον δρ. 1280:85 πλέον τῆς πιστώσεως, διότι ὁ ἐπὶ 4200 δραχμῶν τοῦ κεφαλαίου ἐπιδικασθεὶς τόκος πρὸς 12 0/0 ἐπληρώθη ὄχι ὡς κατὰ λάθος ἐσημειώθη ἀπὸ 24 8βρίου 1849, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ά. Ἀπριλίου 1847 κατὰ τὴν ἀπὸ 13 Αὐγ. 1849 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν ὑπ' ἀριθ. 6039. Τῆς διαφορᾶς ταύτης τῶν δρ. 1280:85 ζητεῖται ἐπίσης συμπληρωτικὴ πίστωσις διὰ νὰ καλυφθῇ ἡ ὑπέρβασις.

Ζητεῖται ἐπὶ τέλους συμπληρωτικὴ πίστωσις.

ά. Διὰ τὴν εἰς τὸ ἔτος 1850 ἀνήκουσαν δεκάτην καὶ τελευταίαν δόσιν τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς τὴν χήραν Βαρνακιώτην διὰ τὸ ἐνοίκιον τῶν πρὸς τὸν σύζυγόν της παραχωρηθέντων μέν, ἐνοικιασθέντων δὲ μετὰ ταῦτα ἐπὶ δεκαετίᾳ παρὰ τοῦ δημοσίου 4 ἐθνικῶν κατὰ τὸ Αἰτωλικὸν περιβολίων, καὶ τὰ ὁποῖα περιελθόντα δικαστικῶς εἰς τὴν κατοχὴν αὐτοῦ πρὸ τῆς λήξεως τῆς δεκαετοῦς ἐνοικιάσεως ἐπεστράφησαν αὐτῇ τὴν 15 Ἀπριλ. 1850, διὸ καὶ ἡ παροῦσα τελευταία δόσις ἠλαττώθη ἀπὸ δρ. 3401:89 εἰς δρ. 3317.

β'. Διὰ τὸ ἀνῆκον εἰς τὸ ἔτος 1850 δεύτερον τριτημόριον τῆς ἐκ δρ. 66691:83 ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν νόμον τῆς 28 Μαΐου 1849 πρὸς τοὺς Μ. Α. Τσαμαδὸν, Α. Τσαμαδὸν, Δ. Τσαμαδὸν καὶ Β. Βουδούρην διὰ τὸ τίμημα τοῦ παρ' αὐτῶν κατὰ τὸ 1831 πρὸς τὴν τότε Κυβέρνησιν πωληθέντος καὶ μὴ πληρωθέντος πλοίου των ἡ *Ἀθηνᾶ* δρ. 22230:61. Τὸ ὅλον τοῦ κεφαλαίου δρ. 29448:21.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Φεβρουαρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ,

Πίναξ συμπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου τοῦ 1850.

Κεφ.	Ἀριθ.	Ὑπηρεσία.	Κατ' ἄρθρον.		Κατὰ Κεφάλαιον.		Κατὰ Μέρος.	
		Μέρος Ι'. Χρέος Δημόσιον. Κεφ. Β'. Χρέος ἐσωτερικόν.						
2	2	Τόκος Ἐθνικῆς Τραπέζης	9295	·	9295	·		
		Σύνταξις.						
3	4	Χορηγήματα εἰς λογ. παλαιοῦ χρέους.	2784	·	2784	·	12079	·
		Μέρος ΙΙΙ. Ἀποζημιώσεις. Κεφ. Ε'. Βουλευτικὰ Σώματα.						
5	1	Βουλή.	30000	·	30000	·	30000	·
		Μέρος ΙΥ. Γενικὴ ὑπηρεσία. Κεφ. ΙΒ'. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.						
6	1	Προσωπικόν	444	·	444	·		
		Ταμεῖα.						
8	5	Ἔξοδα μεταπομπίσεως δημοσίων χρημάτων	4000	·	4000	·	4444	·
		Μέρος V. Ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιφασίας καὶ εἰσπράξ. τῶν φόρων. Κεφ. ΙΓ'. Χαρτόσημον.						
16	3	Ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς χαρτοσήμου	1500					
	4	Δικαιώματα καὶ προμήθεια χαρτοσήμου	60000					
	5	Ποσοστὰ ποινικῶν τελῶν χαρτοσήμου.	1500	·	63000	·		
		Δάσος.						
19	1	Προσωπικόν.	132	·	132	·		
		Κτημάτων Διοικήσεως.						
22	8	Δικαστικὰ καὶ διαιτητικὰ δικαιώματα	9000	·	9000	·	72132	·
		Μέρος VI. Διάφοροι πληρωμαὶ καὶ ἔκτακτα ἔξοδα.						
23		Ἐπιστροφαὶ χρημάτων.			3000			
24		Ἀποζημιώσεις			29448	21	34448	21
							153103	21

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Μέρος Γ'. Διάφοροι πληρωμαὶ κλπ. Κεφ. ΙΔ'. 1850.

24		Ἀποζημιώσεις Γενικαί. Ἐδ. δ'.					
		Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐνταῦθα δικαστικῶν ἀποφάσεων πληρωθέντων καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ ἐκ δρ. 40000	2649	75	2649	75
		Εἰδικαί. Ἐδ. ε'				
		Ὅσα ἐπληρώθησαν πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 4500 εἰς τὸν ὑποστράτηγον Τσανιτάκην Γρηγοράκην διὰ κεφάλαιον, τόκον καὶ δικαστικὰ ἔξοδα λόγῳ ἀποζημιώσεως μισθῶν καὶ ἐξόδων παρ' αὐτοῦ πληρωθέντων εἰς τοὺς παρὰ τοῦ ἰδίου στρατολογηθέντας ἐθνοφύλακας διὰ τὴν δημόσιον ἀσφάλειαν, λογιζομένου τοῦ τόκου ἐπὶ τῶν 4200 δραχμῶν τοῦ κεφαλαίου πρὸς 12 ο/ο ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1847, κατὰ τὴν ἀπὸ 13 Αὐγούστ. 1849 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ὑπ' ἀριθ. 6039 καὶ ὄχι ἀπὸ 21 Ὀκτωβρίου 1849, ὡς κατὰ λάθος ἐσημειώθη εἰς τὸν προϋπολογισμόν . .	1230	85		
		Διὰ τὸ ἀνῆκον εἰς τὸ 1850 δεύτερον τριτημόριον τῆς ἐκ δρ. 66691:85 ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς Μ. Α. Τσαμαδὸν, Α. Τσαμαδὸν, Α. Τσαμαδὸν καὶ Β. Βουδούρην, κατὰ τὸν νόμον τῆς 28 Μαΐου 1849, διὰ τὸ τίμημα τοῦ παρ' αὐτῶν κατὰ τὸ 1831 πωληθέντος πρὸς τὴν τότε Κυβέρνησιν καὶ μὴ πληρωθέντος πλοίου των, ἡ Ἀθηνᾶ	22230	61		
		Διὰ τὴν ἐκ δρ. 3401:80 δεκάτην καὶ τελευταίαν δόσιν τῆς πρὸς τὴν χήραν Βερνακιώτη ἀποζημιώσεως, διὰ τὸ ἐνοίκιον τῶν κατὰ τὸ Αἰτωλικὸν τεσσάρων ἐθνικῶν περιβολίων τῶν πρὸς τῶν σύζυγόν της παραχωρηθέντων καὶ μετὰ ταῦτα ἐνοικιασθέντων ἐπὶ δικαιτίᾳ παρὰ τοῦ δημοσίου, καὶ τὰ ὁποῖα περιελθόντα ἤδη δικαστικῶς εἰς τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ἐπεστράφησαν αὐτῇ πρὸ τῆς λήξεως τῆς δεκαετοῦς ἐνοικιάσεως τὴν 15 Ἀπριλ. 1850, διὸ καὶ ἡ δόσις τοῦ 1850 ἠλαττώθη εἰς δραχμὰς (Βασ. Διάταγ. τῆς 19 Φεβρουαρ. 1850)	3317			
			26828	46	2649	75
					26828	46
		Τὸ ὅλον Δρ. ·			29448	21

2		Μέρος Γ'. Χρέος Δημόσιον. Κεφ. Β'.		
		Χρέος εσωτερικόν.		
	2	Τόκος τῆς ἐθν. τραπέζης.		
		Ὅσα φέρει ὁ τόκος πρὸς 6 0/0 λογιζόμενος κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 12 Ἰουνίου 1850, ἐπὶ δρ. 330000, τὰς ὁποίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τῆς 15 Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐδάνεισε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ ἡ ἐθν. τράπεζα ἀπὸ 15 Ἰουλίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1850 ἤτοι μῆνας 5 1/2	9295	9295
3		Μέρος Γ'. Χρέος δημόσιον. Κεφ. Β'.		
		Συντάξεις.		
	4	Χορηγήματα.		
		Διὰ τὴν ἐκ δρ. 232 μηνιαίαν πραγματικὴν χορήγησιν τοῦ κατὰ τὸν Νοέμβριον 1849 ἀποβιώσαντος Γ. Ἀνδρούτζου, μὴ περιεχόμενον μὲν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 πληρωνόμενον δὲ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, κατὰ τὴν περὶ μεταβιβάσεως τῶν χορηγημάτων ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς	2784	2784
5		Μέρος ΙΙΙ. Αποζημ. βουλευτικῶν. σωμάτων. Κεφ. V.		
	1	Βουλευτικὰ σώματα.		
		Βουλή.		
		Πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν κυρίων βουλευτῶν καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ γραφείου κατὰ τὸ ἔτος 1850, τὰ ὁποῖα εἶχον ὑπολογισθῆ ἀρχικῶς ἐπὶ 8 μόναν μῆνας. .	30000	30000

6		Μέρος ΙV. Γενικὴ ὑπηρεσία. Κεφ. ΙΒ'.		
	1	Κεντρικὴ ὑπηρεσία.		
		Προσωπικόν.		
		Διὰ τὸ ἐκ δρ. 100 μηνιαῖον ἐπιμίσθιον τοῦ γενικοῦ γραμματέως μὴ περιεχόμενον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1850, καθ' ἣν οὗτος ἔδωκε τὸν ὅρκον μέχρι τέλους τοῦ ἔτους . .	444	444
8		Μέρος ΙV. Γενικὴ ὑπηρεσία. Κεφ. ΙΒ'.		
	5	Ταμεῖα.		
		Μετακόμισις δημ. χρημάτων.		
		Ὅσα ἀπαιτοῦνται ὡς ἔγγιστα πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δρ. 8000 δι' ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς τῶν δημοσίων χρημάτων κατὰ τὰ ἄχρι τοῦδε ἀποτελέσματα τοῦ 1850 καὶ τοῦ 1849.	4000	4000
16		Μέρος V. Ἔξοδα διοικήσεως, εἰσπρᾶξ. καὶ εἰσπράξ. τῶν φόρων. Κεφ. ΙΓ'.		
	3	Χαρτόσημον.		
		Ἐπιστολὴ καὶ παραλαβὴ χαρτοσήμου.		
		Ὅσα ἀπαιτοῦνται ὡς ἔγγιστα πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 3500 κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ 1849 καὶ τὰ ἄχρι τοῦδε τοῦ 1850 . . .	1500	
	4	Δικαιώματα καὶ προμήθειαι.		
		Ὡσαύτως πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δρ. 180000 ὡς ἀνωτέρω. . .	60000	
	5	Ποσοστὰ ποιν. τελῶν χαρτοσήμου.		
		Ὡσαύτως πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δρ. 3000 ὡς ἀνωτέρω. . . .	1500	63000

19	1	Μέρος V. Ἔξοδα διοικ. ἐπιστ. καὶ εἰσπράξ. τῶν φόρων. Κεφ. ΙΓ'. Δάση. Προσωπικόν. Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας τοῦγραμματέως τῆς ἐπὶ τῶν δασῶν *ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς*, σημειωθείσης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς δρ. 188 κατὰ μῆνα, ἀντὶ δρ. 200 κατὰ τὸν νόμον τῆς ά. Φεβρουαρίου 1850 περὶ καταργήσεως τῆς κρατήσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, διαφορὰ δρ. 12 φέρουσα ἀπὸ ά. Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους	132	132
22	8	Μέρος V. Ἔξοδα διοικ. ἐπιστ. καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων. Κεφ. ΙΓ'. Κτημάτων διοίκησις. Δικαστικὰ καὶ δικηγορικὰ δικαιώματα. Πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν δικηγόρων Σ. Πήλικα καὶ Γ. Κοκκίνου ὑπερασπισάντων τὸ δημόσιον εἰς τὴν μετὰ τοῦ Θ. Μαρκάκη δίκην περὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀντιποιουμένων οἰκοπέδων, ἐφ' ὧν ᾠκοδομήθησαν τὸ τελωνιακὸν καὶ τὰ ἄλλα δημόσια κατὰ τὸν Πειραιᾶ καταγήματα ἐξ ἡμισείας	600	
		Ὅσα ἀπαιτοῦνται πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 25000 διὰ δικαστικὰ, δικηγορικὰ καὶ ἄλλα τοῦ 1850 καθυστερούμενα, καὶ ὅσα τοιαῦτα δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν ὡς ἔγγιστα ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ ἔτος	8400	9000
23		Μέρος ΣΤ'. Διάφοροι πληρωμαὶ καὶ ἔκτακτα ἔξοδα. Κεφ. ΙΔ'. Ἐπιστροφαὶ χρημάτων. Διὰ ἐπιστροφὰς φόρων καὶ ἄλλων δημοσίων εἰσοδημάτων τῆς χρήσεως 1850 εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ ἔτους, καὶ ἐπιστραφησόμενα	5000	5000

Προσελθὼν ἐπίσης ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροπολογίας τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Συνελθοῦσα ἡ ἐπὶ τοῦνομοσχεδίου περὶ τροπολογίας τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ, καὶ διελθοῦσα αὐτὸ μετ' ἐπιστασίας παρετήρησεν, ὅτι αἱ εἰσαγόμεναι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου τροπολογίαι δὲν ἀποβλέπουν εἰμὴ τὴν τακτικὴν καὶ ἔγκαιρον ἐνέργειαν τῶν καθηκόντων τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων καὶ τὴν ἀπορυγὴν πάσης εἰς τὸ μέλλον ὀλιγωρίας καὶ διαστροφῆς, χωρὶς ἐκ τούτων νὰ προσβληθῇ οὐδόλως ἡ ἀκεραιότης τῶν δικαιωμάτων ὅσα χορηγεῖ ὁ τροπολογούμενος νόμος· διότι καὶ ἡ διατασσομένη διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἀνάθεσις εἰς τοὺς νομάρχας τῆς ἐκλογῆς τῶν ἑνόρκων, καὶ τῆς κατὰ δήμους διανομῆς τῶν ἐπαρχιακῶν φόρων καὶ νεοσυλλέκτων, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ταυτίζεται μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 58 καὶ 61 τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ ὁ ἐπαρχιακὸς προϋπολογισμὸς, καὶ ἡ διανομὴ τῶν φόρων καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν ὁρκωτῶν ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ νομάρχου, τότε μόνον δύναται νὰ γίνῃ ὅταν κατασταθῇ ἀκατόρθωτος ἡ ἐνέργεια ἀπὸ τοὺς ἐπαρχιακοὺς συμβούλους τῶν διαγραφομένων εἰς τὸ μνησθὲν ἄρθρον καθηκόντων, εἴτε διότι δὲν συνῆλθον οὗτοι, εἴτε διότι συνελθόντες δὲν ἐξεπλήρωσαν αὐτὰ, εἴτε διότι πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν ἐπῆλθεν ἡ προβλεπομένη ἀπὸ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου διάλυσις, ὅτε κατεπειγόντως ἀπαιτεῖται ἡ ἐνέργεια αὐτῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεων ἐνδιαφερουσῶν κατὰ μείζονα λόγον τὴν κοινωνίαν· ὅτι εἰς περίστασιν καθ' ἣν πρόκειται ν' ἀποφασίσῃ τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον κατὰ τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου περὶ ἀποκλείσεως τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβούλου τοῦ ὑποπεσόντος εἰς τὰς διαγραφομένας κατὰ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 ἐλλείψεις, ἡ περὶ ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ τῆς ψηφισθείσης ποινῆς ἀποκλείσεως ἢ ἀποβολῆς κατὰ τὸ ἄρθ. 6, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν τὸ εἰσελθὸν εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ ἐπιλαχὸν μέλος ὡς ἔχον ἐκ τῆς περὶ τούτου ἀποφάσεως ἄμεσον ἴδιον συμφέ-

Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . .	Ζαννῆς Μαρχαγιάς . . . .
Νικόλ. Μοσχούλας . . N.	Μιχαὴλ Σολομός . . . N.
Γεώργ. Α. Ῥάλλης . . N.	Εὐστράτιος Παρίσης . . N.
Νάκος Πανουριᾶς . . . N.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . N.
Παπακώνστας Τσαμάλας N.	Δημήτριος Δρύσος . . . N.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης N.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος .
Δημ. Κουμανιώτης . . . N.	Κ. Πονηρόπουλος . . . N.
Σιδέρης Πράτσικας . . N.	Ἀναγνώστ. Παπατσώρης N.
Παν. Πατρινός	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . O.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου O.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . .
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . N.	Α. Κιζάνης . . . . .
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος . N.	Ἰωάννης Δημιανός . .
Κωνστ. Δαρειώτης . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . .
Ἰω. Γεωργαρᾶς . . . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . .
Γ. Νικολάου . . . . N.	Δημήτριος Μητσάκης . O.
Δημήτριος Χρηστίδης . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . O.
Ἀνδρέας Μάμουκας . . N.	Χρῆστος Κιτίδης . . . O.

Ἀναγνώσθη ἔπειτα καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς Λοκρίδος διὰ τὸν δεύτερον αὐτῆς βουλευτὴν ἔκθεσις τοῦ τμήματος, ἔχουσα οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Τὸ τέταρτον τμῆμα ἐπεξεργασθὲν ἅπαντα τὰ πρακτικὰ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς τοῦ δευτέρου βουλευτοῦ τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, ἐκθέτει, ὅτι αὕτη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ στείλῃ δύο βουλευτὰς ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ της· ὅτι εἰς τὴν πρώτην ἐκλογὴν ἐκ τῶν ἐκλεχθέντων ὁ εἷς, ἤτοι ὁ κύριος Ἀνδρόνικος Παΐκος, ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς βουλῆς ὡς μὴ ἔχων τὰ νόμιμα προσόντα τοῦ βουλευτοῦ, καὶ διὰ τὴν ἐπαναληπτικὴν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς, ἐψηφοφόρησαν 3714, ἐξ ὧν ὑπὲρ μὲν τοῦ Λάμπρου Ἀλεξάνδρου Εὐμολπίδου 3703, λαβόντος τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, ὑπὲρ δὲ τοῦ Λουκᾶ Στεφάνου 10 καὶ ὑπὲρ τοῦ Λέκα Στεφάνου 1. ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ψηφοφορίας οὐδαμοῦ ἐνστασις ἐγένετο, καθὼς καὶ μετ' αὐτὴν, καὶ ὅτι ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ αὕτη περιβάλλεται μὲ ὅλους τοὺς νομίμους τύπους. Διὰ ταῦτα γνωμοδοτεῖ, ἵνα θεωρηθῇ ὑπὸ τῆς βουλῆς ἡ δευτέρα ἐνεργηθεῖσα βουλευτικὴ ἐκλογὴ Λοκρίδος ἔγκυρος, καὶ κατὰ συνέπειαν κηρυχθῇ ὑπὸ τῆς βουλῆς νόμιμος βουλευτὴς αὐτῆς δεύτερος ὁ κύριος Λάμπρος Ἀλεξάνδρου Εὐμολπίδης, ὡς ἔχων τότε ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν καὶ τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1851.

Ὁ Εἰσηγητὴς Α. Παπαδημητριάδης.

Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης καὶ ἐπὶ ταύτης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὰ νόμιμα τῆς ἐκλογῆς κατὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει ὑπάρχοντας λόγους, καὶ βουλευτὴς δεύτερος τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος ἐκηρύχθη ὁ Κ. Λάμπρος Α. Εὐμολπίδης.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ἀξελὸν καὶ Σ. Κοπανίτσαν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ὁδοποιΐας, ναὶ, ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινὸς . . .	Κωνστ. Γριβογεώργης . .
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος N.	Α. Πετροπουλάκης . . N.
Δημήτριος Γιαννούλης .	Πέτρος Ζαννετάκης N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . .	Βασίλειος Σκαλτσοδήμος N.
Πέτρος Καμπάνης . .	Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου N.
Δημήτριος Τσόκρης . . .	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . .	Ἰωσ. Εὐγενίδης . . . . N.
Γεώργιος Τσόκρης . . .	Ἀνδρέας Πέπας . . . N.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Σταμάτιος Μήτσας . . .
Γεώργιος Σκοῦρος . . N.	Γεώργιος Βελῆς . . . N.
Σταῦρος Βλάχος . . . N.	Δημήτριος Ζώτος . . . N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς .	Γεώργιος Ἰω. Γκολφάσης N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Μιχαὴλ Σισίνης . . . . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . N.	Λύσανδρος Βιλαέτης . .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . N.	Στέφ. Στεφανόπουλος . . N.
Παναγιώτης Λαζαρῆς .	Ἀνδρέας Λιγγρενὸς . .
Θεόδωρος Γρίβας . . . N.	Σπῦρος Μέλιος . . . .
Σταῦρος Γρίβας . . . . N.	Ἰωάννης Κλίμακας . . N.

Π. Ζάνος . . . . . .
Γρηγόριος Κορφιωτάκης N.
Γεώργιος Πιρωτὴς . . N.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς . N.
Ἰωάννης Βάχλας . . . N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . N.
Βελισ. Νικολαΐδης . . N.
Πέτρος Δελιγιάννης . . N.
Νικόλαος Μπούκαυρας . N.
Λάμπρος Ῥοΐλὸς . . . N.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος N.
Νικόλαος Δελιγιάννης . .
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος .
Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος .
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος N.
Ἐμ. Καραμάνος . . .
Νικόλ. Ματθαίου . . . N.
Ἀναγν. Κοντάκης . . . N.
Ἐμ. Μελετόπουλος . . N.
Σ. Κοπανίτσας . . . N.
Ἀν. Κορφιωτάκης . . . N.
Παρασκ. Ματάλας . .
Στάμος Μαυροδῆμος .
Ἰλίας Δωΐλας . . . N.
Θεόδωρος Πετρινὸς . .
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .
Παναγιώτης Βάρβογλης .
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος N.
Ἀναγ. Δεδόπουλος . . N.
Νικόλαος Μπούτουνας .
Δημήτριος Σακελλαριάδης
Γεώργιος Γουλιμᾶς . . N.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . .
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . N.
Κωνστ. Προβιλέγιος . N.
Ἐμ. Μοδινὸς . . . . N.
Δημ. Δημητρακόπουλος .
Γεώργ. Κάνδυας . . . N.
Φραγκίσκος Μαῦρος . . .

Ἰωάννης Φαρμάκης . . N.
Α. Παπαδημητριάδης . N.
Ν. Σισμάνης . . . . N.
Κωνστ. Ἄξελὸς . . . . N.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος
Νικόλ. Πιεράκος . . . N.
Γρηγ. Πατριαρχέας . . N.
Σταῦρος Καπετανάκης . N.
Δημ. Πικουλάκης . . .
Χαράλ. Χριστόπουλος . N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . .
Νικόλαος Μοσχούλας . N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης . N.
Νάκος Πανουργιᾶς . . N.
Παπᾶ κώστας Τσαμάλας N.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης N.
Δημήτριος Κουμανιώτης N.
Σιδέρης Πράτσικας . N.
Παν. Πατρινὸς . . . .
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου N.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου N.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος N.
Κωνς. Δαρειώτης . . .
Ἰω. Γεωργάρας . . . N.
Γ. Νικολάου . . . . N.
Δημήτριος Χρηστίδης . .
Ἀνδρέας Μάμουκας . . N.
Ζανῆς Μαραγκὸς . . . .
Μιχαὴλ Σολομός . . . N.
Εὐστράτιος Παρίσης . . N.
Ἰωάννης Σαγρέδος . . N.
Δημήτριος Δρόσος . . N.
Δημήτριος Πολυχρονόπουλος
Κυριάκος Πονηρόπουλος N.
Ἀναγνωσ. Παπατσώρης . N.
Γεώργιος Ι. Στάϊκος . .
Ἀθανάσιος Καστανᾶς . .
Α. Κιζάνης . . . . .
Ἰωάννης Δαμιανὸς . . .

Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . N.
Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς . . N.
Δημήτριος Μητσάκης . N.
Γεώργιος Ἀποστολίδης . N.
Χρῆστος Κικίδης . . . N.

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ 1 ἄρθρον, ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ διὰ τῶν ὁδῶν συγκοινωνία ὑπῆρξε πάντοτε ἓν τῶν κυρίων μέσων, δι' οὗ καὶ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἀναπτύσσονται οἱ λαοί, ἀλλ' ὅταν προκειμένου ἤδη περὶ ὁδοποιίας, ἐπιβάλλωνται εἰς τοὺς κατοίκους βάρη ἀνώτερα τῶν δυνάμεών των, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ θελήσῃ τὸ σῶμα νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ οὐδέποτε ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου. Ὁ φόβος δὲ οὗτος καθίσταται πιθανώτατος, καθ' ὅσον, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, εἰς μὲν τὴν κυβέρνησιν ἐπιβάλλεται τὸ 1/4 τοῦ ἐκ τῆς ὁδοποιίας βάρους, εἰς δὲ τοὺς κατοίκους, ἐξαντληθέντας ἀπὸ δεινὸν καὶ πολυχρόνιον πόλεμον, τὰ 3/4 τοῦ τοιούτου βάρους, ὥστε ταχέως ἀπαυδήσαντες, δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι, ἐὰν ἐξετασθῶσιν αἱ διὰ τὰς τεχνικὰς καὶ προσωπικὰς ἐργασίας ἀναγκαῖαι δαπάναι, ἀπαιτοῦνται, καθ' ὃν ἔκαμεν ὑπολογισμόν, δι' ἑκατέραν τούτων ἀνὰ 2 1/2 ἑκατομμύρια δραχ. κατ' ἔτος· διὸ καὶ διὰ τὴν εἰς Μέγαρα φέρουσαν ὁδὸν ἀπητήθησαν, ὡς ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις λέγει, 8,000 ἡμερομισθίων καὶ 12,000 δραχμῶν. Ἐὰν δ' ὑπολογίσῃ τις, ὅτι διὰ νὰ ἀνοιχθῶσι διώρυγες, ἀπαιτοῦνται, ἀνὰ 20 λεπτὰ τὸ μέτρον, 24,000 δραχμῶν εἰς ἀπόστασιν ὀκτάωρον μόνον· καὶ ὅτι ἐκτὸς τούτων, προστίθενται τοσαῦται ἄλλαι διὰ τὴν ὁδὸν ταύτην ἐργασίαι, θέλομεν ἴδει ὅτι, ἐξαιρέσει τῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν, ἡ τῶν ἡμερομισθίων δαπάνη θέλει ἀναβῇ εἰς 180,000 δραχμῶν. Ἄλλως, οὐ μόνον πολλοὶ τῶν κατοίκων εἰς μακρὰς ἀποστάσεις ἀπέχοντες, δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ συναντιληφθῶσι τοῦ ἔργου, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκτιμηθῇ καὶ ἡ ὑλικὴ ἀξία ἑκάστου τῶν φορολογουμένων, ἐξ οὗ πολλοὶ θέλουσιν ἀναφυῇ καταχρήσεις, καὶ τὸ ἔργον δὲν θέλει κατορθωθῇ. Διὰ νὰ προληφθῶσι λοιπὸν ταῦτα πάντα, νομίζει συντελεστικώτερον νὰ ἐπιβληθῇ χρηματικός τις φόρος, ἑνὸς μὲν ἑκατομμυρίου ἐπὶ τῶν πολιτῶν, ἰσαρίθμως δὲ ποσότης νὰ προσδιορισθῇ ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως, καὶ ν' ἀνατεθῇ τὸ ἔργον εἰς χεῖρας στρατιωτικῶν, οἵτινες εὐμεθόδως καὶ τακτικῶς ἐργαζόμενοι, νὰ ὁλοκληρώσωσιν εἰς τῆς κοινῆς ταύτης εὐχῆς τὴν ἐκπλήρωσιν.

Πρὸς τοῦτον, παρατηρησάντων πολλῶν, ὅτι δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ οἰκεῖος τόπος τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντων, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Κατάταξις καὶ χαρακτηρισμὸς τῶν ὁδῶν.

« Ἄρθρ. 1. Αἱ ὁδοὶ τοῦ βασιλείου διαιροῦνται εἰς ἐθνικάς, ἐπαρχιακὰς καὶ δημοτικάς. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 2 ἄρθρ. μετὰ τῆς ἐφεξῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς.

« Ἡ ἐπιτροπή σας, κύριοι, ὁδηγουμένη ἀπὸ τὰ αὐτὰ ἀξιεπαινα αἰσθήματα τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὴν ταχείαν καὶ ἐπιτυχῆ πρόοδον τῆς ὁδοποιΐας, ἔκρινε κατάλληλον νὰ ὁρίσῃ τὸν ὑπέρτατον ὅρον τῆς ἐποχῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ἐγκριθῶσι διὰ Βασ. διατάγματος αἱ χαρακτηρίζουσαι τὰς ἐπαρχιακὰς καὶ δημοτικὰς ὁδοὺς τῶν ἀρμοδίων συμβούλων πράξεις, ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀφ' ἧς αὗται ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὸ ἐδάφ. β'. τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τὰς λέξεις « ἡ ἔγκρισις λαμβάνει χώραν διὰ Βασιλ. διατάγματος » ἐπρόσθεσε τὰς λέξεις « ἐντὸς τριῶν μηνῶν τὸ πολύ, ἀφ' ἧς ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τοῦ ἀρμοδίου συμβουλίου », εἰς δὲ τὸ ἐδάφ. γ'. τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἐτροποποιήθη ἡ τελευταία περίοδος οὕτως· « αἱ δημοτικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων δημοτικῶν Συμβουλίων, ὁ δὲ νομάρχης ἐπιτρέπει τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἐντὸς δύο μηνῶν τὸ πολύ, ἀφ' ἧς τῷ ὑποβληθῶσιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τοῦ συμβουλίου. » Ὁ μὲν ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπεν, ὅτι ἀποδέχεται ταύτην, εἷς δὲ τῶν βουλευτῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐν τῷ ά. ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθρου φράσις « τὰς ἐθνικὰς ὁδοὺς χαρακτηρίζει ἡ Κυβέρνησις διὰ νόμου » πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς « αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται διὰ νόμου, διότι οὐχὶ ἡ Κυβέρνησις μόνη, ἀλλ' ἡ τριπλῆ συνταγματικὴ ἐξουσία συντάττει τοὺς νόμους· ἐπίσης δ' ἐπρότεινε ν' ἀντικατασταθῇ καὶ ἡ ἐν τῷ β'. ἐδαφίῳ φράσις « προκειμένου περὶ ἐπαρχιακοῦ συμφέροντος » διὰ τῆς « ἐνῷ (λιμένι δηλ.) ὑπάρχει ἐπαρχιακὸν συμφέρον » καὶ τέλος μετὰ τὰς λέξεις « καθίσταται ὑποχρεωτικὴ εἰς ὅλας » νὰ προστεθῇ χάριν σαφηνείας καὶ ἡ λέξις « τὰς ἐπαρχίας. » Προσθέντος δὲ τοῦ ἀγορεύοντος ὅτι αἱ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τιθέμεναι προθεσμίαι εἰσὶ περιτταί, καθ' ὅσον, ἐὰν δὲν τηρηθῶσιν αὗται, οὐδεμία δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ποινή, ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι δὲν παραδέχεται οὐδεμίαν τῶν ἀνωτέρω τριῶν διορθώσεων, ἐπειδὴ διὰ μὲν τῆς πρώτης θέλει ἐξηγηθῇ ὅτι αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ πρέπει νὰ χαρακτηρισθῶσι διὰ νόμου, ἐνῷ διὰ τοῦ ἄρθρου ἐννοεῖται ὅτι εἰσάγει ἡ Κυβέρνησις διὰ νόμου τὸν χαρακτηρισμὸν παρεδέχθη τὸ 1 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτω.

τῶν ὁδῶν· διὰ δὲ τῆς δευτέρας περιορίζεται τὸ συμφέρον τῆς ἐπαρχίας εἰς μόνην τὴν μετὰ τοῦ λιμένος συγκοινωνίαν, ἐνῷ ἐνταῦθα πράκειται περὶ γενικωτέρου τῆς ὅλης ἐπαρχίας συμφέροντος· καὶ τέλος διὰ τῆς προσθήκης τῆς λέξεως « ἐπαρχίας » θέλομεν περιπέσει εἰς ματαίαν ἐπεξήγησιν, ἐνῷ ἡ φράσις εἶναι σαφής· δὲν εἶναι δὲ περιττὰ καὶ αἱ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τεθεῖσαι προθεσμίαι, καθ' ὅσον, ἂν δὲν ἐπιβάλληται ποινή, ἠθικῶς ὅμως ἡ ποινὴ κεῖται ἐπίκειται κατὰ τῶν ὑπερβαινόντων τὰς ἀνωτέρω ῥητὰς προθεσμίας.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλου ὑποστηρίξαντος ὅτι ἡ λέξις « χαρακτηρίζει » δὲν ἔχει καλῶς, διότι ὁ ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ χαρακτηρίζῃ τὰς περὶ ὧν πράκειται ἐθνικὰς ὁδούς· ὁ ὑπουργὸς διεσάφησεν ὅτι διὰ τῆς λέξεως ταύτης δὲν ἐννοεῖ ἢ ὅτι θέλει χαράξει μόνον τὰς ὁδούς, ὅτε θέλει ὑποβάλει τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι διὰ τῆς προτεινομένης φράσεως τὸ ὑπουργεῖον ὁρίζον πόσα δι' ἑκάστην ὁδὸν ἀπαιτοῦνται ἐράπαξ, εἰλικρινέστερον φέρεται, ἢ ὅτε δι' ἑκάστου προϋπολογισμοῦ ἀορίστως ἐζήτει καὶ νέαν δι' ἑκάστην ὁδὸν ποσότητα· ἀλλ' ὅτι καὶ οὕτω δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐπὶ τῆς φράσεως ταύτης προταθεῖσα τροποποίησις, καθ' ὅσον οὐ μόνον τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς Βουλῆς ἔργον εἶναι τὸ εἰσάγειν προτάσεις περὶ ὁδῶν ἐθνικῶν.

Ἐπὶ τούτοις, ἀποδεξαμένου τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τὴν τροποποίησιν ταύτην, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατά τε τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 2. Ἐθνικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτευούσας τῶν ἐπαρχιῶν ἢ πρὸς ἀλλήλας, ἢ μὲ λιμένα τινὰ τοῦ βασιλείου, ἢ μὲ πόλιν τινὰ σημαντικὴν τοῦ ὁμόρου κράτους. Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται διὰ νόμου.

Ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτευούσας τῶν δήμων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, ἢ ἄλλων διαφόρων μεταξύ των, ἢ μὲ ἐθνικήν τινα ὁδόν, ἢ μὲ λιμένα τινά, προκειμένου περὶ ἐπαρχιακοῦ συμφέροντος. Τὰς ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς χαρακτηρίζει τὸ ἀρμόδιον ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἔγκρισις λαμβάνει χώραν διὰ Β. διατάγματος ἐντὸς τριῶν μηνῶν τὸ πολύ, ἀφ' ἧς ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τοῦ ἀρμοδίου συμβουλίου. Ἡ κατασκευὴ ἐπαρχιακῆς τινος ὁδοῦ, διερχομένης διὰ πολλῶν ἐπαρχιῶν, καθίσταται ὑποχρεωτικὴ εἰς ὅλας, ἅμα παραδεχθῇ ὑπὸ τῶν

πλειοτέρων ἐπαρχιακῶν συμβουλίων· ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἀποφασίζει ἡ Κυβέρνησις.

Δημοτικαὶ ὁδοὶ καλιστάμεναι πρὸς χρῆσιν ἑνὸς δήμου εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰ χωρία αὐτῶν μεταξύ των, ἢ μὲ τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, ἢ μὲ ἐθνικὴν, ἢ ἐπαρχιακήν τινα ὁδὸν, ἢ μὲ ἄλλα τινὰ καταστήματα κείμενα ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου καὶ ἀφορῶντα τοπικὰ ἢ δημοτικὰ συμφέροντα. Αἱ δημοτικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δημοτικῶν συμβουλίων, ὁ δὲ νομάρχης ἐπιφέρει τὴν ἔγκρισίν του ἐντὸς δύω μηνῶν τὸ πολὺ, ἀφ' ἧς τῷ ὑποβληθῶσιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τοῦ συμβουλίου.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάτερον ἀναστάσεως ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 3. Ἡ κατασκευὴ τῶν οὕτω χαρακτηριζομένων ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν ἢ δημοτικῶν ὁδῶν καθίσταται ὑποχρεωτικὴ εἰς τὸ δημόσιον, τὰς ἐπαρχίας καὶ τοὺς δήμους, ἐφ' ὅσον εἰς ἕκαστον ἀνήκει, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ κατασκευῆς τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρον. 4. Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ θέλουν κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τοῦ δημοσίου καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν αὐταὶ θέλουν διέρχεσθαι.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 5 ἄρθρου ἐπροτείνέ τις νὰ μεταβληθῇ ἡ περίοδος « αἱ γνῶμαι τῶν συμβουλίων τούτων κλπ. » πρὸς πλειοτέραν σαφήνειαν εἰς « τὰ δὲ ἐπαρχιακὰ συμβούλια γνωμοδοτοῦσι περὶ τῆς καταλληλότητος τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ δι' ἐκθέσεως ἠτιολογημένης. »

Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη κατὰ τὴν ἀνωτέρω τροποποίησιν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως ἔχον, ὡς ἑρεξῆς·

«Ἄρθρον 5. Ἡ περὶ κατασκευῆς ἐθνικῆς τινος ὁδοῦ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως θέλει προηγουμένως κοινοποιεῖσθαι πρὸς τὰ ἁρμόδια ἐπαρχιακὰ συμβούλια, εἰς τὰ ὁποῖα θέλουν γνωσταποιεῖσθαι συνάμα καὶ αἱ πόλεις, κῶμαι καὶ τὰ χωρία, δι' ὧν αὕτη θέλει διέρχεσθαι, τὰ δὲ ἐπαρχιακὰ συμβούλια γνωμοδοτοῦσι περὶ τῆς καταλληλότητος τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ δι' ἐκθέσεως ἠτιολογημένης »

Ἐπίσης δὲ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη καὶ τὸ 6 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 6. Ἡ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν δαπάνη διαιρεῖται εἰς δαπάνην ἀντὶ τῶν κυρίως τεχνικῶν ἐργασιῶν,

καὶ εἰς δαπάνην ἀντὶ τῶν ἁπλῶν ἐργασιῶν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ὑπολογίζεται εἰς χρήματα, καὶ γίνεται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου· ἡ δὲ δευτέρα ὑπολογίζεται εἰς ἡμερομίσθια εἰς βάρος τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν αὗται διέρχονται.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 7 ἄρθρου, παρετήρησέ τις ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου διαιρεῖται ἡ ὑπὲρ τῶν ὁδῶν ἐργασία εἰς τεχνικὴν, δι' ἣν ἀπαιτοῦνται δαπάναι χρηματικαὶ, καὶ εἰς προσωπικὴν, ἀπαιτοῦσαν χειρῶν ἀντίληψιν καὶ ἀγώνων. Ἦτον δὲ ἀναγκαία ἡ τοιαύτη διαίρεσις, διότι ἐνδεὴς ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, δύναται μὲν νὰ καταβάλλῃ προσωπικοὺς πόνους, οὐχὶ ὅμως καὶ χρηματικὰς συνδρομάς. Ἐντεῦθεν πάντες οἱ καθιεροῦντες διπλᾶς ἐργασίας νόμοι εἰς μὲν τὰς κυβερνήσεις ἀναθέτουσι τὰς χρηματικὰς, εἰς δὲ τοὺς πολίτας, τὰς προσωπικὰς ἐργασίας. Ἀλλ' ἂν πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης συμβαίνῃ τοῦτο, κατὰ μείζονα λόγον ἡ κυβέρνησις ὤφειλε νὰ ἀναλάβῃ καθ' ἑαυτὴν ἅπασαν τὴν δαπάνην τῆς τεχνικῆς ἐργασίας, διὸ καὶ ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου ῥητῶς ἀναφέρεται· ἀφοῦ δὲ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπεψηφίσεν ἤδη ἡ Βουλὴ, δὲν πρέπει παλινῳδοῦσα, νὰ παραδεχθῇ ὡς ἔχει τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, καθ' ὅσον καὶ μέρος μόνον τῆς διὰ τεχνικὴν ἐργασίαν δαπάνης ἂν ἐπιβληθῇ εἰς τὸν λαὸν, οὐ μόνον ἡ κυβέρνησις δὲν χορηγεῖ τότε εἰμὴ ἁπλῆν ὑπὲρ τοῦ ἔργου ἐπιστασίαν, ἀλλ' εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ θέλωμεν νὰ μὴ περαιωθῇ ποτὲ ἡ ὑπὲρ τῆς ὁδοποιΐας ἰδέα. Διὸ συμπεραίνων ὅτι πρέπει νὰ ἀνατεθῇ πᾶσα ἡ τεχνικὴ ἐργασία εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, προτείνει νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην τό τε ἡ. καὶ ιά. ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου, ὡς ἀπαιτοῦντα δαπάνας χρηματικὰς, πρὸς δὲ, καὶ τὸ θ'. ἔτι, καθ' ὅσον ἡ θεμελίωσις τῶν ὁδῶν, ἡ πρώτη βάσις καὶ ὑπόστρωσις αὐτῶν οὖσα, ὑπάγεται εἰς τὰς τεχνικὰς ἐργασίας.

Ἀντεῖπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι τὰ ἐκ τῆς βελτιώσεως τῶν δημοσίων ὁδῶν καλὰ δὲν εἶναι ἄγνωστα, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ πᾶσα, ὡς ἀρτίως ἀπέδειξε πολὺν ὑπὲρ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ὑπηρεσίας ζῆλον, ἐπιθυμεῖ πᾶσαν νὰ χορηγήσῃ συνδρομὴν καὶ ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὁδῶν· τὰ καλὰ ὅμως κατορθοῦνται διὰ δαπάνης καὶ πόνων, καὶ πρέπει πολλαὶ νὰ καταβληθῶσι θυσίαι, διότι πολλαχοῦ τοῦ Κράτους τοιοῦται εἶναι αἱ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὁδοὶ, ὥστε πολλάκις οὐδ' ἐλεύθεροι βάρους δύνανται νὰ διέλθουν οἱ ἵπποι. Καὶ ἂν μὲν ἦσαν ἐν ἀρθονίᾳ τὰ ἐκ τῆς Κυβερνήσεως μέσα, καλὸν ἦτον νὰ ἀνελάμβανεν αὕτη ὅλα τὰ πρὸς περαίωσιν

τῶν ὁδῶν βάρη, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἀμυγανεῖ καὶ πρέπει νὰ συνεργασθῇ μετ' αὐτῆς πᾶσα τάξις· ἄλλως τε, τεχνικαὶ ἐργασίαι εἰσὶν ἐκεῖναι, ὅσας δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ ὁ τυχὼν ἰδιώτης καὶ ὅλας ταύτας ἀναδέχεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου τὸ δημόσιον· προσωπικαὶ δὲ ἐκεῖναι, ἃς δύνανται νὰ ἀναλάβωσιν οἱ πολῖται καὶ αὐταὶ μόνον ἀνετέθησαν εἰς τὸν λαόν. Αἱ ἐξαιρέσεις λοιπόν, αἱ ὑπὸ τοῦ προαναφερθέντος προταθεῖσαι, δὲν πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, ἐπειδή, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἡ. ἐδάφιον, ἡ ἀνόρυξις τάφρων καὶ ἡ ἀπ' αὐτῶν ἐξαγωγὴ χώματος εἶναι ἔργον καὶ πρόχειρον καὶ ἀδάπανον· ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ θ'. θεμελίωσις τῶν ὁδῶν δὲν εἶναι, ὡς ἐρρέθη, τεχνικὴ ἐργασία, διότι, καθ' ἃ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπληροφορήθη, ὅταν ὑπάρχωσιν ἐλάσσονα ἀδιάβατα μέρη ἢ ὀπαὶ μεγάλαι, ἐν μέσῳ παρεντιθέμεναι τῶν ὁδῶν, ῥίπτονται εἰς αὐτὰ δένδρα, λίθοι καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἵνα ἐπιπεδωθῶσι τὰ ἐξ αὐτῶν χάσματα. Τελευταῖον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ιά. ἐδάφιον, παρατηρεῖ ὅτι ἂν καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ἐργαζομένων, κτίσται, ξυλοκόποι καὶ τοιοῦτοι ὄντες, δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν ἕκαστος κατὰ τὸ εἰδικὸν αὐτοῦ ἐπιτήδευμα, προλαμβάνων ὅμως πᾶσαν ἀντίρρησιν, προτείνει ὅτι τοῦτο μόνον τὸ ἐδάφιον δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς τεχνικὰς ἐργασίας.

Ἀποδεχομένου δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν πρότασιν ταύτην, λαβὼν τὸν λόγον ἐπέρρεεν ἄλλος, ὅτι ἀποκρούων τὴν περὶ θεμελιώσεως τῶν ὁδῶν γενομένην ἐξήγησιν, παρατηρεῖ ὅτι ἡ διὰ δένδρων κλπ. ἐπιπέδωσις αὐτῶν δὲν εἶναι κατάλληλος, ἐπειδὴ τοιαύτη ἐπιπέδωσις εἶναι ἀνωφελὴς καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας σηπομένης τῆς ὕλης, τὸ ἔργον καταρρέει καὶ ματαιοῦται. Κυρίως δὲ θεμελίωσις εἶναι ἡ διὰ μεγάλων λίθων πρώτη ὑπόστρωσις τῶν ὁδῶν καὶ ἡ κατὰ τὰ πλάγια αὐτῶν μέρη προσαρμογὴ τοιούτων λίθων, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ βάρος τῆς ὅλης ὁδοῦ, διότι ἄνευ τούτων ἡ ὁδὸς καταβλιβομένη, θέλει ἐκτείνεσθαι καὶ καταπίπτει πλαγίως. Διὰ νὰ γίνωσι λοιπὸν αἱ ὁδοὶ στερεαὶ καὶ κατορθωθῇ ἔργον τι τέλειον, πρέπει μετὰ τοῦ ιά. ἐδαφίου νὰ ὑπαχθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὴν αὐτὴν τῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν τάξιν, καθ' ὅσον καὶ δαπάνην καὶ τέχνην ἀπαιτεῖ οὐ σμικράν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι τὰ περὶ θεμελιώσεως τῶν ὁδῶν ὑπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἐκτεθέντα καὶ δίκαια εἶναι καὶ ἰσχυρά, καὶ ἀπόδειξις ἡ ἀπὸ Ναυπλίας εἰς Ἄργος φέρουσα ὁδός, ἥτις ἀνάγκην ἔχουσα τοιαύτης θεμελιώσεως, ἀπαιτεῖ οὐχὶ προσωπικὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ καὶ δαπάνην χρημάτων καὶ φορτηγὰς ἁμάξας πρὸς

μετακόμισιν ὀγκωδῶν λίθων. Ἀλλὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἐδάφιον δὲν ἐννοεῖ εἰς βάρος τοῦ λαοῦ τὴν χρῆσιν ἁμαξῶν τοιούτων, ἐπειδὴ διὰ μὲν τοῦ ιδ'. ἐδαφίου ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν μόνη ἡ διὰ μανοτρόχου μετακόμισις τῶν λιθαρίων κλπ. διὰ δὲ τοῦ δ'. ἐπιβάλλεται εἰς τὸ δημόσιον ἡ δι' ἁμαξῶν μετακόμισις. Τὸ θ'. λοιπὸν ἐδάφιον ἐννοεῖ μόνην τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν εἰς βάρος τῶν δήμων· ἐπειδὴ ὅμως καὶ τὸ δ'. ἐδάφιον ἀναφέρει λιθάρια μόνον καὶ οὐδαμοῦ προβλέπεται ἡ μεγάλων λίθων μεταφορά, ἐκ τούτου ἐπισυμβαίνει ἀσάφειά τις, ἣν ἐπανορθῶν, προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ δ'. ἐδάφιον οὕτως· « ἡ δι' ἁμαξῶν μετακόμισις τῶν πρὸς θεμελίωσιν καὶ διάστρωσιν τῆς ὁδοῦ λίθων, λιανολίθων καὶ ἄμμου. »

Μετά τινα περὶ τὰ αὐτὰ περιστραφεῖσαν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐλέχθη πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι τὸ ἔργον τῆς θεμελιώσεως εἰδικωτέραν ἀπαιτεῖ ἱκανότητα, παρετήρησέ τις ὅτι τὴν μὲν κατασκευὴν γεφυρῶν, τοίχων κλπ. ὡς καὶ τὴν μετακόμισιν ὀγκωδῶν λίθων ἀνέλαβεν ἡ Κυβέρνησις, τὴν δὲ λιθόστρωσιν καὶ ἐπιπέδωσιν τῶν ὁδῶν μετὰ τῆς μετακομιδῆς μικρῶν λίθων καὶ ἄμμου συνεμερίσθη ἐξ ἡμισείας μετὰ τῶν δήμων· ὥστε, ἀφοῦ τῶν πάντων μετέχει τὸ ὑπουργεῖον, ἐννοεῖται ὅτι δὲν θέλει ἀναθέσει τὰς λιθοστρώσεις εἰς χεῖρας ἀνικάνους καὶ ἀμαθεῖς. Διὰ τῆς συμπράξεως λοιπὸν ταύτης τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν δήμων θέλει κατορθωθῇ ἡ τοῦ Κράτους ὁδοποιΐα, καὶ δὲν πρέπει νὰ παρεμβάλληται οὐδὲν εἰς τὴν σύμπραξιν ταύτην ἐμπόδιον.

Τοῦτον ὑποστηρίζων καὶ ἄλλος προσέθηκεν, ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ὑπὲρ τῆς ὁδοποιΐας διάθεσις τῶν λαῶν, ὥστε οὐδεμία ἐπαρχία διστάζει νὰ χορηγήσῃ πᾶσαν ἀφ' ἑαυτῆς συνδρομήν. Οὕτω π. χ. ἡ ἀπὸ Ἐλευσῖνος εἰς Μέγαρα φέρουσα ὁδὸς οὐ μόνον ἐπεραιώθη διὰ προσωπικῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων, ἀλλ' ἀνένδοτοι οὗτοι εἰς τοὺς πρὸς τοιαῦτα ἔργα πόνους, εἰσὶν ἕτοιμοι ν' ἀναλάβωσιν οἱανδήποτε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐργασίαν, πρὸς συγκοινωνίαν τῆς Μεγαρίδος μετὰ τῆς Πελοποννήσου, καὶ διὰ τῆς Εἰδυλλίας μετὰ τῆς Βοιωτίας κλπ. Διὰ τοῦτο μόλις τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλήν, καὶ οὐ μόνον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν προσδοκῶσι τὴν ἐπιψήφισίν του, ἀλλὰ καὶ πρόκριτοι, καὶ ἰδιῶται καὶ πάντες πολλάκις ἐξητήσαντο παρ' αὐτοῦ νὰ συντάξῃ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀναφορὰν, δι' ἧς νὰ ζητήσωσι τὴν ὅσον ἔνεστι ταχυτέραν κατασκευὴν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὁδῶν. Ἐπιδείξας δὲ πρὸς τοῦτο καὶ ἐπιστολὰς πολλῶν τῶν ἐξ Εἰδυλλίας καὶ Μεγάρων προκρίτων, ἐσυμπέρανεν ὅτι, ἀφοῦ

τοσαύτη εἶναι ἡ ὑπὲρ τῆς ὁδοποιΐας δίψα τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ἀφοῦ καὶ ἐν Εὐρώπῃ τὰ πλεῖστα ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατορθοῦνται, ὡς πάντες γνωρίζουσι, δὲν πρέπει ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ μένωμεν ἀπαθεῖς θεαταὶ τῆς τῶν κατοίκων προθυμίας, τοιαύτας ἀναπλάττοντες δυσχερείας.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι οἱ Μεγαρεῖς προσηνέχθησαν ἑκουσίως εἰς τὴν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς Μεγαρικῆς ὁδοῦ ἐργασίαν, διότι τότε δὲν ὑπῆρχε νόμος περὶ ὁδοποιΐας, καὶ οὐδ' εἶναι δίκαιον νὰ γίνωνται τινες ἐρμηνεῖς τῶν αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ ἐξαιρετικῶς, ἐνῷ πάντες οἱ βουλευταὶ λαοὺς ἀντιπροσωπεύοντες καὶ εἰς λαοὺς ἀνήκοντες, οὐχ ἧττον γνωρίζουσιν τάς τε διαθέσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, καὶ ἐν γνώσει τούτων ἀγορεύων, ἐμμένει ζητῶν ὥστε αἱ μὲν τεχνικαὶ ἐργασίαι, αἱ ἀπαιτοῦσαι δαπάνην τινὰ νὰ ἐκτελῶνται ὑπὸ τοῦ δημοσίου, αἱ δὲ προσώπων ἀνάγκην ἔχουσαι νὰ ἐπιβαρύνωσι τὸν δῆμον· ἡ δὲ θεμελίωσις τῆς ὁδοῦ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ἀναχθῇ εἰς τὰς τῆς πρώτης κατηγορίας ἐργασίας.

Ἐπανέλαβέ τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι τὴν ταχύτητα καὶ διευκόλυνσιν τῆς ἐργασίας σκοπῶν, συνεφώνησε κατ' ἀρχὰς μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος εἰς τὸ νὰ θεωρηθῇ ἡ θεμελίωσις τῆς ὁδοῦ ὡς ἐργασία τεχνική· ἀλλὰ μετὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἄλλων δοθείσας ἐξηγήσεις τῆς λέξεως « θεμελίωσις » καὶ μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ὅτι ἑκάστης ἐργασίας τὸ τεχνικὸν μέρος θέλει ἐκτελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ δημοσίου, θεωρεῖ περιττὴν καὶ ματαίαν πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν.

Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι τὸ ἐδάφιον Θ'. κατὰ τυπογραφικὸν λάθος ἐχωρίσθη τοῦ πρὸ αὐτοῦ ς'., ὡς ἀποτελοῦν μέρος ἐκείνου, καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτον πρέπει νὰ ἑνωθῇ, ἐπρότεινεν ὁ εἰσηγητής, τὸ μὲν ἐδάφιον ς'. νὰ περιορισθῇ μέχρι τῆς λέξεως « ἐργαλείων » τὸ λοιπὸν δὲ μέρος ἀρχόμενον ἀπὸ τὰς λέξεις « ἀναγκαιοῦσα δαπάνη » μέχρι τῆς λέξεως « ἐπιστατῶν » ν' ἀποτελέσῃ τὸ Θ'. ἐδάφιον καὶ τοῦτο διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει ἄρθ. 9 ἀναφέρει τὸ ἐδάφιον αὐτό.

Γενομένης δεκτῆς τῆς γνώμης τε ταύτης τοῦ εἰσηγητοῦ, καὶ τῆς περὶ προσθήκης τῆς λέξεως «δαπάναι» ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἄρθρου, ἐπίσης καὶ τῆς τοῦ § ιά. εἰς τὸν § ϐ'., ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ.7 ὡς διωρθώθη ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρ. 7. Ἐργασίαι τεχνικαὶ καὶ δαπάναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ἰδίως εἶναι·

ά. Πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν σχεδιογράφησιν τῆς ὁδοῦ τεχνικαὶ ἐργασίαι.

ϐ'. Ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν, ὀχετῶν, τοίχων καὶ λιθοστρωμάτων, καὶ τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὁδοῦ ξηροτοίχων.

γ'. Ἡ θραῦσις τῶν ἀπαντωμένων βράχων.

δ'. Ἡ δι' ἁμαξῶν μετακόμισις τῶν πρὸς θεμελίωσιν καὶ διάστρωσιν τῆς ὁδοῦ λίθων, λιαναλίθων καὶ ἄμμου.

έ. Ἡ σταδιοθεσία.

ς'. Ἡ προμήθεια καὶ ἐπισκευὴ τῶν ἐργαλείων.

ζ'. Ἡ ἀναγκαιοῦσα δαπάνη διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ λοιπὰ ἔξοδα τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν καὶ ἐπιστατῶν.

Ἐργασίαι ἁπλαῖ εἰς βάρος τῶν δήμων ἰδίως εἶναι·

ή. Ἡ ἀνόρυξις τῶν τάφρων, ὅταν αὐτὴ δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ διὰ τῆς ἀξίνης καὶ τοῦ πτύου.

ϑ'. Ἡ θεμελίωσις καὶ ἰσοπέδωσις τῆς ὁδοῦ.

ί. Τὰ ἐκχώματα καὶ ἐπιχώματα.

ιά. Ἡ διὰ μονοτρόχου μετακόμισις τῶν λιαναλίθων, τῆς ἄμμου κτλ.

ιϐ'. Ἡ θραῦσις τῶν λίθων πρὸς μετασχηματισμὸν αὐτῶν εἰς λιαναλίθους, ὅπου δὲν εὑρίσκονται φυσικῶς τοιοῦτοι.

ιγ'. Ἡ διάστρωσις καὶ καταπίεσις αὐτῶν.»

Προσελθὼν ἐπομένως ὁ βουλευτὴς Λοκρίδος Λάμπρος Α. Εὐμολπίδης ὤμοσε τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 57 τοῦ Συντάγματος ἀπαιτούμενον ὅρκον, κατὰ τὸ τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον τὸ ἐν τέλει τῆς παρούσης συνεδριάσεως προσαρτώμενον.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Α. Ἰσκου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτῷ μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης συνεδριάσεως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 1|2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Πίπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας.

«Σήμερον τὴν εἰκοστὴν τρίτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἔτους προσελθόντες

οἱ ἐκ Σκοπέλου βουλευταὶ Ἰω. Γεωργάρας καὶ Γ. Νικολάου καὶ ὁ ἐκ Λοκρίδος Α. Α. Εὐμολπίδης, ὤμοσαν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 57 τοῦ Συντάγματος διαγραφόμενον ὅρκον.

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπεγράφη ὑπό τε τῶν ὁρκισθέντων, τοῦ προέδρου καὶ τοῦ ἱερέως.

Οἱ ὁρκισθέντες βουλευταὶ
Ἰω. Γεωργάρας. Γ. Νικολάου, Λάμπρος Ἀλ. Εὐμολπίδης.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Ὁ ἱερεὺς Παΐσιος.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀναργυρος Δ. Χ. Ἀναργύρου.
Δ. Γ. Φιλάρετος.»

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΗ'.

Τῆς 26 Φεβρουαρίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησε πρῶτον, ὅτι ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον, ἔλαβε γνῶσιν ἀναφορᾶς τινος ἐκ Ξηροχωρίου, δι' ἧς ὁ Γ. Μαθεμοχωρίτης ἐξαιτεῖται ν' ἀναγνωρισθῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην τὸ δικαίωμα τῆς ἀποστολῆς δύω βουλευτῶν, ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ ἐγνωμοδότησεν ἵνα παραπεμφθῇ αὕτη εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ δώσῃ τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν τὰς χρειώδεις πληροφορίας περὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου.

Ἂν δὲ καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τυπωθεῖσα διενεμήθη, ἐθεώρησεν ὅμως ἀναγκαῖον νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἐπειδὴ πληροφορεῖται ὅτι τὸ ὑπουργεῖον διέταξεν ἤδη νέαν ἐκλογήν, βασισθὲν εἰς τοὺς

συνταχθέντας ἀπογραφικοὺς πίνακας, τοὺς ὁποίους αὐτὸς θεωρεῖ ἐσφαλμένους, καθόσον ὡς γείτων τῆς ἐπαρχίας Ξηροχωρίου, γνωρίζει καλῶς, ὅτι δὲν συνέπεσεν οὐδεμία περίστασις δυναμένη νὰ ἐλαττώσῃ τὸν πληθυσμὸν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης, ἥτις κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον δύω ἀπέδωκε βουλευτάς, καὶ καθόσον ἡ Βουλὴ καλῶς ποιοῦσα δὲν ἐνέκρινε τὴν τοιαύτην παρεκτροπήν, γενομένην καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας ὡς τὴν τῆς Βονίτσης καὶ Φθιώτιδος.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι διετάχθη ἤδη νέα ἐκλογή, ἐπέμεγκεν ἕτερος, ὅτι εἰς τὴν παρελθοῦσαν περίοδον ἡ Βουλὴ παρεδέχθη διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ξηροχωρίου δύω βουλευτάς, βασισθεῖσα εἰς πιστοποίησίν τινα τοῦ νομάρχου περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας, ἀλλ' οὐχ ἧττον τὸ ὑπουργεῖον ἠδύνατο, ἔχον ὑπ' ὄψιν τοὺς συνταχθέντας ἀπογραφικοὺς πίνακας, νὰ ἐλαττώσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας.

Ἐξεθηκεν ἄλλος, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἡ ἡμέρα τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συζητήσεως, ἡ βραδύτης τῆς ὁποίας δύναται νὰ ματαιώσῃ τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀπαλλαγῇ ἡ ἐπαρχία αὕτη νέων ἀγώνων καὶ δοκιμασιῶν, ἀφ' οὗ ἅπαξ καὶ ἡ ἐκλογὴ ἐνηργήθη, καὶ ἡ διαλογὴ ἐγένετο, ἀναδείξασα ἕνα τῶν δύω ὑποψηφίων βουλευτῶν, ὡς λαβόντα τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν. Ἐπὶ τούτοις εἰπόντος τοῦ προέδρου, ὅτι ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν τῆς ἐπιούσης συνεδρίασιν, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, θέλει ἀποφασίσει, ἂν προτιμᾷ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ συζήτησιν ἢ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, παρατήρησέ τις, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἀνεγνώσθη καὶ διενεμήθη ἡ ἐπὶ τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας ἔκθεσις, καὶ ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ὁρίζεται καὶ ὁ χρόνος, ἀφ' οὗ ἄρχεται ἡ ἐνέργειά της, ἡ δὲ Κυβέρνησις τῆς Αὐστρίας ἤρχισεν ἤδη καὶ νὰ τὴν ἐκτελῇ ἐν μέρει, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ὁρίσῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως αὐτῆς. Πρὸς τοῦτον ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἔθος ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Βουλῇ νὰ συζητῶνται τὰ νομοσχέδια, καθ' ἣν τάξιν ἀναγινώσκονται αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ μετὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἔρχονται κατὰ τὴν τάξιν αὐτὴν ἄλλα προγενέστερα τῆς συνθήκης, ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ ποῖον αὐτῶν θέλει νὰ προτιμηθῇ. Συμφωνησάντων πολλῶν εἰς τὴν κατὰ τὴν διατηρουμένην τάξιν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

« Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 εὐνοϊκὴ διάταξις τοῦ νόμου ἡ ἀφορῶσα τὰς ἐπαρχιακὰς ὁδούς, νομίζομεν καλὸν νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ὡς πρὸς τὰς δημοτικάς, πλὴν τῆς δαπάνης τῶν ἐπιστατῶν, τῆς ἐν τῷ παραγράφῳ ζ'. ἀναφερομένης. Βέβαιον μὲν εἶναι ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη θέλει κατά τι ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ἀλλ' αἱ ἐκ ταύτης ὠφέλειαι εἶναι ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ μεγαλήτεραι, ὥστε δὲν πρέπει νὰ φεισθῶμεν αὐτῆς. »

Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ εἰσηγητής, ἐξέθηκεν ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ ἀνέθηκε καὶ διὰ τὰς δημοτικὰς ὁδοὺς εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, τὰς ὁποίας αὐτὸ ἀνεδέχθη δαπάνας διὰ τοῦ ἄρθρου 8 καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, καὶ ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ ἄρθρου 8 καὶ 10, μεσολαβεῖ τὸ 9 ἄλλην διάταξιν περιέχον, πρὸς συνάφειαν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῖς παραπλησίων διατάξεων, ἔθεσε τὸ ἄρθρον 10 ἀντὶ τοῦ 9 μεταβαλλομένου εἰς 10.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐπειδὴ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον προτίθεται κοινὴν ὠφέλειαν εἰς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς πολίτας, ὀφείλουσιν οἵτε ὑπουργοὶ καὶ ἡ Βουλὴ νὰ παραδεχθῶσι τὰ καλὰ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ νὰ τροποποιήσωσι τὰ μεταβολῆς χρῄζοντα μέρη αὐτοῦ· διὸ καὶ ἐπιδοκιμάζων τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ παραδεχθέντος τὰς μέχρι τοῦδε προταθείσας τροπολογίας, σκοπὸν ἔχει καὶ αὐτὸς νὰ προτείνῃ τοιαύτην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8. Πρὸς ὑποστήριξιν δὲ ταύτης προσέθηκεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον δύω περιέχει ἀρχάς, μίαν ὡς πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ ἄλλην ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καταστάσεως, ἐξ ὧν τὴν β'. θεωρεῖ ὡς δικαιοτέραν καλόρθοτέραν. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ, εἶπεν, ἡ προσωπικὴ ἐργασία ἀπαιτεῖται διὰ μόνας τὰς δημοτικὰς ὁδούς, ἀλλ' ἐνταῦθα λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, ἐξετείναμεν αὐτὴν καὶ διὰ τὰς ἐθνικὰς καὶ ἐπαρχιακὰς ὁδούς· ἐπειδὴ ὅμως, εἰς οὐδὲν τῶν εὐνομουμένων ἐθνῶν, ἐκτὸς τῆς Τουρκίας, ἐπιβάλλεται φόρος εἰς πρόσωπα, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν περιουσίαν, καὶ ἐπειδὴ ἐν Ἑλλάδι κατ' ἀνάγκην παραδεχόμεθα τοιοῦτον φόρον εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου προβλεπομένας περιστάσεις, ὀφείλομεν νὰ προσέξωμεν τουλάχιστον νὰ ἐπιβάλωμεν κατ' ἀναλογίαν τὸν ἐξαιρετικὸν αὐτὸν φόρον. Τοῦτο ὅμως δὲν κατορθοῦμεν παραδεχόμενοι τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, ἐπειδὴ ἂν ὑποθέσωμεν δύω οἰκογενείας, τὴν μὲν πτωχὴν καὶ συγκειμένην ἐκ δέκα προσώπων, τὴν δὲ πλουσίαν, καὶ ἀποτελουμένην ἐξ ἑνὸς προσώπου, τότε κατὰ τὸ νομοσχέδιον θέλομεν ἀπαιτήσει ἀπὸ μὲν τὴν πρώτην 120 ἡμερομίσθια, ἀφαιροῦντες οὕτω τὸν ἄρτον ἀπὸ τοῦ πεινῶντος στόματος αὐτῆς, ἀπὸ δὲ τὴν δευτέραν, 12 μόνον ἡμερομίσθια, οὐδόλως ἀλλοιοῦντα τὴν μεγάλην αὐτῆς περιουσίαν, καὶ τοιουτοτρόπως οὐδεμία θέλει τηρηθῇ ἰσότης ἐπὶ τῆς φορολογίας αὐτῆς. Διὰ τοῦτο θεωρεῖ δικαιότερον νὰ ἐπιβάλληται ὁ φόρος οὐχὶ κατὰ πρόσωπον, ἀλλὰ κατ' οἰκογένειαν, θεωρουμένην ὡς ἓν πρόσωπον, καὶ τότε λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 κατὰ τάξιν ἰδιοκτησίας φορολογίας, θέλει ἐκπληρωθῇ ἀκριβέστατα, ὁ σκοπὸς τῆς ἀναλόγου διανομῆς τῶν φόρων.

Ἐπανέλαβεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος περὶ διανομῆς τῶν ἡμεροχαμάτων κατ' οἰκογενείας καὶ οὐχὶ κατ' ἄτομα, ἐν ᾧ φαίνεται δικαιοτέρα, καταντᾷ ὅμως εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νομοσχεδίου, ἤτοι τὴν εἰς πρόσωπα διανομὴν τῶν ἡμεροχαμάτων· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἰδέαν περὶ τῆς κατὰ τάξιν τῆς περιουσίας διανομῆς τοῦ φόρου, τὸ νομοσχέδιον ἔχον ὑπ' ὄψιν τὴν ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν προκύψουσαν μεγαλειτέραν ὠφέλειαν εἰς τοὺς πλουσίους καὶ μεγαλοκτηματίας, διάταξεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 νὰ διανέμωσι τὰ ἡμερομίσθια τὰ δημοτικὰ συμβούλια εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἐκτεταμένων κτημάτων, ἀναλόγως τῶν εἰς αὐτοὺς προσγινομένων ὠφελειῶν, ὥστε οὐδεμίαν βλέπει ἀνάγκην τοῦ νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος προταθεῖσαν τροπολογίαν.

Συμφωνήσαντος δὲ καὶ ἄλλου μετὰ τοῦ εἰσηγητοῦ, παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι μηδένα τῶν προαγορευσάντων προτιθέμενος ν' ἀντικρούσῃ, θέλει μόνον διὰ τοῦ ἄρθρου 8 νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ὁποίαν εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἐξέφρασεν ἰδέαν, ὅτι ἅπασαι αἱ πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν ἐργασίαι εἶναι τεχνικαὶ, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον ῥητῶς λέγει ὅτι « ἐκ » τῶν πρὸς κατασκευὴν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν » κτλ. » ἄρα ἅπασαι αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 σημειούμεναι ἐργασίαι εἰσὶ τεχνικαὶ, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ἡ Βουλὴ ἀρχὴν, ὅτι αἱ τεχνικαὶ ἐργασίαι ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ δημοσίου, πρέπει ἅπασαι νὰ ἐπιβαρύνωσι τὸ δημόσιον, διότι ἄλλως παραδεχόμενοι τὸ ἄρθρον 8, ἀντιφάσκομεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν.

Ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηρεῖ, ὅτι τὸ μνησθὲν ἄρθρον παραδέχεται καὶ ἄλλην ἄδικον ἀρχὴν, διότι ἐν ᾧ ἀπαιτεῖ πολλαὶ τῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν καὶ δαπανῶν νὰ ἐπιβαρύνωσι τὰς ἐπαρχίας, ὁρίζει συγχρόνως νὰ πίπτωσιν εἰς βάρος τῶν δήμων καὶ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν ἁπλῶν ἐργασιῶν ἀπαιτούμενα ἡμεροχάματα,

διὰ τοῦτο ἀντικρούων τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τοῦ ἄρθρου, παραδέχεται τὸ νὰ διανέμωνται αἱ χρηματικαὶ δαπάναι ἀναλόγως τῶν περιουσιῶν, ἐπιφυλαττόμενος νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐν οἰκείῳ τόπῳ καὶ περὶ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας.

Ἐπανέλαβεν ὁ προτείνας τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 τροπολογίαν, ὅτι ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν βουλευτῶν, τῷ παρετήρησαν, ὅτι ἡ τροπολογία αὐτοῦ ὑπάγεται μᾶλλον εἰς τὸ ἄρθρον 14, ἀποσύρει αὐτήν, ἐπιφυλαττόμενος νὰ τὴν παρουσιάσῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου ἐκείνου.

Ἀντικρούων ἕτερος τὸν πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσαντα παρετήρησεν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισεν ἵνα ἐκτελῶνται ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὅλαι αἱ τεχνικαὶ ἐργασίαι εἰς τὴν κατασκευὴν ἐθνικῶν ὁδῶν, ἀλλ' ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, ὥστε οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίφασις μεταξὺ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἄρθρου, οὐδ' ὑπάρχει ἐν αὐτῷ, ὡς ὑπέθεσεν ὁ προαγορεύσας, ἄδικός τις ἀρχή, διότι αἱ διὰ τὰς τεχνικὰς ἐργασίας δαπάναι δὲν θὰ ὑπολογίζωνται εἰς ἡμερομίσθια, ὡς αὐτὸς ἐσφαλμένως ἐξέλαβεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 θέλουν πληρώνεσθαι δι' ἐπιβολῆς ἐκτάκτων φόρων.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι οὔτε τὸ δημόσιον πρέπει νὰ ἐπιβαρύνωμεν πλέον τοῦ δέοντος, διότι τότε οὐδὲν θέλομεν κατορθώσει ἐξ ὅσων ἐπιθυμοῦμεν, οὔτε πάλιν τοὺς κατοίκους, διότι καὶ τότε τὰ αὐτὰ θέλομεν ἔχει ἀποτελέσματα. Καὶ εἰς μὲν τὰς ἐθνικὰς ὁδοὺς ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν εἰς βάρος της τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν, καὶ τὴν δαπάνην, ὡς ἔχουσα ἄμεσον πρὸς τοῦτο συμφέρον πρὸς διευκόλυνσιν τῆς τε δημοσίου ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ συμφερόντων τῶν πολιτῶν, οἵτινες διὰ τῆς ἀποτίσεως τῶν φόρων των συνεισφέρουσι εἰς ὅλας τὰς Κυβερνήσεως τὰς ἀνάγκας· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὀφείλει νὰ διανεμηθῇ ἐξίσου μετὰ τῶν πολιτῶν τὰ βάρη, καὶ διότι αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ ἢ ὀλίγον ἀπέχουσι τῶν ἐθνικῶν, ἢ συναντῶνται μετ' αὐτῶν, καὶ διότι ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν προσδοκᾷ τὰς αὐτὰς μὲ τοὺς κατοίκους τῶν ἐπαρχιῶν ὠφελείας, καθ' ὅσον καὶ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ μεγαλείτερος κτηματίας, ἔχων τὰ αὐτὰ καὶ μείζονα συμφέροντα καὶ ἀνάγκας τοῖς λοιποῖς ἰδιοκτήταις, διὰ τὸν λόγον αὐτὸν νομίζει δικαίων νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ δημόσιον, ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς § ά. καὶ ζ'. τεχνικῶν ἐργασιῶν, καὶ ἡ ἐν τῷ § 6 κατασκευὴ τῶν γεφυρῶν.

Ἀντέλεξεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅτι δὲν δύναται νὰ

παραδεχθῇ εἰς βάρος τοῦ δημοσίου πλειότερα ἀφ' ὅσα τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει, διότι τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους δὲν ἐπιτρέπουσι πλειοτέρας δαπάνας, ἐκτὸς ἂν ἡ Βουλὴ ἐξεύρῃ νέους πόρους πρὸς αὔξησιν τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους. Προσέθηκε δ' ὅτι αἱ συνδέουσαι δύω ἐπαρχίας πρὸς ἀλλήλας ὁδοὶ εἰσὶν ἐθνικαί, ἐνῷ ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἔχουσιν ἄμεσον συμφέρον οἱ κατοικοι τῶν δήμων καὶ χωρίων, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλουσι αὐτοὶ νὰ συνεισφέρωσι καὶ πλειότερον.

Συμφωνήσαντος δέ τινος μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ, παρετήρησεν ἕτερος ὅτι ἡ γνώμη τοῦ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσαντος, ὅτι ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν διὰ νὰ ἦναι στερεὰ καὶ διαρκὴς, ἔχει ἀνάγκην ἐπιστημονικῆς ἐπιτηρήσεως, εἶναι ὀρθὴ καὶ μόνη ἡ Κυβέρνησις δύναται διὰ τῶν ἁρμοδίων αὐτῆς ὑπαλλήλων νὰ ἐπιτηρήσῃ τὴν τοιαύτην ἐργασίαν. Ἐκθέντος δὲ ἄλλου, ὅτι ἡ ἐν τῷ συζητουμένῳ ἄρθρῳ φράσις «δι' ὧν ἡ ὁδὸς διέρχεται» πρέπει νὰ μεταβληθῇ, διότι οὕτως ἐννοεῖται ὁδὸς διερχομένη δι' ἐπαρχιῶν, ἐνῷ τοιαύτη ὁδὸς κατά τε τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δοθεῖσαν ἐξήγησιν, εἶναι ἐθνική· προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι μετὰ τὴν λέξιν «ὑπολειπόμεναι» πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ λέξις «δαπάναι» καὶ ἀντὶ τῆς λέξεως «τοῦ πληθυσμοῦ» νὰ τεθῇ ἡ λέξις «τῆς περιουσίας.»

Ἄλλος δὲ παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὸ νομοσχέδιον διὰ τὴν κατασκευὴν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν γνωμοδοτεῖ τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, τὸ δὲ ὑπουργεῖον παραδέχεται ἢ ἀπορρίπτει τὴν γνωμοδότησιν, καὶ οὕτως εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμᾷ τὴν κατάστασιν ἑκάστης ἐπαρχίας, ἐὰν αὐτὴ δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας δαπάνας, προτείνει νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου ε'. παράγραφος, ἔχων οὕτω.

«Διὰ τὴν κατασκευὴν ὅμως τῶν ἐν τῷ § ε'. ἐνδιαλαμβανομένων γεφυρῶν αἱ ἐπαρχίαι δύνανται νὰ ἐξαιτῶνται πρὸς τοῦτο καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν σημαντικότητα τοῦ ἔργου.»

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι θεωρεῖ περιττὴν τὴν προσθήκην ταύτην, διότι ὅταν πρόκειται νὰ κατασκευασθῇ ὁδός τις, τὸ ὑπουργεῖον θέλει παρουσιάσει εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς ὁδοῦ, διὸ δύναται, ἐὰν ἐγκρίνῃ, ν' ἀναθέσῃ εἰς βάρος τοῦ δημοσίου τὴν κατασκευὴν τῶν γεφυρῶν, ἡ δὲ Βουλὴ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας, νὰ παραδέχηται ἢ ν' ἀπορρίπτῃ τὴν διάταξιν αὐτήν.

Ἀντικρούσας ἄλλος τὴν ἰδέαν ταύτην, ἐξέθηκεν ὅτι, ἐπειδὴ

μέχρι τοῦδε δὲν ὑπῆρχε νόμος περὶ ὁδοποιΐας, ἡ Βουλὴ παρεχώρει διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ποσὰ χρηματικὰ πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν ἢ γεφυρῶν, ἀλλ' ἤδη ὑπάρχοντος ῥητοῦ νόμου, δὲν δύναται νὰ κάμνῃ ἐξαιρετικὰς τοιαύτας παραχωρήσεις, μὴ διαλαμβανομένας ἐν τῷ νόμῳ. Διαφωνῶν ἕτερος πρὸς ἀμφοτέρας τὰς γνώμας τῶν ἀγορευσάντων, ἀντέλεξεν ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, διότι ἡ τὸ ὑπουργεῖον δὲν θέλει ἀναλαμβάνει εἰς βάρος τοῦ δημοσίου τοιαύτας δαπάνας, ἢ ἀναδεχόμενον αὐτὰς θὰ ἐπισύρῃ καθ' ἑαυτοῦ τὴν κοινὴν κατάκρισιν, ἐφ' ᾧ καὶ θεωρεῖ ἐπάναγκες νὰ ὁρισθῇ ἐντὸς τοῦ νόμου, ἂν ἡ κατασκευὴ τῶν γεφυρῶν θέλῃ ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον ἢ τοὺς ἰδιώτας.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι εἰς μὲν τὰς ἐθνικὰς ὁδοὺς ἐπειδὴ ἔχει συμφέρον ὁλόκληρον τὸ ἔθνος, δαπανᾷ αὐτὸ, ἀλλ' εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς συμφέρον ἔχει μόνη ἡ ἐπαρχία ἐκείνη, διὰ τὴν ὁποίαν κατασκευάζεται ἡ ὁδὸς, καὶ κατὰ συνέπειαν αὐτὴ ὀφείλει ν' ἀναλαμβάνῃ καὶ τὴν πρὸς κατασκευὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην, διότι ἄλλως, ἐὰν ἐδαπάνει τὸ δημόσιον, ἤθελον φορολογεῖσθαι ὅλαι αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι, τῶν ὁποίων οἱ φόροι ἀποτελοῦσι τὴν περιουσίαν τοῦ δημοσίου, καὶ τοι μὴ ἔχουσαι μικρὸν ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ συμφέρον.

Προσθέντος ἑτέρου, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου, εὐχομένη τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δι' αὐτοῦ διδομένων ὑποσχέσεων, χωρὶς ν' ἀπαιτῇ πλειότερα δυνάμενα νὰ καταστήσωσι τὸν νόμον ἀπραγματοποίητον, καὶ ἀποκρουσάντος τὴν περὶ προσθήκης τοῦ παραγράφου πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος, διότι τοιαύτη παραχώρησις ἢ πρέπει νὰ γενῇ δι' ὅλας τὰς ἐπαρχίας ἢ δι' οὐδεμίαν, καὶ διότι τοιαύτης ὑπαρχούσης διατάξεως, τὸ ὑπουργεῖον πιθανὸν ἐνίοτε νὰ ἐνεργῇ κατὰ χάριν καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ δίκαιον· ὁ εἰσηγητὴς ἀντέκρουσε τὸν προαγορεύσαντα εἰπών, ὅτι ὁ παρὼν νόμος δὲν ψηφίζεται διὰ σήμερον μόνον, ἀλλὰ διὰ πολλὰ ἔτη, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει ἀναγκαῖον ν' ἀριθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐλεύθερος ὁ τρόπος δι' οὗ νὰ ἔρχηται εἰς βοήθειαν ἀπόρων ἐπαρχιῶν, μὴ δυναμένων νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς πρὸς κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ ἀπαιτουμένας δαπάνας, καὶ τοῦτο κατορθοῦται διὰ τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας, τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει.

Μετ' ἄλλων εἰπόντα, ὅτι ἀποκρούει τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Ὀλυμπίας, διότι, γενομένης δεκτῆς ταύτης, δὲν θέλει τελεσφορήσει οὐδὲν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἔργον καὶ ἡ κυβέρνησις θέλει δύνασθαι νὰ παρουσιάζῃ πολλὰς πάντοτε ἐκ μέρους

της δυσκολίας· ἀπήντησεν ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνας, ὅτι ὑπέβαλε ταύτην ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν τοῦ κράτους ἐπαρχιῶν, αἵτινες μὴ δυνάμεναι ἀφ' ἑαυτῶν μόνον νὰ ἀναδεχθῶσι τὸ ἔργον, θέλουσιν ἐπικαλεῖσθαι συναρωγὸν καὶ τὴν κυβέρνησιν· καὶ ὅτι ἡ κυβέρνησις, ἀπέχουσα καὶ ἤδη τοῦ ν' ἀρνηθῇ τὴν συνδρομὴν αὐτῆς, οὐ μόνον πολλὰς τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις γεφυρῶν ἐπεσκεύασεν, ἐν αἷς καὶ δύω τοῦ νομοῦ Μεσσήνης, ἀλλὰ καὶ προθυμοτέραν θέλει τείνει εἰς τὸ μέλλον τὴν χεῖρα.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἀνεγνώσθη πρῶτον ὡς ἀπωτέρα ἡ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς ὑποβληθεῖσα τροπολογία, καθ' ἣν, ἐκτὸς τῶν παραγράφων ά. καὶ ζ'. τοῦ 7 ἄρθρου, ἀνατίθεται καὶ ἡ ἐν τῷ δ'. παραγράφῳ κατασκευὴ τῶν γεφυρῶν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Γενομένης δὲ πρώτου ἐπὶ ταύτης, αἰτήσει πλειοτέρων τῶν δέκα, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Σ. Κυπανίτσαν καὶ Π. Καλαμογδάρτην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὑφ' ὃ προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη ταύτην διὰ ψήφων 52 πρὸς 22.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, ναὶ ἢ ὄχι;

Δ. Ὀρεινός	Σταῦρος Γρίβας . . . . N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος .	Κωνστ. Γριβογεώργης . N.
Δημήτριος Γιαννούλης . N.	Δ. Πετροπουλάκης . . N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Π. Τζαννετάκης . . . .
Πέτρος Καμπάνης . . .	Βασίλειος Σκαλτσοδήμος O.
Δημήτριος Τσόκρης . . O.	Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . O.	Ἐλευθερ. Καλογερᾶς . . O.
Γεώργιος Τσόκρης . . . O.	Ἰω. Εὐγενίδης . . . . O.
Γεώργιος Σκουφος . . . O.	Ἀνδρέας Πέπας . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . N.	Σταμάτιος Μήτσας . . O.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς .	Γεώργιος Βελῆς . . . O.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Δημήτριος Ζῶτος . . . O.
Δημήτριος Σκυλοδήμος . .	Γεώργ. Ἰω. Γυλδάσης . O.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . O.	Μιχαὴλ Σισίνης . . . .
Παναγιώτης Ἀαζαρῆς . O.	Ἀύσανδρος Βιλαέτης . . N.
Θεόδωρος Γρίβας	Στέφαν. Στεφανόπουλος . O.

Ἀνδρέας Αὐγερινός . . .	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Σπῦρος Μίλιος . . . . Ο.	Γεώργ. Κάνδυας . . . Ο.
Ἰωάν. Κλίμακας . . . Ο.	Φραγκίσκος Μαῦρος . . Ο.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης . . Ν.
Γεώργ. Περωτής . . . Ν.	Α. Παπαδημητριάδης . .
Κωνσταντῖνος Νταγρές . .	Ν. Σισμάνης . . . . Ν.
Ἰωάννης Βάχλας . . . Ο.	Κωνστ. Ἀξελὸς . . . .
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου .	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος
Βελ. Νικολαΐδης . . . Ο.	Νικολ. Πιεράκος Ο.
Πέτρος Δελιγιάννης . . .	Γρηγ. Πατριαρχέας Ο.
Νικόλαος Μπούκουρας . Ο.	Σταυρ. Καπετανάκης . .
Λάμπρ. Ῥαῖλός . . . Ο.	Δημ. Πικουλάκης Ο.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος . .
Νικόλαος Δελιγιάννης . .	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . Ο.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . .	Νικόλαος Μοσχούλας . Ο.
Γεώργ. Πανοπριρτόπουλος	Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . Ο.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος Ο.	Νάκος Πανουριᾶς . . . Ο.
Ἐμ. Καραμάνος	Παπακώνσ. Τσαμάλας Ο.
Νικόλ. Ματθαίου . . . Ο.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης Ν.
Ἀναγν. Κοντάκης . . . Ο.	Δημήτριος Κουμανιώτης Ν.
Σ. Κοπανίτσας . . . . Ν.	Σιδέρης Πράτσικας . . Ο.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης . .	Παν. Πατρινὸς . . . .
Παρασ. Ματάλας	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου .
Ἐμ. Μελετόπουλος . . Ο.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου .
Στάμος Μαυροδῆμος . . Ο.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος .
Α. Α. Εὐμολπίδης . . .	Κωνς. Δαρειώτης . . .
Ἠλίας Δωΐλας	Ἰωάν. Γεωργάρας . . . Ο.
Θεόδωρος Πετρινός . . .	Γ. Νικολάου . . . . Ο.
Κωνσταντῖνος Μανέτας . Ν.	Δημήτριος Χρηστίδης . Ο.
Παναγιώτ. Βάρδαγλης . .	Ἀνδρέας Μάμουκας . . .
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . Ν.	Χαννῆς Μαραγκὸς . . . .
Ἀναγνώστ. Δεδόπουλος . Ο.	Μιχαὴλ Σολομὸς . . Ο.
Νικόλαος Μπούτουνας . Ο.	Εὐστράτιος Παρίσης . . Ο.
Δημήτριος Σακελλαριάδης Ο.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . .
Γεώργιος Γουλιμῆς . . Ο.	Δημήτριος Δρόσος . . . Ο.
Ἀλέξαν. Κουμουνδουράκης Ν.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος Ο.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . Ο.
Κωνστ. Προβελέγιος . .	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . Ο.
Ἐμ. Μοδινὸς . . . . Ο.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς .

Ἰωάννης Δημιανὸς . . Ο.	Δημήτριος Μητσάκης . Ν.
Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . .	Γεώργιος Ἀποστολίδης . Ν.
Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς . . .	Χρῆστος Κικίδης . . . Ο.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ὀλυμπίας ἀνωτέρω τροπολογία, δι' ἣν ὡσαύτως ἐγένετο αἰτήσει πολλῶν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ψηφορορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη δ' ἐξ αὐτῆς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφορορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη καὶ τὴν τροπολογίαν ταύτην διὰ ψήφων 53 πρὸς 20. Οὕτω δ' ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου, παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτω.

Πρωτόκολλον ψηφορορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ὀλυμπίας ἐπὶ τοῦ 8 ἄρθρου τροπολογίαν, καὶ ἡ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινὸς . . .	Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου Ο.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος .	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . Ο.
Δημήτριος Γιαννούλης . Ο.	Ἰωάν. Εὐγενίδης . . . Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . .	Ἀνδρέας Πέπας . . . Ν.
Πέτρος Καιπάνης	Σταμάτιος Μήτσας . . .
Δημήτριος Τσάκρης . . Ο.	Γεώργιος Βελῆς . . . Ο.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . Ν.	Δημήτριος Ζῶτος . . . Ν.
Γεώργιος Τσάκρης . . . Ο.	Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης. Ο.
Γεώργιος Σκοῦρος . . . Ο.	Μιχαὴλ Σισίνης . . . Ο.
Σταῦρος Βλάχος . . . Ο.	Αὐσανδρος Βιλαέτης . . Ο.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . Ο.	Στέρ. Στερανόπουλος . Ο.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . . Ο.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . Ο.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . .	Ἰωάννης Κλίμακας . . Ο.
Παναγιώτης Λαζαρῆς . Ο.	Γρηγόρ. Κορφιωτάκης . Ο.
Θεόδωρος Γρίβας . . .	Γεώργιος Περωτὴς . . Ο.
Σταῦρος Γρίβας . . . Ο.	Κωνς. Νταγρὲς . . . .
Κωνς. Γριβογεώργης . Ο.	Ἰωάννης Βάχλας . . . Ο.
Α. Πετροπουλάκης . . Ν.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου Ο.
Π. Τζαννετάκης	Βελ. Νικολαΐδης . . . Ο.
Θαπίλ. Σκαλτσοδῆμος . Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης .

Νικόλαος Μπούκουρας	Ο.	Γρηγ. Πατριαρχέας	Ο.
Λάμπρος Ροΐλος	Ο.	Σταῦρ. Καπετανάκης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ο.	Δημ. Πικουλάκης	
Νικόλαος Δελιγιάννης		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Γεώρ. Πανοπριρτόπουλος		Νικόλαος Μασχούλας	Ν.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος		Γεώργιος Α. Ράλλης	Ο.
Ἐμμαν. Καραμάνος		Νάκος Πανουριᾶς	Ο.
Νικόλαος Ματθαίου	Ο.	Παπ Κώνστας Τσαμάλας	
Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.	Περικλ. Καλαμογδάρτης	Ο.
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Δημήτ. Κουμανιώτης	Ο.
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	
Ἀναστ. Κορφιωτάκης		Παν. Πατρινός	
Π. Ματάλας		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Στάμος Μαυροδήμος	Ο.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Ἠλίας Δωΐλας		Ἀναγν. Τατόπουλος	
Θεόδωρος Πετρινός		Κωνς. Δαρειώτης	
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ο.	Ἰω. Γεωργάρας	Ο.
Παναγιώτης Βάρδογλης		Γ. Νικολάου	Ο.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ο.	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀναγν. Δεδόπουλος		Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας	Ο.	Ζαννῆς Μαραγκός	
Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ο.	Μιχαὴλ Σολομὸς	Ο.
Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ο.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ο.	Δημήτριος Δρόσος	Ο.
Κωνς. Λιμπερόπουλος	Ν.	Δημ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Κωνστ. Προβελέγιος	Ο.	Κυριάκος Πανηράπουλος	
Ἐμ. Μοδινός		Ἀναγ. Παπατσώρης	Ν.
Δημ. Δαμητρακόπουλος	Ο.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	Ο.
Γεώρ. Κάνδυας	Ο.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ο.	Ἰωάννης Δαμιανός	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ο.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης	Ο.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	Ο.
Ν. Σισμάνης	Ο.	Δημήτριος Μητσάκης	Ο.
Κωνς. Ἀξελὸς		Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ο.
Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος		Χρῆστος Κυκίδης	Ο.
Νικ. Πετράκος	Ο.		

« Ἄρθρ. 8. Ἐκ τῶν πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν σχετικῶν ἐργασιῶν καὶ δαπανῶν αἱ μὲν ἐν τοῖς παραγράφοις

ά. καὶ ζ'. τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερόμεναι εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι, εἰς βάρος τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν ἡ ὁδὸς διέρχεται, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἐργασιῶν τῶν ὁδῶν τούτων ἡμερομίσθια εἶναι εἰς βάρος τῶν δήμων, δι' ὧν διέρχονται, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ των. »

Μετὰ ταῦτα, παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πέπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΘ'.

Τῆς 27 Φεβρουαρίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, ἀλλὰ πρὸ τούτου λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι μετὰ μεγίστης ἀγανακτήσεως ἀναγγέλλει πρὸς τὴν Βουλὴν, ὅτι ὁ διαβόητος λῃστὴς Καβουρῖνος, ὁ καταπράξας 70 μέχρι τοῦδε λῃστείας, ὁ μολυνθεὶς διὰ τοῦ φόνου 13 πολιτῶν καὶ τοσαῦτα τολμήσας ἀπάνθρωπα ἔργα ἔλαβε κατ' αὐτὰς τὴν Β. χάριν καὶ ἡ κατ' αὐτοῦ καταγνωσθεῖσα κεφαλικὴ ποινὴ μετεβλήθη εἰς δεσμὰ διὰ βίου. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν Β. χάριν, οὐδεὶς διαφιλονεικεῖ ταύτην, ὡς ἀναλλοίωτον τῆς βασιλείας δικαίωμα· ἐπειδὴ ὅμως ἐπροκαλέσθη ἡ ἐπιδαψίλευσις ταύτης διὰ παραστάσεων, ὡς λέγουσι, ψευδῶν καὶ ὑπόπτων, ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν, ὅπως δώσῃ πληροφορίας καὶ ἀποδοκιμάσῃ, ἂν τὰ λεγόμενα ἦναι ἀληθῆ, τὴν ὑπὲρ τοῦ κακούργου τούτου πρόκλησιν τῆς Β. χάριτος. Παρατηρῶν λοιπὸν ὅτι τὸ συμβὰν τοῦτο εἶναι μεγίστης ἐκπλήξεως καὶ λύπης ἐπάξιον, συμ-

ισαραίνει ὅτι πρέπει νὰ προσκληθῇ ὅσον τάχος ὁ ὑπουργὸς καὶ δώσῃ τὰς περὶ τούτου πληροφορίας, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ τοσαῦτα ὑποφέρουσιν οἱ κάτοικοι διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ληστείας, εἶναι ἀπελπιστικὸν τὸ νὰ διασώζωνται τοσοῦτον προχείρως οἱ θηριωδέστεροι τῶν λῃστῶν.

Μετὰ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν, ἀπαντήσαντα ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐξωδίκως λαβοῦσα τοιαύτας τινὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πληροφορίας, ἔπεμψεν ἤδη ἐπιτροπὴν ὅπως ἐξετάσῃ ἂν τὰ περὶ τοῦ ῥηθέντος λῃστοῦ ὑποβληθέντα ἔγγραφα εἶχόντο ἀληθείας ἢ ὄχι· παρετήρησαν ἄλλοι ὅτι, ἀφοῦ, καθ' ἃ ὁ ὑπουργὸς λέγει, ἀπεστάλη καὶ ἐπιτροπὴ περὶ τούτου, ἕπεται ὅτι καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἔλαβε τὸ ἐνδόσιμον ἀποδαίων ὑπονοιῶν· ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ προσκληθῇ ὁ ὑπουργὸς ὅπως δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας· καὶ ὅτι, ἀφοῦ τοσαῦτα κατέπραξεν ὁ λῃστὴς οὗτος ἐγκλήματα, ὀφείλει ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐπισπεύσῃ τὰς πληροφορίας, ἐπειδὴ πολλὰ ἐκ τῆς ὑπουργικῆς ταύτης πράξεως διαδίδονται.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ προσκληθῇ ὁ ὑπουργὸς καὶ δώσῃ τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πληροφορίας τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἄριξιν τῆς ἐπιτροπῆς συνεδρίασιν.

Ὑπέμνησεν ἀκολούθως ἕτερος, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς διενεμήθη καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τούτων ὑπάγεται καὶ τὸ περὶ ἐκλογῆς Ξηροχωρίου ἀντικείμενον, πρέπει, καθ' ἃ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε, νὰ συζητηθῇ τοῦτο σήμερον, καθ' ὅσον ἡ ἐκλογὴ ἄρχεται τὴν 4 Μαρτίου καὶ μέλλει νὰ ὑποβληθῇ ὁ λαὸς εἰς τὰς συνεπείας νέας βουλευτικῆς ἐκλογῆς.

Παρατηρησάντων ἄλλων, ὅτι ἀφ' οὗ τὸ ζήτημα τοῦτο μένει ἑκκρεμὲς καὶ ἡ 4 Μαρτίου ἤγγισεν ἤδη, πρέπει νὰ διατάξῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν ἐπί τινας ἡμέρας ἀναβολὴν τῆς ἐκλογῆς, ὁ μὲν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι τοῦτο εἶναι δικαιικτικὸν ἔργον, εἰς ὃ δὲν πρέπει νὰ ἀναμιγνύηται ἡ Βουλὴ, ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι, ἀφ' οὗ ἔγιναν ἤδη αἱ περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκλογῆς διακηρύξεις, καὶ κατέστη αὕτη κεκτημένον δικαίωμα τῶν πολιτῶν, τὸ νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἔναρξιν, εἶναι οὐσιωδῶς ἄτοπον· καὶ ὅτι, ἂν ὁ καιρὸς κατεπείγῃ καὶ ἀπαιτῆται ταχεῖα τις περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπόφασις, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ ὅσον τάχος τῆς συζητήσεως.

Μετά τινας ὁμοίας παρατηρήσεις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ προχωρήσῃ μὲν σήμερον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ὁδοποιίας

νομοσχεδίου, νὰ ἐπιληφθῇ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἄρθρου γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν μεταβάλλεται αὐτὸ εἰς 9 καὶ ἔχει οὕτως·

«Ἡ ἐν τῷ ἄρθρ. 8 συνοῖκὴ διάταξις τοῦ νόμου ἡ ἀφορῶσα τὰς ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς, νομίζομεν καλὸν νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ὡς πρὸς τὰς δημοτικὰς, πλὴν τῆς δαπάνης τῶν ἐπιστατῶν τῆς ἐν τῷ παραγράφῳ ζ'. ἀναφερομένης. Βέβαιον μὲν εἶναι ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη θέλει κατά τι ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ἀλλ' αἱ ἐκ ταύτης ὠφέλειαι εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλήτεραι, ὥστε δὲν πρέπει νὰ φεισθῶμεν αὐτῆς.

Τὸ κυριώτερον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν εἶναι ἡ σχεδιογράφησις καὶ ἡ διὰ μηχανικοῦ διεύθυνσις τῆς ἐργασίας· εἰς ταῦτα μὴ συντρεχούσης τῆς Κυβερνήσεως, προβλέπομεν ὅτι οἱ δῆμοι, τῶν ὁποίων ἡ ἀβλία κατάστασις καὶ ἡ ἀδράνεια παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, δὲν θέλουσι πώποτε ἐπιχειρισθῇ τοιαῦτα ἔργα, ἐὰν ἀφεθῇ εἰς τὴν διάκρισιν αὐτῶν ἡ φροντὶς τῶν παρασκευαστικῶν ἐργασιῶν. Διὸ, τὸ ἄρθρον 10 λαμβάνον διὰ τὸ καταλληλότερον (τῆς συναφείας τῶν παραπλησίων διατάξεων) τὴν θέσιν τοῦ ἀρθ. 9 ἐτροποποιήθη ὡς ἀκολούθως·

« Ἄρθρ. 9 Ἡ κατασκευὴ τῶν δημοτικῶν ὁδῶν εἶναι εἰς βάρος τῶν δήμων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παραγράφῳ α'. τεχνικῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς ἐν τῷ παραγράφῳ ζ'. τοῦ ἀρθ. 7 μισθοδοσίας καὶ λοιπῶν ἐξόδων τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν, τῶν ὁποίων τὴν δαπάνην ἀναδέχεται ἡ Κυβέρνησις. Δύνανται δὲ οἱ δῆμοι κλπ. »

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ ὅσα καὶ διὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης ἐκτίθενται, εἰς μὲν παρετήρησεν ὅτι καλὸν ἦτον νὰ συμπεριληφθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ καὶ ἡ τῶν ἐπιστατῶν δαπάνη, διότι, ὅταν διορίζωνται οὗτοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ἐπιστασία ἐνεργεῖται πολὺ ἀκριβέστερον, ἐνῷ ἡ δι' ἡμερομισθίου ἐπιστασία θέλει παράγει ἔργα ἐφήμερα καὶ ἡμιτελῆ· ὁ εἰσηγητὴς ἀντεῖπεν, ὅτι 300 ὄντων δήμων, οὐ μόνον ἤθελεν εἶναι πολυδάπανον διὰ τὴν Κυβέρνησιν τὸ νὰ μισθοδοτῇ 300 ἐπιστάτας, ἀλλὰ καὶ πάντη ἀνωφελὲς, ἀφοῦ δύνανται νὰ ἀναπληρώσι τοῦτο οἱ δήμαρχοι, σύμβουλοι κλπ. καὶ νὰ ἐπιτηρῇ τὸ ἔργον ὁ ἐπὶ τούτῳ διωρισμένος μηχανικός.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἀποδεξαμένου τοῦ ὑπουργοῦ τὴν διὰ τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας μεταβολὴν τοῦ 10 ἄρθρ. εἰς 9, ὡσαύτως ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως τὴν μεταβολὴν ταύτην.

Προτεθείσης οὕτω τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἀφοῦ χθὲς ἐγένετο δεκτὸν ἄρθρον, δι' οὗ ἐπεβάλλετο εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ὑπὲρ τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν δαπάνη τῶν παραγράφων ά. καὶ ζ'. δικαίως ἐπρότεινεν ἡ ἐπιτροπὴ τὰς αὐτὰς καὶ ὑπὲρ τῶν δημοτικῶν ὁδῶν παραχωρήσεις· ἀλλὰ τούτου ἕνεκα μάλιστα, διὰ νὰ φανῇ συνεπὴς ἡ Βουλὴ, δὲν πρέπει νὰ προσθέσῃ πλειότερόν τι ὑπὲρ τῶν δήμων, ἀφοῦ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐπαρχιῶν ἀπέρυγε νὰ χορηγήσῃ τι περιπλέον. Διὸ συμπεραίνει ὅτι πρέπει νὰ ἐξοβελισθῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου ἡ τελευταία περικοπὴ ἀρχομένη « δύνανται δὲ οἱ δῆμοι εἰς ἐκτάκτους καὶ δικαιολογημένας περιπτώσεις κτλ. »

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι συνεπέστερον θεωρεῖ τὸ νὰ μείνῃ καὶ ἡ ὑπὲρ τῶν δήμων περικοπὴ αὕτη, ἐπειδὴ ἡ ἐπαρχία ὑπὸ πολλῶν συγκειμένη δήμων, λαμβάνει πᾶσαν ἐκ μέρους αὐτῶν συνδρομὴν, ἐνῷ εἷς ἐνδεὴς καὶ ἀπόμονος δῆμος μὴ ἔχων ἄλλοθεν νὰ ἐλπίσῃ, δικαίως πρέπει νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ἄλλως τε, ἂν δῆμός τις π. χ. εἰς ὀρεινὰ κείμενος μέρη, ἔχῃ χρείαν χιλιάδων δραγμῶν πρὸς κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ, δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προσδράμῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν; Ἐντεῦθεν καὶ τὸ γράμμα τοῦ νόμου τοιαύτας ἐννοοῦν δυσκολίας, ὀρθῶς λέγει, « εἰς ἐκτάκτους καὶ δικαιολογημένας περιπτώσεις » καθ' ὅσον πολλοὶ ὑπάρχουσι καὶ ὀρεινοὶ καὶ ἄποροι δῆμοι.

Μετὰ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀντειπόντα, ὅτι ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει εἰς ἑαυτὴν τὴν τεχνικὴν ἐργασίαν, τίποτε πλειότερον δὲν δύναται νὰ προσθέσῃ· καὶ ὅτι ἄλλως πρέπει, καθ' ἃ χθὲς ἀπεφάσισεν ἡ Βουλὴ, νὰ ἐμποδισθῇ πᾶσα ἀφορμὴ συμπαθείας ἢ διακρίσεως· ὁ μὲν εἰσηγητὴς εἶπεν, ὅτι ἀρκούμενος εἰς τὰ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ προστεθέντα, δὲν ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ τῆς τελευταίας ταύτης περικοπῆς, ἀνηκούσης κυρίως εἰς τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρον· ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι διὰ τῆς προκειμένης τοῦ ἄρθρου τροπολογίας οἱ δῆμοι ἀντὶ νὰ ὠφεληθῶσι ζημιοῦνται μᾶλλον, ἐπειδὴ ἐκ μὲν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ νομοσχεδίου διατάξεως ὁριζούσης ὅτι « δύνανται εἰς ἐκτάκτους κλπ. περιπτώσεις νὰ ἐξαιτῶνται, » οἱ δῆμοι ἔχουσιν εὐρύτερον κύκλον ἀναιτήσεων, διὰ δὲ τῆς τροπολογίας ὁρίζονται αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς δύνανται νὰ ζητῶσι τοῦ δημοσίου τὴν συνδρομήν. Διὸ ἀντὶ τῆς τροπολογίας ὑποστηρίζει τὴν παραδοχὴν τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρου.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον παρετήρησεν, ὅτι ἂν ἐκλείψῃ ἡ τελευταία τοῦ κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν ἄρθρου περικοπὴ, οὐδεὶς ἐννοεῖ ὅτι δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ προτείνῃ διὰ νόμου οἱανδήποτε ἀναγκαίαν ὑπὲρ τῶν δήμων συνδρομὴν, ἐν ᾧ, ἐὰν ὁρισθῇ τοῦτο ἐνταῦθα, πάντες οἱ δῆμοι θέλουσιν ἐξαιτεῖσθαι τοιαύτας συνδρομὰς, ἡ δὲ Κυβέρνησις θέλει διάζεσθαι συνεχῶς νὰ ἐνδίδῃ. Διὸ συμπεραίνει ὅτι δύναται νὰ ἐκλείψῃ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος περικοπή.

Καὶ ἄλλου δὲ τὴν αὐτὴν ὑποστηρίξαντος γνώμην, καθ' ὅσον ἤθελε φανῇ ἄρνησις πρὸς τὰς ἐπαρχίας πᾶν ὅ,τι ὑπὲρ τῶν δήμων προστίθεται, ὁ ὑπουργὸς ἀποδεχόμενος τὸ ἄρθρον ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογεῖται, συνεφώνησε καὶ εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς περικοπῆς « δύνανται δὲ οἱ δῆμοι εἰς ἐκτάκτους καὶ δικαιολογημένας περιπτώσεις κλπ. » Ἐπίσης δὲ ἀποδεξαμένης τὴν ἐξάλειψιν ταύτην καὶ τῆς ἐπιτροπῆς, ἠρωτήθη πρῶτον ἡ Βουλὴ ἐὰν ὑποστηρίζῃ τὴν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς καὶ τοῦ μέρους τούτου γνώμην ἑνὸς τῶν βουλευτῶν. Ἀλλὰ μηδενὸς ὑποστηρίξαντος ταύτην, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως τ' ἄλλα μὲν κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνωτέρω σημειωθεῖσαν ἀπάλειψιν· ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 9. Ἡ κατασκευὴ τῶν δημοτικῶν ὁδῶν εἶναι εἰς « βάρος τῶν δήμων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων κατασκευ« άζονται, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παραγράφῳ ά. τεχνικῶν ἐργασιῶν « καὶ τῆς ἐν τῷ παραγράφῳ ζ'. τοῦ ἄρθρου 7 μισθοδοσίας « καὶ λοιπῶν ἐξόδων τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν, « τῶν ὁποίων τὴν δαπάνην ἀναδέχεται ἡ Κυβέρνησις. »

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 9 ἄρθρον μεταβληθὲν εἰς 10 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐπομένη τροποποίησις τῆς ἐπιτροπῆς.

« Ἄρθρον 10. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τῶν ἄρθρων 8, 9 καὶ 22 ἀνατεθεισῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ δήμους τεχνικῶν ἐργασιῶν, καθὼς καὶ πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 24 τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερομένων εἰς βάρος τῶν ἐπαρχιῶν καὶ δήμων ἀποζημιώσεων, ἐπιτρέπεται ἡ παραχώρησις ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν πόρων, ἢ καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἐκτάκτων φόρων, τοὺς ὁποίους θέλουν ψηφίζει τὰ ἐπαρχιακὰ καὶ δημοτικὰ συμβούλια, ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνταττομένων ὑπολογισμῶν. »

« Ἡ εἴσπραξις τῶν ἀνωτέρω φόρων ἐνεργεῖται διὰ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν, ἐπὶ τῇ βάσει ὀνομαστικῶν καταλόγων, ἀποστελλομένων αὐτοῖς παρὰ τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς. »

« Ἓν ἔτος τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τῶν φόρων τούτων, θέλει γίνεσθαι ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν, προκαταβαλλομένων τῶν πρὸς τοῦτο δαπανῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἀναλόγως τοῦ εἰσπραχθέντος ἤδη ποσοῦ. »

« Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι λαμβάνουσι δι' ἁμοιβὴν 5 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων, ἀλλὰ θεωροῦνται προσωπικῶς ὑπεύθυνοι δι' οἱανδήποτε βραδύτητα ἢ μεροληψίαν αὐτῶν πρὸς τὴν εἴσπραξιν. »

Ἐνταῦθα λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ κατὰ νομοσχέδιον 9 ἄρθρον ὁρίζει μὲν ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ ἐκτάκτων ἀπὸ μέρους τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων φόρων, ἀλλ' οὐδαμοῦ προνοεῖται ὁ τρόπος τῆς ἐπιβολῆς ταύτης· ὥστε, ἐὰν δὲν ὁρισθῶσιν οἱ φόροι, θέλει ὑπάρχει μεγάλη ἐν τοῖς συμβουλίοις ἀνωμαλία τε καὶ αὐθαιρεσία· ἂν δὲ δὲν ὁρισθῇ καὶ τίς ἡ μέλλουσα νὰ συντάττῃ τοὺς προϋπολογισμοὺς ἀρχή, θέλει μένει οὐσιώδης ἀσάφεια ἐν τῷ νόμῳ. Καὶ ἂν μὲν θέλωσιν συντάσσει αὐτοὺς τὰ συμβούλια, δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῶμεν πῶς θέλουσιν ἐπιβάλλει τὸν φόρον· ἐὰν δὲ ὁ μηχανικός, δὲν λέγει ὅτι δύναται νὰ συντάξῃ τὸν προϋπολογισμὸν κακῇ τῇ πίστει, ἀλλὰ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ μετέχῃ καὶ μέλος ἀντιπροσωπεῦον τοὺς φορολογουμένους. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ὕπαρξις τακτικοῦ ἀπολογισμοῦ, δι' οὗ νὰ ἐξελέγχηται πῶς χορηγεῖται καὶ ἂν πρὸς τὸν σκοπὸν δαπανᾶται ὁ φόρος. Διὸ συμπεραίνει ὅτι τὸ σῶμα ὁδηγούμενον ἐκ τοῦ παρελθόντος, πρέπει νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν περὶ ὅλων τούτων πρόνοιαν.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι τὸ μὲν ἐπαρχιακὸν ἢ δημοτικὸν συμβούλιον θέλει προτείνει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάγκην ὁδοῦ τινος, ὁ δὲ ἐπὶ τούτῳ μηχανικὸς μεταβαίνων ἐπιτοπίως, θέλει συντάσσει τὸν προϋπολογισμὸν τῆς δαπάνης, ὅντινα θέλει λαμβάνει τὸ ὑπουργεῖον διὰ τοῦ μηχανικοῦ τοῦ νομοῦ. Ἐὰν δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἐγκρίνῃ τὸν προϋπολογισμόν, ἀποστέλλει αὐτὸν εἰς τὸ ἁρμόδιον συμβούλιον, ἵνα κατασκευασθῇ ἡ ὁδὸς ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς διανομῆς τῶν τοιούτων φόρων, περιττὸν ἐθεώρησεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ κάμῃ περὶ τούτου μνείαν, διότι οἱ μὲν ἐπαρχιακοὶ φόροι θέλουσι ψηφισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπαρχιακοῦ νόμου, οἱ δὲ δημοτικοί, ὡσαύτως

ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δημοτικοῦ. Πρὸς πλειοτέραν ὅμως σαφήνειαν μετὰ τὰς λέξεις « ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συντασσομένων ὑπολογισμῶν » δύνανται νὰ προστεθῶσι καὶ αἱ λέξεις « καὶ σύμφωνα μὲ τὴν χρηματικὴν κατάστασιν ἑνὸς ἑκάστου. »

Προσθέντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι καὶ ὁ ἀπολογισμὸς ἐπίσης θέλει γίνεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ ἐπαρχιῶν καὶ περὶ δήμων νόμων, καὶ ἄλλος τις διεσάφησεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐξεφράσθησαν ἀμφιβολίαι περί τε τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν δαπανῶν, λέγει, ὅτι συνερχομένου τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, ὁ νομάρχης ὑποβάλλει ἐνώπιον αὐτοῦ ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τοὺς πίνακας τοῦ πληθυσμοῦ ἔγγραφα, ὑπάρχει δὲ καὶ νόμος τοῦ 1842 ἐν σελίδι 100 τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὁρίζων κατὰ τίνα ἀναλογίαν καὶ ἐκ ποίων εἰδῶν λαμβάνεται ἡ ἐπαρχιακὴ φορολογία. Ἀναγνοὺς δὲ τὸν νόμον ἀπέδειξεν, ὅτι τὰ ποσοστὰ εἰς δύω ὑπαγόμενα κατηγορίας, διαρίζονται κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἐπὶ τριετίαν ἢ καὶ μοναστῶς. Ἐπειδὴ ὅμως, προσέθηκεν, ἐπελθούσης τῆς μεταβολῆς, ἔμειναν νεκραὶ αἱ τοιαῦται διατάξεις, τὸ ψηφισθησόμενον περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νομοσχέδιον ἔθηκεν ἰδιαίτερον ἄρθρον, τὸ 10, δι' οὗ κανονίζεται πῶς θέλει λαμβάνεσθαι τὸ ποσοστόν. Ἀναγνοὺς δὲ τοῦτο, ἐσυμπέρανεν ὅτι διά τε τοῦ νόμου τοῦ 1842 καὶ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου αἴρεται πᾶς φόβος ἢ ἀμφιβολία. Τέλος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δημοτικοὺς φόρους, οὐ μόνον ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 1847 ἐξεδόθη νόμος ἕτερος, ὁρίζων ποῖα τὰ ἐκ μέρους τῶν δήμων φορολογητέα εἴδη· κατ' αὐτὸν δέ, ἂν δημοτικόν τι συμβούλιον θεωρήσῃ ἀναγκαίαν τὴν ἐπιβολὴν φόρων ἐκτάκτων, ἀναφέρει τὴν περίστασιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπερ ἐγκρίνει, ἐὰν θέλῃ, τὴν αἴτησιν.

Ἄλλος τις ἐπέφερεν, ὅτι δὲν δέχεται τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς γενομένην τροπολογίαν, οὐχὶ διότι δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἐκ τοῦ δημοτικοῦ συστήματος ἡ ἰδία ἐνέργεια, ἀλλὰ διότι, ἂν τὸ δικαίωμα τοῦ εἰσπράττειν ἀνατεθῇ εἰς τοὺς ταμίας, ἀνάγκη νὰ διορισθῇ καὶ ἀρχή τις ἐξελέγχουσα τὰς εἰσπράξεις αὐτῶν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐλπίσῃ τις τὸν ἔλεγχον τοῦτον ἐκ μέρους τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, καθ' ὅσον τοῦτο οὐδὲ μετὰ δέκα ἐνιαυτοὺς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐξελεγξιν, ἐνῷ οἱ δῆμοι δι᾽ηνεκῶς καὶ κατ' ἔτος φορολογούμενοι, πρέπει νὰ μὴν ἀγνοῶσι πῶς διατίθενται οἱ φόροι αὐτῶν. Ἄλλως τε, ἡ Βουλὴ ἀναγνωρίζουσα δημο-

τικὸν σύστημα, δὲν πρέπει καὶ νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὰ μέσα τοῦ ἀπ' εὐθείας εἰσπράττειν. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἡ μὲν εἴσπραξις πρέπει νὰ ἐνεργῆται ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων, οἱ δὲ ταμίαι, ἐν περιπτώσει καθυστερήσεων, νὰ καταδιώκωσι τούτους τε καὶ τοὺς ὀφείλοντας τῶν κατοίκων. Καὶ ἄλλος παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀναφέρουσα ἐν τῷ ἄρθρῳ ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ ἐκτάκτων φόρων κλπ. καθιεροῖ νέον εἶδος εἰσπράξεως ἐν τῷ δημοτικῷ φόρῳ, ἐν ᾧ ὁ περὶ δήμων νόμος μὴ ἐπιτρέπων ἐκτάκτους φόρους, λέγει, ὅτι τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα περιλαμβάνονται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ. Ἀλλ' ἐνταῦθα οὐ μόνον καθιεροῦνται ἔκτακτοι φόροι, ἀλλὰ καὶ προσθέτει τὸ ἄρθρον, ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη ἐγκρίνεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς δὲ, καὶ ὅτι αἱ εἰσπράξεις ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἐν ᾧ οὐδεμίαν τῶν τοιούτων διατάξεων ἔχει ὁ δημοτικὸς νόμος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν περὶ μὲν τῶν ἐπαρχιακῶν φόρων ὁρίζει ὁ ἐπαρχιακὸς, περὶ δὲ τῶν δημοτικῶν, ἐπίσης ὁ ἀντίστοιχος νόμος, συμπεραίνει ὅτι τὸ σῶμα ἀρκούμενον εἰς τὰ περὶ ὁδοποιΐας, πρέπει νὰ παραδεχθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχει, χωρὶς νὰ ὁρίσῃ καὶ τὸν τρόπον τῆς τῶν φόρων ἐπιβολῆς.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον ἐπέφερεν, ὅτι ἀπαντῶν ἐν πρώτοις πρὸς τὸν μετὰ δισταγμοῦ περὶ τῆς συντάξεως τῶν προϋπολογισμῶν ἐκφρασθέντα, λέγει, ὅτι θέλει τηρηθῇ κατὰ τοῦτο ἡ μεγίστη ἀκρίβεια, διότι ὁ μὲν μηχανικὸς συντάσσων ὑποβάλλει τὸν προϋπολογισμὸν εἰς τὸν μηχανικὸν τοῦ νομοῦ, οὗτος δὲ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπου ἀφ' οὗ βασανισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ὑπάρχοντος τμήματος, ἀποστέλλεται εἰς τὸ οἰκεῖον συμβούλιον, διὰ νὰ κανονίσῃ τοὺς φόρους κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὐδεὶς κατὰ τοῦτο φόβος ἡ δυσκολία, καὶ μόνη δυσκολία ὑπάρχει, ὅτι ἔχοντες ἀκριβῆ προϋπολογισμὸν, στερούμεθα τῶν ὑλικῶν μέσων, διότι δὲν ὑπάρχει ὁ κανονίζων νόμος τὸν ἀνώτατον ὅρον τῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐπιβλητέων φόρων. Εὐγλωττοτέρα δὲ τῆς ἰδέας του ταύτης ἀπόδειξις εἶναι αὐτὴ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ, δι' ἧς λέγει, ὅτι ἡ μισθοδοσία τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων κατέστη ἀδύνατος, διότι μετὰ τὸ Σύνταγμα δὲν δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσι καὶ εἰσπραχθῶσιν ἄνευ νόμου ἐπαρχιακοὶ φόροι. Ἀναγνοὺς δὲ τὸ μέρος τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ἐσυμπέρανεν ὅτι ἡ μαρτυρία αὕτη γραφεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου, ὅστις μικρὸν ἀνωτέρω διϊσχυρίσθη τὸ ἐναντίον, πείθει ἕκαστον, ὅτι δὲν ἔ-

χομεν τοιοῦτον περὶ ἐπιβολῆς φόρου νόμον καὶ ἑπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ βασισθῶμεν εἰς ὅ,τι ἀκριβῶς δὲν ὑπάρχει. Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ οὐχὶ πλέον τὴν ἐπιβολὴν ἀλλὰ τὴν διαχείρισιν φόρων, ὑπάρχουσι περὶ τούτου αἱ ἀποχρῶσαι καὶ εἰς τὸν περὶ δήμων καὶ εἰς τὸν περὶ ἐπαρχιῶν νόμον διατάξεις, ὥστε ἀρκεῖ νὰ ἐκτελῶνται αὗται καλῶς, διὰ νὰ εἴμεθα ἀσφαλεῖς κατὰ τοῦτο. Τελευταῖον ἁπάντων καὶ εἰς τὰ περὶ ἐγκρίσεως τῶν προϋπολογισμῶν ὑπό τινος ἄλλου ῥηθέντα, λέγει, ὅτι ἡ ἔγκρισις αὕτη γίνεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καθ' ὃν τρόπον καὶ πρὸ τῆς μεταβολῆς, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ ἐγκρίνηται, κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς 7 Ἰουλίου 1842 Β. διάταγμα, ὑπογραφόμενον ὑπό τε τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, διότι ἀμφότεροι οὗτοι πρέπει νὰ ἐπιτηρῶσιν, ἐφ' ὅσον εἰς ἕκαστον ἀνήκει, τὴν εἴσπραξιν, διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῶν τοιούτων φόρων. Ἀποδεχόμενος λοιπὸν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς μὲ μόνην τὴν διαφορὰν τοῦ νὰ μεταβληθῇ ἡ λέξις «Κυβερνήσεως» εἰς «τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ» προστίθησιν, ὅτι πρέπει νὰ συστηθῇ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἡ ταχίστη τοῦ περὶ ἐπιβολῆς ἐπαρχιακῶν φόρων εἰσαγωγὴ νόμου, διότι ἄλλως ἡ τοιαύτη φορολογία θέλει εἶναι, ὡς ὀρθῶς εἴρεθη, νεκρά.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε ψηφισθέντα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ἐπιβάλλουσιν ὑποχρεώσεις τινας εἰς τοὺς δήμους καὶ τὰς ἐπαρχίας διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν, ὁ δὲ νομοθέτης διαγράψας τίνι τρόπῳ κατασκευάζονται αἱ ὁδοί, ὤφειλε συγχρόνως νὰ ὁρίσῃ καὶ πόθεν αἱ ἐπαρχίαι ἢ οἱ δῆμοι θέλουσι πορίζεσθαι τὰ μέσα πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν, ὅταν οἱ τακτικοὶ πόροι των δὲν ἐπαρκῶσιν· ὀρθῶς λοιπὸν ἐφρόντισε νὰ θέσῃ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπιβάλλονται ἔκτακτοι φόροι, τοὺς ὁποίους ψηφίζουσι τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια, καὶ μόνη παρουσιάζεται δυσκολία ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως, τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν δυνάμεθα σήμερον νὰ κανονίσωμεν, καθ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὸν περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμον. Ἀρκούμενος διὰ τοῦτο εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, πρὸς ἐντελέστερον καταρτισμὸν τοῦ ἄρθρου νομίζει μόνον ἀναγκαίαν τὴν προσθήκην εἰς μὲν τὴν λέξιν «ἐκτάκτων» τοῦ συνδέσμου «καὶ» ἐμφαίνοντος, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἀρκοῦσιν οἱ τακτικοὶ φόροι, ἐπιβάλλονται καὶ ἔκτακτοι, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου, τὴν προσθήκην τῆς φράσεως «καὶ τῶν περὶ τούτου νόμων» πρὸς διασάφησιν τῆς ἀμφιβολίας ἐπὶ τίνων ἀν-

τικειμένων θέλουσιν ἐπιβάλλεσθαι οἱ ἔκτακτοι αὐτοὶ φόροι· οὗτω δὲ καταρτιζομένου τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρου, θεωρεῖ περιττὴν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀντεῖπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι οἱ προαγορεύσαντες ἀντέκρουσαν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ δόλως κατανοήσαντες τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ἥτις περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν βελτίωσιν τῶν ὁδῶν καὶ τὴν ταχείαν καὶ ἀκριβῆ τοῦ νόμου πραγματοποίησιν, καὶ μετὰ λύπης παρατηρήσασα, ὅτι ἂν οἱ ἔκτακτοι αὐτοὶ φόροι, οἱ πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν ἐπιβαλλόμενοι, εἰσπράττωνται ἀπὸ τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς, θέλουν καταχρηστικῶς διατίθεσθαι καὶ δὲν θέλουσι χρησιμεύει εἰς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐπεβλήθησαν, διότι τοιαύτη δυστυχῶς εἶναι σήμερον ἡ κατάστασις τῆς χρηματικῆς ὅλων τῶν δήμων διαχειρίσεως, θέλουσα νὰ προλάβῃ τὸ κακὸν τοῦτο, εὗρεν ἀσφαλέστερον τὸ νὰ ἐνεργῆται ἡ εἴσπραξις τῶν φόρων τούτων ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν, εἰς οὓς ὁ δημοτικὸς νόμος ἐναπιστεύθη καὶ τῶν δημοτικῶν φόρων τὴν εἴσπραξιν, διότι οὗτοι καὶ πλειοτέρας παρέχουσιν ἐγγυήσεις ἐξασφαλίσεως, καὶ ἀκριβέστερον θέλουσιν ἐνεργεῖ τὴν εἴσπραξιν, ὡς εἰς ἔλεγχον ὑποκείμενοι.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ προαγορεύσαντες εἶπον, ὅτι ὁ τρόπος τῆς διανομῆς τῶν φόρων αὐτῶν προβλέπεται ἐν μέρει μὲν ἀπὸ τὸν περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμον, ἐν μέρει δὲ ἀπὸ ἄλλους νόμους, προτείνει οὗτος ἀνθ' ὅλων τούτων, καὶ πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀ. § τοῦ ἄρθρου 10 τῆς ἐκθέσεως νὰ προστεθῇ ἡ φράσις « καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀμέσων φόρων, τοὺς » ὁποίους ἕκαστος πληρώνει, κατὰ λόγον τῆς ἀπαντωμένης » ἀνάγκης. » Ἀντέλεξεν ἕτερος ὅτι δὲν ἤθελε λάβει τὸν λόγον, ἂν δὲν παρετήρει εἰς τε τὰς σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ εἰσηγητοῦ σύστημα φορολογίας νέον, τὸ ὁποῖον ὅμως ὑπουργὸς μᾶλλον παρὰ βουλευτὴς ἠδύνατο νὰ προτείνῃ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἀκαταλλήλως ἐνταῦθα τιθεμένον, ἠδύνατο νὰ συνεπιφέρῃ μακρὰς καὶ σπουδαίας συζητήσεις. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου εἶναι πλήρες ἐπιβάλλον εἰς τοὺς πολίτας τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συνεισφέρωσι διά τε τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων φόρων, ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ κανονίζουσα τὸν τρόπον τῆς διανομῆς τῶν φόρων αὐτῶν ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως, ἀνατίθησι καὶ τὴν εἴσπραξιν τούτων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς, ἀφαιροῦσα οὕτω

ἀπὸ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἓν δικαίωμα αὐτῆς, καὶ καθιεροῦσα ἀρχὴν ὅλως ἀντικειμένην εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ δημοτικὸν σύστημα.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἰσηγητὴς ἠγόρευσεν ἂν καὶ μετὰ λύπης περὶ τῆς κακίστης καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς χρηματικῆς αὐτῶν διαχειρίσεως, καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας αὐτοῦ προσέθηκεν ὅτι καὶ ὁ δημοτικὸς νόμος ἀνέθηκεν εἰς τοὺς ταμίας τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοτικῶν φόρων, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ τῷ ἐκθέσῃ συνάμα καὶ τὰς ἀφορμὰς τῆς τοιαύτης καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν. Ὑποδείξας δὲ καὶ τὰς ὠφελίμους συνεπείας τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ δημοτικοῦ νόμου, παρατήρησεν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10. ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καὶ κοινωνικωτέρα εἶναι, καὶ πλειότερον συμφωνεῖ πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν νομοθεσίαν ἡμῶν· διὸ θεωρεῖ πάντῃ περιττὰς τὰς προταθείσας προσθήκας τοῦ « καὶ » καὶ τῆς φράσεως « τῶν περὶ τούτου νόμων » διότι τὸ ἄρθρον καὶ ἄνευ αὐτῶν εἶναι σαφέστατον.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος φόροι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἔκτακτοι, διότι οἱ δαπάναι, δι' ἃς οἱ φόροι ἐπιβάλλονται εἶναι ἐκ τῶν τακτικῶν ἐξόδων τοῦ δήμου, καὶ προβλέπει αὐτὰς ὁ δημοτικὸς νόμος, διὸ προτείνει τὴν ἐξῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου τροπολογίαν·

« Αἱ ἀπαιτούμεναι δαπάναι πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τῶν ἄρθρων 8, 9 καὶ 22 ἀνατεθειμένων εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ δήμους τεχνικῶν ἐργασιῶν, καθὼς καὶ πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 24 τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερομένων εἰς βάρος τῶν ἐπαρχιῶν καὶ δήμων ἀποζημιώσεων ἐπιβάλλονται ἀπὸ τὰ ἐπαρχιακὰ καὶ δημοτικὰ συμβούλια κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους. »

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι καὶ ἡ ἀνωτέρω τροπολογία, ὡς καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς εἰσὶ περιττὴ, διότι ὁ μὲν δημοτικὸς νόμος διὰ τὰς δημοτικὰς ἐργασίας ἐπιβάλλει καὶ προσωπικὴν ἐργασίαν καὶ ἐκτάκτους φόρους, ὁ δὲ πρὸς συζήτησιν ὑποβληθεὶς περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμος ἐν ἄρθρῳ 10 περιέχει τὴν αὐτὴν διάταξιν, καὶ ἑπομένως ὑποχρίζει τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι ἂν καὶ προτιμᾷ τὸ νομοσχέδιον ἀπὸ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογίαν, οὐχ ἧττον ὅμως ἀναγνωρίζει καὶ ἐν αὐτῷ κενόν τι, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸς ἀγνοεῖ πῶς θέλει πληρωθῇ, διότι ὁ νομοθέτης ἔλαβε, φαίνεται, ὡς βεβαίαν τὴν ὕπαρξιν νόμων, καθ' οὓς ἐπιβάλλονται φόροι, ἐνῷ τοιοῦτοι νόμοι δὲν ὑπάρχουσι· καὶ πρὶν μὲν τῆς μεταβολῆς κατὰ τὸ ἄρθ. 120 τοῦ

δημοτικοῦ νόμου, ὁ ὅρος τοῦ φόρου, καθὼς καὶ τὰ εἴδη, ἐφ' ὧν ἐπιβάλλεται, ὡρίζοντο διὰ Β. διατάγματος ἐπέχοντος τότε τόπον νόμου· ἀλλὰ μετὰ τὸ Σύνταγμα οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται ἄνευ νόμου, καὶ διὰ τοῦτο οἱ δημοτικοὶ φόροι, οἵτινες ἄλλοτε ὡρίζοντο διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος ἐφ' ὡρισμένον χρόνον, ὡρίσθησαν κατὰ τὸ 1847 διὰ νόμου, τεθέντος ὡς ἀνωτάτου ὅρου τοῦ 2 ἐπὶ τοῖς 0/0, καὶ τῶν εἰδῶν, ἐφ' ὧν ἐπιβάλλονται, καὶ ἑπομένως τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια, ἂν καὶ δύνανται νὰ διανέμωσι τοὺς φόρους, δὲν δύνανται ὅμως νὰ ἐπιβάλλωσιν ἄλλους παρὰ τοὺς ἐν τῷ νόμῳ ὡρισμένους, οὔτε ν' αὐξήσωσι τὸν ὅρον αὐτῶν· ἀλλ' οἱ φόροι οὗτοι μόλις ἀρκοῦσιν εἰς τὸν ἐκπλήρωσιν τῶν τακτικῶν ἀναγκῶν τοῦ δήμου, διὰ δὲ τὰς πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν ἀνάγκας ἀπαιτεῖται ἐπιβολὴ νέων φόρων, ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ γενῇ ἄνευ νόμου, καὶ διὰ τοῦτο λέγει, ὅτι ἐν τῷ νόμῳ αὐτῷ ὑπάρχει κενὸν, ἀνάγκην ἔχον συμπληρώσεως. Ψωτισθείσης ἐνταῦθα τῆς Βουλῆς, καὶ ἐρωτήσαντος τοῦ προέδρου, πρῶτον ἂν παραδέχηται αὐτὴ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, δεύτερον δὲ τὴν τοῦ βουλευτοῦ Ἐπιδ. Δεμπράκ ὑποστηριχθεῖσαν παρά τινων, ἡ Βουλὴ ἀπέρριψεν ἀμφοτέρας μὲ ἀναστάσα, καὶ παραδέχθη τὸ ἄρθρον 10 κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 10. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀνατεθειμένων εἰς τὰς ἐπαρχίας τεχνικῶν ἐργασιῶν, ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ ἐκτάκτων φόρων, τοὺς ὁποίους θέλουν ψηφίζει τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνταχθησομένων ὑπολογισμῶν.»

Ἀκολούθως ἐγορηγήθη ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Σκυλλ δήμου, Σκαλτζοδήμου, Μελετοπούλου καὶ Παπᾶ Κώνστα, μ νιαία αὐτοῖς ἄδεια ἀπουσίας.

Παρελθούσης δὲ τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνε δρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀ ν ά ρ γ υ ρ ο ς Α. Χ. Α ν α ρ γ ύ ρ ο υ
Δ η μ. Γ. Φ ι λ ά ρ ε τ ο ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ'.

Τῆς 26 Φεβρουαρίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντος πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Θήρας ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς ἐχουσαν οὕτως·

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Στ'. τμήματος

«Διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τὰ πρακτικὰ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Θήρας παρατηρεῖ ὅτι·

Ἡ ἐπαρχία αὕτη συγκειμένη ἀπὸ ἓξ δήμους Θήρας, Καλλίστης, Θηρασίας, Ἀνάφης, Ἀμοργοῦ καὶ Ἴου, διδει τρεῖς βουλευτάς· ὅτι

Ὁ ὁλικὸς τῶν ἐν τοῖς ὁριστικοῖς βουλευτικοῖς καταλόγοις ἀριθμὸς τῶν ψηφοφόρων ἀναβαίνει εἰς 5773, ἐψηφοφόρησαν δὲ μόνον 4212, καὶ ἐξ αὐτῶν ὁ μὲν Κ. Μιχαὴλ Βαλέττας ἔλαβεν 3030, ὁ Κ. Π. Α. Ζάνος 2666, ὁ Κ. Χ. Δεμάθας 1951, καὶ ὁ Κ. Ν. Δελίνδας 1954· καὶ ἄλλοι ἔλαττον αὐτῶν.

Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν δύω δήμων Θήρας καὶ Ἴου ἐν καιρῷ τῆς ψηφοφορίας ἐγένοντο ἐνστάσεις, ἀλλ' αὗται δὲν στηρίζονται οὔτε εἰς νομίμους λόγους, οὐδ' ὑποστηρίζονται μ' ἀποδείξεις.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ νὰ θεωρηθῇ τις νόμιμος βουλευτὴς, ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν ἐπὶ τοῦ ὁλικοῦ τῶν ψηφοφορησάντων ἀριθμοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου μόνοι οἱ δύω πρῶτοι, ἤτοι οἱ Κ. Κ. Μ. Βαλέττας καὶ Π. Α. Ζάνος ἔλαβον πλειονοψηφίαν ἀπόλυτον, ἀμφότεροι δὲ οἱ ἕτεροι δύω Κ. Δεμάθας καὶ Δελένδας ἔλαβον ἔλαττον τῶν 2107 ψήφων, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἔχωσι τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, κατὰ συνέπειαν δὲ εἶναι τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης ἡ ἐπανάληψις τῆς ἐκλογῆς διὰ τὸν τρίτον βουλευτήν·

Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ οἱ μὲν Κύριοι Μιχαὴλ Βαλέττας καὶ Π. Α. Ζάνος νὰ θεωρηθῶσιν ἀπὸ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς νόμιμοι βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας Θήρας, ὡς τοιοῦτοι καὶ ὡς ἔχοντες τὰ προσόντα τοῦ βουλευτοῦ ἀμφότεροι νὰ εἰ-

σχηθῶσιν εἰς τὸν περιβολὸν τῆς Βουλῆς, διὰ δὲ τὸν τρίτον βουλευτὴν νὰ ἐπαναληφθῇ ἀπ' ἀρχῆς ἡ ἐκλογὴ κατὰ τὸν νόμον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Ἰανουαρίου 1851.

Ὁ εἰσηγητὴς Ἐμμ. Καραμάνος.»

Ἀκολούθως ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν γνωμοδότησιν τοῦ τμήματος, κηρύξασα νομίμους βουλευτὰς τῆς ἐπαρχίας Θήρας τοὺς Κ. Κ. Μιχαὴλ Βλέτταν καὶ Π. Ζάνον, καὶ διατάξασα νέαν ἐκλογὴν διὰ τὸν μὴ λαβόντα τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τρίτον βουλευτήν.

Παρελθὼν ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἀνέγνω σχέδιον ἐμπορικῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας συνθήκης μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτω·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν, συνοδεύουσα τὸ σχέδιον τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας συνθήκης περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας.

Κύριοι!

α Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω σήμερον τὸ κείμενον τῆς περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας Συνθήκης, ἥτις πρόκειται νὰ συνομολογηθῇ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας, ζητῶν κατὰ διαταγὴν τῆς Μεγαλειοτάτης Βασιλίσσης, τὴν ἐπὶ τούτῳ συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς, σύμφωνα μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ 25 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις συναισθανομένη τὴν ἀνάγκην τοιαύτης συνθήκης μεθ' ἑνὸς τῶν κατὰ τὴν Μεσόγειον ἐμπορικωτέρων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης, εἶχε προβῆ ἐπὶ τούτῳ εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Σαρδηνίας, ἀλλ' αἱ εἰς τὸ Βασίλειον τοῦτο ἰσχύουσαι τότε θεσμοθεσίαι ἀντέταττον προσκόμματα καὶ δυσκολίας σχεδὸν ἀνυπερβλήτους. Ἀπό τινος ὅμως χρόνου αἱ θεσμοθεσίαι αὗται ἔλαβον μεταβολὴν οὐσιωδεστάτην, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Σαρδηνία ἠδυνήθη νὰ προβῇ γιγαντιαίοις βήμασιν εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, καὶ νὰ κλείσῃ ἐπὶ τοιούτων βάσεων συνθήκας ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μετὰ τῆς Γαλλίας, τοῦ Βελγίου καὶ ἄλλων ἐπικρατειῶν. Αἱ βάσεις ἐφ' ὧν ἐγένοντο αἱ συνθῆκαι αὗται συνᾴδουσι πληρέστατα μὲ τὸ σύστημα, ὅπερ ἡ Β. Κυβέρνησις ἠκολούθησεν ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν προὸς σύμβασιν Συνθηκῶν διαπραγματεύσεις της, διὸ καὶ ἔσπευσε νὰ παραδεχθῇ ἀμέσως τὴν ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆς Σαρδικῆς Κυβερνή-

σεως γενομένην αὐτῇ πρότασιν. Μετὰ τινας δὲ διαπραγματεύσεις ἔφθασεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ φαίνεται ἐν τῷ ὑποβαλλομένῳ ὑμῖν σχεδίῳ.

Αἱ κυριώτεραι βάσεις, τὰς ὁποίας ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προσπαθεῖ πάντοτε νὰ καθιερώσῃ εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐμπορικὰς συνθήκας της εἶναι· Α'. ἡ τελεία ἀμοιβαιότης. Β'. ἡ πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς πλήρης ἀφοσίωσις τῶν ὑπηκόων ἑκατέρων τῶν συμβαλλομένων μερῶν, καὶ Γ'. ἡ καθιέρωσις τοῦ διὰ τῶν πλοίων ἑκατέρων τῶν ἐπικρατειῶν ἐνεργουμένου ἐμμέσου ἐμπορίου (commerce indirect)· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς καθιερώσεως τοῦ ἐμμέσου ἐμπορίου θέλει εἶσθαι τὸ ν' ἁρμοισθῶσι εἰς Σαρδηνίαν μὲ τὰ προϊόντα τῆς γῆς καὶ τῆς βιομηχανίας τῆς Ἑλλάδος, τὰ δι' Ἑλληνικῶν πλοίων ἀποβιβαζόμενα ἐμπορεύματα, ἀφ' οἱονδήποτε τόπον ἂν προέρχωνται ταῦτα, καὶ εἰς οἱονδήποτε ξένον λιμένα ἂν ἀπεβιβάσθησαν. Καὶ τὰ τρία ταῦτα ἐξασφαλίζονται καὶ συμφωνοῦνται διὰ τῆς προκειμένης Συνθήκης.

Δὲν ἀμφιβάλλω ἑπομένως, Κύριοι, ὅτι ἡ Βουλὴ θέλει σπεύσει νὰ ἐκφράσῃ τὴν συναίνεσίν της εἰς Συνθήκην, ἥτις θέλει ἀποβῆ λίαν χρήσιμος εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν μας, καὶ θέλει συμπλησιάσει δύο ἐμπορικὰ καὶ ναυτικὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη, καθιστῶσα ἄμεσον καὶ εὔκολον τὴν μεταξὺ αὐτῶν ἐμπορικὴν συγκοινωνίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Φεβρουαρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων Ὑπουργὸς Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

α Τὴν ἐνταῦθα συνημμένην συνθήκην ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἡμῶν καὶ τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Σαρδηνίας θέλει ὑποβάλει ὁ ἡμέτερος ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ζητήσει τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος συγκατάθεσίν της ἐπ' αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Φεβρουαρίου 1851.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Ἄρθρ. 1. Θέλει ὑπάρχει ἀμοιβαία ἐλευθερία ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν τοῦ Βασιλείου τῆς Σαρδηνίας.

Ἄρθρ. 2. Ἐπομένως οἱ ὑπήκοοι τῶν ὑψηλῶν συνομολογούντων μερῶν θέλουσιν ἀπολαμβάνει εἰς τοὺς λιμένας, μυχοὺς, ὅρμους, πόλεις καὶ ἄλλα μέρη τῶν δύω ἐπικρατειῶν ἴσην ἐλευθερίαν ἐμπορίας, εἰς τρόπον ὥστε θέλουσι τοὶς χορηγεῖσθαι εἰς τὰ εἰρημένα μέρη παρ' ἑκατέρων τῶν Κυβερνήσεων ἐντελῶς ἴσα καὶ ἀμοιβαῖα ἐμπορικὰ δικαιώματα καὶ πλεονεκτήματα, καὶ, καθ' ὅσον τὰ δικαιώματα καὶ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ὑπόκεινται ἐκεῖ εἰς ὑποχρεώσεις (redevances) τινάς, αἱ κατὰ τόπον ἀρχαὶ θέλουσι προσφέρεσθαι πρὸς αὐτοὺς ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ βάρη οἱουδήποτε εἴδους.

Δύνανται ὡσαύτως νὰ διαμένωσι καὶ κατέχωσιν εἰς οἱονδήποτε ἀρέσκονται τόπον, εἴτε δι' ἐνοικίου εἴτε ὡς ἰδιοκτησίαν, κατοικίας, ἀποθήκας καὶ ἄλλα ἀκίνητα κτήματα ἀναγκαῖα εἰς τὸ ἐμπόριόν των. Ὅλοι δ' ἐν γένει οἱ ἔμποροι ἑκατέρων τῶν ἐθνῶν θέλουσιν ἀπολαμβάνει ἀμοιβαίως δι' ἑαυτούς τε καὶ διὰ τὰς ἰδιοκτησίας των πληρεστάτην ἀσφάλειαν, καὶ θέλει τοὶς χορηγεῖσθαι διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐμπορίου των ἡ αὐτὴ προσασία, ἧς ἀπολαύουσιν οἱ ἰθαγενεῖς, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα τῶν ἀμοιβαίων τόπων.

Ἄρθρ. 3. Φθάνοντα τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Σαρδηνίας κενὰ ἢ καὶ φέροντα φορτίον, καὶ ἀμοιβαίως τὰ Σαρδικὰ πλοῖα, φθάνοντα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος κενὰ ἢ μὲ φορτίον, θέλουσι θεωρεῖσθαι κατά τε τὴν ἄριξιν, διαμονὴν καὶ ἀπέλευσίν των ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ τὰ ἐγχώρια πλοῖα, τὰ πρυερχόμενα ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβολὴν τῶν δικαιωμάτων χωρητικότητος, φάρων, ναυηγεσίας, διαπορίου (péage) ὅρμου, καθάρσεων, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὰς εἴς τινας δημοσίους ὑπηρέτας χορηγουμένας ἀντιμισθίας, καὶ ὡς πρὸς πᾶν ἄλλο τέλος ἢ βάρος οἱονδήποτε ἐπιβαλλόμενον ἐν ὀνόματι ἢ πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν ἢ εἰδικῶν καταστημάτων οἱωνδήποτε.

Ἄρθρ. 4. Πᾶν εἶδος ἐμπορεύματος δυνάμενον ἐννόμως νὰ εἰσαχθῇ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος δι' Ἑλληνικῶν πλοίων, δύναται ἐπίσης νὰ εἰσαχθῇ καὶ διὰ Σαρδικῶν, χωρὶς νὰ ὑποβάλληται εἰς ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα ἢ βάρη οἱουδήποτε εἴδους ἢ ὀνομασίας, ἐπιβαλλόμενα ἐν ὀνόματι ἢ πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν ἢ εἰδικῶν καταστημάτων

οἱωνδήποτε, εἰμὴ ὡς ἂν ἡ εἰσαγωγὴ ἤθελε γίνει δι' Ἑλληνικῶν πλοίων. Καὶ ἀμοιβαίως πᾶν εἶδος ἐμπορεύματος δυνάμενον ἐννόμως νὰ εἰσαχθῇ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Σαρδηνίας διὰ Σαρδικῶν πλοίων δύναται ἐπίσης νὰ εἰσαχθῇ καὶ δι' Ἑλληνικῶν, χωρὶς νὰ ὑποβάλληται εἰς ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα ἢ βάρη οἱουδήποτε εἴδους ἢ ὀνομασίας, ἐπιβαλλόμενα ἐν ὀνόματι ἢ πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν ἢ εἰδικῶν καταστημάτων οἱωνδήποτε, εἰμὴ ὡς ἂν ἡ εἰσαγωγὴ ἤθελε γενῇ διὰ Σαρδικῶν πλοίων.

Ἄρθρ. 5. Εἶναι ἐννοούμενον, ὅτι οἱ ἐν τοὶς ἀνωτέρω δύω ἄρθροις περιεχόμενοι ὅροι ἐφαρμόζονται ὁλοσχερῶς ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων καὶ τῶν φορτίων αὐτῶν, ἅτινα φθάνουσιν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Σαρδηνίας καὶ ἀμοιβαίως ἐπὶ τῶν Σαρδικῶν πλοίων, ἅτινα φθάνουσιν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, προερχόμενα εἴτε ἐκ τῶν λιμένων τοῦ τόπου, εἰς ὃν ἀνήκουσιν, εἴτε ἐκ τῶν λιμένων οἱουδήποτε ἄλλου ξένου Κράτους.

Ἄρθρ. 6. Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 καθιερουμένη ἁρμοίωσις τῆς σημαίας ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν παντὸς ἐμπορεύματος εἴτε ἐκ τῶν ἐγχωρίων εἴτε ἐκ τῶν ξένων προϊόντων, ὧν ἡ ἐξαγωγὴ εἶναι νομίμως ἐπιτετραμμένη εἰς τοὺς δύω τόπους.

Ἄρθρ. 7. Δὲν θέλουσιν ἐπιβάλλεσθαι ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα ἐπὶ τῶν εἰδῶν ἅτινα εἰσάγονται εἰς τὴν Ἑλλάδα, προερχόμενα ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τῆς Σαρδηνίας, ὡς οὐδ' ἐπὶ τῶν εἰδῶν ἅτινα εἰσάγονται εἰς Σαρδηνίαν, προερχόμενα ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τῆς Ἑλλάδος, εἰμὴ ὅσα ἐπιβάλλονται ἢ θέλουσιν ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἰδῶν, προερχομένων ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας οἱουδήποτε ἄλλου ξένου Κράτους. Ὡσαύτως δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς τῶν εἰδῶν, τῶν προερχομένων ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τῆς Σαρδηνίας ἢ τῆς Ἑλλάδος, κατά τε τὴν εἴσοδον ἢ ἔξοδον αὐτῶν ἐκ τῶν λιμένων τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Σαρδηνίας, οἱαδήποτε ἀπαγόρευσις μὴ ἐφαρμοζομένη ἐπίσης ὡς πρὸς οἱονδήποτε ἄλλο ἔθνος.

Ἄρθρ. 8. Πᾶσα εὐκολία παρακαταθήκης ὡς καὶ πᾶσα ἀμοιβὴ ἢ ἐπιστροφὴ δικαιωμάτων, παραχωρουμένη εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἑκατέρων τῶν ὑψηλῶν συνομολογούντων μερῶν ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν οἱουδήποτε εἴδους, θέλουσιν ἐπίσης παραχωρεῖσθαι καὶ εἰς τὰ εἴδη τῆς αὐτῆς φύσεως προϊόντα τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τοῦ ἑτέρου, ὡς καὶ εἰς τὴν διὰ τῶν πλοίων τούτου γενομένην εἰσαγωγήν τε καὶ ἐξαγωγήν.

Ἄρθρ. 9. Πᾶν ἐμπόρευμα εἰσαγόμενον, παρακατατιθέμενον ἢ ἀποθηκευόμενον εἰς τοὺς λιμένας τῶν δύω ἐπικρατειῶν καὶ τῶν ὑπὸ τούτων κατεχομένων μερῶν θέλει ὑποβάλλεσθαι, διαρκούσης τῆς ἀποθηκεύσεώς του, εἰς τὰς αὐτὰς διαταξεις, ὅρους καὶ δικαιώματα, εἴτε δι' Ἑλληνικῶν εἴτε διὰ Σαρδικῶν πλοίων ἤθελε γίνη ἡ εἰσαγωγὴ αὐτοῦ. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἡ ἐκ νέου ἐξαγωγὴ τῶν τοιούτων ἐμπορευμάτων εἴτε δι' Ἑλληνικῶν εἴτε διὰ Σαρδικῶν πλοίων γινομένη, θέλει ἀπολαμβάνει τὰς αὐτὰς εὐκολίας καὶ ὑποβάλλεσθαι εἰς τὰ αὐτὰ δικαιώματα.

Ἄρθρ. 10. Ἡ ἀκτεμπορία διατρυλάττεται ἀποκλειστικῶς εἰς μόνην τὴν ἐγχώριον σημαίαν. Ἐν τούτοις οἱ πολῖται τῶν δύω ἐθνῶν θέλουσιν εἶσθαι ἐλεύθεροι νὰ μετέρχωνται τὸ ἐμπόριον, τὸ καλούμενον di scalo, ἢ νὰ ἐνεργῶσιν εἰς ἕνα τινὰ λιμένα τὴν ἐπιβίβασιν ἢ ἀποβίβασιν μέρους τοῦ φορτίου των, καὶ μεταβαίνοντες εἰς ἕτερον λιμένα νὰ ἐπιβιβάζωσιν ἢ ἀποβιβάζωσι τὸ ὑπόλοιπον, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς ἀνώτερα δικαιώματα, εἰμὴ εἰς ὅσα ἤθελον ὑπόκεισθαι, ἂν αἱ ἐργασίαι αὗται ἐγίνοντο ὑπὸ τὴν ἐγχώριον σημαίαν, ἐπὶ τῷ ὄρῳ μόνον τοῦ ν' ἀπέχωσι νὰ φορτόνωσιν οἱαδήποτε εἴδη εἰς τινα λιμένα, ἵνα τὰ ἐκφορτόνωσιν εἰς ἕτερον τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας.

Ἄρθρ. 11. Θέλουσι θεωρεῖσθαι ὡς πλοῖα Ἑλληνικά, ἢ Σαρδικὰ ὅσα πλέουσι καὶ διακατέχονται κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις καὶ εἰσὶν ἐφωδιασμένα μὲ τὰ συνήθη εἰς τοὺς δύω τόπους ἔγγραφα.

Ἄρθρ. 12. Εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κατὰ τοὺς λιμένας ἀστυνομικὴν εὐταξίαν, τὴν φόρτωσιν καὶ ἀποφόρτωσιν τῶν πλείων, τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐμπορίας καὶ οἱωνδήποτε πραγμάτων, οἱ ὑπήκοοι τῶν ὑψηλῶν συνομολογούντων μερῶν θέλουσιν ὑπόκεισθαι ἀμοιβαίως εἰς τὰ παρὰ τῶν ἐγχωρίων νόμων καὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων ὡρισμένα. Ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ὑπήκοοι ἑκατέρας τῶν ὑψηλῶν συνομολογουσῶν δυνάμεων ἔχουσιν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς ἄλλης τὸ δικαίωμα τοῦ διαθέτειν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ πρὸς ὄφελος ἀκόμη τῶν ὑπηκόων ἑκατέρων τῶν ἐπικρατειῶν διά τε διαθήκης, δωρεᾶς ἢ ἄλλως ὁπωσδήποτε· οἱ δὲ κληρονόμοι αὐτῶν, ὑπήκοοι τῆς ἑτέρας τῶν συναμολογουσῶν δυνάμεων, θέλουσι κληρονομεῖ τὰ ὑπάρχοντα των εἴτε δυνάμει διαθήκης εἴτε καὶ ἀδιαθέτως, καὶ δύνανται νὰ λάβωσι κατοχὴν τούτων εἴτε προσωπικῶς, εἴτε δι' ἄλλων ἐπιτρόπων, ἐνεργούντων ἐπ' ὀνόματί των, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα, εἰμὴ εἰς ὅσα ὑπάγονται εἰς

παρομοίας περιστάσεις καὶ οἱ ὑπήκοοι τοῦ τόπου, ἔνθα τὰ ρηθέντα ὑπάρχοντα εὑρίσκονται.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκατέρων τῶν Βασιλείων δύνανται νὰ μεταβιβάσωσι, κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ ἐν πληρεξάτῃ ἐλευθερίᾳ, τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν τῶν δύω ἐπικρατειῶν, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται διὰ τὴν μεταφορὰν ταύτην εἰς ἔκτακτον τέλος ἢ δασμὸν οἱονδήποτε.

Ἄρθρ. 13. Τὸ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ὑπαρχόντων δικαίωμα (droit de detraction) τὸ εἰσπραττόμενον πρὸς ὄφελος τοῦ Ἑλληνικοῦ ταμείου ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς ἢ τῆς ἐκτὸς τοῦ Βασιλείου μετακομίσεως κληρονομιῶν ἢ ἄλλων πραγμάτων διελθόντων ἢ ἀνηκόντων εἰς ἀλλοδαπούς, δὲν θέλει εἰσπράττεσθαι ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν καὶ ἄλλων ὑπαρχόντων διελθόντων εἰς ὑπηκόους Σάρδους. Ἀμοιβαίως δὲ τὸ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ὑπαρχόντων δικαίωμα, ὡς ὁρίζεται ἀνωτέρω, δὲν θέλει εἰσπράττεσθαι ἐν τῷ Βασιλείῳ τῆς Σαρδηνίας, ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν καὶ ἄλλων ὑπαρχόντων διελθόντων ἢ ἀνηκόντων εἰς ὑπηκόους Ἕλληνας.

Ἄρθρ. 14. Τὰ ὑψηλὰ συνομολογοῦντα μέρη συμφωνοῦν νὰ μὴ δέχωνται πειρατὰς εἰς κανένα λιμένα, μυχὸν ἢ ὅρμον τῶν ἐπικρατειῶν των καὶ νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὰς τῶν νόμων αὐστηρὰς ποινὰς πάντας τοὺς ἐπὶ πειρατείᾳ ἐγνωσμένους, καὶ πάντας ὅσοι ἐξελεγχθῶσι συναίτιοι τῶν τοιούτων ἢ συνεννοούμενοι μετ' αὐτῶν. Ὅσα πλοῖα καὶ φορτία ἀνήκοντα εἰς ὑπηκόους ἑκατέρων τῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων συλλάβωσιν οἱ πειραται καὶ φέρωσιν εἰς τοὺς λιμένας μιᾶς τῶν δύο ἐπικρατειῶν, θέλουσιν ἀποδίδεσθαι εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, τοὺς κληρονόμους τούτων ἢ εἰς τοὺς προσηκόντως διωρισμένους πληρεξουσίους των, ἐὰν ἀποδείξωσι τὴν ταυτότητα τῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ ἀπόδοσις αὕτη θέλει γίνεσθαι καὶ ἂν τὸ ζητούμενον πρᾶγμα εὑρίσκηται εἰς τρίτου χεῖρας, ἀπαιτεῖται δὲ μόνον ν' ἀποδειχθῇ ὅτι, ὁ ἀποκτήσας αὐτὸ ἐγίνωσκεν ἢ ἠδύνατο νὰ γινώσκῃ, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πρᾶγμα προήρχετο ἐκ πειρατείας.

Ἄρθρ. 15. Ἐὰν τὸ ἓν Κράτος ἤθελεν ἔχει πόλεμον καθ' οἱασδήποτε Δυνάμεως, καθ' οἱουδήποτε ἔθνους ἢ Κράτους, οἱ ὑπήκοοι τοῦ ἄλλου δύνανται νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν ἐμπορίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν των μὲ τὰς ἐπικρατείας ταύτας, ἐκτὸς τῶν κατὰ γῆν ἢ θάλασσαν ἀποκεκλεισμένων ἢ πολιορκουμένων πόλεων ἢ λιμένων, ἀλλὰ κατ' οὐδένα λόγον δὲν θέλει συγχωρεῖσθαι εἰς τοὺς ὑπηκόους ἑκατέρων νὰ ἐμπορεύωνται πράγματα καθυπαγόμενα εἰς τὴν περὶ τὰ πολεμοφόδια λαθρεμπορίαν.

Ἄρθρ. 16. Ἐν περιπτώσει, ὃ μὴ γένοιτο, πολέμου μεταξὺ τῶν δύο ὑψηλῶν συνομολογούντων μερῶν οἱ πολῖται ἑκατέρων τῶν ἐθνῶν θέλουσιν ἔχει προθεσμίαν ἓξ μηνῶν πρὸς πώλησιν, ἐξαγωγὴν καὶ τακτοποίησιν τῶν περιουσιῶν καὶ τῶν συμφερόντων των.

Ἄρθρ. 17. Ἐὰν πολεμικὸν ἢ ἐμπορικὸν πλοῖον τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Σαρδηνίας ναυαγήσῃ εἰς τοὺς λιμένας ἢ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς ἑτέρας τῶν ἐπικρατειῶν, θέλει τῷ δοθῇ ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν μεγίστη ἀντίληψις πρός τε τὴν συντήρησιν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, τὴν περὶ τῶν διασωθέντων ἀντικειμένων φροντίδα καὶ τὴν ἐξασφάλισιν καὶ ἀπόδοσιν αὐτῶν. Τὰ πράγματα ταῦτα δὲν θέλουσι καθυποβάλλεσθαι εἰς πληρωμὴν δικαιωμάτων, εἰμὴ μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος, ὅπερ ἤθελεν εἰσπχθῇ μετὰ ταῦτα πρὸς ἐσωτερικὴν καταναλωσιν.

Αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ θέλουσι συνδράμει ὅλαις δυνάμεσι τοὺς προξένους ὅπως ἐκπληρῶσι τὰ τοιαῦτα συντηρήσεως καὶ διοικήσεως καθήκοντα, ἐπιβαλλόμενα αὐτοῖς εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἀπό τε τὸ μεταξὺ ἐθνῶν δίκαιον καὶ τὰς καθιερωμένας συνηθείας.

Ἄρθρ. 18. Ἑκάστη τῶν ὑψηλῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων δύναται νὰ διατηρῇ εἰς τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἐμπορικὰς πόλεις τῆς ἑτέρας προξένους, ὑποπροξένους ἢ προξενικοὺς πράκτορας, οἵτινες θέλουσιν ἀπολαμβάνει πᾶσαν προστασίαν καὶ ἀναγκαίαν συνδρομὴν πρὸς τὴν ἀνήκουσαν τῶν χρεῶν των ἐκπλήρωσιν.

Οἱ πρόξενοι οὗτοι οἱασδήποτε ἂν ὦσι τάξεως, τακτικῶς διωρισμένοι ὑπὸ τῶν ἀμοιβαίων Κυβερνήσεών των, καὶ ἀφοῦ λάβωσι τὸ ἐκτελεστήριον παρ' ἐκείνης εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ διαμείνωσι, θέλουσιν ἀπολαύει διά τε ἑαυτοὺς καὶ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των προνόμια ἴσα μὲ τοὺς τοῦ ἔθνους τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου· ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι ἂν τὰ προνόμια ταῦτα δὲν παρεχωρήθησαν εἰς τ' ἄλλα ἔθνη, εἰμὴ ὑπὸ εἰδικοὺς ὅρους, ἡ ἑτέρα τῶν συνομολογουσῶν Κυβερνήσεων δὲν δύναται νὰ ἀπαιτῇ τὰ αὐτὰ, εἰμὴ ἐκπληροῦσα τοὺς ἰδίους ὅρους. Ἐν τούτοις ῥητῶς διακηρύττεται, ὅτι ἐν περιπτώσει παρανόμου ἢ ἀνοικείου ἐκ μέρους αὐτῶν διαγωγῆς ὡς πρὸς τοὺς νόμους ἢ τὴν Κυβέρνησιν τῆς ἐπικρατείας, εἰς ἣν οἱ ῥηθέντες πρόξενοι, ὑποπρόξενοι ἢ ἐμπορικοὶ πράκτορες ἤθελον διαμένει, δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι καὶ τιμωρηθῶσι κατὰ τοὺς νόμους, καὶ νὰ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκτελεῖν τὰ χρέη των κατὰ διαταγὴν τῆς προσβληθείσης Κυβερνήσεως, ἥτις θέλει γνωστοποιήσει εἰς τὴν ἑτέραν τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὴν τοιαύτην

ἀπόφασίν της λόγους· ἐννοεῖται δὲ ὅτι, τ' ἀρχεῖα καὶ λοιπὰ σχέσιν ἔχοντα μὲ τὰς ὑποθέσεις τοῦ προξενείου ἔγγραφα δὲν θέλουσι παντελῶς ἐξερευνᾶσθαι, ἀλλὰ θέλουσι διατηρεῖσθαι ἐπιμελῶς ὑπὸ τὴν σφραγῖδα τῶν προξένων, ὑποπροξένων ἢ ἐμπορικῶν πρακτόρων καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ μέρους τῆς διαμονῆς αὐτῶν·

Ἄρθρ. 19. Οἱ πρόξενοι, ὑποπρόξενοι καὶ ἐμπορικοὶ πράκτορες ἢ οἱ ἀνηκόντως ἐπιτετραμμένοι νὰ τοὺς ἀναπληρώσωσι, θέλουσιν ἔχει τὸ δικαίωμα ὡς τοιοῦτοι νὰ ὦσι δικασταὶ ἢ διαιτηταὶ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν πλοιάρχων καὶ τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων τοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποίου ἐπιβλέπουσι τὰ συμφέροντα, ἀναφυησομένας τυχὸν διενέξεις, χωρὶς νὰ δύνανται αἱ ἐγχώριαι ἀρχαὶ νὰ μεσολαβῶσιν, εἰμὴ μόνον ἂν ἡ διαγωγὴ τῶν πληρωμάτων ἢ τοῦ πλοιάρχου ἤθελε διαταράξει τὴν τάξιν καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου, ἢ ἂν οἱ εἰρημένοι πρόξενοι, ὑποπρόξενοι καὶ ἐμπορικοὶ πράκτορες ἤθελον ἐπικαλεσθῇ τὴν μεσολάβησίν των πρὸς ἐκτέλεσιν ἢ διατήρησιν τῶν ἀποφάσεών των· ἐννοεῖται ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δικαστικῶν ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων δὲν θέλει ἀποστερεῖ τὰ διαφερόμενα μέρη τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἔχουσι τοῦ νὰ καταφύγωσι μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των εἰς τὰ μέσα τὰ ὁποῖα τοὶς παρέχουσιν οἱ νόμοι τῆς πατρίδος των.

Ἄρθρ. 20. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ῥηθέντας προξένους νὰ ἐξαιτῶνται τὴν συνδρομὴν τῶν ἐγχωρίων ἀρχῶν διὰ τὴν σύλληψιν, κράτησιν καὶ φυλάκισιν τῶν δραπετῶν πολεμικῶν ἢ ἐμπορικῶν πλοίων τῆς ἐπικρατείας των. Θέλουσι δ' ἀπευθύνεσθαι ἐπὶ τούτῳ εἰς τὰ δικαστήρια, τοὺς δικαστὰς ἢ ἄλλους ἁρμοδίους ὑπαλλήλους, καὶ θέλουσι ζητεῖ ἐγγράφως τοὺς εἰρημένους δραπέτας, ἀποδεικνύοντες διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῶν βιβλων τῶν πλοίων ἢ τῶν ναυτολογίων (rôle d'équipage) ἢ δι' ἰδιαιτέρων ἐπισήμων ἐγγράφων, ὅτι τὰ δεῖνα ἄτομα ἀπετέλεσαν μέρος τῶν δεῖνα πληρωμάτων. Τῆς δὲ αἰτήσεως οὕτως ἠτιολογουμένης δὲν θέλει ἀρνεῖσθαι ἡ ἀπόδοσις, ἐκτὸς ἂν οἱ δραπέται τυγχάνωσιν ὄντες ὑπήκοοι τοῦ τόπου ἔνθα ἐδραπέτευσαν. Συλλαμβανόμενοι οἱ τοιοῦτοι δραπέται θέλουσι τιθεσθαι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος προξένων, ὑποπροξένων ἢ πρακτόρων. Δύνανται δὲ καὶ νὰ κλεισθῶσιν εἰς τὰς δημοσίους φυλακὰς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει καὶ δαπάναις τῶν αἰτούντων αὐτούς, ἵνα περιφθῶσιν εἰς τὰ πλοῖα, εἰς ἃ ἀνήκουσιν ἢ εἰς ἄλλα τοῦ αὐτοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἂν δὲν ἀποπεμφθῶσιν ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κρατήσεώς των, θέλουν ἀπολύεσθαι καὶ δὲν θέλουσι συλλαμβάνεσθαι πλέον ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ· ἐννοεῖται ἐν τούτοις ὅτι, ἂν

ὁ δραπέτης τυγχάνῃ πράξας ἤδη κακούργημα ἢ πλημμέλημα μετὰ τὴν ἀποβίβασίν του, ἠμπορεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ μεχρισοῦ τὸ ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως ταύτης δικαστήριον ἤθελεν ἐκδώσει τὴν ἀπόφασίν του, καὶ ἤθελεν αὕτη ἐκτελεσθῇ.

Ἄρθρ. 21. Ἂν ἑκάτερον τῶν εἰρημένων συνομολογούντων μερῶν χορηγήσῃ ἑπομένως εἰς ἄλλα ἔθνη εἰδικάς τινας χάριτας ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, αἱ χάριτες αὗται θέλουσιν εἶσθαι ἀμέσως κοιναὶ καὶ πρὸς τὸ ἕτερον, ὅπερ θέλει ἀπολαύει τούτων ἄνευ οὐδενὸς βάρους, ἂν ἡ ὑπὲρ τοῦ ἄλλου ἔθνους παραχώρησις δωρεὰν ἐγένετο ἢ ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἢ ἴσης ἀξίας ἀντισηκώσει, ἂν ἡ παραχώρησις ἐγένετο ὑπὸ ὅρους.

Ἄρθρ. 22. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συναινεῖ, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Σαρδηνίας ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν, εἰς τὸ νὰ ἰσχύσωσιν ὅλοι οἱ ὅροι τῆς παρούσης συνθήκης καὶ ὡς πρὸς τὴν κυρίαρχον ἡγεμονίαν τοῦ Μονάκου (di Monaco), ἥτις διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Σαρδηνίας, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀμοιβαιότητος ἐκ μέρους τῆς εἰρημένης ἡγεμονίας.

Ἄρθρ. 23. Ἡ παροῦσα συνθήκη θέλει ἰσχύει δεκαπέντε ἔτη κατὰ συνέχειαν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων, καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην, μέχρι τῆς παρελεύσεως δώδεκα εἰσέτι μηνῶν, ἀφ' οὗ ἡ μία τῶν ὑψηλῶν Δυνάμεων φανερώσῃ εἰς τὴν ἑτέραν τὴν περὶ παύσεως τῆς συνθήκης ταύτης πρόθεσίν της. »

Εἷς τῶν γραμματέων ἀνέγνω ἔγγραφον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, δι' οὗ ἁπάντων οὗτος εἰς τὴν χθεσινὴν πρόσκλησιν, ἀναγγέλλει, ὅτι διὰ λόγους ὑπηρεσίας δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν τὰς περὶ τοῦ κακούργου Καβουρίνου αἰτουμένας πληροφορίας, καὶ ἐπιφυλάττεται νὰ πράξῃ τοῦτο εἰς τὴν αὐρινὴν συνεδρίασιν.

Περελθὼν κατόπιν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀνέφερεν, ὅτι ἐν τῷ περὶ οἰκονομικῶν ἐφορειῶν ἐπιψηφισθέντι παρὰ τῆς Βουλῆς νομοσχεδίῳ εἶχε παρεισφρήσει γραφικὸν λάθος εἰς τὸ ἄρθρον 13 αὐτοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντὶ νὰ τεθῇ « καὶ ἀπὸ 26 *Ὀκτωβρίου τοῦ* 1846 *ΜΕ'. νόμου* » ἐτέθη « ἀπὸ 26 *Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους* » καὶ ἐξητεῖτο νὰ ἐπενεχθῇ ἡ διόρθωσις αὕτη καὶ νὰ διακοινωθῇ ἐν τῇ γερουσίᾳ, εἰς ἣν ὑπεβλήθη τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἡ δὲ Βουλὴ ἐσωτηθεῖσα παρεδέχθη τὴν πρότασιν τοῦ ὑπουργοῦ.

Προσελθόντες οἱ βουλευταὶ Θήρας καὶ Τροιζηνίας Π. Ζάνος καὶ Α. Κιζάνης, ἔδωκαν τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς παρούσης συνεδριάσεως προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ἀναγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Γ. Μαδεμοχωρίτου περὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου, ἀνεγνώσθη ἡ περίληψις αὐτῆς ὡς καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς γνωμοδότησις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

« 20. Ἀναφορὰ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1850 ἐκ Χαλκίδος τοῦ Γ. Χ. Μαδεμοχωρίτου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται ν' ἀναγνωρισθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς, ὅτι ἡ ἐπαρχία Ξηροχωρίου δικαιοῦται νὰ ἐκλέξῃ δύω βουλευτὰς, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ κηρύξῃ ἔγκυρον τὴν ἐνεργηθεῖσαν ἐκλογήν του ὡς βουλευτοῦ. »

Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τοὺς συνταχθέντας καταλόγους ἐν ἔτει 1849 ἡ ἐπαρχία Ξηροχωρίου εἶχε πληθυσμὸν κατοίκων 8816, τὸ δὲ ὑπουργεῖον ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν συνέταξεν τὸν ἀπογραφικὸν πίνακα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀποβιωσάντων καὶ τὴν προσθήκην τῶν γεννηθέντων, ἐξήγαγεν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης ἀνέβαινεν εἰς 8900 ψυχάς· ὀρθῶς λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον διέταξε νὰ ἐκλεχθῇ εἷς βουλευτής, οἱ δὲ κάτοικοι ἐναντίον τῆς διαταγῆς ταύτης ἐψηφοφόρησαν δύω, ἐξ ὧν οὐδεὶς ἔλαχε τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας, ὁπότε εἰρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, νὰ διατάξῃ τὴν ἐπαναλῆψιν τῆς ἐκλογῆς.

Ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι διαταχθείσης τῆς ἐκλογῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ξηροχωρίου καὶ ἐκδοθέντος τοῦ προγράμματος, οἱ κάτοικοι ἀποκτήσαντες ἀμέσως τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν, συνῆλθον καὶ παρακατέθεσαν ἐν τῇ κάλπῃ τὰς ψήφους αὐτῶν· ἐπειδὴ δὲ δὲν ὡρίσθη διὰ τοῦ προγράμματος ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν, καὶ οἱ κάτοικοι θεωρήσαντες ὡς κεκτημένον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς δύω, διότι τόσους εἶχον ἐκλέξει καὶ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον, οὓς καὶ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, προέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν δύω βουλευτῶν· περαιωθείσης δὲ τῆς ἐκλογῆς καὶ γενομένης τῆς κατὰ νόμον διαλογῆς, ἀνεδείχθη ὁ Μαδεμοχωρίτης μόνος ὡς ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην πλειοψηφίαν. Ἀφοῦ δ' ἐστάλησαν ἀκολούθως τὰ πρακτικὰ εἰς τὴν νομαρχίαν, ὁ νομάρχης ἀντὶ νὰ τὰ πέμψῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τοῦτο δὲ

εἰς τὴν Βουλήν, ὡς ὁ νόμος ὁρίζει, οὐδὲν τούτων ἐγένετο, οὐδ' ἐδόθη εἰσιτήριον τῷ ἐκλεχθέντι βουλευτῇ, ἀλλὰ παρήρχετο ὁ χρόνος ἐν σιωπῇ καὶ ἀγνοίᾳ τοῦ περιστατικοῦ, ἕως οὗ ἀναφορὰ τοῦ Μαδεμοχωρίτου ἔφερε πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν ὑπόθεσιν εἰς συζήτησιν, ἐξ ἧς θέλει προκύψει, ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἠδύνατο ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεώς της ν' ἀκυρώσῃ γενομένην ἐκλογὴν καὶ διατάξῃ νέαν. Καὶ ὁ μὲν ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν εἶπεν, ὅτι τοῦτο εἶναι δικαίωμα τὸ ὁποῖον τῷ χορηγεῖ ὁ ἐκλογικὸς νόμος, ἀλλ' αὐτὸς διϊσχυρίζεται τὸ ἐναντίον, διότι τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου ἓν μόνον δικαίωμα χορηγεῖ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, τὴν ἔκδοσιν τοῦ προγράμματος καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἐν εἰρήνῃ καὶ τάξει διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν, ὅλας δὲ τὰς ἄλλας ἐργασίας θεωρεῖ ὡς ἀνηκούσας εἰς τὰς ἐφορευτικὰς ἐπιτροπὰς καὶ τοὺς δημότας. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 20 τοῦ αὐτοῦ νόμου, πᾶσα ἔνστασις γίνεται ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ψηφοφόρων, καὶ δὲν θεωρεῖ ἐκτὸς τοῦ προκειμένου ν' ἀναφέρῃ, ὅτι ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου οἱ πληρεξούσιοι ἐφιλονείκουν, ἂν ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέψωσι καὶ αὐτὴν τὴν ἁπλῆν ἐπαγρύπνησιν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, προτιθέμενοι νὰ δώσωσι πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν· ἂν τοῦτο λοιπὸν ἐφιλονεικήθη, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πολίτου, τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ψήφου του παρακατέθεσεν ἐν τῇ κάλπῃ.

Τὸ δὲ 24 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νόμου λέγει μὲν ἁπλῶς καὶ ἄνευ ὑποχρεώσεως, ὅτι αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἀποστέλλουσι τὰ πρακτικὰ εἰς τὸν διοικητήν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν διὰ τῆς λέξεως «ὀφείλει» ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὰ πέμψῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, τοὺς ὁποίους ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκλέξῃ ἡ ἐπαρχία, νομίζει ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι ζήτημα, τοῦ ὁποίου ἡ λύσις ἀνήκει εἰς τὴν Βουλήν, εἰς δὲ τὸν ὑπουργὸν ἀπέκειτο κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς γενομένην ἐξέλεγξιν τῆς ἐκλογῆς νὰ ὑποβάλῃ αὐτῇ τὰς περιστάσεις ἐκείνας, αἵτινες περιορίζουσι τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, καὶ ζητήσῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς· διὰ τοῦτο δὲ ὀφείλομεν νὰ ζητήσωμεν τὴν προσαγωγὴν τῶν πρακτικῶν, ἅτινα λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν, ν' ἀποφασίσωμεν ἐν γνώσει· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ σήμερον γίνεται λόγος περὶ τούτου, διϊσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐπαρχία Ξηροχωρίου δικαιοῦται νὰ ἐκλέξῃ δύο βουλευτάς,

ὡς προσκτήσασα τὸ δικαίωμα τοῦτο κατὰ τὴν 6'. βουλευτικὴν περίοδον, οὐδ' εἶναι δίκαιον νὰ ἀπολέσῃ τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, διότι ὁ ὑπουργὸς ἐν ἀθωότητι βασισθεὶς εἰς ἀπογραφικοὺς πίνακας, οἵτινες ὅμως ἐνοθεύθησαν ὑπό τινος δημάρχου ἔχοντος πρὸς τοῦτο συμφέρον, διέταξε νὰ ἐκλεχθῇ εἷς ἀντὶ δύο, ἡ δὲ Βουλὴ δύναται ἀπὸ τοῦδε, καὶ πρὶν ἀκόμη γενῇ νέα καταμέτρησις τῶν κατοίκων, νὰ πεισθῇ, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς ἔμεινεν ἀπὸ τοῦ 1841 ἀναλλοίωτος, διότι οὐδὲ λοιμὸς ἐνέσκηψε κατ' αὐτῆς οὐδ' ἄλλο τι συνέβη δυνάμενον νὰ μεταβάλῃ τὸν πληθυσμὸν τῶν κατοίκων.

Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι ἐκλογὴν περαιωθεῖσαν κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἀναδείξασαν βουλευτὴν δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας δὲν ἐδύνατο τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀκυρώσῃ καὶ διατάξῃ νέαν ὁ δ' ἐκλογικὸς νόμος, τὸν ὁποῖον ἀνέφερεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὁ ὑπουργός, μεθαιμοῦ χορηγεῖ τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἂν ἡμεῖς τοιαύτην παραδεχθῶμεν ἀρχήν, οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἀδικούμενος εἰς τὸ μέλλον, θέλει δύνασθαι νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Βουλῆς.

Εἷς δὲ τὸν ὑπουργὸν ἐρωτήσαντα ἂν γνωρίζῃ, ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦ νομάρχου δὲν ἀναφέρει τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, ἀπήντησεν, ὅτι τοιαύτας ἔλαβε πληροφορίας, καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖ κατεσπευσμένως νὰ προσαχθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ πρακτικά, ἐν εἰς καὶ τὸ πρόγραμμα, καὶ τότε ἐν γνώσει θέλει φέρει τὸν λόγον ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς τῆς 6'. περιόδου, ἀναγνωρισάσης εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ξηροχωρίου τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς δύο βουλευτῶν, καὶ μετὰ τὴν ἐπιμονὴν τῶν κατοίκων εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ δικαιώματός των, ὡς ὑπάρχοντος τοῦ ἀπαιτουμένου πληθυσμοῦ, νομίζει ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δὲν δύναται αὐθαιρέτως ἐνεργοῦσα, νὰ εἴπῃ τὸ ἐναντίον, μόνη δὲ ἡ Βουλὴ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ διάφορα περιστατικὰ δύναται ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τούτου. Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ συμβεβηκότος λαβόντος χώραν κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐκλογῆς, κατὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δὲν ἔχει κανὲν δικαίωμα νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν αὐτοῦ, διότι ἂν αὐτὴ ἐδύνατο νὰ ὁρίζῃ κατὰ βούλησιν τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, δὲν ἠθέλαν ὑπάρχει ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ οὐδὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σήμερον ὑπαρχόντων, οὐδ' ἠθέλομεν ἔχει σύστημα ἀντιπροσωπικόν.

Ἐκτὸς δὲ τούτων πιστεύει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι παρα-

δεχθῆ τοιαύτην ἀρχήν, σεβομένη τὴν ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς Φθιώτιδος προχθεσινὴν ἀποφασίν της, δι' ἧς ἐναντίον τοῦ προγράμματος τοῦ νομάρχου ἀνεγνώρισεν εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τεσσάρων βουλευτῶν.

Περαίνων δὲ τὸν λόγον του ἀνέφερεν ὡς παράδειγμα, ὅτι εἰς Ἀγγλίαν, τὴν πρωτότοκον μητέρα τοῦ συνταγματισμοῦ, οὐδ' ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, οὐδ' ἡ Βουλὴ αὐτὴ δύναντοι νὰ περιορίσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν διὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἐνεστὼς ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ μέλλον.

Ἀναγνωσθείσης ἐνταῦθα αἰτήσεως τινῶν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναφορᾶς τοῦ Γ. Μαδεμοχωρίτου, λαβὼν τὸν λόγον ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι διακρινομένων πρὸς ἄλληλα τῶν νομοθετικῶν καὶ νομοτελεστικῶν καθηκόντων, εἰς μὲν τὰ πρῶτα λαμβάνουσι μέρος ἐνεργὸν αἱ τρεῖς δυνάμεις, εἰς δὲ τὰ δεύτερα, μόνη ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία, ἥτις, κατ' αὐτὸν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ βεβαιόνῃ τὸν πληθυσμὸν τῶν κατοίκων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ νὰ ὁρίζῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν· ἤθελε δὲ καὶ αὐτὸς συμφωνήσει μετὰ τῶν προαγορευσάντων, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς περιώριζε τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν ἐναντίον τοῦ πραγματικοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας, ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ ὑπουργὸς ἐνήργησε βασισθεὶς εἰς ἀπογραφικοὺς πίνακας, ὁ δὲ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας ἐστηρίχθη ἐπὶ ἀκουσμάτων καὶ πληροφοριῶν ἀδεσπότων, ἐνῷ ἐπὶ τοιούτων σπουδαίων ἀντικειμένων ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν πραγματικὰς μόνον ἀληθείας.

Εἰπὼν δὲ, ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δὲν δύναται νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ τῆς νομοτελεστικῆς, δὲν ἐννόησεν, ὅτι δὲν πρέπει διὰ τοῦτο καὶ νὰ ἐπιτηρῇ τὰς πράξεις αὐτῆς, διότι τότε ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία ἐδύνατο νὰ ἐνεργῇ αὐθαιρέτως, παρεξηγοῦσα καὶ παραμορφόνουσα τοὺς νόμους κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ τὸ συμφέρον αὐτῆς· διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὁ ὑπουργὸς κακῶς ἐφαρμόζων τὸν νόμον, ψευδῶς ὥρισε τὸν πληθυσμὸν τῆς ἐπαρχίας, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ καταδικάζῃ τὸν ὑπουργὸν, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι αἱ ὑπάλληλοι ἀρχαὶ ἐσφαλμένως ἐβεβαίωσαν τὸν πληθυσμόν.

Εἰς δὲ τὸν εἰπόντα, ὅτι ἡ ἐπαρχία Ξηροχωρίου ἐξελέξατο δύω βουλευτὰς, στηριχθεῖσα εἰς τὸ ὁποῖον ἄλλοτε προσεκτήσατο δικαίωμα, ἀντείπεν ὅτι τοιοῦτον δικαίωμα δὲν παραδέχεται δι' οὐδεμίαν ἐπαρχίαν, ἐὰν αὕτη δὲν ἔχῃ πραγματικῶς τὸν ἀπαιτούμενον πληθυσμὸν· ἐπειδὴ δέ τις τῶν προαγορευσάντων

εἶπεν, ὅτι ἐὰν ἀρήσωμεν τὸ ὑπουργεῖον ἐλεύθερον νὰ ὁρίζῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, χορηγοῦμεν εἰς αὐτὸ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τὸν ἐλαττόνῃ κατὰ βούλησιν, παρετήρησεν, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, διότι τότε τὸ ὑπουργεῖον ἤθελε παρανομήσει, καὶ ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορήσῃ αὐτό· δὲν συμφωνεῖ δὲ μὲ τὴν ἐκτεθεῖσαν ὑπό τινος τῶν προαγορευσάντων ἰδέαν, ὅτι τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ προσάγωνται εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ μόνον τότε, ὅταν ἡ ἐκλογὴ ᾖρῃ ἀποτέλεσμα, διότι ἄλλως ἤθελαμεν φθάσει εἰς τὴν ἀκόλουθον ἀλεθρίαν συνέπειαν· ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ περισσότεραι ἐκλογαὶ δὲν ἀναδείξωσι βουλευτὰς κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν καὶ δὲν καταρτισθῇ οὕτω Βουλὴ, τίς θέλει ἐνεργήσει τὴν ἐξέλεγξιν ἀναμφιβόλως οὐδεὶς, καὶ ἑπομένως δὲν θέλομεν δυνηθῆ ν' ἀπαρτίσωμεν σῶμα. Εἰς ὅντινα δὲ ἤθελε παρατηρήσει, ὅτι τοιουτοτρόπως ἡ Κυβέρνησις θέλουσα νὰ καταστρέψῃ ἐκλογήν τινα, δύναται νὰ λέγῃ ψευδῶς, ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἀπόλυτος πλειοψηφία, καὶ νὰ προβαίνῃ εἰς νέαν ἐκλογὴν, ἀπαντᾷ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, διότι ἡ Βουλὴ ἐξετάζουσα τὴν δ'. ἐκλογὴν, θέλει ἤδη ὅτι ἡ πρώτη εἶχε φέρει ἀποτέλεσμα, καὶ τότε ἀκυροῦσα τὴν δ'. καὶ παραδεχομένη τὴν α'. θὰ κατηγορήσῃ καὶ τὸν ὑπουργὸν ὡς παρανομήσαντα. Ἐὰν δὲ κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν τινος ὁ ἀναφερόμενος ἀνεδείχθη βουλευτὴς δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας, ἡ Βουλὴ ἐξελέγχουσα τὴν νέαν ἐκλογὴν, θέλει παραδεχθῆ αὐτὸν, ἀκυροῦσα τὴν δευτέραν, ἀλλ' ἤδη παρεμπαδίζοντες τὴν διαταχθεῖσαν ἐκλογὴν, ἐπεμβαίνομεν εἰς νομοτελεστικὰ ἔργα, καὶ δίδομεν τῷ ὑπουργῷ τὴν ἄδειαν νὰ πράττῃ ὅ,τι δὲν πρέπει.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι προκειμένου ν' ἀποφασισθῇ, ἐὰν ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἐκλογὴν Ξηροχωρίου, ἢ ἂν πρέπει τὸ ὑπουργεῖον ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς νὰ προβῇ εἰς νέαν ἐκλογὴν, θεωρεῖ τὸ ζήτημα σπουδαιότατον, διότι ἐκ τῆς λύσεως αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῶν βουλευτικῶν ἐν γένει ἐκλογῶν. Διὸ αὐτὸς καὶ ἄλλοτε ἀπεράνθη, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται, ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, νὰ διατάξῃ νέαν ἐκλογὴν, ἐκτὸς σπανίων καὶ ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, εἰς ἃς οὐκ ἂν ἄλλως γενέσθαι, ὡς ἐκείνην, καθ' ἣν μὴ ὑπαρχούσα πλήρης ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς ἐξέλεγξιν· ἡ Βουλὴ εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἔθνους, καὶ ἑπομένως εἰς αὐτὴν ἀπόκειται νὰ ἀνακρίνῃ τὰς πράξεις του, διότι ἄλλως μακρυνόμενοι τῆς

ἀρχῆς ταύτης, χορηγοῦμεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐξουσίαν ἀπόλυτον, καὶ κατὰ συνέπειαν κατασρέφομεν τὰς ἐκλογάς.

Ἐὰν ὑπάρχῃ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ξηροχωρίου ὁ ἀπαιτούμενος πληθυσμὸς πρὸς ἐκλογὴν δύω βουλευτῶν, ἐὰν ἡ ἐκλογὴ διεξήχθη νομίμως, ἐὰν τέλος ἔφερεν ἀποτέλεσμα, τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ μόνη ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δίκαίωμα νὰ ἐξετάζῃ, διότι ὁ ἐκλογικὸς νόμος οὐδὲν ἄλλο δικαίωμα χορηγεῖ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν παρὰ τὸ τῆς ἁπλῆς ἐπιτηρήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκλογὴ Ξηροχωρίου ἐπεραιώθη, ὅπως δήποτε καὶ ἂν ἐγένετο, πρέπει νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ σῶμα καὶ αὐτὸ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ ἀκύρου αὐτῆς καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν, πρὸ τούτου δὲ οὐδεὶς δύναται νὰ διατάξῃ νέαν ἐκλογήν.

Διαδεχθέντος τοῦ ἀντιπροέδρου τὴν ἕδραν τοῦ προεδρείου, ἀνέπτυξεν ἄλλος ἔπειτα, ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀγορευσάντων οἱ μὲν διϊσχυρίσθησαν ὅτι μετὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῆς τινος, μόνη ἡ Βουλὴ εἶναι ἁρμοδία ν' ἀποφασίσῃ πάντοτε ἐπί τε τῆς ἐκλογῆς καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκλεχθησομένων ἐξ ἑκάστης ἐπαρχίας βουλευτῶν, οἱ δὲ, ὅτι ὑπάρχουσι περιστάσεις, καθ' ἃς τὸ ὑπουργεῖον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ὁρίζειν οἰκόθεν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, καὶ ἀμφοτέρωθεν ἐξήγαγον τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἀποβλεπτομένης τῆς ἰδέας αὐτῶν, ἡ συνταγματικὴ ἀντιπροσωπεία διακινδυνεύει. Τὰς γνώμας ταύτας ἐξετάζων, παρατηρεῖ ὅτι ἑκατέρα ἔχει τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγορεύοντας λόγους· διότι, ἐὰν ἴδῃ τις τὸ 1 τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου ἄρθρον, εὑρίσκει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν κανονίζεται ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τούτου δοθέντος, μένει νὰ ἐξετάσωμεν τις ὁ ὁρίσων τὸν πληθυσμὸν τοῦτον· ἐνταῦθα λοιπὸν πᾶς τις ἐννοεῖ, ὅτι ἁρμόδιος εἶναι ὁ ἔχων καὶ τὰ μέσα καὶ τὸ ἔργον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου, αὐτὴ ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία, ἥτις δι' αὐτὸ τοῦτο ὀφείλει μάλιστα νὰ ἐνεργήσῃ τὴν καταμέτρησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν. Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων ἐπικρατεῖ ὡσαύτως καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῆς συνταγματικῆς βασιλείας, καθ' ἣν ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ἦτον τὸ ὁρίζειν τὸν πληθυσμὸν πάσης ἐπαρχίας, τὸ δὲ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας, ὅλως ἀντίθετον πρὸς τοῦτο, δὲν ἔχει χώραν ἐνταῦθα, ἐπειδὴ μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸν πληθυσμὸν, ὁρίζει ὁ ἐκλογικὸς νόμος ἐκτῖσε πόσους βουλευτὰς πρέπει νὰ ἀποστέλλῃ ἑκάστη πόλις. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι τὸ ἡμέτερον ὡς καὶ τὸ Γαλλικὸν σύνταγμα συνάδει καὶ πρὸς ἄλλας διατάξεις τῆς παρ' ἡμῖν κειμένης νομοθεσίας, διότι ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἐξαρτᾶται καὶ ὁ περὶ

στρατολογίας νόμος, καὶ ἤθελεν εἶναι λυπηρὰ ἀνισότης τὸ ν' ἀποστέλλῃ μὲν μία τις ἐπαρχία τέσσαρας διὰ τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς βουλευτὰς, νὰ παρέχῃ δὲ στρατιώτας ὅσους ἡ ἀναδεικνύουσα ἕνα μόνον. Ἐντεῦθεν λοιπὸν συμπεραίνει, ὅτι εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν ἀπόκειται τὸ νὰ ὁρίζῃ τὸν κατ' ἀναλογίαν ἀριθμὸν τῶν ἀντιπροσώπων. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἀπαγορεύεται βεβαίως εἰς τὴν Βουλὴν τὸ νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησεν ἀκριβῆ καταμέτρησιν, ἐπειδὴ οὐ μόνον ἔχει ἡ Βουλὴ τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ ἐξελέγχειν πᾶσαν ὑπουργικὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ πολὺ πλειότερον ἔχει τὸ δικαίωμα, προκειμένου περὶ ἐαυτῆς, νὰ εἴπῃ, ὅταν φανῇ ποὺ ἀνώτερος πληθυσμὸς, ὅτι κακῶς ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις, περιορίζουσα τὸν ἀνάλογον τῶν βουλευτῶν ἀριθμόν. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν δὲν ἀποδειχθῇ αὔξησις, αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ οἱ ἐκλογεῖς καθῆκον ἔχουσι νὰ ἐνεργῶσι τὴν ψηφοφορίαν κατὰ τὸν παραδεδεγμένον ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἀριθμόν· ἐὰν δὲ προκύψῃ ἀνώτερος ἀριθμὸς, ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ διατάττειν ἐπαναληπτικὴν ἐκλογήν, ἄλλοι δ' ὑπεστήριζαν, ὅτι ἅμα ἀρξαμένης τῆς ἐκλογῆς, μόνη ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐκδικάζῃ πᾶσαν ἐκλογικὴν πρᾶξιν. Παρατηρεῖ δὲ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ μὲν ἐκλογικὸς νόμος ὁρίζει, ὅτι οἱ βουλευταὶ ἐκλέγονται δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας, τὸ δὲ σύνταγμα, ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι ἁρμοδία νὰ ἐξετάζῃ τὰ εἰσιτήρια τῶν βουλευτῶν κλπ. ὅταν ὅμως δὲν ἔλαβεν ὁ βουλευτὴς τὴν ἀπόλυτον ταύτην πλειονοψηφίαν, σημαίνει ὅτι οὐδὲ βουλευτὴς εἶναι, καὶ τὸ σῶμα δὲν ἔχει νὰ ἐνεργήσῃ τι ὡς πρὸς τοῦτο. Καὶ ἐὰν μὲν αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ, ἂν καὶ κακῶς, ἀπογανθῶσιν ὅμως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπί τινος ἐκλογῆς ἀπόλυτος πλειονοψηφία, τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει, εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀρκούμενον, νὰ διατάξῃ τὴν ἐπανάληψιν· ἀλλ' ἐὰν αἱ αὐταὶ ἐπιτροπαὶ κακῶς πάλιν διϊσχυρίζωνται, ὅτι ὑπάρχει ἡ ἀπαιτουμένη διὰ δύω βουλευτὰς πλειονοψηφία, τίς θέλει διορθώσει τὴν κακὴν ταύτην ἀπόφανσιν; ἀναμφιβόλως τὸ νομοθετικὸν σῶμα, διότι μόνον αὐτὸ δύναται, κατὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον, νὰ μεταβάλλῃ τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν. Ἐκ τῶν ῥηθέντων λοιπὸν ἐξάγεται, ὅτι τὸ μὲν δικαίωμα τοῦ ὁρίζειν τὸν ἀριθμὸν εἶναι νομοτελεστικὸν ἔργον, τὸ δὲ τῆς ἐξελίγξεως κλπ. ἀνήκει εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ ὁ ἐκλογικὸς νόμος διασκιδάζει πάντα ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων ἐκτεθέντα φόβον. Διὸ συμπεραίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι ἂν αἱ ἐπιτροπαὶ ἀπεφαίνοντο ὅτι ὑπάρχει ἡ πρὸς ἐκλογὴν δύω βουλευτῶν πλειονοψηφία, μόνη ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίσῃ περὶ τούτου.

Ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι κακῶς ἀπέδωκεν ὁ προαγορεύσας τὸ ἀνωτέρω εἰς τὰς ἐφορευτικὰς ἐπιτροπὰς δικαίωμα, διότι κατὰ τὸ 24 ἄρθρον τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, μόνος ὁ διοικητὴς ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν διαλογὴν τῆς ψηφοφορίας, μόνος οὗτος βεβαιόνει καὶ κανοποιεῖ τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ μόνος ἀποχέλλει τὰ πρακτικὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, δι' οὗ μεταβιβάζονται εἰς τὸ νομοθετικὸν σῶμα. Καὶ ἴσως μὲν δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἡ διοικητικὴ ἐξουσία, παρατηρῶν ὅμως ὅτι χορηγεῖται εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ περὶ ἐκλογῶν νόμου, προστίθησιν, ὅτι, καὶ ἐξ ὅσων ὁ αὐτὸς νόμος ὅτι τότε ἀποστέλλονται τὰ πρακτικὰ εἰς ἔλεγχον τῆς Βουλῆς ὅταν ἡ ἐκλογὴ ἔχῃ ἀποτέλεσμα· ἄλλως ὅμως δὲν διϊσχυρίζεται ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἐπαναληπτικῆς ἐκλογῆς δὲν δύνανται νὰ προσαχθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν πρακτικά, ἀλλὰ τοῦτο δύνανται νὰ συμβῇ ὁσάκις ὑπάρχει διαταγμὸς ἐὰν ἦναι ἢ ὄχι πλῆρες τὸ ἐκλογικὸν ἀποτέλεσμα.

Μετ' ἄλλον τὰ αὐτὰ ἐπαναλαβόντα κατὰ τοῦ ἀποδοθέντος εἰς τὰς ἐφορευτικὰς ἐπιτροπὰς δικαιώματος, καὶ ὑποστηρίξαντα τὴν γνώμην αὐτοῦ διὰ τῶν ἄρθρ. 24 καὶ 18 τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, ἀπήντησεν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας, ὅτι ἀφοῦ ἡ ἐθνοσυνέλευσις οὐδὲ τὴν παρουσίαν τοῦ διοικητοῦ ἤθελε νὰ θεωρήσῃ καλῶς ἐχούσαν εἰς τὰς ἐκλογάς, ἕκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ ἂν ἦτον δυνατὸν τοιαῦτα νὰ θεσπίσῃ δικαιώματα ὑπὲρ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀνακεφαλαιώσας τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος γνώμας, ἐσυμπέρανεν ὅτι θέλει ἐρωτηθῇ ἡ Βουλή, ἂν δέχηται νὰ σταματήσῃ ἡ πρόοδος τῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου ὡς ἐγένετο ἤδη, καὶ νὰ προσαχθῶσι τὰ πρακτικὰ ταύτης ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ ἐξετάσῃ αὐτά.

Οὕτω δὲ γενομένης αἰτήσει πολλῶν ψηφοφορίας κατ' ὄνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἀλ. Κουμουνδοῦρον καὶ Βλ. Καλογερᾶν, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη διὰ ψήφων **38** κατὰ **37**, νὰ προσαχθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ἔγγραφα τῆς ἐνεργηθείσης βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ νὰ προσαχθῶσιν ἐνώπιόν της τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνεργηθείσης βουλευτ. ἐκλογῆς Ξηροχωρίου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	. . . .	Σπῦρος Μῖλιος	. . . . .
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος	. O.	Ἰωάννης Κλίμακας	. . . N.
Δημήτριος Γιαννούλης	. .	Π. Ζάνες	. . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	. O.
Πέτρος Καμπάνης	. . .	Γεώργιος Περωτὰς	. . N.
Δημήτριος Τσόκρης	. . .	Κωνσταντῖνος Νταγρές	. .
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . O.	Ἰωάννης Βάχλας	. . . . N.
Γεώργιος Τσόκρης	. . . O.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	. . . .	Β. Νικολαΐδης	. . . . . N.
Γεώργιος Σκοῦρος	. . . N.	Πέτρος Δελιγιάννης	. . .
Σταῦρος Βλάχος	. . . . N.	Νικόλαος Μπούκουρας	. O.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. N.	Ἀλέμπρος Ῥοῦλιος	. . . O.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . .	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	. O.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. .	Νικόλαος Δελιγιάννης	. .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. O.
Παναγιώτης Ἀτζαρῆς	. . .	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	.
Θεόδωρος Γρίβας	. .	Γεώργιος Παπασπυρόπουλος	O.
Σταῦρος Γρίβας	. . . N.	Ἐμ. Καραμάνος	. . . O.
Κωνς. Γριβογεώργης	. . N.	Νικόλαος Ματθαίου	. . O.
Δ. Πετροπουλάκης	. . . .	Ἀναγ. Κοντάκης	. . . O.
Π. Τσαννετάκης	. . . .	Σ. Κοπανίτσας	. . . .
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος	.	Ἀν. Κορφιωτάκης	. . . . O.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	.	Π. Ματάλας	. . . . .
Κλεωβέρ. Καλογερᾶς	. . . O.	Ἐμμ. Μελετόπουλος	. . . O.
Ἰω. Βύγενίδης	. . . . O.	Σταῦρος Μαυροδῆμος	. . O.
Ἀνδρέας Πέπας	. . . . N.	Ἀλέμπρ. Εὐμολπίδης	. . . O.
Σταμάτιος Μήτσας	. . O.	Ἠλίας Δωΐλας	. . . . O.
Γεώργιος Βελῆς	. . . . O.	Θεόδωρος Πετρινός	. . . .
Δημήτριος Ζῶτος	. . . N.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	. N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	.	Παναγιώτης Βάρδογλης	. .
Μιχαὴλ Σισίνης	. . . .	Δημήτριος Φιλάρετος	. . N.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	. . N.	Ἀναγ. Δεδόπουλος	. . . O.
Στέφ. Στερανόπουλος	. . O.	Νικόλαος Μπούτουνας	. O.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . . .	Δημήτριος Σακελλαριάδης	. O.

Γεώργιος Γουλιμὴς	N.	Παν. Πατρινός	
Ἀλέξανδ. Κουμουνδουράκης	N.	Ἀναργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Κωνσταν. Λιμπερόπουλος	N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	O.
Κωνσταν. Προβελέγιος	N.	Κωνς. Δαρειώτης	
Ἐμμ. Μοδινός	O.	Ἰωάν. Γεωργάρας	N.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Γ. Νικολάου	N.
Γεώργιος Κάνδυας	O.	Δημήτριος Χριστίδης	
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Ζαννῆς Μαραγκός	
Α. Παπαδημητριάδης	N.	Μιχαὴλ Σολομός	O.
Ν. Σισμάνης		Εὐστράτιος Παρίσης	O.
Κωνς. Ἀξελός	O.	Ἰωάννης Σαχτούρης	N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Δημήτριος Δρόσος	
Νικόλ. Πιεράκος	O.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	O.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Σταῦρ. Καπετανάκης	O.	Ἀναγ. Παπατσώρης	O.
Δημ. Πικουλάκης		Γεώργιος Ι. Σταΐκος	
Χαράλ. Χριστόπουλος	O.	Ἀθανάσιος Καστανὰς	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Ἀντ. Κιζάνης	
Νικόλαος Μοσχούλας	N.	Ἰωάννης Δαμιανός	N.
Γεώργιος Α. Ράλλης		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	
Νάκος Πανουριὰς	N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	O.
Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας		Δημήτριος Μητσάκης	N.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Δημήτριος Κουμανιώτης	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.
Σιδέρης Πράτσικας	N.		

Οὕτω κηρύξας ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος τὸ ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας, διέλυσεν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ. τὴν συνεδρίασιν, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδαποιΐας νομοσχεδίου.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀναργ. Α. Χ. Ἀναργύρου
Ἀνδρ. Πέπας.

Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας.

« Σήμερον τὴν 28 Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἔτους, προσελθόντες ἐν τῷ βουλευτηρίῳ οἱ κατωτέρω σημειούμενοι βουλευταί, ὤμοσαν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 57 τοῦ Συντάγματος διαγραφόμενον ὅρκον ὡς ἀκολούθως·

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Συνετάγθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπεγράφη ὑπό τε τῶν ὁρκισθέντων, τοῦ προεδρείου καὶ τοῦ ἱερέως.

Οἱ ὁρκισθέντες βουλευταὶ
Π. Α. Ζάνος. Α. Γ. Κιζάνης.

Ὁ ἱερεὺς
Ἠλείου.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ'.

Τῆς 2 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ προσαγωγὴ τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ζητηθεισῶν πληροφοριῶν περὶ μεταβολῆς τῆς κεφαλικῆς ποινῆς τοῦ καταδίκου Καβουρίνου, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐξέθηκε τάδε·

Προσκληθεὶς παρ' ὑμῶν, κύριοι, νὰ δώσω πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς εἰς τὸν κατάδικον Καβουρῖνον μεταβολῆς τῆς θανατικῆς ποινῆς εἰς ἰσόβια δεσμὰ, ἔρχομαι προθύμως καὶ εὐχαρίστως νὰ σᾶς τὰς χορηγήσω, φέρων μετ' ἐμοῦ καὶ τὰς ὑποστηριζούσας αὐτὰς δημοσίας πράξεις, τῶν ὁποίων ὁ ἐπίσημος χαρακτὴρ ἐγγυᾶται τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐν αὐταῖς περιεχομένων.

Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον π. ε. κατεδικάσθη ὁ Καβουρῖνος εἰς κεφαλικὴν ποινήν· ὁ ἁρμόδιος εἰσαγγελεὺς ἀνέφερε περὶ τῆς καταδίκης ταύτης εἰς τὸ ὑπουργεῖον, γνωριζόντων ὑπὲρ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς, καὶ προσθέτων ὅτι ἐπὶ δεκαπέντε ἔτι ὁμοίας φύσεως πράξεσι κατηγορεῖται, διά τινας τῶν ὁποίων παρεπέμφθη ὁ αὐτὸς κατάδικος εἰς τὸ ἁρμόδιον κακουργιοδικεῖον, καὶ διά τινας διατελεῖ εἰσέτι ὑπὸ ἀνάκρισιν.

Ἐν τούτοις ὁ καταδίκος ἔκαμε περὶ χάριτος αἴτησιν· ἐγὼ δὲ θεωρῶν τοῦτον ἀνάξιον αὐτῆς, ὑπέβαλον περὶ τῆς ἀπορρίψεώς της αἴτησιν. Ἡ Α. Μεγαλειότης πρὸ παντὸς περὶ πλείστου ποιουμένη τὴν σύμφωνίαν τῶν πολιτῶν, καὶ εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ὑψηλοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον ἤδη ἐκπληροῖ, ὑπείκουσα μᾶλλον ἢ εἰς τὰς καρδίας Αὐτῆς τὰς ὑπαγορεύσεις, νικῶσα πάντα δίτταγμὸν καὶ πᾶν αἴσθημα, τὸ ὁποῖον εἰς γενναίαν ψυχὴν δικαίως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐγείρεται, ἀπέρριψε τὴν περὶ χάριτος τοῦ καταδίκου αἴτησιν διὰ Βασ. Αὐτῆς διατάγματος τῆς **10** Ἰανουαρίου ε. ε.

Τὸ διάταγμα τοῦτο αὐθημερὸν ἀπεστάλη εἰς Ναύπλιον, καὶ διετάχθη ἄνευ τινος διατυπώσεως ἡ ἐν τάχει ἐκτέλεσίς του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἰσαγγελεὺς ἀναφέρων τὰ περὶ τῆς καταδίκης τοῦ Καβουρίνου, ἔλεγε συναμα, ὅτι ὁ καταδίκος ἔπασχε κατὰ τὸν πόδα, καὶ ὅτι ἐπὶ φορείου κομισθεὶς εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, ἐπὶ θρανίου καθεζόμενος ἐδικάσθη, ἔκρινα καλὸν νὰ παραγγείλω κατὰ τὴν **16** Ἰανουαρίου, ὅπως καταβληθῇ ἡ δέουσα προσπάθεια πρὸς ἴασιν αὐτοῦ, καθόσον μάλιστα ὁ αὐτὸς εἰσαγγελεὺς δι' ἀναφορᾶς του τῆς **10** Ἰανουαρίου ἀνέφερεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι ὁ ἰατρὸς Μαράτος βεβαιοῖ, ὅτι ὁ κατάδικος εἶναι πλέον ἐκτὸς κινδύνου, καὶ ὅτι πιθανὸν ἡ ἀποτομὴ τοῦ ποδὸς του νὰ κατασταθῇ ἀναγκαία· ἔπραξα δὲ τοῦτο, ὅπως μὴ πάλιν ἐπὶ φορείου δι' ἀχθοφόρων κομισθῇ εἰς τὴν λαιμητόμον ὁ κατάδικος. Ἐν τούτοις κατεβάλλοντο αἱ δυναταὶ προσπάθειαι παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν περὶ τῆς διὰ Β. πλοίου ταχείας μετακομίσεως τῆς λαιμητόμου καὶ τῶν δημίων ἀπὸ Μεσολογγίου εἰς Ναύπλιον, καθότι οὔτε πλοῖα ἰδιωτικὰ δέχονται εὐκόλως τὴν μετακόμισιν αὐτῶν, οὐδὲ οἱ δήμιοι συγκατανεύουσι διὰ ῥοῦν νὰ ἐπιβιβασθῶσιν εἰς ἰδιωτικὰ πλοῖα.

Τὴν **24** Ἰανουαρίου ὁ εἰσαγγελεὺς ἀπαντῶν εἰς τὴν περὶ τῆς ἴασεως τοῦ καταδίκου παραγγελίαν τοῦ ὑπουργείου τῆς **16** τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐκθέτει, ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς προέβη ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐπαισθητῶς, ἡ σὴψις ἐσχηματίσθη, καὶ ὅτι μόνη ἡ ἐκκοπὴ τοῦ ποδὸς δύναται νὰ τὸν σώσῃ, εἰς ἣν ὅμως κατ' οὐδένα τρόπον αὐτὸς συναινεῖ.

Οὕτω τὸ ὑπουργεῖον ἀπέβαλλον πλέον πᾶσαν περὶ τῆς ἴασεως τοῦ καταδίκου ἐλπίδα, χωρὶς νὰ ἐπαναλάβῃ πλέον τι περὶ τῆς ἴασεως αὐτοῦ, ἁπλῶς καὶ καθαρῶς ἐντὸς **24** ὡρῶν μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου ἁπάντων εἰς αὐτό, εἰδοποιεῖ τὸν εἰσαγγελέα πρὸς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ **24** Ἰανουαρίου ε. ε. ἐγγράφου του, ὅτι ἡ λαιμητόμος καὶ οἱ δήμιοι ἐπεβιβάσθησαν ἤδη εἰς Μεσολόγγιον ἐπὶ τοῦ Β. πλοίου, ὁ Ναυτίλος, καὶ ῥθάνουσι προσεχῶς εἰς Ναύπλιον. Ἐνῷ δὲ περιέμενε πεποιθότως κατὰ συνέπειαν τοιαύτης ἀπαντήσεως τὴν ἀγγελίαν περὶ τῆς ἀρεύκτου ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς, αἴφνης λαμβάνει τὸ ἀπὸ **8** Φεβρουαρίου ἔγγραφον τοῦ ἁρμοδίου εἰσαγγελέως, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποστέλλων ἔκθεσιν τοῦ νομοϊατροῦ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, δι' ἧς οὗτος παριστᾷ ἀπελπιστικὴν τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς, ἀνίατον τὴν πληγήν του, ἀλυσιτελὲς πᾶν θεραπευτικὸν μέσον, καὶ ὅτι πλέον οὐδ' αὐτὴ ἡ ἐκκοπὴ τοῦ ποδὸς του, καὶ ἂν ἤθελεν οὗτος συγκατατεθῇ, δύναται νὰ πιθανολογήσῃ τὴν ἴασίν του, προσθέτει ὅτι καὶ κατὰ τὰς βεβαιώσεις τοῦ ἰατροῦ, ἡ σὴψις προβαίνουσα ὁ σημέραι, παρέλυσε τὰς δυνάμεις τοῦ ἀσθενοῦς, αἵτινες ἐπαισθητῶς τὸν ἐγκαταλιμπάνουσι, καὶ μόνη ἡ εὐρωστία του τὸν διατηρεῖ εἰσέτι εἰς τὴν ζωήν, ἀλλὰ πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ τὸν θεωρῶμεν ὡς βεβαίως βαδίζοντα εἰς τὸν θάνατον. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη συνωδευμένη μὲ τὴν ἔκθεσιν τοῦ νομοϊατροῦ, ἐκφραζομένη μὲ τὸν ὁριστικώτερον τρόπον, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀφήσῃ εἰς ἐμὲ οὐδένα δισταγμὸν περὶ τῆς προσεχοῦς ἀφεύκτου ἀποβιώσεως τοῦ καταδίκου, ἔχοντα μάλιστα πλήρη πεποίθησιν εἰς τὸν χαρακτῆρα ὑπαλλήλου δικαστικοῦ ἀνωτάτου, διαπρέψαντος πάντοτε ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἱκανότητι, καὶ χορηγοῦντος εἰς τὰς ἐκθέσεις του πλήρη πίστιν, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ νόμος ἀποδίδει εἰς αὐτάς· τοιαύτη λοιπὸν ἀναφορὰ ὑπενέργησε τοσοῦτον εἰς τὸ πνεῦμα μου, ὥστε μεταξὺ δύω ἰδεῶν εὑρέθην ἀμφιῤῥεπὴς ἢ ν' ἀπαχθῇ ὁ καταδίκος εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, ἢ ν' ἀποθάνῃ εἰς τὰς φυλακάς· μοὶ ἐφάνη ὅμως οὐχὶ μόνον σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον νὰ διατάξω τὴν ἀπαγωγὴν σκιᾶς καὶ πτώματος μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπου ζῶντος ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, ἀλλ' ἐφοβήθην, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν ἀποβῇ ὅλως ἐναντίον τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, τὸν ὁποῖον προτίθεται διὰ τῆς ἐκτελέσεως τοιαύτης ποινῆς, ἐφοβήθην, μὴ ἀντὶ τῆς ἀγαναπαύσεως, τὴν ὁποίαν τοιαύτη ἐκτέλεσις ἤθελε διεγείρει εἰς τοὺς θεατὰς κατὰ τοῦ κακουργήσαντος, ἤθελε διεγερθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ μὲν συμπάθεια, κατὰ δὲ τῆς κυβερνήσεως ἀγανάκτησις καὶ κατάκρισις δικαία ἐπὶ ὠμότητι καὶ ἀπανθρωπίᾳ· δὲν ἐνόμισα δὲ πρέπον οὐδὲ ν' ἀρήσω αὐτὸν ἄνευ Β. ἐπικλείας εἰς τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του, καθότι ἐνόμισα ἁρμοδίαν τὴν περίστασιν νὰ χορηγήσω ὡραίαν ἀφορμὴν πρακτικῆς ἐφαρμογῆς εἰς τὸ λαμπρό-

τερον καὶ ὡραιότερον τῆς βασιλείας κόσμημα. Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν, ἀφ' ἧς μετεβλήθη ἡ ποινὴ τοῦ καταδίκου εἰς ἰσόβια δεσμά, διεδόθησαν ψιθυρισμοί τινες ὑπόκωφοι περὶ ἀθεμίτων μέσων, λαβόντων χώραν κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δικαιώματος τούτου, ὁ δὲ τύπος ἐπιληφθεὶς τῆς ὑποθέσεως ταύτης τοὺς διέδωκε σκανδαλωδῶς.

Τὸ ὑπουργεῖον ἀπέναντι τοιούτου σκανδάλου δὲν ἠδύνατο νὰ μένῃ ἀδιάφορον. Ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τριῶν ἐπιστημονικωτέρων καὶ ἐντιμοτέρων ἰατρῶν, μετέβη μετὰ τοῦ Κ. Α. Μωραϊτίνη προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου Ὄθωνος, τὸ ὁποῖον ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγάς της, εἰς Ναύπλιον διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς, τὴν πιθανὴν ἔκθεσιν τῆς πληγῆς του, καὶ νὰ ῥωτίσῃ τὴν κυβέρνησιν περὶ τῶν λόγων, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν τοιαύτην ἔκθεσιν τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων.

Αἱ πληροφορίαι τῆς ἐπιτροπῆς ἀπέβησαν ὅλως ἐναντίαι τῶν ὅσων εἶχε πρότερον ἡ κυβέρνησις, καὶ ἐφ' ὧν βασισθεῖσα ἀπεφάσισεν. Οἱ ΚΚ. ἰατροὶ ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς δὲν εἶναι τοιαύτη, ὥστε ν' ἀπειλῆται ἡ ζωή του, καὶ ὅτι μετὰ μεγίστης πιθανότητος δύναται νὰ σωθῇ ἂν γίνῃ χρῆσις καταλλήλου θεραπείας (ἐνταῦθα ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν τῶν ἰατρῶν)· ἀλλ' ὅμως ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐντίμου Κ. Μωραϊτίνη ἐξάγεται ὅτι ἡ ἔκθεσις τοῦ νομοϊατροῦ, ὡς καὶ ἡ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν, δὲν ἔγειναν ἐκ δολίας προαιρέσεως, ἀλλ' ἐκ πεποιθήσεως ἐναντίας καὶ ἐλαφρᾶς ἐρεύνης τῶν πραγμάτων (ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. Α. Μωραϊτίνη).

Κατὰ συνέπειαν τῶν πληροφοριῶν αὐτῶν ἡ κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ προκαλέσῃ μέτρα αὐστηρὰ, προχωρήσασα καὶ μέχρι παύσεων· θέλουσα δὲ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος, διέταξε καὶ ἐντεῦθεν καὶ εἰς Ναύπλιον τὴν ἐνέργειαν αὐστηρῶν ἀνακρίσεων, καὶ ἐλπίζει ὅτι πρόσωπα ἔντιμα κατέχοντα εἰς τὴν κοινωνίαν ὑψηλὰς θέσεις θέλουν συντελέσει εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, ἐὰν πραγματικῶς ἔλαβον χώραν πράξεις ἀθέμιτοι· ἔλαβον δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς τὴν φροντίδα νὰ παρακαλέσω αὐτοπροσώπως πολλοὺς ἐξ αὐτῶν νὰ συνδράμωσι τὴν δικαιοσύνην, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὡς ἔντιμοι πολῖται, ἔχοντες καὶ αὐτοὶ τὸ αὐτὸ συμφέρον, θέλουσι δώσει προθύμως εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τὴν ἀνήκουσαν συνδρομήν.

Αὐτὰ εἶναι, κύριοι, ὅσα ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων προκύπτουσι, καὶ ὅσα ἡ κυβέρνησις ἐνόμισε δέον νὰ πράξῃ εἰς τοιαύτην σοβαρὰν

ὑπόθεσιν· ἡ δικαιοσύνη θέλει ἐνεργήσει μετὰ δραστηριότητος καὶ ταχύτητος διὰ νὰ μάθῃ κατὰ πόσον αἱ διαδοθεῖσαι φῆμαι στηρίζονται εἰς τὴν πραγματικότητα· ἐλπίζω δὲ νὰ εὑρεθῶ εἰς τὴν εὐτυχῆ θέσιν, ἀναγγέλλων εἰς ὑμᾶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνακρίσεως, νὰ σᾶς παραστήσω ἂν πραγματικῶς ἔλαβε χώραν ἀθέμιτός τις πρᾶξις, ἢ τὸ πᾶν περιστρέφεται εἰς ῥαδιουργίαν τρομερὰν καὶ αἰσχρὰν συκοφαντίαν, ἐξ ἐκείνων αἵτινες εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπέφερον μεγαλείτερα δυστυχήματα, ἀφ' ὅσα ὁ ἀρχιληστὴς Καβουρίνος.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι καὶ τὰ πανταχόθεν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης λεγόμενα καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων διαδοθέντα δὲν ἠδύναντο εἰμὴ νὰ διεγείρωσι τὰς πλέον σοβαρὰς ὑπονοίας, ὅτι ἡ προκειμένη ὑπόθεσις δὲν διεξήχθη πρεπόντως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων. Δικαίως δὲ τοιαύτην διήγειρεν ἡ μεταβολὴ τῆς ποινῆς συναίσθησιν, ἐπειδὴ πάντες ἐθεώρησαν, ὅτι οὐδεμία οὐδὲ τοῦ εἰσαγγελέως οὐδὲ τοῦ νομοϊατροῦ ἔκθεσις ἔπρεπε νὰ κατισχύσῃ ἀπέναντι τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος τοῦ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ σκληρὰ κεφαλικὴ ποινὴ κακούργου τοιούτου. Καὶ ἀληθῶς, ἀφ' οὗ σκοπὸς τῆς ποινῆς ταύτης ἦτον ἔνθεν μὲν νὰ ἐκλείψῃ τὸ σεσηπὸς τοῦτο μέλος, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν παντὸς ἄλλου, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ ἀναβάλῃ τὴν ποινὴν ταύτην, καὶ ὁ ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ ὡριμώτερον, πρὶν ἢ ζητήσῃ μεταβολὴν τῆς ποινῆς. Ὁ εἰσαγγελεὺς λοιπὸν οὐ μόνον δὲν εἶχε καθῆκον νὰ περιέλθῃ εἰς ἀναβολὰς καὶ παρατηρήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑπεύθυνος καθίσταται διὰ τοῦτο, διότι καὶ ἄλλοτε ζητηθεῖσα δὲν ἐπεδαψιλεύθη εἰς τὸν κακοῦργον ἡ χάρις, καὶ ὁ διὰ τοῦ αἵματός του παραδειγματισμὸς δὲν ἤθελε δοθῇ, ἂν ἀπέθνησκεν. Ἡ Βουλὴ λοιπὸν χρέος εἶχε νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων, διὰ νὰ μὴ συμβαίνωσι τοῦ λοιποῦ πράξεις τοιαῦται, αἵτινες καὶ τὴν κοινωνίαν ζημιοῦσι καὶ κατ' αὐτῶν ἐγείρουσιν ὑπονοίας. Ἐπομένως ἀφοῦ τοσαῦτα ὑπορέρει καὶ δαπανᾷ πρὸς καταδίωξιν τῶν κακούργων ἡ κοινωνία, συμπεραίνει ὅτι καὶ οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ὑπουργοὶ πρέπει νὰ ἦναι προσεκτικώτεροι, καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμβάντων νὰ ἐπιταχυνθῇ.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐξ ὅσων ὁ ὑπουργὸς περὶ διαδόσεως φημῶν εἶπε λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ποῖα τινὰ διαδίδονται περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἂν καὶ δὲν εἶναι ἄγνωστον, ὅτι εἰς πολλοὺς προσηνέχθησαν μεγάλαι ποσότητες, διὰ νὰ προκαλέσωσι τὴν ὑπὲρ τοῦ καταδίκου χάριν. Ἡ Βουλὴ λοιπὸν οὐχὶ ἐκ τῶν λεγομένων, ἀλλὰ

γνωρίζουσα, ὅτι καὶ ἄλλοτε λαβὼν οὗτος χάριν, κατεχράσθη αὐτῆς, περιπεσὼν εἰς ἐγκληματικώτερα ἔργα, ἠθέλησε νὰ μάθῃ διατί ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐζήτησε νέαν ὑπὲρ αὐτοῦ χάριν, ἐνῷ δὲν ἠγνόει, ὅτι οὐ μόνον τὴν κοινωνίαν ἤθελε καταπλήξει τοῦτο, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς πρὸς ἐξόντωσιν τῶν κακούργων προθυμουμένους. Καὶ ἀληθῶς, τίς ἀσφάλεια μένει πλέον εἰς τὸν δυνάμενον νὰ συλλαμβάνῃ τὸν αἱμοβόρον ληστήν, εἰς τὸν ἐπιχειροῦντα νὰ καταδικάσῃ αὐτὸν ἔνορκον, ὅταν δὲν δύνανται ν' ἀγνοῶσιν, ὅτι διασῶζόμενος μετ' ὀλίγον, θέλει ἐκδικηθῆ αὐτοὺς ἀπανθρώπως; Ἡ Βουλὴ λοιπὸν, ἀπέχουσα τοῦ νὰ ἀποδώσῃ ὑπόνοιαν ἐπιληψίμου πράξεως πρὸς τὸν ὑπουργὸν, ἠθέλησε νὰ μάθῃ ποῖα τὰ αἴτια τῆς χάριτος ταύτης, καὶ νὰ παρατηρήσῃ συγχρόνως, ὅτι ἀπαιτεῖται πολλὴ περὶ τὰ τοιαῦτα φειδώ, διότι ἑνὸς κακούργου ἡ σωτηρία ἐπαπειλεῖ τὴν ὕπαρξιν τόσων. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ ὑπουργοῦ ἠδύνατο νὰ μὴν ἦναι ἐντελῶς ἐσκεμμένη, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ φέρῃ μεμπτὸν χαρακτῆρα.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι οὐδεμίαν καὶ αὐτὸς κακὴν πρόθεσιν ἀποδίδει εἰς τὸν ὑπουργὸν, ἀλλὰ μόνον ἀπερισκεψίαν περὶ τὰ πεπραγμένα, διότι προκειμένου περὶ Β. χάριτος, ὤφειλεν ἀναλογιζόμενος οὗτος τὰς συνεπείας τοιαύτης πράξεως, νὰ ἐξετάσῃ, πρῶτον ἂν τὸ πρόσωπον ὑπὲρ οὗ ἐπροκάλει τὴν Β. χάριν καθίστατο ἄξιον ν' ἀπολαύσῃ αὐτῆς. Τὸ κατ' αὐτὸν, ὅτι οὐδὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς δικαστικὰς ἀποράσεις, οὐδ' αὐτὴ ἡ Βασ. χάρις ἥτις ἐπέρχεται ἵνα συμπληρώσῃ μόνον αὐτὰς, διότι ὁ νόμος ἐσφαλμένως πολλάκις ἐφαρμοζόμενος, δύναται νὰ φέρῃ εἰς τὴν λαιμητόμον ἄνθρωπον ἀθῶον, καὶ τότε ἐπέρχεται αὕτη εἰς βοήθειαν τῆς ἀθωότητος· εἰς ἄνθρωπον εὑρισκόμενον ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ σωφρονισθέντα ἢ μεταμεληθέντα διὰ τὰς πράξεις του, εἰς ἄνθρωπον δυνάμενον, ἐπανερχόμενος ἐν τῇ κοινωνίᾳ νὰ διάγῃ πολίτης ἀγαθὸς, ἡ χάρις πρέπει νὰ τῷ δίδῃ τὴν ἐλευθερίαν· ἀλλ' εἰς κακοῦργον, οἷος ὁ Καβουρῖνος, τίς εὔλογος ἀφορμὴ ἠδύνατο νὰ παρακινήσῃ τὸν ὑπουργὸν ν' ἀπαιτήσῃ χάριν; Κἂν ἐπίκεινται αὐτῷ καὶ ἄλλαι δίκαι δι' ἄλλα ἐγκλήματα, τοῦτο μάλιστα ἐμφαίνει, ὅτι οὐδόλως ἐθεωρεῖτο ἄξιος Β. χάριτος, ἐπαναλημμένος κακουργήσας· ἀλλ' ὅ,τι πλειότερον ἐλύπησεν αὐτὸν εἶναι, διότι ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τοσοῦτον σοβαροῦ ἀντικειμένου, ἀρκεσθεὶς εἰς ἁπλούστατον πιστοποιητικὸν ἑνὸς ἰατροῦ, ἂν καὶ ἡ πρώτη τοῦ εἰσαγγελέως ἔκθεσις ἦτον κατὰ τοῦ καταδίκου, ἐπροκάλεσε μεταβολὴν τῆς ποινῆς, ἐνῷ ὤφειλε νὰ σκεφθῇ, ὅτι ἂν ὁ Καβουρῖνος πραγματικῶς ἐκινδύ-

νευε νὰ καταστρέψῃ τὸν βίον, δὲν ἤθελε τοσαύτας καταβάλει προσπαθείας εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ τῆς χάριτος· τοῦτο νομίζει, ὅτι ἔρκει νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν ὁποίαν ἐμελέτα νὰ δώσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ χάριν. Ἐπίσης δ' ἔργον ἀπερισκεψίας θεωρεῖ καὶ τὴν παῦσιν τοῦ εἰσαγγελέως, διότι αὐτὸς οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν εἰμὴ ὑποβάλλων ἁπλῶς τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἰατροῦ, νὰ προκαλέσῃ τὰς διαταγὰς τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς. Ἐνῷ λοιπὸν διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἄδικον τὴν τοῦ εἰσαγγελέως παῦσιν, δὲν δέχεται ἀρ' ἑτέρου ὡς ἀρκοῦσαν ποινὴν τὴν παῦσιν, εἰς τὸν ψευδῶς ἐκθέσαντα τὴν κατάστασιν τοῦ καταδίκου ἰατρόν· οὐδόλως δὲ παραδέχεται ὡς ἰσχυρὸν λόγον τῆς χάριτος τὸ σφάλερὸν τῆς ὑγείας τοῦ καταδίκου, καὶ ἂν αὕτη πραγματικῶς διέτρεχε κίνδυνον, διότι τοιοῦτος κακοῦργος, ἀποθνήσκων δίκαιον ἦτον νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ στίγμα τῆς ἀνωτάτης αὐτῆς ποινῆς, ὥστε ἡ εὐσπλαγχνία ἐνταῦθα οὐδαμῶς εἶχε τὴν θέσιν της.

Ἡ ὡραία πατρίς μας μαστίζεται ἐλεεινῶς ὑπὸ τῆς ληστείας, τὰ κακουργήματα ὁσημέραι αὐξάνουσι καὶ ὁ ζῆλος τῆς καταδιώξεως ἐκλείπει· ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν ὤφειλεν οἰκτείρουσα μᾶλλον τὸν λαὸν, νὰ ἐξαλείψῃ τὰς ἀφορμὰς, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸν δυστυχῆ. Ποῖον δὲ τοῦ λοιποῦ ἀποτέλεσμα θέλουσιν ἔχει αἱ καταδιώξεις τῆς ληστείας, ὑπὲρ ὧν τοσαῦτα δαπανῶνται, ὅταν ὀλίγων μηνῶν φυλάκισις ἀρκῇ διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ πάλιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας τὸν κακοῦργον; Συμπεραίνει λοιπὸν τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας τὸν κακοῦργον; Συμπεραίνει λοιπὸν ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν κατεβλήθη ἡ προσήκουσα ῥοντὶς καὶ ἐπιμέλεια ἐκ μέρους τοῦ προκαλέσαντος τὴν χάριν ὑπουργοῦ.

Μετά τινα δὲ συμφωνήσαντα πρὸς τὸ συμπέρασμα τοῦ προαγορεύσαντος, καὶ ἕτερον εἰπόντα, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνήργησε παρισθῶς ὅτι πράττει ἔργον φιλάνθρωπον, καὶ ὅτι δὲν ὀφείλει εἰμὴ πρὸς ἑαυτὸν ἠθικήν τινα εὐθύνην, ἡ δὲ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ζητῇ οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ νὰ τὴν πληροφορήσῃ ἀκολούθως ὁ ὑπουργὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαταχθεισῶν ἀνακρίσεων ἐνταῦθα καὶ ἐν Ναυπλίῳ, καθ' ὅσον καὶ αὐτὸς ἀναγνωρίζει τὸ ἀποτρόπαιον τοῦ κακουργήματος· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἂν καὶ θεωρεῖ ἀποτρόπαιον τὸ κακούργημα, περιωρίσθη ὅμως νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ μόνον εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀνακρίσεων, ἐνῷ ἡ Βουλὴ μεθόδως τὸ τοιοῦτον σκοποῦσα κατὰ τὴν προκειμένην συζήτησιν, ἀξιοῖ νὰ τὴν πληροφορήσῃ ὁ ὑπουργὸς ποῖα τὰ ἰσχυρὰ αἴτια, "τὰ προκαλέσαντα τὴν χάριν ὑπὲρ τοιούτου κακούργου· τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, εἶναι μὲν δικαίωμα ἀγτιμονικὸν, καὶ

διὰ τοῦτο ἱερὸν καὶ ἀναμφισβήτητον, ἀλλ' ἐνεργεῖται ὑπὸ ὑπουργῶν ὑπευθύνων, τοῦ δὲ δικαιώματος τούτου γίνεται κακὴ χρῆσις ἀπὸ τοῦ **1844**, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Καλαμάτας, ὅστις πρὸ μικροῦ διέπραξε πέριξ τῆς Χαλκίδος τοσαύτας ληστείας, καὶ ἐξακολουθεῖ μαστίζων τὸν τόπον διὰ τῶν τρομερωτέρων κακουργημάτων, ὁ Χαμχούγιας, ὁ Χρῆστος Βούλγαρης καὶ τόσοι ἄλλοι τὰ χείριστα καταπράξαντες κακουργήματα, ἠξιώθησαν τῆς Β. χάριτος, τὴν ὁποίαν ἀναμφιβόλως ὁ Βασιλεὺς πειθόμενος εἰς τὰς παρατηρήσεις καὶ προτροπὰς τῶν ὑπουργῶν, καὶ ἐνδίδων ἀείποτε εἰς τῆς Βασιλικῆς Αὐτοῦ καρδίας τὰ γενναῖα αἰσθήματα, ἀπένειμεν· ἀνεχομένη λοιπὸν ἡ Βουλὴ νὰ καταχρῶνται τοῦ τοιούτου δικαιώματος οἱ ὑπεύθυνοι ὑπουργοί, ὡς σήμερον ἐπὶ τοῦ Καβουρίνου, παραδέχεται καὶ αὐτὴ ῥῆσίν τινα, ὅτι τὸ κακουργεῖν εἶναι ἔνστικτον εἰς τὸν Ἕλληνα, ἐνῷ τὴν τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν ἐπέφερεν ἡ ἀκολασία τῶν κακουργημάτων. Καὶ ἡ μὲν Α. Μ. ἡ Βασίλισσα κηδομένη τῶν πιστῶν Αὐτῆς ὑπηκόων, καὶ τιθεμένη ἄνωθεν παντὸς ἄλλου αἰσθήματος Βασιλικῆς συμπαθείας, ἀπέῤῥιψε τὸ πρῶτον τὴν ὑπὲρ τοιούτου κακούργου ζητηθεῖσαν χάριν, διατάξασα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κεφαλικῆς αὐτοῦ ποινῆς· τοὐναντίον δὲ ὁ ὑπουργὸς ἀσύγγνωστον κατέδειξεν ἀπερισκεψίαν, προσελθὼν τῇ Ἀνάσσῃ ἐκ νέου καὶ ἐξαιτούμενος τὴν ὑπὲρ τουούτου κακούργου χάριν· τίς δὲ δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι διὰ νὰ δοθῇ ἡ χάρις αὕτη δὲν ἐγένετο χρῆσις καὶ ἄλλων ἀθεμίτων μέσων; Ὀφείλει λοιπὸν ἡ Βουλή, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ τοσαῦτα πάσχοντος ὑπὸ τῆς λῃστείας λαοῦ, διὰ νὰ καταπαύσωσι πλέον τοιαῦτα πολιτικὰ ἁμαρτήματα, ὀλεθρίους ἔχοντα συνεπείας, νὰ ἐκφράσῃ σήμερον τὴν ἐπὶ τοῦ γεγονότος βαθυτάτην λύπην της, ἂν δὲν θέλῃ νὰ προβῇ εἰς ἄλλο τι περισσότερον.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐνδόμυχον εὐχαριστησίν του δι' ὅσα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐλέχθησαν περὶ τῆς γενομένης μεταβολῆς ἐπὶ τῆς καταδίκης τοῦ Καβουρίνου. Ποῖον δὲ ἄλλο δεῖγμα θέλομεν τοῦ πρὸς τὰ καλὰ ζήλου τῆς Βουλῆς ταύτης ποῖον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὡσαύτως βαίνει πρὸς τὰ καλὰ, ὅταν ἄλλοτε μὲν σωρεία χαρίτων ἐπεδαψιλεύετο, ἤδη δὲ μόλις φαίνεται μία, καὶ πάντες κατεξανίστανται κατ' αὐτῆς; Καὶ ὅμως δὲν ἔπρεπε, νομίζει, νὰ λάβῃ σπουδαιότερον χαρακτῆρα ἁπλοῦν τι συμβάν. Εἷς νομοδιδάσκαλος πιστοποιεῖ, ὅτι ὁ κατάδικος πάσχει σῆψιν ποδὸς, αὐτὸς ὁ εἰσαγγελεὺς γράφει ὅτι ταχεῖα καὶ ἄφευκτος εἶναι ἡ τελευτή του, καὶ ὁ ὑπουργὸς πιστεύων ὅτι θέλει τὸν πέμψει

εἰς θάνατον ἐπὶ φορείου, μεταβάλλει τὴν ποινὴν εἰς δεσμὰ διὰ βίου. Δὲν βλέπει λοιπὸν ποία ἡ ἐντεῦθεν ἀφορμὴ τοῦ νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην της ἡ Βουλή. Ἔπρεπε νὰ ἀμφιβάλῃ ὁ ὑπουργὸς εἰς διαβεβαιώσεις ὑπαλλήλου τριάκοντα ἔτη ἐντίμως ὑπηρετήσαντος; Καὶ εἶπον μὲν, ὅτι κακῶς μετεβλήθη εἰς δεσμὰ ἡ ποινὴ τοῦ ἐγκλήματίου, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐδόθη χάρις τις πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' εἰς τὸν οἶκτον τῆς κοινωνίας, διὰ νὰ μὴν ἴδῃ ὅτι δι' ἀχθοφόρων ἀπάγεται εἰς τὸν θάνατον ἄνθρωπος ἀποθνήσκων ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Ἄλλως ὅμως, ὡς ἡ Βουλὴ καὶ ἡ κοινωνία, οὕτω καὶ ἡ κυβέρνησις δὲν σύρεται ὄπισθεν τῶν αἰσθημάτων τοῦ Σώματος, καὶ δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι προπορεύεται ἴσως· ἡ προσοχὴ αὐτῆς ἦτον καὶ θέλει εἶναι αὐστηροτάτη ἐπὶ τῆς διαγωγῆς παντὸς ὑπαλλήλου. Συνδράμετε λοιπὸν αὐτὴν ἀναλόγως, καὶ ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι θέλει καταδιώξει ὅσον οἷόν τε τὴν λῃστείαν, ἐωσοῦ ῥιφθῶμεν βαθμηδὸν εἰς τὴν θέσιν οὐχὶ σωρείας, ἀλλ' οὐδὲ μιᾶς νὰ ἔχωμεν χρείαν νὰ ἐπιδαψιλεύσωμεν χάριτος.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ὅσον ῥηχῶδες εἶναι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενον, τοσοῦτον δὲν ἤλπιζεν, ὅτι προσερχόμενος ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ἤθελεν εἴπει, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ μνεία περὶ τοιούτου κακουργήματος, ἀφοῦ ἄλλοτε σωρεία χαρίτων ἀπενεμήθη. Ἀλλ' εἶναι ἄρα γε λόγος ὑπερασπίσεως ἡ ὑπόμνησις πράξεων ὁμοίων, ἢ ἐπῄνεσέ τις τὸ παρελθόν, διὰ νὰ προσβάλῃ αὐτὸ ὁ ὑπουργός; Ἐνταῦθα λοιπὸν, προκειμένου περὶ τοῦ ἐνεστῶτος, ἔπρεπε νὰ εἴπῃ ὁ ὑπουργὸς τὶς ἡ μαστίζουσα σήμερον τὴν κοινωνίαν αἰτία, διότι εἰς τοιαύτην περιῆλθομεν ἐκ τῆς λῃστείας κατάστασιν, ὥστε πλειότερα δαπανᾷ ὁ πολίτης διὰ τὴν καταδίωξιν αὐτῆς παρὰ διὰ τὴν ἀπότισιν ἐν γένει τῶν φόρων. Ἐντεῦθεν δὲν ἠδύνατο νὰ σιωπήσῃ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς γενομένης εἰς τὸν Καβουρίνον χάριτος, διότι ἐκ τῆς καταχρήσεως ταύτης ἐνισχύεται ἡ κακία καὶ προκύπτει τὸ αἴσθημα τῆς ἀτιμωρησίας, ἐξ ἧς αἱ κοινωνίαι ἀπόλλυνται. Καὶ δὲν προτίθεται μὲν νὰ ἐξηγήσῃ τὰ γεννώμενα ἐκ τοῦ προκειμένου συμβάντος κακὰ, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ἀνέχεται νὰ προσέχωνται ἤδη τινες, ὡς μόνην ἀπολογίαν προτείνοντες, ὅτι παρὼ σύρθησαν ἐκ ψευδῶν δῆθεν παραστάσεων· διότι οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ ἦναι τοσοῦτον ἀσθενὴς ὁ ὑπουργὸς, ὥστε νὰ παρασύρηται ἐκ τυχαίας τινὸς παραστάσεως, ἀλλὰ καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς αὐτὸς φαίνεται ὅτι κατὰ πρῶτον ἀπέκρουσε πᾶσαν περὶ χάριτος ἰδέαν. Ἄλλως τε, ἂν ὁ κακοῦργος κατέκειτο ἀσθενὴς, οὐδεὶς νόμος ὑπάρχει ἐμποδίζων τὴν κατ' ἀσθενοῦς ἐπιδληθεῖσαν

ποινήν, αὕτη δὲ ἐπιβαλλομένη πρὸς παραδειγματισμὸν τῆς κοινωνίας, ἐκλείπει ἐνταῦθα, συνεπισύρουσα, ὡς εἶπε, τὴν ἀτιμωρησίαν. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐδικαίωθη ἡ Βουλὴ νὰ καλέσῃ τὸ ὑπουργεῖον, διὰ νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτό, ὅτι δὲν κατεβλήθη ἐπὶ τοῦ πραχθέντος ἡ ἀναγκαία προσπάθεια διὰ τὴν ἀμέλειαν ἢ ὀλιγωρίαν τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν εἰπών, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν βεβαιοῦται ὅτι ὁ χρόνος διευκρινίζει πᾶσαν ἀλήθειαν, καθ' ὅσον πᾶσα πρᾶξις, διὰ νὰ ἦναι δικαία, πρέπει νὰ φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὸ δίκαιον καὶ ἡ πλειονοψηφία δὲν εἶναι πάντοτε αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη. Τὰς ἀληθείας ταύτας ἐξέφρασεν ἄλλοτε ὁ βουλευτὴς Μήλου, περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς χάριτος ἀγορεύων, ἀποδείξας ὅτι κακῶς ἀπονέμεται αὕτη πολλάκις. Τοιοῦτον τι λοιπὸν παρουσιάζεται καὶ ἐνταῦθα, καὶ διὰ τοῦτο ὅπου στραφῇ τις τοσαύτην διακρίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπίσημον προσοχήν. Καὶ ἐρρέθη μὲν ὅτι ἡ Βασ. χάρις εἶναι τὸ λαμπρότερον κόσμημα τοῦ στέμματος, ἀλλὰ τὸ κόσμημα τοῦτο, τὸ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς δικαιοσύνης ἐρευρεθέν, μήπως δὲν στρέφεται τῆς λάμψεως αὐτοῦ, ὅταν ἀδίκως καὶ δωρεὰν ἀπονέμηται; Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ὅλην φέρουσα τὴν γλυκύτητα τοῦ ῥύλου Της, οὐ μόνον ἔχει τρυφερὰν καὶ συμπαθῆ τὴν καρδίαν, ἀλλὰ καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ἤθελεν ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας Της μία ἡμέρα νὰ βαρῇ μὲ ἀνθρώπινον αἷμα. Τοιοῦτον αἴσθημα ἐγείρεται πολλάκις καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς εἰς τὰς μάχας ῥαντιζομένους μὲ αἵματα ἄνδρας. Οὐδεὶς λοιπὸν πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅτι ἡ Μεγαλειότης Της ὑπογράφουσα τὴν καταδίκην τοῦ Καβουρίνου, ᾐσθάνετο τρέμουσαν τὴν χεῖρα, ἀλλ' ἐπροτίμησε νὰ ἔκπλησιν μᾶλλον τὴν καρδίαν Αὐτῆς ἢ νὰ φανῇ ἄδικος πρὸς τὴν κοινωνίαν. Καὶ ἔρχεται ἤδη ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, καὶ λέγει ὅτι δὲν ἐθεώρησε πρέπον νὰ σύρῃ εἰς τὴν καταδίκην μίαν σκιάν, ἐνῷ δὲν ἀγνοεῖ οὗτος, ὅτι ὀλίγοι τῶν εἰς ἰσόβια δεσμὰ καταδικασθέντων διατελοῦσιν ἐν φυλακῇ, καθ' ὅσον οἱ μὲν διὰ χάριτος, οἱ δὲ διὰ δραπετεύσεων κλπ. ἐσώθησαν μέχρι τοῦδε. Ἔπρεπε λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς νὰ προσέξῃ νὰ μὴ διατρήσῃ εἰς τὴν ζωὴν ἄνθρωπον, καθ' οὗ τοσαῦτα ῥαψωδοῦνται ἐγκλήματα, καὶ διὰ τοῦτο τοσαύτην ἐπέστησε τὸ κοινὸν προσοχήν, ἐπιθυμοῦν νὰ μένῃ τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος ἀείποτε ῥαινόν. Ἄλλως τε, διὰ τί καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἐντεῦθεν τοσαῦτα ἐκτοξεύουσι κατὰ τοῦ ἔθνους τούτου αἱ ἐφημερίδες, καί, κατ' αὐτάς, οὐδεὶς σχεδὸν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνεύθυνος; Διότι ἐνισχύονται αἱ

τοιαῦται πράξεις καὶ ἕκαστος τῶν τιμίων καὶ ἐναρέτων πρέπει νὰ προσβάλλῃ αὐτὰς μετὰ θάῤῥους, καὶ ἰδοὺ πάλιν ὁ λόγος δι' ὃν τὸ κοινὸν ἀγανακτεῖ καὶ προσέχει. Καὶ συμφωνεῖ μὲν ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐργάζεται εἰς τὸ νὰ ἐξαφανίσῃ βαθμηδὸν πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς τὴν διαστροφὴν καὶ σπατάλην, ἀλλὰ δὲν παραδέχεται καὶ τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀνακαλῶμεν τὸ παρελθόν, διότι δι' αὐτοῦ προκαλοῦμεν τὴν προσοχὴν καὶ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἐχόντων τὴν περὶ τὰ κακὰ τάσιν. Τελευταῖον, ἐνῷ ἡ προκειμένη ὑπόθεσις δὲν δικαιοῦται τοσοῦτον ἐξ ὧν οἱ ὑπουργοὶ εἶπον, παρατηρεῖ ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι ἡμέρα τελετῆς ἐπισήμου, καθ' ἣν καὶ ἡ κυβέρνησις καὶ ἡ κοινωνία ἐξέφρασαν, ὅτι τὰ ἐγκλήματα δὲν εἶναι πλέον παραδεκτὰ παρ' ἡμῖν, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τὰ ἐκ τῆς λῃστείας ἐγκλήματα καταδιώκονται ἀπηνῶς. Εἶναι ἡμέρα τελετῆς ἐπισήμου, διότι ἕκαστος ὑπουργὸς πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ προσέχῃ, ὥστε νὰ ἐνόμῃ διὰ πράξεων ῥώσει ἀγαθῶν τὰ συμφέροντα τοῦ θρόνου καὶ τῆς κοινωνίας, διότι πᾶσα πρᾶξις, καὶ τοι φαινομένη καλὴ ἢ παρὰ τῶν Βουλῶν ὡς τοιαύτη ἐπιψηφισθεῖσα, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἦναι καταχριτέα, ὁσάκις αἱ συνέπειαι αὐτῆς εἰσὶ λοιμώδεις. Διὸ παύει συμπεραίνων, ὅτι ἡ προκειμένη περίστασις θέλει ἀποδῇ λυσιτελεστάτη οὐχὶ μόνον εἰς τὸ ὑφιστάμενον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μέλλοντα ὑπουργεῖα.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἕκαστος ἐνθυμεῖται μετὰ λύπης τὰς ἄλλοτε δοθείσας ἀμνηστείας καὶ χάριτας, καὶ αἰσθάνεται τὰς ὀλεθρίας αὐτῶν συνεπείας, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον νὰ θεωρῶμεν ὑπεύθυνον τὸ παρὸν ὑπουργεῖον, καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἁμαρτίας νὰ ῥίψωμεν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ· καὶ εἶναι μὲν βέβαιον, ὅτι τὸ Βασιλικὸν τοῦτο προνόμιον προφέρεται διὰν ἀναπληροῖ τὰς ἀτελείας τοῦ νόμου, ἐρχόμενον πρὸς βοήθειαν τοῦ ἀδίκως καταδικασθέντος, καθ' ὅσον οἱ νομοθέται εἶχον ὑπ' ὄψιν τῶν νόμων ἀτέλειαν καὶ ὅτι τὸ ἁμαρτάνειν ἀνθρώπινον εἶναι, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει καὶ νὰ προκαλῆται τυχαίως ὑπὲρ παντὸς κακούργου. Ἡ προκαλέσασα λοιπὸν τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται κακούργου αἰτία εἶναι ἄραγε ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἡ δικαιοσύνη προβλέπει; Φρονεῖ, ὄχι, διότι εἶναι μὲν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον ν' ἀπαχθῇ ὁποιασδήποτε φύσεως κακοῦργος δι' ἀγχόνης ἐπὶ τῶν ἐσθημένων τῆς λαιμητόμου, ἀλλ' ἧττον προτερον διὰ τοῦτο καὶ δικαιότερον ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐκτέλεσις ἕως ὅτου ὁ φυσικὸς θάνατος ἤθελεν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὰς φυλακὰς τὸν

κακοῦργον αὐτὸν· πεισθεὶς ὅμως ὁ ὑπουργὸς εἰς ἐπισήμους ἐκθέσεις ὑπαλλήλων ἀρχῶν, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ κακούργου τούτου ἦτον ἄφευκτος καὶ ταχὺς, καὶ μὴ θεωρήσας, ὡς ἡμεῖς σήμερον, τοσοῦτον σοβαρὰν τὴν πρᾶξιν του, ὑπαγορευθεῖσαν ἀπὸ αἴσθημα φιλανθρωπίας, δὲν εἶναι βεβαίως ἀξιοκατάκριτος· ἀφοῦ ἐν τούτοις ἅπαντες συνομολογοῦμεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐνήργησε δολίως ἀλλ' εἰλικρινῶς, καὶ ἀφοῦ ἅπαντες ἀποδίδομεν δικαιοσύνην εἰς τὸν χαρακτῆρα του, εἶναι πρέπων νὰ περαιώσωμεν πλέον τὴν συζήτησιν. Διὰ ταῦτα προτείνει ἵνα ἡ Βουλὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ λεχθέντα μεταβῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ προέδρου ἐὰν ἡ Βουλὴ παραδέχηται τὴν ἀνωτέρω γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος, συνήνεσεν αὕτη ἀπορηναμένη ὅτι ἀρκουμένη εἰς τὰ λεχθέντα μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Χορηγηθείσης ἀκολούθως μηνιαίας ἀπουσίας ἀδείας εἰς τοὺς βουλευτὰς, Γ. Στάϊκον καὶ Α. Αὐγερινὸν, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀναργ. Α. Χ. Ἀναργύρου
Δημ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ'.

Τῆς 5 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐγένετο ἐν πρώτοις ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Σ. Κοπανίτσα καὶ Δ. Ζώτου ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἔλαχον δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ΚΚ. βουλευτῶν ὡς ἀκολούθως.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1851.

Α.	Β.	Γ.
Ι. Σαχτούρης	Ν. Πανουριᾶς	Α. Καστανῆς
Γ. Φάλλης	Γρ. Κορριωτάκης	Ἀναγν. Τατόπουλος
Α. Βιλαέτης	Γ. Σκοῦφος	Δ. Ζῶτος
Παπακώνς. Τσαμάλας	Κ. Δαμπρινόπουλος	Ν. Σισμάνης
Π. Ματάλας	Χ. Χριστόπουλος	Ν. Μπούτουνας
Ν. Μοσχούλας	Δ. Πολυχρονόπουλος	Κ. Δημπερόπουλος
Κ. Δαγρὲς	Μ. Σισίνης	Δ. Γ. Φιλάρετος
Ν. Χ. Ἀναργύρου	Γ. Πανοπριφτόπουλος	Ἐμ. Μαδινὸς
Γ. Γιολδάσης	Ζ. Μαραγκὸς	Χ. Ἀντωνόπουλος
Ι. Βάχλας	Ι. Εὐγενίδης	Α. Μεταξᾶς
Β. Σκαλτσοδήμος	Ἰω. Φαρμάκης	Χρ. Οἰκονομίδης
Δ. Δρόσος	Σ. Στεφανόπουλος	Δ. Δημητρακόπουλος
Κ. Γριβογεώργης	Β. Νικολαΐδης	Ἐμμ. Μελετόπουλος
Α. Δεδόπουλος	Εὐστ. Παρίσης	Σ. Μῖλιος
Κ. Ἀξελὸς	Α. Ἴσκος	Δ. Τσόκρης
Ἠλ. Δωΐλας	Λ. Χρυσανθόπουλος	Α. Πέπας
Ἀν. Κορφιωτάκης	Θ. Πετρινὸς.	Μ. Σολομὸς.
Σ. Καπετανάκης.		

Δ.	Ε.	Ϛ.
Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Λ. Ῥαΐλλης	Σ. Μήτσκος
Γρ. Πατριαρχέας	Ν. Ματθαίου	Α. Γιουρδῆς
Α. Ἐμπειρίκος	Ν. Δεληγιάννης	Ν. Μπούκουρας
Θ. Γρίβας	Α. Παπαδημητριάδης	Ι. Κριεζῆς
Κ. Δαρειώτης	Α. Μάμουκας	Ι. Κλίμακας
Φ. Μαῦρος	Δ. Καλλιγρόνης	Ἀντ. Γεωργαντᾶς
Σ. Βλάχος	Δ. Ὀρεινὸς	Σταῦρος Γρίβας
Γ. Τσόκρης	Α. Εὐμολπίδης	Α. Αὐγερινὸς
Γ. Ι. Στάϊκος	Α. Παπατσώρης	Σ. Πράτσικας
Δ. Γιαννούλης	Δ. Χρηστίδης	Π. Καμπάνης
Α. Π. Ἰωάννου	Π. Πατρινὸς	Ἐμμ. Καραμάνος
Γ. Κ. Βελῆς	Δ. Μητσάκης	Δ. Σακελλαριάδης
Ἀνέρ. Χ. Ἀναργύρου	Π. Τσαννετάκης	Α. Δανόπουλος
Ἀλ. Κομπουνδοῦρος	Ι. Γεωργάρας	Γ. Κάνδυας
Δ. Πετροπουλάκης	Π. Ἀκζαρῆς	Π Βάρβογλης
Χ. Κικίδης	Π. Καλαμογδάρτης	Σ. Μαυροδήμος
Δημ. Σκυλοδήμος.	Ι. Δαμιανός.	Π. Δεληγιάννης.

Ζ.		
Κ. Μανίτας	Γ. Γουλιμὴς	Γ. Ἀποστολίδης
Δ. Κουμανιώτης	Γ. Παπασπυρόπουλος	Α. Κονδάκης
Σ. Κοπανίτσας	Γ. Περωτὴς	Π. Ζάνος
Δ. Πολυχρονόπουλος	Γ. Νικολάου	Α. Κιζάνης
Α. Παπ. Ἀθανασίου	Ν. Πιεράκος	Ἐλ. Καλογερᾶς.
Κ. Προβελέγιος.	Ζ. Ζαρειφόπουλος.	

Παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἐὰν ἐξακολουθῶσιν αἱ συνεδριάσεις τοσοῦτον βραδέως ἀρχόμεναι, ἡ Βουλὴ δὲν θέλει ποτὲ δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὰ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν αὐτῆς ὑποβεβλημένα νομοσχέδια, καὶ προτείναντος διὰ τοῦτο νὰ ὁρισθῇ ὡς ὥρα ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων ἡ δεκάτη Π. Μ. ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἀναγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ προέδρου ὡς ἀντικειμένων τῆς

παρούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοικήσεως συζητήσεως, ἀναγνώσθη τὸ 11 ἄρθ. ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι δὲν νομίζει δίκαιον νὰ προσκαλῆται ὁ νομάρχης εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἡμεροκαμάτων, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ πλειοψηφία τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων εἴτε δι' ὀλιγωρίαν εἴτε δι' ἀπείθειαν δὲν θελήσει νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκον της, καὶ ὅτι ἀντὶ τούτου προτείνει νὰ προσκαλῶνται ἀντὶ τῶν ὀλιγωρούντων ἢ ἀπειθούντων οἱ ἑπόμενοι ἐπαρχιακοὶ σύμβουλοι, καὶ τούτων δὲ ἀρνηθέντων, νὰ προσκαλῆται τότε ὁ νομάρχης.

Ἀντεῖπόντος δέ τινος, ὅτι ὁ νόμος τὸ αὐτὸ ἔχει πνεῦμα, διότι ἀροῦ λέγει ἀφ' ἑνὸς « ἐπαρχιακὰ συμβούλια » καὶ ὑπάρχει συνάμα νόμος, καθ' ὃν συμπληροῦνται ἢ συγκαλοῦνται αὐτά, ἐννοεῖται ὅτι θὰ προσκαλῶνται ἅπαντα τοῦ συμβουλίου τὰ μέλη, καὶ ὅταν αὐτὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός των, τότε θέλει προσκαλεῖσθαι ὁ νομάρχης· καὶ ἄλλου προτείναντος ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου ἑωσοῦ συζητηθῇ πρῶτον ὁ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων ὑποβληθεὶς νόμος, καθόσον εἶναι ἡ βάσις τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, καὶ ἐνδέχεται νὰ παραδεχθῶμεν ἐνταῦθα ἀρχὴν ἀντικειμένην εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐκείνου· παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον δὲν εἶναι πολλῆς συζητήσεως ἄξιον, διότι πρόκειται περὶ διανομῆς ἡμεροκαμάτων, καὶ ἑπομένως, ἐὰν τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια κωλύωνται ἢ ἀρνῶνται νὰ ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν αὐτὴν, δὲν βλέπει οὐδὲν συμφέρον διακινδυνεῦον, ἐὰν ἀντὶ τῶν συμβουλίων ἐνεργήσῃ τὴν διανομὴν αὐτῶν ὁ νομάρχης.

Ἐπαναλαβὼν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ φράσις « δι' ὁποιονδήποτε κώλυμα » εἶναι ὅρος λίαν ἀόριστος, διότι καὶ ὅταν τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον ἀρνῆται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν διανομὴν, θεωροῦν ὑπερβολικὸν τὸ ὁρισθὲν ποσὸν, κατὰ τὴν τοῦ ἄρθρου διάταξιν θέλει προσκαλεῖσθαι ὁ νομάρχης, ἐνῷ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἡ ἄρνησις τοῦ συμβουλίου εἶναι ἀρκούντως ἰσχυρὰ, ἐζήτησε νὰ ὁρισθῇ σαφέστερον ἡ ἰδέα αὕτη.

Ἄλλου δὲ προτείναντος μετὰ τὴν λέξιν « νομάρχης » νὰ προστεθῇ ἡ φράσις « σύμφωνα μὲ τὸν περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμον », ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι καὶ προστιθεμένης τῆς ἀνωτέρω φράσεως, ἡ ἔννοια τοῦ νόμου μένει ἡ αὐτὴ, καὶ ὅτι συμφωνεῖ μετὰ τοῦ εἰπόντος, ὅτι ἡ λέξις « κώλυμα » εἶναι ἀόριστος, ἐννοοῦσα κατ' αὐτὸν μᾶλλον τὴν μὴ συγκάλεσιν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων ἢ τὴν ἀπείθειαν αὐτῶν, διότι τότε ὁ νόμος ἤθελε μεταχειρισθῇ τὴν λέξιν « ἄρνησιν » ἣν καὶ προτείνει πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς λέξεως « κώλυμα ».

Ἐβεβαίωσεν ἕτερος ὡς περιττὰς ἁπάσας τὰς προταθείσας προσθήκας ἢ μεταβολὰς, εἰπὼν, ὅτι ἡ λέξις « κώλυμα » γενικὴ οὖσα, περιέχει ἐν ἑαυτῇ καὶ τὴν ἄρνησιν, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ αὐτὴν καταλληλοτέραν. Ἐπειδὴ δὲ, προσέθηκεν, ὁ ὑποβληθεὶς πρὸς συζήτησιν περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμος δὲν ἐπεψηφίσθη εἰσέτι, καὶ εἶναι ἄγνωστος ἡ μέλλουσα τύχη αὐτοῦ, δὲν δυνάμεθα νὰ μνησθῶμεν ἐνταῦθα τῶν διατάξεων τούτου· ἄλλως τε, δὲν ἔλλειπει τὴν ἀνάγκην τοσούτων προφυλάξεων, μὴ προκειμένου εἰμὴ περὶ διανομῆς ὡρισμένων ἡμερομισθίων.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τρεῖς περιέχοντος τοῦ ἄρθρου περιστάσεις, ἀ.) τὴν συγκάλεσιν τῶν συμβουλίων, β'.) τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν αὐτὰ ἀρνηθῶσι τὴν διανομὴν τῶν ἡμεροκαμάτων, καὶ γ'. τὴν ἀπορυγὴν τοῦ νὰ συνέλθωσι τὰ δημοτικὰ συμβούλια, τὸ μὲν πρῶτον καὶ δεύτερον μέρος θεωρεῖ ὡς καλῶς ἔχοντα, διότι διὰ νὰ γίνῃ πρᾶξίς τις, ἀπαιτεῖται νὰ συγκαλεσθῶσι προηγουμένως τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια, καὶ ὅταν αὐτὰ συνελθόντα ἀρνηθῶσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, τότε δὲν βλέπει οὐδὲν προσγινόμενον κακὸν, ἂν ἀντ' αὐτῶν ἐνεργήσῃ τὴν διανομὴν ὁ νομάρχης· ὅ,τι ὅμως θεωρεῖ δυσχερὲς εἶναι ἡ τοῦ γ'. μέρους διάταξις, διότι δὲν ἐννοεῖ πῶς ὁ ἔπαρχος, μὴ ἔχων τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, θέλει κατορθώσει νὰ διανείμῃ ἐν δικαιοσύνῃ τὰ ἡμερομίσθια εἰς τοὺς δημότας, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου « σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15, » καὶ νὰ ἐκλείψῃ ἐντελῶς « τὸ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου ».

Παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι οἱ φόβοι τῶν προαγορευσάντων ἐκλείπουσιν ἀπέναντι τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου, διότι διὰ νὰ διανείμωσι τὰ ἡμερομίσθια τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια, προϋποτίθεται, ὅτι ταῦτα εἰσὶ συγκεκροτημένα, καὶ τοῦτο καταδεικνύεται σαφέστερον ἐκ τῆς φράσεως « καὶ τοι ὑποβληθείσης ». Θεωρεῖ λοιπὸν περιττὰς τὰς προταθείσας προσθήκας, ὡς καὶ τὴν τοῦ προαγορεύσαντος γνώμην, διότι καθ' ὃν λόγον ὁ νομάρχης δύναται νὰ διανείμῃ τὰ ἡμερομίσθια εἰς τοὺς δήμους, κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ὁ ἔπαρχος δύναται νὰ διανείμῃ αὐτὰ εἰς τοὺς δημότας.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον δὲν ἐννοεῖ τὴν εἰς πρόσωπα ἀλλὰ τὴν εἰς κοινότητας διανομὴν, διότι ἄλλως ἤθελεν ἀντιφάσκει πρὸς τὸ ἄρθ. 15, καὶ ὑποστηρίξαντος τὴν παραδοχὴν τοῦ ἄρθρου ὡσέχει, ἐπανέλαβεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου

ἐκτενὴς συζήτησις καταδεικνύει τὴν ἀσάφειαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου, καὶ ἡ ἀσάφεια αὕτη ἢ θέλει ἐπιφέρει τὴν κακὴν τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἢ θέλει ἀναστείλει τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ μεχρισοῦ δοθῇ σαφεστέρα ἐξήγησις. Ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὁ νομοθέτης διὰ μὲν τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια μετεχειρίσθη τὴν λέξιν « κώλυμα » διὰ δὲ τὰ δημοτικά, τὴν λέξιν « ὀλιγωροῦντων » διότι ταῦτα μὲν εἰσὶ διαρκῆ, ἐνῷ ἐκεῖνα συγκαλοῦνται ἐν ὡρισμένῳ καὶ ἐφ' ὡρισμένον χρόνον· ἐννοεῖ δὲ διὰ τῆς λέξεως « κώλυμα » τὴν μὴ συγκάλεσιν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, καὶ ἂν τοῦτο οὕτως ἔχῃ, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ σαρηνισθῇ ἐν τῷ νόμῳ· ἂν ὅμως ὑποτίθεται ἄφευκτος ἡ συγκάλεσις αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς λέξεως « κώλυμα » ἐννοῆται ἡ ἄρνησις αὐτῶν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός των, τότε προτείνει νὰ τεθῇ ἡ λέξις « ἄρνησις » ἀντὶ τῆς λέξεως « κώλυμα ».

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι διὰ νὰ κατασκευασθῇ ὁδός τις, ἀπαιτοῦνται δαπάναι καὶ ἠμερομίσθια, διὰ τὴν διανομὴν τῶν ὁποίων ἀναγκαῖον ἦτον νὰ ὁρίσῃ τὸ νομοσχέδιον τὴν ἀρχὴν ἐκείνην, ἥτις ἐκ τῆς θέσεώς της ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν μετὰ δικαιοσύνης, καὶ ὡς τοιαύτην παρεδέχθη τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια εἰς τὰ ὁποῖα προσέθηκεν οὕτως ἓν δικαίωμα, καὶ κατὰ συνέπειαν μίαν ὑποχρέωσιν. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπῆρχεν ἡ πιθανότης ὅτι εἴτε κατὰ πρόθεσιν εἴτε ἐκ περιστάσεως ἀνεξαρτήτου τῆς θελήσεώς των ἠδύναντο νὰ μὴ συνέλθωσι τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια, καὶ τότε δὲν ἤθελεν ἐκπληροῦσθαι ἡ ὑποχρέωσις, ὁ νόμος διὰ τὴν ταχύτητα τοῦ ἔργου ὤφειλε νὰ προβλέψῃ ποία ἤθελεν εἶναι ἡ ἀρχὴ ἐκείνη, ἥτις ἀντ' αὐτῶν θέλει ἐνεργήσει τὴν διανομὴν, καὶ ἀριοδιώτερον ἐθεώρησε τὸν νομάρχην, ὅστις εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκον αὐτὸ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβείας, μεθ' ἧς ἤθελε τὸ ἐκτελέσει καὶ τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ ὑπάρξωσιν ὑπόνοιαι, ὅτι νομάρχης τις δύναται νὰ προσενεχθῇ μεροληπτικῶς, πρὸς διασκέδασιν παντὸς φόβου νομίζει καλὸν νὰ προστεθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι « ἡ ὑπὸ τοῦ νομάρχου διανομὴ ὑποβάλλεται κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου ». Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 11. Τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν διέρχεται ἐθνικὴ ἢ ἐπαρχιακὴ ὁδός, ὀφείλουν νὰ διανέμωσι τὰ εἰς βάρος αὐτῶν ἡμερομίσθια εἰς τοὺς δήμους ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Ἐὰν δὲ δι' ὁποιανδήποτε κώλυμα τὰ

ἐπαρχιακὰ συμβούλια δὲν ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν ταύτην καὶ τοι ὑποβληθείσης ἐγκαίρως εἰς αὐτὰ τῆς περὶ τούτου προτάσεως, θέλει ἐνεργεῖ αὐτὴν ὁ ἀρμόδιος νομάρχης. Προκειμένου δὲ περὶ κατασκευῆς δημοτικῆς ὁδοῦ, ἡ διανομὴ τῶν ἡμερομισθίων θέλει ἐνεργεῖσθαι παρὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων· τούτων δὲ ὀλιγωρούντων, παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 12 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι καθίσταται αὐτὸ περιττὸν, διότι τὸ ἄρθρ. 9 προβλέπει καὶ τοὺς πόρους, ὅθεν θέλουσιν ἀντληθῇ τὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν ὁδῶν μέσα, καθόσον ὑποθέτων ὅτι οἱ τακτικοὶ φόροι οἱ εἰς τοὺς δήμους ἐπιβαλλόμενοι δὲν θέλουσιν ἀρκέσει καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν, ἐπέβαλεν ἐκτάκτους φόρους ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καταστάσεως. Ἐπομένως ὁ μὲν πένης δὲν θέλει καταβάλει οὐδ' ὀβολὸν, ὁ δὲ μετρίας καταστάσεως, ποσὸν ἀνάλογον αὐτῆς, καὶ ὁ πλούσιος καὶ μεγαλοκτήμων, ποσὰ μεγαλείτερα· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, τὸ ἄρθρον 12 ἐπιβάλλει τῷ τελευταίῳ καὶ ἕτερον φόρον διὰ τὴν προσγινομένην αὐτῷ ἐκ τῆς ὁδοῦ ὠφέλειαν, ὥστε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἐπιβάλλεται διπλοῦς φόρος, ὅπερ δὲν θεωρεῖ δίκαιον. Νομίζει δ' ὅτι εἰς τὸ ἄτοπον τοῦτο ὑπέπεσεν ὁ νομοθέτης, πρῶτον διότι κατὰ τὸν δημοτικὸν νόμον οἱ φόροι ἐπιβάλλονται εἰς τὰ πρόσωπα, ὥστε ἐάν τις κατοικῶν ἐν Ἄργει, ἔχῃ κτήματα ἐν Μαντινείᾳ, δὲν φορολογεῖται, καὶ δεύτερον, διότι πιθανὸν ὁ ἰδιοκτήτης γαιῶν, δι' ὧν διέρχεται ἡ ὁδὸς, νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀφαιρεῖ ἡ διερχομένη ὁδὸς, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ὑποβάλλονται εἰς φόρον πάντες οἱ ἔχοντες κτήματα ἔν τινι ἐπαρχίᾳ, καὶ τοι μὴ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ, καὶ ὅτι οἱ κτηματίαι, διὰ τῶν κτημάτων τῶν ὁποίων διέρχεται ἡ ὁδὸς, δὲν δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, θεωρεῖ ἄδικον τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου, καὶ φρονεῖ μάλιστα διὰ τοὺς εὐτυχήσαντας νὰ ἔχωσιν ἰδιοκτήτους πολλὰς γαίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐὰν ἐπιβάλληται εἰς τὸν μεγαλοκτήμονα ἡ ἐξαιρετικὴ αὕτη ὑποχρέωσις λόγῳ τῆς προσγινομένης αὐτῷ ἐκ τῆς ὁδοῦ ὠφελείας, πολὺ μᾶλλον πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ αὐτὴ ὑποχρέωσις εἰς τὸ δημόσιον, ὅπερ εἶναι ὁ μεγαλείτερος τῶν κτηματιῶν, καὶ ἐπομένως ἔχει καὶ μεγαλειτέρας ὠφελείας· ἄλλως τε, πῶς θέλομεν ὁρίσει τὰς μεγάλας ἰδιοκτησίας, ἐνῷ ἄνευ τοιούτου προσδιορισμοῦ θέλουσιν ἐπιτυμβεύσει τὰ μέγιστα ἀδικήματα, ποῦ μὲν θεωρουμένου μεγαλοκτήμονος τοῦ ἔχοντος μόλις 400 στρέμματα, ποῦ δὲ θεωρου-

μένου ὡς μεγαλοκτήμονος, τοῦ ἔχοντος καὶ πλείονα τῶν 1000; Δι' ὅλας λοιπὸν αὐτὰς τὰς δυσχερείας καὶ ἐλλείψεις θεωρεῖ περιττὸν τὸ προκείμενον ἄρθρον.

Ἀπήντησεν ἄλλος, συμφωνῶν μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ἵνα ὁρισθῇ σαφῶς ἐν τῷ ἄρθρῳ, ἀ. τίς θέλει θεωρεῖσθαι μεγαλοκτήματίας, ὁριζομένου τοῦ ποσοῦ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα κατέχων τις δύναται νὰ ὀνομασθῇ τοιοῦτος· β'. ἐὰν εἰς περίστασιν καθ' ἣν διά τινος κτήματος διέρχωνται τρεῖς ὁδοί, ἐθνικὴ, ἐπαρχιακὴ καὶ δημοτικὴ, ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ ἄρθρον νὰ συνεισφέρῃ ἰδίᾳ δι' ἑκάστην τῶν ὁδῶν αὐτῶν ἡ ἅπαξ δι' ὅλας· καὶ γ'. ἐὰν ἐπίσης ὑποχρεοῦται νὰ συνεισφέρῃ καὶ διὰ τὴν ὁδὸν τὴν διερχομένην ἐντὸς τῶν κτημάτων αὐτοῦ ὡς καὶ διὰ τὴν ἐγγύθεν αὐτῶν διερχομένην, καθ' ὅσον γεννᾶται τοιαύτη τις ἀμφιβολία ἐκ τῶν λέξεων « διὰ τῶν ὁποίων ἢ παρὰ τοῖς ὁποίοις· » πρὸς διασάφησιν δὲ τῶν δύω δευτέρων περιπτώσεων, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ ὁ ἀνώτερος τῆς συνεισφορᾶς ὅρος.

Ἄλλος παρετήρησεν, ὅτι δὲν εἶναι ἄτοπον τὸ νὰ ὑπόκεινται εἰς διπλῆν, ὡς εἶπον, φορολογίαν οἱ ἐν τῷ προκειμένῳ ἄρθρῳ ἰδιοκτῆται, διότι ἐὰν μὲν κτῆμά τι κεῖται παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν, δύναται ὁ ἰδιοκτήτης νὰ μεταφέρῃ ἀμέσως τὰ ἐξ αὐτοῦ προϊόντα διὰ τῆς ἐκεῖθεν διερχομένης ἁμάξης· ἐὰν δ' ἀπέχῃ τρεῖς ἢ τέσσαρας ὥρας, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ μεμακρυσμένου αὐτοῦ κτήματος εἰς πολλὰς ὑπόκειται δυσχερείας ἑωσοῦ φέρῃ παρὰ τὴν ὁδὸν τὰ ἴδια προϊόντα. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον ὁ μὲν προσωπικὸς φόρος νὰ ἐπιβάλληται ἀπὸ τοῦ ἴσου, ἡ δὲ ἐκ τῶν ὁδῶν ὠφέλεια νὰ ἦναι διάφορος· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἐπίσης ἀναγκαῖον εἶναι τὸ νὰ χαρακτηρίζηται ἡ ἕκτασις παντὸς κτήματος, διότι ἀλλαχοῦ φέρουσι ταῦτα μεγίστην ἀξίαν καὶ ἀλλαχοῦ πολλάκις ἀσήμαντον καὶ μικράν· διὸ ἁρμόδιον εἶναι νὰ ὁρίζῃ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τὴν ἀξίαν τῶν τοιούτων κτημάτων. Κακῶς δὲ ἐξέφρασέ τις τὸν διαταγμὸν καὶ ἐπὶ τῆς φράσεως « διὰ τῶν ὁποίων, ἢ παρὰ τοῖς ὁποίοις διέρχεται ὁδὸς » διότι τὸ δημοτικὸν συμβούλιον λαμβάνον π. χ. ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁδός τις μεγάλη διέρχεται δι' ἑνὸς κτήματος, καὶ ἄλλη τις παράκειται πλαγίως αὐτοῦ, θέλει ἐπιβάλλει ἀναλόγως τὸν φόρον. Διὸ, τὸ κατ' αὐτὸν, εὐχόμενος ὥστε πᾶν κτῆμα νὰ περικυκλοῦται ὑπὸ πάντα ὁδῶν, καὶ ἂν ἔπρεπε νὰ χρηγῆται ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ἀνώτερος φόρος, συμπεραίνει ὅτι τὸ ἄρθρον ἔχει καλῶς ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκ τῆς γειτνιάσεως τῶν ὁδῶν ἀρέσκονται πάντοτε οἱ κτηματίαι, διότι, διχοτουμουμένων πολλάκις τῶν κτημάτων αὐτῶν, διάζονται νὰ μισθώνωσιν ἄνδρας πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ἐν αὐτοῖς προϊόντων· ἐνῷ δὲ οὕτω θέλουσιν ἔχει συμφέρον κυρίως τὰ παρὰ τοὺς γεννημένους σταθμοὺς ὑπάρχοντα κτήματα, ἡ ἐκ τῆς εὐκολίας τῆς μεταφορᾶς ὠφέλεια θέλει εἶναι διὰ τὰ λοιπὰ μικροτέρα τῆς ἄνω εἰρημένης ζημίας. Καὶ ὅμως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου εἶναι τοσοῦτον ἐπιβλητικὴ, ὥστε, ἐνῷ ὁ κτηματίας θεωρεῖ ὅτι βλάπτεται ἐκ τῆς γινομένης ὁδοῦ, πρέπει νὰ διάσωμεν αὐτὸν νὰ πιστεύσῃ τὸ ἐναντίον καὶ νὰ ὑποκύψῃ συνάμα εἰς τὸν πλέον μοναδικὸν καὶ αὐθαίρετον φόρον, ὃν ἓν δημοτικὸν συμβούλιον ἐπιβάλλει. Μὴ λησμονήσωμεν δὲ, ὅτι τὰ συμβούλια ταῦτα καὶ ἐμπαθῶς ἴσως φερόμενα, δύνανται νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς πολλοὺς τὴν ἀπότισιν ἀδρῶν ποσοτήτων, καὶ ὅτι ὁ νομάρχης εἰς μόνην τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ ἀποβλέπων, εὐκόλως δύναται νὰ ἐγκρίνῃ αὐτήν. Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι ἂν δὲν ἀπαλλαγῶσιν οἱ κτηματίαι τῆς παραδόξου ταύτης φορολογίας, πρέπει κἂν νὰ ἀκανονίσῃ τὸ σῶμα τὴν ἀπὸ τῆς ἀξίας τῶν εἰσοδημάτων ἀναλογίαν αὐτῆς.

Μετὰ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀπαντήσαντα, ὅτι ἡ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκτίμησις τῶν ὠφελειῶν δὲν θέλει ἀποκεισθαι εἰς τὸν ἰδιοκτήτην· καὶ ὅτι ἄλλως οὐδεὶς θέλει διϊσχυρισθῇ εὐλόγως ὅτι βλάπτεται, διότι παρὰ τὰς ὁδοὺς ἀνορύττονται χάνδακες καὶ τοποθετοῦνται αὐτὰ λαμβάνονται μέτρα, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ ζημιωθῇ· ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου ὁριζομένη συνδρομὴ εἶναι δικαία, διότι, ἐὰν καὶ κατ' ἄλλας τοῦ νομοσχεδίου διατάξεις ὁρίζεται φορολογία ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀποῤῥέουσα, ὅτι τὸ ἐκ τῶν ὁδῶν ὄφελος εἶναι κοινὸν, ἀλλ' ἐὰν δύω τινες ἰδιοκτῆται ἐπλήρωσαν μὲν ἀπὸ τοῦ ἴσου τὸν αὐτὸν φόρον, ἀλλ' ὁ ἕτερος τούτων παρὰ τὴν ὁδὸν ἔχων τὰ κτήματα, πλειότερον ὠφελῆται, πρέπει καὶ νὰ πληρώσῃ πλειότερον ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς ταύτης. Ὡς πρὸς τὴν ἰδέαν δὲ, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ συνδρομὴ αὕτη, λέγει ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ πράξῃ τὸ σῶμα, διότι ὁ ἐφαρμόζων τὸν νόμον πρέπει νὰ ἐνεργῇ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, αἵτινες τῷ παρουσιάζονται. Οὕτω π. χ. ἂν διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ τινος ἀπαιτοῦνται 100,000 δραχ. καὶ πρέπει νὰ καταβληθῶσιν αὗται ἐκ τῶν ἐκεῖσε ὑπαρχόντων κτημάτων, ἅτινα φθάνουσιν εἰς δύω ἑκατομμύρια, ὁ ἐφαρμόζων τὸν νόμον ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ὀφείλει νὰ ὑπολογίσῃ τὴν συνδρομὴν, ἐνῷ ἀλλαχοῦ ἄλλη δύνα-

ται νὰ ἦναι ἡ δαπάνη καὶ ἄλλη ἡ τῶν κτημάτων ἀξία. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ λοιπὸν διάταξις, ὅτι τὰ δημοτικὰ συμβούλια κανονίζουσι τὴν συνδρομὴν ταύτην, ἔχει καλῶς, ἐπειδὴ αὐτὰ ἰδίως γνωρίζουσι τίς ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη καὶ ἡ ἀξία ἐν ταὐτῷ τῶν κτημάτων· ἄλλως τε, εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον δύναται νὰ ὁρίσῃ ἡ Βουλὴ καταλληλότερον τὴν ἀρχήν, ἀπέναντι τῆς ὁποίας θέλουσιν ἐκκαλεῖσθαι αἱ τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων ἀποφάσεις. Λέγων ὅμως ὅτι εἰς τὰ συμβούλια ταῦτα ἀνήκει τὸ δικαίωμα τοῦτο, δὲν παραδέχεται καὶ τὴν ἄλλην τοῦ ἄρθρου διάταξιν τοῦ νὰ λαμβάνῃ μέρος καὶ ἴσος ἀριθμὸς τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, καθ' ὅσον οὐδεὶς ἀγνοεῖ, ὅτι οἱ κατάλογοι τούτων ποτὲ δὲν ὑπῆρξαν ὀρθοί, καὶ ἑπομένως ἡ βάσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἦναι εἰμὴ ψευδής. Διὸ προτείνει νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ περὶ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων διάταξις.

Καὶ ἄλλος προσέθηκεν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου οὐ μόνον εἶναι συνετὴ καὶ δικαία, ἀλλ' ἴσως εἶχε χρείαν καὶ πλειοτέρας ἐκτάσεως. Τὸ πρῶτον, ἐπειδὴ προτίθεται νὰ ἰσολογίσῃ ἀναλόγως τὸν φόρον καὶ νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς μεγάλους κτηματίας εἰς πληρωμὴν ἀνωτέραν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς ἡμερομισθίων. Οὕτω π. χ. ἐνῷ εἰς Ἀττικὴν εἰσὶ μεγαλοκτηματίαι οἱ ΚΚ. Λαπιέρος, Παπαρηγόπουλος, Σκαρλ. Σοῦτσος καὶ λοιποί, ἂν ὑπετίθετο ὅτι ἀνήκουσιν οὗτοι εἰς τὸν αὐτὸν δῆμον, ἀσμένως ἤθελον δεχθῆ νὰ πληρώσωσι πολὺ πλειότερα τῶν ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου εἰς βάρος αὐτῶν ὁρισθησομένων, ἂν ἡ ὁδὸς ἤθελεν ἀποφασισθῆ νὰ διέλθῃ διὰ τῶν κτημάτων των. Εἶπε δὲ προσέτι ὅτι ἡ διάταξις εἶναι μάλιστα περιωρισμένη, ἐπειδὴ καὶ τὰ διατηρούμενα μοναστήρια δὲν εἶναι εἰμὴ μεγάλοι κτηματίαι, καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἁπλῆν ὀλίγων ἡμεροκαμάτων ὑποχρέωσιν, ἀλλὰ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ περὶ ἧς πρόκειται φορολογία.

Πολλῶν δὲ συνομολογούντων, ὅτι καὶ τὰ μοναστήρια, μεγάλοι ἐννοούμενα κτηματίαι, εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόκεινται ὑποχρέωσιν, παρετήρησέ τις, ὅτι ἂν ἀφεθῇ ἐλευθέρα ἡ τοῦ φόρου τούτου ἐπιβολή, θέλουσιν ἴσως προκύψει πολλαὶ ἀδικίαι, καὶ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ὁρισθῇ ὅτι ὁ φόρος θέλει πληρόνεσθαι ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων· καὶ ὅτι ἄλλως, ἐπιμένει καὶ οὗτος νὰ λείψῃ τὸ νόθον σύστημα τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἀντ' αὐτῶν δὲ νὰ τεθῶσιν ἐντὸς τοῦ ἄρθρου οἱ ἔχοντες πλειότερα κτήματα.

Μετά τινα ἀπαντήσαντα ἐπὶ τῆς πρώτης τοῦ ἀγορεύσαντος ἰδέας, ὅτι οὐδεὶς τρόπος ὑπάρχει ἀδικίας, καθόσον ἡ ἐκδικάζουσα τὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ φόρου τούτου ἀρχὴ θέλει λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν γινομένην εἰς ἕκαστον κτηματίαν ὠφέλειαν· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον ὡς καὶ ἄλλα δὲν εἶναι εἰμὴ ἐράνισμα ἐθνῶν ξένων, ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἐρευνᾷ πάντοτε τὸ ἐν αὐτοῖς κρυπτόμενον πνεῦμα. Οὕτως, ἐνῷ τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπ' ὄψιν νομοσχεδίου ἐννοεῖ κτήματα μεγάλα, τοιαῦτα κτήματα ὑπάρχουσι μὲν ἐν Γαλλίᾳ, οὐχὶ ὅμως καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τεθῶσιν ἐνταῦθα ἀντὶ τῶν κτημάτων τὰ εἰσοδήματα, ἵνα ὁ φόρος ἐπιβάλληται ἀναλόγως τῆς ὠφελείας. Ἄλλως, ὁ χωρικὸς θέλει ἐννοεῖ, ὅτι πᾶν κτῆμα ὀλίγον ὑπερέχον τοῦ ἑαυτοῦ ὑπάγεται μεταξὺ τῶν μεγάλων κτημάτων. Διὸ τροπολογῶν τὸ ἄρθρον προτείνει, οὐ μόνον νὰ τεθῇ ὅτι μεγάλα κτήματα εἶναι τὰ ὑπὲρ τὰς 2000 ταλλήρων εἰσόδημα χορηγοῦντα, ἀλλ' ὅτι καὶ ὑπόκεινται ταῦτα εἰς φόρον 1/2 τοῖς 0/0, διότι ἂν δὲν ὁρισθῇ ταῦτο, δὲν θέλει δύνασθαι νὰ ἐκδικάζῃ τὰς διαφορὰς ἡ ἐπὶ τούτῳ ὁρισθησομένη ἀρχή.

Διασαφήσαντος ἄλλου, ὅτι ὁ εἷς τὸν φόρον τοῦτον ὑποβληθησόμενος κτηματίας ἐφάπαξ μόνον θέλει πληρώσει διὰ μίαν τινα τῶν τριῶν ὁδῶν, καὶ ἀδιάφορον εἶναι ἂν οἱαδήποτε ἄλλη διέλθῃ ἔπειτα διὰ τῶν αὐτῶν ἢ ἐγγὺς τῶν αὐτῶν κτημάτων· τοῦτο μὲν ἀπεδέχθησαν πάντες, ἕτερος δέ τις παρετήρησεν, ὅτι ἡ εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἀνατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ φόρου εἶναι ἐπισφαλής, διότι συμβούλιόν τι δυσμενὲς πρὸς τὸν κτηματίαν, δύναται νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς θέσιν ὥστε νὰ πωλήσῃ τὸ κτῆμά του. Ἄλλως τε, ἀπὸ δημοτικὸν συμφέρον ὁρμώμενον, δύναται ἀπαλλάσσον πάσης ὑποχρεώσεως τοὺς λοιποὺς δημότας, νὰ ὑπολογίζῃ τὸ ὅλον τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης εἰς βάρος τῶν μεγάλων τούτων κτημάτων. Καὶ ἐρρέθη μὲν ὅτι ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φόρου θέλει γίνεσθαι ἀναλόγως τῆς ἀπὸ τῶν κτημάτων ὠφελείας, ἀλλὰ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ ἀσήμαντον μὲν ἐπὶ τοῦ κτήματος τοῦ ἑνὸς, μεγίστην δ' ἐπὶ τοῦ κτήματος ἄλλου φορολογίαν, χωρὶς νὰ ἀνατρέπηται τυχαίως ἡ τοιαύτη ἀπόφασις. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ μεγάλα κτήματα εἰς μόνον τὴν Ἀττικὴν, τὴν Εὔβοιαν καὶ τὴν Λαμίαν ὑπάρχουσιν, ἀλλαχοῦ δὲ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Πελοπόννησον, σπανιώτατα, ἔπεται ὅτι ὁ τοιοῦτος φόρος θέλει ἐπιβληθῆ ἐκεῖσε ἐπὶ κτημάτων τῆς ἐλαχίστης ἐκτάσεως. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἂν καὶ αὐτὸς θεωρεῖ ὡς προϊὸν ψεύδους τοὺς μᾶλλον φορολογουμένους, πρέπει νὰ συναποφασίζωσι μετὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, διὰ νὰ ὑπάρχῃ μία τις πλειοτέρα ὑπὲρ τῶν κτηματιῶν ἀσφάλεια.

Τέλος παρατηρηθέντος ἵνα σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅτι ὁ εἰς τὸν φόρον τοῦτον ὑποβληθησόμενος κτηματίας ἐφάπαξ μόνον θέλει πληρόνει διὰ μίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ ὑπαρχουσῶν τριῶν περιστάσεων, καὶ ὅτι καὶ τὰ μοναστηριακὰ κτήματα, μεγάλοι θεωρούμενα κτηματίαι, εἰς τὸν αὐτὸν ὑπόκεινται φόρον, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχει, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀνωτέρω σημειωθείσας διασαφήσεις, ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον οὕτως.

« Ἄρθρ. **12.** Οἱ ἰδιοκτῆται ἐκτεταμένων κτημάτων, διὰ τῶν « ὁποίων ἢ παρὰ τοῖς ὁποίοις διέρχεται ἐθνικὴ, ἐπαρχιακὴ ἢ « δημοτικὴ ὁδὸς, συνεισφέρουσιν ἐφάπαξ εἰς τὴν κατασκευὴν « αὐτῆς ἀναλόγως τῆς προσγινομένης εἰς αὐτοὺς ὠφελείας· τὴν « δὲ ἀναλογίαν ταύτην κανονίζει εἰς χρήματα τὸ ἁρμόδιον δη- « μοτικὸν συμβούλιον, προσθετομένου εἰς αὐτὸ καὶ ἴσου ἀριθμοῦ « τῶν μᾶλλον φορολογουμένων δημοτῶν. »

Εἰς τὸν βουλευτὴν Γρ. Κορφιωτάκην ἐχορηγήθη ὑπὸ τὸν ἐπὶ τῶν ἀδειῶν ὅρον μηνιαία ἀπουσίας ἄδεια.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν **4** μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Λ. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδ. Π ἑ π α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ'.

Τῆς 6 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ **13** ἄρθρον αὐτοῦ καὶ ἡ ἑπομένη γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ σπουδαίων συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ἐξ ἀνάγκης ὁ νόμος ἐμπιστεύεται εἰς χεῖρας τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, διὰ τὸν λόγον ὅτι, οὐδεὶς ἄλλος εἶναι καταλληλότερος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν διανομὴν ταύτην τοῦ φόρου, ἠθέλησε νὰ

ἐξασφαλίσῃ ὁπωσδήποτε τοὺς ἔχοντας συμφέρον ὡς πρὸς τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπή σας ἀπεφάσισε νὰ προστεθῶσι καὶ δύω ἄλλα μέλη παρὰ τῷ νομάρχῃ, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου καὶ ὁ δήμαρχος τῆς πρωτευούσης· ἐγγύησις πλειοτέρα εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ὡς πρὸς τὴν ἀμεροληψίαν, τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν ἀφιλοκέρδειαν τῆς ἀναθεωρήσεως.

Πρὸς τούτοις παρετείναμεν καὶ τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἔκκλησις. Διὸ τὸ ἄρθρ. **13** ἐτροποποιήθη ὡς ἀκολούθως . . . « Δύνανται δὲ νὰ ἐκκαλεσθῶσιν ἐντὸς εἴκοσιν « ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ νομάρχου, ὅτις μετὰ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τοῦ νομοῦ, ἢ τούτων κωλυομένων, μετὰ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των, θέλουσιν ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ αἰτιολογημένως. Ἡ προθεσμία αὕτη παρατείνεται ἐπὶ δύω μῆνας διὰ τοὺς « ἀποδημοῦντας ἐκτὸς τοῦ κράτους ἰδιοκτήτας. »

Ἐπὶ ταύτης λαβών τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὸ **101** ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, καὶ τὸ Στ'. ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, σχεδὸν πείθεται ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἡ σύστασις διοικητικῶν δικαστηρίων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου παρέχει ἀμφιβολίαν τινὰ, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ τούτου πρακτικῶν τῆς Συνελεύσεως ἐκλείπει καὶ ὁ ἐλάχιστος δισταγμὸς, καθ' ὅσον δι' αὐτῶν καταφαίνεται ὅτι ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισεν, α) νὰ καταργηθῶσι τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, β) νὰ ἀνατεθῶσιν αἱ εἰς αὐτὰ ὑπαγόμεναι ὑποθέσεις εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ γ) ὅτι τοῦ λοιποῦ ἄνευ νόμου δὲν δύνανται νὰ συστηθῶσι τοιαῦτα διοικητικὰ δικαστήρια. Καὶ προτείνει μὲν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἐκδικάζωσι τὰς ἀναφυομένας διαφορὰς τὰ δικαστήρια ταῦτα πρὸς πλείονα τῶν διαφερομένων ἐγγύησιν, ἀλλ' ἀμφιβάλλει ἂν ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ χορηγηθῇ τοιαύτη ἐγγύησις, ἐπειδὴ ὁ δήμαρχος δὲν ἔχει, ὡς γνωστὸν, τὴν ἀναγκαίαν ἀπέναντι τοῦ νομάρχου θέλησιν, καὶ ὁ νομάρχης ἀποφαιζῶν κατ' ἀρέσκειαν, θέλει ἔχει ἧττονα εὐθύνην, συμμεριζόμενος αὐτὴν μετὰ τοῦ δημάρχου. Ἄλλως τε, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα δικαστήρια θέλουσιν εἶναι δεκτοὶ μάρτυρες, δικηγόροι κλπ. τότε θέλει ἐπέλθει καὶ ἀνάγκη δικονομίας, ἥτις δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἢ πρέπει νὰ μείνῃ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει, ἢ νὰ παραπέμπωνται αἱ ὑποθέσεις εἰς τὰ πρωτοδικεῖα.

Ἀνέπτυξεν ἕτερος, ὅτι προκειμένου ἐνταῦθα περὶ φορολογίας ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τῶν συμβουλίων, ἐὰν προκύψῃ τι ἄδικον καὶ ἀμφισβητηθῇ ὅτι ὁ νόμος δὲν ἐφηρμόσθη καλῶς, ἕπεται ὅτι τοῦτο εἶναι τῆς ἀμφισβητουμένης διαδικασίας καὶ πρέπει νὰ ἐκδικασθῇ ὑπὸ μόνου τοῦ νομάρχου. Ἀλλ' ἐνταῦθα κηρύττεται οὗτος ὑπὲρ τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, διότι ἀπέναντι τοῦ νομάρχου ὁ δικαστὴς, καὶ πολλάκις ὁ ἀναπληρῶν αὐτὸν πάρεδρος, φέρει μικρὰς ἐγγυήσεις. Ἄλλως τε, πολλῆς ἀπαιτουμένης ἀπέναντι τῶν δικαστηρίων δαπάνης, θέλουσιν ἀποκλεισθῇ τῶν πολιτῶν τὰ παράπονα, διότι ζημιούμενοι διπλασίως, δὲν θέλουσι καταφεύγει εἰς ταῦτα. Ἐκτὸς δὲ τούτων, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ διεξαγωγῆς σπουδαίου ἔργου, τοῦ τῆς ὁδοποιΐας, ἀνάγκη νὰ δοθῇ πᾶσα πρὸς τοῦτο εὐκολία, καὶ δὲν συμφέρει νὰ ἀνοίγηται εὐρὺ εἰς τὰς ἀμφισβητήσεις στάδιον. Ποτὲ νομάρχης δὲν θέλει καταδῇ τόσον, ὥστε εἰς ὑπόθεσίν τινα νὰ ἀδικήσῃ πολίτην. Ἀλλ ἂν καὶ ὑποτεθῇ τοῦτο, ἔχομεν ἀπέναντι αὐτοῦ φραγμὸν μέγαν, ἕνα πρόεδρον δικαστηρίου, δι' οὗ καταστρέφεται ὁ νομάρχης ἐνώπιον καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς κοινῆς γνώμης. Δὲν ὑποστηρίζει λοιπὸν οὐδὲ τὴν παραδοχὴν τοῦ ἄρθρου ὡς ἔχει, οὐδὲ τὴν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθεῖσαν γνώμην, ἀλλὰ προτείνει τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον σύστασιν διοικητικοῦ δικαστηρίου. Ἡ ὡς πρὸς τοῦτο ἀντιτασσομένη δυσκολία, ὅτι στερούμεθα τῆς ἀναγκαίας δικονομίας δὲν εἶναι ἱκανὴ ὥστε νὰ δεχθῶμεν τὴν ἐναντίαν ἰδέαν, διότι οὕτω θέλομεν προξενήσει βλάβην ἀντὶ ὠφελείας. Τὸ κατ' αὐτὸν λοιπὸν, παραδεχόμενος κατὰ τὰ ἄλλα τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὑποβαλλομένην γνώμην, προτείνει μόνον ἀντὶ τοῦ δημάρχου νὰ προσληφθῇ ἢ ὁ πρόεδρος τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, ἢ ὁ λαβὼν τὰς πλειοτέρας ψήφους ἐπαρχιακὸς σύμβουλος, ὅστις καθαρὸς πολίτης ὢν καὶ μὴ ὑπαγόμενος ὑπὸ τὸν νομάρχην, εὐκόλως δύναται νὰ ἀντιτάσσῃ θέλησιν κατὰ τῆς θελήσεως αὐτοῦ.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπὼν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἤθελε παραδεχθῇ τὴν ὑπὲρ τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων ἐκτεθεῖσαν γνώμην, ἂν δύω ἰσχυροὶ λόγοι δὲν τὸν ἀπέτρεπον· α) ὅτι αἱ ἀπὸ τοῦ 12 ἄρθρου πηγάζουσαι διαφοραὶ, ὡς μὴ οὖσαι ὅλως διοικητικῆς φύσεως, δὲν δύνανται νὰ ἐκδικασθῶσιν ὑπὸ διοικητικῶν δικαστηρίων. Καὶ ἀληθῶς, προκειμένου νὰ διακριθῇ ἡ ἐκ τῶν κτημάτων ὠφέλεια ἰδιοκτήτου τινος καὶ ἡ κατ' ἀναλογίαν ταύτης πληρωμὴ φόρου, σημαίνει ὅτι πράκειται νὰ λυθῇ ζήτημά τι αὐθύπαρκτον, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἔργον τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας τὸ νὰ ὁρίσῃ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸ νομοθετικὸν ἔργον, διότι φόρος δὲν ἐπιβάλλεται ἄνευ ἐπιψηφίσεως τῆς Βουλῆς. Εἰς τὴν περίστασιν λοιπὸν ταύτην ὁ φόρος δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ εἰμὴ ὑποχρέωσις, τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν τῆς ὁποίας πρέπει ν' ἀποφασισθῇ παρὰ τῶν δικαστηρίων. β) διότι, καὶ ἂν ἦτον διοικητικῆς φύσεως ἡ ἐκδίκασις, πάλιν δὲν ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ τὸ ἄρθρον, ἐπειδὴ ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 101 τοῦ Συντάγματος ὁριζομένων, ἀποτρέπεται ἔτι καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ 89 ἄρθρου. Διότι λέγει μὲν τὸ γ'. ἐδάφιον τοῦ 101 ἄρθρου ὅτι μόνον διὰ νόμου δύνανται νὰ ὑπάρξωσι τοῦ λοιποῦ διοικητικὰ δικαστήρια, ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι δύνανται νὰ ὑπάρξωσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 89 ἄρθρου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο μάλιστα λέγει, ὅτι ἡ σύστασις δικαστικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐκτάκτων δικαστηρίων ἀπαγορεύεται· ἀλλ' ἤδη ἐνῷ καθιστῶμεν ἡμεῖς πρωτόκλητον μὲν δικαστήριον τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, ἔκκλητον δὲ τὴν νομαρχίαν κλπ. εἰς ἄλλην τινὰ ὑπόθεσιν θέλομεν συστήσει ἄλλο δικαστήριον ὑφ' ἑτέρων συγκείμενον προσώπων, καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν ἄλλο, καὶ οὕτω παραβιάζομεν προφανῶς τὰ ὑπὸ τοῦ 89 ἄρθρου ὁριζόμενα. Διὸ συμπεραίνει καὶ αὐτὸς, ὅτι πρέπει νὰ παραπέμπωνται αἱ διαφοραὶ εἰς τὴν τακτικὴν δικαιοδοσίαν, τὸ δὲ περὶ διοικητικοῦ δικαστηρίου ἂς πραγματοποιηθῇ ἅπαξ διὰ νόμου, καὶ συνταχθείσης τῆς ἀναγκαίας νομολογίας, ἂς ὑπαχθῶσι τότε εἰς αὐτὸ καὶ αἱ περὶ ὧν πρόκειται ὑποθέσεις. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι διὰ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων δὲν ἐκδικάζονται ταχέως αἱ ὑποθέσεις, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινες, αἱ ὁποῖαι χαρακτηριζόμεναι κατεπείγουσαι, διεξάγονται παραχρῆμα. Ἐνῷ δὲ δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι τοιαῦται καὶ αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὑποθέσεις, λέγει ὅτι καὶ ἀναβολή τις ἂν ἠδύνατο νὰ συμβῇ, ἡ ἐκ ταύτης ζημία δὲν εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ παραβιασθῇ ὁ παρ' ἡμῖν θεμελιώδης νόμος.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον ἀνέπτυξεν, ὅτι κατὰ τὸ 101 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἀναμφισβήτητον ἀποβαίνει, ὅτι γενικὸς κανὼν εἶναι, ὅτι πᾶσαι αἱ περὶ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις πρέπει νὰ ὑπάγωνται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀλλ' ὁ νομοθέτης εἰπὼν, ὅτι τοῦτο θέλει εἶναι ὁ γενικὸς εἰς τὸ μέλλον κανὼν προσέθηκεν, ὅτι μόνον ἐὰν ἐμφανισθῇ ἀνάγκη τις ἔκτακτος, δύνανται νὰ συσταθῶσι διὰ νόμου διοικητικὰ δικαστήρια. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας νὰ συσταθῇ ἓν δι' ὅλας τὰς ὑποθέσεις ταύτας δικαστήριον,

ἀλλὰ τὸ Σύνταγμα μὴ ὁρίζον ἓν δικαστήριον μόνον, παραδέχεται τὴν σύστασιν ἑκάστου αὐτῶν δι' ὑποθέσεις ἑνὸς πάντοτε εἴδους. Ὅταν δὲ τὸ ἄρθρον 89 λέγῃ « δικαστικαὶ ἐπιτροπαὶ κλπ. ἀπαγορεύονται » ἐννοεῖ ὅτι δὲν δύναται δι' ἑκάστην δίκην νὰ συγκροτῇ τοιαύτας ἐπιτροπὰς ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία· ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ 101 ἄρθρον ὁρίζει, ὅτι διὰ νόμου πρέπει νὰ λαμβάνωσιν ὕπαρξιν τὰ διοικητικὰ δικαστήρια. Ἐξετάζων δ' ἤδη ἂν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχωσι περιστάσεις δικαιοῦσαι τὴν σύστασιν διοικητικῶν δικαστηρίων, λέγει ὅτι ἤθελε προτιμήσει τὰ τακτικά, ἂν ὑπῆρχον ῥηταὶ νόμοι, ἐφ' ὧν νὰ κανονίσωσιν αὐτὰ τὴν ἀπόφασίν των. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου οὐχὶ μόνον δὲν ὑπάρχει τί ὡρισμένον, ἐφ' οὗ νὰ στηρίζῃ ὁ δικαστὴς τὴν ἀπόφασίν του, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται καὶ διοικητικαὶ γνώσεις, ὧν εἶναι ἐντελῶς ἄμοιρος. Διὸ νομίζει ὅτι πολὺ προτιμοτέρα εἶναι ἡ ἐξ ἐθελοκακίας ἀδικία τοῦ διοικητικοῦ δικαστοῦ, ἢ ἡ ἐξ ἀγνοίας τοῦ ἑτέρου, τὸν ὁποῖον προπαρασκευάζομεν ἄλλως εἰς τὴν ἐξοικείωσιν τοῦ ἀδίκου. Ποῖα ὅμως θέλουσιν εἶναι τὰ συγκροτοῦντα τὰ δικαστήρια μέλη; Τὸ κατ' αὐτὸν, οὐδὲ τὸν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινόμενον δήμαρχον δέχεται ὡς κατώτατον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην πρόσωπον, οὐδὲ τὸν πρόεδρον ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου ἢ ἐπαρχιακὸν σύμβουλον, ὡς μὴ δυναμένους νὰ ἔχωσι γνῶσιν περὶ κτημάτων ἀλλαχόσε κειμένων. Διὰ νὰ μὴ περιπέσωμεν λοιπὸν εἰς τὰ ἐκ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἄτοπα, καὶ ὁ πολίτης βιάζηται νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας καὶ ὑποκύπτῃ εἰς διάφορα ἔξοδα, καταλληλότερον θεωρεῖ νὰ συγκροτῆται τὸ δικαστήριον ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ ταμίου ἢ τοῦ ἐφόρου. Ἀλλ' ἐνταῦθα λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἐνῷ οἱ ὑπὲρ τῆς ὁδοποιίας φόροι εἶναι βάρος σημαντικώτατον δι' ὅλας τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν, ὑπὲρ μόνων τῶν μεγάλων κτημάτιων προνοεῖται τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως, ὑπὲρ δὲ τῶν δήμων, τῶν ἄλλων πολιτῶν, τοῦ Κράτους ὅλου, ποσῶς. Ἀλλ' εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶναι ἀνάξιον καὶ τὸ νὰ συζητῆται τὸ 13 ἄρθρον, καὶ ἂν πρόκειται ν' ἀφεθῶσιν ὁριστικαὶ ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἀποφάσεις, πρέπει ν' ἀφεθῶσι καὶ αἱ εἰς τὸ 13 ἄρθρον ὑπαγόμεναι. Ἂν λοιπὸν ἐπιθυμῇ τὸ σῶμα πλειοτέρας ὡς πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τῶν φόρων ἐγγυήσεις, εἰ δῆμοι πρέπει νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ νομάρχου, τοῦ ἐφόρου κλπ. ἀλλ' ὅταν ἀποφαίνηται περὶ τῶν φόρων τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, νὰ δοθῇ πρὸς ἅπαντας

τοὺς πολίτας τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς εἰς τὰ κατ' ἐπαρχίας δικαστήρια, τὰ ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, εἰρηνοδίκου καὶ ἐφόρου συγκροτητέα.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον ἐπέφερεν, ὅτι οὐχὶ μόνον φρονεῖ, ὅτι κατὰ τὸ Σύνταγμα δύνανται νὰ συσταθῶσι διὰ νόμου διοικητικὰ δικαστήρια, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεωτικῶς δὲν πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν αἱ περὶ ὧν πρόκειται ὑποθέσεις εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· διότι, ἀφοῦ αὐτοὶ εἶναι καθαρῶς διοικητικοὶ, δημοτικοὶ, ἐπαρχιακοὶ, ἤθελεν εἶσθαι μέγα ἄτοπον τὸ νὰ ἐκδικάζωνται ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ἄλλως τε, λίαν παράδοξοι τῷ ἐφάνησαν καὶ οἱ κατὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων διεγερθέντες φόβοι, δι' οὓς ἰδίαν ἐπρότεινεν ἕκαστος τῶν ἀγορευσάντων γνώμην. Ἀλλ' οἱ φόβοι οὗτοι εἶναι ἄδικοι, διότι τὰ δημοτικὰ συμβούλια τοιούτων μηδαμινῶν ὑποθέσεων ἐπιλαμβανόμενα, ἀδύνατον εἶναι νὰ παρεκκλίνωσιν πρὸς ζημίαν οὐδενὸς πολίτου, καὶ ἂν ἤθελον νὰ πράξωσι τοῦτο, πάλιν δὲν ἤθελον τολμήσει μὴ ἀγνοοῦντα ὅτι πρέπει νὰ συναινέσῃ ἔπειτα εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ὁ νομάρχης. Πᾶσα λοιπὸν τοιαύτη ὑπόνοια λαμβάνει χαρακτῆρα ὕβρεως κατὰ τῶν ἐκλεκτῶν τούτων τοῦ δήμου, οἵτινες ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντες, ἔχουσι τὴν θέλησιν καὶ τὸ συμφέρον νὰ προστατεύωσι τὰ συμφέροντά του. Ἂν δὲ σπουδαίως ἔχῃ ἡ Βουλὴ τοιούτους κατὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων καὶ τοῦ νομάρχου φόβους, ἁρμόζει νὰ καταστρέψῃ τότε τὸ σύνολον τοῦ δημοτικοῦ νόμου, καθ' ὅσον τὰ συμβούλια ταῦτα ἀποφασίζουσι περὶ ὅλων τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων τοῦ δήμου, εἰς μόνον δὲ τὸν νομάρχην γίνεται ἔκκλησις, ὅστις, κατὰ τὸ 109 ἄρθρον τοῦ δημοτικοῦ νόμου, ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως ἐφ' ὅλων· διὸ συμπεραίνει ὅτι ἂν ἐπιψηφισθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχει, συμφωνοῦμεν τότε καὶ μετὰ τῆς παρ' ἡμῖν ὑπαρχούσης νομοθεσίας.

Μετά τινα ἀναγνόντα τὸ τ'. ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, δι' οὗ ἐξάγεται ὅτι ἤθελεν αὕτη νὰ ὑπαγάγῃ τὰς διοικητικὰς διαφορὰς εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ εἰπόντα ὅτι, ἐν ᾧ ἡ σύστασις τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων γίνεται μόνον ἐν μεγίστῃ ἀνάγκῃ, ἐπίσης θέλουσι συμβαίνει πολλὰ ἔξοδα κλπ. παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ μικρῶν ὡς ἐρρέθη πραγμάτων, ἀλλὰ περὶ ὑποχρεώσεως μοναδικῆς καὶ σπουδαίας, καὶ ἂν τὰ δημοτικὰ συμβούλια δύνανται νὰ ἀποφασίζωσι περὶ πολλῶν ἄλλων, ἀποφασίζουσι κἂν ἐπὶ τῇ βάσει νόμου διαγράφοντος τὰ καθήκοντά των. Διὸ αὐτὰ ταῦτα τὰ συμβούλια θέλουσι βιασθῆ, διὰ νὰ ἐπιβάλωσι τὸν καινοφανῆ τοῦτον νόμον,

νὰ θέσωσιν ὅρον τινα, καθ' ὃν νὰ ἀποφασίζωσι περὶ τῆς ἐκ μέρους ἑκάστου ἀναγκαίας συνδρομῆς. Οὕτως ἄρα ἐν ᾧ δύναται νὰ ἀναφανῇ διαφορὰ οὐχὶ δι' ὀλίγας, ἀλλὰ χιλιάδας ἴσως δραχμῶν, εἶναι δίκαιον νὰ ἀφεθῇ ἡ ὕπαρξις τοῦ πολίτου εἰς τὴν διάκρισιν ἑνὸς νομάρχου καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου; Συμπεραίνει λοιπὸν καὶ αὐτὸς ὅτι πολὺ πλειότεραι ὑπάρχουσιν ἐγγυήσεις ἐκ μέρους τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ πρέπει νὰ προτιμηθῶσιν αὐτά, ἢ νὰ ἐκκαλῆται τοὐλάχιστον ἡ ἀπόφασις τοῦ νομάρχου ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν πρόκειται περὶ ποσοῦ ἀνωτέρου.

Ἀνέπτυξεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐκ τῆς γενομένης ἐπὶ τῶν ἄρθρων 12 καὶ 13 συζητήσεως δικαιοῦνται πάντες οἱ ἐκ τούτων διεγερθέντες φόβοι τῆς ἐπιτροπῆς, δι' οὓς μετὰ συζήτησιν ἰδίαν παρεδέχθη τὸ 12 ἄρθρον ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ νὰ τροποποιήσῃ τὸ 13. Ἡ ἐπιτροπὴ μὴ παριδοῦσα τὰς ἐκ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων δυσχερείας, ἐννόησεν ἐπίσης ὅτι καὶ βραδύτητες καὶ δαπάναι πολλαὶ ἤθελον χρειασθῆ, καὶ ἴσως ἤθελεν ἐπέλθει καὶ διάταξις ὅτι ἡ ἔφεσις δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἀναστολτικὴν δύναμιν. Ἄλλως τε, ἀνεφύη καὶ φόβος μὴ δι' ἐπιβολὴν φόρου δισχιλίων π. χ. δραχμῶν τὸ μὲν πρωτοδικεῖον ἀποφασίσῃ μόνον 1000, ὁ δὲ φορολογηθεὶς πολίτης δὲν δυνηθῇ πλέον νὰ λάβῃ τὰς λοιπὰς παρὰ τοῦ εἰσπράκτορος. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ὑπέβαλεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν της, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπιμένων εἰς ταύτην, παραδέχεται μόνον τὴν δι' ἄλλου προσώπου ἀντικατάστασιν τοῦ δημάρχου. Καὶ εἶπε μέν τις, ὅτι διὰ τῆς τροπολογίας ἤθελον ὑποκύπτει εἰς πολλὰς δαπάνας οἱ μακρὰν τῆς πρωτευούσης τοῦ νομοῦ κατοικοῦντες, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ ἐφόρου, ἢ ὑπὸ τοῦ νομάρχου καὶ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν δύνανται ν' ἀσφαλισθῶσι πλειότερον οἱ πολῖται; Ἀναμφιβόλως τὸ δεύτερον, καὶ ἂν ἀπαιτῶνται δαπάναι, ἐν πληρεξούσιον ἀρκεῖ, διὰ νὰ διεξαγάγῃ τις δι' ἄλλου πᾶσαν τοιαύτην διαφοράν· ἀποφαίνεται λοιπὸν ὑπὲρ τῆς τροπολογίας, προτείνων ἀντὶ τοῦ δημάρχου νὰ προστεθῇ ὁ ἐπαρχιακὸς σύμβουλος τοῦ δήμου τῆς πρωτευούσης, ὁ ἔχων πλείονας ψήφους.

Παρένειρεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ εἷς τῶν προαγορευσάντων μεταξὺ λόγων εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιυβρίζωνται τὰ δημοτικὰ συμβούλια, εἰς τοῦτο κυρίως ἁπάντων λέγει, ὅτι ἀσπάζεται τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ζῆλον τοῦ ἀγορεύσαντος, καθ' ὅσον ὑπῆρξαν πρόσωπα, ἅτινα θελήσαντα ν' ἀφαιρέσωσι πᾶσαν ἀπὸ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων πίστιν, ἔφθασαν ἕτι νὰ

εἴπωσιν ὅτι κακουργοῦσιν. Καὶ εἶπε μὲν οὗτος, ὅτι τὰ συμβούλια πρόκειται ν' ἀποφασίζωσι περὶ ποσῶν ἀσημάντων, ἀλλ' ἐλησμόνησε, φαίνεται, ὅτι πρόκειται περὶ κατασκευῆς δημοσίων ὁδῶν, δι' ἃς πολλαὶ ἀπαιτοῦνται θυσίαι, καὶ δύναται ἓν κτῆμα πολίτου εἰς πολλαπλασίαν τιμὴν διὰ τὴν γειτνίασιν τῆς ὁδοῦ ἐκτιμώμενον, νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν πλέον ὑπέρογκον φόρον. Ἄλλως, οὐδεὶς ἀγνοεῖ τίνες εἶναι πολλάκις οἱ μᾶλλον φορολογούμενοι, καὶ ἀτυχῶς συμβαίνει ὥστε οἱ ἔχοντες ὀλίγα τινὰ ζῶα ἢ ἄλλο τι ὅμοιον νὰ ἐγγράφωνται ὡς τοιοῦτοι. Δὲν ἦτον λοιπὸν δίκαιον νὰ λαμβάνωμεν τοσοῦτον ἐπιπολαίως θέμα, τὸ ὁποῖον μέλλει ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης ὅλων ἡμῶν. Τελευταῖον παύει, διαβεβαιῶν τὸν ἀγορεύσαντα ὅτι πάντες οἱ βουλευταὶ εἶσι πολῖται Ἕλληνες καὶ δὲν ἀνέχεται, τὸ κατ' αὐτὸν, νὰ εἴπῃ τις, ὅτι περιῤῥονοῦμεν τὰ δημοτικὰ συμβούλια.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ ἡ σύστασις τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, ὅσην ὠφέλειαν καὶ ἂν ὑπόσχηται, δὲν εἶναι εἰμὴ παραβίασις τοῦ Συντάγματος, ὅπερ καταργοῦν ταῦτα, παραπέμπει πᾶσαν διοικητικὴν διαφορὰν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· ὅτι, δοθέντος τούτου, ἡ Βουλὴ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τοῦ νὰ δεχθῇ τὴν σύστασιν διοικητικῶν δικαστηρίων, καθ' ὅσον, ὡς ἐρρέθη, αἱ αὐταὶ δυτχέρειαι καὶ δαπάναι θέλουσι παρακολουθήσει καὶ ταῦτα· ὅτι ἐπειδὴ καὶ πάθη καὶ ἀτέλειαι ὑπάρχουσιν εἰς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῶσιν οἱ πολῖται ὡς πρὸς τὴν δικαίαν τοῦ φόρου ἐπιβολήν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο προτείνει ὁ μὲν νομάρχης νὰ διαλύῃ τὰς μέχρι 200 δραχμῶν ἀναβαινούσας διαφοράς, αἱ δὲ πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου νὰ παραπέμπωνται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, διὰ νὰ εὑρίσκῃ ἀσφάλειαν ὁ πολίτης, ὅτε τίς οἶδε διὰ ποίους λόγους τῷ ἐπιβληθῇ ἡ ἀπότισις ἀδρῶν ποσοτήτων.

Ἀντικρούων τὸν προτελευταῖον ἀγορεύσαντα ἀπήντησέ τις, ὅτι εἶναι μὲν ἀξιέπαινος οὗτος, διότι ἤθελησε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν Βουλὴν δι' ὅσα ἤκουσεν περὶ δημοτικῶν συμβουλίων ἐρρέθησαν, ἀλλ' οὗτος δὲν εἶχεν εἴπει ὅτι ἡ Βουλὴ ἐξυβρίζει τὰ συμβούλια ταῦτα, ἀλλ' ὅτι οἱ διεγερθέντες φόβοι αὐτῆς δίδουσι κακόν τινα χαρακτῆρα εἰς τὰ συμβούλια, ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ, οὕτως εἰπεῖν, ὕβρις. Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον εἶχε δίκαιον καθ' ὅσον μόλις εἶπεν, ὅτι δὲν ἐλάβομεν οὐδεμίαν κατὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων κακὴν ἀφορμήν, καὶ πολλοὶ διακόψαντες αὐτὸν, διεγυρίσθησαν τοὐναντίον. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, κακῶς ἐμέμφθη αὐτοῦ ὁ ἀγορεύσας, ὡς θεωρήσαντος ὅτι

αἱ ὑποθέσεις τῆς συνδρομῆς τῶν ἰδιοκτητῶν εἶναι μικροῦ λόγου, διότι δὲν ἐξήγησεν ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ θὰ πρόκειται περὶ ποσῶν ἀσημάντων, καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην πολλοὶ ἄλλοι ἐξέφρασαν πρὸ αὐτοῦ. Τέλος συμπεραίνει καὶ αὐτὸς ὅτι αἱ μὲν μέχρι 200 δραχμῶν ἀναβαίνουσαι διαφοραὶ πρέπει νὰ ἐκδικάζωνται ὑπὸ τοῦ νομάρχου, αἱ δὲ ἀρρῶσαι ἀνωτέραν ποσότητα, νὰ παραπέμπωνται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Πρέπει νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τοὺς διαφερομένους, ἀφ' οὗ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγωνται καὶ οἱ μᾶλλον φορολογούμενοι, καθ' ὧν ἐκ μόνων τῶν ἐξαιρέσεων ἠγόρευσεν ὁ προτελευταῖος.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ἂν δύνανται νὰ συσταθῶσι διοικητικὰ δικαστήρια, καταργηθέντα ὑπὸ τοῦ συντάγματος, καὶ ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ζήτημα θέλει ἐπαναληφθῇ εἰς τὸ ὁσονούπω συζητηθησόμενον περὶ ςρατολογίας νομοσχέδιον, καλὸν εἶναι νὰ εἴπῃ ὀλίγα τινα ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Ἡ ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ συντάγματος ἐπιτροπὴ εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸν νόμον τοῦ 1838, τὸν συστήσαντα τὰ διοικητικὰ δικαστήρια πρὸς διεκδίκασιν ἀναφυομένων τινῶν διαφορῶν μεταξὺ ἐνοικιαζῶν καὶ φορολογουμένων, ὡς καὶ τὸ διάταγμα τοῦ 1836, τὸ ὁποῖον ἀφῄρεσεν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ὑποθέσεις τινάς, καὶ τὰς ὑπήγαγεν εἰς τὴν τῶν διοικητικῶν· ἐξ αὐτῶν δὲ ὁρμηθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ κατήργησε τὰ διοικητικὰ δικαστήρια. Ἀλλὰ κατόπιν συζητουμένου ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ συντάγματος, καὶ παρατηρηθέντος, ὅτι τοιαύτη ὁριστικὴ καὶ ἀμετάβλητος διάταξις δύναται νὰ ἔχῃ ὀλεθρίας συνεπείας, διότι ἂν ποτε θεωρηθῇ ἀναγκαία καὶ ἄφευκτος ἡ σύστασις διοικητικῶν δικαστηρίων, δὲν θέλει εἶναι δυνατὴ, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς ῥητὴν τοῦ συντάγματος διάταξιν, ἡ συνέλευσις ἐπέτρεψε τὴν διὰ νόμου σύστασιν τοιούτων δικαστηρίων, τὸ δὲ ΣΓ'. ψήφισμα ὥρισε, τινὰς μὲν τῶν ἄλλο τε εἰς τὰ διοικητικὰ δικαστήρια ὑπαγομένων ὑποθέσεων νὰ δικάζωσιν αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ, τινὰς δὲ, τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Κατὰ τὸ σύνταγμα λοιπὸν δυνάμεθα μὲν νὰ συστήσωμεν διὰ νόμου διοικητικὰ δικαστήρια, ἀλλ' ἐνταῦθα οὐδόλως ἐλέπει τὴν ἀνάγκην τοιαύτης συστάσεως, διότι οὐδ' αἱ πρὸς διεκδίκασιν διαφοραὶ εἰσὶ μεγάλαι καὶ οὐσιώδεις, οὐδὲ φόβος βραδύτητος ἀναφαίνεται. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὅτι τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ἐκ τῆς ὁδοῦ προσγινομένην εἴς τι κτῆμα ὠφέλειαν, τοῦτο εἶναι εὔκολον νὰ προσδιορισθῇ διὰ πραγματογνωμόνων, καὶ διὰ τοῦτο νομίζων καλλίτερον νὰ ἐκκαλῶνται αἱ

περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῷ ἄρθ. 13 ἀποφάσεις ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὑποβάλλει τροπολογίαν εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 13.

Προσέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἠθέλησε νὰ δικάζωνται αἱ τοιαῦτης φύσεως ὑποθέσεις ὑπὸ τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, φοβουμένη τὴν βραδύτητα, ἥτις ἀπαντᾶται εἰς τὴν ὑπὸ τακτικῶν δικαστηρίων διεκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων· ἀφ' οὗ ὅμως ὁ προαγορεύτας ἐν τῇ παρουσιασθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ τροπολογίᾳ ἐρρόντισε περὶ τῆς ταχείας ἐκδικάσεως τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ προκειμένων ὑποθέσεων, συγχωνεύει τὴν τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογίαν ἐν τῇ τοῦ προαγορεύσαντος.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος τίς θέλει ἀντιπροσωπεύει κατὰ τὰς δίκας αὐτὰς τὸν δῆμον, καὶ τίς θέλει ὑπόκεισθαι εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, ἀπήντησεν ὁ πρὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀγορεύσας, ὅτι ἡ δημοτικὴ καὶ δικαστικὴ νομοθεσία προβλέπει τὸν τρόπον, καθ' ὃν παρίστανται ἐν τοῖς δικαστηρίοις τὰ ἠθικὰ λεγόμενα πρόσωπα, τὸ δ' ἔξοδον θεωρεῖ σμικρότατον ἀπέναντι τοῦ συμφέροντος, τὸ ὁποῖον ὁ δῆμος ἔχει ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ προσαφθέντος αὐτῷ μώμου περὶ ἀδίκου διανομῆς τοῦ ἐκτάκτου φόρου· ἀντέκρουσε δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς παρουσιασθεῖσαν τροπολογίαν, διακρίνουσαν τινὰς ἐξ αὐτῶν τῶν ὑποθέσεων θέλει δικάζει ὁ νομάρχης καὶ τινὰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὡς πρόξενον μεγάλης βραδύτητος καὶ πολλῶν δυσχερειῶν ἄλλων.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος, τίς θέλει παρίσασθαι, ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐθνικῶν ἢ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου· ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι οὐ μόνον ὑπάρχουσι νόμοι ὁρίζοντες πῶς ἀντιπροσωπεύεται τὸ δημόσιον καὶ πῶς ἡ ἐπαρχία, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδὲν συμφέρον ἔχει τὸ δημόσιον νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ μόνον ὁ δῆμος, ὁ ἐπιβαλὼν τὴν συνεισφορὰν πρὸς ὄρελος πάλιν αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ. 13 ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας, ἀποῤῥίψαντα τὸ τοῦ νομοσχεδίου, ἔχει δ' οὕτως.

«Ἄρθρ. 13. Αἱ ἀποφάσεις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων κοινοποιοῦνται πάραυτα πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἰδιοκτήτας· δύνανται δὲ νὰ ἐκκαλέσωσιν αὐτὰς ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ κτῆμα, καὶ τὸ ὁποῖον δικάζει αὐτὰς ὡς κατεπειγούσας. Ἡ ἔφεσις δὲν ἔχει ἀναστολτικὴν δύναμιν, αἱ δὲ ἀποφάσεις τοῦ πρωτοδικείου εἰσὶν ὁριστικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι, ὅλα δὲ τὰ ἔγγραφα γράφονται εἰς ἁπλοῦν χάρτην.»

Ἀναγνωθέντος τοῦ ἄρθ. 14, παρετήρησέ τις, ὅτι μετὰ τὴν προχθεσινὴν ἀγόρευσίν του ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, θεωρῶν περιττὴν πᾶσαν ἀνάπτυξιν, περιορίζεται μόνον νὰ εἴπῃ, ὅτι ποτὲ νόμος δὲν ἐφορολόγησε τὰ πρόσωπα ἀλλὰ τὴν περιουσίαν, καὶ ὅτι ὁ νόμος ἐνταῦθα καθιεροῖ ἐξαιρετικὴν ἐπὶ τῶν προσώπων φορολογίαν, κληροδότημα τῶν παρελθόντων αἰώνων καὶ τοῦ φεουδαλισμοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐν Ἑλλάδι ὡς ὅλως παράνομον καὶ καθιεροῦσαν τὴν ἀνισότητα· διότι ἐὰν ὑπαθέσωμεν δύω οἰκογενείας, εἰς τὰς ὁποίας προσγίνονται ἐκ τῆς ὁδοῦ αἱ αὐταὶ ὠφέλειαι, ἀλλὰ τὴν μὲν ἔχουσαν πολλὰ πρόσωπα, τὴν δὲ ὀλίγα, ἀπὸ μὲν τὴν πρώτην θέλομεν ἀπαιτήσει πλειότερα χιλιομύρια, ἀπὸ δὲ τὴν δευτέραν ὀλιγώτερα, ἐν ᾧ τὴν οἰκογένειαν ἀδιαίρετον ἔτι οὖσαν, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς μονάδα ἀπέναντι τῶν πολιτικῶν καὶ ἀστυκῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων· προτείνει λοιπὸν τὴν κατ' οἰκογενείας ἐπιβολὴν τοῦ φόρου, καὶ οὐχὶ τὴν κατὰ πρόσωπα.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἔνθερμος διατελῶν ὀπαδὸς τῆς ἰσότητος, διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ προαγορεύσαντος, ὡς καθιεροῦσαν προνόμια οἰκογενειακῶν διακρίσεων, ἔργον τοῦ μεσαιῶνος καὶ τῶν χρόνων τῆς δουλείας, τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς κατεστρέφη διὰ τοῦ χρόνου καὶ τῆς διαδόσεως τῶν φώτων, ἀναγνωρισθείσης τῆς προσωπικῆς ἰσότητος· διὰ τοῦτο καὶ ὁ περὶ στρατολογίας νόμος βάσιν ἔχει τὰ πρόσωπα καὶ οὐχὶ τὰς οἰκογενείας, διότι τότε ἠθέλομεν ὀπισθοδρομήσει ἱστορικῶς κατὰ πολλὸς ἑκατονταδάς ἐτῶν. Διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τούτους καὶ διότι τὸ ἄρθρον 16 λαμβάνει ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν περιουσίαν εἰς τὴν διανομὴν τῆς συνεισφορᾶς, ἀποκρούων τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος, προτείνει μόνον νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ καὶ ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ἡλικίας, καθ' ὃν ὑποχρεοῦται τις εἰς ἐργασίαν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἀντὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτῷ ἐξαιρέσεων, αἵτινες τοσαύτας θέλουσι γεννήσει δυσκολίας καὶ ἀμφιβολίας εἰς τὴν ἐφαρμογήν, προτιμότερον θεωρεῖ νὰ ὁρισθῇ ἐν γένει ὅτι « πᾶς περιεχόμενος εἰς τοὺς βουλευτικοὺς καταλόγους ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἐργασίαν, » καθ' ὅσον εἶναι δίκαιον ἀφοῦ ἀπολαύει τοιούτου δικαιώματος, νὰ ὑποβάλληται καὶ εἰς ὑποχρεώσεις, καὶ οὕτως ἀποφεύγομεν τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην, εἰς τὰ ὁποῖα θέλουσι μᾶς σύρει αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου.

Προσέθηκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἀποδέχεται μὲν ὡς ὀρθὴν τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, ἀλλ' αὐτὴ προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἑπομένου

ἄρθρου, διότι κατ' αὐτὸ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ οἱ ἐν τῷ βουλευτικῷ καταλόγῳ περιεχόμενοι, ἐνῷ τὸ συζητούμενον ἄρθρον ὑποχρεοῖ εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν καὶ τοὺς ἔχοντας μικροτέραν ἡλικίαν τῆς ἀπαιτουμένης εἰς τὸν ἐκλογέα.

Συμφωνήσαντος δὲ καὶ ἄλλου μετὰ τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ ἐξαιτησαμένου νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡλικία ἀπὸ 16 μέχρι 60 ἐτῶν, παρετήρησέ τις ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ πρὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀγορεύσαντος ἤθελεν εἶσθαι σωτήριος, ἂν ἦτον δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ αὕτη, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου καθίσταται ἀδύνατον τοῦτο, διότι οἱ βουλευτικοὶ κατάλογοι εἰσὶ μεταβληταί, καὶ ἐπομένως δὲν δύναταί τις νὰ καταλογίσῃ τὰ ἡμερομίσθια ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν. Ἐντεῦθεν δὲ τούτου, ἡ ἰδέα αὕτη περιέχεται ἐν τῷ ἄρθ. 15 τοῦ ἰδίου νόμου, ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι διὰ τῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἄρθρου λέξεως « Δημότης » καθίστανται πλέον περιττὰ αἱ ἐξαιρέσεις τῶν ἐδαφίων β'. καὶ γ'., διότι τὰ ἐν αὐτοῖς μνημονευόμενα πρόσωπα δὲν δύνανται νὰ ὦσι δημόται, καὶ διὰ τοῦτο ὑποτίθησιν, ὅτι ὁ νομοθέτης σκοπὸν εἶχε νὰ θέσῃ τὴν λέξιν « κάτοικος » ἀντὶ « δημότης » ἐπειδὴ καὶ ξένοι νομοθεσίαι τῆς αὐτῆς φύσεως μεταχειρίζονται τὴν λέξιν « κάτοικος, » καὶ ἂν παραδεχθῶμεν τὴν ἐν τῷ νόμῳ λέξιν, θέλομεν ἐξαιρέσει ἐκείνους, οἵτινες ἔρχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ γινόμενοι κύριοι μεγάλων κτημάτων, διὰ νὰ κατασταθῶσι δημόται, δηλώνουσι τὴν θέλησίν των αὐτὴν, καὶ τρία ἔτη μετὰ τὴν δήλωσιν ἀποκτῶσι τὸ δικαίωμα τοῦ δημότου· ὥστε καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ τριετὲς διάστημα μὴ ὢν δημότης, ἐξαιρεῖται τῆς ὑποχρεώσεως.

Νομίζει δὲ περιττὴν τὴν ἐνταῦθα ἐξαίρεσιν τῶν δημάρχων καὶ παρέδρων, διότι αὐτοὶ ἐξαιροῦνται ἀπὸ τὸ ἄρθ. 36 τοῦ δημοτικοῦ νόμου· ἐπίσης δὲ περιττὴν καὶ τὴν περικοπὴν « ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα μόνον αὐτῶν κλ. » διότι τὸ τοιοῦτον ἐννοεῖται καὶ μὴ ἐν τῷ νόμῳ διαλαμβανόμενον.

Παρετήρησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιζητοῦσα τὴν ταχύτητα εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν, καὶ πρὸς τοῦτο θέλουσα νὰ συντρέξωσι πλειότερα πρόσωπα, ἐξήρεσε μόνον τοὺς ἱερεῖς διὰ τῆς ἐν τῇ ἐκθέσει τροπολογίας της, ἀλλ' ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἐγκρίνει νὰ ἐξαιρῶνται κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ πάρεδροι, δὲν ἀντιτείνει πρὸς τὴν θέλησιν τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ περιττὴν τὴν περικοπὴν « ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα κτλ. » διότι ἄνευ αὐτῆς πιθανὸν νὰ ἐγεννᾶτο εἰς τοὺς χωρικοὺς ἡ ἰδέα, ὅτι ἐξαιροῦνται καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν δημάρχων κλ. Συμφωνεῖ δὲ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῆς λέξεως « δημότης » διὰ τῆς λέξεως « κάτοικος ».

Εἰπόντος ἄλλου, ὅτι ἡ λέξις δημότης εἶναι ἐνταῦθα καταλληλοτέρα, διότι ἄλλως διαμένων τις ἐν Ἀθήναις, ἐν ᾧ ἔχει τὰ κτήματά του εἰς Θήβας, ἤθελεν φορολογεῖσθαι, ἐνταῦθα ἐν ᾧ ἡ ὠφέλεια προσγίνεται εἰς τὰ ἐν Θήβαις κείμενα κτήματα, καὶ ἀντικρούσαντος ἄλλου, ὅτι ἡ λέξις «κάτοικος» εἶναι ὀρθοτέρα, διότι ἄλλως τὸ ἥμισυ τῶν πολιτῶν ἤθελεν ἀπαλλάττεσθαι τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς, ἐπειδὴ μένων τις ἐν Ἀθήναις καὶ ὢν δημότης Θηβῶν, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑποχρεώσεως, ἤθελεν ἀναφέρεσθαι πρὸς τὸν δήμαρχον Θηβῶν, ἐξαιτούμενος νὰ διαγραφῇ τῶν καταλόγων τοῦ δήμου του, ὡς ἐγγραφεὶς δημότης Ἀθηνῶν, χωρὶς τῷ ὄντι νὰ ἐγγραφῇ· καὶ προτείναντος νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτελοῦντες μέρος τῆς φρουρᾶς, καὶ ἑπομένως ἐξαιρετέοι, καὶ οἱ ἀντικαταστήσαντες εἰς τὸν στρατὸν ἀντ' αὐτῶν ἄλλους· ἀντέκρουσεν ἕτερος εἰπών, ὅτι διὰ νὰ ζητήσῃ τις τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ὀνόματός του ἀπὸ τοὺς καταλόγους δήμου τινος, ἐν ᾧ ἦτον ἐγγεγραμμένος δημότης, ὀφείλει νὰ ἐπισυνάψῃ πιστοποίησιν τῆς ἐν ἄλλῳ δήμῳ ἐγγραφῆς του, ὥστε οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει μὴ λάβῃ χώραν ἡ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθεῖσα ἀπάτη, καὶ διὰ τοῦτο προτιμᾷ τὴν λέξιν Δημότης, διότι ἄλλως ἤθελον ἀδικεῖσθαι οἱ δῆμοι καὶ ὠφελοῦνται αἱ μεγάλαι πόλεις, ἐν αἷς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρεπιδημοῦσιν ὅλων τῶν δήμων καὶ ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους δημόται.

Εἰπόντος δὲ ἄλλου, ὅτι παραδέχεται τὴν λέξιν «κάτοικος» ἐὰν ἐν τῷ ἄρθρῳ προστεθῇ καὶ ἡ ἐξαίρεσις τῶν δημοτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐξεπλήρωσαν τὴν ὑποχρέωσιν αὐτὴν εἰς ἄλλον δῆμον· προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι μόνοι οἱ δημόται ὑποβάλλονται εἰς τὴν τοῦ νόμου ὑποχρέωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ κάτοικοι, διότι εἰς ἐκείνους ὁ δημοτικὸς νόμος χορηγεῖ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ δικαίωμα τῆς διατροφῆς, καὶ διότι παραδεχόμενοι τὴν λέξιν «κάτοικος» στερροῦμεν τὰ μέσα τῶν μικρῶν δήμων καὶ τὰ συσσωρεύομεν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ὅπου πανταχόθεν καταφεύγουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐπιζητοῦντες πόρον ζωῆς. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν ἐκτεθέντα φόβον, ὅτι διὰ τῆς λέξεως «δημότης» ἐξαιροῦνται οἱ δηλώσαντες τὴν θέλησίν των εἰς τὸ νὰ ἀποκατασταθῶσι δημόται, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἀφ' ἧς κάμωσι τὴν δήλωσίν των. Ἐπὶ τούτοις τῶν μὲν ἀπαιτούντων νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ λέξις «δημότης» διὰ τῆς λέξεως «κάτοικος,» τῶν δὲ ὑποστηριζόντων τὸ νομοσχέδιον, ὑπέβαλέ τις τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου, τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, ἀπορρίψασα τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 14. Πᾶς δημότης ἢ κάτοικος μὴ ἐγγεγραμμένος εἰς δῆμον τινα τοῦ Κράτους, καὶ ἔχων ἡλικίαν 18 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα, ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν ὁδοποιΐαν ἐν γένει ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας τὸ πολὺ κατ' ἔτος.

Ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης· α) οἱ ἱερεῖς, οἱ δήμαρχοι, οἱ δημαρχικοὶ καὶ εἰδικοὶ πάρεδροι ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα μόνον αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἰδιοκτησίας καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. β) Οἱ ὑπάλληλοι τῶν ξένων δυνάμεων· γ) Οἱ ξένοι ὑπήκοοι, οἱ μὴ ἀποκαταστημένοι, ἀλλ' ἁπλῶς παρεπίδημοι. δ) Ἡ φρουρά.»

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Ν. Μοσχούλα ἐχορηγήθη αὐτῷ μηνιαία ἄπουσίας ἄδεια.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ διοργανισμοῦ τῆς φάλαγγος, ἔχοντα οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ διοργανισμοῦ τῆς φάλαγγος.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐὰν ἡ πατρὶς ὀφείλῃ εὐγνωμοσύνην εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς, ἡ εὐγνωμοσύνη αὕτη βεβαίως πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὰ λείψανα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος· τὰ δὲ λείψανα ταῦτα εἰσὶν ἀναντιῤῥήτως οἱ συνιστῶντες τὴν Βασιλικὴν φάλαγγα ἀξιωματικοί· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ δεῖγμα πάσης εὐγνωμοσύνης εἶναι ἡ ἀμοιβή, τὴν ἀμοιβὴν ταύτην περιέμενον οἱ ἀρχαῖοι οὗτοι ἀγωνισταὶ παρὰ τοῦ ἔθνους.

Ἅπασαι αἱ Ἐθνικαὶ σύνοδοι ἐψήφισαν ἀπείρους τοιαύτας ἀμοιβάς, αἱ δὲ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν. Ἰδίως δὲ ἡ Λ. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν κατέβαλε πολλὰς προσπαθείας ἵνα ἀνταμείψῃ ἐπαξίως τοὺς ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἕνεκα τῶν δυσχερῶν περιστάσεων, καὶ πιθανὸν τῆς ἀκαταλλήλου ἐφαρμογῆς τῶν μέσων, αἱ μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει διατάξεις οὐ μόνον ἐπεβάρυναν ἐπὶ πολὺ τὸ δημόσιον, ἀλλ' ἀπέβησαν πρὸς βλάβην τῶν ἀγωνιστῶν τούτων, τῶν ὁποίων καὶ τὰ δίκαια παράπονα ἐπηύξησαν.

Καὶ ὡς ὑπουργὸς λοιπὸν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὡς εἷς τῶν ἐλαχίστων τούτων ἀγωνιστῶν, θεωρῶν ὡς ἓν τῶν ἱερωτέρων καθηκόντων μου ν' ἀσπαλίσω τοὐλάχιστον τὸ μέλλον τῶν ἀγωνιστῶν τούτων, ἑπομένως ν' ἀνακουφίσω αὐτοὺς ἀπό τινα βάρη τῆς ὑπηρεσίας, ἀνωφελῆ μὲν εἰς τὸ δημόσιον, λίαν δὲ ἐπιζήμια εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἀνάγκας αὐτῶν, συνέταξα τὸ πρὸς ὑμᾶς ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, στηριζόμενον εἰς τὴν πολυχρόνιον

πεῖραν τῶν πραγμάτων καὶ εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, καὶ τὸ ὁποῖον νομοσχέδιον ἡ Α. Μεγαλειότης μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας παραδεχθεῖσα ἐπεκύρωσεν.

Ἄρθρ. 1, 2 καὶ 3.

Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἐπιτελείου τῆς φάλαγγος.

Ἡ σύστασις τοιούτου σώματος ἀνέκαθεν ἀπεδείχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀναγκαία· ἰδίως δὲ ὅτι τὸ σῶμα τοῦτο παριστάνει τὴν Ἐθνικὴν δόξαν καὶ ἀναμιμνήσκει εἰς πάντας τὰ τρόπαια τοῦ ἀγῶνος μας· ἀλλ' ἐν τούτοις οὔτε δυνατὸν ἦτον, οὔτε συμφέρον νὰ συμπεριληφθῶσιν ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀγῶνος. Ἕνεκα τούτου λοιπὸν συμπεριελήφθησαν μόνον οἱ ἀνώτεροι βαθμοί, καὶ ὡς τοιούτους ἐνόμισα κατάλληλον νὰ καταταχθῶ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ἀπὸ τοῦ συνταγματάρχου καὶ ἐπέκεινα· δὲν ἠδυνάμην δὲ νὰ ὑποχρεώσω καὶ τοὺς προικοδοτημένους ἀξιωματικοὺς ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς των, καθότι οὗτοι λαβόντες οἰκειοθελῶς τὴν προικοδότησίν των, παρητήθησαν τῆς ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας ἵνα ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὰ ἰδιωτικά ἔργα· μόλον τοῦτο καὶ αὐτοὶ δὲν ἐξαιροῦνται τοῦ σώματος τούτου, ὅταν κατ' αἴτησιν των ἡ Κυβέρνησις ἐγκρίνῃ τὴν κατάταξιν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 4. *Περὶ ὑπηρεσιῶν.*

Ἡ Α. Μ. ἀναμφιβόλως προτίθεται ν' ἀναθέσῃ εἰς τοὺς συνιστῶντας τὸ ἐπιτελεῖον τῆς φάλαγγος τὰς μᾶλλον ἐμπιστευτικὰς καὶ ὑψηλὰς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους καὶ τῆς Αὐλῆς, ὡς μέχρι τοῦδε ἐγένετο.

Ἄρθρ. 5.

Σῶμα στρατιωτικὸν ἄνευ διοικήσεως καὶ πειθαρχίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ· ἑπομένως τὸ ἐπιτελεῖον τῆς φάλαγγος θεωρούμενον ὡς ἐν ἐνεργείᾳ σῶμα, ἀναμφιβόλως ὑπάγεται εἰς τὴν αὐτὴν νομοθεσίαν τοῦ στρατοῦ· ταῦτα πάντα ὅμως θέλουν κανονισθῆ διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ.

Ἄρθρ. 6.

Αἱ θέσεις τοῦ ἐπιτελείου τῆς φάλαγγος, ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν βαθμῶν εἰς ἑκάστην θέσιν, προσδιορίζονται ἐκ τῶν εἰς τὸ 3 ἄρθρον διαγεγραμμένων καὶ ὑπαρχόντων ἤδη ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν· ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ σῶμα τοῦτο ἐσυστήθη μόνον πρὸς χάριν τῶν εἰρημένων τούτων ἀξιωματικῶν, οὐδεμία ἀναπλήρωσις πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἐπιτρέπεται· ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὁ νόμος χορηγεῖ τὰς χηρευούσας θέσεις τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σώματι τούτῳ ὑποδεεστέρους, ἀλλ' εἰς τὰς λοιπὰς κενὰς θέσεις ἀπαγορεύει τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν, ὡς

ἀπαγορεύει καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τῆς τετάρτης τάξεως. Ὅθεν ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι εἰς τὸ νὰ διατηρῆται τὸ σῶμα τοῦτο μόνον ἐνόσῳ ὑπάρχουσι καὶ τὰ ἄτομα ταῦτα, τὰ ὁποῖα νὰ ἀπολαμβάνωσι καὶ τὰ ἐκ τῶν κενῶν θέσεων πλεονεκτήματα.

Ἐπειδὴ μόνον εἷς ἀντιστράτηγος ὑπάρχει μέχρι τοῦδε, ἡ δὲ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς ἐπιφυλάττεται νὰ βραβεύσῃ μὲ τὸν βαθμὸν τοῦτον καὶ ἄλλους ἀνωτέρους ἀρχαίους ἀξιωματικοὺς τοῦ σώματος τούτου, αἱ θέσεις αὗται προσδιωρίσθησαν εἰς τέσσαρας μόνον ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ἄρθρ. 7.

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ ὁμοία μισθοδοσία εἰς τὸ σῶμα, ὁ νόμος προσδιορίζει ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ τὰς εἰς ἕκαστον βαθμὸν ἀποδοχὰς στηριζομένας εἰς τὴν μέχρι τοῦδε μισθοδοσίαν, τὰς ἀτομικὰς ἀνάγκας καὶ εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον. Ἐπειδὴ δέ τινες τῶν ἐν τῷ σώματι τούτῳ ἔχουν μικρότερον μισθόν, ἐπιφυλάττεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Βασιλέα νὰ χορηγήσῃ καὶ εἰς τούτους τὸν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο κανονισθέντα μισθὸν τοῦ βαθμοῦ των. Ἐὰν ὅμως οἱ ἀνώτεροι οὗτοι ἀξιωματικοὶ διορισθῶσιν εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας, τότε λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς τῆς νέας θέσεώς των, κανονιζομένας ἑκάστοτε ὡς ἐπιχορήγησις ἐξόδων τῆς θέσεως.

Ἄρθρ. 8.

Τὸ σῶμα τοῦτο ὡς ἀποτελοῦν μέρος τοῦ στρατοῦ ὑπάγεται εἰς τὸν περὶ συντάξεως νόμον αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 9. *Περὶ φαλαγγιτικοῦ σώματος.*

Ὁ νόμος εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο προβλέπει καὶ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος, τῶν μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τῆς φάλαγγος· οὕτως ἀπολύει πάντας τῆς λεγομένης ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐπιτρέπει ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὰς ἑστίας των μὲ τὴν ἀπόλαυσιν ὁλοκλήρων τῶν ἀποδοχῶν των. Τοῦτο συνάδει μὲ τὸ δίκαιον καὶ μὲ τὸ δημόσιον συμφέρον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τὴν δικαιοσύνην, διότι τοιουτοτρόπως οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι τῆς φάλαγγος ἀπολαμβάνουν ἐν ἀνέσει τὰς εἰς αὐτοὺς προσδιορισθείσας ἀποδοχάς, ἐνασχολούμενοι εἰς τὰ ἰδιωτικά ἔργα των καὶ ζῶντες εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας των.

Τὸ περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς φάλαγγος ζήτημα πολλάκις ἐνησχόλησε τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἔκδοσιν τοιούτων νόμων, ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἐτελεσφόρησε· διὸ καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ

αὐτῶν ἔμενον ἄπορα, καίτοι προικοδοτηθέντων τῶν συζύγων ἢ γονέων αὐτῶν· ἦτο λοιπὸν δίκαιον καὶ πρέπον νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ μέλλον τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸν περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ νόμον· ἀλλὰ χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος ἔπρεπε νὰ τεθῇ ὅρος, ἂν ὁ γάμος αὐτῶν ἐτελέσθη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου· τοῦτο δὲ συμφωνεῖ μὲ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 § δ'. διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεων νόμου.

Ὁ νόμος χορηγεῖ μὲν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ προσκαλῇ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος, ὁσάκις νομίσῃ ἀναγκαῖον, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ πληρώνῃ καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα αὐτῶν, ὅταν ἡ εἰς αὐτοὺς ἀνατεθεῖσα ὑπηρεσία ὑπερβαίνῃ τὰς 15 ἡμέρας, ἢ ὅταν ἐξέρχωνται τῆς ἐπαρχίας εἰς ἣν διαμένουσι, διότι δὲν εἶναι δίκαιον, ὡς ἐγίνετο μέχρι τινός, νὰ στέλλωνται οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος ἐν ὑπηρεσίᾳ ἄνευ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Τὴν ὑποχρέωσιν ὅμως ταύτην δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ εἰς τοὺς ὑπερβαίνοντας τὸ 55 ἔτος τῆς ἡλικίας των, καθότι οὗτοι θεωρούμενοι ὡς ἀπόστρατοι, ἀπολαμβάνουν τὸν μισθόν των ὡς σύνταξιν, χωρὶς νὰ ὑπάκεινται εἰς ὑποχρεώσεις ὑπηρεσίας, ἐκτὸς ἂν αὐτοθελήτως θελήσωσι νὰ συνδράμωσι τὴν Κυβέρνησιν εἰς ἐκτάκτους τινὰς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 10.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος θεωροῦνται ὡς ἐν ἀδείᾳ στρατιωτικοί, ὁσάκις διαμένουν ἄνευ ὑπηρεσίας, συμφώνως μὲ τοὺς στρατιωτικοὺς νόμους, ὑπάγονται, καθόσον ἀνάγεται εἰς τὰ κοινὰ ἐγκλήματα, εἰς τὸν ποιν. νόμον τοῦ Κράτους· ἀλλ' ὅταν προσκαλῶνται ἐν ὑπηρεσίᾳ, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀναλάβωσιν αὐτὴν, ὑπάγονται εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς ποιν. νόμους, καὶ εἰς τὰς περὶ πειθαρχίας διατάξεις τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρ. 11.

Καὶ δίκαιον καὶ δημόσιον συμφέρον εἶναι νὰ διορίζωνται οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, ἰδίως δὲ εἰς τὰς οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας, ἀναλόγως τῆς ἱκανότητός των· διότι καὶ οὗτοι μὲν θέλουν ἀπολαμβάνει πλειοτέρας ἀποδοχάς, καὶ τὸ δημόσιον θέλει ὠφελεῖσθαι τοῦ ὡς ἐκ τῆς ἀργίας μισθοῦ αὐτῶν, καθὼς καὶ ἐκ τῆς τιμιότητός των. Ὁσάκις λοιπὸν ἀξιωματικός τις τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος διορίζεται εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, λαμβάνει

τὸν μισθὸν τῆς θέσεως ταύτης, ἂν ὁ τῆς ὑπηρεσίας του μισθὸς ὑπερβαίνῃ τὸν φαλαγγιτικὸν μισθόν του.

Ἄρθρ. 12.

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ παρόντος ἄρθρου οὐδεὶς δύναται νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ φαλαγγιτικὸν σῶμα, εἰμὴ οἱ διαλαμβανόμενοι ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος ἐν τῷ 9 ἄρθρῳ τοῦ νόμου, οὐδ' αἱ χηρεύουσαι θέσεις αὐτῶν ἀναπληροῦνται παρ' ἄλλων. Τοιουτοτρόπως ἕκαστος ἀξιωματικὸς τοῦ σώματος διατηρεῖ ἰσοβίως τὴν θέσιν του, ἥτις μένει κενὴ μετὰ τὸν θάνατον ἢ ἄλλως πως διαγραφὴν αὐτοῦ, ὥστε ἡ ὕπαρξις τοῦ σώματος τούτου θέλει παύσει συγχρόνως μὲ τὸν θάνατον τῶν συνιστώντων αὐτό.

Ἄρθρ. 13.

Οἱ πρεσβῦται, καὶ ὡς ἐκ τοῦ τίτλου αὐτῶν θεωροῦνται καὶ πραγματικῶς εἶναι, οἱ γηραιοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀγῶνος. Εἰς τούτους ἡ Κυβέρνησις χορηγεῖ ἀποδοχὰς ὡς σύνταξιν, τὰς ὁποίας ὁ νόμος ἐνταῦθα θεωρεῖ ἀμεταβλήτους.

Ἐπειδὴ οὗτοι οὐδεμίαν ἄλλην ἀμοιβὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Ἔθνους, ὁ νόμος χορηγεῖ καὶ εἰς τούτους τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 14.

Οἱ προικοδοτηθέντες ἀξιωματικοὶ διαιροῦνται εἰς δύω τάξεις, οἱ μὲν διατηροῦσιν ὑπόλοιπον μισθοδοσίας, οἱ δὲ οὔ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀμφοτέρων τῶν τάξεων τούτων οἱ ἀξιωματικοὶ ἐπροικοδοτήθησαν, ὁρονῶ, ὅτι δικαίωμα ἄλλης συντάξεως δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι διὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 15.

Ὁ νόμος, προβλέψας περὶ τῶν ζώντων ἀξιωματικῶν τοῦ ἀγῶνος καὶ περὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, ἤθελε πράξει μέγα ἀδίκημα, ἂν κατέλιπε καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν ἀποθανόντων ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος, τῶν μὴ λαβόντων οὐδεμίαν περιθαλψιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, τουτέστι τῶν μὴ προικοδοτηθέντων.

Ὅθεν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς φάλαγγος μέχρι τοῦδε, ὅσαι χῆραι καὶ ὀρφανὰ ὑπάρχουν, τῶν ὁποίων οἱ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς ἀπέθανον ἐν τῇ ἐνεργῷ φάλαγγι διατελοῦντες, καὶ μὴ προικοδοτηθέντες οὔτε οὗτοι οὔτε αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε προσδιωρίσθη σύνταξίς τις παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτῶν, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ ταῦτα ἔχουσιν, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, δικαίωμα πρὸς σύνταξιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 16.

Ἐπειδὴ οἱ μισθοὶ τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διαλαμβανομένων ἀτόμων εἶναι συντάξεως καὶ ἀποστρατείας, συμφώνως μὲ τὸν περὶ συντάξεως νόμον ἀνήκουν εἰς τὰ δημόσια χρέη ὡς συντάξεις· καταλογιζόμεναι δὲ ὡς τοιαῦται, πληρόνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 17 καὶ 18.

Μετὰ τὴν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἀποκατάστασιν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος καὶ τὴν σύστασιν τοῦ ἐπιτελείου τῆς φάλαγγος, ἕπεται ὅτι ἡ ὕπαρξις τῶν τοιούτων σωμάτων ἀποκαθίσταται περιττή, ὅθεν ἅπαντα τὰ φαλαγγιτικὰ σώματα ταῦτα καὶ αἱ περὶ τούτων γενόμεναι θέσεις καταργοῦνται. Ἑπομένως οὐδεμία τροποποίησις ἢ προσθήκη ἐπὶ τῶν βαθμῶν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῶν ἐνδιαλαμβανομένων ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἀτόμων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιτελείου τῆς φάλαγγος περὶ τούτου διατάξεων.

Ὅθεν ὑποβάλλων εἰς ὑμᾶς τὸ σπουδαιότατον τοῦτο νομοσχέδιον, ἐπικαλοῦμαι τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Μαρτίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸς
Σ. ΜΙΔΙΟΣ.»

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ διοργανισμοῦ τῆς Βασιλικῆς φάλαγγος.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸς θέλει παρουσιάσει καὶ ὑποστηρίζει τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον εἰς τὰς Βουλὰς κατὰ τὴν συζήτησιν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Δεκεμβρίου 1850.

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Ὁ Ὑπουργὸς Σ. ΜΙΔΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Φάλαγγος.

Ἄρθρ. 1. Χάριν τῶν κατὰ ξηρὰν πρωταγωνιστῶν τῆς πατρίδος συσταίνεται σῶμα στρατιωτικόν, καλούμενον «Ἐπιτελεῖον τῆς Φάλαγγος.»

Ἄρθρ. 2. Τὸ ἐπιτελεῖον τῆς φάλαγγος σχηματίζεται ἐκ τῶν ἑξῆς τεσσάρων τάξεων.

α΄. Ἐκ τῶν Ἀντιστρατήγων,
β΄. » » Ὑποστρατήγων,
γ΄. » » Συνταγματαρχῶν,
δ΄. » » Ἀντισυνταγματαρχῶν.

Ἄρθρ. 3. Εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τῆς φάλαγγος κατατάσσονται μόνον οἱ διατελοῦντες εἰς τὴν ἐνεργὸν φάλαγγα καὶ μὴ προικοδοτηθέντες μέχρι τοῦδε διαλαμβανόμενοι εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον στρατηγοί τε καὶ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί.

Ἐπίσης δὲ καὶ οἱ ὁμοιόβαθμοι αὐτοῖς προικοδοτηθέντες μέν, διατηροῦντες δὲ ὑπόλοιπον μισθοδοσίας ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος, δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸ σῶμα τοῦτο.

Περὶ ὑπηρεσιῶν.

Ἄρθρ. 4. Οἱ ἐπιτελεῖς τῆς φάλαγγος διορίζονται εἰς τὰς ἑξῆς ὑπηρεσίας.

α΄. Παρὰ τῷ Βασιλεῖ ὑπασπισταί.
β΄. Εἰς τὴν Ἐθνοφυλακήν.
γ΄. Εἰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας ἢ ἀποστολάς.
δ΄. Ἐν γένει εἰς πᾶσαν πολιτικὴν ὑπηρεσίαν.

Περὶ πειθαρχίας.

Ἄρθρ. 5. Οἱ ἐπιτελεῖς τῆς φάλαγγος ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν, τὴν πειθαρχίαν καὶ τὰ ἐγκλήματα στρατιωτικά τε καὶ κοινά, ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Κράτους, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ σώματα τοῦ στρατοῦ.

Διοικητικὸς δὲ κανονισμὸς θέλει ὁρίσει τὰ καθήκοντα, τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἕδραν τοῦ σώματος τούτου.

Προσδιορισμὸς τῶν θέσεων καὶ προβιβασμοί.

Ἄρθρ. 6. Αἱ χηρεύουσαι θέσεις τῆς πρώτης, δευτέρας καὶ τρίτης τάξεως τοῦ ἐπιτελείου τῆς φάλαγγος ἀπονέμονται μόνον εἰς τοὺς ἐν τῷ σώματι τούτῳ διατελοῦντας ἀξιωματικούς, αἱ δὲ χηρεύουσαι θέσεις τῆς τετάρτης τάξεως οὐδέποτε ἀναπληροῦνται.

Οὕτως, οἱ ὑποστράτηγοι προβιβαζόμενοι, ἀναπληροῦν τὰς

χηρευούσας θέσεις τῶν ἀντιστρατήγων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς προσδιορίζεται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τέσσαρας μόνον θέσεις, οἱ συνταγματάρχαι τὰς τῶν ὑποστρατήγων καὶ οἱ ἀντισυνταγματάρχαι τὰς τῶν συνταγματαρχῶν.

Αἱ θέσεις τῶν τῆς δευτέρας, τρίτης καὶ τετάρτης τάξεως τῶν ἐπιτελῶν τῆς φάλαγγος προσδιορίζονται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς τὸ 3 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανομένων καὶ ὑπαρχόντων ἀτόμων, συμφώνως μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ τεθείσας βάσεις.

Οἱ δὲ προβιβασμοὶ τῶν διαφόρων τούτων βαθμῶν ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Περὶ ἀποδοχῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ μισθοὶ τῶν ἐπιτελῶν τῆς φάλαγγος κανονίζονται ὡς ἑξῆς.

Τοῦ Ἀντιστρατήγου κατὰ μῆνα δραχ.	.	.	500
» Ὑποστρατήγου	»	»	400
» Συνταγματάρχου	»	»	300
» Ἀντισυνταγματάρχου	»	»	250

Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐπιτελῶν τῆς φάλαγγος, τῶν ἐχόντων ἔλαττον τῆς ὡς εἴρηται μισθοδοσίας, ἐπαυξάνονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

Οἱ λόγῳ πολιτικῆς ὑπηρεσίας μισθοδοτούμενοι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου τῆς φάλαγγος λαμβάνουν τὸν μισθὸν τῆς θέσεως ταύτης.

Περὶ ἀποστρατείας.

Ἄρθρ. 8. Αἱ συντάξεις τῶν μὴ προικοδοτηθέντων ἐπιτελῶν τῆς φάλαγγος, ὡς καὶ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν αὐτῶν, προσδιορίζονται, συμμόρφως μὲ τὸν περὶ συντάξεων νόμον τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, κατὰ τὸν πραγματικὸν βαθμὸν ἑκάστου αὐτῶν.

Περὶ φαλαγγιτικοῦ σώματος.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ μὴ προικοδοτηθέντων ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος.

Ἄρθρ. 9. Ἅπαντες οἱ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ταγματάρχου μέχρι τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ (ἀνθυπολοχαγοί, σημαιοφόροι, ἐπιλοχίαι, δεκανεῖς καὶ φαλαγγῖται), οἱ διατελοῦντες εἰς τὴν ἐνεργὸν φάλαγγα καὶ μὴ προικοδοτηθέντες μέχρι τοῦδε, ἀπὸ τῆς

δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐπιτρέπεται ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὰς ἑστίας των, ἀπολαμβάνοντες πλήρη τὸν κατὰ τὸ 17 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1835 Β. διατάγματος κανονισθέντα μισθὸν τοῦ πραγματικοῦ βαθμοῦ των, ἀφαιρουμένου παντὸς ἐπιμισθίου ἢ ἀποζημιώσεως.

Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν, ἐὰν ὁ γάμος ἐτελέσθη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἢ ἐὰν ἔχωσι τέκνα ἐκ τοῦ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τελεσθέντος γάμου, ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα εἰς τὸν πραγματικὸν βαθμόν των, κατὰ τὴν ἐν τῷ περὶ συντάξεων νόμῳ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς διατύπωσιν, ἐπιφυλαττομένων τῶν περὶ νομιμότητος τῶν γάμων ἀποδείξεων, περὶ διακοπῆς ἢ στερήσεως τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος, συμφώνως μὲ τὰς περὶ συντάξεων ἰσχυσθέντα νόμον.

Ἐπιφυλάττεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀνακαλῇ αὐτοὺς εἰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας, ὁσάκις ἐγκρίνει τοῦτο· ἐὰν ὅμως ἡ ὑπηρεσία αὕτη ὑπερβαίνῃ τὰς δεκαπέντε ἡμέρας, ἢ ἐὰν διορίζωνται ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας εἰς ἣν διαμένουν, λαμβάνουσι παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τὰ εἰς τοὺς ὁδοιπορούντας μετὰ τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ κανονισθέντα ὁδοιπορικὰ ἔξοδα.

Οἱ ὑπερβαίνοντες τὸ πεντηκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης.

Ἄρθρ. 10. Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος ἐνόσῳ διαμένουν εἰς τὰς ἑστίας των λογίζονται ὡς οἱ ἐν ἀδείᾳ στρατιῶται· ὁσάκις ὅμως προσκαλοῦνται παρὰ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν νὰ ἐκτελέσωσιν ὑπηρεσίαν τινα, λογίζονται ὡς οἱ ἐν ἐνεργείᾳ στρατιῶται, ὑπαγόμενοι καθ' ὅλα εἰς τὰς περὶ πειθαρχίας διατάξεις κατὰ τοὺς ποινικοὺς νόμους τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρ. 11. Οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ μνημονευόμενοι ἀξιωματικοὶ τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος διορίζονται εἰς πολιτικὰς ὑπηρεσίας ἀναλόγως τῆς ἱκανότητός των, λαμβάνοντες μόνον τὸν μισθὸν τῆς θέσεως ταύτης.

Ἄρθρ. 12. Αἱ θέσεις τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος προσδιορίζονται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 διαλαμβανομένων καὶ ὑπαρχόντων ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων.

Αἱ δὲ χηρεύουσαι θέσεις τῶν διαφόρων βαθμῶν αὐτῶν οὐδέποτε ἀναπληροῦνται.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ προσδιστῶν καὶ συνταξιούχων τῆς φάλαγγος.

Ἄρθρ. 13. Οἱ δυνάμει Β. διαταγμάτων διορισθέντες εἰς τοὺς

πρεσβύτας καὶ συνταξιούχους τῆς φάλαγγος, καὶ μὴ προικοδοτηθέντες μέχρι τοῦδε μένουσιν εἰς τας ἑστίας των, ἀπολαμβάνοντες ὡς σύνταξιν τὰς εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν προσδιορισθείσας μέχρι τοῦδε διὰ Β. διαταγμάτων ἀποδοχάς.

Αἱ δὲ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν ἔχουσι δικαίωμα πρὸς σύνταξιν κατὰ τὰς διαταξεις τοῦ ἄρθρου 9 ς. 6'. τοῦ παρόντος νόμου, συμφώνως μὲ τὸν περὶ συντάξεων νόμον.

Περὶ προικοδοτημένων φαλαγγιτῶν καὶ τῶν διατηρούντων ὑπόλοιπον μισθοδοσίας.

Ἄρθρ. 14. Οἱ μέχρι τοῦδε προικοδοτηθέντες μὲν, μὴ καταταχθέντες δὲ εἰς τὸ σῶμα τῶν ἐπιτελῶν τῆς φάλαγγος καὶ διατηρήσαντες ὑπόλοιπον μισθοδοσίας ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τῆς προικοδοτημένης φάλαγγος, ἀπολαμβάνουν ἰσοβίως τὸ εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν προσδιορισθὲν ὑπόλοιπον μισθοῦ, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 2 ς. 6'. τοῦ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1838 νόμου καὶ μὲ τὰ περὶ τούτου ἐκδοθέντα μέχρι τοῦδε Β. διατάγματα.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Γενικοὶ ὁρισμοί.

Ἄρθρ. 15. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀποθανόντων καὶ μὴ προικοδοτηθέντων μέχρι τοῦδε ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, κατὰ τὰς περὶ τούτου διαταξεις τοῦ περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νόμου.

Ἄρθρ. 16. Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ φαλαγγιτικοῦ σώματος, τῶν πρεσβυτῶν καὶ συνταξιούχων τῆς φάλαγγος τῶν προικοδοτημένων φαλαγγιτῶν καὶ διατηρούντων ὑπόλοιπον μισθοδοσίας, μὴ καταταχθέντων δὲ εἰς τὸ σῶμα τῶν ἐπιτελῶν τῆς φάλαγγος, καταλογίζονται εἰς τὰ δημόσια χρέη καὶ πληρώνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ κράτους.

Ἄρθρ. 17. Αἱ τετραρχίαι τῆς φάλαγγος διαλύονται, τὰ δὲ συνιστῶντα τὰ σώματα ταῦτα ἄτομα δὲν ἀντικαθίστανται.

Ἄρθρ. 18. Ἅπαντες οἱ ἀντιβαίνοντες εἰς τὸν παρόντα νόμον ὁρισμοὶ καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ὑφ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους. »

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς

ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, ἀπέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πίπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ'.

Τῆς 7 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου ὡς ἀντικειμένων τῆς παρούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὁδοποιΐας συζητήσεως, παρετήρησέ τις, ὅτι διὰ τῶν μέχρι τοῦδε παραδεχθέντων ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου, πρὸς ταῖς ἄλλαις διατάξεσι ἐπιβάλλονται φόροι καὶ συνεισφοραὶ πρὸς κατασκευὴν τῶν ὁδῶν, ἀλλὰ πούποτε δὲν ὡρίσθη, ποῦ θέλουσι παρακαταθέσθαι τὰ ἐξ αὐτῶν προερχόμενα χρήματα, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἰδίων περὶ τούτου ἄρθρον.

Παραδεχθείσης δὲ τῆς Βουλῆς τὴν πρότασιν, καὶ ἀποφασισθείσης ἵνα γενῇ περὶ τούτου λόγος κατόπιν, ὅπως τεθῇ τὸ ἄρθρ. αὐτὸ ἐν οἰκείῳ χώρῳ, ἀνεγνώσθη τὸ 15 ἄρθρον, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω »

«Ἄρθρ. 15. Οἱ δήμαρχοι μετὰ τῶν δημαρχικῶν καὶ εἰδικῶν παρέδρων καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου συντάττουσι τὸν ὁριστικὸν κατάλογον ὅλων τῶν εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ὑποκειμένων κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, λαμβάνοντες ὡς βάσιν τοὺς τε στρατολογικοὺς καταλόγους, καὶ τοὺς διὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς καὶ δημοτικὰς ἐκλογὰς συνταχθέντας, καὶ συμπληροῦντες αὐτοὺς διὰ προσθήκης ἐκείνων, οἵτινες, ὑποκείμενοι εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν, δὲν ἐμπεριέχονται εἰς τοὺς προκειμένους καταλόγους. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 16 ἄρθρου, καὶ προτείναντός τινος νὰ τεθῇ ἐν αὐτῷ καὶ δ'. τάξις, διὰ νὰ δύναται τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, ὅταν εὕρῃ εὐκογενειάν τινα πτωχὴν, ἔχουσαν π.χ.

πέντε τέκνα, νὰ μετριάζῃ τὰ ἡμερομίσθια, διὰ νὰ μὴ καθίστα-
ται βαρὺς ὁ προσωπικὸς αὐτὸς φόρος. ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ὅσον
αὐξάνομεν τὰς τάξεις, τοσοῦτον ὑποθάλπομεν τὰς καταχρήσεις
καὶ παρεμβάλλομεν προσκόμματα εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ
νόμου· διὰ τοῦτο νομίζει προτιμότερον ἢ νὰ παραδεχθῶμεν μίαν
τάξιν, ἢ ἂν θεωροῦντες τοῦτο βαρύ, θελήσωμεν νὰ διαιρέσωμεν
εἰς τάξεις τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου, ὀφείλομεν νὰ ὁρίσωμεν καὶ
τὰ χαρακτηριστικὰ ἑκάστης τάξεως κατὰ περιουσίαν, ὥστε νὰ
γνωρίζωμεν ἀμέσως τίς ἀνήκει εἰς τὴν πρώτην, τίς εἰς τὴν δευ-
τέραν καὶ καθεξῆς.

Εἶπεν ἄλλος, ὅτι παραδέχεται μὲν τὴν πρότασιν τοῦ βουλευ-
τοῦ Ἀττικῆς ὡς ὀρθὴν καὶ δικαίαν, ἀλλὰ θεωρεῖ ἀδύνατον τὴν
ἐφαρμογὴν τῆς τοῦ προαγορεύσαντος γνώμης περὶ προσδιορισμοῦ
τῆς τάξεως κατὰ περιουσίαν, διότι ἐὰν ἐν Ἄργει π. χ. πρὸς
κατασκευὴν ὁδοῦ τινος ἔχωμεν ἀνάγκην ἐπιβολῆς φόρου 1000
δραχ. εἰς ἄλλον δῆμον, τοῦ ὁποίου τὰ εἰσοδήματα εἶσιν ὀλι-
γώτερα, θέλομεν ἀναγκασθῆ νὰ ἐπιβάλωμεν φόρον μεγαλήτερον.

Ἀντεπόντος ἄλλου, ὅτι ὁ φόβος τοῦ προτείναντος τὴν
προσθήκην τεταρτης τάξεως δὲν εἶναι πιθανός, διότι ἡ διόλου
ἢ σπανίως εὑρίσκονται οἰκογένειαι ἔχουσαι τέκνα ἡλικίας
μεγαλειτέρας τῶν 18 ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν ὑποτεθῇ,
οἱ οἰκογένειαι αὗται θέλουσιν ὠφελεῖσθαι ἐκ τῆς κατασκευῆς
τῶν ὁδῶν, εὑρίσκουσαι διαφόρους ἐργασίας πρὸς πορισμὸν
τῶν τῆς διατροφῆς ἐξόδων των, καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ συμφω-
ρισθέντος τὰς φιλανθρώπους ἀρχάς, ἀφ' ὧν ὁ βουλευτὴς
Ἀττικῆς ὡρμήθη εἰς τὴν περὶ προσθήκης διατάξεως γνώ-
μην του, καὶ εἰπόντος, ὅτι ἂν ἡ Βουλὴ δὲν παραδέχηται
αὐτὴν, οὐδ' αὐτὸς ἐπιμένει, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι'
ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον τὸ 16 ἄρθρ. ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 16. Οἱ ἐν τῷ ἀνωτέρω καταλόγῳ ἐγγεγραμμένοι διαι-
ροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις ἀναλόγως τῆς χρηματικῆς ἢ κτηματικῆς
αὐτῶν καταστάσεως. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τάξις ἐπιβαρύνεται μὲ
12 ἡμερῶν προσωπικὴν ἐργασίαν, ἡ δὲ δευτέρα μὲ 9, ἡ δὲ τρίτη
μὲ 6.

Τὴν κατάταξιν ταύτην ἐνεργοῦσιν ὁριστικῶς τὰ δημοτικὰ
συμβούλια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φορολογικῶν καταλόγων καὶ ἄλλων
πληροφοριῶν.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 17 ἄρθ. καὶ τινος ἐρωτήσαντος, τί πότ'
ἐννοεῖ ὁ νομοθέτης διὰ τῆς λέξεως «ἡμερατάξια», ἀπήντησεν
ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ λέξις αὕτη ἐννοεῖ τὸν προσδιορισμὸν τῆς

ἐργασίας ἑκάστου ἐργάτου καὶ τοῦ μέρους τῆς ὁδοῦ ἐπὶ τοῦ
ὁποίου θὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι θεωρῶν ἐσφαλμένην τὴν ὑπὸ τοῦ εἰση-
γητοῦ δοθεῖσαν ἐξήγησιν νομίζει, ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τῆς λέξεως
αὐτῆς ἐννοεῖ, ὅτι ὁ μηχανικὸς ὑπολογίζων τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς,
εἰς ἣν ἀρκοῦσι 12 ἢ 9 ἡμερομίσθια, θέλει ὑποχρεώνει τὸν ἐργά-
την εἰς τὴν ἐργασίαν ὅλης αὐτῆς τῆς ἐκτάσεως· ἀλλ' ἐνταῦθα
βλέπει, ὅτι θέλουσι συμβαίνει ἀδικίαι, διότι ὁ μηχανικὸς πρὸς
ἄλλων μὲν συμπαθείᾳ φερόμενος θέλει προσδιορίζει μικροτέραν ἔκ-
τασιν γῆς, πρὸς ἄλλον δὲ, δυσμενῶς διακείμενος, μεγαλειτε-
ράν, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει καλὸν νὰ ἐκλείψῃ ἡ λέξις ἡμερατάξια,
καθόσον ἡ ἐπίβλεψις τοῦ μηχανικοῦ μᾶς ἀπαλλάττει τοῦ φόβου
τῆς ῥαθυμίας, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ὑποπτευθῶμεν διὰ τοὺς
ἐργάτας, ὅταν δὲν τοῖς εἶναι προσδιωρισμένη ἡ ἐργασία, τὴν
ὁποίαν ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ ὀφείλουν νὰ ἐκτελέσωσι.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι οἱ φόβοι τοῦ προαγορεύσαντος ὡς
πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ διανομὴν τῆς ἐργασίας, ἂν καὶ ἐν
μέρει εὔλογοι, ὅταν ὑποθέσωμεν κακοήθη τὸν μηχανικόν, εἰσὶν
ὅμως ἐλάχιστοι ὡς πρὸς τοὺς φόβους, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ
ἔχωμεν διὰ τὰ ἐκ τῆς ῥαθυμίας προερχόμενα εἰς πᾶσαν ἐργα-
σίαν κακά· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, εἰς τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ τινος ὁ
μηχανικὸς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔργου, θέλει προσδιορίσει ἐπι-
στημονικῶς τὰ ἀναγκαῖα ἡμεροκάματα, τὰ ὁποῖα ἀκολούθως
θέλουσι διανεμηθῆ ἐφ' ἑκάστου προσώπου ἀναλόγως τοῦ πληθυ-
σμοῦ τοῦ δήμου, ὥστε τὸ δικαίωμα τῆς διανομῆς δὲν δίδεται
ἀπόλυτον εἰς τὸν μηχανικόν.

Ἐπανέλαβεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ὁ ὑπ' αὐτοῦ δοθεὶς εἰς τὴν
λέξιν «ἡμερατάξια» ὁρισμὸς εἶναι ὁ καταλληλότερος, καὶ οὔτε
δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ἄλλως ἡ λέξις αὕτη· καὶ ὅτι μεθ' ὅσα ὁ
τελευταῖον ἀγορεύσας ἀνέπτυξεν, ἀντικρούων τὸν πρὸ αὐτοῦ,
θεωρεῖ περιττὴν πᾶσαν ἐκ μέρους αὐτοῦ προσθήκην.

Καὶ ἄλλος ἐπανέλαβεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐνδέχεται ὁ μηχανικὸς ν' ἀπα-
τηθῇ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἡμεροκαμάτων, καθ' ὅσον αἴφνης
ἀπαντᾶται βράχος τις, ἢ ἄλλαι τινὲς δυσκολίαι ἀπαιτοῦσαι πλει-
οτέραν τῆς ὑπολογισθείσης ἐργασίαν, ἣν ὁ μηχανικὸς δύναται νὰ
ἐπιφορτίσῃ οὐχὶ κατ' ἀναλογίαν πρὸς πάντας, ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπ' αὐ-
τοῦ ὑποβλεπομένους· δι' ὅλα ταῦτα προτείνει νὰ ὁρισθῇ ὁ ἀριθμὸς
τῶν ἡμεροκαμάτων δι' ἕκαστον πρόσωπον, καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ τόπου
ἔκτασις.

Προσεθηκεν άλλος, ότι άφ' οὗ τοσαύτας προφυλάξεις ἐθέσαμεν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων διανομὴν τῆς ἐργασίας, ὀφείλομεν πλειότερον νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας εἰς τὴν παρεμπόδισιν τῆς ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ αὐθαιρέτου διανομῆς. Μεταξὺ τῶν ἐργατῶν ὑπάρχουσι πολλοὶ ῥωμαλαῖοι καὶ ἐνεργητικοί, καθὼς καὶ ἀδύνατοι καὶ ῥάθυμοι· εἰς τίνα λοιπὸν ἐξ αὐτῶν τῶν τάξεων στηριζόμενος ὁ μηχανικὸς, θέλει κάμει τὴν διανομήν; Ἐκτὸς δὲ τούτου ἂν ἐκ τῆς κακῆς ποιότητος μέρους τινος γῆς ἀναρῥῇ ἀνάγκη αὐξήσεως τῶν ἡμεροκαμάτων, τίς ταῦτα θέλει διανείμει; Νομίζει δὲ, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποβάλωμεν τὸν ἐργάτην εἰς τοιαύτην ὑποχρέωσιν, ἀφ' οὗ οὐδ' αὐτὸς ὁ ἰδιοκτήτης δὲν δύναται νὰ κανονίσῃ τοῦ ἐργάτου τὴν ἐργασίαν, καὶ νὰ τῷ ὁρίσῃ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ ὀφείλει νὰ κατασκευάσῃ· δι' ὅλα ταῦτα θεωρεῖ ἄδικον τὴν τοῦ ἄρθρου διάταξιν. Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ. 17 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 17. Ἡ ἐργασία χορηγεῖται ἢ προσωπικῶς ἢ διὰ χρημάτων κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὀφείλοντος αὐτήν. Ἐὰν δὲ ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας δὲν ἀποφανθῇ περὶ τούτου, ὑποχρεοῦται ὁριστικῶς εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων. Τὸ ἀντίτιμον τοῦτο κανονίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς παρὰ τοῦ δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβουλίου, τοῦ πρωτεύοντος δήμου τῆς ἐπαρχίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καθεστώσης τιμῆς τῶν ἡμερομισθίων.

Οἱ προσωπικῶς ἐργαζόμενοι θέλουν ἐκτελεῖ τὴν εἰς τὰ παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενα ἡμεροκάματα ἀντιστοιχοῦσαν ἐργασίαν· ἐπομένως ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ὁδοποιίας μηχανικὸν νὰ τοῖς ὑποβάλλῃ ἐργοτάξια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ ὑπολογισμῷ διαλαμβανομένων ἐκτιμήσεων.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 18, παρετήρησέ τις, ὅτι ὁ νόμος δὲν ἀναφέρει ὑπὸ τίνος θέλουν ὁρίζεσθαι αἱ ἡμέραι τῶν ἐργασιῶν, οὐδὲ μέχρι τίνος ἀποστάσεως ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργάται νὰ μεταβαίνωσι πρὸς ἐργασίαν, καὶ ἂν τὰς δύο ταύτας περιστάσεις ἀφήσωμεν ἀορίστους, καὶ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ μηχανικοῦ, θέλουσι συμβῆ μυρία ἄτοπα· διότι ἐὰν ὑποθέσωμεν ὁδὸν τινα ἐκτεινομένην ἐξ Ἀθηνῶν μέχρι Λεβαδείας, ὁ μηχανικὸς ἐκ δυσμενείας προσωπικῆς δύναται ν' ἀποστέλλῃ τὸν κάτοικον Ἁμαρουσίου δέκα ὥρας μακρὰν τοῦ χωρίου του διὰ νὰ ἐργασθῇ· πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τοιούτων ἀτοπημάτων προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ παράγραφος, περιστέλλων τὴν πιθανὴν αὐτὴν ἐκ

μέρους τοῦ μηχανικοῦ κατάχρησιν διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀποστάσεως, εἰς ἣν δύναται ν' ἀποστέλλῃ τὸν ἐργάτην.

Ἐπέφερεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἁπάσας τὰς τοιαύτης φύσεως πιθανῶς ἀναφυησομένας περιστάσεις, ἐπρότεινε διὰ τῆς ἐκθέσεώς της νὰ λημθῇ περὶ ὅλων αὐτῶν πρόνοια ἐν τῷ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου ἐκδοθησομένῳ διατάγματι, διότι ὁ νόμος ἦτον ἀδύνατον νὰ προβλέψῃ περὶ ὅλων τῶν περιστάσεων.

Ἀντέκρουσεν ἕτερος τὸν πρὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀγορεύσαντα, εἰπὼν ὅτι οὐδεμία ἐν τῷ νόμῳ ὑπάρχει ἔλλειψις, διότι κατὰ τὸ ἄρθ. 8 εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ὑποχρεοῦνται οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅθεν ἡ ὁδὸς διέρχεται, ὥστε ὁ μὲν κάτοικος τῶν Ἀθηνῶν θέλει ἐργασθῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς διὰ τῶν Ἀθηνῶν διερχομένης, ὁ δὲ Θηβαῖος ἐπὶ τῆς διὰ τῶν Θηβῶν, καὶ τοιουτοτρόπως καμμία ὑπόνοια δὲν ὑρίσταται μὴ ὁ μηχανικὸς ἀποστείλῃ πρὸς ἐργασίαν τὸν Ἀθηναῖον εἰς Θήβας καὶ τὸν Θηβαῖον εἰς Λεβαδείαν.

Μετά τινα δὲ περὶ τὰ αὐτὰ περιστραφεῖσαν συζήτησιν, μηδενὸς ὑποστηρίξαντος τὴν τοῦ βουλευτοῦ Ηλείας πρότασιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 18, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 18. Ὁ μὴ ἐμφανιζόμενος εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν τῆς ἐργασίας ἀποπέμπεται, ὁ δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοποιΐας μηχανικὸς προσδιορίζει εἰς αὐτὸν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὀφείλει ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἐργασίαν του· ἐὰν δὲ καὶ αὖθις δὲν ἐμφανισθῇ ἐγκαίρως, ὑποχρεοῦται ἄνευ ἀναβολῆς ν' ἀποστείλῃ τὸ ἀντίτιμον τῶν ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων.»

Ἀκολούθως ἐπὶ τῇ προτάσει βουλευτοῦ τινος, ἡ Βουλὴ ἀπερρήνατο νὰ συζητηθῇ ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐκλογὴν νέου ἀντιπροέδρου, ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Σ. Λογοθετοπούλου καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Ἀνδρέας Πίττας.

Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΕ'.

Τῆς 8 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων τῶν ΚΚ. βουλευτῶν περὶ τὴν 11 π. μ. ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἦδη ὑπέβαλε νομοσχέδιά τινα περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων, τὰ ὁποῖα ὅμως παραπεμφθέντα εἰς διαφόρους ἐπιτροπὰς δὲν ἐλήφθησαν ἔτι ὑπ' ὄψιν· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιψήφισις τούτων εἶναι ἀναγκαία πρὸς κατάρτισιν τοῦ ὑποβληθησομένου προϋπολογισμοῦ, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς τὴν ὅσον ἐνεστι ταχυτέραν τῶν ἔργων τούτων περαίωσιν.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ πρόεδρος, ὅτι αἱ ἐπιτροπαὶ προσεκλήθησαν ἐν καιρῷ περὶ τούτου, ἐπειδὴ ὅμως ἔμενε νὰ λάβωσιν ἔτι πληροφορίας τινὰς, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φέρωσιν εἰς πλήρες πέρας τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἀνωτέρω νομοσχεδίων.

Ἀνηγγέλθη ἀκολούθως ἀντικείμενον τῆς παρούσης α) ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων τῆς Βουλῆς ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Σ. Λογοθετοπούλου, καὶ β) ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου.

Οὕτως ἐγένετο διὰ τὴν ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τοῦ γραμματέως μυστικὴ ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Σκούρου καὶ Α. Κουμουνδούρου, καὶ προτεθεισῶν τῶν δύω καλπῶν, προσῆλθον κατὰ σειρὰν πάντες οἱ βουλευταὶ, ῥίπτοντες εἰς τὴν μὲν τούτων τὰ ψηφοδέλτια, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν, τοὺς κυάμους· ἀκολούθως ἀριθμηθέντες οἱ κύαμοι, εὑρέθησαν ἴσοι πρὸς τὰ ψηφοδέλτια, ἤτοι 87 τὸν ἀριθμὸν, καὶ γενομένης διαλογῆς τῶν ψηφοδελτίων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ΚΚ. Π. Ζάνου καὶ Δ. Σακελλαριάδου, συνήχθη, ὅτι ἔλαβον ὁ μὲν Σ. Βλάχος ψήφους 39, ὁ δὲ Δ. Ζῶτος 38, ὁ δὲ Δ. Γ. Φιλάρετος 10. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τούτου δὲν προέκυψεν ἡ ἀπαιτουμένη παρὰ τοῦ κανονισμοῦ ἀπόλυτος πλειονοψηφία, ἐπανελήφθη ἡ ἐκλογὴ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Εὐστ. Παρίτην καὶ Π. Καλαμογδάρτην, ὅπως ἀναδειχθῇ ἀντιπρόεδρος

ὁ σχετικῶς πλειονοψηφῶν. Γενομένης δὲ οὕτω τῆς διαλογῆς ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Βιλαέτην καὶ Δ. Σακελλαριάδην, συνήχθη ὅτι ὁ μὲν Σ. Βλάχος ἔλαχε 44 ψήφων, ὁ δὲ Δ. Ζῶτος 43.

Ἀλλὰ πρὶν ἡ κηρύξῃ ὁ πρόεδρος τοῦτο, ἐπρότεινεν ὁ δεύτερος αὐτῶν τὴν ἔνστασιν, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα δὲν δύναται νὰ ἦναι γνήσιον, διότι κατὰ τὴν παραβολὴν εὑρέθη εἷς κύαμος ἧττον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψηφοδελτίων, καὶ ὅτι ἐπειδὴ τοῦτο φέρει ἀλλοίωσιν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, πρέπει νὰ γίνῃ ἐπιθεώρησις τῆς ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῇ ἐνστάσει ταύτῃ γενομένης ἐπιθεωρήσεως, ἐξήχθη ὅτι οὐδεμία συνέβη παράλειψις ἐκ μέρους τοῦ προεδρείου, μεθ' ὃ ἀφοῦ πολλὰ ἐρρέθησαν ἀμφοτέρωθεν, ἐξ ὧν ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς ὁριστικήν τινα λύσιν, ὁ μὲν ἐνιστάμενος εἶπεν, ὅτι διὰ νὰ παύσῃ πᾶσα περὶ τούτου διαφωνία, παραιτεῖται τῆδε διὰ τὴν ἀντιπροεδρείαν ὑποψηφιότητος, εὐγνωμονῶν χάριν ταύτης τὸ Σῶμα· ὁ δὲ ἐπιτηρήσας τὴν ἐκλογὴν ἀντιπρόεδρος λαβὼς τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν γενομένην ἀντιπαραβολὴν βέβαιον εἶναι ὅτι εὑρέθη ὅτι εἷς κύαμος ὀλιγώτερος τῶν ψηφοδελτίων· τοῦτο δὲ ἀγνοεῖται ἂν συνέβη εἴτε ἐκ κακῆς τοῦ ψηφολέκτου ἀριθμήσεως τῶν κυάμων, εἴτε ἐξ ἀπροσεξίας τινὸς τῶν βουλευτῶν τοῦ νὰ ῥίψῃ μετὰ τῆς ψήφου καὶ κύαμον· ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ ὅμως, ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας κατ' οὐσίαν εἶναι γνησιώτατον, καὶ μόνον κατὰ τύπον ὑπάρχει ἡ ἀποδιδομένη ἔλλειψις, περὶ ἧς μένει νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ ἢ τὸ προεδρεῖον. Τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως ἐν πεποιθήσει καὶ εἰλικρινῶς διαβεβαιοῖ ὡς ἐποπτεύσας τὴν ψηφοφορίαν, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅλως ἀγνὸν καὶ ἀνύποπτον, καθ' ὅσον μάλιστα 87, ὡς καὶ εἰς τὴν πρώτην ψηφοφορίαν, ἐψηφοφόρησαν βουλευταὶ, καὶ μόνον μία τῶν ἀνωτέρω περιστάσεων πρέπει νὰ ἔλαβε χώραν.

Μετὰ τοῦτο παρατηρησάντων πολλῶν, ὅτι ἡ διαβεβαίωσις αὕτη τοῦ ἐπιτηρήσαντος τὴν ἐκλογὴν ἀντιπροέδρου διασκεδάζει καὶ τὸν ἐλάχιστον δισταγμὸν, καὶ ὅτι κατὰ ταύτην πρέπει νὰ θεωρηθῇ λελυμένον τὸ ζήτημα, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη οὕτω δι' ἀναστάσεως ὅτι θεωρεῖ τὸ ζήτημα λελυμένον.

Ἐπὶ τούτοις ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλας ὅτι ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Σ. Λογοθετοπούλου ἐξελέχθη ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς Σ. Βλάχος δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας, ἤτοι διὰ ψήφων 44, λαβόντος τοῦ βουλευτοῦ Δ. Ζώτου 43, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ. μ., προσθεὶς ὅτι ἀντικειμένων τῆς

επιούσης θέλει είναι ή έξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πέπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ'.

Τῆς 9 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐκληρώθη πρῶτον ἡ εἰς τὰ τμήματα παραπομπὴ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Εὐστ. Παρίση καὶ Γ. Γουλιμῆ, ἔλαχε δὲ αὕτη εἰς τὸ γ'. τμῆμα.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα ὅτι ἐξελέξαντο κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς κυρίους Α. Βιλαέτην, Ν. Πανουριὰν, Δ. Τσόκρην, Γ. Τσόκρην, Ἰω. Δαμιανόν, Α. Α. Γιουρδὴν καὶ Κ. Προβελέγιον· γραμματεῖς δὲ, τοὺς κυρίους Ἡλ. Δωΐλαν, Α. Χρυσανθόπουλον, Κ. Λυμπερόπουλον, Χ. Κικίδην, Α. Παπαδημητριάδην, Ἐμ. Καραμάνον καὶ Π. Ζάναν· εἰσηγητὰς δὲ ἐπὶ μὲν τῆς ἐκθέσεως τῶν ἀναφορῶν, τοὺς κυρίους Ἰω. Βάγλαν, Ἰω. Εὐγενίδην, Α. Τατοπούλου, Α. Π. Ἰωάννου, Π. Λαζαρὴν, Ν. Μπούκουραν καὶ Γ. Περωτήν· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ ἐξορλήσεως τῶν δημοτικῶν χρεῶν νομοσχεδίου, τοὺς κυρίους Ἡλ. Δωΐλαν, Α. Χρυσανθόπουλον, Ἐμμ. Μελετόπουλον, Σ. Βλάχον, Α. Εὐμολπίδην, Γ. Κάνδυαν καὶ Σ. Κοπανίτσαν· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, τοὺς κυρίους Α. Βιλαέτην, Σ. Στερανόπουλον, Δ. Γ. Φιλάρετον, Φ. Μαῦρον, Ν. Ματθαίου, Δ. Σακελλαριάδην καὶ Κ. Προβελέγιον· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ 6' συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ 1850, τοὺς κυρίους Κ. Δαγρὲν, Εὐστ. Παρίσην, Ν. Σισμάνην, Γ. Κ. Βελῆν, Π. Τσαννετάκην, Σ. Μήτσαν καὶ Κ. Μανέταν· ἐπὶ δὲ τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας συνθήκης, τοὺς κυρίους Ἰω. Σαγρέδον, Κ. Λαμπρινόπουλον, Μ. Σκλομὸν, Α. Χ. Ἀναργύρου, Α. Ῥοΐλον, Α. Γεωργαντᾶν καὶ Κ. Προβελέγιον. Ἐθεώρησαν δὲ

ἅπαντα τὰ τμήματα συζητητέαν τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας περὶ ἀποκλείσεως ἐκ τῶν δημοσίων θέσεων τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλετῶν, ὁμοίως δὲ, ἐκτὸς τοῦ Γ'. καὶ τὴν περὶ συστάσεως ἐφημεριδος πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης.

Ἀκολούθως ἐπὶ τῇ προτάσει τινὸς εἰπόντος, ὅτι πρέπει νὰ προστεθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἐπιτροπὴν καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἐπιτρεπόμενα τέσσαρα μέλη, ὡς ὄντος λίαν σπουδαίου τοῦ ἔργου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τούτων κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἐπρότεινεν ὁ βουλευτὴς Μεσσήνης, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν συζητήσεων πρότασις αὐτοῦ ἐθεωρήθη συζητητέα, καὶ ἐπειδὴ δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ πρότασις αὕτη νόμος, ὥστε νὰ διέλθῃ διὰ τῶν τμημάτων, πρέπει νὰ συστηθῇ ἐπιτροπή τις, ἥτις νὰ εἰσαγάγῃ τὴν πρότασιν εἰς τὴν Βουλήν· ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη, ὅτι ἀρίσται εἰς τὸν πρόεδρον, τὸν ὑποβαλόντα τὴν πρότασιν βουλευτὴν, καὶ τινα ἄλλα μέλη νὰ σκεφθῶσιν ἐπὶ τῆς προτάσεως καὶ φέρωσιν αὐτὴν πρὸς συζήτησιν.

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ 19 ἄρθρον αὐτοῦ, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω.

ΚΕΦ. Δ'.

Ποιναὶ διατάξεις.

«Ἄρθρ. 19. Ὅστις τῶν δημάρχων, δημαρχικῶν καὶ εἰδικῶν παρέδρων ἢ δημοτικῶν συμβούλων, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 15 καὶ 16 ἀναφερομένων καταλόγων, φωραθῇ συντελέσας ἐξ ἀμελείας ἢ ἐν γνώσει διὰ νὰ ὑπεκφύγῃ τις τὰς διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλομένων ποινῶν, θέλει τιμωρεῖσθαι μὲ πρόστιμον τετραπλάσιον τουλάχιστον, ἢ δεκαπλάσιον τὸ πολὺ τῆς ἀξίας τῶν παρὰ τοῦ ἐξαιρεθέντος ὀφειλομένων ἡμερομισθίων.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 20 καὶ παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἐπειδὴ ἐν τῷ ἄρθρ. 17 γίνεται λόγος περὶ ἐργατῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου ποιναὶ θέλουσιν ἐπιβάλλεσθαι καὶ εἰς αὐτούς, νομίζει μεγάλην τὴν ποινὴν τῶν 10 δρ. καὶ προτείνει νὰ περιορισθῇ ὁ ἐλάχιστος ὅρος εἰς δραχ. 5· ἀντελέγχθη ἕτερος, ὅτι ἔθελεν εἶσθαι ὑπερβολικὴ ἡ ποινὴ, ἐὰν ἐπεξέβαλλετο δι' ἁπλῆν ἀμέλειαν· ἀλλ' ἐπειδὴ προτίθεται νὰ τιμωρήσῃ

σῃ τὴν ἀπείθειαν, θεωρεῖ ἀνάλογον τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῶν 10 δραχμῶν.

Παρατηρήσαντος τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι τὸ ἄρθρον ἐπιβάλλει τὰ πρόστιμα οὐχὶ εἰς τοὺς ἐργάτας, ἀλλ' εἰς τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους δι' ἀπείθειαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τῶν ἄρθρων 11 κτλ. ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων, καί τινος ἐρωτήσαντος τίς θέλει ἐπιβάλλει τὰ πρόστιμα ταῦτα, ἀπήντησεν ἕτερος ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς νομοθεσίας μας ἡ ἐπιβολὴ προστίμου προϋποτίθησι πταῖσμα, τὰ δὲ πταίσματα δικάζουσι τὰ εἰρηνοδικεῖα, τὰ ὁποῖα κατὰ συνέπειαν καὶ ἐνταῦθα, ἐπειδὴ περὶ προστίμου ὁ λόγος, θέλουσι δικάζει καὶ ἐπιβάλλει τὰ πρόστιμα, κατηγοροῦντος τοῦ δημοσίου κατηγόρου, καὶ ἀντ' αὐτοῦ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου· ἄλλως, ἂν ἡ Βουλὴ θέλῃ ἄλλην ἀρχήν, ἐπιβάλλουσαν τὰ περὶ ὧν ἐνταῦθα πράκειται πρόστιμα, ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τοῦτο ἐν τῷ νόμῳ, ὡς περίπτωσιν ἐξαιρετικήν.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι θεωρεῖ μὲν ὀρθὴν τὴν τοῦ προαγορεύσαντος ἰδέαν, ἀλλ' ἀνεφάρμοστον, διότι τότε διὰ πᾶσαν περίστασιν ἠθέλομεν καταφεύγει εἰς τὰ πταισματοδικεῖα, καὶ παρεμβάλλει τοιουτοτρόπως μυρία εἰς τὴν τοῦ ἔργου πρόοδον προσκόμματα, γνωμοδοτεῖ νὰ γίνῃ χρῆσις ἐνταῦθα τῆς λέξεως «πειθαρχικὰ πρόστιμα» ἅτινα ἐπιβάλλει πάντοτε ἡ προϊσταμένη ἀρχή, παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι τὸ συζητούμενον ἀντικείμενον σπουδαῖον ὄν, χρήζει πολλῆς προσοχῆς, ὁ δὲ νομοθέτης φρονίμως ἐπέβαλε ποινὰς εἰς τοὺς ἀπειθεῖς ὑπαλλήλους, δυναμένους πολλάκις νὰ παραβλάψωσιν οὐσιωδῶς τὰ τοῦ δήμου συμφέροντα ἕνεκα τῆς ἀπειθοῦς διαγωγῆς των· ἐπειδὴ ὅμως ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ προκύψῃ ζημία τις οὐχὶ ἐκ κακῆς τοῦ ὑπαλλήλου προθέσεως, ἀλλ' ἐκ περιστάσεων ὅλως ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς των, καὶ τότε νὰ πάθῃ ἀδίκως ὁ κατηγορούμενος, ἔπρεπεν ὁ ὑπάλληλος οὗτος νὰ περιστοιχισθῇ καὶ ἀπὸ ἐγγυήσεις περὶ τῆς δικαίας ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς, καὶ τοιαύτας ἐγγυήσεις εὑρίσκομεν μάλιστα εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· αὐτὰ λοιπὸν ἐννοεῖ βεβαίως καὶ ἐνταῦθα ὁ νομοθέτης, καθόσον καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ φορολογικοῦ νόμου ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ τοιοῦτον διὰ νομολογίας, ἐπιτρέψασα νὰ δικάζωνται ὑπὸ τακτικῶν δικαστηρίων καὶ οἱ διὰ πταίσματα κατηγορούμενοι ἐπὶ τῶν προσόδων ὑπάλληλοι, χωρὶς μάλιστα ἀδείας τῆς προϊμένης ἀρχῆς. Δὲν δυνάμεθα δὲ κατὰ τὴν πρότασίν τινος τῶν προαγορευσάντων νὰ ὀνομάσωμεν τὰ πρόστιμα ταῦτα πειθαρχικά, διότι τὸ ἄρθρον 19 ἐπιβάλλει τὰς ποινὰς αὐτὰς διὰ

πταίσματα ἐξ ἀμελείας καὶ ἐν γνώσει γενόμενα. Ἔπειτα τίς ἄλλος παρὰ τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδιος νὰ ἐκτιμήσῃ ἐπιτυχέστερον τὸ πταῖσμα, ἂν ἐξ ἀμελείας ἢ ἐν γνώσει ἐγένετο; Παραδέχεται λοιπὸν ὡς ἁρμόδιον πρόσωπον εἰς τὴν ἐκδίκασιν καὶ ἐπιβολὴν τοῦ προστίμου τὸν εἰρηνοδίκην, ἢ τὰ πλημμελειοδικεῖα κατὰ τὸ ποσὸν τῆς προσγεννηθείσης ζημίας, ὡς γίνεται καὶ εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς ἄλλας ὑποθέσεις.

Ἀντέκρουσεν ἕτερος τὸν προαγορεύσαντα εἰπών, ὅτι προκειμένου ἐνταῦθα περὶ παραπτωμάτων περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, θεωρεῖ ἄδικον νὰ καταζῶμεν αὐτὰ ἐν τοῖς πταίσμασι, καὶ τὰ παραπέμψωμεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, διὸ προτείνει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πταίσματα πειθαρχικά, τιμωρούμενα ὑπὸ τῆς ἀμέσου προϊσταμένης ἀρχῆς.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ πάντῃ περιττὸν τὸ προκείμενον ἄρθρον, διότι οἱ ὑπάρχοντες περὶ δημοτικῶν συμβουλίων καὶ περὶ συνόδων νόμοι διαλαμβάνουσι περὶ τῶν εἰς τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους ἐπιβαλλομένων ποινῶν ἕνεκα ἀπειθείας ἢ ἀμελείας, καὶ ἐπομένως ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἄρθρου 20, θέλομεν ἀμφιβάλλει εἰς πολλὰς περιστάσεις τίνα τῶν δύω νόμων ὀφείλομεν νὰ ἐφαρμόσωμεν.

Ἄλλος τις ἐπανέλαβεν, ὅτι κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους, ὁσάκις περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου πραγματεύονται δύο νόμοι, ὁ μὲν τούτων γενικώτερον, ὁ δὲ εἰδικώτερον, ὁ εἰδικὸς νόμος ὑπερισχύει, καὶ ἂν ὁ γενικὸς ἦναι μεταγενέστερος τοῦ εἰδικοῦ, ἐκτὸς ἂν ῥητῶς κατηργήθη ὁ δεύτερος· ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος προταθεῖσα ἀμφιβολία.

Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ θεωρήσωμεν, ὡς τινες εἶπον, τὰ προκείμενα πταίσματα ὡς πειθαρχικὰ παραπτώματα, διότι δι' αὐτὰ ὁ νόμος προσδιορίζει καὶ τὸ ποσὸν τοῦ προστίμου, ἀλλ' ἐνταῦθα οὐδαμῶς προσδιορίζεται τὸ πρόστιμον, τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται πολλάκις νὰ ἦναι καὶ μέγα· ἀφοῦ δὲ προχθὲς παρεδέχθημεν νὰ ἐκδικάζωνται αἱ ἁπλούστεραι ὑποθέσεις ὑπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, πολὺ μᾶλλον ὀφείλομεν νὰ προστιμήσωμεν αὐτὰ, προκειμένου περὶ ἐπιβολῆς ποινῶν.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ προκείμενον 20 ἄρθρον καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 21 δι' εἰδικῆς ἑκάτερον ἀναστάσεως, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχουσι δ' οὕτως.

«Ἄρθρ. 20. Εἰς τοὺς ἀπειθοῦντας νὰ ἐκτελέσωσι τὰ εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν ἄρθρων 11, 12, 15, 16 καὶ 17 τοῦ παρόντος νόμου

ἀνατιθέμενα καθήκοντα ἐπιβάλλεται πρόστιμον δέκα μέχρις ἑκατὸν δραχμῶν.

Ἄρθρ. 21. Τὰ ἐκ τῶν προστίμων εἰσπραττόμενα, λογιζόμενα εἰς ὄφελος τῆς ὁδοποιΐας, δαπανῶνται πρὸς καλλωπισμὸν τῆς ὁδοῦ, δηλ. εἰς κατασκευὴν βρύσεων, φρεάτων κτλ.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρ. 22, παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 23 πρὸς συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν ἐπιβάλλονται διόδια, διὰ νὰ μὴ κατασπαταλῶνται ταῦτα εἰς ἄλλας δαπάνας, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου «ὅταν τὰ ἐκ τῶν διοδίων προερχόμενα χρήματα δὲν ἐξαρκῶσιν.» Ἀλλ' εἰπόντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι καὶ ἄνευ τῆς προσθήκης αὐτῆς, τοῦτο ἐννοεῖ τὸ ἄρθρον, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

ΚΕΦ. Ε.

Περὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν.

«Ἄρθρ. 22. Ἡ συντήρησις τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν γίνεται δαπάνῃ τοῦ δημοτίου, τῶν δὲ ἐπαρχιακῶν δαπάνῃ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν δήμων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται, τῶν δὲ δημοτικῶν, δαπάνῃ τῶν δήμων εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουσιν.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 23, καὶ τινων προτεινάντων νὰ προστεθῶσιν ἐν τῷ § γ'. τοῦ ἄρθρου καὶ ἄλλαι τινες ἐξαιρέσεις, ἐπαρουσίασέ τις ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίαν, καὶ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 23 κατὰ τὴν τροπολογίαν ταύτην, ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 23 Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ διοδίων ἐπὶ τῶν κατασκευασμένων ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν· τὸ πληρονόμενον δικαίωμα διοδίων δὲν θέλει εἶσθαι μεῖζον τοῦ ἑνὸς λεπτοῦ ἐπὶ ἕκαστον στάδιον καὶ ἐπὶ ἑκάστου τοὐλάχιστον ἵππασιαν ὑποζυγίου, καὶ παντὸς εἴδους φορτηγοῦ ζώου.

Τὰ διόδια ἐνοικιάζονται κατὰ τριετίαν, ἐν ἀπολύτῳ δ' ἀνάγκῃ εἰσπράττονται εἰς ὄφελος τοῦ μὲν δημοσίου, προκειμένου λόγου περὶ διοδίων ἐπιβληθέντων ἐπὶ ἐθνικῆς ὁδοῦ· τῶν δὲ ἐπαρχιῶν προκειμένου περὶ ἐπαρχιακῆς· ἡ ἐπιβολὴ καὶ εἴσπραξις τῶν διοδίων ἐντὸς τῶν προκειμένων ὅρων καὶ ἐπὶ ἑκάστης ὁδοῦ κανονίζεται διὰ Β. διατάγματος.

Τῆς πληρωμῆς τῶν διοδίων ἐξαιροῦνται οἱ ἵπποι τῆς αὐλῆς, τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ ἱππικοῦ τῶν ζευγιτῶν, τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὅταν

οὗτοι μεταβαίνωσι χάριν ὑπηρεσίας, καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν, ὅταν οὗτοι μεταβαίνωσι πρὸς καλλιέργειαν τῶν κτημάτων αὐτῶν, συγκαμιδὴν τῶν προϊόντων καὶ μεταφορὰν τῶν φόρων των.»

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 24, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

Ἀκροτελεύτιοι ὁρισμοί.

«Ἄρθρ. 24. Ἡ πρόσκτησις τῶν ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν προσλαμβανομένων γαιῶν θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου· ἡ δὲ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν, ἐὰν μὲν αὗται εἶσιν ἐθνικαί, θέλουν παραχωρεῖσθαι δωρεάν, ἐὰν δὲ ἰδιωτικαί, ἡ πρόσκτησις αὐτῶν θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τῶν ἁρμοδίων ἐπαρχιῶν ἢ δήμων.»

Ἐνταῦθα διαδεχθέντος τὸν πρόεδρον τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἀνεγνώσθη τὸ 25 ἄρθρον, καὶ παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἐπειδὴ ἐνδέχεται ὁ νομάρχης νὰ διατάξῃ τὴν ἐμφύτευσιν ὀπωροφόρων δένδρων, δίκαιον εἶναι ὁ καρπὸς αὐτῶν ν' ἀνήκῃ εἰς τὸν φυτεύσαντα, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 25. Ὅλοι οἱ παρόδιοι ἰδιοκτῆται ὀφείλουν, προσκλήσει τοῦ νομάρχου, νὰ φυτεύσωσι δένδρα καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ· αἱ οὕτω σχηματιζόμεναι δενδροστοιχίαι θέλουν ἀπέχει κατὰ ἓν μέτρον τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τῶν τάφρων. Ὁ νομάρχης, ἐν τῇ περὶ δενδροφυτείας διατάξει αὐτοῦ, θέλει προσδιορίζει τὰ εἴδη τῶν ἐμφυτευθησομένων δένδρων καὶ τὴν ἀπ' ἀλλήλων αὐτῶν ἀπόστασιν.

Ἐν περιπτώσει ἀμελείας τῶν παροδίων ἰδιοκτητῶν τοῦ νὰ ἐνεργῶσι τὰς εἰς βάρος αὐτῶν δενδροφυτείας, θέλει ἐνεργεῖ αὐτὰς ὁ νομάρχης, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται σιμὰ τῆς εἰς τὸ δημόσιον ἀποδόσεως τῶν πρὸς τοῦτο γινομένων δαπανῶν, θέλουν πληρώσει, λόγῳ προστίμου, ἀνὰ μίαν δραχμὴν δι' ἕκαστον δένδρον ἀντ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου φυτευθέν.»

Ἀναγνωσθὲν τέλος καὶ τὸ ἄρθρον 26, τὸ ὁποῖον, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

«Ἄρθρ. 26. Οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν οἰκοδομοῦντες παρόδιοι ἰδιοκτῆται ὀφείλουν νὰ ἐγείρωσι τοὺς μὲν περιβόλους δύω μέτρα μακρὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τῶν τάφρων, τὰς δὲ οἰκοδομὰς, τρία παραλλήλως τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ.

Οἱ ἐναντίον τῶν ὅρων τούτων ἐγειρόμενοι περίβολοι καὶ οἰκοδομαὶ θέλουν κατεδαφίζεσθαι δαπάνῃ τοῦ ἰδιοκτήτου.»

Γενομένης ἔπειτα ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Παπαδημητριάδου καὶ Εὐστ. Οἰκονομοπούλου, συνήχθη κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75, ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α'.

Κατάταξις καὶ χαρακτηρισμὸς τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρ. 1. Αἱ ὁδοὶ τοῦ Βασιλείου διαιροῦνται εἰς ἐθνικὰς, ἐπαρχιακὰς καὶ δημοτικάς.

Ἄρθρ. 2. Ἐθνικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτευούσας τῶν ἐπαρχιῶν ἢ πρὸς ἀλλήλας, ἢ μὲ λιμένα τινα τοῦ Βασιλείου ἢ μὲ πόλιν τινα σημαντικὴν τοῦ ὁμόρου κράτους. Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται διὰ νόμου.

Ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτευούσας τῶν δήμων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἢ ἄλλων διαφόρων μεταξύ των ἢ μὲ ἐθνικήν τινα ὁδὸν ἢ μὲ λιμένα τινα, προκειμένου περὶ ἐπαρχιακοῦ συμφέροντος. Τὰς ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς χαρακτηρίζει τὸ ἁρμόδιον ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἔγκρισις λαμβάνει χώραν διὰ Βασ. διατάγματος ἐντὸς τριῶν μηνῶν τὸ πολὺ, ἀφ' ἧς ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου. Ἡ κατασκευὴ ἐπαρχιακῆς τινος ὁδοῦ διερχομένης διὰ πολλῶν ἐπαρχιῶν καθίσταται ὑποχρεωτικὴ εἰς ὅλας, ἅμα παραδεχθῇ ὑπὸ τῶν πλειοτέρων ἐπαρχιακῶν συμβουλίων· ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἀποφασίζει ἡ Κυβέρνησις.

Δημοτικαὶ ὁδοὶ καθιστάμεναι πρὸς χρῆσιν ἑνὸς δήμου εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰ χωρία αὐτῶν μεταξύ των ἢ μὲ τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, ἢ μὲ ἐθνικὴν, ἢ ἐπαρχιακήν τινα ὁδὸν, ἢ μὲ ἄλλα τινὰ καταστήματα κείμενα ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου καὶ ἀφορῶντα τοπικὰ ἢ δημοτικὰ συμφέροντα.

Αἱ δημοτικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δημοτικῶν συμβουλίων, ὁ δὲ νομάρχης ἐπιτρέπει τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἐντὸς δύω μηνῶν τὸ πολὺ, ἀφ' ἧς τῷ ὑποβληθῶσιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρ. 3. Ἡ κατασκευὴ τῶν οὕτω χαρακτηριζομένων ἐθνικῶν,

ἐπαρχιακῶν ἢ δημοτικῶν ὁδῶν, καθίσταται ὑποχρεωτικὴ εἰς τὸ δημόσιον, τὰς ἐπαρχίας καὶ τοὺς δήμους, ἐφ' ὅσον εἰς ἕκαστον ἀνήκει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ κατασκευῆς τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρ. 4. Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ θέλουν κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τοῦ δημοσίου καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν αὐταὶ θέλουν διέρχεσθαι.

Ἄρθρ. 5. Ἡ περὶ κατασκευῆς ἐθνικῆς τινος ὁδοῦ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως θέλει προηγουμένως κοινοποιεῖσθαι πρὸς τὰ ἁρμόδια ἐπαρχιακὰ συμβούλια, εἰς τὰ ὁποῖα θέλουν γνωστοποιεῖσθαι συνάμα καὶ αἱ πόλεις, κῶμαι, καὶ τὰ χωρία, δι' ὧν αὐτὴ θέλει διέρχεσθαι. Τὰ δὲ ἐπαρχιακὰ συμβούλια γνωμοδοτοῦσι περὶ τῆς καταλληλότητος τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ, δι' ἐκθέσεως ἠτιολογημένης.

Ἄρθρ. 6. Ἡ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν δαπάνη διαιρεῖται εἰς δαπάνην ἀντὶ τῶν κυρίως τεχνικῶν ἐργασιῶν, καὶ εἰς δαπάνην ἀντὶ τῶν ἁπλῶν ἐργασιῶν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ὑπολογίζεται εἰς χρήματα, καὶ γίνεται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου· ἡ δὲ δευτέρα ὑπολογίζεται εἰς ἡμερομίσθια εἰς βάρος τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν αὐταὶ διέρχονται.

Ἄρθρ. 7. Ἐργασίαι τεχνικαὶ καὶ δαπάναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ἰδίως εἶναι·

α'.) Πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν σχεδιογράφησιν τῆς ὁδοῦ τεχνικαὶ ἐργασίαι.

β'.) Ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν, ὑγετῶν, τοίχων καὶ λιθοστρωμάτων, καὶ τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὁδοῦ ξηροτοίχων.

γ'.) Ἡ θραῦσις τῶν ἀπαντωμένων βράχων.

δ'.) Ἡ δι' ἁμαξῶν μετακόμισις τῶν πρὸς θεμελίωσιν καὶ διάστρωσιν τῆς ὁδοῦ λίθων, λιανολίθων καὶ ἄμμου.

ε'.) Ἡ σταδιροθεσία.

ς'.) Ἡ προμήθεια καὶ ἐπισκευὴ τῶν ἐργαλείων.

ζ'.) Ἡ ἀναγκαιοῦσα δαπάνη διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ λοιπὰ ἔξοδα τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν καὶ ἐπιστατῶν.

Ἐργασίαι ἁπλαὶ εἰς βάρος τῶν δήμων ἰδίως εἶναι·

η'.) Ἡ ἀνόρυξις τῶν τάφρων, ὅταν αὐτὴ δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ διὰ τῆς ἀξίνης καὶ τοῦ πτύου.

θ'.) Ἡ θεμελίωσις καὶ ἰσοπέδωσις τῆς ὁδοῦ.

ι'.) Τὰ ἐκχώματα καὶ ἐπιχώματα.

(ά.) Ἡ διὰ μονοτρόχου μετακόμισις τῶν λιανολίθων, τῆς ἅμμου κτλ.

(β΄.) Ἡ θραῦσις τῶν λίθων πρὸς μετασχηματισμὸν αὐτῶν εἰς λιανολίθους, ὅπου δὲν εὑρίσκονται φυσικῶς τοιοῦτοι.

(γ΄.) Ἡ διάστρωσις καὶ καταπίεσις αὐτῶν.

Ἄρθρ. 8. Ἐκ τῶν πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν καὶ δαπανῶν, αἱ μὲν ἐν τοῖς παραγράφοις ά. καὶ ζ΄. τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερόμεναι εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι, εἰς βάρος τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν ἡ ὁδὸς διέρχεται, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἐργασιῶν τῶν ὁδῶν τούτων ἡμερομίσθια εἶναι εἰς βάρος τῶν δήμων, δι' ὧν διέρχονται, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ των.

Ἄρθρ. 9. Ἡ κατασκευὴ τῶν δημοτικῶν ὁδῶν εἶναι εἰς βάρος τῶν δήμων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ § ά. τεχνικῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς ἐν τῷ § γ΄. τοῦ ἄρθρ. 7 μισθοδοσίας καὶ λοιπῶν ἐξόδων τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν, τῶν ὁποίων τὴν δαπάνην ἀναδέχεται ἡ Κυβέρνησις.

Ἄρθρ. 10. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τῶν προηγουμένων ἄρθρων ἀνατεθεισῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ δήμους τεχνικῶν ἐργασιῶν ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ ἐκτάκτων φόρων, τοὺς ὁποίους θέλων ψηφίσει τὰ δημοτικὰ καὶ ἐπαρχιακὰ συμβούλια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συντασσομένων ὑπολογισμῶν.

Ἄρθρ. 11. Τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν διέρχεται ἐθνικὴ ἢ ἐπαρχιακὴ ὁδός, ὀφείλουν νὰ διανέμωσι τὰ εἰς βάρος αὐτῶν ἡμερομίσθια εἰς τοὺς δήμους, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Ἐὰν δὲ δι' οἱονδήποτε κώλυμα τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια δὲν ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν ταύτην, καὶ τοῦτο ὑποβληθείσης ἐγκαίρως εἰς αὐτὰ τῆς περὶ τούτου προτάσεως θέλει ἐνεργεῖ αὐτὴν ὁ ἀριμόδιος νομάρχης. Προκειμένου δὲ περὶ κατασκευῆς δημοτικῆς ὁδοῦ, ἡ διανομὴ τῶν ἡμερομισθίων θέλει ἐνεργεῖσθαι παρὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων· τούτων δὲ διαφωνούντων, παρὰ τοῦ ἀριμοδίου ἐπάρχου.

Ἄρθρ. 12. Οἱ ἰδιοκτῆται ἐκτεταμένων κτημάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἢ παρὰ τοῖς ὁποίοις διέρχεται ἐθνικὴ, ἐπαρχιακὴ ἢ δημοτικὴ ὁδός, συνεισφέρουσιν εἰς ἅπαξ εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς ἀναλόγως τῆς προσγινομένης εἰς αὐτοὺς ὠφελείας· τὴν δὲ ἀναλογίαν ταύτην κανονίζει εἰς χρήματα τὸ ἀριμόδιον δημοτικὸν συμβούλιον, προσθετομένου εἰς αὐτὸ καὶ ἴσου ἀριθμοῦ τῶν μάλλον φορολογουμένων δημοτῶν.

Ἄρθρ. 13. Αἱ ἀποφάσεις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων κοινοποιοῦνται πάντα πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἰδιοκτήτας. Δύνανται δὲ νὰ ἐκκαλέσωσιν αὐτὰς ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ κτῆμα, καὶ τὸ ὁποῖον δικάζει αὐτὰς ὡς κατεπειγούσας. Ἡ ἔφεσις δὲν ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν, ὡς δὲ ἀποφάσεις τοῦ πρωτοδικείου εἰσὶν ὁριστικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι· ὅλα δὲ τὰ ἔγγραφα γράφονται εἰς ἁπλοῦν χάρτην.

ΚΕΦ. Γ΄.

Περὶ προσωπικῆς ἐργασίας.

Ἄρθρ. 14. Πᾶς δημότης καὶ κάτοικος μὴ ἐγγεγραμμένος εἰς δῆμόν τινα τοῦ Κράτους καὶ ἔχων ἡλικίαν 18 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα, ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν ὁδοποιΐαν ἐν γένει ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας τὸ πολὺ κατ' ἔτος.

Ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης·

ά. Οἱ ἱερεῖς, οἱ δήμαρχοι, οἱ δημαρχικοὶ καὶ εἰδικοὶ πάρεδροι ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα μόνον αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἰδιοκτησίας καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

β΄. Οἱ ὑπάλληλοι τῶν ξένων Δυνάμεων.

γ΄. Οἱ ξένοι ὑπήκοοι, οἱ μὴ ἀποκατασταθέντες, ἀλλ' ἁπλῶς παρεπίδημοι.

δ΄. Ἡ φρουρά.

Ἄρθρ. 15. Οἱ δήμαρχοι μετὰ τῶν δημαρχικῶν καὶ εἰδικῶν παρέδρων καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου συντάττουσι τὸν ὁριστικὸν κατάλογον ὅλων τῶν εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ὑποκειμένων κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, λαμβάνοντες ὡς βάσιν τούς τε στρατολογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς διὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς καὶ δημοτικὰς ἐκλογὰς συνταχθέντας, καὶ συμπληροῦντες αὐτοὺς διὰ τῆς προσθήκης ἐκείνων, οἵτινες ὑποκείμενοι εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν, δὲν ἐμπεριέχονται εἰς τοὺς προκειμένους καταλόγους.

Ἄρθρ. 16. Οἱ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένοι διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις ἀναλόγως τῆς χρηματικῆς ἢ κτηματικῆς αὐτῶν καταστάσεως. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τάξις ἐπιβαρύνεται μὲ 12 ἡμερῶν προσωπικὴν ἐργασίαν, ἡ δὲ δευτέρα μὲ 9, ἡ δὲ τρίτη μὲ 6.

Τὴν κατάταξιν ταύτην ἐνεργοῦσιν ὁριστικῶς τὰ δημοτικὰ

συμβούλια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φορολογικῶν καταλόγων καὶ ἄλλων πληροφοριῶν.

Ἄρθρ. 17. Ἡ ἐργασία χορηγεῖται ἢ προσωπικῶς ἢ διὰ χρημάτων, κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὀφείλοντος αὐτήν. Ἐὰν δ' ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας δὲν ἀποφανθῇ περὶ τούτου, ὑποχρεοῦται ὁριστικῶς εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων. Τὸ ἀντίτιμον τοῦτο κανονίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς παρὰ τοῦ δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ πρωτεύοντος δήμου τῆς ἐπαρχίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καθεστώσης τιμῆς τῶν ἡμερομισθίων.

Οἱ προσωπικῶς ἐργαζόμενοι θέλουν ἐκτελεῖ τὴν εἰς τὰ παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενα ἡμεροκάματα ἀντισταθμοῦσαν ἐργασίαν· ἐπομένως ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ὁδοποιΐας μηχανικὸν νὰ τοῖς ἐπιβάλλῃ ἐργατάξια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ ὑπολογισμῷ διαλαμβανομένων ἐκτιμήσεων.

Ἄρθρ. 18. Ὁ μὴ ἐμφανιζόμενος εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν τῆς ἐργασίας ἀποπέμπεται, ὁ δ' ἐπὶ τῆς ὁδοποιΐας μηχανικὸς προσδιορίζει εἰς αὐτὸν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὀφείλει ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἐργασίαν του· ἐὰν δὲ καὶ αὖθις δὲν ἐμφανισθῇ ἐγκαίρως, ὑποχρεοῦται ἄνευ ἀναβολῆς ν' ἀποτίσῃ τὸ ἀντίτιμον τῶν ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων.

ΚΕΦ. Δ'.

Ποινικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 19. Ὅστις τῶν δημάρχων, δημαρχικῶν καὶ εἰδικῶν παρέδρων ἢ δημοτικῶν συμβούλων, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 15 καὶ 16 ἀναφερομένων καταλόγων φωραθῇ συντελέσας ἐξ ἀμελείας ἢ ἐν γνώσει διὰ νὰ ὑπεκφύγῃ τις τὰς διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλομένων ποινῶν, θέλει τιμωρεῖσθαι μὲ πρόστιμον τετραπλάσιον τοὐλάχιστον ἢ δεκαπλάσιον τὸ πολὺ τῆς ἀξίας τῶν παρὰ τοῦ ἐξαιρεθέντος ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων.

Ἄρθρ. 20. Εἰς τοὺς ἀπειθοῦντας νὰ ἐκτελέσωσι τὰ εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν ἄρθρων 11, 12, 15, 16 καὶ 17 τοῦ παρόντος νόμου ἀνατιθέμενα καθήκοντα ἐπιβάλλεται πρόστιμον δέκα μέχρις ἑκατὸν δραχμῶν.

Ἄρθρ. 21. Τὰ ἐκ τῶν προστίμων εἰσπραττόμενα, λογιζόμενα εἰς ὄφελος τῆς ὁδοποιΐας, δαπανῶνται πρὸς καλλωπισμὸν τῆς ὁδοῦ, δηλ. εἰς κατασκευὴν βράσεων, ῥειάτρων κτλ.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρ. 22. Ἡ συντήρησις τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν γίνεται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, τῶν δὲ ἐπαρχιακῶν, δαπάνῃ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν δήμων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται, τῶν δὲ δημοτικῶν, δαπάνῃ τῶν δήμων εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουσιν.

Ἄρθρ. 23. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ διοδίων ἐπὶ τῶν κατεσκευασμένων ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν· τὸ πληρονόμενον δικαίωμα διοδίων δὲν θέλει εἶσθαι μεῖζον τοῦ ἑνὸς λεπτοῦ ἐπὶ ἑκαστον στάδιον καὶ ἐπὶ ἑκάστου τοῦ εἰς ἱππασίαν ὑποζυγίου καὶ παντὸς εἴδους φορτηγοῦ ζώου.

Τὰ διόδια ἐνοικιάζονται κατὰ τριετίαν· ἐν ἀπολύτῳ δ' ἀνάγκῃ εἰσπράττονται εἰς ὄφελος τοῦ μὲν δημοσίου, προκειμένου λόγου περὶ διοδίων ἐπιβληθέντων ἐπὶ *ἐθνικῆς ὁδοῦ*, τῶν δὲ ἐπαρχιῶν, προκειμένου περὶ *ἐπαρχιακῆς*. Ἡ ἐπιβολὴ καὶ εἴσπραξις τῶν διοδίων ἐντὸς τῶν προκειμένων ὅρων καὶ ἐπὶ ἑκάστης ὁδοῦ κανονίζεται διὰ Β. διατάγματος.

Τῆς πληρωμῆς τῶν διοδίων ἐξαιροῦνται οἱ ἵπποι τῆς Αὐλῆς, τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ ἱππικοῦ, τῶν ζευγιτῶν, τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὅταν οὗτοι μεταβαίνωσι χάριν ὑπηρεσίας, καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν, ὅταν οὗτοι μεταβαίνωσιν πρὸς καλλιέργειαν τῶν κτημάτων αὐτῶν, συγκομιδὴν τῶν προϊόντων καὶ μεταφορὰν τῶν φόρων των.

Λεπτομερειακοὶ ὁρισμοί.

Ἄρθρ. 24. Ἡ πρόσκτησις τῶν ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν προσλαμβανομένων γαιῶν θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου· ἡ δὲ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν, ἐὰν μὲν αὗται εἶσιν ἐθνικαί, θέλουν παραχωρεῖσθαι δωρεάν, ἐὰν δὲ ἰδιωτικαί, ἡ πρόσκτησις αὐτῶν θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τῶν ἀρμοδίων ἐπαρχιῶν ἢ δήμων.

Ἄρθρ. 25. Ὅλοι οἱ παρόδιοι ἰδιοκτῆται ὀφείλουν, προσκλήσει τοῦ νομάρχου, νὰ φυτεύσωσι δένδρα καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ· αἱ οὕτω σχηματιζόμεναι δενδροστοιχίαι θέλουν ἀπέχει καθ' ἓν μέτρον τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τῶν τάφρων. Ὁ νομάρχης, ἐν τῇ περὶ δενδροφυτείας διατάξει αὐτοῦ, θέλει προσδιορίζει τὰ εἴδη τῶν ἐμφυτευθησομένων δένδρων καὶ τὴν ἀπ' ἀλλήλων αὐτῶν ἀπόστασιν.

Ἐν περιπτώσει ἀμελείας τῶν παροδίων ἰδιοκτητῶν τοῦ νὰ ἐνεργῶσι τὰς εἰς βάρος αὐτῶν δενδροφυτείας, θέλει ἐνεργεῖ αὐτὰς ὁ νομάρχης, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται σιμὰ τῆς εἰς τὸ δημόσιον ἀποδόσεως τῶν πρὸς τοῦτο γινομένων δαπανῶν, θέλουν πληρώσει, λόγῳ προστίμου, ἀνὰ μίαν δραχμὴν δι' ἕκαστον δένδρον ἀντ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου φυτευθέν.

Ἄρθρ. 26. Οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν οἰκοδομοῦντες παρόδιοι ἰδιοκτῆται ὀφείλουν νὰ ἐγείρωσι τοὺς μὲν περιβόλους δύο μέτρα μακρὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τῶν τάφρων, τὰς δὲ οἰκοδομὰς τρία παραλλήλως τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ.

Οἱ ἐναντίον τῶν ὅρων τούτων ἐγειρόμενοι περίβολοι καὶ οἰκοδομαὶ θέλουν κατεδαφίζεσθαι δαπάνῃ τοῦ ἰδιοκτήτου.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινὸς	. . . .	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος	Ν.	Ἐλευθ. Καλογερᾶς	. . . Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	. . Ν.	Ἰω. Εὐγενίδης	. . . . . Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . . .	Ἀνδρέας Πέπας	. . . .
Πέτρος Καμπάνης	. . . .	Σταμάτιος Μήτσας	. . . Ν.
Δημήτριος Τσάκρης	. . . Ν.	Γεώργιος Βελῆς	. . . . Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . Ν.	Δημήτριος Ζῶτος	. . . . Ν.
Γεώργιος Τσόκρης	. . . Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	. Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος	. . . Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	. . .
Σταῦρος Βλάχος	. . . . .	Λύσανδρος Βιλαέτης	. . .
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. . Ν.	Στέρ. Στεφανόπουλος	. . Ν.
Ἀνδρέας Ἴτσκος	. . . . .	Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. . .	Σπῦρος Μίλιος	. . . .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας	. . . Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς	. . .	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	.
Θεόδωρος Γρίβας	. . . Ν.	Γεώργιος Περωτὴς	. . . Ν.
Σταῦρος Γρίβας	. . . Ν.	Κωνσταντίνος Νταγρὲς	. . Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	. . Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	. . . Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	. . . Ν.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. Ν.
Π. Τσαννετάκης	. . . .	Βελ. Νικολαΐδης	. . . Ν.
Βασίλ. Σκαλτσούδημος	. . Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης	. . .

Νικόλαος Μπούκουρας	. . Ν.	Γρηγορ. Πατριαρχέας	. . Ν.
Λάμπρος Ροϊλὸς	. . . . Ν.	Στ. Καπετανάκης	. Ν.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	. Ν.	Δημητ. Πικουλάκης	. . . .
Νικόλαος Δελιγιάννης	. .	Χαράλ. Χριστόπουλος	. . Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. . Ν.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. . .
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	.	Νικόλαος Μοσχούλας	. . Ν.
Γ. Παπασπυρόπουλος	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	. . . .
Ἐμμ. Καραμάνος	. . . . Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	. . . . Ν.
Νικόλαος Ματθαίου	. . . Ν.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	. Ν.
Ἀναγ. Κοντάκης	. . . . Ν.	Σπυρίδων Λογοθετόπουλος	. .
Ἐμμ. Μελετόπουλος	. . . Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	. Ν.
Σ. Κοπανίτσας	. . . . Ν.	Δημήτριος Κουμανιώτης	. Ν.
Ἀν. Κορφιωτάκης	. . . Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	. . .
Στάμος Μαυροδῆμος	. .	Παν. Πατρινός	. . . .
Λάμπρος Εὐμολπίδης	. Ν.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	. Ν.
Ἠλίας Δωΐλας	. . . . . Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	.
Θεόδωρος Πετρινός	. . . .	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	. Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας	. . Ν.	Κωνστ. Δαρειώτης	. . .
Παναγιώτης Βάρδογλης	. .	Ἰω. Γεωργάρας	. . . . Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	. Ν.	Γ. Νικολάου	. . . . . Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος	. . . Ν.	Δημήτριος Χρηστίδης	. .
Νικόλαος Μπούτουνας	. . Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . . Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	. Ν.	Ζαννῆς Μαραγκὸς	. . . Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς	. . . Ν.	Μιχαὴλ Σολομὸς	. . . Ν.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης		Εὐστράτιος Παρίσης	. . Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	. .	Ἰωάννης Σαγρίδος	. . . Ν.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	.	Δημήτριος Δρόσος	. . . Ν.
Κωνστ. Προβιλέγιος	. . .	Δημ. Πολυχρονόπουλος	. Ν.
Ἐμ. Μοδινὸς	. . . . . Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	. Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος	. .	Ἀναγ. Παπατσώρης	. . . Ν.
Γεώργιος Κάνδυας	. . . Ν.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	. . .
Φραγκίσκος Μαῦρος	. . . Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. . .
Ἰωάννης Φαρμάκης	. . . Ν.	Ἰωάννης Δαμιανὸς	. . .
Α. Παπαδημητριάδης	. . Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	. . .
Ν. Σιπιάνης	. . . . . Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	. . .
Κωνστ. Ἀξελὸς	. . . .	Δημήτριος Μητσάκης	. .
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. . Ν.
Νικολ. Πιεράκος	. . . .	Χρῆστος Κικίδης	. . . Ν.

Ἀναγγείλας ἔπειτα ὁ πρόεδρος ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΙΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πέπας.
Ἀνάργ. Α. Χ. Ἀναργύρου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΖ'.

Τῆς 12 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Κατὰ πρῶτον παρετηρήσέ τις, ὅτι τὸ περὶ πιστώσεων ἀντικείμενον εἶναι πολλῆς προσοχῆς καὶ ἐργασίας ἔπαξιον, διότι αἱ πιστώσεις μὴ οὖσαι μονοειδεῖς, ἀλλ' ἐκ διαφόρων αἰτιῶν πηγάζουσαι, καὶ εἰς λόγους στηριζόνται διαφόρους· διὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῶσι πρὸς ἐπεξεργασίαν αὐτῶν ὑπ' ὄψιν οἱ ἀντιστοιχοῦντες προϋπολογισμοί, τὰ διατάγματα καὶ λπ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔλαβε κατ' ἀρχὰς τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο μέτρα, διότι περὶ μικρᾶς ἐπρόκειτο τότε ποσότητος· ἐπειδὴ ὅμως διὰ τῶν μέχρι τοῦδε πιστώσεων, ἡ αἰτουμένη ποσότης ἀναβαίνει εἰς 600 000 δραχμ. καὶ ἐνδέχεται ν' αὐξηθῇ ἔτι, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ ἐπιτροπή τις τετραμελὴς, ἥτις νὰ λάβῃ μέρος ἐφ' ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε πιστώσεων, ἢ νὰ προστεθῇ κἂν ἐφ' ἑκάστης τούτων ἡ παρὰ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζομένη προσθήκη τεσσάρων μελῶν.

Ἀντείπε πρὸς ταῦτα ὁ πρόεδρος, ὅτι καθ' ἃ τὸ 66 ἄρθρ. τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζει, εἰς πᾶσαν ἐπιτροπὴν προσίθενται τὰ τέσσαρα μέλη εὐθὺς μετὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς, ὁσάκις ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ κατὰ πρότασίν τινων περὶ τούτου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ σύστασις τῶν ἐπιτροπῶν τῶν δύω προϋποβληθεισῶν πιστώσεων ἀνεκοινώθη πρὸ ἑνὸς ἤδη μηνὸς, φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι πλέον καιρὸς νὰ προστεθῶσιν εἰς ταύτας τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἐπιτρεπόμενα μέλη. Δὺ συμπεραίνει, ὅτι δύνανται μὲν νὰ γίνῃ ἡ προσθήκη εἰς

τὴν ἀρτίως ἀναγγελθεῖσαν ἐπιτροπὴν τῆς δευτέρας πιστώσεως τοῦ 1850, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς δύω πρώτας, πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ τὸ Σῶμα, ἐὰν θεωρῇ ὅτι δύνανται νὰ προστεθῶσιν ἤδη τὰ περὶ ὧν πρόκειται μέλη.

Μετά τινα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου περιγραφεῖσαν συζήτησιν, καθ' ἣν ἀνεπτύχθη, ὅτι ὁ κανονισμὸς λέγων « μετὰ τὴν σύστασιν τῶν ἐπιτροπῶν » δὲν ὁρίζει ὅτι ἡ προσθήκη πρέπει νὰ γίνηται ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς συστάσεως ταύτης· ὅτι, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ ἐπὶ τῶν δύω πρώτων πιστώσεων ἐπιτροπαὶ δὲν ὑπέβαλον ἔτι τὰς ἐκθέσεις, ἡ Βουλὴ δύναται ν' ἀποφασίσῃ τὴν προσθήκην μελῶν· καὶ ὅτι ἄλλως καθίσταται ἀναγκαῖον, καθ' ὅσον πολλὰ τῶν μελῶν τούτων ἐλλείπουσιν ἤδη καὶ δὲν θέλει περαιωθῇ ποτὲ ἴσως τὸ εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας ἀνατεθὲν ἔργον· ἀπεφασίσθη νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ, ἂν ἔχῃ τὸ δικαίωμα ἐπανερχομένη, νὰ προσθέσῃ ἀνὰ τέσσαρα μέλη εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ἐπανερχομένη, νὰ προσθέσῃ ἀνὰ τέσσαρα μέλη εἰς τὰς ἐπιτροπὰς τῶν μέχρι τοῦδε ὑποβληθεισῶν πιστώσεων. Παρετηρήθη δὲ ὅτι, ἂν ἡ ἀρχὴ αὕτη γίνῃ δεκτὴ, ἐννοεῖται, ὅτι ἕκαστος βουλευτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τὴν αὐτὴν νὰ προτείνῃ προσθήκην ἐπὶ παντὸς νομοσχεδίου, ὅπερ ἤθελε διατελεῖ ἐκκρεμές.

Οὕτως, ἐπὶ τῇ αἰτήσει πλειόνων τῶν δέκα, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Σκοῦφον καὶ Α. Κουμουνδοῦρον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τῆς τοιαύτης προσθήκης διὰ ψήφων 47 κατὰ 32.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ νὰ προστεθῶσι τέσσαρα μέλη εἰς τὰς ἐπιτροπὰς τῶν εἰσηγμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεως τοῦ 1849 καὶ 1850, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός		Γεώργιος Τσόκρης	
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος .	N.	Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Δημήτριος Γιαννούλης . .	N.	Γεώργιος Σκοῦφος . . .	O.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .		Σταῦρος Βλάχος	N.
Πέτρος Καμπάνης		Δ. Καλλιφρονᾶς	N.
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀνδρέας Ἴσκος	
Ἀνδρέας Δανόπουλος . .	O.	Δημήτριος Σκυλοδήμος . .	

Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ο.	Σ. Κοπανίτσας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς	Ν.	Ἀναγ. Κορφιωτάκης	Ο.
Θεόδωρος Γρίβας	Ν.	Παρασ. Ματάλας	
Σταῦρος Γρίβας	Ο.	Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ο.
Κωνς. Γριβογεώργης	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Λ. Α. Εὐμολπίδης	
Π. Τσαννετάκης	Ο.	Ἠλίας Δωΐλας	Ο.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Θεόδωρος Πετρινὸς	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ο.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ο.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	Ο.	Παναγιώτης Βάρβογλης	Ο.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ο.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ο.
Ἀνδρέας Πέπας	Ο.	Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας	Ο.	Νικόλ. Μπούτουνας	Ο.
Γεώργιος Βελῆς	Ο.	Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Δημήτριος Ζῶτος	Ο.	Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ο.	Ἀλέξανδρ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης		Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Λύσανδρος Βιλαέτης	Ν.	Κωνστ. Αιμπερόπουλος	Ν.
Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.	Κωνστ. Προβιλέγιος	
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	Ν.	Ἐμμ. Μοδινός	
Σπύρος Μίλιος		Δημ. Δημητρακόπουλος	
Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.	Γεώργιος Κάνδυας	Ν.
Π. Ζάνας	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Ἰωάννης Φαρμάκης	
Γεώργιος Περωτὴς	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ο.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ο.	Ν. Σισμάνης	Ο.
Ἰωάννης Βάχλας	Ο.	Κωνσταντῖνος Ἀξελός	
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Βελ. Νικολαΐδης	Ο.	Νικόλ. Πιεράκος	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλ. Μπούκουρας		Σταῦρ. Καπετανάκης	Ν.
Λάμπρος Ῥοΐλός	Ο.	Δημήτριος Πικουλάκης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ο.	Χαράλ. Χριστόπουλος	Ο.
Νικόλ. Δελιγιάννης		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ο.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος		Νικόλαος Μοσχούλας	Ο.
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	Ο.	Νάκος Πανουριᾶς	
Ἐμμ. Καραμάνος	Ο.	Παπᾶ Κώστας Τσαμάλας	
Νικόλ. Ματθαίου		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἀναγν. Κοντάκης	Ο.		

Δημήτριος Κουμανιώτης	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ο.
Σιδέρης Πράτσικας	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ο.
Παν. Πατρινός		Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ο.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ο.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	Ο.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ο.	Ἀναγν. Παπατσώρης	Ο.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος		Γεώργιος Στάϊκος	
Κωνστ. Δαρειώτης		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Ἰωάννης Γεωργάρας	Ο.	Α. Κιζάνης	Ο.
Γ. Νικολάου		Ἰωάννης Δαμιανός	Ο.
Δημήτριος Χρηστίδης		Λάζαρος Α. Γιουρδής	Ο.
Ἀνδρέας Μάμουκας	Ο.	Ἰω. Γ. Κριεζῆς	
Ζαννῆς Μαραγκός	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	Ν.
Μιχαὴλ Σολομός	Ο.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Εὐστράτιος Παρίσης	Ο.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Προκειμένου ἵνα γένῃ ἡ ἐκλογὴ τῶν προσθετέων τεσσάρων μελῶν εἰς τὴν ἀνακοινωθεῖσαν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἐπιτροπὴν, ἀνεβλήθη ἡ πρᾶξις αὕτη ἐπὶ τὴν αὔριον, ὅπως συζητηθῇ τὸ περὶ τροπολογίας τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου νομοσχέδιον.

Ἀνηγγέλθη οὕτως ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἡ συζήτησις τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰωάν. Δαμιανὸν καὶ Λεων. Χρυσανθόπουλον, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τούτου, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροπολογίας τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός		Γεώργιος Σκοῦφος	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Σταῦρος Βλάχος	Ν.
Δημήτριος Γιανναύλης	Ν.	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Δημήτριος Σκυλοδῆμος	
Δημήτριος Τσάκρης	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρὴς	Ν.
Γεώργ. Τσάκρης	Ν.	Θεόδωρος Γρίβας	Ν.

Σταῦρος Γρίβας . . . . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . . N.
Δ. Πετροπουλάκης . . . N.
Π. Τζαννετάκης . . . . N.
Βασίλειος Σκαλτσοδήμος . .
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου N.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . N.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . N.
Ἀνδρέας Πέπας . . . . N.
Σταμάτιος Μήτσας . . . N.
Γεώργιος Βελῆς . . . . .
Δημήτριος Ζῶτος . . . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . N.
Μιχαὴλ Σισίνης . . . .
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . .
Στέφ. Στεφανόπουλος . . .
Ἀνδρέας Λύγερινός . . . N.
Σπῦρος Μῖλιος . . . . . .
Ἰωάννης Κλίμακας . . . N.
Π. Ζάνος . . . . . .
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .
Γεώργιος Περωτής . . . .
Κωνσταντῖνος Νταγρές . . N.
Ἰωάννης Βάχλας . . . . N.
Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου . . N.
Βελισ. Νικολαΐδης . . . N.
Πέτρος Δελιγιάννης . . N.
Νικόλαος Μπούκουρας . . .
Ἀλέξιος Ῥοΐλός . . . . N.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . N.
Νικόλαος Δελιγιάννης . . .
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . .
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος.
Γεώργιος Παπασπυρόπουλος N.
Ἐμ. Καραμάνος . . . . N.
Νικόλ. Ματθαίου . . . . .
Ἀναγνώστ. Κοντάκης . . N.
Σ. Κοπανίτσας . . . . N.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης . . N.
Παρασ.Ματάλας . . . .

Ἐμ. Μελετόπουλος . . . N.
Στάμος Μαυροδήμος . . .
Ἀλέξιος Εὐμολπίδης . . .
Ἠλίας Δωΐλας . . . . . N.
Θεόδωρος Πετρινός . . . .
Κωνστ. Μανέτας . . . . .
Παναγιώτης Βάρδογλης . N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . N.
Ἀναγν. Δεδόπουλος . . . N.
Νικόλαος Μπούτουνας . . N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης . .
Γεώργιος Γουλιμής . . . N.
Ἀλέξανδρ. Κουμουνδουράκης
Χρῆστος Οἰκονομίδης . . .
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N.
Κωνστ. Προβιλέγιος . . N.
Ἐμ. Μοδινός . . . . . N.
Δημ. Δημητρακόπουλος . . .
Γεώργ. Κάνδυας . . . . N.
Φραγκῖσκος Μαῦρος . . . N.
Ἰωάννης Φαρμάκης . . . N.
Α. Παπαδημητριάδης . . N.
Ν. Σισμάνης . . . . . N.
Κωνστ. Ἀξελός . . . . N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .
Νικόλ. Πιεράκος . . . . N.
Γρηγ. Πατριαρχέας . . . N.
Σταυρ. Καπετανάκης . . . N.
Δημ. Πικουλάκης . . . . .
Χαράλ. Χριστόπουλος . . N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . N.
Νικόλ. Μοσχούλας . . . N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . . .
Νάκος Πανουριᾶς . . . .
Παπακώνστας Τσαμάλας .
Περικλῆς Καλαμογδάρτης . N.
Δημήτρ. Κουμανιώτης . . .
Σιδέρης Πράτσικας . . . N.
Παν. Πατρινός . . . . . .
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . .

Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . . N.
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος . N.
Κωνσταντ. Δαρειώτης . . .
Ἰω. Γεωργάρας . . . . . N.
Γ. Νικολάου . . . . . N.
Δημήτριος Χρηστίδης . .
Ἀνδρέας Μάμουκας . . . N.
Ζαννῆς Μαραγκός . . . . N.
Μιχαὴλ Σολομός . . . . N.
Εὐστράτιος Παρίσης . . . .
Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N.
Δημήτριος Δρόσος . . . . N.

Δημήτριος Πολυχρονόπουλος N.
Κυριάκος Πονηρόπουλος . N.
Ἀναγν. Παπατσώρης . . . .
Γεώργ. Ι. Στάϊκος . . . .
Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . N.
Α. Κιζάνης . . . . . N.
Ἰωάννης Δαμιανός . . . N.
Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . .
Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . .
Δημήτριος Μητσάκης . . N.
Γεώργιος Ἀποστολίδης . .
Χρῆστος Κικίδης . . . . N.

Ἀνεγνώσθησαν ἐπομένως τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ ἓν ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως.

« Ἄρθρ. 1. Διὰ νὰ ἔχωσι κῦρος αἱ πράξεις ἐπαρχιακοῦ τινος συμβουλίου ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι παρὸν τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων.

Ἄρθρ. 2. Δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς τεταγμένης πρὸς ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἐπαρχιακοῦ τινος συμβουλίου, ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ τὰ μέλη αὐτοῦ διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὸν τόπον τῆς συνόδου. Πᾶν μέλλος ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, τακτικῶς προσκληθὲν διὰ κλήσεως ἐγγράφου, ἐπιδιδομένης διὰ διοικητικοῦ κλητῆρος, βεβαιοῦντος κατὰ τοὺς νομίμους τύπους τὴν ἐπίδοσιν ἢ τὴν ἄρνησιν τῆς παραλαβῆς, ὀφείλει νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν τόπον τῶν συνεδριάσεων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου.

Ὅστις ἄνευ νομίμου αἰτίας δὲν παρουσιασθῇ, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 50 μέχρις 100 δραχ., καὶ καλεῖται εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ ὁ κατὰ τὸ ἄρθ. 18 τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου ἐπιλαχών, ὅστις ἐκπληροῖ τὰ χρέη τούτου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου.

Ἄρθρ. 3. Οἱ ἐπαρχιακοὶ σύμβουλοι ὀφείλουσι νὰ παρευρίσκωνται εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις, κατὰ τὰς τεταγμένας ὑπὸ τοῦ προέδρου ἡμέρας καὶ ὥρας.

Ὅστις δὲν παρευρεθῇ εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 10—20 δραχμῶν.

Ἐὰν ὑποπέσῃ καὶ δευτέραν φορὰν εἰς τὴν αὐτὴν ἔλλειψιν, ἀπο-

κλείεται τοῦ συμβουλίου διὰ τὴν ἐνεχθῶσαν σύνοδον, καὶ καλεῖται εἰς ἀναπλήρωσιν ὁ ἐπιλαχών.

Ἄρθρ. 4. Πᾶς ἐπαρχιακὸς σύμβουλος, ὅστις εἰς δύω κατὰ συνέχειαν συνόδους ἤθελεν ὑποπέσει εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων προβλεπομένας ἐλλείψεις, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ἐν τοῖς αὐτοῖς ἄρθροις διαγραφομένας ποινάς, καὶ ἀποβάλλεται τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου δι' ὅλην τὴν περίοδον.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 5 ἄρθρου παρετήρησέ τις ὅτι περιττὴ εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς λαμβανομένη ὑπὲρ τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβούλου πρόνοια, διότι, ἂν σύμβουλός τις δὲν προσέλθῃ, δικάζεται ἐρήμην ὑπὸ τῶν παρόντων τακτικῶν συμβούλων, καὶ μόνον ὅταν καταδικασθῇ παρ' αὐτῶν, ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ ἐπιλαχόντος συμβούλου. Ἐνταῦθα λοιπὸν οὐδεὶς ὑπάρχει φόβος, ὅτι θέλει μετέχει τῆς ἀποφάσεως καὶ τὸ ἐπιλαχὸν μέλος, καὶ μόνον μετὰ τὴν καταψήφισιν τῆς κατὰ τοῦ τακτικοῦ συμβούλου ποινῆς, ὅτε ὑποβάλλων οὗτος τοὺς λόγους, ἐξαιτεῖται ν' ἀπαλλαγῇ ταύτης, δὲν πρέπει νὰ μετέχῃ τῆς ἀποφάσεως τὸ ἀναπληροῦν αὐτὸν μέλος. Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν δὲν συμπληροῦται τὸ Συμβούλιον, πάλιν δὲν δύναται ν' ἀδικηθῇ ὁ τακτικὸς σύμβουλος, διότι ἐπιβάλλει τὰς ποινὰς, οὐχὶ τὸ ἀναπληροῦν μέλος, ἀλλ' ὁ νομάρχης.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος τί πρέπει νὰ γίνηται καθ' ἣν περίπτωσιν ἀνεπληρώθη μὲν τὸ συμβούλιον ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ἀλλὰ προσῆλθεν ἐν τούτοις καθυστερήσας τις τακτικὸς σύμβουλος, καὶ ἂν ἐν περιστάσει τοιαύτῃ πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ τὸ ἀναπληροῦν αὐτὸν μέλος, ἀπήντησεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ὁσάκις μὴ προσερχομένου τοῦ ἀναγκαίου ἀριθμοῦ τακτικῶν μελῶν, ἀπαρτίζεται τὸ συμβούλιον ὑπὸ τῶν ἐπιλαχόντων, ἀναγκαίως πρέπει νὰ μετέχωσιν οὗτοι τῆς ἀναθεωρήσεως, διότι οἱ ἐνυπάρχοντες τακτικοὶ σύμβουλοι μὴ ἀποτελοῦντες τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς, δὲν δύνανται νὰ ἐκδώσωσι καὶ ἀπόφασιν. Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ δὲν ἐννοεῖ, ὅτι πρέπει νὰ ἐξαιρεθῶσι πάντες οἱ ἐπιλαχόντες, ἀλλ' αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις ἀναπληροῖ τὸν ὑποβάλλοντα τὰς δικαιολογητικὰς αὐτοῦ ἐνστάσεις τακτικὸν σύμβουλον· ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ ὅτι καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη καὶ πᾶσα ἄλλη δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν 5 ἄρθρον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως, ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρ. 5. Εἰς τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 2, 3 καὶ 4 περιστάσεις ἀπορασίζει τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον περὶ τοῦ ἐπικληθησομένου προστίμου καὶ περὶ τῆς ἀποκλείσεως.

Εἰς περίπτωσιν δὲ, καθ' ἣν δὲν εἶναι συγκεκροτημένον τοῦτο, ἢ δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ συμπλήρωσις τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτοῦ πρὸς συνεδρίασιν, αἱ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις προβλεπόμεναι ποιναὶ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου· ἡ καθ' ὅλην δὲ τὴν περίοδον ἀποβολὴ ἐκ τοῦ συμβουλίου γίνεται δι' ἀποφάσεως πάντοτε αὐτοῦ τοῦ συμβουλίου.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 6 ἄρθρ. μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ τελευταία περίοδος «μένοντος καὶ τοῦ ἐπιλαχόντος κατ' ἐκείνην μόνην τὴν σύνοδον.»

Ἐνταῦθα λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον ὑποβληθὲν εἰς τὴν Γερουσίαν, ἐτροποποιήθη πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τῆς ἀνωτέρω περιόδου, τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὁποίας ζητεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, ὁ δὲ ὑπουργὸς κατά τινα συνταγματικὴν ἀταξίαν λέγει διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τοιαύτη προσθήκη κτλ. Ὅταν ὅμως τὸ ἕτερον τῶν σωμάτων φέρῃ τροποποιήσεις ἐπί τινος νομοσχεδίου, ἡ Κυβέρνησις ἢ παραδεχομένη ταύτας εἰσάγει τὸ νομοσχέδιον εἰς τὸ ἄλλο σῶμα, ἢ δὲν συναινεῖ, καὶ τὸ νομοσχέδιον ματαιοῦται. Ἐκτὸς δὲ τοῦ τρόπου τούτου ἐν Γαλλίᾳ εἶχεν ἐπινοηθῇ καὶ ἄλλος τις. Ὁσάκις νομοσχεδίόν τι ἐτροποποιεῖτο, εἰσήγετο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἄλλο σῶμα ὡς ἐξ ἀρχῆς εἶχεν, καὶ ἔθετεν αὐτὴ ἐν περιθωρίῳ τὰς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις, ἀφίνουσα εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποφασίσῃ ἂν θέλῃ δεχθῇ ταύτας. Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ ὑπουργὸς, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν δέχεται τὴν τροποποίησιν τῆς Γερουσίας, ἀφ' οὗ ὡς εἶχε τὸ νομοσχέδιον ὑποτίθεται ὅτι ἀπερρίφθη.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἄλλο τε ὑπεβλήθησαν τοιούτου εἴδους ἐκθέσεις, κατὰ τὴν αὐτὴν τακτικὴν ἔπραξε καὶ αὐτὸς τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸ μέλλον θέλει ἀπορύγει τὴν ἔλλειψιν ταύτην· ἐπέφερέ τις, ὅτι ἂν καὶ θεωρεῖ λογικώτερον τὸ νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀφορῶσα τὴν διατήρησιν τῶν ἐπιλαχόντων μελῶν περίοδος, ἐπειδὴ ὅμως ἡ Γερουσία ἐνδέχεται ν' ἀπορρίψῃ τὸ νομοσχέδιον, ἐν ᾧ τοσοῦτοι στενάζουσιν ὑπόδικοι εἰς τὰς φυλακὰς, καλὸν εἶναι νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος περίοδος.

Συγκατατεθέντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ἀντέλεξεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι διὰ τῆς παραδοχῆς ταύτης καθιεροῦται μεγάλη τις ἀνισότης, ἐπειδὴ, ὅταν ἀπαρτίζωσι μὲν τὰ συμβούλια ἀναπληρωτικὰ μέλη, προσλαμβάνωνται δ' ἔπειτα καὶ οἱ τακτικοὶ σύμβουλοι, θέλει συμβῇ ὥστε εἰς δῆμος ν' ἀποστέλλῃ πολλάκις διπλοῦς συμβού-

λους, ἕτερος δέ τις, οὐδένα· ἄλλως τε, ἡ περίστασις αὕτη θέλει ἔχει οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὰ τῆς στρατολογίας καὶ ἄλλα ἔργα σπουδαῖα, διὸ δὲν πρέπει νὰ καθιερωθῇ, ὡς εἶπε, τοιαύτη ἀρχή.

Ἐπέφερεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἄνευ τῆς προσθήκης ταύτης θέλει εἶσθαι δύσκολος ἡ συγκρότησις τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, διότι μὴ ἀγνοοῦν τὸ ἐπιλαχὸν μέλος, ὅτι θέλει ἀποβῇ περιττὸν, ἅμα προσελθόντος τοῦ τακτικοῦ συμβούλου, θέλει ἀποφύγει τὴν πρόσκλησιν. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁρμηθεῖσα ἡ Γερουσία, ἐπέφερε τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, ἥτις δὲν συμβιβάζει βεβαίως ἁπάσας τὰς περιςάσεις. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ κακουργιοδικεῖον συγκροτεῖται μετ' οὐ πολὺ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο προετάχθη τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλλωνται ἐπὶ πλέον τὰ παθήματα τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς στεναζόντων, καὶ ἀνάγκη νὰ ψηφισθῇ ὡς ἔχει τὸ ἄρθρον, εἰς δὲ τὴν προσεχῆ σύνοδον δύναται νὰ ὑποβληθῇ νομοσχέδιον πᾶσαν ἀντίθεσιν συμβιβάζον.

Μετὰ τὸν εἰσηγητὴν εἶπόντα, ὅτι ἂν ἐπιλαχόν τι μέλος θεωροῦν ἀβεβαίαν τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἀποφεύγῃ τὸ νὰ προσέλθῃ, δὲν πρέπει εἰς τοιαύτας βασιζομένη ἡ Βουλὴ ὁρέξεις, νὰ μὴ πράττῃ ὅ,τι εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ νόμου ἀνήκει· καὶ ὅτι ὁ καιρὸς κατεπείγει τῷ ὄντι, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖται πολὺς χρόνος εἰς τὸ νὰ ψηφίσῃ ἡ Γερουσία τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς προπολογηθὲν τοῦτο νομοσχέδιον. Ἐπέφερεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἀναγνωρίζει μὲν τὴν ὀρθότητα τῶν παρατηρήσεων τούτων, ἐπειδὴ ὅμως ὁ καιρὸς κατεπείγει, καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ἐνδέχεται νὰ μὴ γίνῃ δεκτὴ ἡ προπολογία, καλὸν νὰ ἐπιψηφισθῇ ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, καὶ οἱοσδήποτε ὑπάρξει ὑπουργὸς εἰς τὸ μέλλον, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι θέλει εἰσαγάγει κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νόμον.

Καὶ ἄλλος προσέθηκεν, ὅτι τὸ ἄρθρον πρέπει νὰ μείνῃ ὡς ἔχει, διότι διὰ μὲν τοῦ ε'. ἐδαφίου τοῦ 2. ἄρθρου καθιεροῦται δικαιώματά τι εἰς τὸ ἐπιλαχὸν μέλος, τὸ δὲ 6 ἄρθρον, ἐξαίρεσις τοῦ ἐν τῷ ἐδαφίῳ κανόνος, ὁρίζει πῶς ὁ τακτικὸς σύμβουλος ἀπαλλάσσεται τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιβληθείσης ποινῆς. Ἡ Γερουσία ὅμως διὰ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ προσθήκης ἔθηκε διάταξιν οὐχὶ ὑποχρεωτικὴν πρὸς τοὺς ἐπιλαχόντας συμβούλους, ἀλλ' ἐκ μόνου ἀπορρέουσαν τοῦ δικαίου· ὅταν λοιπὸν ἦναι δικαίωμα τοῦ ἀναπληρωτικοῦ μέλους νὰ διαμείνῃ καθ' ὅλην τὴν σύνοδον, δὲν βλέπει τίς ἡ ἐκ τούτου ζημία, ἀφοῦ πᾶν συμβούλιον δὲν ἔχει ἄλλα συμφέροντα ἢ ἐν γένει τὰ ἐπαρχιακά. Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι ἡ προσθήκη ἔχει καλῶς καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ μόνον εἰς

τὰ πρακτικὰ, ὅτι τὸ ἀναπληρωτικὸν μέλος δύναται νὰ μείνῃ, *ἐὰν θέλῃ*, καθ' ὅλην τὴν σύνοδον.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι σφαλερὰ εἶναι ἡ βάσις τῶν διεξχυρισμῶν τοῦ εἰσηγητοῦ, εἰπόντος, ὅτι διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ἀδικεῖται ἓν μέρος τῶν δήμων, α) διότι ἡ ἐκλογὴ τῶν συμβούλων μὴ περιοριζομένη εἰς τοὺς δήμους, ἐκτείνεται καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν καὶ β) διότι ἡ βάσις αὕτη καταπολεμεῖται ὑπὸ τοῦ 18 ἄρθρου τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου, ὁρίζοντος, ὅτι ἐ εἰς περίπτωσιν θανάτου, ἢ παύσεως μέλους τινος τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, ἀναλαμβάνει τὰ χρέη τῆς ὑπηρεσίας ὁ λαβὼν μετ' αὐτὸν τὰς πλειοτέρας ψήφους εἰς τὸν ἀνήκοντα δῆμον. » Ἄλλως τε, τὸ νὰ ὑπάρχῃ ἐντὸς τῶν συμβουλίων ἓν πλειότερον μέλος οὐ μόνον δὲν ἀντίκειται πρὸς τὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ θέλει συντείνει πρὸς ταχυτέραν διεξαγωγὴν τῶν ἔργων αὐτῶν. Τέλος δὲ, ἐπειδὴ ἀνετέθη εἰς τὰ συμβούλια ἡ φροντὶς τῆς στρατολογίας, ἡ ἐπιβολὴ φόρων καὶ ἄλλοι διαφέροντες νόμοι, δὲν θέλουσι συνέρχεσθαι ταῦτα μετὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄλλοτε δυσκολίας, καὶ ἑπομένως σπανίως θέλει παρουσιάζεσθαι ἡ ἀνάγκη τῆς συμπληρώσεώς των.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλεγομένων βουλευτῶν, τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν συμβούλων κανονίζεται, ὡς γνωστὸν, ἀπὸ τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ τοῦτο εἶναι διάταξις αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος. Διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ λάβῃ παρὰ τὸν θεμελιώδη νόμον δικαίωμα μία τις ἐπαρχία ἢ δῆμος. Ἀπορεῖ λοιπὸν πῶς, ἀφοῦ ὁ προσδιορισμὸς οὗτος εἶναι δικαίωμα συνταγματικὸν καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ τροποποιήσῃ νόμος, ἡ Γερουσία ἠθέλησε νὰ τὸ μεταβάλῃ διὰ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ προσθήκης. Ἄλλως τε, ἡ μεταβολὴ αὕτη ἀντίκειται ὅλως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ τε δικαίου καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καθ' ὅσον δὲν εἶναι δίκαιον αἱ μὲν ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις νὰ ἦναι ἴσαι, τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντα δικαιώματα, ἄλλα, ἐνῷ συγχρόνως ἀνοίγεται καὶ εὐρὺ εἰς καταπίεσεις στάδιον, διότι εἰς μὲν δῆμος θέλει ἀποστέλλει, ὡς ἐρρέθη, διπλοῦς συμβούλους, ἄλλος δὲ τις, οὐδένα. Καὶ εἶπον μέν τινες, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς συγκροτήσεως τῶν κακουργιοδικείων κατεπείγει, ἀλλ' ἡ μοναδικὴ αὕτη περίστασις δὲν δικαιόνει τὴν Βουλὴν νὰ πράξῃ τὸ μὴ ὀρθὸν καὶ νὰ καταστρέψῃ ἀντὶ μιᾶς τοσαύτας περιστάσεις ἄλλας. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι δὲν πρέπει διὰ τὴν ἐπιμονὴν ἴσως τῆς Γερουσίας νὰ καταστρέψῃ ἡ Βουλὴ τὸ δίκαιον, καὶ φρονεῖ μᾶλλον, ὅτι δὲν θέλει ἐπιμείνει αὕτη· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ, προ-

τιμότερον εἶναι ἀντὶ τῆς παραδοχῆς τῆς προσθήκης νὰ διορίσῃ ὡς ἄλλοτε ὁ νομάρχης ἀντὶ τοῦ ἡμίσεως μέρους, τὸ ὅλον τῶν ὁρκωτῶν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι, κυρία αἰτία, δι' ἣν δὲν συνήρχοντο οἱ ἐπαρχιακοὶ σύμβουλοι ἦτον τὸ μέχρι τοῦδε ἄμισθον τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, καὶ ὅτι μὴ ὑπάρχοντος ἤδη τοιούτου κωλύματος, καὶ φόβος δὲν ὑπάρχει ὀλιγωρίας, ὥστε καλὸν εἶναι νὰ γίνῃ δεκτὸν ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐρρέθη μὲν ὑπό τινος, ὅτι οὐδεμία προέρχεται βλάβη ἂν ὁ ἐπιλαχὼν σύμβουλος διατελῇ εἰς ἐνεργὸν θέσιν, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ σύμβουλοι εἶναι μέλη οὐχὶ τοῦ δήμου ἀλλὰ τῆς ὅλης ἐπαρχίας, ἀτυχῶς ὅμως ἡ ἀτομικότης πανταχοῦ παρακολουθοῦσα τὸν ἄνθρωπον, ἐπηρεάζει αὐτὸν εἰς πᾶσαν του πρᾶξιν, καὶ διὰ τοῦτο πᾶς ὁ ὁπωσδήποτε ὑπηρετῶν τὰ κοινὰ τείνει νὰ ὠφελήσῃ μᾶλλον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα. Οὕτω λοιπὸν καὶ ὁ ἐπαρχιακὸς σύμβουλος πλειότερον ἔχει συμφέρον νὰ ὑπηρετήσῃ μᾶλλον τὸν δῆμον, ἐνῷ μᾶλιστα κατοικεῖ, καθ' ὅσον ἡ προσωπική π. χ. ἐργασία ἡ εἰς τὸν δῆμον του ἐπιβαλλομένη τὸν ὠφελεῖ ἢ τὸν βλάπτει ἀναλόγως τοῦ μέτρου αὐτῆς. Ἄλλως τε, μεγίστη ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου διαφορὰ μεταξὺ τοῦ κατοίκου τῆς στερεᾶς καὶ τοῦ τῶν νήσων, ἐπειδὴ ὁ μὲν πρῶτος εἰς μεγάλην διατελῶν ἔκτασιν, ἔχει καὶ εἰς πλείονα τμήματα τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ διῃρημένην, ὁ δὲ νησιώτης, τὸν δῆμον του μόνον. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι δύναται μὲν νὰ ἐγκριθῇ ἤδη ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἰσχύῃ ἐπὶ ῥητὸν χρόνον.

Ἐπὶ τούτοις, ὑποστηριζομένης καὶ ὑπ' ἄλλου τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ να ἐξαλειφθῇ ἡ ἐν τῷ τέλει τοῦ 6 ἄρθρου περιοδος «μένοντος καὶ τοῦ ἐπιλαχόντος κατ' ἐκείνην μόνην τὴν σύνοδον,» ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἐπὶ ταύτης, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα. Ἐρωτηθεῖσα δ' ἔπειτα καὶ ἐπὶ τῆς ἐφεξῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν μεταβάλλεται ἡ ἀνωτέρω περιοδος εἰς «τὸ ἐπιλαχὸν μέλος, τὸ ὁποῖον ἀνεπλήρωσε τὸν ὑποπεσόντα εἰς τὰς διαγραφομένας κατὰ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 ἐλλείψεις ἐπαρχιακὸν σύμβουλον, δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν περὶ ἀποκλείσεως ἢ ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ,» δὲν παρεδέχθη καὶ ταύτην μὴ ἀναστᾶσα. Τελευταῖον δ' ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρον 6. Ὁ κατὰ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος νόμου

τιμωρούμενος ἐπαρχιακὸς σύμβουλος, δύναται νὰ ἐκθέσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου τὰ δικαιολογήματα αὐτοῦ, ὅπερ κρίνει καὶ ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ταῦτα ἦναι ἰσχυρὰ ἀπαλλάσσεται τῆς ψηφισθείσης κατ' αὐτοῦ ποινῆς τοῦ προστίμου, τῆς ἀποκλείσεως ἢ ἀποβολῆς, καὶ ἐπανέρχεται ἀμέσως εἰς τὴν θέσιν του, μένοντος καὶ τοῦ ἐπιλαχόντος κατ' ἐκείνην μόνην τὴν σύνοδον.»

Ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 καὶ 14, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' ἰδίας ἑφ' ἑκάστου αὐτῶν ἀναστάσεως, ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 7. Ὡς δήμων δικαιολογήματα ἀπουσίας θεωροῦνται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 25 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ σημειούμενα.»

«Ἄρθρ. 8. Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τὴν ὁρισθεῖσαν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου ἐπαρχιακοῦ τινος συμβουλίου δὲν συγκροτηθῇ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων, ἕνεκα οἱουδήποτε λόγου, τότε ἀντὶ τῶν ἀπόντων καλοῦνται οἱ ἐπιλαχόντες.»

«Ἄρθρ. 9. Ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν συνερχομένων ἐπαρχιακῶν συμβούλων καὶ τὰ ἔξοδα γραφείου καὶ καταστήματος διανέμεται παρὰ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων εἰς τοὺς ἁρμοδίους δήμους, κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀμέσων δημοσίων φόρων, προκαταβάλλεται παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἀποδίδεται ἐκ τῶν πρώτων εἰσπράξεων τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ.»

«Ἄρθρ. 10. Διὰ τὰ ἐπαρχιακὰ ἔξοδα προσδιορίζεται κατὰ τριετίαν διὰ νόμου ὁ ἀνώτερος ὅρος τῶν ἐπαρχιακῶν φόρων, τοὺς ὁποίους τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια διανέμουσιν εἰς τοὺς δήμους κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀμέσων δημοσίων φόρων ἑνὸς ἑκάστου. Ὡσαύτως δὲ, ἐὰν τὰ χρηματικὰ μέσα δὲν ἐπαρκῶσι διὰ τὴν ὁδοποιΐαν, τότε ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιβληθῇ προσωπικὴ ἐργασία, ἥτις διανέμεται παρὰ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων εἰς τοὺς δήμους κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν.

Ἀντὶ τῆς προσωπικῆς ταύτης ἐργασίας ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδοσις τῆς τιμῆς τῆς ἐργασίας, προσδιοριζομένης ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου.»

«Ἄρθρ. 11. Ἡ ἐκβίασις τῆς ἀποτίσεως τῶν καθυστερούντων ἐπαρχιακῶν φόρων θέλει γίνεσθαι ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ ἡ τῶν δημοτικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τούτων νόμου.»

«Ἄρθρ. 12. Ἐὰν ἐπαρχιακόν τι συμβούλιον, νομίμως συγκληθὲν δὲν συνῆλθεν, ἢ συνελθὸν δὲν ἐκπληρώσῃ τὰ ἀνατεθειμένα

αὐτῷ καθήκοντα, ἢ διαλυθῇ πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τούτων, τότε ὁ νομάρχης ἀναλαμβάνει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνατεθειμένων εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον καθηκόντων, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐνόρκων, τὴν κατὰ δήμους διανομὴν τῶν ἐπαρχιακῶν φόρων, συμφώνως μὲ τὸ ἀνωτέρω 10 ἄρθρον, καὶ τὴν κατὰ δήμους διανομὴν τῶν νεοσυλλέκτων, κατα τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον.»

«Ἄρθρον 13. Τὰ πειθαρχικὰ πρόστιμα ὡς καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου εἰσπράττονται ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους ταμίας τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καθυστερούντων νόμου.

Τὰ πρόστιμα παραδίδονται εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ δήμου, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ τιμωρούμενος ἐπαρχιακὸς σύμβουλος.»

«Ἄρθρον 14. Ὁ ἀπὸ 18|30 Δεκεμβρίου 1836 νόμος, περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων μένει ἐν ἰσχύϊ, καθόσον αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κὺς. Παρίση καὶ Κ. Ἀξελοῦ, συνήχθη, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71, ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Διὰ νὰ ἔχωσι κῦρος αἱ πράξεις ἐπαρχιακοῦ τινος συμβουλίου ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι παρὸν τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων.

Ἄρθρ. 2. Δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς τεταγμένης πρὸς ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἐπαρχιακοῦ τινος συμβουλίου, ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ τὰ μέλη αὐτοῦ διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὸν τόπον τῆς συνόδου. Πᾶν μέλος ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, τακτικῶς προσκληθὲν διὰ κλήσεως ἐγγράφου, ἐπιδιδομένης διὰ διοικητικοῦ κλητῆρος, βεβαιοῦντος κατὰ τοὺς νομίμους τύπους τὴν ἐπίδοσιν ἢ τὴν ἄρνησιν τῆς παραλαβῆς, ὀφείλει νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν τόπον τῶν συνεδριάσεων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου.

Ὅστις ἄνευ νομίμου αἰτίας δὲν παρουσιασθῇ, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 50 μέχρις 100 δραχμῶν, καὶ καλεῖται εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου ἐπιλαχών, ὅστις ἐκπληροῖ τὰ χρέη τούτου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου.

Ἄρθρον 3. Οἱ ἐπαρχιακοὶ σύμβουλοι ὀφείλουσι νὰ παρευρίσκωνται εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις, κατὰ τὰς τεταγμένας ὑπὸ τοῦ προέδρου ἡμέρας καὶ ὥρας.

Ὅστις δὲν παρευρεθῇ εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 10—20 δραχμῶν.

Ἐὰν ὑποπέσῃ καὶ δευτέραν φορὰν εἰς τὴν αὐτὴν ἔλλειψιν, ἀποκλείεται τοῦ συμβουλίου διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον καὶ καλεῖται εἰς ἀναπλήρωσιν ὁ ἐπιλαχών.

Ἄρθρον 4. Πᾶς ἐπαρχιακὸς σύμβουλος, ὅστις εἰς δύο κατὰ συνέχειαν συνόδους ἤθελεν ὑποπέσει εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων προβλεπομένας ἐλλείψεις, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ἐν τοῖς αὐτοῖς ἄρθροις διαγραφομένας ποινάς, καὶ ἀποβάλλεται τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου δι' ὅλην τὴν περίοδον.

Ἄρθρον 5. Εἰς τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῶν ἄρθρων 2, 3 καὶ 4 περιστάσεις, ἀποφασίζει τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον περὶ τοῦ ἐπιβληθησομένου προστίμου καὶ περὶ τῆς ἀποκλείσεως· εἰς περίπτωσιν δέ, καθ' ἣν δὲν εἶναι συγκεκροτημένον τοῦτο, ἢ δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ συμπλήρωσις τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτοῦ πρὸς συνεδρίασιν, αἱ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις προβλεπόμεναι ποιναὶ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου. Ἡ καθ' ὅλην δὲ τὴν περίοδον ἀποβολὴ ἐκ τοῦ συμβουλίου, γίνεται δι' ἀποφάσεως πάντοτε αὐτοῦ τοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 6. Ὁ κατὰ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος νόμου τιμωρούμενος ἐπαρχιακὸς σύμβουλος δύναται νὰ ἐκθέσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου τὰ δικαιολογήματα αὐτοῦ, ὅπερ κρίνει καὶ ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῶν· ἐὰν δὲ ταῦτα ἦναι ἰσχυρά, ἀπαλλάσσεται τῆς ψηφισθείσης κατ' αὐτοῦ ποινῆς καὶ τοῦ προστίμου, τῆς ἀποκλείσεως ἢ ἀποβολῆς, καὶ ἐπανέρχεται ἀμέσως εἰς τὴν θέσιν του, μένοντος καὶ τοῦ ἐπιλαχόντος κατ' ἐκείνην μόνην τὴν Σύνοδον.

Ἄρθρον 7. Ὡς νόμιμα δικαιολογήματα ἀπουσίας θεωροῦνται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 25 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ σημειούμενα.

Ἄρθρον 8. Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν δέκα ἡμερῶν, ἀπὸ τὴν ὁρισθεῖσαν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνόδου ἐπαρχιακοῦ τινος συμβουλίου δὲν συγκροτηθῇ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων, ἕνεκα οἱουδή-

ποτε λόγου, τότε ἀντὶ τῶν ἀπόντων καλοῦνται οἱ ἐπιλαχόντες.

Ἄρθρον 9. Ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν συνερχομένων ἐπαρχιακῶν συμβούλων καὶ τὰ ἔξοδα γραφείου καὶ καταστήματος, διανέμεται παρὰ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων εἰς τοὺς ἀριμοδίους δήμους κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀμέσων δημοσίων φόρων, προκαταβάλλεται παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἀποδίδεται ἐκ τῶν πρώτων εἰσπράξεων τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 10. Διὰ τὰ ἐπαρχιακὰ ἔξοδα προσδιορίζεται κατὰ τριετίαν διὰ νόμου ὁ ἀνώτερος ὅρος τῶν ἐπαρχιακῶν φόρων, τοὺς ὁποίους τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια διανέμουσιν εἰς τοὺς δήμους κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀμέσων δημοσίων φόρων ἑνὸς ἑκάστου· ὡσαύτως δέ, ἐὰν τὰ χρηματικὰ μέσα δὲν ἐπαρκῶσι διὰ τὴν ὁδοποιΐαν, τότε ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιβληθῇ προσωπικὴ ἐργασία, ἥτις διανέμεται παρὰ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων εἰς τοὺς δήμους κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν.

Ἀντὶ τῆς προσωπικῆς ταύτης ἐργασίας ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδοσις τῆς τιμῆς τῆς ἐργασίας, προσδιοριζομένης ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ἀριμοδίου ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 11. Ἡ ἐκβίασις τῆς ἀποτίσεως τῶν καθυστερούντων ἐπαρχ. φόρων θέλει γίνεσθαι ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ ἡ τῆς τῶν δημοτικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τούτων νόμου.

Ἄρθρον 12. Ἐὰν ἐπαρχιακόν τι συμβούλιον, νομίμως συγκαλεσθὲν δὲν συνῆλθεν, ἢ συνελθὸν δὲν ἐκπληρώσῃ τὰ ἀνατεθειμένα αὐτῷ καθήκοντα, ἢ διαλυθῇ πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τούτων, τότε ὁ νομάρχης ἀναλαμβάνει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνατεθειμένων εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον καθηκόντων, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐνόρκων, τὴν κατὰ Δήμους διανομὴν τῶν ἐπαρχιακῶν φόρων, συμφώνως μὲ τὸ ἀνωτέρω 10 ἄρθρον καὶ τὴν κατὰ δήμους διανομὴν τῶν νεοσυλλέκτων, κατὰ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον.

Ἄρθρον 13. Τὰ πενταρχικὰ πρόστιμα ὡς καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ χαρτοσήμου, εἰσπράττονται ἀπὸ τοὺς ἀριμοδίους ταμίας τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καθυστερούντων νόμου.

Τὰ πρόστιμα παραδίδονται εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ δήμου, εἰς ὃ ἀνήκει ὁ τιμωρούμενος ἐπαρχιακὸς σύμβουλος.

Ἄρθρον 14. Ὁ ἀπὸ 18/30 Δεκεμβρίου 1836 νόμος περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων μένει ἐν ἰσχύϊ, καθόσαν αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . .	Ἰωάν. Κλίμπας . . . N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος N.	Πέτρος Ζάνος . . . . N.
Δημήτριος Γιαννούλης . N.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Γεώργιος Περωτής . . .
Πέτρος Καμπάνης . . .	Κωνστ. Νταγρές . . . N.
Δημήτριος Τσόκρης . N.	Ἰωάννης Βάγλας . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . N.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . N.
Γεώργιος Τσόκρης . . N.	Βελ. Νικολαΐδης . . . N.
Γεώργιος Σκοῦρος . . . N.	Πέτρος Δελιγιάννης . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . N.	Νικόλαος Μπούκουρας . .
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . N.	Ἀθ. Ῥοΐλός . . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Νικόλαος Δελιγιάννης . .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . .	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . .
Παναγιώτης Λαζαρής . .	Γεώργιος Ἀνωπριφτόπουλος.
Θεόδωρος Γρίβας . . N.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος N.
Σταῦρος Γρίβας . . . N.	Ἐμ. Καραμάνος . . . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . N.	Νικόλαος Ματθαίου . .
Δ. Πετροπουλάκης . . N.	Ἀναγν. Κοντάκης . . .
Π. Τζαννετάκης . . . N.	Σ. Κοπανίτσας . . . .
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος .	Ἀναστ. Κορφιωτάκης . .
Ἀναγνώς. Παπαθανασίου N.	Παρασ. Ματάλας . . . .
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . N.	Ἐμ. Μελετόπουλος . . N.
Ἰω. Εὐγενίδης	Σταμ. Μαυροδῆμος . .
Ἀνδρέας Πέπας . . . . N.	Ἀθ. Εὐμολπίδης . .
Σταμάτιος Μήτσας . . N.	Ἠλίας Δωΐλας . . . .
Γεώργιος Βελῆς . . . . N.	Θεόδωρος Πετρινός . . .
Δημήτριος Ζῶτος . . . N.	Κωνσταντῖνος Μανέτας . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . N.	Παναγιώτης Βάρβογλης N.
Μιχαὴλ Σισίνης	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος N.
Λύσανδρος Βιλαέτης . . N.	Ἀναγν. Δεδόπουλος . . .
Στέφ. Στεφανόπουλος . . N.	Νικόλαος Μπούτουνας . .
Ἀνδρέας Λύγερινός . . .	Δημήτριος Σακελλαριάδης N.
Σπῦρος Μῖλιος	Γεώργ. Γουλιμῆς . . . N.

Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης .	Παν. Πατρινός. . . . .
Χρῆστος Οἰκονομίδης . .	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου N.
Κωνστ. Δημπερόπουλος . N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου. N.
Κωνστ. Προβιλέγιος . N.	Ἀναγνώς. Τατόπουλος . N.
Ἐμ. Μοδινός . . . . . N.	Κωνς. Δαρειώτης. . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Ἰωάν. Γεωργάρας . . . N.
Γεώργιος Κάνδυας . . . N.	Γ. Νικολάου . . . . N.
Φραγκίσκος Μαῦρος . . N.	Δημήτριος Χρηστίδης . .
Ἰωάννης Φαρμάκης . . N.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . .
Α. Παπαδημητριάδης . N.	Ζαννῆς Μαραγκός . . . N.
Ν. Σισμάνης . . . . . N.	Μιχαὴλ Σολομός . . . N.
Κωνστ. Ἀξελός . . . N.	Εὐστράτ. Παρίσης. . . N.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος	Ἰωάννης Σαγρέδος. . . N.
Νικόλ. Πιεράκος . . . N.	Δημήτριος Δρόσος. . . N.
Γρηγ. Πατριαρχέας . . N.	Δημήτ. Πολυχρονόπουλος N.
Σταῦρ. Καπετανάκης . . N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος. N.
Δημ. Πικουλάκης . . .	Ἀναγν. Παπατσώρης . N.
Χαρίλ. Χριστόπουλος . .	Γεώργιος Ι. Σταΐκος . . .
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . .	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . .
Νικόλαος Μοσχούλας . N.	Α. Κιζάνης . . . . . N.
Γεώργ. Α. Ράλλης . . .	Ἰωάννης Δαμιανός . . N.
Νάκος Πανουριᾶς	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . N.
Παπα-Κώνστ. Τσαμάλας .	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . .
Περικλῆς Καλαμογδάρτης .	Δημήτριος Μητσάκης . N.
Δημήτριος Κουμανιώτης N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . N.
Σιδέρης Πράτσικας . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . . N.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ βουλευτὴς Ὕδρας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης προτάσεως περὶ ἀποκλείσεως τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν ἀπὸ πάσης πολιτικῆς θέσεως, παρετήρησεν, ὅτι καὶ πάλαι μὲν ἀπεκλείοντο οἱ ὀφειλέται τῆς δημοσίου λειτουργίας, θεωρουμένης τῆς τοιαύτης ἀποκλείσεως ὡς ποινῆς, καὶ ἤδη εἰς πολλὰ κράτη ἀποκλείονται· ἐπίσης πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ταχείας καὶ εὐχεροῦς εἰσπράξεως τῶν δημοσίων φόρων. Τὴν ἀρχὴν δ' αὐτὴν ὀφείλομεν νὰ καθιερώσωμεν καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου δυστυχῶς τὰ καθυστερήματα ἐφθασαν εἰς ὑπέρογκα ποσά, καὶ ὁσημέραι αὐξάνουσιν ἕνεκα τῆς μὴ καταδιώξεως καὶ θρασύτητος τῶν ὀφειλετῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσι καί τινες οὐχὶ ἐκ προθέσεως καθυστεροῦντες, ἀλλ' ἕνεκα δεδικαιολογημένων περιστάσεων καὶ ἀφορμῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς των, ἐκ τούτων δὲ κατέστησαν ἐλέους μᾶλλον

ἢ καταδιώξεως ἄξιοι, ἡ πρὸς ἐπεξεργασίαν τῆς προτάσεως συσταθησομένη ἐπιτροπὴ ὀφείλει, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν προτεινομένας ἰσχυρὰς δικαιολογίας, νὰ ἐξαιρέσῃ τοὺς τοιούτους τοῦ καθιερωθησομένου διὰ νόμου κανόνος. Εἰς ὅλα τὰ Κράτη οἱ ἰδιῶται εἶσιν πιστωταὶ τοῦ δημοσίου, διότι τότε ἕκαστος ἀνευρίσκει τὸ συμφέρον του ἐν τῇ τάξει καὶ ἡσυχίᾳ, ἐνῷ ἐνταῦθα δυστυχῶς τὸ δημόσιον εἶναι τῶν πολιτῶν πιστωτής, ἕνιοι τῶν ὁποίων θέλοντες ν' ἀπορύγωσι τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους των, ἐνασμενίζονται εἰς τὰς ταραχὰς καὶ τὴν ἀναρχίαν, ἐλπίζοντες ἐν αὐταῖς νὰ εὕρωσι τὴν ἀπαλλαγήν των, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν μεγάλην καὶ ἄφευκτον ἀνάγκην τῆς ἐξαλείψεως τῶν καθυστερημάτων. Ἐξ ὅλων λοιπὸν αὐτῶν συμπεραίνει, ὅτι καὶ Βουλὴ καὶ Κυβέρνησις ὀφείλουσι νὰ ἐπιστήσωσι τὴν προσοχήν των ἐπὶ τοῦ τόσον σπουδαίου αὐτοῦ ἀντικειμένου, καὶ δώσωσιν εὐτυχὲς πρὸς τὸ σκοπούμενον πέρας.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ὡς συζητητέαν τὴν πρότασιν.

Ἀκολούθως ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Θ. Γρίβα καὶ Βελισσαρίου Νικολαΐδου, ἐχορηγήθη αὐτοῖς μηνιαία ἀπουσία ἄδεια.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Ἤπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΘ'.

Τῆς 14 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτως.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων εἰσαγγελτικὴ ἐπιτροπή, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ὑπὸ τοῦ Κ. ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ ὑποβληθέντος πρὸς συζήτησιν νομοσχεδίου, περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν, συνελθοῦσα καὶ ἐσκεμμένως μελετήσασα αὐτό, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς τὰς ἀκολούθους σκέψεις της.

Τὸ ἄρθρον 3 ἔχει καλῶς, ἀλλὰ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς «Τρεῖς μῆνες ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος » νόμου παύουσι πᾶσαι ἐκεῖναι αἱ προξενικαὶ πρακτορίαι, αἱ » συσταθεῖσαι ἄνευ γνωμοδοτήσεως τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητη- » ρίων, καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως αὐτῶν δὲν ἤθελαν » γνωμοδοτήσει, ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμε- » λητήρια Πατρῶν καὶ Σύρου.

« Πρὸς σύστασιν δὲ τοῦ λοιποῦ ἑκάστης ἐμπορικῆς πρακτορίας » ἀπαιτεῖται προηγουμένως ἡ γνωμοδότησις τῶν ἐν Σύρῳ καὶ » Πάτραις ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, κατὰ δὲ τὴν Τουρκίαν, καὶ » ἡ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆς πρεσβείας. Δὲν θέλει δ' » ἐγκρίνεσθαι αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερι- » κῶν ὑπουργοῦ, εἰμὴ ὁπόταν ἀμφότερα τὰ ἐπιμελητήρια ταῦτα » γνωμοδοτήσωσιν, ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἢ δύναται νὰ ἀποβῇ χρή- » σιμος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν.»

Ἡ ἐπιτροπή σας ὡρμήθη εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἐκ τῆς ἰδέας ἣν εἶχε καὶ ἔχει, ὅτι ἡ σύστασις πρακτορίας ὅπου δὲν παρίσταται ἄρρηκτος ἀνάγκη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀντὶ ὠφελίμου ἐπιβλαβὴς εἰς τοὺς ναυτιλλομένους καὶ τὸ ἐμπόριον, τὴν δ' ἀνάγκην ταύτην δύνανται μᾶλλον τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβεία νὰ γνωρίσωσι.

Ν' ἀφαιρεθῇ δ' ἡ τοῦ ἄρθρου 4 περίοδος «ἐκτὸς τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τινῶν τῶν ἐν Τουρκίᾳ γενικῶν προξενείων καὶ προξενείων, τῶν ὁποίων αἱ θέσεις προσδιορίζονται εἰς τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ παρόντος νόμου» διότι εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπάρχει ἡ ἀπαιτουμένη ἐξαίρεσις.

Τὸ ἄρθρον 5 νὰ τροποποιηθῇ οὕτως «ἀπόντος, ἢ ὁπωσδήποτε κωλυομένου τοῦ Γεν. προξένου ἢ προξένου, ὁ ἀρμόδιος γραμματεὺς ἀναπληροῖ αὐτόν» διότι ἡ λέξις «ἀνατίθεται» καταντᾷ ἀόριστος, ὡς μὴ ἐμφαινομένου τοῦ ἀναθέσοντος.

Εἰς τὸ ἄρθρον 6. § ά. νὰ προστεθῇ «ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν

ἡμέδαποι δυνάμενοι νὰ τοὺς ἀναπληρώσωσιν,» ὁ δὲ § β'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου νὰ τροποποιηθῇ «ὅπου δ' ἀλλοθι ὑπάρχουσιν Ἑλληνικὰ προξενεῖα, οὔτε μισθὸν οὔτε ἐπιχορήγησιν ἔχοντα, δύνανται οἱ τοιοῦτοι προξενικοὶ ὑπάλληλοι νὰ ὦσι καὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν· ὅταν ὅμως εἰς τὰ τοιαῦτα μέρη δὲν ὑπάρχωσιν οὔτε Ἕλληνες οὔτε ὁμογενεῖς κατάλληλοι, θέλοντες νὰ δεχθῶσιν ἄμισθον προξενικὴν ὑπηρεσίαν, δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν.»

Καὶ τὸ ἐδ. δ'. νὰ τροποποιηθῇ οὕτως· «ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, οὐδεὶς θέλει εἶσθαι δεκτὸς εἰς θέσιν ὑποπροξένου, καθ' ἅπασαν τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, ἢ γραμματέως παντὸς Γεν. προξενείου ἢ προξενείου, ἐὰν πρότερον δὲν ἐξετασθῇ ὑπὸ ἐπιτροπῆς διοριζομένης ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἑνὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, ἑνὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἑνὸς τῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς σχολῆς καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἑλλήνων, καὶ κριθῇ παρὰ ταύτης ἄξιος τοῦ νὰ καθίξῃ τοιαύτην θέσιν.

Τ' ἀντικείμενα ἐφ' ὧν θέλει περιστρέφεσθαι ἡ ἐξέτασις θέλουν ὁρισθῇ διὰ Β. διατάγματος· ἐξαιροῦνται τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω παραγράφῳ διατάξεων οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες εἰς τοιαύτας θέσεις, ἐφ' ὅσον διατελοῦσιν εἰς αὐτάς, καὶ οἱ ἐν τοῖς ὑπουργείοις τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν, τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ πέντε τοὐλάχιστον ἔτη ὑπηρετήσαντες ἐπιτυχῶς εἰς ἃς διορίζονται ὑπάλληλοι διὰ Β. διαταγμάτων.»

Τὴν εἰς τὸ ἄρθρον 6 § ά. προσθήκην ὡρμήθη ἡ ἐπιτροπή σας νὰ ἐπιφέρῃ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην, ἥτις ὁσημέραι παρίσταται τοῦ νὰ οἰκονομηθῶσι διὰ τοιούτων θέσεων, ἂν εὑρεθῶσι κατάλληλοι νὰ ἐκπληρώσωσι τοιαύτην ὑπηρεσίαν, ἐκ τῶν ἐνδεῶν ἐκείνων πολιτῶν, οἵτινες μὴ ἔχοντες πόρον τινὰ ζωῆς, προστρέχουσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ζητοῦντες θέσεις. Τὴν εἰς τὸν § β'. τροποποίησιν, ἀπὸ τὴν ἰδέαν ἣν ἔχει καὶ ὑμεῖς βεβαίως συμμερίζεσθε, ὅτι ὁ πολίτης Ἕλλην ὡς ὑποφερῶν ἄλλα τὰ βάρη καὶ γνωρίζων ἐκ τοῦ πλησίον τὰς ἀνάγκας τοῦ συμπολίτου του πρέπει νὰ προτιμηθῇ τοῦ ὁμογενοῦς. Καὶ τὴν εἰς τὸν § δ'. ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ διορίζωνται εἰς θέσεις ὑποπροξένων καὶ γραμμα-

τέων ἄνδρες κάτοχοι τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων, καὶ ἱκανοὶ νὰ ἐκπληρώσωσι προσηκόντως τὸ σοβαρὸν καθῆκον τοῦ ν' ἀντιπροσωπεύωσι τὴν Ἑλληνικὴν ἀρχὴν καὶ νὰ προστατεύσωσι μεγάλα Ἑλληνικὰ συμφέροντα, οὐχὶ δ' ἀγράμματοι καὶ ἀνίκανοι, ὡς συνέβαινεν ἐνίοτε.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 35, ν' ἀφαιρεθῇ τὸ ὑποπροξενεῖον τῆς Βενετίας ἀπὸ τὴν Ε' κατηγορίαν εἰς ἣν ὑπάγονται τὰ ἐπιχορηγήσιμα, καὶ νὰ προστεθῇ εἰς τὴν τρίτην, διότι εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ Ἕλληνες ὀλίγοι εἰσὶν ἀποκαταστημένοι καὶ τὸ ἐμπόριόν μας μικροῦ λόγου ἄξιον εἶναι.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου νομίζει ὅτι καλῶς ἔχουσι καὶ δὲν ἐπιφέρει οὐδεμίαν τροποποίησιν.

Ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, εἰς τὰς σκέψεις της ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὅλαι αἱ κατὰ τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν καὶ τὰς Ἰονίους νήσους προξενικαὶ ἀρχαὶ ἔπρεπε νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐμμίσθων, καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτῶν νὰ μισθοδοτῆται πλειότερον τοῦ ἐμφαινομένου ποσοῦ εἰς τὸ νομοσχέδιον, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ διορίζωνται εἰς αὐτὰς ἄνθρωποι προσωπικῆς βαρύτητος καὶ κατάλληλοι νὰ ἀντιπροσωπεύσωσιν ἐπαξίως τὴν πατρίδα των, νὰ ζῶσι δ' ἐν ἀνέσει· ἀλλὰ τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν τοιαύτην δαπάνην ποσὸν εἶναι πολὺ ἀνώτερον τοῦ ζητουμένου παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε συμφερώτερον νὰ παραδεχθῇ καὶ τὸ μέρος τοῦτο ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Μαρτίου 1851.

Ὁ Εἰσηγητὴς Ἠλίας Δωλάκης.»

Ἀνεγγέλθη ἀντικειμένου τῆς παρούσης ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῶν πρὸς τὴν Βουλὴν δοθεισῶν ἀναφορῶν, καὶ ἑπομένως ἀνεγνώσθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. **1, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25** καὶ **32** περιλήψεις, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀριθ. **1**. Ἀναφορὰ τῆς χήρας Θεοφάνους Ἀναστ. Σαχτούρη ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ **15** Μαρτίου **1850**, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ τῇ προσδιορισθῇ ἀνάλογος τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων τοῦ ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντος συζύγου της σύνταξις, ἐπισυνάπτουσα περὶ τούτων καὶ τέσσαρα ἀποδεικτικά.

10) Ἀναφορὰ ἀπὸ **14** Ἰουνίου **1850** ἐκ τοῦ χωρίου Μπούρλιανης τοῦ δήμου Σπερχειάδος τῆς Φθιώτιδος, τῆς χήρας Αἰκατερίνης Θεοδ. Ἀναγνωστοπούλου ἢ Σκαλτσᾶ, αἰτούσης σύνταξίν τινα ἀπέναντι τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της, πεσόντος κατὰ τὴν ἐπανάστασιν.

11) Ἀναφορὰ τῆς Ἀγιούλας Γεωργάκη Γεραντώνη χήρας ἐκ τοῦ χωρίου Μπούρλιανης τῆς Φθιώτιδος ἀπὸ **25** Ἰουνίου **1850**, αἰτούσης ἀνάλογον σύνταξιν πρὸς περίθαλψιν τῆς ἀνεχείας της, χάριν τῶν κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της.

12) Ἀναφορὰ τῆς **5** Ἰουλίου **1850** ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Ἀναργύρου Ζαρώμα Ὑδραίου, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις του, καὶ ἐξαιτεῖται ἀπέναντι αὐτῶν μηνιαίαν σύνταξιν.

13) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ **8** Ἰουλίου **1850** τῆς Καλομοίρας χήρας τοῦ Ἀναγνώστου Στέρα Κουντουριώτου, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰς ὑπὲρ πατρίδος θυσίας καὶ ἀγῶνας τοῦ κατὰ τὸ **1844** ἔτος ἀποβιώσαντος συζύγου της, καὶ ἐξαιτεῖται περίθαλψίν τινα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐν ὥρᾳ γάμου θυγατρός της καὶ συντήρησιν τῶν ἐπιλοίπων τέκνων της.

14) Ἀναφορὰ ἀπὸ **8** Ἰουλίου **1850** ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ ἐξ Ὑδρας Ἀθ. Καπλάνη, δι' ἧς ἐκθέτων τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις του, ἐξαιτεῖται ἀνάλογόν τινα σύνταξιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐν ὥρᾳ γάμου εὑρισκομένης θυγατρός του καὶ συντήρησιν τῆς λοιπῆς πολυαρίθμου οἰκογενείας του.

15) Ἀναφορὰ τῆς **10** Ἰουλίου **1850** ἐξ Ἀθηνῶν τῆς χήρας Φλωρούς Γεροθανάση, δι' ἧς ἐκθέτουσα τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της Χρήστου Γεροθανάση, χρηματήσαντος πληρεξουσίου τοῦ ἔθνους, ἐξαιτεῖται ἀνάλογον σύνταξιν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς καὶ τῆς οἰκογενείας της.

17) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ **19** Ἰουλίου **1850** τοῦ Χαραλ. Παναγοπούλου, δι' ἧς ὑπομιμνήσκει ἀναφοράν του τινὰ πρὸς τὴν Βουλήν, καὶ ἐξαιτεῖται τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεώς του, ἤτοι ἀνάλογον σύνταξιν διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις του.

18) Ἀναφορὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Κωνσταντίνου Λεκατσᾶ ἀπὸ **23** Νοεμβρίου **1850**, δι' ἧς ἐξαιτεῖται ἀνάλογον μηνιαίαν σύνταξιν χάριν τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεών του.

21) Ἀναφορὰ τῆς χήρας Λάμπρως Λιόλιου Ἀθανασίου Παπᾶ ἐξ Ἀθηνῶν τῆς **1** Δεκεμβρίου **1850**, αἰτούσης ἀμοιβὴν ἀπέναντι τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της, ἀποβιώσαντος πρὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Βασιλείας, καὶ τῶν πρὸς τὸ Ἔθνος χρηματικῶν συνεισφορῶν του.

22) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ **13** Δεκεμβρίου **1850** τῶν Γεωργίου Παδαχάλη, Γεωργίου Δ. Μπογαζιανοῦ καὶ ἄλλων **14** συνταξιούχων, αἰτούντων τὴν αὔξησιν τῶν χορηγουμένων αὐτοῖς ἀνεπαρκῶν συντάξεων, ἕνεκα τῶν ὁποίων δὲν δύνανται νὰ συντηρηθῶσι καὶ ἐντεῦθεν διάγουσι βίον ἀβίωτον.

23) Ἀναφορὰ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1850 ἐξ Ἀθηνῶν τῆς χήρας Αἰκατερίνης Μανολάκη Παπᾶ Οἰκονόμου, αἰτούσης ἀνάλογον σύνταξιν καὶ προικοδότησιν τῶν δύω ἐνηλίκων θυγατέρων της, χάριν τῶν ὑπὲρ πατρίδος θυσιῶν καὶ προσωπικῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ ἀνδρός της, τοῦ κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ναυπλίας φονευθέντος.

24) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1851 τοῦ Κ. Γ. Φουρτσούλου, δι' ἧς αἰτεῖται νὰ τῷ προσδιορισθῇ ἀνάλογός τις σύνταξις, δι' οὓς λόγους ἐξέβηκε κατὰ τὸ 1847 δι' ἀναφορᾶς του εἰς τὴν Βουλήν, καὶ διὰ τὴν ἐνεστῶσαν οἰκτρὰν κατάστασίν του.

25) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου 1851 τοῦ Κωνσ. Χ. Βρεβεδούρου, δι' ἧς αἰτεῖται σύνταξίν τινα διὰ τὰς προσωπικάς του ἐκδουλεύσεις κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῆς πατρίδος, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ὁποῖον ἐπισυνάπτει ἀντίγραφον μαρτυρικοῦ διαφόρων ὁπλαρχηγῶν.

32) Ἀναφορὰ ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου 1850 ἐξ Ἀμφίσσης τῆς Ἀσημούλας συζύγου τοῦ ποτὲ Γ. Πετροπούλου, δι' ἧς ἐκθέτει τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της καὶ τὰς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Βασιλείας ὑπηρεσίας αὐτοῦ, καθ' ἃ βεβαιοῖ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ πιστοποιητικὸν τοῦ δημάρχου Ἀμφίσσης τῆς 26 Δεκεμβρίου 1850 ὑπ' ἀριθ. 1069—586, καὶ ἐξαιτεῖται ἀνάλογον σύνταξιν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς καὶ τῶν πολυμελοῦς οἰκογενείας της.»

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπ' αὐτῶν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως.

« Αἱ ὑπ' ἀριθ. 1. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 21, « 22, 23, 24, 25 καὶ 32 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον « τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτὰς ἐν καιρῷ τῆς « ἐκδόσεως τοῦ περὶ συντάξεως νόμου. »

Ἀνεγνώσθησαν ἐπομένως καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 2, 3, 4, 5, 6, καὶ 7 περιλήψεις, ἔχουσαι ὡς ἑρεξῆς.

2) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀρεοπόλεως ἀπὸ 9 Μαΐου 1850 τῆς χήρας Ἀναστασούλας Α. Γ. Μαυρομιχάλη, αἰτούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης 15δράχμου συντάξεώς της, ἀπονεμηθείσης αὐτῇ διὰ τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της Ἀντωνίου Α. Μαυρομιχάλη.

3) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀρεοπόλεως ἀπὸ 11 Μαΐου 1850 τῆς χήρας Μιχαλοῦς Νιαρχόνυμφης, αἰτούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης 10δράχμου συντάξεως της, ἀπονεμηθείσης αὐτῇ διὰ τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις τοῦ φονευθέντος υἱοῦ της Γεωργίου

4) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀρεοπόλεως ἀπὸ 19 Μαΐου 1850 τῆς χήρας Σαΐσανόνυμφης, αἰτούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης συντάξεώς της ἐκ δραχμῶν δέκα, ἀπονεμηθείσης αὐτῇ διὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ συζύγου της Ἀντ. Σαΐσανᾶ.

5) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀρεοπόλεως ἀπὸ 11 Μαΐου 1850 τῆς χήρας Γρηγορούς Κυριακουλόνυμφης, αἰτούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης δεκαδράχμου συντάξεώς της, ἀπονεμηθείσης αὐτῇ διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της.

6) Ἀναφορὰ ἐξ Ἀρεοπόλεως τῆς 11 Μαΐου 1850 τῆς χήρας Νικολαοῦς Δασύλενας, αἰτούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης ἑξαδράχμου συντάξεώς της, ἀπονεμηθείσης αὐτῇ ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της.

7) Ἀναφορὰ ἐκ Καλαμῶν ἀπὸ 31 Μαΐου 1850 τῆς χήρας Μάρθας Ἀθανασίου Κουμουνδουράκη, αἰτούσης τὴν ἀπόδοσιν τῶν καθυστερουμένων αὐτῇ μηνιαίων συντάξεών της ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1850.

Ἐφ' ὧν ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπομένην γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς.

« Αἱ ὑπ' ἀριθ. 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ « ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ διατάξῃ τὴν ἐξακολού- « θησιν τῶν συντάξεων, ἐὰν ἡ διακοπὴ αὐτῶν δὲν ἐγένετο ἕνεκα « περιπτώσεων προβλεπομένων παρὰ τοῦ νόμου τῶν συν- « τάξεων. »

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 περιλήψεως, ἐχούσης οὕτως.

8) Ἀναφορὰ τῶν Ἀγγέλου καὶ Ἀθ. Γ. Πανταζοπούλων ἐκ Κρεστένης ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1850, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται τὴν παραχώρησιν γαιῶν τινων ἐθνικῶν, κειμένων εἰς τὸν δῆμον Σκυλλοῦντος καὶ ληφθεισῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως. καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐχούσης οὕτως.

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8 ἀναφορὰ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκο- « νομικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τῶν ἀνα- « φερομένων, καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως νόμου περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνι- « κῆς γῆς αὐθαιρέτων ἐμφυτεύσεων, ἀφήσῃ ἀνενόχλητον τὴν « κατοχὴν τῶν ἀναφερομένων, καθότι τὸ δημόσιον δὲν πρέπει νὰ « ἐνεργῇ ἐξαιρετικὰ μέτρα ἀπέναντι πολλῶν ἐνεργησάντων τοιαύτας « ἐμφυτεύσεις. »

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπὶ ἀντικειμένου διεξαχθέντος δικαστικῶς, ἐφ' οὗ καὶ ἀπόφασις τελεσίδικος ὑπάρχει, ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ τῷ ὑπουργῷ τὰ ἐναντία τῆς δικα-

γικῆς ἀποφάσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν αὐτὴν τῶν ἀναφερομένων κατηγορίαν ὑπάγονται καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, δικαιοῦται μόνον νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι τοιαῦτα μέτρα δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ἐξαιρετικῶς κατά τινων προσώπων, καὶ γνωμοδοτεῖ μετὰ τὴν λέξιν ἀναφερομένων, νὰ προστεθῇ « καὶ πράξει ὅ,τι δίκαιον » νὰ ἐλλείψῃ δὲ τὸ λοιπὸν τῆς γνωμοδοτήσεως μέρος, διότι τοιουτοτρόπως προσβάλλονται αἱ ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς, καθόσον δὲν ἐνεργοῦνται ὡς ἀναρμοδίως γινόμεναι.

Προστέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχει δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ Βουλὴ δὲν δύναται μὲν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ δεδικασμένα ζητοῦσα τὴν ἀνατροπὴν αὐτῶν, ἀλλ' οὐχ ἧττον δύναται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν νὰ τῇ δώσῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας, καὶ προσαγαγῇ ἅπαντα τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ἔγγραφα διὰ νὰ παρατηρήσῃ μήπως ἐν αὐτοῖς ὑπάρχῃ τι ἀδίκως γενόμενον, καὶ ζητήσῃ τὴν διόρθωσιν.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ὅπως δήποτε ἐκδοθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι ἁρμοδία νὰ ἐπικρίνῃ αὐτήν, καθόσον οἱ ἔχοντες συμφέρον ἠδύναντο ἐγκαίρως νὰ τὴν ἐρεσβάλωσιν, καὶ ὅτι δύναται μόνον νὰ ἀπευθύνῃ εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ἁπλῆν παραίνεσιν, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνωσι χώραν τοιαῦται ἐξαιρέσεις· καὶ ἑτέρου εἰπόντος ὅτι, ἀφοῦ οἱ ἀναφερόμενοι ὁμολογοῦσι, ὅτι αὐθαιρέτως ἐρύτευσαν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, καὶ ὡς τοιούτους τὸ δημόσιον τοὺς ἐνήγαγε, τὸ δὲ δικαστήριον ἀπεφάνθη κατ' αὐτῶν, θεωρεῖ περιττὴν τὴν τῶν ἐγγράφων προσαγωγήν, διότι καὶ τούτου γενομένου, ἡ Βουλὴ οὐδεμίαν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολήν· καὶ προσθέντος, ὅτι ἀμφιβάλλει μάλιστα, ἂν δύναται ἡ Βουλὴ καὶ παρατηρήσεις νὰ ἀπευθύνῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς περιστάσεως, ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἡ ὑπὸ συζήτησιν ὑπόθεσις ἐπεραιώθη δικαστικῶς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἂν ἡ πρᾶξις ἐγένετο κατὰ τύπους νομίμους ἢ οὔ, ἡ δὲ Βουλὴ δύναται νὰ ἐξετάσῃ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ὑπὸ γενικωτέραν ἰδιότητα, τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος· ὑπὸ τὴν ἔποψιν λοιπὸν αὐτὴν ἐξετάζοντες τὴν πρᾶξιν, ἐξάγομεν ὅτι οἱ ἐμφυτευταὶ ὄχι μόνον δὲν βλάπτουσιν, ἀλλὰ καὶ ὠφελοῦσι σημαντικῶς τὸ ἔθνος, καθιστῶντες προσοδοφόρον γῆν ἀκαλλιέργητον καὶ χερσώδη, καὶ τοὺς τοιούτους ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει μάλιστα ν' ἀνταμείβῃ, καὶ οὐχὶ νὰ καταδιώκῃ, διότι πληροῦσι κενόν, τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε πρὸ πολλοῦ νὰ ἀναπληρώσῃ διὰ νόμου· συμφωνεῖ λοιπὸν μετὰ τῶν ζητούντων νὰ δώσῃ ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀνηκούσας

ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου πληροφορίας, ἂν ἡ Βουλὴ θεωρήσῃ ὑπερβάλλουσαν τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, τὴν ὁποίαν ὅμως αὐτὸς παραδέχεται ὡς ὀρθήν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἀντὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν πρότασιν τοῦ νὰ παρουσιασθῇ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα αἱ ὑπ' ἀριθ. **9** καὶ **16** περιλήψεις, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαι οὕτως·

«**9**) Ἀναφορὰ ἀπὸ **8** Ἰουνίου **1850** ἐξ Ἀγρινίου τῶν βλαχοπομένων Μιχαὴλ Γιάγκου, Χρήστου Γεωργάκη καὶ Δημητρίου Ταγιάντα, δι' ἃς ἐλθέτουσι τὰς κακώσεις καὶ τὰς αἰχμαλωσίας, ἃς ὑπέστησαν ὑπὸ τῶν λῃστῶν, καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν συνδρομὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἀπαλλαγὴν των ἀπὸ τῆς μάστιγος τῆς λῃστείας.

16) Ἀναφορὰ ἀπὸ **19** Ἰουλίου **1850** ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Δ. Ἀλτιπαρμάκη ὑπαλλήλου, ἐκτιθέντος τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις καὶ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασίν του, καὶ ἐπικαλουμένου τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης του.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν **9** νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, διὰ νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν πρόνοιαν περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν παραπονουμένων ἐκ τῶν συνεπειῶν τῶν ληστρικῶν κακώσεων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **16** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου.»

Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὴν ἐφ' ἑκάστης τούτων ἀνωτέρω γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθείσης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **19** περιλήψεως μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχουσῶν οὕτως·

«**19**) Ἀναφορὰ ἐκ Νάξου τῆς **15** Νοεμβρίου **1850** τοῦ Μάρκου Λύρηλίου Βάϊτερ, ὑπομιμνήσκοντος ἑτέρας δύω ἀναφορὰς των πρὸς τὴν Βουλὴν, καὶ ἐξαιτουμένου νὰ λάβῃ αὕτη πρόνοιαν περὶ ἀποζημιώσεώς του διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς Νάξου χρηματικὰς θυσίας τοῦ πατρός του.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **19** νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ὅπως ἐκτιμήσῃ τὰς δικαίας ἀξιώσεις τοῦ ἀναφερομένου καὶ ἐνεργήσῃ ἐν καιρῷ ὅ,τι νόμιμον.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι ὡς ἀφορῶσα χρέη κοινότητος ἡ ἀναφορὰ πρέπει νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν ταύτην.

Αναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26 περιλήψεως μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχουσῶν οὕτως.

«Ἀριθ. 26. Ἀναφορὰ ἐκ Θήρας ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1850 τοῦ Ι. δὲ Κιγάλλα, δι' ἧς ἀποστέλλει εἰς τὴν Βουλὴν ἀντίτυπον τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐκδοθέντος συγγράμματος, περὶ τῆς στατιστικῆς τῆς νήσου Θήρας, καὶ ἐκτίθησιν ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ ἀναδεχθῇ τὴν σύνταξιν τῆς γενικῆς τῆς Ἑλλάδος στατιστικῆς ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐνέκρινεν ὅρους ἡ Βουλὴ ἐν τῇ ΡΑΤ'. συνεδριάσει αὐτῆς τῆς 3 Μαΐου 1845.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 26 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ χρειώδη. »

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἐνῷ εἰς ὅλα τὰ εὐνομούμενα καὶ ἐξευγενισμένα κράτη ὑπάρχει στατιστικὴ αὐτῶν, εἰς μόνην τὴν Ἑλλάδα ἡ τοσοῦτον ἀναγκαία αὕτη γνῶσις παρημελήθη εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε οὔτε νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐθνικὴν περιουσίαν δυνάμεθα, οὔτε εἰς μέτρα οἰκονομικὰ κρείττονα νὰ προβῶμεν ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως στατιστικῆς τῆς Ἑλλάδος, ἥτις εἰς πᾶν βῆμα καὶ ἡμῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως θέλει ἐπιφέρει ἀνυπερβλήτα προσκόμματα. Διὰ ταῦτα νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπονέμουσα τὰς εὐχαριστίας της εἰς τὸν ἀναφερόμενον δὲ Κιγάλαν διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ πονήματός του εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς, ὀφείλει συγχρόνως νὰ συστήσῃ στενῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ σπουδαῖον τοῦ ἔργου, καὶ ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ταχεῖαν ὕπαρξιν στατιστικοῦ πίνακος τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάτως τὴν γνωμοδότησιν τοῦ προαγορεύσαντος.

Ἀναγνωσθείσης ὡσαύτως καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 περιλήψεως μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχουσῶν οὕτως.

« Ἀριθ. 27. Ἀναφορὰ ἐκ Σμύρνης ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1850 τοῦ Κ. Ἀμοίρου πληρεξουσίου τοῦ Ζ. Καλβοκορέση, διὰ τῆς ὁποίας καταμηνύει τὸν πρόξενον Σμύρνης Θεόδ. Ξένον ἐπὶ καταπιέσει, ἀρνήσει ὑπηρεσίας κλπ. καὶ ζητεῖ τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ ἢ τὴν διεξαγωγὴν ἀνακρίσεως, ὑπὸ προσώπου ἐκ τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς ἐκλελεγμένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 27 νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον ὅπως ἐξετάσῃ δεόντως καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν κατὰ τοῦ προξένου Σμύρνης παραπόνων τοῦ ἀναφερομένου.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει μόνον νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, ἀλλὰ ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τὴν

ἐμφάνισιν τοῦ ὑπουργοῦ, διὰ νὰ πληροφορήσῃ οὗτος τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἔχουσι ἀλήθειας αἱ καταμηνυόμεναι τοῦ προξένου Σμύρνης πράξεις, καὶ διατί, ἂν αὗται εἶσιν ἀληθεῖς, διατηρεῖται τοιοῦτος ὑπάλληλος.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε κατ' αὐτοῦ ἐγένοντο πολλὰ πρὸς τὴν Βουλὴν παράπονα καὶ ἐζητήθη περὶ αὐτοῦ λόγος, θεωρεῖ καὶ αὐτὸς ἀναγκαίαν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὑπουργοῦ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος, ἵνα δώσῃ τὰς χρειώδεις πληροφορίας· ἡ δὲ Βουλὴ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν γνωμοδότησιν τῶν προαγορευσάντων, ἤτοι τὸ νὰ προσέλθῃ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος, καὶ πληροφορήσῃ αὐτὴν περὶ τῆς ἀληθείας τῶν προσαπτομένων εἰς τὸν ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικὸν πρόξενον κατηγοριῶν.

Ἀναγνωσθεισῶν μετὰ ταῦτα καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 28 καὶ 29 περιλήψεων μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχουσῶν οὕτως.

« Ἀριθ. 28. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου 1851 τοῦ Βασιλείου Μουστράτου, δι' ἧς ἐκθέτων τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις του καὶ τὴν ἰσχάτην πενίαν, εἰς ἣν ἤδη εὑρίσκεται, ἐπικαλεῖται τὴν πρόνοιαν τῆς Βουλῆς. »

«Ἀριθ. 29. Ἀναφορὰ 58 προσφύγων Ἰταλῶν, δι' ἧς ἐκθέτουν τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα ἠνάγκασαν τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῶν εἰς σύστασιν ἐπιτροπῆς, σκοπὸν ἠθικὸν καὶ φιλανθρωπον ἐχούσης, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις διέταξε τὴν διάλυσιν αὐτῆς, ἕνεκα τῆς ὁποίας εὑρίσκονται ἤδη εἰς ἀμηχανίαν· ἐπικαλοῦνται διὰ τοῦτο τὴν προστασίαν τῆς Βουλῆς.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 28 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ τὴν δέουσαν πρόνοιαν καὶ περιθάλψῃ τὴν ἐνεστῶσαν τοῦ ἀναφερομένου κατάστασιν, κατόπιν δὲ νὰ διευθύνῃ αὐτὴν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἐν καιρῷ τοῦ περὶ συντάξεων νόμου.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 29 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκτεθέντα καὶ πράξῃ ὑπὲρ τῶν ἀναφερομένων ὅ, τι ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἔθνους καὶ ἡ φιλοξενεία ἀπαιτεῖ· πληροφορήσῃ δὲ τὴν Βουλὴν περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς συστάσεως ταύτης.»

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὴν ἑκάστης τούτων ἀνωτέρω γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30 περιλήψεως μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχουσῶν οὕτως.

«Ἀριθ. 30. Ἀναφορὰ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1850 ἐκ Τριπό-

λεως τοῦ Β. Ι. Κολοκοτρώνου, δι' ἧς ἐκθέτει τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κ. Μανέτα λαβοῦσαν χώραν πολ. δίκην ἐνώπιον τοῦ ἐν Τριπόλει πρωτοδικείου, καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ ψευδορκίᾳ ἔγκλησιν, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ ἐνεργήσῃ ἡ Βουλὴ τὰ χρειώδη.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30 νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον, διότι αἱ τοιαύτης φύσεως αἰτήσεις, κατὰ προηγουμένην τακτικὴν ἀνάκρισιν, ζητοῦνται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου προσώπου διὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.»

Ἐπρότεινέ τις τὴν ἐντελῆ ἀπάλειψιν τοιαύτης λαιδόρου ἀναφορᾶς καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Βουλῆς, ὡς προσβαλλούσης τὴν τοῦ σώματος ἀξιοπρέπειαν διὰ συκοφαντιῶν· ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἀνωτέρω γνωμοδότησιν, θεωρήσασα ὡς μὴ ὑπάρξασαν τὴν τοιαύτην ἀναφοράν.

Ἀνεγνώσθησαν καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 31 καὶ 33 περιλήψεις καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαι οὕτως.

« Ἀριθ. 31. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν τῆς 18 Ἰανουαρίου 1851 τοῦ Παναγῆ Κουντούρη, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις του παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ ναυτικῷ, καὶ ἐξαιτεῖται παρὰ τῆς Βουλῆς νὰ δικαιωθῇ ὡς ἀγωνιστής. Προτείνει δ' ὅτι γνωρίζει εἶδός τι μηχανῆς τοῦ κατασκευάζειν σφαίρας πυροβόλων ῥηγατὰς, διάφορον τῶν μέχρι τοῦδε ἐγνωσμένων, καὶ ἐξαιτεῖται, πρὸς τὸ καταστῆσαι γνωστὴν τὴν μηχανὴν ταύτην εἰς τὸ ἔθνος, προικοδότησιν ἐξ 100 στρεμμάτων γῆς εἰς Γλαρέντσαν, καὶ 10000 δραχμῶν, ἐπ' ἐγγράφῳ ἀσφαλείᾳ μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτῆς.»

« Ἀριθ. 33. Ἀναφορὰ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1851 ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Γ. Καμπούρογλου, αἰτοῦντος τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ δημοσιεύῃ τὰ πρακτικὰ αὐτῆς ἐν ἰδίῳ παραρτήματι τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος ἡ Ἑβδομὰς, ἐπὶ πληρωμῇ τῶν ἐξόδων τῆς ἐκτυπώσεως καὶ τῆς διανομῆς.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 31 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς αἰτήσεως καὶ προτάσεως τοῦ ἀναφερομένου καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 33 νὰ κατατεθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Βουλῆς.»

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας, τὴν πρότασιν βουλευτοῦ τινος τοῦ ν' ἀποσταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν συστηθησομένην ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν συζητήσεων.

Ἀνεγνώσθη ἐπομένως καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 34 περίληψις μετὰ τῆς ἐφεξῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς.

«Ἀριθ. 34. Ἀναφορὰ ἀπὸ 18 Ἰανουαρίου 1851 ἐκ Καρυταίνης τοῦ πρώην δασάρχου Μεσσήνης Χαραλάμπους Θ. Σπηλιοπούλου, δι' ἧς ὑποβάλλει τὴν ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 7 ἔκθεσίν του πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον περὶ τῶν χωρίων Βρίνης καὶ Ῥυσσόβου, διαφιλονεικουμένων μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐξ Ἀνδριτσαίνης Ζαϊμοπούλων, ἵνα λάβῃ περὶ τούτων πρόνοιαν ἡ Βουλή.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 34 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα ἐξετάσαν ἐπὶ τῶν ἐκθεμένων, ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖ τὸ δημόσιον συμφέρον καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν.»

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπ' αὐτῆς γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ὑπ' ἀρ. 35 περιλήψεως, ἐχούσης οὕτως·

« Ἀριθ. 35. Ἀναφορὰ ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου 1851 ἐξ Ἀθηνῶν τῆς χήρας Ἀγγελικῆς Νικηταρᾶ, διὰ τῆς ὁποίας ἐκθέτουσα τὰς ὑπὲρ πατρίδος λαμπρὰς ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας τοῦ ἀειμνήστου συζύγου της Νικήτα, τοῦ ἐπιλεγομένου *Τουρκοφάγου*, γνωστοῦ διὰ τὸν ἡρωϊσμόν του κ. λ. π. καὶ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας του, ἐξαιτεῖται δικαιοσύνην παρὰ τῆς Βουλῆς.»

Λαβόντες τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ φροντίσῃ πρὸς περιθαλψιν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀγωνιστῶν, διότι πολλαὶ ἐξ αὐτῶν εἰς τοσαύτην περιέπεσον πενίαν, ὥστε κατ' ἀνάγκην διανοοῦνται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον οἱ σύζυγοι ἢ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐπολέμησαν· εἰς παράδειγμα δὲ ἔφερε τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀειμνήστου Αὐκούργου τοῦ Σαμίου, κινδυνεύουσαν νὰ λιμοκτονήσῃ ἐν Ἑλλάδι, εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ὁποίας τοσοῦτον συνετέλεσε, καταφρονήσας ἡγεμονείαν προσφερομένην εἰς αὐτὸν, πλοῦτον καὶ δόξαν, καὶ ὑπὲρ πάντα ταῦτα προτιμήσας τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος τὴν ἀπελευθέρωσιν. Τοιαύτης λοιπὸν οἰκογενείας ἡ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀναχώρησις πρὸς ἀναζήτησιν ἄρτου θέλει βεβαίως προστρίψει μῶμον ἀνεξάλειπτον εἰς τὸ ἔθνος, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ συστήσῃ μετ' ἐπιμονῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ Βουλή, διευθύνουσα τὴν ἀναφορὰν τῆς χήρας τοῦ μακαρίτου Νικηταρᾶ, τὴν ταχείαν ὑποβολὴν νόμου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀγωνιστῶν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι μηδένα προτιθέμενος νὰ προσβάλῃ, μηδὲ θέλων νὰ διακρίνῃ πρὸς ἀλλήλους τοὺς ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισαμένους, ἀλλ' εἰς πάντας ἀποδίδων τὸ μέρος τῆς ἀνεξαρτη-

σιας ἡμῶν ἔργον, λέγει μόνον, ὅτι ἡ τύχη πολλάκις ἀδίκως ἴσως ὑψωμένη ἀνυψοῖ τινας πλέον τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἱστορία θέλει παραδώσει εἰς τοὺς μεταγενεστέρους μεταξὺ μὲν τῶν κατὰ θάλασσαν ἀριστευσάντων πρωτεύοντα τὸν Μιαούλην, μεταξὺ δὲ τῶν κατὰ ξηρὰν, ἐν μὲν τῇ Πελοποννήσῳ τὸν Κολοκοτρώνην καὶ Νικηταρᾶν, ἐν δὲ τῇ Στερεᾷ, τὸν Καραϊσκάκην καὶ Βότσαρην· διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς σήμερον, ἂν καὶ κατ' ὄνομα γνωρίζοντες πάντας τοὺς μεταχυόντας τῆς δόξης τῆς ἐπαναστάσεως, ὀφείλομεν ὅμως, ὑπείκοντες εἰς τὴν ἐξωτερικὴν φήμην, ν' ἀναγνωρίσωμεν εἰς αὐτοὺς κατὰ διάκρισιν τὰ πρωτεῖα· νομίζει λοιπὸν, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας Νικηταρᾶ ἡ Βουλὴ ἐξαιρετικῶς προσφερομένη, ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐκδοθέντος ψηφίσματος, καὶ τὴν προσαγωγὴν νόμου γενικοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀγωνιστῶν, διότι ἐνόσῳ περιορίζομεν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τινας οἰκογενείας, ποτὲ δὲν θέλομεν ἐξαλείψει τὰ δίκαια παράπονα τῶν ἄλλων· ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἀπορεῖ πῶς μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβε πρόνοιαν περὶ τοῦ τόσον ἐπιθυμητοῦ παρ' ἅπασι τούτου ἀντικειμένου, ἐν ᾧ ἅπαντες οἱ Ἕλληνες ἔχουσιν ἄμεσον εἰς τοῦτο συμφέρον, ἵνα μὴ ἀποθνήσκωσι τῆς πείνης αἱ οἰκογένειαι τῶν μαρτύρων τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας τοῦ Τουρκοφάγου Νικηταρᾶ ἐδόθη ἀφορμὴ εὔλογος ν' ἀκουσθῇ καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος φωνὴ ἐπικαλουμένη πρὸς τοῦτο τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήτεως, νομίζει ἀναγκαῖον, χωρὶς νὰ προσδιορίσῃ ἡ Βουλὴ τὰ πρόσωπα, νὰ ζητήσῃ μόνον μετ' ἐπιμονῆς τὴν ταχεῖαν εἰσαγωγὴν νόμου περὶ συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀγωνιστῶν.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι πάντες οἱ βουλευταὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἴδωσι πραγματοποιουμένα τὰ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ψηφισθέντα, διότι ἂν καὶ πτωχοί, δὲν πρέπει ν' ἀνεχώμεθα νὰ βλέπωμεν λιμώττουσας τοσαύτας οἰκογενείας. Καὶ περὶ μὲν τῶν οἰκογενειῶν τῶν στρατιωτικῶν ἔλαβεν ἤδη ἡ Κυβέρνησις πρόνοιαν διὰ τῶν ὑποβληθέντων νομοσχεδίων περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων καὶ περὶ φάλαγγος, μένει δὲ ἤδη νὰ ζητήσωμεν τοιοῦτον νόμον καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν ἀγωνιστῶν, τῶν οὐχ ἧττον συντελεσάντων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀνεξαρτησίαν, καὶ περὶ τῶν ἀποβιωσάντων πρὶν ἢ προσδιορισθῇ ὁ στρατιωτικὸς αὐτῶν βαθμός.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ ἐμέμφθη τις τῶν προσαγορευσάντων τὴν Κυβέρνησιν ὡς ἀμελῶς προσενεχθεῖσαν ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἀντικειμένου, ὀφείλει ὡς βουλευτὴς τῆς παρελθούσης περιόδου νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι πολλάκις καὶ κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ἡ Βουλὴ ἀπήτησεν παρὰ τοῦ ὑπουργείου τὴν προσαγωγὴν γενικοῦ περὶ συντάξεων νόμου, ὅπερ ἀποδεξάμενον τὰς δικαίας τοῦ ἔθνους ἀξιώσεις, οὐ μόνον συνέστησεν ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν ἀνέθηκε τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Βουλὴν διεύθυνε τοὺς καταλόγους τῶν συνταξίμων τοῦ Κράτους καὶ τῶν λαμβανόντων βοηθήματα, οἵτινες ἐξετυπώθησαν εἰς πλεῖστα ἀντίτυπα δαπάνῃ τῆς Βουλῆς, καὶ ἀποτελοῦσιν ἓν μέγα βιβλίον. Μ' ὅλον δὲ τὸν ζῆλον ἐκείνων, ὅσων αἱ καρδίαι ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ αἴσθημα τοῦ νὰ ἴδωσιν ἀνταμειβόμενα τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς πατρίδος ἡμῶν, τὸ πρᾶγμα ἀπεδείχθη ἐργῶδες, κολοσσαῖον καὶ χρῆζον πολλῆς σπουδῆς καὶ βαθείας σκέψεως.

Καὶ τότε μὲν ἀνεπτύχθησαν δύω γνώμαι, καθ' ἃς οἱ μὲν ἐζήτησαντο νὰ προσαχθῇ νομοσχέδιον καὶ κατάλογος τῶν διὰ καισυμένων εἰς σύνταξιν προσώπων, ἕτεροι δὲ εἰθεώρησαν ἀναγκαῖον νὰ εἰσαχθῇ γενικὸς νόμος, ἐμπεριλαμβάνων τὰ προσόντα τῶν ἀμειρθησομένων· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης, τοσοῦτον ἐράνη ὁ κατάλογος ὑπέρογκος, ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπιφέρῃ γνώμην τινα, ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας, τοσαῦτα ἀπηντήθησαν προσκόμματα, ὥστε ἐπελθούσης τῆς λήξεως τῆς Συνόδου τῆς Βουλῆς, ἔμεινε τὸ ἔργον ἀτελές. Ἐκ τούτων λοιπὸν κατανοεῖ ἕκαστος ὅτι, οὔτε τὸ ὑπουργεῖον οὔτε ἡ Βουλὴ ἔδειξαν τὴν ἐλαχίστην ἀκηδίαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τῶν συντάξεων.

Ἄλλος δέ τις παρετήρησεν, ὅτι ἂν καὶ θεωρεῖ ὅτι οἱ ἀγωνισταὶ οὐχὶ μόνον χαίρουσι τὸ δικαίωμα τοιαύτης ἀμοιβῆς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὅσων ἐψήφισεν ἡ συνέλευσις εἶναι ἠναγκασμένον τὸ Σῶμα νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ἀμοιβὰς ταύτας, λέγει ὅμως, ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἶναι ἀπ' εὐθείας νομοθετικὸν, καθ' ὅσον δὲν δύναται νὰ φέρῃ τὸ ὑπουργεῖον νομοσχέδιον, εἰς ὃ νὰ κατονομάζωνται ἀριθμῶς πάντες οἱ κατὰ τὸν ἀγῶνα μαχθήσαντες. Διὸ τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως πραγματευόμενον περὶ τούτου, ὁρίζει ὅτι θέλει συστηθῇ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν μάλιστα διακεκριμένων στρατιωτικῶν, ναυτικῶν καὶ πολιτικῶν, ἥτις ἀπάσας ἐξετάζουσα τὰς ἀπαιτήσεις, οὐχὶ μόνον νὰ δικαιώσῃ τὰς μεθδίκως ἢ ἐπὶ μικρὸν ἀντιμειφθείσας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπανορθώσῃ πολλὰς τῶν παρ' ἀξίαν βραβευθεισῶν· μόνον δὲ μετὰ τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῆς ἐπιτρο-

πῆς εἶπε τὸ ψήφισμα, ὅτι θέλει εἰσαχθῆ εἰς τὰς Βουλὰς νόμος δι' οὗ νὰ ὁρισθῆ καὶ ὁ τῆς ἀποζημιώσεως τρόπος. Καὶ λέγει μὲν σήμερον ἡ Βουλή, ὅτι πρέπει νὰ ὑποβάλῃ ἡ Κυβέρνησις τὸν τοιοῦτον νόμον, ἀλλ' ἡ αἴτησις αὕτη δὲν ἔχει καλῶς, διότι μόνον ἱστορικοί τινες ἀγωνισταὶ ἐντὸς τῆς Βουλῆς ταύτης ὑπάρχοντες, δύνανται ὡς διακεκριμένοι στρατιωτικοὶ νὰ ἐκτιμήσωσι τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου προτεινομένων, ἀλλ' οἱ λοιποὶ πάντες δὲν δύνανται οὐδὲ τὰς ἀπαιτήσεις οὐδὲ τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς νὰ ὁρίσωσι. Πρέπει λοιπὸν, διὰ νὰ γίνῃ μάλιστα γενικὸς ὁ τῶν συντάξεων νόμος, νὰ συσταθῇ πρῶτον ἡ ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ, νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ τῶν ἀγωνιστῶν ὅμιλος, καὶ μετὰ τὰς ἐργασίας ταύτας νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου καὶ ἡ Βουλὴ, καθ' ὅσον θέλει ἔχει ἰδίως καθῆκον οὐχὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τοὺς ἀγῶνας, ἀλλὰ νὰ ἐλαττώσῃ, ἂν ἀπαιτῆται, τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὁρισθησομένην ποσότητα τῶν συντάξεων. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ συσταθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ περὶ τούτου ψηφίσματος.

Μετὰ τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ὅλαι αἱ προπαρασκευαὶ αὗται ἐγένοντο ἄλλοτε, ὅτι πολλὰ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς συνῆλθον εἰς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ ὅτι καὶ δαπάναι ἀρκεταὶ ἐγένοντο ἐκ μέρους τινῶν ἐκ τῶν ἐχόντων αἰτήσεις εἰς ἀμοιβὴν, καὶ ὅμως οὐδὲν κατωρθώθη· ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι τὸ ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, δι' ὃ εἰσηγήσατο ὁ προαγορεύσας ὅτι δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ νόμον, ἐπροκάλεσαν αὐταὶ αἱ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἀτελῶς πάντοτε καὶ ἀνίσως ἀπεφάσιζε περὶ τῶν συντάξεων. Ἡ Συνέλευσις λοιπὸν εἴθέσπισεν, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ διάκρισις τούτων ἐντελεστέρα, καὶ ἐντεῦθεν ἐξέδωκε τὸ ἀνωτέρω μνησθὲν ψήφισμα. Ἀλλὰ μὴ διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ψηφίσματος ἐμποδίζηται ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ νόμον; Τοὐναντίον ἡ Βουλὴ βλέπουσα, ὅτι ἀτελῶς κεῖται ἔτι τὸ περὶ συντάξεων ἔργον, συμπληροῖ τὸν σκοπὸν τοῦτον τοῦ ψηφίσματος, λέγουσα ὅτι δὲν πρέπει νὰ διατελῶσιν ἀδικούμενοι οἱ μέχρι τοῦδε ἀδικηθέντες. Ἀπαιτεῖ δὲ τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ ἀδίκου τούτου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἐπειδὴ αὕτη, γραικοτέρα παντὸς προσώπου, ὡς μετὰ τοῦ ἀγῶνος συνυπάρξασα καὶ συναυξηθεῖσα, δύναται νὰ ῥέρῃ καὶ ἔργον ὅσον ἔνεστι τέλειον. Διὸ συμπεραίνει ὅτι μετὰ τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμης τῆς ἐλθέσεως πρέπει νὰ διευθυνθῇ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ τὴν ἀνωτέρω περὶ ἀποστολῆς τῶν πρακτικῶν πρότασιν, καὶ

τὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως·

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 35 συνταίνεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως πραγματοποιηθῇ, ὅσον δυνατὸν ταχύτερον, ἡ εὔλογος αἴτησις τῆς χήρας τοῦ ἀειμνήστου Νικηταρᾶ, ὡς καὶ ἄλλων τοιούτων περιφανῶν ὀνομάτων, διότι ἡ παράλειψις τῆς ἀμοιβῆς καὶ περιθάλψεως τούτων προστρίβει μῶμον εἰς τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα. »

Τέλος ἀναγνωσθεῖσαι καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 36, 37 καὶ 38 ἑπόμεναι περιλήψεις.

« Ἀριθ. 36. Ἀναφορὰ ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1851 ἐκ Πόρου τοῦ Α. Ν. Ἀποστόλη, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ πλοίου τοῦ μακαρίτου Ν. Ἀποστόλη πατρὸς του, ἐκ φοινίκων 46,450, ἀγορασθέντος ἐπὶ Κυβερνήτου ὑπὸ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τεθέντων τῶν χρημάτων ἐν τῇ ἐθνικῇ τραπέζῃ, καθ' ὃν λόγον ἀπεφασίσθη πέρυσι διὰ τοῦ νόμου ΡΔΖ'. ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἀντιτίμου τοῦ πλοίου τοῦ Τσαμαδοῦ. »

« Ἀριθ. 37. Ἀναφορὰ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1851 τοῦ δημαρχικοῦ παρέδρου Γαυρίου τῆς Ἄνδρου, δι' ἧς ὑποβάλλει πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, περὶ ἐπιβολῆς φόρων ἐπὶ τῶν προσορμιζομένων ἐκεῖ πλοίων, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνεγέρσεως φάρου χάριν τῆς εἰς τὸν λιμένα ἀσφαλοῦς εἰσελεύσεως τῶν πλοίων κτλ. »

« Ἀριθ. 38. Ἀναφορὰ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1850 ἐκ Καρπενησίου τοῦ Νικολάου Δελιγεωργοπούλου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς ἀδίκου καταδιώξεως διὰ διαφόρους προικοκτησίας, τὰς ὁποίας ποταμοῦ πλημμύρα κατέστρεψε καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἀκτήμονα. »

Ἐγένοντο δεκταὶ κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἰδικῆς ἀναστάσεως, μεταβληθείσης μόνης τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 37 λέξεως « διευθυνθῇ » εἰς « συσταθῇ· ἔχουσι δ' οὕτως.

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 36 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου, καὶ λάβῃ ταχεῖαν πρόνοιαν περὶ τῆς ἀποζημιώσεώς του, καθόσον τοιαῦται ἀπαιτήσεις μένουσαι ἐκκρεμεῖς, προσβάλλουσι τὴν δημοσίαν πίστιν καὶ παρέχουσι δίκαια παράπονα· ἐπειδὴ δὲ αἱ πληρωμαὶ αὗται, καὶ πολλαὶ ἄλλαι τοιαύτης ῥύσεως, ἐξαρτῶντας ἀπὸ τὸ ληφθησόμενον μέτρον περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων παρὰ τῆς τότε ἐθνικῆς τραπέζης, νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν σύνταξιν καὶ τὴν ἐνώπιον τῶν Βουλῶν εἰσαγωγὴν τοῦ νόμου τούτου, σύμφωνα μὲ τὰ παρὰ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἀποφασισθέντα. »

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 37 νὰ συνταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἵνα ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του.

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 38 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον καὶ νόμιμον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἀναφερομένου. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἀνάρ. Α. Χ. Ἀναργύρου.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΘ'.
Τῆς 15 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργός, ἀνέγνω ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἀσθενοῦντος, ἐκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ τροπολογίας ἄρθρων τινῶν τοῦ φορολογικοῦ νόμου τοῦ 1851, ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ὁ ἀπὸ 1 Αὐγούστου π. ε. ΡΟΓ'. νόμος τέθησιν εἰς ἰσχὺν καὶ διὰ τὸ 1851 τὸν διὰ τὸ 1850 ψηφισθέντα περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμον. Ὁ τελευταῖος οὗτος νόμος, συνδυασμένος μὲ τοὺς νόμους τοῦ 1849 καὶ 1848, ἀποτελεῖ τὸν φορολογικὸν νόμον τοῦ 1851. Ἀλλ' ὁ νόμος τοῦ 1848 εἶναι ἡ βάσις τῆς φορολογίας, καθόσον οἱ μεταγενέστεροι, ἤτοι οἱ τῶν ἐτῶν 1849 καὶ 1850, μὲ μικρὰς τροπολογίας δὲν ἔκαμαν εἰμὴ ν' ἀνακαλέσουν εἰς ἰσχὺν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ 1848.

Ἐν τούτοις εἰς τὸν νόμον τοῦ 1848 ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 20 περιέχονται ἀνατρεπτικαὶ προθεσμίαι, ἐχουσαι ἐπιρροὴν οὐσιώδη εἰς τὴν φορολογίαν τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν ἀπαλλοτριωμένων ἐθνικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, τὰς ὁποίας ὁ νόμος ὥρισεν ὡς ἀρχομένας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἥτις ἐγένετο τὴν 21 Ἀπριλίου 1848.

Ἀλλ' ὁ νόμος, ὁ θέτων εἰς ἐνέργειαν διὰ τὸ 1851 τοὺς νόμους τοῦ 1850, 1849 καὶ 1848, ἐκδοθεὶς καὶ δημοσιευθεὶς κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1850, σιωπᾷ ὡς πρὸς τὴν ἔναρξιν τῶν ῥηθεισῶν προθεσμιῶν, τὴν ὁποίαν ὁ νομοθέτης ἐκανόνισεν εἰδικῶς διὰ τὸ ἔτος 1848. Ἐντεῦθεν πηγάζει ἀσάφεια ὡς πρὸς τὴν ἔναρξιν τῶν ἰδίων προθεσμιῶν διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, καὶ ἐκ τῆς ἀσαφείας ταύτης δύνανται νὰ πάθωσιν οὐσιωδῶς τὰ συμφέροντα τῶν ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου.

Διὰ ταῦτα εθεώρησα καθῆκόν μου νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ ἐπισυναπτόμενον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον προσδιορίζον τὴν ἔναρξιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος προθεσμιῶν, αἴρει πᾶσαν ἀσάφειαν καὶ ἐξασφαλίζει τὰ δικαιώματα τῶν ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου.

Παρακαλῶ κατὰ συνέπειαν, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ κανονισμοῦ μιᾶς οὐσιώδους διατάξεως τοῦ φορολογικοῦ νόμου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους καὶ ὁ καιρὸς εἶναι πολύτιμος, νὰ εὐαρεστηθῇ ἡ Βουλὴ νὰ θεωρήσῃ τὸ ἔργον ὡς λίαν κατεπείγον, καὶ νὰ φέρῃ ἐπὶ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου τὴν ψῆφον της ὅσον ἔνεστι τάχιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Μαρτίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὅπως ἔχει, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Μαρτίου 1851.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Δ. Χρηστίδης.

Ψηφισάμενοι ὁμοῥῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Αἱ προθεσμίαι αἱ ὁριζόμεναι ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 20 §§. Α. Β. Δ. Ε. Ϛ. Η. καὶ Θ. τοῦ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1848 περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς ΠΓ'. νόμου, ἰσχύοντος δυνάμει τοῦ ΡΟΓ'. νόμου τῆς 1. Αὐγούστου 1850 καὶ διὰ τὸ 1851 ἔτος, ἄρχονται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἀπὸ τῆς 21 Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἀπεφασίσθη νὰ ἐργασθῶσι τὰ τμήματα ἐντὸς τῆς ἡμέρας, διὰ νὰ συζητηθῆ τὴν ἐπαύριον διὰ τὸ κατεπείγον αὐτοῦ.

Ἀναγγελθέντος, ἔπειτα ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Μοσχούλαν καὶ Π. Καμπάνην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὤφλε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός		Βασίλειος Σκαλτσοδήμος	
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος.	Ν.	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Ἰω. Εὐγενίδης	
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ἀνδρέας Πέπας	Ν.
Δημήτριος Τσόκρης		Σταμάτιος Μήτσας	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Γεώργιος Βελῆς	
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Δημήτριος Ζῶτος.	
Γεώργιος Σκοῦφος		Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Λύσανδρος Βιλαέτης	
Ἀνδρέας Ἴτκος		Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδήμος		Ἀνδρέας Λύγερινός	Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Σπῦρος Μῖλιος	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Ἰωάννης Κλίμακας	
Θεόδωρος Γρίβας		Π. Ζάνος	Ν.
Σταῦρος Γρίβας		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Γεώργιος Περωτὴς	
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Κωνστατῖνος Νταγρὲς	Ν.
Π. Τζαννετάκης	Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	Ν.

Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Βελ. Νικολαΐδης	Ν.	Νικόλ. Πιεράκος	
Πέτρος Δηλιγιάννης		Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Σταυριανὸς Καπετανάκης	
Λάμπρος Ῥωΐλος	Ν.	Δημ. Πικουλάκης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Νικόλαος Δηλιγιάννης		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Νικόλαος Μοσχούλας	Ν.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος		Νάκος Πανουριᾶς	
Ἐμ. Καραμάνος	Ν.	Παπακώνστας Τσαμάλας	
Νικόλ. Ματθαίου		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.	Δημήτριος Κουμανιώτης	Ν.
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης		Παν. Πατρινός	
Παρασ. Ματάλας		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Στάμος Μαυροδήμος	Ν.	Ἀναγνώστης Τσιτόπουλος	
Λάμπρος Εὐμολπίδης		Κωνστ. Δαρειώτης	
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Θεόδωρος Πετρινός		Γ. Νικολάου	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.	Δημήτριος Χρηστίδης	
Παναγιώτης Βάρδογλης	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Ζαννῆς Μαραγκός	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	Ν.
Νικόλαος Μπούτσουνας	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.
Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης		Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Κυριάκος Πονηρόπουλος	Ν.
Κωνστ. Δημπερόπουλος	Ν	Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Ἐμ. Μοδινός	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Δημ. Δημητρακόπουλος		Α. Κιζάνης	Ν.
Γεώργ. Κάνδυας	Ν.	Ἰωάννης Δαμιτνός	
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	
Α. Παπαδημητριάδης	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	Ν.
Ν. Σισμάνης		Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Κωνσταντῖνος Ἀξελός		Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Περὶ δικαιώματος πρὸς σύνταξιν.

« Ἄρθρ. 1. Τὸ δι' ἀρχαιότητα πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα ἀποκτᾶται μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριάκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατῷ. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐφεξῆς παρατηρήσεως τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρελθὸν καὶ ἐκτιμῶσα τὴν διαφοράν, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης κατατάξεως τοῦ στρατιωτικοῦ ἐν τῷ στρατῷ, προτείνει· ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦτον ἡ ἡλικία τοῦ κατὰ τὸν ἀγῶνα καταταχθέντος στρατιωτικοῦ, νὰ λογισθῇ εἰς 17 ἔτη κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας του, ὡς πρὸς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαιώματος. »

Αὕτη μὲν ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς Βουλῆς μὲ τὴν ἐπεξήγησιν ὅτι τὰ 17 ἔτη, περὶ ὧν ποιεῖ μνείαν ἡ ἐπιτροπή, θεωροῦνται συμπεπληρωμένα, παρετηρήθη δ' ὑπό τινος, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ λέγει, ὅτι ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ τεθειμένος ὅρος τῶν 17 ἐτῶν συνάδει μετὰ τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, οὗτος ὅμως τίθησιν τὸν ὅρον τοῦ 18 μέχρι τοῦ 30 ἔτους, προτείνει νὰ προστεθῇ κατ' ἀναλογίαν μετὰ τὰς λέξεις « τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν » καὶ ἡ λέξις « συμπληρωμένων. »

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὡς ὅρον ἔθηκε τὸ 17 ἔτος, διότι, παρεμπίπτοντος τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, πολλοὶ διεκινδύνευσαν εἰς ἡλικίαν νεαρωτέραν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παραλειφθῇ οὐδεὶς τούτων. Διὸ δύναται νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικά, ὅτι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον, πρέπει νὰ λογίζηται συμπεπληρωμένον τὸ 17 ἔτος.

Ἀλλ' ἀντειπόντος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ὁ προκείμενος μᾶλιστα νόμος ἀφορᾷ τὸν τακτικὸν στρατὸν καὶ τὸ μέλλον, ἄλλος δέ τις πρέπει νὰ ἦναι ὁ ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν προνοήσων, ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἐρωτηθεὶς διασάφησεν, ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὴν τύχην ὅλων τῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετούντων, καὶ ὅτι δέχεται νὰ ἐπιψηφισθῇ τὸ ἄρθρον εἴτε ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑπάρχει, εἴτε κατὰ τὴν ἀνωτέρω πρότασιν περὶ προσθήκης τῆς λέξεως « συμπληρωμένων. »

Μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον ἀνέπτυξέ τις, ὅτι καλῶς παρετηρήθη ὑπό τινος τῶν προαγορευσάντων, ὅτι δὲν συμπεριλαμ-

βάνονται ἐνταῦθα οἱ τὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισθέντες, καὶ ὅτι νόμος ἰδιαίτερος θέλει κανονίσει τὰ περὶ ἀμοιβῆς τῆς μεγάλης ἐκείνης γενεᾶς. Καὶ ἐρρέθη μὲν εἰς ἀπάντησιν, ὅτι ὑπάγονται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν νόμον πάντες οἱ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγῶνος ὑπηρετοῦντες, ἀλλ' ἂν διὰ τοὺς τοιούτους μία τις ἐγίνετο δικαιοσύνη, ἡ τῆς φάλαγγος σύστασις, δὲν εἶναι ἄγνωστον ὅμως, ὅτι πάντες οἱ κατὰ τὸν ἀγῶνα ὡς ἀξιωματικοὶ ἢ στρατιῶται μοχθήσαντες δὲν εἶναι εἰς αὐτὴν κατατεταγμένοι. Εἶναι μελέτης τῷ ὄντι ἄξιον τὸ ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐκθέσει ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς παραγράφῳ ἀναπτύσσει ὁ ὑπουργὸς, καὶ ἂν πάντες συνεισφέρωσι διὰ τῶν φόρων ἢ τῆς διανοίας των πρὸς ὕπαρξιν τῆς πατρίδος, διὰ τοῦ σώματος ὅμως συνεισφέρουσι μόνοι οἱ στρατιῶται καὶ εἶναι αὐτοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες μοχθοῦσι διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς πατρίδος. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ἀντείπῃ, ὅτι οἱ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 ἀγωνισάμενοι δὲν ὑπηρέτουν ἐντὸς τοῦ πυρὸς τὴν πατρίδα; Οἱ τὴν ἰδέαν ἐγκυμονήσαντες τοῦ ἀγῶνος δὲν ἀπεφάσισαν εἰμὴ νὰ ἀνεγείρωσιν ἐλευθέραν πατρίδα, καὶ ἐνῷ ὑπέστησαν κακουχίας ἀπεριγράπτους, τῶν πλείστων τὰ σώματα ἔμειναν ἄταφα εἰς τὸ χῶμα. Καὶ ὅμως οἱ μάρτυρες οὗτοι τῆς ἐπαναστάσεως, οἱ διὰ τῆς ἐσχάτης πνοῆς των φυσήσαντες ζωὴν εἰς τὸ ἔθνος, δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο. Δικαίως λοιπὸν ὑπενθυμίζει ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις, ὅτι ὅλαι αἱ κατὰ καιροὺς συνελεύσεις ἐψήφισαν ἀξίας ἀμοιβὰς διὰ τοὺς ὑπὲρ πατρίδος πεσόντας, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις δικαίως ἐξέδωκε μακρὸν ὑπὲρ αὐτῶν ψήφισμα, ὅπερ ἀφῆκε νὰ ἐνεργήσωσιν αἱ Βουλαί. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἕβδομον ἤδη ἔτος βαδίζομεν ἔκτοτε, τί ἔπραξαν μέχρι τοῦ νῦν αἱ Βουλαὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν ἀποφάσεων; Λησμονοῦντες τὰς ἐντολὰς ταύτας τῶν ἐθνοσυνελεύσεων, δὲν μακρυνόμεθα τοῦ προορισμοῦ μας; δὲν περιπίπτομεν εἰς ἀδικίαν πικρὰν καὶ ἀσύμφορον; Δὲν ἐννοεῖ δὲ ὑπομιμνήσκων ταῦτα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ ὁ ὑπὸ συζήτησιν νόμος· τοὐναντίον πρέπει νὰ γίνῃ ἀρχή τις, διὰ νὰ πεισθῶσιν οἱ στρατιωτικῶς ὑπηρετοῦντες, ὅτι περιμένει σὺτοὺς ἀμοιβή τις δικαία. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει τὴν ὅλην Κυβέρνησιν νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ τὰς εὐγενεῖς, τὰς μεγάλας ἐντολὰς ἐκείνας. Ἐὰν δ' ἡ Κυβέρνησις λέγῃ, ὅτι ἀπαντᾷ πολλὰς πρὸς τοῦτο δυσχερείας, ἃς μὴ λησμονήσῃ ὅτι ἐπὶ τούτῳ ἐκλήθη, καὶ ὅτι μέγα τολμῶμεν ἀδίκημα, παρὰ μελοῦντες τοὺς μάρτυρας τοῦ Μεσολογγίου, τῶν

Ἀθηνῶν, τῶν Τριχόρων κλπ. καὶ ἔπρεπε νὰ ῥιγῶμεν βλέποντες τὰς οἰκογενείας αὐτῶν, ἐπαιτούσας τὸν ἄρτον τοῦ ἐλέους καὶ τῆς ἀδύνης. Ὄχι· δὲν θέλομεν παγιώσει πατρίδα, ἂν δὲν ἀποδώσωμεν τὴν ἱεράν πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς συντελίσαντας ὀφειλήν μας· τίς δύναται νὰ ἐλπίζῃ πλέον εἰς τὴν μεγάλην ὑπὲρ τῆς πανελληνίου φυλῆς ἰδέαν, ὅταν χθὲς ἔτι ἀνηγέρθησαν τρόπαια τόσα καὶ λησμονῶνται οἱ ὑπὲρ αὐτῶν ἀθλήσαντες καὶ πεσόντες; Ἀνάγκη λοιπὸν ἡ μὲν Κυβέρνησις νὰ ἐργασθῇ ἀνενδότως, ἡ δὲ Βουλὴ νὰ συνδράμῃ αὐτὴν, διὰ νὰ ἀποδοθῇ τὸ μέγα ὄφλημα τοῦτο. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ συσταθῇ ἐπιτροπή τις ἐκ δέκα ἢ εἴκοσι τὸ πολὺ μελῶν, ἥτις νὰ κανονίσῃ τὰς ἱερὰς ταύτας ἀξιώσεις, ἡ δὲ Κυβέρνησις νὰ ἐξοφλήσῃ τὴν δικαίαν αὐτῶν ἀμοιβήν.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἐξ ὀνόματος τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς ἐκφράζει τὴν πρὸς τὸν ἀγορεύσαντα εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἀνέπτυξεν οὗτος ὅ,τι καὶ ὁ ὑπουργὸς, καὶ ἡ Βουλὴ καὶ πάντες αἰσθάνονται, διότι πάντες ἢ εἶναι ἀγωνισταὶ ἢ τέκνα ἀγωνιστῶν τῆς πατρίδος. Οὐδεὶς λοιπὸν ἀνέχεται βιβλίαια νὰ τείνωσι τοῦ ἐλέους τὸν δίσκον αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τελευτῶσα, τὴν αὐτὴν ἐκφράζει ὑπὲρ τούτων ἰδέαν, ὥστε ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐν τῇ ἐκθέσει, περιττὴν νομίζει πᾶσαν ἀνάπτυξιν ἄλλην.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ 2 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ προσθήκης τῆς λέξεως « συμπληρωμένων, » ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Τὰ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας ἔτη λογίζονται μὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ὑπηρετεῖ ὁ στρατιωτικός, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν συμπληρωμένων. »

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 3 ἄρθρον, ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι οἱ περὶ ναυτικοῦ Γαλλικοὶ νόμοι, τοὺς ὁποίους θέλει ἀποδεχθῆ, ὡς καὶ ἐνταῦθα, ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις, ὁρίζουσι τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα μετὰ 25 ἐναυτῶν ὑπηρεσίαν, καθ' ὅσον ὁ ναυτικὸς βίος ἐθεωρήθη πάντοτε ἐπιπονώτερος τοῦ στρατιωτικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ τῶν ἀπὸ τοῦ στρατοῦ ἀξιωματικῶν ὑπηρετοῦσι πολλάκις παρὰ τῷ ναυτικῷ κλάδῳ, ἐὰν διανύσωσιν ἐξαετῆ ἐπὶ τῶν πλοίων ὑπηρεσίαν, ὁ νόμος χορηγεῖ καὶ εἰς τούτους τὸ μετὰ 25 ἔτη πρὸς σύνταξιν ὡρισμένον δικαίωμα. Οὕτως ἄρα, ἐὰν ναυτικός τις ὑπηρετήσας 24 εἰς τὸν κλάδον αὐτοῦ ἔτη, μεταβῇ πρὸ τοῦ 25 εἰς τὸν στρατὸν, δὲν εἶναι δί-

καιον νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἓξ ἐναυτῶν ὑπηρεσίαν, διὰ νὰ συμπληρώσῃ ὡς οἱ λοιποὶ στρατιωτικοὶ τὸ 30 ἔτος καὶ ἀποκτήσῃ τὸ τῆς ἐλαχίστης συντάξεως δικαίωμα. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι, διὰ νὰ μὴ λογισθῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ ναυτικοῦ κατὰ τὸν στρατιωτικὸν νόμον, εἶναι δίκαιον νὰ προστεθῇ ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου ἡ φράσις « συμφώνως μὲ τοὺς περὶ ναυτικῶν συνταξεων νόμους. »

Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν πρότασιν ταύτην, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη κατ' αὐτὴν τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 3. Οἱ εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς μεταβαίνοντες ναυτικοὶ συναριθμοῦσιν ἐν αὐτῷ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν των, συμφώνως μὲ τοὺς περὶ ναυτικῶν συνταξεων νόμους. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 4 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐρεξῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς.

« Ἡ ἐπιτροπὴ νομίζουσα δίκαιον νὰ καταργήσῃ τὸν ἀπαιτούμενον ὅρον ἀπὸ τὸ ἄρθρον 4 ὡς πρὸς τὸν διπλασιασμὸν τοῦ χρόνου τῆς ἐν ἐκστρατείᾳ ὑπηρεσίας, τροποποιεῖ τὸ ἄρθρον 4 ὡς ἑξῆς.

« Ἄρθρ. 4. Τὰ ἐν ἐκστρατείᾳ ἔτη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διπλασιάζονται εἰς τὰς ἑξῆς περιστάσεις.

α'. Ἐν πολέμῳ·

β'. Ἐν σώματι στρατοῦ κατέχοντι ξένην χώραν ἐν πολέμῳ ἢ ἐν εἰρήνῃ·

γ'. Ἐν τοῖς πλοίοις ἐν καιρῷ πολέμου·

δ'. Ἐν αἰχμαλωσίᾳ. »

Ἐπέφερέ τις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν κηρυττόμενος ἐναντίος τῆς ἀνωτέρω γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρου, διότι ἂν στρατιωτικός τις ὑπηρέτησεν 25 ἔτη ἐν τῷ στρατῷ, ἐξ αὐτῶν δὲ διήνυσε τὰ πέντε ἐν ἐκστρατείᾳ, ἔχει, κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν, πλήρες τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, καὶ ὑπολογιζομένων οὕτω καὶ τῶν 18 ἐτῶν, καθ' ἃ ἐνεγράφη ἐν τῷ στρατῷ, δύναται νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν ἀκμὴν ἔτι τῆς στρατιωτικῆς ἡλικίας του, ἤτοι 43 ἐτῶν μόλις, τῆς ὑπηρεσίας. Ἀλλ' ἐν ᾧ τοῦτο εἶναι ὑπερβολική τις συγκατάβασις, παρατηρεῖ ὅτι διὰ τῶν προσεχῶν ἄρθρων προνοεῖται συγχρόνως πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συμβῇ εἰς τὸν στρατιωτικὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν περιπτώσει ἀνιάτου τραύματος ἢ παθήματος δεινοῦ ἄλλου χορηγεῖται εἰς αὐτὸν ὁ ἀνώτατος τῆς συντάξεως ὅρος, εἰς ἄλλα δὲ μικρότερα δυστυχήματα, ὁ ἐλάχιστος. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἀποτάξει καὶ ὅταν περιέλθῃ εἰς ἀνι-

κανότητα εἴτε ἐξ ἰδίας καταχρήσεως ἢ καὶ ἐκ τραύματος, ὅπερ δὲν ἔλαβεν εἰς τῶν μαχῶν τοὺς κινδύνους. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ νόμος προνοεῖ πᾶσαν τοῦ στρατιώτου περίστασιν, φρονεῖ, ὅτι οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ γένῃ δεκτὴ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη, ἀλλὰ καὶ πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ 30 ἔτη ἡ πρὸς σύνταξιν αὐτοῦ ὑπηρεσία, ὥστε, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν 18 ἐτῶν, καθ' ἃ ἐνεγράφη, νὰ βαίνῃ κἂν τὸ 48 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, πρὶν ἢ λάβῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποσυρθῇ· ἄλλως τε, γνωστὴ εἶναι ἡ οἰκονομικὴ μας κατάστασις, ἥτις βεβαίως δὲν θάλλει, καὶ ὅταν αὕτη ἀνορθωθῇ, δυνάμεθα νὰ τοὺς ἀμείψωμεν ἀρθονώτερον. Ἂν ὅμως ἀπὸ τοῦδε ὁρίσωμεν πολλὰς ἀμοιβάς, αὗται μὲν δὲν θέλουσι πραγματοποιηθῇ, οἱ δὲ στρατιωτικοὶ θέλουσιν ἔχει κεκτημένα δικαιώματα, τὰ ὁποῖα οὐδὲ διὰ νόμου θέλει εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναιρεθῶσιν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ Γάλλοι αὐτοί, ὅτε ἐκδίδοντες τὸν περὶ συντάξεων νόμον εἶχον ταμεῖον λαμπρὸν καὶ ἀκίνητον, ὡς ὅρον ἔθηκαν 30 ἔτη, πολὺ μᾶλλον ἁρμόζει νὰ δεχθῶμεν ἡμεῖς τὸν τοιοῦτον ὅρον, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει ν' αὐξηθῇ ἡ πρὸς σύνταξιν τοῦ στρατιωτικοῦ ὑπηρεσία εἰς 30 ἔτη.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι καὶ ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν Γαλλικὸν νόμον, εἶδεν ὅτι ὁρίζεται ἐν αὐτῷ εἰς 30 ἔτη ἡ πρὸς σύνταξιν ὑπηρεσία, ἀλλ' ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ συμβαδίσῃ διὰ τοῦτο μετὰ τοῦ Γαλλικοῦ νόμου. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι μεταξὺ κοινωνίας καὶ στρατιώτου λαμβάνει χώραν συνάλλαγμά τι πολύτιμον, καὶ ἡ κοινωνία ὀφείλει νὰ ἀποζημιώσῃ αὐτὸν ἐπαξίως. Δεκαοκτὼ ἐτῶν ἡλικία εἶναι ἡ γόνιμος ἐκείνη ἐποχή, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς τύχης αὐτοῦ, ἐγκαλπώται πλήρης ἐλπίδων τὸ στάδιον, ὅπερ προϋπόσχεται εἰς αὐτὸν γλυκύτερον μέλλον· ἀλλ' ὅταν ἐξέλθῃ τις τοῦ στρατιωτικοῦ βίου πεντηκοντούτης σχεδόν, εἶναι ἀνίκανος εἰς πᾶν ἐπιχείρημα, καὶ ἡ στέρησις μάλιστα κεφαλαίων τοῦ ἀποκλείει πᾶσαν ἐλπίδα. Ἀνθ' ὅλων δὲ τούτων, εἶναι δίκαιον, διότι ὑπηρετήσας τις 24 ἔτη καὶ 6 μῆνας, ἀποβιώσῃ πρὶν συμπληρώσῃ τὸ 25 ἔτος, νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἡ ἔρημος οἰκογένειά του, διότι δὲν εὐτύχησεν οὗτος νὰ ἐπιζήσῃ μικρόν ἔτι; Ἂν δὲ δὲν παρευρέθη, ὡς εἶπεν ὁ προαγορεύσας, εἰς μάχην, μὴ πταίῃ ἄρα ὁ στρατιώτης, διότι ἐπεκράτει εἰρήνη καὶ δὲν ἠδυνήθη μαχόμενος νὰ σφαγιασθῇ; Βλέπομεν ἤδη πολλὰς ἀξιωματικῶν χήρας ἀπὸ τοῦ ἄρτου τοῦ ἐλέους συντηρουμένας, καὶ δὲν πιστεύει ὅτι θέλει ἡ Βουλὴ ἐπιβαλεῖ εἰς τὸν στρατιωτικὸν τὸν ὅρον τοῦ νὰ ζήσῃ 25 ἐνιαυτούς, νὰ

ὑπηρετήσῃ ἰσάριθμον χρόνον καὶ τότε μόλις νὰ λάβῃ τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα. Διὸ ὑποστηρίζει τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθεῖσαν τροπολογίαν.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι κατὰ μὲν τὸ Γαλλικὸν σύστημα ἀπαιτεῖται 30 ἐτῶν ὑπηρεσία πραγματική, ὅπως φθάσῃ τις εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἐλαχίστης συντάξεως, ἡ δὲ ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἢ ἐν πολέμῳ διαμονὴ δὲν λογίζεται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ νὰ λάβῃ τις τὸ τῆς ἐλαχίστης συντάξεως δικαίωμα, ἀλλ' ἐπιμετρᾶται ὡς πλεονέκτημα, δι' οὗ συμπληροῖ τὸν χρόνον τῆς πρὸς ἀνωτάτην σύνταξιν ἀπολαυῆς· κατὰ δὲ τὴν ἐπιτροπὴν ἡ ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἢ ἐν πολέμῳ διαμονὴ ὑπολογίζεται μόνον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀπαιτουμένου εἰς ἐλαχίστην σύνταξιν χρόνου. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι ἂν ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ σκεφθῇ οἰκονομικῶς, τὰ πάντα σχεδὸν ἐπιβαρύνουσι τὸ ταμεῖον, καὶ πρέπει ἐπομένως νὰ μὴ δεχθῶμεν καὶ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνώμην. Ἀλλ' ἐὰν πρόκειται νομοθετοῦντες, νὰ μὴν ἔχωμεν ὡς μόνον γνώμονα τὴν οἰκονομίαν, ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι τῷ ὄντι δικαιοτάτη. Ἐπειδή, ἂν παρὰ τοῖς Γάλλοις ὡς ὅρος ἐτέθη 30 ἐτῶν ὑπηρεσία, παρ' ἡμῖν ὅμως, ὅπου τὸ κλίμα εἶναι θερμότερον καὶ ἡ ἀνθρώπινος ζωὴ βραχυτέρα, φυσιολογικῶς ἕκαστος πείθεται, ὅτι ὁ ὅρος οὗτος πρέπει νὰ ἦναι μικρότερος. Ἄλλως τε, τίς ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου ἐνταῦθα; τὸ νὰ χορηγήσῃ τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀνωτάτης συντάξεως εἰς αὐτὸν τὸν ὑπηρετοῦντα, ἢ πόρον ζωῆς εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτοῦ, ἀφ' οὗ τελευτήσῃ τὸ δεύτερον βέβαια, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι καλὸν νὰ θεωρηθῇ ἡ περίστασις αὕτη ὡς δικαίωμα πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ἐλαχίστης συντάξεως· εἶναι δὲ τῷ ὄντι μικρόν, ἐὰν στρατιωτικός τις 29 ἔτη καὶ ἓξ μῆνας ὑπηρετήσας, ὑπόστῃ πέντε μὲν ἐνιαυτοὺς τὰ δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας, ἐνκαρτέρησας δὲ ἰσάριθμον χρόνον ἐν πολέμῳ, εἶναι λυπηρὸν οὗτος μὲν νὰ στερῆται τοῦ δικαιώματος, διότι πρὶν συμπληρώσῃ τὸ 30 ἔτος ἀπέθανεν, ὁ δὲ ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ εἰς τὰς πόλεις ἄβρὰν ὕπαρξιν διανύσας νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἐνῷ τὰ ὀρφανὰ τοῦ πρώτου ἀκοπίμπονται ἄπρακτα, ὡς μηδεμίαν δυνάμενα νὰ ἔχουν ἀξίωσιν. Διὸ ὑποστηρίζει καὶ οὗτος τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προταθεῖσαν γνώμην.

Ἄλλου δέ τινος ἀποφαθέντος μετὰ τοῦτον ὑπὲρ τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρου, καθ' ὅσον ὁ λόγος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ὅτι εἶναι λυπηρὸν νὰ στερῆται τις τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος,

διότι ὀλίγον πρὶν συμπληρώσῃ τὸ 25 ἔτος ἀπεβίωσεν, εἶναι ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ· καὶ εἰπόντος, ὅτι ἡ οἰκονομική μας κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει πλειοτέρας δαπάνας, ἀφοῦ καὶ ἄλλαι ὑπάρχουσιν, ὡς ἐρρέθη, ὑποχρεώσεις, ἡ ἀμοιβὴ τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα θυσιασθέντων, ἀνέπτυξεν ἕτερος, ὅτι εἶθεώρησε μέν τις τῶν πρὸ αὐτοῦ, ὅτι εἶναι σκληρὸν τὸ ν' ἀποσύρηται τῆς ὑπηρεσίας ὁ στρατιώτης ἐν ἀκμῇ ἔτι τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ μεταξὺ Γάλλου καὶ Ἕλληνος στρατιώτου διαφορὰ δὲν προέρχεται ἐκ τῆς διαφορᾶς μόνης τοῦ κλίματος. Αἱ παρ' ἡμῖν κακουχίαι τοῦ πολέμου ὑπῆξαν τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς παρακμῆς ἢ τοῦ θανάτου πλείστων ἡμῶν. Πότε μαχόμενος ὁ στρατιώτης τῆς Γαλλίας, κατεκλίθη ἄνευ δείπνου ὑγιεινοῦ καὶ πλουσίου; ἢ ποσάκις γυμνός, ἄσιτος, ἐν μέσῳ δρυμῶν ἢ χιόνων δὲν ἐνικαρτέρησε χιλιάκις ὁ στρατιωτικὸς τῆς Ἑλλάδος; Ἐκ τούτου ἡ ζωὴ τοῦ παρ' ἡμῖν στρατιώτου εἶναι βραχεῖα, καὶ εἰς τὸ 50 μόλις ἔτος πρὶν ἀκμάσῃ γηράσκει. Ἐκτὸς τούτου, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἡμέτερος στρατιώτης πολεμεῖ 12 ἔτη ἀφ' ἧς κατετάχθη, ἅπερ ὑπολογίζονται διπλάσια ἐν πολέμῳ, εἶναι δίκαιον, διότι οὗτος ἀπέθανε φυσικῶς ὀλίγον πρὸ τοῦ 25 ἔτους καὶ διὰ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ κακουχίας, νὰ στερηθῇ ἡ χήρα αὐτοῦ πάσης ἀμοιβῆς; Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ προῆλθεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν, ἵνα ὁ στρατιώτης μεταβαίνων εἰς τὸ στάδιον τοῦ θανάτου, ἔχῃ κἂν τὴν παραμυθίαν τινὰ εἰς τὰ τέκνα του.

Ἁπάντων ὁ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ἀντικρούσας, πρὸς μὲν τὸν εἰσηγητὴν εἶπεν, ὅτι ἤθελεν ἀποδεχθῇ καὶ αὐτὸς τὴν ἰδέαν, ὅτι ὡς οἱ Γάλλοι ἐσκέφθησαν ἰδίᾳ ὑπὲρ τοῦ στρατιώτου των, καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ σκεφθῶμεν Ἑλληνικῶς, ἂν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον δὲν ἦτον εἰμὴ ἀντιγραφὴ τοῦ Γαλλικοῦ νόμου. Ἄλλως τε, δὲν εἶπεν αὐτὸς, ὅτι ἐπειδὴ οὕτως ὁρίζει ὁ Γαλλικὸς νόμος, τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ πράξωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς πατρίδος ὑπαγορεύει φειδωλότερα μέτρα. Πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα, ὅτι ἡ διαφορὰ τοῦ κλίματος καθίστησι βραχυτέραν τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου, ἀπήντησεν, ὅτι ὁ Ἕλλην εἶναι τοὐναντίον μακροβιώτερος, καθ' ὅσον ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ σπάνιον εἶναι νὰ φθάσῃ τις εἰς τὸ 100 ἔτος, ἐνῷ παρ' ἡμῖν ὑπερβαίνουσι πολλάκις τὰ 125. Τέλος πάντων παρατηρεῖ, ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν ἤθελε παραδεχθῇ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν χήραν τοῦ

στρατιωτικοῦ, τὸ νὰ ἔχῃ δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, καὶ ἂν μετὰ εἰκοσαετῆ ὑπηρεσίαν ἀπεβίωσεν ὁ σύζυγος αὐτῆς, ἀλλ' ὅταν ἐγίνετο δεκτὸν ἀφ' ἑτέρου τὸ νὰ λαμβάνῃ οὗτος προσωπικὴν σύνταξιν μετὰ 30 ἐτῶν ὑπηρεσίαν.

Προσέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι οὐδεὶς ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικὸς ἄνευ ἰσχυρῶν ἀφορμῶν, διατρέχων τὸ 45 ἔτος τῆς ἡλικίας του, θέλει προτιμήσει νὰ μετατεθῇ εἰς τοὺς ἀποστράτους, οὐδὲ δύναται τὸ ὑπουργεῖον αὐθαιρέτως νὰ θέσῃ αὐτὸν, ἀφοῦ εἰς τὸν περὶ καταστάσεως τοῦ στρατοῦ νόμον τοσαῦτα ἐλάβομεν μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀξιωματικοῦ κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ ὑπουργοῦ. Ἐνταῦθα ὅμως ὁ νόμος ἔχει ὑπ' ὄψιν τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ, καὶ ἐπομένως ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς νομίζει ὅτι ἔχει καλῶς.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ὀφείλει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν, ὥστε καὶ φιλάνθρωπος πρὸς τὸν στρατιώτην νὰ δειχθῇ, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν νὰ μὴ παραβλάψῃ, ἀφαιροῦσα ἀπὸ τὸν στρατὸν ἀρχαίους καὶ γεγυμνασμένους στρατιώτας, οἵτινες ἐν ὥρᾳ πολέμου ἐξισοῦνται μὲ δεκάδας νεοσυλλέκτων, διότι αὐτὸς θεωρεῖ τὸ ἔργον τοῦ πολέμου μαθήσεως μᾶλλον καὶ σπουδῆς, παρὰ γενναιότητος ἔργον, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν πολλάκις ἔθνη, φύσει ἀνδρεῖα καὶ γενναῖα, καταβαλλόμενα ὑπὸ τῆς τέχνης καὶ τῆς πείρας· ὀφείλομεν λοιπὸν χάριν τῆς ὑπηρεσίας ν' ἀνεύρωμεν μέσα, δι' ὧν νὰ ἐλκύωμεν τὸν στρατιώτην εἰς τὸ νὰ διαμένῃ ἐν τῷ στρατῷ, καὶ οὐχὶ μέσα προκαλοῦντα τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀπομάκρυνσίν του. Διὰ ταῦτα ἀποκρούων τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προτείναντος νὰ παραταθῇ ἡ τοῦ ἄρθρου προθεσμία ἀπὸ 25 εἰς 30 ἔτη, νὰ προστεθῇ ὅμως ἐν αὐτῷ, ὅτι ἀποθανόντος τοῦ ἀξιωματικοῦ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας, διὰ τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ λογίζεται τὸ ἥμισυ μόνον τοῦ χρόνου, ἤτοι 15 ἔτη.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ἡ περὶ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν πρότασις δὲν ἔχει ἐνταῦθα τὴν θέσιν της, ἀλλ' εἰς τὸ ἄρθρον 16, καὶ γνωμοδοτήσαντος ν' ἀναβληθῇ ἡ περὶ τούτου συζήτησις, παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἂν καὶ ἀρκούντως εὐνοϊκὴ διὰ τὸν στρατὸν ἡ ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν πρόταστις τοῦ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσαντος, θεωρεῖ ὅμως ἔτι εὐνοϊκωτέραν τὴν τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς περιλαμβάνουσαν καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀποστράτου, διότι ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἀδικώτατον, ἐὰν στρατιώτης τις ὑπηρετήσας 29 ἔτη καὶ 6 μῆνας, καὶ ὑποστὰς

ἐν αὐτῷ τῷ διαστήματι τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου καὶ τῆς αἰχμαλωσίας, αἴρνης ἐκ τυχαίου τινος περιστατικοῦ ἀποβαλὼν τὸν πόδα ἢ τὴν χεῖρα, καὶ κατ' ἀνάγκην μετατεθεὶς εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀποστράτων, δὲν ἤθελεν ἔχει τὸ δικαίωμα ἰσοβίου συντάξεως, ὡς μὴ συμπληρώσας τὸ 30 ἔτος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας. Τελευταῖον δ' ἠρώτησε τὸν ὑπουργὸν, ἂν ὁ συζητούμενος νόμος ἐννοῇ καὶ τοὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος καταταχθέντας ἐν τῷ στρατῷ καὶ ὅπως δήποτε στρατιωτικῶς ὑπηρετήσαντας, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἀπαντήσαντος καταφατικῶς, καὶ παραδεχθέντος τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τῆς ἐν τῷ 4 ἐδαφίῳ προσθήκης μετὰ τὴν λέξιν « αἰχμαλωσίᾳ, » « ἐὰν ἀποδειγμένως ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον του », ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 4 ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ ὑπουργοῦ, ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Τὰ ἐν ἐκστρατείᾳ ἔτη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας » διπλασιάζονται εἰς τὰς ἑξῆς περιστάσεις.

» α'. ἐν πολέμῳ.

» β'. ἐν σώματι στρατοῦ κατέχοντι ξένην χώραν ἐν πολέμῳ ἢ » ἐν εἰρήνῃ.

» γ'. ἐν τοῖς πλοίοις ἐν καιρῷ πολέμου.

» δ'. ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ἐὰν ἀποδειγμένως ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆ» κόν του. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 5 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἀφοῦ παρεδέχθημεν τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου, τὸ ὅδε προκείμενον καθίσταται περιττὸν, διότι ἐὰν μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ ἄρθ. 4 προπολογηθέντος, ἀφήσωμεν καὶ αὐτὸ, θέλομεν ῥιθάσει εἰς τὸ ἀκόλουθον ἀτόπημα· ἐάν τις ὑπηρέτησε 5 ἔτη ἐν εἰρήνῃ, καὶ μίαν ἡμέραν ἐν πολέμῳ κτλ., ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, ὑπαγομένη εἰς μίαν τῶν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου περιστάσεων, λογίζεται ἔτος, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἴδιον ἄρθρον τὰ ἔτη διπλασιάζονται, τὴν μίαν ἡμέραν θέλομεν ὑπολογίσει δύω ἔτη, καὶ τὸν ὑπηρετήσαντα πέντε ἐνιαυτοὺς ἐν τακτικῇ ὑπηρεσίᾳ, καὶ μίαν ἡμέραν ἐν πολέμῳ κτλ. θέλομεν ὑπολογίζει ὡς ὑπηρετήσαντα ἑπτὰ ἔτη. Παραδεχθέντος δὲ τὴν γνώμην αὐτὴν τοῦ τε ὑπουργοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἄλλων μὲν συμφωνούντων, ἄλλων δὲ τινων ἀντικρουόντων αὐτὴν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν παντελῆ ἀπάλειψιν τοῦ 5 ἄρθρου.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 6 ἄρθρου, τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν γενομένην ἀπάλειψιν μετεδλήθη εἰς 5, ἐζήτησέ τις, ὅπως ἡ

φράσις « δέκατον πέμπτον » μεταβληθῇ εἰς εἰκοστὸν ἡ δὲ « τεσσαράκοντα πέντε » εἰς « πεντήκοντα » καὶ τοῦτο χάριν οἰκονομίας ἕνεκα τῶν περιστάσεων τοῦ ταμείου, καὶ διότι ἀναλαβωμένου ὄψιν τὸν διπλασιασμὸν τῶν ἐτῶν, θέλομεν ἔχει πολλάκις στρατιώτην πεντηκοντούτην ἔχοντα τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, καθόσον μάλιστα ἐν τῷ πίνακι παρατηροῦμεν, ὅτι αἱ προσδιοριζόμεναι συντάξεις δὲν εἶναι εὐτελεῖς, ἀναλόγως τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι συμφωνεῖ καθ' ὁλοκληρίαν μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, καθόσον ἐνταῦθα δὲν πρόκειται πλέον περὶ τῆς προσκτήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, ἀλλ' ἑνὸς πλεονεκτήματος πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ μεγίστου ὅρου, καὶ καθόσον αἱ προσδιοριζόμεναι διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐλάχισται συντάξεις εἶναι τοσαῦται, ὥστε καὶ ἂν ἐξαιρετικῶς δι' ἓν πρόσωπον διακεκριμένον ἐπρόκειτο νὰ χορηγήσωμεν σύνταξιν, δὲν ἠθέλομεν ποτὲ προσδιορίσει ποσὸν μεγαλείτερον τῶν 300 δραχμ. δι' ἕνα ἀντιστράτηγον, καὶ τῶν 250 δι' ἕτερον ὑποστράτηγον καὶ καθ' ἑξῆς. Ἐκτὸς δὲ τούτου θέλοντες νὰ περιποιηθῶμεν τοὺς ἀγωνιστὰς, ὀφείλομεν νὰ μὴ περιφρονήσωμεν καὶ τὸν μεγαλείτερον τῶν ἀγωνιστῶν, τὸ ἔθνος, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις εἶναι τοσοῦτον δυσαρεστος.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ. 5 ὡς ἐτροπολογήθη, ἔχει δ' οὕτω.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Προσδιορισμὸς τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως.

« Ἄρθρ. 5. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, οἱ στρατιῶται ἀποκτῶσι τὸ διὰ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως δικαίωμα, προσδιοριζομένης εἰς τὸν βαθμόν των, κατὰ τὸν προσαρτώμενον ἐν τῷ παρόντι νόμῳ πίνακα. »

« Δι' ἕκαστον δ' ἔτος πλέον τοῦ 30, κατὰ τὰς ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ τεθείσας βάσεις, προστίθεται εἰς τὴν σύνταξιν τὸ 20 τῆς διαφορᾶς τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον. »

« Ὁ δὲ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ἀποκτᾶται, συμπληρωθέντων πεντήκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίας, λογιζομένων καὶ τῶν τῆς ἐκστρατείας. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθ. 6 τοῦ νομοσχεδίου, ἐπρότεινέ τις νὰ προστεθῇ μετὰ τὰς λέξεις « δύο ἔτη » ἡ λέξις « ἐν εἰρήνῃ » καὶ ἄλλων μὲν ὑποστηριζάντων, ἄλλων δὲ ἀντικρουσάντων τὴν γνω-

μην αὐτὴν, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ. 6 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθ. 6. Ἡ δι' ἀρχαιότητα σύνταξις προσδιορίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ στρατιωτικοῦ· ἐὰν ὅμως οὗτος ζητήσῃ νὰ τεθῇ ἐν ἀποστρατείᾳ πρὶν συμπληρωθῶσι δύω ἔτη ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του εἰς τὸν τελευταῖον βαθμόν του, λαμβάνει τὴν εἰς τὸν ἀμέσως ὑποδεέστερον βαθμόν του ἀνήκουσαν σύνταξιν. »

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων διέλυσεν τὴν συνεδρίασιν, κηρύξας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου συζητήσεως.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Πέπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ν'.

Τῆς 16 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τούτου ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ ϛ'. ὅπερ δὲν συνεπληρώθη, ὅτι ἐξελέξαντο κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, περὶ προθεσμιῶν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, τοὺς ΚΚ. Ἰω. Βάχλαν, Δ. Γ. Φιλάρετον, Α. Κουρσουνδοῦρον, Π. Καλαμογδάρτην, Π. Βάρβογλην καὶ Ἐλ. Καλογερᾶν, προσθέντων συνάμα τοῦ α. καὶ γ'. ὅτι ἐξελέξαντο εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῆς φάλαγγος νομοσχεδίου τοὺς ΚΚ. Κ. Ἀξελὸν καὶ Ν. Βούκουραν.

Μετὰ ταῦτα ἐπρότεινεν ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος, ὅτι κατὰ τὸ 59 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, ἡ Βουλὴ δύναται, θεωρήσασα τὸ περὶ προθεσμιῶν νομοσχέδιον ὡς κατεπεῖγον, νὰ τὸ συζητήσῃ ἀμέσως χωρὶς νὰ προηγηθῶσιν αἱ συνήθεις διατυπώσεις. Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι παραδέχεται τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον τὰ τμήματα ἔλαβον ἤδη γνῶσιν τοῦ προκειμένου

νομοσχεδίου, καὶ συναινεσάσης τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἄμεσον τῆς συζητήσεως ἔναρξιν, προὐτέθη ἡ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία· ἀλλὰ διϊσχυρισθέντος τινος, ὅτι ἡ Βουλὴ παραδεχθεῖσα ὡς κατεπεῖγον τὸ νομοσχέδιον, δὲν ἐννοεῖ ὅτι δύναται καὶ νὰ προβῇ εἰς συζήτησιν, πρὶν ἢ ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ συνταξῃ καὶ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἄλλων μὲν παρατηρούντων, ὅτι ἅπαξ ἀποφανθεῖσα ἡ Βουλὴ ἐπί τινος ἀντικειμένου, δὲν δύναται νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἀπόφασίν της, καθιεροῦσα οὕτω τὴν καταστρεπτικωτέραν ἀρχήν, καὶ ὅτι οὐδόλως προσβάλλεται ὁ κανονισμὸς διὰ τοῦ τοιούτου εἴδους τῆς συζητήσεως, καθ' ὅσον καὶ ἄλλοτε ἐγένετο τοῦτο ὁσάκις ἐθεωρήθη κατεπεῖγον τὸ ἀντικείμενον· ἄλλων δὲ ὑποστηριζόντων τὰ ἐναντία, καθ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν προῆλθεν εἰς ψηφοφορίαν, οὔτε δι' ἀναστάσεως οὔτε δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἀλλὰ μόνον ἀπήντησε καταφατικῶς εἰς τὴν τοῦ προέδρου ἐρώτησιν, ἤδη δὲ ὡριμώτερον ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ σκεπτομένη δύναται νὰ μεταβάλῃ, οὕτως εἰπεῖν, γνώμην· ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, ὅτι πρέπει νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἀμέσως, σύμφωνα μὲ τὴν πρὸ μικροῦ ἀπόφασίν της.

Λαβών δέ τις τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, παρετήρησεν, ὅτι πρώτην φορὰν κατὰ τὸ **1848** ἡ Κυβέρνησις ἐπιζητοῦσα τὸ καταλληλότερον καὶ συμφερώτερον σύστημα φορολογίας, παρεδέχθη ὡς τοιοῦτον τὸ τῆς εἰς εἴδη ἐνοικιάσεως, καὶ ἐπὶ τούτῳ ὑπέβαλε νόμον ἐπιψηφισθέντα παρὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων· ἀφοῦ δὲ ἡ πεῖρα κατέδειξε τὸ σύστημα αὐτὸ βέλτιον, ἡ Κυβέρνησις· τὸ παρεδέχθη καὶ διὰ τὰ ἔτη **1849** καὶ **1850** κατὰ δὲ τὴν γ'. σύνοδον τῆς ϛ'. βουλευτικῆς περιόδου τὸ ὑπουργεῖον θέλον νὰ συμμορφωθῇ ὅσον ἔνεστι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ συντάγματος ὡς πρὸς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καθ' ἕν ἔτος πρότερον, καὶ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀπαιτουμένου ὑλικοῦ χρόνου, ὑπέβαλεν εἰς τὰς Βουλὰς νομοσχέδιον, δι' οὗ ἔλεγεν, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1850** θέλει ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ προϋπολογισμὸς σύγκειται ἐκ δύω μερῶν, τῶν ἐξόδων καὶ τῶν ἐσόδων, καὶ ὁ τῶν ἐσόδων νόμος βασίζεται εἰς φορολογικὰ νομοσχέδια, εἶπεν ἐν τῷ ἰδίῳ νόμῳ, ὅτι καὶ τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια τοῦ **1850** θέλουσιν ἰσχύει καὶ διὰ τὸ **1851**· ἀλλ' ἀφοῦ ὁ φορολογικὸς νόμος τοῦ **1850** ἐθεώρει ὡς ἰσχύοντα τὸν τοῦ **1848**, ἄρα καὶ διὰ τὸ **1851** ἰσχύει ὁ τοῦ **1848** νόμος, ἐξ οὗ ἔλεγεν, ὅτι αἱ διὰ τὰς δηλώσεις ἀμπέλων κλ. προθεσμίαι ἄρχονται **20** ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου ἐκείνου, ἐπι-

ψηφισθέντος καὶ ἐκδοθέντος κατὰ τὸν Ἀπρίλιον· ὁ δὲ νόμος τοῦ 1851 ἐξεδόθη τὸν Λύγουστον τοῦ 1850, ὥστε ἂν αἱ προθεσμίαι κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν λογισθῶσιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐκδόσεώς του, αὗται ἐξέπνευσαν ἤδη πρὸ πολλοῦ, καὶ τὸ ἄτοπον τοῦτο θέλον, φαίνεται, νὰ προλάβῃ τὸ ὑπουργεῖον, ἔφερε τὸ παρὸν νομοσχέδιον, δι' οὗ τάττει τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν προθεσμιῶν· ἀλλ' ἡ σκέψις αὕτη εἶναι ἀβάσιμος, διότι λογικῶς πᾶς τις σκεπτόμενος θέλει ἰδῆ, ὅτι ὁ νόμος τοῦ 1848 ἔλεγεν «ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως κλ.» ὡς ἐπιψηφισθεὶς καὶ ἐκδοθεὶς ἐν τῇ καταλλήλῳ ὥρᾳ τοῦ χρόνου, ἤτοι κατὰ τὸν Ἀπρίλιον. Ἐπομένως ὁ νόμος τοῦ 1850, ὁ θεωρήσας ἰσχυρὰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ 1848 καὶ διὰ τὸ 1851, ὑπελόγιζε βέβαια τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν προθεσμιῶν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ παρὸν νομοσχέδιον καθίσταται πάντῃ περιττόν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος ὅτι θεωρεῖ μὲν λογικωτάτην τὴν τοῦ προαγορεύσαντος ἰδέαν, καὶ συμφωνεῖ εἰς τὸ περιττὸν τοῦ ὑπὸ ζήτησιν νομοσχεδίου, διότι δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὁ νομοθέτης τοσοῦτον παραφρονῶν, ὥστε νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλή, ὅτι διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1850, τοῦ δίδοντος ἰσχὺν εἰς τὸν τοῦ 1848 καὶ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, παρεδέχθη ὡς ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως προθεσμίας τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκδόσεώς του, ἐνῷ ἐξεδόθη κατὰ τὸν Λύγουστον τοῦ 1850, ἓν ἔτος δηλ. πρὸ τοῦ φορολογικοῦ ἔτους, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπεψηφίσθη, ἀλλὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου τοῦ 1848, ἤτοι τὸν Ἀπρίλιον· ἐπειδὴ ὅμως ἐγένοντο παρατηρήσεις, ὅτι τὸ τοιοῦτον ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀμφίβολον, καὶ νὰ δώσῃ χώραν εἰς στρεψοδικίας καὶ παραλόγους ἀπαιτήσεις, ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀποφυγὴν τῶν τοιούτων, δυναμένων νὰ ἔχωσι συνεπείας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸ δημόσιον, ἐνέκρινε νὰ ὑποβάλῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ὡς διαλῦον πᾶσαν ἀμφιβολίαν, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὑποστηρίζει αὐτὸς τὴν ἀρχήν του. Ἐπόντος δέ τινος, ὅτι ἡ ἀμφιβολία αὕτη καθίσταται πιθανωτέρα, καθότον πολλὰ ἀντίτυπα τοῦ κατὰ τὸν Λύγουστον τοῦ 1850 δημοσιευθέντος νόμου ἐξετυπώθησαν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἂν καὶ πολλῶν ἐπαίνων ἄξιος ὁ νομοθέτης διὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβε πρόνοιαν νὰ εἰσάξῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον πρὸς διασάφησιν πάσης πιθανῆς ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν προθεσμιῶν, παραδεχομένη ὅμως ἡ Βουλὴ αὐτὸ, θέλει καταφήσει ἀμφίβολον καὶ προβληματικὴν τὴν ἰσχὺν καὶ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ φορολογικοῦ νόμου, διότι διὰ τοῦ νόμου

τοῦ 1850 ἐκύρωσεν ἀπαραλλάκτως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ 1848, ὥστε ἡ ἅπασαι πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἰσχύουσαι ἢ ἅπασαι ἀνίσχυροι, καὶ δικαίως δύναται ἕκαστος ἔχων συμφέρον, νὰ προσβάλῃ ὡς ἀκύρους καὶ ἄλλας τοῦ αὐτοῦ νόμου διατάξεις, ἐνῷ ἄνευ τοῦ συζητουμένου νόμου, ἐπειδὴ ὁ τοῦ 1850 ἦγινε δεκτὸς καὶ διὰ τὸ 1851 ἀπαραλλάκτως ὡς εἶχε κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο καὶ τὰ δύω προηγούμενα, οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅτι καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνάρξεως προθεσμιῶν εἶναι ἡ αὐτή· διὰ ταῦτα ἀποκρούει τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἡ δὲ Βουλὴ ἀρνουμένη τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ἑρμηνεύει τὸν νόμον τοῦ 1850 ὡς πρὸς τὰς ἐποχάς, ὁρίζουσα, τὰς αὐτὰς τῶν ἐτῶν 1848, 1850. Ἀντέκρουσεν ἕτερος εἰπὼν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐδίδουσα εἰς παρατηρήσεις νομομαθῶν, συνέταξε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, οὐχὶ διὰ νὰ μεταβάλῃ κατ' οὐδὲν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ 1850, ἀλλὰ πρὸς ἑρμηνείαν καὶ διασάφησιν αὐτοῦ· δὲν πρόκειται λοιπὸν ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἁμαρτήματα ἢ πλεονεκτήματα τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, διότι αὗται ὑπάρχουσιν ἤδη, ἀλλὰ μόνον νὰ ἴδωμεν ἐὰν πραγματικῶς ὑπάρχῃ ἀσάφειά τις ἐν τῷ νόμῳ ἐκείνῳ. Πρὸς τοῦτο δὲ παρατηρεῖ, ὅτι ὁ νόμος τοῦ 1851 ψηφισθεὶς ἐντὸς τοῦ 1850 καὶ τεθεὶς εἰς ἐνέργειαν τὸν τοῦ 1848, περιωρίσθη νὰ εἴπῃ ἁπλῶς, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τοῦ 1848 ἰσχύουσι καὶ διὰ τὸ 1851, ἀλλὰ δὲν ὥρισε καὶ τὴν ἐποχήν, ἀφ' ἧς ἤθελε χρονολογεῖσθαι ἡ ἰσχύς αὐτῶν, διότι ἂν τοῦτο ὡρίζετο, ὁ παρὼν νόμος καθίστατο τῷ ὄντι περιττὸς· τούτου λοιπὸν μὴ γενομένου, πότε θέλομεν θεωρήσει ἀρχομένην τὴν προθεσμίαν τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 20; λογικῶς τις σκεπτόμενος, θέλει λάβει βεβαίως ὑπ' ὄψιν τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τὴν καταλληλον εἰς τὴν φορολογίαν ἑκάστου εἴδους προϊόντων· ἀλλὰ σοφιστικῶς τις ἐξηγῶν κατὰ γράμμα τὸν νόμον, δύναται νὰ διϊσχυρισθῇ, ὅτι ἡ ἐποχὴ ἄρχεται 20 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου, καὶ ἐπειδὴ ὁ φορολογικὸς νόμος τοῦ 1851 ἐξεδόθη κατὰ τὸ 1850, αἱ προθεσμίαι παρῆλθον ἤδη· πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τοιούτων παρεξηγήσεων προσβαλλουσῶν τὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιώτου συμφέροντα, ὀρθῶς τὸ ὑπουργεῖον συνέταξε τὸ νομοσχέδιον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχὴν αὐτὸς παραδέχεται.

Ἐπόντος δέ τινος, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ἑρμηνεύσωμεν νόμον, διότι αἱ ἑρμηνείαι γίνονται ὑπὸ τῶν τριῶν συν-

ταγματικῶν σωμάτων, καὶ ὅτι τὸ ἔργον τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἐνάρξεως τῶν προθεσμιῶν θεωρεῖ μᾶλλον διοικητικὸν ἢ νομοθετικὸν, καὶ ἄλλου προσθέντος, ὅτι εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νόμων δὲν πρέπει νὰ ὁρμώμεθα ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ν' ἀποφύγωμεν τὰς συνεπείας στρεψοδίκων παρεξηγήσεων, καὶ διὰ τοῦτο ἀνεξαρτήτως ἐξετάζων τὸ νομοσχέδιον, θεωρεῖ αὐτὸ πάντῃ περιττὸν, διότι ὡς ὁ νόμος τοῦ **1851** τέθησιν εἰς ἐνέργειαν τὸν τοῦ **1850**, οὕτως ὁ τοῦ **1850** τὸν τοῦ **1849** καὶ καθεξῆς, καὶ ἐν τούτοις κατὰ τὰ δύω παρελθόντα ἔτη ἴσχυον αἱ τοῦ **1848** προθεσμίαι· ἐπανέλαβέ τις, ὅτι κατὰ τὸ **1849** καὶ **1850** αἱ προθεσμίαι ἐλογίζοντο ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου ἑκάστου ἔτους, διότι ἐξεδίδοντο ἐντὸς τοῦ ἰδίου φορολογικοῦ χρόνου, ἀλλ' ὁ τοῦ **1851** ἐξεδόθη πρὸ ἑνὸς ἔτους, καὶ ἑπομένως δὲν δυνάμεθα κατ' ἀναλογίαν νὰ θεωρήσωμεν καὶ ἐνταῦθα τὴν τῆς ἐκδόσεως ἐποχὴν ὡς ἔναρξιν τῆς προθεσμίας.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς συζητήσεως, καὶ γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Εὐστ. Παρίση καὶ Π. Καμπάνη, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων **72** κατὰ **4**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προθεσμιῶν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	. . .	Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. .
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. N.
Δημήτριος Γιαννούλης	. .	Παναγιώτης Λαζαρὴς	. .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . N.	Θεόδωρος Γρίβας	. . . N.
Πέτρος Καμπάνης	. . N.	Σταῦρος Γρίβας	. . . N.
Δημήτριος Τσόκρης	. . .	Κωνστ. Γριβογεώργης	. N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . N.	Δ. Πετροπουλάκης	. . .
Γ. Τσόκρης	. . . . . N.	Π. Τσαννετάκης	. . . N.
Γεώργιος Σκοῦφος	. . . N.	Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος	.
Σταῦρος Βλάχος	. . . N.	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	. . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . .	Ἰωάν. Εὐγενίδης	. . . N.

Ἀνδρέας Πέπας	. . . N.	Ἀναγν. Δεδόπουλος	. . N.
Σταμάτιος Μήτσας	. . .	Νικόλαος Μπούτουνας	. N.
Γεώργιος Βελῆς	. . . N.	Δημήτριος Σακελλαριάδης	.
Δημήτριος Ζῶτος	. . . N.	Γεώργος Γουλιμῆς	. . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης	N.	Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	N.
Μιχαὴλ Σισίνης	. . . .	Χρῆστος Οἰκονομίδης	. .
Ἀύσανδρος Βιλαέτης	. . O.	Κωνστ. Αἰμπεράπουλος	N.
Στέφαν. Στεφανόπουλος	. N.	Κωνστ. Προβελέγιος	. N.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . .	Ἐμ. Μοδινός	. . . . N.
Σπῦρος Μίλιος	. . . N.	Δημ. Δημητρακόπουλος	.
Ἰωάννης Κλίμακας	. . N.	Γεώργιος Κάνδιας	. . N.
Π. Ζάνος	. . . . .	Φραγκῖσκος Μαῦρος	. . N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	.	Ἰωάννης Φαρμάκης	. . N.
Γεώργιος Περωτὴς	. . N.	Α. Παπαδημητριάδης	. N.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	N.	Ν. Σισμάνης	. . . N.
Ἰωάννης Βάχλας	. . . N.	Κωνστ. Ἀξελός	. . . . N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Βελ. Νικολαΐδης	. . . N.	Νικόλαος Πιεράκος	. . .
Πέτρος Δελιγιάννης	. . .	Γρηγόρ. Πατριαρχέας	. N.
Νικόλαος Μπούκουρας	. . N.	Σταῦρος Καπετανάκης	. N.
Λάμπρος Ροΐλὸς	. . . N.	Δημ. Πικουλάκης	. . . .
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N.	Χαράλ. Χριστόπουλος	. N.
Νικόλαος Δελιγιάννης	. .	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. .
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	.	Νικόλ. Μοσχούλας	. . N.
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος		Γεώργ. Α. Ράλλης	. . N.
Γεώργ. Παπασπυράπουλος	N.	Νάκος Πανουριᾶς	. . . .
Ἐμ. Καραμάνος	. . . N.	Παπακώνστας Τσαμάλας	.
Νικόλαος Ματθαίου	. . N.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Ἀντ. Κοντάκης	. . . O.	Δημ. Κουμανιώτης	. . . N.
Ἐμ. Μελετόπουλος	. . N.	Σιδέρης Πράτσικας	. . N.
Σ. Κοπανίτσας	. . . . N.	Παν. Πατρινός	. . . . .
Ἀναγ. Κορφιωτάκης	. . .	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	.
Παρασκ. Ματάλας	. . . .	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	. .
Στάμος Μαυροδῆμος	. . .	Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	.
Λάμπρ. Εὐμολπίδης	. . N.	Κωνστ. Δαρειώτης	. . .
Ἠλίας Δωΐλας	. . . . N.	Ἰω. Γεωργάρας	. . . . N.
Θεόδωρος Πετρινός	. . .	Γ. Νικολάου	. . . . . N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας	. O.	Δημήτριος Χρηστίδης	. .
Παναγιώτης Βάρβογλης	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	N.	Ζαννῆς Μαραγκὸς	. . . N.

Μιχαὴλ Σαλαμὸς . . . N.	Ἀθανάσιος Καστανῆς . .
Εὐστράτιος Παρίσης . . N.	Α. Κυζάνης . . . . . N.
Ἰωάννης Σαγρέδος . . . N.	Ἰωάννης Δαμιανός . .
Δημήτριος Δρόσος . . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . .
Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος .	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς . . .
Κ. Παντρόπουλος . . . N.	Δημήτριος Μητσάκης . O.
Ἀναγνώστ. Παπατσώρας N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . N.
Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . .	Χρῆστος Κικίδης . . . N.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 1 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι διὰ νὰ εἶμεθα συνεπεῖς πρὸς τὸν νόμον τοῦ 1848, τὸν ὁποῖον σήμερον ἑρμηνεύομεν, πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ, ὅτι αἱ προθεσμίαι ἄρχονται εἴκοσιν ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ὑποστηρίξας δ' ἄλλος τὸ νομοσχέδιον, εἶπεν ὅτι θεωρεῖ αὐτὸ, ὡς ἔχει, λίαν εὐεργετικὸν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, διότι ἕκαστος χωρικὸς εὐκόλως θέλει ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς 21 Ἀπριλίου, ἐνῷ γενομένης δεκτῆς τῆς τοῦ προαγορεύσαντος γνώμης θέλει διαζεσθαι νὰ μὴ λησμονῇ οὗτος τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου. Ἐκτὸς δὲ τῆς δυσκολίας αὐτῆς περιορίζομαν καὶ τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπανορθώσῃ τυχαίαν τινα ἔλλειψίν του.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ὡς δικηγόρος ἐδιδάχθη ὑπὸ τῆς πείρας, ὅτι πολλὰς ἐπιφέρει ζημίας καὶ καταστροφὰς εἰς τοὺς χωρικοὺς ἡ μὴ ἔγκαιρος τῶν νόμων κατὰ χωρία δημοσίευσις, καὶ ἐπειδὴ ὁ παρὼν νόμος προτίθεται νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν προθεσμιῶν, ἡ Βουλὴ δύναται χωρὶς νὰ φανῇ ἀντιφάσκουσα εἰς τοὺς νόμους τοῦ 1848 καὶ 1849, νὰ ὁρίσῃ ἐνταῦθα οἵαν ἐγκρίνει ἐποχὴν, καὶ ὡς τοιαύτην προτείνει οὗτος, νὰ παραδεχθῇ τὸ Σῶμα δεκαπέντε ἢ εἴκοσιν ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως καὶ τῆς ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Μετά τινα ἄλλον προτείναντα, ὅτι διὰ νὰ καταστῇ εὐεργετικώτερον τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγούμενον πλεονέκτημα, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἄλλο τι εἰμὴ νὰ τεθῇ ἐν αὐτῷ ὁ χρόνος, καθ' ὃν παύει ἡ τῶν πολιτῶν ἐνέργεια· καὶ ὅτι πρέπει διὰ τοῦτο νὰ προστεθῇ, ὅτι ἄρχεται αὕτη ἀπὸ τῆς 20 Ἀπριλίου καὶ λήγει μέχρι τέλους τοῦ Ἰουλίου· ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι, οὐχὶ νὰ χορηγήσῃ προθεσμίας, ἀλλὰ νὰ δηλώσῃ μόνον πότε ἄρχονται, κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1848, καὶ αἱ διὰ τὸ 1851 προθεσμίαι, αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις καὶ παραγράφοις τοῦ νομοσχεδίου

ἀναφερόμεναι. Δὲν δύναται λοιπὸν ἡ Βουλὴ νὰ ὁρίσῃ ἐνταῦθα τὸν ἀνώτατον καὶ κατώτατον ὅρον, διότι διὰ τῆς πράξεως ταύτης καταστρέφεται ὁ τοῦ 1848 νόμος, καὶ πρέπει νὰ ἀρκεσθῇ ὁρίζουσα μόνον πότε ἄρχονται αἱ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις καὶ παραγράφοις προθεσμίαι.

Καὶ ἄλλου δέ τινος εἰπόντος, ὅτι ἡ ἐν τῷ φορολογικῷ νόμῳ τεθειμένη προθεσμία εἶναι ἀποχρῶσα, ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ ἐνεργῆται ἡ ἀναγκαία δημοσίευσις· καὶ ὅτι ἂν τεθῇ μάλιστα μακρὰ προθεσμία, θέλει βλάψει τοὺς χωρικούς, διότι οἱ πλεῖστοι θέλουσι λησμονήσει νὰ ἐνεργήσωσιν ἐν καιρῷ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου διατασσόμενα· προσέθηκέ τις ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν προσκαλεῖται σήμερον οὐδὲ νόμον φορολογικὸν νὰ ψηφίσῃ, οὐδὲ καινοτομίας ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος νὰ ἐπιφέρῃ, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, ὡς μηδ' ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, μηδὲ προτάσει τινὸς τῶν βουλευτῶν προσκληθεῖσα. Ἐνταῦθα λοιπὸν δὲν ἐζητήθη ἄλλο, ἢ τὸ νὰ ἀρθῇ ἡ ἐν τῷ νόμῳ ὑπάρχουσα ἀσάφεια, δι' ἣν πολλοὶ ἠδύναντο νὰ ἀναφυῶσι δίκαι, καὶ εἰς τοῦτο μόνον ἡ Βουλὴ ἀρκουμένη, δὲν ἔχει τίποτε περιπλέον νὰ πράξῃ.

Κλεισθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου συζητήσεως, ἐπροτάθη εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι θέλει ἐρωτηθῇ πρῶτον ἂν παραδέχηται τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, ἤτοι τὸ νὰ προστεθῇ μετὰ τὰς λέξεις « τοῦ τρέχοντος ἔτους » καὶ ἡ περίοδος « δεκαπέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὅστις θέλει ἀναγνωσθῇ ἐπ' ἐκκλησίας. »

Ἀλλ' ἀντειπόντος τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν δέχεται τὴν καινοφανῆ ἀρχὴν τοῦ νὰ λαμβάνωσι κῦρος οἱ νόμοι ἀφ' ἧς ἀναγνωσθῶσιν ἐπ' ἐκκλησίας, καθ' ὅσον ὑπάρχει, ὡς γνωστὸν, τὸ περὶ δημοσιεύσεως τῶν νόμων τακτικὸν μέσον, ἀπήντησεν ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνας, ὅτι προκειμένου νὰ ἐπιβληθῶσι ποιναὶ ὡρισμέναι, δὲν πρέπει νὰ ἀρίεται τὸ τῆς δημοσιεύσεως ἔργον εἰς μόνην τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν μόνον ἡ τάξις τῶν ὑπαλλήλων λαμβάνει· ὅτι εἶναι τὸ μέγιστον τῶν ἀτόπων τὸ νὰ βέλῃ τὸ Σῶμα νὰ τιμωρήσῃ πολίτην, διότι παρέβη νόμον, τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ τὰς διαταξεις· καὶ ὅτι ἄλλως, ἡ ἀνάγκη εὐρυτέρας δημοσιεύσεως δὲν εἶχε διαφύγει καὶ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ διὰ τοῦτο καθιερώθη ἡ ἀρχὴ τοῦ ν' ἀναγινώσκωνται οἱ τοιοῦτοι νόμοι ἀπ' ἐκκλησίας.

Προταθέντος ἐνταῦθα νὰ μεταβληθῇ ἡ τροπολογία εἰς τὰς λέξεις « καὶ ἀναγνωσθῇ ἐπ' ἐκκλησίας καθ' ὅλα τὰ παρελθεῖα » νὰ τεθῶσι δ' αὗται ἐν τῷ τέλει τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως,

παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ δημοσίευσις τοιούτων φορολογικῶν νόμων βασίζεται ἐν γένει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ περὶ τούτων ὑπάρχοντος εἰδικοῦ νόμου τοῦ 1833, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ πρέπει νὰ γίνηται ἡ δημοσίευσις, καθ' ὅσον καὶ τὸ συνταγματικώτερον τῶν ἐθνῶν, ἡ Ἀγγλία, καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ δημοκρατικὴ Γαλλία, τὴν αὐτὴν βάσιν ἠσπάσθησαν καὶ ἀκολουθοῦσι. Τοὐναντίον ἐκ τῆς παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης προταθείσης ἀρχῆς θέλει προκύψει τὸ μέγιστον τῶν κακῶν, τὸ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ἐλαχίστην ἰσχὺν ἡ τῶν νόμων δημοσίευσις, ὡς ἐξαρτωμένη ἀφ' ἑνὸς δημάρχου ἢ ἱερέως.

Ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι δὲν ἐννοεῖ πῶς ἀρχαί τινες, αἱ ὁποῖαι τοσαύτας ἐπέφερον παρ' ἡμῖν καταστροφάς, ὑποστηρίζονται παρά τινων λόγῳ τοῦ ὅτι καὶ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐπικρατοῦσιν· ὅτι, ἂν δὲν θέλῃ ἔχει ἰσχὺν ἡ τῶν νόμων δημοσίευσις, οὐδεμία ἐντεῦθεν ἡ πρὸς τὸ δημόσιον βλάβη, καθ' ὅσον ὁ πολίτης οὐχ ἧττον ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν φόρων, καὶ τὸ δημόσιον τοὺς εἰσπράττει· ὅτι ὅμως διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν τῶν τοιούτων νόμων πολλάκις καὶ καθ' ὅλα τὰ δικαστήρια κατεδικάσθησαν οἱ πολῖται εἰς πολλαπλᾶ πρόστιμα, μόνον διότι ἠγνόουν τὸν νόμον, ὅπερ ἕκαστος ἐννοεῖ πόσον εἶναι καὶ ἄδικον καὶ ἀπάνθρωπον· καὶ ὅτι ἂν δὲν γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐπ' ἐκκλησίας δημοσίευσις, θέλομεν ἔχει εἰς τὰ δικαστήρια τὴν συχνὴν καταδίκην ἀθώων, ἐνῷ προτιμοτέρα εἶναι ἡ ἀπάλυσις πλήθους ἐνόχων, παρὰ τὴν καταδίκην ἑνὸς ἀθώου.

Μετὰ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀπαντήσαντα, ὅτι ἀνέφερεν τὴν Εὐρώπην, διότι ἐκεῖ ἐκτὸς τῆς ἱκανότητος ὑπάρχει καὶ μακρὰ πεῖρα, ἧς στερούμενοι ἡμεῖς ἔτι, θεωροῦμεν πολλάκις λαμπρὸν πᾶν ὅ,τι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ παρέχει πολλὰς δυστυχίας· ὅτι διϊσχυρίσθη μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἀνάγκη εὐρείας τῶν νόμων δημοσιεύσεως, ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ οἱ νομομαθεῖς διαφωνῶσι πολλάκις ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν νόμων, πολὺ μᾶλλον δὲν θέλει δύνασθαι νὰ ἐννοῇ ὁ λαός, ὅστις ἀγνοεῖ κατ' ἀκρίβειαν τὴν ἁπλουστέραν Ἑλληνικήν· καὶ ὅτι ἄλλως, ἡ δημοσίευσις δὲν ἔπρεπε νὰ γίνηται πλέον ἐπ' ἐκκλησίας, ἀλλ' εἰδικῶς εἰς ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν πολιτῶν, διὰ νὰ γνωρίζῃ ἡ Κυβέρνησις, ὅτι ἔλαβον γνῶσιν τοῦ νόμου οἱ πάντες, κτλ. παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου δὲν ὑπεβλήθη ἢ ἀνάγκη προσθήκης τινὸς ἐντὸς τοῦ φορολογικοῦ νόμου, καὶ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος ἀρκουμένη, πρέπει νὰ φέρῃ τὴν ψῆφον της· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ ποῖα τὰ ὄργανα τῆς τῶν νόμων δημοσιότητος, ταῦτα ὑπάρχουσι καθιερωμένα, καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ζητεῖ παρὰ τῆς Βουλῆς τοῦτο. Διό, ἂν μὲν ὁ

βουλευτὴς Μεσσήνης ὑποβάλῃ ὡς πρότασιν τὴν γνώμην αὐτοῦ, τοῦτο εἶναι ἄλλης συζητήσεως ἔργον, ἂν δὲ προτείνῃ ταύτην ἐν εἴδει εὐχῆς, ἀπόκειται εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ τὴν ἐκτελέσῃ.

Ἀνέπτυξεν ἕτερος, ὅτι μόλις ἀρχθεὶς ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, δευτέραν πρᾶξιν ἐξέδοτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ πρόκειται ἤδη, καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη μέχρι τοῦδε διατελεῖ ἰσχὺν νόμου ἔχουσα. Κατ' αὐτὴν δέ, ὅλαι αἱ χρῄζουσαι δημοσιεύσεως κυβερνητικαὶ πράξεις, διὰ νὰ ἔχωσι κῦρος, δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ οἱ δημογέροντες, νῦν πάρεδροι, πάσης κοινότητος ὀφείλουσι νὰ δημοσιεύωσιν ἕκαστον φύλλον ἐντὸς τῆς περιφερείας των. Ἂν δὲ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης αὐτὴν τὴν ὁδὸν τῆς δημοσιεύσεως παρακολουθῶμεν, συνομολογεῖ, ὅτι ἠδύνατο νὰ βελτιωθῇ ὁ περὶ τούτου κείμενος νόμος, ἀλλ' ἐν περιστάσει προσφορωτέρᾳ, καὶ πέποιθεν, ὅτι τότε οὐδεὶς ὑπουργὸς ἤθελεν ἀρνηθῇ καὶ τὴν ἐπ' ἐκκλησίας δημοσίευσιν διαφόρων νόμων. Καὶ ἐγένετο μὲν πολλάκις ὑπὸ τῶν δημάρχων καὶ τὸ τοιοῦτον τῆς δημοσιεύσεως εἶδος, ἀλλ' ἀνερρίπτο τὸ ζήτημα, ἂν οἱ ἐκδιδόμενοι νόμοι ἔχωσιν ἰσχὺν ἀφ' ἧς δημοσιεύονται ἐν Ἀθήναις, ἢ ἀφ' ἧς τὰ φύλλα φθάνουσιν εἰς ἕκαστον δῆμον, τὰ δὲ δικαστήρια ἀπεφήνοντο ὑπὲρ τῆς δευτέρας ἰδέας. Ἐνταῦθα λοιπὸν, ἂν καθιερωθῇ ἡ ἐπ' ἐκκλησίας δημοσίευσις, πολλοὶ διϊσχυριζόμενοι εἰς τὰ δικαστήρια, ὅτι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου εἶχον προσέλθει εἰς παρεκκλήσια κλπ. θέλουσιν ὑπεκφεύγει πᾶσαν εὐθύνην. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ ὡς ἔχει· ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ εὔχονται καὶ τὴν ἐπ' ἐκκλησίας δημοσίευσιν, νὰ σημειωθῇ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὑπουργῶν εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅτι ἐπιθυμία τῆς Βουλῆς εἶναι τὸ νὰ δημοσιεύωνται καὶ ἐπ' ἐκκλησίας πάντες οἱ φορολογικοὶ νόμοι, ἐξ οὗ λαμβάνων τὸ ἐνδόσιμον ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς, θέλει διατάξει τὰ περὶ τούτου.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐπέφερε τελευταῖον, ὅτι κακῶς ἀπεδόθη εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν, ὅτι δυσκόλως θέλει δύνασθαι νὰ ἐννοῇ τὰ δημοσιευόμενα, διότι ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἐξίσχυεν ἐπὶ νοημοσύνῃ καὶ τοσοῦτον ἤδη βελτιωθείς, ἀλανθάστως δύναται νὰ ἐννοῇ τὴν πάτριον γλῶσσαν του· ἂν δὲ τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη τοσοῦτον θεωρῶνται λαμπρὰ, μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης ἑστίας μετεδόθη ὁ πρῶτος τῆς λαμπρότητός των σπινθήρ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου παρατηρῶν, ὅτι δήμαρχοι

ἀμαθεῖς ἢ παθητικοί, μὴ συμμορφούμενοι μὲ τὰς περὶ δημοσιεύσεως τῶν νόμων διατάξεις, δὲν προσκαλοῦσιν ἐνίοτε τοὺς παρίδρους νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἀναγκαίαν δημοσίευσιν καὶ ἐκ τούτου πολλὰ προκύπτουσιν ἄτοπα, συμπεραίνει ὅτι συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ἡ περὶ δημοσιεύσεως τῶν φορολογικῶν νόμων ἐπιθυμία τοῦ σώματος, καθ' ἃ ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας εἶπε.

Ἀποδεξαμένης δὲ καὶ τῆς Βουλῆς τὴν ἰδέαν ταύτην, ὁ προεδρεύων, ἐπιμένοντος εἰς τὴν πρότασιν αὐτοῦ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης καὶ ἄλλων, ἠρώτησε τὴν Βουλήν, ἂν παρεδέχηται τὸ νὰ προστεθῇ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ὁ ὅρος τῆς ἐπ' ἐκκλησίας δημοσιεύσεως· ἀλλ' ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τοῦτον μὴ ἀναστᾶσα· ἐρωτηθεῖσα δ' ἔπειτα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει δι' ἀναστάσεως.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Καμπάνην καὶ Α. Παπαδημητριάδην, ἐξ ἧς συνῆχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων 75, ἀρνουμένου ἑνός· ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Αἱ προθεσμίαι αἱ ὁριζόμεναι ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 20 §§. Α. Β. Δ. Ε. Τ. Η. καὶ Θ. τοῦ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1848 περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς ΠΓ. νόμου, ἰσχύοντος δυνάμει τοῦ ΡΟΓ. νόμου τῆς 1 Αὐγούστου 1850 καὶ διὰ τὸ 1851 ἔτος, ἄρχονται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἀπὸ τῆς 21 Ἀπριλ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὡς νόμος τοῦ Κράτους· »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἓξ ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ προθεσμιῶν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινὸς . . .	Δημήτριος Γιαννούλης . N.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος	Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . N.

Πέτρος Καμπάνης . . N.	Ἀμπρος Ῥοῦλὸς . . .
Δημήτριος Τσόκρης . . .	Κωνστ. Ἀμπρινόπουλος
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . N.	Νικόλαος Δελιγιάννης .
Γεώργιος Τσόκρης . . . N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . N.
Γεώργιος Σκοῦρος . . N.	Γεώργ. Πανοπιφτόπουλος .
Σταῦρος Βλάχος . . .	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . N.	Ἐμ. Καραμάνος . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Νικόλ. Ματθαίου . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος .	Ἀναγν. Κοντάκης . . . N.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . N.	Σ. Κοπανίτσας . . . N.
Παναγιώτης Λαζαρὴς .	Ἀν. Κορφιωτάκης . . .
Θεόδωρος Γρίβας . . . N.	Παρασκ. Ματαλᾶς . .
Σταῦρος Γρίβας . . . . N.	Ἐμ. Μελετόπουλος . . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . N.	Στάμος Μαυροδῆμος . N.
Α. Πετροπουλάκης . . N.	Α. Α. Εὐμολπίδης . . . N.
Πέτρος Τζαννετάκης N.	Ἠλίας Δωΐλας . . . N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος	Θεόδωρος Πετρινὸς . .
Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου N.	Κωνσταν. Μανέτας ἀρνεῖται
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . N.	Παναγιώτης Βάρδογλης N.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . N.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος N.
Ἀνδρέας Πέπας	Ἀναγ. Δεδόπουλος . . N.
Σταμάτιος Μήτσας . . N.	Νικόλαος Μπούτουνας . N.
Γεώργιος Βελῆς . . . N.	Δημήτριος Σακελλαριάδης N.
Δημήτριος Ζῶτος . . . N.	Γεώργιος Γουλιμὴς . . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης N.	Ἀλέξ. Κουμουνδούράκης N.
Μιχαὴλ Σισίνης	Χρῆστος Οἰκονομίδης . .
Λύσανδρος Βιλαέτης . .	Κωνστ. Ἀμπερόπουλος . N.
Στέφ. Στεφανόπουλος . . N.	Κωνστ. Προβιλέγιος . N.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . .	Ἐμ. Μοδινὸς . . . . N.
Σπῦρος Μίλιος . . . . N.	Δημ. Δημητρακόπουλος .
Ἰωάννης Κλίμακας . . N.	Γεώργ. Κάνδυας . . . N.
Π. Ζάνος . . . . . N.	Φραγκίσκος Μαῦρος . . N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ἰωάννης Φαρμάκης . . N.
Γεώργιος Περωτὴς . . N.	Α. Παπαδημητριάδης . N.
Κωνσταντῖνος Νταγρὶς . N.	Ν. Σισμάνης . . . .
Ἰωάννης Βάχλας . . . N.	Κωνστ. Ἀξελὸς . . . N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . N.	Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος
Βελισ. Νικολαΐδης . . N.	Νικολ. Πιεράκος . . .
Πέτρος Δελιγιάννης . .	Γρηγ. Πατριαρχέας . . N.
Νικόλαος Μπούκουρας .	Σταῦρος Καπετανάκης .

Δημ. Πικουλάκης . . .	Ἀνδρέας Μάμουκας . . N.
Χαράλ. Χριστόπουλος .	Ζαννῆς Μαραγκός . . . N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . .	Μιχαὴλ Σολομός . . . N.
Νικόλαος Μοσχούλας . N.	Εὐστράτιος Παρίσης . . N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης . N.	Ἰωάννης Σαγρέδας . . N.
Νάκος Πανουριᾶς . .	Δημήτριος Δρόσος . . N.
Παπακώνσταντας Τσαμάλας	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος N.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης N.	Κυριάκος Ηυνηρόπουλος
Δημήτριος Κουμανιώτης N.	Ἀναγνώς. Παπατσώρης . N.
Σιδέρης Πράτσικας . N.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . .
Παν. Πατρινός	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . .
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου N.	Α. Κιζάνης . . . . N.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ἰωάννης Δαμιανός . . .
Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς .
Κωνς. Λαρεωτης . . .	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . N.
Ἰω. Γεωργάρας . . . N.	Δημήτριος Μητσάκης . N.
Γ. Νικολάου . . . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . N.
Δημήτριος Χρηστίδης .	Χρῆστος Κικίδης . . . N.

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναγγέλλει, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, διέλυσεν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ. τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Πέπα.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΑ'.
Τῇ 17 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ 8 ἄρθρον, μεταβληθὲν ἤδη εἰς 7,

καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν τροποποιεῖται ἡ περὶ χωροφυλάκων ἰδέα οὕτως αὐτὴ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν χωροφυλακήν. »

Κατὰ πρῶτον ἠρώτησέ τις, διὰ τί, ἂν ὁ προκείμενος νόμος ἀφορᾷ τὸν στρατὸν ἐν γένει, γίνεται εἰδικὴ περὶ τῆς χωροφυλακῆς μνεία, ὁ δὲ ἁρμόδιος ὑπουργὸς ἀπεκρίθη, ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον ἀφορᾷ τῷ ὄντι ὁλόκληρον τὸν στρατόν, ἐξαιρέσει μόνον τῆς φάλαγγος, ὡς ἐκ τοῦ 26 ἄρθρου αὐτοῦ ἐξάγεται· καὶ ὅτι γίνεται εἰδικὴ περὶ τῆς χωροφυλακῆς μνεία, διότι, προκειμένου ἐνταῦθα περὶ ὑπαξιωματικῶν, ὁ ἁπλοῦς χωροφύλαξ ἰσοτιμᾶται μὲ δεκανέα, καὶ διότι πρέπει νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι ἀπαιτεῖται θωλεκαετὴς ἐν τῇ χωροφυλακῇ ὑπηρεσία, διὰ νὰ λάβῃ καὶ ὁ χωροφύλαξ τὸ πρὸς σύνταξιν τοιαύτην δικαίωμα.

Παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἐπειδὴ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς ἐπίσης εἶναι ὑπέρτεροι τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς τάγμασι διατελούντων, καὶ αἱ ἀποδοχαὶ αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν εἶναι ἀνώτεραι, πρέπει νὰ εὐκρινηθῇ καὶ τοῦτο ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρῳ, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἀναμφιβόλως ἡ χωροφυλακὴ θεωρεῖται, κατὰ τὸν περὶ ταύτης κανονισμόν, κατά τι ἀνωτέρα τοῦ ἄλλου στρατοῦ. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ λυθῇ ἐνταῦθα τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ ἂν ὑποτεθῇ λελυμένον, πάλιν δὲν εἶναι ὁ οἰκεῖος τόπος νὰ γίνῃ μνεία ἐνταῦθα, καθ' ὅσον, ἂν ὁ ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς θεωρηθῇ ἀνώτερος τοῦ τῶν ἄλλων ταγμάτων, ἐννοεῖται ὅτι θέλει λαμβάνει περιπλέον τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς τὸν βαθμὸν αὐτοῦ σύνταξιν. Προσθέντος δ' ἔτι τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον πραγματεύεται περὶ παντὸς ἐν γένει ἀξιωματικοῦ, ἐπέρεσεν ἄλλος, ὅτι τότε τὸ ἄρθρον εἶναι λίαν σαρὲς, διότι ἐμπεριέχεται εἰς αὐτὸ καὶ τὸ τῆς χωροφυλακῆς ὅπλον.

Ἄλλος παρετήρησεν ἔπειτα, ὅτι ἐρρέθη μὲν, ὅτι παρεντίθεται ἐν τῷ ἄρθρῳ καὶ ὁ ἁπλοῦς χωροφύλαξ, διότι ὁ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο καταταχθησόμενος πρέπει νὰ ἦναι ὑπαξιωματικὸς ἄλλου τινὸς τάγματος, ἐπειδὴ δὲ φρονεῖ, ὅτι ἐν γένει δὲν ἀπαρτίζεται ἡ χωροφυλακὴ ὑπὸ μόνον ὑπαξιωματικῶν, ἀλλὰ προσλαμβάνονται καὶ ἁπλοὶ πολῖται, νομίζει ἄδικον νὰ διακρίνωνται οὗτοι τῶν ἐν τῇ λοιπῇ στρατιᾷ καὶ νὰ ἐπιβαρύνται ἐνταῦθα τὸ ταμεῖον διὰ τῆς τοιαύτης δαπάνης. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ἡ περὶ χωροφυλακῆς διάταξις.

Διασκρίναντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὸ ὀργα-

νικὸν περὶ χωροφυλακῆς διάταγμα, ἀπαιτεῖται νὰ σύγκειται αὕτη ἐκ παλαιῶν ἀγωνιστῶν ἢ ὑπαξιωματικῶν ἄλλων ταγμάτων, ἡ ἐπιτροπή, τὸ στοιχεῖον τῶν ἀγωνιστῶν προτιμῶσα, ἐτροποποίησε τὸ ἄρθρον διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ περὶ δωδεκαετοῦς ὑπηρεσίας ὑπάρχοντος ὅρου, ὑποστηρίζων ἕτερος τὸν προτελευταῖον ἀγορεύσαντα, εἶπεν ὅτι ἂν ἀληθῶς δὲν καταστάσωνται εἰς τὴν χωροφυλακὴν μόνον οἱ ἐξ ἑτέρων ταγμάτων ὑπαξιωματικοί, ἐπειδὴ ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ οὐ μόνον παρὰ τὸν κανονισμὸν αὐτῆς προσελήφθησαν καὶ πολῖται, ἀλλὰ πράκειται νὰ τοῖς χορηγηθῇ καὶ ἄδικόν τι πλεονέκτημα, προτείνει νὰ τροποποιηθῇ ἡ περὶ τῶν χωροφυλάκων περίοδος διὰ τῆς φράσεως « καὶ εἰς τοὺς συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ καταταχθέντας χωροφύλακας. »

Ἐπέρασεν ἄλλος, ὅτι ὅτε ὠργανώθη τὸ πρῶτον ἡ χωροφυλακή, ὁ στρατός, πολὺ ὑπέρτερος τοῦ ὑπάρχοντος, παρεῖχε πλείονας ὑπαξιωματικούς, ἀλλ' ἤδη, ὅτε εὐάριθμα ὑπάρχουσι τάγματα, ἰσχύει δὲ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως, ἀδύνατον εἶναι νὰ σχηματισθῇ χωροφυλακὴ ἐκ μόνου τοῦ ἀνεπαρκοῦς ἀριθμοῦ τῶν ἐν τοῖς τάγμασιν ὑπαξιωματικῶν. Ἄλλως τε, οὐ μόνον δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐξαιρεθῇ τοῦ πλεονεκτήματος τούτου ὁ ἐπὶ πολὺ ὑπηρετήσας, καὶ μὴ λαβὼν βαθμὸν ὑπαξιωματικοῦ ἀγωνιστής, ἀλλὰ καὶ ἐκλειπόντων τούτων, πρέπει νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἀσφάλεια τῆς ζωῆς καὶ τιμῆς τοῦ πολίτου εἰς χωροφύλακας παρέχοντας ἐχέγγυα ἄλλα.

Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀναπτύξαντος, παρετήρησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην τῆς χωροφυλακῆς σύστασιν προσελήφθησαν ἄνδρες, οἵτινες ὡς ἀρχαῖοι ἀγωνισταὶ καὶ ἱκανοὶ εἰς τὰ χρέη των, ἦσαν τῷ ὄντι ἀξιοσύστατοι, ἐγίνοντο δὲ δεκτοὶ εἰς τὸ σῶμα καὶ μέχρι τοῦ **45** ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ τὴν ἡλικίαν ταύτην βαίνων δὲν δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ ὑπὲρ τὰ **15** ἔτη, ταχέως ἤρξατο νὰ ἐλαττοῦται ὁ ἐκ τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος ἀριθμός, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ, ὅτι γίνονται δεκτοὶ οἱ μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐξυπηρετοῦντες. Ἀλλ' ὡς νὰ μὴν ἤρκει τοῦτο, καὶ ἄλλο τι συνέβη δυστύχημα, διότι πολλοὶ μετ' ἐνδεικτικῶν πλαγῶν, ὅτι μετέσχον τοῦ ἀγῶνος, προσερχόμενοι, κατετάχθησαν καὶ κατατάσσονται εἰς τὴν χωροφυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἀκριβὴς τῶν τοιούτων διάγνωσις δὲν εἶναι εὔκολος, ἔπεται ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν εὐεργετικὴ διάθεσις τῆς Βουλῆς δὲν κατορθοῦται προχείρως. Ἐπειδὴ δ' ἄλλως τὸ τοιοῦτον μέτρον εἶναι πολυδάπανον καὶ

ἐναὐτῷ προτίθεται νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν προσθήκην ἄρθρου τινὸς ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν, ἐξαιτεῖται νὰ ἐκλείψῃ ἡ ὑπὲρ τῆς χωροφυλακῆς ὑπάρχουσα ἐν τῷ ἄρθρῳ διάταξις. Ἀποδεξαμένου δὲ καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἐπρότεινεν ἔτι ὁ ὑπουργὸς νὰ μεταβληθῇ ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ κείμενος ὅρος τῶν **12** ἐτῶν εἰς **20**, καθόσον ἡ αὔξησις τοῦ **1/5** εἶναι ἀρκετὰ πολυδάπανος καὶ πολλοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν τῶν **12** ἐτῶν κατηγορίαν.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ **7** ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, τ' ἄλλα μὲν ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀνωτέρω δύω προτάσεις τοῦ ὑπουργοῦ· ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρον **7**. Ἡ ἀποστρατείας σύνταξις παντὸς ἀξιωματικοῦ, ὑπαξιωματικοῦ καὶ δεκανέως, ἔχοντος εἴκοσιν ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν ἐνεργείᾳ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, αὐξάνεται κατὰ τὸ πέμπτον αὐτῆς, καὶ τοι ἀποκτήσαντος τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ **9** ἄρθρου, μεταβληθέντος εἰς **8**, καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροποποιήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐχούσης οὕτω.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ συντάξεως ἀποστρατείας ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων.

« Ἄρθρον **8**. Τὰ τραύματα δεινὰ καὶ ἀνίατα ὄντα, προερχόμενα ἐκ συμβεβηκότων τοῦ πολέμου ἢ δυστυχημάτων ἐν ὑπηρεσίᾳ, παρέχουσι πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα. »

« Τὰ δεινὰ καὶ ἀνίατα νοσήματα, προερχόμενα ἀπὸ κόπων ἢ κινδύνων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, παρέχουσι τὸ αὐτὸ δικαίωμα. »

Ἐπεξήγησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἐκτὸς τῆς τροποποιήσεως τοῦ λεκτικοῦ, παρελείφθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ γ'. τοῦ ἄρθρου ἐδάφιον, ὡς μετενεχθὲν εἰς τὸ **17** ἄρθρον. Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι καταλληλότερον εἶναι νὰ τεθῇ τὸ ἐδάφιον ὡς **11** ἄρθρον μετὰ τὸ ἀριθμηθησόμενον ὡς **10** ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπου λήγουσι τὰ περὶ τραυμάτων καὶ νοσημάτων διατασσόμενα, ἐπρότεινέ τις νὰ διορθωθῇ καὶ ἡ ἐν τῷ τίτλῳ λέξις « παθημάτων » εἰς « νοσημάτων » καὶ ἡ φράσις « τὰ τραύματα δεινὰ καὶ ἀνίατα ὄντα » εἰς « τὰ δεινὰ καὶ ἀνίατα τραύματα. » Οὕτω δὲ παρεδέχθη ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν ἄρθρον, κατὰ τὰς προταθείσας διορθώσεις, ἀποδεξαμένη καὶ τὴν πρότασιν τοῦ νὰ τεθῇ τὸ γ'. ἐδάφιον ὡς **11** ἄρθρον.

Ἀκολούθως ἀναγνωσθέντα ἐγίνοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα **10** καὶ **11**, μεταβληθέντα εἰς **9** καὶ **10**, ἀντικατασταθεισῶν τῶν ἐν τῷ **9** λέξεων « παθήματα » καὶ « τυρλότητα » εἰς « νοσήματα » καὶ « τυφλωσιν » ἔχουσι δ' οὕτως

« Ἄρθρον 9. Τὰ τραύματα ἢ τὰ νοσήματα, τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὡρισμένων αἰτιῶν, ἐὰν ἐπιφέρωσι τύφλωσιν, ἀκρωτηριασμὸν, ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν ἑνὸς ἢ πλειοτέρων μελῶν, παρέχουν ἄμεσον δικαίωμα πρὸς σύνταξιν. »

« Ἄρθρον 10. Τὰ ἐλαφρότερα τραύματα ἢ νοσήματα παρέχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους μόνον.

α. Εἰς μὲν τὸν ἀξιωματικὸν, ἂν ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν ἀνίκανον ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἀνεπίδεκτον ν' ἀναλάβῃ ἑπομένως αὐτήν.

β. Εἰς πάντα δ' ἄλλον ὑποδεέστερον τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἐὰν ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν ἀνίκανον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ πορισμοῦ τῶν πρὸς τὸ ζῆν. »

Γενομένου δὲ δεκτοῦ δι'. ἀναστάσεως καὶ τοῦ ἀνωτέρω γ'. ἐδαφίου ὡς 11 ἄρθρου, ἔχοντος οὕτως·

« Ἄρθρ. 11. Τὰ αἴτια, τὸ εἶδος καὶ αἱ συνέπειαι τῶν τραυμάτων καὶ τῶν νοσημάτων ἀποδεικνύονται κατὰ τοὺς τύπους καὶ ἐντὸς προθεσμιῶν, τὰ ὁποῖα προσδιορίζονται διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ. »

Ἐπὶ τοῦ 12 ἄρθρου παρετηρήθη, ὅτι ἡ φράσις « παντελῆ ἀχρηστίαν δύω μελῶν » εἶναι λίαν ἀόριστος καὶ δύναται ἑπομένως ὁ μὲν στερηθεὶς τῶν δύω π. χ. ὤτων νὰ λάβῃ, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, τὸν μέγιστον τῆς συντάξεως ὅρον, ὁ δὲ στερηθεὶς τοῦ ἑνὸς ποδὸς, νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸν ἐλάχιστον.

Μετά τινας δ' ἐπὶ τούτου παρατηρήσεις ἀπεφασίσθη νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅτι ἐννοεῖται ἡ παντελὴς ἀχρηστία δύω τῶν κυριωτέρων μελῶν, δι' ἃ ὁ στερηθεὶς τούτων καθίσταται πλέον ἀνίκανος.

Ἐπὶ τῇ διαφορήσει ταύτῃ, μεταβληθείσης καὶ τῆς λέξεως « τυφλότητα » εἰς « τύφλωσιν » ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

Προσδιορισμὸς συντάξεως.

« Ἄρθ. 12. Ἡ σύνταξις τῶν στρατιωτικῶν, τῶν ὑποστάντων τύφλωσιν, ἀκρωτηριασμὸν ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν δύω μελῶν, προσδιορίζεται εἰς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως, ὁποιασδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 13 ἄρθρου, ἐσαφηνίσθη πρῶτον, ὅτι διὰ τῆς φράσεως « ἡ προξενοῦντα τὴν αὐτὴν βλάβην » ἐννοεῖται ἡ βλάβη ἡ μὲ τὴν ἀχρηστίαν ἑνὸς μέλους ἰσοδυναμοῦσα.

Ἀκολούθως ἀφαιρεθείσης ὡς περιττῆς τῆς μετὰ τὴν λέξιν

« προξενοῦντα » λέξεως « ἀποδεδειγμένως » πρὸς δὲ, καὶ τῶν « καὶ 5 » ὡς ἐξοβελισθέντος τοῦ ἄρθρου τούτου, μετεβλήθησαν καὶ αἱ λέξεις « δέκατον πέμπτον » εἰς « εἰκοστὸν » καὶ γενομένων καὶ λεκτικῶν τινων τροποποιήσεων, προσετέθησαν μετὰ τὴν λέξιν « ὑπηρεσίαν » καὶ αἱ λέξεις « ἐν τῷ στρατῷ. »

Κατὰ δὲ τὰς τροποποιήσεις ταύτας ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑρεξῆς.

« Ἄρθρ. 13. Τὰ τραύματα καὶ τὰ νοσήματα, τὰ ἐπιφέροντα παντελῆ ἀχρηστίαν μέλους τινὸς, ἢ προξενοῦντα τὴν αὐτὴν βλάβην, παρέχουν δικαίωμα πρὸς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως, ὁποιασδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατιωτικοῦ.

Ἕκαστον ἔτος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας αὐτοῦ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, κατὰ τὰς ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ τεθείσας βάσεις, προσθέτει εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην τὸ εἰκοστὸν τῆς διαφορᾶς τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως.

Ὁ δὲ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ταύτης ἀποκτᾶται μετὰ εἰκοσαετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας. »

Ἀνεγνώσθη ὡσαύτως τὸ 14 ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρετηρήθη τὸ μὲν ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενον 11 ἄρθρον νὰ μεταβληθῇ, ὡς ἐτροποποιήθη, εἰς 10, ἡ δὲ φράσις « ὡς ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὡρισμένη ἀναλογία » εἰς « κατὰ τὴν . . . ὡρισμένην ἀναλογίαν » νὰ ἐξαλειφθῇ δὲ καὶ ἡ πρὸ τῶν λέξεων « δι' ἕκαστον ἔτος » λέξις « εἰμὴ » τροποποιουμένης τῆς φράσεως « μετὰ τὴν συμπλήρωσιν εἴκοσι πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίας » εἰς « εἰμὴ μετὰ εἴκοσι πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ » · τελευταῖον προταθέντος ὑπό τινος νὰ αὐξηθῇ ὁ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδαφίῳ ἀναφερόμενος ὅρος τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν εἰς τεσσαράκοντα πέντε, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ ἐν μὲν τῷ 13 ἄρθρῳ ἀπεφασίσθη ὅτι ὁ παθὼν βέλει λαμβάνει τὸ 20 τῆς διαφορᾶς τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως, ἐν δὲ τῷ ἀνὰ χεῖρας ἄρθρῳ ὁρίζεται, ὅτι δὲν ἐπαυξάνει ἡ σύνταξις εἰμὴ μετὰ 25 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἕπεται ὅτι ὁ ὅρος τῶν 40 ἐτῶν πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς 45.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον καθ' ὅλας ταύτας τὰς τροποποιήσεις δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθ. 14. Οἱ ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων, προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10, συνταξιοῦχοι στρατιωτικοὶ λαμβάνουν ἐπίσης

τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως, ὁποισοδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας των, ἀλλὰ δὲν ἐπαυξάνεται αὐτη, κατὰ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὡρισμένην ἀναλογίαν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, εἰμὴ μετὰ εἴκοσι πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας.

Ὁ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ταύτης ἀποκτᾶται μετὰ τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας. »

Διορθωθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ ἐν τῷ Ϛ'. ἐδαφίῳ τοῦ **15** ἄρθρ. ἀριθμοῦ **8** εἰς **7**, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθ. **15**. Αἱ διὰ τραύματα ἢ παθήματα σύνταξις τοῦ στρατιωτικοῦ κανονίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν αὐτοῦ.

Τὰ πλεονεκτήματα τοῦ **7** ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς διὰ τραύματα ἢ παθήματα συνταξίμους στρατιωτικούς. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προστεθέντος **16** περὶ συντάξεως ἀποτάκτων ἄρθρου, ὁ μὲν εἰσηγητὴς ἐπρότεινε νὰ μεταβληθῇ ἡ διὰ τοὺς συμπληρώσαντας τὸ **18** ἔτος ἀξιωματικοὺς περίοδος « ἀπολαμβάνει σύνταξιν ἀποταξίας ἴσην μὲ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του » εἰς « σύνταξιν ἀποτάξεως τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του ἰσοβίως ».

Ἄλλος δέ τις παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ ἀνώτατος ὅρος ὑπηρεσίας τίθεται ἐνταῦθα **18** ἐτῶν ὑπηρεσία, δύνανται δὲ πολλοὶ νὰ ὑπηρέτησαν **19** ἢ **20** καὶ ἐπέκεινα, ἐπεθύμει ὥστε πάντες οἱ τοιοῦτοι νὰ ἀπολαμβάνωσι τὸ περιπλέον τῆς δι' ἓν ἕκαστον ἔτος πέραν τῶν **18** ἀναλογούσης συντάξεώς των, καὶ οὕτω προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον.

Ἀπαντήσαντος τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν στρατιωτικῶν νομοσχεδίου ἐρρέθη, ὅτι ἡ εἰς τοὺς ἀποτάκτους παραπομπὴ τῶν στρατιωτικῶν δὲν εἶναι εἰμὴ θέσις ποινική, δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ γίνῃ τοσοῦτον εὐεργετικὴ δι' αὐτούς, καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐπιτροπὴ εἶπεν, ὅτι ὁ ὑπὲρ τὰ **18** ἔτη ὑπηρετήσας ἀπολαμβάνει ἰσοβίως τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεώς του, καὶ ἡ τοιαύτη ὑπὲρ τῶν ἀποτάκτων παραχώρησις νομίζει ὅτι εἶναι ἀρκοῦσα· ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ὀρθῶς θεωρήσασα ἡ ἐπιτροπὴ τὴν εἰς ἀπόταξιν θέσιν τοῦ ἀξιωματικοῦ ὡς θέσιν ποινικήν, εἰς μικροτέρας ἠμέλησε παραχωρήσεις, διότι καὶ ἐν Γαλλίᾳ π. χ. ὅταν μεθ' ὑπηρεσίαν ἥττονα τῶν **20** ἐτῶν ταχθῇ

τις ἐν τοῖς ἀποτάκτοις, λαμβάνει σύνταξιν τὸ ἥμισυ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ· πέραν δὲ τῶν εἰκοσαετοῦς ὑπηρεσίας ὁρίζει ὁ νόμος νὰ μὴ λαμβάνῃ μὲν οὗτος ποσὸν, ὃ δύναται νὰ τὸν ἐξισώσῃ μετὰ τοῦ ἐν ταῖς μάχαις τραυματισθέντος, ἀλλ' ὅσῳ πλειότερον τῶν **20** ἐτῶν ὑπηρέτησε, τοσοῦτον νὰ προσεγγίζῃ ἀναλόγως εἰς τὸν ἐλάχιστον τῆς συντάξεως ὅρον. Οὕτως ἄρα εἰς τριάκοντα τριακοστὰ ὑποδιαιροῦντες ἐκεῖσε τὸν ἐλάχιστον ὅρον, δίδουσιν εἰς τοὺς ἀποτάκτους ἀνὰ ἓν τριακοστὸν δι ἕκαστον πέραν τῆς εἰκοσαετοῦς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἔτος. Τοῦτο δὲ ἐννοεῖ καὶ ἐνταῦθα νὰ γίνηται διὰ τοὺς ὑπὲρ τὰ **20** ἔτη ὑπηρετήσαντας.

Μετά τινα διϊσχυρισθέντα, ὅτι ἡ εἰς ἀπόταξιν θέσις τοῦ ἀξιωματικοῦ δὲν εἶναι πάντοτε πειθαρχική, διότι δύναται νὰ τεθῇ εἰς αὐτὴν καὶ λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἄλλης διανοητικῆς βλάβης, διὸ καλὸν ἦτον νὰ διακριθῶσιν οἱ τὴν ἀπόταξιν προκαλοῦντες λόγοι· καὶ τὸν εἰσηγητὴν ἀντειπόντα, ὅτι ἡ εἰς ἀπόταξιν παραπομπὴ δὲν εἶναι εἰμὴ ποινικὴ θέσις, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ καταστάσεως τῶν στρατιωτικῶν νομοσχεδίῳ διετρανώθη· καὶ ὅτι καὶ ἐξ ἀσθενείας ἂν ὑπαγορεύηται αὕτη, εἶναι ἀσθένεια ἐκ καταχρήσεων τοῦ ἀξιωματικοῦ προερχομένη, ἐνῷ πᾶν ἄλλο ἀσθενείας εἶδος προνοεῖ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον· τελευταῖον ἐπρότεινέ τις, ὅτι δύναται νὰ ἀφαιρεθῇ ἐκ τῆς ὅλης ὑπηρεσίας τοῦ ἀποτάκτου ἡ ἐπὶ τετραετίαν στρατιωτικὴ θητεία αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἄξιωμα εἶναι, ὅπερ καὶ παρ' ἡμῖν ἐπεκράτησεν, ὅτι πᾶς πολίτης πρέπει νὰ ὑπηρετῇ στρατιωτικῶς τὴν πατρίδα.

Ἀλλὰ παρατηρήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ περίστασις αὕτη προνοεῖται ἐν τῷ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νομοσχεδίῳ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον τοῦτο τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἀναστάσεως κατὰ τὰς ἐν ἀρχῇ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ προταθείσας τροποποιήσεις· ἔχει δ' οὕτως·

ΚΕΦ. Δ. Περὶ συντάξεως ἀποταξίας.

« Ἄρθρ. **16**. Ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις, κατὰ τὴν ἐν ἀποταξει μετάθεσιν του, δὲν συνεπλήρωσε **18** ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπολαμβάνει τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του ἐν διαστήματι χρόνου ἴσου μὲ τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν του. Ὁ δὲ ἀξιωματικὸς, ὅστις, κατὰ τὴν εἰς ἀπόταξιν μετάθεσίν του, συνεπλήρωσε **18** ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπολαμβάνει σύνταξιν ἀποτάξεως τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του ἰσοβίως.

« Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ μεταβιβασθῇ ἡ τῆς ἀποταξέως σύνταξις εἰς χήρας ἢ ὀρφανά. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 17, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς ἐπὶ τοῦ συζητουμένου κεφαλαίου Δ. παρεδέχθη τὸ ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου σύστημα, διότι κατὰ μὲν τοῦτο, συμφώνως καὶ μὲ τὸν Γαλλικὸν νόμον, κληρονόμος θεωρεῖται ἡ γυνή, κατὰ δὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὅλη οἰκογένεια, καὶ τὸ σύστημα τοῦτο παραδέχεται ὡς συνᾴδον καὶ μὲ τὴν πολιτικὴν ἡμῶν νομοθεσίαν, καὶ ὡς τὸ ὀρθότερον, διότι ἄλλως, χήρα τις κακὴ μήτηρ, ἀμελοῦσα τῶν τέκνων αὐτῆς, δύναται νὰ κρατήσῃ πρὸς ὄφελός της ἢ νὰ κατασπαταλῇ τὴν σύνταξιν, ἐνῷ αὕτη δίδεται κυρίως διὰ τὴν τῶν τέκνων ἀποκατάστασιν· διὰ ταῦτα προτείνει νὰ μεταβληθῇ τὸ μέρος τοῦ ἄρθρου ὡς ἀκολούθως, « ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως, ἡ μὲν χήρα, ἑνόσῳ μένει ἐν τῇ χηρείᾳ της, τὰ δ' ἀνήλικα τέκνα μεχρισοῦ ἐνηλικιωθῶσιν. »

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος εὑρίσκεται ἐν τοῖς ἄρθροις 19 καὶ 20, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ὑποστηρίξαντος νὰ γίνῃ δεκτόν, ὡς ἔχει, τὸ νομοσχέδιον, ἠρώτησέ τις, ἂν ἀρχῇ μόνον ἡ τοῦ Βασιλέως ἄδεια διὰ νὰ καταστήσῃ τὸν γάμον νόμιμον, ἐὰν δὲν ἐξετελέσθησαν καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκκλησιαστικαὶ διατυπώσεις· πρὸς ὃν ἕτερος ἀπήντησεν, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι, ἐκτὸς τῶν συνήθων διὰ πάντα γάμον διατυπώσεων, νὰ ὑπάρχῃ ὡς πρὸς τὸν στρατιωτικὸν καὶ ἡ Βασιλικὴ ἄδεια. Προτείναντος δὲ ἄλλου νὰ τεθῶσιν ἐν τῷ § δ'. ἀντὶ τῶν λέξεων « συνταξιούχων στρατιωτικῶν, καὶ τῶν ἀποκτησάντων πρὸς σύνταξιν δικαίωμα » αἱ ἀνάλογοι τεχνικαὶ λέξεις « ἀποστράτων καὶ ἀποστρατευσίμων » ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 17 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τε τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν βουλευτῶν, ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 17. Ἔχουσι δικαίωμα πρὸς ἰσόβιον σύνταξιν, ἂν δὲν συνέλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον·

« α'. Αἱ χῆραι τῶν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἢ εἰς διατεταγμένην ὑπηρεσίαν φονευθέντων στρατιωτικῶν. »

« β'. Αἱ χῆραι τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀποθανόντων στρατιωτικῶν, ἐὰν ὁ θάνατος αὐτῶν προῆλθεν ἐκ συμβεβηκότων τοῦ πολέμου, ἢ ἐκ λοιμωδῶν ἢ ἐνδημικῶν νόσων, εἰς ἃς ἐξετέθησαν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των ».

γ'. Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων στρατιωτικῶν ἕνεκα τραυμάτων ἐπενεχθέντων ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ἢ ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ, ἐὰν ὁ γάμος ἐξετελέσθη πρὸ τῶν τραυμάτων. »

δ. Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων ἀποστράτων καὶ τῶν ἀποστρατευσίμων, ἐὰν ὁ γάμος ἐτελέσθη ἓν ἔτος πρὶν παύσωσιν οἱ σύζυγοι τῶν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἢ τέλος ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐν ἢ πολλὰ τέκνα γεννηθέντα ἐκ τοῦ πρὸ τῆς παύσεως ταύτης τελεσθέντος γάμου. »

« Οὐδεὶς γάμος στρατιωτικοῦ παράγει δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, ἐὰν δὲν ἐξετελέσθησαν αἱ ἀρούσαι τοὺς τοιούτους γάμους εἰδικαὶ διατυπώσεις. »

Ἀκολούθως ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν βουλευτῶν Μ. Σισίνη, Ἐλ. Καλογερᾶ, Κ. Λαμπρινοπούλου, Δ. Ζώτου καὶ Σ. Κοπανίτσα, ἐχορηγήθη μηνιαῖα μὲν ἄδεια ἀπουσίας εἰς τοὺς πρώτους τρεῖς, δεκαπενθήμερος δὲ εἰς τοὺς λοιποὺς δύω.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συνέχεια τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ἀπέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνάργυρος Α. Χ. Ἀναργύρου.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΒ'.

Τῆς 19 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων συζητήσεως, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθ. 18, ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι μετὰ τὴν ἐντελῆ διάζευξιν τῶν συζύγων τὰ συμφέροντα αὐτῶν διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων, οὐδεμία δὲ μεταξὺ αὐτῶν ὑφίσταται σχέσις καὶ ὑποχρέωσις, διὸ τοῦ ἑτέρου ἀποθανόντος, ὁ ἐπιζήσας δὲν θεωρεῖται ὡς χρεώστης, οὐδὲ διατηρεῖ κἂν δικαίωμα ἐκείνου· ἐπομένως ἐν τῷ ἄρθρῳ ὑπάρχει πλεονασμὸς τῶν λέξεων « μετὰ τὴν διάζευξιν τοῦ γάμου, » διότι καὶ

μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ νόμῳ τῆς διατάξεως αὐτῆς, οὐδεὶς θέλει θεωρήσει ὡς ἔχουσαν δικαίωμα συντάξεως τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις διεζεύχθη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ὁ συντάξας τὸν νόμον διὰ τοῦ πλεονασμοῦ τῶν λέξεων προὐτίθετο τὴν στερέωσιν τῆς ἠθικῆς, ἐνσπείρων εἰς τὰς τῶν ἀξιωματικῶν συζύγους τὸν δίκαιον φόβον τοῦ ὅτι δίδουσαι ἀφορμὴν διαζεύξεως, θέλουσι χρεισθαι τοῦ δικαιώματος πρὸς σύνταξιν μετὰ τὸν τοῦ συζύγου των θάνατον· διὰ τὸν ἠθικὸν λοιπὸν αὐτὸν λόγον θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ἐν τῷ νόμῳ ὕπαρξιν τῆς πλεοναζούσης αὐτῆς φράσεως, καθ' ὅσον ῥητῆς οὔσης τῆς διατάξεως ταύτης, πιθανὸν γυνή τις, διαζευχθεῖσα ζῶντος τοῦ συζύγου της, νὰ παρουσιασθῇ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ ζητήσῃ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως, ὡς μὴ ἐξαιρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸς δὲν πρέπει νὰ στερῇ τὴν σύζυγον τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, διότι πολλάκις εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦτον δίδουσιν ἀφορμὰς οἱ σύζυγοι, καὶ τότε θέλει εἶναι ἄδικον νὰ τιμωρῶμεν τὴν δυστυχῆ γυναῖκα, ἥτις ὑπὸ μόνης ἴσως τοῦ πλεονεκτήματος αὐτοῦ τῆς ἐλπίδος ὁρμηθεῖσα, συνεζεύχθη τὸν ἄλλως ἄπορον ἀξιωματικόν. Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἂν ἡ στέρησις αὕτη θεωρηθῇ ὡς ποινή, καὶ ἡ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος δικαία, τότε τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὰς διαζευχθείσας γυναῖκας, διότι ὑπάρχει ἐπίσης πιθανότης νὰ ἔβωκε τὴν εἰς διάζευξιν ἀφορμὴν ὁ σύζυγος· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι ἄλλος, διότι ἡ διάζευξις τῶν συζύγων συνεπάγει καὶ τὸν ἀπ' ἀλλήλων διαχωρισμὸν τῶν συμφερόντων αὐτῶν, ὥστε οὐδέτερος τούτων ἀπολαύει μετὰ τὴν διάζευξιν τῶν τοῦ ἑτέρου δικαιωμάτων κατὰ τὴν πολιτικὴν ἡμῶν νομοθεσίαν, ἔπρεπε καὶ ἐνταῦθα νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ αὐτὸ σύστημα, καὶ ἑπομένως οὐδ' εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμοῦ, οὐδ' εἰς τὴν τῆς ἐντελοῦς διαζεύξεως δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος. Ἐν περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν ἡ Βουλὴ παραδεχθῇ αὐτὴν ἐπὶ τῆς μιᾶς, ὀφείλει νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης τότε μόνον, ὅταν ἡ ἀφορμὴ τῆς διαζεύξεως ἢ τοῦ χωρισμοῦ προῆλθεν ἀπὸ τὸν ἄνδρα καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν γυναῖκα. Καὶ ἕτερος ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον τὸν πλεονασμὸν αὐτὸν τοῦ ἄρθρου, διότι κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον ὑπάρχουσι περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ

σύζυγος, καὶ μετὰ τὴν διάζευξιν, ἔχει δικαιώματά τινα ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου, ὁσάκις αὐτὸς ἔδωκε τὴν πρὸς διάλυσιν ἀφορμήν, προσθεὶς ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμοῦ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐτέθη ἐν τῷ νόμῳ, ὡς ἀφορῶσα τοὺς ἐν τῷ ἡμετέρῳ στρατῷ τυχὸν ὑπάρχοντας ἢ ὑπάρξοντας δυτικοὺς ἀξιωματικούς, εἰς οὓς ἡ νομοθεσία αὐτῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐντελῆ διάζευξιν, ἐφ' ᾧ καὶ θεωρεῖ τὸ ἄρθρον ὡς καλῶς ἔχον.

Παρατηρήσαντος δὲ καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ τῷ ὄντι τοὺς δυτικοὺς ἀξιωματικούς, διότι καὶ παρ' ἡμῖν προηγεῖται τῆς διαζεύξεως χρονικόν τι διάστημα χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἀλλὰ τοῦτο δὲν στερεῖ τὴν σύζυγον τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, ἐὰν ὁ σύζυγος αὐτῆς ἀποβιώσῃ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο· προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ δύω περιέχει διατάξεις, τὴν τῆς διαζεύξεως, καὶ τὴν τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης· καὶ ἐθεώρησε μέν τις τῶν προαγορευσάντων ὡς πλεονάζουσαν τὴν α. διάταξιν, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὴν διάζευξιν οὐδεμία πλέον σχέσις οὐδ' ὑποχρέωσις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν συζύγων, καὶ ἑπομένως ἡ γυνὴ ἡ διαζευχθεῖσα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, δὲν διατηρεῖ ὑπὲρ ἑαυτῆς οὐδὲ τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως· ἀλλ' ἐπειδὴ, ἂν καὶ ὁ ἡμέτερος νόμος περιεῖχεν ὡς ὁ Γαλλικὸς μόνην τὴν τοῦ χωρισμοῦ περίπτωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν τῆς διαζεύξεως, ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ, ἂν καὶ ἐνίσχυρος, ἀμφιβολία, μὴ ἡ διαζευχθεῖσα σύζυγος διατηρῇ τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως· πρὸς σαφήνειαν, ἀφ' οὗ οὐδεμίαν ἐπιφέρει βλάβην ὁ πλεονασμός, δὲν θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ἀπάλειψιν αὐτοῦ. Συνεφώνησε δὲ μετά τινος τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης δὲν εἶναι δίκαιον νὰ συνεπιφέρῃ τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, ὅταν τὸν χωρισμὸν αὐτὸν ἐπροκάλεσεν ἡ κακὴ τοῦ συζύγου διαγωγή, διότι ἐπιβάλλομεν οὕτω διπλῆν τιμωρίαν εἰς τὴν δυστυχῆ ἐκείνην, ἥτις καὶ ζῶντος τοῦ συζύγου της ἐβασανίζετο, καὶ ἀποθανόντος, στερεῖται ἑνὸς δικαιώματος, οὗ περ ἀπολαύουσιν ἄλλαι ἐπίσης ἀγαθαί, ὡς αὐτὴ, ἀλλ' αἵτινες εἶχον καὶ τὸ πλεονέκτημα νὰ τύχωσι καὶ συζύγων ἀγαθῶν· δὲν παραδέχεται ὅμως νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη, κατὰ τὴν ἰδέαν ἄλλου τινός, καὶ εἰς τὰς διαζευχθείσας γυναῖκας, καὶ ἂν ἡ διάζευξις προῆλθεν ἀπὸ τὸν σύζυγον, διότι μετὰ τὴν διάζευξιν, ὁ γάμος διελύθη, θεωρηθεὶς ὡς μὴ γενόμενος, καὶ πᾶσα σχέσις μεταξὺ τῶν συζύγων διακόπτεται

ἐντελῶς, θεωρουμένων ὡς ξένων πρὸς ἀλλήλους, ἐνῷ εἰς τὸν χωρισμὸν ὁ γάμος ὑφίσταται, καὶ πολλαὶ ὑποχρεώσεις ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς συζύγους.

Ἐπειδὴ δὲ τοῦ χωρισμοῦ προηγεῖται ἀγωγὴ καὶ ἀπόφασις δικαστική, ἐν ᾗ γίνεται λόγος περὶ τῶν αἰτίων τῶν προκαλεσασῶν τὸν χωρισμόν, καὶ τοῦ δόντος τὰς αἰτίας αὐτὰς, εὐκόλως δύναται νὰ διακρίνῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ὁ χωρισμὸς ἐπροκαλέσθη ἀπὸ τὸν σύζυγον.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ὁ Γαλλικὸς νόμος στερεῖ μὲν τὴν γυναῖκα τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ σύζυγος ἀπέθανεν, ἀφ' οὗ ἐχωρίσθη ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἀλλ' ὅταν ὁ χωρισμὸς αὐτὸς ἐ ελέσθη δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν καθ' ἡμᾶς διαζευξιν, οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὸ ὁποῖον καθ' ἡμᾶς εἶναι ἴσον μὲ τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν· ἑπομένως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου ἀφορᾷ καὶ κατ' αὐτὸν τοὺς δυτικοὺς ἀξιωματικούς, διὰ δὲ τοὺς Ἕλληνας ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸς δὲν στερεῖ τὴν γυναῖκα τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, εἰμὴ μόνον ὅταν δικαστικὴ ἀπόφασις θεωρήσασα ἀδύνατον τὴν συμβίωσιν τῶν συζύγων, ἀποφασίσῃ τὴν τοῦ γάμου διάλυσιν· διότι ἄλλως, ἐὰν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χωρισμοῦ ἐπήρχετο δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀπορρίπτουσα τὴν περὶ διαζεύξεως αἴτησιν, ἤθελεν εἶναι ἄδικον νὰ στερῆται ἡ γυνὴ τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως· πρέπει λοιπὸν πρὸς σαφήνειαν τοῦ ἄρθρου νὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τότε ἡ γυνὴ στερεῖται τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ὅταν δικαστικὴ ἀπόφασις παρεδέχθη τὴν διαζευξιν, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν κατὰ διάκρισιν, ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνὴ ἐπροκάλεσαν αὐτήν. Τὴν γνώμην δὲ ταύτην ὑποστηρίζει καὶ διὰ τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου πάγου, ἀποφηναμένου ὅτι μὴ ὑπάρχοντος πολιτικοῦ νόμου ἐν Ἑλλάδι, προβλέποντος τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμοῦ, θεωροῦνται ὡς μὴ ὑπάρχουσαι καὶ αἱ ἐν τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου διατυπώσεις.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ἐὰν ἡ διάταξις τοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμοῦ ἀφορᾷ τοὺς δυτικούς, καθίσταται ἀναγκαῖον νὰ διατηρηθῇ, παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι μεταξὺ διαζεύξεως καὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης ὑπάρχει διαφορά, διότι ἐὰν δύω δυτικοὶ πολῖται Ἕλληνες διαζευχθῶσι, τὴν προικώαν διοίκησιν ἀναλαμβάνει ὁ σύζυγος. Σαφηνισθέντος δ' ἀκολούθως

ὅτι, ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ διάταξις περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης ἀφορᾷ μόνον τοὺς δυτικοὺς ἀξιωματικούς, ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὴν δι' ἡμᾶς περὶ διαζεύξεως, καὶ ὅτι ἡ περίστασις αὕτη δὲν στερεῖ τὴν γυναῖκα τοῦ Ἕλληνος ἀξιωματικοῦ, τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 18 δι' ἀναστάσεως, ὡς ἔχει ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς σύμφωνα μὲ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις· ἔχειδ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 18. Αἱ σύζυγοι τῶν μετὰ τὴν διαζευξιν τοῦ γάμου, ἢ τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸν ἀποδιωσάντων στρατιωτικῶν, οὐδεμίαν ἀπαίτησιν πρὸς σύνταξιν ἔχουσι· τὰ τέκνα ὅμως αὐτῆς ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου 19 παρετήρησέ τις, ὅτι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διατάξεων τοῦ προκειμένου ἄρθρου, τὰ αἰσθήματά του εὑρίσκονται εἰς ἀντίφασιν, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ πρὸς περιβολὴν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν οὐ μόνον τῶν πρὸ τῆς βασιλείας ἀποθνόντων στρατιωτικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως, καθῆκον παντὸς Ἕλληνος, καὶ ἡ ἐντελὴς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ καθήκοντος παραμέλησις, ὅτις πείθει ἕκαστον νὰ παραβλέψῃ καὶ μικρὰν καταχρησιν χάριν τῶν σεβαστῶν ἐκείνων προσώπων τοῦ ἀγῶνος· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐλεεινὴ τοῦ ταμείου κατάστασις διατηροῦσιν αὐτὸν εἰς θέσιν ἀμφιβεβλητῆ. Καὶ ἂν μὲν τὸ ταμεῖον ἦτον εἰς κρείττονα τῆς παρούσης κατάστασιν, ἀσυζητητὶ ἤθελε παραδεχθῆ τὰς τοῦ ἄρθρου διατάξεις, ἀλλὰ παρατηρῶν, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῆς συντάξεως τῶν χηρῶν εἰς τὸ ἥμισυ μὲν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου, ἐὰν ἔχωσι τέκνα, εἰς τὸ 1/3 δὲ, ἂν δὲν ἔχωσι τοιαῦτα, θέλει ἐντὸς ὀλίγου ἐπιβαρύνει ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ταμεῖον, ὥστε ὄχι μόνον εἰς τὰς συντάξεις νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπαρκῇ, ἀλλ' οὐδ' εἰς τὰς κατεπειγούσας τοῦ ἔθνους ἀνάγκας, καὶ κηδόμενος οὐχὶ ἁπλῶς τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ὑπ' αὐτοῦ διατρεφομένων, θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ἐλάττωσιν, μάλιστα, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀφορᾷ μόνον τὰς τῶν ἀγωνιστῶν χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν σήμερον καὶ μετὰ ταῦτα καταταττομένων στρατιωτικῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἑλλὰς εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος ἐν τῷ ἀγῶνι ὀφείλει πλειότερόν τι παρὰ εἰς τοὺς νεωτέρους στρατιωτικούς, νομίζει καλὸν νὰ γενῇ διάκρισις μεταξὺ τῶν συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν πρώτων, καὶ ἐκείνων τῶν μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως καταταχθέντων ἐν τῷ στρατῷ· δι' ὅλα δ' αὐτὰ, παραδέχεται, ὡς ἔχει, τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου διὰ τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν ἀγω-

νιστῶν· διὰ δὲ τὰς τῶν ἀπὸ τοῦ 1833 καταταχθέντων συμφωνεῖ νὰ δίδηται, τὸ τρίτον μέν, ἐὰν ἔχωσι τέκνα, τὸ τέταρτον δέ, ἐὰν δὲν ἔχωσι. Προτείνει δὲ καὶ διὰ τοὺς τῶν ἀπὸ τοῦδε καταταχθησομένων, ἵνα προσδιορισθῇ μόνον τὸ 1/4. εἰσαγομένης ἐν τῷ νόμῳ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ μὴ δίδωνται αὐτοῖς ἄδειαι γυμφεύσεως, ἐὰν δὲν ἀποδειχθῇ προηγουμένως, ὅτι ἡ μέλλουσα σύζυγός των εἶναι ἐν καταστάσει νὰ διαθρέψῃ ἑαυτήν τε καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, ἐνδεχομένου θανάτου τοῦ συζύγου της.

Προσέθηκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἂν καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνάγκας τοῦ ταμείου, ἀφ' ἑτέρου ὅμως παρετήρησεν, ὅτι καὶ αἱ ἐν τῷ πίνακι προσδιοριζόμεναι συντάξεις δὲν εἶναι τοσαῦται, ὥστε νὰ ἐλαττώσῃ αὐτὰς χωρὶς νὰ στερήσῃ ἀπὸ τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ τὰ πρὸς διατροφὴν ἀπολύτως ἀναγκαῖα, καθ' ὅσον τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ π. χ. ἡ σύζυγος ἔχουσα τέκνα, θέλει λαμβάνει σύνταξιν δρ. 41 1/2, μὴ ἔχουσα δὲ μόνον 27· ὅθεν παραδέχεται καὶ αὐτὸς τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἀγωνιστῶν καὶ νέων ἀξιωματικῶν, μολονότι πιστεύει ὅτι νέος ἀγών, ἐπίσης ἔνδοξος ὡς ὁ προλαβών, θέλει ἀναδείξει νέους προμάχους ἀξίους, ἂν ὄχι μεγαλειτέρων, τοὐλάχιστον ἴσων ἀμοιβῶν καὶ τιμῶν.

Λαβὼν δ' ἕτερος τὸν λόγον, διῄρεσε τοὺς στρατιωτικοὺς χρονολογικῶς εἰς δύω τάξεις, τὴν τοῦ παρελθόντος, καὶ τοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος· καὶ διὰ μὲν τοὺς πρώτους εἶπεν, ὅτι τὸ ἔθνος πρέπει νὰ φανῇ γενναῖον, ὡς ὀφεῖλον εἰς αὐτοὺς τὴν ὕπαρξίν του· διὰ δὲ τοὺς δευτέρους, ἀνάγκη νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὸ ἄτομον, ἀλλὰ καὶ τὸ γενικόν· ἡ γενικὴ ὅμως τοῦ Κράτους κατάστασις εἶναι ἀθλία, οὐδὲ δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν τῆς Γαλλίας, ἔνθα δίδεται μόνον τὸ τέταρτον τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς συντάξεως, διὸ πρέπει, διὰ νὰ συμβιβάσωμεν καὶ τὰς ἀτομικὰς ἀπαιτήσεις πρὸς τὴν γενικὴν τοῦ Κράτους κατάστασιν, νὰ διαιρέσωμεν τὸν στρατὸν εἰς τρεῖς τάξεις, θεραπεύοντες συγχρόνως καὶ τὴν γενναίαν περὶ νέου ἀγῶνος ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος· καὶ διὰ μὲν τοὺς στρατιωτικοὺς τοῦ ὡραίου καὶ ἱστορικοῦ ἐκείνου παρελθόντος νὰ παραδεχθῶμεν τας ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ὁρισμένας συντάξεις τοῦ ἡμίσεως καὶ τοῦ ἑνὸς τρίτου, διὰ δὲ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον νὰ παραδεχθῶμεν ἐπίσης τὸ νομοσχέδιον διὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ φονευομένων, ἢ θνησκόντων ἕνεκα τραυμάτων ἐν ὥρᾳ πολέμου προσγενομένων αὐτοῖς· δι' ἅπαντας δὲ τοὺς λοιποὺς τὸ ἓν τρίτον, ἐὰν ἔχωσι τέκνα, καὶ τὸ 1/4 ἐν περιπτώσει ἀτεκνίας, προσφερόμενοι οὕτω πρὸς τὸν στρατὸν γενναιότεροι τῶν Γάλλων.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι βαθεῖαν αἰσθάνεται θλῖψιν, βλέπων, ὅτι ὑπὲρ μὲν τῶν νέων στρατιωτικῶν, ὡς καὶ ὑπὲρ ἐκείνων, οἵτινες παρευρεθέντες ἐν τῷ ἀγῶνι, εἶχον τὴν τύχην νὰ ἐπιζήσωσι καὶ ἀνταμειφθῶσι κατὰ μέγα μέρος, λαμβάνεται φροντὶς πρώτων ἤδη ὑπὲρ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ὑπὲρ δὲ τῶν ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἀποθανόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅστις τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ἀγῶνος διαδραματίσας, οὐδὲν ἄλλο ἀπήλαυσεν, εἰμὴ νὰ ἐπιβαρυνθῇ ἀπὸ πολλαπλοῦς φόρους, οὐδὲ κἂν λόγος γίνεται· καὶ ἤθελε μὲν διὰ τοῦτο ν' ἀποφανθῇ κατ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἐπιζητῶν ἄλλο γενικώτερον καὶ τελειότερον, ἀλλ' ὅμως μὴ προελθὼν εἰς τοῦτο, εὑρίσκεται εἰς θέσιν νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν μεταξὺ τῶν ἀγωνιστῶν καὶ νέων στρατιωτικῶν διάκρισιν, διὰ καὶ μετὰ θάρρους λέγει, ὅτι πολλοὶ τῶν τελευταίων κατέχουσιν ἀδίκως τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν, ἐν ᾧ ἄλλοι πλείονα ἔχοντες δικαιώματα, στεροῦνται τοιούτων.

Ἀντεῖπεν ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἐλησμόνησεν, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ἀμοιβῶν τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ δύω πρὸ αὐτοῦ ἐπιψηφισθέντα θεωροῦνται εἰς ὅλα τὰ Κράτη ὡς ἡ βάσις τοῦ ἐν γένει στρατοῦ, διότι διὰ ν' ἀποκτήσῃ πᾶν Κράτος στρατὸν γενναῖον καὶ εὐπειθῆ, ὀφείλει νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὸν τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον προτίθενται καὶ τὰ νομοσχέδια ταῦτα. Ἐὰν αἱ ἄλλαι Κυβερνήσεις ἠμέλησαν τῶν ἀγωνιστῶν, ἡ παροῦσα τοὐλάχιστον ἤρξατο νὰ φροντίζῃ περὶ αὐτῶν, ὑποβαλοῦσα πρὸς τοῦτο τὸ περὶ φάλαγγος νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συμπληρώσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν ἐπὶ τὸ συμφερώτερον, ἐὰν δὲ ἀξιωματικοί τινες ἀδίκως κατέχωσι βαθμούς, εἰς τοῦτο δὲν θεωρεῖ ἑαυτὸν ὑπεύθυνον διὰ τὰς πράξεις τῶν ἄλλων. Ὡς πρὸς δὲ τὴν οὐσίαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν γνώμην του μετὰ τὰς τῶν ἄλλων ἀγορεύσεις.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὸ παρὸν καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ δύω προεπιψηφισθέντα νομοσχέδια προτίθενται τὴν ὕπαρξιν καὶ βελτίωσιν ἐν γένει τοῦ στρατοῦ. Ὡς πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς δὲ καὶ αὐτὸς ἄλλο τε βουλευτὴς ὢν ἀπῄτησε νὰ ὑποβληθῇ τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲ πᾶς βουλευτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ προτείνειν νόμους, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπάρχουσι καὶ ψηφίσματα τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, κατὰ συνέπειαν δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ προτείνωμεν τοιοῦτον νόμον, περιλαμβάνοντα τὴν τάξιν τῶν ἀγωνιστῶν· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν διάκρισιν με-

ταξὺ ἀγωνιστῶν καὶ νέων ἀξιωματικῶν, ἂν καὶ ὑπὸ τὴν εἰκονομικὴν ἐποψιν, οἱ προτείναντες αὐτὴν ἔχουσι δίκαιον, αὐτὸς ὅμως δὲν θέλει νὰ θέσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν αὐτὴν τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας θέσιν, διότι τὰ δύω μεγάλα αὐτὰ ἔθνη δὲν ἔχουν πλέον τί νὰ ζητήσωσιν, οἱ δὲ σημερινοὶ πόλεμοι αὐτῶν εἶναι πόλεμοι ἐπιδείξεως μᾶλλον καὶ πλεονεξίας, ἢ ἀνάγκης, ἐν ᾧ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος τὸ ἔργον δὲν φαίνεται περαιωθὲν ἔτι, ἐπειδὴ τὰ ὡραιότερα τῆς Ἑλλάδος μέρη, τὰ πλειότερα τέκνα της στενάζουσιν ἀκόμη ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ νέα γενιὰ ἔχει στάδιον εὐρύτερον ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν· ἡ Ἑλλὰς θέλει ἀναδείξει ἀγωνιστὰς κρείττονας ἴσως τῶν σημερινῶν, ἡμεῖς δὲ, οἵτινες ἐλάβομεν μέρος εἰς τὸν ἀρχικὸν αὐτῆς ἀγῶνα, καὶ ἐγεύθημεν τῶν πικριῶν αὐτοῦ, ὀφείλομεν ἀπὸ τοιοῦτε ν' ἀνοίξωμεν τῶν μετογενεστέρων ἀγωνιστῶν τὸ στάδιον, καὶ νὰ ῥίψωμεν ἐπ' αὐτοῦ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ἐλκύσῃ τὸν στρατιώτην εἰς τὸ ν' ἀναλάβῃ μετὰ θάῤῥους τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα, γλυκαίνοντες τὰς τόσας αὐτοῦ πικρίας διὰ τῆς ἐλπίδος βεβαίου μέλλοντος· ἂς ἀφήσωμεν λοιπὸν κατὰ μέρος τὰς διακρίσεις, τιθέντες οὕτω ὅρια εἰς τὸ ἀπεραίωτον μέγα τοῦ ἀγῶνος ἔργον, καὶ ἂς ἀποδώσωμεν εἰς τοὺς νέους ἀξιωματικοὺς τὰ ἴσα τῶν ἀγωνιστῶν διὰ νὰ φιλοτιμηθῶσι νὰ φανῶσι καὶ αὐτοὶ ἴσοι μὲ ἐκείνους.

Ἄλλος τις ἐπέφερεν ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν ἐπιθύμει νὰ ἐζῶμεν εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν εἶναι ἀναγκαῖος εἰς τὴν κοινωνίαν ὁ στρατιώτης, καὶ ἐπεθύμει νὰ ἔβλεπεν ἐν ὥρᾳ μόναν ἀνάγκης τοὺς Ἕλληνας ὅλους στρατιώτας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἂν τὸ ἐνεστὼς δὲν ἦτον τοῦ μέλλοντος ἡ ἐκπλήρωσις, τὸ ἐνεστὼς τοῦτο ἤθελεν εἶναι μηδαμινόν· ἀλλ' εἰς τὸ μέλλον δὲν θέλουσι ταχθῆ ὑπὸ τὰς σημαίας μόνον οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος στρατιῶται, ἀλλ' ὅλοι αἴροντες τὸν σταυρόν μας, θέλομεν χιρθῆ ἐξ ἴσου εἰς τὸν ἀγῶνα. Διὰ νὰ εἴμεθα ὅμως ἕτοιμοι καὶ ἔχωμεν τὸν πυρῆνα τοιούτου στρατιωτικοῦ μέλλοντος, πρέπει νὰ ἔχωμεν πρῶτον καὶ στρατὸν ἀξίως ὠργανισμένον, νὰ εἴπωμεν δὲ εἰς τὸν στρατιώτην, ὅτι ἡ πατρὶς θέλει προνοήσει διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον του· διότι ὅταν ἀφαιρεθῇ τὸ ἐγγύγυον τοῦτο ἐκ τοῦ στρατιώτου καὶ βιάζηται οὗτος ὡς ἰδιώτης νὰ σκέπτηται περὶ ἑαυτοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχωμεν στρατιώτην. Ὁποιος δήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ ἄνθρωπος, ἀγαπᾷ τὸ σύμφορον, τὴν ὕπαρξίν του, καὶ διὰ νὰ ἔχωμεν καλοὺς στρατιώτας, πρέπει νὰ εἴπωμεν πρὸς αὐτούς· « θαῤῥεῖτε, ἡ πατρὶς θέλει φροντίσει διὰ τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα σας. » Ἀλλὰ παραδεχόμενοι

τὴν γνώμην ταύτην, δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι πᾶσα ἰδέα φειδοῦς δὲν ἔχει κατὰ τοῦτο καλὰς συνεπείας, διότι εἰς τὸν ἀφιερούντα ἐκ γενετῆς τὴν ζωήν του εἰς τὴν πατρίδα, ἡ ἰδέα ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλείψῃ τι εἰς τὰ τέκνα του, εἶναι ἰδέα παραλύουσα τὸ μένος τοῦ στρατιώτου. Καὶ δύναται μὲν νὰ τῷ ἀντιτάξῃ τις, ὅτι δὲν ἐπαρκοῦμεν εἰς θυσίας τοιαύτας, ἀλλὰ τὴν μὲν ἀμοιβὴν τοῦ παρελθόντος οὐδεὶς τολμᾷ ν' ἀρνηθῇ, τὸ δὲ μέλλον εἶναι ἡ ὕπαρξις πάντων, καὶ ἀρνούμενοι τοῦτο, ἀρνούμεθα ἑαυτούς. Νὰ δοθῇ λοιπὸν ἐν πλούσιον κληρονόμημα εἰς τὸν στρατιώτην τοῦ μέλλοντος, διότι δι' αὐτοῦ ἢ θέλομεν ἀπολέσει τὸ πᾶν ἢ ἀνακτήσει ἄῤῥηκτον καὶ μεγάλην κληρονομίαν. Ὅταν δὲ ζητῆται ἤδη παρὰ τοῦ στρατιώτου ἡ ἐξασφάλισις τῆς κοινῆς τάξεως, ἡ ἐξόντωσις τῆς ληστείας κλπ. εἰς αὐτὸν, ἐὰν ὑπὲρ τούτων πέσῃ, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ δοθῇ ἀνάλογός τις κληρονομία; Ἂν ὁ ἀγωνιστὴς ἐμόχθησεν εἰς εὐρύτερον κύκλον ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὁ νῦν στρατιώτης μοχθεῖ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεώς της καὶ ὑπὲρ αὐτῆς προτείνει τὰ στήθη του κατὰ τῆς κακίας· ἐξαιρουμένων λοιπὸν τῶν στρατιωτικῶν τούτων τάξεων, ὀλίγοι μένουσι πλέον, οἵτινες διψῶσαν ἐν ἀνέσει καὶ ἀσφαλείᾳ τὸν βίον, καὶ οὗτοι εἶναι, νομίζει, ἡ ἀνωτέρα τῶν στρατιωτικῶν τάξις. Δίκαιον λοιπὸν ὑπὲρ μὲν τῶν εἰρημένων τάξεων νὰ δεχθῶμεν ἄχρι λοχαγοῦ τὸν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τιθέμενον ὅρον τῶν συντάξεων, ἀπὸ δὲ τοῦ λοχαγοῦ βαίνοντες, νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς ἀναγκαίας ἐλαττώσεις, καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην προτείνει εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς.

Ἄλλος παρετήρησεν, ὅτι μηδεμίαν ἔχων ἀνάγκην νὰ πλέξῃ τὸν πανηγυρικὸν τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου, καθ' ὅσον, ἀσθενὴς ἡ φωνή του, ἤθελεν ἐλαττώσει τὴν δόξαν αὐτοῦ, λέγει ὅμως, ὅτι εἶναι αὐτόχρημα βλασφημία τὸ νὰ εἴπωμεν, ὅτι σφίγκων οὗτος τὴν μάχιμον λόγχην, σκέπτεται περὶ ὠφελειῶν καὶ συντάξεων, καὶ τὸ κατ' αὐτὸν, δὲν ἐπιθυμεῖ στρατιώτην τοιοῦτον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου τό τε νομοσχέδιον καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη τὴν ἴσην προσφέρουσι ἀμοιβὴν οὐ μόναν εἰς τὴν χήραν τοῦ ἐν πολέμῳ πεσόντος καὶ τὴν τοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀποβιώσαντος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκείνην, ἧς ἀποθνήσκει ὁ σύζυγος ἀπράγμονα θάνατον, ἐξομαλύνων τὰς ἀνισότητας ταύτας, ὑποβάλλει τροπολογίαν, καθ' ἣν ἡ διανομὴ ἐνεργεῖται δικαιοτέρα.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἂν ἐπρόκειτο ἤδη νὰ ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς πατρίδος, ἤθελε καὶ αὐτὸς

προτείνει οἱανδήποτε ὑπὲρ αὐτῶν ἀμοιβήν· ὅλαι ὅμως αἱ κατὰ καιροὺς συνελεύσεις ἀπέδωκαν τὴν ὀφειλομένην εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς ἀμοιβήν, καὶ ἐνταῦθα δὲν προσκαλεῖται τὸ Σῶμα εἰμὴ νὰ ἐπιψηφίσῃ διὰ τὸ μέλλον νομοσχέδιον περὶ συντάξεως τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν. Δὲν εἶναι δέ, ὡς εἶπεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, βλασφημία τὸ νὰ σκέπτηται ὁρμῶν εἰς τὸν θάνατον ὁ ὁπλίτης, ἐὰν μετὰ τὴν τελευτήν του θέλει χορηγηθῇ ἄρτος εἰς τὰ τέκνα του· ἀπ' ἐναντίας εἶναι δίκαιον τοῦτο καὶ τοιαύτη ἀσφάλεια ἐξάπτει τὸ στρατιωτικὸν φρόνημα καὶ ἀπωθεῖ ἐν ὥρᾳ μάχης πᾶσαν ἀδυναμίαν ἢ δισταγμόν. Ἂν λοιπὸν θέλωμεν ἤδη νὰ ἀνεγείρωμεν τὸ αἴσθημα τοῦ πολέμου, νὰ δώσωμεν πτῆσιν μεγαλουργὸν εἰς τὸ Ἔθνος, δὲν πρέπει οὐδεμία νὰ γίνῃ διάκρισις, καὶ ἀνάγκη μάλιστα νὰ ἐνθαῤῥύνωμεν τὸ αἴσιον μέλλον, διότι εἰς αὐτὸ ἔχει ἡ Ἑλλὰς ἀπέραντον καὶ εὐγενὲς στάδιον. Ἐὰν λοιπὸν ἡ οἰκονομική μας κατάστασις δὲν ἐπαρκῇ εἰς μεγάλας θυσίας, συμφωνεῖ νὰ χορηγηθῶσιν ἀμοιβαὶ ἀνάλογοι τῶν δυνάμεών μος, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὰς ἡ πατρίς· ἀλλὰ δὲν πρέπει, τὸ ἐπαναλέγει, ἡ ἐλαχίστη νὰ γίνῃ διάκρισις, διότι μαραίνεται ὁ στρατιωτικὸς ζῆλος καὶ δὲν ὑπάρχει μέλλον ἑλληνικόν. Ὁ νέος στρατιώτης, ἕτοιμος νὰ ἐκτείνῃ τὸ ἔθνος διὰ τοῦ ξίφους, θέλει σκυθρωπὸς στηματήσει λέγων· « δὲν ἔχω ἐλπίδα· τὰ τέκνα μου θέλουν λιμοκτονήσει, ἐὰν ἀποθάνω. » Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι πρέπει νὰ ψηφισθῇ ὑπὲρ μὲν τῆς χήρας τῆς ἐχούσης τέκνα τὸ 1|3 τῆς συντάξεως τοῦ μεγίστου ὅρου, ὑπὲρ δὲ τῆς στερουμένης τέκνων, τὸ 1/4.

Καὶ ἕτερος ὑποστηρίζων τοῦτον εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει τῷ ὄντι νὰ γίνῃ καὶ ἐνταῦθα διάκρισίς τις ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν, καθ' ὅσον μάλιστα ἐγένετο δεκτὸν ἤδη, ὅτι τὰ ἐν πολέμῳ ἔτη αὐτῶν διπλασιάζονται, ἐκ τούτου δὲ πάντες σήμερον οἱ μαχηταὶ τοῦ ἀγῶνος δύνανται νὰ ἔχωσι τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ γίνῃ οὐδεμία ἄλλη ὑπὲρ αὐτῶν παραχώρησις, διότι ἀγνοεῖται ποῦ θέλομεν καταντήσει τότε. Τελευταῖον ἀντιπαραβαλὼν ὁ ἀγορεύων τὰ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου νομοσχεδίου καὶ τοῦ Γαλλικοῦ νόμου κατὰ βαθμοὺς χορηγούμενα, καὶ ὑποδείξας, ὅτι διπλασία σχεδὸν ἀποβαίνει ἡ παρ' ἡμῖν χορηγουμένη πρὸς ἕκαστον ἀμοιβή, ἐσυμπέρανεν ὅτι ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσαντος, ἀφοῦ μάλιστα ὁ ἀνωτέρω Γαλλικὸς νόμος ἐθεωρήθη κατὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ τοσοῦτον εἰς τὸν στρατὸν εὐεργετικός.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινός, ἂν δὲν ἦναι δίκαιον νὰ γίνῃ διάκρισις

μεταξὺ δύω στρατιωτῶν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης διατελούντων, ἐξ ὧν ὁ μὲν, πολεμιστὴς εὐτολμότατος, πίπτει κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐφορμήσας, ὁ δὲ προφυλάξας ἑαυτὸν, ἀποθνήσκει μετὰ χρόνους παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ του· ἀπήντησέ τις, ὅτι ὑπὲρ μὲν τοῦ πεσόντος χορηγεῖται κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ νόμιμος σύνταξις, ὑπὲρ δὲ τοῦ ἄλλου μετὰ τριάκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ.

Καὶ ἄλλος τις τελευταῖον παρετήρησεν, ὅτι κακῶς παραβάλλουσί τινες τὸν στρατιώτην τῆς Γαλλίας πρὸς τὸν ἀγωνιστὴν τῆς Ἑλλάδος, διότι ἡ Γαλλία οὐ μόνον ἀῤῥῶς ἐμισθοδότει τοὺς στρατιώτας της, ἀλλὰ δὲν ἠγάπα καὶ νὰ προφυλάττῃ αὐτούς, ὡς ὅλα τὰ τακτικὰ ἔθνη, ἐν ᾧ ὁ Ἕλλην ἀγωνιστὴς διεκινδύνευσεν ἀμισθί, ἐνεκαρτέρησεν ἀνυπόδητος καὶ ἐτράφη μὲ ζῶα θνησιμαῖα ἢ ὑπαρά. Ἂν λοιπὸν ἐννοῇ τὸ Σῶμα ὅτι θέλουσι δικαιωθῇ οὗτοι διὰ τῆς ταχείας πραγματοποιήσεως τῶν ψηφισμάτων, δέχεται τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου προταθεῖσαν τροπολογίαν, τοὐναντίον θεωρεῖ μέγιστον ἁμάρτημα τὸ νὰ λογίζηται ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁ χθὲς ἐξελθὼν τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς ἀξιωματικὸς πρὸς τὸν προτείναντα χιλιάκις τὰ στήθη του εἰς τὰς σφαίρας καὶ κοσμήσαντα ταῦτα διὰ πληγῶν ἱερῶν. Καὶ πρὸ ὀλίγου μὲν ὕψωσε φωνὴν ἐπίσημον ἡ Βουλὴ ὑπὲρ τῆς χήρας τοῦ ἀειμνήστου Νικήτα, καὶ ἤδη αὐτὴ ἡ Βουλὴ λέγει, ὅτι ἀρκεῖ μικρά τις καὶ δι' αὐτὴν σύνταξις, ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν ἄλλα ὑπὲρ τὰς 200 δραχ. πρὸ χρόνων λαμβάνουσαι. Διὸ συμπεραίνει ὅτι οἱ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὅροι εἰσὶ πολὺ δικαιότεροι καὶ πρέπει νὰ προσέξωσι πάντες ἵνα μὴν ἀδικήσωσι τὰ ἱερὰ ναυάγια τοῦ ἀγῶνος.

Μετὰ ταῦτα ἀναβαλὼν ὁ πρόεδρος ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΙΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀνδρέας Πέπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'.

Τῆς 20 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώ-

σθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ἐν πρώτοις παρετήρησέ τις, ὅτι προταθείσης χθὲς ἐπὶ τοῦ 19 ἄρθρου τῆς τροπολογίας, δι' ἧς χορηγεῖται εἰς μὲν τὰς ἐχούσας τέκνα χήρας τὸ 1/3 τῆς συντάξεως τοῦ μηνίστου ὅρου, εἰς δὲ τὰς ἄνευ τέκνων, τὸ 1/4, ἀποσύρει τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου ἰδιαιτέραν τροπολογίαν του.

Ἄλλος τις ἐπέτρεψεν, ὅτι προκειμένου περὶ τῶν στρατιωτικῶν τῆς πατρίδος, λαμβάνει τὸν λόγον, διὰ νὰ παρακαλέσῃ τὸ σῶμα, νὰ μὴ φεισθῇ μηδεμιᾶς, εἰ δυνατόν, ὑπὲρ τούτων θυσίας, καθ' ὅσον πᾶσα ὑπὲρ αὐτῶν παραχώρησις τιμᾷ τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν Βουλὴν ἅπασαν· ἀρουδὲ πρὸ ὀλίγου ἔτι ἀνωφελῶς καὶ ἄνευ ἀνάγκης ἐπιδίζησε τὰς δαπάνας τοῦ κράτους διὰμίσεως ἑκατομμυρίου δραχμῶν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ἐν ᾧ δὲν θέλουσι παύσει ἐκ τούτου τὰ ἐκ τῶν καταχρήσεων ἄτοπα, κατὰ μείζονα λόγον εἶναι δίκαιον νὰ φανῶσιν αἱ Βουλαὶ γενναῖαι εἰς τὸ στοιχεῖον τὸ στρατιωτικόν, τὸ ὁποῖον τοσαύτας προσέφερε θυσίας εἰς τὴν πατρίδα, καὶ πάντοτε ὑπὲρ αὐτῆς ἀγρυπνοῦν, θέλει εἶναι ἕτοιμον νὰ θυσιάσῃ καὶ τὴν ζωήν. Διὸ συνίστησιν εἰς τὸ Σῶμα τὴν εὐγενῆ ταύτην πρᾶξιν, ἥτις ὑπόσχεται πολὺ μεγαλειτέρους καρποὺς τῶν ματαίων, ὡς εἶπε, δαπανῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Προταθέντος ὑπό τινος, ὅτι ἐπειδὴ ἐνδέχεται νὰ συνέλθῃ ἀξιωματικός τις εἰς γάμον μετὰ γυναικὸς ἐχούσης ἴδια τέκνα, πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον, ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα τῆς γυναικὸς δὲν ἔχουσι δικαίωμά τι πρὸς σύνταξιν, παρετηρήθη, ὅτι τοῦτο καὶ αἰτίᾳ ἐννοεῖται καὶ ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ μόνον εἰς τὰ πρακτικά, καθ' ὅσον ὡς μὴ ὄντα τέκνα τοῦ ἀξιωματικοῦ, δὲν ἔχουσι τοιοῦτον δικαίωμα.

Ἀνέπτυξέ τις μετὰ ταῦτα, ὅτι, συζητουμένου χθὲς τοῦ ἄρθρου εἶχεν εἴπει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ γράμμα τοῦ Γαλλικοῦ νόμου, διότι ἡ διαφορὰ τῆς τοπογραφικῆς θέσεως, τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος ἑκάστου ἔθνους ἀπαιτοῦσι πολλάκις ἀνάλογον διοργανισμόν· καὶ ὅτι ἄλλως, ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν συνέβη ἔκτακτόν τι φαινόμενον, ἡ Ἑλλην. ἐπανάστασις, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ θέσις εἶναι εἰπεῖν μετέωρος, πρέπει νὰ δείξωμεν πάντες, ὅτι τὸ αἴσθημα τοῦ μέλλοντος μένει ἀσφαλῶς εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων, καὶ ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις κεῖται οὐσιωδῶς καὶ εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Καὶ ἴσως μὲν διισχυρισθῶσι τινὲς, ὅτι

ἀρθονωτέρα τις ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν θυσία εἶναι ἀσύμφορος, ἀλλὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος μένει, ὡς εἶπεν, ἀναποφάσιστον καὶ τὸ μέλλον τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν καλῶς ὀργανισμένην νομοθεσίαν της, εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὰς ἰδίας της πεποιθήσεις. Σκοπὸς ὅμως τῆς νομοθεσίας μας πρέπει νὰ ἦναι πρὸς ταῖς ἄλλαις καὶ τὸ νὰ ἀναβρύψῃ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ στρατιωτικὸν αἴσθημα, νὰ καταστήσῃ αὐτὸ φυσικόν, καὶ τοῦτο γίνεται, ἐὰν δείξωμεν ὅτι προσφέρομεν σέβας εἰς τὸν ἔθνικὸν καὶ ἀσφάλειαν εἰς τὸ μέλλον τοῦ στρατιώτου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι οὐχὶ οἱ στρατιωτικοὶ μόνον, ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς θέλει διαδραματίσει τὸ μέγα μέλλον, πυρὴν ὅμως τούτου εἶναι οἱ στρατιωτικοί, καὶ ἀναγνωρίζοντες τοῦτο, τὰς αὐτὰς πρέπει νὰ προσφέρωμεν χάριτας εἰς τε τοὺς ἀγωνισαμένους, τοὺς νῦν ὑπηρετοῦντας καὶ μέλλοντας νὰ ὑπηρετήσωσι στρατιωτικῶς. Ἂν λοιπὸν δὲν ἐγκρίνῃ τὸ Σῶμα ἴσην πρὸς ἅπαντας ἀμοιβήν, δὲν πρέπει κἂν νὰ περιορισθῇ αὕτη ὑπὲρ μόνων τῶν ὑπηρετησάντων, διότι κόπτεται οὕτως ἡ ἐλπὶς τῶν μελλόντων νὰ ταχθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν, καὶ τοῦτο εἶναι δυσάρεστον εἰς τῆς πατρίδος τὸ μέλλον.

Ἀπήντησέ τις, ὅτι συζητοῦντες τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον, ἀκαίρως ῥίπτομεν ἔλεμμα εἰς τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον ἀκοίμητον εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅμως αὐτορυές· τὸ μέλλον εἶναι δημιούργημα τοῦ παρόντος, καὶ τὸ παρὸν τοῦτο ἐπαπειλεῖ σχεδὸν οἰκονομικὴν κρίσιν. Ἂς ἀρκεσθῶμεν λοιπὸν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ παρόντος, καὶ ὅταν ἡ ἐποχὴ τῶν πολέμων ἐπέλθῃ, νέοι θέλουσιν ἀναφανῆ νομοθέται, οἵτινες νέους νόμους ψηφίζοντες τότε, θέλουσι καταστήσει αὐτοὺς, ὡς αὐτόπται τῶν ἔργων, ἐντελεστέρους. Ἄλλως τε, ὀρθὸς συλλογισμὸς εἶναι, ὅτι ἡ Ἑλλὰς θέλει κατακτήσει τὸ μέλλον οὐχὶ διὰ τῆς σπάθης, ἀλλὰ διὰ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνατολῆς, καὶ ὁ πολιτισμὸς οὗτος ἀπαιτεῖ νὰ κανονίσωμεν πρῶτον τὸ ἐνεστώς.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι διϊσχυρίσθησαν μὲν πολλοὶ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις καὶ ἐνταῦθα ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀγωνιστῶν, διὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὸ Σῶμα τὴν πρὸς τοὺς ἀνεγείραντας τὸ ἔθνος εὐγνωμοσύνην του, ἀλλ' εἰς τοὺς νόμους δὲν πρέπει νὰ παρεμβάλλωνται διακρίσεις, διότι ἀντὶ νὰ ἀνυψώσωμεν τὸ φρόνημα τοῦ στρατοῦ, προκαλοῦμεν οὕτως ἀντιζηλίας καὶ ἔριδας, ἐν ᾧ ὅση δικαιωμάτων ἀπονομὴ πτερόνουσα τὴν φαντασίαν τοῦ νέου στρατοῦ, τὸν παροτρύνει πρὸς ἔργα ἐπίσης ἔνδοξα καὶ λαμπρά. Ἄλλως τε, ἐνῷ ὑπάρχει ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν ἡ ἐκ τῆς διπλασιάσεως τοῦ χρόνου ἀνταμοιβὴ, λέγει ὅτι ὁ προ-

κείμενος νόμος, μὴ ἀποβλέπων τὸ παρελθὸν, ὑπ' ὄψιν ἔχει τὸ μέλλον καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐλαχίστη διάκρισις. Καὶ ὑπηγορεύθη μὲν ἡ τοιαύτη τῆς διακρίσεως ἰδέα ἐξ αἰσθήματος εὐγενοῦς, ἀλλὰ τίς ἀγνοεῖ, ὅτι οἰκτρὰ κατήντησεν ἡ κατάστασις τοῦ ταμείου, ὅτι τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουσι καὶ ἐρέτος τὰ ἔσοδά μας, καὶ ὅτι φέρομεν τὸ ἄχθος ὑπερόγκων δανείων, τὰ ὁποῖα ἐφ' ὅσον δὲν ἐξοφλήσωμεν, δὲν δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος. Ἐκτὸς δὲ τούτου, προκειμένου νὰ ψηφισθῶσιν ἐπίσης τὰ περὶ τῶν ναυτικῶν, τῶν πολιτικῶν κλπ. συντάξεων, πρέπει ἀφεύκτως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν πᾶσα φειδὼ, ἂν θέλωμεν νὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ νομοσχέδια ταῦτα. Εἰς Γαλλίαν, ἐνῷ ἡ μὲν κατάστασις τοῦ ταμείου ἔθλλεν, ὁ δὲ Φίλιππος ἀνάγκην εἶχε νὰ περιποιηθῇ τὸν στρατὸν, ὡρίσθησαν ὅμως αἱ συντάξεις πολὺ μικρότεραι τῶν ὑφ' ἡμῶν παραχωρουμένων· ἀλλ' οἱ τὴν ἐναντίαν πρεσβεύοντες γνώμην, εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ μέλλοντος στηριζόμενοι, τίνος καρδίαν δὲν συγκινοῦσι περιπαθῶς; Τοιοῦτον αἴσθημα εἶναι κτῆμα τοῦ Ἕλληνος ἱερὸν, εἶναι σύμφυτον μὲ τὴν ὕπαρξίν του, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο συνίστησι μάλιστα τὴν οἰκονομίαν. Ἄνευ χρημάτων καὶ πλήρης χρεῶν ἡ Ἑλλὰς, δὲν ἔχει τίποτε νὰ ἐλπίζῃ. Τί ἀπεράσιζον, ὅτε ὑπὸ τὰς σκιὰς τῶν δένδρων τινάσσοντες τὸν κονιορτὸν, ἐνομοθέτουν οἱ πατέρες τοῦ Ἔθνους; ἁμαυδὰς ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν θυσιασθέντων, καὶ αὗται διὰ νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἀνάγκη οἰκονομίας. Τὸ μέλλον λοιπὸν τῆς πατρίδος τῷ ὄντι διὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων καὶ οὐχὶ δι' αἵματος θέλει ἀνατείλει. Δι' ὅλα ταῦτα συμπεραίνει καὶ οὗτος, ὅτι πρὸς τὰς ἐχούσας τέκνα χήρας πρέπει νὰ χορηγηθῇ τὸ 1/3 τοῦ μεγίστου ὅρους, πρὸς δὲ τὰς ἄνευ τέκνων, τὸ 1/4.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ 19 ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη μὲν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνωτέρω μεταβολὴν τοῦ τῶν συντάξεων ὅρου· ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 19. Ἡ σύνταξις τῶν μὲν ἐχουσῶν τέκνον ἢ τέκνα ἀνήλικα συνταξιούχων χηρῶν τῶν στρατιωτικῶν κατὰ τὸ 17 ἄρθρον, προσδιορίζεται εἰς τὸ τρίτον· τῶν δὲ μὴ ἐχουσῶν, εἰς τὸ τέταρτον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν βαθμὸν τῶν συζύγων των, ὁποισοδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ χρόνος τῆς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας των.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 20 ἄρθρου τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησέ τις, ὅτι δύω συστήματα ἐπικρατοῦσιν ὡς πρὸς τὰς συντάξεις, τὸ μὲν θεωροῦν τὴν οἰκογένειαν ὅλον τι ἀδιαίρετον καὶ ἀπονέμον διὰ τοῦτο τὴν σύνταξιν εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὸ δὲ

διαιροῦν ταύτην μεταξὺ μητρός τε καὶ τέκνων καὶ ὑπολογίζον τὸ εἰς ἕκαστον πρόσωπον ἀνῆκον ποσόν. Ἀλλ' ἡ διαίρεσις αὕτη ἐνῷ καὶ ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς εἶναι ἐπιβλαβὴς, εἶναι συγχρόνως καὶ ἄδικος εἰς τὴν οἰκογένειαν, διότι ἐνῷ ῥητὰ ποσότης ὁρίζεται δι' αὐτὴν, διὰ τῆς διαιρέσεως ἀφαιρεῖται τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ. Οὕτως, ἐν ᾧ εἰς οἰκογένειάν λοχαγοῦ τινος χορηγοῦνται, φερ' εἰπεῖν, 100 δραχμαὶ, ἂν δὲν γίνηται διαίρεσις τῆς συντάξεως, ἡ ὑπάρχεσις τοῦ δημοσίου ἐκτελεῖται· ἂν ὅμως λαμβάνῃ χώραν διαίρεσις, τὸ ἥμισυ τῆς συντάξεως λαμβάνει ἡ μήτηρ, τὸ δ' ἕτερον, τὰ τέκνα αὐτῆς· ὥστε, ἅμα ἐνηλικιωθέντων τῶν τέκνων, ἡ ἀναλογοῦσα μερὶς μεταβαίνει εἰς τὸ δημόσιον, ἡ δὲ γυνὴ ἐξακολουθεῖ λαμβάνουσα τὸ ἥμισυ μόνον τοῦ ὅλου ποσοῦ. Ἁρμόζει λοιπὸν ἢ νὰ εἴπωμεν, ὅτι χορηγεῖται τὸ ἥμισυ τῆς συντάξεως, ἢ ὑποσχόμενοι αὐτὴν πλήρη, νὰ τὴν παραχωρῶμεν ἀνελλιπῆ. Προτείνων λοιπὸν νὰ χορηγῆται ἀδιαιρέτως ἡ σύνταξις, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς ἀποτελεῖ μέρος, εἶχε παραδεχθῇ τὸ διαιρετὸν, διότι ἐθεώρησεν ὅτι ἐνδέχεται γυνή τις ἀναξία, παραμελοῦσα τῶν τέκνων της τὴν ἀνατροφὴν, νὰ σπαταλᾷ τὸ ὅλον τῆς χορηγουμένης συντάξεως. Ἀλλὰ σκεφθείς, ὅτι παρ' ἡμῖν ὅπου τὰ ἤθη καὶ ἡ θρησκεία μορφώνουσι γονεῖς φιλοστόργους, ἡ περίστασις αὕτη εἶναι ἐξαίρεσις, ὑπεπάσθη τὸ ἀδιαίρετον τῶν συντάξεων. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ πρὸς εἶδός τι ἐξευγενισμοῦ κακὴ τάσις πολλῶν διαφθείρει ἀνεπαισθήτως τὴν ἀγνότητα τῶν ἠθῶν μας, παραδεχόμενος καὶ οὗτος τὴν πιθανὴν ἐξαχρείωσιν μητρός τινος, ὑποβάλλει τροπολογίαν κα' ἣν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐξασφαλίζεται ἡ τύχη τῶν ὀρφανῶν.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐκ τῶν δύω περὶ συντάξεων συστημάτων τὸ μὲν διαιρετὸν εἶναι τὸ ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἰσχῦον, τὸ δὲ ἀδιαίρετον καθιερώθη ὑπὸ τῆς Γαλλίας τὸ 1831, κατ' αὐτὸ δὲ διαχειριστὴς καὶ κηδεμὼν τῶν τέκνων εἶναι ἡ μήτηρ. Παρ' ἡμῖν ὅμως, κατὰ διαφόρους συντάξεων νόμους, ἐπεκράτησε καὶ ἰσχύει τὸ Γερμανικὸν σύστημα, καθ' ὃ ἓν μέρος συντάξεως ἔχει ἡ μήτηρ καὶ ἕτερον τὰ τέκνα· ἐὰν δὲ ἀποδιώσωσι ταῦτα, μένει τὸ ἀναλογοῦν μόνον εἰς τὴν μητέρα. Ἀλλὰ παρατηρῶν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εὔχεται νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ ὥστε μετὰ τὸν θάνατον τῶν τέκνων νὰ ἐπανέρχηται ἡ σύνταξις ὅλη εἰς τὴν χήραν, λέγει, ὅτι κατὰ τὸν περὶ ἐπιτροπειῶν νόμον, ἡ μήτηρ, ἐὰν θέλῃ, καθίσταται κηδεμὼν τῶν τέκνων της, ἐπίσης δὲ καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ὁρίζουσιν, ἐὰν θέλουν, ἕτερον κηδεμόνα. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ μὴν ἦναι τὰ τέκνα ὑπόχρεα νὰ ἐμμένωσιν ὑπὸ

τὴν τῆς μητρὸς κηδεμονίαν, παρεδέχθη τὸ διαιρετὸν τῶν συντάξεων. Καὶ συμφωνεῖ μὲν, ὅτι ἡ μήτηρ ἀγαθὴ ἄλλως, διαχειρίζεται ὅμως τὴν σύνταξιν οὕτως ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ· ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ὑπάρχοντος τοῦ ἀδιαιρέτου, πῶς θέλουσι διαρύγει τὰ τέκνα τὴν κηδεμονίαν αὐτῆς, διὰ ν' ἀποκρούσωσι τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν πεῖναν; Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν δὲν ἐζήτησεν εἰμὴ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ μέλλον τῶν τέκνων, τὰ αὐτὰ δὲ ὡς ἔγγιστα προτείνει καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας, ὥστε οὐδεμία σχεδὸν ὑπάρχει διαφορά. Παρατηρηθέντος δ' ὑπό τινος, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἡ λέξις «τὸ τρίτον» πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς «τὸ τέταρτον» ὡς ἐγένετο δεκτὸν καὶ ἀνωτέρω, προσέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ λέξις ἔχει καλῶς, διότι παρεδέχθη ἡ Βουλὴ τὸ τρίτον τοῦ μεγίστου ὅρου διὰ τὰς ἐχούσας τέκνα χήρας, συνίστησι δὲ μόνον νὰ δείξῃ περιπλέον τὴν γενναιότητα, παραδεχομένη νὰ δίδεται εἰς τὴν χήραν τὸ τρίτον τοῦτο ἰσοβίως καὶ ἐνηλικιωθέντων ἢ θανόντων τῶν τέκνων.

Ἄλλος τις ἀνέπτυξεν, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν τεθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς διαίρεσιν τῆς συντάξεως, τὴν παραδέχεται ὁλοκλήρως ὡς συνάδουσαν μετὰ τῆς νομοθεσίας ἡμῶν, διότι, κατ' αὐτὴν, τὰ τέκνα μόνα καὶ οὐχὶ ἡ μήτηρ εἶναι οἱ κύριοι τοῦ πατρὸς διάδοχοι, καὶ ἐν ἐλλείψει μάλιστα τούτων, οἱ ἐκ πλαγίου συγγενεῖς τοῦ πατρός· μόνον δὲ ὅταν ἡ μήτηρ ἦναι ἄπροικος, χορηγεῖται καὶ εἰς αὐτὴν, ἐὰν μὲν τὰ τέκνα ἦναι ὀλιγώτερα τῶν τριῶν, ἓν τέταρτον μεριδίου, ἐὰν δὲ πλειότερα τῶν τεσσάρων, ἡσυχία. Ἐνταῦθα λοιπὸν χορηγουμένου εἰς τὴν μητέρα ἴσου πρὸς τὰ τέκνα δικαιώματος, προβαίνει ἡ Βουλὴ πλειότερόν τι ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει καλῶς ἐνταῦθα ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ νὰ μεταβληθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ εἰς τέταρτον ὁ κείμενος ὅρος τοῦ τρίτου τῆς συντάξεως, εἶναι συνέπεια ἀναγκαία, διότι, ἀφ' οὗ παρεδέχθημεν ἤδη, ὅτι τὸ τρίτον τῆς συντάξεως λαμβάνει ἡ ἔχουσα τέκνα μήτηρ, ἡ δὲ ἄνευ τέκνων, τὸ τέταρτον, δὲν ἠδύνατο νὰ διϊσχυρισθῇ ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι καὶ ἐνηλικιωθέντων ἢ θανόντων τῶν τέκνων, ἡ μήτηρ πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὸ τρίτον τῆς συντάξεως. Ἄλλως τε, τὸ εἰς τὴν ἔχουσαν τέκνα διδόμενον τρίτον μέρος δύναται νὰ λογισθῇ μικρότερον τοῦ χορηγουμένου εἰς τὴν ἄνευ τέκνων τετάρτου, διότι τὸ τρίτον τοῦτο ὑποδιαιρούμενον πρὸς τὰ τέκνα, εἶναι ἔκτον μόλις διὰ τὴν χήραν. Ἐὰν λοιπὸν ἡ μήτηρ, τῆς ὁποίας τὰ τέκνα ἀποκατεστάθησαν ἢ ἀπέθανον, θεωρηθῇ ἀνέκαθεν ἄτεκνος, ἀνήκει εἰς αὐτὴν τὸ τέταρτον τῆς συντάξεως, ἂν δὲ ὡς ἔχουσα τέκνα, ἀφ'

ὧν ὁποσδήποτε ἀπηλλάγη, πάλιν τὴν ἀρκεῖ τὸ τέταρτον τοῦτο, ἀφ' οὗ, ὑπαρχόντων τῶν τέκνων, ἀνελόγει δι' αὐτὴν τὸ ἓν ἕκτον.

Καὶ ἄλλου δέ τινος προσθέντος, ὅτι ἀφοῦ τὸ 19 ἄρθρον ἐγκριθὲν, εἶναι ἤδη νόμος διὰ τὴν Βουλὴν, καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον δὲν εἶναι εἰμὴ ἐφαρμογὴ ἐκείνου, ἔπεται ὅτι δὲν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὰς ἐν ἐκείνῳ διατάξεις καὶ πρέπει νὰ μεταβληθῇ ὁ ὅρος τοῦ τρίτου εἰς τέταρτον· καὶ ὅτι μόνον εὐεργετικῶς φερόμενοι πρὸς τὰ θήλεα, πρέπει νὰ θέσωμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ, ὅτι τὸ ἀναλογοῦν μέρος αὐτοῖς χορηγεῖται μεχρισοῦ ἀποκαταστάσωσι διὰ νὰ διευκολυνθῇ οὕτως ἡ τύχη τῶν ἀδυνάτων τούτων μελῶν. Ὑποστηριζάντος δὲ καὶ ἑτέρου τὴν πρότασιν ταύτην, ἐπέφερεν ἄλλος τις ὅτι, ἐὰν ἀξιωματικὸς ἔχων τέκνα συνέλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, ἂν μὲν ἡ δευτέρα γυνὴ ἔχῃ ὡσαύτως τέκνα, ἐννοεῖται ὅτι λαμβάνουσα τὴν σύνταξιν θέλει φροντίζει ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς, ἂν δὲ δὲν ἔχῃ ἴδια τέκνα, θέλει προφέρεσθαι ὡς μητριὰ πρὸς τὰ ἄλλα. Ἐπειδὴ λοιπὸν, μὴ ὑπάρχοντος ἐνταῦθα τοῦ φίλτρου, ἀναγκαίως θέλει ἐπέλθει διαίρεσις, καλὸν ἦτον νὰ ἐτίθετο, ὅτι τὰ ἐκ διαφόρων γάμων τέκνα τοῦ ἀξιωματικοῦ ἔχουσιν ἴσην μερίδα συντάξεως, ἡ δὲ μήτηρ λαμβάνει ἐξ αὐτῆς δύω μέρη· καθ' ὅσον σκοπὸς τοῦ νόμου, δι' ὃν λαμβάνει σύνταξιν καὶ ἡ μήτηρ, εἶναι τὸ νὰ διατηρήσῃ τὴν χρείαν αὐτῆς, ἀλλὰ πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ προσέξῃ μὴν ἀδικηθῶσιν ἐκ τούτου τὰ τέκνα. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν γενομένην ὑπὲρ τῶν θηλέων πρότασιν, εἶναι ἀληθῶς ὀρθοτάτη, διότι, κατὰ πρόληψιν σαρῇ τῆς νομοθεσίας μας, ὁ συνεργόμενος εἰς γάμον θεωρεῖται ἐνήλιξ. Κατὰ τὴν ἀρχὴν λοιπὸν ταύτην τὸ ἄρρεν ἢ τὸ θῆλυ τέκνον ἅμα συνελθόντα εἰς γάμον, πρέπει νὰ θεωρῶνται ἐνήλικα καὶ νὰ παύῃ πλέον ἡ σύνταξις αὐτῶν, διότι τὸ μὲν ἄρρεν, διὰ νὰ νυμφευθῇ, προϋποτίθεται, ὅτι εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ διαθρέψῃ οἰκίαν, ἡ δὲ νέα, ὅτι συνελθοῦσα εἰς γάμον, δὲν ἔχει ἀνάγκην ὡς ὑπὸ τοῦ συζύγου της προστατευομένη. Διὰ τοῦτο προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ, ὅτι τὰ νυμφευόμενα τέκνα στεροῦνται τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος τὴν περὶ διαιρέσεως τῆς συντάξεως ἰδέαν τινῶν ἐκ τῶν προαγορευσάντων, εἰπὼν, ὅτι καὶ ὁ πολιτικὸς νόμος εἰς τ' ἀνήλικα δὲν δίδει οὐδὲν δικαίωμα διαχειρίσεως, ἐν ᾧ ἡ διαίρεσις τῆς συντάξεως καθίστησι τὰ τέκνα, ἂν καὶ ἀνήλικα, διαχειριστὰς τοῦ ἐπιβάλλοντος αὐτοῖς μέρους, ἀφαιροῦσα τὴν διοίκησιν ἀπὸ τὴν φυσικὴν κηδεμόνα, τὴν μητέρα· παραδέχεται διὸ τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου μὴ διαιροῦντος τὴν σύν-

ταξιν μεταξὺ μητρὸς καὶ τέκνων. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ ἀδιαίρετον τῆς συντάξεως ἐπιφέρει τὸ ἀδίκημα τοῦ νὰ λαμβάνῃ ἡ χήρα ἡ ἔχουσα τέκνα, μετὰ τὴν ἐνηλικίωσιν αὐτῶν σύνταξιν ἀνωτέραν τῆς μὴ ἐχούσης, ἀντεῖπεν, ὅτι καὶ τὸ διαιρετὸν τῆς συντάξεως τὰ αὐτὰ ἐπιφέρει ἀδικήματα, ἐλαττόνου τὸ ποσὸν αὐτῆς κατὰ λόγον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων, καὶ ἑπομένως ἐπειδὴ ἀδύνατον εἰς τοιαύτας περιπτώσεις νὰ τηρηθῇ αὐστηρά τις δικαιοσύνη, προτιμᾷ τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου ἄνευ τῆς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένης διαιρέσεως.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐξαιρετικῆς περιστάσεως, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν οὐδ' ὁ πολιτικὸς νόμος, οὐδ' ἄλλο τι, διότι κατὰ τὸν πολιτικὸν ἡμῶν νόμον μόναν ἡ ἄπροικος γυνὴ ἔχει δικαίωμα ἑνὸς μεριδίου τέκνου ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρός, ἐνταῦθα δὲ, δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀξιοπρεπείας, καὶ ἑπομένως ἐξαιρετικῶς καὶ ἐκτάκτως ἀνάγκη καὶ νὰ νομοθετήσωμεν· ἐπειδὴ δὲ ἀνωτέρω παρεδέχθημεν τὸ ἓν τρίτον διὰ τὴν χήραν τὴν ἔχουσαν τέκνα, τὸ ἓν δὲ τέταρτον διὰ τὴν μὴ ἔχουσαν, ἕπεται, ὅτι εἰς τὰ τέκνα ἀνήκει μόνον τὸ 12 τῆς ὅλης συντάξεως. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὀρθὸν νὰ παραδεχθῶμεν ἐναντίαν διάταξιν, διαιροῦντες τὴν σύνταξιν ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ὑποθέσει ὅτι μήτηρ τις δύναται νὰ ᾖναι τοσοῦτον αἰσχρὰ καὶ ἄστοργος, ὥστε νὰ παραμελήσῃ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της, διότι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ τέκνα δύνανται νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια, ὅπως προσδιορίσωσι δι αὐτὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς συντάξεως, τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς τὴν χήραν ἕνεκα τῶν τέκνων. Ἐκτὸς δὲ τούτου, παραδεχόμενοι τὴν διαίρεσιν, θέλομεν τοσοῦτον ἀδικήσει τὴν χήραν, τὴν ἔχουσαν πλείονα τῶν πέντε ἀνηλίκων, ὥστε δίδοντες αὐτῇ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς τετάρτου, τὴν βιαζόμεν νὰ φέρηται ἀστόργως πρὸς τὰ τέκνα της, ἐπιθυμοῦσα ἴσως καὶ τὸν θάνατόν των· δι' ὅλα ταῦτα γνωμοδοτεῖ ν' ἀραιρεθῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου μέχρι τῆς λέξεως « εἰς τὴν τῆς μητρός των » ὡς ἐφεξῆς.

« Ἐὰν ἡ μήτηρ των ἀποθανῃ ἢ στερηθῇ τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος, τὰ ἀνήλικα τέκνα ἢ τὸ τέκνον, ὅσα καὶ ἂν ὦσι, λαμβάνουσι τὴν εἰς τὴν μητέρα ἀνήκουσαν σύνταξιν.

Ἡ σύνταξις αὕτη χορηγεῖται μεχρισοῦ τὸ νεώτατον τῶν τέκνων ἐνηλικιωθῇ. Εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν, ἡ μερὶς τῶν ἐνηλίκων μεταβαίνει εἰς τ' ἀνήλικα. »

Ἐνταῦθα διαδεχθέντος τὴν ἕδραν τοῦ ἀντιπροέδρου, ἐπανέλαβέ τις, ὅτι μέχρι τοῦδε ἡ συζήτησις περιεστρέφετο ἐπὶ τῆς ἐκθέ-

σεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπειδὴ δὲ ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας ὑπεστήριξε τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, παραδεχθεὶς τὸ ἀδιαίρετον τῆς συντάξεως, ἀντέκρουσε τὴν ἰδέαν αὐτὴν, φοβούμενος τὰς συνεπείας εἰς περίστασιν, καθ' ἣν ἡ μήτηρ ἤθελεν εἶναι ἄστοργος καὶ κακή· ἐπίσης δὲ ἀντέκρουσε καὶ τὴν ἄλλην, ὅτι δίδομεν διὰ τοῦ διαιρετοῦ εἰς τ' ἀνήλικα δικαιώματα διαχειρίσεως, εἰπὼν ὅτι ὁ νόμος δὲν διαιρεῖ τὴν οἰκογένειαν, διότι τὰ τέκνα ἐνόσῳ εἶσιν ἀνήλικα καὶ συζῶσι μετὰ τῆς μητρός, αὐτὴ θέλει διαχειρίζεσθαι τὴν περιουσίαν, τότε δὲ μόνον θέλουσιν ἐπικαλεῖσθαι τὴν τοῦ νόμου διάταξιν, ὅταν ἐπέλθῃ ῥῆξις μεταξὺ τῆς οἰκογενείας, καὶ τὴν ῥῆξιν αὐτὴν πιθανώτερον εἶναι νὰ προκαλέσῃ ἡ μήτηρ, καὶ τότε βέβαια ὁ νόμος ὀφείλει νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ τέκνα μᾶλλον, διότι εἰς μὲν τὴν χήραν τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως χορηγεῖται διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου αὐτῆς, εἰς δὲ τὰ τέκνα δίδεται κατὰ δικαίωμα κληρονομικόν, καὶ ἂν ὁ πατὴρ ἐπρόκειτο νὰ διαθέσῃ τὸ τῆς συντάξεως δικαίωμα, ἤθελε βεβαίως τὸ διαθέσει ὑπὲρ τῶν τέκνων του ὠθούμενος ὑπὸ τῆς στοργῆς, καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ ὁ πολιτικὸς νόμος προσφέρεται εὐνοϊκώτερον εἰς αὐτά.

Ἐὰν μάλιστα ὑπάρχωσι τέκνα ἐξ ἄλλου γάμου, τότε ἡ διαίρεσις καθίσταται ἀναγκαιοτέρα· λαμβάνουσα δὲ ἡ μήτηρ δύω μερίδια τῆς ὅλης συντάξεως, οὐδόλως ἀδικεῖται, διότι, ἐὰν ὑποθέσωμεν χήραν ἑνὸς ταγματάρχου, τῆς ὁποίας ἡ σύνταξις προσδιορίζεται εἰς 60 δραχ. καὶ ἔχουσαν 5 τέκνα, θέλομεν διαιρέσει τὰς 60 δραχ. εἰς 7 μερίδια, ἕκαστον τῶν ὁποίων θέλει συνίστασθαι ἐκ δρ. 8 καὶ λεπτῶν 60. Ἡ μὲν μήτηρ λοιπὸν θέλει λαμβάνει δρ. 17, ἕκαστον δὲ τέκνον δρ. 8:60. Ἐὰν ὅμως διαιρεθῇ ἡ σύνταξις εἰς δύω ἴσα μέρη, ἡ μὲν σύζυγος θέλει λαμβάνει δρ. 30, ἕκαστον δὲ τέκνον δραχ. 6, καὶ οὕτω θέλει ἀδικεῖσθαι τὸ τέκνον· διὰ ταῦτα λοιπὸν προτιμᾷ τὸ διαιρετὸν τῆς συντάξεως κατὰ τὴν πρότασίν του.

Ὑποστηρίξαντος δὲ καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ τὴν διαίρεσιν τῆς συντάξεως, προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἄρθρ. 19 τῆς ἐκθέσεως εἶχεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν πολιτικὸν νόμον, ὅστις χορηγεῖ εἰς τὴν γυναῖκα πλείονα δικαιώματα, ὅταν ἔχῃ τέκνα· ὀφείλουσα δὲ νὰ κανονίσῃ συγχρόνως ἡ ἐπιτροπὴ καὶ πόσα τέκνα θέλει ἔχει ἡ μήτηρ, πόσα δὲ τὰ τέκνα, προέβλεψε καὶ τὴν περίστασιν αὐτὴν ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρῳ· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἐκ διαφόρων γάμων τέκνα, προσθέντος τοῦ ἀγορεύοντος ὅτι τὸ ἄρθρον δὲν κάμνει περὶ τούτου διάκρισιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα

παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 20 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν βουλευτῶν, ἔχει δὲ οὕτως.

«Ἄρθρ. 20. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 19 σύνταξις διανέμεται εἰς δύο ἴσα μέρη, μεταξὺ τῆς χήρας καὶ τέκνου ἢ τέκνων τοῦ ἀποθανόντος στρατιωτικοῦ, ὅσα καὶ ἂν ὦσιν. Ἐὰν δὲ ἡ χήρα ἀποθάνῃ, ἢ στερηθῇ τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 18, τὸ ἐπιβάλλον αὐτῇ μέρος, μεταβαίνει εἰς τὸ τέκνον ἢ εἰς τὰ τέκνα· ἡ δὲ σύνταξις αὕτη χορηγεῖται μεχρισότου τὸ νεώτατον τῶν τέκνων ἐνηλικιωθῇ, ἢ ἂν ὦσι θήλεα, μεχρισοῦ ἀποκατασταθῶσιν· εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν ἡ μερὶς τῶν ἐνηλικιωθέντων, ἢ ἀποκατασταθέντων μεταβαίνει εἰς τ' ἀνήλικα· ἀποθανόντων δὲ τῶν τέκνων, ἡλικιωθέντων ἢ ἀποκατασταθέντων μένει ἰσοβίως εἰς τὴν χήραν, ἐὰν δὲν ὑπάγηται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 18, τὸ τέταρτον, τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως τῆς ἀντικούσης εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της.»

Ἀναγνωσθέντων τῶν ἄρθρων 21 καὶ 22, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' ἰδίας ἑφ' ἑκάστου ἀναστάσεως, ἔχουσι δ' οὕτω.

ΚΕΦΑΛ. Ε.

Γενικαὶ διατάξεις.

«Ἄρθρ. 21. Αἱ πρὸς ἀμοιβὴν ἐξόχων καὶ ἐκτάκτων στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν, μὴ προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, ἀπονεμόμεναι συντάξεις, προσδιορίζονται ἑκάστοτε δι' εἰδικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 22. Αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις εἰσὶ προσωπικαὶ καὶ ἰσόβιοι· καταλογίζονται δὲ εἰς τὰ δημόσια χρέη, καὶ πληρόνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους.»

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ ἄρθρ. 23 κατά τε τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν ἔκθεσιν, παρετήρησέ τις, ὅτι ὁ ἀπαξ ἀποβαλὼν τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, καὶ ἂν ἀνακτήσῃ αὐτήν, δὲν πρέπει ν' ἀνακτήσῃ καὶ τὸ τῆς συντάξεως δικαίωμα πρὸς τιμωρίαν τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ· ἀλλ' ἀντειπόντος ἑτέρου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φανῶμεν εἰς τοῦτο αὐστηρότεροι τῶν Γάλλων, καὶ ὅτι ἀρκούντως ἐτιμωρήθη ὁ τοιοῦτος πολίτης, στερηθεὶς τοσούτων δικαιωμάτων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀποβολῆς τῆς ἰθαγενείας, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 23 κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρ. 23. Ἡ σύνταξις καὶ τὸ πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς δικαίωμα διακόπτεται.

α. Διὰ καταδίκης εἰς ἐγκληματικὴν ποινήν, ἢ ἕνεκά τινος τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 22 καὶ 23 τοῦ ποινικοῦ νόμου, τροποποιηθεῖσι διὰ

τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 νόμου, διαλαμβανομένων πλημμελημάτων, ἐνόσῳ διαρκεῖ ἡ ποινὴ αὐτῶν.

β'. Διὰ τῆς ἀποβολῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, ἐνόσῳ αὕτη διαρκεῖ.

γ'. Ἕνεκα διαμονῆς ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἄνευ ἀδείας τοῦ Βασιλέως.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 24 παρετήρησέ τις, ὅτι καὶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ κατὰ τὴν ἔκθεσιν, ὑποχρεοῦται ὁ ἔχων συμφέρον νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως, αὐτὸς δὲ τοὐναντίον θέλει, ὥστε ὁ ὑπουργὸς, ὅστις εἶναι εἰς θέσιν να γνωρίζῃ καὶ τὶς ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, καὶ τὶς ἔχει δικαίωμα πρὸς αὔξησιν αὐτῆς, νὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἐνεργῇ καὶ ἄνευ αἰτήσεως τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου διατασσόμενα, καὶ οὐχὶ νὰ ὑποχρεῶμεν τὰ δυστυχῆ ὀρφανὰ, ἢ τὴν χήραν νὰ κρούῃ τὰς θύρας τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπαιτοῦσα, οὕτως εἰπεῖν, δικαίωμα χορηγούμενον αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ νόμου· ἐπὶ τούτῳ δὲ ὑπέβαλε τροπολογίαν.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν θέλει εἶσθαι πάντοτε εἰς κατάστασιν νὰ γνωρίζῃ ποῦ διαμένει ἡ τοῦ ἀποβιώσαντος οἰκογένεια, ἢ ἂν ἔχῃ τέκνα καὶ πόσα, ἢ ἂν ἡ πρὸς σύνταξιν δικαιουμένη θέλῃ νὰ λάβῃ αὐτὴν ἢ ὄχι ὡς εὔπορος, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀναγκη νὰ προηγῆται αἴτησις τοῦ ἔχοντος συμφέρον, καὶ ἄλλου ἀπαιτήσαντος νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἡ χήρα καὶ τὰ ὀρφανὰ δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι δικαστικῶς τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐνεργήσει τὴν αἴτησίν των, καὶ διασαφηθέντος ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινος, ὅτι ἡ σύνταξις ἄρχεται ἀφ' ἧς ἀποθάνῃ ὁ στρατιωτικὸς, τὸ προεδρεῖον διὰ νὰ συμβιβάσῃ τὰς διαφόρους ἀπαιτήσεις, συνέταξε τροπολογίαν, συγχωνεύσαν ἐν αὐτῇ καὶ τὴν τοῦ Βουλευτοῦ Ὕδρας, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρου, ἔχουσαν οὕτω·

«Ἄρθρ. 24. Πᾶσα ἀπαίτησις ἀφορῶσα τὰ περὶ τῆς στρατιωτικῆς συντάξεως, γίνεται κατὰ τοὺς νομίμους τύπους πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, ὅστις ὀφείλει νὰ κανονίσῃ τὴν σύνταξιν καὶ κοινοποιήσῃ τὰς βάσεις τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐντὸς δύω τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς ἀναφορᾶς. Ἐὰν δ' ἐντὸς τῶν δύω μηνῶν δὲν κανονίσῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν σύνταξιν, ἢ ἂν αἱ βάσεις τοῦ προσδιορισμοῦ δὲν εἶναι ὀρθαὶ, δύνανται οἱ ἔχοντες συμφέρον νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια.»

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς αὐτῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΠΟΥΡΝΑΡΗΣ. Ὁ Προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Α. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Πέπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΔ'.

Τῆς 21 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Κληρώσεως γενομένης πρὸς παραπομπὴν εἰς τι τμῆμα τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Αἰγίνης, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ἡλ. Δωΐλα καὶ Α. Χ. Ἀναργύρου, ἔλαχεν αὕτη εἰς τὸ Δ'. τμῆμα.

Ἐπιτηρούντων δὲ τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐγένετο ὡσαύτως κλήρωσις τῆς παρευρεθησομένης κατὰ τὴν τελετὴν τῆς 25 Μαρτίου ἐπιτροπῆς, καὶ ἔλαχον οἱ ΚΚ. Π. Καμπάνης, Ἐμμανουὴλ Μοδινὸς, Ἀν. Κοντάκης, Γ. Γουλιμῆς, Κ. Προβελέγγιος, Λ. Ῥωΐλὸς Π. Βάρβογλης, Γ. Κάνδιας, Θ. Γρίβας καὶ Ἀναγ. Δεβόπουλος.

Ἀνηγγέλθη ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης, ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου· ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθ. 25 καί τινος παρατηρήσαντος, ὅτι ἀφ' οὗ οἱ συντάξεις διδόνται διὰ τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ, οὐδόλως ἐννοεῖ τί τὸ ἄρθρον δηλοῖ διὰ τῆς φράσεως « δὲν παραχωροῦνται ἐκτὸς πρὸς διατροφὴν συζύγου, τέκνων καὶ γονέων, » ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι διὰ μὲν τῆς λέξεως « δὲν παραχωροῦνται, » ἐννοεῖ, ὅτι δὲν δύναται ὁ συνταξιοῦχος ν' ἀπαλλοτριώσῃ αὐτάς. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ὁ νόμος ὑποχρεοῖ τὸν σύζυγον νὰ παραχωρῇ εἰς τὴν σύζυγόν του τὰ πρὸς διατροφὴν, καὶ τὰ τέκνα ἐπίσης εἰς τοὺς γονεῖς κτλ. ἐννοεῖ τὸ ἄρθρον, ὅτι καὶ ζῶντος τοῦ συνταξιούχου, ἡ σύζυγος, οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ δύνανται νὰ κατάσχωσι τὸ 1|4 πρὸς διατροφήν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ μειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τῆς πολιτικῆς ἡμῶν δικονομίας, καὶ μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς χήρας τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἐπέτρεψε καὶ τὴν δι' ἰδιωτικὰ χρέη κατάσχεσιν τοῦ 1|4, καὶ ὅτι αὐτὸς μάλιστα προτιμᾷ τὴν τελείαν ἐξάλειψιν τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ κατάσχεσις, καθόσον ἡ πολιτικὴ ἡμῶν νομοθεσία προβλέπει περὶ αὐτῶν.

Ἀντειπόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐκθέσεως, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο μὴ ἐπιτρέπον τὴν κατάσχεσιν, ἐξασφαλίζει τὰ οἰκογενειακὰ τῆς χήρας συμφέροντα, καὶ ὅτι ἡ αὐτὴ διάταξις περιλαμβάνεται καὶ ἐν τῷ Γαλλικῷ νόμῳ, θεωρηθεῖσα πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀναγκαία, ἡ δὲ πολιτ. δικονομία συγχωρεῖ τὴν ἐπὶ τοῦ 1|4 κατάσχεσιν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μισθοῦ μόνον τῶν ἀξιωματικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ ναυτῶν, καὶ μάλιστα προκειμένου ἐνταῦθα περὶ συντάξεως, πολὺ ἐλάσσονος τοῦ μισθοῦ, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ. 25, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 25. Αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις καὶ αἱ ἀποδοχαὶ, δὲν παραχωροῦνται, οὔτε κατάσχονται, ἐκτὸς πρὸς διατροφὴν συζύγου, τέκνων, καὶ γονέων. »

Ἀναγνωσθέντος εἶτα τοῦ ἄρ. 26, ἠρώτησέ τις ἀπὸ τίνος ἐποχῆς λογίζονται τὰ ἔτη τῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατιωτικοῦ, ἅτις ὑπηρετήσας εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ τραυματισθείς, κατετάχθη βραδύτερον ἐν τῷ στρατῷ· ὁ δὲ προκληθεὶς ν' ἀπαντήσῃ παρετήρησεν, ὅτι ὁ περὶ συντάξεως νόμος βεβαίως ἀφορᾷ τὸ μέλλον, ἀλλὰ δὲν καταργεῖ καὶ τὰ πρό ἐρου λόγῳ τῆς ὑπηρεσίας δικαιώματα τοῦ στρατιωτικοῦ, οὔτε τῆς κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ὑπηρεσίας, οὐδὲ τῆς ἐνστάσης, ὥστε ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ἀφορᾷ τὸ παρελθὸν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, καὶ μόνον τὸ περὶ συντάξεως δικαίωμα πραγματοποιεῖται κατὰ τὸ μέλλον· ὁ δὲ ὑπουργὸς ἐβεβαίωσεν αὐτὰ εἰπὼν ὅτι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας μετρᾶται οὐχὶ ἀφ' ἧς κατετάχθη, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ ὑπερετῇ τὴν πατρίδα, καὶ ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ νόμου διεσαφήσθη, ὅτι τὰ ἔτη τοῦ ἀγῶνος μετρῶνται ὡς ἔτη ὑπηρεσίας, διπλασιαζόμενα μάλιστα· προτείναντος δέ τινος μετὰ τὴν λέξιν « ἕκαστος, » νὰ προστεθῶσι καὶ αἱ λέξεις « ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ ὑπερετῇ » ἵνα ἐννοῆται ἡ ἐποχὴ, ἀφ' ἧς ἔλαβε τὰ ὅπλα ὑπὲρ πατρίδος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ. 26 κατὰ τὴν ἔκθεσιν, καὶ μὲ τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, ἔχον οὕτω.

« Ἄρθρ. 26. Ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντα τὸν στρατόν· ἕκαστος δὲ ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ ὑπερετῇ, ἀπολαμβάνει

τὴν κατὰ τὸν προπαρατιθέμενον πίνακα, εἰς τὸν ἀντιστοιχοῦντα πραγματικὸν βαθμόν του, σύνταξιν.»

Θεωρηθέντος δὲ ὡς περιττοῦ τοῦ προσθέτου ἄρθρου τῆς ἐκθέσεως, διότι καὶ οἱ ἀπόμαχοι περιλαμβάνονται ἐν τῷ στρατῷ, ἀπεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 27, 28, 29 καὶ 30, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' ἰδίας ἐφ' ἑκάστου ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Προσωρινὰι διατάξεις.

«Ἄρθρ. 27. Εἰδικὸς νόμος θέλει κανονίσει τὰ τῆς φάλαγγος.»

«Ἄρθρ. 28. Αἱ δυνάμει τῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1832 συνθήκης ἀπονεμόμεναι συντάξεις ἐξαιροῦνται τῆς ἐν τῷ ἄρθρ. 22 ἐδαφίῳ γ'. διατάξεως, καὶ δὲν μεταβιβάζονται· παύουσι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τῶν συνταξιούχων, δευτέρου γάμου τῶν χηρῶν ἢ τῆς προσδιορισθείσης εἰς τὰ ὀρφανὰ ἐνηλικιότητος καὶ πληρόνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους.»

«Ἄρθρ. 29. Αἱ διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων ἀπονεμηθεῖσαι μέχρι τοῦδε στρατιωτικαὶ συντάξεις μένουν ἀμετάβλητοι, ἐπιφυλαττομένων τῶν περὶ παύσεως αὐτῶν ὅρων, ἤτοι δευτέρου γάμου τῶν χηρῶν, προσδιωρισμένης ἡλικίας τῶν ὀρφανῶν, καὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 23 τοῦ παρόντος νόμου περιπτώσεων· μεταβαίνουν δὲ κατὰ τὸ 16 ἄρθρον ἐδάφιον δ'. εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν συνταξιούχων τούτων, ἐὰν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου οὗτοι εἶχον ἀποκτήσει τὸ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.»

«Ἄρθρ. 30. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ Συντάγματος μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἀποθανόντων στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ, ἢ μὴ, καὶ συνταξιούχων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ παρόντι νόμῳ στρατιωτικῶν, ἔχουν πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, κατὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διατάξεις, ἐὰν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν εἶχον, ὅτε ἀπεβίωσαν, εἴκοσιν ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, ἢ ἐὰν ὑπάγωνται εἰς τὰς κατηγορίας τῶν ἐδαφίων δ'. καὶ γ'. τοῦ 16 ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἐνταῦθα παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ ἔν τινι τῶν προλαβουσῶν συνεδριάσεων, εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ προστεθῇ ἐν τέλει τοῦ νόμου ἄρθρον περὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυ-

λακῆς, οἵτινες κατὰ τὸν κανονισμὸν θεωροῦνται ἰσοβάθμιοι μὲ τοὺς ἀμέσως ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς τῶν ἄλλων σωμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι καὶ μισθὸν ἀνώτερον τῶν ἰσοβάθμων ἀξιωματικῶν ἐκείνων, καὶ ἐπειδὴ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ διασαφηθῇ ἐν τῷ νόμῳ ἂν καὶ ὡς πρὸς τὰς συντάξεις θὰ τηρηθῇ ἡ αὐτὴ τάξις, ἂν δηλ. ἡ χήρα τοῦ μοιράρχου θὰ λαμβάνῃ σύνταξιν ἴσην μὲ τὴν χήραν τοῦ ταγματάρχου, ἢ τοῦ ὑπομοιράρχου ἀ. τάξεως, ἴσην μὲ τὴν τοῦ λοχαγοῦ καὶ καθεξῆς, διότι εἶναι δίκαιον νὰ γενῇ ἡ διάκρισις αὕτη εἰς τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς, ἐν ᾧ ὑπηρετοῦσι πολλοὶ τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει στάδιον προβιβασμοῦ πλέον τοῦ βαθμοῦ τοῦ μοιράρχου, ἐπρότεινε τὴν προσθήκην τοῦ ἀκολούθου ἄρθρου, ἀφοῦ προηγουμένως ἀνέπτυξε τὸν § 9 τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1839 Βασ. Διατάγματος καὶ τὸν § 11 τοῦ ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου 1840 ἑτέρου Βασ. Διατάγματος καὶ ἄλλων σχετικῶν, καθ' ἃ ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ τῆς χωροφυλακῆς ὡς πρὸς τοὺς τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς ἔχουσιν ἕνα βαθμὸν ἀνώτερον καὶ ἐπομένως τὴν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦτον ἀντιστοιχοῦσαν σύνταξιν.

«Ἄρθρ. Οἱ στρατιωτικοὶ τῆς χωροφυλακῆς ὡς πρὸς τοὺς τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς ἔχοντες ἕνα βαθμὸν ἀνώτερον ἀπολαύουσι καὶ τῆς ἀντιστοιχούσης μὲ τὸν βαθμὸν τοῦτον συντάξεως, συμφώνως μὲ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος νόμου. Οἱ ἐνωμοτάρχαι δὲ καὶ ἁπλοῖ χωροφύλακες τότε χαίρουν τὸ τοιοῦτον πλεονέκτημα, ὅταν ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 8 καὶ 9 τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 11 Ἰουνίου 1833 Β. Διατάγματος περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ σώματος τούτου.»

Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι ἐνταῦθα νομοθετοῦμεν περὶ συντάξεων, καὶ οὐχὶ περὶ βαθμῶν, καὶ ὅτι ἂν ὁ βαθμὸς τοῦ μοιράρχου ἰσοδυναμῇ μὲ τὸν τοῦ ταγματάρχου, καὶ ἡ σύζυγος ἐκείνου θέλει λαμβάνει σύνταξιν ἴσην μὲ τὴν τοῦ δευτέρου, καὶ ἄλλου ἐρωτήσαντος, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς παραδέχηται τὴν γνώμην ταύτην δηλαδὴ ἂν, ὡς οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς, ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἐν ἀργίᾳ ὄντες, λαμβάνουσι μισθὸν ἀνώτερον τῶν ἰσοβάθμων ἀξιωματικῶν τῶν ἄλλων σωμάτων, οὕτω καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν, θέλωσι λαμβάνει σύνταξιν ἀνωτέραν, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους πρὸς σχηματισμὸν τοῦ στρατοῦ, ἐλαμβάνοντο ἄτομα ἐκ τῶν εὐγενεστέρων οἰκογενειῶν, καὶ χάριν αὐτῶν εἶχον καθιερωθῇ ἐν τῷ στρατῷ προνόμιά τινα, τὰ ὁποῖα ὅμως κατέστρεψαν οἱ αἰῶνες, καθιε-

ρώσαντες παντοῦ τὴν ἰσότητα. Ὁ κανονισμὸς τῆς χωροφυλακῆς εἶναι ξένη νομοθεσία, μεταφρασθεὶς ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ σώματος αὐτοῦ. Ἐν Γαλλίᾳ οὐδεμία διάκρισις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων· ἐκεῖ, ἐπειδὴ τὸ σῶμα αὐτὸ εἶναι πολυάριθμον, διαιρεῖται εἰς λόχους, καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουν τοὺς αὐτοὺς βαθμοὺς τοῦ λοιποῦ στρατοῦ· τὸ ἀντικείμενον δὲ τοῦτο θέλει διασαφήσει πλειότερον ἐν τῷ καταστατικῷ νόμῳ τοῦ στρατοῦ, τὸν ὁποῖον ἐντὸς ὀλίγου θέλει παρουσιάσει εἰς τὴν Βουλήν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι εἰς τὴν προκειμένην συζήτησιν ἔδωκεν ἀφορμὴν ἡ ἐν τῷ κανονισμῷ φράσις « θεωροῦνται κλπ. » ἀλλ' ὁ κανονισμὸς πρὸς τιμὴν μόνον τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς χωροφυλακῆς, ἐθεώρησεν αὐτὸν ἰσοδύναμον μὲ τὸν ἀξιωματικὸν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῶν ἄλλων σωμάτων, χωρὶς νὰ τῷ δώσῃ καὶ πραγματικῶς τὸν ἀνώτερον βαθμόν· ἐνταῦθα ὅμως πρόκειται περὶ συντάξεων τῶν χηρῶν, καὶ οὐχὶ περὶ βαθμῶν, τὸ δὲ ἄρθρον 34 τοῦ κανονισμοῦ λέγει, ὅτι ὡς πρὸς τὰς συντάξεις ἐξισοῦνται μὲ τοὺς ἀντιστοιχοῦντας βαθμούς, καὶ ἑπομένως μετὰ τὴν ῥητὴν αὐτὴν διάταξιν, θεωρεῖ περιττὴν πᾶσαν συζήτησιν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἔγγραφος πρότασις τοῦ βουλευτοῦ Μεγαρίδος, εἰς τρία τινα στηρίζεται, εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς χωροφυλακῆς, εἰς τὴν μισθοδοσίαν αὐτῆς καὶ εἰς τὸ περιωρισμένον στάδιον· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου, καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπῆρχεν ἡ Βασ. φρουρά, τῆς ὁποίας οἱ ἀξιωματικοὶ προηγοῦντο τῶν εἰς ἄλλα σώματα ὁμοιοβάθμων, καὶ ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος· ἡ τοιαύτη ὅμως προτίμησις ἐκανονίσθη πρὸς τιμὴν ἁπλῆν τῶν σωμάτων, διότι οἱ μοιραρχοι π. χ. ἔχοντες ἕκτασιν καθηκόντων πλειοτέραν τοῦ λοχαγοῦ, προηγοῦνται τῶν ἄλλων ὁμοιοβάθμων ἀξιωματικῶν, ὡς ὁ νομάρχης ὅλων τῶν πολιτικῶν τῆς ἐπαρχίας ἀρχῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ θέσις τοῦ μοιράρχου ἀπαιτεῖ καὶ πολιτικάς τινας ἰδιότητας καὶ γνώσεις. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἡ αὔξησις αὐτῆς ἐθεωρήθη ἀναγκαία, διότι ὁ μοίραρχος, ὡς ἀρχὴ πρωϊσταμένη, ἔχουσα ὑφ' ἑαυτὴν ὑποδεεστέρους ὑπαλλήλους, ὑποκύπτει εἰς ἐξόδα περισσότερα ἑνὸς λοχαγοῦ· ὡς πρὸς δὲ τὸν περιορισμὸν τοῦ σταδίου, τὸ αὐτὸ ἀδίκημα προσγίνεται καὶ εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ πυροβολικοῦ, οἵτινες μάλιστα ὑποτίθενται καὶ ἐπιστήμονες, καὶ χρόνον καὶ δαπάνας καταβάλοντες πρὸς ἐκπαίδευσίν των, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐὰν ἀξιωματικὸς

ἐκ τοῦ πυροβολικοῦ καταταχθῇ εἰς τὸ πεζικόν, θέλει βέβαια τύχῃ καὶ βαθμοῦ ἀνωτέρου, καὶ προβιβασμῶν ταχυτέρων· διὰ αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς λόγους, καὶ διότι ἡ Βουλὴ ὡς ἔφαιν τῶν συντάξεων ἔλαβεν τὴν θέσιν καὶ οὐχὶ τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ, δὲν παραδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μεγαρίδος, τὴν ὁποίαν καὶ ἀπέσυρεν ὁ προτείνας, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου.

Ἀκολούθως ἐπρότεινεν ἕτερος νὰ προστεθῇ ἓν ἄρθρον, κατὰ τὸ ὁποῖον ν' ἀφαιρῆται ἡ σύνταξις τοῦ ὀρφανοῦ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἤθελε διορίσει ὑπότροφον, ἢ δι' ἐξόδων αὐτῆς ἤθελεν ἀποστείλει εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ ἄλλως πως φροντίσει περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεώς του, διότι ἄλλως, ἢ τὸ αὐτὸ πρόσωπον θέλει λαμβάνει δύω συντάξεις συνάμα, ὅπερ δὲν ἐπιτρέπεται, ἢ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ τοιούτου ἀτοπήματος δὲν θέλει φροντίζει περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως νέου, ὅστις ἕνεκεν τῶν φυσικῶν του πλεονεκτημάτων, ἐκπαιδευόμενος ἤθελε καταταχθῇ χρησιμώτατος.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι παραδέχεται τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος ὡς ὀρθήν, ἀλλ' ὅτι τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ κανονισθῇ διοικητικῶς, καὶ προσθέντος ἄλλου, ὅτι εἶναι καλὸν ν' ἀφήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν ἐλευθέραν εἰς τὸ νὰ ἐκτιμᾷ ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν, ἂν πρέπει ν' ἀφαιρῇ ἢ νὰ ἀφίνῃ εἰς τὸ τέκνον τὴν σύνταξιν, ὑπὸ τὸν ὅρον αὐτὸν, καὶ μετὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ καὶ ὁ προτείνας βουλευτὴς Ἄργους συνεφώνησαν νὰ μὴ προστεθῇ ἐν τῷ νόμῳ τοιοῦτον ἄρθρον.

Ἀναγνωσθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ ἄρθρου 31, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παραδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, μεταβληθείσης τῆς λέξεως « ὁρισμοί » εἰς « διατάξεις », ἔχει δ' οὕτω·

« Ἄρθρ. 3. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται. »

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Καλαμογδάρτην καὶ Ι. Δαμιανόν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76, ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτω·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ δικαιώματος πρὸς σύνταξιν.

Ἄρθρον 1. Τὸ δι' ἀρχαιότητα πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα ἀποκτᾶται μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριάκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατῷ.

Ἄρθρον 2. Τὰ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας ἔτη, λογίζονται μὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ὑπηρετεῖ ὁ στρατιωτικός, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν συμπληρωμένων.

Ἄρθρον 3. Οἱ εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς μεταβαίνοντες ναυτικοὶ συναριθμοῦσιν ἐν αὐτῷ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν των, συμφώνως μὲ τοὺς περὶ ναυτικῶν συντάξεων Νόμους.

Ἄρθρον 4. Τὰ ἐν ἐκστρατείᾳ ἔτη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διπλασιάζονται εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις·

α) Ἐν πολέμῳ,

β) Ἐν σώματι στρατοῦ κατέχοντι ξένην χώραν ἐν πολέμῳ, ἢ ἐν εἰρήνῃ,

γ) Ἐν τοῖς πλοίοις ἐν καιρῷ πολέμου,

δ) Ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του ὁ στρατιωτικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Προσδιορισμὸς τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως.

Ἄρθρον 5. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, οἱ στρατιωτικοὶ ἀποκτῶσι τὸ εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως δικαίωμα, προσδιοριζομένης εἰς τὸν βαθμόν των, κατὰ τὸν προσαρτώμενον ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ πίνακα.

Δι' ἕκαστον δ' ἔτος πλέον τοῦ τριακοστοῦ κατὰ τὰς ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ τεθείσας βάσεις, προστίθεται εἰς τὴν σύνταξιν τὸ εἰκοστὸν τῆς διαφορᾶς τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον.

Ὁ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ἀποκτᾶται συμπληρωθέντων πεντήκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίας, λογιζομένων καὶ τῶν τῆς ἐκστρατείας.

Ἄρθρον 6. Ἡ δι' ἀρχαιότητα σύνταξις προσδιορίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ στρατιωτικοῦ· ἐὰν ὅμως οὗτος ζητήσῃ νὰ τεθῇ ἐν ἀποστρατείᾳ πρὶν συμπληρωθῶσι δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του εἰς τὸν τελευταῖον βαθμόν του, λαμβάνει τὴν εἰς τὸν ἀμέσως ὑποδεέστερον βαθμόν του ἀνήκουσαν σύνταξιν.

Ἄρθρον 7. Ἡ ἀποστρατείας σύνταξις παντὸς ἀξιωματικοῦ ὑπαξιωματικοῦ καὶ δεκανέως, ἔχοντος εἴκοσιν ἐτῶν ὑπηρεσίαν

ἐν ἐνεργείᾳ εἰς τὸν αὐτῶν βαθμόν, αὐξάνεται κατὰ τὸ πέμπτον αὐτῆς, καὶ τοι ἀποκτήσαντος τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ συντάξεως ἀποστρατείας ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων.

Ἄρθρον 8. Τὰ τραύματα δεινὰ καὶ ἀνίατα ὄντα, προερχόμενα ἐκ συμβεβηκότων τοῦ πολέμου ἢ δυστυχημάτων ἐν ὑπηρεσίᾳ, παρέχουσι πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα.

Τὰ δεινὰ καὶ ἀνίατα νοσήματα, προερχόμενα ἐκ κόπων ἢ κινδύνων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας παρέχουσι τὸ αὐτὸ δικαίωμα.

Ἄρθρον 9. Τὰ τραύματα ἢ τὰ νοσήματα, τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὡρισμένων αἰτίων, ἐὰν ἐπιφέρωσι τύφλωσιν, ἀκρωτηριασμὸν, ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν ἑνὸς ἢ πλειοτέρων μελῶν, παρέχουσι ἄμεσον δικαίωμα πρὸς σύνταξιν.

Ἄρθρον 10. Τὰ ἐλαφρότερα τραύματα ἢ νοσήματα παρέχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους μόνον·

α) Εἰς μὲν τὸν ἀξιωματικὸν, ἂν ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν ἀνίκανον ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἀνεπίδεκτον ν' ἀναλάβῃ ἑπομένως αὐτήν.

β) Εἰς πάντα δ' ἄλλον ὑποδεέστερον τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἐὰν ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν ἀνίκανον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ πορισμοῦ τῶν πρὸς τὸ ζῆν.

Ἄρθρον 11. Τὰ αἴτια, τὸ εἶδος καὶ αἱ συνέπειαι τῶν τραυμάτων καὶ τῶν νοσημάτων ἀποδεικνύονται κατὰ τοὺς τύπους ἐντὸς προθεσμιῶν, τὰ ὁποῖα θέλουν προσδιορισθῆ διὰ διοικητ. κανονισμοῦ.

Προσδιορισμὸς τῆς συντάξεως.

Ἄρθρον 12. Ἡ σύνταξις τῶν στρατιωτικῶν, τῶν ὑποστάντων τύφλωσιν, ἀκρωτηριασμὸν ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν δύο μελῶν, προσδιορίζεται εἰς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως, ὁποιοσδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 13. Τὰ τραύματα καὶ τὰ νοσήματα, τὰ ἐπιφέροντα παντελῆ ἀχρηστίαν μέλους τινὸς ἢ πρᾶξιν οὗτα τὴν αὐτὴν βλάβην, παρέχουν δικαίωμα πρὸς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως, ὁποιοσδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατιωτικοῦ.

Ἕκαστον ἔτος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας αὐτοῦ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, κατὰ τὰς ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ τεθείσας βάσεις, προσθέτει εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην τὸ εἰκοστὸν τῆς

διαφορᾶς τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως.

Ὁ δὲ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ταύτης ἀποκτᾶται μετὰ εἰκοσαετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας.

Ἄρθρ. **14.** Οἱ ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 συντάξιμοι στρατιωτικοί, λαμβάνουν ἐπίσης τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως, ὁποιοσδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας των, ἀλλὰ δὲν ἐπαυξάνεται αὐτὴ κατὰ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὡρισμένην ἀναλογίαν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, εἰμὴ μετὰ εἴκοσι πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας.

Ὁ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ταύτης ἀποκτᾶται μετὰ τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας.

Ἄρθρ. **15.** Ἡ διὰ τραύματα ἢ νοσήματα σύνταξις τοῦ στρατιωτικοῦ, κανονίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν αὐτοῦ.

Τὰ πλεονεκτήματα τοῦ 7 ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς διὰ τραύματα ἢ νοσήματα συνταξίμους στρατιωτικούς.

Περὶ συντάξεως τῆς ἀποτάξεως.

Ἄρθρ. **16.** Ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις κατὰ τὴν ἐν ἀποτάξει μετάθεσίν του δὲν συνεπλήρωσε 18 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπολαμβάνει τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του ἐν διαστήματι χρόνου ἴσου μὲ τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν του. Ὁ δὲ ἀξιωματικὸς, ὅστις κατὰ τὴν εἰς τὴν ἀπόταξιν μετάθεσίν του, συνεπλήρωσε 18 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπολαμβάνει σύνταξιν ἀποτάξεως τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του ἰσοβίως.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ μεταβιβασθῇ ἡ τῆς ἀποτάξεως σύνταξις εἰς χηρας ἢ ὀρφανά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ συντάξεως χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

Ἄρθρ. **17.** Ἔχουσιν ἰσοβίως πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, ἂν δὲν συνέλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον,

α') Αἱ χῆραι τῶν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἢ εἰς διατεταγμένην ὑπηρεσίαν φονευθέντων στρατιωτικῶν.

β') Αἱ χῆραι τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀποθανόντων στρατιωτικῶν, ἐὰν ὁ θάνατος αὐτῶν προῆλθεν ἐκ συμβεβηκότων τοῦ

πολέμου, ἢ ἐκ λοιμωδῶν ἢ ἐνδημικῶν νόσων, εἰς ἃς ἐξετέθησαν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των.

γ') Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων στρατιωτικῶν ἕνεκα τραυμάτων ἐπενεχθέντων ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, ἢ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν ὁ γάμος ἐξετελέσθη πρὸ τῶν τραυμάτων.

δ') Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων ἀποστράτων καὶ ἀποστρατευσίμων, ἐὰν ὁ γάμος αὐτῶν ἐτελέσθη ἐν ἔτος πρὶν παύσωσιν οἱ σύζυγοί των τῆς ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας, ἢ τέλος ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐν ἢ πολλὰ τέκνα, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πρὸ τῆς παύσεως ταύτης τελεσθέντος γάμου.

Οὐδεὶς γάμος στρατιωτικοῦ παράγει δικαίωμα πρὸς σύνταξιν ἐὰν δὲν ἐξεπληρώθησαν αἱ ἀφορῶσαι τοὺς τοιούτους γάμους εἰδικαὶ διατυπώσεις.

Ἄρθρ. **18.** Αἱ σύζυγοι τῶν μετὰ τὴν διάζευξιν τοῦ γάμου ἢ τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸν ἀποβιωσάντων στρατιωτικῶν, οὐδεμίαν ἀπαίτησιν πρὸς σύνταξιν ἔχουσι· τὰ τέκνα ὅμως αὐτῶν ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα.

Ἄρθρ. **19.** Ἡ σύνταξις, τῶν μὲν ἐχουσῶν τέκνον ἢ τέκνα ἀνήλικα συνταξίμων χηρῶν τῶν στρατιωτικῶν, κατὰ τὸ 17 ἄρθρον, προσδιορίζεται εἰς τὸ τρίτον· τῶν δὲ μὴ ἐχουσῶν, εἰς τὸ τέταρτον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως, τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ συζύγου των, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ χρόνος τῆς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας των.

Ἄρθρ. **20.** Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 19 σύνταξις διανέμεται εἰς δύο ἴσα μέρη μεταξὺ τῆς χήρας καὶ τέκνου ἢ τέκνων τοῦ ἀποθανόντος ἀξιωματικοῦ, ὅσα καὶ ἂν ὦσιν. Ἐὰν δὲ ἡ χήρα ἀποθάνῃ, ἢ στερηθῇ τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 18, τὸ ἐπιβάλλον εἰς αὐτὴν μέρος μεταβαίνει εἰς τὸ τέκνον ἢ τὰ τέκνα· ἡ δὲ σύνταξις αὕτη χορηγεῖται μέχρις ὅτου τὸ νεώτατον τῶν τέκνων ἐνηλικιωθῇ, ἢ ἂν ὦσι θήλεα μεχρισοῦ ἀποκατασταθῶσιν. Εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν ἡ μερὶς τῶν ἐνηλικιωθέντων ἢ ἀποκατασταθέντων, μεταβαίνει εἰς τὰ ἀνήλικα· ἀποθανόντων δὲ τῶν τέκνων ἐνηλικιωθέντων ἢ ἀποκατασταθέντων, μένει ἰσοβίως εἰς τὴν χήραν, ἐὰν δὲν ὑπάγηται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 18, τὸ τέταρτον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. **21.** Αἱ πρὸς ἀμοιβὴν ἐξόχων καὶ ἐκτάκτων στρατιω-

τικῶν ὑπηρεσιῶν μὴ προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, ἀπονεμόμεναι συντάξεις, προσδιορίζονται ἑκάστοτε δι' εἰδικοῦ Νόμου.

Ἄρθρ. 22. Αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις εἰσὶ προσωπικαὶ ἰσόβιοι· καταλογίζονται δὲ εἰς τὰ δημόσια χρέη, καὶ πληρόνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 23. Ἡ σύνταξις καὶ τὸ πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς δικαίωμα διακόπτεται.

ά. Διὰ καταδίκης εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν, ἢ ἕνεκά τινος τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 22 καὶ 23 τοῦ ποινικοῦ νόμου, τροποποιηθεῖσι διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 νόμου, διαλαμβανομένων πλημμελημάτων, ἐνόσῳ διαρκεῖ ἡ ποινὴ αὐτῶν.

β'. Διὰ τῆς ἀποβολῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, ἐνόσῳ αὕτη διαρκεῖ.

γ'. Ἕνεκα διαμονῆς ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἄνευ ἀδείας τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρ. 24. Πᾶσα ἀπαίτησις ἀφορῶσα τὰ περὶ τῆς στρατιωτικῆς συντάξεως γίνεται κατὰ τοὺς νομίμους τύπους πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, ὅστις ὀφείλει νὰ κανονίσῃ τὴν σύνταξιν καὶ νὰ κοινοποιήσῃ τὰς βάσεις τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐντὸς δύο τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς ἀναφορᾶς· ἐὰν δὲ ἐντὸς τῶν δύο μηνῶν δὲν κανονίσῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν σύνταξιν, ἢ ἐὰν αἱ βάσεις τοῦ προσδιορισμοῦ δὲν ἦναι ὀρθαὶ δύνανται οἱ ἔχοντες συμφέρον νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια.

Ἄρθρ. 25. Αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις καὶ αἱ ἀποδοχαὶ δὲν παραχωροῦνται, οὔτε κατάσχονται, ἐκτὸς πρὸς διατροφὴν συζύγου, τέκνων καὶ γονέων.

Ἄρθρ. 26. Ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντα τὸν στρατόν· ἕκαστος δὲ ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ ὑπηρετῇ ἀπολαμβάνει τὴν κατὰ τὸν προσαρτώμενον πίνακα, εἰς τὸν ἀντιστοιχοῦντα πραγματικὸν βαθμόν του σύνταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Προσωρινὴ διατάξεις.

Ἄρθρ. 27. Εἰδικὸς νόμος θέλει κανονίσει τὰ τῆς Φάλαγγος.

Ἄρθρ. 28. Αἱ δυνάμει τῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1832 συνθήκης ἀπονεμόμεναι συντάξεις ἐξαιροῦνται τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 ἐδαφίῳ γ'. διατάξεως, καὶ δὲν μεταβιβάζονται· παύουσι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τῶν συνταξιούχων, δευτέρου γάμου τῶν

χηρῶν ἢ τῆς προσδιορισθείσης εἰς τὰ ὀρφανὰ ἐνηλικιότητος καὶ πληρόνονται παρὰ τοῦ Ταμείου τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 29. Αἱ διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων ἀπονεμηθεῖσαι μέχρι τοῦδε στρατιωτικαὶ συντάξεις μένουν ἀμετάβλητοι, ἐπιφυλαττομένων τῶν περὶ παύσεως αὐτῶν ὅρων, ἤτοι δευτέρου γάμου τῶν χηρῶν, προσδιωρισμένης ἡλικίας τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 22 τοῦ παρόντος νόμου περιπτώσεων· μεταβαίνουν δὲ κατὰ τὸ 16 ἄρθρον ἐδάφιον δ'. εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν συνταξιούχων τούτων, ἐὰν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου οὗτοι εἶχον ἀποκτήσει τὸ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 30. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ Συντάγματος μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἀποθανόντων στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ μή, καὶ συνταξιούχων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ παρόντι νόμῳ στρατιωτικῶν, ἔχουν πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, κατὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διατάξεις, ἐὰν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν εἶχον, ὅτε ἀπεβίωσαν, εἴκοσιν ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, ἢ ἐὰν ὑπάγωνται εἰς τὰς κατηγορίας τῶν ἐδαφίων β'. καὶ γ'. τοῦ 16 ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 31. Ἅπαντες οἱ ἀντιβαίνοντες εἰς τὸν παρόντα νόμον ὁρισμοὶ καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς· ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	. . .	Ἰωάννης Κλίμακας	. . N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	.	Π. Α. Ζάνος	. . . . N.
Δημήτριος Γιανναύλης	. N.	Γρηγόρ. Κορφιωτάκης	. .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . N.	Γεώργιος Περωτής	. . N.
Πέτρος Καμπάνης	. . . N.	Κωνς. Νταγρές	. . . .
Δημήτριος Τσόκρης	. . N.	Ἰωάννης Βάχλας	. . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . N.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. .
Γεώργιος Τσόκρης	. . . .	Βελ. Νικολαΐδης	. . . N.
Γεώργιος Σκοῦφος	. . . N.	Πέτρος Δελιγιάννης	. .
Σταῦρος Βλάχος	. . . N.	Νικόλαος Μπούκουρας	. N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. .	Ἀλέμπρος Ῥαΐλὸς	. . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . .	Κωνς. Δαμπρινόπουλος	. N.
Δημήτριος Σκυλοδήμος	.	Νικόλαος Δελιγιάννης	. .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. .	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. N.
Παναγιώτης Λαζαρῆς	. .	Γεώρ. Παναπριφτόπουλος	.
Θεόδωρος Γρίβας	. . .	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	N.
Σταῦρος Γρίβας	. . . N.	Ἐμμαν. Καραμάνος	. . .
Κωνς. Γριβογεώργης	. N.	Νικόλαος Ματθαίου	. . N.
Δ. Πετροπουλάκης	. . N.	Ἀναγν. Καντάκης	. . . N.
Π. Τζαννετάκης	. . . N.	Ἐμ. Μελετόπουλος	. . N.
Βασίλ. Σκαλτσοδήμος	. .	Σ. Κοπανίτσας	. . . .
Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου	N.	Ἀναστ. Κορφιωτάκης	. .
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	. . .	Π. Ματάλας	. . . . .
Ἰωάν. Εὐγενίδης	. . .	Σταμ. Μαυροδήμος	. . N.
Ἀνδρέας Πέπας	. . . N.	Α. Εὐμολπίδης	. . . N.
Σταμάτιος Μήτσας	. . N.	Ἠλίας Δωΐλας	. . . . N.
Γεώργιος Βελῆς	. . . N.	Θεόδωρος Πετρινός	. . N.
Δημήτριος Ζῶτος	. . . .	Κωνσταντῖνος Μανέτας	N.
Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης.	N.	Παναγιώτης Βάρβογλης	N.
Μιχαὴλ Σισίνης	. . . .	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	N.
Λύσανδρος Βιλαέτης	. . N.	Ἀναγν. Δεδόπουλος	. . N.
Στέρ. Στεφανόπουλος	. N.	Νικόλαος Μπούτουνας	. N.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	. . .	Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Σπῦρος Μῆλιος	. . . . N.	Γεώργιος Γουλιμῆς	. . N.

ΠΙΝΑΞ τῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς μετεμορφώθη.

Βαθμοί	Σύνταξις ἀπεργασίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 30 ἐτῶν ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 5 τοῦ Νο μοσχ.) κατὰ μῆνα.				Σύνταξις ἀπεργασίας ἄνευ τριμάτων ἢ νοσημάτων (ἄρθρ. 8, 9, 10, 11, 12, 13 καὶ 14 τοῦ Νομοσχ.), κατὰ μῆνα				Δι' ἐλαφρότερα νοσήματα ἢ τραύματα (ἄρθρ. 14 τοῦ νόμου)				Σύνταξις χηρῶν καὶ ὀρφανῶν (ἄρθρ. 19 καὶ 20 τοῦ νομοσχ.). Κατὰ μῆνα			
	Ἐκάστου ἔτους πέρα τῶν συμπληρωσίμων 30 ἐτῶν ὑπηρεσίας.		Αὐξησις ἑκάστου ἔτους ὑπηρεσίας πέρα τῶν 30 ἐτῶν καὶ μέχρι τοῦ ὑπερασπισμοῦ.		Ἐλαχίστου ὅρου αὐξησις διὰ τοὺς πρώτους ἐκατὸν ἐνιαυσίους μισθοὺς ἑκάστου ἔτους ὑπηρεσίας πέρα τῶν 3 μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν 30 ἐτῶν (ἄρθρ. 12 τοῦ νόμου)		Ἐλάχιστος ὅρος		Αὐξησις ἑκάστου ἔτους ὑπηρεσίας πέρα τῶν 30 ἐτῶν καὶ μέχρι τοῦ ὑπερασπισμοῦ.		Ἐλάχιστος ὅρος		Μετὰ ἀντιλίκων τέκνων		Μετὰ ἀντιλίκων ἢ ἄνευ τέκνων.	
	Δρ.	Δραχ.	Δρ.	Δραχ.	Δρ.	Δραχ.	Δρ.	Δραχ.	Δρ.	Δραχ.	Δρ.	Δραχ.	Δρ.	Δ.	Δρ.	Δ.
Ἀντισυνταγματάρχης	6	425	35	425	6	425	300	425	6	425	300	425	141	66	106	25
Συνταγματάρχης	4	333	15	333	4	333	250	333	4	333	250	333	111		83	25
Ἀντισυνταγματάρχης	3	250	50	250	3	250	200	250	3	250	200	250	83	33	62	50
Ἀντισυνταγματάρχης	2	210	50	210	2	210	160	210	2	210	160	210	70		52	50
Ἀντισυνταγματάρχης	2	180	00	180	2	180	140	180	2	180	140	180	60		45	
Ταγματάρχης	1	133	65	133	1	133	100	133	1	133	100	133	44	33	33	25
Ἀντιταγματάρχης	1	100	65	100	1	100	67	100	1	100	67	100	33	33	25	
Λοχαγός	1	83	65	83	1	83	50	83	1	83	50	83	27	66	20	75
Ἀνθυπολοχαγός	0	50	85	50	0	85	33	50	0	85	33	50	16	66	12	50
Ὑπασπιστής		42		42	0	60	25	42	0	60	21	42	14		10	50
Ἀρχιφύλαξ, Ἀρχισημαιοφόρος		33		33	0	60	21	33	0	60	18	33	11		8	25
Λοχίας, Σημαιοφόρος		28		28	0	50	18	28	0	50	15	28	9	33	7	00

Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης		Παν. Πατρινὸς	
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Κωνστ. Αἰμπεροπουλος		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Κωνστ. Προβελέγιος		Ἀναγν. Τατόπουλος	N.
Ἐμ. Μοδινὸς		Κωνστ. Δαρειώτης	
Δημ. Δαμητρακόπουλος		Ἰω. Γεωργάρας	N.
Γεώρ. Κάνδιας	N.	Γ. Νικολάου	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Α. Παπαδημητριάδης	N.	Ζαννῆς Μαραγκὸς	N.
Ν. Σισμάνης	N.	Μιχαὴλ Σολομὸς	N.
Κωνστ. Ἀξελὸς	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	N.
Νικ. Πιεράκος	N.	Δημήτριος Δρόσος	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	N.	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Σταῦρ. Καπετανάκης		Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Δημ. Πικουλάκης	N.	Ἀναγ. Παπατσώρης	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Ζ. Α. Ζαρειρόπουλος	N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Νικόλαος Μυσχούλας	N.	Ἰωάννης Δαμιανός	N.
Γεώργιος Α. Ράλλης		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	N.
Νάκος Πανουριᾶς		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	N.
Παπὰ Κώνστας Τσαμάλας		Δημήτριος Μητσάκης	N.
Περικλ. Καλαμογδάρτης	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Δημήτ. Κουμανιώτης	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.
Σιδέρης Πράτσικας	N.	Α. Κιζάνης	N.

Ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν βουλευτῶν Κουμουνδουράκη, Περρωτῆ, Αἰμπεροπούλου, Ἰω. Φαρμάκη καὶ Μ. Σολομοῦ, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηναίαν ἀπουσίας ἄδειαν· ὁ δὲ πρόεδρος κηρύξας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τῆς μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Ἑλλάδος συνθήκης, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Α. Πέπας.

Δ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΕ'.

Τῆς 23 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς

Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας ταχυδρομικῆς συμβάσεως, κατὰ πρῶτον παρετήρησέ τις, ὅτι καθ' ἑκάστην ἔρχονται ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν εἰδήσεις ὅτι ἡ ληστεία λαμβάνει χαρακτῆρα σπουδαῖον καὶ ἴσως δυσάρεστον διὰ τὴν πατρίδα· τὸ κατ' αὐτὸν πεποιθὼς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἤδη μέτρα διὰ νὰ παύσῃ τὸ μίασμα τοῦτο τὸ καθ' ἑκάστην αὐξάνον, νομίζει ὅτι δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ σιωπήσῃ τὸ Σῶμα μεχρισοῦ τὸ κακὸν φθάσῃ εἰς τὰ πρόθυρα ταῦτα· καὶ προτείνει νὰ προσκληθῶσιν ὅσον τάχιον ὅ,τε ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ὑπουργός, καθ' ὅσον προτίθεται νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτοὺς σπουδαίας τινὰς ἐπερωτήσεις.

Πρὸς ταῦτα, παρὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικ. ὑπουργός, ὑπολαβὼν εἶπεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἤδη ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ ἀφοῦ ἐπείσθη ὅτι δὲν εἶναι ἁπλῆ τις ληστεία, ἀλλὰ καὶ εἶδος πολιτικῆς ῥαδιουργίας συνήθως ἐπισυμβαινούσης εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔκαμε χρῆσιν ὅλων τῶν προσφόρων πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ κακοῦ μέτρων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ πολλαὶ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ὡς πληροφορεῖται τὸ Ὑπουργεῖον, ἀπέφυγαν τοῦ νὰ συνδράμωσι κατὰ τῆς ληστείας, τινὲς μάλιστα τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν ἀπέδειξαν εἶδος ὀλιγωρίας, αἱ μὲν διοικητικαὶ ἀρχαὶ θέλουσι τιμωρηθῆ κατ' ἀξίαν, κατὰ δὲ τῶν δευτέρων, θέλουν ἐξέλθη προσωπικῶς οἱ νομάρχαι, διὰ νὰ ἐνεργήσωσι ταχείας καὶ αὐστηρὰς ἀνακρίσεις. Παρατηρῶν ἐν τούτοις ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται συμμορία εἶναι ἡ τοῦ ληστάρχου Καλαμάτα, ἐγγυᾶται εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι τοιαῦτα εἶναι τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὁποῖα στρατιωτικῶς καὶ διοικητικῶς ἔλαβεν, ὥστε θέλουσι φέρει ταχὺ καὶ βέβαιον ἀποτέλεσμα. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ ἀρκεῖται νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀπόρασις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ κακοῦ μόνον τῆς τάξεως τὸ στοιχεῖον, καὶ ἐὰν τὴν ἀναγκάσωσι τυχὸν νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ στοιχεῖον τῆς ἀταξίας, οὐδέποτε θέλει παραδεχθῆ νὰ ὁπλίσῃ τὴν ἀταξίαν πρὸς καταδίωξιν τῆς ἀταξίας.

Ἑπέφερεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι μὴ ἀμφιβάλλων καὶ αὐτὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἤδη τὰ συνετώτερα μέτρα, ἀφοῦ μάλιστα πρὸ ὀλίγου καὶ εἰς τὰ πέριξ τῶν Ἀθηνῶν ἐτολμήθη ληστεία καὶ φόνος, συνομολογεῖ ἔτι ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ καταπαύσῃ τὸ αὐξάνον τοῦτο κακόν. Παρατηρεῖ ὅμως ὅτι ἂν μετὰ 3—4 ἡμέρας δὲν ἴδῃ κανὲν ἀποτέλεσμα, ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀναφέρῃ πικρά τινα πλὴν σαθρὰ περιστατικά.

Διασαρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι οὐχὶ λῃστεία, ἀλλὰ φόνος μόνον συνέβη ἐνὸς χωροφύλακος, τὸν ὁποῖον κατέπραξαν οἱ λῃσταὶ ὡς στρατιῶται τῆς ἐξουσίας ἐνδεδυμένοι, παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος ὅτι ἐλήφθησαν μέτρα καὶ κατά τινων δημοτικῶν ἀρχῶν, ἀρκεῖται λέγων ὅτι ἀφοῦ πρὸ ἑξαμηνίας δύω ἐξεδόθησαν βουλεύματα κατὰ τοῦ δημάρχου Μεσσήνης ὡς συνεργοῦντος πολυειδῶς ὑπὲρ τῆς λῃστείας, ὁ δήμαρχος οὗτος ἀκαταδιώκτως μέχρι τοῦδε, διατηρεῖται εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ. Τοσοῦτον δὲ εἶναι καταφανὴς ἡ συνενοχή του, ὥστε ἐνῷ ἐν τῷ δήμῳ αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἡ φωλεὰ τοῦ καταμαζίσαντος τὴν Μεσσήνην λῃστοῦ Δημαρᾶ, μόλις ὁ δήμαρχος οὗτος παρεπέμφθη εἰς ἀνάκρισιν καὶ ἡ συμμορία τοῦ λῃστοῦ κατεστράφη. Ὅταν ὅμως τὸ Ἑρετεῖον, μὴ ἔχον ὅλας τὰς ἀναγκαίας εἰς καταδίκην περιστάσεις, ἀπέλυσε τὸν ῥηθέντα δήμαρχον καὶ ἀνέλαβεν οὗτος τὰ καθήκοντά του, τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀνύψωσε πάλιν τὸ μέτωπον ἡ λῃστεία. Διὸ ἐρίστησι τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τοῦ ἀναξίου τούτου δημάρχου, ἀφοῦ πρόκειται νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα καὶ κατὰ τῶν ἐνόχων δημοτικῶν ἀρχῶν.

Ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι τὸ νομοθετικὸν Σῶμα εἰλικρινῶς εὐχόμενον ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ βαίνῃ ἡ Κυβέρνησις ἀπροσκόπτως εἰς τὴν πορείαν της, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἔχωσι σκιὰν ἀναπαύσεως οἱ πολῖται, ἀφοῦ τοσούτους συνεισφέρουσι φόρους, δὲν θέλει βέβαια παραγνωρισθῇ ὅτι ἐκ πλαγίου τινὸς σκοποῦ ὁρμῶνται εἰς τοιαύτας ἐπερωτήσεις. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἡ προκειμένη λῃστεία ἔχει καὶ ἀφορμὴν ῥαδιουργίας πολιτικῆς, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἔκφρασις αὕτη ἐρείδουσε τὴν προσοχὴν ὅλων καὶ πρέπει νὰ γίνῃ πλατυτέρα ἐξήγησις. Ἀφ' οὗ εἰς χωρίον τι Χάλια δεινὴ συνέβη καταστροφὴ ἐκ τῆς πολιτικῆς ταύτης ῥαδιουργίας, καὶ μὴν ἤδη παρῆλθεν, ἀφ' οὗ διὰ τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν ληφθέντων μέτρων περιφέρονται οἱ λῃσταὶ ἀκωλύτως· τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην ὁλόκληρος κώμη τῆς λεβαδείας ἐξ 100 ψυχῶν συγκεμένη ἐξωντώθη ὑπὸ τῆς βαρβαρότητος τῶν λῃστῶν, ἡ Βουλὴ ἔχει βέβαια λόγους νὰ ζητῇ νὰ μάθῃ τίς ἡ ῥαδιουργία αὕτη καὶ ποῖα τὰ ληφθέντα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα. Ὁπωσδήποτε ὅμως, δὲν πρέπει νὰ ὀνομασθῶσιν αἱ πράξεις αὗται λῃστεῖαι, καὶ συμμορία ἐκ 40 συγκειμένη κακούργων, καὶ ἐντὸς πόλεων, χωρίων ἢ δήμων ἀκολασταίνουσα, ἀφίνει εἰς ἄλλους νὰ εἴπωσι τί δύναται νὰ φιλοσοφηθῇ. Δὲν ἐπαρκοῦσι λοιπὸν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, καθόσον ἡ Βουλὴ θέλει τὴν ἡσυχίαν τῶν πόλεων καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν λαῶν, οἵτινες καταβάλλουσι φόρους, τοὺς ὁποίους τὸ Σῶμα παραχωρεῖ εἰς τὸ

ὑπουργεῖον διὰ νὰ μεταχειρίζηται αὐτοὺς πρὸς ἀσφάλειάν των. Καὶ λέγονται μὲν πολιτικὴ ῥαδιουργία αἱ τοιαῦται πράξεις, ὅταν ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν ἀστυνομίαν, πολλὰς τῆς νομοθεσίας μας διατάξεις, στρατὸν, χρήματα, τὰ πάντα, δὲν ἐννοεῖ τί λείπεται διὰ νὰ ἀνακαλυφθῇ ἡ ῥαδιουργία αὕτη. Τάσις λῃστείας εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὄνειδος μέγα δι' ὅλους, καὶ ὅταν ὑπουργός τις ἀποκαλῇ ταύτην ῥαδιουργίαν πολιτικὴν, τίς οἶδεν ἂν δὲν αἰνίττηται καὶ τοὺς ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου νομοθέτας· ἂν δὲ τοιαύτη μομφὴ δὲν ἀνήκῃ εἰς τὴν Βουλὴν, ἡ λῃστεία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἀρκεῖ νὰ ζητήσῃ τὸ ὑπουργεῖον ὅ,τι ἄλλο ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς θέλει. Δύω καὶ ἡμίσεια χιλιάδες στρατοῦ καλῶς μισθοδοτουμένου παραμένουσιν ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι φθιώτιδος, καὶ 150,000 κατοίκων πληροῦσιν ἐκείνην τὴν περιφέρειαν, καὶ ὅμως 28 μόλις λῃσταὶ ἐλεύθεροι καταστρέφουσι τὸν ὡραῖον ἐκεῖνον νομόν. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ληφθῶσι τὰ καταλληλα μέτρα, καὶ ἐννοεῖται ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν τὸ στοιχεῖον τῆς τάξεως, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ σπεύσῃ καὶ νὰ ἐπιτείνῃ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, καθ' ὅσον αἱ τοιαῦται πράξεις δὲν ἀρίνουσι οὐδ' αὐτὸ ἀπράσβλητον.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι καὶ ἄλλοτε πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ λῃστείας ἐντὸς τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος, καὶ τὸ 1849 μάλιστα ὑπέρ ποτε ἐπλεόναζε, καὶ ὅμως ὅλα τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως ὅσον δραστήρια καὶ ἂν ἦσαν, δὲν ἤρκεσαν νὰ κατορθώσωσιν ὥστε νὰ ἐκλείψῃ ἡ λῃστεία. Δὲν εἶναι λοιπὸν αὕτη δυστύχημα νέον, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἀνάλογα τῆς ἐκτάσεως τῆς λῃστείας μέτρα, διότι ἅμα ἀνεφάνη εἰς μέρος τι, εὐθὺς ἔπεμψεν τὴν ἀναγκαίαν κατ' αὐτῆς δύναμιν, καὶ τοῦτο πράττει, διότι νομίζει ἀσύμφορον τὸ νὰ βαρύνῃ διὰ στρατοῦ τὸν τόπον ὁλόκληρον διὰ τὴν εἴς τι μέρος ἐμφάνισιν συμμορίας τινος. Ἤδη δέ, ὅτε ἡ λῃστεία ἀπέβη τολμηροτέρα, ἐπαναλέγει ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε τὰ καταλληλότερα μέτρα, καὶ ἂν τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν δὲν ἦναι ἄμεσον, ταχέως ὅμως θέλει φανῇ ἡ ἐπιτυχία των. Ἂν δὲ τοὐναντίον τὰ μετρα ταῦτα δὲν φανῶσιν αὐτάρκη, ἀναμφιβόλως ἔχει ἡ Βουλὴ τὸ δικαίωμα, ὡς κηδομένη τῶν κοινῶν συμφερόντων, νὰ ζητήσῃ τὸν ἀνήκοντα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως λόγον. Καὶ ἀπέδωκε μὲν εἰς πολιτικὴν ῥαδιουργίαν τὰς λῃστρικὰς ταύτας πράξεις, ποτὲ ὅμως δὲν διενοήθη νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὴν μέχρι τοῦ περιβόλου τούτου, καὶ ἡ ἰδέα μάλιστα ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει ὁπλίσει τὸ στοιχεῖον τῆς τάξεως ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ τί ἐννοεῖ ῥαδιουργίαν ἐνισχύουσαν ἕνα Καλαμάταν.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ἂν μετὰ τοῦ στοιχείου τῆς

τάξεως κατατάσση τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὰ μεταβατικὰ σώματα, τὸ κακὸν ἀντὶ τοῦ νὰ ἐκλείψῃ θέλει μεγαλυνθῇ· ὅτι τὸ ἐν Ἀταλάντῃ μεταβατικὸν εἰς τοσαύτην ἔρθασεν, ὡς πληροφορεῖται, θρασύτητα, ὥστε οὐδὲ τὴν τιμὴν οὐδὲ τὴν ζωὴν σέβεται τοῦ πολίτου· καὶ ὅτι ἂν τοιαῦτα ἦναι τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, πρέπει νὰ λάβῃ πρόνοιάν τινα καταλληλοτέραν, διότι ἄλλως δὲν ἐλπίζει ὅτι θέλει κατορθωθῇ τι, ὁ μὲν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐζήτησεν ἀκριβεστέρας περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀταλάντην διασαφήσεις, εἰπὼν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔλαβε τοιαύτας πληροφορίας, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης βουλευτὴς εἶπεν ὅτι, καθ' ἃ χθὲς ἐπληροφόρησαν αὐτόν, οἱ στρατιῶται τοῦ μεταβατικοῦ ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον μεταβαίνοντες, καταλύουσιν εἰς οἰκίας, εὐωχοῦνται ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν πολιτῶν κλπ.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Βουλὴ ἐπιφυλαττομένη, παρεδέχθη νὰ προσκληθῶσιν εἰς πρώτην συνεδρίασιν ὅ,τε ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ἵνα συζητηθῶσι τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Προτεθείσης ἔπειτα τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας ταχυδρομικῆς συμβάσεως, καὶ μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης κατ' αὐτῆς παρατηρήσεως, ὁ πρόεδρος ἀπεύθυνεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν.

« Συγκατατίθεται ἡ Βουλὴ νὰ συνομολογήσῃ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως μετὰ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον ταχυδρομικῆς συνθήκης, ναὶ ἢ ὄχι;

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Εὐστ. Παρίσην καὶ Πλ. Δωΐλαν, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ συγκατατίθεται παμψηφεὶ διὰ ψήφων 83 εἰς τὸ νὰ συνομολογηθῇ ἡ ἀνωτέρω ταχυδρομικὴ σύμβασις. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Συγκατατίθεται ἡ Βουλὴ νὰ συνομολογήσῃ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως μετὰ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον ταχυδρομικῆς συνθήκης, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὑψηνός	Ἀνδρέας Δανόπουλος . . Ν.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος . Ν.	Γεώργιος Τσόκρης . . . Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης . Ν.	Γεώργιος Σκοῦφος . . . Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . . Ν.	Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν.
Πέτρος Καμπάνης . . . Ν.	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . . Ν.
Δημήτριος Τσόκρης . . .	Ἀνδρέας Ἴσκος . . .

Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Ἀν. Κορφιωτάκης . . . . Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .	Π. Ματάλας . . . . .
Παναγιώτης Λαζαρῆς . . .	Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν.
Θεόδωρος Γρίβας	Σταμος Μαυροδῆμος . . Ν.
Σταῦρος Γρίβας	Ἀμπρ. Εὐμολπίδης . . . Ν.
Κων. Γριβογεώργης . . Ν.	Ἠλίας Δωΐλας . . . . Ν.
Δ. Πετροπουλάκης . . . Ν.	Θεόδωρος Πετρινός . . . .
Π. Τσαννετάκης . . . . Ν.	Κωνσταντίνος Μανέτας . Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος .	Παναγιώτης Βάρδογλης . Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου Ν.	Δημήτριος Φιλάρετος . . Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . Ν.	Νικόλαος Μπούτουνας . Ν.
Ἀνδρέας Πέπας . . . . Ν.	Δημήτριος Σακελλαριάδης . Ν.
Σταμάτιος Μήτσας . . Ν.	Γεώργιος Γουλιμῆς . . Ν.
Γεώργιος Βελῆς . . . . Ν.	Ἀλέξανδ. Κουμουνδουράκης Ν.
Δημήτριος Ζῶτος . . . Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης . . Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης . Ν.	Κωνσταν. Αἰμπερόπουλος Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης	Κωνσταν. Προβελέγιος . Ν.
Ἀύσανδρος Βιλαέτης . . .	Ἐμμ. Μοδινός . . . . Ν.
Στέρ. Στεφανόπουλος . . Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Ἀνδρέας Λύγερινός	Γεώργιος Κάνδιας . . . Ν.
Ἰωάννης Κλίμακας . . . Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος . . . Ν.
Π. Ζάνος . . . . . Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης . . . Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης .	Α. Παπαδημητριάδης . . Ν.
Γεώργιος Περωτής . . .	Ν. Σισμάνης . . . . . Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρές . Ν.	Κων. Ἀξελός . . . . Ν.
Ἰωάννης Βάχλας . . . . Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . Ν.	Νικόλ. Πιεράκος . . . . Ν.
Β. Νικολαΐδης . . . . . Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας . . . Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης . . Ν.	Σταῦρ. Καπετανάκης . . Ν.
Νικόλαος Μπούκουρας . Ν.	Δημ. Πικουλάκης . . . . .
Ἀμπρος Ῥοϊλός . . . Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος . . .
Κων. Λαμπρινόπουλος . .	Ζ. Α. Ζαρειρόπουλος . . .
Νικόλαος Δελιγιάννης . .	Νικόλαος Μοσχούλης . . Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . Ν.
Γεώργιος Πανοπριωτόπουλος .	Νάκος Πανουριᾶς . . . .
Γεώργιος Παπασπυρόπουλος Ν.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας .
Ἐμ. Καραμάνος	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . .
Νικόλαος Ματθαίου . . Ν.	Δημήτριος Κουμανιώτης . Ν.
Ἀναγ. Κοντάκης . . . Ν.	Σιδέρης Πράτσικας . . Ν.
Σ. Κοπανίτσας	Παν. Πατρινός . . . . .

Ἀναργύριος Χ. Ἀναργύρου . N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος .
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . .	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Ἀναγνώστης Τατόπουλος .	Ἀναγ. Παπατσώρης . . . N.
Κωνς. Δαρειώτης	Γεώργιος Ι. Σταΐκος . . . .
Ἰωάν. Γεωργάρας . . . . N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .
Γ. Νικολάου . . . . . N.	Ἀντ. Κιζάνης . . . . . N.
Δημήτριος Χρηστίδης . N.	Ἰωάννης Δαμιανός . . . N.
Ἀνδρέας Μάμουκας . . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . . N.
Ζαννῆς Μαραγκός . . . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . N.
Μιχαὴλ Σολομός . . . N.	Δημήτριος Μητσάκης . . N.
Εὐστράτιος Παρίσης . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . . N.
Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . . . N.
Δημήτριος Δρόσος . . . N.	

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι πρό τινων ἡμερῶν ἡ Βουλὴ τῷ εἶχε διευθύνει ἀναφορὰν Ἀμοίρου τινος ἐκ Σμύρνης, δι' ἧς προσάπτονται διάφοροι κατὰ τοῦ ἐκεῖσε προξένου ἡμῶν Θ. Ξένου κατηγορίαι. Καὶ διά τινας μὲν τούτων τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ δώσῃ ἀμέσως τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, εἰσὶν ὅμως καὶ ἄλλαι, περὶ ὧν μηδεμίαν ἔχην πληροφορίαν, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ πρῶτον διὰ νὰ ὑποβάλῃ τὰ δέοντα. Οὕτω π. χ. κατηγορεῖται ὁ Πρόξενος ὅτι εἰς διαφοράν τινα, ἣν εἶχε Καλόκορέσης τις μεθ' ἑνὸς Ἄγγλου, τοῦ ὁποίου δὲν ἀναφέρεται τ' ὄνομα ἐπροστάτευσε μὲ ζημίαν τοῦ Ἕλληνος τὰ συμφέροντα τοῦ ῥηθέντος Ἄγγλου, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον μὴ λαβὸν ἀφορμὴν ἐκ μέρους τοῦ Ἕλληνος, εἰς πλήρη εὑρίσκεται ἄγνοιαν. Ἐπίσης δὲ κατηγορεῖται ὁ πρόξενος ὅτι ἐνεργεῖ διπλᾶς κατὰ τῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων εἰσπράξεις, ἐπειδὴ ὅμως οὐδεμία ἐδόθη καὶ περὶ τούτου ἀναφορά, τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται νὰ ἐκθέσῃ καὶ τοὺς λόγους τῆς κατηγορίας ταύτης· δύναται ὅμως νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἐπειδὴ αἱ ἐκεῖσε γενόμεναι εἰσπράξεις δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὸ προξενεῖον, δὲν ἐννοεῖ ποῖον εἶχε συμφέρον ὁ πρόξενος ἐκ τῆς διπλῆς εἰσπράξεως ταύτης. Διελθὼν ἀκολούθως ὁ ὑπουργὸς καὶ ἄλλας τινὰς κατὰ τοῦ προξένου τούτου κατηγορίας, ἐπέφερεν ὡς συμπέρασμα ὅτι ἂν ἡ Βουλὴ θέλῃ δύναται μὲν οὗτος νὰ δώσῃ ἀμέσως πληροφορίας περὶ ὅσων κατηγοριῶν ἔλαβε γνῶσιν, ἀλλὰ περὶ τῶν λοιπῶν πρέπει νὰ πληροφορηθῇ πρῶτον ἐκεῖθεν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀπαντήσῃ ἐν γνώσει.

Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι ἂν καὶ αἱ εἰσπράξεις δὲν ἐνεργῶνται ἐν Σμύρνῃ πρὸς ὄφελος τοῦ προξενείου, δὲν ἔπεται ὅτι δὲν εἶχεν αἰτίαν ὁ πρόξενος διπλᾶ νὰ εἰσπράττῃ τὰ τέλη, ἐπειδὴ αἰτία μὲν εἶναι ὁ σφετερισμός, πιθανότης δὲ ὅσα καὶ κατὰ τὸ

1846, 1847 καὶ **1848** ἐγράφησαν εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ αὐτοῦ ὑπαλλήλου· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς ὅτι ἀληθῶς πολλὰ ἐγράφησαν καὶ τότε κατὰ τοῦ ἀνωτέρω προξένου, ἀλλ' ἐκ τῶν γενομένων ἐξετάσεων δὲν ἐξήχθη τι δυνάμενον νὰ τὸν ἐπιβαρύνῃ ἐν ἔργῳ· θεωρεῖ δὲ δύσκολον τὴν διπλῆν εἴσπραξιν, οὐχὶ μόνον διότι δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ τοιαύτας πρὸς τὸν ῥηθέντα ὑπάλληλον εἰσπράξεις, ἀλλ' ἰδίως διότι ὁ πληρώνων λαμβάνει στέλεχος, ἐν ᾧ σημειοῦται τὸ εἰσπραττόμενον, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ὠφεληθῇ ὁ εἰσπράττων ὑπάλληλος ὡς ἠναγκασμένος νὰ δίδῃ ὅσα σημειοῖ ὅτι ἔλαβεν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ δώσῃ λόγον ὁ ὑπουργὸς περὶ ὅλων, ὅτε θέλει λάβει βραδύτερον καὶ τὰς λειπομένας πληροφορίας.

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς προσθήκης τεσσάρων μελῶν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου συσταθεῖσαν ἐπιτροπήν. Οὕτω δὲ προτεθεισῶν τῶν δύω καλπῶν, ἐγένετο μυστικὴ ψηφοφορία ὑπό τε τοῦ ἀντιπροέδρου καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Προβελεγίου καὶ Π. Καμπάνη, καθ' ἣν προσελθόντες κατὰ σειρὰν πάντες οἱ βουλευταὶ, ἐν μὲν τῇ μιᾷ κάλπῃ ἔῤῥιψαν τὰ ψηφοδέλτια, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ, τοὺς κυάμους. Ἀριθμηθέντων ἔπειτα τῶν ψηφοδελτίων καὶ εὑρεθέντων ἴσων πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι **76** τὸν ἀριθμὸν, ἐγένετο ἡ διαλογὴ, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀνεδείχθησαν ὁ μὲν Δ. Δρόσος διὰ ψήφων **71**, ὁ Π. Βάῤῥογλης καὶ Α. Κουμουνδοῦρος ἕκαστος διὰ ψήφων **70**, ὁ δὲ Γ. Σκηῦρος διὰ ψήφων **62**, λαβόντος τοῦ Α. Κανδάκη ψήφ. **11** καὶ ἄλλων ὀλιγωτέρας.

Ἐπὶ τούτοις ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀνωτέρω **4** μελῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ., προσθεὶς ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Πέπας.
Ἀναργ. Α. Χ. Ἀναργύρου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'.

Τῆς 26 Μαρτίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ἀντικειμένων τῆς παρούσης ἡ συζήτησις τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Κουμουνδοῦρον καὶ Κ. Νταγρῆν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ στρατολογίας Νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός		Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Λύσανδρος Βιλαέτης	Ν.
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Στέφ. Στερανόπουλος	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ἀνδρέας Αὐγερινός	
Δημήτριος Τσόκρης	Ν.	Σπῦρος Μῖλιος	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.
Γεώργ. Τσόκρης	Ν.	Π. Ζάνος	Ν.
Γεώργιος Σκοῦρος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Γεώργιος Περιωτὴς	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἰωάννης Βάχλας	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου	Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Βελισ. Νικολαΐδης	Ν.
Παναγιώτης Ἀκζαρὲς	Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Ἀάμπρος Ῥαΐλὸς	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Σταῦρος Γρίβας		Νικόλαος Δελιγιάννης	Ν.
Π. Τζανετάκης	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Γεώργιος Παναγριωτόπουλος	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Γεώργιος Παπασπυρόπουλος	Ν.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἐμ. Καραμάνος	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Νικόλ. Ματθαίου	
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Ἀναγνώστ. Κοντάκης	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Παρασ. Ματάλας	

Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Γεώργιος Α. Ράλλης	
Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	
Ἀάμπρος Εὐμολπίδης	Ν.	Παπακώνστας Τσαμάλας	
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Θεόδωρος Πετρινός		Δημήτρ. Κουμανιώτης	Ν.
Κωνστ. Μανέτας	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	
Παναγιώτης Βάρβογλης	Ν.	Παν. Πατρινός	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ν.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἀναγν. Δεδόπουλος	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.	Κωνσταντ. Δαρειώτης	
Γεώργιος Γουλιμῆς		Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Ἀλέξανδρ. Κουμουνδουράκη	Ν.	Γ. Νικολάου	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Δημήτριος Χρηστίδης	
Κωνστ. Λιμπεράπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν.	Ζαννῆς Μαραγκὸς	Ν.
Ἐμ. Μοδινός		Μιχαὴλ Σολομὸς	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Γεώργ. Κάνδιας	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ν. Σισμάνης		Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Κωνστ. Ἀξελὸς	Ν.	Γεώργ. Ι. Στάϊκος	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Νικόλ. Πιεράκος	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.	Ἀάζαρος Α. Γιουρδὴς	Ν.
Δημ. Πικουλάκης		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	Ν.
Χαράλ. Χριστόπουλος		Δημήτριος Μητσάκης	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Νικόλ. Μοσχούλας		Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρ. 1 παρετήρησέ τις, ὅτι ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου παραδεχομένου συστήματος, οὗτος διὰ τολμηροῦ βήματος θέλει μεταβῇ εἰς σύστημα διάφορον, παραδεδεγμένον ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἅπασα ἡμῶν ἡ νομοθεσία, ἤτοι εἰς τὸ σύστημα τῆς ἰσότητος.

Ὁ περὶ στρατολογίας νόμος καθίσταται ἄφευκτος εἰς ἔθνος ἐλεύθερον, διότι τὸ ἔθνος πρέπει νὰ ἦναι καὶ στρατιώτης· ἀλλ' ὅσον εἶναι ἰσχυρὰ ἡ ἀνάγκη τοῦ νόμου αὐτοῦ, τοσοῦτον ὀχληρὰ καὶ ἡ δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένη φορολογία, καὶ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι,

ὅπου ἕνεκα τῆς πτωχείας, ἐνῷ ἕκαστος ἐνασχολεῖται εἰς ἔργον τι δι' οὗ προσπαθεῖ νὰ διαθρέψῃ ἑαυτὸν καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, ἀναρπάζεται ἀπὸ τοῦ μέσου αὐτῆς, ἐγκαταλιμπάνων γονεῖς γηραιοὺς καὶ ἀδελφὰς ἀνηλίκους, ἄνευ οὐδεμιᾶς προστασίας. Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ φροντίσωμεν ἵνα καταστήσωμεν τὸ βάρος τοῦ φόρου αὐτοῦ, ὅσον ἔνεστιν ἐλαφρότερον, ἀναλογοῦντες αὐτὸ, οὐχὶ πλέον εἰς τινας οἰκογενείας, ἀλλ' εἰς τὸ ἔθνος ὁλόκληρον, καὶ τότε καὶ ἡ ἐξουσία θέλει κερδίσει, ἔχουσα εὐρὺ στάδιον ἐκλογῆς μεταξὺ τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα ἀγαθοῦ στρατιώτου, καὶ ἡ οἰκογένεια θέλει ἔχει παραμυθίαν τινα, ὅτι τὸ στρατολογηθὲν αὐτῆς μέλος, θέλει ἐν μέρει ἀνταμειφθῇ καὶ δὲν θέλει ἐκλείψει ἀπ' αὐτὸ ἡ ἐλπὶς τῆς ἐκπαιδεύσεώς του, ὡς τοῦτο ἐγίνετο μέχρι τοῦδε, ἐξ οὗ προέκυψαν αἱ τοσαῦται λειποταξίαι, καὶ τόσαι περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου δυσκολίαι· ἀναγνωρίζουσα λοιπὸν ἡ Βουλὴ τὰς ἐλλείψεις τοῦ ἰσχύοντος συστήματος πιστεύει, ὅτι εὐκόλως θέλει ἐπανορθώσει αὐτὰς, παραδεχομένη τὸ τῆς ἰσότητος σύστημα, τὸ ὁποῖον καὶ σήμερον ὑπάρχει καθιερωμένον μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἀλλ' εἰς στενώτερον κύκλον, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ βάσεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς.

Ἅπαντες οἱ πολῖται Ἕλληνες εἰσὶν ὑπόχρεοι νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὸνστρατὸν ἢ διὰ κληρώσεως ἢ δι' ἐθελουσίου κατατάξεως, ἢ τέλος διὰ συνεισφορᾶς χρηματικῆς· κατὰ τὸ σύστημα αὐτὸ ὁ χρατολογηθεὶς ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του θέλει εὑρίσκει δι' ἑαυτὸν ἓν κεφάλαιον χρηματικὸν, καὶ πρὸς τοῦτο ἅπαντες οἱ δημόται θέλουσι πληρόνει κατ' ἔτος φόρον ἐκ μιᾶς μέχρι 5 δραχμῶν, τὸν ὁποῖον θέλει κανονίζει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, καὶ ὅστις θέλει παρακατατίθεσθαι ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ.

Ἐπειδὴ δὲ τότε μορφοῦται στρατὸς ἀνδρεῖος καὶ μάχιμος ὅταν οἱ στρατεῶται ἔχωσιν ἕρπσιν εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ὑπηρεσίας, τὸ προτεινόμενον σύστημα ἐπιβάλλει εἰς τοὺς νεοσυλλέκτας τὴν ὑποχρέωσιν, πρὶν ἀπέλθωσιν εἰς τὸν στρατὸν, νὰ ἐκφράζωσι τὴν πρὸς τοῦτο ἐπιθυμίαν των· οἱ δὲ μὴ θέλοντες, ν' ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῶν κληρωθέντων τοῦ αὐτοῦ δήμου ἢ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, ὅταν ἔχωσι τὰ προσόντα, πληρωνόμενοι αὐτοὶ ἐκ τοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ τὴν ὡρισμένην ἀμοιβήν· ὅταν ὅμως οἱ ἀντικαταστᾶται δὲν ἦναι ἐκ τῶν ἀνωτέρω, θέλουν πληρόνεσθαι ἀπὸ τοὺς ἀντικαθισταμένους. Οὕτω θέλομεν ἐλαττώσει τὸν βαρὺν αὐτὸν τῆς νεοσυλλεξίας φόρον, δὲν θέλομεν στερεῖ δωρεὰν τὰς οἰκογενείας τῶν πολυτιμωτέρων ἴσως αὐτῆς μελῶν, καὶ τὸ μέγιστον θέλομεν ἀποφύγει τὰς λειποταξίας, τὴν ἀνεξάντλητον αὐτῶν πηγὴν, ἀφ' ἧς ἡ ληστεία ἀρθόνως καθ' ἑκάστην στρατο-

λογεῖ τοὺς φοβερωτέρους αὐτῆς προσηλύτους· θέλομεν πρὸς τούτοις καταστείλει τὰς ἀδικίας, καὶ περιστέλλοντες τὴν φθοροποιὸν νόσον τῆς δωροδοκίας, ἥτις ἀπομακρυνθεῖσα πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, ὅπου κατ' ἀρχὰς ἐνεφώλευεν, ἤρξατο ἤδη νὰ ἐνδημῇ καὶ μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων διοικητικῶν ἀρχῶν, θέλομεν σχηματίσει στρατὸν καὶ λόγῳ καὶ πράγματι ἑλληνικόν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ καθυποβάλλει τὴν ἑξῆς τροπολογίαν.

«Ἄρθρ. 1. Ἅπαντες οἱ Ἕλληνες ὀφείλουσι νὰ ὑπηρετήσωσι τὸν στρατὸν κληρούμενοι, ἐθελουσίως καταταττόμενοι ἢ χρηματικῶς συνεισφέροντες.

Ὑπὸ τὸ ἄρθρον 25 νὰ προστεθῇ.

Ἄρθρ. 26. Ἕκαστος τῶν νεοσυλλέκτων λαμβάνει ὡς ἀντιμισθίαν τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του δραχ. 400 πληρανόμενος ἀπὸ τὸν δῆμον.

Ἄρθρ. 27. Ἑκάστη οἰκογένεια θέλει πληρόνει κατ' ἔτος ἀνὰ μίαν ἕως 5 δραχ. ἀναλόγως τῆς περιουσίας της· τὸ ἀνῆκον εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν θέλει προσδιορίσει ἀνεκκλήτως τὸ δημοτικὸν συμβούλιον.

Ἄρθρ. 28. Ἐξαιροῦνται αἱ ἐνδεεῖς χῆραι.

Ἄρθρ. 29. Οἱ δημοτικοὶ εἰσπράκτορες ὀφείλουν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν νὰ παραδώσουν εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα ὁλόκληρον τὸ ἀνωτέρω ποσὸν, ἄλλως ὑπόκεινται προσωπικῶς εἰς ὅλας τὰς ἀποζημιώσεις, καὶ καταδιώκονται διοικητικῶς παρὰ τοῦ ταμίου, ὑπολόγου ἐπίσης διὰ πᾶσαν ἀμέλειαν.

Ἄρθρ. 30. Οἱ ταμίαι λαμβάνοντες τὰ χρήματα θέλουν ἐκδίδει γραμμάτιον εἰς ὄνομα τοῦ δικαιούχου· μετὰ τὴν λῆξιν δὲ τῆς χρατιωτικῆς ὑπηρεσίας θέλουν ἐξοφλεῖ αὐτὸ μετὰ τόκου 8 τοῖς 0/0.

Ἄρθρ. 31. Ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ὁ νεοσύλλεκτος ἀποβιώσῃ ἢ διακόψῃ ὁπωσδήποτε τὴν ὑπηρεσίαν του, πληρόνεται μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν χρόνον καθ' ὃν ὑπηρέτησε ποσὸν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον θέλει χρησιμεύσει διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος.

Ἄρθρ. 32. Οἱ καταδικασθέντες εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν, οἱ λειποτάκται, οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ παραβάσει τοῦ 22 ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου, καὶ οἱ διὰ τῆς βίας συλληφθέντες καὶ καταχθέντες εἰς τὸν στρατὸν νεοσύλλεκτοι, ἀπόλλυσι πᾶν ἐπὶ τῆς ἀντιμισθίας δικαίωμα.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 26 τοῦ νομοσχεδίου προστίθεται.

Παρὰ τῇ λέξει «ἀντικαθιστῶν ἄλλον» ἀλλ' ἂν ὁ ἀντικαταστάτης δὲν ἦναι ἐκ τῶν κληρωθέντων τοῦ αὐτοῦ δήμου, ἢ ἄλλου τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, δὲν θέλει πληρόνεσθαι ἐκ τῶν παρὰ τοῦ δήμου εἰσπραχθέντων χρημάτων, ἀλλ' ἀπὸ τὸν ἀντικαθιστάμενον νεοσύλλεκτον.

Ἄρθρ. 33. Εἰς τὸ τέλος τοῦ § 2 τοῦ ἄρθρ. 20 προστίθεται.

«Ἐκτὸς ἂν οἱ ἔχοντες τοὺς ἀνωτέρω κλήρους ἐκφράσωσι τὴν ἐπιθυμίαν των νὰ ὑπηρετήσωσι τὸν στρατόν, οὗτοι δὲ εὑρεθέντες ἱκανοὶ προτιμῶνται.

Προτιμῶνται ἐπίσης καὶ ὅσοι ἀπὸ ἄλλους δήμους τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας δηλώσωσι τοιαύτην ἐπιθυμίαν μεταξὺ τῶν λαβόντων κλῆρον· ἐκπίπτονται δὲ οὗτοι ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὁποίων ὁ δῆμος ὑπὲρ οὗ προσφέρονται νὰ ὑπηρετήσωσιν, ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ καὶλαμβάνουσι τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν νεοσύλλεκτον ἀντιμισθίαν.»

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ὁ περὶ στρατολογίας νόμος ὑπῆρξε τὸ σπουδαιότερον καὶ δυσκολώτερον συνάμα ἀντικείμενον παντοῦ καὶ πάντοτε, καὶ ὅπου μάλιστα ὁ νόμος αὐτὸς ὑπάρχει ἀτελὴς, ὡς ὁ μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν ἰσχύων, ὅστις δὲν περιεῖχεν οὐδὲ ποινικὰς διατάξεις. Ἂν καὶ ἄλλοτε ἡ ἀνάγκη τῆς τελειοποιήσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ εἶχε καταδειχθῇ ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, τίποτε ὅμως μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένετο· ὁ δὲ σήμερον ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου παρουσιασθεὶς, εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ βάσεις, τὰς ὑφ' ὅλων τῶν ἐθνῶν παραδεδεγμένας· τὸ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης παραδεχόμενον σύστημα, εἶναι μὲν κατὰ θεωρίαν προτιμότερον, καὶ μᾶλλον ἀξιέπαινον, ὡς βάσιν ἔχον τὴν ἰσότητα, ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ τοιούτου συστήματος καθίσταται δυσεπίτευκτος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου πρῶτον ἐκυοφορήθη, δὲν ἐγένετο ἀκόμη παραδεκτόν· πολῷ δὲ μᾶλλον ἐν Ἑλλάδι, ὅπου οὔτε στατιστικὴν ἔχομεν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων ἐλλειπέστεροι ἐσμέν· προτείνει λοιπὸν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἀφίνων εἰς τὸν χρόνον τὸν ἀσφαλέστερον καὶ σοφώτερον διδάσκαλον, τὴν διόρθωσιν τῶν τυχὸν ἀναδειχθησομένων ἐλλείψεων.

Ἀντικρούων ἕτερος τὸν προαγορεύσαντα, εἶπεν, ὅτι οἱ νομοθετοῦντες δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάζωνται ἀπὸ τὰ συστήματα καὶ τὰς νομοθεσίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἐχόντων διάφορα ἤθη καὶ ἔθιμα, καὶ κατὰ συνέπειαν διάφορον νομοθεσίαν. Ἂν ἐν Γαλλίᾳ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ὄχι μόνον ἐπαχθὴς δὲν ἦναι ἀλλὰ καὶ ἐπιθυμητὴ, ἐν Ἑλλάδι, ὅπου πᾶς Ἕλλην γεννᾶται στρατιώτης, ὁ φόρος αὐτὸς περιοριζόμενος εἰς οἰκογενείας τινὰς, καθίσταται ὀχληρὸς, καταστρεπτικὸς μάλιστα εἰς αὐτὰς, ἐνῷ ἄλλας ἀφίνουσιν ἐντελῶς ἐλευθέρας· γενικευόμενος δὲ, θέλει εὐχαριστήσει ἑκατέρους, ἀπὸ τοὺς μὲν ἀφαιρῶν μέρος τοῦ βάρους, εἰς τοὺς δὲ ἐπιβάλλων ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν ἂν καὶ δὲν εἶχον πρότερον θέλουσιν ὅμως ἀποδεχθῇ καὶ ἐκπληρώσει ἀσμένως, καὶ διὰ ταῦτα ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης.

Ἄλλου δ' ὑποστηρίξαντος αὐτὴν καὶ εἰπόντος, ὅτι ὁ φόρος τῆς στρατολογίας, εἶναι φόρος ἀσφαλείας εἰς τὴν ὁποίαν ἅπαντες εὑρίσκουσι συμφέρον, καὶ διὰ τοῦτο ἅπαντες ὀφείλουσι νὰ μετέχωσι καὶ τῆς ὑποχρεώσεως, προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, ἂν καὶ δὲν ἀνατρέπῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου, τροποποιεῖ ὅμως οὐσιωδῶς πολλὰς αὐτοῦ διατάξεις καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ σκεφθῶμεν πρῶτον ὡρίμως, ποῖον τῶν δύο συστημάτων εἶναι τὸ ὀρθότερον καὶ συμφερώτερον εἰς τὸ ἔθνος καὶ ἐκεῖνο νὰ παραδεχθῶμεν· πρὸς τοῦτο δὲ ἀνάγκη νὰ μελετήσῃ ἡ Βουλὴ τὸ νέον αὐτὸ σύστημα, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἀποφανθῇ. Ἐζήτησε λοιπὸν ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐξακολούθησις διὰ τὴν προσεχῆ τετράδην, καὶ συναινεσάσης τῆς Βουλῆς εἰς τοῦτο, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ. μ. ἀναβαλὼν τὴν τῆς συζητήσεως ἐξακολούθησιν εἰς τὴν μεθαύριον.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδ. Πέπας.
Δημ. Γ. Φιλάρετος.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Περὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐπὶ 40 ἡμέρας.

Τῇ 21 Ἀπριλίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος καὶ εὑρεθέντων 60 βουλευτῶν παρόντων, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς, ἀνέγνω τὸ ἑπόμενον περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας Βασ. Διάταγμα.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ Συντάγματος διακόπτομεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς α. Βουλευτικῆς Συνόδου τῆς ϛ'. Περιόδου ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς θέλει παρουσιάσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Ἀπριλίου 1851.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Γ. ΝΟΤΑΡΑΣ.

Ὁ δὲ Πρόεδρος ἐβεβαίου, ὅτι θέλει καταχωρηθῆ τοῦτο εἰς τὰ πρακτικά.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πέπας.
Ἀνάργ. Α. Χ. Ἀναργύρου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΖ'.

Τῆς 5 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων τῶν ΚΚ. βουλευτῶν περὶ τὴν 10 π. μ. ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς 26 Μαρτίου, μὴ ἀναγνωσθέντα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διακοπῆς τῶν συνεδριάσεων, ὡς μὴ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη ὑπό τινος τῶν γραμματέων τῆς Βουλῆς ἔγγραφον τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου πρὸς τὸ προεδρεῖον αὐτῆς, δι' οὗ ἀνηγγέλθη ὅτι, συμπληρωθέντος τοῦ ὑπουργείου, ὁ μὲν Κ. Α. Παΐκος διωρίσθη ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ Κ. Ἰωάννης Δαμιανὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, ὁ Κ. Π. Βάρβογλης ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. καὶ ὁ Κ. Δ. Μελετόπουλος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀντὶ τοῦ Κ. Γ. Νοταρᾶ παραιτηθέντος.

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Σ. Κοπανίτσα καὶ Π. Καλαμογδάρτη, καὶ ἔλαχον οἱ Κ.Κ. βουλευταὶ κατὰ τὴν ἀκόλουθον τάξιν.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1851.

Α.	Β.	Γ.
Γ. Τσόκρης	Α. Παπατσώρης	Α. Μάμουκας
Α. Καστανᾶς	Ἐμμ. Μελιτόπουλος	Π. Δελιγιάννης
Π. Ματάλας	Γ. Σκοῦφος	Δ. Εὐμολπίδης
Κ. Ἀξελὸς	Γ. Κάνδοας	Σ. Κοπανίτσας
Γ. Πανοπριφτόπουλος	Α. Πέπας	Γ. Κ. Βελῆς
Χρ. Οἰκονομίδης	Δημ. Σκυλοδῆμος	Ζ. Μαραγκὸς
Ν. Πανουριᾶς	Ἐμμ. Καραμάνος	Π. Πατρινὸς
Παπακώνς. Τσαμάλας	Ν. Μπούτουνας	Ἀλ. Κουμουνδοῦρος
Ν. Πιεράκος	Κ. Δημπερόπουλος	Δ. Ὀρεινὸς
Κ. Προβελέγιος	Γ. Γιολδάσης	Ι. Εὐγενίδης

Ἰω. Φαρμάκης	Δ. Τσόκρης	Δ. Χρηστίδης
Χ. Ἀντωνόπουλος	Ἀναγ. Τατόπουλος	Δ. Μηταράκης
Ἀντ. Γεωργαντᾶς	Γ. Νικολάου	Κ. Δαρκιώτης
Α. Αὐγερινὸς	Α. Π. Ἰωάννου	Δ. Κουμανιώτης
Ι. Κλίμακας	Α. Παπ. Ἀθανασίου	Ἐμ. Μαδινός
Β. Νικολαΐδης	Δ. Δρόσος	Δ. Α. Γιουρδῆς
Π. Τσαννετάκης	Σ. Μαυροδῆμος	Σ. Βλάχος
Δ.	Ε.	Ϛ.
Χ. Καΐδης	Σ. Πράτσικας	Α. Κιζάνης
Ἠλ. Δωΐλας	Π. Καμπάνης	Ν. Σισμάνης
Κ. Μανέτας	Ι. Γεωργάρας	Φ. Μαῦρος
Π. Καλαμογδάρτης	Δ. Ζώτος	Α. Παπαδημητριάδης
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν. Μπούκουρας	Β. Σκαλτσοδῆμος
Α. Ῥαΐλάς	Γ. Παπασπυρόπουλος	Π. Ζάνος
Δ. Δημητρακόπουλος	Ι. Βάγλας	Α. Ἐμπιρίκος
Α. Κονδάκης	Ζ. Ζαρειφόπουλος	Ἀν. Κορφιωτάκης
Ν. Μοσχούλας	Θ. Πετρινὸς	Π. Λαζαρὴς
Γ. Ἀποστολίδης	Ν. Χ. Ἀναργύρου	Δ. Πετροπουλάκης
Σ. Μίλιος	Ἑλ. Καλογερᾶς	Δ. Γ. Φιλάρετος
Ι. Κριεζῆς	Γ. Ῥάλλης	Ἀνάρ. Χ. Ἀναργύρου
Εὐστ. Παρίσης	Εὐρ. Οἰκονομόπουλος	Γ. Γουλιμῆς
Α. Δεδόπουλος	Α. Χρυσανθόπουλος	Ν. Ματθαίου
Γρ. Κορφιωτάκης	Δ. Καλλιφρονᾶς	Θ. Τρίβας
Ν. Δελιγιάννης	Κ. Λαμπρινόπουλος	Δ. Γιαννούλης
Μ. Σισίνης	Στ. Καπετανάκης.	
Ζ.		
Γρ. Πατριαρχέας	Κ. Γριβογιώργης	Α. Βιλαΐτης
Α. Ἴσκος	Μ. Σολομὸς	Σ. Στεφανόπουλος
Χ. Χριστόπουλος	Ι. Σαγρέδος	Α. Δανόπουλος
Γ. Ι. Στάϊκος	Δ. Σακελλαριάδης	Κ. Πονηρόπουλος
Κ. Νταγρὲς	Σ. Μήτσας	Γ. Περωτὴς
Ν. Πετμεζᾶς		

Κληρωθεῖσαι δὲ καὶ αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ Καλαβρύτων καὶ Κέας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Ζώτου καὶ Κοπανίτσα, ἔλαχον ἡ μὲν πρώτη εἰς τὸ Δ'. ἡ δὲ δευτέρα εἰς τὸ Β'. τμῆμα.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος παρετήρησεν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἄρτι διορισθεὶς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν δὲν ἐμελέτησεν ἔτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν περὶ στρατολογίας νομοσχέδιον καὶ ἐζητήσατο τὴν ἐπί τινας ἡμέρας ἀναβολὴν αὐτοῦ, προτείνει νὰ τεθῇ ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τὸ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχέδιον.

Συναινεσάσης τῆς Βουλῆς, παρελθὼν εἰς τῶν βουλευτῶν ἔλεξε τάδε.

«Μετὰ τὴν τεσσαρακονθήμερον ἀργίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθημεν, θέλομεν ἐκπληρώσει καθῆκον εὐγνωμοσύνης ἱερώτατον,

ἀριερόνοντας τὴν πρώτην ἡμῶν συνεδρίασιν εἰς τὴν μνήμην ἑνὸς διασήμου ἀνδρὸς, τὸν ὁποῖον ἐθρήνησε πρὸ ὀλίγου ἡ πατρίς του καὶ ἡ Ἑλλάς.

Ἐὰν δὲν διεκόπτοντο τῶν νομοθετικῶν σωμάτων αἱ ἐργασίαι, τὸ ὄνομα τοῦ Κοδριγκτῶνος ἤθελεν ἀκουσθῆ εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, ἅμα διεδόθη ἡ θλιβερὰ τοῦ θανάτου του ἀγγελία. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ἕνα αἰῶνα ἂν ἠνοίγοντο τοῦ Ἑλληνικοῦ Βουλευτηρίου αἱ θύραι, καὶ τότε ἔπρεπε νὰ προφερθῇ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου φιλέλληνος, τοῦ ὑπερασπιστοῦ καὶ εὐεργέτου τῆς πατρίδος μας.

Ταῦτα λέγων ἑρμηνεύω ἀναντιῤῥήτως τὰ αἰσθήματα ὑμῶν, οἵτινες φρονεῖτε, ὡς φρονεῖ ὅλον τὸ ἔθνος, ὅτι ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀθανάτου ναυμαχίας τῶν Ναβαρίνων ὁ Κοδριγκτὼν δὲν ἀνήκει πλέον εἰς μόνην τὴν θαλασσοκράτορα πατρίδα του, ἀνήκει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν της.

Ὁ Κοδριγκτὼν εἶναι τωόντι εἷς τῶν μεγαλητέρων εὐεργετῶν τῆς πατρίδος μας. Ἐνθυμηθῆτε, ὦ βουλευταί, ὅτι πρὶν ἀνατείλῃ ἡ 8 ὀκτωβρίου τοῦ 1827, ἡ Ἑλλὰς ἐπάλαιεν ἀκόμη κατὰ τῶν τυράννων της, πάλην τὴν πλέον αἱματηρὰν· τόλος φοβερὸς ἐπλημμύρει τὴν ἑλληνικὴν θάλασσαν, καταπληκτικώτατος δὲ στρατὸς ἐπεκάθητο εἰς τὰ πλευρὰ τῆς Ἑλλάδος ὡς τὸ φρικωδέστερον σύμβολον τῆς δουλείας της. Πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος, τὸ πεπρωμένον της, αἱ ἐλπίδες της ἦσαν ἄδηλα καὶ ἀβέβαια καὶ δι' αὐτὴν καὶ δι' ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ μόλις ἠκούσθη τὸ κανόνι τῶν Ναβαρίνων καὶ ἡ ἐλευθερία ἐστεφάνωσεν ὅλας τὰς νίκας μας. Οἱ τρεῖς ἀθάνατοι ναύαρχοι, τῶν ὁποίων ψυχὴ καὶ πρόεδρος ἦτον ὁ Κοδριγκτὼν, ἐπεσφράγισαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος τὸ μέγα ἔργον. Ἡ πυρπόλησις τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου εἶναι τὸ ἐνδοξότερον πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπέγραψεν ἡ Εὐρώπη, εἶναι τὸ μεγαλήτερον τρόπαιον, τὸ ὁποῖον ἔστησέν ποτε ὁ σταυρὸς κατὰ τῆς ἡμισελήνου! Διὰ τοῦτο ὁ Κοδριγκτὼν θέλει μένει ἀθάνατος ἐνόσῳ ὑπάρχει ἱστορία. Ἐνόσῳ δὲ εἷς μόνος ὑπάρχει Ἕλλην ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ὄνομα τοῦτο θέλει τὸ προφέρει μετ' εὐγνωμοσύνης ἀπείρου.

Τὸ κατ' ἐμὲ, Κύριοι, ἀντὶ νὰ προφέρω αὐτὰς τὰς λέξεις, ψυχρὰν καὶ ἀτελῆ εἰκόνα τῶν αἰσθημάτων μου, ἤθελα ζητήσει νὰ ἐγερθῇ τοῦ μεγάλου ναυάρχου ὁ ἀνδριὰς εἰς τὰς ὄχθας τῶν Ναβαρίνων. Ἀλλὰ γνωρίζω κατὰ δυστυχίαν τὰς περιστάσεις τῆς πατρίδος, καὶ γνωρίζω ἀκόμη ὅτι δὲν ἐπῆλθεν ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν θέλει δώσει τοιαῦτα τρανὰ δείγματα εὐγνωμοσύνης τὸ ἔθνος. Σήμερον, ὅπως εἴμεθα, ἄλλο δὲν ἔχομεν εἰμὴ φωνὴν εὐγνώ-

μονα νὰ ὑψώσωμεν ὑπὲρ τῶν φιλανθρώπων ἐκείνων ἀνδρῶν τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης, οἵτινες ἐθεώρησαν τὴν ἐπανάστασίν μας, ὄχι ὡς ἀνταρσίαν κατὰ νομίμου κυριάρχου, ὡς ἔλεγε τότε μία Γερμανικὴ Αὐλὴ, ἀλλ' ὡς θρίαμβον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ.

Τὴν εὐγνωμοσύνην ταύτην ἂς ὑψώσῃ καὶ ἡ Βουλὴ τοῦ ἔθνους εἰς τὴν μνήμην τοῦ Κοδριγκτῶνος, χαράττουσα ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ περιβόλου τὸ ἔνδοξον ὄνομά του.

Προτείνω λοιπὸν νὰ ἐκφρασθῇ ἡ Βουλὴ, ὅτι συμμερίζεται καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἐγκάρδιον θλῖψιν τοῦ ἔθνους διὰ τοῦ Κοδριγκτῶνος τὸν θάνατον.

Εἰς τὰς στήλας δὲ αὐτὰς, ὅπου τόσα ἀναγινώσκονται Ἡρώων ὀνόματα, μία ἂς ἀναρτηθῇ ἐπιγραφὴ καὶ διὰ τὸν εὐεργέτην τῆς πατρίδος μας Κοδριγκτῶνα.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς θλιβερὰ εἴδησις διεδόθη εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, καὶ ἅπαν τὸ ἔθνος ὡς ἐκ μιᾶς ἐμπνεύσεως ἐμελανειμόνησεν. Ἐμάθομεν πρῶτοι βέβαια ἡμεῖς, ὅτι ὁ ἔνδοξος ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδος Κοδριγκτὼν ἔπαυσε τοῦ ζῆν, ἀποδοὺς τὸ πνεῦμα ἐν Κυρίῳ τὴν 16/28 Ἀπριλίου ἐν μέσῳ τῶν οἰκείων καὶ φίλων του εἰς τὴν κλασικὴν γῆν τῆς πατρίδος του. Πάντες τὸν ἔκλαυσαν, πάντες ἔβρανον μὲ δάκρυα τὸν νεκρόν του· τὸν κλαίει πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ Ἑλλὰς, καὶ μετ' αὐτῆς οἱ φίλοι τῆς Ἑλλάδος πενθηφοροῦσι.

Σήμερον δ' ὅτε πάλιν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους συνέρχονται πρὸς ἐπανάληψιν τῶν βουλευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ περιδόξου Κοδριγκτῶνος ἀντηχεῖ εἰς τὸν περίβολον τῆς Βουλῆς, θεωρεῖ ὡς πρώτιστον αὐτῶν καθῆκον τὸ ν' ἀποδώσωσι τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης τὸν δίκαιον φόρον πρὸς τὸν γενναῖον αὐτὸν ἄνδρα, ὅστις ἀρχιναυαρχῶν ἐν Πύλῳ τῶν τριῶν στόλων τῶν μεγάλων χριστιανικῶν Δυνάμεων, κατέστρεψε τὸν ἐχθρικὸν στόλον κατὰ τὴν 8 Ὀκτωβρίου τοῦ 1827 σωτηρίου ἔτους, καὶ ἔγεινε πρόξενος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος μας ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν μαύρων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὸν ἐπάρατον τῆς τυραννίας ζυγόν. Μὴ δυνάμενοι δ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ν' ἀνταμείψωμεν ἀξιοπρεπῶς τοὺς νεκροὺς τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος, ἂς προσφέρωμεν θερμὰ δάκρυα διαπύρου εὐγνωμοσύνης, καὶ τοῦτο σήμερον πράττοντες ὑπὲρ τοῦ φιλέλληνος Ἐδουάρδου Κοδριγκτῶνος, ἂς κλίνωμεν γόνυ ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου, καὶ ἂς εὐχηθῶμεν ὑπὲρ τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως τῆς

ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου ναυάρχου καὶ τῆς κατατάξεως αὐτῆς εἰς τας σκηνάς τῶν δικαίων.

Προτείνει λοιπὸν καὶ αὐτός·

Α. Νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς, ψηφίζουσα τὴν ἐγγραφὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐδουάρδου Κοδριγκτῶνος ἐν πινακίδι δαφνηφορεῖ, ἵνα λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῇ θέσιν παρὰ τοῖς λοιποῖς προμάχοις τῆς πατρίδος, τοῖς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου διακοσμοῦσιν, ὅπως τοῖς πᾶσι γενῇ γνωστὸν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς καὶ ζῶντας εὐλογεῖ καὶ μετὰ θάνατον βαρυαλγοῦσα αἰσθάνεται τὴν στέρησιν τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ὅπως δήποτε εὐηργέτησαν αὐτήν·

Β'. Ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν νὰ μεταβιβασθῇ ἀρμοδίως διὰ τοῦ προεδρείου πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ναυάρχου Κοδριγκτῶνος, ἵνα δι' αὐτῶν εἰς τοὺς οἰκείους καὶ ἀπογόνους αὐτοῦ, καὶ εἰς τοὺς συμπολίτας του πάντας γενῇ καταφανὲς, ὅτι ἡ φιλτάτη αὐτοῖς Ἑλλὰς πενθοῦσα, προσφέρει τῆς αἰωνίου εὐγνωμοσύνης τὴν ὀφειλὴν διὰ τῶν ἀντιπροσώπων της σήμερον εἰς τὴν μνήμην τοῦ Ἐδουάρδου Κοδριγκτῶνος, καὶ διακηρύττει τὴν δικαίαν κατάταξιν τοῦ ἥρωος τῶν Ναυαρίνων ἐν τῇ χορείᾳ τῶν πρώτων καὶ εὐγενῶν αὐτῆς τέκνων.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἀποδεχόμενος καθ' ὁλοκληρίαν ὅσα ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων ἐρρέθησαν ὑπὲρ τοῦ ἀοιδίμου τούτου ναυάρχου, θεωρεῖ ἀπαραίτητον ὁ αὐτὸς νὰ προσενεχθῇ φόρος καὶ ὑπὲρ τοῦ Γάλλου ναυάρχου τοῦ ἀειμνήστου Δεριγνὺ, ὅστις μεγαλοφρόνως μετέσχε τῆς Ἑλλαδοσώου ἐκείνης ναυμαχίας, τὸ πρῶτον κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου κενώσας πυροβόλων. Ἂν δὲ κατὰ τὴν τελευτὴν τούτου στερουμένη ἡ Ἑλλὰς κοινοβουλευτικῆς ἀντιπροσωπείας, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκφράσῃ ἐγκαίρως τὴν πρὸς τὴν μνήμην αὐτοῦ ὀφειλομένην ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην, εἶναι δίκαιον πενθοῦσα ἤδη ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ φιλέλληνος Κοδριγκτῶνος, τὴν αὐτὴν νὰ προσφέρῃ τιμὴν καὶ εἰς τὴν μνήμην τοῦ συναγωνιστοῦ αὐτοῦ Δεριγνὺ, συγκαταλέγουσα καὶ τὸ ὄνομα τούτου εἰς τὸν αὐτὸν πίνακα, ἐωσοῦ ἡ Ἑλλὰς εἰς ἐποχὴν εὐτυχεστέραν ἀνεγείρῃ τοὺς ἀνήκοντας αὐτοῖς ἀνδριάντας.

Μετὰ ταῦτα ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι καὶ αὐτὸς παραδεχόμενος καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ τὴν γνώμην τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀγορευσάντων, θεωρεῖ μόνον ἐπάναγκες τὸ νὰ παραπεμφθῇ εἰς ἐπιτροπὴν τὸ περὶ ἀναγραφῆς τῶν ἐνδόξων αὐτῶν ὀνομάτων, ὅπως σκεπτομένη κανονίσῃ αὐτὴ δεόντως τὴν θέσιν, ἣν ἁρμόζει νὰ καταλάβῃ μεταξὺ τῶν προμάχων τοῦ ἔθνους ὁ πολύτιμος οὗτος πίναξ. Ἐπειδὴ δὲ

τῆς περιφανοῦς ἐκείνης ναυμαχίας μετέσχεν ὡσαύτως καὶ ὁ μεγαθυμος ναύαρχος τῆς Ῥωσσίας Εἰδὶν, πρὸς ὃν ἡ αὐτὴ ὀφείλεται ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ἀναρτηθῇ εἰς δαφνοστερῆς πινακὶς, περιλαμβάνων τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν τούτων μεγάλων ἀνδρῶν.

Τελευταῖον καὶ ἄλλου τινὸς προσθέντος, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εὐγνώμων εἰς τοὺς εὐεργέτας αὐτῆς, πρὸ πολλοῦ καὶ ἄλλοτε ἐξεφράσθη περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διὰ τῆς ἐν Ἄργει Δ'. Συνελεύσεως, καὶ ὅτι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης ἐκδοθὲν ψήφισμα, ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀπεφήνατο ὁμοφώνως τάδε·

Α. Ἐκφράζει τὴν βαθείαν αὐτῆς θλῖψιν ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ μεγαλωνύμου φιλέλληνος Ἐδουάρδου Κοδριγκτῶνος·

Β'. Πρὸς διαιώνισιν τῆς μεγάλης εὐγνωμοσύνης, ἣν ἡ Ἑλλὰς σώζει εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐνδόξου ναυάρχου Κοδριγκτῶνος καὶ τῶν περιωνύμων ναυάρχων καὶ συναθλητῶν αὐτοῦ Δεριγνὺ καὶ Εἰδὶν, ὁρίζει ἵνα τὰ σεπτὰ τῶν ἀνδρῶν τούτων ὀνόματα, δάφνῃ κεκοσμημένα, ἀναγραφῶσιν ἐν τῇ τῆς Βουλῆς αἰθούσῃ.

Γ'. Ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν ἀποσταλήσονται ἐπιμελείᾳ τοῦ προεδρείου εἰς τὰς περιφανεῖς οἰκογενείας τῶν ἀοιδίμων ναυάρχων.

Ἐπὶ τέλους ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πίππας.
Δ. Γ. Φιλαρέτος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΒ'.

Τῆς 7 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος καὶ εὑρεθέντος πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν γενομένης ἐνστάσεως, ὅτι ἀντίγραφον τούτων πρέπει νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὰς οἰκογενείας καὶ τῶν τριῶν ἀοιδίμων ναυάρχων, οὐχὶ δὲ, ὡς τὰ πρακτικὰ ἀναφέρουσιν, εἰς μόνην τὴν τοῦ Κοδριγκτῶνος· μετά τινας ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ταύτης παρατηρήσεις ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸ προεδρεῖον ἡ διόρθωσις τοῦ μέρους τούτου τῶν πρακτικῶν, συμβου-

λευόμενον καὶ βουλευτὰς τινὰς, γενομένης σημειώσεως καταλλήλου, ὅτι ἀντίγραφον τῶν ἀνωτέρω πρακτικῶν θέλει ἀποσταλῆ καὶ εἰς τὰς τρεῖς τῶν ναυάρχων οἰκογενείας, μετὰ δὲ τὴν διόρθωσιν ταύτην νὰ ἀναγνωσθῶσιν αὐτὰ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Καλαβρύτων εἰσηγητὴς τοῦ δ'. τμήματος, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ Δ'. τμῆμα συνελθὸν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεών του, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων ἔγγραφα, καὶ ἐσκεμμένως μελετῆσαν αὐτὰ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπαρχία αὕτη συγκειμένη ἐκ δήμων 9, τοὐτέστι τῶν Καλαβρύτων, Κερπινῆς, Λαπαθῶν, Κραθίδος, Φελλόης, Νονάκριδος, Κλειτωρίας, Ἀροανείας καὶ Ψωφίδος, ἔχει ψηφοφόρους 13319· ἐξ αὐτῶν ἐψηφοφόρησαν 12574, καὶ ἔλαβον οἱ Κύριοι·

Θ. Ζαΐμης	ψήφ.	12437
Χ. Θεοχαρόπουλος	»	12337
Ν. Πετμεζᾶς	»	8523
Η. Παπαδαῖος	»	7101
Γ. Πετμεζᾶς	»	4457
Γ. Σολιώτης	»	3984
Γ. Λεχωρίτης	»	1011

καὶ ἄλλοι ὀλίγας.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκλογῆς οὐδεμία ἐγένετο ἔνστασις. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπαρουσιάσθησαν ἐνταῦθα μία ἔνστασις ὑπογεγραμμένη ἀπὸ τοὺς Κ. Γ. Πετμεζᾶν καὶ τὸν Ἀνδρικόπουλον, καὶ ἑτέρα ἀπὸ τὸν Χαράλαμπον Σολιώτην, ἐν αἷς γίνεται λόγος, ὅτι εἴς τινας δήμους φιλικοὺς τῆς ἐπιτυχούσης μερίδος, αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἐσχηματίσθησαν δῆθεν εἰκονικῶς καὶ αἱ κάλπαι παρεγεμίσθησαν.

Τὸ τμῆμα παρατηροῦν, ὅτι αἱ ἐνστάσεις αὗται εἶναι ἐξ ἐκείνων, εἰς τὰς ὁποίας καταφεύγουν συνήθως οἱ ἀποτυγχάνοντες, καὶ ὅτι ἄλλως δὲν ὑποστηρίζονται ἀποχρώντως οὔτε δι' ἀποδείξεως, οὔτε ἄλλως πως, γνωμοδοτεῖ νὰ κηρυχθῆ νόμιμος ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων, καὶ νὰ ἀναγνωρισθῶσι νόμιμοι αὐτῆς βουλευταὶ οἱ Κ. Θ. Ζαΐμης, Χ. Θεοχαρόπουλος, Ν. Πετμεζᾶς, καὶ Ἡλίας Παπαδαῖος, ἔχοντες τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενα προσόντα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ἰουνίου 1851.

Ὁ εἰσηγητὴς Ἡλίας Δωλλας.»

Ἀκολούθως προὐτέθη ἡ συζήτησις τῆς ἐκλογῆς ταύτης, ἀλλὰ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἔγκυρον αὐτῆς δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τῆς ἐκθέσεως γνώμην, καὶ ἀνεγνώρισε νομίμους βουλευτὰς Καλαβρύτων τοὺς ΚΚ. Θ. Ζαΐμην, Χ. Θεοχαρόπουλον, Ν. Πετμεζᾶν καὶ Ἡλ. Παππαδαῖον. Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, προσελθόντες οἱ ἀνωτέρω βουλευταὶ, ἔδωκαν τὸν παρὰ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ὁρκοδοσίας.

Προσελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως περὶ προσθήκης δύω γραφέων εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του ὑπουργεῖον· ἔχουσι δ' οὕτως.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου ὑπουργείου, περιωρισμένον διὰ τοῦ ὀργανικοῦ τῶν ὑπουργείων νόμου εἰς ἕνα τμηματάρχην, τρεῖς ὑπουργικοὺς γραμματεῖς καὶ τέσσαρας γραφεῖς, δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὴν τακτικὴν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν, δεομένην πλειόνων χειρῶν διά τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν σπουδαιότητά της.

Ἡ ἔλλειψις αὕτη ἐθεραπεύετο ἀπὸ τοῦ 1849 διὰ τῆς προσλήψεως δύο ἐκτάκτων βοηθῶν, μισθοδοτουμένων ἀπὸ τὰ δί ὑλικὰ ἔξοδα· ἀλλ' ἡ παρελθοῦσα Βουλὴ κατὰ τὴν τελευταίαν σύνοδον, εἰ καὶ ἀναγνωρίσασα τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, ἐθεώρησεν ὅμως τακτικὸν νὰ κανονισθῇ ἡ θέσις τῶν βοηθῶν διὰ νόμου, καὶ ἀπέρριψε τὸ πρὸς μισθοδοσίαν αὐτῶν ποσὸν, (πρακτικῶν τῆς γ'. συνόδου τῆς Ϛ'. περιόδου τόμ. Ϛ'. σελ. 211 καὶ 212)· καὶ ὑπεβλήθη μὲν κατόπιν ὑπὸ τοῦ προκατόχου μου ὑπουργοῦ Κ. Χρυσογέλου τὸ περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου νομοσχέδιον, (πρακτ. γ'. συνόδου τῆς Ϛ'. περιόδου τόμ. Ϛ'. σελ. 490—491) ἀλλ' ἐπελθούσης πῆς λήξεως τῆς περιόδου ἔμεινεν ἀσυζήτητον.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑποβάλλων ἤδη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἐλπίζω, ὅτι θέλει τὸ ἐπιψηφίσει, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, ἥτις τὸ προκαλεῖ.

Γνωστοποιῶ δὲ εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι καὶ διὰ τῆς προτεινομένης ἐν τῷ νομοσχεδίῳ αὐξήσεως τῶν δύο γραφέων, τὸ προ-

κωπικὸν τοῦ ὑπουργείου τούτου καθίσταται ἀναπαρκὲς, διότι ἔχει ἀνάγκην καὶ ἑτέρου τμηματάρχου, ἔχοντος γενικὰς θεωρητικὰς γνώσεις καὶ μεγάλην πεῖραν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει, διὰ νὰ δύναται καὶ οὗτος νὰ συμπράττῃ εἰς τὴν σύνταξιν νομοσχεδίων κτλ. ἀλλὰ συμμορφωθεὶς μὲ τὰς ἀνωτέρω ἀποράσεις τῆς Βουλῆς, δὲν συμπεριέλαβον καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἤδη ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, ἐπιφυλάττομαι ὅμως ἐν ἀρμοδιωτέρᾳ περιστάσει νὰ εἰσάξω εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸ περὶ προσθήκης αὐτοῦ νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Ἰουνίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Ι. Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν, ἐνώπιον τῆς ὁποίας συζητούμενον θέλει τὸ ὑποστηρίξει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἰουνίου 1851.

Ο Θ Ω Ν

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Ι. Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν τὰ ἀκόλουθα.

Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης αὐξάνει κατὰ δύο γραφεῖς α. β. ἢ γ'. τάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος συζητηθεὶς καὶ ἐπιψηφισθεὶς παρά τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ κυρωθεὶς παρ' Ἡμῶν θέλει ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐπίσης προσελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ σχεδίου συνθήκης ἐμπορικῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ ταύτης, ἔχουσαν οὕτως.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Σαρδηνίας ἐμπορικῆς συνθήκης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ πρὸς ἐξέτασιν τῆς μεταξὺ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Σαρδηνίας ἐμπορικῆς συνθήκης ἐκλεχθεῖσα ὑπὸ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε μετ' ἐπιστασίας τὰς διαφόρους αὐτῆς διατάξεις. Εὗροῦσα δὲ ὅτι ἡ ἀρχὴ

ἐφ' ἧς αἱ κατὰ μέρος διατάξεις τῆς συνθήκης ταύτης στηρίζονται, εἶναι ἡ τῆς ἀρμοζιώσεως τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν πρὸς τοὺς τῆς Σαρδηνίας, καὶ τῶν Σαρδῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, καὶ σκεφθεῖσα ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη οὖσα ἡ διὰ τὰς ἀμοιβαίας σχέσεις τῶν ἐθνῶν ὑγιεστέρα ἀρχὴ τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, εἶναι ἐνταυτῷ καὶ ἡ μᾶλλον διὰ τὴν Ἑλλάδα συμφέρουσα, καὶ ὅτι διὰ τῶν διατάξεων τῆς συνθήκης ταύτης θέλει προκύψει ὄχι μικρὰ ὠφέλεια εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον, καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἑλλην. ναυτιλίαν, ἀπεφάτισε παραψηφίσαι καὶ συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐμπορικῆς συνθήκης.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ συγκατάθεσις τῆς Βουλῆς εἰς τὰς τοιούτου εἴδους συνθήκας εἶναι ὅρος οὐσιωδέστατος, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν, καὶ εἶναι ἑπομένως ἐπάναγκες νὰ δημοσιεύηται ἐν ἰδιαιτέρᾳ πράξει πρὸς γνῶσιν καὶ ὀδηγίαν τῶν ἐχόντων πρὸς τοῦτο συμφέρον, διὰ τοῦτο συμφώνως μὲ τὰ ἐθιζόμενα παρ' ἄλλοις συνταγματικοῖς ἔθνεσι, καὶ ἰδίως τῷ Βελγικῷ, τῷ ἔχοντι παρομοίαν μὲ τὴν τοῦ ἡμετέρου συντάγματος διάταξιν, (ἴδε πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῆς συνόδου τοῦ 1848 — 49 τοῦ Βελγίου τόμ. 4 ἀριθ. 175) ἡ ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἑπόμενον σχέδιον νόμου.

ΟΘΩΝ κ. τ. λ.

«Ἰδόντες τὸν § 2 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Συντάγματος ἔχοντα οὕτως· «Αἱ περὶ ἐμπορίας ὅμως συνθῆκαι καὶ ὅσαι περιέχουσι παραχωρήσεις, περὶ τῶν ὁποίων κατ' ἄλλας διατάξεις τοῦ παρόντος συντάγματος δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ τι ἄνευ νόμου, ἢ ἐπιβαρύνουσιν ἀτομικῶς τοὺς Ἕλληνας, δὲν ἔχουσιν ἰσχὺν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.»

Συγκαταθέσει τῆς τε Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ μεταξὺ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Σαρδηνίας συναμολογηθεῖσα ἐμπορικὴ συνθήκη τῆς 19/31 Μαρτίου 1851, συνισταμένη εἰς τὰ ἑπόμενα εἰκοσιτρία ἄρθρα τὰ προσαρτώμενα εἰς τὸν παρόντα νόμον, θέλει ἔχει πλήρη ἰσχύν. Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι οἱ περιεχόμενοι ἐν αὐτῇ ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐκτέλεσις καὶ δημοσίευσις τοῦ παρόντος νόμου ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6 Ἰουνίου 1851.

Ὁ εἰσηγητὴς Κ. Προβελέγιος.»

Ἀρξαμένου δὲ καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προξενικῶν τελῶν τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐκθέσεώς του, εἰς μὲν ὑπολαβὼν παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ αὐτὸς, καὶ τοι μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς, δὲν ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ἐρωτᾷ τὸν εἰσηγητὴν ἐὰν ὑπέγραψαν κἂν τὰ λοιπὰ μέλη, καθ' ὅσον μεγάλη προϋπῆρξεν ἐν τῷ τμήματι συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ σπουδαῖαι ἐγένοντο ἐπ' αὐτοῦ προτάσεις· καὶ ὅτι διὰ τοὺς λόγους τούτους πρέπει νὰ πληροφορηθῶσι τὰ μέλη, ἂν τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει περιεχόμενα συνάδωσι μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν προταθέντων, ἅπερ ὀφείλουσιν ἄλλως νὰ ὑποστηρίξωσι κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀλλ' ἀπαντήσαντος τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς πλησιέστατα ἐνεπιστεύθησαν εἰς αὐτὸν τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως, ἡ Βουλὴ παρετήρησεν ὅτι δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀνάγνωσις ταύτης, εἰς δὲ τὰ μέλη ἀπόκειται νὰ ἐπιφέρωσι κατὰ τὴν συζήτησιν οἱασδήποτε θελήσωσιν ἀντιρρήσεις. Οὕτω δ' ἀνεγνώσθη τὸ σύνολον τῆς ἐκθέσεως, ἐχούσης ὡς ἑφεξῆς.

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν προξενικῶν τελῶν εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, συνελθοῦσα ἐπανειλημμένως πρὸς ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ, ἐμελέτησε μετ' ἐπιστασίας ἐμβριθοῦς τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἐνδιαλαμβανομένους λόγους, ἀφορῶντας τὸ σύνολον καὶ τὴν λεπτομέρειαν τοῦ ἔργου· ἐξηρεύνησε δὲ εἰδικώτερον καὶ τὰ καθέκαστα τῆς προξενικῆς διατιμήσεως, καὶ ἤδη σπεύδει νὰ καθυποβάλῃ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διασκέψεών της.

Εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ὅτι ἐν Ἑλλάδι τὸ κυριώτερον καὶ ζωτικώτερον στοιχεῖον τοῦ τόπου ὑπάρχει ἔκπαλαι τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν, θεωρούμενον παρὰ πάντων ὡς ὁ συντελεστικώτερος μοχλὸς εἰς τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ κινήσεως τὴν ἀνάπτυξιν, καὶ ὁ ἀρθονώτερος παραγωγὸς τῶν ἀμέσων παντοίων πόρων, δι' ὧν πᾶς κλάδος τοῦ δημοσίου πλούτου ἐνθαῤῥύνεται καὶ εὐημερεῖ· ὡς ἐπίσης χρέος ἀπαραίτητον τῶν διεπόντων τὴν τύχην τῆς πατρίδος παρ' ὅλων ὁμολογεῖται τὸ νὰ ἐπαγρυπνῶσι δικαίως εἰς τὴν ταχυτέραν βελτίωσιν τοῦ σημαντικοῦ τούτου εἴδους τῆς ἐθνικῆς ἐπινοίας, καὶ νὰ παρέχωσιν εἰς αὐτὸ ὅλα τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς, ὁμοῦ καὶ σύντονον ὑποστήριξιν, ὀφείποτε ἀπροσδόκητος περιπέτειαι ἐπιπροσθοῦσι τὴν πρόοδόν του.

Τὸ ἐμπορικὸν τῆς Ἑλλάδος ναυτικὸν, οἰκοθεν ὁρμιώμενον, ἔκαμε θαυμασίας τῷ ὄντι προόδους εἰς εἰκοσαετὲς διάστημα. Ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις αὕτη ἐστάθη πρόωρος, ἐπήγασεν ἀπὸ ἰδιάζουσαν κατάστασιν τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρηθῇ ἀκμαία, ἂν πρὸς μικρὸν αἱ περιστάσεις παρήλλαττον. Τοῦτο δυστυχῶς εἴδομεν νὰ λάβῃ χώραν ἐσχάτως, τῶν πραγμάτων αὐτῶν προσμαρτυρησάντων, ὅτι αἱ ἰδιωτικαὶ προσπάθειαι ἀποβαίνουσι μάταιαι, ὁπότε δὲν ἀρύονται τὰς πηγάς των ἀπὸ καλῶς συγκεκροτημένον ἑταιρικὸν πνεῦμα, καὶ δὲν βασίζονται ἐπὶ τῶν στερεῶν ἀρχῶν τοῦ ὀρθῶς ἐννοουμένου ἰδιωτικοῦ συμφέροντος.

Ἐν Ἑλλάδι, κατακερματισθέντα τὰ ὑπάρχοντα χρηματικὰ κεφάλαια, ὡς καὶ οἱ ἰδιωτικοὶ πόροι αὐτοὶ διασκεδασθέντες πέραν τοῦ δέοντος ὡς πρὸς τὴν κατάρτισιν ναυτικοῦ γιγαντώδους σώματος, ἐξήντλησαν τὰς ζωτικωτέρας καὶ κυριωτέρας τοῦ ἔθνους δυνάμεις διὰ μιᾶς, ὥστε εἰς τὴν πρώτην ἐπελθοῦσαν στάσιν τῆς μεγάλης ἐμπορικῆς μηχανῆς τὸ πᾶν παρ' ἡμῖν ἐκλονίσθη· ἡ δὲ ἐπὶ τριετίαν διαρκοῦσα ἀζητησία ναυλώσεων διὰ τὴν ἀπανταχοῦ ἀναφανεῖσαν ἀφθονίαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, διασείσασα ἐκ βάθρων τὰ ὀστᾶ ὅλα τῆς ναυτιλίας μας, τὸν θάνατον αὐτῆς ἐπροοιμίασεν. Ἡ ἀνέλπιστος αὕτη καὶ διαρκὴς συμφορὰ, ἀπευκταία, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἐγέννησεν ἀτοπήματα μεταξὺ τῶν ναυτικῶν μας, ὑποπεσόντων ἕνεκεν ὑπερόγκων θαλασσοδανείων εἰς φανερὰν καταστροφὴν, καὶ, τὸ χειρότερον, ἐπήγαγε τὴν δυσφημίαν τῆς ἐθνικῆς σημαίας, δυσφημίαν, ἥτις ἦχησε δυστυχῶς πολὺ μακρὰν, ἐπὶ κακῷ τῆς Ἑλλάδος ὅλης.

Μολαταῦτα ἡ ἐπιτροπή σας δὲν δύναται κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις, τὴν σημερινὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς Ἑλλάδος ναυτικοῦ ὑπ' ὄψιν ἔχουσα, καὶ τὸν μαρασμὸν τοῦ μεγάλου τούτου ἐθνικοῦ κορμοῦ περιεσκεμμένως μελετῶσα, παρὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν βαθεῖαν λύπην, ἥτις καταλαμβάνει σήμερον πᾶσαν ἑλληνικὴν ψυχὴν, αἰσθανομένην ὅτι τὰ ὅσα πάσχει ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία δεινὰ, ἐπήγασαν κατὰ πρῶτον λόγον ἀπὸ τὴν ἀσυγχώρητον ἀμέλειαν τῶν προϊσταμένων ἑλληνικῶν ἀρχῶν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ βασιλείου, καὶ ἰδίως ἀπὸ τῶν περισσοτέρων Ἑλληνικῶν προξένων, ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐγκαθιδρυμένων, τὴν πασίγνωστον ἀβελτηρίαν.

Παρ' ἡμῖν μὲν ἔλαβον χώραν, ὡς δὲν λανθάνει οὐδένα ἡμῶν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐξακολουθοῦσι γινόμεναι αἱ τολμηρότεραι παραβιάσεις τῶν ἐν ἰσχύϊ θεσμοθεσιῶν, καὶ μερικώτερον τῶν περὶ

τὴν ἀστυνομίαν τῆς ναυτιλίας μας περιστρεφομένων, παραβιάσεις συντελοῦσαι εἰς τὸ νὰ διαστραφῇ ἡ ἠθικότης τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ προετοιμάζωσιν εἰς δυσαρέστους συνεπείας τοὺς ἁπλουστέρους ναυτικούς. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πάλιν οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι καὶ πράκτορες, ὀλίγων ἐξαιρουμένων (τῶν μεγαλεμπόρων ὁμογενῶν) ἀποκατεστάθησαν καὶ ἤδη ὑπάρχουσιν αἱ ἀληθεῖς μάστιγες τοῦ ἐμπορικοῦ ὅλου τῆς Ἑλλάδος ναυτικοῦ, ἔργον ἀναλαβόντες τὸ νὰ καταστρέψωσι πρόωρα τὸν πολύτιμον τοῦτον βραχίονα τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς· καὶ ἀληθῶς δὲν ἐφείσθησαν οὗτοι βίας, ἀπάτης, καταπιέσεως, ὡς καὶ ψευδῶν καταμηνύσεων· ὅλα ἐντέχνως καὶ προμελετημένως κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐμποροπλοιάρχων κατατοξεύονται, οὐδέποτε δὲν κλίνουσιν οἱ ναυτικοί μας τὸ γόνυ ἐνώπιον στυγερῶν εἰσηγήσεων τῶν ὑπαλληλίτκων τούτων.

Τί παράδοξον λοιπόν, ἂν ἐν τῷ μέσῳ πανταχόθεν οὕτω μεμολυσμένης ἀτμοσφαίρας, μεταξὺ τόσων πολυαρίθμων πλοιάρχων ἐξ ἀπροόπτου καὶ ἀπροπαρασκευάστως εἰς τὴν πλοιαρχίας τὸ σοβαρὸν ἐπάγγελμα εἰσπηδησάντων, εὑρέθησαν καὶ ἄνδρες ἁπλούστεροι, ἢ ἀληθέστερον ἀπλοϊκώτατοι, οἵτινες ἔγιναν ὑπαίτιοι κατηγοριῶν, ἀφοῦ οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι καὶ αἱ ἑλληνικαὶ ἀρχαὶ τοὺς ὡδήγησαν πρῶται εἰς τὸ ν' ἀσεβήσωσι πρὸς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος; Τὰ πράγματα αὐτὰ μαρτυροῦσι τὴν ἀλήθειαν ὅλην ταύτην, ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὴν διαφθορὰν προάγουσι, καὶ λόγων πολλῶν οὐ χρῄζουσι τὰ καὶ ἡλίου φαεινότερα.

Ὑπάρχουσι, κύριοι, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας αἱ κατακραυγαὶ τῶν ναυτιλλομένων Ἑλλήνων ἀλλεπαλλήλοι κατὰ τῶν καταχρήσεων τῶν ἑλληνικῶν προξένων. Καὶ ἀναφοραὶ ἰδιωτῶν, καὶ ὁ τύπος ὕψωσαν πολλάκις φωνὴν κατὰ τῆς κακῆς πίστεως τῶν δημοσίων τούτων λειτουργῶν, καὶ μολαταῦτα δὲν ἠκούσθη ἀκόμη μετὰ δεκαπενταετῆ περίπου προξενικὴν ζωὴν ὅτι εἰσήχθη ποτὲ εἰς πρόξενος εἰς δίκην, ὅτι ἐπεπλήχθη ποτὲ οὐδεὶς αὐτῶν, ἢ ὅτι ἀπεπέμφθη ἐστιγματισμένος ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν προξενικήν· ἐκ τοῦ ἐναντίου μάλιστα καὶ προήχθησαν καὶ ἐβραβεύθησαν οἱ τοιοῦτοι. Διὰ τοῦτο ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἀπέβησαν ἔτι θρασύτεροι καὶ ἀδικώτεροι πρὸς τοὺς συμπολίτας μας παντοῦ σχεδὸν οἱ τῆς Ἑλλάδος πρόξενοι· διὰ τοῦτο εἰσπράττουν ἀσυστόλως παράνομα τέλη, διὰ τοῦτο ἐπιτίθενται καθ' ἑκάστην ὡς ἅρπυιαι κατὰ τῶν δυστυχῶν ναυτικῶν μας. Τὰ παράλιά μας ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους δακτυλοδεικτοῦσι τοὺς καταχραστὰς ὑγειονόμους, τοὺς ἐπιβούλους λιμενάρχας, καὶ ὅλων τὰ ὄμματα διακρίνουσι τοὺς διεφθαρμένους τελώνας τοῦ Κράτους μετὰ τῶν ὑποβεεστέρων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες συνεργοῦντες εἰς τὰς ὑπεξαιρέσεις, ἐσκανδάλισαν καὶ τοὺς ἠθικωτέρους τῶν χαρακτήρων. Μ' ὅλα ταῦτα οὐδεὶς ἐξ ὅλων αὐτῶν παραδειγματικῶς ἐτιμωρήθη, καί τοι ἀπορροφούντων ὁσημέραι καὶ ἀσυστόλως τὸν δημόσιον πλοῦτον. Τέλος πάντων δὲν εἴδαμεν εἰσέτι ὅτι ἐκλείσθη οὐλὴ κἂν μία τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ ἡμῶν σώματος, τοῦ πάσχοντος πρὸ καιροῦ καὶ πυρέσσοντος· μόνον κατὰ τῶν πλοιάρχων Ἑλλήνων ἀνεξετάστως ὑψώθησαν ἀείποτε αἱ ἀραὶ τῆς κυβερνήσεως, μόνον κατὰ τοῦ ναυτικοῦ μας ἐχαλκεύθησαν τὰ δεσμὰ καὶ αἱ προγραφαί.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπέπρωτο ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν νὰ ἴδωμεν τὸ σχετλιώτερον τῶν θαμάτων, καὶ τὸ λυπηρότερον πρὸ πάντων νὰ ἀκούσωμεν ἄκουσμα. Ἔκθεσις Ἕλληνος συνταγματικοῦ ὑπουργοῦ, κύριοι, ἔφθασε πρὸ μικροῦ δυσαρέστους ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἡμῶν νὰ διαχύσῃ κατὰ τῆς ἱερότητος τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος μομφάς, δι' ὧν προκηρύττεται ἡ καταδίκη τοῦ ναυσιβίου ἐν γένει.

Κατ' αὐτὴν, ὁλόκληρος ὁ ναυτικὸς ὅμιλος ἀφηνίασε, καὶ μόνοι φαίνονται εἰς τοῦ νόμου τὸν ζυγὸν ἀπειθεῖς οἱ πλοίαρχοι Ἕλληνες, οἵτινες καὶ ἀρνοῦνται νὰ πληρώνωσι τὰ ναναμισμένα τέλη, καὶ νὰ κλίνωσι τὴν ὑψαύχενα κεφαλήν των εἰς τῆς μαγευτικῆς ῥάβδου τῶν ἑλληνικῶν προξένων τὸ ἐπαγωγὸν δέν στέργουσι· Ταῦτα δὲ πάντα παρὰ χερσαίου ἀνδρὸς γράφονται, μηδεμίαν ἔχοντος συνάφειαν μὲ τὸν γιγαντώδη τῶν ναυσιβίων χορὸν, καὶ λέγονται διὰ νὰ δείξωσι, φαίνεται, εἰς τὸν ἔξω κόσμον, ὅτι ὀρθῶς σείπτονται καὶ ἀλανθάστως ὡς δημόσιοι ἄνθρωποι, ἐνῷ δὲν κάμνουσιν ἀληθῶς παρὰ νὰ στιγματίζωσι μόνοι των τὴν ἀξίαν οἵατου κυβερνητικὴν κατάσασίν μας, προκαλοῦντες σύγκρουσιν, ἀνάρμοστον μὲν μεταξὺ σοβαρῶν ἀρχόντων καὶ νοημόνων ἀρχομένων, τείνουσαν δὲ εἰς δυσφημίαν ἔθνους ὁλοκλήρου.

Εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων ἐναπέκειτο νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὰ τόσα δεινὰ καὶ νὰ ἐγχύσῃ βάλσαμον παρηγορίας εἰς τὰς πληγωμένας ὑπάρξεις τῶν συναδελφῶν μας ναυτικῶν· τὴν συναίσθησιν τοιούτων ἱερῶν καθηκόντων διατρανοῦσα ἀπὸ μέρους τοῦ σώματος ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, συνιστᾷ εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ κράτους τὴν ἀμεταθέτον ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς τοῦ ν' ἀποβλύνῃ ἀπὸ τὸ μέτωπον τοῦ Ἕλληνος ναύτου πάντα ῥύπον, καὶ νὰ στιγματίσῃ τὴν μέχρι τοῦδε κακώσασαν τὸ ἑλληνικὸν ἐμπορικὸν ναυτικὸν σκανδαλωδεστάτην διαγωγὴν τῶν ἑλληνικῶν προξένων.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή σας, κύριοι, ὑπὸ τὸ σύνολον αὐτῆς σκεπτομένη τὴν ἐπὶ τῶν προξενικῶν τελῶν ἔκθεσιν τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ, δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔποψιν τὴν ἐγκατάστασιν τῶν προξενείων, ὡς εὐαρεστεῖται νὰ ὑποβλέπῃ αὐτὴν ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, τοὐτέστιν ὡς φορολογικὰ κύρια καταστήματα, τὰ δὲ πλοῖα ὡς ὄντα φορολογητέα, πρὸς αὔξησιν τῶν δημοσίων προσόδων. «Αἱ ἀναφοραί, λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει του, τῶν προξενείων σχεδὸν ὅλων συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν ἐξ αὐτῆς τῆς διατάξεως (τοῦ ἄρθρου 8 τῆς προξενικῆς διατιμήσεως τοῦ νομοσχεδίου), ἂν ἤθελεν ἐφαρμοσθῇ, ἐπαισθητὴν ἐλάττωσιν τῶν προξενικῶν προσόδων κ.τ.λ.» Καὶ μ' ὅλα ταῦτα εἰς τὴν περὶ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν ἄλλην σύγχρονον ἔκθεσίν του λέγει ὁ αὐτὸς ὑπουργός, ἀρχόμενος· «Τὰ προξενεῖα ἐθεωρήθησαν ὡς ἀναγκαῖα πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ προστασίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος κ. τ. λ.»

Ἕκαστος ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων ὁρμώμενος δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ θυσίαν ὄχι μικρὰν καὶ προκαταβολὰς οὐχὶ τὰς τυχούσας ἀπὸ μέρους τῶν ἑλληνικῶν προξενείων πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐνδεεῖς ναύτας Ἕλληνας, καθότι ἂν πλούσιοι ἦσαν καὶ ἰσχυροὶ ἰδιωτικῶς, ποίαν ἀνάγκην προστασίας καὶ ἐνισχύσεως εἶχον παρὰ τῆς κυβερνήσεώς των; Μολονότι δὲ αἱ περφωτισμέναι εὐρωπαϊκαὶ ἐπικράτειαι ὅλαι, τὰς ὁποίας ἀπειμιμήθημεν, ἀπανταχοῦ τῆς γῆς τὰ προξενεῖα ἐγκαθιδρύσαντες, δὲν ἐσύστησαν μὲ τὸν ἄμεσον σκοπὸν ἐπαχθοῦς φορολογίας ταῦτα, ἀλλὰ διὰ νὰ ἵστανται εἰς μεμακρυσμένα μέρη ὡς ἄλλαι ἐπιτόπιοι ἀρχαί, ἔχουσαι βαρύτητα πραγματικήν, καὶ ἐπαγρυπνῶσιν εἰς τῶν ὁμοεθνῶν των τὰ γενικὰ συμφέροντα, καὶ αἱ τοιαῦται βέβαια δὲν ζῶσι μὲ τὰ ἐλέη τῶν ναυτιλλομένων, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' οὔτε προσπαθείας καταβάλλουσιν εἰς τὴν γύμνωσιν τῶν συμπολιτῶν των, διὰ νὰ πλουτῶσιν ὅπως δήποτε δύνανται· παρ' ἡμῖν ἀντιστρόφως πρεσβεύουσιν οἱ ἐν ἀξιώματι, γνωμοδοτοῦντες ὅτι χρεωστοῦμεν νὰ πλάσωμεν ναυτικὸν διὰ νὰ διατηρήσωμεν καὶ διαθρέψωμεν προξένους καὶ ὑπαλλήλους προξενικούς, καὶ προσέτι, νὰ ναυπηγήσωμεν μὲ θυσίαν ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ ἰδιωτικοῦ μας πλούτου δάση πλοίων, τὴν ἐπιφάνειαν τῶν θαλασσῶν καλυπτόντων μόνον καὶ μόνον, διὰ νὰ θερίσωμεν ἐντεῦθεν εἰσοδήματα ἄπειρα, καὶ προσπορισθῶμεν ἐκ τούτων μεγάλας καὶ ἀσφαλεῖς προσόδους εἰς τὸ δημόσιον.

Ὅτι δέ, κύριοι, τοιουτοτρόπως ἐννόησαν τὴν σύγκασιν τῶν πρὸς

ξενείων, προσμαρτυροῦσιν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐκθέσεως τὰ λεγόμενα· «ὅτι ὅλαι αἱ πληροφορίαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν τύχην τῆς ἐμπορικῆς ἑλληνικῆς ναυτιλίας λαμβάνονται ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς προξένους,» τοὐτέστιν ἀπὸ αὐτοὺς ἐκείνους, οἵτινες συμφέρον μέγιστον ἔχουσι νὰ φορολογήσωσι καὶ καταπιέσωσι τὸν ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος λαόν, αἰτοῦμεν καὶ λαμβάνομεν τὰ εἰς τὴν καταστροφὴν τούτου χρήσιμα ἐργαλεῖα. Ἐν τοσούτῳ ἐν Ἑλλάδι περικυκλούμεθα ἀνὰ πᾶν βῆμα ἀπὸ τὴν μεγάλην τάξιν τῶν ἐμποροπλοιάρχων καὶ τὴν παλυμελῆ χωρείαν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν πλοίων· μήτε τὰ συμφέροντα τούτων φαίνεται ὅμως διόλου συμβουλευόμενος ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, μήτε τὴν πεῖραν ἐπεκαλέσθη τῶν ἀνδρῶν τῆς τέχνης, ἀλλὰ διαπραγματεύεται περὶ Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἰδιοκτήτου πλούτου, ὡς νὰ ἐγίνετο λόγος περὶ δούλων ἀνθρώπων, περὶ καταστάσεως δουλοπαροίκων· καὶ μόνος τὰ ναυτικὰ ἐπιχειρήματα σπουδάζων καὶ μελετῶν, μὲ πολλὴν τῷ ὄντι ἁπλοϊκότητα ἐκτίθησι τὴν σύγκρισιν τῆς ἑλληνικῆς προξενικῆς διατιμήσεως πρὸς ἐκείνην πάσης ἄλλης εὐρωπαϊκῆς ἐπικρατείας, καὶ εὑρίσκει τὴν ἑλληνικὴν ἐλαφροτέραν κατὰ πολλά· καὶ δὴ, ὡς νὰ ἔχῃ ἡ ἀρτιπαγὴς ἑλληνικὴ κατωνωνία τὸν αὐτὸν μὲ τὰς γεγηρακυίας ἐν πολιτισμῷ χώρας τοῦ ἑσπερίου κόσμου στόμαχον, ὡς νὰ παράγηται τὸ ἑλληνικὸν ναυτικὸν ἀπὸ τὰς αὐτὰς ἀρχάς, ὡς νὰ συντίθηται ἀπὸ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα, διὰ τοῦ ἐνθουσιώδους τούτου παραγράφου τῆς ἐκθέσεως θέτει ὡς κορωνίδα εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς μεγάλης ναυτικῆς δρυὸς, τὸν ὁρισμὸν τοῦ 8 ἄρθρου τῆς νέας προξενικῆς διατιμήσεως.

Τὰς ἐκ τοῦ ὅρου δὲ τούτου ἐσομένας ὠφελείας ἐκθειάζων μετὰ σπουδῆς, ἐπικρατεῖ ὡς κατευτυχήσας τὸ ἑλληνικὸν ναυτικὸν, μολονότι, ὡς διαβεβαιοῖ ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς, «πώποτε ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις δὲν ἔλαβε παρὰ τῶν ναυτικῶν μας παράπονα κατὰ τῆς ἐν ἰσχύϊ προξενικῆς διατιμήσεως, καὶ μολονότι ἥτε ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβεία καὶ τὰ σημαντικώτερα τῶν ἐμπίσθων προξενείων μας παρέστησαν ἄλλοτε τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ δίκαιον τῆς αὐξήσεως τῆς διατιμήσεώς μας.»

Ἐκ τῶν ἀναφερομένων τούτων βλέπετε, κύριοι, ὅτι ἐτέθη εὐσχήμως ὡς ἀρχὴ ἡ σιωπὴ τῶν πλοιάρχων Ἑλλήνων, καὶ ἐξήχθη ὡς λογικώτατον συμπέρασμα ἡ ἐπαύξησις τῆς διατιμήσεως ἀρκούντως δικαιολογημένη· ὑψώθη, λέγομεν, ἡ παράδοξος αὕτη ἰδέα ὡς οὐρανόμηκες ἑλληνικὸν κόσμημα ἀπὸ τοὺς ἀναδεχθέντας νὰ προάξωσι τὴν ἑλληνικὴν ναυτιλίαν, μηδόλως σκεπτομένους, ὅτι τὰ πλειότερα τῶν ὑπαρχόντων πλοίων εἶναι κατάχρεα, ὅτι

πολλὰ βυθίζονται ὁλονέν εἰς τοὺς λιμένας ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ κράτους, ὅτι δημοπρατοῦνται δωρεὰν πρὸς ἀπότισιν θαλασσοδανείων!

Κὐτυχεῖς τῷ ὄντι λογιζόμεθα, διότι δὲν εἰσηκούσθησαν τοιαῦται συστάσεις σατανικαί.

Ἀλλὰ καθόσον ἀφορᾷ τὴν τιωπὴν τῶν ναυτικῶν, δὲν λανθάνει πιστεύομεν, τὸν κύριον ὑπουργόν, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπηύδησαν οἱ ἄνθρωποι ἐγγράφως ἀναφερόμενοι, διότι ὁ χάρτης μόνον τῶν ἀναφορῶν σήπεται καὶ σκωληκόβρωτος εἰς τὰ ἀρχεῖα ἐναρχιάζεται, οὐδὲν δ' ἀποβαίνει διὰ τοὺς ἀναφερομένους πώποτε, ἐπομένως εἰς τὴν αἰτιολογίαν του ταύτην ὁ κύριος ὑπουργὸς καταδεικνύει οὐχὶ μικρὰν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὀλιγωρίαν, ἀγνοῶν ὅτι ἐντὸς τοῦ γραφείου τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν κεῖνται αἱ στιβάδες τῶν ναυτικῶν γογγυσμῶν, καλυπτόμεναι ἀπὸ τὸν μαῦρον πέπλον τῆς λήθης καὶ τῆς ἀφροντισίας. Προσέτι ἡ συνδιαίτησις ὁμοεθνῶν, καὶ ἡ μετὰ τῶν συμπολιτῶν συνομιλία καθ' ἑκάστην ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ γενομένη διατρανοῖ τὰ δυστυχήματα τῶν πολιτῶν· ὁσημέραι, πανταχόθεν ὑψοῦνται αἱ θερμότεραι ἱκεσίαι τῶν ἀδελφῶν μας πρὸς ἐπιτυχίαν δικαιοσύνης· τέλος τοσοῦτον αἱ κατακραυγαὶ ἐπιτείνονται, ὥστε παράδοξον τῷ ὄντι φαίνεται, ὅτι οὐδὲν τούτων ἔφθασε πώποτε εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ. Πῶς ἄλλως ὅμως, ἐρωτᾷ πᾶς ἕνας, ἀπαιτοῦσι τὴν ἔκφρασιν ὁποιασδήποτε πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς ἀνάγκης οἱ καταδικάζοντες τοὺς Ἕλληνας εἰς τῶν εἰλώτων τὴν τύχην;

Ἡ λεπτομερὴς ἐξέτασις τῶν λόγων τούτων καὶ ἐπιχειρημάτων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀναπτυσσομένων χαριέντως πως εἰς τὴν ἐπὶ τῶν προξενικῶν τελῶν ἔκθεσίν του, ἤθελε φέρει, κύριοι, τὴν ἐπιτροπήν σας πολλὰ μακράν, καὶ ἀναγκάσει αὐτὴν να ἐξέλθῃ πέραν τῶν συνήθων ὅρων μιᾶς ἐκθέσεως· δὲν δύναται ὅμως νὰ μὴ κάμῃ χρῆσιν ἁπλουστάτων ἀπαντήσεων (καὶ ταῦτα πρὸς πληροφορίαν τῶν μὴ γνωριζόντων ἐκ τοῦ πλησίον τοῦ ἕλληνος ναύτου τὴν ζωὴν) ἀναπολοῦσα εἰς τὴν μνήμην ἑνὸς ἑκάστου, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ πλοῖα, τουτέστι τὰ κινητὰ αὐτὰ καὶ ἐπισφαλῆ κτήματα τῆς θαλάσσης, εἶναι ταὐτόσημα μὲ τὰς καλύβας τῶν πεδιάδων.

Προτίθεσθε, κύριοι, νὰ ἐπιθέσητε φόρους εἰς τὰ παράθυρα τῆς καλύβης τοῦ γεωργοῦ, ὡς φορολογοῦσι τὰ βαρυτάλαντα εὐρωπαϊκὰ ἔθνη τῶν βαθυπλούτων τὰς θύρας, τὰς θυρίδας τῶν χρυσοστολίστων μεγάρων των; ὄχι βέβαια· ἑλληνικὸν πλοῖον λίγοντες, ἐννοοῦμεν καὶ

ὀνομάζομεν τὸ κατάλυμα τῶν θαλασσίων πτωχῶν· αὐτὸ τὸ ναυπηγούμενον εὐτελὲς σκάφος μετὰ πόνων καὶ ἱδρώτων πολλῶν παρὰ τοῦ ναύτου κατασκευάζεται, ἀπαράλλακτα ὡς ὁ γεωργὸς ταλαιπωρεῖται καὶ κατατρύχεται τὴν καλύβην του ὑψῶν διὰ τῶν ὑπαρχόντων πενιχρῶν μέσων. Ἓν βλέμμα κύκλωθεν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους ῥίπτοντες, βλέπετε τὸν ναυτιλλόμενον Ἕλληνα ἐν κακουχίᾳ καὶ στερήσει διαγωνιζόμενον, ἵνα ἀπολαύσῃ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ μόνον μάχεται καθ' ὅλων τῶν στοιχείων· ἀλλ' ἐντοσούτῳ, τὸ δὴ συχνότερον, μήτε θερίζει, μήτε συγκομιδὴν ἐπιτυγχάνει, ἀλλ' ἀποθνήσκει πάντοτε πένης καὶ δυστυχής.

Τοιαύτη εἶναι ἡ καταδίκη, ὡς μαρτυροῦσιν αὐτὰ τὰ πράγματα τοῦ ναύτου Ἕλληνος, τοιοῦτον τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον σκληρότερον καὶ πολυμοχθότερον ἄλλο δὲν ὑπάρχει. Μολαταῦτα τοὺς ἱδρῶτας, πόνους καὶ μόχθους τῶν ναυσιβίων μας οἱ τὴν τύχην τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων διέποντες ἐθεώρησαν ἐκ πρώτης ἀρχῆς ὡς ἀρθονωτάτην καὶ ἀνεξάντλητον ὕλην φορολογίας, ἐπομένως ἅμα συναρμολογουμένου τοῦ θαλασσίου αὐτοῦ οἰκήματος, ἐπιπίπτει ἀθρόως κατ' αὐτοῦ τῆς φορολογίας ὁ πέλεκυς, διὰ νὰ ἀποξεφρήσῃ τὰς πρώτας ἰκμάδας ζωῆς μόλις ἀναφαινομένης.

Ἐν Ἑλλάδι ἡ ξυλεία, ἡ κάρφωσις, τ' ἄρμενα, τὰ σιδηρᾶ ἐργαλεῖα ὅλα, σύμπασα ἡ ναυτικὴ ὕλη, φορολογοῦνται, δεκατίζονται παρὰ τῶν δασονόμων, τῶν τελωνείων, παρὰ τῶν δημοτικῶν εἰσπρακτόρων, τῶν λιμενικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν, κατὰ τὴν πρώτην τοῦ νεοκατασκευαζομένου πλοίου σύστασιν, εἰς μέτρον ὑπέρογκον καὶ λίαν δυσανάλογον μὲ τὴν ἀξίαν του αὐτήν, ἐωσότου ἀποβαίνει ἔνοπλος Ἀθηνᾶ, ἀπὸ τὸ μέγα αὐτὸ χωνευτήριον τῆς φορολογίας ἀναπηδῶσα· ἅμα δὲ εἰς θαλασσοπλοΐαν δίδεται, ἄρχονται τότε νέα βάσανα, ἀτελεύτητοι χρηματολογίαι, τοσαῦται εἰς τὸ σύνολον, ὥστε, ἂν λάβωμεν, κύριοι, ἀνὰ χεῖρας τὰ βιβλία ἑνὸς ἐμπορικοῦ πλοίου, θέλομεν ἰδεῖ ὀρθαλμοφανῶς ὅτι πληρόνει ποσὸν ὑπερβαῖνον κατὰ πολὺ τὰ βαρύτερα τέλη πάσης ἄλλης βιομηχανίας, καὶ ταῦτα πάντα ἐπὶ τῇ ἀβεβαιότητι τῆς τύχης ὡς πρὸς τὸ ἐλπιζόμενον ὄφελος ἢ κέρδος.

Καθ' ἑκάστην ἀνὰ πᾶν βῆμα ὁ ἐμποροπλοίαρχος Ἕλλην ὑποχρεοῦται ἀμεταθέτως νὰ καταβάλλῃ καθαρὰ χρηματικὰ κεφάλαια ὄχι ὀλίγα, πληρόνων λιμενικὰ τέλη εἰς πᾶν ἀγκυροβόλιμα, προμηθείας ἐπὶ τῶν ναυλώσεων ἀπαραπαύστως, δι-

καιώματα προξενικά, καὶ πρὸς τὰ παρανόμως ὑπὸ τῶν προξένων εἰσπραττόμενα εἰς ὅλους τοὺς λιμένας τῆς ὑδρογείου, ἀναγκάζεται νὰ διασπείρῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ δῶρα εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ κηρῆνας ὅπως ἀποσπασθῇ ἀπὸ τοὺς ὄνυχάς των, ὥστε ἐπὶ τέλους ὁμοιάζει τὸ πρόβατον τοῦ μύθου, τὸ ὁποῖον συχνοδιαβαῖνον μεταξὺ βάτων εἰς στενωπόν, ἀφῆκε κατὰ πρῶτον τὰ ἔριά του, κατόπιν δὲ τὴν δοράν αὐτοῦ ὅλην, καὶ τὰς σάρκας του ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν προσεκόλλησε.

Τὴν τοιαύτην πενιχρὰν βιομηχανίαν τῆς Ἑλλάδος ἔστερξαν νὰ παραλληλίσωσι μὲ τὸ μέγα ναυτικὸν τῶν εὐρωπαίων οἰκοδόμημα, οἱ τὰ πάντα λοξῶς βλέποντες καὶ κρίνοντες παρ' ἡμῖν· πῶς ὅμως συγκροτεῖται ἡ ναυτιλία ἡ εὐρωπαϊκή, πῶς διατηρεῖται, ποῖα εἶναι τ' ἀρχικὰ μέσα, ἅτινα τὴν ὠθοῦσι καὶ προάγουσι, τοῦτο ποσῶς δὲν ἐσκέφθησαν οἱ ἐν Ἑλλάδι περὶ τὰ ναυτικὰ πράγματα ἀναμιγνυόμενοι, μήτε ἠθέλησάν ποτε νὰ μελετήσωσιν· ἄλλως, ἤθελον γνωρίζει, ὅτι ἐν εὐρώπῃ ὑπάρχουσι μεγάλαι ἑταιρίαι καὶ βαθύπλουτοι ἄνθρωποι, μεγαλέμποροι καλούμενοι, οἵτινες καὶ κατασκευάζουσι καὶ συντηροῦσι τὰ πλοῖα, χρησιμεύοντα εἰς τὴν μεγάλην ἐμπορικὴν ὥθησιν τῆς ἐποχῆς μας· ἤθελον μάθει, ὅτι παρ' ὅλοις τοῖς εὐρωπαϊκοῖς ἔθνεσι προσομαρτοῦσιν αἱ τοῦ ἐμπορίου μεγάλαι κινήσεις τὴ γιγαντιαίᾳ τοῦ ἰδίου ναυτικοῦ ἀναπτύξει, διότι τὰ πλοῖα ἀνήκοντα εἰς τὴν μεγάλην τάξιν τῶν ἐφοπλιστῶν καὶ μεγαλεμπόρων, θεωροῦνται, ὡς καὶ εἰσὶ πραγματικῶς, ἰδιοκτησία τῶν μεγάλων τούτων μοχλῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς ζωῆς, καὶ δὲν κινδυνεύουσι βέβαια ἀπὸ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπαχθὲς τῶν προξενικῶν διατιμήσεων, αἵτινες δὲν προσδιορίζονται παρὰ κατὰ τὸ τὸ μέτρον τῆς ὑλικῆς δυνάμεως τῶν φορολογουμένων.

Πρὸς τὴν τοιαύτην κατάστασιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ναυτικοῦ νὰ θελήσωμεν νὰ συγκρίνωμεν τὸ ἡμέτερον, εἶναι ἀληθῶς, ἂς μὴ διστάσωμεν νὰ τὸ εἴπωμεν, παρῳδία δυστυχής, εἶναι βλασφημία μεγίστη κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας, κατὰ τῆς ὑπάρξεώς μας.

Ἡ ἐπιτροπή σας, κύριοι, ἀναλογιζομένη τὸ συμφέρον τοῦ τόπου, καὶ περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν βελτίωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, κρίνει δίκαιον νὰ συναρμολογήσῃ τὰ καθέκαστα τοῦ περὶ προξενικῶν τελῶν νομοσχεδίου ὡς ὀρθότερον νομίζει· καὶ δὴ ὑποβάλλει αὐτὸ εἰς τὴν ἔγκρισίν σας, ἔχον οὕτω.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Καθολικαὶ πράξεις τῆς ἀμέσου προξενικῆς ἐπὶ τῶν πλοίων ἐνεργείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Πλοῖα εἰς τὴν κατηγορίαν προσωρινῆς ἀγκυροβολήσεως.

Ἄρθρ. 1. Πλοῖον ἑλληνικὸν φθάσαν εἰς λιμένα τινὰ ὅπου εἶναι ἀναγνωρισμένοι ἑλληνικοὶ πρόξενοι, εἴτε κενὸν εἴτε μὲ φορτίον, δύναται νὰ μένῃ ἐπὶ ὀγδοήκοντα ὥρας ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀρίξεώς του ἐλεύθερον παντὸς προξενικοῦ τέλους· παρουσιάζει ὅμως ὁ πλοίαρχος τὰ ναυτιλιακά του ἔγγραφα ἅμα ἐλευθεροκοινωνήσῃ, ἁρμοδίως πρὸς ἁπλῆν πληροφορίαν καὶ γνῶσιν εἰς τὸν ἑλληνικὸν πρόξενον· ἂν δὲ ὑπὸ κάθαρσιν μέλλῃ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς προσορμίσεως, πρὶν τῆς παρελεύσεως τῶν ὀγδοήκοντα ὡρῶν, δὲν εἶναι οἰκοθεν ὑπάρχεως εἰς οὐδεμίαν ἔνδειξιν τῶν ἐγγράφων εἰς τὸ ἑλληνικὸν προξενεῖον, ἐκτὸς ἂν τὰ ζητήσῃ ὁ πρόξενος διὰ νὰ πληροφορηθῇ τί· τὰ λαμβάνει τότε καὶ ἐπιστρέφει αὐτὰ δι' ἀνθρώπου του ἀνεξόδως εἰς τὸν πλοίαρχον.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἄνω κατηγορίαν ἑλληνικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα χαίρουσι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δύνανται ἐλευθέρως νὰ ζητήσωσι καὶ προσλάβωσι τρόφιμα καὶ ἔπιπλα, ἀναγκαιοῦντα εἰς τὸ πλοῖον ἢ τὸ πλήρωμα, ν' ἀποβιβάσωσι καὶ ἐπιβιβάσωσι δέματα χρημάτων, δείγματα πραγματειῶν, ἐπιστολὰς καὶ ὅσα ὅμοια ἐλαφρὰ εἴδη μὴ θεωρούμενα ὡς ἐμπορικὴ ἐργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Πλοῖα εἰς κατηγορίαν ἀορίστου ἐλλιμενίσεως ἄνευ ἐμπορικῆς πράξεως.

Ἄρθρ. 1. Ὁπότε ἑλληνικόν τι πλοῖον προσορμιζόμενον ὅπου εὑρίσκονται ἑλληνικοὶ πρόξενοι, διαμένει πλέον τῶν ὀγδοήκοντα ὡρῶν, εἰ μὲν ἐν ἐλευθέρᾳ κοινωνίᾳ εὑρίσκεται, ὁ πλοίαρχος αὐτοῦ παραδίδει ὁ ἴδιος τὰ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα τῷ προξενείῳ· ἂν δὲ ὑπὸ κάθαρσιν, ζητοῦνται παρὰ τοῦ προξένου, ὅστις ἐπιθεωρῶν αὐτὰ τὰ ἐπιστρέφει δι' ἀνθρώπου του τῷ πλοιάρχῳ πρὶν τῆς ἀναχωρήσεώς του, καὶ πληρόνεται ὡς ἑξῆς κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις.

1. Διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ναυτολογίου τοῦ πλοίου κατὰ τόνον. . . . . λεπ. 2

2. Διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ἡμερολογίου . . . » 2

3. Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑγειονομικῆς πιστοποιήσεως ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ προξενείου, ἢ ἐπιθεώρησιν τῆς ὁποίας τὸ πλοῖον φέρει ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἢ ἄλλα μέρη ὅπου εὑρίσκονται ἑλληνικοὶ πρόξενοι, κατὰ τόνον . . . . . » 3

Κατὰ τόνον τὸ ὅλον . . . . . » 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Πλοῖα εἰς κατηγορίαν ἐλλιμενίσεως δι' ἐπισκευήν.

Ἄρθρ. Α'. Πλοῖον ῥθάνον εἰς λιμένα ὅπου ὑπάρχει ἑλληνικὸς πρόξενος, μένον πλέον τῶν ὀγδοήκοντα ὡρῶν καὶ ἐπ' ἀόριστον χρόνον εἰς τὰ νεώρια τοῦ αὐτοῦ λιμένος, ὅπου γίνονται ἐπισκευαὶ τοῦ σώματος ἢ ἐπίπλων, ὑπάγεται εἰς τὰ αὐτὰ τέλη τοῦ κεφαλαίου 2, τοὐτέστι πληρόνει κατὰ τόνον λεπτὰ 7.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πλοῖα εἰς κατηγορίαν ἐμπορικῆς πράξεως.

Ἄρθρ. Α'. Ὅταν πλοῖον μένον εἰς λιμένα, ὅπου ἑλληνικοὶ πρόξενοι, ἐκτελέσῃ ἐμπορικὰς πράξεις, προηγεῖται ἡ σύνταξις καὶ καταχώρησις τοῦ δηλωτικοῦ πραγματειῶν· καὶ εἰ μὲν εἰσὶν αὗται ἐκ τῶν τῆς κατηγορίας τῶν ἐξαγομένων, πληρόνει εἰδικὸν τέλος ἐξαγωγῆς κατὰ τόνον . . . . . λεπ. 3

Προστιθεμένων καὶ τῶν τῆς διαμονῆς πλέον τῶν ὀγδοήκοντα ὡρῶν, ὡς τὸ κεφάλαιον δεύτερον . . » 7

Πληρόνει τὸ ὅλον κατὰ τόνον λεπτὰ 10

Ἄρθρ. Β'. Ἂν ἡ ἐμπορικὴ πρᾶξις ἦναι φόρτωσις, προηγεῖται, ὡς ἄνω ἐρρέθη, ἡ σύνταξις καὶ καταχώρησις τοῦ δηλωτικοῦ, καὶ πληρόνει εἰδικὸν τέλος εἰσαγωγῆς κατὰ τόνον . . . λεπ. 6

Προστιθεμένων καὶ τῶν τῆς διαμονῆς πλέον τῶν ὀγδοήκοντα ὡρῶν, ὡς τὸ κεφάλαιον δεύτερον . . . » 7

Πληρόνει τὸ ὅλον κατὰ τόνον λεπτὰ 13

Ἄρθρ. Γ'. Ἂν ἡ ἐμπορικὴ πρᾶξις ἦναι διπλῆ, τοὐτέστι τὸ πλοῖον ἐκφορτώσῃ μέρος τοῦ φορτίου ἢ ὁλόκληρον, καὶ φορτώσῃ συγχρόνως ἄλλο φορτίον ἢ μέρος αὐτοῦ, συντάσσονται τότε καὶ καταχωρίζονται ἰδίως τὰ δηλωτικὰ τῶν ἐργασιῶν ἑκατέρων, πληρόνει δὲ τὰ τῶν δύο ἄνω Α'. καὶ Β'. ἄρθρου εἰδικὰ τέλη, τοὐτέστι κατὰ τόνον . . . . . λεπ. 9

Προστιθεμένων καὶ τῶν τῆς διαμονῆς πλέον τῶν ὀγδοήκοντα ὡρῶν, ὡς τὸ κεφάλαιον δεύτερον . . . » 7

Πληρόνει τὸ ὅλον κατὰ τόνον λεπτὰ 16

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

Πλοῖα εἰς κατηγορίαν ἐπανόδου εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα ὕστερ ἄλλου προσορμίσεως.

Ἄρθρ. Α'. Ὅσα πλοῖα ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς κατηγορίας τῶν προηγουμένων κεφαλαίων Β'. Γ'. καὶ Δ'. ἀποπλεύσαντα, βιασθῶσι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα ἐκ τῶν ἐναντίων ἀνέμων ἢ ἄλλων περιστατικῶν δὶς καὶ τρὶς ἢ καὶ περισσότερον, δίχως νὰ προσορμισθῶσιν εἰς ἄλλο μέρος, δὲν ὑπάγονται εἰς δευτέραν φορολογίαν, ἀφοῦ ἅπαξ ἐπλήρωσαν τὰ τέλη τὰ προτιμειωθέντα διὰ πᾶσαν εἰδικὴν περίπτωσιν.

Ἄρθρ. Β'. Ὅσα ὅμως ὑπαγόμενα εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ Β'. καὶ Γ'. κεφαλαίου ἐπιστρέψαντα, ἐπιτύχωσι φορτία ἢ μέρος αὐτῶν, κάμωσιν ἐκφόρτωσιν καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, ὡς καὶ τὰ δύο ὁμοῦ, πληρόνουν τὰ εἰδικὰ περὶ τούτων τέλη, ὡς ὁρίζει τὸ κεφάλαιον Δ'.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Εἰδικαὶ πράξεις ἐπὶ τῶν ναυτιλιακῶν ἐγγράφων τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, ὡς καὶ ἐκδοσις μερικῶν ἐγγράφων ναυτικῆς ἢ ἐμπορικῆς ἰδιότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ μεταβολῆς ναυτολογίου.

Ἄρθρ. Α'. Ὁσάκις πλοίαρχος ἐμπορικοῦ πλοίου ἐμφανισθεὶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἄλλου ἐνώπιον ἑλληνικοῦ προξένου, ζητήσει προφορικῶς τὴν ἐπιβίβασιν προσθέτων ἢ ἀποπομπὴν ναυτῶν καὶ τὴν ἀντικατάστασίν των παρ' ἄλλων ἢ καὶ τὰ δύο συγχρόνως, συμμορφούμενος ὅμως κατὰ τὰ λοιπὰ μὲ τὰ ὁριζόμενα εἰς τὸ περὶ ἀστυνομίας τῆς ἑλληνικῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας διάταγμα, ὁ πρόξενος ἐνεργεῖ τὰ τῆς μεταβολῆς ταύτης ἐπὶ τοῦ ναυτολογίου καὶ λοιπῶν ἐγγράφων τοῦ πλοίου, καὶ πληρόνεται εἰδικῶς εἰς κάθε ἀπόπλουν ἐνεργηθέντα καὶ ἐκπεραιωθέντα, κατὰ τόνον ἓν μόνον τέλος . . . . . πρὸς λεπτὰ 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν ἐπὶ ναυτιβλαβείᾳ ἐνεργουμένων προξενικῶς ἐν Τουρκίᾳ μόνων ὅπου ἡ ἑτεροδοξία ἐπιτρέπεται.

Ἄρθρ. Α'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του, ἀρκούντως αἰτιολογημένης, παρ' ἑλληνικοῦ τινος προξένου ἐν Τουρκίᾳ νὰ γένῃ ἡ ἐπίσκεψις τοῦ πλοίου του ὡς καὶ ἡ ἐξομολόγησις τοῦ πληρώματος δι' ἐνδεχομένην ναυαιβλάβειαν, ὅπως ἐκδοθῇ

ἐγγράφον ὑπὸ προξενικὴν διατύπωσιν πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ πλοιάρχου, τῷ δίδεται τοιοῦτον ἐπὶ πληρωμῇ εἰδικῇ τῆς πράξεως ταύτης, κατὰ τόνον λεπτὰ πέντε . . . . . ἀριθ. 5.

Ἀντίγραφον δὲ τῆς αἰτήσεως τοῦ πλοιάρχου ἐπικυρωμένον προσαρτᾶται εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐκτάκτου ταύτης δαπάνης.

Ἄρθρ. Β'. Τὰ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναφερόμενα δὲν ἔχουσι χώραν εἰς τοὺς εὐρωπαϊκοὺς λιμένας, ὅπου ὑπάγονται οἱ πλοίαρχοι Ἕλληνες καὶ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ ἐμπορεύματα εἰς τὸ κοινὸν εὐρωπαϊκὸν δίκαιον, καὶ ὅπου κατὰ τῶν προηγουμένων κατηγοριῶν τὰς περιστάσεις ὁ ἐμπορικὸς κώδηξ ἰσχύων, παραπέμπει τὰ περὶ ναυσιβλαβείας εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τοπικῶν δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Εἰδικὰ ἔγγραφα ἐμπορικῆς ἢ ναυτικῆς ποιότητος.

Ἄρθρ. Α'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του τὴν σύνταξιν ναυλωτικοῦ ἢ τὴν καταχώρησίν του, ὁ πρόξενος τὸν ἐροδιάζει ἁρμοδίως διὰ τακτικοῦ ἐγγράφου καὶ λαμβάνει κατὰ τόνον λεπτὰ τέσσαρα . . . . . ἀριθ. 4.

Ἄρθρ. Β'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς τὴν σύνταξιν ἢ τὴν καταχώρησιν φορτωτικοῦ, ὁ πρόξενος συντάττει ἢ καταγωρεῖ αὐτὸ καὶ λαμβάνει κατὰ τόνον . . . λεπτὰ . . 2

Ἄρθρ. Γ'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του τὴν καταχώρησιν ἐξασφαλιστικοῦ, ἐροδιάζεται παρὰ τοῦ προξένου διὰ τακτικοῦ ἐγγράφου καὶ πληρόνει κατὰ τόνον λεπτὰ . . 2.

Ἄρθρ. Δ'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του τὴν σύνταξιν πρωτοκόλλου ναυαγιαιρέσεως καὶ διαμαρτυρήσεως διὰ πλοῖον ναυαγήσαν ἢ κατασχεθὲν, ὁ πρόξενος τὸν ἐροδιάζει διὰ τακτικοῦ ἐγγράφου καὶ πληρόνεται διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην ἅπαξ κατὰ τόνον λεπτὰ ἓξ . . . . . ἀριθ. 6.

Ἄρθρ. Ε. Ὁσάκις πλοίαρχος ἀγοράσας ἢ κατασκευάσας εἰς ἀλλοδαπὴν νέον πλοῖον ἢ ἀναλαμβάνων κατὰ πρῶτον διοίκησιν πλοίου εἰς ξένα μέρη, ζητήσει ἀπὸ τὸν πρόξενον προσωρινὸν δίπλωμα μὲ ναυτολόγιον ἕως τῆς προσορμίσεώς του εἰς τὸν ἁρμόδιον λιμένα τοῦ Κράτους, τῷ δίδεται τοιοῦτον ἐπὶ πληρωμῇ . . . . . δραχ. 12

Εἰς τὴν αὐτὴν περίπτωσιν, διὰ τὴν ἔκδοσιν ὑγειονομικῆς πιστοποιήσεως	»	3
Ὁμοίως διὰ βιβλίον πλοίου προσωρινὸν . . .	»	3
Τὸ ὅλον τῶν ἐγγράφων τοῦ ἀπόπλου	»	18

Ἄρθρ. Ϛ'. Ὁσάκις πλοίαρχος δι' ἀναφορᾶς του, ἀπαχρεωντως ἠτιολογημένας, ζητήσει τὴν ἀντικατάστασιν ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν ἄνω μνησθέντων ναυτιλιακῶν ἐγγράφων, ἀπολεσθέντων τυχαίως πως, ὁ πρόξενος τὸν ἐροδιάζει ἁρμοδίως, προσαρτῶν τὴν αἴτησιν τοῦ πλοιάρχου εἰς τὸ νεωστὶ ἐκδιδόμενον ἔγγραφον, καὶ λαμβάνει τὰ αὐτὰ δικαιώματα, τοὐτέστι,

Δι' ἔκδοσιν προσωρινοῦ διπλώματος μὲ ναυτολόγιον	δραχ.	12
» ὑγειονομικῆς πιστοποιήσεως	»	3
» διὰ βιβλίον πλοίου προσωρινὸν . . .	»	3
» ἀδείας ἀναχωρήσεως	»	3

Ἄρθρ. Ζ'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του τὴν σύνταξιν συμφωνητικοῦ δανείου ἢ τὴν καταχώρησίν του, ὁ πρόξενος τὸν ἐροδιάζει διὰ τακτικοῦ ἐγγράφου, καὶ λαμβάνει δικαίωμα ἓν εἰς τὰ χίλια ἐπὶ τῆς συνομολογηθείσης ποσότητος, 1 τοῖς 1000.

Ἄρθρ. Η'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του τὴν σύνταξιν πωλητηρίου πλοίου τινὸς ναυαγήσαντος, ἢ πραγματειῶν, ἐξ αἰτίας ναυαγίου ἢ ἐγκαταλείψεως πωληθεισῶν διὰ τῆς προξενικῆς ἁρμοδιότητος, ὁ πρόξενος χρεωστεῖ νὰ ἐροδιάζῃ τὸν αἰτοῦντα μὲ τὴν ἀποχρῶσαν ἀπόδειξιν, καὶ λαμβάνει ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ποσότητος τῆς προκυψάσης ἀπὸ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου ἢ τῶν πραγματειῶν, 1/2 τοῖς 100.

Ἄρθρ. Θ'. Ὁσάκις δι' ἀναφορᾶς τοῦ πλοιάρχου ὁ πρόξενος προσκληθῇ νὰ παρευρεθῇ ἐπὶ τοῦ πλοίου του ὁμοῦ μὲ πραγματογνώμονας διὰ δοκιμασίαν βλάβης τινος ἢ ἀνάγκης, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὰ τῆς ναυσιβλαβείας, ἀλλὰ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς καταστάσεώς του διὰ τὰ περαιτέρω, πληρόνεται δι' ἑκάστην συνεδρίασιν καὶ δι' ἕκαστον δοκιμαστὴν δραχ. . . . . 6.

Ἄρθρ. Ι'. Ὁσάκις πλοίαρχος ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του τὴν σύνταξιν ἐπισήμου ἐγγράφου παρὰ τοῦ προξένου διὰ πώλησιν ἢ ἀγορὰν πλοίου, πληρόνει, ἂν ὑπερβαίνῃ τοὺς τόνους 200, δρ. 20

Ἂν ἦναι ἔλαττον τῶν τόνων 200 πληρόνει . .	»	10
Ἂν δὲ ὀλιγώτερον τῶν τόνων 100	»	5

Ἄρθρ. ΙΑ'. Ὁσάκις Ἕλλην πολίτης ἢ ἄτομον ὁποιουδήποτε ἔθνους ζητήσει ἐκτὸς τοῦ κράτους νὰ ἐπιβιβασθῇ ἐπὶ ἑλληνικοῦ πλοίου ὡς ἐπιβάτης, χρεωστεῖ νὰ ἐροδιασθῇ ἀπὸ ἴδιον πιστοποιητικὸν ὑγείας τῶν ἑλληνικῶν προξένων, πληρόνων ὡς δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου δραχμὰς τρεῖς, ἀριθ. . . 3.

Ἄρθρ. ΙΒ΄. Πᾶσα προξενικὴ συνήθης πρᾶξις γενομένη ἐπὶ τῶν ναυτιλιακῶν ἐγγράφων, ὡς καὶ αἱ γινόμεναι εἰδικῶς κατόπιν τῆς αἰτήσεως τῶν πλοιάρχων, ὡς διαγράφονται λεπτομερῶς εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια, ἐπιτρέπουσι τὴν νενομισμένην δαπάνην, κανονισθεῖσαν ἐν τῇ παρούσῃ διατιμήσει· ἑπομένως πρῶτον ἔργον καὶ καθῆκον τῶν προξένων εἶναι ἡ παραχώρησις τοῦ γραμματίου τῆς παραλαβῆς τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς τὸν πλοίαρχον.

Ἄρθρ. ΙΓ΄. Οὐδεὶς πρόξενος δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ πληρωμὴν ὁποιουδήποτε τέλους τῶν ἐν τῇ παρούσῃ διατιμήσει χαρακτηρισμένων, παρὰ κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους, τουτέστι, τῶν μὲν συνήθων πράξεων ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν πλοιάρχων, τῶν δὲ ἐκτάκτων ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει αὐτῶν.

Ἡ παραδρομὴ τῶν τελευταίων δύο διατάξεων στερεῖ τὸν πρόξενον τῆς θέσεως καὶ ὑποχρεοῖ αὐτὸν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν παρανόμως εἰσπραχθέντων.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Πράξεις ἀναφέρονται εἰς τὰ τῆς γενικῆς τῶν προξένων δικαιοδοσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Δικόγραφα καὶ λοιπὰ ἔγγραφα διοικητικῆς καὶ δικαστικῆς ἁρμοδιότητος.

1	Κοινοποίησις ἀναφορᾶς ἢ παντὸς ἄλλου ἐγγράφου πληρόνει	3: 30
2	Ἀπόφασις προξενικὴ κοινοποιουμένη εἰς τὰ διαφερόμενα μέρη·	μέχρι 4 σελ. . . 6: 50 δι' ἑκάστην σελίδα ὑπὲρ τὰς τέσσαρας 1: 50
3	Μαρτυρικὸν προξενικὸν περὶ πληρωμῆς δικαιώματος ἢ πᾶν ἄλλο τοιοῦτον ἔγγραφον	3: 30
4	Διακοίνωσις διαταγῆς ἀφορώσης τὸν διορισμὸν δοκιμαστῶν	6: 60
5	Λύσις τῆς ἰσχύος ἐγγυητηρίου εἴτε ἁπλῆ, εἴτε μετὰ καταχωρήσεως εἰς τὰ βιβλία	3: 30
6.	Διαμονητήρια εἰς πολίτας Ἕλληνας.	Διὰ μὲν τοὺς κτηματίας, τραπεζίτας, μεσίτας καὶ ἐμπόρους τοὺς μὴ διατηροῦντας ἐργαστήριον, ὡς καὶ διὰ τοὺς δικηγόρους καὶ ἰατροὺς τοὺς ἐξασκοῦντας τὸ ἐπάγγελμά των . . . 30: — Διὰ τοὺς μετεχομένους μὲν οἱονδήποτε ἐμπόριον ἢ ἀσχολουμένους εἰς βιομηχανικὰ ἔργα (ouvrages d'industrie) κρατοῦντας δ' ἐπὶ τούτῳ ἐργαστήρια . . . . . 15: — Διὰ τοὺς ἐργάτας, ὑπηρέτας, τεχνίτας καὶ χειρωνάκτας . . . . . 5: —

7	Διαβατήριον διὰ τοὺς πολίτας Ἕλληνας ἐν γένει . .	5: —
	Διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ χειρωνάκτας	3: —
8	Ἐπιθεώρησις διαβατηρίου διὰ τοὺς πολίτας Ἕλληνας.	1: 50
	Διὰ τοὺς ἀλλοδαπούς	3: —
9	Ἐπίθεσις σφραγίδων καὶ ἔκθεσις πρακτικῶν . . .	6: 50
10	Ἀφαίρεσις σφραγίδων καὶ ἔκθεσις πρακτικῶν . .	6: 50
11	Καταγραφὴ δι' ἑκάστην συνεδρίασιν ὡρῶν δύο . .	3: 30
12	Πώλησις πραγματειῶν ἢ σκευῶν γενομένη κατὰ συνέπειαν διαταγῆς, μία δραχμὴ εἰς τὰς ἑκατὸν 1=0/0	
13	Πώλησις ἀκινήτων, ἥμισυ εἰς τὰς ἑκατὸν 1/2 0/0 .	
14	Πρᾶξις παρακαταθήκης διατεταγμένης ἢ ἐκουσίου	3: 30
15	Δικαίωμα παρακαταθήκης, μία δραχμὴ τοῖς ἑκατὸν.	1: 0/0
16	Πρᾶξις λύσεως παρακαταθήκης	6: 50
17	Πρᾶξις συγκαλέσεως συγγενικοῦ συμβουλίου . . .	10: —
18	Πιστοποιητικὸν γεγονότος τινὸς γνωστοῦ (acte de notorieté publique) . . . . . δραχ.	6: 50
19	Πιστοποιητικὸν ζωῆς	1: 50
20	Ἐπικύρωσις ὑπογραφῆς	3: 30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Πράξεις πολιτικαί.

1	Πρᾶξις συντροφίας ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς . .	10: —
2	Διάλυσις συντροφίας ὡς ἄνω	6: 50
3	Ἔγγραφον δωρεᾶς μεταξὺ ζώντων	8: 30
4	Συμφωνητικὸν γάμου	13: —
5	Ἐναπόθεσις διαθήκης ἀντιγράφου ἢ μυστικῆς καὶ ἔκθεσις πρακτικῶν	6: —
6	Ἔκθεσις ἀνοίξεως καὶ ἀναγνώσεως διαθήκης ἢ κωδικέλλου.	8: —
7	Ἔκθεσις πρακτικῶν	μέχρι 4 σελίδων . . . . . 5: — δι' ἑκάστην σελίδα ὑπὲρ τὰς 4 . . . 1: 50
8	Ἐπιτροπικὸν	γενικὸν . . . . . 6: 50 εἰδικὸν 3: 25
9	Ἐξοφλητικὰ ἐν τῷ τοῦ προξενείου Γραφείῳ γενόμενα.	μέχρι τῶν 500 δραχμῶν . 3: 50 ὑπεράνω τῶν 500 δραχ. 1/4 τοῖς 0/0
10	Δηλοποίησις ὁποιαδήποτε	3: 30
11	Διαμαρτύρησις ἢ ἔγγραφον διαμαρτυρήσεως κατά τινος	3: 30
12	Ὁμοία συναλλαγματικῆς καὶ ἀντίγραφον	3: 30
13	Δήλωσις ἁπλῆ	2: 50

	Ὁμοία ἐκτεταμένη καὶ πολύπλοκος	5: —
14	Ὁμολογία { μέχρι τῶν 500 δραχμῶν	3: 30
	διὰ δάνεια { ὑπεράνω τῶν 500 δραχμῶν 1|4 τοῖς 0|0	
15	Συνυποσχετικὸν ἔγγραφον	3: 30
16	Σύμβασις (συμβιβασμὸς)	6: 60
17	Πᾶσα πρᾶξις πρὸς ἐπίδοσιν δικογράφου πεμπομένου ἐκ τῆς Ἑλλάδος	3: 30
	Τὸ δικαίωμα τοῦτο θέλει εἰσπράττεσθαι ἐν τῇ Ἑλλάδι, προπληρονόμενον εἰς τὸν ἁρμόδιον εἰσαγγελέα καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον ὑπὸ τοῦ διαδίκου τοῦ παραδιδόντος τὸ δικόγραφον ἵνα ἐπιδοθῇ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.	
18	Πᾶν ἄλλο ἔγγραφον μὴ διαλαμβανόμενον εἰς τὴν παροῦσαν διατίμησιν	3: 30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Καταχωρίσεις πράξεων καὶ ἐκπεραιώσεις.

1	Καταχώρησις μιᾶς πράξεως εἰς τὰ πρωτόκολλα τοῦ γραφείου.	μέχρι τῶν 2 σελ.	1: 60
		δι' ἑκάστην σελίδα ὑπεράνω	— 80
2	Ἐκπεραίωσις ἐγγράφου οἱουδήποτε παραδληθέντος μὲ τὰ πρωτότυπα παρουσιασθέντα καὶ ἀποδοθέντα εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη.	ἕως δύο σελίδας .	3: 30
		διὰ πᾶσαν ὑπεράνω .	1: 50
3	Ἐκπεραίωσις ἐγγράφου ἀντιγεγραμμένου ἀπὸ τὰ πρωτόκολλα ἢ ἀπὸ τὰ σχέδια τοῦ γραφείου.	μέχρι 2 σελίδων .	1: 50
		διὰ πᾶσαν ὑπεράνω	— 75
4	Ἀπόσπασμα δηλώσεως γεννεθλίων		1: 50
5	Ὁμοιον συνοικεσίου		1: 50
6	Ὁμοιον ἀποδιώσεως		1: 50

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἔξοδα ταξειδίου, παρευρέσεων κτλ.

1	Ἔξοδα ταξειδίου δι' ἕκαστον σταθμὸν δύο λευγῶν .	5: —
2	Ἔξοδα μεταβέσεως δι' ἑκάστην ἡμέραν παρευρέσεως	8: 30

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ὅλαι αἱ ἐκπεραιώσεις πράξεων, πρωτοκόλλων, ἀποράσεων κτλ. τῶν ὁποίων ἡ διατίμησις λογίζεται κατὰ σελίδα, πρέπει νὰ γράφωνται εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιέχωσιν, ἑκάστη μὲν γραμμὴ συλλαβὰς δώδεκα, ἑκάστη δὲ σελὶς γραμμὰς εἴκοσι τούλάχιστον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 1. Ὁ προξενος ἀφαιρεῖ τὴν προστασίαν ἀπὸ τὸν ἀρνηθέντα ἢ ἀποφυγόντα νὰ λάβῃ διαμονητήριον, κατὰ τὰ ἐν τῷ παραγράφῳ 6 τοῦ κεφαλ. ἀ τίτλου 3 τῆς προξενικῆς διατιμήσεως ὡρισμένα, μεχρισοῦ οὗτοι ἤθελον συμμορφωθῇ μὲ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ἀποδεδειγμένως καὶ ἐντελῶς ἄποροι καὶ ἐνδεεῖς ἀπαλλάττονται τῆς πληρωμῆς τῶν ἐν τίτλῳ γ. κεφ. ἀ. παραγράφοις 6, 7, 8, 19 καὶ 20 ὡς καὶ τῶν ἐν παραγράφῳ 6 ἐν κεφ. γ. ἰδίου τίτλου τῆς ἀνωτέρω διατιμήσεως ὡρισμένων δικαιωμάτων· ὀφείλουσιν ὅμως νὰ παρουσιάζωσι πιστοποιητικὸν πενίας καὶ ἀκτημοσύνης, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ πέντε τοὐλάχιστον τῶν μᾶλλον εὐϋπολήπτων πολιτῶν ἑλλήνων, τῶν διαμενόντων εἰς τὴν ἕδραν τοῦ ἑλληνικοῦ προξένου, ὅστις πρόκειται νὰ ἐνεργήσῃ τὰς, περὶ ὧν ὁ λόγος, πράξεις. Οἱ ὑπογράφοντες τὰ τοιαῦτα πιστοποιητικὰ ὑπόκεινται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένας συνεπείας ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελον ἀποδειχθῇ ψευδῆ τὰ ὑπ' αὐτῶν πιστοποιούμενα.

Ἄρθρ. 3 Ἐκτὸς τῶν διὰ τῆς διατιμήσεως ταύτης προσδιωρισμένων τελῶν, τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, καθὼς καὶ τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενικὸν προξενεῖον καὶ τὰ ἐν Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ, Μελίτῃ καὶ Τεργέστῃ προξενεῖα θέλουσιν εἰσπράττει ἐκ τῶν προσορμιζομένων εἰς τοὺς λιμένας ἑλληνικῶν πλοίων τὸ ἀκόλουθον δικαίωμα.

Ἐκ τῶν πλοίων τῶν ἀπὸ	1—30	τόνων . . .	50
» »	31—100	» . . .	1: —
» »	101—	καὶ περαιτέρω .	2: —

Τὸ δικαίωμα τοῦτο θέλει εἰσπράττεσθαι ἐκ τῶν ἀπὸ 1—30 τόνων πλοιαρίων ἅπαξ μόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς ἕκαστον τῶν ἀνωτέρω προσδιωρισμένων λιμένων, ἂν τὰ τοιαῦτα πλοιάρια προσορμισθῶσι δὶς ἢ πολλάκις εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἐκ τοῦ ἀπὸ τῆς τοιαύτης εἰσπράξεως προκύπτοντος ποσοῦ ἓν μέρος προσδιοριζόμενον διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων θέλει δίδεσθαι εἰς τὰ ἐν ταῖς εἰρημέναις πόλεσι νοσοκομεῖα, τὸ λοιπὸν δὲ θέλει διανέμεσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν τῶν εἰρημένων ἀρχῶν εἰς ἔλεη καὶ βοηθείας ἐνδεῶν, ἀσθενῶν καὶ ναυαγούντων, κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 4. Αἱ κατὰ τὴν Ἰονικὴν ἐπικράτειαν προξενικαὶ ἀρχαὶ τῆς Ἑλλάδος δὲν θέλουσιν εἰσπράττει δι' ἑκάστην ἐπιθεώρησιν διαβατηρίου γεωργῶν καὶ τεχνιτῶν Ἰονίων, μεταβαινόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰμὴ λεπτὰ 75.

Ἄρθρ. 5. Οὐδὲν δικαίωμα ἢ τέλος δύναται νὰ εἰσπραχθῇ μὴ προβλεπόμενον ἀπὸ τὸν παράντα νόμον, ὁ δὲ εἰσπράττων τοιοῦτον ἢ πλειότερον τῶν ἐνταῦθα διαγεγραμμένων καθίσταται ἔνοχος ἀπιστίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ καταδιώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἐκτὸς δὲ τούτου, ἀποπέμπεται καὶ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 6. Ὁ πλοίαρχος ὁ ἀρνηθεὶς τῶν νενομισμένων τελῶν τὴν ἀπότισιν, ἢ ἀποπλεύσας ἔκ τινος λιμένος χωρὶς νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῇ ἁρμονίᾳ προξενικῇ ἀρχῇ τὰς παρὰ τῶν διατάξεων ὁριζομένας πράξεις, θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς τὸ δεκαπλάσιον τῶν νενομισμένων παρὰ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχῆς τοῦ πρώτου λιμένος, ὅπου ἤθελε φθάσει, ἢ ἐν ἐλλείψει ταύτης, ὑπὸ τῆς ἀκολούθου· ἐξαιρεῖται τοῦ μέτρου τούτου καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἁπλοῦ τέλους εἰς χεῖρας τῆς προξενικῆς ἀρχῆς τοῦ πρώτου λιμένος, ὅπου ἤθελε φθάσει ὁ πλοίαρχος, ὅστις ἤθελεν ἀποδείξει ἀποχρώντως, ὅτι ἀνωτέρα ἀνάγκη τὸν εἶχεν ὑποχρεώσει ν' ἀποπλεύσῃ πρὸ τῆς ἀποτίσεως τῶν νενομισμένων.

Ἄρθρ. 7. Αἱ εἰσπράξεις θέλουσι γίνεσθαι εἰς δραχμάς, ἀναλογιζομένων τῶν ξένων νομισμάτων, κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι νομισματικὴν διατίμησιν· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ ὀθωμανικὰ νομίσματα τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν διατίμησιν ταύτην, αἱ ἐν τῇ Τουρκίᾳ προξενικαὶ ἀρχαὶ θέλουσιν ἐκτιμᾷ τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς δραχμὰς ἀναλόγως τῆς κυκλοφορίας τῶν νομισμάτων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσπράξεως. Πρὸς τοῦτο δὲ, ἑκάστη προξενικὴ ἀρχὴ θέλει συντάττει συμφώνως μετὰ τριῶν τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτῆς σημαντικωτέρων ἐμπόρων ἑλλήνων, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων, ἐμπόρων ἀλλοδαπῶν, κατὰ τὴν πρώτην ἑκάστου μηνὸς διατίμησιν ἀναλογιζουσαν ἅπαντα τὰ κυκλοφοροῦντα ὀθωμανικὰ νομίσματα εἰς δραχμάς. Κατὰ δὲ τὴν διατίμησιν ταύτην, ἥτις πρέπει νὰ ἦναι διαρκῶς κεκολλημένη ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ προξενικοῦ καταστήματος καὶ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς προξενικῆς ἀρχῆς καὶ τῶν τριῶν ἐμπόρων τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν σύνταξίν της, θέλουσιν εἰσπράττεσθαι τὰ προξενικὰ δικαιώματα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ μηνός.

Ἄρθρ. 8. Ἡ χρῆσις τῶν διπλοτύπων εἰσάγεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὅλων ἐν γένει τῶν τῆς πρώτης κατηγορίας γενικῶν προ-

ξενείων, προξενείων καὶ ὑποπροξενείων τῶν παρὰ τῆς κυβερνήσεως μισθοδοτουμένων, καθὼς καὶ ὅσων ἄλλων ἐκ τῶν λοιπῶν, εἰς ἅτινα ἤθελεν ἐγκρίνει τὸ μέτρον τοῦτο ἀναγκαῖον τὸ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον.

Ἄρθρ. 9. Μετὰ τὴν λῆξιν ἑκάστου μηνός, ἕκαστος γενικὸς πρόξενος, πρόξενος ἢ ὑποπρόξενος θέλει πέμπει εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον σύντομον ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως τοῦ προξενικοῦ αὐτοῦ ταμείου, εἰς τὴν ὁποίαν (ἔκθεσιν) θέλουσι σημειοῦσθαι αἱ καθ' ὅλον τὸν μῆνα εἰσελθοῦσαι καὶ ἐξελθοῦσαι ποσότητες, καθὼς καὶ ἡ μείνασα ἐν αὐτῷ ποσότης.

Ἅπαντες δ' ἐν γένει οἱ γενικοὶ πρόξενοι, πρόξενοι καὶ ὑποπρόξενοι θέλουσιν ὡσαύτως πέμπει εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον μετὰ τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας καταστάσεις τῶν τριμηνιαίων αὐτῶν εἰσπράξεων.

Ἄρθρ. 10. Ἡ παράβασις τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ διατάξεων, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παράβασις ἢ παρεκτροπὴ ἢ ἀμέλεια περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προξενικῶν καθηκόντων, τιμωρεῖται διὰ πειθαρχικῶν ποινῶν, οἷον ἐπιπλήξεων, προστίμων ἀπὸ 200 μέχρι 500 δραχμῶν καὶ προσωρινῶν παύσεων, ἐπιβαλλομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου· ἂν δὲ ἡ παράβασις παρουσιάζῃ χαρακτῆρα σοβαρώτερον, τὸ εἰρημένον ὑπουργεῖον θέλει προκαλεῖ τὴν ὁριστικὴν τοῦ παραβάτου παῦσιν, καὶ, χρείας τυχούσης, τὴν δικαστικὴν αὐτοῦ καταδίωξιν.

Ἄρθρ. 11. Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου κανονιζομένης διατιμήσεως ἅπαντα τὰ μέχρι τοῦδε περὶ εἰσπράξεως προξενικῶν τελῶν κανονισμένα ἀκυροῦνται.

Ἄρθρ. 12. Ἀντίτυπα τοῦ παρόντος νόμου θέλουν μένει διαρκῶς τοιχοκολλημένα εἰς ἕκαστον προξενικὸν κατάστημα, ὡς ἐπίσης ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον θέλει διανέμεσθαι δωρεὰν ἑκάστῳ πλοιάρχῳ παρὰ τοῦ λιμενάρχου τοῦ λιμένος, ὅπου τὸ πλοῖον ἀνήκει, πρὸς γνῶσιν ἁπάντων. »

Ἡ ἐπιτροπή σας, κύριοι, ἐμόρφωσε κατὰ νέον ὡς ἄνω τρόπον τὰ καθέκαστα τῶν τελῶν τῶν ἀφορώντων τὴν ἑλληνικὴν ναυτιλίαν, ὁδηγηθεῖσα εἰς τοῦτο ἀπὸ τὴν καθημερινὴν πεῖραν διδάσκουσαν, ὅτι ἕκαστος τῶν φορολογουμένων πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὸ εἶδος καὶ τὴν φύσιν τοῦ φορολογητέου πράγματος ὡς καὶ τὸ ποσὸν κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν περίστασιν τοῦ φόρου αὐτοῦ.

Ὁ πρῶτος τύπος τῆς Ἑλληνικῆς προξενικῆς διατιμήσεως, ὅστις διατηρεῖται ἀπαράλλακτος καὶ εἰς τὴν τοῦ εἰσαχθέντος νομοσχεδίου, ἐν εἴδει καταλόγου συντεταγμένος καὶ ἀνερμήνευτος, ἔγεινε παραίτιος τοιαύτης ἑρμηνείας τοῦ νόμου ἀπ' ἀρχῆς τῆς δημοσιεύσεώς του, ὥστε (θέλετε διστάσει νὰ τὸ πιστεύσητε) εὑρέθησαν πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες σύροντες μίαν γραμμὴν ἐπὶ τῆς στήλης τῶν τελῶν εἰς τὸν § 13 τοῦ ἄρθρ. 1, ὅπου ἐκλείετο κατ' αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦ φορολογεῖν τοὺς ναυτικούς, εἰσέπραττον (παραλείποντες ἀπὸ συστολὴν τὴν διάταξιν τοῦ § 11) λεπτὰ πεντήκοντα κατὰ τόνον! Ὑψωσάντων φωνὴν κατόπιν τῶν πλοιάρχων, οἱ πρόξενοι ἤρχισαν νὰ περιορισθῶσιν ὀλίγον ἐντὸς τῆς αὐτῆς κλίμακος, ἀλλὰ πάντοτε εἰσέπραττον ἀνωμάλως καὶ ἕκαστος πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον, ὁ μὲν τὸν ἕνα παράγραφον ἐπιμαρτυρούμενος, ὁ δὲ τὸν ἄλλον τῆς διατιμήσεως, δίχως νὰ ὑπάρχῃ ὁ κατάλληλος τόπος καὶ χρόνος τῆς εἰσπράξεως.

Περὶ τούτου θέλετε πεισθῆ, κύριοι, ἅμα ἀναγνώσητε τὰς ἀναφορὰς τῶν ναυτιλλομένων, καὶ ἅμα λάβητε τὰς ἐνδείξεις τῶν πληρωμῶν, παραχωρουμένας ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν Προξένων.

Καθὼς ὅμως ἡ ἐπιτροπή σας κατέταξεν εἰς νέον πίνακα ἠτιολογημένον πᾶν εἶδος εἰσπράξεως τῶν προξενικῶν τελῶν, πληροφορεῖσθε ὅτι ἀποκαθίσταται ἀδύνατος πλέον ἡ τοιαύτη αὐθαιρεσία, προχείρου οὔσης εἰς ἕκαστον, ἔστω καὶ τὸν ἁπλοϊκώτερον ναυτικόν, τῆς μερικῆς περιστάσεως τοῦ εἰσπραχθησομένου τέλους.

Ὁ πλοίαρχος Ἕλλην θέλει εὐκολώτατα τοῦ λοιποῦ διακρίνει ποῖα δικαιώματα χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἀνάγκην τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας, καὶ οἱ πρόξενοι αὐτοὶ δὲν θέλουν τολμήσει πλέον νὰ διαστρέψωσι τὰ πάντα πρὸς ἴδιον ὄφελος· ὥστε δὲν ἐπιμένομεν εἰς περισσοτέραν ἀνάπτυξιν τοῦ μέρους τούτου.

Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τελῶν τινων καὶ ἐξάλειψιν ἄλλων ὁλοσχερῶς, τὰς ὁποίας παρεδέχθημεν, ἐρχόμεθα νὰ ἐκθέσωμεν τὰς περὶ τούτων κρίσεις μας, ἀποθέτοντες εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐκτιμήσῃ πᾶν ὅ,τι ἡμεῖς ἐνεωρήσαμεν δίκαιον ἅμα καὶ συμφέρον, τεῖνον δὲ εἰς τὸν ὁποῖον προτιθέμεθα ὅλοι σκοπὸν τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνταῦθα χρεωστεῖ νὰ ὁμολογήσῃ ἐκ προοιμίων, ὅτι κατὰ τὰς συζητήσεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν ἐπὶ τῆς συντάξεως τῆς παρούσης προξενικῆς διατιμήσεως, ἣν καθυποβάλλει εἰς τὴν Βουλήν, ἤκουσε μ' εὐχαριστησιν τὰς ὀρθότερα σκεπτόμενον τὸν Κ. ὑπουργὸν, ὡς καὶ κατὰ τὰς προφορικὰς του ἐκθέ-

σεις, λίαν εὐδιάθετον εἶδεν εἰς τὸ νὰ πραγματοποιήσῃ πᾶσαν δυνατὴν ἐλάττωσιν ἐπὶ τῆς ὑπερόγκου εἰσαχθείσης παρ' αὐτοῦ ἐν εἴδει νομοσχεδίου προξενικῆς διατιμήσεως τῶν ναυτικῶν τελῶν· ἐπομένως δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ ὅ,τι δίκαιον ἔκρινε καὶ κατάλληλον πρὸς συντήρησιν τῆς ἀληθοῦς ὑπάρξεως τῶν Προξενείων, καθαιροῦσα ὅ,τι ἐπισφαλὲς ἐμπεριέχεται εἰς τὴν παλαιὰν διατίμησιν.

Δύο οὐσιώδη ἀντικείμενα, κύριοι, ἐφείλκυσαν ἰδίως τὴν προσοχὴν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν προξενικῶν τελῶν εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς.

Α'. Ὁ ὅρος τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ νομοσχεδίου, περὶ οὗ τόσος ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τοὐτέστιν ἡ πληρωμὴ τοῦ ἡμίσεως τῶν προξενικῶν τελῶν τῶν ὡρισμένων ἐν τῇ διατιμήσει, δι' ὅσας πράξεις ἤθελεν ἐνεργήσει ἡ προξενικὴ ἀρχὴ εἰς τὰ ἔγγραφα ἑλληνικοῦ τινος πλοίου, ὁσάκις τοῦτο μένει εἰς τινα λιμένα πλέον τῶν 24 ὡρῶν χωρὶς νὰ ἐνεργήσῃ οὐδεμίαν ἐμπορικὴν πρᾶξιν, ἀποβίβασιν ἢ ἐπιβίβασιν ἐπιβατῶν, δήλωσιν ναυσιβλαβείας ἢ μεταβολὴν ναυτολογίου· καὶ

Β'. Ὁ περιβόητος 10 παράγραφος τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς ἐν ἰσχύϊ προξενικῆς διατιμήσεως, δηλ. τὰ λεγόμενα ἀποθηκητήρια ἔγγραφα, καὶ ἡ τούτων ἕνεκεν ἐν τῷ πίνακι καταχωρημένη ἀνεξήγητος φορολογία, ἀνὰ λεπτὰ ἓξ κατὰ τόνον.

Ἐπὶ μὲν τοῦ ά. παρατηροῦμεν.

Ἡ ἑλληνικὴ ἐμπορικὴ ναυτιλία ὑπάγεται, ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, εἰς ὅρους σαθροὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὸ περὶ ταύτης Βασιλικὸν διάταγμα τῶν 15 Δεκεμβρίου 1836, κανόνας ἀστυνομικοὺς καλουμένους, οἵτινες, καὶ τοι συντεταγμένοι ἀπὸ ξένον νομοθέτην, περιέχουν ζωτικὰ στοιχεῖα διὰ τὸ ἑλληνικὸν ναυτικόν. Ἐξετάζοντες τὸ ἄρθ. 57 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος εὑρίσκομεν, ὅτι ἕκαστον ἑλληνικὸν πλοῖον εἴτε εἰς ἑλληνικὸν εἴτε εἰς ξένον λιμένα προσορμίζεται, ὅπου ἑλληνικοὶ πρόξενοι εἰσί, μένει ἐλεύθερον ἀπὸ τὰς καταπιέσεις, ὅσας παραδόξως οἱ χαράξαντες τὴν πολυθρύλλητον προξενικὴν διατίμησιν ἐπέθηκαν κατόπιν εἰς τοῦ ναυτικοῦ λαοῦ τὸν τράχηλον· τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ διατίμησις αὕτη δὲν εἶναι παρὰ μία κακόζηλος παράφρασις ξένης νομοθεσίας, τοὐτέστι ξένον φυτὸν ἐμφυτευθὲν ἐν τῷ μέσῳ μας διὰ νὰ θορυβήσῃ τὸν νοῦν μας, καὶ νὰ γυμνώσῃ τὸ βαλάντιόν μας δι' ὅρων ὑποθετικῶν καὶ μέσων ὑπούλων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 57 τοῦ περὶ ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος Β. διατάγματος, ὁ πλοίαρχος Ἕλλην ὑπο-

χρεοῦται μετὰ 24 ὥρας τῆς προσορμίσεώς του νὰ παρουσιάζηται μόνος εἰς τὴν προξενικὴν ἀρχὴν καὶ ν' ἀναφέρῃ προφορικῶς τὰς αἰτίας τοῦ ἐρχομοῦ του· ἐὰν δὲ μένῃ ἐπέκεινα τῶν 24 ὡρῶν, νὰ παρουσιάζῃ καὶ τὰ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα τῷ προξένῳ πρὸς πληροφορίαν του. Τότε δὲ νὰ τὰ παραδίδῃ πρὸς ἐπιθεώρησιν, τοὐτέστι νὰ καθυποβάλληται εἰς φορολογίαν, ὅτε ὁμολογήσει ὅτι ὁ λιμὴν τοῦ καταπλου εἶναι ὁ προσδιωρισμένος διὰ τὸν ἐμπορικόν του σκοπόν, ὅπου καὶ ἀπεφάσισε νὰ μένῃ.

Ἡ διάταξις αὕτη, κύριοι, εἶναι ἀκριβὴς καὶ τεχνικῶς σύμφωνος μὲ τοὺς ὅρους τοῦ δικαίου, καὶ διατρανοῖ τὴν θαυμαστὴν πρόνοιαν τοῦ νομοθέτου δι' ἑκάστην περίπτωσιν τὰ καταλληλα προβλέπουσαν, οὐχ' ἧττον δὲ συμφωνεῖ πληρέστατα καὶ μὲ τοὺς ὁρισμοὺς ἄλλου προγενεστέρου διατάγματος τῶν 5 Φεβρουαρίου 1834, τοῦ κανονίζοντος τὰ λιμενικὰ τέλη ἐντὸς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ὡς ἑφεξῆς.

α. Ὅτι πᾶν πλοῖον ἑλληνικὸν ἐκ τρικυμίας ἢ αἰτίας βλάβης τινος εἰς ἄλλον παρὰ τὸν προσδιωρισμένον λιμένα ἀγκυροβολοῦν, μένει ἐλεύθερον παντὸς τέλους ἐπὶ 8 ἡμέρας· καὶ

β'. Ὅτι ὅσα ὡσαύτως ἄλλοσε προσορμισθῶσιν ἐξ αἰτίας τινὸς ὑποθέσεως, δύνανται νὰ μένωσιν ἐπὶ 5 ἡμέρας, ἐλεύθερα ὄντα εἰς τὸ νὰ λαμβάνωσι γράμματα, χρήματα καὶ ὅμοια.

Ἐπομένως ἡ ἐπιτροπή σας ἐχρεώτει νὰ περιορίσῃ τὴν ἐργασίαν της ἐντὸς τῶν κυρίων ὑποχρεώσεων τοῦ ὀργανικοῦ τῆς ἐμπορικῆς ἑλληνικῆς ναυτιλίας νόμου, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὡς ἔγγιστα.

Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου.

Μ' ὅλας τὰς ὁποίας ἐλάβομεν ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν ἐξηγήσεις περὶ τῆς λέξεως «ἀποδημητήρια ἔγγραφα», μ' ὅλας τὰς προσπαθείας ὅσας κατέβαλεν ἡ ἐπιτροπὴ, κύριοι, διὰ νὰ ἐννοήσῃ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος τούτου, χρεωστεῖ εὐσυνειδότως νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι μήτε τὴν λέξιν ἐννόησε, μήτε τὸν τίτλον τῆς φανταστικῆς φορολογίας ταύτης ἠδυνήθη, ἔστω καὶ ἐλαχίστως, νὰ ἐφαμόσῃ ὁπουδήποτε.

Ὡς προείπομεν, ἡ ἐν ἰσχύϊ προξενικὴ ἑλληνικὴ διατίμησις μεταφρασθεῖσα ἀπὸ ξένην γλῶσσαν, ἔφερεν ἐν ἑαυτῇ κύριον κόσμημα τὸν τραγέλαφον τοῦτον καὶ παράλογον τίτλον φορολογίας, δίχως νὰ λάβωσι τὸν κόπον οἱ μεταφρασταὶ αὐτοῦ οὐδὲ κἂν νὰ ἐξηγήσωσιν εἰς τοὺς φορολογουμένους, τί διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐζήτουν νὰ χαρακτηρίσωσιν· οὐδεὶς πλοίαρχος ἐννοεῖ σήμερον ἀκόμη διὰ ποῖον λόγον πληρόνει ἓξ λεπτὰ κατὰ

τόνον ἐπὶ ἀποδημητηρίων λεγομένων ἐγγράφων· οὐδεὶς τῶν προξένων μας (καὶ τοι λεπτόνους κατὰ πάντα) ἠθέλησε ν' ἀναπτύξῃ τὴν φύσιν τοῦ φόρου τούτου εἰς τὸν πλοιαρχοῦντα, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῇ λέξει ἢ τῷ ὁρισμῷ τοῦ 10 παραγράφου ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ τῆς προξενικῆς διατιμήσεως εἰσέπραττον ἑκάστοτε προσδιωρισμένον τέλος, καὶ ἐξακολουθοῦσι νομιμοποιοῦντες ἀδικαιολόγητον φορολογίαν.

Προξενικὴν διατίμησιν λέγοντες, κύριοι, ἐννοοῦμεν τὴν σύνταξιν καταλόγου φορολογικοῦ ἀποβλέποντος τὴν ναυτιλίαν. Ἀλλ' ἠκούσθη ποτὲ εἶδος ἢ πρᾶγμα ὅ,τι δήποτε νὰ φορολογηθῇ δι' ἀβέβαιόν τι καὶ ἀνύπαρκτον πρόσωπον; τὰ πλοῖα, κατ' ἐξαίρεσιν ἀπὸ πᾶν ἄλλο ἀνθρώπινον χειροτέχνημα, ὑπεβλήθησαν εἰς φορολογίαν ἀρυομένην ἀπὸ τὰ βάθη τῶν σπλάγχνων των αὐτῶν. Εἴδατε ὅτι οἱ κατὰ πρῶτον τὰ τοιαῦτα νομοθετήσαντες ἐλάβον ὡς μέτρον τὴν ζωτικὴν δύναμιν τοῦ πλοίου, καὶ ἐλεπτολόγησαν κατὰ τόνον τὴν πληρωμὴν τοῦ δεκάτου· ἀλλ' ἡ φορολογία αὕτη ἡ δυναμικὴ ἐφαρμόζεται κατὰ τὴν εἰδικὴν περίστασιν τῶν γιγνομένων ἐργασιῶν. Διὰ τοῦτο ἀρχόμενοι ἀπὸ τὰ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα, προχωροῦμεν φορολογοῦντες τὸ πλοῖον διὰ κάθε τι ἐν αὐτῷ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργούμενον. Ποία πρᾶξις τοῦ ναυτιλλομένου, τοῦ ἐμπορευομένου ἅμα ἐνεργηθεῖσα δὲν ὑπόκειται εἰς φορολογίαν; διατρέξατε ἐξετάζοντες ὅλους τοὺς ὅρους τῆς προξενικῆς διατιμήσεως, καὶ θέλετε ἰδεῖ, ὅτι δὲν παρελείφθη οὐδὲ κἂν μία. Πρέπει τότε, εἶναι δίκαιον, εἶναι ἀνθρώπινον νὰ προσθέσωμεν πλάττοντες κατὰ φαντασίαν ἀνυπάρκτους περιστάσεις, ὁρίζοντες ἄψυχα ἀντικείμενα φορολογίας; ὄχι· κἀμμία ἐλευθέρα συνείδησις δὲν θέλει, εἴμεθα βέβαιοι, εἰς τοῦτο στέρξει ποτέ.

Ὅλα τὰ ἔγγραφα, κύριοι, τὰ τακτικῶς προσβοηθοῦντα τὸν ναύτην παραδίδονται καθ' ὑποχρέωσιν τῷ προξένῳ πρὸς φορολογίαν· ἐπὶ τούτων διὰ κάθε μεταλλαγὴν, διὰ κάθε προσθήκην, ἔστω καὶ διὰ τὴν πλέον ἀσήμαντον ἐργασίαν, ἠὐδοκήσαμεν νὰ παραχωρήσωμεν πληρωμὴν, ὄχι βέβαια κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἔργου καὶ τοῦ κόπου, ἀλλὰ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ ναυτικοῦ οἰκοδομήματος, τὸν φόρον ὁλόκληρον ἀναλογισάμενοι.

Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ πλοίου φορολογοῦμεν κατὰ τόνον καὶ τακτικώτατα, τὸ ναυτολόγιον ὡσαύτως, τὴν ὑγειονομικὴν του πιστοποίησιν ἐπίσης· προσέτι δὲ, ἂν ἐπὶ τούτων γίνηται μεταβολή τις, ἐπιπροσθέτομεν βάρος ἐπὶ βάρους, καὶ ἀπαιτοῦμεν ἀλλεπάλληλα τέλη καὶ καθ' ἑκάστην ἀνανεούμενα πᾶσαν σύνταξιν ἰδι-

αιτέρων ὁποιωνδήποτε ἐγγράφων ἐμπορικῆς ἢ ναυτικῆς φύσεως κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀγγαρεύομεν, καὶ βαρέως μάλιστα.

Τί μένει πλέον ἀφορολόγητον; τίποτε, κύριοι, παρὰ ἡ ψυχὴ τοῦ ναύτου καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ· αὐτὰ ἀφήσαμεν ἀβασάνιστα, αὐτὰ μόνον ἀκαταζήτητα παραλείψαμεν.

Ὅταν ὁ πλοίαρχος ἔχῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν πιστοποίησίν του, τὸ ναυτολόγιον τοῦ πλοίου καὶ τὸ ἡμερολόγιόν του, τὸ δηλωτικὸν τῶν φορτωθεισῶν καὶ ἐκφορτωθεισῶν πραγματειῶν, τὸ συμφωνητικὸν τῶν ναυλώσεων, τὰ ὁμόλογα τῶν θαλασσοδανείων, τὰ πρωτόκολλα τῶν ναυαγιαιρέσεων καὶ ναυσιβλαβειῶν κτλ. κτλ. ὅταν ἐπὶ τούτων ἁπάντων καὶ κατ' ἰδίαν, ἐπλήρωσε μέχρι κεραίας, μένει τίποτε ἄλλο χαρατσοχάρτι, ἀποδημητήριον ἔγγραφον λεγόμενον ἀφορολόγητον; Πρὸς Θεοῦ! ἂς μὴ διστάσωμεν νὰ ἐξοβελίσωμεν ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν μας αὐτὸ τὸ αἰσχρόν, τὸ αἴσχιστον ἐπινόημα τῆς λῃστείας καὶ ἀπογυμνώσεως τῶν ἀδελφῶν μας.

Δὲν ἐλλείψαμεν νὰ συμβουλευθῶμεν, κύριοι, μετὰ προσοχῆς τὰ πρωτότυπα τῶν προξενικῶν διατιμήσεων τῆς Γαλλίας, Αὐστρίας καὶ Σαρδηνίας, ἀλλὰ δὲν ἀπηντήσαμεν εἰς κἀμμίαν ἐξ αὐτῶν τὸν φόρον τοῦτον, οὔτε ἦτο δυνατὸν ν' ἀναφέρηται πουπότε· μόνον μὲ ῥητὴν λέξιν (**expeditions d' un Bâtiment, Spedizioni di Bastimento,**) ὀνομάζουσι περιληπτικῶς τὴν ἐπιθεώρησιν ἢ ἔκδοσιν τῶν ναυτιλιακῶν ἐγγράφων (ἅτινα εὐκολύνουσι τὸν ἀπόπλουν τοῦ πλοίου), τουτέστι τοῦ ἡμερολογίου, ναυτολογίου καὶ ὑγειονομικῆς πιστοποιήσεως, καὶ τοῦτο βεβαιοῦσθε, ἂν ἐπεξεργασθῆτε πρὸς ὀλίγον τὴν γενομένην ἐξήγησιν τῆς λέξεως εἰς τὸ περιθώριον τῆς Γαλλικῆς προξενικῆς διατιμήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν καθαρώτατα μάλιστα λεπτολογοῦνται καὶ σαφηνίζονται τὰ καθέκαστα τῶν ἐπιθεωρήσεων καὶ διατυπώσεων, ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τῶν ὁποίων ὅλων ὁμοῦ εἰσπράττεται ἓν καὶ μόνον ὡρισμένον τέλος, τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῶν ἀποδημητηρίων ἐγγράφων (**le droit dit d'expedition.**)

Θέλετε μᾶς ἐπιτρέψει ἐνταῦθα νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ἑκάστου ἔθνους φορολογοῦνται εἰς τὰ ξένα κράτη διττῶς, τουτέστι τὴν εἰδικὴν ταύτην φορολογίαν τὴν προξενικὴν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὑπὸ προξενικὴν διατύπωσιν ἐγγράφων ἀπόπλου, καὶ ἄλλην τὴν κυριωτέραν καὶ σημαντικωτέραν, τὴν τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται ὅλαι αἱ σημαῖαι εἰς ἕκαστον λιμένα· φέρομεν ὡς παράδειγμα ξένον πλοῖον Σαρδικὸν λ. χ. ἐκ Πειραιῶς ἀποπλέον διὰ Σύραν

οὐδεὶς λόγος, ὅτι τὸ πλοῖον τοῦτο ἐφοδιάζεται μὲ τ' ἀναγκαῖα ἀποδημητήρια ἔγγραφα παρὰ τῶν ὑγειονομικῶν, λιμενικῶν καὶ τελωνιακῶν ἀρχῶν τοῦ Βασιλείου, ἄλλως δὲν εἶναι δεκτὸν εἰς Σύρον, καὶ καθυποβάλλεται εἰς τὰ νενομισμένα τέλη· τὸ αὐτὸ πλοῖον ὅμως εἶναι ὑπόχρεων νὰ λάβῃ καὶ τὰ προξενικά του ἔγγραφα, τουτέστι νὰ δώσῃ πρὸς ἐπιθεώρησιν εἰς τὸ προξενεῖον τῆς Κυβερνήσεώς του τὸ ναυτολόγιον, τὸ βιβλίον τοῦ πλοίου καὶ ὅ, τι κάθε ἔθνος ὥρισεν ἐπὶ τῆς ἰδιαιτέρας ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας αὐτοῦ· διότι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπεννοήθησαν καὶ διατηροῦνται αἱ προξενικαὶ ἀρχαί. Εἰς τὰς ἐν Πειραιεῖ καὶ Σύρῳ ἐπιτοπίους ἀρχὰς δὲν ἀνήκει νὰ ἐξετάσωσιν εἰς ποίας διατυπώσεις ὑποβάλλεται παρὰ τῷ Σάρδῳ προξένῳ ὁ Σάρδος πλοίαρχος, ἐντοσούτῳ οὗτος πληρώνει εἰς Σύρον ὡσαύτως καὶ εἰς Πειραιᾶ ἑλληνικὰ δικαιώματα, συγχρόνως δὲ φορολογεῖται καὶ τὰ τοῦ ἰδίου προξένου τέλη εἰς ἀμφοτέρους τοὺς λιμένας· τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ διὰ τὰ πλοῖα μας ὁσάκις ταῦτα προσορμίζονται εἰς τοὺς λιμένας τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν. Διὰ τοῦτο τὰ τέλη τῶν ἑλληνικῶν προξενείων ἀνάγκη πᾶσα νὰ μετριασθῶσιν ἀναλόγως τῆς δυνάμεως τῶν ναυτικῶν μας, μὴ ἐπαρκούντων παρὰ διὰ μεγάλης θυσίας εἰς τὰ ὑπέρογκα τέλη ἅτινα τοῖς ἐπιβάλλονται νὰ πληρώνωσιν εἰς τὰς ξένας ἐπικρατείας.

Εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ φόρους, δικαιώματα ναυηγῶν καὶ λιμενικὰ ἔξοδα δὲν ἀρκοῦσι τριακόσιαι δραχμαὶ εἰς ἑλληνικὸν πλοῖον χωρητικότητος ὑπερβαινούσης διακοσίους τόνους, δι' ἕκαστον ἀπόπλουν. Εἰς τοὺς λιμένας τῆς μεγάλης Βρεταννίας τὰ αὐτὰ δικαιώματα ὑπερβαίνουσι τὰς ἑκατὸν λίρας χρυσᾶς, εἰς δὲ τὴν Γαλλικὴν Ἀφρικὴν ἀπαιτοῦνται ὑπὲρ τὰς χιλίας δραχμὰς διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Καὶ ἐπὶ ὅλων τούτων ὑπάρχει, κύριοι, καὶ ἄλλη ἰδιαιτέρα φορολογία, ἡ τῶν θαλασσίων μεσιτῶν, οἵτινες διὰ νὰ προπαρασκευάσωσι τ' ἀποδημητήρια ἔγγραφα ἑνὸς πλοίου εἰς ὅλους τοὺς εὐρωπαϊκοὺς λιμένας, παρὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, καὶ ἐπιδώσωσι ταῦτα εἰς τὸν πλοίαρχον πληρόνονται ἀδρότατα· τούτων ὅλων θέλομεν σᾶς φέρει τὰς ἀποδείξεις κατὰ τὴν συζήτησιν.

Χρεωστοῦμεν πρὸς τούτοις νὰ ὑποβάλωμεν ὑμῖν τρία τινά.

α. Εἰς τὰς προξενικὰς διατιμήσεις τῶν ἄλλων Δυνάμεων δὲν ἀπαντῶμεν ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ναυτολογίου φορολογίαν κατὰ τόνον· ἀλλ' ἐν τῇ τῆς Σαρδηνίας μόνον 65/100 τῆς λίρας κατ' ἄτομον εἰσπράττονται, ἐν δὲ τῇ τῆς Γαλλίας, ἓν φράγκον μόνον κατ' ἄτομον.

β'. Μία ἄλλη οὐχὶ ὀλιγώτερον δικαία διάταξις ὑπάρχει εἰς τὴν προξενικὴν διατίμησιν τῆς Γαλλίας ἐν τῷ ἄρθρῳ 25.

Κατ' αὐτήν, ὁπότε πλοῖον Γαλλικὸν ἐνεργήσαν ἐμπορικὰς πράξεις ἐν μέρει εἰς ἕνα λιμένα πληρώσῃ ὅλα τὰ δικαιώματα, μεταβῇ δὲ εἰς ἄλλον δεύτερον, τρίτον καὶ ἑξῆς πρὸς ἀποπεράτωσιν φορτώσεως ἢ ἐκφορτώσεως αὐτοῦ, εἰς τοὺς συνεχεῖς τούτους καταπλοῦς δὲν πληρόνει παρὰ τὸ ἥμισυ τοῦ τέλους.

γ'. Τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῶν φορτωτικῶν καὶ δηλωτικῶν, εἰς μὲν τὴν διατίμησιν τῆς Σαρδηνίας καὶ τὴν Αὐστριακὴν δὲν ἀπαντᾶται οὐδόλως, εἰς δὲ τὴν τῆς Γαλλίας εὑρίσκομεν τὴν πληρωμὴν μόνον 50 0/0 τοῦ ῥράγκου δι' ἕκαστον ἔντυπον φορτωτικῆς.

Τὰς τρεῖς ταύτας ὁρὰς διατάξεις συνιστῶμεν εἰς τὴν σκέψιν τοῦ σώματος, διὰ ν' ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῶν ὡς ἐλλειπουσῶν ἀπὸ τὴν διατίμησιν τὴν ὁποίαν σᾶς καθυποβάλλομεν.

Ταῦτα πάντα ἔχοντα ὑπ' ὄψιν της ἡ ἐπιτροπὴ, ἐζήτησε νὰ καθιερώσῃ εἰς τὴν νέαν προξενικὴν διατίμησιν τὰς ὀρθὰς καὶ συνετὰς διατάξεις τῶν ἐν ἰσχύϊ βασιλικῶν διαταγμάτων, ἅτινα εἰσὶν ἡ ψυχὴ τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, καὶ νὰ παραλείψῃ ὅσα ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὸ δίκαιον, σκεπτομένη ὅτι πρὸ πάντων ὁ νομοθέτης χρεωστεῖ νὰ ἦναι συνεπὴς καὶ νὰ μὴ καταστρέφῃ μὲ τὴν μίαν χεῖρα ὅ,τι οἰκοδομεῖ διὰ τῆς ἄλλης· ἄλλως ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία θεωρηθήσεται ἀπὸ τοῦδε ἐν ἀπέραντον δάσος, ὅπου καθεὶς εἰσέδυ καὶ ὑλοτόμησε, διασπείρας κύκλωθεν τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον· ἑπομένως προτάξασα εἰς πρῶτον τίτλον τὰς καθολικὰς πράξεις τῆς ἀμέσου προξενικῆς ἐπὶ τῶν πλοίων ἐνεργείας, προεῖν εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς ὅλης διατιμήσεως ὡς ἑρεξῆς.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Διὰ τῶν ἄρθρων πρώτου καὶ δευτέρου διαχωρίζονται εὐκρινῶς αἱ εἰδικαὶ περιστάσεις τῶν προσωρινῶν προσορμίσεων τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἐγκαθίδρυνται Ἑλληνικοὶ πρόξενοι, καὶ διαγράφονται αἱ ὑποχρεώσεις τῶν πλοιάρχων ἐν ἑκάστῃ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Διὰ τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ τούτου ἄρθρου, ἀφορῶντος τὰ πλοῖα τῆς ἐπ' ἀορίστων χρόνων ἐλλιμενίσεως, ἐπειδὴ ἡ ἐπιτρο-

πή σας ἀφήρεσεν ὁλοτελῶς τὴν ἐπάρατον διάταξιν τοῦ παραγράφου 10 ἄρθρου 1 τῆς πρώην διατιμήσεως. ἔκρινε δίκαιον νὰ παραλείψῃ ὡς περιττὴν πλέον τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νομοσχεδίου, τὴν προσδιορίζουσαν τὰ ἥμισυ τέλη διὰ τὰ πλοῖα ὅσα δὲν ἐνεργήσωσιν ἐμπορικὴν πρᾶξιν, κανονίσασα τακτικὴν φορολογίαν ἐπὶ τῶν πλοίων, τῶν μενόντων ὑπὲρ τὰς 80 ὥρας ἄνευ ἐμπορικῆς πράξεως, καὶ βασισθεῖσα εἰς τὰ οὐσιώδη ἀντικείμενα ἅτινα ἐπιτρέπουσι τὴν εἰσπραξιν νομίμου τέλους, καὶ ταῦτα εἰσί·

ἀ.	Ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ ναυτολογίου τοῦ πλοίου κατὰ τόνον λεπτ.	2
β'.	τοῦ ἡμερολογίου »	2
γ'.	Ἡ ἔκδοσις ὑγειονομικῆς πιστοποιήσεως »	3
	Κατὰ τὰ αὐτὰ ποσὰ τῆς πρώην διατιμήσεως, τὸ ὅλον λ.	7

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Διὰ τοῦ ἄρθρου πρώτου καὶ μόνου, προνοοῦντος περὶ τῶν ὅσων πλοίων μένουσιν ἐπὶ καιρὸν εἰς τοὺς λιμένας δι' ἀνάγκην ἐπισκευῆς, σαφηνίζεται εἰδική τις περίστασις, συχνοτάτη ὅμως εἰς τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν κατὰ τοὺς ξένους λιμένας, διότι δυστυχῶς πολλοὶ πρόξενοι ἐθεώρησαν μέχρι τοῦδε καὶ τοῦτο ὡς ἐμπορικὴν πρᾶξιν, εἰσπράττοντες ὑπέρογκα τέλη. Διὰ ταῦτα ἐκανονίσθησαν καὶ τὰ τῆς κατηγορίας ταύτης τέλη, ὡς καὶ εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, τουτέστι κατὰ τόνον λεπ. . 7

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Διὰ τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 3 προσδιορίζονται τὰ τέλη τῶν πράξεις ἐμπορικὰς ἐνεργούντων πλοίων, συγκείμενα ἀπὸ τὸ ποσὸν τῆς ἀορίστου ἐλλιμενίσεως, δηλ. κατὰ τόνον λεπτὰ ἑπτά, καὶ ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέραν ποσότητα τὴν ἐπιβαλλομένην διὰ τὴν φύσιν τῆς πράξεως, ἥτις εἶναι ἡ σύνταξις καὶ καταχώρισις τοῦ δηλωτικοῦ κατά τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν τῶν πραγματειῶν, ἢ καὶ τὸ σύγχρονον αὐτῶν, διότι διὰ τῆς προξενικῆς ταύτης πράξεως ἐξηγεῖται κυρίως ἡ ἐμπορικὴ ἐργασία· τὸ τέλος τοῦτο, ἀπαράλλακτον ὡς καὶ εἰς τὴν παλαιὰν διατίμησιν διεκρίναμεν εἰς τρεῖς διαφόρους κατηγορίας, εἰσαγωγῆς, ἐξαγωγῆς ἢ καὶ ἀμφοτέρων συγχρόνως, διὰ νὰ προλάβωμεν πᾶσαν παρεξήγησιν.

ΚΕΦΑΛ. Ε.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 καὶ 2 ὁρίζεται ἡ περίστασις ἐκείνη, καθ' ἣν

τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἐκ βιαίας περιστάσεως ἐπιστρέφοντα εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα ὅθεν ἀνεχώρησαν, δὲν ὑπάγονται εἰς ἄλλην παρὰ τὴν πρώτην φορολογίαν, ἂν δὲν ἀντηλλαξάν τι ἐκ τῶν συνιζώντων τὴν πρώτην τοῦ ἀπόπλου κατάρασίν των, καὶ τοῦτο, διότι πολλοὶ πρόξενοι παρεγνώρισαν τὴν τοιαύτην ἀρχὴν, καὶ ἐφορολόγησαν δὶς ἀδίκως τοὺς αὐτοὺς πλοιάρχους Ἕλληνας ἐπαναπλεύσαντας.

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰς οὐσιώδεις μεταβολὰς ταύτας, ἃς ἐπὶ τοῦ τίτλου ά. τῆς προξενικῆς Ἑλληνικῆς διατιμήσεως ἡ ἐπιτροπή σας ἐπήνεγκε, φέρομεν εἰς διάσκεψιν τοῦ σώματος, ὅτι ἰσχυρότατοι λόγοι μᾶς ἔβιασαν νὰ παραδεχθῶμεν τὰς ὁρισθείσας νέας διατάξεις, καὶ οὗτοι εἰσί.

Ά. Ἡ πρὸ πολλοῦ ἐκφρασθεῖσα ἐπιθυμία τῶν ναυτιλλομένων τοῦ νὰ μὴ πληρόνωσι προξενικὰ τέλη παρὰ τότε μόνον, ὅταν ἐνεργήσωσιν ἐμπορικὴν πρᾶξιν ἢ ἀπαιτήσωσι μεταβολήν τινα ἐπὶ τῶν ναυτιλιακῶν των ἐγγράφων, καὶ ἐν γένει ὁπότε ἀνάγκην λάβωσι τῆς προξενικῆς συμπράξεως εἰς εἰδικήν τινα περίστασιν.

Β'. Τὸ ἀναπόφευκτον τοῦ νὰ κανονίζωνται τὰ προξενικὰ τέλη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προηγουμένως νομοθετηθέντων καὶ ἀπαρτιζόντων τὸ κύριον ναυτικὸν οἰκοδόμημα.

Γ'. Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ καθυποβάλωμεν διὰ νομίμου καὶ τακτικῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων καὶ ἐπὶ πάσης τῆς ἐν ἀλλοδαπῇ ἐθνικῆς ἐνεργείας εἰς νομίμους θυσίας τοὺς συμπολίτας μας, ἀφοῦ δι' ὡρισμένης μισθοδοτήσεως τὴν διατήρησιν τῶν Ἑλληνικῶν προξενείων προτιθέμεθα.

Δ'. Ἡ ἀστυνομικῶς ὑπαγορευομένη ὑποχρέωσις τοῦ νὰ δύνανται αἱ προξενικαὶ ἀρχαὶ νὰ ἐπιτηρῶσι τὴν διαγωγὴν τῶν πλοιάρχων Ἑλλήνων πρὸς ἀποφυγὴν πάσης τῶν νενομισμένων παραβιάσεως.

Ἑ. Αἱ παρὰ τοῦ νόμου πρὸς τοὺς προξένους ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις τοῦ νὰ περιορίζωνται ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς νομιμότητος, καὶ νὰ μὴ παρεκτρέπωνται εἰς ἀθέμιτα καὶ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν ἀλλότρια.

Διὰ ταῦτα πάντα ἐνομίσαμεν δικαιότατον, καταργοῦντες τὸ παράνομον τέλος τῶν 6 λεπτῶν κατὰ τόνον διὰ τ' ἀποδημητήρια ἐγγραφα, νὰ ἔχωμεν πρόχειρον πρὸς τοὺς ναυτικοὺς τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ ὡρισμένων φορολογοῦνται.

Ἐπί τινα δὲ χρόνον ἐλεύθερα τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς πάντα λιμένα ἀπὸ πᾶν προξενικὸν τέλος κηρύξαντες, ἐσημμορφώθημεν μὲ ἡ-

τοὺς ὁρισμοὺς τῶν προγενεστέρων διαταγμάτων, συντεμόντες τὴν ἀνενόχλητον διαμονὴν τοῦ πλοίου, ὅπως αἱ παροῦσαι περιστάσεις ἐπέτρεπον, τοὐτέστιν ἐπὶ ὀγδοήκοντα μόνον ὥρας· καὶ τέλος καθυποβάλαμεν τὸ ἐμπορικὸν τῆς Ἑλλάδος ναυτικὸν ὅλον εἰς ὁμοιόμορφον φορολογίαν κανονικῶς εἰσπραττομένην, μεταβαλλομένην ὅμως κατὰ τὸ μέτρον καὶ τὸ εἶδος τῶν γιγνομένων ἐργασιῶν, καὶ οὕτως ἀπέβη πλέον περιττὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ νομοσχεδίου, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδιστάσαμεν νὰ ἐξαλείψωμεν ὁλοσχερῶς, ὡς μὴ συναδουσαν μὲ τὰ κανονισθέντα ἤδη· ἄλλως ἠθέλομεν ἰδεῖ κατὰ πολλὰ ἐλαττούμενον ὅ,τι δύναται δικαίως καὶ νομίμως εἰσπραττόμενον, νὰ συντείνῃ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν προξενείων.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινε κατάλληλον νὰ καταχωρήσῃ εἰς ἰδιαίτερον τίτλον τὰς ξεχωριστὰς πράξεις ἐκείνας, αἵτινες γίνονται κατ' ἀνάγκην δευτερεύουσαν· ἑπομένως διὰ τοῦ κεφ. Α'. καὶ ἄρθρου μοναδικοῦ ἐπρόβλεψε τὴν μεταβολὴν τοῦ ναυτολογίου καὶ συνεχώνευσε τὴν ἀποβίβασιν μὲ τὴν ἐπιβίβασιν τῶν ναυτῶν εἰς μίαν πρᾶξιν, ὡς καὶ εἶναι πραγματικῶς· διότι, διὰ ν' ἀποβιβάσῃ ὁ πλοίαρχος ἕνα ναύτην, ἀνάγκη πᾶσα νὰ προσλάβῃ ἄλλον, ἢ ἂν δὲν προσλάβῃ ποσῶς, ἢ προσλάβῃ περισσοτέρους, μία εἶναι πάντοτε ἡ προξενικὴ ἐνέργεια καὶ σύγχρονος· προσδιωρίσθη δὲ ἓν καὶ μόνον τέλος ἐκ λεπτῶν δύο κατὰ τόνον εἰς πάντα ἀπόπλουν πραιωμένον. Διὰ τοῦ κεφαλαίου Β'. ἐκανονίσθη ἡ πρᾶξις ἐκείνη, ἥτις βασανίζεται τριχῶς καὶ ἀνεξαντλήτως εἰς τὴν διατίμησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐν παραγράφοις 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 1, καὶ οὕτω πως, ὥστε νὰ γεννήσῃ ὀδύνας καὶ εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα ἁπλῶς. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο σαφηνίζει κάλλιστα ὅτι ἡ ναυσιβλάβεια, ὅτε ἑλληνικὸν πλοῖον εἰς εὐρωπαϊκοὺς λιμένας καταίρει, ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια τοῦ τόπου, καὶ οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι δὲν ἐνεργοῦσι τίποτε ἐπὶ τῶν δυστυχημάτων τούτων· μόνον δὲ κατὰ τὴν Τουρκίαν ἡ δικαιοδοσία αὕτη τῶν ἀρχῶν μας ἀναιρεῖται, ὥστε ἐκρίναμεν δίκαιον νὰ διακηρύξωμεν τὴν πασίγνωστον ταύτην ἀλήθειαν, καὶ νὰ καθυποβάλωμεν ὄχι πλέον ἀορίστως καὶ ταὐτοπαθῶς τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς γραφικὰς φορολογίας, ἀλλ' εἰς πραγματικὰ τέλη· καὶ τοῦτο ἐξηγήσαμεν εἰς δύο ἄρθρα τοῦ κεφαλαίου δευτέρου, προσδιορίσαντες τὴν μὲν φορολογίαν ἐπὶ λεπτὰ πέντε κατὰ τόνον, τὴν δὲ πρᾶξιν ἰσχύουσαν μόνον ὅταν γίνηται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ πλοιάρχου.

ρουσιασθέντος νομοσχεδίου, ἀφίνουσα εἰς τὴν ἀλάνθαστον πεῖραν νὰ ὑποδείξῃ τὰς τυχὸν ἐλλείψεις ἢ πλεονάσεις, μήτε παρήλλαξεν οὐδὲν προσδιωρισμένον τέλος ἐπὶ ἑκάστης ἀναφερομένης πράξεως· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐξαρκέσῃ τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον εἰς τὰς ἀντιμισθίας τῶν διατηρουμένων ἑλληνικῶν προξένων, ὡς καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἐντίμου παραστάσεως αὐτῶν εἰς τὰ ἔξω μέρη, προτείνει τὴν αὔξησιν τῶν διαμονητηρίων ὡς ἀκολούθως·

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 τοῦ κεφ. Α'.

ά. Διὰ μὲν τοὺς κτηματίας, τραπεζίτας κτλ. κατ' ἔτος δρ. 30
β'. Διὰ τοὺς ἐργαστηριάρχας, βιομηχάνους κτλ. . „ 15
γ'. Διὰ τοὺς ἐργάτας, ὑπηρέτας κτλ. . . . . „ 5

Καὶ ταῦτα διὰ τὸν λόγον, ὅτι οἱ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος διαμένοντες συμπολῖταί μας στέργουσιν εὐχαρίστως εἰς τὴν πληρωμὴν νενομισμένου τέλους, ἔστω καὶ ἀνωτέρου τοῦ τῆς προηγουμένης διατιμήσεως, ὅτε τῆς προσκαύστης τυγχάνουσι προστασίας καὶ ὑπερασπίσεως ἀπὸ τὰς ἑλληνικὰς προξενικὰς ἀρχάς· ἐπέφερε μόνον ἐλάττωσίν τινα εἰς τὴν ἔκτακτον χρηματικὴν συνεισφοράν, τὴν ὁποίαν οἱ πλοίαρχοι Ἕλληνες διὰ τοὺς ἐνδεεῖς καὶ ἀσθενεῖς ναύτας πεπείσμεθα, ὅτι εὐχαρίστως δέχονται, φθάνει νὰ γένῃ ἡ ἀληθὴς χρῆσις αὐτῶν, κατὰ τὸν φιλανθρωπικὸν προσδιορισμόν των, καὶ προσδιώρισε τὸ ποσὸν, ὡς εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ κεφαλ. 5 ἐμφαίνεται.

Τελευτῶσα ἡ ἐπιτροπὴ κάμνει γνωστὸν, κύριοι, πρὸς ὑμᾶς, ὅτι παρέλειψε δύο εἰδικὰς διατάξεις τοῦ παρουσιασθέντος νομοσχεδίου, τοὐτέστι τὸ ἄρθρον 5, ἤτοι τὸ δικαίωμα φερμανίων τῆς προξενικῆς διατιμήσεως, καὶ τὸ ἄρθρον 6, τὸ ἀφορῶν δωρεὰς ἐπιδαψιλευομένας εἰς τοὺς λιμενάρχας τῶν ἑλληνικῶν προξενείων.

Ἐπὶ τοῦ 1 ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ἴδιον τῆς ἑλληνικῆς σεμνότητος νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὸν πίνακα τῆς ἑλληνικῆς προξενικῆς διατιμήσεως ἕκτακτον δαπάνην, γινομένην διὰ τοπικὰς χρείας εἰς ξένην ἐπικράτειαν, ἀφίνουσα τὰ περὶ τούτου νὰ κανονίσῃ καὶ εἰσπράξῃ κατὰ τὸ δίκαιον ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικὴ πρεσβεία, ἥτις διὰ τὸ συμφέρον τοῦ κράτους καὶ διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἔθνους ὅλου, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὑπάρχῃ ἀδιακόπως καὶ ἀξιοτίμως εἰς ἐνέργειαν, ἐμπιστευομένη εἰς τοὺς ἐξόχους καὶ πολιτικοὺς ἄνδρας τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ δὲ τὰ ὁριζόμενα πρὸς ἀνταμοιβὴν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ, ἀναλαμβανόντων λιμενικὰ καθήκοντα εἰς μέρη ὅπου ἐγκαθίδρυνται ἑλληνικοὶ πρόξενοι, ἐθεωρήσαμεν ἀνάρμοστον εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἤθη νὰ νομιμοποιήσωμεν δωρήματα εἰς

τοὺς ἐν τέλει, ἐνῷ καὶ μισθοδοτοῦνται οἱ τοιοῦτοι, καὶ δυνάμεθα ὅπου δὲν ἐπαρκοῦσι διὰ νόμου ν' αὐξήσωμεν τὴν μισθοδοσίαν των.

Ἡ ἐπιτροπὴ συνιστᾷ ὑμῖν, κύριοι, τὴν παραδοχὴν τῆς προξενικῆς διατιμήσεως κατὰ τὰς ἐπενεχθείσας τροπολογίας, καὶ προτείνει τὴν ταχείαν ἐπιψήφισίν της πρὸς δικαίωσιν τῶν θερμῶν εὐχῶν ὅλου τοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος λαοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ἰουνίου 1851.

Ὁ εἰσηγητὴς
ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ Χ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ. „

Παρετήρησεν ἀκολούθως ὁ πρόεδρος, ὅτι, καθ' ἃ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῆς γενομένης προτάσεως περὶ ἐκδόσεως ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων, τὸ προεδρεῖον συνέστησεν ἐγκαίρως ἐπιτροπὴν, ἥτις διασκεψαμένη, ὑπέβαλε τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔκθεσιν αὐτῆς, ἧς ἄφησι τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὸν γραμματέα.

Ἀναγνωσθείσης δὲ ταύτης ὑπὸ τοῦ γραμματέως, καὶ ἐχούσης οὕτως.

ΕΚΘΕΣΙΣ.

Περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν Βουλευτικῶν συζητήσεων.

Πρὸς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς.

«Σύμφωνα μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 261 πρόσκλησιν τοῦ προεδρείου, ἐκδοθεῖσαν συνεπείᾳ τῆς ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 9 Μαρτίου ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, συνελθόντες οἱ ὑποφαινόμενοι ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐμελετήσαμεν ἐσκεμμένως τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν τοῦ ἐκ Μεσσήνης βουλευτοῦ Κ. Α. Κουμουνδούρου, περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν βουλευτικῶν συζητήσεων· τὰς δὲ ἐπ' αὐτῆς σκέψεις μας φέρομεν εἰς γνῶσιν τοῦ προεδρείου διὰ τῆς παρούσης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 87 τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, τὰ πρακτικὰ αὐτῆς εἶναι σύντομος μὲν, ἀλλ' ἀκριβὴς τῶν πράξεών της ἔκθεσις, κατὰ δὲ τὸ 89 αὐτοῦ, τὰ ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν, ἐγκεκριμένων παρὰ τῆς Βουλῆς, πέμπονται πρὸς ἐκτύπωσιν ἐντὸς 24 ὡρῶν.

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, τὰ πρακτικὰ ἤθελον περιέχει περιληπτικῶς τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν αἱ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐξενεχθεῖσαι ἀποφάσεις ἐστηρίχθησαν καὶ ὑπεστηρίχθησαν αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν διάφοροι γνῶμαι, δὲν ἠδύναντο ὅμως νὰ πραγματοποιῶσι

πλήρως τὸν σκοπὸν τῆς διατηρήσεώς των. Διότι ὁ μετὰ πολλοῦ χρόνου παρέλευσιν προσφεύγων εἰς ταῦτα δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ εὕρῃ οὔτε τοὺς προκαλέσαντας τὰς ἀποφάσεις τοῦ Σώματος λόγους λεπτομερῶς ἐκτεθειμένους, οὐδὲ τὰς προταθείσας γνώμας ἀνεπτυγμένας ἐν πλάτει καὶ ἀκριβείᾳ. Ἕνεκα δὲ τούτου, οὐ μόνον τὸ πνεῦμα τῆς νομοθετούσης Βουλῆς δὲν ἤθελε διερμηνεύεσθαι πιστῶς εἰς τὴν διάρκειαν τοῦ ἐπερχομένου χρόνου, ἀλλὰ καὶ δυσχέρειαι ἤθελον γεννᾶσθαι εἰς τοὺς ἐπιχειροῦντας εἴτε τῶν νομοθετουμένων τὴν ἐκτέλεσιν, εἴτε τὴν δι' ἄλλων νομοθετημάτων ἀντικατάστασιν αὐτῶν.

Ἡ ἀνάγκη λοιπὸν αὕτη ἐπέφερε τὴν παράβασιν τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ κανονισμοῦ διὰ τῆς συντάξεως πρακτικῶν, μὴ φερόντων πλέον τὸν διαγεγραμμένον τύπον, ἀλλὰ περιεχόντων λεπτομερῆ τῶν γιγνομένων ἔκθεσιν.

Ἐντεῦθεν κατήντησαν ἀνεκτέλεστοι καὶ ἄλλαι τινὲς τοῦ κανονισμοῦ διατάξεις, οἷον αἱ προβλέπουσαι περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Σώματος ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν καὶ περὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ χρόνου τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν, διότι ὁ συντάκτης τοῦ κανονισμοῦ εἶχεν ὑπ' ὄψιν, ὡς ἐρρέθη, οὐχὶ πρακτικὰ τοιαῦτα, οἷα νῦν συντάσσονται, ἀλλ' ὁποῖα ἐν αὐτῷ διέγραψεν. Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ περὶ τὴν σύνταξιν τῶν πρακτικῶν παρεκκλίσεως ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ κανονισμῷ διαγραφομένου τρόπου, δύο τινὰ προέκυψαν καὶ προκύπτουσι·

1. Νὰ καταναλίσκῃ ἡ Βουλὴ καθ' ἑκάστην τρεῖς καὶ τέσσαρας ὥρας εἰς ἀκρόασιν τῶν πρακτικῶν τῆς προτεραίας, ἀπαυδίζουσα δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀκροάσεως, καὶ κατ' αὐτὴν νὰ μὴ δύναται νὰ συγκεντρόνῃ πᾶσαν τὴν προσοχήν της πρὸς διόρθωσιν τῶν τυχὸν ἡμαρτημένων, καὶ μετ' αὐτὴν νὰ ἐπιλαμβάνηται τῶν κυρίων ἔργων της κεκμηκυῖα·

2. Ἡ τῶν πρακτικῶν τύπωσις νὰ μὴ γίνηται ἐγκαίρως, αἱ δὲ τῆς Βουλῆς πράξεις οὐ μόνον νὰ ὦσιν ἄγνωστοι, ἀλλὰ καὶ νὰ δημοσιεύωνται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου.

Τὰ ἐλαττώματα ταῦτα πάντα θεραπεύει ἡ περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν συζητήσεων ἀνὰ χεῖρας πρότασις, ἥτις οὐ μόνον ἐκρίθη παρ' ἡμῶν παραδεκτή, ἀλλὰ καὶ συνιστᾶται εἰς τὸ προεδρεῖον, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὴν Βουλήν, ὅπως πραγματοποιηθῇ ἐν τάχει.

Δι' αὐτῆς, καθ' ἃ καὶ ἄλλα τῶν συνταγματικῶς πολιτευομένων ἐθνῶν θεραπεύουσι τὴν ἀνάγκην ταύτην, θέλομεν ἔχει συγχρόνως καὶ πρακτικὰ συνταττόμενα κατὰ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 87

τοῦ κανονισμοῦ ὁριζόμενον τρόπον, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀκρόασιν ἐλάχιστον χρόνον θέλει δαπανᾷ τὸ Σῶμα, καὶ ἐφημερίδα περιέχουσαν λεπτομερῶς τὰς ἐπὶ τῶν συζητουμένων ἀντικειμένων ἀγορεύσεις ἑκάστου ὀνομαστί, εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ προσφεύγωσιν οἱ βουλόμενοι πρὸς λύσιν τῶν ἀπορίων των.

Ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ, συνταττομένῃ καθ' ὃν τρόπον καὶ ὁ Γαλλικὸς Μηνύτωρ, θέλουσιν ἐκτίθεσθαι καὶ τὰ εἰσαγόμενα νομοσχέδια καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν καὶ τὰ ἄλλα κατὰ τὸν κανονισμὸν χρήζοντα δημοσιεύσεως ἔγγραφα.

Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἵνα κατορθοῦται ἐγκαίρως ἡ δημοσίευσις τῶν πράξεων τῆς Βουλῆς, θέλει ἐκδίδεσθαι τετράκις μὲν συνήθως, πεντάκις δὲ ἐκτάκτως τῆς ἑβδομάδος, ὥστε ἐντὸς 40 τὸ πολὺ ὡρῶν θέλουσιν εἶσθαι ὑπ' ὄψιν πάντων αἱ πράξεις τῆς Βουλῆς.

Καθ' ὃν ἐκάμαμεν προϋπολογισμόν, ἡ πρὸς σύστασιν τῆς προκειμένης ἐφημερίδος, ἐκδιδομένης εἰς 500 ἀντίτυπα, καὶ διανεμομένης εἴς τε τοὺς κυρίους βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀρχάς, ἀναγκαιοῦσα δαπάνη διὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον, ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 10000, αἵτινες θέλουσι προστεθῇ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Βουλῆς.

Ἡ δαπάνη δὲ αὕτη, ἀπαιτεῖται πρὸς ἀγορὰν τοῦ τυπογραφικοῦ χάρτου, τῶν τυπωτικῶν καὶ τῶν ἐπιφορτισθησομένων τὴν ἔκδοσιν προσώπων κατὰ τὴν ἐξῆς διαστολήν·

Διὰ τυπωτικὰ καὶ ἀγορὰν χάρτου κατὰ μῆνα δραχμὰς 810, ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας δραχ.	»	5670
Δι' ἕνα συντάκτην, ἕνα βοηθὸν καὶ ἕνα διανομέα κατὰ μῆνα δρ. 500, ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας	»	3500
Δι' ἐκτάκτους δαπάνας	»	830
Τὸ ὅλον δρ.		10000

Φέροντες εἰς γνῶσιν τοῦ προεδρείου τὰς σκέψεις μας ταύτας, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀποδεχόμενον αὐτὰς, θέλει τὰς διαβιβάσει εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος, ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν προτεινομένην δαπάνην, ἀποβλέπον εἰς τὰς ἐκ τῆς συστάσεως τοιαύτης ἐφημερίδος προσδοκωμένας ὠφελείας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Μαρτίου 1851.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΝΘΟΥΛΟΣ. ΚΩΝΣΤ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ. ΑΘΑΝ. ΖΩΓΟΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.»

Ἡ Βουλὴ ἀπεφάνατο νὰ ἀποσταλῇ εἰς ἐκτύπωσιν καὶ διανεμηθῇ προσηκόντως.

Λαβὼν τὸν λόγον μετὰ ταῦτα παρετήρησεν, ὅτι μετὰ

λώπης συνέπεσε νὰ ἴδῃ σήμερον, ὅτι πολλοὶ πίνακες τὰ ὀνόματα φέροντες ἐνδόξων ἀγωνιστῶν, ἀντὶ νὰ ἦναι ἀνηρτημένοι εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, κεῖνται ἄχρηστοι ἔν τινι τῶν βουλευτικῶν δωματίων, καὶ ὅτι, ἂν τὰ ὀνόματα ταῦτα εἰσὶν ἀληθῶς ἐπάξια τιμῆς ἐθνικῆς, ἢ πρέπει νὰ ἀναρτηθῶσιν ἐφάπαξ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, ἢ νὰ ἀπορριφθῶσι κἂν ὡς ἀνάξια μνείας. Ἀλλ' ἐπενεγκόντος τοῦ προέδρου, ὅτι οὐδεμίαν ἔχει τῶν τοιούτων πινάκων γνῶσιν, καὶ ὅτι παρεσκευάσθησαν, φαίνεται, κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον, ὅτε καὶ ἐπιτροπὴ εἶχε συσταθῇ, ἵνα ἀπορασίσῃ περὶ τῶν τοιούτων ὀνομάτων· ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε συσταθῇ πρὸς ἐξέλεγξιν ἁπλῶς τῶν περὶ ὧν πρόκειται ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἤδη ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀνηρτημένων, ὅπως δυθῇ εἰς ἕκαστον τούτων ἡ ἀνάλογος θέσις· καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ μένωσιν ἐπὶ πλέον ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ὀνόματα, ὧν τὰ εὐγενῆ ἄθλα οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, καθ' ὅσον πρόκειται περὶ Νικηταρᾶ, Λυκούργου, Λόντου, Βάσου, Τσουρᾶ καὶ πολλῶν ἄλλων, ὧν αἱ θυσίαι εἰσὶ πασίγνωστοι.

Παρατηρηθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ προεδρείου, ὅτι δύναται νὰ συσταθῇ καὶ ἤδη ἐπιτροπή τις, ἥτις ἐν γένει θέλει ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἁρμοζούσης εἰς ἕκαστον θέσεως· εἷς μὲν ἐπέφερεν, ὅτι τὰ ἀνωτέρω καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα δύνανται νὰ ἀναρτηθῶσιν ἐπίσης ἐντὸς τοῦ Βουλευτηρίου, ὅταν δὲ βραδύτερον ὁρισθῇ ἡ ἀνήκουσα εἰς ἕνεκαστον θέσις, τότε λαμβάνουσι καὶ αὐτὰ τὸν οἰκεῖον τόπον. Ἕτερος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον ὑπῆρξε τῷ ὄντι ἐπιτροπή, ἥτις ἐπληρώθη τοῦ ἔργου, προέβη οὐχὶ μικρόν, καὶ ὅτι δύναται ἡ νέα ἐπιτροπὴ διασκεπτομένη, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἐργασίας ἐκείνης.

Τελευταῖον δὲ καὶ ἄλλου τινὸς συστήσαντος εἰς τὸ προεδρεῖον, ὅτι ἐξ ἑκάστου νομοῦ πρέπει νὰ προσληρθῶσιν ἀνὰ δύο βουλευταὶ πρὸς συγκρότησιν τῆς νέας ἐπιτροπῆς, ἐκλείσθη ἡ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις, ἀρκεσθέντος τοῦ σώματος εἰς τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς, ἥτις καὶ τὴν οἰκείαν θέσιν εἰς τοὺς ὑπάρχοντας πίνακας νὰ ὁρίσῃ, καὶ τὴν ἐλλείπουσαν χορείαν τῶν ὀνομάτων νὰ συμπληρώσῃ.

Παρετήρησεν ἀκολούθως ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ ἐπιψηφισθεὶς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς ἔληξεν ἤδη, ὡς ἔχων διάρκειαν μέχρι τέλους τοῦ Ἀπριλίου. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς παρετάθησαν ὑπὲρ τὸν χρόνον τοῦτον, καί τινα τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ μελῶν ἐλλείπουσι

ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἵνα συντάξῃ καὶ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς συμπληρωτικὸν προϋπολογισμόν· θεωρεῖ ἀναγκαῖον ἢ νὰ προστεθῶσι νέα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐπιτροπῆς μέλη, ἢ νὰ παραταθῇ ἡ διάρκεια τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπί τινα ἔτι χρόνον, ἐωσοῦ ἡ παροῦσα σύνοδος λήξῃ.

Ἀλλ' ἀντειπόντος ἑτέρου, ὅτι προτιμότερον θεωρεῖ νὰ ἐκλέξωσι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐπιτροπῆς νέα μέλη τὰ τμήματα ἐκεῖνα, ὧν τὰ κατὰ πρῶτον ἐκλεχθέντα μέλη ἐλλείπουσι, παρὰ νὰ ἐπεκταθῇ ὁ ἤδη λήξας προϋπολογισμὸς πέραν τοῦ ὡρισμένου χρόνου· ἀντέλεξαν ἄλλοι, ὅτι ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα τῆς Βουλῆς εἶναι κανονισμένα καὶ οὐδεμία συνήθως ἐπιφέρεται τροποποίησις, δύναται νὰ παραταθῇ ὁ ἤδη λήξας προϋπολογισμὸς ἐπὶ τέσσαρας μῆνας, καὶ ἂν ἐπισυμβῇ δαπάνη τις ἔκτακτος, ζητεῖται τότε ἡ ἀναγκαία καὶ ἐπ' αὐτῆς πίστωσις.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως νὰ παραταθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων αὐτῆς ἐπὶ τέσσαρας ἔτι μῆνας, ἀπαραλλάκτως ἰσχύων ὡς καὶ κατὰ τὴν λήξασαν πρώτην ἐξαμηνίαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πέπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

« Σήμερον τὴν ἑβδόμην Ἰουνίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἔτους προσελθόντες οἱ βουλευταὶ Καλαβρύτων ὤμοσαν τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ἔχοντα οὕτως.

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος « νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν « εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ « ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Διὸ συνταχθὲν τὸ παρὸν πρωτόκολλον ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν ὁρκισθέντων, τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ ἱερέως.

Οἱ ὁρκισθέντες βουλευταὶ

Θ. Α. Ζαΐμης — Χ. Σ. Θεοχαρόπουλος
Ν. Πετιμεζᾶς — Ἰλ. Παπαδαῖος.
Ὁ ἱερεὺς Παΐσιος.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Γ. Φιλάρετος. »

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΘ'.

Τῆς 11 Ἰουνίου 1831.

Συνελθόντων τῶν ΚΚ. βουλευτῶν περὶ τὴν 11 π. μ., ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων τῶν τριῶν ἀοιδίμων ναυάρχων, ὅπως διωρθώθη ὑπὸ τοῦ προεδρείου, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Κληρωθέντες ἐν πρώτοις οἱ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ὁρκισθέντες βουλευταὶ Καλαβρύτων, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Χρυσανθοπούλου καὶ Ἀντ. Γεωργαντᾶ, ἔλαχον ὁ μὲν Χ. Θεοχαρόπουλος εἰς τὸ Γ', ὁ Ν. Πετμεζᾶς εἰς τὸ Ζ', ὁ Ἠλίας Παππαδαῖος εἰς τὸ Α, καὶ ὁ Θ. Ζαΐμης εἰς τὸ Β'. τμῆμα.

Ἑπομένως ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Προέδρου, ἀνήγγειλον τὰ τμήματα, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς ΚΚ. Κ. Προβελέγιον, Δ. Τσόκρην, Α. Γιουρδῆν, Α. Κονδάκην, Γ. Ῥάλλην, καὶ Φ. Μαῦρον· γραμματεῖς δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, τοὺς ΚΚ. Χ. Χριστόπουλον, Α. Πέπαν, Σ. Κοπανίτσαν, Π. Καλαμογδάρτην, Π. Καμπάνην, καὶ Π. Δημητριάδην, πλὴν τοῦ Ζ'. μὴ συμπληρωθέντος. Εἰσηγητὰς δὲ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, πλὴν τοῦ έ., τοὺς ΚΚ. Γ. Τσόκρην, Γ. Κάνδυαν, Ἐμμ. Μαδινόν, Κ. Μανέταν, καὶ Ἀν. Κορφιωτάκην. Ἐπὶ δὲ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης, τοὺς ΚΚ. Α. Αὐγερινόν, Γ. Σκοῦρον, Α. Κουμουνδοῦρον, Π. Καλαμογδάρτην, Δ. Χρυσανθόπουλον καὶ Δ. Φιλάρετον. καὶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φάλαγγος, τὸ μὲν Ε'. τὸν Γ. Σκοῦρον, τὸ Γ'. τὸν Γ. Βελῆν, καὶ τὸ Δ'. τὸν Δ. Πολυχρονόπουλον

Μετὰ ταῦτα προσελθὼν ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, ἀνέγνω ἐκθεσιν ἔχουσαν οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ λογιστικὸν τοῦ Κράτους ἔχειν ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μερίμνης ὅλων τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, καὶ ὅλων τῶν ἀπ' ἀρ-

χῆς τοῦ ἀγῶνος μέχρι τῆς συστάσεως τῆς Βασιλείας κυβερνήσεων.

Ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ πρώτη Ἐθνικὴ Συνέλευσις διέταξε νὰ ὑποβάλληται ἀπὸ τὸ Ἐκτελεστικὸν εἰς τὸ Βουλευτικὸν σῶμα, ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ ἑκάστου ἔτους ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων πρὸς ἐπίκρισιν, ἐν δὲ τῷ τέλει, ὁ ἀπολογισμὸς πρὸς ἐπιθεώρησιν. Τὴν διάταξιν ταύτην ἐπεκύρωσεν ἡ δευτέρα ἐν Ἄστρει Συνέλευσις, καὶ ἐπανέλαβεν ἡ ἐν Τροιζῆνι ἐν τῷ παρ' αὐτῆς συνταχθέντι πολιτεύματι (1).

Κατὰ πρώτην φορὰν ὑπεβλήθη προϋπολογισμὸς εἰς τὴν ἐν Ἄστρει Ἐθνικὴν Συνέλευσιν διὰ τὸ ἀπὸ 1 Μαΐου 1823 μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου 1824 ἔτος. Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τούτῳ ὑπελογίσθησαν τὰ μὲν ἔσοδα εἰς γρ. 12,846,220

τὰ δ' ἔξοδα εἰς γρ. 38,616,000

Προέκυπτε λοιπὸν ἔλλειμμα γροσίων . . . 25,769,780

Ἡ Συνέλευσις ἀνέθεσεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν περὶ ἀναπληρώσεως τοῦ μεγάλου τούτου ἐλλείμματος πρόνοιαν (2).

Εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Ἄργους ὑπέβαλεν ὁ Κυβερνήτης ἀπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους ἀπὸ 6 Ἰανουαρ. 1828 μέχρι 30 Ἀπριλίου 1829. Τοῦ διαστήματος τούτου τῶν 16 μηνῶν τὰ ἔξοδα, συγκείμενα ἀπὸ φόρους καὶ διάφορα χορηγήματα, συνεποσοῦντο εἰς γρόσια . . . 25 618,664: 34

Τὰ δὲ ἔξοδα 23,489,642: 29

Καὶ τὸ προκύπτον περίσσευμα (3) . . . 2,129,022: 05

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἦτο συγχρόνως καὶ γενικὸς ταμίας τοῦ Κράτους. Κατὰ δὲ τὰ μετὰ ταῦτα ἡ ὑπηρεσία τοῦ γενικοῦ ταμείου ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἀνετέθη ἐν πρώτοις εἰς τριμελῆ ἐπιτροπὴν, ἐκλεγομένην ἀπὸ τὸ ἐκτελεστικὸν ἐξ ἐννέα ὑποψηφίων, τοὺς ὁποίους τὸ Βουλευτικὸν ἐπρότεινεν· ἔπειτα δὲ, εἰς ἕνα μόνον γενικὸν ταμίαν, ἐκλεγόμενον ἀμέσως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως (4).

Εἰς τοὺς δημογέροντας τῶν κοινοτήτων ἀνετέθη κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τὰς τμηματικὰς συνελεύσεις τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς

(1) Πολίτευμα τῆς Ἐπιδαύρου (1822) τίτλ. γ'. τμῆμα δ'. § μά. Πολίτευμα τοῦ Ἄστρους (1823) τμῆμα δ'. κεφ. δ'. § λθ. καὶ Πολίτευμα τῆς Τροιζῆνος (1827) ἄρθρ. 76 καὶ 77.
(2) Συνεδρίασις τῆς 12 Ἀπριλίου 1823, τῆς ἐν Ἄργει Συνελεύσεως.
(3) Συνεδρίασις τῆς 11 Ἰουλίου 1829, τῆς ἐν Ἄργει Συνελεύσεως.
(4) Νόμος τῆς 14 Ἰουλίου 1824, καὶ Διάταγμα τῆς 7 Φεβρ. 1828.

Στερεᾶς Ἑλλάδος ἡ εἴσπραξις τῶν ἐσόδων καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν ἐξόδων (5).

Ἔπειτα δὲ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1822 ἡ ὑπηρεσία αὕτη τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων διωργανίσθη τακτικώτερον διὰ τῆς συστάσεως τροντιστηρίων τῆς οἰκονομίας εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑποφροντιστηρίων εἰς τὰς ἀντεπαρχίας, καὶ ἐπιστασιῶν τῆς οἰκονομίας εἰς τὰς κοινότητας (6).

Οἱ ὑπουργοὶ ἐξεκαθάριζον τὰ ἔξοδα, καὶ ἐνετέλλοντο τὴν πληρωμὴν αὐτῶν, μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως (7).

Ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ τρίτη Συνέλευσις ἀπεράσισε νὰ συσταθῇ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ ἐπεξεργασθῇ τοὺς λογαριασμοὺς ὅλων τῶν διαχειρίσεων, τῶν ἀπ' ἀρχῆς τῆς Α'. περιόδου μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς (8).

Ἡ λογιστικὴ αὕτη ἐπιτροπὴ ἐσυστήθη, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Συνελεύσεως ταύτης (9).

Ἡ δὲ ἐν Τροιζῆνι Συνέλευσις ἐπεξέτεινε τὴν δικαιοδοσίαν τῆς λογιστικῆς ταύτης ἐπιτροπῆς καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα λογαριασμῶν (10). Ἀλλ' ἀπεφάσισε συγχρόνως νὰ συσταθῇ ἀναθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ δικάζῃ ἀνεκκλήτως τοὺς ἐξελεγχομένους ὑπὸ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς λογαριασμούς (11).

Ἡ ἐν Αἰγίνῃ Βουλὴ ἐσύστησε τὴν ἀναθεωρητικὴν ταύτην ἐπιτροπὴν, διορίσασα ἡ ἰδία τὰ μέλη αὐτῆς δυνάμει τῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν τῇ ἔδωκεν ἡ ῥηθεῖσα ἀπόφασις τῆς ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσεως (12). Ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐπετρέπετο κατ' ἀντιμωλίαν συζήτησις μεταξὺ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, ὑποστηριζούσης τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, καὶ τῶν ὑπολόγων, ὑπερασπιζόντων τοὺς δικαζομένους αὐτῶν λογαριασμούς.

(5) Ὀργανισμὸς τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος τῆς 9 Νοεμβρίου 1821. — Νομικὴ διάταξις τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος τῆς 15 Νοεμβρίου 1821, καὶ — Ὀργανισμὸς τῆς Γερουσίας τῆς Πελοποννήσου τῆς 27 Δεκεμβρ. 1821.
(6) Νόμος τῆς 30 Ἀπριλίου 1822.
(7) Νόμος τῆς 14 Ἰουλίου 1824.
(8) Ψήφισμα ΙΒ'. τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ γ' ἐθνικῆς συνελεύσεως.
(9) Πρᾶξις τῆς 28 Ἀπριλίου 1826 τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως.
(10) Συνεδρίασις τῆς 2 Μαΐου 1827 τῆς ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσεως.
(11) Συνεδρίασις τῆς 4 Μαΐου 1827 τῆς ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσεως.
(12) Συνεδρίασις τῆς 16 Νοεμβρίου 1827 τῆς ἐν Αἰγίνῃ Βουλῆς

ἐπετρέπετο προσέτι ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις. Τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς ἡ ἐκτέλεσις ἦτον ἀνατεθειμένη εἰς τὴν γραμματείαν τῶν οἰκονομικῶν (13).

Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1829, ὁ Κυβερνήτης ἐσύστησε λογιστικὸν καὶ ἐλεγκτικὸν συμβούλιον, ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὸ ὑπουργικὸν σῶμα, διὰ νὰ ἐξελέγξῃ τοὺς ἀπὸ 6 Ἰανουαρ. 1828 μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου 1829 λογαριασμούς, καὶ νὰ ἐξακολουθῇ ἐξελέγχον τοὺς μετὰ ταῦτα λογαριασμούς.

Ὁ γενικὸς ταμίας ὥρειλε νὰ πέμπῃ κατὰ μῆνα εἰς τὸ ῥηθὲν συμβούλιον ἰσολογισμὸν τοῦ ταμείου. Οἱ ὑπουργοὶ ἦσαν ὑπόλογοι ἐνώπιον αὐτοῦ (14).

Τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις τοῦ λογιστικοῦ τοῦ Κράτους καθ' ὅλον τὸ δωδεκαετὲς διάστημα, τὸ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος μέχρι τῆς εὐτυχοῦς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως.

Μελέτη τόσον σοβαρά, ὡς ἡ περὶ λογιστικοῦ συστήματος, ἦτον ἀσυμβίβαστος μὲ τὸν ἀνήσυχον τῆς ἐπαναστάσεως βίον, καὶ ἀνωφελὴς προσέτι εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν τοὺς πόρους τοῦ Κράτους εἶχε καταστρέψει πολυετὴς καταστρεπτικὸς πόλεμος. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ 1828 ἠδύνατο τελειότερόν τι νὰ πράξῃ, ἀλλὰ τὸ προσωρινὸν καὶ βραχύβιον αὐτῆς ἦτον ἐμπόδια ἰσχυρὰ εἰς πᾶν τέλειον ἔργον· ὁ καιρὸς λοιπὸν τοῦ λογιστικοῦ δὲν εἶχε ἔτι ῥθάσει.

Αἱ πρῶται βάσεις τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ ἐτέθησαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1833 περὶ συστάσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου καὶ διὰ τοῦ νόμου τῆς 6 Φεβρουαρ. 1834, περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δημοσίων ταμείων. Κατόπιν τούτων ἐπῆλθον διάφοροι ἄλλαι, τὸ δημόσιον λογιστικὸν ἀφορῶσαι, διατάξεις, εἰς διαφόρους νόμους, βασ. διατάγματα καὶ ὑπουργικοὺς κανονισμοὺς τεταγμένας, καὶ μὲ παντοίας ἄλλας ἀλλοτρίας ἀναμεμιγμένας· ὅλαι ὅμως αὗται δὲν ἀπετέλουν ἀκόμη πλήρες καὶ τέλειον σύστημα, ὁ δὲ διασκορπισμός των εἰς μόνους τοὺς φιλοπόνους ἐσυγχώρει νὰ ἀκολουθῶσι τὴν ἀλληλουχίαν αὐτῶν, καὶ νὰ κατανοῶσι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν σωτήριον ἐπιφροὴν των εἰς τὴν πρόοδον καὶ βελτίωσιν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἐνησχολήθη πολλοὺς ἐνιαυτοὺς εἰς τὴν συλλογὴν καὶ συγκεφαλαίωσιν τῶν χωρισμένων τούτων διατάξεων, ἐπλήρωσε τὰ ὑπάρχοντα κενὰ διὰ πολλῶν ἄλλων διατάξεων

(13) Ἀκούω.
(14) Διάταγμα τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1829.

τὰς ὁποίας προσέλαβεν ἀπὸ τὸ λογιστικὸν τῆς σοφῆς Γαλλίας σύστημα, τὸ πάντων τελειότερον, καὶ κατήρτισε τὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, ἀπαρτίζον πλήρωμα τοῦ λογιστικοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὑποβάλλεται εἰς τὰς γενικὰς περὶ δημοσίου λογιστικοῦ διατάξεις καὶ τὸ λογιστικὸν τῶν ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ὑπουργείων, τὸ ὁποῖον ἰδιαίτεροι κανόνες διεῖπον μέχρι τοῦδε.

Ἡ ἐξαίρεσις τοῦ λογιστικοῦ τῶν ῥηθέντων ὑπουργείων ἀπὸ τὰς γενικὰς διατάξεις ἐγίνετο παραίτιος δύω μεγάλων κακῶν· πρῶτον οἱ ἀπολογισμοὶ τοῦ Κράτους δὲν περιεῖχον τὰς πραγματικὰς δαπάνας τῶν δύω τούτων σημαντικῶν κλάδων τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τὰς γενομένας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χορηγηθεισῶν πιστώσεων, προκαταβολὰς ἀπὸ τὰ δημόσια εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ναυτικὰ ταμεῖα, τῶν ὁποίων οἱ ἰδιαίτεροι λογαριασμοὶ μόνοι παρίστανον τὰς πραγματικὰς δαπάνας· δεύτερον ἐδαπανᾶτο διπλάσιον χρόνου διάστημα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουν τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων τούτων διατάξεων αἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι εἶναι αἱ ἀφορῶσαι τὴν διοικητικὴν τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπουργῶν ἐξέλεγξιν, ἥτις θέλει ἐνεργεῖσθαι ἐτησίως, πρῶτον ὑπὸ ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ μελῶν τῆς Βουλῆς, τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἐν αὐτῷ τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν, ἔνθα συγκεντροῦνται οἱ λογαριασμοὶ ὅλων τῶν ὑπουργείων, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς διαχειρίσεως ὅλων τῶν ταμείων τοῦ Κράτους, ἔπειτα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, διὰ δημοσίων διαδηλώσεων, αἵτινες, ὡς καὶ αἱ ἐκθέσεις τῆς ἐπιτροπῆς, θέλουν ὑποβάλλεσθαι εἰς τὰς Βουλάς.

Διὰ νὰ ἀπαριθμήσωμεν ἐν τῇ παρούσῃ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀνάγκη νὰ διέλθωμεν ὅλους τοὺς κρίκους τῆς μακρᾶς καὶ εὐσυνθέτου ἁλύσσου, ἥτις περιλαμβάνει μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ ἐξαισίου μεθόδου ὅλα τὰ λογιστικὰ ἔργα τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, τῆς διοικήσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ μέχρι τῆς τελειωτικῆς ἐκδικάσεως τῶν λογαριασμῶν τῶν διαφόρων ὑπολόγων τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ τίς ἡ ἀνάγκη τοῦ μακροῦ καὶ δυσκόλου τούτου ἔργου, ὅταν ἐκ τῆς

ἁπλῆς μόνης ἀναγνώσεως τοῦ νομοσχεδίου, γίνηται καταφανὴς ἡ ὠφέλεια τῶν περιεχομένων ἐν αὐτῷ κανόνων τῆς τάξεως, τῶν ὁποίων ἡ ἀλληλουχία, ἡ ταυτότης τῶν ἀρχῶν καὶ ἡ ἀδιάκοπος ἐφαρμογὴ εἰς τὰς διαφόρους δημοσίους ὑπηρεσίας προλαμβάνουν τὰς ἀταξίας, διαχέουν φῶς καθαρώτατον ἐφ' ὅλων τῶν μερῶν τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίστεως τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, διευκολύνουν τὴν ἐξέλεγξιν τῶν λογιστικῶν πράξεων, καὶ συντελοῦν οὕτω δραστηρίως εἰς τὴν τόσον ἐπιθυμητὴν βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους πραγμάτων;

Τῷ ὄντι, καθὼς πᾶσα Κυβέρνησις μεταδίδει τὸν ἰδιαίτερον αὐτῆς χαρακτῆρα εἰς τὸ λογιστικὸν τοῦ Κράτους, καὶ τὸ παρασύρει εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς περιπετείας, οὕτω καὶ τὸ λογιστικόν, στηριζόμενον εἰς διατάξεις μεθοδικῶς συνημμολογημένας, καταλλήλως συνδεδεμένας, καὶ ἀποτελούσας σύστημα τέλειον, ἐπενεργεῖ μεγάλως εἰς τὴν δημόσιον εὐδαιμονίαν, ἐξασφαλίζον τὴν καλὴν διοίκησιν καὶ τὴν ἀκριβῆ διαχείρισιν τῶν δημοσίων πόρων, ἐνισχύον τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ταχτικὴν αὐτῆς πορείαν, καὶ στερεόνον τὴν πρὸς τὸ κράτος πίστιν. Διὰ ταῦτα πάντα ἀδιστάκτως καὶ ὁμοφώνως παραδεχόμεθα τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου. Εἰς δὲ τὰ καθέκαστα προτείνομεν τὰς ἑρεζῆς τροπολογίας.

Τὸ ἄρθρον 3 νὰ συνταχθῇ οὕτως·

« Εἰς τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἀνήκουσιν αἱ γενόμεναι ὑπηρεσίαι, καὶ τὰ παρὰ τοῦ Κράτους καὶ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ ἀποκτηθέντα δικαιώματα, ἐντὸς τοῦ ἔτους, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει ἡ χρῆσις. »

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 ν' ἀφαιρεθῇ ἡ λέξις *δημοσίων*, καὶ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἡ λέξις *αὐτῆς*. Μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην μεταβολὴν τὸ ἄρθρον θέλει ἔχει ὡς ἑξῆς.

« Ἡ διάρκεια ἑκάστης χρήσεως παρατείνεται μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους, διὰ τὴν εἴσπραξιν καὶ πληρωμὴν ὅλων τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς. »

Εἰς τὸ ἄρθρον 6, ἀντὶ « τίτλου ἐννόμως συντεταγμένου » νὰ τεθῇ « νομίμου τίτλου. »

Τὸ ἄρθρον 7 ν' ἀποτελέσῃ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 6· τὸ δὲ 7 νὰ περιλάβῃ τὴν ἐν τῷ οἰκονομικῷ νόμῳ τῶν ἐσόδων κατ' ἔτος ἐπαναλαμβανομένην ἀκόλουθον διάταξιν, μὲ μικρὰν περὶ τὴν σύνταξιν διαφοράν.

« Ἄρθρον 7. Πᾶσα εἴσπραξις φόρου καὶ δικαιώματος, μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τῶν νόμων, ὑφ' οἱονδήποτε τίτλον καὶ οἱανδ-

βάσεις δαπάνης τινος ἀφορῶσιν ὑπηρεσίας, μὴ συμπεριληφθείσας εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον, πίστωσις δὲν χορηγεῖται προηγουμένως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ἡ περὶ ταύτης ζήτησις ὑποβάλλεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Βουλάς, καὶ ἡ πληρωμὴ τότε μόνον γίνεται, ὅταν αἱ ὑπερβάσεις αὗται συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰ προσδιοριζόμενα διὰ τοῦ νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ πληρωτέα ὑπόλοιπα. »

Εἰς τὸ ἄρθρ. 23 (24) ἀντὶ *κτιρίου*, νὰ τεθῇ *δημοσίου ἔργου*, *τῆς δαπάνης ἡ δαπάνη ὑπερβαίνει* κτλ.

Εἰς τὸ ἄρθρον 28 (29) μετὰ τὴν λέξιν *κατώτεραι* ἀντὶ τοῦ *τιμήματος τοῦ τελεσθέντος μέρους τῆς ἐργασίας ἢ προμηθείας* νὰ τεθῇ *τῶν δεναιωμάτων, ὅσα βεβαιοῦνται διὰ ταχτικῶν ἐγγράφων, προσδιοριζόντων τὴν τετελεσμένην ὑπηρεσίαν κατὰ ποσότητα καὶ ἀξίαν.* »

Πρὸς ἀπορρυγὴν πάσης ἀμφιβολίας νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης ἐξαιρέσεως τοῦ ἄρθρου 30 (31) *μὲ τὴν ἀπολαυὴν* τοῦ *ἡμίσεως ἢ ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, ἐὰν ἡ τοῦ ὁλοκλήρου μισθοῦ ἀπολαυὴ ἐπιτραπῇ διὰ Β. διατάγματος.*

Νὰ προστεθῇ προσέτι εἰς τὸ ἄρθρον 32 (33) δεύτερον ἐδάφιον, ἔχον οὕτω·

« Παύει ἐπίσης ὁ μισθὸς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, ἐὰν μετ' αὐτὴν δὲν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του. » Ἡ προσθήκη αὕτη συμπληροῖ ὅλας τὰς περιστάσεις, ὅσαι ἐπιφέρουσι τὴν παῦσιν τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον ἡ καθιερουμένη ἐν τῷ ἄρθρῳ 33 (35) ἀρχὴ τοῦ δημοσίου συναγωνισμοῦ εἰς τὰς διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως προμηθείας καὶ ἐργασίας νὰ καταστα θῇ γενικωτέρα, ἐπεκτεινομένη εἰς ὅλας τὰς περὶ προμηθείας καὶ συμφωνίας ἐργασίας, νὰ κατονομασθῶσι δὲ ἀκριβῶς ὅλαι αἱ περιστάσεις, ὅσαι ἐξ ἀνάγκης ἀναποφεύκτου χρήζουσιν ἐξαιρέσεως τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος.

Ἐπὶ ταύτῃ τῇ βάσει ἀντὶ τοῦ ἄρθρου 33 (34) συνετάχθησαν δύο τὰ ἑπόμενα ἄρθρα.

« · · · (34) Πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐπικρατείας συμφωνία γίνεται διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ· ἐπιτρέπονται δὲ κατ' ἐξαίρεσιν συμφωνίαι ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ.

α') Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ὁλικὴ δαπάνη δὲν ὑπερβαίνει τὰς 1000 δραχμάς.

β') Διὰ διαφόρους προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας,

ὅταν αἱ περιστάσεις ἀπαιτῶσι νὰ μείνωσιν ἄγνωστοι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Κυβερνήσεως· πάντοτε ὅμως ἐπὶ προηγουμένῃ ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως, κατ' ἰδιαιτέραν αἴτησιν ἐκδιδομένῃ.

γ'. Διὰ ἀντικείμενα τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς ἔχοντας προνόμιον ἐφευρέσεως ἢ εἰσαγωγῆς.

δ'. Διὰ ἀντικείμενα ἕνα μόνον κάτοχον ἔχοντα.

ε. Διὰ ἔργα καὶ ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀνατεθῇ, εἰμὴ εἰς τεχνίτας δεδοκιμασμένους.

ς'. Διὰ καλλιεργείας, κατασκευὰς καὶ προμηθείας, λόγῳ δοκιμῆς γινομένας.

ζ. Διὰ πράγματα καὶ τρόφιμα, τὰ ὁποῖα, διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν ἰδιότητα καὶ τὴν εἰδικότητα τῆς χρήσεως, εἰς ἣν εἰσὶ προσδιωρισμένα, ἀγοράζονται καὶ ἐκλέγονται εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς ἢ παραδίδονται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς αὐτῶν.

η. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις ἢ ἐργασίας, δι' ἃς ἡ αὐθεμία ἔγεινε προσφορά, ἢ προσενέχθησαν ἀπαράδεκτοι τιμαί. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ περιπτώσει ὀφείλει ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ νὰ μὴν ὑπερβῇ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς τυχὸν τεθέντα καὶ δημοσιευθέντα ὅρον.

θ'. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, ὅταν ἀνάγκη προφανῶς κατεπείγουσα, καὶ ἀπὸ περιστάσεις ἀπροόπτους προελθοῦσα, δὲν συγχωρῇ τὴν χρονοτριβὴν δημοσίου συναγωνισμοῦ.

Ἀρ. (35) Ἡ προηγουμένη διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς προμηθείας καὶ ἐργασίας, τὰς μὴ δυναμένας νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, καὶ εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἐξ ἀνάγκης ἡ Κυβέρνησις ἐκτελεῖ δι' ἐπιστασίας ἢ δι' ἡμερομισθίων. »

Τὸ πρόσθετον τοῦτο ἄρθρον ἀφορᾷ, α. τὰς προμηθείας καὶ ἐργασίας, αἵτινες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐν Ἑλλάδι, ὡς οἰκίας, αἵτινες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ β'. τὰς ἐργασίας, ὅσας αἱ ἐπισκευαὶ τῶν ἀτμοπλοίων, καὶ β'. τὰς ἐργασίας, ὅσας αἱ ἐπισκευαὶ τῶν ἀτμοπλοίων, καὶ γ'. τὰς ἐργασίας, ὅσας κατ' ἀνάγκην ἡ κυβέρνησις ἐκτελεῖ δι' ἐπιστασίας ἢ δι' ἡμερομισθίων, ὡς τὰς κατασκευὰς καὶ ἐπισκευὰς πλοίων.

Τὸ ἄρθρ. 36 (38) νὰ συνταχθῇ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον διὰ νὰ καταστα θῇ ἡ ἔννοια αὐτοῦ σαφεστέρα.

« Πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα στηρίζεται εἰς νόμον καὶ διάταγμα πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου ἐκδιδόμενον. »

Τὰ περὶ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων νὰ ἐκτεθῶσιν ὡς ἑφεξῆς, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 38 (40), μὲ ὀλίγων τινῶν λέξεων ἀλ-

λαγήν, τὴν προσθήκην τῶν ὀχυρωμάτων εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ ὑλικοῦ καὶ τῶν πραγμάτων ἢ τῶν τελεσθεισῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ 2 μέρος τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Ταύτην μὲν διὰ νὰ μὴν ἐκληφθῇ, ὅτι διὰ μόνον τὰ ἀγοραζόμενα τρόφιμα καὶ πράγματα ἀπαιτοῦνται λογαριασμοὶ ἐκκαθαριζόμενοι, ἐκείνην δὲ, διὰ νὰ καταστα θῇ πληρέστερα καὶ σαφέστερον τὸ μέρος τοῦτο τοῦ νομοσχεδίου.

Διὰ μὲν τὰ ἔξοδα τοῦ προσωπικοῦ

Ἀπαιτοῦνται.

Ἤτοι	
Μισθούς, ἐπιμίσθια, ἀποζημιώσεις, συντάξεις καὶ βοηθείας.	Καταστάσεις ὀνομαστικαὶ δηλοῦσαι τὸν βαθμὸν ἢ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν παρουσίαν ἢ ἀπουσίαν, τὴν τελεσθεῖσαν ὑπηρεσίαν, τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Τὸ δυνάμει νόμου, διατάγματος, κανονισμοῦ ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὀφειλόμενον ποσόν.

Διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ ὑλικοῦ

Ἀπαιτοῦνται.

Ἤτοι	
Ἀγορὰς καὶ ἐνοίκια ἀκινήτων καὶ κινητῶν, ἀγορὰς τροφίμων καὶ ἄλλων πραγμάτων.	1. Ἀντίγραφα ἢ ἀποσπάσματα ἀνηκόντως ἐπικυρωμένα, νόμων, διαταγμάτων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, πωλητηρίων, προτάσεων καὶ πρακτικῶν δημοπρασίας, ἐνοικιαστηρίων καὶ συμφωνητικῶν.
Ἐργασίας πρὸς ἀποξήρανσιν γαιῶν, πρὸς κατασκευήν, ἢ συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν κτιρίων, ὀχυρωμάτων, ὁδῶν, γεφυρῶν, καὶ διωρύγων.	2. Λογαριασμοὶ ἐκκαθαριζόμενοι τῶν παραδοθέντων πραγμάτων, ἢ τῶν τελεσθεισῶν ὑπηρεσιῶν, δηλοῦντες τὸ εἰς λογαριασμὸν ἢ ἐξόφλησιν ὀφειλόμενον ποσόν.
Ἐργασίας πρὸς κατασκευὴν συντήρησιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν κινητῶν.	3. Ἀποδείξεις παραλαβῆς τῶν πραγμάτων.

Ἐκ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρ. 41 (42) νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ *πᾶς ταμίας* ὡς περιττὸν, διότι καὶ οἱ ταμίαι συμπεριλαμβάνονται ἀναμφιβόλως εἰς τοὺς διαχειριστὰς τῶν δημοσίων χρημάτων.

Εἰς τοὺς §§ 1 τοῦ κεφ. Ζ'. ἀντὶ τοὺς *δημοσίους* νὰ τεθῇ τοῦ *δημοσίου*.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ 6'. ἐδαφίου τοῦ ἄρθρ. 42 (44) ἀντὶ τοῦ *κατὰ τὰς ὁδηγίας προσδιωρισμένου εἴδους*, νὰ τεθῇ *σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας*.

Ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ αὐξηθῇ εἰς δραχμὰς 200,000 τὸ ἐν τῷ ἄρθρ. 44 (47) εἰς δραχ. 100,000 προσδιορισθὲν ποσὸν τῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν προκαταβολῆς, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης βλάβης, ἥτις δύναται νὰ προσγένῃ ἀπὸ τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ ποσοῦ τῆς προκαταβολῆς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου τούτου, εὑρισκομένου πολλάκις εἰς ἀνάγκην νὰ ἔχῃ πολεμικὰ πλοῖα εἰς θαλάσσας ξένης ἐπικρατείας ἐπὶ πολλὺν χρόνον.

Εἰς τὸν § 3 τοῦ κεφ. Ζ. ἀντὶ *πληρωμαὶ* νὰ τεθῇ *προπληρωμαί*.

Ἐθεωρήθη προσέτι ἀναγκαῖον, διὰ νὰ καταστα θῇ πληρεστέρα ἡ διὰ τῶν ἄρθ. 46 (48) χορηγουμένη εὐκολία εἰς τὰς δι' ἐπιστασίας ἐκτελουμένας ὑπηρεσίας, ν' αὐξηθῇ κατὰ 1000 δραχ. τὸ ποσὸν τῆς προπληρωμῆς.

Ἡ ἐν τῷ 6'. ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθ. 52 (54) λέξις *προτιμώμενον* νὰ λείψῃ ὡς περιττή.

Τὸ ἄρθ. 53 (55) νὰ συνταχθῇ ὡς ἑξῆς.

« Τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ ἑκάστης χρήσεως νομοσχέδιον καὶ οἱ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ λογαριασμοὶ παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλὰς ἐντὸς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν τοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἑπομένου ἔτους, ἐὰν αἱ Βουλαὶ εἰσὶ συνηγμέναι, εἰς ἐναντίαν δὲ περίστασιν ἐντὸς τοῦ πρώτου τῆς νέας συνόδου μηνός »

Ἐμρίθη ἀναγκαία ἡ προσθήκη τῆς τελευταίας ταύτης περιπτώσεως, ἤτοι τῆς ἀπουσίας τῶν βουλῶν, διὰ νὰ γενῇ πληρεστέρα ἡ ἀρορῶσα τὴν παρουσίασιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ διάταξις.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἄρθ. 55 (57) νὰ συνταχθῇ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

« Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐν τῷ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχεδίῳ, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα. »

Νὰ λείψῃ δὲ ἡ ἐν τῷ ἐδαφ. 6'. λέξις *εἰσπραχτέα* ὡς περιττή.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 56 νὰ ἀφαιρεθῶσι τῶν *μετατεθέντων εἰς τὰς ἀκολούθους χρήσεις*.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἄρθ. 58 (60) νὰ συνταχθῇ ὡς ἑξῆς.

« Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐν τῷ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχεδίῳ, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα. »

Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ § 6 τοῦ κεφ. ἡ. γίνεται σαφεστέρα, ἐὰν μετατεθῇ εἰς πληρωτέα ὑπόλοιπα καὶ ἔκπτωσις τῶν δικαιωμάτων.

Εἰς τὸ ἄρθ. 65 (67) ἀντὶ *συμπληρωτικαὶ* νὰ τεθῇ *ἀναπληρωτικαὶ*, κατὰ τὰ περὶ πιστώσεων ἐκτεθέντα.

Καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 66 (68) ἀντὶ *συμπληρωτικαὶ ἀναπληρωματικαί*.

Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου τούτου, ἀντὶ *τέλους τῆς πρὸς παραγραφὴν προθεσμίας* νὰ τεθῇ *τῆς ἐκπτώσεως*.

Ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 67 (69), ἀντὶ *παραγραφῆς, ἐκπτώσεως*.

Καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 69 (71) ἀντὶ *συμπληρωτικῶν ἀναπληρωματικῶν*.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν περὶ πληρωτέων ὑπολοίπων, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ, μετὰ τὸ ἄρθρον 70 (72) τὸ ἀκόλουθον, ἀφορῶν τὰ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἄγνωστα χρέη.

Ἀρ. . . . (73) οἱ ὑπουργοὶ συμμορφοῦνται μὲ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν χρεῶν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἀναγνωρισθέντων.

1) Ἐὰν τὰ ἔξοδα ταῦτα προέρχωνται ἀπὸ ὑπηρεσίας προβληθείσας εἰς τὸν προϋπολογισμόν, καὶ τὸ ἀκυρωθὲν ποσὸν τῶν δι' αὐτὰς χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν ῥηθέντων ἐξόδων, αἱ νέαι πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἀναγκαῖαι πιστώσεις χορηγοῦνται διὰ Β. διαταγμάτων, μετὰ βαλλομένων εἰς νόμους ἐν τῇ προσεχῇ τῶν Βουλῶν συνόδῳ.

2) Ἐὰν δὲ ὑπερβαίνωσι τὰς ψηφισθείσας ἀρχικὰς πιστώσεις, οἱ ὑπουργοὶ ἀναγνωρίζουν μὲν ταῦτα ὡς χρέη τοῦ δημοσίου ἐν τοῖς λογαριασμοῖς αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν διατάσσουν τὴν πληρωμήν των, εἰμὴ ἀφοῦ διὰ νόμου χορηγηθῶσι τὰ πρὸς συμπλήρωσιν ἀναγκαῖα χρήματα.

Εἰς τὸ ἀ. ἐδάφ. τοῦ ἄρθ. 74 (78) ἀντὶ *παραγραφῆς* νὰ τεθῇ *ἐκπτώσεως*. Καὶ εἰς τὸ β'. ἐδάφ. ἀντὶ *παραγεγραμμένων*, διαγεγραμμένων.

Τὰ ἄρθρ. 76 καὶ 77 νὰ ἐξαλειφθῶσι, διότι οἱ μὲν στρατιωτικοὶ στεροῦνται τῆς συνταξεώς των, κατὰ τὸ ἄρθ. 23 τοῦ ἤδη ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμου, ἕνεκα διαμονῆς ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ἄνευ ἀδείας τοῦ βασιλέως, οἱ δὲ λοιποὶ συνταξιοῦχοι δὲν ὀφείλουσι νὰ λαμβάνωσιν ἄδειαν περὶ τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμονῆς των.

Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 (80) διάταξις περὶ ἀνανεώσεως τῆς συντάξεως πρέπει νὰ γενῇ θετικωτέρα, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως τιθεμένου τοῦ *ἀναιρεῖται*, ἀντὶ τοῦ *δύναται νὰ ἀνανεωθῇ*.

Εἰς τὴν ἀπόδοσιν φόρου ἢ ἄλλου δικαιώματος, παρὰ τοῦ δέοντος πληρωθέντος, ἀπαιτοῦνται πληροφορίαι καὶ βεβαιώσεις, αἵτινες ἐπιφέρουν πολλὰκις μακρὰν ἀναβολήν. Διὰ ταῦτα ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ παρατεθῇ εἰς τρία ἔτη ἡ διὰ τοῦ ἄρθ. 82 (84) προσδιοριζομένη προθεσμία, πρὸς παραγραφὴν τῶν περὶ ἀποδόσεως τοιούτου φόρου ἢ δικαιώματος ἀπαιτήσεων.

Διὰ τοῦ προηγουμένου § 6 ἑτέθη πενταετὴς προθεσμία πρὸς ἔκπτωσιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πιστωτοῦ τοῦ κράτους, διὰ δὲ τοῦ ἄρθ. 83 (84) τίθεται τριετὴς προθεσμία πρὸς παραγραφὴν τοῦ δικαιώματος τῶν ἀπαιτήσεων χρημάτων, παραδοθέντων εἰς ταμεῖον τοῦ κράτους. Ἐπειδὴ ὑπάρχει ἱκανὴ ἐξομοίωσις ταύτης πρὸς ἐκείνην τὴν περίστασιν, εἶναι ὀρθὸν καὶ ἐνταῦθα νὰ ἐπεκταθῇ εἰς πέντε ἔτη ἡ πρὸς παραγραφὴν προθεσμία.

Διὰ νὰ κατασταθῇ θετικωτέρα ἡ διάταξις τοῦ β'. ἐδαφ. 84 (85) ἄρθρ. νὰ τεθῇ *ἐκδίδεται*, ἀντὶ *ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδοθῇ*· νὰ προστεθῇ δὲ εἰς αὐτὸ τὸ ἐξῆς γ'. ἐδάφ. πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως.

« Τὸ γενικὸν λογιστήριον δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν θεώρησιν τῶν ἀνωτέρω γραμματίων. »

Εἰς τὰ ἄρθρ. 85 καὶ 86 (86 καὶ 87) νὰ τεθῇ *δήλωσις* ἀντὶ *κοινοποίησις*.

Οἱ ἐπισυναπτόμενοι εἰς τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νομοσχέδιον λογαριασμοί, περὶ τῶν ὁποίων διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 89 (90) δὲν εἶναι οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως, περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ ἄρθρ. 88 (89), διότι οὗτοι δὲν περιλαμβάνουσιν ὅλα τὰ ἔξοδα καὶ ἔσοδα τῆς χρήσεως, ἀλλ' οἱ κατὰ χρῆσιν κυρούμενοι λογαριασμοί. Τὸ ἄρθ. λοιπὸν 89 (90) ἀναγκαίως πρέπει νὰ συμπληρωθῇ ὡς ἀκολούθως.

« Ἄρθ. 89 (91) Οἱ κατὰ χρῆσιν κυρούμενοι λογαριασμοὶ περιλαμβάνουν ὅλας τὰς περὶ ἑκάστης ὑπηρεσίας πράξεις, ὅσαι ἔλαβον χώραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς χρήσεως, ἐπισυνάπτονται δὲ εἰς τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νομοσχέδιον. »

Εἰς τοὺς παραγράφους ἀ. β'. γ'. καὶ δ'. τοῦ ἄρθ. 93 (94) ἀντὶ *λογαριασμοί* νὰ τεθῇ *λογαριασμόν*.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παραγράφου ἀ. νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν *χρῆσιν* καὶ κατὰ *κεφάλαιον*.

Εἰς τὸν παράγραφον γ'. ἀντὶ *χρηματικῶν*, *χρηματιστικῶν* καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἀντὶ *χρηματικὸς*, *χρηματιστικός*.

Εἰς τὸν παράγραφον ε. ἀντὶ *λογαριασμὸς*, *λογαριασμούς*.

Τὸ 6'. αὐτοῦ ἐδάφ. νὰ τροπολογηθῇ, προστιθεμένων καὶ τῶν λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων χρημάτων, τὰ ὁποῖα παρελείφθησαν.

« Ὁ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τοῦ δημοσίου χρέους, καὶ τῶν λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων χρημάτων παριστᾷ χωριστὰ τὰ κεφάλαια ἀπὸ τοὺς τόκους αὐτῶν.

Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ ἄρθ. 94 (95) νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ *Λογαριασμὸς εἰς Λογαριασμοί.*

Εἰς τὸ 3 ἐδάφ. ἀντὶ *φαινομένης, ὑπαρχούσης.*

Εἰς τὸ 5 ἐδάφ. ἀντὶ *παραγγαφείσας, διαγραφείσας.*

Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ κεφ. Γ' ἀντὶ *ἀπολογισμῶν* νὰ τεθῇ *Λογαριασμῶν τῶν ὑπουργῶν*, σύμφωνα μὲ τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθ. 95 (96) νὰ προστεθῇ καὶ *τὴν προσδιωρισμένην εἰς τινας ἐξ αὐτῶν ἐπιχορήγησιν.*

Εἰς τὸ ἄρθ. 96 (97) μετὰ *τὴν λέξιν ἔτος* νὰ προστεθῇ *εἰς τὰς Βουλάς.*

Εἰς τὸ ἄρθ. 99 (100) ὡσαύτως.

Ἐθεωρήθη χρησιμώτερον νὰ περιληφθῶσιν ὅλα τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα εἰς τὸν πίνακα, τοῦ ὁποίου τὴν παρουσίασιν εἰς τὰς Βουλὰς διατάσσει τὸ ἄρθρ. 100 (101)· ἐπομένως ἀντὶ *ἀλληλοδιδακτικῶν ἢ ἑλληνικῶν σχολείων*, νὰ τεθῇ *ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων*· ἀντὶ δὲ *συντάσσεται, παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλάς.*

Εἰς τὸ ἄρθ. 101 (102) μετὰ *τὴν λέξιν παρουσιάζεται*, νὰ προστεθῇ *εἰς τὰς Βουλὰς*, καὶ μετὰ *τὴν λέξιν αὐτοῦ*, ν' ἀφαιρεθῇ τὸ *καὶ*, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου νὰ προστεθῇ *καὶ τὸ κατ' ἔτος παρ' ἑκάστου πληρονόμενον ποσόν.*

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίζωσιν αἱ Βουλαὶ τὸ εἰσόδημα τῆς Δ. τυπογραφίας καὶ λιθογραφίας, καθὼς καὶ τὴν πρὸς συντήρησιν τοῦ καταστήματος τούτου ἐτησίαν δαπάνην. Διὰ ταῦτα νὰ προστεθῇ ἰδιαίτερον ἄρθρ. μετὰ τοῦ 105 (106).

Ἄρθ. 107 παρουσιάζεται ὡσαύτως κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς πίναξ, ἐμφαίνων τὸ ἐκ τῶν τυπωτικῶν καὶ λιθογραφικῶν ἔργων τῆς Β. τυπογραφίας καὶ λιθογραφίας προκύπτον εἰσόδημα, καὶ τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς γενομένην δαπάνην. »

Εἰς τὸ ἄρθρ. 106 (108) ἀντὶ *διάθεσίν του* νὰ τεθῇ *ὑπηρεσίαν ἢ διοίκησίν του διατελούντων* διὰ νὰ γενῇ παρεστὸρα ἡ ἔκφρασις τοῦ ἄρθ. τούτου.

Εἰς τὸ ἄρθ. 109 (111) ἀντὶ *ἐκτὸς ἐνεργείας* νὰ τεθῇ εἰς

ὠργίαν καὶ ἀπόταξιν τεθέντων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος μετὰ δὲ *τὴν λέξιν βαθμὸν* νὰ προστεθῇ *τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπηρεσίας*· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καθίσταται πληρεστέρα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου.

Εἰς τὸ ἄρθ. 110 (112) τὸ *μετὰ* νὰ μεταβληθῇ εἰς *μὲ τά.*

Τὸ εἰς τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἄρθρου 115 (117) *ἐπαμένως* εἶναι περιττὸν καὶ νὰ ἀπαλειφθῇ.

Διὰ νὰ μὴν εὑρεθῇ εἰς ἀντίφασιν τὸ ἄρθρ. 122 (124) μὲ ἄλλους νόμους, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ τροπολογηθῇ τὸ 6' αὐτοῦ ἐδάφιον ὡς ἀκολούθως.

« Τῶν ἀνωτέρω τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιτρέπεται κατάσχεσις, ὅταν εἰδικοὶ νόμοι δὲν ἀπαγορεύωσιν αὐτὴν, πάντοτε ὅμως ἐπὶ τοῦ ἐπέκεινα τῶν 18 δραχμῶν ποσοῦ. »

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 127 (129) νὰ ἀφαιρεθῶσιν αἱ λέξεις *δι' ἐγγράφου τῆς ὑπηρεσίας* ὡς πλεονάζουσαι.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 130 (132) μετὰ τὴν λέξιν *κατ' ἔτος* νὰ προστεθῇ *ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ.*

Ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 133 (135) μετὰ τὴν λέξιν *ἔλεγχον* νὰ προστεθῇ *ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ.*

Τὸ τρίτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. 134 (136) νὰ συνταχθῇ οὕτω.

« Τὰ ὑπουργεῖα τηροῦσιν εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς λογιστικὰς πράξεις τοὺς αὐτοὺς κανόνας καὶ τοὺς αὐτοὺς τύπους. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν λογιστικῶν τούτων πράξεων προσαρτῶνται ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς ἐγγραφὰς τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου καὶ τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νόμος. »

Εἰς τὸ ἄρθρ. 137 (139) μετὰ τὴν λέξιν *πληρωμῆς* νὰ προστεθῇ *τῶν.*

Ἡ κατάταξις τῶν προσδιοριζομένων ἀπὸ τὸ ἄρθρον 141 (143) βιβλίων νὰ γενῇ οὕτω.

« Πρωτοσημειώσεων,
Καθημερινόν, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου.
Καθολικὸν καὶ
Βοηθητικά,
Κρατοῦν προσέτι
Διπλότυπον ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς εἰσπρακτέων,
Ἐγγραφῆς εἰσπρακτέων,
Τριπλότυπον γραμματίων παραλαβῆς,
Ὁμοίων χρηματικῶν γραμματίων,

Επιτροπικών ενταλμάτων, και τὰ ἀφορῶντα τὴν διαχείρισιν τοῦ χαρτοσήμου. »

Εἰς τὸ τρίτον ἐδ. τοῦ ἄρθρ. **142** (**144**) μετὰ τὴν λέξιν παραλαβῆς νὰ προστεθῇ *καὶ*

Ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. **143** (**145**) μετὰ τὴν λέξιν *παραλαβῆς* νὰ προστεθῇ *καὶ τὰ χρηματικὰ γραμμάτια.*

Εἰς τὸ ἄρθρ. **145** (**147**) ἀντὶ τὴν *πρωτοσημέρωσιν τὸ βιβλίον* τῶν πρωτοσημειώτων.

Εἰς τὸ ἄρθρ. **155** (**157**) μετὰ τὴν λέξιν *πληρωθῶσιν* νὰ προστεθῇ *ἀπὸ ἄλλους ὑπολόγους.*

Εἰς τὸ ἄρθρ. **164** (**166**) μετὰ τὴν λέξιν *εἰσπράξεις* νὰ τεθῇ τῶν

Εἰς τὸ ἄρθρ. **185** (**187**) μετὰ τὴν λέξιν *ἔτους* ἀντὶ οἱ νὰ τεθῇ ἡ

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου **186** (**188**) ἀντὶ **18** νὰ τεθῇ **184** (**186**)

Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἄρθρ. **187** (**189**) ἀντὶ **3** νὰ τεθῇ γ'

Τὸ ἄρθρ. **191** καὶ **192** κανονικώτερον εἶναι ν' ἀποτελέσωσιν ἰδιαίτερα ἐδάφια τοῦ ἄρθρ. **190** (**192**).

Ἐκ τοῦ ἄρθρου **194** νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ἐξαίρεσις τῶν εἰσπρακτόρων, σύμφωνα μὲ τὸ ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς περὶ δημοσίων ταμείων νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλουν καὶ οἱ εἰσπράκτορες νὰ δίδωσιν ἐγγύησιν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν των.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. **195** μετὰ τὴν λέξιν γράμματα νὰ ἀφαιρεθῇ τοῦ· εἰς τὸ τέλος δὲ αὐτοῦ νὰ προστεθῇ τρίτον ἐδάφιον τὸ ἑξῆς:

« Εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ἀποδεικτικὰ παραλαβῆς εἰσπρακτέων, διπλότυπα ἀποδεικτικὰ εἰσπράξεων, γραμμάτια παραλαβῆς καὶ χρηματικὰ γραμμάτια, ὅλοι οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν νὰ σημειώσιν ὄχι μόνον δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων, ἀλλὰ καὶ ὁλογράφως τὰ ποσὰ τῶν παραδιδομένων εἰς αὐτοὺς χρηματικῶν τίτλων, καὶ τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων χρημάτων. »

Εἰς τὸ ἄρθρ. **199** μετὰ τὴν λέξιν εἴτε ἀντὶ *κατὰ τὴν παρὰ τοῦ γενικοῦ Λογιστηρίου ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν* του νὰ τεθῇ *κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν* αὐτοῦ *παρὰ τοῦ γενικοῦ Λογισιηρίου.* Οὕτω γίνεται εὐκρινέστερον τὸ μέρος τοῦτο τῆς διατάξεως.

Εἰς τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. **203** εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν λέξιν *ἀποσυρράγισιν* καὶ ἡ κατὰ λάθος βεβαίως παραλειφθεῖσα *καὶ καταμέτρησιν.*

Ἡ ἐν τῷ 3 ἐδαφ. τοῦ ἄρθρ. **207** ἀναφερομένη παῦσις εἶναι

ἀναντιρρήτως προσωρινή, διότι ἡ ὁριστικὴ παῦσις δὲν κατατάσσεται μεταξὺ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν· διὰ ταῦτα προτείνεται μετὰ τὴν λέξιν παῦσις νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς:

« Ὀκτὼ ἡμερῶν μέχρις ἓξ μηνῶν, ἐπάγουσα τὴν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀφαίρεσιν τοῦ μισθοῦ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας προερχομένων ὠφελειῶν.

Καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου.

Ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐδάφιον **3**, ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ. »

Ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. **208** μετὰ τὴν λέξιν *Οἰκονομικῶν* νὰ προσεθῶσιν *ἐὰν ὑπὸ μόνον τὸν Ὑπουργὸν τοῦτον διατελῇ* ὁ ὑπόλογος, *ἐὰν δὲ διατελῇ καὶ ὑπὸ ἄλλον ὑπουργόν, ζητοῦνται συγχρόνως καὶ τούτου αἱ διαταγαί.*

Αἱ δύο τελευταῖαι προσθῆκαι ἐθεωρήθησαν ἀναγκαῖαι διὰ νὰ κανονισθῶσιν ἀκριβέστερον τὰ ἀφορῶντα τὴν μεγαλητέραν πειθαρχικὴν ποινὴν τῶν ὑπολόγων ἐν γένει, καὶ σύμφωνα προσέτι μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. **40** (**42**) τοῦ νομοσχεδίου.

Εἰς τὸ ἄρθ. **210** νὰ γενῶσιν αἱ ἑξῆς μεταβολαί « ἀντὶ κρατοῦνται » « κρατούμενα », ἀντὶ εἰς « εἶναι τὰ ἑξῆς » καὶ νὰ λείψῃ ἡ ἐπανάληψις τῆς λέξεως « βιβλία » ὡς περιττῆς.

Τὸ ἄρθρ. **216** νὰ συνταχθῇ ὡς ἀκολούθως.

« Ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συνοδεύεται μὲ γενικὸν πίνακα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξελέγξεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου. »

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καθίσταται σαφεστέρα ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀποπερατώσαντες τὸ ἀνατεθὲν εἰς ἡμᾶς ἔργον, συσταίνομεν μετὰ θάρρους εἰς τὴν Βουλὴν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, πεπεισμένοι εἰς τὴν χρησιμότητα αὐτοῦ, δυναμένου νὰ ταχθῇ μεταξὺ τῶν ἀξιολογωτέρων θεσμῶν τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **11** Ἰουνίου **1851**.

Κ. Προβελέγιος	Ἀλέξανδρος Βιλαέτης
Φρ. Κρ. Μαῦρος	Σ. Χ. Στεφανόπουλος.
Δ. Γ. Φιλάρετος	Γ. Σκιῦφος
Δ. Σανελλαράδης	Α. Κουμουνδοῦρος.

Ὁ Εἰσηγητὴς Δ. Δρόσος. »

Λαζών δέ τις ἀκολούθως τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι πρὸ πολλοῦ παρέδωκεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν ἀναφορὰν πολίτου τινός, καταγγέλλοντος κατάχρησίν τινα τοῦ οἰκονομικοῦ

ἑρόρου Λακεδαίμονος, πραχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ δημοπρασίᾳ ἐκποιήσεως δημοσίων καρπῶν, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ἵνα ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του ἐπὶ τῆς καταγγελλομένης πράξεως· ὁ δὲ ὑπουργὸς διέταξεν ἀνάκρισιν, ἐξ ἧς ἀπεδείχθη, ὡς ἤδη ἰδιαιτέρως πληροφορεῖται, ἡ ἀλήθεια τοῦ πράγματος. Ἐκτὸς τούτου, ἑπτακόσιαι περίπου ἀναφοραὶ ἐδόθησαν κατὰ τοῦ εἰρημένου ὑπαλλήλου ὑπὸ διαφόρων πολιτῶν, διὰ διαφόρους καταχρήσεις περὶ τὴν καταμέτρησιν τῶν παμενίων, καὶ μολονότι ὁ ὑπουργὸς αὐτὸς ὡμολόγησεν ἐνώπιόν του, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ὑπάλληλος εἶναι εἷς ἐκ τῶν καταχραστῶν, μολαταῦτα οὐδὲν μέχρι τοῦδε κατ' αὐτοῦ ἐνήργησε. Διὰ ταῦτα ἔχων ἀνάγκην νὰ ἀπευθύνῃ ἐρωτήσεις τινὰς πρὸς τὸν ὑπουργόν, ἐχούσας σχέσιν πρὸς τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα, παρακαλεῖ τὸν Πρόεδρον νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ὑπουργὸν διὰ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἐν τινι τῶν προσεχῶν συνεδριάσεων. Ἀποφηναμένης δὲ τῆς Βουλῆς ἵνα σταλῇ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν ὅπως λάβῃ γνῶσιν καὶ παρουσιασθῇ προσεχῶς εἰς τὴν Βουλήν, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν, κηρύξας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας συμβάσεως, κωλυομένου τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν νὰ μετάσχῃ κατὰ πρῶτον τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων νομοσχεδίου, ὡς μὴ μελετήσαντος εἰσέτι αὐτό.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ξ'.

Τῆς 12 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πληροῦς τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Λίγίνης εἰσηγητὴς τοῦ δ'. τμήματος, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Τὸ δ'. τῆς Βουλῆς συνελθὸν ἐν τινι τῶν βουλευτικῶν διμα-

τίων καὶ ἐπεξεργασάμενον μετὰ προσοχῆς τὰ πρακτικὰ τῆς ἐπαναληφθείσης βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς νήσου Λίγίνης, ἐξάγει τὰ ἀκόλουθα·

α') Ὅτι ἀκυρωθείσης κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς τῆς ἐκλογῆς τοῦ δήμου Λίγίνης, ὁ νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9239 προγράμματός του ἐπροκήρυξε τὴν ἐπανάληψιν αὐτῆς, προσδιορίσας ὡς ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς ψηφορορίας τὴν 26 Φεβρουαρίου τ. ε.

β') Ὅτι ἡ ψηφορορία ἀρξαμένη πραγματικῶς τὴν 26 Φεβρ. διήρκεσεν ἐπὶ ἓξ ἡμέρας καὶ ἡμίσειαν, τουτέστι, μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς 4 Μαρτίου.

γ') Ὅτι τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐνῷ διεξήγετο ἐν τῷ προσδιορισθέντι ἱερῷ ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ψηφορορία, ὑργρέθη τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐγγραφῆς τῶν ψηφορορούντων, ἡ δὲ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ θεωρήσασα ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρισθῶσιν οὔτε τὰ ὀνόματα τῶν ψηφορορησάντων, οὔτε τὰ τῶν ὑπολειπομένων, διέκοψε διὰ πράξεώς της τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ψηφορορίας καὶ ἐσφράγισε τὴν ψηφοδόχον κάλπην.

δ') Ὅτι ὁ νομάρχης Ἀττικῆς λαβὼν γνῶσιν τοῦ περιστατικοῦ, ἀπῆλθεν ἐπὶ τόπου καὶ ἐνήργησε διοικητικὴν προανάκρισιν πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν αὐτουργῶν τῆς κλοπῆς τοῦ πρωτοκόλλου, ὅτις ὅμως, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐκθέσεώς του, δὲν ἐδυνήθη οὔτε τὸ πρωτόκολλον ν' ἀνεύρῃ, οὔτε τὸν αὐτουργὸν τῆς κλοπῆς ἀδιστάκτως ν' ἀνακαλύψῃ, ἐφ' ᾧ καὶ προέβη εἰς τὴν διαλογὴν τῶν φηφθέντων ἐπὶ τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν εἰς τὴν κάλπην ψηφοδελτίων, ἐξ ἧς προέκυψεν ὅτι ἐκ τῶν διεκδικούντων τὴν βουληφορίαν, ὁ μὲν Γ. Λογιωτατίδης ἔλαβε ψήφους 348, ὁ δὲ Ἀντ. Μαρκέλλος 242.

ε') Κατὰ τοῦ ἀποτελέσματος τούτου ἐγένοντο διάφοροι ἐνστάσεις, κηρύττουσαι αὐτὸ πλημμελὲς καὶ παράνομον, τὰς ὁποίας ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ὑπεστήριξε διὰ πράξεώς της. Οἱ οὐσιωδέστεροι δὲ λόγοι ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ ἐνστάσεις αὗται ὑπό τε τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ὑπογεγραμμένων δημοτῶν εἰσὶν οἱ ἑφεξῆς.

α.) Ὅτι δὲν συνεπληρώθη ὁ πρὸς ψηφορορίαν ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς, δηλονότι, ὅτι παρελείφθη μία καὶ ἡμίσεια ἡμέρα.

β.) Ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ ὁριστικῷ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένων ψηφοφόρων ἀναβαίνει εἰς 920, καὶ οἱ ἀποκλεισθέντες ἠδύναντο νὰ μεταβάλωσι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς.

γ'.) Ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ψηφορόρων ἔμελλον νὰ ψηφορρήσωσι τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ὡς τοῦτο εἴθισται ταῖς ἐκλογαῖς, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διακρίνωσι τὸ ἀποτέλεσμα.

δ'.) Ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς διένειμε μονογραφημένα ψηφοδέλτια εἰς τινας τῶν φίλων τοῦ ὑποψηφίου Γ. Λογιωτατίδου, φέροντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὅτι τινὰ ἐξ αὐτῶν εὑρέθησαν διερρηγμένα ἐν ταῖς ὁδοῖς, τὸ ὄνομα τοῦ Γ. Λογιωτατίδου καὶ τὴν μονογραφὴν τοῦ προεδεύοντος Ἰω. Λογοθέτου ἐνδεικνύοντα, ἀλλ' ἡ μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκρούουσα τὰς ἐνστάσεις ταύτας, θεωρεῖ τὴν ἐκλογὴν ὡς νομίμως διεξαχθεῖσαν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, θεωρῆσαν τὸ τμῆμα, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν νόμου, ἡ διάρκεια τῆς ψηφοφορίας εἶναι ὀκτάμερος, ἑπομένως διακοπείσης ταύτης ἕνεκα τῆς ὑφαιρέσεως τοῦ πρωτοκόλλου διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ψηφοφορούντων, ἀπεκλείσθη τῆς ψηφοφορίας ἱκανὸς ἀριθμὸς δημοτῶν·

Ὅτι προσβαλλομένου ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀποτελέσματος ὡς πλημμελοῦς καὶ παρανόμου, ἀποδιδούσης εἰς τὸν πρόεδρον αὐτῆς καὶ τινας ἄλλους τὴν μεταβολὴν αὐτοῦ, ἔπεται ἀδιστάκτως, ὅτι αἱ ψῆφοι τῶν παραλειφθέντων ψηφοφόρων ἤθελον ἔχει οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὸ καθαρὸν καὶ γνήσιον τῆς ἐκλογῆς ἀποτέλεσμα·

Ὅτι ἡ ὑφαίρεσις τοῦ πρωτοκόλλου κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ψηφοφορίας, μὴ δυναμένου νὰ γνωσθῇ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελλόντων ψηφοφορῆσαι, κ' ἐντεῦθεν ὁ νομάρχης καλῶς ποιῶν, δὲν ἐξεπλήρωσε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, τουτέστι, νὰ κοινοποιήσῃ τὸ ἀποτέλεσμα διὰ προγράμματος καὶ εἰδοποιήσῃ τοὺς ἐκλεχθέντας.

Διὰ ταῦτα τὸ τμῆμα γνωμοδοτεῖ, νὰ κηρυχθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς ὡς ἄκυρος ἡ διεξαχθεῖσα βουλευτικὴ ἐκλογὴ τοῦ δήμου Αἰγίνης καὶ νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπανάληψις αὐτῆς, τηρουμένου ἀκριβῶς τοῦ περὶ ἐκλογῆς νόμου, καὶ λαμβανομένων αὐξηρῶν μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν παρομοίων ἀτοπημάτων. »

Ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, ὁ δὲ πρόεδρος ἐκήρυξεν οὕτω τὸ ἄκυρον τῆς ἐκλογῆς Αἰγίνης καὶ τὴν ἐκ νέου ἐπανάληψιν αὐτῆς.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι γνωστὸν εἶναι ἤδη ἡ ἀθλία κατάστασις, εἰς ἣν περιῆλθε τὸ ἐμπορικὸν

ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀφότου αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι ἀρνοῦνται τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἑλληνικῶν πλοίων. Ἐπίσης δὲ οὐδεὶς ἀγνοεῖ, ὅτι τὸ κακὸν τοῦτο προέκυψεν ἐκ τῆς πρὸς τὴν ναυταπάτην ῥοπῆς τινων, τὴν ὁποίαν εἰς μάτην ἡ Κυβέρνησις τιμωροῦσα, ἐζήτησε μέχρι τοῦδε νὰ ἐξαλείψῃ. Ἐπειδὴ δὲ νομίζει, ὅτι διὰ τοῦ συζητηθησομένου περὶ προξενείων νομοσχεδίου δύναται νὰ θεραπευθῇ τὸ κακὸν τοῦτο τῆς ναυταπάτης, προτείνει νὰ ὑποβληθῇ γενικὸς περὶ προξενικῶν ὑπαλλήλων κατάλογος, ὅστις περιλαμβάνων τήν τε πατρίδα καὶ ἡλικίαν ἑκάστου τούτων, νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς βουλευτάς, ἵνα δυνηθῶσι νὰ ψηφίσωσιν ἐν συνειδήσει τὸ ἀνωτέρω μνησθὲν νομοσχέδιον.

Καὶ ἄλλου δέ τινος προσθέντος, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ καταλόγῳ πρέπει νὰ σημειωθῇ καὶ ἡ ποσότης, ἣν εἰσέπραξε καὶ εἰσπράττει ἕκαστον προξενεῖον, ἔτι δὲ καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν αἱ εἰσπράξεις οὗται γίνονται, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ σταθμίσῃ τὸ σῶμα ποία τις ἀπαιτεῖται ἀντιμισθία δι' ἕκαστον τῶν περὶ ὧν πρόκειται προξενείων, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἑκατέραν τῶν ἀνωτέρω προτάσεων.

Ἄλλος δέ τις παρετήρησεν ἔπειτα, ὅτι γνωστὴ βεβαίως εἶναι βανδαλική τις πρᾶξις, ἥτις ἐσχάτως τολμηθεῖσα ἐν τῇ Ὑπάτῃ, διήγειρε τὴν περιπαθεστέραν εἰς ἅπαντας ἀγανάκτησιν· ὅτι διάφοροι τῶν ἐν τῷ γειτονικῷ κράτει χριστιανῶν ἀποδράντες ἐκεῖθεν, προσέφυγον ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν ὁρίων, ἀλλ' ἡ ἐν Ὑπάτῃ ὑγειονομικὴ ἀρχὴ δὲν ἐδέχθη τούτους· ὅτι ἐκ τῆς ἀρνήσεως ταύτης βιασθέντες, ἠναγκάσθησαν μὲν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ ὀθωμανικὸν κράτος, ἀλλ' οἱ μὲν τούτων, συλληφθέντες ἐρονεύθησαν ἤδη, τῶν δὲ λοιπῶν ἀγνοεῖται ἔτι ἡ τύχη· καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη τοῦ ὑγειονόμου πρᾶξις εἶναι δικαίας παινῆς ἀνταξία, προτείνει νὰ προσκληθῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς, ὅπως δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἐπὶ τούτοις παραδεξαμένης τῆς Βουλῆς καὶ τὴν πρότασιν ταύτην, ἀνηγγέλθη ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας συνθήκης.

Ἀναγνωσθείσης δὲ ταύτης καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ὁ πρόεδρος ἀπεύθυνεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν.

« Συγκατατίθεται ἡ Βουλὴ νὰ συνομολογηθῇ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Σαρδηνίας τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον ἐμπορικῆς συνθήκης; » Γενομένης δὲ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Σκαῦφον καὶ Π. Καμπάνην,

συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ συγκατατίθεται, παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72, νὰ συνομολογηθῇ ἡ ἀνωτέρω μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας συνθήκη, ἔχουσα ὡς ἐν ταῖς σελίσι 164—172 τῶν πρακτικῶν τοῦ Β'. τόμου κατεχωρίθη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

α Συγκατατίθεται ἡ Βουλὴ νὰ συνομολογηθῇ τὸ μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας σχέδιον ἐμπορικῆς συνθήκης, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὁρεινός	Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος.	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Δύσανδρος Βιλαέτης	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.
Δημήτριος Τσόκρης	Ν.	Σπῦρος Μίλιος	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Ἰωάννης Κλίμακης	Ν.
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Π. Ζάνος	
Γεώργιος Σκοῦρος	Ν.	Θ. Ζαΐμης	Ν.
Σταῦρος Βλάχος		Ν. Θεοχαρόπουλος	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ν. Πετιμεζᾶς	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Γεώργιος Περωτής	
Παναγιώτης Λαζαρῆς		Κωνστατῖνος Νταγρές	
Θεόδωρος Γρίβας		Ἰωάννης Βάχλας	
Κωνς. Γριβογεώργης	Ν.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης		Βελ. Νικολαΐδης	
Π. Τζαννετάκης	Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Νικόλαος Μπούκουρας	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Λάμπρος Ῥοΐλός	
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Ἰω. Εὐγενίδης		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	
Σταμάτιος Μήτσας		Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Γεώργιος Πανοπριρτόπουλος	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος.	Ν.	Ἐμ. Καραμάνος	Ν.

Νικόλ. Ματθαίου		Ζ. Α. Ζαραφόπουλος	Χ.
Ἀναγν. Κοντάκης		Νικόλαος Μοσχούλας	
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Παραπ. Ματάλας	Ν	Παπακώνστας Τσαμάλας	Ν.
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν	Περικλῆς Καλαμογδάρτης.	Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος		Δημήτριος Κουμανιώτης	
Λάμπρος Εὐμολπίδης	Ν	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Παν. Πετρινός	
Θεόδωρος Πετρινός		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Παναγιώτης Βάρδογλης		Ἀναγνώστης Τσόπουλος	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ν.	Κωνστ. Δαμειώτης	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.	Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Γ. Νικολάου	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.	Δημήτριος Χρηστίδης	
Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	
Ἀλέξανδρος Καμπουνδουράκης	Ν.	Ζαννῆς Μαραγκός	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	
Κωνστ. Λιμπερόπουλος		Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.
Ἐμ. Μοδινός	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Γεώργ. Κάνδυας	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης	
Ἰωάννης Φαρμάκης		Γεώργιος Ι. Σταΐκος	
Α. Παπαδημητριάδης	Ν.	Ἀθανάτιος Καστανᾶς	Ν.
Ν. Σισμάνης	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Κωνσταντῖνος Ἀξελός	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος.		Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	Ν.
Νικόλ. Πιεράκος	Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	Ν.
Σταυριανὸς Καπετανάκης	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Δημ. Πικουλάκης		Χρῆστος Κικίδης	Ν.
Χαράλ. Χριστόπουλος			

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει δὲ τοῦ βουλευτοῦ Ἠλείας Σ. Χ. Στεφανοπούλου ἐχορηγήθη αὐτῷ μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλε, ὅτι ἀντικείμενον τῆς

ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀναργυρος Α. Χ. Αναργύρου.
Δημ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΑ'.

Τῆς 16 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν 11 π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη ἐν πρώτοις ἔγγραφον τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, δι' οὗ ἀναγγέλλεται εἰς τὴν Βουλὴν ὁ διορισμὸς ἐννέα γερουσιαστῶν, ἤτοι τῶν Κ. Κ. Δ. Χρηστίδου, Χατζῆ Χρήστου, Γ. Διοβουνιώτου, Μ. Μαρκοπολίτου, Α. Χαραλάμπους, Κ. Προβελεγίου, Π. Λοιδωρίκη, Ν. Μαυρομμάτη καὶ Ἰω. Οἰκονόμου.

Εἰδοποιηθείσης ἀκολούθως τῆς Βουλῆς, ὅτι ὁ τακτικὸς πρόεδρος ἀπελθὼν οἴκαδε διὰ σπουδαίας αὐτοῦ ὑποθέσεις, δὲν θέλει ἐνδιατρίψει πλειότερον τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν, ἀνεγνώσθησαν αἱ ἀναφοραὶ τῶν βουλευτῶν Ν. Ματθαίου, Α. Κουμουνδούρου καὶ Π. Τσαννετάκη, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἐξαιτεῖται μηνιαίαν παράτασιν τῆς ἀδείας του, οἱ δ' ἕτεροι, ἁπλῆν μηνιαίαν ἄδειαν. Τὸ δὲ Σῶμα ἀποδεξάμενον τὴν αἰτουμένην παράτασιν, ἀνέβαλε τὴν ἐπὶ τῶν ἀδειῶν ἀπόφασίν του ἐπὶ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἀνηγγέλθη εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ βουλευτὴς Ναυπλίας Κ. Ἀξελὸς προσφέρει δι' ἐγγράφου του εἰς τὴν βιβλιοθήκην δύω σώματα ἐκ τοῦ συγγράμματός του περὶ νομικῆς τῶν δικαστηρίων, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἀπονεμηθῶσιν αὐτῷ διὰ τοῦ προέδρου αἱ εὐχαριστίαι της.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως τῆς ἐκλογῆς Κέας εἰσηγητὴς ἀνέγνω ἐπ' αὐτῆς ἔκθεσιν, ἔχουσαν οὕτω·

«Τὸ Β'. Τμῆμα τῆς Βουλῆς λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τοῦ δήμου Κέας τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας ἐξάγει ὅτι.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κέας συγκειμένην ἐκ τεσσάρων δήμων

Σερίφου, Δρυοπίδος, Κύθνου καὶ Κέας, διετάχθη ἡ ἐπανάληψις τῆς ψηφοφορίας μόνον εἰς τὸν δῆμον Κέας, ὡς μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεώς τινος κατὰ τῶν λοιπῶν τριῶν πρώτων, συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ΛΕ'. συνεδριάσεως τῆς 8 Φεβρουαρίου 1851. Κατὰ δὲ τῆς ἐπαναληφθείσης ψηφοφορίας τοῦ δήμου Κέας ἐγένετο ἔνστασις ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀποτυχόντων παρεδέχθη ὑπὸ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς νὰ παρευρεθῇ ἐν τῷ Ναῷ, ὅπου ἐνηργεῖτο ἡ ψηφοφορία, καὶ ὅτι ἕνεκα τούτου οἱ ἀποτυχόντες διαμαρτυρηθέντες ἀπεσύρθησαν.

Ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλη ἐξώδικος πρὸς τὴν Βουλὴν ἔνστασις ἀναφέρουσα ὅτι προσῆλθον ἀνήλικες παῖδες τὸν ἀριθ. 157 καὶ ἐψηφοφόρησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν ἐν τῷ βουλευτικῷ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένων, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀπόντων, τῶν δὲ ἀποβιωσάντων. Ἡ ἐφορευτικὴ ὅμως ἐπιτροπή, ὁ παρευρεθεὶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ψηφοφορίας γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας Κυκλάδων ἀντιπρόσωπος τοῦ νομάρχου, διαψεύδουσι ταῦτα, λέγοντες ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὕτη διεξήχθη ὑπὸ τοῦ κράτος τῆς νομιμότητος.

Ἐκ δὲ τῆς γενομένης ἀντιπαραβολῆς τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ψηφοφορίας, καὶ σημειουμένων ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐνστάσει ὀνομάτων ὡς ἀπόντων καὶ ἀποβιωσάντων, ἀνθ' ὧν ἀνήλικες ἐψηφοφόρησαν, καὶ ἐκ τῆς ἐν τῷ τιμήματι γενομένης ἀντιπαραστάσεως τῶν ἐπιτυχόντων καὶ ἀποτυχόντων δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ἐψηφοφόρησαν ἀνήλικες ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀπόντων καὶ ἀποβιωσάντων.

Ἐπειδὴ κατὰ τῶν τριῶν δήμων Σερίφου, Κύθνου καὶ Δρυοπίδος οὐδεμία ἔνστασις ἐγένετο,

Ἐπειδὴ οἱ διϊσχυρισμοὶ τῶν ἀποτυχόντων δὲν εἶναι βάσιμοι.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης διαλογῆς τῶν τεσσάρων δήμων, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἐπαρχία Κέας ἐξήχθη ὅτι, ψηφοφορησάντων δύο χιλιάδων καὶ δεκαεπτὰ ψηφοφόρων ἤτοι Κέας . . 760
Κύθνου . . 298
Δρυοπίδος 318
Σερίφου . 641

Ἔλαχον τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας ὁ Μόσχος Π. Πάγκαλος, ὡς λαβὼν ψήφους 1054
Καὶ ὁ Ποθητὸς Κολοκοτρώνης . . . . . 1045.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπαρχία Κέας ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποστέλλῃ δύο βουλευτάς, οἱ δὲ λαχόντες τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας ἔχουσι τ' ἀπαιτούμενα προσόντα,

Γνωμοδοτεῖ. 1. Νὰ κηρυχθῇ ὡς νομίμως διεξαχθεῖσα καὶ κύρος ἔχουσα ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ τῆς ἐπαρχίας Κέας

2. Νὰ παραδεχθῶσι νόμιμοι βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας Κέας ὁ Μόσχος Φ. Πάγκαλος καὶ Πυθαγόρας Κολοκοδίνος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Ἰουνίου 1851.

Ὁ εἰσηγητὴς Λ. Πέρας.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, κηρύξασα νομίμους βουλευτὰς Κέας τὸν Π. Κολοκοδίνον καὶ Μ. Πάγκαλον.

Προσελθόντες οὕτως ὁ ἕτερος τῶν βουλευτῶν Κέας Κολοκοδίνος, καὶ ὁ ἄρτι παρουσιασθεὶς βουλευτὴς Οἰτύλου Δ. Νικουλάκης ἔδωκαν τὸν παρὰ τοῦ ἀρ. 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ὁρκωδοσίας.

Ἀναγγείλαντος δὲ τοῦ προέδρου ἀντικείμενον τὴς προσεχοῦς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων νομοσχεδίου, τινὲς μὲν παρετήρησαν ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ πρὶν ἢ ὁ ὑπουργὸς ἀποστείλῃ τὸν ζητηθέντα κατάλογον, καὶ πρέπει νὰ προταχθῇ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου· ἄλλοι δ' ἐπέμενον λέγοντες, ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῇ τὸ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τεθὲν ἀντικείμενον καὶ νὰ προηγηθῇ οὕτως ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προξενείων νομοσχεδίου, ἡ δὲ Βουλὴ μετὰ τοὺς λόγους τούτους παρεδέχθη τὴν δευτέραν γνώμην.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος τὴν αἴτησιν τοῦ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, διὰ νὰ τῷ ἀπευθύνῃ ἐρωτήσεις τινας, ὁ πρόεδρος εἶπεν, ὅτι ἐστάλησαν εἰς τὸν ὑπουργὸν τὰ περὶ τούτου πρακτικά, ἐξ ὧν ἔλαβεν ἤδη γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίᾳ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Λ. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀνδ. Πέπας.

Δημ. Γ. Φιλάρετος.

Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας.

«Σήμερον τὴν 16 τοῦ μηνὸς Ἰουνίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἔτους προσελθόντες ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ ὁ ἕτερος τῶν βουλευτῶν Κέας καὶ Οἰτύλου ὤμοσαν τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ἔχοντα οὕτως·

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος « νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν « εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Διὸ συνταχθὲν τὸ παρὸν πρωτόκολλον ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν ὁρκισθέντων, τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ ἱερέως.

Οἱ ὁρκισθέντες βουλευταὶ

Δημήτριος Νικουλάκης· Π. Κολοκοδίνος.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Ὁ ἱερεὺς Παΐσιος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΒ'.

Τῆς 18 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Παρατηρήσας οὗτος ἐν πρώτοις, ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἀναγγέλλει πρὸς τὴν Βουλὴν δι' ἐγγράφου του, ὅτι ὁ μέχρι τοῦδε βουλευτὴς Θηβῶν Σ. Μίλιος διωρίσθη γερουσιαστής, προσέθηκεν, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς διεύθυνε μὲν κατὰ πρόσθηκεν, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς διεύθυνε μὲν κατὰ τὴν αἴτησιν τῆς Βουλῆς δύω καταλόγους, ἀλλ' οὗτοι περιέχουσιν τὴν αἴτησιν τῆς Βουλῆς δύω καταλόγους, ἀλλ' οὗτοι περιέχουσιν ἁπλῶς σημείωσιν τῶν εἰσόδων τε καὶ ἐξόδων τῶν προξενείων, οὐχὶ δὲ καὶ ὀνομαστικὸν πίνακα τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων.

Παρελθόντες εἶτα κατὰ σειρὰν ὅτε εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὸ Σῶμα ἀναφορῶν, ἀνέγνων ἑκάτερος τὰς ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων ἐκθέσεις, ἐχούσας οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Κύριοι!

«Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ὑμετέρα ἐπιτροπὴ ἔλαβεν εἰς σκέψιν τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, καὶ τὴν περὶ τούτου αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ.

Σκεφθεῖσα δὲ ὅτι, ἐφ' ὅσον τοῦ ἔθνους αἱ ὑλικαὶ, ἠθικαὶ καὶ διανοητικαὶ δυνάμεις ἀναπτύσσονται, ἐπὶ τοσοῦτον ἀναπτύσσεται καὶ ἡ ὑπηρεσία ἑνὸς ἑκάστου ὑπουργείου· ὅτι, διὰ νὰ ἐνεργῆται δεόντως καὶ ἐν καιρῷ ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαιτοῦνται οὐχὶ μόνον πλείονες χεῖρες, ἀλλὰ καὶ ἄνδρες μὲ συγκεκροτημένην παιδείαν, καθόσον τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπουργείου τούτου εἶναι ἐμβριθῆ καὶ σπουδαῖα· καὶ τέλος ὅτι, ἡ

μὴ τακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεωντῶν ἄρθρ. **110, 111** καὶ ἑπομένων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων κτλ. περὶ τῆς καταστάσεως τῆς τε ποινικῆς καὶ πολιτικῆς δικαιοσύνης καὶ τοσούτων ἄλλων οὐσιωδῶν ἀντικειμένων, ἀπαιτούντων εἰδικοὺς ὑπαλλήλους, καταδεικνύει τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ προσωπικοῦ· καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ δοθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο τὰ μέσα διὰ νὰ ἐπαρκῇ τοὐλάχιστον εἰς τὴν καθημερινὴν ὑπηρεσίαν του, καὶ νὰ μὴ καταφεύγῃ εἰς ἔκτακτα μέτρα μὴ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸνόργανικὸν περὶ ὑπουργείων νόμον, προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, κατὰ δύο γραφεῖς ἀ. β΄. ἢ γ΄. τάξεως, Νομοσχεδίου.

Ἀθῆναι, τῇ **14** Ἰουνίου **1851**.

Ὁ εἰσηγητὴς Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς πρὸς τὴν Βουλὴν δοθείσας ἀναφορὰς διαφόρων πολιτῶν, ἀπὸ ἀρ. **39—83** καὶ διελθοῦσα ταύτας μετ' ἐπιστασίας, γνωμοδοτεῖ.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **39** νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτὴν καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **40** νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι νόμιμον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **41** νὰ συστηθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ταύτην μετ' ἐπιστασίας ὑπ' ὄψιν του, καὶ διατάξῃ ἐντόνως τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, χωρὶς νὰ λάβῃ χώραν καταπίεσίς τις ἄδικος, εἴτε κατὰ τῶν φορολογουμένων, εἴτε κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἡ ὑπ ἀριθ. **42** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐμπεριεχομένων ἐν αὐτῇ καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **43** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **44** νὰ συστηθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ λάβῃ ταύτην μετ' ἐπιστασίας ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **45** νὰ συστηθῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν του καὶ ἀποφασίσῃ τὴν ἐνέργειαν

καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ **15** ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως τῆς Γ^ης^ Σεπτεμβρίου, καθόσον τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πραγματεύεται καθίσταται λίαν σοβαρόν, ὡς καθιστῶν τὴν κατάστασιν διαφόρων τῆς Ἑλλάδος οἰκογενειῶν μετέωρον καὶ προβληματικήν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **46** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **47** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. **48** καὶ **68** νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **49** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **50** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν της καὶ προτείνῃ περὶ αὐτῆς τὰ δέοντα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **51** νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Βουλῆς, καθόσον ἡ αἴτησις τῶν ἀναφερομένων ἐξεπληρώθη ἤδη.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. **52** καὶ **53** νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ταύτας ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν, καὶ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **54** νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Βουλῆς, καθόσον ἡ ἀνάγκη τῆς αἰτουμένης συνδρομῆς παρῆλθεν ἤδη, ἐκδοθέντος τοῦ ὅλου συγγράμματος.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **55** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **56** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **57** νὰ συστηθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐμπεριεχομένων αὐτῆς καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι νόμιμον, καθόσον τὸ ἀντικείμενον, περὶ οὗ πραγματεύεται, ἔχει σχέσιν ἄμεσον μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **58** νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως συνεννοηθὲν καὶ μετ' ἐκείνου τῶν Στρατιωτικῶν, διατάξωσιν ἀμφότερα ἐντόνως τὴν κατάπαυσιν τῶν περὶ ὧν οἱ παραπονούμενοι ἀναφέρονται καταχρήσεων, λαμβανουσῶν χώραν δυστυχῶς καθ' ὅλον τὸ κράτος ἐκ μέρους τῶν πάσης φύσεως μεταβατικῶν σωμάτων.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. **59** καὶ **61** νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **60** νὰ συστηθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ εἰκότα συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τοῦ κράτους.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **62** νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διὰ νὰ λάβῃ ταύτην σπουδαίως ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἐνεργήσῃ τὰ κατὰ Νόμον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὰ λεγόμενα τῶν ἀναφερομένων ἔχουσι ἀλήθειαν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **63** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Λογισμικοῦ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν, καὶ σκεφθεῖσα ὡρίμως, ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀνήκουσαν ἔκθεσιν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **64** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅ,τι δίκαιον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **65** νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅ,τι νόμιμον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **66** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. **67** καὶ **69** νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων, ὅ,τι δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **70** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου ὅ,τι συμφέρον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν τοιαύτης φύσεως ἐφευρέσεων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **71** νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι δίκαιον καὶ νόμιμον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **72** νὰ συσταθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1848** ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἀποβλέπει ἐκείνους τοὺς συνταξιούχους κληρικούς, οἵτινες μετὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀπονομὴν τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως διορίσθησαν εἰς ὑπηρεσίας ἐμμίσθους, ἢ ἀποφερούσας τέλη καὶ δικαιώματα πρὸς τοὺς διορισθέντας· οὐδέποτε δὲ τὸν ἀναφερόμενον ἱεράρχην, ὅστις πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἀρχιερατεύων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυνουρίας, καὶ μέχρι τοῦδε ἐμμένων ἐν τῇ μικρᾷ του ἐπισκοπῇ, ἀπέκτησε δυνάμει Βασ. διατάγματος τὸ δίκαιον τοῦ συνταξιοδοτεῖσθαι χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσιῶν καὶ ἐκδουλεύσεών του, κυρίως δὲ διὰ τὸν λόγον, ὅτι αἱ ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς του κανονικαὶ ἀπολαυαὶ αὐτοῦ εἰσιν εὐτελεῖς καὶ ὅλως ἀνεπαρκεῖς ἵνα ζῇ συμφώνως μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **73** νὰ συσταθῇ μετὰ τῆς προσηκούσης σπουδαιότητος πρὸς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι παρ' αὐτοῦ δραστηρίως τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς κατάπαυσιν τοῦ περὶ οὗ οἱ ἀναφερόμενοι πραγματεύονται θρησκευτικοῦ σκανδάλου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **74** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀρ. **75** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **76** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **77** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως συνεννοηθὲν καὶ μετὰ τοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διατάξωσι τὰ εἰκότα περὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **78** νὰ συσταθῇ εἰς τὸ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. **79** καὶ **81** νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **80** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι δίκαιον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **82** νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν του καὶ ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτῆς ὅ,τι δίκαιον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **83** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης δι' ὃν λόγον καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. **80**.

Παρατηρεῖται δ' ἐπὶ τέλους, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λάβῃ πρόνοιαν τέως περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἱεροῦ τούτου δικαιώματός της, ἀπαιτοῦσα ἵνα κατὰ μῆνα κοινοποιῆται αὐτῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρὸς τὰ ὑπουργεῖα ἀποστελλομένων συστάσεών της ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τῶν πολιτῶν, καθότι ἄλλως, συζητοῦσα καὶ ἀποφαινομένη ἐπὶ τῶν διαφόρων αἰτήσεων, δὲν συντελεῖ εἰς ἄλλο εἰμὴ νὰ πληροῖ τὸ ἀρχεῖον τῶν ὑπουργείων μὲ ἀναφορὰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα παραγούσας.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ **18** Ἰουνίου **1851**.

Ὁ Εἰσηγητὴς Κ. Μανέτας.»

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι, ἐπειδὴ οἱ παρὰ τῆς Βουλῆς αἰτηθέντες κατάλογοι δὲν ὑπεβλήθησαν πλήρεις, ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει, καθ' ἃ ἀπεφάσισε, νὰ ἐπιληρθῇ τοῦ νομοσχεδίου, πρὶν ἢ οἱ κατάλογοι οὗτοι τυπωθῶσι καὶ δυνηθῇ νὰ ἴδῃ ἕκαστος βουλευτὴς ποῖα τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενα.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι εὐλογωτάτη εἶναι ἡ περὶ ἐκτυπώσεως τῶν καταλόγων πρότασις, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ σῶμα τίνα τῶν προξενείων πρέπει νὰ μισθοδοτῶνται, τίνα νὰ λαμβάνωσιν ἐπιχορήγησιν κλπ. ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουσιν ἐν τῷ μεταξὺ ἄρθρα, μηδεμίαν ἔχοντα πρὸς τοὺς

καταλόγους σχέσιν, δύναται νὰ ἀσχοληθῇ ἡ Βουλὴ περὶ τὴν συζήτησιν τούτων, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ εἶναι εὔκολον νὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἴσως ἐντὸς τῆς ἡμέρας οἱ κατάλογοι.

Ἀλλ' ἀντιπόντος ἑτέρου, ὅτι ἐκ τῆς τυπώσεως τῶν καταλόγων θέλει ἀποδειχθῇ ἐὰν συμφέρῃ νὰ ψηφίσωμεν νέον περὶ προξενείων ὀργανισμόν, ἢ νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὸν ἤδη κείμενον· καὶ ὅτι διὰ τοῦτο δὲν δύναται οὐδ' ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου νὰ ψηφισθῇ, καθ' ὅσον ἡ ἐκτύπωσις τῶν καταλόγων ἔχει ἐπήρειαν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς· ἐπέφερεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἂν καὶ ἡ Ἑλλὰς πρὸ δέκα ὁκτὼ ἤδη ἐτῶν βασιλεύεται, γνωστὸν ὅμως εἶναι ὅτι ὀργανισμὸς περὶ προξενείων δὲν ὑπάρχει καὶ μόνον βασιλικά τινα διατάγματα ἀνεπλήρουν μέχρι τοῦ νῦν τὸ κενὸν τοῦτο. Ἡ ὕπαρξις λοιπὸν τοιούτου ὀργανισμοῦ δὲν εἶναι ζήτημα, καὶ ἡ τῶν καταλόγων ἀναβολὴ δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τοιαύτην ἀρχὴν ἀναντίρρητον. Διὸ συμπεραίνει ὅτι, ἐπειδὴ διὰ τῶν καταλόγων μόνον τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ νομοσχεδίου δύνανται νὰ ὑποστῶσι τροπολογίας, πρέπει νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ψήφισις τῆς ἀρχῆς, ἵνα συστηματοποιήσωμεν καὶ τὸν οὐσιώδη τοῦτον ἐξωτερικὸν κλάδον.

Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ τὰς ἐκτεθείσας παρατηρήσεις, ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἤλπιζεν, ὅτι ἤθελον ὑποβληθῆ τοιοῦτοι κατάλογοι, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὸ σῶμα εὐκρινῆ τινα ἰδέαν τῶν προξενικῶν εἰσπράξεων, καὶ ἀποφασίσῃ ἔπειτα τὰς ἀναλόγους εἰς ἕκαστον τούτων μισθοδοσίας· ἀλλ' ἀντὶ τούτου δὲν εὗρεν εἰς τοὺς ὑποβληθέντας καταλόγους ἢ σωρείαν κλοπῶν καὶ καταχρήσεων, διότι, ἐνῷ τὸ προξενεῖον Μασσαλίας καὶ ἄλλα ἐνεργοῦσιν, ὡς γνωστὸν, τὰς πλέον οὐσιώδεις εἰσπράξεις, μόλις διὰ τῶν καταλόγων σημειοῦνται ποσά τινα εὐτελῆ καὶ ἀσήμαντα. Καὶ ὅμως τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, καί τοι πρὸ χρόνων παρατηροῦν ὅτι οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι δὲν πέμπουσιν εἰς αὐτὸ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν γινομένων εἰσπράξεων κλπ. ἀνάλγητον εἰς τοιαύτην ἔλλειψιν, ποτὲ δὲν ἀπεφάσισε νὰ παύσῃ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους. Τοὐναντίον οἱ ὑποβληθέντες κατάλογοι, τοὺς λογαριασμοὺς μόνον τοῦ 1843 καὶ 1849 ἀφορῶντες, καταφανῆ περιέχουσι ψεύδη, καὶ ὅμως εἶναι ἀκατανόητον πῶς ἐσυγχωρήθησαν οἱ συντάξαντες αὐτοὺς ὑπαλλήλοι. Διὸ προτείνει νὰ προχωρήσῃ μὲν ἡ Βουλὴ σήμερον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ νὰ σημειωθῇ ἁρμοδίως, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ διατάξῃ τοὺς προξενικοὺς ὑπαλλήλους νὰ δίευθύνωσιν ἀκριβεῖς τῶν εἰσπράξεων

καταλόγους, νὰ παύσῃ δὲ ὅσους ἤθελον παραμελήσει τυχὸν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης προσλήψεως.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι συνομολογεῖ μὲν καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ ὑποβληθέντες κατάλογοι δὲν εἶναι ὅλως ἀνελλιπεῖς, καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σημειούμενοι λογαριασμοὶ ἔπρεπε νὰ ἦναι ἄλλως συντεταγμένοι· ἀλλὰ καίτοι πολλὰς καταβαλὼν προσπαθείας, δὲν ἠδυνήθη νὰ συντάξῃ ὁποῖον ἔδει κατάλογον, οὐχὶ διότι ἐπισυμβαίνουσιν, ὡς ἐρρέθη, κλοπαὶ, ἀλλὰ διότι τὰ πλεῖστα τῶν προξενείων διετέλουν μέχρι τοῦ νῦν ἄμισθα, καὶ αἱ γινόμεναι εἰσπράξεις εἰσήγοντο εἰς τὰ ταμεῖα αὐτῶν, χωρὶς οὐδεμία νὰ προσγίνηται εἰς τὸ δημόσιον ὠφέλεια. Ἐκ τούτου δὲν ἔπεμπον οἱ πρόξενοι τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν κατὰ τριμηνίαν, ὡς αἱ περὶ τούτου διατάξεις ὁρίζουσιν, οἱ δὲ προκάτοχοι αὐτοῦ ὑπουργοὶ διὰ τὸν αὐτὸν ἴσως λόγον δὲν ἀπῄτουν τὴν τοιαύτην ἀποστολήν. Καὶ ἔπρεπε μὲν νὰ μὴν ἀδιαφορήσωσιν εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις εἶναι μικρὰ, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς πέποιθεν ὅτι δὲν θέλει συμβῇ, διότι καὶ δι' ἐγκυκλίων καὶ διὰ πειθαρχικῶν προστίμων θέλει ἐπιβάλει τὸ καθῆκον τοῦτο, ἐνῷ ἄλλως πρό τινων ἤδη μηνῶν ἐλήφθη τὸ τοιοῦτον μέτρον καὶ συνετάχθη βιβλίον, δι' οὗ θέλουσι γνωρίζεσθαι οἱ καθυστεροῦντες. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν, ὅτι προξενεῖα τινα παράγουσι πλειότερα τῶν σημειουμένων εἰσοδήματα, συνομολογεῖ ὅτι εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλὰ προκύπτει ἰδίως ἐκ τῆς μεγάλης ἢ μικρᾶς τοῦ ἐμπορίου κινήσεως. Οὕτω π. χ. ἔδωκε μὲν τὰ 1845, 1846 καὶ 1847 τὸ ἐν Μασσαλίᾳ προξενεῖον λογαριασμοὺς τὰς 21,000 δραχμὰς ὑπερβαίνοντας, ἀλλὰ τότε ἐν μιᾷ τριμηνίᾳ εἶχον καταπλεύσει ἐκεῖσε 400 πλοῖα, ἐνῷ σήμερον μόλις ἀγκυροβολοῦσι 50. Ἡ διαφορὰ λοιπὸν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ καὶ εἰς τὴν διάφορον τοῦ ἐμπορίου κίνησιν καὶ εἰς τοὺς γνωστοὺς λόγους, δι' οὓς ἀντὶ τῶν ἡμετέρων προτιμῶνται ἤδη ἀλλοεθνῆ πλοῖα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι δύω λόγοι παρώτρυναν τὴν Βουλὴν εἰς τὴν αἴτησιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται καταλόγων· α) ἡ ἐξωτερικὴ ὑπόληψις τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἀπό τινος χρόνου καταστροφὴ αὐτοῦ, καὶ β) ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ πληροφορηθῇ τὸ σῶμα, ποῖα τὰ ἐσοδά τε καὶ ἔξοδα παντὸς προξενείου. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς εἶπεν ἤδη, ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ ἐμπορικοῦ μας, ὥστε μόλις 50 πλοῖα καταπλέουσι σήμερον εἰς Μασσαλίαν, αἱ δὲ ἐν Εὐρώπῃ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι δὲν ἀναδέχονται πλέον τὴν ἐξασφάλισιν τῶν πλοίων ἡμῶν. Συνέβη δὲ τοῦτο, διότι οἱ ἡμέτεροι ἔμποροι

ἀναγκαζόμενοι δι' ἔλλειψιν χρημάτων νὰ δανείζωνται ἐπὶ ἀδρῷ τόκῳ, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπαρκέσωσιν ἐκ τῶν ὠφελείων εἰς τὴν ἀπότισιν τούτων. Ἐντεῦθεν ἄρα πολλοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὸ ἀνάξιον τῆς ναυταπάτης βούλημα. Ἐπειδὴ ὅμως ναυταπάτη δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ, ἂν δὲν ἐπιβεβαιωθῇ παρά τινος τῶν προξενικῶν ἀρχῶν, συμπεραίνει ὅτι ἂν ὄχι πάντες, οἱ πλεῖστοι τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων συνετέλεσαν εἰς τὴν τοιαύτην τοῦ ἐμπορικοῦ μας καταστροφήν, ὅπερ εἶναι ὁ μόνος τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας κλάδος. Ἐντεῦθεν ἡ Βουλὴ τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπιστήσασα, ἐζήτησε τὴν τῶν καταλόγων προσαγωγήν, διότι δι' αὐτῶν μόνων ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἐὰν τὸ ἔθνος ἐντίμως ἀντιπροσωπεύηται. Ἐνταῦθα δὲ παρατηρήσας ὁ ἀγορεύων, ὅτι οἱ ὑπάρχοντες πρόξενοι ἢ ἐπιβάλλοντες παρανόμους φόρους ἐκβιάζουσι πολυειδῶς τοὺς ὁμογενεῖς, ἢ εἰς ἀτίμους περιπίπτοντες πράξεις, διαφθείρουσι καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν· καὶ προσθεὶς ὅτι ὁ μὲν τῶν προξένων τούτων τοσαῦτα κατὰ τὴν Βηρυττὸν σπαταλεῖ, ὁ δὲ καταλείπει ἄνευ ἀδείας τὴν θέσιν αὐτοῦ, καὶ τοσαῦτα ἄλλα παράτολμα ἐνεργοῦνται, ὡς ἐὰν ὑπῆρχε κράτος ἐν κράτει, ἐξήγαγεν ὅτι διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐζητήθη κατάλογος τοῦ προσωπικοῦ τῶν προξένων. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ περὶ εἰσπράξεων ἀντικείμενον, παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖ τὴν ἐλαχίστην ἐκ τῶν προξενικῶν εἰσοδημάτων εἰς τὸ ταμεῖον χορήγησιν, θέλει ὅμως ἔντιμον καὶ ἀξιοπρεπῆ ἀντιπροσωπείαν. Ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπαρχόντων προξένων τοιαύτη ἐγγύησις δὲν ἀπορρέει, καὶ οὕτως ἡ μία περίστασις συνδέεται μετὰ τῆς ἄλλης. Διὸ συμπεραίνει ὅτι πρέπει νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ὁ κατάλογος, ἵνα τεθῇ ὅρος, ὅτι οὐδεὶς τῶν διατελούντων προξενικῶν ὑπαλλήλων δύναται νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ἐπιδείξῃ πλήρη τιμιότητα, καὶ ἀποπεμφθῶσι πάντες οἱ μὴ παρασχόντες τοιοῦτον ἐχέγγυον.

Μετὰ τὸν ὑπουργὸν παρατηρήσαντα, ὅτι κακῶς περιέλαβεν ὁ προαγορεύσας εἰς ἕνα κανόνα πάντας ἐν γένει τοὺς προξενικοὺς ὑπαλλήλους, διότι ἂν καὶ ἐνδέχεταί τινες τούτων νὰ ὦσι τῷ ὄντι ἐπιλήψιμοι διαγωγῆς, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ πολλοὶ τὸν τύπον φέροντες τῆς τιμιότητος καὶ σεμνοπρεπείας· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι καθ' ἃ ὡμολόγησεν εἰς τῶν παρατηρησάντων τοὺς εἰσαχθέντας καταλόγους, δὲν μαρτυροῦσιν οὗτοι ἢ τὴν κατάχρησιν καὶ τὴν ἁρπαγήν· ἐὰν δὲ ἦναι γενικὴ ἢ μερικώτερα ἡ τοιαύτη μομφή, δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφασίσῃ, διὸ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητος ἡ τῶν καταλόγων ἐκτύπωσις.

Δὲν εἶναι δὲ ἰσχυρὸς καὶ ὁ λόγος, ὅτι ἐπειδὴ τὰ εἰσοδήματα τῶν προξενείων ἔμενον εἰς ὄφελος αὐτῶν τῶν προξένων, διὰ τοῦτο δὲν ἐπέμποντο καὶ λογαριασμοὶ τακτικοί, διότι οὐ μόνον ὑπῆρχε διάταξις περὶ τούτου, ἥτις ὅσον ἀτελὴς καὶ ἂν ἦτον ἔπρεπε νὰ τηρηθῇ, ἀλλὰ καὶ ἡ Βουλὴ ἐζήτησεν ἄλλοτε νὰ πληροφορηθῇ ποῖαι αἱ τῶν προξενείων εἰσπράξεις, ἵνα κανονίσῃ τὰς μισθοδοσίας αὐτῶν. Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι ἀφοῦ καὶ διατάξεις καὶ ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς περὶ τούτου ὑπῆρχον, ὤφειλον οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ νὰ τιμωρήσωσι τοὺς ὀλιγωροῦντας.

Ἐπὶ τούτοις προὐτέθη εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ μηδενὸς αἰτοῦντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Κορφιωτάκην καὶ Π. Καμπάνην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;

Δημήτριος Ὀρεινός . . . N.	Δ. Πετροπουλάκης . . .
Ἀεωνίδας Χρυσανθόπουλος . N.	Π. Τσαννετάκης . . . . N.
Δημήτριος Γιαννούλης . .	Βασίλειος Σκαλτσοδήμος .
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου N.
Πέτρος Καμπάνης . . . N.	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . . .
Δημήτριος Τσάκρης . . N.	Ἰω. Εὐγενίδης . . . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . N.	Ἀνδρέας Πέπας . . . . .
Γεώργιος Τσάκρης . . . N.	Σταμάτιος Μήτσας . . . .
Γεώργιος Σκοῦρος . . . N.	Γεώργιος Βελῆς . . . . N.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Δημήτριος Ζῶτος . . . N.
Σταῦρος Βλάχος	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . . N.	Μιχαὴλ Σισίνης . . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος . . .	Λύσανδρος Βιλαέτης . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Στέφ. Στεφανόπουλος . .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . N.	Ἀνδρέας Αὐγερινός . . . N.
Παναγιώτης Ἀαζαρὴς . . .	Ἰωάννης Κλίμακας . . . N.
Θεόδωρος Γρίβας . . . . N.	Π. Ζάνος . . . . .
Σταῦρος Γρίβας	Θ. Ζαΐμης N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . . N.	Ν. Θεοχαρόπουλος N.

Ν. Πετμεζᾶς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Λ. Παπαδημητριάδης	Ν.
Γεώργιος Περωτὴς	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρὶς		Κων. Ἀξελὸς	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας		Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Νικόλ. Πιεράκος	
Β. Νικολαΐδης		Γρηγ. Πατριαρχέας	
Πέτρος Δελιγιάννης		Σταῦρ. Καπετανάκης	Ν.
Νικόλαος Μπούκουρας		Δημ. Πικουλάκης	Ν.
Λάμπρος Ῥωϊλὸς		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Κων. Λαμπρινόπουλος	Ν.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Π. Κολποδῖνος	Ν.	Νικόλαος Μοσχούλας	
Νικόλαος Δελιγιάννης		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος		Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	Ν.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	Ν.
Γεώργιος Παπασπυρόπουλος		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἐμ. Κσραμάνος	Ν.	Δημήτριος Κουμανιώτης	
Νικόλαος Ματθαίου		Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Παν. Πατρινός	
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἀν. Κορφιωτάκης	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Π. Ματάλας	Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.	Κων. Δαρτιώτης	Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος		Ἰωάν. Γεωργάρας	Ν.
Λάμπρ. Κύμολπίδης		Γ. Νικολάου	
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	
Θεόδωρος Πετρινός	Ν.	Ζαννῆς Μαραγκός	
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	
Δημήτριος Φιλάρετος	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας		Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ἀλέξανδ. Κουμουνδουράκης	Ν.	Ἀναγ. Παπατσώρης	
Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Κωνσταν. Λιμπερόπουλος	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Ἐμμ. Μοδινὸς	Ν.	Ἀντ. Κιζάνης	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Ἰωάννης Δαμιανάς	
Γεώργιος Κάνδυας	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	

Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν
Δημήτριος Μητσάκης	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἑκάτερον τούτων δι' ἀναστάσεως, ἔχουσι δ' οὕτως·

ΚΕΦΑΛ. Α'.

« Ἄρθρ. 1. Ὁ προξενικὸς κλάδος διαιρεῖται εἰς τρεῖς τάξεις· εἰς τὴν πρώτην συμπεριλαμβάνονται τὰ γενικὰ προξενεῖα, εἰς τὴν δευτέραν τὰ προξενεῖα, καὶ εἰς τὴν τρίτην τὰ ὑποπροξενεῖα. »

« Ἄρθρ. 2. Ἑκάστου γενικοῦ προξενείου προΐσταται εἷς γενικὸς πρόξενος. Ἡ διεύθυνσις δ' ἑνὸς γενικοῦ προξενείου δύναται νὰ ἀνατεθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ὑπάλληλον ἔχοντα βαθμὸν προξένου. »

« Ἑκάστου προξενείου προΐσταται εἷς πρόξενος· δύναται δὲ ἡ διεύθυνσις τοῦ προξενείου ν' ἀνατεθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ὑπάλληλον ἔχοντα βαθμὸν ὑποπροξένου. »

« Ἑκάστου ὑποπροξενείου προΐσταται εἷς ὑποπρόξενος. »

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 3 ἄρθρον μετὰ τῆς ἐφεξῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς.

« Τὸ ἄρθρον 3 ἔχει καλῶς, ἀλλὰ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς « Τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου παύουσι πᾶσαι ἐκεῖναι αἱ προξενικαὶ πρακτορίαι, αἱ συσταθεῖσαι ἄνευ γνωμοδοτήσεως τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τῶν ὁποίων δὲν ἤθελον γνωμοδοτήσει ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια Πατρῶν καὶ Σύρου. »

« Πρὸς σύστασιν δὲ τοῦ λοιποῦ ἑκάστης ἐμπορικῆς πρακτορίας ἀπαιτεῖται προηγουμένως ἡ γνωμοδότησις τῶν ἐν Σύρῳ καὶ Πάτραις ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, κατὰ δὲ τὴν Τουρκίαν, καὶ ἡ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆς πρεσβείας. Δὲν θέλει δ' ἐγκρίνεσθαι αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, εἰμὴ ὁπόταν ἀμφότερα τὰ ἐπιμελητήρια ταῦτα γνωμοδοτήσωσιν, ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἢ δύναται νὰ ἀποβῇ χρήσιμος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν. »

Ἡ ἐπιτροπή σας ὡρμήθη εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἐκ τῆς ἰδέας ἣν εἶχε καὶ ἔχει, ὅτι ἡ σύστασις πρακτορίας ὅπου δὲν παρίσταται ἄφευκτος ἀνάγκη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀντὶ ὠφελίμου ἐπιβλαβὴς εἰς τοὺς ναυτιλλομένους καὶ τὸ ἐμπόριον, τὴν δ' ἀνάγκην ταύτην δύνανται μᾶλλον τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβεία νὰ γνωρίσωσι. »

Ἐπὶ ταύτης παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι μηδόλως ὢν ἐναντίος, συνομολογεῖ ὅτι τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια ὑπὲρ πάντα ἄλλον δύνανται νὰ γνωρίζωσιν εἰς ποῖα μάλιστα μέρη ἀπαιτεῖται ἡ τῶν πρακτορίων σύστασις, ἀλλ' ἡ προτεινομένη τροπολογία εἶναι λίαν περιοριστικὴ διὰ τὴν Κυβέρνησιν· ἐπειδὴ γνωστὸν εἶναι, ὅτι οὐ μόνον συνωμολόγησεν ἡ Κυβέρνησις συνθήκας καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ διαφόρων ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμπορία μας ἀνοίγει ὁσημέραι τὰ ἱστία αὐτῆς εἰς διάφορα τῆς γῆς μέρη. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν θεωροῦσα πολλάκις ἐπάναγκες τὸ νὰ μὴ καταπατῶνται τὰ δικαιώματα τὰ ἐκ συνθήκης τινος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πηγάζοντα, δύναται νὰ κρίνῃ ἐνίοτε ἀναγκαίαν τὴν εἰς μέρη τινα σύστασιν τοιούτων πρακτορίων. Διὸ ἀποδεχόμενος τὴν περὶ ἐπιμελητηρίων προσθήκην, προτείνει νὰ μὴν ἦναι τοσοῦτον ὁριστικὴ καὶ ἀπόλυτος, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ συνιστᾷ ἄνευ τῆς γνώμης τῶν ἐπιμελητηρίων ἀναγκαίους τινας πράκτορας, ὧν ὁ διορισμὸς θέλει γίνεσθαι διὰ Β. διατάγματος.

Ἀλλ' ἀντειπόντος ἑτέρου, ὅτι, ἐπειδὴ, ὡς εἶναι γνωστὸν, πάντες ἐν γένει οἱ πράκτορες εἶναι οἱ κατατολμῶντες ὅλας ἐκείνας τὰς καταχρήσεις, δι' ἃς τὸ ἐμπορικὸν τῆς Ἑλλάδος ναυτικὸν ἀπόλλυται, πρέπει νὰ μείνῃ ὡς ἔχει ἡ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογία, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς εἰπὼν, ὅτι καὶ ὁ προαγορεύσας ὑπὲρ τὸ δέον ἐγενίκευσε τὴν κατὰ τῶν πρακτόρων κατηγορίαν, διότι ἂν καὶ ἐνδεχόμενον εἶναι τινὲς τούτων νὰ κατεχράσθησαν, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ πολλοί, οἵτινες ἐξετέλεσαν ἐντίμως τὰ χρέη των· ὅτι καὶ αὐτὸς πρὸ δύω ἤδη μηνῶν διευθύνων τὸ ὑπουργεῖον, δὲν ἀγνοεῖ καταχρήσεις τινὰς, ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο δὲν διέσεισε ποσῶς ὅ,τι εἶχε, περιμένων νὰ κρίνῃ ἕνα ἕκαστον τούτων ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἐπιφέρῃ τότε τὴν δέουσαν θεραπείαν· ὅτι ἄλλως, οὐ μόνον ἡ ἐκλογὴ καταλλήλων προξένων θέλει προκαλέσει καὶ τὸν διορισμὸν καλῶν πρακτόρων, ἀλλὰ βεβαιοῖ τὸ σῶμα, ὅτι θέλει καταβληθῇ ἔντονος ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου καὶ συνεχὴς ἐπ' αὐτῶν προσοχὴ, διότι οὐχ ἧττον καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει συμφέρον νὰ περιστέλλῃ τὰς καταχρήσεις· ὅτι ἐμμένων εἰς τὴν ἐπὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθεῖσαν τροπολογίαν του, προστίθησιν, ὅτι ἐπειδὴ πρακτορίαι τινες συνιστῶνται εἰς παραλίους πόλεις, καὶ τὰ ἐπιμελητήρια γνωρίζουσι μάλιστα ἐὰν συμφέρῃ ἡ σύστασις τούτων, ἀπαιτεῖται δι' αὐτὰς ἡ τῶν ἐπιμελητηρίων γνωμοδότησις· καὶ ὅτι τοὐναντίον, εἰς τὰς μεσογείους πόλεις ἀπαιτεῖται μόνη ἡ

τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν Τουρκίᾳ πρόξενεῖα, ἐπειδὴ ἡ τῶν ἐπιμελητηρίων γνῶσις δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τοιαῦτα μέρη.

Παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὰς πρακτορίας ἀπεδίδετο πλῆθος καταχρήσεων, ἡ ἐπιτροπὴ ζητοῦσα νὰ περιορίσῃ τὸ κακὸν τοῦτο, ἐπρότεινε τὴν ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου τροπολογίαν αὐτῆς, μὴ ἀναλογισθεῖσα ὅτι δι' ἑνὸς διατάγματος ἠδύνατο νὰ φθάσῃ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἤδη ὅμως, ὅτε ὁ ὑπουργὸς ἐπρότεινεν ὅτι οἱ πράκτορες δύνανται νὰ διορίζωνται τοῦ λοιποῦ διὰ διατάγματος, τὸ κατ' αὐτὸν ἀποσύρεται τῆς τροπολογίας, καθ' ὅσον οὐχὶ μόνον πᾶσα περὶ καταχρήσεων ἰδέα ἐκλείπει, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν πρακτόρων δὲν πρόκειται νὰ διεξαχθῶσιν ἐμπορικὰ μόνον συμφέροντα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι διὰ τῆς ὑποτροπολογίας τοῦ ὑπουργοῦ, εἰπόντος ὅτι οἱ πράκτορες θέλουσι διορίζεσθαι διὰ διαταγμάτων, καταστρέφεται ἡ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογία, καὶ θέλουσιν ὑπάρξει οὕτω δύω ἀρχαὶ ἀντίθετοι πρὸς ἀλλήλας. Διὸ τροποποιῶν καὶ αὐτὸς τὸ ἄρθρον, προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τέλει αὐτοῦ, ὅτι αἱ πρακτορίαι συσταίνονται ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν ἐπιμελητηρίων, ὅπερ σημαίνει, ὅτι δὲν εἶναι μὲν αὕτη ὑποχρεωτικὴ, ἀλλ' ἄνευ ταύτης δὲν δύναται νὰ συστήσῃ ἡ Κυβέρνησις πρακτορίας.

Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν πρότασιν ταύτην, ἀνέστη ἄλλος εἰπὼν, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὸ σύνταγμα οὐδεὶς διορίζεται εἰς θέσιν μὴ νενομοθετημένην, προαπαιτεῖται νὰ κατονομασθῶσιν ἐν τῷ νόμῳ αἱ τῶν πρακτορίων θέσεις, ἵνα ἔχωσι κῦρος τοιοῦτοι διορισμοί, διότι ἄλλως καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔποψιν τὸ ἄρθρον ἔχει κακῶς.

Ἀντιπαρατηρήσαντος ἄλλου, ὅτι, ἀφοῦ ὁ προκείμενος νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνιστᾷ πρακτορίας ὅπου εἶναι ἀνάγκη, ἔπεται ὅτι αἱ θέσεις αὗται καθιεροῦνται, καὶ οὐδεμία ὑπάρχει παράβασις τοῦ συντάγματος· ἐπέφερεν ἄλλος ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ καὶ ἡ ἰδέα ὅτι οἱ πράκτορες διορίζονται διὰ Β. διαταγμάτων.

Ἀπήντησεν πρὸς τοῦτον ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἐπρότεινε μὲν αὐτὸς τὴν ἀνωτάρω ἰδέαν, ἀλλ' ἐβιάσθη εἰς τοῦτο διότι ἡ ἐπιτροπὴ ζητεῖ τὸ νὰ διορίζωνται οἱ πράκτορες μόνον γνωμοδοτήσει τῶν ἐπιμελητηρίων· ἤδη ὅμως δὲν θεωρεῖ ἀξιοπρεπὲς τὸ νὰ διορίζωνται διὰ Β. διαταγμάτων, καθ' ὅσον οἱ πράκτορες δὲν εἶναι εἰμὴ ἁπλοῖ ἐντολοδόχοι τῶν προξένων.

Ἀντείπεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι πολλάκις ἄνευ ἀνάγκης τινος οἱ μὲν πρόξενοι ἐπρότεινον, ὡς γνωστόν, οἱ δὲ ὑπουργοὶ ἐνήργουν τὸν διορισμὸν τῶν πρακτόρων, καὶ ἐντεῦθεν ἡ τοσαύτη ἐκ μέρους αὐτῶν κατάχρησις· ὅτι ἤδη, ἀφοῦ θέλει λαμβάνεσθαι ὑπ' ὄψιν μία μόνη τῶν ἐπιμελητηρίων γνωμοδότησις, καθίσταται ἀναγκαῖος ὁ διὰ διαταγμάτων διορισμὸς τῶν πρακτόρων· καὶ ὅτι τέλος ἡ τοιαύτη τῶν διαταγμάτων χρῆσις δὲν εἶναι πρωτοφανὴς, καθ' ὅσον γίνεται καὶ μέχρι τοῦ διορισμοῦ τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ἀληθῶς οἱ πράκτορες εἶναι ἁπλοῖ ἀντιπρόσωποι τῶν προξένων, καὶ διὰ τοῦτο ἀλλαχοῦ διορίζονται ὑπὸ τῶν προξενείων καὶ πρεσβειῶν· ἡμεῖς δὲ περιστέλλοντες τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀνατιθέμεθα τὸν διορισμὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει μάλιστα ἐπιμελητηρίων. Τὸ νὰ ἀνατεθῇ λοιπὸν ἤδη τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὸν Βασιλέα εἶναι ἀκατάλληλον, ἐπειδὴ ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραπέμπῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἐργασίας μικροῦ λόγου ἀξίας, ἵνα μὴ ἀντιπερισπᾶται ἐν μέσῳ ἄλλων πολυτίμων ἐργασιῶν.

Ἐνταῦθα εἰπών τις, ὅτι ἐπιμένει ὑποστηρίζων τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προταθεῖσαν τροπολογίαν ἐπὶ μικρὸν μόνον μεταβεβλημένην, μετά τινας παρατηρήσεις συνεχώνευσε τὴν γνώμην αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀνωτέρω ὑποβληθείσης τροπολογίας, καθ' ἣν προστίθεται εἰς τὸ ἄρθρον ἡ φράσις « ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων. »

Προτείναντος ἄλλου νὰ τροποποιηθῶσιν αἱ λέξεις « διορίζονται προξενικοὶ πράκτορες » εἰς « συνιστῶνται προξενικὰ πρακτορεῖα » ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οἱ πρόξενοι ἢ ὑποπρόξενοι μὴ δυνάμενοι νὰ εὑρεθῶσι προσωπικῶς πανταχοῦ, πέμπουσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ των ἐντολοδόχους, ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν ἐνεργοῦντας, καὶ αὐτοὶ οὗτοι εἰσὶν οἱ πράκτορες. Διὸ περιττὸν νομίζει νὰ ὑψωθῇ τὸ ἔργον τῶν πρακτόρων εἰς βαθμὸν μὴ ὑπάρχοντα, καὶ προτιμότερον εἶναι νὰ μένωσιν αἱ λέξεις « προξενικοὶ πράκτορες. »

Ἄλλων ὅμως διϊσχυριζομένων τὰ ἐναντία, ἐξηκολούθησεν εἰπὼν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι διαφέρουσιν οἱ πρόξενοι καὶ οἱ ὑποπρόξενοι τῶν πρακτόρων, καθότι οἱ μὲν πρῶτοι ἔχουσιν ἰδίαν δικαιοδοσίαν, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ πράκτορες, διὰ τοῦτο καὶ ὅταν ὁ πρόξενος μεταβῇ εἰς τὸ μέρος, ὅπου ὑπάρχει ὁ πράκτωρ, ὁ τελευταῖος παύει πᾶσαν ἐνέργειαν· δὲν ἔχει δὲ οὔτε γραφεῖον, οὔτε δύναται ν' ἀνταποκριθῇ ἀπ' εὐθείας μὲ τὸ ὑπουργεῖον, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐξισοῦται

πρὸς ἐμπορικὸν ὑπάλληλον, καὶ διὰ τοῦτο, ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ κάμνῃ περὶ αὐτοῦ λόγον ὡς περὶ τακτικοῦ ὑπαλλήλου, οὐδὲ νὰ πλάττῃ δι' αὐτοὺς θέσεις· σαφηνισθέντος δὲ, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ διορισμοῦ προσώπων, ἀλλὰ περὶ συστάσεως πρακτορείων, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Αἰγίου ἐπιμένοντος εἰς τὴν φράσιν « συνίστανται προξενικὰ πρακτορεῖα », παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ 3 ἄρθρον ὡς ἐτροπολογήθη κατὰ πρότασιν διαφόρων βουλευτῶν, ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρ. 3. « Εἰς τὴν περιφέρειαν ἑκάστου γεν. προξενείου καὶ ὑποπροξενείου διορίζονται προξενικοὶ πράκτορες, καθόσον ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας ἤθελε τὸ ἀπαιτήσει, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθ. 4 καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς εἰσηγ. ἐπιτροπῆς, παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὸ ὁσονοῦπω ὑποβληθησόμενον πρὸς συζήτησιν νομοσχέδιον περὶ διαδικασίας τῶν προξενείων, ὑπάρχουσιν ἐξαιρετικαί τινες περιπτώσεις, τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἄλλος εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ παρὰ αὐτὸς ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ διορίζωνται τοιοῦτοι καὶ εἰς τὰ ὑποπροξενεῖα.

Συμφωνήσαντος δὲ καὶ ἑτέρου μετὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης, καὶ προτείναντος τὴν ἀπάλειψιν τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ ἄρθρου ἀπὸ τῆς λέξεως· « Ἐκτὸς » μέχρι τέλους, ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τινων, ὅτι διὰ τὴν ἀναχώρησιν πολλῶν ἡ Βουλὴ δὲν ὑπολείπεται πλήρης, ὁ προεδρεύων διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ. Μ. κηρύξας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης, τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἄρθρου 4 ὡς ἐτροπολογήθη, καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Λ. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πίππας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΓ'.

Τῆς 19 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν 11 π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρετήρησεν ὁ προεδρεύων, ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν τινὲς τῶν βουλευτῶν παρεβίασαν τὸν κανονισμὸν, ἀναχωρήσαντες πρὶν ἢ διαλυθῇ ἡ συνεδρίασις, καὶ ὡς ἐκ τούτου γενόμενοι αἴτιοι ἀτάκτου καὶ ἀκαίρου διαλύσεως τῆς συνεδριάσεως, συνεπάγονται τὴν μομφὴν τῶν θεατῶν κατὰ τοῦ Σώματος· παρεκάλεσε δὲ τοὺς βουλευτὰς νὰ μὴν ἀναχωρῶσι τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνεδριάσεως καὶ ἄνευ ἀδείας τοῦ προέδρου.

Ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν βουλευτῶν Ζώτου, Καπετανάκη, Κουμουνδούρου καὶ Τσαννετάκη, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν ἀλλ' ὑπὸ τὸν τεθέντα ὅρον, περιορισθέντα εἰς 85 βουλευτάς.

Λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος παρετήρησεν, ὅτι ἂν καὶ πρὸ ἡμερῶν παρεκάλεσε τὸ προεδρεῖον νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἵνα ἐμφανισθῇ ἐν τῇ Βουλῇ διὰ νὰ τῷ ἀπευθύνῃ ἐρωτήσεις τινας, ἂν καὶ τὸ προεδρεῖον ἐπεμψεν αὐτῷ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως, ἐξ ὧν ὁ ὑπουργὸς ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀποράσεως τῆς Βουλῆς, ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐνεφανίσθη μέχρι σήμερον, παρακαλεῖ τὸ Σῶμα νὰ ὁρίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἐμφανίσεώς του, καθόσον μάλιστα θεωρεῖ σπουδαῖον τὸ ἀντικείμενον, ἡ δὲ Βουλὴ ὥρισε τὴν προσεχῆ Παρασκευήν.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προεδρεύοντος ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 4 ὡς ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Εἰς ἕκαστον γενικὸν προξενεῖον, προξενεῖον, καὶ ὑποπροξενεῖον, δύναται νὰ διορισθῇ εἷς γραμματεὺς μὲ τὸν τίτλον « γραμματεὺς γεν. προξένου, προξένου ἢ ὑποπροξένου. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρ. 5 μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐγένετο ὡς ἀκολούθως·

« Τὸ ἄρθρ. 5 νὰ τροποποιηθῇ οὕτως « ἀπόντος ἢ ὑπωσδήποτε κωλυομένου τοῦ Γεν. Προξένου ἢ Προξένου, ὁ ἀρμόδιος γραμματεὺς ἀναπληροῖ αὐτόν » , διότι ἡ λέξις « ἀναπίθεται » κατὰ τὰ ἀόριστος ὡς μὴ ἐμφαινομένου τοῦ ἀναθέσαντος » .

Ἐπρότεινέ τις νὰ μεταβληθῇ τὸ ἄ. παράγραφος οὕτω. « Τοὺς ἀπόντος ἢ ὑπωσδήποτε κωλυομένους Γεν. Προξένους ἢ προξένους ἀναπληροῦν οἱ ἀρμόδιοι γραμματεῖς », καὶ ἕτερος, νὰ μεταβληθῇ ἡ φράσις « εἰς δὲ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην » εἰς· « εἰς δὲ τὰ λοιπὰ Κράτη » .

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὸ ἄρθ. 4 παρεδέχθημεν δυναμικῶς τὸν διορισμὸν γραμματέων καὶ εἰς τὰ ὑποπροξενεῖα, ἀνάγκη πρὸς συναφειαν τῶν δύω ἄρθρων νὰ παραδεχθῶμεν καὶ ἐνταῦθα τὴν ἀνωτέρω τεθεῖσαν ἀρχὴν, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φαίνηται ἄρευκτος ὁ διορισμὸς γραμματέων παρὰ τοῖς ὑποπροξενείοις ὡς καὶ παρὰ τοῖς προξενείοις, εἰμὴ μόνον ὁσάκις εἶναι ἄρευκτος ἡ ἀνάγκη, προτείνει εἰς τὸ τέλος τοῦ § β'. μετὰ τὰς λέξεις « ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ » νὰ τεθῇ ἡ φράσις, « ὅπου δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας ὑπηγόρευσε τὸν διορισμὸν γραμματέως, οὗτος ἀναπληροῖ τὸν ὑποπρόξενον » .

Αἰτησαμένου δὲ τοῦ ὑπουργοῦ νὰ προστεθῇ εἰς τὸν τελευταῖον παράγραφον μετὰ τὴν λέξιν « ἀπόντος » ἡ λέξις « ἐν ἀδείᾳ » διὰ νὰ φαίνηται, ὅτι τότε μόνον δίδεται εἰς τὸν γραμματέα τὸ τέταρτον τῶν ἀποδοχῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ὁ πρόξενος ἐλλείπῃ, δι' ὑπηρεσίαν τοῦ προξενείου, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 5 ὡς ἐν τοῖς παραγράφοις ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 5. Τοὺς ἀπόντας ἢ ὑπωσδήποτε κωλυομένους γεν. προξένους ἢ προξένους ἀναπληροῦν οἱ ἀρμόδιοι γραμματεῖς.

Ἀπόντος δὲ ἢ κωλυομένου ὑπωσδήποτε τοῦ ὑποπροξένου, εἰς μὲν τὰ μέρη τοῦ Ὀθωμ. Κράτους, εἴτε καλεῖται εἰς τὴν προσωρινὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑποπροξενείου, κατὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερ. ὑπουργοῦ, ὁ πλησιέστερος τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ αὐτοῦ ὑποπροξενείου προξεν. πρακτόρων, εἴτε διορίζεται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὁ προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς τοῦ ἀπόντος ὑποπροξένου. Εἰς δὲ τὰ λοιπὰ Κράτη ἀναπληρωτὴς τοῦ ἀπόντος ὑποπροξένου. Εἰς δὲ τὰ λοιπὰ Κράτη ἡ προσωρινὴ διεύθυνσις τοῦ ὑποπροξενείου ἀνατίθεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδίαν του εὐθύνην εἰς τινα τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ του Ἑλλήνων ἢ ἀλλοδαπῶν ἐμπόρων ἢ ἄλλων εὐϋπολήπτων ἀτόμων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ εἰδοποιῶνται ἀμέσως περὶ τούτου τό τε ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερ. ὑπουργείων καὶ αἱ ἁρμόδιοι ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ, ὅπου δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας ὑπηγόρευσε τὸν διορισμὸν γραμματέως, οὗτος ἀναπληροῖ τὸν ὑποπρόξενον.

Οἱ ἀνωτέρω ὅροι ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς τὰ γενικὰ προξενεῖα καὶ προξενεῖα, ὁπόταν δὲν ἤθελον ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς γραμματεῖς διωρισμένοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ προξένου διευθυντοῦ τοῦ ἐμπο-

ρικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, ἡ προσωρινὴ τοῦ γραφείου τούτου διεύθυνσις ἀνατίθεται παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πρεσβείας, ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερ. ὑπουργείου, εἴτε εἰς ἕνα τῶν ἐν τῷ γραφείῳ γραμματέων ά. τάξεως, εἴτε εἰς ἕτερόν τινα ὑπάλληλον τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόντος δὲ ἐν ἀδείᾳ παντὸς ἀρχηγοῦ προξενικῆς ὑπηρεσίας, ἐπιχορηγεῖται εἰς τὸν ἀναπληρωτήν του αὐτὸν τὸ τέταρτον τῶν ἀποδοχῶν του».

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθ. 6 μετὰ τῆς ἑπομένης τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς·

«Εἰς τὸ ἄρθρ. 6. § ά. νὰ προστεθῇ «ὅπου δὲν ὑπάρχουσι ἡμεδαποὶ δυνάμενοι νὰ τοὺς ἀναπληρώσωσι,» ὁ δὲ § δ'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου νὰ τροποποιηθῇ «ὅπου δ' ἀλλοθι ὑπάρχουσιν Ἑλληνικὰ προξενεῖα, οὔτε μισθὸν οὔτε ἐπιχορήγησιν ἔχοντα, δύνανται οἱ τοιοῦτοι προξενικοὶ ὑπάλληλοι νὰ ἦναι καὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν· ὅταν ὅμως εἰς τὰ τοιαῦτα μέρη δὲν ὑπάρχωσιν οὔτε Ἕλληνες οὔτε ὁμογενεῖς κατάλληλοι, θέλοντες νὰ δεχθῶσιν ἄμισθον προξενικὴν ὑπηρεσίαν, δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν.»

Καὶ τὸ εδ. δ'. νὰ τροποποιηθῇ οὕτως, «ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, οὐδεὶς θέλει εἶσθαι δεκτὸς εἰς θέσιν ὑποπροξένου καθ' ἅπασαν τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, ἢ γραμματέως παντὸς γεν. προξενείου ἢ προξενείου, ἐὰν πρότερον δὲν ἐξετασθῇ ὑπὸ ἐπιτροπῆς διοριζομένης ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου, καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἑνὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, ἑνὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἑνὸς τῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς σχολῆς καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, καὶ κριθῇ παρὰ ταύτης ἄξιος τοῦ νὰ καθέξῃ τοιαύτην θέσιν.

Τ' ἀντικείμενα ἐφ' ὧν θέλει περιστρέφεσθαι ἡ ἐξέτασις θέλουν ὁρισθῇ διὰ Β. διατάγματος· ἐξαιροῦνται τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω παραγράφῳ διατάξεων οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες εἰς τοιαύτας θέσεις, ἐφ' ὅσον διατελοῦσιν εἰς αὐτάς, καὶ οἱ ἐν τοῖς ὑπουργείοις τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν, τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως, ἐπὶ πέντε τοὐλάχιστον ἔτη ὑπηρετήσαντες ἐπιτυχῶς εἰς ἃς διορίζονται ὑπαλλήλοι διὰ Β. διαταγμάτων.»

Τὴν εἰς τὸ ἄρθρον 6 § ά. προσθήκην ὡρμήθη ἡ ἐπιτροπή σας

νὰ ἐπιφέρῃ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην, ἥτις ὑσημέραι παρίσταται τοῦ νὰ οἰκονομηθῶσι διὰ τοιούτων θέσεων, ἂν εὑρεθῶσι κατάλληλοι νὰ ἐκπληρώσωσι τοιαύτην ὑπηρεσίαν, ἐκ τῶν ἐνδεῶν ἐκείνων πολιτῶν, οἵτινες μὴ ἔχοντες πόρον τινὰ ζωῆς, προστρέχουσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ζητοῦντες θέσεις. Τὴν εἰς τὸν § δ'. τροποποίησιν, ἀπὸ τὴν ἰδέαν ἣν ἔχει, καὶ ὑμεῖς βεβαίως συμμερίζεσθε, ὅτι ὁ πολίτης Ἕλλην ὡς ὑποφέρων ὅλα τὰ βάρη καὶ γνωρίζων ἐκ τοῦ πλησίον τὰς ἀνάγκας τοῦ συμπολίτου του, πρέπει νὰ προτιμηθῇ τοῦ ὁμογενοῦς. Καὶ τὴν εἰς τὸν § δ'. ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ διορίζωνται εἰς θέσεις ὑποπροξένων καὶ γραμματέων ἄνδρες κάτοχοι τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων, καὶ ἱκανοὶ νὰ ἐκπληρώσωσι προσηκόντως τὸ σοβαρὸν καθῆκον τοῦ νὰ ἀντιπροσωπεύωσι τὴν Ἑλληνικὴν ἀρχὴν καὶ νὰ προστατεύωσι μεγάλα Ἑλληνικὰ συμφέροντα, οὐχὶ δ' ἀγράμματοι καὶ ἀνίκανοι ὡς συνέβαινεν ἐνίοτε.»

Ἐρωτήσαντός τινος τί ἐννοεῖ ὁ νομοθέτης διὰ τῆς φράσεως «πολῖται Ἕλληνες, ἀλλοδαποὶ» ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οἱ πολῖται Ἕλληνες ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ συντάγματος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύϊ περὶ ἰθαγενείας νόμου, καὶ ἑπομένως τὸ νομοσχέδιον ἐννοεῖ, ὅτι ἐκεῖνοι διορίζονται εἰς θέσεις προξένων, ὅσοι κατά τε τὸ σύνταγμα καὶ τὸν περὶ ἰθαγενείας νόμον ἀπέκτησαν τὰ τοῦ πολίτου προσόντα· ἀλλοδαπὸν δ' ἐννοεῖ τὸν μήτε πολίτην Ἕλληνα μήτε ὁμοεθνῆ, καὶ ἐπειδὴ εἷς τινα μέρη, ὡς τοῦτο συνέβη ἐν Δισσαβῶνι, δὲν εὑρίσκετο οὔτε πολίτης Ἕλληνας οὔτε ὁμοεθνὴς διὰ νὰ διορισθῇ πρόξενος, ὑπῆρχε δ' ἄφευκτος ἀνάγκη τοῦ διορισμοῦ του, καθόσον πολλὰ ἑλληνικὰ πλοῖα προσορμίζονται ἐκεῖ, τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ διορίσῃ ἀλλοδαπόν.

Παρετήρησέ τις, ὅτι ὅσον ἀναγκαίαν θεωρεῖ τὴν διάταξιν τοῦ συζητουμένου ἄρθρου περὶ προτιμήσεως τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς προξενικὰς θέσεις, τόσον ἐπίσης θεωρεῖ αὐτὴν ἀσαφῆ καὶ ἀτελῆ, διότι δὲν ὑπάρχουσιν εἰσέτι ὡρισμένα τὰ τοῦ πολίτου προσόντα, καθόσον καὶ αὐτὸς ὁ περὶ ἰθαγενείας νόμος εἶναι ἀσαφής· ὁ νόμος οὗτος ἀπαιτεῖ τὸν πολίτην Ἕλληνα ἐγκατεστημένον ἐν Ἑλλάδι· ἀλλὰ τί σημαίνει ἡ λέξις «ἐγκατεστημένον ἐν Ἑλλάδι· ἀλλὰ τί σημαίνει ἡ λέξις «ἐγκατάστασις»; τὸ νὰ ἔχῃ τὴν κατοικίαν του ἐν Ἑλλάδι, τὸ νὰ ἔχῃ κτήματα μόνον, ἢ τὸ νὰ ἦναι ἐγγεγραμμένος εἴς τινα δῆμον; τί σημαίνει ὅμως τὸ νὰ κατοικῇ τις ἐν Ἑλλάδι ἢ καὶ νὰ ἔχῃ κτήματα, χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἄλλα προσόντα; ἀφ' οὗ ταῦτα ἔχομεν παραδείγματα ψευδοῦς ἐγγραφῆς. Δι' ὅλα ταῦτα

ἀπαιτεῖ νὰ σαφηνισθῇ εὐκρινέστερον ἡ λέξις « πολίτης » διότι ἄλλως θεωρεῖ ματαίαν τὴν τοῦ ἄρθρου διάταξιν.

Ἀντικρούων ἕτερος τὸν προαγορεύσαντα παρετήρησεν, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ὁρίσωμεν τὰ τοῦ πολίτου Ἕλληνος προσόντα, ἀλλὰ μόνον νὰ νομοθετήσωμεν, ὅτι προξενικοὶ ὑπάλληλοι διορίζονται πολῖται Ἕλληνες, ὡς καὶ ἡ συνέλευσις καθιέρωσεν ἐν τῷ συντάγματι, ὅτι εἰς τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα δεκτοὶ εἶναι μόνον πολῖται Ἕλληνες. Ποῖοι δὲ εἰσὶν οὗτοι, τοῦτο εἶναι ἀντικείμενον εἰδικοῦ νόμου, ὅστις συνταχθεὶς καὶ συζητηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ διωρισμένης ἐπιτροπῆς, ὁσονούπω θέλει παρουσιασθῇ εἰς τὴν τῶν Βουλῶν ἐπιψήφισιν.

Ἀποδεχθεὶς ἕτερος τὴν ἀνωτέρω ἰδέαν προσέθηκεν, ὅτι ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας προυτίθετο οὐχὶ τὸν προσδιορισμὸν τῶν προσόντων τοῦ πολίτου, ἀλλὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν εἰς τὰς προξενικὰς θέσεις διορισμὸν ἀτόμων, καταγομένων ἴσως ἀπὸ Ἕλληνας, ἀλλὰ μήποτε ἀποκτησάντων τὸ τοῦ πολίτου Ἕλληνος δικαίωμα, ἀτόμων, ἅτινα ἢ ποτὲ δὲν ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ μόλις ἐλθόντα διωρίσθησαν καὶ ἀνεχώρησαν, παρορῶνται δὲ ἄλλοι πραγματικῶς πολῖται Ἕλληνες ἱκανοὶ καὶ ἄποροι. Τὴν τοιαύτην ἰδέαν συμμεριζόμενος καὶ αὐτὸς προτείνει νὰ σαφηνισθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι αἱ προξενικαὶ θέσεις τότε δίδονται εἰς ἄλλους ὁμοεθνεῖς, ὅταν δὲν ζητῶνται ἀπὸ πραγματικοὺς πολίτας Ἕλληνας.

Ἐπανέλαβέ τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του σκοπὸν μόνον εἶχε νὰ καταδείξῃ τὸ ἀόριστον τῶν προσόντων τοῦ πολίτου Ἕλληνος, καὶ τοῦτο παρεδέχθη καὶ ὁ βουλευτὴς τοῦ Πανεπιστημίου, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ὁρίσῃ ἐνταῦθα τὰ προσόντα. Ἀλλ' ἀφ' οὗ διὰ νὰ λάβῃ τις Ἑλληνικὸν διαβατήριον ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἐγγεγραμμένος εἴς τινα δῆμον, δὲν δυνάμεθα τάχα πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ τοῦ νόμου ν' ἀπαιτήσωμεν καὶ ἐνταῦθα τὸν ὅρον τοῦτον; ἄλλως ἐσυμπέρανεν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει, θέλει μείνῃ ἀπραγματοποίητος.

Ἁπάντων ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι διὰ τὸν διορισμὸν προξένου οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἀπῃτεῖτο πρόσον, τὸ δὲ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ὁρίζει νὰ ἦναι πολίτης ἕλλην· ὁ περὶ ἰθαγενείας νόμος ὡς πολίτας ἕλληνας ἀναγνωρίζει τοὺς ἐντὸς τοῦ βασιλείου γεννηθέντας, τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τοὺς δυνάμει τῶν συνθηκῶν μετανάστας, καὶ τοὺς

διὰ πολιτογραφήσεως ἀποκτήσαντας τὸ τῆς ἰθαγενείας δικαίωμα.

Τὸ σύνταγμα ὥρισεν αἱ θέσεις νὰ δίδωνται εἰς πολίτας Ἕλληνας, συνεπῶς δὲ πρὸς τὸ σύνταγμα καὶ τὸ ἀναγκαῖας νομοσχέδιον τὴν αὐτὴν περιέχει διάταξιν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο συγχρόνως καὶ νὰ ὁρίσῃ τὰ τοῦ πολίτου προσόντα, ὡς ἀντικείμενον εἰδικῆς νομοθετήσεως· ἀρκούμενοι ὅθεν εἰς τὸν ἰσχύοντα περὶ ἰθαγενείας νόμον, ἐνταῦθα δὲν πράττομεν ἄλλο τι, εἰμὴ μόνον θέτομεν τὸν τεχνικὸν ὅρον ὅτι ὁ πρόξενος πρέπει νὰ ἦναι πολίτης Ἕλλην.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος, νομίζει, ὅτι καὶ αὕτη θεραπεύεται, διότι κατὰ τὸν περὶ ἰθαγενείας νόμον διὰ νὰ ἦναι τις πολίτης Ἕλλην ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἐγκαταστημένος ἐν τῇ Ἑλλάδι.

Θεωρήσας δὲ δικαίαν τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς γενομένην ἐπέκτασιν τοῦ δικαιώματος καὶ εἰς ὁμογενεῖς, ὅταν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται διὰ νὰ δεχθῶσι τὴν θέσιν τοῦ προξένου, καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχει ἀνάγκη τοῦ διορισμοῦ τοιούτου, ἐσυμπέρανεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον καὶ σαρὲς καὶ ἀνελλιπὲς εἶναι.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι παραδεχόμενος τὴν τοῦ ὑπουργοῦ γνώμην ὡς πρὸς τὸ περιττὸν τοῦ νὰ προστεθῇ πλειότερόν τι ἐν τῷ παρόντι νόμῳ πρὸς διάκρισιν τοῦ πολίτου Ἕλληνος, περιορίζεται μόνον νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ὁ ὑπουργὸς τὸ τέταρτον τοῦ πολίτου προσὸν ἠρκέσθη νὰ διασαφήσῃ διὰ μόνης τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ, ἐνῷ ἡ πεῖρα μᾶς ἐδίδαξεν, ὅτι πολλοὶ ἐλθόντες ἐν Ἑλλάδι, καὶ διανοίᾳ μόνον ἐγκατασταθέντες, οὐχὶ δὲ καὶ πράγματι, οὐδὲ θελήσαντες ν' ἀποκτήσωσι τὰ τοῦ πολίτου προσόντα, ἐγγραφόμενοι εἰς δῆμον τινα, διωρίσθησαν μολαταῦτα εἰς δημοσίους θέσεις. Διὰ τοῦτο πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ λεχθέντων προτείνει νὰ προστεθῇ, ὅτι διὰ ν' ἀποκτήσῃ τις τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, ὀφείλει νὰ πολιτογραφηθῇ καὶ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς ὅλας τοῦ νόμου τὰς διατάξεις, καὶ οὐχὶ ἁπλῶς μόνον νὰ ἐγκατασταθῇ.

Ἐξαιτησαμένου δέ τινος νὰ σαφηνισθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον παρεδέχθη νὰ διορίζωνται εἰς τὰς προξενικὰς θέσεις οἱ πραγματικῶς ἀποκαταστημένοι ἐν Ἑλλάδι, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, ἀγορεύσαντος ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου, παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὸ ἄρθρον διὰ μὲν τοὺς κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος προξενικοὺς ὑπαλλήλους ἀπαιτεῖ ἀφεύκτως νὰ ἦναι πολῖται Ἕλληνες· ὁ 2 δὲ παράγραφος πραγματεύεται μόνον διὰ τοὺς εἰς τὰ λοιπὰ μέρη, μήτε μισθὸν,

μητ' ἐπιχορήγησιν ἔχοντας προξένους· ἀλλὰ τί γενήσεται διὰ τοὺς ἔχοντας μισθὸν ἢ ἐπιχορήγησιν; τὴν ἔλλειψιν λοιπὸν αὐτὴν θέλων νὰ ἀναπληρώσῃ προτείνει νὰ προστεθῇ ὡς 2 § τὸ ἀκόλουθον.

« Πολῖται Ἕλληνες πρέπει νὰ ἦναι καὶ οἱ ἀλλαχοῦ προξενικοὶ ὑπάλληλοι μισθὸν ἢ ἐπιχορήγησιν ἔχοντες, ἐκτὸς ἂν ἀποδεδειγμένως δὲν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι, ὅτε δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ ἄλλοι ἐκτὸς τῶν ὁμογενῶν. »

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς ἀνέπτυξεν, ὅτι καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν φράσιν « πολῖται Ἕλληνες » τὸ νομοσχέδιον θεωρεῖ τοιούτους, ὅσους καὶ τὸ σύνταγμα καὶ ἡ ἐν ἰσχύϊ νομοθεσία ἡμῶν παραδέχεται, ἐννοεῖ δηλ. πολίτην Ἕλληνα, ὄχι τὸν διανοίᾳ, ἀλλὰ τὸν πραγματικῶς ἐγκατασταθέντα, πολιτογραφηθέντα καὶ ἀπολαύσαντα τὰ τοῦ πολίτου δικαιώματα· ἑπομένως ἐνόσῳ ἰσχύει ὁ περὶ ἰθαγενείας νόμος, πολῖται θεωροῦνται οἱ μὲ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐντελῶς συμμορφωθέντες· ὅταν δὲ ἐπιψηφισθῇ εἰδικὸς περὶ ἰθαγενείας νόμος, καὶ ὁρισθῶσι λεπτομερέστερον τὰ προσόντα, τότε πάλιν πολῖται θέλουσιν εἶσθαι οἱ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐκείνου συμμορφωθέντες· ἢ διὰ τοὺς διερμηνεῖς καὶ κλητῆρας γενομένη ἐξαίρεσις ὑπηγορεύθη ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐν Ἑλλάδι ἀτόμων ἐπισταμένων τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν, διότι δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ λαλῇ τις ὀλίγας λέξεις τουρκικὰς, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἐννοῇ καὶ νὰ γράφῃ τὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ δύνανται νὰ προλαμβάνωσι τὰς εἰς τοὺς ὑπηκόους ἐνδεχομένας ζημίας ἕνεκα κακῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν· καὶ οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι εἰς ὅλα τὰ τουρκικὰ μέρη καθημέραν συμβαίνουσι δικαστικαὶ διενέξεις μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ τούρκων ὑπηκόων. Θεωρεῖ λοιπὸν συμφέρον νὰ προτιμῶνται εἰς τὰς θέσεις αὐτὰς ὁμοεθνεῖς μὴ πολῖται, ὅταν οὗτοι ἦναι ἐγκρατέστεροι τῆς τουρκικῆς· τὴν ἀνάγκην δ' αὐτὴν ἀνεγνώρισε καὶ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας προσθήκην, παραδεχόμενος τὰ λοιπὰ μέρη αὐτῆς, ἐζήτησε νὰ ἐξαιρεθῶσιν αἱ ἐπιχορηγήσιμοι θέσεις, διότι θεωρεῖ δύσκολον νὰ εὑρεθῶσι πολῖται Ἕλληνες μὲ μόνην τὴν ἐπιχορήγησιν δυνάμενοι νὰ διατηρήσωσι τὴν δέουσαν ἀξιοπρέπειαν, καὶ νὰ προστατεύωσιν ἀνηκόντως τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους· διὰ τοῦτο θεωρεῖ συμφέρον νὰ μὴ ἀποκλείωνται τῶν τοιούτων θέσεων καὶ οἱ μὴ πολῖται ὁμοεθνεῖς.

Ἀπήντησέ τις, ὅτι καὶ ἄλλοτε τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἐξέφρασεν ὁ

ὑπουργὸς ἐν τῇ συνελεύσει, ἣν ἐπειδὴ καὶ τότε κατεπολέμησεν οὗτος, καὶ ἤδη παρατηρεῖ πρὸς αὐτὸν, ὅτι ὑπάρχουσιν Ἕλληνες οὐχὶ τὴν Τουρκικὴν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην γλῶσσαν γνωρίζοντες. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὑπουργὸς τὴν ἔνστασιν ταύτην προτείνων, κυρίως αἰνίττηται ὅτι δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην οἱ Ἕλληνες ἀξιοπρέπειαν, ὑπενθυμίζει πρὸς τοῦτον ὅτι ἀληθῶς πράσωπα ἄλλα ἐν τῇ Τουρκίᾳ πλουτοῦντα ἐπιδείκνυνται ἤδη τοιαύτην ἀξιοπρέπειαν, ἐνῷ ἡμεῖς πυρακτωθέντες ἐν μέσῳ τῶν δεινῶν καὶ κινδύνων, εἴμεθα πάντες ἀνέστιοι καὶ πτωχοί. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἦναι πολῖται Ἕλληνες καὶ οἱ εἰς τὰς θέσεις ταύτας διοριζόμενοι καὶ νὰ ἀφεθῇ ὀλίγος διὰ τὰ χείλη τῶν ἄρτος, διὰ νὰ κλείσωσιν ἐν εἰρήνῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀντειπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν ἐπελήφθη ποτὲ τοιούτου κατὰ τὴν συνέλευσιν θέματος, ἀνέπτυξεν ὁ τὴν τροπολογίαν του κατὰ τὴν συνέλευσιν θέματος, ἀνέπτυξεν ὁ τὴν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 6'. § τοῦ ἄρθρου προτείνας, ὅτι ὀρθῶς σκεπτομένη ἡ ἐπιτροπὴ, προσέθηκεν ἐν τῷ τέλει τοῦ ἀ. § τὴν φράσιν « ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἡμεδαποὶ δυνάμενοι νὰ τοὺς ἀναπληρώσωσιν » ἐπειδὴ διὰ μὲν τῆς λέξεως *ἡμεδαποῦ* δὲν ἀποκλείεται τὸ δικαίωμα τούτων, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας *δυναμένου* ἀφίεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ ἐκλογή. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐπὶ τοῦ 6'. § προσθήκην, παρατηρεῖ ὅτι ἐπέφερε ταύτην διὰ τὴν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑπάρχουσαν κατὰ τοῦτο ἀτέλειαν, καὶ ὅτι ἂν ἤθελεν ἀφαιρεθῇ ἐκεῖθεν ἡ περὶ ἐπιχορηγήσεως κειμένη ἰδέα, τότε μόνον ἤθελε καὶ αὐτὸς τὴν ἀφαιρέσει τῆς προταθείσης τροπολογίας του.

Καὶ ἄλλου δὲ ὑποστηρίξαντος, ὅτι εἶναι δικαία ἡ τοῦ προαγορεύσαντος πρότασις, διότι εἰς τὰ περὶ ὧν πρόκειται προξενεῖα μετὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως παραχωροῦνται καὶ αὐτὰ τὰ εἰσοδήματα, ὥστε δίδονται οὕτω τὰ μέσα τοῦ ζῆν ἀξιοπρεπῶς· προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἀληθῶς ἤθελεν ἐπισυμβῇ μέγα λάθος, ἂν ἡ Βουλὴ παρέλειπε τὴν ἀνωτέρω ἰδέαν τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας, ἐπειδὴ προνοεῖ μὲν τὸ ἄρθρον περὶ τῶν στερουμένων μισθοῦ ἢ ἐπιχορηγήσεως προξενείων, παραλείπει ὅμως καὶ τὰ εἰς τὴν ἐναντίαν κατηγορίαν ὑπαγόμενα. Διὸ πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ πρότασις, ὡς ἀναπληροῦσα τὸ κενὸν τοῦτο.

Ἐπὶ τῇ προκλήσει τινος, διασαφήσας πρῶτον ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ὁμογενεῖς λέγονται οἱ ἔχοντες Ἑλληνικὴν ὡς ἡμεῖς καταγωγὴν, ἀλλὰ μὴ προσκτήσαντες τὰ πολιτικὰ τοῦ Ἕλληνος δικαιώματα, ἐπέφερεν, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἐμμίσθων προξενείων

ιδέαν τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας, καὶ αὐτὸς εἶπεν ὅτι δέχεται ταύτην, ἐπειδὴ χορηγουμένου μισθοῦ, δύναται ν' ἀποσταλῇ πρόξενος Ἕλλην τις ἐμβριθὴς, ὅστις διὰ τῆς ἐπισημότητος αὐτοῦ νὰ προστατεύσῃ ἐπαξίως τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα. Περὶ δὲ τῶν ἐπιχορηγησίμων προξενείων παρετήρησεν, ὅτι οὐ μόνον δὲν ὑπάρχουσιν ἐν Εὐρώπῃ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ ἂν τυχὸν ὑπῆρχον, ἡ χορήγησις **100** μόλις ἢ πλειοτέρων δραχμῶν δὲν εἶναι τοσαύτη, ὥστε νὰ δεχθῇ τὴν ἀποστολὴν Ἕλλην τις ἄξιος λόγου, καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ τοῦτο, δὲν ἔπρεπεν ἡ Βουλὴ νὰ στέρξῃ, διότι δὲν ἤθελεν οὗτος ἀντιπροσωπεύει καταλλήλως τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ τὴν Κυβέρνησιν. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ μέχρι τῶν ἐπιχορηγησίμων προξενείων ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασις.

Ἄλλος τις ἀνέπτυξεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ συζητοῦσα ἰδιαιτέρως τὸ προκείμενον ἄρθρον, εἶχε καλέσει τὸν τότε ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν, ὅστις διεσάφησεν εἰς αὐτὴν, ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἐμμίσθους καὶ ἐπιχορηγησίμους θέσεις διορίζονται πολῖται Ἕλληνες, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς, ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἀντέταξεν, ὅτι καὶ εἰς ταύτας πρέπει νὰ διορίζωνται κατὰ προτίμησιν οἱ ὁμογενεῖς καὶ ἐν ἐλλείψει μόνον νὰ προσλαμβάνωνται οἱ μὴ τοιοῦτοι· παραδεξαμένου δὲ τὴν γνώμην ταύτην καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ συνέταξε τὴν περὶ τούτου τροπολογίαν. Γενικὸς λοιπὸν κανὼν εἶναι, ὅτι οἱ εἰς προξενικὰς θέσεις διοριζόμενοι πρέπει νὰ ὦσι πολῖται Ἕλληνες. Περὶ τῶν λαμβανόντων ἐπιχορήγησιν προξενείων ἐν Κερκύρᾳ τε καὶ Βενετίᾳ ὁ τότε ὑπουργὸς εἶπεν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι τὰ προξενεῖα ταῦτα δὲν μισθοδοτοῦνται, τοῖς ἀφίενται ὅμως τὰ εἰσοδήματα καὶ ἐπιχορήγησίς τις ἀνάλογος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειοῦνται οὐχὶ **100**, ἀλλὰ **300** δραχ. ἐπιχορηγήσεις, καλὸν εἶναι, ὡς ἐζητήθη τὸ τῆς Βενετίας, νὰ ἐξαιρεθῇ καὶ τὸ προξενεῖον Κερκύρας τοῦ τοιούτου μέτρου.

Παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι δύο συστήματα ἔχει τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπεξηγεῖ σαφέστερον ἡ ἐπιτροπή· ὥστε ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σύγχισις προέκυψεν ἐκ μόνης τῆς κακῆς τοῦ νομοσχεδίου ἐκφράσεως, λέγοντος, ὅτι οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ ὦσι καὶ ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν· ἄλλως ὅμως εἰς μὲν τὰ ἐν τουρκίᾳ προξενεῖα διὰ τοῦ ά. § ἀπεφασίσθη ὅτι ἀφεύκτως πρέπει νὰ διορίζωνται πολῖται Ἕλληνες· εἰς δὲ τὰ ἐν Εὐρώπῃ προξενεῖα, τὰ μὴ ἔχοντα μισθὸν ἢ ἐπιχορήγησιν, γίνεται

δῆλον ὅτι πρέπει νὰ διορίζωνται κατὰ προτίμησιν μὲν Ἕλληνες, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον ὁμογενεῖς, καὶ ἐλλείψει τέλος τοιούτων, ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν, πάσας δὲ τὰς ἰδέας ταύτας περιλαμβάνει ἀκριβῶς ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐννοεῖται λοιπὸν ὅτι εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρας τάξεως προξενεῖα πρέπει νὰ διορίζωνται Ἕλληνες, καὶ περιττὴ ἀποβαίνει πᾶσα συζήτησις.

Ἀλλ' ἐπιμένοντος τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας εἰς τὴν ἰδίαν πρότασιν, καὶ ἄλλου ὑποστηρίζοντος τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησέ τις, ὅτι διὰ νὰ σαφηνισθῇ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἄρθρου, πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ πρότασις, καθ' ὅσον καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, φαίνεται, δὲν ἐνόησεν ἀρκούντως τὴν ἀσάφειαν ταύτην τοῦ ἄρθρου. Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι βεβαίως ἔγκειται εἰς τὸ ἄρθρον ἀσάφεια, ἀλλ' ἡ κυρία τῆς ἐπιτροπῆς ἰδέα ἦτον τὸ νὰ προτιμῶνται ἐν γένει οἱ πολῖται Ἕλληνες· καὶ ὅτι, προκειμένου ἐνταῦθα περὶ μόνου τοῦ προξενείου Κερκύρας, ἢ πρέπει νὰ δεχθῇ ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀνωτέρω τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας πρότασιν, ἢ νὰ μεταβιβασθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὴν τῶν ἐμμίσθων κατηγορίαν.

Μετὰ μικρὰν ἔτι ἀνάπτυξιν ἀνεγνώσθη ἐκ νέου ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασις, ἥτις ἐπὶ ταῖς παρατηρήσεσι τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ ἐτροποποιήθη ἐν μέρει ὡς ἑφεξῆς.

« Πολῖται Ἕλληνες πρέπει νὰ ὦσι καὶ οἱ ἀλλαχοῦ προξενικοὶ ὑπάλληλοι, μισθὸν ἢ ἐπιχορήγησιν ἔχοντες, ἐκτὸς ἂν δὲν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι, ὅτε δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ ἄλλοι ἐκτὸς τῶν ὁμογενῶν. »

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ καὶ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀνέβαλεν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ταύτης, κηρύξας διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Πέπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΔ'.

Τῇς 20 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν περὶ τὴν 11 π. μ. ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξε, ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύσαντος καὶ τῶν γραμματέων.

Εἰς πρώτους κληρωθέντες οἱ ἄρτι ὁρκισθέντες βουλευταὶ Δ. Νικουλάκης καὶ Π. Κολοκοτρώνης ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Δρόσου καὶ Χ. Θεοχαροπούλου, ἔλαχον ὁ μὲν πρῶτος εἰς τὸ γ'. ὁ δὲ ἕτερος εἰς τὸ δ'. τμῆμα.

Ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι δὲ τῶν βουλευτῶν Α. Κανδάκη, Γ. Βελῆ καὶ Ἰω. Γρηγοράκη ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον.

Παρελθὼν εἶτα ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ δικαστικῶν διακοπῶν καὶ ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχοντα οὕτως·

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ.

Ἐπὶ τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νομοσχεδίου.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

α Ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς νέας νομοθεσίας πάντες καὶ δικασταὶ καὶ δικαζόμενοι καὶ δικηγόροι αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην τῶν δικαστικῶν διακοπῶν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους, διότι αἱ μὲν γεωργικαὶ ἀσχολίαι ἀπασχολοῦσι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων εἰς τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν ἐνιαυσίων μόχθων καὶ ἀγώνων, ὁ δὲ καύσων παραλύει τὰς δυνάμεις τῶν δικαστῶν καὶ τῶν δικηγόρων, καὶ καθίστησιν αὐτοὺς ὀλίγον χρησίμους εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐμβριθῶν καὶ σπουδαίων ἔργων των.

Ἡ ἀνάγκη αὕτη, ἀναγνωρισθεῖσα ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὁμολογεῖται παρὰ πᾶσι σήμερον, καὶ παρ' ἡμῖν δὲ εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ἐπὶ τῆς δικονομίας τοῦ 1830, καθ' ἣν αἱ δικαστικαὶ ἐργασίαι διεκόπτοντο ἀπὸ τῆς 20 Ἰουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου. Καὶ οἱ μὲν Ῥωμαῖοι διέκοπτον τὰς δικαστικὰς ἐργασίας ἀπὸ τῆς 8 τῶν Καλάνδων τοῦ Ἰουλίου μέχρι τῶν Ἰδῶν τοῦ Ὀκτωβρίου χάριν τοῦ θέρους καὶ τοῦ τρυγητοῦ, οἱ δὲ Γάλλοι ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς τῶν Parlements πράττουσι τὸ αὐτό, αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἑπτάνησον.

Καὶ ἡ ἰδική μας νεωτέρα νομοθεσία δὲν ἐλησμόνησεν οὐδ' εἶχε σκοπὸν ν' ἀποδοκιμάσῃ παρασιωπῶσα τὸ περὶ διακοπῶν. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὴν πρώτην τῶν δικαστηρίων σύστασιν δὲν ὑπῆρχον, εἰμὴ τόσοι μόνον παρ' ἑκάστῳ δικαστηρίῳ δικασταί, ὅσοι μόλις ἤρκουν πρὸς σχηματισμὸν ἑνὸς καὶ μόνου τμήματος, ἔκρινεν ὅλως περιττὸν καὶ μάταιον ὁ νομοθέτης νὰ διαλάβῃ καὶ

περὶ διακοπῶν, ἀφ' οὗ τοιαύτη διάταξις ἐμέλλεν ἐξ ἀνάγκης νὰ μένῃ ἀνεκτέλεστος διὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν μελῶν τῶν τότε δικαστηρίων.

Ἤδη ὅμως, ὅτε τὰ πλεῖστα τῶν δικαστηρίων εἶναι διῃρημένα εἰς πλείονα τμήματα, καὶ πανταχοῦ ὑπάρχουσι δικασταὶ περισσότεροι, παρ' ὅσοι ἀπαιτοῦνται πρὸς σχηματισμὸν ἑνὸς τμήματος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διαμένῃ διαρκῶς πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ποινικῶν καὶ κατεπειγουσῶν πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν δικῶν, ὅσαι δὲν ἐπιδέχονται ἀναβολήν, πρέπει νὰ διαταχθῶσι καὶ παρ' ἡμῖν διακοπαί.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ ἐπὶ τούτῳ συνταχθὲν νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον διακόπτονται μόναι αἱ περὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων δίκαι, καὶ τούτων ὅσαι δὲν εἶναι κατεπείγουσαι, καὶ δύνανται ἄνευ κινδύνου ν' ἀναβληθῶσιν.

Αἱ ποιναὶ μηδαμοῦ διακόπτόμεναι, δὲν πρέπει νὰ διακόπτωνται οὐδὲ παρ' ἡμῖν· διότι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ παρατείνηται τῶν προφυλακισμένων μᾶλιστα ἡ δίκη μὲ ζημίαν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας των· ἄλλως, ὡς πρὸς ταύτας τὰς δίκας, ὅσαι δὲν ἔχουσί τι τὸ κατεπεῖγον, καὶ δὲν ἀφορῶσι προφυλακισμένους ὑποδίκους, δύνανται οἱ εἰσαγγελεῖς νὰ μὴ τὰς εἰσάγωσι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν, διὰ νὰ μὴ ἀπασχολῶσι καὶ μάρτυρας καὶ κατηγορουμένους ἀπὸ τὰ γεωργικὰ ἔργα των, ὡς γίνεται καὶ μέχρι τοῦδε διοικητικῶς κατὰ συνέπειαν ἐγκυκλίων.

Αἱ ἄλλαι τοῦ σχεδίου διατάξεις εἶναι ἁπλούσταται, καὶ δὲν χρήζουν ἐξηγήσεως· τοῦτο μόνον παρατηρῶ, ὅτι εἰς τὰ ἰδίως ἐμπορικὰ τμήματα δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκταθῶσιν αἱ περὶ διακοπῶν διατάξεις, ὡς σχηματιζόμενα ἀπὸ ἐμπόρους καὶ ἓν μόνον ἀποτελοῦντα τμῆμα, τὸ ὁποῖον ἀδύνατον εἶναι ν' ἀναπληρωθῇ διὰ τῶν τακτικῶν δικαστῶν.

Παρατηρῶ προσέτι, ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τῶν διακοπῶν θέλουν παύσει αἱ ἀδικαιολογήτως χορηγούμεναι ἄδειαι ἀπουσίας, τῶν ὁποίων ἡ διάρκεια ἰσοδυναμεῖ σχεδὸν μὲ τὰς διακοπάς, ἀλλ' ἐνεργεῖται ἀτάκτως, καὶ πρὸς ὄχλος τοῦ τρίτου μόλις τῶν δικαστῶν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὠφελείας τῶν διαδίκων καὶ μαρτύρων.

Δὲν νομίζω ἄπο σκοποῦ ν' ἀναφέρω, ὅτι αἱ διακοπαὶ ἐνεργοῦνται πραγματικῶς ἐκ συναινέσεως παρὰ τῶν δικηγόρων, ὡς ἀντιπροσώπων τῶν διαδίκων, μὴ δυναμένων νὰ ἐργασθῶσιν ἀποτελεσματικῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ χρόνου· αἱ δὲ τοιαῦται διακοπαί, μὴ κανονισθεῖσαι διὰ νόμου, δύνανται νὰ

προξενήσωσι ζημίας έπαισθητὰς πρὸς τοὺς διαδίκους, σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν τῶν προθεσμιῶν, περίπτωσιν προβλεπομένην παρὰ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν διακοπῶν πλησιάζει, παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐπιψηφίσητε ταχέως τὸ παρουσιαζόμενον νομοσχέδιον, διὰ νὰ κυρωθῇ καὶ δημοσιευθῇ ἐγκαίρως.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Ἰουνίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Ι. Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηρίξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Ἰουνίου 1851.

Ο Θ Ω Ν.

Ι. Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν τάδε.

Ἄρθρ. 1. Τὰ πρωτοδικεῖα, τὰ ἐφετεῖα καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διακόπτουν τὰς ἐργασίας των καθ' ἕκαστον ἔτος ἀπὸ τῆς ά. Ἰουλίου μέχρι τῆς ά. Σεπτεμβρίου. Αἱ ἐμπορικαὶ ὅμως, αἱ κατεπείγουσαι καὶ αἱ ποιναὶ ὑποθέσεις ἐξακολουθοῦν νὰ δικάζωνται καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν.

Ἄρθρ. 2. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλουν διαμένει εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν, εἰς ἕκαστον τῶν πρωτοδικείων, τῶν εἰς ὀλιγώτερα τῶν τριῶν τμημάτων διῃρημένων καὶ τῶν μὴ διῃρημένων ποσῶς εἰς τμήματα, τρεῖς, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ τέσσαρες δικασταί, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνακριτῶν, εἰς ἕκαστον δὲ τῶν ἐφετείων τρεῖς, καὶ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τέσσαρες δικασταί. Οἱ δικασταὶ οὗτοι θέλουν συγκροτεῖ ἰδιαίτερον τῶν δισκοπῶν τμῆμα, συμπληρούμενον πρὸς κατάρτισιν τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ἀπὸ τοὺς νομίμους ἀναπληρωτάς.

Ἄρθρ. 3. Εἰς τὸ τμῆμα τῶν διακοπῶν εἰσέρχονται ἅπαντες οἱ δικασταὶ ἐναλλὰξ κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῶν διακοπῶν· ἡ δὲ σύνθεσις καὶ ἡ προεδρεία τῶν τμημάτων τῶν διακοπῶν, θέλει κανονίζεσθαι ἑκάστοτε διὰ Β. διατάγματος.

Οἱ συνεπείᾳ τῶν διακοπῶν ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἕδρας των

δικασταὶ ὀφείλουσι νὰ γνωστοποιήσωσιν εἰς τὸν πρόεδρον ἢ τὸν ἀναπληρωτήν του τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των.

Ἄρθρ. 4. Ἐὰν ἕνεκα κωλύματος, ἢ ἐξαιρέσεώς τινος τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν δὲν ὑπάρχῃ ὁ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν δικαστῶν, προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ προέδρου, ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν, ἀδιακρίτως τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθρ. 5. Ἐξαιροῦνται τῶν διακοπῶν τὰ εἰδικὰ ἐμπορικὰ τμήματα, οἱ ἀνακριταὶ, οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ οἱ ἀντεισαγγελεῖς.

Ἄρθρ. 6. Ὡς κατεπείγουσαι ὑποθέσεις δικαστέαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν θεωροῦνται ὅσαι δὲν δύνανται ν' ἀναβληθῶσιν ἄνευ πιθανῆς βλάβης τῶν συμφερόντων τῶν διαδίκων, κηρυχθῶσι δὲ ὡς τοιαῦται δι' ἀποφάσεως τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν ἐν συμβουλίῳ.

Ἄρθρ. 7. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἀναστέλλονται αἱ πρὸς διεξαγωγὴν ἀποδείξεων προθεσμίαι ὡς πρὸς τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὸ τμῆμα τῶν διακοπῶν ὑποθέσεις· ἐξακολουθεῖ ὅμως ἡ ἤδη κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν διακοπῶν ἀρξαμένη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἢ τῶν εἰσηγητῶν διεξαγωγὴ ἀποδείξεων. Μόνον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀπόδειξίς τις κινδυνεύει νὰ ματαιωθῇ ἐκ τῆς ἀναβολῆς, δύναται νὰ διεξαχθῇ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν, διατάττουσα τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως, ὡς κατεπείγουσαν.

Ἄρθρ. 8. Ἡ ἐν τοῖς γραφείοις ὑπηρεσία κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν θέλει κανονισθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἐν συμβουλίῳ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, καὶ ἀναγνωσθείσης τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας, ἐζήτησεν ὁ προτείνας αὐτὴν ἀντὶ τῆς λέξεως «καὶ ἄλλοι» νὰ τεθῇ ἡ λέξις «ἀλλοδαποί».

Λαβών τις ἑπομένως τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας τροπολογίαν, ὡς μὴ συνάδουσαν μήτε μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοσχεδίου, μήτε μὲ τὴν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Βουλὴ περὶ τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων. Τὸ νομοσχέδιον ὥρισεν ὥστε εἰς μὲν τὸ Τουρκικὸν Κράτος ἅπαντες

οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι νὰ ἦναι ἀνεξαιρέτως πολῖται ἕλληνες· εἰς δὲ τὴν Εὐρώπην, εἰς τὰς θέσεις τὰς μήτε μισθὸν μήτε ἐπιχορήγησιν ἐχούσας, ἐπιτρέπει νὰ διορίζωνται καὶ μὴ πολῖται, ὅταν τοιοῦτοι δὲν εὑρίσκωνται· διὰ δὲ τὰς ἐμμίσθους ἢ ἐπιχορήγησιν ἐχούσας, ἀπαιτεῖ βέβαια, ὡς καὶ ἐν Τουρκίᾳ, πολίτας ἕλληνας, ἐνῷ κατὰ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας καὶ εἰς τὰς τελευταίας αὐτὰς θέσεις ἐπιτρέπεται νὰ διορίζωνται μὴ πολῖται, καὶ διὰ τοῦτο σύμφωνα καὶ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοσχεδίου ἀσαφοῦς ἐν μέρει ὄντος, ἐπρότεινε τὴν ἑπομένην τροπολογίαν.

« Ἐπίσης πολῖται ἕλληνες πρέπει νὰ ἦναι καὶ οἱ λοιποὶ » προξεν. ὑπάλληλοι, οἱ διοριζόμενοι εἰς θέσεις ἐμμίσθους, ἢ » ἐχούσας ἐπιχορήγησιν. Εἰς τὰς προξενικὰς δ' ἐκείνας θέσεις, » τὰς μὴ ἐχούσας μηδὲ μισθὸν, μηδ' ἐπιχορήγησιν, δύνανται » νὰ διορίζωνται καὶ ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν, ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρ- » χωσιν πολῖται ἕλληνες ἢ ἄλλοι ὁμογενεῖς κατάλληλοι, καὶ » θέλοντες ν' ἀναδεχθῶσιν ἄμισθον προξενικὴν ὑπηρεσίαν. »

Ἐπέφερεν ἕτερος ὅτι διὰ τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ὡς ὑποτροπολογίαν τῆς ἰδίας, γίνεται ἐν γένει παραδεκτὴ εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην προξεν. ὑπαλλήλων ἡ αὐτὴ ἀρχὴ, ἥντινα παρεδέχθη τὸ νομοσχέδιον καὶ διὰ τὰς ἐν Τουρκίᾳ, τὸ νὰ διορίζωνται δηλ. εἰς τὰς ἐμμίσθους ἢ ἐπιχορήγησιν ἐχούσας προξενικὰς ἐν Εὐρώπῃ θέσεις μόνον πολῖται ἕλληνες, δεσμεύουσα οὕτω τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας, καὶ μὴ ἐπιτρέπουσα εἰς αὐτὴν τὸν διορισμὸν καὶ ἄλλων ὁμοεθνῶν, ὅταν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται ἕλληνες.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν, καὶ διότι νομίζει, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ παρουσιασθεῖσα τροπολογία ἀρκούντως ἐξασφαλίζει τὰ συμφέροντα τῶν ἑλλήνων ὑπηκόων, ἀποκρούει τὴν τοῦ βουλευτοῦ Αἰγίου.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἀποκρουομένη τροπολογία συμφωνεῖ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἐνοήθη καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς γενομένην συζήτησιν, καὶ ὡς ὁ πρώην ὑπουργὸς ἐρωτηθεὶς ἐξήγησε τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ ἄρθρου.

Κατὰ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν ἐξηγήθη τί ἐστὶ πολίτης ἕλλην, καὶ κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἐξήγησιν εἶναι τόσον εὔκολον τὸ ν' ἀποκτήσῃ τις τὴν ἑλλ. ἰθαγένειαν, ὥστε ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν θέλησιν, καὶ τρία μόνον ἔτη νὰ διαμείνῃ ἐν Ἑλλάδι, τὴν δ' εὐκολίαν αὐτὴν θεωρεῖ ὀρθὴν καὶ συμφέρουσαν πρὸς τὴν σημερινὴν τοῦ ἔθνους κατάστασιν. Ἑπομένως νομίζει συμφερότερον νὰ ἀνατίθενται αἱ προξενικαὶ θέσεις μᾶλλον εἰς πολίτας ἕλληνας, ὡς δόν-

τας ὅρκον πίστεως καὶ κηδομένους τῶν συμφερόντων τῆς ἐαυτῶν πατρίδος, παρὰ εἰς ἄλλους ὁμοεθνεῖς, καὶ κατὰ συνέπειαν παραδέχεται ὡς γενικὴν ἀρχὴν τὸ νὰ διορίζωνται εἰς τὰς προξενικὰς θέσεις πολῖται ἕλληνες· ἀλλ' ἐπειδὴ εἴς τινα μέρη δὲν ὑπάρχουσιν ἐμμισθοι θέσεις, συμφωνεῖ μὲν νὰ διορίζωνται εἰς αὐτὰς καὶ ἄλλοι ὁμογενεῖς, ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται ἕλληνες ἀναδεχόμενοι τὰς θέσεις αὐτὰς· ταῦτα δὲ παρεδέχθη καὶ ὁ ὑπουργὸς, διαρωνήσας μόνον ὡς πρὸς τὰς ἐπιχορήγησιν λαμβανούσας θέσεις, καὶ ζητῶν δι' αὐτὰς νὰ ἐπιτραπῇ ὁ διορισμὸς καὶ μὴ πολιτῶν ἑλλήνων, ὅταν τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχωσιν· ἀλλ' ὅταν ἀποδειχθῇ, ὅτι μεταξὺ τῶν μισθὸν καὶ ἐπιχορήγησιν ἐχουσῶν θέσεων δὲν ὑπάρχει διαφορὰ, βεβαίως θέλει συμφωνήσει καὶ ὁ ὑπουργὸς, παραδεχόμενος καὶ εἰς τὰς θέσεις αὐτὰς μόνον πολίτας ἕλληνας. Τὸ νομοσχέδιον τίθησι τὴν ἀρχὴν, ὅπου τὰ ἔσοδα εἶναι ἀνώτερα τῶν ἐξόδων, ἐκεῖ οἱ πρόξενοι νὰ μισθοδοτῶνται, τὰ δ' ἔσοδα νὰ εἰσπράττωνται εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου· ὅπου δὲ εἰσὶν ὀλιγώτερα, ἐκεῖ νὰ ἀφίενται ἀντὶ μισθοῦ εἰς τοὺς προξένους, εἰς οὓς νὰ δίδηται καὶ μικρά τις ἀποζημίωσις διὰ τὰ γραφικὰ ἔξοδα· δύω δὲ εἶναι τὰ τοιαῦτα προξενεῖα, τὸ τῆς Κερκύρας καὶ Βενετίας. Εἰς τὸ ἀ. τὰ ἔσοδα ἀναβαίνουσι κατὰ τὴν ὑποβληθεῖσαν σημείωσιν εἰς δρ. 3700, δίδεται δὲ καὶ ἐπιχορήγησις ἐτησία δρ. 4300, τὸ ὅλον δραχ. 8000· εἰς δὲ τὸν ἐμμισθον πρόξενον Σερβίας δίδεται μισθὸς 5000 δρ. κατὰ μῆνα, ἤτοι κατ' ἔτος δρ. 6000, ὀλιγώτερον δηλ. παρ' ὅ,τι δίδεται εἰς τὸν ἄμισθον τῆς Κερκύρας πρόξενον· ὥστε κατ' οὐσίαν οὐδεμία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἐμμίσθων καὶ ἐπιχορήγησιν ἐχουσῶν θέσεων, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖ καὶ ἐνταῦθα νὰ διορίζωνται πολῖται ἕλληνες σύμφωνα καὶ μὲ τὸν νοῦν τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἀρχόμενος τοῦ λόγου ἀπέδειξεν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὡς ὁ προκάτοχός του, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐννόει τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἡ τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας τῷ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ διακρίνῃ τῶν λοιπῶν τὰς ἐπιχορήγησιν μόνον ἐχούσας θέσεις, νομίζων, ὅτι τοιαύτη ἀπόλυτος γενίκευσις διὰ τὸν εἰς τοιαύτας θέσεις ἀποκλειστικὸν διορισμὸν πολιτῶν ἑλλήνων δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καλὰς συνεπείας διὰ τὰ συμφέροντα τῶν ὑπηκόων ἑλλήνων, οὐδ' εἶναι εὔκολον νὰ εὑρεθῇ πολίτης ἕλλην δυνάμενος νὰ δεχθῇ τοιαύτην θέσιν, ἀφ' οὗ πολλάκις καὶ εἰς ἐμμίσθους ἀπαντῶνται δυσκολίαι· ὁ ἕλλην πρόξενος τῆς Ὀδησσοῦ ἐλάμβανε μέχρι τοῦδε μισθὸν μηνιαῖον δρ. 500· πρό τινος χρόνου εἶχε

διορισθῇ εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν ὁ νῦν Γερουσιαστὴς Ν. Μαυρομμάτης, ὅστις μετέβη εἰς Ὀδησσὸν, λαβὼν ἐκτὸς τοῦ τακτικοῦ μισθοῦ καὶ 3,000 δραχμὰς ὡς ἀποζημίωσιν ἐξόδων ὁδοιπορίας καὶ πρώτης ἀποκαταστάσεως· ἀλλ' ὡς ὁ ἴδιος τὸν ἐβεβαίωσε, διατρίψας ἐκεῖ ἐπὶ τρεῖς μῆνας, ἐκτὸς ὅλων αὐτῶν, ἐδαπάνησε καὶ 10000 δρ. ἐξ ἰδίων, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ· ἐπίσης καὶ ὁ ἐν Λιβόρνῳ πρόξενος καὶ τοι λαμβάνων ὅλα τοῦ προξενείου τὰ εἰσοδήματα, δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ πάλιν εἰς τὰ ἔξοδά του. Ταῦτα πείθουσι τὴν Βουλὴν ὅτι εἰς τὴν Εὐρώπην δὲν δύνανται τὰ χορηγούμενα ἔξοδα νὰ ἦναι ἀνάλογα, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔχῃ τὴν ἐλαχιστότητα, ὁσάκις δὲν εὕρῃ πολίτην Ἕλληνα, νὰ στέλλῃ ἀλλογενῆ· ὁ δ' ὑπουργὸς θέλει εἶσθαι ἀναμφιβόλως πολλὰ τολμηρὸς νὰ καταχραθῇ τοιαύτης διαταξεως, ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ζητήσῃ λόγον παρ' αὐτοῦ. Κατὰ μείζονα δὲ λόγον φρονεῖ ὅτι τ' ἀποτελέσματα δύνανται ν' ἀποβῶσι δυσάρεστα ὁσάκις ἡ θέσις εἶναι ἔμμισθος.

Καὶ ἴσως τῷ ἀπαντήσει τις, ὅτι εἰς τὴν μικρὰν ἐπιχορήγησιν προστίθενται καὶ τὰ εἰσοδήματα τοῦ προξενείου, ἀλλ' εἰς ταύτην ἐλήφθη τὸ ποσὸν ὅπερ δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν δι' ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐκεῖ τήν τε διαμονήν του καὶ τὰ συμφέροντά του, ἐνῷ ὁ Ἕλλην ἦδη δύναται μὲ τοιαύτην ἀπολαυὴν νὰ δεχθῇ προξενικὴν θέσιν. Συμπεραίνων δὲ ὑπέβαλεν ἀντὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου τὴν ἑξῆς τροπολογίαν.

« Εἰς δὲ τὰ λοιπὰ Κράτη, ὅπου ὑπάρχουσιν ἔμμισθα ἢ ἐπι» χορηγήσιμα προξενεῖα, οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ » ἦναι καὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι πολῖται Ἕλ» ληνες καταλληλοι, δυνάμενοι νὰ δεχθῶσι τὰς θέσεις αὐτάς, ἢ » ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε ὁμογενεῖς » τοιοῦτοι· τὸ αὐτὸ δ' ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὰ προξενεῖα » τὰ μηδένα μισθὸν ἢ ἐπιχορήγησιν ἔχοντα. »

Ἐπανέλαβεν ὁ τὴν τροπολογίαν παρουσιάσας βουλευτὴς Αἰγίου, ὅτι ἦτον περιττὸν νὰ ἔμβῃ ὁ ὑπουργὸς εἰς τοιαύτην ἀνάπτυξιν, καθόσον τὰ φιλενεικούμενα προξενεῖα εἶναι ὅλα πέντε, τρία μὲν τὰ μήτε μισθὸν, μηδ' ἐπιχορήγησιν ἔχοντα, δύο δὲ τὰ ἐπιχορηγήσιμα μόνον, καὶ πιστεύει, ὅτι εὔκολον εἶναι νὰ εὑρεθῶσι μεταξὺ τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων τόσα ἄτομα δυνάμενα καὶ θέλοντα νὰ καθεζωσι τὰς θέσεις αὐτάς· διὰ δὲ τῆς λέξεως πο-

λίτης δὲν ἐννοεῖ μόνον τὸν αὐτόχθονα, ἀλλὰ πάντα Ἕλληνα ἀποκτήσαντα τὸ τοῦ πολίτου δικαίωμα.

Μετὰ ταῦτα, τοῦ μὲν ὑπουργοῦ ἀποσύραντος τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ, τοῦ δὲ βουλευτοῦ Ναυπλίας θεωρήσαντος τὴν ἰδίαν συγχωνευμένην ἐν τῇ τοῦ βουλευτοῦ Αἰγίου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν ὡς ἐν τῷ τέλει τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως κατεχωρήθη, ἀπορριφθείσης τῆς προτάσεώς τινος τῶν βουλευτῶν περὶ ἐξαλείψεως τῆς λέξεως « καταλλήλοι » διότι παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχωσι μὲν πολῖται, ἀλλὰ νὰ μὴ ἦναι καταλληλοι διὰ τὴν τοιαύτην θέσιν.

Ἐπροτάθη μετὰ ταῦτα νὰ ἐξαλειφθῇ ἐκ τοῦ § γ'. ἡ λέξις « ὅμως, » μετὰ δὲ τὴν λέξιν « προξενείων, » νὰ προστεθῇ « καὶ ὑποπροξενείων, » σύμφωνα μὲ τὴν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις παραδεχθεῖσαν ἀρχήν.

Ἀνεγνώσθη δὲ καὶ τὸ δ'. ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

« Καὶ τὸ ἐδάφ. δ'. νὰ τροποποιηθῇ οὕτως, » ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου οὐδεὶς θέλει εἶσθαι δεκτὸς εἰς θέσιν ὑποπροξένου καθ' ἅπασαν τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, ἢ γραμματέως παντὸς γενικοῦ προξενείου ἢ προξενείου, ἐὰν πρότερον δὲν ἐξετασθῇ ὑπὸ ἐπιτροπῆς διοριζομένης ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου, καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἑνὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, ἑνὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἑνὸς τῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς σχολῆς καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ ἀρείου πάγου ἢ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, καὶ κριθῇ παρὰ ταύτης ἄξιος τοῦ νὰ καθέξῃ τοιαύτην θέσιν.

Τ' ἀντικείμενα ἐφ' ὧν θέλει περιστρέφεσθαι ἡ ἐξέτασις θέλουν ὁρισθῇ διὰ Β. διατάγματος· ἐξαιροῦνται τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω παραγράφῳ διατάξεων, οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες εἰς τοιαύτας θέσεις, ἐφ' ὅσον διατελοῦσιν εἰς αὐτάς, καὶ οἱ ἐν τοῖς ὑπουργείοις τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν, τῶν ἐσωτερικῶν, τῶν οἰκονομικῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ πέντε τοὐλάχιστον ἔτη ὑπηρετήσαντες ἐπιτυχῶς εἰς ἃς διορίζονται ὑπάλληλοι διὰ Β. διαταγμάτων. »

Ἐπὶ ταύτης λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ περὶ τούτου κειμένη διάταξις εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον αὐστηρὰ, ὡς ὁρίζουσα ὅτι οὐδεὶς θέλει εἶσθαι δεκτὸς εἰς προξενικὴν θέσιν, ἐὰν δὲν ὑποκύψῃ εἰς ἐξετάσεις, χωρὶς νὰ δίδῃ συνάμα προθεσμίαν

τινὰ, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ παρασκευασθῇ ὁ μέλλων νὰ ὑποστῇ ἐξετάσεις. Ἐπίσης ὅμως εἶναι ἄδικος ἡ αἴτησις τῶν φρονούντων ὅτι πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ διάταξις αὕτη, διότι δὲν εἶναι συντελεστικὸν εἰς τὴν κοινωνίαν τὸ νὰ λαμβάνωνται οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἐκ τῶν ἀγυιῶν, καὶ ἀμόρφωτοι, ἀμαθεῖς, ἀνίκανοι νὰ διορίζωνται εἰς τοιαύτας θέσεις. Διὸ συμπεραίνει ὅτι διὰ νὰ συμβιβασθῶσιν αἱ ἀντίθετοι αὗται γνῶμαι, δύναται νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐδάφιον οὕτω· « πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς τὰς περὶ ὧν πρόκειται θέσεις, ἂν δὲν παρουσιάσῃ ἀποδεικτικὸν τοῦ γυμνασίου, ὅτι ἐτελείωσε τὰς σπουδάς του »

Ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι προτιθέμενος νὰ ὁμιλήσῃ οὐχὶ κατὰ τῆς παιδείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἐξυβριζομένης, λέγει μάλιστα ὅτι τὴν παιδείαν ἐκτιμᾷ διὰ τῆς καρδίας, ἐπειδὴ αὕτη διέσωσεν ἄχρι τέλους τὴν ἐλευθερίαν μας, καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον τὰ συγγράμματα τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τὰ συντρίμματα αὐτὰ τῶν μαρμάρων, δὲν ἠθέλομεν σεμνύνεσθαι ἤδη ἐπ' ἐλευθερίᾳ. Ἡ παιδεία ὅμως εἶναι καλὴ, ὅταν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς διακρίνηται, ἐκ δὲ τοῦ πανεπιστημίου δὲν ἀπορρέει πάντοτε τὸ καλὸν τοῦτο. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι πολλοὶ ἐξέρχονται ἐκεῖθεν οὐχὶ μικρᾶς ἀρετὰς ἔχοντες, ἀλλὰ τὰ ἀπολυτήρια δὲν ἀρκοῦσι πάντοτε, ἵνα ἀναδείξωσι τὸν ἐντίμως ἀντιπροσωπεύσοντα τὴν πατρίδα, καὶ οὐδεὶς ἀνέχεται τοιαύτην εἰς τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα μομφήν. Ἄλλως τε, ἐνταῦθα πρόκειται οὐχὶ περὶ ἀπολυτηρίων, ἀλλὰ περὶ ἀνδρῶν δυναμένων νὰ ἀντιπροσωπεύσωσι τὴν πατρίδα ἐντίμως διὰ νὰ ἐκλείψῃ τὸ ὄνειδος, ὅπερ διὰ τῆς ἐκλογῆς ἀναξίων προσώπων προσήφθη εἰς αὐτήν. Ἀλλὰ ταῦτα, ἐκτὸς τῆς παιδείας, κυρίως συνίσταται εἰς τὴν τιμὴν καὶ εὐσυνειδησίαν τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων, τοιούτων δὲ προσώπων δὲν στερεῖται τὸ ἔθνος. Ἂς ῥίψῃ τις, ἀνατρέχων μέχρι τοῦ 1832, ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ θέλει ἴδει, ὅτι τὰ πλεῖστα κακὰ, ὅσα ἐξωτερικῶς συνέβησαν εἰς τὸ ἔθνος διὰ τῶν προξενείων, δὲν κατεπράχθησαν ὑπ' ἀνδρῶν στερουμένων παιδείας. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ πατρὶς ἀνάγκην ἔχει νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς ἠθικὰς ταύτας ζημίας, τὸ προσὸν τοῦ προξενικοῦ ὑπαλλήλου πρέπει νὰ ἦναι ἔμπεδος καὶ ἀληθὴς τιμιότης, καὶ ἐπειδὴ μικροί τινες ὑπάλληλοι ἐπιζητοῦσι νὰ ἐξασφαλίσωσι δι' ἑαυτοὺς διπλᾶς θέσεις, δὲν παραδέχεται τὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ ἄρθρου, καὶ συμφωνεῖ μόνον νὰ ἦναι μὲν τελειοδίδακτοι οἱ προξενικοὶ γραμματεῖς, ἀλλ' οὐ-

δεμία νὰ ζητῆται τοιαύτη ἰδιότης καὶ παρὰ τῶν προξένων ἢ ὑποπροξένων.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπὼν, ὅτι οὐδ' ὑπὲρ τῆς παιδείας προτίθεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον, οὐδ' εἰς τὸν παρθενῶνα νὰ ἀναβῇ, διὰ νὰ πολεμήσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὴν παιδείαν. Ὅ,τι ὅμως καὶ αὐτὸς φρονεῖ καὶ πάντες παραδέχονται εἶναι, ὅτι διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἐν γένει πρέπει νὰ ὑπάρχωσι προσόντα εἰδικῆς ἱκανότητος, καὶ διὰ τοῦτο καθ' ὅλα τὰ εὐνομούμενα Κράτη ὁρίζονται τοιαῦτα προσόντα, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδεὶς δύναται νὰ λάβῃ θέσιν τινά. Ἀσμένως λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις καθιεροῦσα ἤδη τοιαύτην ἀρχὴν, τίθησι κατὰ πρῶτον τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν προξενικὴν ὑπηρεσίαν προσόντα, ἐνῷ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ἀπῃτοῦντο. Ἀλλ' ἂν κατὰ τῆς σωτηρίου ταύτης ἀρχῆς ἐπέφερεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν τιμιότητα, παραδέχεται δὲ τὴν παιδείαν μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς γραμματεῖς προξενείων, λέγει ὅτι οὐδεὶς βεβαίως ἀμφισβητεῖ τὸν ὅρον τῆς τιμιότητος, ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ νόμῳ, καὶ εἰς μόνην ἀπάκειται τὴν Κυβέρνησιν νὰ κάμῃ τοιαύτην ἐκλογήν· τὰ λοιπὰ ὅμως προσόντα, τὰ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κείμενα, καὶ ἀπολύτως ἀναγκαῖα εἶναι καὶ οὐχὶ δυσκατόρθωτα· ἀλλ' ὁ προαγορεύσας εἰπὼν ὅτι δὲν πρέπει νὰ τεθῶσι πολλὰ ὡς πρὸς τὸν προξενικὸν κλάδον προσκόμματα, περιέπεσεν εἰς ἀντίφασιν, προσθεὶς ὅτι οἱ γραμματεῖς προξενείων πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀπολυτήριον τελειοδιδάκτου, διότι ἐζήτησεν οὕτω πλειότερον τῶν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ προσόντων. Κακῶς δὲ εἶπεν, ὅτι διὰ τὰ κατὰ τὴν Τουρκίαν προξενεῖα δὲν εἶναι ἀναγκαῖα τὰ προσόντα ταῦτα, διότι εἰς τὰ προξενεῖα αὐτὰ εἶναι ἀνατεθειμένα καθήκοντα ἀνακριτικὰ καὶ ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ ἔχωσι τοιαῦτα οἱ διοριζόμενοι προσόντα, δι' ὧν νὰ ἀποδεικνύηται ἡ ἱκανότης αὐτῶν. Ἂν δὲ τὰ αὐτὰ δὲν ζητῶνται καὶ παρὰ τῶν προξένων προσόντα, λέγει ὅτι παρ' ἅπασι τούτοις εἶναι καθιερωμένη καὶ ἡ θέσις τῶν γραμματέων, ἐνῷ εἰς ὀλίγιστα τῶν ὑποπροξενείων θέλουσιν ὑπάρχει καὶ γραμματεῖς, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοὶ οἱ ὑποπρόξενοι πρέπει νὰ ἔχωσιν ἱκανότητα. Τέλος παρατηρῶν, ὅτι πρέπει νὰ εὐχηθῇ ἡ Βουλὴ, ὥστε νὰ ὁρισθῶσι τὰ ἀναγκαῖα καὶ διὰ τὰς λοιπὰς θέσεις προσόντα, συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ τὸ ἄρθρον δεκτὸν καθ' ὁλοκληρίαν.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι τὰ ἔθνη βαίνοντα εἰς τὴν πρόοδόν των, βαθμηδὸν τελειοποιοῦνται διὰ τῶν φώτων καὶ πάσης ἄλλης

ήθικῆς ἀναπτύξεως, καὶ διὰ τοῦτο θέλει ἀνατείλει ἡμέρα, καθ' ἣν θέλει φθάσει καὶ ἡ Ἑλλὰς βαθμηδὸν εἰς τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς μεγαλεῖον, καὶ πράττει ὅ,τι σήμερον ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἄλλα ἔθνη τοιαῦτα. Ἀλλ' ἐὰν τὸν χρόνον προλαμβάνοντες, θελήσωμεν ἤδη νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν προκειμένην διάταξιν, οὐ μόνον δὲν θέλομεν δυνηθῆ, ἀλλὰ καὶ ἂν δυνηθῶμεν, θέλουσιν ἐμβεῖ εἰς τὰς προξενικὰς θέσεις νεανίαι μόλις ἐκ τῶν σπουδαστηρίων ἐξελθόντες. Ἄλλως τε, παραλείπων ὅτι καθιερουμένης τοιαύτης ἀρχῆς, οὐχ ἧττον ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ αὕτη καὶ ἐπὶ τοῦ δικαστικοῦ κλάδου, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀρτίως ἔτι ἐξῆλθεν ἀπὸ πολέμου αἱματηροῦ, ὅτι πολλοὶ κατεστράφησαν ἐκ τῶν κλονισμῶν του, καὶ ὅτι ἡ πατρὶς ὀφείλει πρὸς αὐτοὺς οὐχὶ ἔλεος, ἀλλὰ δικαίαν περίθαλψιν. Καὶ ὅμως ἐνῷ διὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀποκλείεται ὁλόκληρος τῶν ἀγωνιστῶν ἡ χορεία, δὲν δυνάμεθα ἄλλως οὐδὲ διὰ τῆς ἐπιστήμης νὰ συμπληρώσωμεν τὰς τοιαύτας θέσεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηρεῖ, ὅτι διὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης φαίνεται ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἀδικεῖ ἑαυτό, ὡς ἀναγνωρίζον ὅτι δὲν δύναται οὐδεμίαν νὰ κάμῃ ἀφ' ἑαυτοῦ καταλληλον ἐκλογήν, καὶ διὰ τοῦτο τίθησι τὰ ὅρια τῆς ἐκλογῆς ταύτης ἐν τῷ νόμῳ. Τελευταῖον, ἀφοῦ ἡ ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία προτιμᾶται βέβαια πάσης ἐξωτερικῆς, διὰ τί καθιεροῦντες τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀρχόμεθα ἀντιστρόφως, καὶ παραλείποντες πᾶσαν ἐσωτερικὴν τακτοποίησιν, ἀποπλανώμεθα εἰς τὰ ἐκτὸς ἡμῶν καὶ ἀπώτερα; Ποτὲ οἰκοδομὴ ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀρχομένη, δὲν δύναται νὰ τελεσφορήσῃ, καὶ δι' ὅλα ταῦτα παύει συμπεραίνων, ὅτι ἐκτὸς τῶν προξενικῶν γραμματέων, πάντες οἱ λοιποὶ πρέπει νὰ ἀποῤῥέωσιν ἐκ τῆς ἀμέσου τῆς Κυβερνήσεως ἐκλογῆς.

Καὶ ἄλλου δέ τινος προσθέντος, ὅτι ἄτοπον εἶναι παρὰ μὲν τῶν ὑποπροξένων νὰ ζητῶνται ἀπολυτήρια, τοσοῦτοι δὲ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας κλάδοι νὰ μένωσιν ἐλεύθεροι διὰ τὸν τυχόντα· καὶ ὅτι κατ' ἀναλογίαν ἡ τῶν προσόντων τούτων ἀρχὴ πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ τότε μέχρι τῶν ὑπουργῶν· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι εἶναι μὲν ἀληθὴς ἡ παραμυθητικὴ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι τὰ ἔθνη βαθμηδὸν τελειοποιοῦνται, ἀλλὰ γίνεται τοῦτο, ὅταν καταβάλληται προσπάθειά τις εἰς τελειοποίησιν τῶν ἐθνῶν· ὅπου ὅμως ἡ προσπάθεια αὕτη ἐλλείπει, οὐδεμία δύναται νὰ κατορθωθῇ τελειοποίησις. Καὶ ἐῤῥέθη μὲν ὅτι ἀναγκαῖα εἰσὶ τὰ προσόντα διά τε τοὺς γραμματεῖς ἐν γένει καὶ διὰ τοὺς ὑποπροξένους, ὡς ἐκπληροῦντας καθήκοντα ἀνακριτικά, ἀλλ' ὁ προαγορεύσας μηδόλως ὠνομάσας περιττὰ τὰ προσόντα, εἶπεν

ὅτι δὲν πρέπει νὰ τεθῶσιν ἐνταῦθα, διότι καὶ εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον δὲν ὑπάρχουσιν· ὅπερ ἐστίν, ἐπειδὴ δὲν καθιερώθη μέχρι τοῦ νῦν τοιαύτη διάταξις, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ μία ἀρχή· ἀλλὰ παραλείπων ὅτι τοιαῦται διατάξεις ὑπάρχουσιν ὡς πρὸς τὸν δικαστικὸν κλάδον, λέγει ὅτι ἂν καὶ καθιεροῖ τὸ νομοσχέδιον τὴν ἀρχὴν τῶν προσόντων, ἐξαιρεῖ ὅμως τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης τινὰς τῶν ἐν τοῖς ὑπουργείοις ὑπηρετούντων. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τοὺς μέχρι τοῦδε ὑπηρετοῦντας, τὸ κατ' αὐτὸν ἀποδέχεται τὰς ἐξαιρέσεις, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ὑπάγωνται εἰς αὐτὰς, ὅταν δὲν ἦναι δυνατὸν ν' ἀντικατασταθῶσιν ὑπ' ἄλλων, κεκτημένων τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ προσόντα· διότι ἀληθῶς, ἐὰν ὑπάρχωσι πολῖται ἔχοντες τὰ τοιαῦτα προσόντα, δὲν ἐννοεῖ διὰ τί νὰ μὴν ἀντικαθιστῶσι τοὺς ἐν τοῖς ὑπουργείοις ὑπηρετοῦντας. Ἐκτὸς δὲ τούτου, παραδεχόμενος τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην ὁλοκλήρως μὲν ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ τε ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, κατὰ μέγα δὲ μέρος καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπηρετούντων, δὲν βλέπει πρὸς τί νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἐξαίρεσιν καὶ οἱ τῶν ὑπουργείων τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπάλληλοι, ἐνῷ δὲν δύνανται μηδεμίαν νὰ προσκτήσωσιν ἐν τοῖς ὑπουργείοις γνῶσιν, σχέσιν ἔχουσαν μετὰ τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας. Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι τὸ μὲν ἐδάφιον πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν, αἱ δ' ἐξαιρέσεις νὰ περισταλῶσιν εἰς ὃν ἐπρόσθεσεν ὅρον.

Ἄλλος μετὰ ταῦτον εἰσέθηκεν, ὅτι οἱ συντάξαντες τὸ ἄρθρον, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν μίαν γενεὰν, ἥτις προσέφερεν εἰς τὸ ἔθνος καρδίαν καὶ ὑπαρξιν, ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης ἐζήτησαν νὰ συμβιβάσωσιν, ὡς ἠδύναντο, τὰ τῶν προξενικῶν θέσεων· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἰδέα αὕτη θέλει φέρει τὴν Βουλὴν εἰς γελοῖον συμπέρασμα, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ τὴν ἀποκρούσῃ. Καὶ ἂν μὲν ἐφέροντο γενικὰ δι' ὅλους τοὺς κλάδους προσόντα, ἤθελε δεχθῇ αὐτὰ εὐχαρίστως, ἄλλως ὅμως ἀποκρούει τὰ ὑποβαλλόμενα, διότι τοιαῦται πάντοτε σκέψεις ἔφερον τὴν πατρίδα εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν· οὕτω π. χ. παραδεχόμεθα νομάρχας μὲν ἀνικάνους καὶ ἀμαθεῖς, γραμματεῖς δὲ διορίζομεν ἱκανοὺς, οἵτινες κατ' ἀρέσκειαν διευθύνοντες τοὺς νομάρχας, ὑπ' εὐθύνην αὐτῶν καταστρέφουσι δικαιώματα, ζημιοῦσι τὸ κοινὸν συμφέρον κλπ. Ἀποκρούων λοιπὸν τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἐδάφιον, προτείνει ἢ νὰ θέσῃ ἡ Βουλὴ γενικοὺς ἐφ' ὅλων τῶν κλάδων περιορισμοὺς, ἢ ν' ἀφαιρέσῃ καὶ τοὺς ἐνταῦθα ὑπάρχοντας, διότι

ἤθελεν εἶναι γελοῖον, ἀδιάφοροι διὰ τὴν ἀνικανότητα τῶν ὑψηλὰς θέσεις διευθυνόντων, νὰ πολυπραγμονῶμεν διὰ τὴν ἱκανότητα τῶν μικρῶν. Παρατηρεῖ δὲ πρός τινα τῶν προαγορευσάντων, ὅτι διὰ τὸν προξενικὸν κλάδον δὲν ἀπαιτεῖται ἁπλῶς ἡ τιμή, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τὸ ἔργον αὐτὸ εἰδικότης, διότι οἱ πρόξενοι λύουσι τὰ σπουδαιότερα νομικὰ ζητήματα, ἐκδικάζουσι σοβαρὰς δίκας, καὶ διὰ νὰ εὑρῇ τις τὸ δίκαιον ἐντὸς τῆς πολυπλόκου νομοθεσίας μας, πρέπει καὶ πεῖραν καὶ σπουδὴν νὰ ἔχῃ οὐχὶ μικράν. Ἄλλως ὅμως οὐδὲ κατὰ τὸ νομοσχέδιον εὑρίσκεται ἡ τοῦ δεινοῦ θεραπεία, ἐπειδὴ ἡ ἐν αὐτῷ διάταξις ὡς ἔγγιστα λέγει, ὅτι μηδὲν ἀπαιτοῦσα παρὰ τῶν προξένων, θέλει ὥστε οἱ γραμματεῖς μόνον νὰ σκέπτωνται, νὰ ἀκούωσι, νὰ συντάττουν, οἱ δὲ πρόξενοι νὰ θέτωσιν ἁπλῶς τὴν ὑπογραφήν των· ἄλλως τε, ἂν θέλωσί τινες νὰ φέρωσι τὴν νομομάθειαν εἰς τὰ προξενεῖα, ἡ νομομάθεια δὲν ἐνυπάρχει εἰς τοὺς λαμβάνοντας ἀπολυτήρια, ἢ δυθέντος τούτου, θέλουσιν ἐνεργεῖ κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν. Διὸ συμπεραίνει ὅτι, ἀφοῦ εἰς τὰ προσόντα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι καὶ οἱ παντὸς εἴδους πρόξενοι, πρέπει νὰ ἐκκλείψωσιν ὅλως, διὰ νὰ μὴ κηρύξωμεν πόλεμον κατὰ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἥτις ἔχει ἱερὰ ἐφ' ἡμῶν δικαιώματα.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι οἱ πρόξενοι ἀντιπροσωπεύοντες ἐξωτερικῶς τὴν Ἑλλάδα, δικάζουσιν ἀνεκκλήτως, ἔχουσι δικαιοδοσίαν πλείονα τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, καὶ τὰ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἐχέγγυα περιστέλλονται εἰς κύκλον στενόν. Συμφωνῶν λοιπόν, ὅτι πρέπει νὰ τεθῶσι βαθμηδὸν γενικὰ περὶ ὅλων τῶν κλάδων προσόντα διὰ τῶν ὁσημέραι εἰσαγομένων νομοσχεδίων, λέγει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅτι δέχεται τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ προσόντα, ἐὰν ὁρίσωσι ταῦτα, ὅτι ὁ γενικὸς πρόξενος, ὁ πρόξενος καὶ ὑποπρόξενος πρέπει νὰ ἦναι νομομαθεῖς, ἵνα μὴ ἀπορασίζηται ἡ τύχη τοσούτων Ἑλλήνων δι' ἑνὸς ἁπλοῦ γραμματέως. Διὸ παρατηρεῖ, ὅτι ἢ πρέπει νὰ ἐξαλειφθῶσι καὶ μετὰ τρία ἔτη νὰ ὁρισθῶσι τὰ τοιαῦτα προσόντα, ἢ νὰ γενικευθῶσι δι' ἅπαντα κλάδον.

Ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἤκουσεν ἤδη τὸ Σῶμα παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Καλαβρύτων τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ διάταξις ἐξαιροῦσα τοὺς γενικοὺς προξένους τε καὶ προξένους, ἀπαιτεῖ παρά τε τῶν ὑποπροξένων καὶ γραμματέων τὰ διαγεγραμμένα προσόντα. Συμπληρῶν δὲ τὸν λόγον ἐκείνου, προστίθησιν ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὅρου τῆς τιμιότητος, ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι ὅσῳ πλειότερα προσόντα

ἱκανότητος περιλαμβάνει εἰς ἑαυτὸν ὁ ὑπάλληλος, τοσούτῳ μᾶλλον θέλει διεξάγει τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀκριβέστερον, διὸ ἂν καὶ οἱ πρόξενοι εἶχον τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ προσόντα, ἤθελεν εἶναι πολὺ προτιμότερον· παρατηρεῖ ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι ἐὰν ὑπάρχωσιν εἰδικότητες νομικαὶ, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ πολιτικαὶ, καὶ εἶναι εἶδος τι προσόντων, τὰ ὁποῖα δὲν διδάσκεταί τις εἰς τὰ πανεπιστήμια, ἀλλ' εἰς ἄλλο ὑψηλότερον λύκειον, τὴν πεῖραν καὶ τὰς κοινωνικὰς περιστάσεις. Οἱ πρόξενοι λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ἦναι νομικοὶ μόνον· πρέπει νὰ ἔχωσι καὶ τὸ ἐξιδιασμένον· τοῦτο πρὸσον, καθ' ὅσον αἱ θέσεις των εἶναι καὶ πολιτικαί. Ἂν δὲ ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμόζηται γενικῶς, ἡ Ἑλλὰς μάλιστα ἔχει ἀνάγκην προξένων γεγυμνασμένων εἰς πεῖραν καὶ εἰδικότητα, διὰ νὰ προνοῶσιν οὐχὶ διὰ τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλα ὑψηλότερα, τὰ ἐθνικά. Ἐὰν λοιπὸν παραδεχθῶμεν τὴν μέχρις αὐτῶν ἐπέκτασιν τῶν προσόντων, θέλομεν ἐμπέσει εἰς κύκλον ἐλαττωματικὸν καὶ ἐντεῦθεν οὐχὶ τὰ γενικὰ, ἀλλ' οὐδὲ τὰ μερικὰ συμφέροντα θέλουσιν ὠφεληθῆ. Οὕτως εἰς τὰ γενικὰ προξενεῖα ἂν καὶ δὲν διορίζωνται πολῖται, ἐξ ἐπαγγέλματος νομομαθεῖς, ἀλλὰ βοηθούμενοι ἐκ τῆς ἰδίας πείρας καὶ τῶν γνώσεων, καὶ συναρωγὸν ἔχοντες τὴν παιδείαν τῶν γραμματέων, δύνανται νὰ διεξάγωσι τὰ ἔργα των ἐπαξίως. Ἂν δέ τις ἐρωτήσῃ αὐτὸν διὰ τί δὲν γίνεται ἡ αὐτὴ καὶ περὶ τῶν γραμματέων σκέψις, λέγει ὅτι ὑπάρχουσι σπουδαῖα καθήκοντα, ἀφορῶντα ἰδίως αὐτοὺς, καὶ τῶν ὁποίων ἡ φύσις ἀπαιτεῖ τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ προσόντα. Καὶ ἐρρέθη μὲν, ὅτι εἰς αὐτοὺς εἶναι ἀνατεθειμένα τὰ δικαστικὰ καθήκοντα, ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, ἔχουσι καὶ τὰ τοῦ συμβολαιογράφου, τοῦ ληξιάρχου καὶ τοῦ ἀνακριτοῦ ἔτι, ὅταν ἐνεργῶσι χρέη ὑποπροξένου. Ἂς ἀναλογισθῇ ἕκαστος ὁποῖαι αἱ ἐντεῦθεν συνέπειαι, ἐὰν στερῶνται τῆς ἀναγκαίας οἱ γραμματεῖς ἱκανότητος, ἀφοῦ μάλιστα οὐδ' οἱ ὑποπρόξενοι θέλουσιν ἔχει τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ προσόντα. Γνωρίζει, καὶ μετὰ λύπης ὁμολογεῖ, ὅτι πολῖται Ἕλληνες ἐπὶ τριετίαν ἐστέναξαν εἰς τὰς φυλακὰς διὰ τὴν ἀμάθειαν τῶν γραμματέων. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἀφοῦ οἱ γραμματεῖς ἐκπληροῦσι καὶ συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα, τίς ἀγνοεῖ εἰς ποίας ἀκαταλογίστους ζημίας δύνανται νὰ ἐκθέσωσι τἀναυτιλιακὰ καὶ ἐμπορικὰ συμφέροντα; Δὲν θέλουσι ἀκυρωθῆ πολλάκις συμβόλαια ἐκ τῆς ἀμαθείας αὐτῶν; δὲν θέλουσι καταζρέφεσθαι οὕτως οἱ πλεῖστοι τῶν ἐκεῖσε Ἑλλήνων; Ἄλλωστε, αὐτοὶ κρατοῦντες καὶ τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία, θέλουσι ἐγγράφει ὡς γνωστὸν, τοὺς γάμους, τὰς γεννήσεις καὶ τοὺς θανάτους.

Μία δ' ἁπλῆ ἀκυρότης δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν ἔτι τῶν πολιτῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ν' ἀφεθῶσιν ἅπαντα ταῦτα εἰς τὴν ἀμάθειαν γραμματέων τοιούτων. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας περὶ τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ ἐξαιρέσεων λεχθέντα, παρατηρεῖ, ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις αὗται μόνους τοὺς ὑπάρχοντας προξένους καὶ γραμματεῖς ἀποβλέπουσαι, δὲν εἶναι γενικαί. Καὶ δύνανται μὲν νὰ θεωρηθῶσιν οὗτοι κατάλληλοι, ἐὰν ἀπέκτησαν τὴν ἀποχρῶσαν εἰς τὰ προξενικὰ πεῖραν, ἀλλ' ὁ νόμος προσωρινῶς παραδέχεται τὴν ὕπαρξιν τούτων, καθ' ὅσον ἄλλως, ἤθελεν εἶναι δύσκολον νὰ ἀναπληρωθῶσι διὰ μιᾶς. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως μὴ ἐμποδιζομένη νὰ κρίνῃ τίς ὁ κατάλληλος ἢ μὴ ἐξ αὐτῶν, δύναται νὰ τοὺς ἀναπληρώσῃ δι' ἄλλων, ἐχόντων ὅμως τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ προσόντα. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ὁ αὐτὸς βουλευτὴς θεωρήσας ὅτι κακῶς συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ἐξαιρέσεις καὶ οἱ ὑπάλληλοι ὑπουργείων τινῶν, ὀρθῶς παρετήρησε τοῦτο καὶ ἐν οἰκείῳ τόπῳ δὲν θέλει διστάσει νὰ δεχθῇ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγορεύσαντος, ἐὰν θεωρηθῇ ἀναγκαῖον. Λέγει μόνον, ὅτι ἐπειδὴ ἡ τοῦ ἄρθρου διάταξις ἐλήφθη ἐκ τῆς Γαλλικῆς νομοθεσίας, ἐπεξετάθη ἡ ἐξαίρεσις καὶ μέχρι τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου· ἀλλὰ κατὰ τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν ἔχει καλῶς, ἐπειδὴ ἐκεῖσε παντὸς κλάδου ὑπάλληλος πρέπει νὰ ἔχῃ δίπλωμα τελειοδιδάκτου, ἐνῷ παρ' ἡμῖν δὲν συμβαίνει τοῦτο. Τελευταῖον κατέπαυσε τὸν λόγον εἰπών, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐμμένει εἰς τὴν τοῦ ἐδαφίου διάταξιν.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἂν καὶ κατὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ὑπουργοῦ, οἱ γραμματεῖς κρατῶσι τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία καὶ συντάττουσι τὰ συμβόλαια καὶ τὰς ἐκθέσεις τῶν ἀνακρίσεων, δὲν εἶναι ὅμως αὐτοὶ οἱ διευθύνοντες τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει ὅτι ὄχι οὗτοι, ἀλλ' οἱ προϊστάμενοί των ἀπαιτεῖται πλειοτέραν νὰ ἔχωσιν ἱκανότητα, ἥτις ὅμως οὐδ' εἰς τοὺς ἔχοντας ἀπολυτήρια ἐνυπάρχει πάντοτε, οὐδ' εἰς τοὺς ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπηρετοῦντας παρὰ τοῖς ὑπουργείοις. Τὰ ἔργα τῶν γραμματέων ἀπαιτοῦσιν τιμιότητα μᾶλλον, ἢ ἱκανότητα· ἐὰν δ' ὡς ἀνέφερεν ὁ ὑπουργός, ἕνεκα τῆς ἀνικανότητος τῶν γραμματέων ἔμειναν ἐν ταῖς φυλακαῖς ὑπόδικοι τέσσαρα ἔτη, ποῖος ἐμπόδισε τὸν ὑπουργὸν νὰ παύσῃ τοὺς τοιούτους ὑπαλλήλους καὶ νὰ διορίσῃ ἱκανοὺς καὶ τιμίους; Ἄλλως, λυπεῖται βλέπων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοσαύτην ἀδυναμίαν, ὥστε καὶ εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων νὰ ζητῇ διὰ νόμου

προσόντα· παραδεχόμενοι δὲ τὴν τοῦ νομοσχεδίου διάταξιν ἐπιζητοῦμεν τὴν ἱκανότητα εἰς τοὺς πόδας, ἐγκαταλείποντες τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀνικανότητα, καὶ καθιστῶμεν τὰς προξενικὰς θέσεις μονοπωλεῖον τῶν κατεχόντων αὐτὰς σήμερον. Τελευτῶν δ' ἀντέκρουσε τὸν ὑπουργὸν εἰπόντα, ὅτι διὰ τὰς θέσεις τῶν προξένων δὲν ἀπῄτησε προσόντα, θέλων δι' αὐτῶν νὰ περιθάλψῃ τὴν διοικητικὴν ἱκανότητα, τὴν πεῖραν καὶ τοὺς ἀγῶνας, ἅτινα ὀφείλομεν νὰ σεβασθῶμεν, εἰπὼν ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς τοῦ ὑπουργοῦ ἀπεδείχθη ψεῦδος εἰς τὴν πραγματοποίησίν του· ἐσυμπέρανε δὲ, ὅτι ἢ πρέπει ἐντελῶς νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ διάταξις τοῦ § 4, ἢ νὰ γενικευθῇ καὶ διὰ τοὺς προξένους, παρουσιάσας καὶ τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν, « Μετὰ 5 ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου δὲν θέλουν εἶσθαι δεκτοὶ εἰς θέσιν προξένου, ὑποπροξένου κλ. »

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι μὲ πολλὴν ἀπορίαν ἤκουσε τὸν ὑπουργὸν ἀγορεύοντα ὡς βουλευτὴν μᾶλλον ἢ ὡς ὑπουργόν, καὶ ἀπαιτοῦντα διὰ τοὺς προξενικοὺς ὑπαλλήλους ὡρισμένα προσόντα, ὡς νὰ μὴ δύναται αὐτὸς νὰ διορίζῃ εἰς τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἄνευ νόμου ὑπαλλήλους ἔχοντας τὰ ζητούμενα προσόντα, παύων τοὺς καταχραστὰς καὶ ἀνικάνους· δὲν ἔλεπε δὲ τοὺς λόγους τοὺς προκαλέσαντας τὴν διάταξιν τοῦ § 4, ἐκ τῆς ὁποίας οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύεται, εἰμὴ ὅτι αὐτὸ τὸ ἴδιον ὑπουργεῖον, αἰσθανόμενον τὴν εἰς τοὺς τοιούτους διορισμοὺς σφαλερὰν διαγωγήν του, θέλει δι' αὐτῆς νὰ περιορίσῃ τὸ κακόν· τὰ διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς ζητούμενα προσόντα, ὡς εἶπε καὶ ὁ ὑπουργός, δύνανται νὰ ζητῶνται ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου καὶ οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ πολῖται εὐκόλως δύνανται καὶ νὰ τ' ἀποκτήσωσι καὶ νὰ τὰ ἔχωσιν, ἀλλ' ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀποβαίνουσιν ἀδύνατα, διότι καὶ τὰ ὑπουργεῖα αὐτὰ γέμουσιν ὑπαλλήλων οὐχὶ τοσούτων ἱκανῶν καὶ ἀξίων.

Ἐὰν ὅμως, ὡς λέγουσί τινες, πρέπει ν' ἀρχήσωμεν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν σημεῖον, καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν νὰ κάμωμεν ἀπὸ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἀπαιτοῦντες παρὰ τῶν ὑπαλλήλων προσόντα ἱκανότητος, τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀσπαζόμενος καὶ αὐτὸς, ἀπαιτεῖ ὥστε ἡ διάταξις νὰ γενικευθῇ καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς προξένους σύμφωνα μὲ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, διότι ἄλλως, ἡ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου καθιεροῖ προνομιακὰ δικαιώματα ὑπὲρ τῆς ὑπαρχούσης ὑπαλληλίας, τὴν ὁποίαν βεβαίως ὁ συντάκτης τοῦ νομοσχεδίου ἤθελησε νὰ διατηρήσῃ. Ὑποστηρίζων διὰ ταῦτα τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης ζητεῖ τὴν ἐξάλειψιν τῆς τοῦ ἄρθρου διατάξεως.

Ἐπανέλαβεν ἕτερος, ὅτι τὴν ὑπ' αὐτοῦ παρουσιασθεῖσαν τροπολογίαν ἤθελεν ἀποδεχθῇ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ὁ ὑπουργός, ὡς θέτουσαν ἀνάλογον προθεσμίαν, ἀφ' ἧς ν' ἄρχηται ἡ ἰσχὺς τῆς συζητουμένης διατάξεως· ἀλλὰ παρετήρησεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐπιμένει εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου διαταξιν, τὴν ἀναγνωρίζουσαν προνομιοῦχα πρόσωπά τινα, τὰ ὁποῖα κακῶς καὶ καταχρηστικῶς καὶ δι' ἀθεμίτων πολλάκις μέσων ἀπέκτησαν τὰς προξενικὰς θέσεις, ἀποκλεισθέντων Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ ἱκανῶν καὶ τιμίων· πολλάκις ὑπουργοὶ ἐκώφευσαν εἰς τὰς αἰτήσεις πτωχῶν ἀγωνιστῶν, καλέσαντες ἀντ' αὐτῶν εἰς τὰς ἐπισημοτέρας προξενικὰς θέσεις Πατσούρας καὶ τοὺς τούτοις ὁμοίους· ἡ δὲ κοινὴ γνώμη καταδικάσασα τοὺς τοιούτους διορισμοὺς, δὲν ἐδίστασε νὰ τοὺς ἀποδώσῃ εἰς ἀθεμίτους δωροδοκίας.

Ἀποδέχεται δὲ καὶ αὐτὸς τὸν τοῦ ἄρθρου περιορισμὸν, ἀλλὰ γενικὸν δι' ὅλους τοὺς προξενικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ὄχι μόνον διὰ τοὺς γραμματεῖς. Ἐὰν δὲ τοῦτο ἦναι δύσκολον νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τοῦδε, ἂς γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία του, ἥτις διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἔταξε προθεσμίαν πενταετῆ, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶναι σχεδὸν βέβαιον, ὅτι ὅλοι οἱ πολῖται Ἕλληνες θέλουσι προσκτήσει τὰ τοιαῦτα προσόντα, διότι καὶ αὐτὸς ἔλπει, ὅτι εἶναι πλέον καιρὸς νὰ παύσωσιν αἱ ἀμοιβαὶ τοῦ ἀγῶνος, καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὑπαλληλίαν ἡ ἀτομικὴ ἀξία καὶ ἱκανότης· διὰ ταῦτα συμπεραίνει, ὅτι οὔτε μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ συμφωνεῖ, θέλοντος τάξιν ὑπαλλήλων προνομιοῦχον, οὔτε μετὰ τῶν ζητούντων τὴν ἐντελῆ τῆς διατάξεως ἀπαλειψιν, καὶ πιστεύει, ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς θέλει συμφωνήσει μετ' αὐτοῦ.

Νομίζει δὲ, ὅτι καὶ ἡ τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης συμφωνεῖ μετὰ τῆς ἰδικῆς του παραδεχομένη τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, καὶ διαφέρει μόνον ὡς ζητοῦσα ἀπολυτήριον νομικῆς τινος σχολῆς, ἐνῷ αὕτη ζητεῖ ἁπλῶς τοῦ πανεπιστημίου.

Ἐπὶ τέλους λαβὼν ἕτερος τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ἂν καὶ αὐτὸς ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχωσι προξενικοὶ ὑπάλληλοι προσόντα ἱκανότητος, ἐπειδὴ ὅμως ἔλπει, ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ ὁρισθῶσιν αὐτὰ σήμερον ἐπιτυχῶς, προτείνει νὰ ἐξαλειφθῇ ὁ Δ § τοῦ ἄρθρου καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ τεθῇ ὁ ἀκόλουθος.

« Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει ἐν γένει τὰ προσόντα τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων. »

Παραδεχθέντος δὲ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης ἐξ' ὀνόματος ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργείου, ἀναγνώσθη τὸ ἄρθρον ὡς ἐν τοῖς καθέκαστα ἐτροπολογήθη, ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως ὡς ἀναγνωσθὲν, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 6. Ἅπαντες ἐν γένει οἱ κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει νὰ ἦναι ἀφεύκτως πολῖται Ἕλληνες, ἐξαιρουμένων τῶν διερμηνέων καὶ κλητήρων, οἵτινες δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν, ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις. »

« Ἐπίσης πολῖται Ἕλληνες πρέπει νὰ ἦναι καὶ οἱ λοιποὶ πρόξενικοὶ ὑπάλληλοι οἱ διοριζόμενοι εἰς θέσεις ἐμμισθους ἢ ἐχούσας ἐπιχορήγησιν. Εἰς τὰς προξενικὰς δ' ἐκείνας θέσεις τὰς μὴ ἐχούσας μηδὲ μισθὸν, μηδ' ἐπιχορήγησιν δύνανται νὰ διορίζωνται καὶ ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν, ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες, ἢ ἄλλοι ὁμογενεῖς καταλληλοι, καὶ θέλοντες ν' ἀναδεχθῶσιν ἄμισθον προξενικὴν ὑπηρεσίαν· οἱ γραμματεῖς ἐν γένει τῶν γενικῶν προξενείων, προξενείων ἢ ὑποπροξενείων πρέπει νὰ ἦναι πολῖται Ἕλληνες καὶ ἔχωσι τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας των συμπληρωμένον. Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει ἐν γένει τὰ προσόντα τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων. »

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου· διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3. Μ. Μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πέπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΕ'.

Τῆς 21 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις τὰ τμήματα ἐρωτηθέντα, διεκοίνωσαν ὅτι ἐξελέξαντο κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, ἐκτὸς τοῦ Ζ'. μὴ συνελθόντος, εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ περὶ διακοπῆς τῶν δικαστικῶν ἐργασιῶν νομοσχεδίου τοὺς Κ.Κ. Κ. Ἀξελὸν, Θ. Ζαΐμην, Α.

Κουμουνδοῦρον, Κ. Μανέταν, Α. Χρυσανθόπουλον καὶ Π. Ζάνον.

Ἀκολούθως ἀναβληθέντος τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἀνηγγέλθη, συναινέσει τῆς Βουλῆς, ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προσθήκης δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον νομοσχεδίου.

Οὕτω προὐτέθη τὸ νομοσχέδιον εἰς συζήτησιν, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ παρατηρήσεως, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Περωτὴν καὶ Α. Δεδόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δύω γραφέων εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός	N.	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	N.	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	
Δημήτριος Γιαννούλης		Ἰω. Εὐγενίδης	N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀνδρέας Πέπας	N.
Πέτρος Καμπάνης	N.	Σταμάτιος Μήτσας	
Δημήτριος Τσόκρης	N.	Γεώργιος Βελῆς	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	N.	Δημήτριος Ζῶτος	
Γεώργ. Τσόκρης	N.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	N.
Γεώργιος Σκοῦφος	N.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Σταῦρος Βλάχος		Λύσανδρος Βιλαέτης	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς		Στέφ. Στερανόπουλος	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἀνδρέας Αὐγερινός	N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Σπῦρος Μῖλιος	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Ἰωάννης Κλίμακας	N.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Π. Ζάνος	N.
Θεόδωρος Γρίβας	N.	Θ. Ζαΐμης	N.
Κωνστ. Γριβογεώργης	N.	Δ. Θεοχαρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης		Ν. Πετιμεζᾶς	
Π. Τζαννετάκης	N.	Ἡλίας Παπαδαῖος	N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	

Γεώργιος Περωτὴς	N.	Ἰωάννης Φαρμάκης	
Κωνσταντῖνος Νταγρές		Α. Παπαδημητριάδης	N.
Ἰωάννης Βάχλας		Ν. Σισμάνης	N.
Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου	N.	Κωνστ. Ἄξελός	N.
Βελισ. Νικολαΐδης		Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Πέτρος Δελιγιάννης		Νικόλ. Πιεράκος	N.
Νικόλαος Μπούκουρας		Γρηγ. Πατριαρχέας	
Ἀμπρος Ροΐλός		Σταυρ. Καπετανάκης	N.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N.	Δημ. Πικουλάκης	N.
Π. Κολποδῖνος	N.	Χαράλ. Χριστόπουλος	N.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	N.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος		Νικόλ. Μοσχούλας	
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	N.	Γεώργιος Α. Ράλλης	
Γεώργιος Παπασπυρόπουλος		Νάκος Πανουριᾶς	N.
Ἐμ. Καραμάνος	N.	Παπακώνστας Τσαμάλας	N.
Νικόλ. Ματθαίου		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Ἀναγνώστ. Κοντάκης	N.	Δημήτρ. Κουμανιώτης	N.
Σ. Κοπανίτσας		Σιδέρης Πράτσικας	N.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	N.	Παν. Πατρινός	N.
Παρασ. Ματάλας	N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Ἐμ. Μελετόπουλος		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Στάμος Μαυροδῆμος		Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	N.
Ἀμπρος Εὐμολπίδης		Κωνσταντ. Δαρειώτης	N.
Ἠλίας Δωΐλας	N.	Ἰω. Γεωργάρας	N.
Θεόδωρος Πετρινός	N.	Γ. Νικολάου	
Κωνστ. Μανέτας	N.	Δημήτριος Χρηστίδης	
Παναγιώτης Βάρβογλης		Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	N.	Ζαννῆς Μαραγκός	N.
Ἀναγν. Δεδόπουλος	N.	Μιχαὴλ Σολομός	
Νικόλαος Μπούτουνας		Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Ἰωάννης Σαγρέδος	N.
Γεώργιος Γουλιμῆς	N.	Δημήτριος Δρόσος	N.
Ἀλέξανδρ. Κουμουνδουράκης	N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N.	Ἀναγν. Παπατσώρης	
Ἐμ. Μαδινός	N.	Γεώργ. Ι. Στάϊκος	
Δημ. Δημητρακόπουλος		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Γεώργ. Κάνδιας	N.	Α. Κιζάνης	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Ἰωάννης Δαμιανός	
		Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	

Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . N.
Δημήτριος Μητσάκης . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . . . N.

Ἀναγνώσθη ἔπειτα τὸ 1 καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον, καὶ μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης αὐξάνει κατὰ δύο γραφεῖς ἀ. β'. ἢ γ'. τάξεως. »

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Εὐστρ. Παρίσην καὶ Α. Δεδόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ ψηφίσασα διὰ ψήφων 72· ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν τὰ ἀκόλουθα.

« Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης αὐξάνει κατὰ δύο γραφεῖς ἀ. β'. ἢ γ'. τάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος συζητηθεὶς καὶ ἐπιψηφισθεὶς παρά τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ κυρωθεὶς παρ' ἡμῶν θέλει ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, διέλυσε περὶ τὴν μεσημβρίαν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Πέπας.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΓ'.

Τῆς 22 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν, ἀναγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εἰρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Εἰδοποιήθη ἐν πρώτοις ἡ Βουλή, ὅτι ὁ βουλευτὴς τοῦ πανεπιστημίου Γ. Α. Ῥάλλης ἀναφέρει δι' ἐγγράφου του εἰς τὸ προεδρεῖον, ὅτι ἀναχωρεῖ ἐσπευσμένως εἰς Αἴγιναν, πληροφορηθεὶς ὅτι πάσχει δεινῶς ὁ ἐκεῖσε διατρίβων ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ἐπίσης δὲ διεκοίνωσεν εἰς τὸ Σῶμα ὁ προεδρεύων, ὅτι οἱ ἀπόντες βουλευταὶ ἰω. Φαρμάκης καὶ Δ. Σκυλοδῆμος εἰδοποιοῦσι τὴν Βουλήν, ὅτι διορισθέντες ἐπὶ τῆς καταδιώξεως τῆς λῃστείας, δὲν δύνανται νὰ ἐπανέλθωσιν ἤδη πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν βουλευτικῶν των χρεῶν.

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον κατήγγειλέ τις πρὸς τὸ Σῶμα, ὅτι 130 περίπου πλοίαρχοι Ἕλληνες ἰδιοκτῆται, καταμηνυθέντες παρὰ τοῦ προξένου Δαρδανελλίων δι' ἐλλείψεις ὅλως φαντασικάς, ὅτι δὲν ἐπλήρωσαν δηλ. τὸ διὰ τὴν διάβασιν τῶν Δαρδανελλίων ἀπαιτούμενον τέλος, καταδιώκονται νὰ πληρώσωσιν ἤδη τὸ δεκαπλοῦν, ἤτοι ἀνὰ 500 δραχμὰς ἕκαστος. Καὶ εἶναι μὲν ἀναμφίβολον, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ θέλει ἐκτιλέσει ἡ εἰσαγγελία τὰ χρέη της, ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀπάτισις τοῦ ῥηθέντος δικαιώματος εἶναι παράνομος, εἰδοποιεῖ τὴν Βουλὴν περὶ τούτου διὰ νὰ δώσῃ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἢ σήμερον ἢ εἰς προσεχῆ τινα συνεδρίασιν τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι πρὸ πολλοῦ τῷ ὄντι κατεμήνυσε τοὺς πλοιάρχους τούτους ὁ πρόξενος Δαρδανελλίων, ὅστις, ὡς γνωστόν, εἶναι ὁ ἀδελφὸς τοῦ Γερουσιαστοῦ Α. Χαραλάμπους, νέος πολλοῦ λόγου ἄξιος καὶ ἐκπληρῶν ἐπιτυχῶς τὰ καθήκοντά του. Συνέβη δέ, φαίνεται, ἡ περίστασις αὕτη ἐξ ἀσαφείας τοῦ νόμου, καὶ ὁ πρόξενος ἐνόμισεν, ὅτι πᾶν πλοῖον προσορμιζόμενον ἐν Δαρδανελλίοις πρέπει νὰ ὑποβάλλῃ τὰ ἔγγραφα αὐτοῦ εἰς τὸν πρόξενον, διὰ νὰ ἐπιθεωρῶνται. Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τὸ ζήτημα, ἐὰν πλοίαρχός τις προσορμιζόμενος εἰς τὸν λιμένα πρέπει ἀφεύκτως νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν πρόξενον κτλ. καὶ τὸ μὲν ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν διϊσχυρίσθη ὅτι οὐ μόνον ἀπαιτεῖται τοῦτο παρὰ τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης, ἀξιούσης νὰ φέρῃ πᾶς πλοίαρχος ἓν φιρμάνιον, ὅπερ ἐξερχόμενος τοῦ λιμένος νὰ ἐπιδεικνύῃ εἰς τὴν ἀρχήν· ἀλλ' οἱ πλοίαρχοι πρεσβεύουσι τοὐναντίον, ὅτι ἐξ ἀνάγκης προσορμιζόμενοι ἐν τῷ λιμένι καὶ ἧττον τῶν 24 ὡρῶν διατρίβοντες, δὲν εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸν πρόξενον καὶ πληρώσωσι δικαίωμά τι πρὸς τοῦτον· ἂν δὲ καὶ ὁ ἐμπορικὸς νόμος ἔχῃ διάταξιν ἐναντίαν τοῦ διϊσχυρισμοῦ τούτου, τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον ἀντέτεινε πάντοτε, τὴν γνω-

μων τῶν πλοιάρχων συμμεριζόμενον. Ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω λόγων, εἶχε καὶ ἄλλας ἀφορμὰς, δι' ἃς ἐνέμενεν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβεία ἐπανειλημμένως εἰδοποίησε τὸν πρόξενον Δαρδανελίων, ὅτι πρέπει νὰ ἐφορᾷ τὰ ἐκεῖθεν ἐξερχόμενα πλοῖα, καθ' ὅσον πολλοὶ κληροῦχοι, ἔτι δὲ καὶ ἐγκληματίαι, ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων ἐπιβαίνοντες, διασώζονται ἀλλαχόσε. Οὕτως ἄρα ἔβλεπον τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον ὅτι καθ' ἑκάστην αὐξάνουσι τὰ τοιαῦτα παράπονα, ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου νὰ ἐκδώσῃ ἐγκύκλιον, δι' ἧς νὰ ὑποχρεῶνται οἱ πλοίαρχοι νὰ παρουσιάζωσι τὰ ἔγγραφά των, ἵνα καὶ τὰ ἄτοπα ταῦτα ἐκλείψωσι καὶ ἡ διάταξις τοῦ νόμου ἐκπληρωθῇ. Ἐπειδὴ ὅμως μακρὰ ὑπῆρξε περὶ τούτου ἀλληλογραφία καὶ ἑκάτερον τῶν ὑπουργείων ἐμμένει εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ἀναλαβὼν οὗτος τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἑτέρου τούτων, ἐπρότεινεν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον νὰ συσταθῇ ἐπιτροπή τις ἀμφοτέρωθεν, ἥτις ἀποφαινομένη ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου, νὰ λύσῃ πᾶσαν ἀσάφειαν καὶ συμβιβασθῶσιν ὅλαι αἱ ἐκ ταύτης πηγάζουσαι ἀνωμαλίαι. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου παρατηρεῖ, ὅτι ἂν ἡ ἔννοια τοῦ νόμου δὲν ἦναι, ὡς ἐξήγησε ταύτην ὁ πρόξενος, δὲν ἀνήκει οὐδ' εἰς τὸ ὑπουργεῖον οὐδ' εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφανθῇ περὶ τούτου, καὶ εἰς μόνην ἀπόκειται τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἀφοῦ παρεπέμφθη εἰς αὐτὴν ἡ ὑπόθεσις, ἢ νὰ ἀποῤῥίψῃ τὴν μήνυσιν τοῦ προξένου, καὶ τότε θέλομεν ἔχει ἐπίσημον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπόφασιν, ἢ νὰ καταδικάσῃ τοὺς πλοιάρχους ἐντὸς τοῦ δικαίου. Ἂν ὅμως ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ περιπτώσει φανῇ βαρεῖα διὰ τὸ ἐμπόριον ἡ τοιαύτη τοῦ δικαστηρίου ἀπόφασις, τότε ἠ δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἡ Βουλὴ, ἢ νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὴ νόμον τροποποιοῦντα τὸν ἤδη κείμενον.

Ἀντέκρουσεν ὁ προαγορεύσας εἰπὼν, ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν ἤλπιζεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἤθελεν ἀγορεύσει μετὰ πλείονος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἠπιότητος, ἀφοῦ ὅμως πρόκειται νὰ ἀποφανθῇ περὶ τούτου ἡ εἰσαγγελία, πρέπει νὰ ἀπελπισθῇ τις διὰ τὴν τύχην τῶν ῥηθέντων πλοιάρχων. Ἄλλως τε, κατὰ τὸν ἐμπορικὸν νόμον, οἱ πλοίαρχοι δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἐμφανίζωσι τὰ ἔγγραφα αὐτῶν εἰς τὸν πρόξενον, ἐπειδὴ τὸ 57 ἄρθρον αὐτοῦ ῥητῶς λέγει, α) ὅτι πᾶς πλοίαρχος, ἐὰν προσορμισθῇ εἰς λιμένα τινα ἐκ περιστάσεως, ἡ δὲ προσόρμισίς του δὲν θέλῃ διαρκέσει πλέον τῶν 24 ὡρῶν, ὀφείλει μὲν νὰ παρουσιάζῃ

ται εἰς τὴν ἀρχὴν, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ ὑποβάλλῃ τὰ ἔγγραφά του εἰς ἐπιθεώρησιν· β) ὅτι, ἐὰν καί τοι ἐκ περιστάσεως προσωρμισμένος, μείνῃ ἐπέκεινα τῶν 24 ὡρῶν, ὀφείλει νὰ παρουσιάζῃ τὴν ἄδειαν μόνον τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὸ ναυτολόγιόν του, χωρὶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ ὑποχρεοῦται εἰς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐγγράφων του, καὶ γ) ἂν ὁ λιμὴν ἦναι ὁ πρὸς ὃν ὁ πλοίαρχος διευθύνετο καὶ μέλλῃ νὰ διατρίψῃ ἐν αὐτῷ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν κατέπλευσε, τότε μόνον ὀφείλει νὰ ὑποβάλλῃ τὰ ἔγγραφα αὐτοῦ πρὸς ἐπιθεώρησιν. Ἡ ἔννοια λοιπὸν τοῦ νόμου εἶναι σαφὴς, οἱ πλοίαρχοι εἰς τὰς δύω πρώτας κατηγορίας ὑπαγόμενοι, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς οὐδεμίαν ἀπότισιν, καὶ οἱ περὶ τούτου διϊσχυρισμοὶ τοῦ ὑπουργοῦ δὲν εἶναι εὔλογοι. Ἄλλως τε, γνωστὰ εἶναι τὰ ἐν Δαρδανελίοις ῥεύματα καὶ ὁ ἐπικρατῶν ἐκεῖσε χειμὼν, καὶ δὲν πρέπει, οὐδ' ὑποχρεοῦται ὁ πλοίαρχος, ἐνῷ σαλεύεται μεταξὺ Σκύλης καὶ Χαρύβδεως, νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ προξένου, μόνον διὰ νὰ ἐπιθεωρηθῶσι τὰ ἔγγραφά του καὶ πληρώσῃ ὅ,τι δὲν εἶναι δίκαιον, καθ' ὅσον μάλιστα οὐδεμίαν πρᾶξιν θέλει συντάξει ὁ πρόξενος, καὶ ὁ πλοίαρχος ἐξέρχεται μόνον διὰ τῆς ἑρολκίδος, ἵνα ἐπιδώσῃ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ἀρχὴν, τὸ ἔγγραφον τῆς διαβάσεως, τὸ λεγόμενον *φιρμάνιον*, ἐνῷ τὸ πλοῖον του ἵσταται μετέωρον.

Ἀντεῖπεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ ὁ νόμος διακρίνει τὴν ἔλατον τῶν 24 ὡρῶν καὶ τῶν ἐπέκεινα τούτων διαρκούσαν προσόρμισιν, ὁρίζει ὅμως ὅτι οἱ πλοίαρχοι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸν πρόξενον τοὺς λόγους τῆς ἐκεῖσε ἀφίξεώς των. Ἀλλ' οὐδεὶς, ἐννοεῖται, δύναται νὰ ὑποβάλῃ τοὺς λόγους τούτους, πρὶν παρουσιασθεὶς εἰς τὸν πρόξενον, δείξῃ τὰ ἔγγραφα τῆς ἰθαγενείας αὐτοῦ, διότι δὲν δύναται ὁ πρόξενος, ἀγνοῶν ἂν ὁ προσερχόμενος ἦναι Ἕλλην, νὰ ἐκδώσῃ περὶ αὐτοῦ πρᾶξιν. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ ὁ πρόξενος οὐδεμίαν ἐκδίδει πρᾶξιν, διότι πρέπει νὰ ζητηθῶσιν οἱ λόγοι τῆς προσορμίσεως τοῦ πλοιάρχου, νὰ γίνῃ ἡ ἀνήκουσα ἔκθεσις καὶ ἀντὶ τούτου νὰ λάβῃ μικρόν τι τέλος ὁ πρόξενος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄδικον, καθ' ὅσον καὶ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς καὶ ἐν τρικυμίᾳ ἐξιάζεται νὰ ἀκούῃ τοὺς προσορμιζομένους πλοιάρχους καὶ ἐκθέτῃ τοὺς λόγους αὐτῶν ἐν πρωτοκόλλῳ. Ἐπαναλέγων δὲ, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀσάφεια τοῦ νόμου θέλει προληφθῇ εἰς τὸ μέλλον, τῇ συνεννοήσει, ὡς εἶπεν, ἀμφοτέρων τῶν ὑπουργείων, παρατηρεῖ ὅτι ἀδίκως ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ προαγορεύσας κακὴν περὶ τῶν ἀνωτέρω πλοιάρχων διάθεσιν, ἐπειδὴ

εἶπε μόνον ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπέμβωμεν εἰς τὴν δικαστικὴν δικαιοδοσίαν, ὅτι ἐνδέχεται μάλιστα νὰ ἀθωωθῶσιν οἱ πλοίαρχοι παρὰ τῶν δικαστηρίων, καὶ ὅτι πᾶν ἄλλο φαίνεται ὅτι προσκρούει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν.

Ἄλλος ἐξέθηκε μετὰ τοῦτον, ὅτι ἀναμφιβόλως δὲν ἤθελεν εἶναι ἐπαχθὲς τὸ αἰτούμενον παρὰ τῶν πλοιάρχων τέλος, εἰς ἐποχὴν ὅμως εὐτυχεστέραν διὰ τὴν ναυτιλίαν, ἥτις ἐπιβαρύνεται ἤδη καὶ ἐκ τῆς λεχθείσης ἀσαφείας τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἡ λεγομένη αὕτη ἀσάφεια δὲν ὑπάρχει, καὶ ὁ νόμος ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσιν οἱ πρόξενοι τέλος ἀπὸ πλοῖα ἧττον τῶν **24** ὡρῶν διαμένοντα ἔν τινι λιμένι. Ἐνταῦθα δὲ ἀναπτύξας καὶ οὗτος τὰς τρεῖς κατηγορίας, ὧν ἐμνήσθη ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσας, εἶπεν ὅτι ἡ προκειμένη ὑπόθεσις τῶν πλοιάρχων ὑπάγεται εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, καθ' ἣν εἰς οὐδεμίαν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι ἀπότισιν τέλους. Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ἐκ τῆς τρίτης κατηγορίας ὁρμώμενος, εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὰς δύω πρώτας ἐμφανίζονται οἱ πλοίαρχοι ἐνώπιον τοῦ προξένου, ἕπεται ὅτι πρέπει νὰ ὑποβάλλωσι καὶ τὰ ἔγγραφά των, καὶ ὡς ἐν τῇ τρίτῃ κατηγορίᾳ, νὰ ὑπόκεινται εἰς πλήρωμὴν τέλους. Ἀλλ' ἀποκρούων τὸ σφαλερὸν τῆς ἰδέας ταύτης, θεωρεῖ παράνομον τὸ εἶδος τῆς εἰσπράξεως τοῦτο καὶ πρέπει ἐντελῶς νὰ ἐκλείψῃ. Δὲν εἶναι δὲ ἰσχυρὸς καὶ ὁ λόγος, ὅτι ἡ ἐνώπιον τοῦ προξένου ἐμφάνισις καθίσταται περιττὴ, ἂν δὲν ὑποχρεοῦται ὁ πλοίαρχος νὰ παρουσιάζῃ τὰ ἔγγραφά του, καθ' ὅσον ἡ ἀνάγκη τῆς ἐμφανίσεως ἔχει σκοπὸν ἄλλον, καὶ ὁ πρόξενος *ἀστυνομικῶς μόνον* πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν προσωρμίσθη τὸ πλοῖον ἐκεῖσε. Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι ὁ νόμος ἐκφράζεται ῥητῶς περὶ τούτου, καὶ εἶναι βέβαιος ὅτι τὰ δικαστήρια θέλουσι ἀπαλλάξει τοὺς περὶ ὧν πρόκειται πλοιάρχους.

Ἀκολούθως προτείναντος ἄλλου νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς τῶν πλοιάρχων τούτων καταδιώξεως, ἀντέλεξεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι δὲν εἶναι εὔλογος ἡ ἀπαίτησις, διότι ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία δὲν δύναται νὰ ἀναστείλῃ τὰ δικαστικὰ ἔργα. Ἄλλως τε, ἐξ αὐτῶν τῶν δικαστηρίων χορηγοῦνται πολλὰ πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἀθωότητος μέσα.

Καὶ ἄλλου δὲ προτείναντος νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ γραφεῖον ἡ μεταξὺ τῶν ὑπουργείων τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν γενομένη περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀλληλογραφία, καθ' ὅσον ἡ ὑπόθεσις οὖσα σπουδαία, πλειοτέρας χρήζει μελέτης· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι δὲν διστάζει μὲν νὰ προσαγάγῃ τὴν τοιαύτην ἀλληλογραφίαν, φρονεῖ ὅμως ὅτι τὰ πάντα θέλουσι διαλυθῇ, ἀποφαινομένης τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, καθ' ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἤθελε λύσει τὸ ζήτημα κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, δύναται νὰ εἰσαχθῇ, ὡς εἶπε, νόμος, ἑρμηνεύων καὶ τροποποιῶν τὸν ὑπάρχοντα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀσπαζόμενος τὴν ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ, συναμολογεῖ ὅτι τὰ ἔγγραφα δὲν δύνανται νὰ συντελέσωσιν ὡς πρὸς τὴν ἐπενεχθησομένην ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, δύνανται ὅμως νὰ ἦναι λυσιτελῆ, ἂν, ὡς ἐρρέθη, θεωρηθῇ ἀναγκαία ἡ ψῆφισις ἑρμηνευτικοῦ νόμου. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ δικαστήρια διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς ἀποφάσεων, ὁμολογεῖ δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι ἐν πρώτοις ὀφείλει ἀληθῶς ἡ Βουλὴ νὰ περιμείνῃ, μίαν τινὰ ἀπόφασιν τῶν δικαστηρίων ἀπεκδεχομένη. Δὲν συμφωνεῖ ὅμως ὅτι καὶ μετὰ τοῦτο δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ Βουλὴ νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ δικαστήρια, διότι, ἀφοῦ καταδικασθῶσιν ὑπ' αὐτῶν δύω φερ' εἰπεῖν τῶν **130** πλοιάρχων, δύναται ἀμέσως νὰ ἀποφανθῇ μετὰ τοῦτο τὸ Σῶμα, καὶ νὰ ἐπηρεάσῃ ἠθικῶς τὰ δικαστήρια ὑπὲρ τῶν ὑπολοίπων. Διὸ συμπεραίνει ὅτι κατ' ἀρχὰς πρέπει νὰ ἀναβάλῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἀπόφασίν της, ἐωσοῦ καταδικασθῶσιν, ὡς εἶπε, δύω τῶν εἰρημένων πλοιάρχων, καὶ τότε ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος.

Ἐρωτήσαντός τινος τὸν ὑπουργὸν τί διέταξε νὰ ἐνεργῆται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἐωσοῦ ἡ παρὰ τῶν ὑπουργείων συστηθησομένη ἐπιτροπὴ ἀποφασίσῃ, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται βεβαίως νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς προξένους ὅτι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσι τὸ μικρὸν τέλος, ὅπερ φρονοῦσι τοὐλάχιστον ὅτι τοῖς ἀνήκει, πολὺ δὲ μᾶλλον δὲν δύναται νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτοὺς νὰ μὴ εἰσπράττωσιν αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ εἰσοδήματα, ἅπερ ἀνήκουσιν εἰς τὸ δημόσιον, διότι οὐδεὶς ὑπουργὸς θέλει εὑρεθῇ ποτὲ νὰ ἀναστείλῃ τὴν εἴσπραξιν δημοσίων δικαιωμάτων. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι ὅταν ἡ ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ ἀποφασίσῃ τὰ περὶ τούτου, ὅτε δύναται ἴσως νὰ ἐκδοθῇ καὶ ἡ τοῦ δικαστηρίου ἀπόφασις, θέλομεν ἐλθεῖ εἰς ὁριστικὴν τοῦ ζητήματος λύσιν.

Ἐπενεγκόντος δέ τινος, ὅτι πρέπει νὰ φροντίσῃ τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως τὸ δικαστήριον ἐπισπεύσῃ ὅσον ἐνέστι τὴν ἀπόφασίν του, διότι ἐν τῷ μεταξὺ οἱ μὲν πρόξενοι θέλουσι φορολογεῖ, οἱ δὲ ναυτικοὶ μὰς ἀπογυμνοῦσθαι· διεβεβαίωσεν ὁ ὑ-

πουργὸς, ὅτι θέλει συνεννοηθῇ περὶ τούτου μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ.

Καὶ ἄλλος δέ τις παρετήρησεν. ὅτι ἀφοῦ ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ βλέπει ὅτι ὑπάρχει ἀσάφεια ἐν τῷ νόμῳ, ὀφείλει βέβαια νὰ λάβῃ μέτρον τοιοῦτον, ὅπερ οὐδὲ τὸ δημόσιον νὰ βαρύνῃ, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἰδιώτας νὰ ἀδικῇ. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ διαταχθῇ ὁ πρόξενος νὰ μὴ φορολογῇ μὲν ἐν τῷ μεταξὺ τοὺς πλοιάρχους, νὰ σημειοῖ ὅμως τὰ ὀνόματά των, καὶ ἂν, λυομένου τοῦ ζητήματος, θεωρηθῇ δίκαιον νὰ πληρώσωσι, τότε ὑποβάλλονται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς ὁμολογῇ τὴν ἐν τῷ νόμῳ ἀσάφειαν καὶ ἀναγνωρίζει ἄλλως ὅτι οἱ πρόξενοι δύνανται νὰ εἰσπράττωσι τὰ τοιαῦτα τέλη, τῷ ὄντι εἶναι τολμηρὸν νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν τούτων, καθ' ὅσον ἀναδέχεται σπουδαίαν ἀπέναντι τοῦ ἔθνους εὐθύνην. Ἐπίσης δὲ εἶναι δεινὸν νὰ διατάξῃ τὸ νὰ σημειῶνται ἐν τῷ μεταξὺ τὰ ὀνόματα τῶν πλοιάρχων, διότι δυνατὸν εἶναι ἐωσοῦ συσταθῇ ἡ ῥηθεῖσα ἐπιτροπὴ, νὰ τελευτήσωσιν ἢ ἄλλο τι νὰ συμβῇ εἰς πολλοὺς τούτων. Ἡ μόνη λοιπὸν τοῦ κακοῦ θεραπεία συνίσταται εἰς τὴν ἐπίσημον ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ἣν εἴτε ἡ Βουλὴ, εἴτε τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ φέρῃ. Ἐπειδὴ ὅμως πρὸ τούτου ἀπαιτεῖται ἡ τοῦ δικαστηρίου ἀπόφασις, προτείνει νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ διατάξῃ ἀμέσως ὅπως ἐν βραχεῖ χρόνῳ εἰσαχθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ συμβούλιον καὶ ὑποβληθῇ τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὸ Σῶμα, ἵνα κατὰ συνέπειαν τούτου ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἐπειδὴ πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ναυτιλομένων, ἐνδέχεται καὶ μ' ὅλας τοῦ ὑπουργείου τὰς διαταγὰς νὰ μὴν ἐνεργηθῶσι τὰ τοῦ νόμου ἐγκαίρως. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὑπουργὸς ἀνεγνώρισεν ἀσάφειαν ἐν τῷ νόμῳ, ἐννοεῖται ὅτι ὁ πρόξενος δὲν δύναται νὰ ἐνεργῇ κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ πρέπει νὰ τὸν διατάξῃ ὁ ὑπουργὸς, ἵνα σημειοῖ, ὡς εἶπε, τὰ ὀνόματα τῶν πλοιάρχων, διότι ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ ἐξακολουθῇ ἡ φορολογία, ἐνῷ ἐνδέχεται νὰ φανῇ ἐναντία τοῦ νόμου.

Ἄλλου δέ τινος εἰπόντος, ὅτι πρέπει ν' ἀναβληθῇ ἡ λύσις τοιούτου ζητήματος, ἵνα, ὑποβληθέντων τῶν ἐγγράφων, σκεφθῇ ἡ Βουλὴ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἀποφασίσῃ ἐν γνώσει· ἐπέφερεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι κακῶς ἀπεδόθη εἰς αὐτὸν ὅτι ἀνεγνώρισεν ἀσάφειαν ἐν τῷ νόμῳ, ἐνῷ καὶ πάλιν ἐπαναλέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἀμφισβήτησις μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν ὑπουργείων, ἐπειδὴ, ὡς

εἶπεν, ὁ πρόξενος ἐννοεῖ ὅτι δικαίως εἰσπράττει, τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον συμμερίζεται τὴν ἰδέαν του, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ἀντιτείνει καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀμφισβήτησις αὕτη, ἣν ὠνόμασε τοῦ νόμου ἀσάφειαν. Τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὅμως ὑπουργεῖον δὲν φρονεῖ ὅτι ὑπάρχει ἀσάφεια, διότι, τὸ κατ' αὐτὸν, δὲν θέλει νὰ ἀποδώσῃ οὐδὲ σκοπὸν οὐδ' ἁμάθειαν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον. Ἄλλως, μὴ νομίσῃ τις, ὅτι, γινομένου λόγου περὶ εἰσπράξεων, πρόκειται περὶ μεγάλων ναυτιλιακῶν συμφερόντων, ἀλλὰ περὶ τέλους μηδαμινοῦ, μόλις τὴν δραχμὴν ὑπερβαίνοντος. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, καὶ ἂν ἐνδέχεται νὰ ἀπατᾶται, συμμερίζεται ὅμως τῶν προξένων τὴν γνώμην, δὲν δύναται οὐδὲ τὴν παρεμπόδισιν τῶν εἰσπράξεων οὐδὲ τὴν παρακαταθήκην τῶν τελῶν νὰ διατάξῃ, καθ' ὅσον οὐχὶ μόνον δὲν ὁρίζεται αὕτη ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ ἐνδέχεται νὰ δυστροπήσωσιν ἔπειτα τινὲς τῶν πλοιάρχων νὰ πληρώσωσι, καὶ θέλει ἀπαιτηθῇ τότε ἡ μακρὰ τῶν δικαστηρίων ἐπέμβασις. Ἀλλὰ παραλείπων, ὅτι καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους δὲν δύναταί τις νὰ διατάξῃ ἀναστολὴν ἢ παρακαταθήκην τελῶν, παρατηρεῖ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔγγραφα, ὅτι προχείρως δύναται νὰ καταθέσῃ αὐτά. Τίς ὅμως ἡ ἐκ τούτων ὠφέλεια; τὸ νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ περὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ νόμου; πολυτέλεια ἄκαιρος, ἀφ' οὗ ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη, καὶ πρόκειται ν' ἀποφασίσῃ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία. Ἄλλως τε, ἤθελομεν προσφέρει πλειότερον εἰς αὐτὴν σέβας, ἐὰν συντάσσοντες νόμους, ἐδεικνύομεν ὅτι ἕκαστος ἡμῶν περιμένει νὰ ἴδῃ πῶς θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ ὑπ' αὐτῆς. Διὸ συμπεραίνει ὅτι καὶ ἀξιοπρεπέστερον καὶ δικαιότερον θεωρεῖ τὸ νὰ περιμείνῃ τὸ Σῶμα τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόφασιν τῶν δικαστηρίων.

Ἐπανέλαβεν ὁ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς δίκης προτείνας, ὅτι διὰ νὰ κανονίσῃ ἡ Βουλὴ τὴν περίστασιν ταύτην ὡς πρὸς τὸ μέλλον, πρέπει νὰ ὁδηγηθῇ ἐκ τοῦ παρελθόντος. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ παρελθὸν τοῦτο δὲν ἐμφαίνει εἰμὴ τὴν ἀμφισβήτησιν δύω ὑπουργείων, τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ πρῶτον δικαστικῶς. Καὶ εἶπον μὲν ὅτι, ἐπειδὴ οἱ περὶ ὧν πρόκειται πολῖται εἰσὶ θαλασσόβιοι, τὰ δικαστήρια ὅσον καὶ ἂν ἐπισπεύσωσι, δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ διεξαγάγωσι ταχέως τὴν δίκην· ἀλλὰ παραλείπων, ὅτι ἐκ τῶν 130 πλοιάρχων εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν εὑρεθῶσι τινες, ἀφ' ὧν ν' ἀρχήσῃ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, λέγει ὅτι ἡ ὑπόθεσις εἶναι τοιαύτη, ὥστε οὐδ' ἀπαιτεῖται νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ πλοίαρχοι, διὰ νὰ ἐκδοθῇ τὸ ἀμιάδιον βούλευμα, καθόσον ἐκ μόνων τῶν

ἐγγράφων τοῦ προξένου δύναται νὰ ψωτισθῇ τὸ δικαστήριον καὶ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν νὰ ἐκδώσῃ τὸ βούλευμα. Διὸ ἐμμένει ὑποστηρίζων τὴν ἰδέαν αὐτοῦ.

Ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ πάντες σχεδὸν ἦσαν σύμφωνοι νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναβολὴν τοῦ ζητήματος καὶ τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιφέρῃ γνώμην τινα ὡριμωτέραν τὸ Σῶμα. Ὅταν ὅμως ἀκούῃ ἀφ' ἑνὸς ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἑρμηνείας ὁ νόμος, ὅτι ἀποβαίνει ἀκατάληπτος καὶ εἰς τὰ δικαστήρια, καὶ ἀφ' ἑτέρου προσθέτωσιν οἱ αὐτοί, ὅτι πρέπει νὰ ἀφεθῇ εἰς τὰ δικαστήρια ἡ τοῦ ζητήματος τούτου λύσις, ἀποκρούει πᾶσαν ἰδέαν ἀναβολῆς καὶ ἄλλην ἔρχεται νὰ ἐκφράσῃ γνώμην. Καὶ πρόχειρον μὲν ἐθεώρησάν τινες τὴν ἀπὸ μέρους τῶν δικαστηρίων ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀλλὰ δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ τις, ὅτι ἐνδέχεται νὰ παρέλθωσι τρία ἔτη; ὅτι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῶσιν ἴσως πλῆθος μαρτύρων, καὶ ὅτι τοσαῦτα ἄλλα παρεμβάλλονται εἰς τὰς δικαστικὰς ἐργασίας προσκόμματα; Κατηγορεῖται εἷς ὑπάλληλος ὡς παραδιάζων τοὺς νόμους, ὡς καταστρέφων τὴν ὕπαρξιν τόσων πλοιάρχων, καὶ ἔπειτα ἀκροῦνται τινες λέγοντες « ἂς παραπερθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὰ δικαστήρια; » Τότε ἂς κλεισθῶσι διὰ παντὸς αἱ θύραι αὐταὶ τοῦ βουλευτηρίου, ἂς πνιγῇ ἡ φωνὴ εἰς τὰ χείλη ἑκάστου ἡμῶν. Ἀλλότριον λοιπὸν ἔλαβε χαρακτῆρα τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ ἀληθὴς ἰδέα εἶναι νὰ εἴπωμεν, ὅτι κακῶς ἐφαρμόζεται ὁ νόμος ὑπὸ τῶν πρόξενων, κακῶς ἐνισχύεται ἡ διαγωγὴ τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἡ Βουλὴ ἐν τῇ κυριαρχίᾳ της ζητεῖ νὰ δώσῃ λόγον ὁ ὑπουργός.

Ἐπανέλαβεν ὁ ὑπουργὸς εἰπών, ὅτι ἀλλοιωθέντος τοῦ ζητήματος ἐκ τῆς μακρᾶς συζητήσεως, ἀναγκάζεται ν' ἀνατρέξῃ εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτε ὁ βουλευτὴς Πετσῶν ἀναγγείλας εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ πρόξενος Δαρδανελίων κατεμήνυσεν εἰς τοὺς ἁρμοδίους εἰσαγγελεῖς πλοιάρχους τινας, διότι διελθόντες ἐκεῖθεν δὲν ἐπλήρωσαν τὸ ἀνῆκον δικαίωμα, ἐζήτησε ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἂν δικαίως κατεμήνυσεν ὁ πρόξενος τοὺς πλοιάρχους. Τότε δὲ λαβὼν καὶ αὐτὸς τὸν λόγον, ἔσπευσε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν διαγωγὴν τοῦ προξένου, ὡς θελήσαντος μόνον νὰ περιποιήσῃ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τὰ νόμιμα δικαιώματά του. Ἀλλὰ προβάσης τῆς συζητήσεως, ἀνεφύη τὸ ζήτημα ἂν ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἑρμηνεύσῃ τὸν νόμον, ἢ ἂν πρέπει νὰ ἀναμείνῃ τῶν δικαστηρίων τὴν ἀπόρασιν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐζητήθη ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως. τὴν ὁποίαν ὅμως αὐτὸς θεωρεῖ ὄχι μόνον ἄσκοπον, κατὰ τὴν ἔκ-

φρασίν τινος τῶν προαγορευσάντων, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβῆ, διότι δύο τινὰ θέλουσι προκύψει ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς· ἢ τὰ δικαστήρια θέλουν ἐκδώσει ἀπόφασιν ἀντίθετον πρὸς τὴν τῆς Βουλῆς, καὶ τοῦτο θεωρεῖ προσβολὴν κατὰ τοῦ Σώματος, ἢ ἂν ἐκδώσωσιν ἀπόφασιν σύμφωνον, ἡ κοινὴ γνώμη θέλει εἰπῇ, ὅτι τὰ δικαστήρια ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τὴν προεκδοθεῖσαν τῆς Βουλῆς ἀπόφασιν· δὲν ὑπάρχει δὲ φόβος βραδύτητος, διότι τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἡ ἀνάκρισις παρατείνεται ἐπὶ πολύ, ἀλλὰ τάχιστα θέλει περαιωθῆ, καὶ διὰ τοῦτο θεωρῶν δίκαιον νὰ ἀναμείνῃ ἡ Βουλὴ τὴν τῶν δικαστηρίων ἀπόφασιν, ἀποκρούει πᾶσαν ἄλλην πρότασιν.

Πρὸς ταῦτα ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε γενομένην συζήτησιν, πρόκειται σήμερον ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἂν ὁ πρόξενος Δαρδανελίων νομίμως ἢ παρανόμως ἐνήργησεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου· θέλων δὲ ὁ ὑπουργὸς νὰ δικαιολογήσῃ τὸν πρόξενον, εἶπεν, ὅτι ἀσάφειά τις ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ, προκαλέσασα μάλιστα καὶ ἀμφισβητήσεις μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν ὑπουργείων· καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἐκ τῆς γενομένης καταμηνύσεως τὸ ζήτημα περιῆλθεν εἰς τὴν τῶν δικαστηρίων ἐξέτασιν, θεωρεῖ δίκαιον νὰ περιμείνῃ τὸ Σῶμα τὴν ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν.

Ἀλλ' αὐτὸς ἀδιαφορῶν περὶ ὅλων τούτων φρονεῖ, ὅτι ὁ πρόξενος παρενόμησε ζητήσας ἐναντίον ῥητῆς τοῦ συντάγματος διατάξεως τὴν εἴσπραξιν φόρου μὴ ἐπιβαλλομένου ὑπὸ νόμου, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο ὁ πρόξενος νὰ ἑρμηνεύσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν τὸν νόμον, ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθ. 19 τοῦ συντάγματος, μόνη ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ ἑρμηνεύειν τοὺς νόμους.

Διὰ ταῦτα συμπεραίνει καὶ αὐτός, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν προσαγωγὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λαβούσης χώραν ἀλληλογραφίας, ὅπως σκεφθεῖσα ὡρίμως ἐπ' αὐτῆς ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της.

Ἐπανέλαβεν ἕτερος, ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι ἡ ἀνωτέρα κυριαρχικὴ ἐξουσία, εἶναι αὐτὸ τὸ παντοδύναμον ἔθνος, οἱ δὲ ὑπουργοὶ καὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἐντολοδόχοι αὐτῆς, καὶ ὡς τοιαύτη ἔχει τὸ δικαίωμα προσάγουσα ἐνώπιόν της τοὺς ὑπαλλήλους, νὰ ζητῇ παρ' αὐτῶν λόγον· τοιοῦτον λοιπὸν ἐχούσης δικαίωμα τῆς Βουλῆς, τίς δύναται νὰ παρεμποδίσῃ τὰς ἀποφάσεις της; καὶ ἀρτοῦ ἐν Γαλλίᾳ τὸ νομοθετικὸν σῶμα καταστρέψαν τελεσίδικον ἀπόφασιν, ἀπήλαξε τῶν φυλακῶν κατάδικόν τινα βουλευτήν, δύνανται ἐνταῦθα οἱ ὑπουργοὶ νὰ ἐμποδίζωσι τὴν πρόοδον τῶν ἀποφάσεών μας ἐφ' οἱασδήποτε ὑποθέσεως, διότι τὸ δικαστήριον ἐπε-

λήρθη αὐτῆς; Ἐὰν τοῦτο παραδεχθῶμεν σήμερον, ἂς κλείσωμεν πλέον τὰς θύρας τοῦ βουλευτηρίου οἱ δὲ ὑπάλληλοι ἂς ἐνεργῶσι τὰς μεγαλειτέρας καταχρήσεις ἀσυστόλως καὶ ἀτιμωρητί. Ἀλλὰ τοιαύτην ἀπόφασιν δὲν πιστεύει ὅτι θέλει ἐκδώσει ἡ Βουλή, παραγνωρίζουσα τὰ δικαιώματά της καὶ προδίδουσα τὴν ἐντολὴν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ζητεῖ τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων, ἐφ' ὧν ἡ Βουλὴ θέλει ἀποφανθῆ ἂν παρανόμως ἢ οὔ ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ προξένου αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος εἰσπράξεις.

Ἀντεῖπεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὸ κυριαρχικὸν δικαίωμα τῆς Βουλῆς, οὐδὲ τῇ ἀρνεῖται τὸ δικαίωμα τῶν ἐπερωτήσεων, διότι τοῦτο ἤθελεν εἶναι ἐσχάτη ἄνοια καὶ ἀμάθεια, καὶ τοιαύτην βέβαια δὲν θέλει τῷ ἀποδώσει ὁ προαγορεύσας, τὸν ὁποῖον παρακαλεῖ νὰ παρατηρήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ συντάγματος καθιερωμένην ἀρχὴν περὶ διακρίσεως τῆς νομοθετικῆς, ἀπὸ τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ἐὰν δ' ἡ Βουλὴ τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῇ προτάσει βουλευτοῦ τινος ἀπεφάνθη κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν, ἐκκρεμοῦς οὔσης τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ ἐφετεῖον, τοιαύτην ἀπόφασιν δύναται νὰ ἐκφέρῃ καὶ ἡ τῆς Ἑλλάδος Βουλή, μὴ ἔχουσα ἀνώτερον δικαστὴν ἄλλον, παρὰ τὴν κοινὴν γνώμην, ἥτις δὲν ἐδίστασεν οὐδόλως νὰ καταδικάσῃ καὶ τὴν πρᾶξιν ἐκείνην. Ἔπραξε λοιπὸν σύμφωνα μὲ τὸ σύνταγμα, διακρίνων τὴν δικαστικὴν ἀπὸ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰς τοῦτο ἐπιμένων μετὰ πεποιθήσεως καὶ θάρρους, ἀφίνει εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐν τῇ συνέσει αὐτῆς ἐγκρίνῃ.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ προεδρεύων ἀνακεφαλαιώσας τὰς προταθείσας γνώμας, ἠρώτησε τὴν Βουλὴν, ἐὰν παραδέχηται νὰ προσαχθῶσι τὰ ἔγγραφα τὰ λεχθέντα χώραν μεταξὺ τῶν ὑπουργείων τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὅπως κρίνῃ ἐξ αὐτῶν τὰς πράξεις τοῦ προξένου, καὶ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της, ἐπαναλαμβανομένης τῆς συζητήσεως, τὴν προσεχῆ δευτέραν· αὕτη δ' ἀπήντησε καταφατικῶς.

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προξενικῶν ἀρχῶν συζητήσεως, καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθ. 7, ἐζήτησεν ὁ ὑπουργὸς νὰ προστεθῇ μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ Ρωσσικὸν κράτος προξενείων ἓν ὑποπροξενεῖον εἰς τὸ Ρεδοὺτ-Καλὲ τῆς Τίφλιδος τῶν Καυκασίων, διότι ὁ ἐν Ρωσσίᾳ πρέσβυς ἡμῶν Κ. Ζωγράφος διὰ

μακρᾶς καὶ αἰτιολογημένης ἐκθέσεώς του συνίστησι τὴν ἀνάγκην τούτου.

Παρατηρήσαντος ἄλλου, ὅτι πρὸς σύστασιν καὶ τούτου τοῦ προξενείου ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ Β. διάταγμα ἐπιτρέπον αὐτὴν, ὁ μὲν ὑπουργὸς συνεφώνησεν εἰπὼν, ὅτι θέλει ὑποβάλει τὸ ἀναγκαῖον διάταγμα, ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 7 ἄρθ. ἐπιφυλάξασα τὸ δικαίωμα τῆς προσθήκης τοῦ ὑποποπροξενείου μετὰ τὴν παρουσίασιν τοῦ διατάγματος· ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον οὕτω.

ΚΕΦΑΛ. Β'. Ἄρθρ. 7.

«Κατὰ τὸ *Ρωσσικὸν* Κράτος προσδιορίζονται:

Ἓν γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πετρούπολιν.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μόσχαν.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ὀδησσόν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰσμαήλιον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταϋγανρόκ.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κέρτσιον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βερδιάνσκαν.»

Τέλος ἀνεγνώσθη καὶ τὸ ἄρθ. 8, ἀλλὰ μὴ ὑπολειπομένης πλήρους τῆς Βουλῆς, διότι πολλοὶ τῶν Κ. βουλευτῶν προσκληθέντες ἐκ τῶν παρακειμένων δωματίων, ἀπέρυγον νὰ προσέλθωσιν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κηρύξας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 Μ. Μ.

Ὁ Προεδρεύων
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ γραμματεὺς
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΖ'.

Τῆς 23 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν περὶ τὴν 11 π. μ. ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ,

λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος ἐξέθηκεν, ὅτι πρὸ ἡμερῶν εἶχε ζητήσει τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος, διὰ νὰ προσκληθῇ ἐνταῦθα ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἵνα τῷ ἀπευθύνῃ καὶ δημοσίᾳ ἐπερωτήσεις τινας ἐπὶ τῶν ἐξῆς ἀντικειμένων, περὶ ὧν καὶ ἰδίᾳ εἶχεν ὁμιλήσει πρὸς αὐτόν. Ἐν πρώτοις, λοιπὸν παρετήρησεν ὅτι εἶχε παραδώσει εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀναφορὰν πολίτου τινος, δι' ἧς κατηγγέλλετο, ὅτι ἐν τῇ ἀποθήκῃ Τριπόλεως ὑπῆρχον 1500 κοιλὰ ἀραβοσίτου, τὸν ὁποῖον ὁ ἔφορος παραστήσας ψευδῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὡς σεσηπότα, ἐπώλησε πρὸς λεπ. 50 τὸ κοιλόν, καὶ κατὰ γνωμοδότησίν του τὸ ὑπουργεῖον ἐνέκρινε τὴν ἐκποίησιν, ἐνῷ ὁ ἀραβόσιτος ἐν καλῇ ὢν καταστάσει, ἐπωλήθη ἔπειτα ὑπὸ τῶν ἀγοραστῶν πρὸς δρ. 1.20.

Β'. Ἑτέραν ἀναφορὰν καταγγέλλουσαν, ὅτι ὁ ἔφορος παρεχώρησεν εἰς ἰδιώτην τινα γαίας ἐθνικὰς, μωραΐας καὶ ἐλαιόδενδρα·

Γ'. Ἀναφορὰν δύω πολιτῶν καταμηνυόντων τὸν ἔφορον ὡς πλαστογραφήσαντα πρακτικὰ δημοπρασίας ἐνοικιάσεως προσόδων πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀνέγνω καὶ αἴτησιν θεραπείας, τὴν ὁποίαν τῷ ἔπεμψεν ὁ ἀδικηθείς· ἐκτὸς δὲ τούτων, εἶπεν, ὅτι καὶ ἄπειροι ἄλλαι ἀναφοραὶ ἐσάλησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον κατὰ τοῦ ἰδίου ἐφόρου ὡς πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ πραχθείσας καταχρήσεις κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ποιμνίων, κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁποίου οἱ ἀπαριθμηταὶ, ὡς οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦσιν, ἐνέγραψαν εἰς τὰ πρωτόκολλά των ποσὰ ζώων ψευδῆ καὶ πλείονα τῶν πραγματικῶν· τελευταῖον δὲ, ὅτι ὁ ἀποθηκάριος Οἰνοῦντος ἐπώλησε διὰ μονοημέρων δημοπρασιῶν σῖτον, ἀραβόσιτον καὶ σμιγὸν εἰς διαφόρους τιμὰς, ὁ δὲ ἔφορος ἀκυρώσας τὰς δημοπρασίας αὐτὰς, ἐνήργησεν ἐπὶ τούτων ἐνωτικὴν δημοπρασίαν, κατακυρώσας τὸ ἀποτέλεσμα εἰς μικροτέρας τιμάς· ἐπὶ τούτων δ' ὅλων ἐζήτησε νὰ δώσῃ ὁ ὑπουργὸς τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Παρελθὼν οὖν ὁ ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος λεχθέντων κατανοεῖται σαφῶς, ὅτι τ' ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν προσεκλήθη νὰ δώσῃ λόγον, εἶναι ὅλως διοικητικὰ καὶ δὲν ἤθελον καταντήσει μέχρι τῆς Βουλῆς, ἐὰν ὁ προαγορεύσας εἶχε πεποίθησιν εἰς αὐτόν. Εὐχαριστήσας δὲ τοῦτον διὰ τὴν ὁποίαν περὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἔχει ἰδέαν ὡς ἀνδρὸς τιμίου, εἶπεν, ὅτι ἡ τιμιότης εἶναι τῷ ὄντι τὸ κάσμημα παντὸς πολίτου, τίμιος δὲ εἶναι ὁ σεβόμενος τὰ συμφέροντα, τὴν τιμὴν, καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ὁμοίου του· καὶπρέπει μὲν ἡ ἀρετὴ νὰ ἦναι ἴση εἰς ἅπαντας τοὺς πολίτας· διαφέρει ὅμως ἡ ἀρετὴ τοῦ ὑπουργοῦ, καθήκων τοῦ ὁποίου εἶναι νὰ καθιστᾷ καὶ τοὺς ὑπαλλήλους του τιμίους, καὶ νὰ προλαμβάνῃ τ' ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα ἐπιπίπτουσιν εἴτε ἐπὶ τοῦ λαοῦ εἴτε ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως· ἀλλὰ τὴν τοιαύτην τοῦ ὑπουργοῦ ἀρετὴν, ἂν δὲν ἀφείλετο ἐντελῶς, ἠλάττωσεν ὅμως ἐπ' αὐτοῦ. Πολὺς πολλάκις ἐγένετο λόγος περὶ ὑπουργῶν κακῆς πίστεως, ἀλλ' αὐτὸς νομίζει, ὅτι οὐδεὶς ἀναβὰς εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην κοινωνικὴν βαθμίδα, καὶ ἀξιωθεὶς τῆς μεγαλειτέρας ἐμπιστοσύνης τῶν συμπολιτῶν του, δύναται νὰ ἐξοκείλῃ εἰς τοιοῦτον ἀτόπημα, καὶ ἂν τυχὸν προσεκαλεῖτο νὰ δικάσῃ ὑπουργὸν κακῆς πίστεως καὶ ὑπουργὸν ἐπιτρέποντα τὰς καταχρήσεις, τὸν μὲν πρῶτον ἤθελε καταδικάσει εἰς τὰς σκοτεινοτέρας εἱρκτὰς, τὸν δ' ἄλλον κατακρημνίσει ἀπὸ τοῦ Ταρπηΐου βράχου, διότι ὁ μὲν ἀδικεῖ, ὁ δὲ διαφθείρει, ὁ μὲν ζημιοῖ ὀλίγα ἄτομα καὶ μικρὰ συμφέροντα, ὁ δ' ἕτερος βλάπτει τὰ συμφέροντα ὁλοκλήρου κοινωνίας, καὶ προετοιμάζει τὴν καταστροφὴν αὐτῆς.

Πανταχοῦ, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι, ἰδίως ἡ θέσις τοῦ ὑπουργοῦ ἀποβαίνει δυσχερὴς· διὸ δὲν ἀγνοεῖ ὅτι πολλοὶ κατέκριναν τὴν διαγωγήν του ὡς ὑπουργοῦ, καὶ τοῦτο, διότι εἶναι δύσκολος εἰς τὰς μεταθέσεις καὶ παύσεις τῶν ὑπαλλήλων, γνωρίζων πόσον τὰ ἀτομικὰ πάθη εἶναι κορυφωμένα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ κατὰ συνέπειαν, ὅτι εὐκόλως σχηματίζονται κατηγορίαι κατὰ τῶν ὑπαλλήλων, ἀποβαίνουσαι ἐπὶ τέλους ψευδεῖς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι εἷς τινα μέρη οἱ ὑπάλληλοι παραγνωρίζοντες τὴν ἀποστολήν των, προσφέρονται μεροληπτικῶς, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ δίκαιον οὐδ' ἀξιοπρεπὲς, ἅμα γινομένης καταμηνύσεως, νὰ παύῃ τὸν ὑπάλληλον, διότι τοιουτοτρόπως βλάπτει τὰ συμφέροντα τῆς ὑπηρεσίας, παύων ἢ μεταθέτων τὸν ὑπάλληλον ἐκεῖνον, ὅστις ἐγνώρισε διὰ τοῦ χρόνου ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς ὑπηρεσίας· θεωρεῖ δὲ καὶ ὅλως ἄσκοπον τὴν μετάθεσιν, διότι ὁ ὑπάλληλος, ὅστις δὲν εὐδοκίμησεν εἰς μίαν τινα ἐπαρχίαν, ἐπόμενον εἶναι νὰ μὴ εὐδοκιμήσῃ οὐδ' εἰς τὴν ἄλλην, καὶ ὡς εἰς τὴν πρώτην, νὰ φανῇ καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἐπιζήμιος. Διὰ τοῦτο ὀφείλει ὁ ὑπουργὸς νὰ λάβῃ πρῶτον πιστὰς καὶ ἀκριβεῖς ἐπὶ τῆς διαγωγῆς του πληροφορίας, καὶ τότε νὰ τὸν παύῃ, ἐὰν πραγματικῶς ἀποδειχθῇ καταχραστὴς· τοιαύτην δὲ διαγωγὴν καὶ τοιαύτας ἀρχὰς ἐξήσκησε καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων θέλει καταδειχθῆ.

Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς α'. κατὰ τοῦ ἐφόρου κατηγορίας, πραγματικῶς διευθύνοντες τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας τοῦ ἀραβοσί-

του εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἐγνωμοδότησαν αὐτός τε καὶ ὁ νομάρχης τὴν ἐγκρισίντου, ὡς δῆθεν ἐβλαμμένου, (καὶ ἐνταῦθα ἀνέγνω τὴν ἀναφορὰν τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν·) τὸ δὲ ὑπουργεῖον βασισθὲν εἰς τὰς πληροφορίας ταύτας ἐνέκρινε τὴν ἐκποίησιν· ἀλλ' ὁ ἀραβόσιτος αὐτὸς μετακομισθεὶς ὑπὸ τῶν ἀγοραστῶν εἰς Γύθειον πρὸς πώλησιν, καὶ ἐπιθεωρηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀρχῶν, ἀπεδείχθη καλῆς καταστάσεως, καὶ τοῦτο πληροφορηθὲν τὸ ὑπουργεῖον, διέταξε τὸν εἰσαγγελέα νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις, ἐκ τῶν ὁποίων τίποτε δὲν ἐξήχθη δυνάμενον ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐνοχὴν τοῦ ἐφόρου, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς οὐδ' εἰς τοῦτο ἀρκεσθεὶς διέταξε νέαν ἀνάκρισιν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν καταφαίνεται, ὅτι ἐγκαίρως καὶ μετὰ ζήλου ἐνήργησε τὸ καθῆκόν του, καὶ πείθεται βεβαία ὁ προκγορεύσας, ὅτι ὄχι μόνον αὐτὸς εἶναι τίμιος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπαλλήλους του θέλει τοιούτους, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τοὺς καταδιώκῃ ἀδίκως. Εἰπὼν δὲ, ὅτι διὰ τὴν παραχώρησιν τῶν γαιῶν δὲν γνωρίζει τίποτε, ὡς πρώτην φορὰν σήμερον εἰδοποιούμενος, προέβη εἰς τὴν περὶ πλαστογραφίας τῶν πρακτικῶν κατηγορίαν, ἐπιδείξας τῷ προέδρῳ καὶ ἄλλοις αὐτὰ τὰ πρακτικά, ἐν οἷς οὐδεμία καταφαίνεται πλαστογραφία.

Μεταβαίνων δὲ εἰς τὴν τελευταίαν ὡς πρὸς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ζώων κατηγορίαν εἶπεν, ὅτι ἡ ἀπαρίθμησις κατὰ τὸν νόμον ἐνεργεῖται ὁσάκις μετὰ τὴν δήλωσιν πεισθῶσιν αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαί, ὅτι εἰς τὰς δηλώσεις ὑπεκρύβησαν ζῶα· τοῦτο δ' ἐγένετο καὶ ἐν Λακεδαίμονι· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν διάφοροι ποιμένες παρεπονέθησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι δῆθεν οἱ ἀπαριθμηταὶ ἐνέγραψαν εἰς τὰ πρωτόκολλα πλειότερα τοῦ πραγματικοῦ ἀριθμοῦ ζῶα, τὴν δὲ ἀναφορὰν των ἦν καὶ ἀνέγνω, διεύθυνεν ἀμέσως πρὸς τὸν ἔφορον διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας· ἀνέγνω δὲ καὶ δύο ἀναφορὰς τοῦ ἐφόρου διϊσχυριζομένου, ὅτι τὰ παράπονα τῶν κτηνοτρόφων δὲν ἔχονται ἀληθείας, καὶ ὅτι πιθανότης ὑπάρχει μόνον νὰ συνέβησαν λάθη τινα ὡς πρὸς τοὺς σμίκτας ἐκ μέρους τῶν ἀπαριθμητῶν, καὶ μικραί τινες καταχρήσεις, τὰς ὁποίας μ' ὅλας τὰς προσπαθείας του δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ· ἀνέγνω δ' ὡσαύτως καὶ ἀναφορὰν τοῦ νομάρχου συνοδευούσαν 56 ἀναφορὰς ποιμένων παραπονουμένων, δ' ἧς ὁ νομάρχης ἐξέθηκεν ὅ,τι καὶ ὁ ἔφορος· ἀλλὰ μετὰ τὴν γενομένην ἀπαρίθμησιν ὁ ῥηθεὶς ἔφορος κατὰ τὸν νόμον εἰς μὲν τὸ ταμεῖον ἔπεμψε κατάστασιν τοῦ ἁπλοῦ φόρου διὰ τ' ἀνακαλυφθέντα περιπλέον ζῶα, εἰς δὲ τὴν εἰσαγγελίαν, τὰ πρωτόκολλα διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν αὐτῶν θέλει βεβαίως πεισθῇ ὁ προαγορεύσας,

ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν του, καταβάλλεται πᾶσα φροντὶς καὶ προσπάθεια ἵνα μὴ συμβῇ ἡ ἐλαχίστη κατάχρησις καὶ παρανομία.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσας, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῆς ἀποθήκης Τρινάσσου πώλησιν τοῦ ἀραβοσίτου διαφωνεῖ πρὸς τὸν ὑπουργὸν διϊσχυριζόμενον, ὅτι ἐκ τῶν γενομένων ἀνακρίσεων οὐδεμία ἀποδεικνύεται ἐνοχὴ τοῦ ἐφόρου, ἐπειδὴ αὐτὸς ἰδιαιτέρως ἐβεβαιώθη ὅτι ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ εἰσαγγελέως ὁ ἔφορος ἀποδεικνύεται ἔνοχος τῆς καταχρήσεως, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαιτεῖται νὰ παρουσιάσῃ αὐτὴν ὁ ὑπουργὸς, ὅστις ὑπολαβὼν εἶπεν, ὅτι ἐπέτρεψεν αὐτὴν εἰς τὸν εἰσαγγελέα μὲ νεωτέρας διαταγάς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπουργὸς παρετήρησεν, εἰς τὴν ἀγόρευσίν του, ὅτι δὲν δύναται νὰ τιμωρῇ τοὺς ὑπαλλήλους πρὶν ἢ ἀποδειχθῶσιν ἐγκληματίαι, συμμερίζεται καὶ αὐτὸς τὴν τοιαύτην ἀρχὴν, καὶ διὰ τοῦτο ποτὲ δὲν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν οὔτε τὴν μετάθεσιν οὔτε τὴν παῦσιν τοῦ ἐφόρου, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον κατήγγειλε τὰς πράξεις αὐτοῦ. Ὡς πρὸς δὲ τὴν παραχώρησιν τῶν κτημάτων ἐλπίζει, ὅτι ἤδη λαβὼν γνῶσιν ταύτης ὁ ὑπουργὸς, θέλει ἐνεργήσει τὰ δέοντα· προσέθηκε δ' ἐνταῦθα, ὅτι ὄπισθεν ἑνὸς γραμματίου τοῦ ταμείου Λακεδαίμονος, παρουσιασθέντος εἰς τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τοῦ ἀραβοσίτου, ἦτο σημειωμένον, ὅτι ὁ ἔφορος ἐκράτησε διακοσίας δρ. ἐκ τοῦ ποσοῦ, διὰ νὰ τὰς ἐπιστρέψῃ δῆθεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς, ὡς παραλαβόντας ὀλιγώτερον ποσὸν ἀραβοσίτου.

Παραδεχόμενος δὲ καθ' ὁλοκληρίαν τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ποιμνίων, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι ἀφ' οὗ κατὰ τὸν νόμον μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν δὲν δύνανται οὔτε ὁ ἔφορος οὔτε ὁ ὑπουργὸς ν' ἀλλοιώσωσι τὸ ἀποτέλεσμα, ὁ ἔφορος παρακληθεὶς ὑπό τινος φίλου του τὴν 16 τοῦ τρέχοντος, ἐξήρεσεν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ὑποκρυψάντων τὰ ποίμνιά των κτηνοτρόφων τρία πρόσωπα ὑπὸ διαφόρους ἀριθμοὺς, τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν, ἐξαφανίσας τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀπαριθμήσεως· καὶ ἐρωτηθεὶς μάλιστα διατί ἔπραξε τοῦτο, ἀπήντησεν, ὅτι ἐσφαλμένως οἱ ἀπαριθμηταὶ παρέστησαν τὰ ποίμνια αὐτῶν ὡς μὴ δηλωθέντα. Ἐκ δὲ τῆς μεγάλης διαφορᾶς τοῦ ποσοῦ μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ τρέχον καὶ τὸ παρελθὸν ἔτος δι ἀπαριθμήσεως ἐξακριβωθέντων ζώων ἀποδεικνύεται ἐναργῶς, ὅτι οἱ ἀπαριθμηταὶ ἐνήργησαν ἐφέτος δολίως τὸ καθῆκόν των, ἐγγράψαντες πλείονα τῶν πραγματικῶν ποσά.

Περαίνων δ' ἐνταῦθα τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι

πρέπει ν' ἀνήκωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὄχι εἰς ἄτομα, ἐπιφυλαττόμενος νὰ δώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν λεπτομερεστέρας πληροφορίας, ὅταν ὁ ὑπουργὸς παρουσιάσῃ τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσαγγελέως καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τἄλλα δύω ἀντικείμενα τῆς κατηγορίας.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπαριθμήσεως εὑρεθεὶς ἐν Σπάρτῃ, ἐβεβαιώθη ὑπὸ πολλῶν ἀπαριθμητῶν, ὅτι οὐδὲ καταμέτρησιν ἐνήργησαν, οὐδ' ἐπιτοπίως μετέβησαν ἐπὶ τούτῳ εἰς κανὲν μέρος, ἀλλ' ὁ ἔφορος συντάττων κατὰ βούλησιν τὰ πρωτόκολλα, καὶ σημειῶν ὅσα ἤθελεν, ἠνάγκαζεν αὐτοὺς νὰ ὑπογράφωσι· περὶ τῆς ἀληθείας δὲ τῶν λόγων του δύναται νὰ βεβαιωθῇ ὁ ὑπουργὸς, διατάττων ν' ἀνακριθῶσιν οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀπαριθμηταί.

Ἐπληροφορήθη δὲ συγχρόνως, ὅτι τῆς ἀποθήκης Τρινάσσου οὔσης ἐν καλλίστῃ καταστάσει, ἦτο ἀδύνατον νὰ φθαρῇ ὁ σῖτος· ἀλλ' ὅτι ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ἐφόρου ὁ ἀπυθηκάριος ἀφαιρέσας ἓν κεραμίδιον ἐκ τῆς ὀροφῆς, κατώρθωσε νὰ βραχῇ μικρὸν μέρος ἀραβοσίτου, ἐκ τοῦ ὁποίου σαπέντος ἔστειλεν ὁ ἔφορος εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὡς δεῖγμα, καὶ παρέπεισεν αὐτὸ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐγκρίσεως.

Μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, παρετήρησεν ὅτι εἰς δύω τινα περιστρέφονται αἱ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος ἐπερωτήσεις ἁ. ὅτι ὁ ἔφορος Λακεδαίμονος κατεπίεσε κτηνοτρόφους διὰ τῆς προσθήκης ποσοῦ ἀνωτέρου τοῦ πραγματικοῦ, καὶ εἰς τοῦτο ἁπάντων ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶπεν, ὅτι κατὰ τὸν νόμον οὐδεὶς ἄλλος εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ τὰ παράπονα τῶν κτηνοτρόφων ἢ τὰ δικαστήρια αὐτὰ· καὶ β'. εἰς τινας καταχρήσεις ὅτι ὁ αὐτὸς ἔφορος περιέπεσεν διὰ τὰς ὁποίας ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς διέταξεν αὐτηρὰς ἀνακρίσεις, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων τὸν μὲν ἀποθηκάριον ἀποδειχθέντα ἔνοχον παρέπεμψεν εἰς δίκην, κατὰ δὲ τοῦ ἐφόρου οὐδεμία ἐξήχθη ἔνοχή, ἐφ' ᾧ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν τιμωρήσῃ πρὶν ἢ βεβαιωθῇ περὶ τοῦ ἐγκλήματος.

Ἄλλος τελευταῖον προσέθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχῃ τῷ ὄντι κατάχρησίς τις ἐπὶ τῶν προκειμένων πράξεων, φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς διατάξῃ τὴν ἀρμοδίαν εἰσαγγελίαν νὰ ἐνεργήσῃ αὐστηρὰς ἀνακρίσεις, καὶ ἀφοῦ ἐξετασθῶσιν οἱ δύω βουλευταὶ Λακεδαίμονος, οἱ τὰς πράξεις ταύτας εἰς τὴν Βουλὴν καταγγέλλοντες, πρὸς δὲ, καὶ ὅποι ἄλλοι παρ' αὐτῶν κατονομασθῶσι, θέλει ἀνακαλυφθῇ ὁλόκληρος ἡ ἀλήθεια.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος γενομένης συζητήσεως, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δικαστικῶν διακοπῶν εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δικαστικῶν διακοπῶν ὑμετέρα ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπὸ σκέψιν τὸ ῥηθὲν νομοσχέδιον, καὶ τὴν περὶ τούτου αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ.

Σκεφθεῖσα μὲν, ὅτι ὡς ἐκ τῆς κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν τοῦ ἔτους ἀσχολίας τοῦ πλείστου μέρους τῶν κατοίκων εἰς τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν, μὴ δυναμένων νὰ ἐγκαταλείπωσι ταύτην καὶ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἐνώπιον αὐτῶν πολιτικῶν διαφορῶν των, καθίσταται ἀναγκαία καὶ ἐπωφελὴς συνάμα ἡ διακοπὴ τῶν δικαστικῶν ἐργασιῶν, ἐφ' ὅσον χρόνον τοῦ ἔτους διαρκοῦσι τ' ἀποτελοῦντα τὴν ἀνάγκην ταύτην αἴτια· παρατηροῦσα δὲ, ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τῶν διακοπῶν θέλουν παύσει αἱ χορηγούμεναι ἄδειαι ἀπουσίας, τῶν ὁποίων ἡ διάρκεια ἰσοδυναμεῖ σχεδὸν μὲ τὰς διακοπὰς, ἀλλ' ἐνεργεῖται ἀτάκτως καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ τρίτου μόλις τῶν δικαστῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς ὠφελείας τῶν διαδίκων καὶ μαρτύρων· ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἡ διακοπὴ δὲν ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων, αἵτινες ἀφορῶσαι τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου εἶναι κατεπείγουσαι, ἐπίσης δὲ οὔτε ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν τμημάτων ἐπεκτείνεται αὕτη, ὡς σχηματιζομένων ἀπὸ ἐμπόρους, καὶ ἓν μόνον ἀποτελούντων τμῆμα, τὸ ὁποῖον ἀδύνατον εἶναι ν' ἀναπληρωθῇ διὰ τῶν τακτικῶν δικαστῶν, καὶ ἐπομένως δὲν προσγίνεται ἐλάφρυνσις τῶν συμφερόντων τῶν διαδίκων· ἐπιθυμοῦσα δὲ νὰ δοθῇ ἡ ἀναγκαία ἀναψυχὴ αὕτη εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, καθ' ὅσον ὁπωσδήποτε ἐνεργοῦνται ἤδη αἱ διακοπαὶ ἐκ συναινέσεως τῶν δικηγόρων, ὡς ἀντιπροσώπων τῶν διαδίκων, αἱ δὲ τοιαῦται διακοπαὶ, μὴ κανονισθεῖσαι διὰ νόμου δύνανται νὰ προξενήσωσι ζημίας ἐπαισθητὰς πρὸς τοὺς διαδίκους ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν τῶν προθεσμιῶν· προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νομοσχεδίου μὲ τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 1.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν συνή-

θως γίνεται ἐν Ἑλλάδι τὸ θέρος καὶ ὁ τρυγητός, νομίζει, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῶν δικαστηρίων εἶναι λυσιτελέστερον διὰ τὸν σκοπόν, δι' ὃν πρόκειται νὰ παραδεχθῆτε τὰς διακοπάς, νὰ διακόπτωνται ἀπὸ τῆς 15 Ἰουλίου μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου, καὶ προτείνει ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρου 1 νὰ παραδεχθῇ τὸ ἑξῆς·

Ἄρθρ. 1.

« Τὰ πρωτοδικεῖα, τὰ ἐφετεῖα, καὶ ὁ ἄρειος πάγος διακόπτουν τὰς ἐργασίας των καθ' ἕκαστον ἔτος ἀπὸ τῆς 15 Ἰουλίου μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου, καὶ τὰ λοιπὰ, ἀπαραλλάκτως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ. »

Εἰς τὸ ἄρθρ. 2.

Νομίζει ἐπίσης, ὅτι ἐπειδὴ πολλάκις λόγοι σπουδαῖοι ὑπηρεσίας δύνανται νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν παρουσίαν ἐν τῇ καθέδρᾳ τοῦ δικαστηρίου πλειοτέρων δικαστῶν τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἐλάχιστος μόνον ἀριθμὸς τῶν καταρτισόντων τὰ τμήματα ταῦτα δικαστῶν· διὸ προτείνει τὴν σύνταξιν τοῦ ἄρθρου οὕτως·

Ἄρθρ. 2.

« Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλουν διαμένει εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν εἰς ἕκαστον τῶν πρωτοδικείων τῶν εἰς ὀλιγώτερα τῶν τριῶν τμημάτων διηρημένων, καὶ τῶν μὴ διηρημένων ποσῶς εἰς τμήματα, τοὐλάχιστον τρεῖς, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ, τοὐλάχιστον τέσσαρες δικασταὶ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνακριτῶν· εἰς ἕκαστον δὲ τῶν ἐφετείων τοὐλάχιστον τρεῖς, καὶ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τοὐλάχιστον τέσσαρες· τὰ λοιπὰ τοῦ ἄρθρου τούτου μέρη ἀπαραλλάκτως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ. »

Εἰς τὸ ἄρθρ. 3.

Ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, παρατηρεῖ προσέτι, ὅτι ἕκαστον τῶν δικαστηρίων σύγκειται ὑπὸ προσώπων πλειοτέρων τῶν 8, ἄλλα δὲ ἔλασσον τῶν 5, ὥστε ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατος ἡ κατ' ἀκρίβειαν ἐκτέλεσις τοῦ ἐδαρ. ά τοῦ ἄρθρ. 3 ὡς πρὸς τὴν ἐναλλαξ κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος μεταλλαγὴν τῶν μελῶν τῶν τμημάτων τῶν διακοπῶν. Ὁ μόνος δὲ τρόπος, ὡς φρονεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, δι' οὗ δύναται καταλλήλως καὶ δικαίως νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ περὶ διακοπῶν οὗτος νόμος, εἶναι τὸ νὰ προσδιορίζωνται ἑκάστοτε τὰ πρόσωπα, ὁ ἀριθμὸς τῶν μελλόντων νὰ συγκροτήσωσι τὰ τμήματα, καὶ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ

θέλει διατελεῖ ἕκαστον μέλος εἰς τὸ τμῆμα, διὰ Βασ. διατάγματος.

Ἐπειδὴ προσέτι θεωρεῖται ἀτελὴς ἡ ἔκφρασις τῆς διατάξεως ταύτης, καὶ εὑρίσκεται ἀσάφεια εἰς τὸν νόμον ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας, διότι οὐχὶ μόνον περὶ τῆς συνθέσεως τῶν τμημάτων τούτων καὶ τῆς προεδρείας, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς ὑπηρεσίας των ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ πρόνοιαν, διότι ὁ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων νόμος, ὡς προγενέστερος, δὲν προέβλεψε τὴν εἰδικὴν ταύτην τῶν τμημάτων περίπτωσιν, καὶ ἐπομένως οὐδὲ διέλαβέ τι περὶ αὐτῶν, οὐδὲ δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ γενικαὶ αὐτοῦ διατάξεις εἰς τὴν περὶ τμημάτων περίπτωσιν· διὰ τοῦτο προτείνει ἀντὶ τοῦ ἐδαφ. ά. νὰ παραδεχθῇ τὸ ἑξῆς. « Τὰ περὶ σχηματισμοῦ, τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν τμημάτων τῶν διακοπῶν θέλουν κανονίζεσθαι ἑκάστοτε διὰ Βασ. διατάγματος.

Εἰς τὰ ἄρθρ. 4 καὶ 5.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων αὐτῶν εἶναι σαφεῖς, ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ δὲν φέρει ἐπ' αὐτῶν τροποποίησίν τινα.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 6.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐσκέφθη ὡρίμως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι οἱ ΚΚ. δικασταὶ θέλουν λαμβάνει ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὰς διατάξεις αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὡς κατεπειγούσας θέλουν χαρακτηρίζει τὰ ὑποθέσεις ἐκείνας, ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐκδικάσεως τῶν ὁποίων ἤθελεν ἀποδεδειγμένως αὐξάνει τὰς δυσκολίας, ἢ γενῇ πρόξενος τοιούτων. 2) Τὰς ἀφορώσας τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ 3) τὰς περὶ τὴν διατήρησιν γεγονότων ἢ πραγμάτων, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ ἀγωγὴ δύναται βεβαίως νὰ ματαιωθῇ. Ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, τὴν ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου, περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ὑποθέσεως ὡς κατεπειγούσης, θεωρεῖ ἔργον ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων τῶν τμημάτων τῶν διακοπῶν, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει ποσῶς, ὅτι οἱ δικασταὶ κατὰ τὴν διάσκεψίν των θέλουν ἔχει ὑπ' ὄψιν τὸν κίνδυνον, εἰς ὃν ἤθελεν ἐκτεθῇ διάδικός τις ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ὑπόθεσίς του δὲν ἤθελε χαρακτηρισθῇ ὡς κατεπείγουσα, ἐνῷ πραγματικῶς εἶναι τοιαύτη· κίνδυνος ἀνεπανόρθωτος, διότι ἡ τοιαύτη τοῦ τμήματος ἀπόφανσις ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως, εἶναι ἀνέκκλητος, διαφεύγουσα καὶ αὐτὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν ἀριθμοδιότητα· δι' αὐτὸ μάλιστα, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ματαίων ἀναβολῶν, τὰς ὁποίας δύναται νὰ παρεμβάλῃ ἡ κακόνοια τινων, ἡ ἐπιτροπὴ

σας θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν προσθήκην ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου τούτου τῆς κάτωθι διατάξεως. « Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων δὲν συγχωροῦνται τὰ ἔνδικα μέσα τῆς ἀνακοπῆς, τῆς ἐφέσεως καὶ ἀναιρέσεως. Τὸ δικαστήριον ὅμως δύναται, ἀντιρρήσεως γενομένης, νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ, ἂν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας ἤθελε φανῇ, ὅτι κακῶς ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐχαρακτηρίσθη ὡς κατεπείγουσα· κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων, ἐν περιπτώσει παραδοχῆς τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου, δὲν συγχωρεῖται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως ἢ ἀναιρέσεως. »

Ἡ ἐπιτροπή σας φρονεῖ, Κύριοι ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἀνακλήσεως πρέπει νὰ καθιερωθῇ ἀναγκαίως, διότι ὅσον εἶναι δίκαιον καὶ συμφέρον νὰ ἐξασφαλισθῶσι τὰ συμφέροντα τῶν διαδίκων, ἐπικειμένου κινδύνου ἐκ τῆς ἀναβολῆς, τοσοῦτον εἶναι λυσιτελὲς εἰς τὴν δικαιοσύνην νὰ τιμωρῶνται παραδειγματικῶς οἱ ἀποπειρώμενοι νὰ ἐξαπατήσωσι αὐτὴν μὲ τὴν οὐδετέρωσιν καὶ αὐτοῦ τοῦ περὶ διακοπῆς τῶν δικαστηρίων νόμου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 7.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι σαφὴς, καὶ δι' αὐτὸ οὐδεμίαν ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιτρέπει τροποποίησιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ στρεψοδικία δύναται νὰ παρεμβάλλῃ προσκόμματα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, καὶ νὰ δώσῃ χώραν εἰς παραξηγήσεις, λίαν ἐπιζημίους εἰς τὰ συμφέροντα τῶν διαδίκων, εἶναι λυσιτελὲς νὰ ἐκφράσῃ ἡ ἐπιτροπὴ, πῶς ἐννοεῖ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου τούτου, ἀφιερμένη ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ εἰς τὴν κρίσιν καὶ πεῖραν τῶν δικαστηρίων, περὶ ὧν ἔχει προφανεστάτας τὰς ἀποδείξεις. Φρονεῖ ἐπομένως, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 μόνον αἱ πρὸς διεξαγωγὴν ἐν γένει ἀποδείξεων προθεσμίαι ἀναστέλλονται, οὐχὶ δὲ καὶ α) αἱ τῶν ἐνδίκων μέσων· β) αἱ τῶν ἐκτελέσεων καὶ τῆς καταταξεως, καὶ γ) αἱ τῶν ἀποδείξεων ἐκείνων, περὶ ὧν ἐκλητεύθησαν οἱ μάρτυρες, ἢ διάδικοι, καὶ ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἢ τῶν εἰσηγητῶν πρὸς ἐξέτασιν ἢ ὅρκισιν, καὶ τέλος παρατηρεῖ, ὅτι τῆς ἀναριθμοδιότητος τῶν τμημάτων τῶν διακοπῶν οὔσης ἀπολύτου, δὲν δύνανται ταῦτα νὰ ἐκδικάσωσιν ἄλλως ἢ τὰς διαγραφομένας εἰς τὰ ἄρθρα 1, 6, 7 τοῦ παρόντος νόμου ὑποθέσεις. Ὅτι τὰ δικαστήρια πρέπει νὰ φροντίζωσιν, ὥστε πρὸ τῆς ἐναρξεως τῶν διακοπῶν οὐδὲ συζητήσεις ὑποθέσεων νὰ μένωσιν ἐκκρεμεῖς οὐδ' ἀποφάσεις ἀδημοσίευτοι· ἄλλως τε, καὶ αἱ συζητήσεις καὶ ἀποφάσεις μόνον μετὰ τὴν παῦσιν τῶν διακοπῶν νὰ ἐξακολουθῶσι καὶ νὰ δημοσιεύωνται· καὶ ὅτι κατὰ τὰς

διακοπὰς οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ ἀντεισαγγελεῖς, οἱ πάρεδροι, οἱ ὑπάλληλοι ὅλων τῶν γραφείων, οἱ δικηγόροι καὶ οἱ κλητῆρες χρήζουσι τακτικῆς ἀδείας ἀπουσίας, διὰ νὰ ἀπομακρυνθῶσι τῆς ἕδρας τοῦ δικαστηρίου, παρ' ᾧ ὡς τοιοῦτοι διατελοῦσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Ἰουνίου 1851.

Ὁ εἰσηγητὴς Κ. Ἀξελός. »

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ἀποφηναμένης τῆς Βουλῆς, νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἀμέσως ἡ ἔκθεσις, ἵνα συζητηθῇ ὅσον τάχιστα τὸ ἀνωτέρω κατεπεῖγον νομοσχέδιον, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΗ'.

Τῆς 25 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρετήρησεν οὗτος, ὅτι ἐπειδὴ αἱ συνεδριάσεις τοῦ σώματος ἀρχονται ὀψὲ, καὶ διὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ χρόνου ὁ καύσων καθίσταται ὀχληρὸς, συμβαίνει ὥστε νὰ διαλύωνται αἱ συνεδριάσεις ταχέως. Διὰ νὰ προληφθῇ λοιπὸν τοῦτο, προτείνει νὰ ἄρχωνται τοῦ λοιποῦ αἱ συνεδριάσεις τὴν 8 ὥραν τῆς πρωΐας, ἵνα καὶ πλειότερον ζαίνῃ εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἡ Βουλὴ καὶ μένωσιν εἰς πάντας ἐλεύθεραι αἱ τοῦ καύσωνος ὧραι.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ μὲν Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὴν πρότασιν δι' ἀναστάσεως, ὁ δὲ προεδρεύων προσέθηκεν, ὅτι ἐάν τις δὲν προσέρχηται τοῦ λοιποῦ ἀκριβῶς τὴν 8 ὥραν, θέλουσιν ἐφαρμόζεσθαι κατ' αὐτοῦ τὰ παρὰ τοῦ κανονισμοῦ ὡρισμένα.

Ἐξέθηκε μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἔπεμψε μὲν, καθ' ἃ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε, τὰ ἀφορῶντα τὸ ἐπιβαλλόμενον παρὰ τῶν προξένων τέλος ἔγγραφα ἀμφοτέρων τῶν ὑπουργείων, ἀλλ' ὀλίγον βραδέως, ὥστε μόλις παρέλαβεν αὐτὰ χθὲς περὶ τὴν 3 μ. μ. ἐπειδὴ δὲ διελθὼν ταῦτα, εἶδεν ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, φρονεῖ ὅτι καταλληλότερον ἤθελεν εἶσθαι ἡ μὲν Βουλὴ νὰ μὴν ἐπιληρθῇ ἤδη τοῦ ἀντικειμένου, ν' ἀφεθῇ δ' εἰς αὐτὸν νὰ συστήσῃ ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀγορευσάντων καὶ ἄλλων νομομαθῶν βουλευτῶν, ἥτις μελετῶσα τὸ ἀντικείμενον, νὰ ὑποβάλῃ τὴν δέουσαν ἔκθεσιν, καὶ γίνῃ οὕτως ἀξιοπρεπεστέρα ἡ τοῦ ζητήματος λύσις.

Μετὰ μικρὰς ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης παρατηρήσεις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ ἀναβληθῇ μὲν ἄχρι τῆς προσεχοῦς τετάρτης ἡ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις, ἵνα λαβόντες καιρὸν μελετήσωσι τὰ ἔγγραφα ὅσοι τῶν βουλευτῶν θέλουσι, νὰ εἰσαχθῇ δὲ τότε ἀπ' εὐθείας τὸ ζήτημα εἰς τὸ σῶμα, ἵνα λυθῇ ἐν συνεδριάσει.

Μετέβη ἀκολούθως ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ 8 ἄρθρου, ἠρώτησέ τις τὸν ὑπουργὸν, ποῖοι τινες εἰσὶν οἱ λόγοι, δι' οὓς αὐξάνεται τὸ ἀπαρτίζον τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείαν προσωπικὸν, ἐνῷ πρὸ ἑξαμηνίας μόλις ἐπεψηφίσθη ὁ προϋπολογισμὸς, καὶ ὅμως δὲν ἐθεωρήθη ἐκεῖσε ἡ ἀνάγκη τοιαύτης αὐξήσεως.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἡ φαινομένη διαφορὰ συνίσταται εἰς ἕνα ἁπλῶς γραμματέα καὶ εἰς προβιβασμοὺς τινῶν θέσεων. Ἀλλ' ἡ μὲν προσθήκη τοῦ γραμματέως θέλει ἀναπληρώσει τὴν θέσιν τοῦ ἐν τῇ πρεσβείᾳ ταύτῃ ὑπάρξαντος ἐπιμελητοῦ, οἱ δὲ προβιβασμοὶ ἐγένοντο λόγῳ ὑπηρεσίας, καθ' ὅσον τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον πολλὰς καὶ συνεχεῖς ἔλαβε περὶ τούτου αἰτήσεις ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς ἀποστελλομένων ἐκεῖσε πρέσβεων. Ἄλλως τε, ἐζητήθη ἡ προσθήκη τοῦ γραμματέως, ἵνα καθιερωθῇ μόνον ἡ θέσις, ἐνῷ καὶ αὐτὸς καὶ πᾶς ἄλλος, φρονεῖ, ὑπουργὸς θέλει πληρώσει αὐτὴν ἐν ἀκαταμαχήτῳ μόνον ἀνάγκῃ. Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν, διὰ νὰ μὴ παρενοχλῇ βραδύτερον μὲ τοιαύτας αἰτήσεις τὸ σῶμα, προλαβὸν ἐσημείωσε τὴν προσθήκην τοῦ γραμματέως, ἂν καὶ, ὡς εἶπεν, ἐν ἀνάγκῃ θέλει διορισθῇ, καὶ ἐκλιπούσης ταύτης, δύναται νὰ παυθῇ πάλιν.

Ἀντεῖπεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι καλῶς μὲν ἔχει ἡ τοιαύτη πρόνοια, ἀλλ' οὐδεὶς ἐγγυᾶται ὅτι τὴν αὐτὴν θέλουσιν ἐπιδείξει φειδὼ καὶ ἄλλοι μετ' αὐτὸν ὑπουργοί, διότι πολλοὶ ἀποβλέπουσιν οὐχὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀνάγκην, ἀλλ' εἰς ἐξοικονόμησιν τῶν προσώπων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶναι αὔξησις ἑνὸς μόνου προσώπου ἀλλὰ τριῶν, καλὸν εἶναι νὰ ἀρκεσθῇ ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ψηφισθεῖσαν δαπάνην, διότι τὰ οἰκονομικὰ ἡμῶν δὲν ἐπιτρέπουσι τοιαύτας αὐξήσεις.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι αὔξησις προσωπικοῦ δὲν συμβαίνει, καὶ ἀποδείξαντος ὀνομαστὶ ὅτι ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων τηρεῖται· προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι μόνη ἡ μισθοδοσία, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ προσωπικὸν, αὐξάνει καὶ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θεωρήσασα μάλιστα μικρὰν τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας, ἤθελε πλειότερον τὴν ἐκτείνει, ἂν ἡ οἰκονομικὴ τοῦ κράτους κατάστασις τὸ ἐπέτρεπε.

Παρετήρησε μετὰ ταῦτα ὁ ὑπουργὸς, ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, προκειμένου περὶ προσθήκης ἑνὸς ὑποπροξενείου κατὰ τὸ Ῥεδούτ-Καλὲ τῶν Καυκασίων, ἡ Βουλὴ ὀρθῶς ἀπεφήνατο, ὅτι διὰ τοιαύτας τῶν νομοσχεδίων τροπολογίας πρέπει νὰ προκαλῆται καὶ τὸ ἀνῆκον Β. διάταγμα. Ἐπειδὴ ὅμως λόγοι ὑπηρεσίας ἐκώλυσαν τὸν ὑπουργὸν νὰ προκαλέσῃ τοιοῦτον διάταγμα, ἐξαιτεῖται νὰ τηρηθῇ εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ῥηθείσης προσθήκης. Ἐκτὸς τούτου ἐπειδὴ πολλαὶ ὡσαύτως ἐγένοντο προτάσεις τοῦ νὰ μεταβληθῇ εἰς προξενεῖον τὸ ὑποπροξενεῖον τῆς Βηρυττοῦ, τὴν αὐτὴν ἐξαιτεῖται ἐπιφύλαξιν, καθ' ὅσον ἀνάγκη ἀπαραίτητος ὑπαγορεύει καὶ τοῦτο.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι εἰς Βηρυττὸν δὲν ὑπάρχει, ὡς εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, ὑποπροξενεῖον, ἀλλὰ προξενεῖον, ἐξ ὧν ὅμως λαμβάνουσιν ἐπιχορήγησιν· ἀλλ' ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν ἐξετάσας, ἐπείσθη ὅτι πρέπει νὰ ταχθῇ μεταξὺ τῶν ἐμμίσθων, ἐπειδὴ, ἐνῷ παρέχει εἰσοδήματα ὀκτακισχιλίων δραχμῶν, λαμβάνει καὶ ἐπιχορήγησιν ὑπὲρ τὰς πεντακισχιλίας.

Παρατηρηθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ τότε καὶ εἰς διὰ τὸ προξενεῖον τοῦτο γραμματεύς, ὡς θέλει προστεθῇ καὶ διὰ τὰ τῆς Σαρδηνίας καὶ τῆς Κερκύρας, ἡ μὲν Βουλὴ συνωμολόγησε τοῦτο, ἕτερος δέ τις ἐπρότεινεν, ὅτι ἐπειδὴ τὰ Βετώλια εἶναι ἡ ἕδρα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, καὶ ἐν αὐτοῖς μάλιστα διατρίβει ὁ γενικὸς τῶν Ὀθωμανικῶν ὅπλων στρατάρχης, πρέπει νὰ συσταθῇ καὶ ἐκεῖσε ἓν προξενεῖον, καθ' ὅσον εἰς μόνον τὰ Βετώλια ὑπάρχουσιν ὑπὲρ

τὰς 35,000 Ἑλλήνων καὶ ἡ παρουσία ἑνὸς προξένου Ἑλληνικοῦ καθίσταται ἀναγκαιοτάτη.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὰ Βετώλια εἶναι τῷ ὄντι μητρόπολις τῆς μεγάλης Ἠπείρου· ἀλλ' ὅτε εἰσήχθη τὸ περὶ προξενείων νομοσχέδιον, οὐδεὶς πρόξενος τῆς Εὐρώπης ὑπῆρχεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, διὸ καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐζήτησε τὸν διορισμὸν προξένου τοιούτου. Ἐπειδὴ ὅμως ἀρτίως συνέστησεν ἐκεῖσε προξενεῖον ἡ Αὐστρία, καὶ τὸ παράδειγμα ταύτης ἐνδέχεται νὰ παρακολουθήσωσι καὶ ἄλλαι δυνάμεις, τότε, καθιερωθείσης τοιαύτης ἀρχῆς, δύναται νὰ συστήσῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπανέλαβε δὲ ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἂν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις δὲν ἐθεώρησαν ἀναγκαίαν τὴν ἐκεῖσε σύστασιν προξενείων, ἡ Ἑλλὰς ὅμως πολλοὺς ἔχουσα εἰς Βετώλια ὑπηκόους καὶ ἄλλους ὁμογενεῖς, πρὸ πολλοῦ ὤφειλε νὰ συστήσῃ ἐκεῖ προξενεῖον· ὅτι, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει καὶ ἡ Τουρκία πρόξενον κατὰ τὴν Ἀμμίαν, ἐνῷ οὐδεμία τῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης ἐθεώρησε τοιαύτην σύστασιν ἀναγκαίαν· καὶ ὅτι ἄλλως, προκειμένου περὶ τροπολογίας νομοσχεδίου τινὸς, ἀντικρούει πᾶσαν περὶ ἀνάγκης Β. διατάγματος ἰδέαν, ἐπειδὴ οὕτω δεσμεύεται ἡ Βουλὴ εἰς τὸ μέγιστον τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς, καὶ δὲν δύναται, ὅσον ἂν τὸ νομίζῃ ἀναγκαῖον, νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐλαχίστην ἐν τοῖς νομοσχεδίοις συμπλήρωσιν.

Τοῦτον ὑποστηρίζων προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι οὐχὶ μόνον εἰς Βετώλια, ἀλλ' ἁπανταχοῦ τῆς Τουρκίας ὑπάρχουσιν ὑπήκοοι Ἕλληνες, ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπάρχουσιν ὡσαύτως καὶ πρόξενοι, διάζονται νὰ καταφεύγωσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν προξένων ἄλλων δυνάμεων· ἀλλ' ὅπου καὶ τοιούτων προξένων εἶναι ἔλλειψις, ἐκεῖ οἱ ὑπήκοοι τῆς Ἑλλάδος ὑποφέρουσι πολυτρόπως. Διὸ οὐχὶ μόνον εἰς Βετώλια, ἀλλ' ἁπανταχοῦ τῆς Τουρκίας, ὅπου εἶναι ἀνάγκη, πρέπει νὰ διορισθῶσι πρόξενοι. Ἀσπαζόμενος λοιπὸν τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, συνομολογεῖ καὶ αὐτὸς, ὅτι περιττὴ εἶναι ἡ διὰ τὴν τροπολογίαν νομοσχεδίου τινὸς εἰσαγωγὴ διατάγματος, ὅταν καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς συμφωνῶσιν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι οὐδεὶς διαμφισβητεῖ πρὸς τὸ σῶμα τὸ μέγα δικαίωμα τῆς προτάσεως, ὅπερ τῷ 1830 καθιερώθη ἐν τῇ Γαλλίᾳ· ὑπάρχει ὅμως ἐξαίρεσίς τις τοῦ δικαιώματος τούτου ἐν τῷ 17 ἄρθρῳ τοῦ συντάγματος, ἥτις ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς νομολογίας ληφθεῖσα, τίθεται ὡς ζήτημα, ἐὰν περιορίζηται εἰς μόνα τὰ πρόσωπα ἢ τὴν αὔξησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Οἱ τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην πρεσβεύοντες λέγουσιν, ὅτι κυρία τῆς Βουλῆς ἐντολὴ εἶναι νὰ ἐλαττόνῃ ἐν γένει τὰ ἔξοδα. Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ τὸ ὑπουργεῖον φρονοῦν, ὅτι ἡ αὔξησις ἀντίκειται πρὸς τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγκην διαταγμάτων· ἂν ὅμως ἔχῃ τὴν ἐναντίαν ἰδέαν τὸ σῶμα, τὸ ὑπουργεῖον δὲν δυσχεραίνει εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτῆς.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπών, ὅτι ὁ προορισμὸς τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι κυρίως τὸ ν' αὐξάνῃ τὰ ἔξοδα, ἀλλὰ τὸ νὰ ὁρίζῃ τὴν καλὴν χρῆσιν αὐτῶν, ὥστε νὰ διατίθενται τὰ χρήματα τῶν κοινῶν ἱδρώτων ὑπὲρ τῆς κοινῆς ὠφελείας. Ἂν λοιπὸν δὲν δύναται τὸ Σῶμα νὰ αὐξήσῃ εἰς τινας περιστάσεις τὰ ἔξοδα, ἀρνεῖται ἓν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ὃ ἁρμόζει τὴν ἐν γένει ὠφέλειαν. Οὕτω π. χ. ὅταν ὀλίγα ἦναι τὰ πρὸς ἐκπαίδευσιν σχολεῖα, δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ τὴν γενικωτέραν τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ ἀνατροφὴν, ἢ ὅταν ἔχωμεν ἀνάγκην ὁδοποιΐας, δὲν δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν τὰ ἐκ ταύτης καλά; Ἡ Βουλὴ ἄρα μόνον ὑπὲρ προσώπων δὲν δύναται νὰ προτείνῃ, διὰ νὰ μὴ χορηγῇ συντάξεις, ἐξοικονομήσεις κλπ. καὶ οὕτως ἐλύθη τὸ ζήτημα, ὑποβληθὲν εἰς αὐτὴν καὶ κατὰ τὸ 1845.

Μετ' ἄλλων τὰ αὐτὰ παρατηρήσαντα, καὶ προσθέντα ὅτι καὶ κατὰ τὴν α. περίοδον, καὶ κατὰ τὴν β'. καὶ ἀρτίως εἰς τὸ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ἐφορειῶν νομοσχέδιον τοιαῦται ἐγένοντο αὐξήσεις· καὶ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἄλλαι ἐπηνέχθησαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαι καὶ θέλει ἀναβληθῇ ἡ παραδοχὴ αὐτοῦ, δύναται νὰ ἀναβληθῇ καὶ ἡ περὶ προξενείου ἐν Βετωλίοις πρότασις, ἵνα σκεφθῇ καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ σῶμα· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ν' ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις ὁλοκλήρου τοῦ ἄρθρου.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα **9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 καὶ 31**, καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **28** γενομένης τῆς παρατηρήσεως νὰ μεταβληθῇ ἡ λέξις « Βελράστην » εἰς « Νερκάστελ » ἐγένοντο δεκτὰ ἓν ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑρεξῆς.

Ἄρθρ. 9. Κατὰ τὸ *Ἰονικὸν* Κράτος.

« Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κέρκυραν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ζάκυνθον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κεφαλληνίαν.

Ἄρθρ. 10. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῶν *Δύω Σικελιῶν*.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νεάπολιν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρινδίσιον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μεσσήνην τῆς Σικελίας.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πάνορμον τῆς Σικελίας.

Ἄρθρ. 11. Κατὰ τὸ *Παπικὸν* Κράτος.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥώμην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀγκῶνα.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σιβιτὰβέκιαν.

Ἄρθρ. 12 Κατὰ τὰς Ἐπικρατείας τοῦ Μεγάλου Δουκάτου *Τοσκάνης καὶ Λούκας*.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Φλωρεντίαν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβόρνον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πορτοφεράϊον.

Ἄρθρ. 13. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς *Σαρδηνίας*.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τουρῖνον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γενούην.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καλλίαρι.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νισσὴν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαριγνώ.

Ἄρθρ. 14 Κατὰ τὴν *Gallian* καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν ἐν Ἀφρικῇ κείμενα μέρη.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Παρισίους.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μασσαλίαν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τουλώνην.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀλγέριν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ὠράνην.

Ἄρθρ. 15. Κατὰ τὰ ἐν τῇ Ἀφρικῇ μέρη τῆς Βαρβαρίας.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τύνιδα.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταγγέρην τοῦ Μαρόκου.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τρίπολιν.

Ἄρθρ. 16. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Ἱσπανίας.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαδρίτην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κάδιξ.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαρκελώνην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαχώνην τῶν Βαλλεαρίδων νήσων.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μάλαγα.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαλένσαν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀργεσίλας.

Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταραγῶνα.

Ἄρθρ. 17. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς *Πορτογαλλίας*.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λισαβώνην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαδέραν.

Ἄρθρ. 18. Κατὰ τὸ Βασίλειον τοῦ *Βελγίου*.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρυξέλλας.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀνβέρσαν.

Ἄρθρ. 19. Κατὰ τὸ Βασίλειον *τῶν κάτω Χωρῶν*.

Ἓν ΓενικὸνΠροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς la Haye.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀμστελόδαμον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥότερδαμ.

Ἄρθρ. 20. Κατὰ τὸ Αὐστριακὸν Κράτος.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βιέννην.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σεβένικον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τεργέστην.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥαγούζαν ἢ εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κατάρου (Boche di Cataro).
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βενετίαν.

Ἄρθρ. 21. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Σαξωνίας.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λειψίαν.

Ἄρθρ. 22. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Βαυαρίας.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μόναχον.

Ἄρθρ. 23. Κατὰ τὸ μεγάλον Δουκάτον τοῦ Ἔσσεν.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαγουντίαν (Magemie).

Ἄρθρ. 24. Κατὰ τὰς Ἀνσεατικὰς Πόλεις.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀμβοῦργον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λυβέκαν.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρέμην.

Ἄρθρ. 25. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Σουηκίας καὶ Νορβηγίας.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Στοκχόλμην.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γοτεμβούργ.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Χριστιάνιαν τῆς Νορβηγίας.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βέργεν.

Ἄρθρ. 26. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Δανίας.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κοπεγχάγην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἑλσενέρ.

Ἄρθρ. 27. Κατὰ τὸ Βασίλειον τοῦ Ἀννοβέρου.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀννόβερον.

Ἄρθρ. 28. Κατὰ τὸ ἡνωμένον Βασίλειον τῆς μεγάλης Βρεταννίας καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸ κείμενα μέρη.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λονδῖνον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Παλμούϊον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νεφκάστελ.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βελφάϛην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Δουβλῖνον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβερπούλ.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μελίτην.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γιβραλτάρ.

Ἄρθρ. 29. Κατὰ τὰς ἡνωμένας πολιτείας τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νεοϋόρκον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βοστόν.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς νέαν Ὀρλεανίαν.

Ἄρθρ. 30. Κατὰ τὸ Κράτος τῆς Βρασιλίας.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ριογιανεῖρο.

Ἄρθρ. 31. Κατὰ τὴν Περσίαν.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταυρίδα.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 32 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὴν Ἤπειρον καὶ τὴν Θεσσαλίαν οὐ μόνον δὲν ὑπάρχουσι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸν σκοπὸν προξενεῖα, ἀλλ' ὡς οἶδεν ἐξ ἐγκυκλίων τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἀπαιτεῖται ὥστε ὁ ἐκεῖθεν ἐρχόμενος νὰ φέρῃ διαβατήριον οὐχὶ τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπιθεωρημένον ὑπὸ τῶν ἡμετέρων προξενικῶν ἀρχῶν. Διὰ τοῦτο δὲ πολλάκις προσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἀποπέμπονται παρὰ τῶν ἀρχῶν ἡμῶν, καὶ ἐπαναστρέφοντες μεγάλα ὑποφέρουν δεινά. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τὸ εὐαρίθμον τῶν ἐκεῖσε Ἑλληνικῶν προξενείων εἶναι δύσκολον εἰς τοὺς πλείστους τούτων νὰ διέρχωνται ἀκτὸ ὡρῶν πολλάκις διάστημα, ἵνα ἐπιθεωρῶσι τὰ διαβατήρια των, συμβαίνουσι τὰ ἄτοπα καὶ λυπηρὰ ταῦτα παθήματα. Διὸ συνίστησιν ἵνα σκεφθῇ ὁ ὑπουργὸς εἰς ποῖα μέρη ἄλλα ἀπαιτοῦνται προξενεῖα τοιαῦτα, ἵνα ῥυθμίσῃ διὰ τὴν σύστασιν αὐτῶν.

Ἐπὶ ἐγκόντος ἄλλου, ὅτι ἀφοῦ κεῖται παρὰ τῷ ὑπουργῷ τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ τῶν πρακτόρων, περιττὸν εἶναι νὰ ζαρύνηται ὁ προϋπολογισμὸς διὰ τῆς δαπάνης ὑποπροξενείων, προσέθηκεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἀφοῦ τῷ ὄντι δέδοται τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸ ὑπουργεῖον, βεβαίως θέλει σπεύσει νὰ διορίσῃ ὅπου ἡ χρεία τὸ ἀπαιτεῖ πράκτορας· ὅτι ἄλλως συνεννοήτει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου ἐπρολήφθη ἤδη τὸ ἀνωτέρω ἐκτεθὲν ἀτόπημα, καθ' ὅσον ἀπέρασισθη νὰ μὴ ζητῆται ἡ τοῦ διαβατηρίου ἐπιθεώρησις, ὅταν ὁ

προσερχόμενος ὁρμᾶται ἀπὸ μερῶν, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι προξενεῖα· καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται αὕτη μόνον ὅταν εἰσέρχηται τις εἰς τὸ Κράτος, ἀναχωρῶν ἀπὸ μέρη ἔνθα ὑπάρχουσιν.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τοῦτο τε καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 33 ἄρθρον δι' εἰδικῆς ἑκατέρου ἀναστάσεως, ἀποβαλοῦσα μόνον διὰ τὸ ὁμοιόμορφον τὴν ἐν τῷ 33 ἄρθρῳ λέξιν « τάξεως· » ἔχουσι δὲ ἀμφότερα οὕτως·

« Ἄρθρον 32. Τὰ μέρη τῆς δικαιοδοσίας ἑκάστου τῶν γενικῶν προξενείων, προξενείων καὶ ὑποπροξενείων θέλουν προσδιορισθῆ καὶ κανονισθῆ διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἄρθρ. 33. Τὰ ἀνωτέρω γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα τίθενται ὑπὸ τρεῖς διαφόρους κατηγορίας.

Τὰ τῆς πρώτης κατηγορίας διατηροῦνται ἐντελῶς δι' ἐξόδων τῆς κυβερνήσεως, συναζομένων τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου.

Τὰ τῆς δευτέρας, ἐκτὸς τῶν προξενικῶν εἰσοδημάτων, τὰ ὁποῖα θέλουν συνάζεσθαι πρὸς ὄφελος τῶν διευθυνόντων αὐτά, θέλουσιν ἔχει καὶ χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν παρὰ τῆς κυβερνήσεως.

Τὰ τῆς τρίτης δὲν θέλουν οὐδεμίαν χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν λαμβάνει παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ θέλουν συνάζεσθαι τὰ προξενικὰ εἰσοδήματα πρὸς ὄφελος τῶν διευθυνόντων αὐτά.»

Μετὰ ταῦτα γενομένης παρατηρήσεως, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπολείπεται πλήρης διὰ τὴν ἀπουσίαν τινῶν ἐκ τῶν βουλευτῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ.μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Χ. Ἀναργύρου.
Ἀνδρίας Πέπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ξθ'.

Τῆς 26 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν περὶ τὴν 9 π. μ. ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Α. Αὐγερινὸν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	N.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος		Λύσανδρος Βιλαέτης	N.
Δημήτριος Γιαννούλης		Στέφ. Στεφανόπουλος	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	N.
Πέτρος Καμπάνης	N.	Ἰωάννης Κλίμακας	N.
Δημήτριος Τσόκρης	N.	Π. Α. Ζάνος	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	N.	Θ. Ζαΐμης	N.
Γεώργιος Τσόκρης	N.	Χ. Θεοχαρόπουλος	N.
Γεώργιος Σκοῦρος	N.	Ν. Πετμεζᾶς	N.
Σταῦρος Βλάχος		Ἰλ. Παπαδαῖος	N.
Δημήτριος Καλλιῤῥονᾶς		Γρηγόρ. Κορφιωτάκης	N.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γεώργιος Περωτὴς	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Κωνστ. Νταγρὲς	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	N.	Ἰωάννης Βάχλας	
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Θεόδωρος Γρίβας	N.	Βελ. Νικολαΐδης	
Κωνστ. Γριβογεώργης	N.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Δ. Πετροπουλάκης		Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Π. Τζαννετάκης		Ἀμπρος Ῥοΐλὸς	
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N.
Ἀναγνώς. Παπαθανασίου	N.	Π. Κολποδῖνος	N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Ἰωάν. Εὐγενίδης	N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	
Ἀνδρέας Πέπας	N.	Γεώρ. Πανοπριφτόπουλος	N.
Σταμάτιος Μήτσας		Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Γεώργιος Βελὴς	N.	Ἐμμαν. Καραμάνος	N.
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Νικόλαος Ματθαίου	
Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης	N.	Ἀναγν. Κοντάκης	N.

Ἐμ. Μελετόπουλος	N.	Νικόλαος Μοσχούλας	
Σ. Κοπανίτσας	N.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	N.	Νάκος Πανουριᾶς	N.
Π. Ματάλας	N.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	N.
Στάμος Μαυροδῆμος		Περικλ. Καλαμογδάρτης	N.
Α. Εὐμολπίδης	N.	Δημήτ. Κουμανιώτης	N.
Ἠλίας Δωΐλας		Σιδέρης Πράτσικας	N.
Θεόδωρος Πετρινὸς	N.	Παν. Πατρινὸς	N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας	N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Παναγιώτης Βάρδογλης		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	N.	Ἀναγν. Τατόπουλος	N.
Ἀναγν. Δεδόπουλος	N.	Κωνστ. Δαρειώτης	N.
Νικόλαος Μπούτουνας		Ἰω. Γεωργάρας	N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	N.	Γ. Νικολάου	
Γεώργιος Γουλιμὴς	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	N.	Ζαννῆς Μαραγκὸς	N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Μιχαὴλ Σολομὸς	
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Ἐμ. Μοδινὸς		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Δημ. Δαμητρακόπουλος		Δημήτριος Δρόσος	N.
Γεώρ. Κάνδυας	N.	Δημ. Πολυχρονόπουλος	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος		Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ἰωάννης Φαρμάκης		Ἀναγ. Παπατσώρης	
Α. Παπαδημητριάδης	N.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Ν. Σισμάνης	N.	Ἀθανάσιος Καστανὰς	N.
Κωνστ. Ἀξελὸς	N.	Α. Κιζάνης	N.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Δαμιανός	
Νικ. Πιεράκος		Λάζαρος Α. Γουρδῆς	
Γρηγ. Πατριαρχέας		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Σταῦρ. Καπετανάκης		Δημήτριος Μητσάκης	N.
Δημ. Πικουλάκης	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.
Ζ. Α. Ζαρειρόπουλος	N.		

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 1 ἄρθρου καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ἐχούσης οὕτω « τὰ πρωτοδικεῖα, τὰ ἐφετεῖα καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διακόπτουσι τὰς ἐργασίας των καθ' ἕκαστον ἔτος ἀπὸ τῆς 15 Ἰουλίου μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου, » παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι μετέβαλεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν τῶν διακοπῶν ἐποχὴν, ὁρίσασα αὐτὴν ἀπὸ τῆς 15 Ἰουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου,

τῆς κοινωνίας πρὸς τὰ τῶν ἀτόμων, ἀλλ' ὁσάκις τοῦτο δὲν κατορθοῦται, τὰ δεύτερα πρέπει νὰ ὑποκύπτωσιν εἰς τὰ πρῶτα· συμφέρει λοιπὸν εἰς τὴν κοινωνίαν ἡ τιμωρία τῶν κακούργων πρὸς παραδειγματισμόν. καὶ οὐδεὶς νόμος δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν των, διακόπτων δι' αὐτοὺς τὰς ἐργασίας τῶν δικαστηρίων· ἀφ' οὗ λοιπὸν τοιοῦτον παράδειγμα δὲν πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν διὰ νὰ συμβιβάσωμεν τὰ κοινωνικὰ καὶ ἀτομικὰ συμφέροντα, κοινωνίαν, ἐπειδὴ νομοθετικῶς ἀδύνατον νὰ γίνῃ τοῦτο, τὸ νομοσχέδιον ἀρκεῖ σιωπηλῶς εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς νὰ ἐκτιμῶσι τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, καὶ δικάζωσι τὰς κατεπειγούσας ἐξ αὐτῶν.

Ἐρωτηθεῖσα ἑπομένως ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρ. **1** δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. **1.** Τὰ πρωτοδικεῖα, τὰ ἐφετεῖα καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διακόπτουν τὰς ἐργασίας των καθ' ἕκαστον ἔτος ἀπὸ τῆς ά. Ἰουλίου μέχρι τῆς ά. Σεπτεμβρίου· αἱ ἐμπορικαὶ ὅμως, αἱ κατεπείγουσαι καὶ αἱ ποιναὶ ὑποθέσεις ἐξακολουθοῦν νὰ δικάζωνται καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν. »

Ἀναγνωσθέντος ἀκολούθως τοῦ ἄρθρ. **2** καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας, προσδιοριζούσης τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τῶν δικαστῶν, οἵτινες θέλουσι μένει παρόντες κατα τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν, ὁ μὲν ὑπουργὸς ἀπεδέχθη ταύτην, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐπεψήφισε τὸ **2** ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. **2.** Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλουν διαμένει εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν εἰς ἕκαστον τῶν πρωτοδικείων, τῶν εἰς ὀλιγώτερα τῶν τριῶν τμημάτων διηρημένων καὶ τῶν μὴ διηρημένων ποσῶς εἰς τμήματα, τοὐλάχιστον τρεῖς, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ τοὐλάχιστον τέσσαρες δικασταί, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνακριτῶν· εἰς ἕκαστον δὲ τῶν ἐφετείων τοὐλάχιστον τρεῖς, καὶ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τοὐλάχιστον τέσσαρες δικασταί. Οἱ δικασταὶ οὗτοι θέλουν συγκροτεῖ ἰδιαίτερον τῶν διακοπῶν τμῆμα, συμπληρούμενον πρὸς κατάρτισιν τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ἀπὸ τοὺς νομίμους ἀναπληρωτάς. »

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἄρθρον **3** μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ Βουλὴ,συναινοῦντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως ὡς ἐτροπολογήθη, ἔχει δ' οὕτω·

« Ἄρθρ. **3.** Τὰ περὶ σχηματισμοῦ, τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς

ὑπηρεσίας τῶν τμημάτων τῶν διακοπῶν, θέλουν κανονίζεσθαι ἑκάστοτε διὰ Βασ. διατάγματος.

Οἱ συνεπείᾳ τῶν διακοπῶν ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἕδρας των δικασταὶ ὀφείλουσι νὰ γνωστοποιήσωσιν εἰς τὸν πρόεδρον ἢ τὸν ἀναπληρωτήν του τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρ. **4** καὶ **5**, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. **4.** Ἐὰν ἕνεκα κωλύματος, ἢ ἐξαιρέσεώς τινος τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν δὲν ὑπάρχῃ ὁ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν δικαστῶν, προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν, ἀδιαιρέτως τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθρ. **5.** Ἐξαιροῦνται τῶν διακοπῶν τὰ εἰδικὰ ἐμπορικὰ τμήματα, οἱ ἀνακριταί, οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ οἱ ἀντεισαγγελεῖς. »

Ἀναγνωσθέντος εἶτα τοῦ ἄρθρ. **6** καὶ τῆς προσθήκης τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ ὑπουργὸς παραδεχθεὶς ταύτην, ἐζήτησε πρὸ αὐτῆς νὰ τεθῇ ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου καὶ τόδε « ὡς πρὸς δὲ τὴν διεξαγωγὴν τῶν τοιούτων αἰτήσεων, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ προέδρου διαδικασίας διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας. »

Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρ. **6** δι' ἀναστάσεως ὡς ἐτροπολογήθη ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. **6.** Αἱ κατεπειγουσαι ὑποθέσεις δικαστέαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν θεωροῦνται ὅσαι δὲν δύνανται ν' ἀναβληθῶσιν ἄνευ πιθανῆς βλάβης τῶν συμφερόντων τῶν διαδίκων, κηρυχθῶσι δὲ ὡς τοιαῦται δι' ἀποφάσεως τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν ἐν συμβουλίῳ.

Αἱ πρὸς δὲ τὴν διεξαγωγὴν τοιούτων αἰτήσεων ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ προέδρου διαδικασίας διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων δὲν συγχωροῦνται τὰ ἔνδικα μέσα τῆς ἀνακοπῆς, τῆς ἐφέσεως καὶ τῆς ἀναιρέσεως. Τὸ δικαστήριον ὅμως δύναται, ἀντιρρήσεως γενομένης, νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ, ἂν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας ἤθελε φανῇ, ὅτι κακῶς ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐχαρακτηρίσθη ὡς κατεπείγουσα· κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων, ἐν περιπτώσει παραδοχῆς τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου, δὲν συγχωρεῖται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως ἢ ἀναιρέσεως. »

Τελευταῖον ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα καὶ ἐπὶ τῶν ἄρθρων **7** καὶ **8**

ἐγκρίνασα παρεδέχθη ἑκάτερον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, καὶ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως, ἔχουσι δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. 7. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἀναστέλλονται αἱ πρὸς διεξαγωγὴν ἀποδείξεων προθεσμίαι ὡς πρὸς τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὸ τμῆμα τῶν διακοπῶν ὑποθέσεις. Ἐξακολουθεῖ ὅμως ἡ ἤδη κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν διακοπῶν ἀρξαμένη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἢ τῶν εἰσηγητῶν διεξαγωγὴ ἀποδείξεων. Μόνον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀπόδειξίς τις κινδυνεύει νὰ ματαιωθῇ ἐκ τῆς ἀναβολῆς, δύναται νὰ διεξαχθῇ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν διατάττουσα τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως ὡς κατεπείγουσαν. »

« Ἄρθ. 8. Ἡ ἐν τοῖς γραφείοις ὑπηρεσία κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν θέλει κανονισθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἐν συμβουλίῳ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήτεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀκολούθως γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Πανοπριωτόπουλον καὶ Χρῆτ. Οἰκονομίδην, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **74**. Ἔχει δὲ τὸ σύνολον ὡς ἐψηφίσθη οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κ. τ. λ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν τάδε.

Ἄρθρ. **1.** Τὰ πρωτοδικεῖα, τὰ ἐφετεῖα καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διακόπτουν τὰς ἐργασίας των καθ' ἕκαστον ἔτος ἀπὸ τῆς α. Ἰουλίου μέχρι τῆς α. Σεπτεμβρίου· αἱ ἐμπορικαὶ ὅμως, αἱ κατεπείγουσαι, καὶ αἱ ποιναὶ ὑποθέσεις ἐξακολουθοῦν νὰ δικάζωνται καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν.

Ἄρθρ. **2.** Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλουν διαμένει εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν, εἷς ἕκαστον τῶν πρωτοδικείων, τῶν εἰς ὀλιγώτερα τῶν τριῶν τμημάτων διηρημένων καὶ τῶν μὴ διηρημένων ποσῶς εἰς τμήματα, τοὐλάχιστον τρεῖς, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ τοὐλάχιστον τέσσαρες δικασταί, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνακριτῶν, εἷς ἕκαστον δὲ τῶν ἐφετείων τοὐλάχιστον τρεῖς, καὶ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τοὐλάχιστον τέσσαρες δικασταί· οἱ δικασταὶ οὗτοι θέλουν συγκροτεῖ ἰδιαίτερον τῶν διακοπῶν τμῆμα, συμπληρού-

μενον πρὸς κατάρτισιν τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ἀπὸ τοὺς νομίμους ἀναπληρωτάς.

Ἄρθρ. **3.** Τὰ περὶ σχηματισμοῦ, τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν τμημάτων τῶν διακοπῶν θέλουν κανονίζεσθαι ἑκάστοτε διὰ Βασ. διατάγματος.

Οἱ συνεπείᾳ τῶν διακοπῶν ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἕδρας των δικασταὶ ὀφείλουσι νὰ γνωστοποιήσωσιν εἰς τὸν πρόεδρον ἢ τὸν ἀναπληρωτήν του, τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των.

Ἄρθρ. **4.** Ἐὰν ἕνεκα κωλύματος ἢ ἐξαιρέσεώς τινος τῶν μελῶν τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν δὲν ὑπάρχῃ ὁ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν δικαστῶν, προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν, ἀδιακρίτως τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθρ. **5.** Ἐξαιροῦνται τῶν διακοπῶν τὰ εἰδικὰ ἐμπορικὰ τμήματα, οἱ ἀνακριταὶ, οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ οἱ ἀντεισαγγελεῖς.

Ἄρθρ. **6.** Ὡς κατεπείγουσαι ὑποθέσεις δικαστέαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν θεωροῦνται ὅσαι δὲν δύνανται ν' ἀναβληθῶσιν ἄνευ πιθανῆς βλάβης τῶν συμφερόντων τῶν διαδίκων, κηρυχθῶσι δὲ ὡς τοιαῦται, δι' ἀποφάσεως τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν, ἐν συμβουλίῳ.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν διεξαγωγὴν τῶν τοιούτων αἰτήσεων ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ προέδρου διαδικασίας διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων δὲν συγχωροῦνται τὰ ἔνδικα μέσα τῆς ἀνακοπῆς, τῆς ἐφέσεως καὶ τῆς ἀναιρέσεως· τὸ δικαστήριον ὅμως δύναται, ἀντιῤῥήσεως γενομένης, νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ, ἂν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας ἤθελε φανῇ, ὅτι κακῶς ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐχαρακτηρίσθη ὡς κατεπείγουσα· κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων, ἐν περιπτώσει παραβύσσης τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου, δὲν συγχωρεῖται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως ἢ ἀναιρέσεως. »

« Ἄρθρ. **7.** Κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἀναστέλλονται αἱ πρὸς διαγωγὴν ἀποδείξεων προθεσμίαι ὡς πρὸς τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὸ τμῆμα τῶν διακοπῶν ὑποθέσεις· ἐξακολουθεῖ ὅμως ἡ ἤδη κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν διακοπῶν ἀρξαμένη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἢ τῶν εἰσηγητῶν διεξαγωγὴ ἀποδείξεων. Μόνον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀπόδειξίς τις κινδυνεύει νὰ ματαιωθῇ ἐκ τῆς ἀναβολῆς, δύναται νὰ διεξαχθῇ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ τμήματος τῶν διακοπῶν διατάττουσα τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως ὡς κατεπείγουσαν. »

« Ἄρθρ. **8.** Ἡ ἐν τοῖς γραφείοις ὑπηρεσία κατὰ τὴν διάρκειαν

τῶν διακοπῶν θέλει κανονισθῆ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἐν συμβουλίῳ. »

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Μετὰ ταῦτο λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Βονίτσης ἀνέφερεν, ὅτι παρὰ τοῦ ἐπιστάτου τῶν κτημάτων του πληροφορεῖται ὅτι οἱ Ὀθωμανοὶ προτίθενται ν' ἀνεγείρωσιν ἐντὸς ἰδιοκτήτων αὐτοῦ γαιῶν, μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἐντεῦθεν τῶν Ἑλληνικῶν ὁρίων, δύω σκοπιάς· ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτόν τι καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ ἐπεχείρησαν οἱ Τοῦρκοι, τὸ ὁποῖον αὐτὸς διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς του ἐματαίωσεν, ὑποχρεώσας αὐτοὺς νὰ περιορισθῶσιν ἐντὸς τῶν διαγεγραμμένων ὁρίων των, πιθανὸν δὲ εἶναι καὶ τώρα νὰ προβῶσιν εἰς πρᾶξιν ὁμοίαν, ἥτις καὶ τὰ ἀτομικὰ τῆς οἰκογενείας του συμφέροντα καὶ τὰ τοῦ ἔθνους προσβάλλει, διότι διὰ μίαν σπιθαμὴν γῆς πολλάκις ὁλόκληρα ἔθνη κατατρέφονται, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ζητήσῃ ὅσον τάχιστα ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου πληροφορίας ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τῶν ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν, καὶ καταστήσῃ αὐτοὺς προσεκτικούς, ἵνα μὴ τυχὸν ἤθελον συμβῆ ἄλλως αἱματηραὶ πράξεις, καθ' ὅσον ἡ οἰκογένειά του μὴ ἀνεχομένη τοῦτο, θέλει διασθῆ ἴσως ν' ἀπωθήσῃ τὴν βίαν δι' ἔργων.

Ἡ δὲ Βουλὴ ὁμοφώνως παραδεχθεῖσα τὴν πρότασιν, ἀπεφήνατο ἵνα σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τοὺς εἰρημένους ὑπουργοὺς διὰ τὰ περαιτέρω.

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κηρύξας ἀντικείμενον τῆς ἐπισύσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προξενικῶν ἀρχῶν συζητήσεως, διέλυτε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 11 π. μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. Σ. ΑΛΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Πέπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ο'.

Τῆς 27 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἐννάτην π. μ. τῶν Κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παράτε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀπόντος τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἀναβαλοῦσα τὸ κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ὁρισθὲν ἀντικείμενον περὶ τῶν ἐπιβαλλομένων κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἑλλησπόντου προξενικῶν τελῶν, ἐπελήφθη τῆς συζητήσεως τῶν δοθεισῶν εἰς τὸ γραφεῖον διαφόρων ἀναφορῶν.

Οὕτως ἀνεγνώσθησαν πρῶτον αἱ ὑπ' ἀριθ. 39—44 περιλήψεις, ἔχουσαι ὡς ἑρεξῆς·

Ἀρ. 39. «Ἀναφορὰ ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου τοῦ Ἀντωνίου Βονοπαρτάκη, ἐξαιτουμένου σύνταξίν τινα χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών του.

Ἀρ. 40. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1851 τοῦ Γεωργίου Ἐξαρχοπούλου, δι' ἧς ἐκθέτων τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του καὶ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις του, ἐξαιτεῖται ἀνάλογόν τινα χρηματικὴν συνδρομήν.

Ἀρ. 41. Ἀναφορὰ ἐκ Πύργου ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1851 τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν δημητριακῶν καρπῶν τῆς Ἠλείας κατὰ τὸ ἔτος 1850, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ ἐπισυνημμένη ἀναφορά των, ἀφορῶσα τὴν διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἴσπραξιν τῶν ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καθυστερούντων αὐτοῖς φόρων.

Ἀρ. 42. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου τοῦ Σ. Ἀποστολάκα, δι' ἧς ἐρίστησι τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς παραχωρήσεως ἐθνικῶν γαιῶν εἰς τὸν Δ. Ἀποστολάκαν, τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ λάβῃ ἀντὶ τῆς βιβλιοθήκης, ἣν εἰς τὸ δημόσιον ἐπώλησεν.

Ἀρ. 43. Ἀναφορὰ ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1850, ἐξ Ὕδρας, ἐξ πρεσβυτέρων ἱερέων, δι' ἧς ἐκθέτουσι τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις των καὶ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασίν των, καὶ ἐξαιτοῦνται ἀνάλογόν τινα σύνταξιν, ἵνα δυνηθῶσι νὰ συντηρήσωσι τὰς οἰκογενείας των, καθ' ὅσον ἕνεκα τῶν γηρατείων των δὲν δύνανται νὰ προσπορισθῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἀρ. 44. Ἀναφορὰ ἐκ Μεγάρων ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου τ. ε. τῶν κατοίκων Μεγάρων, δι' ἧς ἐκθέτουσι τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκονται τὰ κτήματα τῆς διαλελυμένης Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰεροθέου, καὶ ἐξαιτοῦνται τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς, ἵνα προληφθῇ ἡ παντελὴς φθορὰ τῆς μεγάλης περιουσίας τῆς Μονῆς ταύτης.» καὶ μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτῶν γενομένης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη διάναστάσεως τὴν ἐφ' ἑκάστης τούτων γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἀκολούθως.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 39 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτὴν καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 40 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι νόμιμον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 41 νὰ συστηθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ταύτην μετ' ἐπιστασίας ὑπ' ὄψιν του, καὶ διατάξῃ ἐντόνως τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, χωρὶς νὰ λάβῃ χώραν κατεπίεσίς τις ἄδικος, εἴτε κατὰ τῶν φορολογουμένων εἴτε κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 42 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐμπεριεχομένων ἐν αὐτῇ καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 43 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 44 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ λάβῃ ταύτην μετ' ἐπιστασίας ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα καὶ ἡ ἐπομένη ὑπ' ἀριθ. 45 περιληψις.

Ἀρ. 45. Ἀναφορὰ ἐκ Σίφνου ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου δανειστῶν τινῶν κοινοτήτων, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται νὰ ἐκδοθῇ νόμος περὶ ἐκκαθαρίσεως καὶ πληρωμῆς τῶν κοινοτικῶν χρεῶν, ἵνα δυνηθῶσι νὰ λάβωσι τὰ χρήματά των, ἡ καθυστέρησις τῶν ὁποίων τοὺς κατέστησεν ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους.»

Ἐφ' ᾗς λαβὼν τὸν λόγον ἀνέπτυξεν ὁ εἰσηγητὴς εἰπών, ὅτι μὴ ἀγνοοῦσα ἡ ἐπιτροπή, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ περὶ κοινοτικῶν χρεῶν ἀντικείμενον, ὅτι τὸ σύνταγμα συνέστησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέτρον τι τελεσφόρον, ἀπερρήνατο ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ὅσα ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς σημειοῦνται. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι πρὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος τὰ ἐπαρχιακὰ ταμεῖα ἐθεωροῦντο ὡς καταστήματα ἐξασφαλιστικά, καὶ διὰ τοῦτο πᾶς ὁ βουλόμενος νὰ τηρήσῃ ἄθικτον τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, προσέφευγεν εἰς τὰς ἐπαρχίας παρακαλῶν νὰ δανείσῃ τὰ χρήματά του εἰς ταύτας· ἀλλ' ἐξερράγη ἔπειτα ὁ ἀγὼν καὶ αἱ μετ' αὐτοῦ ἐπελθοῦσαι ἀνωμαλίαι κατέστησαν δυσχερῆ τὴν ἀπόδοσιν τόσων δανείων. Διὸ ἐξέδοτο ψήφισμα ὁ Κυβερνήτης ὁρίζον, ὅτι ἀποδεικνυομένου πρῶτον ποῖα τὰ χρέη ἑκάστης κοινότητος, θέλει πληρώνει μὲν αὐτὰ τὸ Δημόσιον, ἀκολούθως δὲ τὰ λαμβάνει παρὰ τῶν κοινοτήτων. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ψήφισμα τοῦτο δὲν ἐπραγματοποιήθη, καὶ

ἐντεῦθεν πολλαὶ τῶν ἐχουσῶν ἀξιώσεις οἰκογενειῶν περιῆλθον εἰς τὴν ἰσχάτην ἔνδειαν καὶ πενίαν, καθ' ὅσον εἶχον παρακαταθέσει εἰς τὰς κοινότητας ἅπασαν τὴν περιουσίαν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ἀφορμὴν ἐκ τῆς προκειμένης ἀναφορᾶς, συνίστησιν εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον τὴν ταχείαν τοῦ ΙΕ. ψηφίσματος ἐκτέλεσιν, ἐπίσης δὲ ἀνέπτυξε καὶ αὐτὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ἵνα μετὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς διευθυνθῇ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἀναστάσεως, ἀποφηναμένη ν' ἀποσταλῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον καὶ ἀπόσπασμα τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων· ἔχει δὲ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς οὕτως·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 45 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἀποφασίσῃ τὴν ἐνέργειαν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ΙΕ. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις συνελεύσεως τῆς Γ. Σεπτεμβρίου, καθόσον τὸ ἀντικείμενον, περὶ οὗ πραγματεύεται, καθίσταται λίαν σοβαρόν, ὡς καθιστῶν τὴν κατάστασιν διαφόρων τῆς Ἑλλάδος οἰκογενειῶν μετέωρον καὶ προβληματικήν.»

Ἀναγνωσθείσης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46 περιλήψεως, ἐχούσης ὡς ἑρεξῆς.

Ἀρ. 46. Ἀναφορὰ ἐκ Λοιδωρικίου ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου τ. ε. τοῦ δημοδιδασκάλου Λίγιτίου Α. Παπαγγελίδου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ νομοθετηθῇ ἡ παρὰ τοῦ δημοσίου μισθοδότησις τῶν δημοδιδασκάλων, καθ' ὅσον ἄλλως θέλουν παραλύσει τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, διαρκούσης τῆς ἀθλίας τῶν δημοτικῶν ταμείων καταστάσεως.

Εἷς μὲν παρετήρησεν ὅτι περὶ τῆς κατωτέρας ταύτης παιδείας πολὺς ἐγένετο ἄλλο τε λόγος κατὰ τὴν ἀ. περίοδον, καὶ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε τότε εἰς μὲν τὰ σχολεῖα τῶν πρωτευουσῶν τῶν ἐπαρχιῶν νὰ χορηγῆται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὸ ὅλον τῆς μισθοδοσίας τῶν διδασκάλων, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ τὸ ἥμισυ. Ἔστωτε λοιπὸν ἐκανονίσθη τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ ἐὰν τὸ σῶμα ἐπιθυμῇ νὰ κανονίσῃ αὐτὸ ἔτι μᾶλλον, ἡ τοιαύτη ἰδέα πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς πρότασις, ἵνα πεμφθῇ εἰς τὰ τμήματα καὶ εἰσαχθῇ ἐπομένως μία τις γνώμη ὀρθοτέρα ὑπὲρ τῶν δημοτικῶν σχολείων. Παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἀ. περίοδον γενομένη ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐφαρμόζεται μὲν ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλ' ἐὰν παρεμβάλλωνται καὶ μεγάλα προσκόμματα, ταῦτα προέρχονται ἐκ μόνης τῆς δημοτικῆς ἐξουσίας· διότι ἡ μὲν Κυβέρ-

νησις ἐκδίδει τακτικῶς τὰ ἐντάλματα τῆς ὁριοθεσίας εἰς βάρος της πληρωμῆς, ἀλλ' οἱ δήμαρχοι ζητοῦντες 10, 20 τοῖς 0|0 ἀπὸ τοῦ μισθοῦ τῶν δυστυχῶν δημοδιδασκάλων, ἐμποδίζουσι πολυτρόπως τὴν πληρωμήν. Διὸ, ἂν δὲν γίνῃ, ὡς εἶπε, πρότασις πρὸς πλειοτέραν τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀνόρθωσιν, νὰ συζητηθῇ ὅμως εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅπως λάβῃ τὰ ἐντονώτερα κατὰ τῶν δημάρχων τούτων μέτρα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι μὴ συμφωνῶν νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὰ τμήματα ἓν ἀντικείμενον, ὅπερ πρέπει νὰ λυθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ σώματος, συνομολογεῖ καὶ οὗτος, ὅτι κατὰ τὴν ἀ. περίοδον ἀπεφασίσθη τῷόντι νὰ δίδηται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ εἰς ἕκαστον δημοδιδάσκαλον, ἀλλὰ κατὰ τὴν δ'. περίοδον ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς παιδείας μετέβαλε τὴν διάταξιν ταύτην, καὶ συστήσας τρία εἰς τὴν νῆσον Ὕδρας σχολεῖα, ἀφῆρεσεν, ἐννοεῖται, τὰ περιπλέον ἐξ ἄλλων μερῶν. Καὶ τὸ μὲν σύνταγμα ἐπαξίως ἐκτιμῶν τὰ φῶτα, ἐψήφισε ποῖα τὰ τῆς κατωτέρας παιδείας ὅρια· ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παιδείας κατέστη ἤδη μηδαμινὸν, καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ὑπάρχει ποσῶς. Τὸ κατ' αὐτὸν, ἀποδέχεται μὲν τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ δήμαρχοι ἐπέφερον τὰ καιριώτερα κατ' αὐτῆς τραύματα, ἀλλὰ διὰ τί δὲν παύει ἡ Κυβέρνησις τοὺς τοιούτους δημάρχους; Ἡ διοικητικὴ λοιπὸν ἐξουσία ἀνεχομένη, συμμερίζεται τῆς τοιαύτης εὐθύνης. Εἶναι ὥρα νὰ ληφθῇ μέτρον σωτήριον ὑπὲρ τῆς κατωτέρας παιδείας, καὶ ἐπειδὴ συντάσσεται ἤδη ὁ προϋπολογισμὸς, νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀναλάβῃ εἰς ἕνα ἕκαστον δῆμον τὴν διατήρησιν ἑνὸς σχολείου, χωρὶς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ μεταβιβάσῃ τὸ ἓν πρὸς ὠφέλειαν δήμου ἄλλου. Ὅταν δὲ ψηφισθῇ ἔπειτα καὶ ὁ περὶ δήμων νόμος, ἀπόκειται πάλιν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ὑποβάλῃ εἰς ὁμοίαν τινὰ ὑποχρέωσιν καὶ τοὺς δήμους.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ ἀναφορᾶς δημοδιδασκάλου τινος, ὅστις θεωρῶν τὴν παντελῆ τῶν δημοτικῶν σχολείων παραλυσίαν, ἐξαιτεῖται τὸ νὰ πληρόνωνται οἱ διδάσκαλοι ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἄλλοθεν δὲν ἀγνοεῖ ἡ Βουλὴ, ὅτι καὶ ἄλλοι πολλοὶ δημοδιδάσκαλοι πάσχουσι, καὶ ὅλαι σχεδὸν αἱ ἐπαρχίαι τὴν αὐτὴν ὑποφέρουσιν ἀδικίαν, πρέπει βεβαίως νὰ λάβῃ πρόνοιαν, διὰ νὰ παύσῃ τὸ ἐντεῦθεν προκύπτον μέγα δυστύχημα εἰς τὴν κοινωνίαν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ σῶμα δὲν εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἤδη ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ μισθοδοτῇ τοὺς δημοδιδασκάλους, ἀλλ' ὅταν προφανῶς βλέπῃ ὅτι νοσοῦσι τὰ τῆς κατωτέρας παιδείας, ἔχει τὴν ἁρμο-

διότητα νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ συμβαῖνον ἀτόπημα βλάπτει οὐσιωδῶς τὴν παιδείαν καὶ συνίστησιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὅπως ἐκλείψῃ ὁλοτελῶς. Οὕτω συνεπείᾳ τῆς συστάσεως ταύτης ἡ Κυβέρνησις θέλει εὕρει τὰ μέσα, δι' ὧν νὰ παύσῃ πλέον ὅ,τι μέχρι τοῦδε κατὰ τῆς νεολαίας ἐγίνετο. Καὶ ἴσως μὲν πολλοὶ ἐκ τῶν προτέρων σκεπτόμενοι, ὑπονοοῦσιν ὅτι δὲν θέλει πράξει μέγα τι ἡ Κυβέρνησις· ἀλλ' ἂν καὶ ἄλλο τε τῳόντι ἐγένετο σπουδαία σύστασις ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀειμνήστου Νικηταρᾶ, καὶ τοσαῦτα ἐλέχθησαν ὑπὲρ τῆς τοῦ Λυκούργου, τοῦ Μακρῦ καὶ ἄλλων, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἐφρόντισε διὰ τὰ συμφέροντα μόνον τῶν φίλων του, ἀπαξιώσας νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν χηρῶν τῶν ἡρώων, φρονεῖ ὅμως ὅτι δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἀνωτέρω σύστασις καὶ ἐλπίζει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει ἀποκτήσει πλέον αὐτὴν τὴν ἀδράνειαν.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἡ τοιαύτη τῶν δημοτικῶν σχολείων παραλυσία προκύπτει βεβαίως καὶ ἐκ τῆς καθυστερήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν διδασκάλων, οἵτινες ἀδιακόπως ἐναγόμενοι, κατήντησαν ῥοιτηταί, ὡς εἰπεῖν, τῶν δικαστηρίων. Ἀφοῦ δὲ πολλοὶ τούτων πενταετίαν ὅλην ἀπήνδησαν περιμένοντες τοὺς μισθούς των, εἶναι δυνατὸν νὰ διδάσκωσι μαθητὰς, καὶ ὅταν ἡ κατωτέρα ἐκπαίδευσις παραμελῆται, ἡ δυστυχὴς κοινωνία δὲν θέλει ἔχει πολίτας ἀνωφελεῖς; Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι καὶ τὸ 11 ἄρθρον τοῦ συντάγματος καθιεροῖ τὴν ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως συνδρομὴν τῆς δημοτικῆς παιδείας, καὶ ἡ Βουλὴ τῆς ἀ. περιόδου ἐξέδωκεν, ὡς ἐρρέθη, ὁριστικὴν ὑπὲρ ταύτης ἀπόφασιν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ συντάγματος ἐννοεῖ νὰ συντρέχῃ ἡ Κυβέρνησις τοὺς δήμους, οὐχὶ κατὰ ῥητὸν μέτρον, ἀλλ' ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου τούτων. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως θέσῃ ὑπὲρ τῆς κατωτέρας παιδείας ποσόν τι ἐν τῷ ψηφισθησομένῳ προϋπολογισμῷ, ἵνα δι' αὐτοῦ βοηθῶνται οἱ δῆμοι κατὰ τὴν ἀνάγκην αὐτῶν.

Ἐπέφερεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἂν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ εἶδεν ὅτι ὁ ἀναφερόμενος ἐνταῦθα διδάσκαλος ἀναμοδίως ζητεῖ τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ δημοσίου μισθοδότησιν τῶν δημοτικῶν διδασκάλων, ἐπειδὴ ὅμως περὶ παιδείας ἀνεφέρετο, ἀντὶ νὰ ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀναφοράν, ἐγνωμοδότησε νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐνταῦθα ἡ οἰκεία τοῦ ζητήματος θέσις, καὶ ὅτε θέλει εἰσαχθῇ ὁ προϋπολογισμὸς, ἂν ἴδῃ ἡ Βουλὴ ὅτι μικρὸν εἶναι τὸ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς παιδείας ποσὸν, τότε δύναται νὰ

ζητήσῃ τὴν ἀναγκαίαν αὐτοῦ αὔξησιν. Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρέπει νὰ γίνῃ μόνον δεκτὴ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη, ἢ κἂν νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἀπόφασις, καθ' ὅσον οὐδεὶς τῶν βουλευτῶν εἶναι παρεσκευασμένος.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ἡ αἴτησις τοῦ ἀναφερομένου τοῦ νὰ νομοθετηθῇ ἡ ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου μισθοδότησις τῶν δημοδιδασκάλων ἀντίκειται πρὸς τὸ σύνταγμα, ὅπερ εἰς μὲν τοὺς δήμους ἀνατίθησι τὴν δαπάνην τῆς κατωτέρας παιδείας, εἰς δὲ τὴν Κυβέρνησιν, ἁπλῆν μόνον συνδρομήν· καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἀρκετὰ ἐλέχθησαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, πρέπει νὰ διευθυνθῶσι τὰ πρακτικὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα λάβῃ ταῦτα ὑπ' ὄψιν ὁ ὑπουργὸς, ὅστις βουλευτὴς ὢν κατὰ τὴν ά. περίοδον, θέλει ἐκτιμήσει τὰ ἐκτεθέντα· ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι κακῶς διϊσχυρίσθησάν τινες ὅτι ὁ μαρασμὸς τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως προέρχεται ἐκ τῆς δυστροπίας τῶν δημάρχων, ἐπειδὴ οὔτε δημοτικὰ ταμεῖα ἔχομεν, οὐδ' εἰσπράττονται οἱ δημοτικοὶ φόροι, τὸ μὲν, διότι δὲν ὑπάρχει ὁ περὶ ὀργανισμοῦ καὶ ἐξελέγξεως τῶν δημοτικῶν ταμείων νόμος, τὸ δὲ, διότι ἄτακτος καὶ ἀνώμαλος εἶναι ὁ περὶ εἰσπράξεων. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ συστηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῶν δύω τούτων ἀντικειμένων, καθ' ὅσον ἄλλως, ὅταν δήμαρχός τις ἀντὶ 10,000 εἰσπράττῃ 5,000 δραχ. ἐννοεῖται ὅτι θέλει φροντίσει περὶ τῆς διατηρήσεως μᾶλλον τοῦ γραφείου του ἢ τῶν σχολείων. Ἐντεῦθεν δὲ διέταξε, φαίνεται, ἡ Κυβέρνησις νὰ γίνηται ἐπίσχεσις τῶν δημοτικῶν εἰσοδημάτων, ἵνα δι' αὐτῶν πληρώνωνται πρῶτον οἱ διδάσκαλοι, ἀλλ' ἐκ τούτου ἐξέλιπε τὸ ἀπαρτίζον τὰς δημαρχίας προσωπικόν, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τοῦ τοιούτου μέτρου. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ Κυβέρνησις χορηγεῖ κἂν πρὸς ὅλους τοὺς δήμους τὴν συνδρομήν της; οὐχί· γίνεται ἡ ἀνάκουσα ἐπὶ τῆς δημοτικῆς παιδείας ἐπιτήρησις; οὐδὲ τοῦτο, διότι ποτὲ δὲν ἐγένετο οὐδεμία ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων ὑπὲρ ταύτης περιοδειῶν. Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι διὰ νὰ ἀνακύψῃ ἡ κατωτέρα ἐκπαίδευσις, πρέπει νὰ φροντίσωσι τὰ ἀρμόδια ὑπουργεῖα περὶ τῆς θεραπείας τῶν ἀνωτέρω ἐλλείψεων.

Καὶ ἄλλος προσέθηκεν, ὅτι συνήθως ἢ δὲν εἰσπράττονται οἱ δημοτικοὶ φόροι, ἢ ὑπάρχει πάντοτε οὐσιώδες ἔλλειμμα, καὶ ἐντεῦθεν ἡ τοσαύτη τῶν δημοτικῶν σχολείων παραλυσία. Ἄλλως τε, ἡ συνδρομὴ τῆς Κυβερνήσεως, μὴ διανεμομένη κατ' ἀναλογίαν, εἰς μὲν τοὺς πλουσίους δήμους χορηγεῖται πολλάκις ἀφθόνως, εἰς δὲ τοὺς ἐνδεεῖς μετὰ φειδωλείας. Διὸ συμπεραίνει,

ὅτι πρέπει νὰ ἐκδοθῇ εἰδικὸς νόμος, κανονίζων τὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι ἡ συζήτησις προέβη καὶ ἔπρεπε νὰ προβῇ σπουδαία, διότι πρόκειται περὶ τοῦ ἐπισυσίου ἄρτου τοῦ λαοῦ, περὶ τῶν ἀπαλῶν ἐν γένει ψυχῶν, εἰς ἃς πρέπει νὰ ἐνσταλαχθῶσιν αἱ ἀρχαὶ τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἀρετῆς. Καὶ ὅμως ἐκ πείρας καὶ αὐτὸς γνωρίζει, ὅτι οἱ δημοδιδάσκαλοι κατήντησαν τῷ ὄντι φοιτηταὶ τῶν δικαστηρίων, καὶ ἡ κακὴ πίστις τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν καθυστερεῖ πρὸ πολλοῦ τοὺς μισθούς των. Ὅταν λοιπὸν οἱ δήμαρχοι προτιμῶσι νὰ διασπείρωσι τὰ δημοτικὰ εἰσοδήματα πρὸς τοὺς φίλους των, ὅταν δυστροποῦντες παρεμβάλλωσι μυρία κατὰ τῆς παιδείας προσκόμματα, ὅταν σπαταλοῦντες διὰ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ πάθη των, διὰ μόνα ταῦτα ἔχωσι διαρκῶς χρήματα, ἐννοεῖται ὅτι ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἀπομαραίνεται καὶ ἐκπνέει. Ὅπου ὅμως δὲν συμβαίνουσιν ταῦτα, καὶ αἱ συνέπειαι εἶναι διάφοροι, διὸ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του π. χ. μόλις ὁ νομάρχης διέταξε τοὺς ἐπαρχιακοὺς εἰσπράκτορας νὰ πληρόνωσι κατὰ πρῶτον τοὺς διδασκάλους, καὶ ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἀνέκυψε καὶ ὀρθοῦται· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ συστηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ὑποχρεώσῃ τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἣν αὐτὴ ἐκείνη καθιέρωσεν. Ἐνῷ δὲ κατὰ τοῦτο ἀναντιῤῥήτως πταίουσι καὶ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαί, παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχουσιν καὶ οὐχὶ ὀλίγοι ἐπαρχιακοὶ διδάσκαλοι, οἵτινες, καίτοι μηδεμίαν παρέχοντες ὠφέλειαν, πληρόνονται ὅμως τακτικῶς. Ἄλλως τε, ἐλλείπει τῷ ὄντι καὶ ἡ ἀναγκαία τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐπιτήρησις, ἐπειδὴ ὅταν πρόκειται νὰ διδαχθῶσιν αἱ ὑψηλαὶ ἀρχαὶ τοῦ εὐαγγελίου καὶ στέλλωνται διδάσκαλοι ὑπὸ παθῶν σπαραττόμενοι· ὅταν παραδίδωσι κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν· ὅταν ἔρχωνται ἢ ἀναχωρῶσιν αὐτογνωμόνως, ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἐπιτήρησις δὲν ὑπάρχει, καὶ πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ ἵνα οὐ μόνον κανονισθῇ ἡ τῶν διδασκάλων μισθοδοσία, ἀλλὰ καὶ συσταθῇ ἀνωτέρα τις ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ ἐποπτεύῃ καὶ ἐνθαῤῥύνῃ τὴν πρόοδον τῆς παιδείας.

Καὶ ἄλλος ἐξέθηκεν, ὅτι οὐδ' οἱ δήμαρχοι οὐδ' αἱ διοικητικαὶ ἀρχαί, δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι εἶναι παραίτιαι τοῦ κακοῦ, ἐπειδὴ πανταχοῦ τῶν δήμων ἡ αὐτὴ ἐπικρατεῖ παραλυσία καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι πάντες ἐν γένει οἱ δημοτικοὶ καὶ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἐπιλήψιμοι. Διὸ τὸ κατ' αὐτὸν νομίζει, ὅτι αἴτια τοῦ κακοῦ εἶναι πρῶτον ἡ μέχρι τινος

ἄκαιρος σύνταξις τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν, καὶ δεύτερον, ἡ βραδέως γενομένη ἔκδοσις τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νόμου, ἐξ ὧν περιῆλθον οἱ δῆμοι εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, καὶ πάντες σχεδὸν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης πιέζονται ὑπὸ χρέη. Ἄλλως τε, συνετέλεσεν οὐχὶ μικρὸν καὶ τὸ ἀκατάλληλον τῆς ἐκλογῆς εἰσπρακτόρων, διότι μόλις σχεδὸν λαμβανόντων κατ' ἔτος 400 μὲν δραχμὰς τινῶν τούτων, 150 δὲ τῶν ἄλλων, ἐννοεῖται ὅτι ἔπρεπε νὰ διορίζωνται ἀνίκανα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ φέρωσιν ὠφελείας μεγάλας. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Κυβέρνησις αἰσθανθεῖσα πρὸ πολλοῦ τὴν τοιαύτην ἀνάγκην, σκέπτεται, ὡς μανθάνει, νὰ δώσῃ κύκλον εὐρύτερον εἰς τοὺς εἰσπράκτορας, καὶ νὰ καταρθώσῃ, ὥστε νὰ διορίζωνται ἱκανώτεροι τῶν δημοτῶν ἄνδρες. Καὶ τὸ μὲν ἄκαιρον τῆς συντάξεως τῶν προϋπολογισμῶν ἐθεραπεύθη ἤδη, καθιερωθείσης τῆς ἀρχῆς, ὅτι μὴ παρασκευασθέντος προϋπολογισμοῦ τινος, ἰσχύει ἀντ' αὐτοῦ ὁ τοῦ προλαβόντος ἔτους, τὸ δὲ περὶ εἰσπρακτόρων σκέπτεται, ὡς εἶπε, νὰ θεραπεύσῃ τὸ ὑπουργεῖον, ὥστε διὰ τῶν μέτρων τούτων θέλει διορθωθῆ τὸ κακόν. Δὲν παραδέχεται δὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι πρέπει νὰ πληρόνωνται πρὸ παντὸς ἄλλου οἱ τῶν διδασκάλων μισθοί, ἐπειδὴ ὅταν συμβιβάζηται μὲν ἓν μέρος ὑπηρεσίας, παραμελῆται δὲ ἓν ἄλλο, οὐδεμία προκύπτει διόρθωσις, καθ' ὅσον τὸ ἓν καταστρέφει τὸ ἕτερον. Διὸ πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια πῶς νὰ διεξάγηται τὸ ὅλον τῆς ὑπηρεσίας, καὶ νὰ συστηθῇ ἡ ἀναφορὰ μετὰ τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης, ἵνα σκεφθῇ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων μία τις ἰδέα γενικὴ σχηματίζεται, ὅτι ἡ ἐπιτήρησις τῆς παιδείας ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἀνατεθειμένη, δὲν ἐνεργεῖται ἀξίως. Διότι, ἐὰν παρατηρήσῃ τις πόθεν διορίζονται οἱ εἰσπράκτορες, πόθεν ἀπορρέουσιν ἐν γένει οἱ δήμαρχοι, καὶ διατί δὲν ἐκτελοῦσι τὰ χρέη των οἱ διδάσκαλοι, θέλει ἰδεῖ ὅτι τὰ πάντα πρὸς ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως συγκεφαλαιοῦνται. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὀργασμὸς τῶν παθῶν ἐξέλιπεν ἤδη καὶ μόνη ἡ παιδεία καθίστησι τὸν ἄνθρωπον ἀληθῆ τοῦ θεοῦ εἰκόνα, ὁμοφώνως πρέπει νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ, ὅπως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειωθῇ ἡ δι' ἕκαστον δῆμον δαπάνη τῆς Κυβερνήσεως πρὸς διατήρησιν ἑνὸς σχολείου, ἵνα ἐκπαιδευθῶσι τὰ τέκνα τῶν γεωργῶν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ κατὰ τὴν ά. περίοδον τῆς Βουλῆς γενομένη ἀπόφασις.

Τέλος καὶ ἄλλος ἐξέθηκεν, ὅτι ἂν καὶ τὸ προκείμενον ζήτημα κατ' ἀρχὰς ἐφάνη μικρὸν, ἐπεξετάθη ὅμως ἐπὶ πολὺ διότι εἰς ἅπαντας ἐνυπάρχει ὁ πόθος τοῦ νὰ ἐνσταχθῇ εἰς τὰς καρδίας τῶν τέκνων μας ἡ πρώτη καλὴ ἐκπαίδευσις, μεθ' ἣν εὐκόλως βαίνουσιν ἔπειτα εἰς καταλήψιν ὑψηλοτέρων σπουδῶν. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἐπεκταθῇ τὸ σῶμα ἐκ τῆς σπουδαιότητος ἀντικειμένου τινὸς, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἐκφύγῃ τοῦ κυρίου ζητήματος· διὸ ἂν καὶ διάφοροι ἀνεπτύχθησαν ἔντα[illegible] ἰδέαι, πάντες μὲν δικαίως ἐπεζήτησαν τὴν ἀφορμὴν τοῦ κακοῦ, ἵνα φωτισθεῖσα ἡ Κυβέρνησις ἄρῃ τὰ κωλύοντα τὴν παιδείαν προσκόμματα, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν ἤδη καὶ ἐπὶ τῆς κυρίας προτάσεως, ἥτις εἶναι τὸ νὰ πληρόνωνται οἱ δημοδιδάσκαλοι παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου. Καὶ τὸ νὰ ἀποφανθῇ μὲν ἡ Βουλὴ σήμερον ὑπὲρ τῆς ἰδέας ταύτης, εἶναι ἀντικείμενον διαφεῦγον τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῆς· τὸ δὲ νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ τὰ προσφορώτερα μέτρα πρὸς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ, εἶναι δικαίωμα τὸ ὁποῖον οὐδεὶς τῇ ἀρνεῖται· Διὸ ἡ μὲν Βουλὴ πρέπει νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν σύστασιν ταύτην, εἰς δὲ τὴν Κυβέρνησιν ἀπόκειται νὰ εὕρῃ τὰ κατάλληλα πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ μέτρα, ἀφοῦ κατανοήσῃ τὰς ἀφορμὰς, ἐξ ὧν ἐπήγασε τοῦτο.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως [illegible]ν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως·

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 46 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως, μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ ἀποσταλῶσι καὶ τὰ πρακτικὰ, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι τὸ νὰ ἐγκύψῃ ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὡς κακῶς ἔχοντος, καὶ φέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν. »

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Παπαδημητριάδου καὶ Γ. Τσάκρη, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν.

Προτείναντος δὲ τοῦ προέδρου τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἀναβληθέντος ζητήματος περὶ τῶν διὰ ξηροῦ Ἑλλησπόντου διερχομένων ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων, λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι ἐκ τῶν ζητηθέντων καὶ προσαχθέντων ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ἐγγράφων, τῶν ὁποίων ἔλαβε γνῶσιν ἡ Βουλὴ, ἐβεβαιώθη ὅτι τὰ δύο ὑπουργεῖα τῶν ἐξωτερικῶν τε καὶ ναυτικῶν εὑρίσκονται εἰς διαφωνίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, τοῦ ὁποίου τὴν λύσιν ἐζήτησατο αὐτὸς ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἀντικείμενον εἶναι ὅλως ναυτικὸν, νομίζει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἦτον ἀναρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ

τοῦ ζητήματος, καὶ ὅτι ὤφειλε νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν, ὡς ἁρμοδίου, δοθεῖσαν ἐξήγησιν, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ καταστατικοῦ τῶν προξενείων νόμου, οἱ πρόξενοι ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων δύνανται ν' ἀνάφέρωνται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, καὶ διότι ὁ περὶ ἐμπορικῆς ναυτιλίας νόμος συνταχθεὶς ὑπὸ ἱκανῶν καὶ εἰδημόνων ἀνδρῶν, καὶ ἐπιδιορθωθεὶς ὑπὸ ἄλλων ἐμπείρων περὶ τὰ ναυτικά, δὲν πιστεύει νὰ περιέχῃ οὐδεμίαν ἀσάφειαν, ὡς καὶ ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν· ἐκ τῆς ἀνὰ χεῖρας δ' ἀλληλογραφίας τῶν ὑπουργείων παρατηρεῖ, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ ἐν Δαρδανελλίοις πρόξενος βασίζεται εἰς τὰς προξενικὰς ὁδηγίας, αἵτινες δὲν εἶναι ἄλλαι εἰμὴ αὐτὸς ὁ καταστατικὸς τῶν προξενείων νόμος· τὸ δὲ ἄρθρ. 25 τῶν ὁδηγιῶν ὁρίζει, ὅτι ὁ πλοίαρχος τότε ὀφείλει νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν πρόξενον, ὅταν διαμείνῃ ἐν τῷ λιμένει πλέον τῶν 24 ὡρῶν, καὶ ἐνεργήσῃ οἱανδήποτε πρᾶξιν, οὐχὶ ὅμως καὶ ὅταν τὰ πλοῖα ἁπλῶς διέρχωνται διά τινος μέρους, ἢ προσορμιζόμενα κατ' ἀνάγκην, δὲν μένωσι παρὰ ἓξ ἢ ὀκτὼ ὥρας· ὅθεν ὁ ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας προκύπτων ἰσχυρισμὸς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν εἶναι πάντῃ ἀνυπόστατος· ὁ ἴδιος δ' ὑπουργὸς ἀλλαχοῦ ἀναφέρει, ὅτι ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ὑποχρεοῖ τοὺς πλοιάρχους νὰ παρουσιάζωσι τὰ φιρμάνιά των διὰ τῶν προξένων, ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο θεωρεῖ ὅλως ἀνίσχυρον, διότι δὲν εἶναι ὑπόχρεοι οἱ Ἕλληνες πλοίαρχοι νὰ γνωρίζωσι τὴν ξένην νομοθεσίαν, οὐδὲ δύναται ξένον ἔθνος νὰ μᾶς ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν του.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ πρόξενος τῶν Δαρδανελλίων, διότι δὲν τῷ ἐπλήρωσαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ ζητούμενα τέλη, ζητεῖ νὰ καταδικασθῶσιν οἱ πλοίαρχοι εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ δεκαπλοῦ, λέγει, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 64 τοῦ περὶ ἐμπορικῆς Ναυτιλίας νόμου, ὁ πλοίαρχος τότε καταδικάζεται εἰς τὸ δεκαπλοῦν τοῦ ἁπλοῦ τέλους, ὅταν παρουσιασθεὶς εἰς Λιμενικήν τινα ἀρχὴν καὶ ζητηθεὶς, δὲν παρουσιάσῃ ὅλας τὰς ἀποδείξεις πληρωμῶν εἰς τὰς προξενικὰς ἀρχάς· ἀλλὰ τοιοῦτον τι δὲν ἔλαβε χώραν, καὶ ἂν μάλιστα, εἶπε, λησθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀποδείξεις αὐταί, τὰς ὁποίας ἐπερυλάχθη νὰ ἐπιδείξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προξενικῶν τελῶν νομοσχεδίου, θέλει παρατηρήσει ἕκαστος τὴν μεγαλειτέραν ἀνωμαλίαν εἰς τὰς προξενικὰς εἰσπράξεις, ἰσχυροποιοῦσαν τὰς κατὰ τῶν προξένων περὶ καταχρήσεων ὑπονοίας του.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας τῶν ὑπουργείων πιστεύει, ὅτι ἡ Βουλὴ πεισθεῖσα περὶ τῆς λαμβανούσης χώραν καταπιέσεως ἐκ μέρους τοῦ προξένου, καὶ τῆς παρανόμου εἰσπράξεως, θέλει ἐπιφέρει τὴν ἀνήκουσαν καὶ ἐπιθυμητὴν διόρθωσιν.

Συμφωνῶν ἕτερος πρὸς τὰ λεχθέντα, ἐξέθηκεν ὅτι ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας καταφαίνεται ἀριδήλως ἥτε καταπίεσις καὶ ἡ τοῦ νόμου παρεξήγησις· ἐξ αὐτῆς δ' ἀποδεικνύεται συγχρόνως, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διαφωνεῖ πρὸς τὸ τῶν ἐξωτερικῶν, διότι οἱ μὲν κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν διϊσχυρίζονται, ὅτι οἱ πρόξενοι δικαιοῦνται νὰ εἰσπράττωσι τέλη καὶ ἀπὸ τὰ ἧττον τῶν 24 ὡρῶν διαμένοντα ἔν τινι λιμένι πλοῖα, τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἔχει τὴν ἐναντίαν ἰδέαν. Παραλείπων δὲ τὰς ἄλλας τῆς ἀλληλογραφίας λεπτομερείας ὡς γνωστὰς εἰς τὸ σῶμα, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος κατέφυγεν ἐπὶ τέλους καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον εὗρε σύμφωνον πρὸς τὴν γνώμην του· ἀλλ' ἡ Βουλὴ οὐδεμίαν ἔχει ἀνάγκην τῆς γνώμης τῶν ὑπουργείων, ὑπ' ὄψιν ἔχουσα αὐτὸν τὸν νόμον, κατὰ τὸ 59 ἄρθρ. τοῦ ὁποίου τὰ πλοῖα ὑπάγονται εἰς τρεῖς τάξεις, α. εἰς πλοῖα ἀγκυροβολοῦντα διὰ πρᾶξιν τινὰ ἐμπορικήν· β'. εἰς τὰ ἐξ ἀνάγκης ἀγκυροβολοῦντα καὶ γ'. εἰς τὰ ἁπλῶς διά τινος λιμένος διαβαίνοντα. Καὶ ὡς πρὸς τὰ πρῶτα μὲν οὐδεὶς διαμφισβητεῖ τὰ δικαιώματα τῶν προξένων· ὡς πρὸς τὰ δεύτερα ὅμως, ἐκ τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου ἐξάγεται, ὅτι οἱ πλοίαρχοι, ἐὰν διαμείνωσιν ἔν τινι λιμένι ἧττον τῶν 24 ὡρῶν, ὀφείλουν νὰ κοινοποιήσωσι μόνον εἰς τὸν πρόξενον τὴν αἰτίαν τῆς ἀγκυροβολήσεώς των· ἂν δὲ πλέον τῶν 24 ὡρῶν, τότε παρουσιάζουσι καὶ τὰ ἔγγραφά των διὰ νὰ γείνῃ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἀνήκουσα πρᾶξις· ἑπομένως τὰ τῆς β. κατηγορίας πλοῖα δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς πληρωμὴν τελῶν, ὡς ἐπίσης οὐδὲ τὰ τῆς τρίτης, εἰς ἣν ὑπάγονται τὰ διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου διερχόμενα· ἀλλ' ὁ πρόξενος διϊσχυρίζεται, ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους, διότι ὑποχρεοῦνται νὰ παρουσιάσωσι τὰ φιρμάνιά των εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ἀρχὴν καὶ περὶ τούτου πρέπει νὰ γείνῃ πρᾶξις· ἡ ἐπίδειξις ὅμως τῶν φιρμανίων πρέπει νὰ ὑποβάλλῃ τοὺς πλοιάρχους καὶ εἰς ἄλλην φορολογίαν, ἣν ὁ νόμος δὲν ὥρισεν; ἀναμφιβόλως ὄχι.

Ὁ ἰσχυρισμὸς δὲ τοῦ προξένου, ὅτι πρέπει νὰ ἀγκυροβολῶσι τὰ πλοῖα διὰ νὰ ἐξετάζωνται ὑπ' αὐτοῦ μήπως ὑπάρχωσιν ἐν αὐτοῖς κακοῦργοι δραπέται, καταστρέφεται ἀπὸ τὴν συνετὴν ἀπάντησιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, εἰπόντος ὅτι οἱ πρόξενοι δὲν

εἶναι ἀκταιωροὶ· οὐδόλως δὲ δικαιολογεῖ τὴν τοιαύτην εἴσπραξιν καὶ ὁ λόγος, ὅτι τὰ φιρμάνιά των παρουσιάζονται διὰ τῶν προξένων εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ἀρχήν, διότι διὰ τὴν μικρὰν ταύτην πρᾶξιν δὲν δικαιοῦνται εἰς ἀπαίτησιν τελῶν.

Ἐντεῦθεν νομίζει, ὅτι ὁ ὑπουργὸς θέλει συνομολογήσει, ὅτι οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ κακῶς ἐξήγησαν τὸν νόμον, καὶ ἐκ τούτου συνέβη καταπίεσις· τοῦτο δὲ ἀποδεξαμένου τοῦ ὑπουργοῦ, θεωρεῖ περιττὴν πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν.

Ἐπενεγκόντος ἄλλου, ὅτι ἀναρμοδίως ζητεῖται σήμερον λόγος παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν νόμου ἀνήκοντος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, καὶ ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν δὲν δύναται εἰμὴ νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν, καὶ νὰ διατάξῃ τοὺς προξένους νὰ συμμορφωθῶσι μετ' αὐτῆς, ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἀνωτέρω πρότασις ἐγένετο παρακαίρως, ὁ δὲ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἀρνούμενος νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπὸ τῶν ὑπουργείων τῶν ναυτικῶν καὶ τῆς δικαιοσύνης διδομένην ἐξήγησιν, περιορίζει βέβαια τοὺς προξένους νὰ μὴ συμμορφῶνται μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἐνῷ ἂν οἱ πρόξενοι ἐξεπλήρουν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου, δὲν ἤθελον συμβῇ αἱ τοιαῦται καταπιέσεις· διὸ θεωρεῖ τὸ ζήτημα ὡς καλῶς τεθειμένον, ἀναμένει δὲ ν' ἀκούσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δοθησομένας πληροφορίας.

Ἁπάντων ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἐξέφρασεν ἐν πρώτοις τὴν θλῖψιν του διὰ τὰς ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων ἐκφρασθείσας ἰδέας περὶ καταπιέσεων καὶ παρανόμων εἰσπράξεων, ἀφ' οὗ οὐδέτεραν τούτων ἐπράχθη, διότι ἄλλως ἐπὶ πράξεων τοιούτων ἡ Βουλὴ ἐδύνατο νὰ κατηγορήσῃ ἐπισήμως τὸν πράξαντα, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν εἶναι λόγος, εἰμὴ περὶ τῆς μετὰ τῶν δύω ὑπουργείων ἐμφιλοχωρησάσης ἀκαδημαϊκῆς συζητήσεως, ἥτις ἐπὶ 4 ἤδη ἔτη διαρκεῖ, καὶ ἀπορεῖ πῶς οἱ προκάτοχοί του δὲν προῆλθον εἰς τὴν διὰ προφορικῆς συνεννοήσεως λύσιν τοῦ ζητήματος, εἰς ἣν κατέφυγεν αὐτὸς ἅμα ἀνέλαβε τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξε νὰ ὁρισθῇ ῥητὴ ἡμέρα, καθ' ἣν προσλαμβάνοντες κ' ἄλλα πρόσωπα, θέλουν συνέλθει οἱ δύω ὑπουργοὶ πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος· διετάχθη δὲ καὶ ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς νὰ κατορθώσῃ διὰ παρακλήσεων τὴν πρὸς ὥραν παρεμπόδισιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διαταγῶν τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἐν Δαρδανελίοις καταναγκαστικὴν προσόρμισιν τῶν

ἑλληνικῶν πλοίων. Μηδεμιᾶς λοιπὸν ἐνεργηθείσης καταπιέσεως καὶ παρανόμου εἰσπράξεως, νομίζει, ὅτι οὐδόλως πρέπει περὶ τοιούτων περιστάσεων νὰ γίνηται λόγος. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν δὲν ἦτον ἁρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ ζητήματος ἀναγομένου εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, παρατηρεῖ, ὅτι οὐδεὶς ἀρνεῖται τὸ δικαίωμα τῶν Προξένων τοῦ νὰ τηρῶσιν ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, καθότι ὡς ὑπάλληλοι ὑπάγονται μὲν εἰς ὅλα τὰ ὑπουργεῖα, ἐξαρτῶνται ὅμως ἰδίως ὑφ' ἑνὸς, τὸ ὁποῖον καὶ διορίζει καὶ παύει αὐτοὺς, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται ζητούμενοι τὴν λύσιν ἀμφιβολιῶν ἀναφυομένων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των. ὅπερ καὶ ὁ πρόξενος Δαρδανελίων ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου· ἀφ' οὗ ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία, ἥτις, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη, ἔχουσα τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ ἐντὸς τοῦ κράτους της οἱαδήποτε ἀστυνομικὰ μέτρα, ὑποχρεωτικὰ ὄντα καὶ διὰ τοὺς ὑπηκόους ξένων ἐθνῶν, ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον τὰ διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου διαβαίνοντα πλοῖα νὰ παραδίδωσιν εἰς τὴν ἐν Δαρδανελίοις Τουρκικὴν ἀρχὴν τὸ φιρμάνιον τῆς ἀποδημίας των, ὁ ἐκεῖ πρόξενος ἀνέφερε τοῦτο εἰς τὸ προϊστάμενον ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, τὸ ὁποῖον φρονίμως παρεδέχθη τὸ μέτρον τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας καὶ ἐκοινοποίησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τοὺς πλοιάρχους, ὅπερ καὶ ἐγένετο· ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν θεωρῆσαν ἐπιζήμιον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ναυτιλίαν τὸ μέτρον τοῦτο τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας, ἐζήτησε τὴν μεσολάβησιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν εἰς τὸ νὰ παρακληθῇ ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία ν' ἀναστείλῃ τὴν ἐφαρμογήν του, ἡ δὲ μεσολάβησις αὕτη ἐγένετο, καὶ ἔσχεν ἐν μέρει ἀποτέλεσμα· ἄλλως τε, ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία πολλάκις παρεπονέθη, ὅτι μόνα τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα δὲν συμμορφοῦνται μὲ τὴν διάταξιν αὐτὴν, καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐπελήφθη τοῦ ζητήματος· ἐντεῦθεν δ' ἐπήγασε καὶ ἡ μεταξὺ τῶν δύω ὑπουργείων ἀλληλογραφία, ὥστε νομίζει, ὅτι τοῦτο δὲν θέλει πλέον διαφιλονεικηθῇ.

Ἐπιλαμβανόμενος δὲ τοῦ περὶ καταπιέσεων καὶ παρανόμων εἰσπράξεων ζητήματος, ὁμολογεῖ ἐν πρώτοις, ὅτι οὔτε οἱ προκάτοχοί του οὐδ' αὐτὸς ἐξέδοτό ποτε διαταγὴν περὶ εἰσπράξεως τελῶν εἴτε ἐννόμων εἴτε ἀνόμων, καὶ ἂν ποτὲ τῷ καταδειχθῇ τοιοῦτος ὑπάλληλος, πρῶτος αὐτὸς θέλει φανῇ αὐστηρότατος τιμωρός· ἂν δ' ἀποδίδηται τοιαύτη πρᾶξις εἰς τὸν πρόξενον Δαρ-

δανελίων, αὕτη εἶναι προϊὸν τῆς ἀσαφείας τοῦ νόμου, δι' ἣν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔνοχος.

Συμμεριζόμενος δὲ τὴν γνώμην τινος τῶν προαγορευσάντων, ὅτι πλοῖον μὴ διαμεῖναν ἓν τινι λιμένι πλέον τῶν 24 ὡρῶν δὲν ὑποχρεοῦται εἰμὴ μόνον ν' ἀναφέρῃ εἰς τὸν πρόξενον τὴν αἰτίαν τῆς προσορμίσεώς του, εἶπεν ὅτι δὲν συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν, ἐπειδὴ ἡ ἔκθεσις τῶν λόγων τῆς προσορμίσεώς του λέγεται « δήλωσις ἀφίξεως, » καὶ δι' αὐτὴν ὁ νόμος δίδει εἰς τὸν πρόξενον τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράξῃ δύω λεπτὰ κατὰ τόνον· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, εἰς Δαρδανέλια ὑπάρχει καὶ κεντρικὸν λοιμοκαθαρτήριον, ὑπάρχουσιν ὑγεινομικοὶ κανονισμοὶ, τῶν ὁποίων τὴν ἐφαρμογὴν ἀπαιτεῖ ἀκριβῶς ἥτε Τουρκικὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις (ἄρθ. 5, 8, 9 καὶ 11 τοῦ ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ) Πᾶς λοιπὸν πλοίαρχος προσορμιζόμενος εἰς Δαρδανέλια, ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν πρόξενον τὴν πιστοποίησίν του πρὸς ἐπιθεώρησιν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ πρόξενος δικαιοῦται νὰ λάβῃ τρία λεπτὰ κατὰ τόνον, τὰ τέλη δὲ αὐτὰ ζητούμενα δυνάμει νόμου, δὲν δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι παράνομος εἴσπραξις, καὶ ὅμως ἂν καὶ δικαιοῦται ὁ πρόξενος νὰ λάβῃ αὐτὰ, δὲν ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀπαίτησίν του, ἀφοῦ οἱ πλοίαρχοι τοῦ τὰ ἠρνήθησαν.

Ὁ φόρος αὐτὸς δι' ἕκαστον πλοῖον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 5 ἢ 6 δραχ., ἀλλ' ἂν ἡ Βουλὴ τὸν θεωρῇ ἐπαχθῆ, δύναται κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προξενικῶν τελῶν νομοσχεδίου νὰ ἐλαττώσῃ ἢ καὶ ἐντελῶς ἐξαλείψῃ αὐτὸν, διὸ καὶ θεωρεῖ περιττὴν τὴν σήμερον γινομένην συζήτησιν.

Ἐβεβαίωσε δὲ τὴν Βουλὴν, ὅτι οὐδεμία καταμήνυσις κατὰ πλοιάρχων ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ προξένου, ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις ἀνέφερεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ παραπονοῦνται διότι τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα δὲν συμμορφοῦνται μὲ τὰς διατάξεις τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας, τὸ ὑπουργεῖον διέταξεν αὐτὸν νὰ πέμψῃ σημείωσιν τῶν πλοιάρχων ἐκείνων, οἵτινες δὲν συμμορφοῦνται μὲ τὰς διατάξεις αὐτάς· καὶ τοιαύτην σημείωσιν ἔπεμψεν ὁ πρόξενος, ἐν ᾗ σημειοῦνται καὶ πλοίαρχοι, οἵτινες ἂν καὶ μείναντες ἐν τῷ λιμένι ὁλοκλήρους ἡμέρας, δὲν ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸν πρόξενον. Ἐκ τούτων ὅλων καταδεικνύεται, ὅτι ὁ πρόξενος οὔτε τέλη ἔλαβεν, ἂν καὶ νόμιμα, οὔτε κατεμήνυσε κανένα τῶν πλοιάρχων, τὴν δ' ἀνωτέρω σημείωσιν ἔπεμψε τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν εἰς τὸ τῶν Ναυτικῶν δι' ἁπλῆς ἐπισημειώσεώς του, τὸ ὁποῖον κατέκρινε τὴν πρᾶξιν αὐτὴν τῶν πλοιάρχων, καὶ διέταξε τοὺς λιμενάρχας νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τοὺς σημειωμένους πλοι-

άρχους τὴν πληρωμὴν τοῦ δικαιώματος· οἱ δὲ λιμενάρχαι ἀπὸ τρεῖς μόναν ἐξ αὐτῶν ἐζήτησαν τὴν πληρωμὴν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπεποιήθησαν ἐπὶ διαφόροις προφάσεσι. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἂν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται αἱ διαταγαὶ τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας, νομίζει ὅτι οὔτε τὸ ὑπουργεῖον οὔτε ἡ Βουλὴ εἶναι ἁρμοδία ν' ἀποφασίσῃ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς ἁρμοδίας ἐξουσίας, καὶ ἡ περὶ τούτου συζήτησις θέλει βλάψει μᾶλλον ἢ ὠφελήσει τὰ συμφέροντα τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, τὰ ὁποῖα καὶ ἡ Βουλὴ καὶ αὐτὸς σέβονται καὶ περὶ πολλοῦ ποιοῦνται.

Ἐπέφερεν ἕτερος, ὅτι λαμβάνων τὸν λόγον ἐπιθυμεῖ νὰ πιστεύσῃ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ὅτι εἰς τὸ βῆμα τὸν φέρει μόνη ἡ ἰδέα τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ βήματος ὑπ' ὄψιν ἔχει οὐχὶ τὸν ὑπουργὸν, ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν.

Οἱ ζητοῦντες προχθὲς νὰ παύσῃ ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συζήτησις, διϊσχυρίζοντο, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι ἁρμοδία νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, ἀφοῦ τὰ δικαστήρια ἐπελήρθησαν αὐτοῦ· ἀλλὰ σήμερον μανθάνει ἡ Βουλὴ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν περιῆλθεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δικαστηρίων. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ ἐξετάσωμεν ἂν τὰ πλοῖα πρέπει νὰ ἀγκυροβολῶσιν εἰς τὰ Δαρδανέλια, καὶ ἂν πρέπει νὰ πληρώνωσι τὸ δικαίωμα τῶν 5 λεπτῶν. Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν βεβαίως ἀπήντησε καταφατικῶς εἰς τὸν πρόξενον ζητήσαντα διασαφήσεις, καὶ διὰ τοῦτο ὁ πρόξενος ἐνεργεῖ τὴν εἴσπραξιν, διότι ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐσιώπησεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ προξένου, ἀρκούμενος εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν συζήτησιν, ἐπαίζετο φανερὰ μία γελοιωδεστάτη κωμῳδία.

Παραδέχεται ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπροσπάθησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περὶ προσορμίσεως τῶν πλοίων διατάξεως τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας, διότι ἄλλως, ἤθελε παραλείψει ἓν τῶν οὐσιωδεστάτων αὐτῆς καθηκόντων· ἀλλ' ἂν καὶ παρεβιάσθη ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἡ διάταξις αὕτη οὐδὲν παράπονον ὅμως ἠκούσθη παρὰ τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας, καὶ ἐκ τούτου εἰκάζει ὅτι θεωρεῖ ἐπουσιώδη τὴν διάταξιν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν ὁ πρόξενος μεγαλύνει ἴσως πρὸς τὸ συμφέρον του.

Δὲν πρόκειται δὲ νὰ λάβῃ ἡ Βουλὴ ὑπ' ὄψιν τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, ἀλλὰ τὸ παράνομον τῆς πράξεως, καὶ εὔχεται ν' ἀποδειχθῇ ψευδὴς ἡ παρανομία αὕτη· ἀλλὰ καθ' ἓν ἔγγραφον, ὅπερ εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς ἀλληλογραφίας τῶν ὑπουργείων, ἐξάγεται ὅτι, ὅταν ὁ νόμος εὑρίσκηται εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὰς ὁδηγίας, οἱ πρόξενοι

ὀφείλουν νὰ συμμορφῶνται μὲ τὰς ὁδηγίας· παραβάλλοντες δὲ τὸ ἄρθρ. 57 τοῦ νόμου μὲ τὴν διατύπωσιν, ἐξάγομεν ὅτι, ὅταν τὸ πλοῖον σκοπεύῃ νὰ μείνῃ ἔντινι λιμένι πλέον τῶν 24 ὡρῶν, ὑποχρεοῦται νὰ παραδίδῃ τὴν ἄδειαν καὶ τὸ ναυτολόγιον, ὅταν δ' ὀλιγώτερον, ἀρκεῖ νὰ κοινοποιήσῃ μόνον τοὺς λόγους τῆς προσορμίσεώς του· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς διατυπώσεως « δήλωσις ἀφίξεως, » καὶ « ἐπιθεώρησις ναυτολογίου » εἶναι τὸ ἴδιον· καὶ ἐπειδὴ, ὡς ἀνωτέρω ἀπέδειξε, τότε ὑποχρεοῦται νὰ παρουσιάσῃ τὸ ναυτολόγιον, ὅταν μείνῃ πλέον τῶν 24 ὡρῶν, ἄρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ εἴσπραξις τῶν 2 λεπτῶν εἶναι παράνομος, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ τῶν 3 λεπτῶν, διότι τὴν ὑγειονομικὴν πιστοποίησιν τότε ὑποχρεοῦνται νὰ παρουσιάσωσιν, ὅταν πρόκειται νὰ συγκοινωνήσωσι.

Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι ὁ ἐπιβαλλόμενος φόρος εἶναι παράνομος, καὶ ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ ὡς τοιοῦτον θέλει τὸν θεωρήσει.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 57 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ὅταν ἡ προσόρμισις πλοίου τινος συμβαίνῃ ἐκ περιστάσεως καὶ ὁ πρόξενος ἀγνοῇ τοὺς λόγους, δι' οὓς αὐτὸ προσωρμίσθη, ἀπαιτεῖται τότε ἡ σύνταξις τῶν περιστάσεων τούτων. Ἀλλ' ἡ στιγμιαία κατὰ τὰ Δαρδανέλια τοῦ πλοίου προσόρμισις δὲν δικαιοῖ τὸν πρόξενον ν' ἀπαιτήσῃ ὥστε νὰ ὑποβάλλωνται εἰς αὐτὸν τὰ ἔγγραφα τῶν πλοιάρχων, διότι ἐκεῖσε παρεμποδίζονται δυνάμει ἑνὸς φιρμανίου καὶ ἡ ἔκθεσις τοῦ προξένου εἶναι ματαία, καθ' ὅσον δὲν ἀγνοεῖ οὗτος τὸν λόγον, δι' ὃν οἱ πλοίαρχοι προσορμίζονται. Ἐνῷ λοιπὸν ἤθελεν ἔχει ἀληθῶς κωμικὸν χαρακτῆρα τὸ νὰ προσέρχωνται εἰς τὸν πρόξενον διὰ νὰ τῷ εἴπωσι μόνον ὅτι προσωρμίσθησαν ἵνα ἐπιδείξωσι τὸ φιρμάνιον, παρατηρεῖ συγχρόνως, ὅτι ὁ μὲν ἐμπορικὸς νόμος εἶναι ἐκδεδομένος τὸ 1836, τὸ δὲ φιρμάνιον πρὸ ὀλίγου ἔτι, ὥστε ὁ πρῶτος δὲν ἠδύνατο νὰ προνοήσῃ περὶ τῶν διατάξεων τοῦ δευτέρου. Ἄλλως τε, τὰ Δαρδανέλια δὲν εἶναι λιμήν, εἶναι ἡ γραμμὴ αὐτὴ τοῦ διάπλου, καθ' ἣν ἕνεκα τοῦ φιρμανίου ἐπιβραδύνει στιγμιαίως ὁ πλοίαρχος, ἀλλὰ δὲν ἵσταται προσωρμισμένος οὐδ' ἐμποδίζεται, καθ' ἃ λέγει ὁ νόμος, ἐκ περιστάσεως. Καὶ ἀπαιτεῖται μὲν τὸ νὰ παρουσιάζηται ὁ πλοίαρχος εἰς τὸν λιμενικὸν τοῦ τόπου ἀρχὴν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ προξένου, ἵνα ἐπιδείξῃ εἰς ταύτην τὸ φιρμάνιόν του, ἀλλὰ πόθεν εἶναι ὑπόχρεως τὸ νὰ μεταβαίνῃ καὶ εἰς τοῦ προξένου; ἢ ἂν κανονίζηται ὑπὸ τῆς Πύλης, ὅτι ὁ πλοίαρχος πρέπει νὰ παρουσιάζηται μετὰ τοῦ προξένου, μὴν ἡ ἀπαίτησις αὕτη γεννᾷ τὸ

δικαίωμα τοῦ νὰ φορολογῇ ὁ πρόξενος τοὺς πλοιάρχους; ὁ νόμος λοιπὸν παρεξηγήθη εἰς τὸ μέρος τοῦτο, καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ἀπόκειται νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἐκ προαιρέσεως ἢ ἐκ λάθους ἐγένετο τοῦτο. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἐν τῷ δικαιώματί της δύναται νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ πῶς θεωρεῖ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τοῦ νόμου καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν εἰσαγωγὴν εἰδικοῦ περὶ τούτου νόμου.

Καὶ ἄλλος παρετήρησεν, ὅτι εἰς δύω τινὰ περιορίζεται ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συζήτησις· α) τί ἀπαιτεῖ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ νόμος καὶ β) τί ἀπαιτεῖ ὡσαύτως ἡ Ὀθωμανικὴ Πύλη. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, συμμερίζεται τὴν γνώμην τῶν προαγορευσάντων· ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν δὲ τῆς Πύλης παρατηρεῖ, ὅτι δὲν ζητεῖ αὕτη οὐδὲ νὰ ἐλλιμενίζωνται τὰ πλοῖα οὐδὲ φόρον νὰ πληρόνωσιν εἰς τὸν πρόξενον, ἀλλὰ νὰ προσάγωσιν εἰς τὴν λιμενικὴν ἀρχὴν τὸ φιρμάνιόν των καὶ δίδωσι τὸ ὡρισμένον εἰς τοῦτο τέλος. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ διάταξις αὕτη τῆς Πύλης δὲν ἐκτελεῖται, ἔχει δίκαιον παραπονουμένη, (ἐνταῦθα δ' ἀνέγνω τὸ περὶ τούτου ἔγγραφον τῆς Πύλης) καθ' ὅσον ἡ αἴτησίς της εἶναι εὔλογος καὶ δὲν ἀντίκειται πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας. Τέλος παρατηρῶν, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς εἰς τὸν πρόξενον ἀποδόσεως μικροῦ φόρου, ἀλλὰ περὶ τῆς ζημίας, εἰς ἣν τὰ πλοῖα ὑπόκεινται, διότι παρεμποδιζόμενα ἐπὶ δύω ὥρας δύνανται, μεταβαλλομένου τοῦ καιροῦ, νὰ παραμείνωσιν ὁλόκληρον μῆνα, ἐσυμπέρανεν ὅτι πρέπει νὰ κλείσῃ ἡ συζήτησις διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἑπομένου θέματος.

« Ἡ Βουλὴ ἐκφράζουσα τὴν ἐπιθυμίαν της τοῦ νὰ παύσῃ ἐκ μέρους τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ προξενικῆς ἀρχῆς πᾶσα παρεμπόδισις εἰς τὰ ἐκεῖθεν διαβαίνοντα ἐμπορικὰ πλοῖα καὶ πᾶσα εἴσπραξις μὴ στηριζομένη εἰς νόμον, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. »

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι κακῶς ἑρμηνεύων τὸν νόμον ὁ βουλευτὴς Ναυπλίας, εἶπεν ὅτι τὸ ἄρθρον ἐννοεῖ τὴν ἐκ περιστάσεως ἐκουσίας τῶν πλοίων προσόρμισιν κλπ. διὸ ἀποκρούων τὴν τοιαύτην γνώμην παρατηρεῖ πρὸς τὸν ἀγορεύσαντα, ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ πᾶσαν ἐν γένει περίπτωσιν, καὶ ἑπομένως καὶ αἱ ἰδέαι ὅτι οἱ πλοίαρχοι προσπελάζουσιν εἰς τὰ Δαρδανέλια μόνον διὰ νὰ δείξωσι τὸ φιρμάνιόν των, καὶ ὅτι περιττὴ πᾶσα τοῦ προξένου πρᾶξις, ὡς μὴ ἀγνοοῦντος τὴν αἰτίαν τῆς προσορμίσεως, πάντα ταῦτα εἰσὶν ἰδέαι δωρεὰν εἰς τὸν νόμον ἀποδοθεῖσαι. Καὶ ἂν ἡ ἐκ Δαρδανελίων διάβασις καὶ προσόρμισις ἐγίνετο μόνον πρὸς ἐπίδειξιν τοῦ εἰρημένου φιρμανίου, ἤθελε

καὶ αὐτὸς συμφωνήσει, ὅτι κακῶς ἀπαιτεῖ ὁ ἐκεῖσε πρόξενος φόρον· διὰ τοῦτο δι' ἑνὸς τελευταίου ἐγγράφου του πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον εἶπε καὶ αὐτὸς ὅτι δὲν ὑπόκειται τὸ πλοῖον εἰς φόρον, ὅταν ἐπὶ τῶν ἱστίων ἱστάμενον, παραδίδῃ τὸ φιρμάνιόν του. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως τὰ πλοῖα ἐκ Δαρδανελίων διαβαίνοντα, καὶ ἐπιβάτας λαμβάνουσι καὶ διάφορα ἐμπορικὰ εἴδη, ὅτε τὸ ὑπουργεῖον διϊσχυρίζεται ὅτι ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν φόρου.

Πάντων δὲ ἀναγνωριζόντων τὸ εὔλογον τῆς δευτέρας ταύτης περιπτώσεως, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπουργὸς εἰπὼν, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς περὶ ὧν πρόκειται κυρίως πλοιάρχους, ὁ πρόξενος ἔγραψεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι προσορμισθέντες ἔμειναν ὁλοκλήρους ἡμέρας, ἐδέχθησαν ἐπιβάτας καὶ πράγματα καὶ τελευταῖον ἀπῆλθον χωρὶς νὰ πληρώσωσι. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ φιρμάνιον, ἐρρέθη μὲν ὑπό τινος ὅτι δύναται νὰ παρουσιάζῃ αὐτὸ ὁ πλοίαρχος παρόντος τοῦ προξένου, ἀλλ' ὁ πρόξενος δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἐθνισμὸν αὐτοῦ καὶ τὸν διευκολύνῃ εἰς τοῦτο, πρὶν ἐξετάσας τὰ ἔγγραφά του, πεισθῇ περὶ τῆς ἰθαγενείας του. Περὶ δὲ τῆς *δηλώσεως τῆς ἀφίξεως* λέγει, καθ' ἃ τὸν διεβεβαίωσαν ἀρχαῖοι τοῦ ὑπουργείου ὑπάλληλοι, ὅτι αἱ λέξεις αὗται δὲν ἐμφαίνουσιν ἢ τὴν ἔκθεσιν τῶν λόγων, δι' οὓς προσωρμίσθη ὁ πλοίαρχος, καὶ τοῦτο ἐστὶν *ἡ δήλωσις τῆς ἀφίξεως*. Καὶ εἶπε μέν τις ὅτι αἱ λέξεις « δήλωσις ἀφίξεως » καὶ « ἡμερολόγιον » συγχέονται, παρατηρεῖ ὅμως, καθ' ἃ τοὐλάχιστον τὸν διεβεβαίωσαν, ὅτι ἡ λέξις « ἡμερολόγιον » κατὰ λάθος ἐν τῷ νόμῳ εἰσδύσασα, πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως « ναυτολόγιον. » Δήλωσις λοιπὸν ἀφίξεως εἶναι ἡ ἐν τῷ ά. ἐδαφίῳ τοῦ 57 ἄρθρου ἀναφερομένη ἔκθεσις, καὶ διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην λαμβάνει ὁ πρόξενος δύω λεπτά. Ἂν ὅμως ἀντὶ τούτου ἐννοῆται ἄλλο τι, καὶ τοῦτο δύναται νὰ διαλυθῇ ἐν τῇ προσεχεῖ τοῦ περὶ προξενικῶν τελῶν νομοσχεδίου συζητήσει, καὶ οὐδεμία εἶναι βία νὰ σαφηνισθῇ τὴν στιγμὴν ταύτην, διότι, διαφωνούντων δύω ὑπουργείων, ἐξέρχεται τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῆς ἡ Βουλὴ, ἀποφαινομένη πρὸ τούτων, καθ' ὅσον ὑπροχρεοῖ οὕτω τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ παραδεχθῇ ἀβασανίστως τὴν γνώμην της. Οὕτως ἄρα εἰς ὑπουργὸς, φοβούμενος μὴ κατηγορηθῇ ἐπὶ παρανομίᾳ, θέλει δέσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐνεργήσει κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀποφασισθέντα. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ καταγγέλλει ῥητὰς μόνον πράξεις καὶ δὲν εἶναι δίκαιον ἀῤῥημένως πῶς νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ δεῖνα ὑπάλληλος ἐνεργεῖ παρανόμους εἰσπράξεις καὶ

εἶναι ὑπεύθυνος; διότι ἑρμηνεύει τὸν νόμον ἢ ἔχει καὶ αὐτὸς ἴδιον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι. Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι ἂν ἡ Βουλὴ νομίζῃ ὅτι ὑπάρχει ἀσάφεια ἐν τῷ νόμῳ, μόνον διὰ νόμου δύναται νὰ ἐξασκήσῃ τὰ ἴδια αὐτῆς δικαιώματα.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν συνετάχθη ὁ περὶ προξενικῶν δικαιωμάτων νόμος δὲν ἦτο ἐκδεδομένον τὸ φιρμάνιον· τὰ πλοῖα τότε διερχόμενα διὰ τῶν Δαρδανελίων ἐπεδείκνυον μόνον τὴν ἄδειαν τῆς διαβάσεώς των, καὶ ἐξηκολούθουν τὸν πλοῦν αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1848 διετάχθη ἵνα ἡ ἄδεια αὕτη παρουσιάζηται διὰ τοῦ προξενείου. Ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἰσχύων νόμος προβλέπει τοιαῦτα δικαιώματα ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως, ἀφ' οὗ αὕτη δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τοῦ νόμου, ὅστις μόναν τὰς δύω ἄλλας περιστάσεις τῆς ἀκουσίου καὶ ἑκουσίου προσορμίσεως εἶχεν ὑπ' ὄψιν καὶ περὶ αὐτῶν προεῖδε· ἤδη δὲ προκειμένης καὶ τῆς νέας αὐτῆς περιστάσεως, ὅταν συζητήσωμεν τὸν νέον περὶ προξενικῶν τελῶν νόμον, δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν καὶ περὶ αὐτῆς ὅ,τι συνάδει μὲ τὸ συμφέρον τῆς ναυτιλίας.

Ἀντικρούων δὲ τὸν ὑπουργὸν διϊσχυρισθέντα, ὅτι ὁ πρόξενος δὲν ἐζήτησεν τοιαῦτα δικαιώματα, παρατηρεῖ ὅτι ἐκ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι παρ' ὅλων τῶν πλοίων τῶν διελθόντων διὰ τῶν Δαρδανελίων, καὶ χωρὶς νὰ διαμείνωσιν ἐκεῖ, ἐζήτησε τὴν πληρωμὴν τελῶν· ἐκτὸς δὲ τούτου, πληροφορεῖται ὅτι καὶ ὁ ἐν Πρεβέζῃ Ἕλλην πρόξενος τοιαῦτα δικαιώματα λαμβάνει ἐπίσης ἀπὸ τὰ πλοῖα τὰ διερχόμενα ἐκεῖθεν διὰ Βόνιτσαν χωρὶς ποσῶς νὰ ἀγκυροβολήσωσι, καὶ ὅτι ἐπὶ τούτῳ ἀναγκάζει αὐτὰ νὰ προσορμισθῶσιν ἐκεῖ.

Ἐνταῦθα κλεισθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συζητήσεως, ὁ πρόεδρος ἀνακεφαλαιῶν τὰ κατὰ τὴν συζήτησιν, ἔθηκε τὸ θέμα ὡς ἀκολούθως « ἡ Βουλὴ θεωροῦσα ὅτι κατὰ τοὺς κειμένους νόμους καὶ τὰ διατάγματα ὁ ἐν Ἑλλησπόντῳ πρόξενος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀπαιτῇ προξενικὰ τέλη ἀπὸ τοὺς ἐμποροπλοιάρχους Ἕλληνας, οἵτινες διαβαίνουσιν ἐκεῖθεν διὰ νὰ ἐπιδείξωσι τὸ ἀποδημητήριον φιρμάνι των, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. »

Λαβὼν ἐπὶ τοῦ θέματος τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι αἱ ἐπερωτήσεις τῆς Βουλῆς καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν συζητήσεις ἔχουσι τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φωτίσωσι τὴν Κυβέρνησιν ἐπί τινος ἀντικειμένου. Ἀλλὰ καὶ ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία, ὡς καὶ ἡ νομοθετικὴ, ἔχει ἴδιον κύκλον ἐνεργείας

καὶ ἑπομένως, ἐὰν σήμερον ἡ Βουλὴ προέλθῃ εἰς μίαν ἀπόφασιν, ἐνδέχεται ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία νὰ μὴ συμμορφωθῇ μ' αὐτὴν, ὡς ἀπάδουσαν πρὸς τὴν γνώμην της, καὶ τότε προσβάλλεται ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ σώματος· ἄλλως, ἐὰν θελήσῃ νὰ ἑρμηνεύσῃ τὸν νόμον, τὴν ἑρμηνείαν αὐτὴν ὀφείλει νὰ ἐπιφέρῃ νομοθετικῶς, ἐκ συμφώνου δηλ. μετὰ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας.

Θεωρῶν λοιπὸν τὸ θέμα ἀνάρμοστον, ὡς ὑπὸ του προεδρείου ἐτέθη, νομίζει καλὸν ν' ἀρκεσθῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ μόνον τὴν ἰδέαν αὐτῆς, ἐπιφυλαττομένη νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ βούλησιν εἰς τὸ ψηφισθησόμενον περὶ προξενικῶν τελῶν νομοσχέδιον.

Μετὰ ταῦτα ὑπεβλήθησαν καὶ ἕτερα τρία θέματα α') τὸ τοῦ βουλευτοῦ Τήνου, ἔχον οὕτως·

« Ἡ Βουλὴ ἐκφράσασα τὴν ἐπιθυμίαν της τοῦ νὰ παύσῃ ἐν μέρους τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ προξένου πᾶσα παρεμπόδισις » τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ πᾶσα εἰσπραξις μὴ στηριζομένη » εἰς νόμον, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν » β') τὸ τοῦ βουλευτοῦ Νάξου ὡς ἀκολούθως « ἡ Βουλὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ λεχθέντα καὶ μὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ παρεμβάλλωνται προσκόμματα εἰς τὴν ναυτιλίαν, κατὰ τὴν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου διάβασιν τῶν πλοίων, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἐπισταίνουσα τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· » καὶ γ'. τὸ τοῦ βουλευτοῦ Ναυπλίας, ἔχον οὕτως· « ἡ Βουλὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ λεχθέντα πρὸς φωτισμὸν τοῦ ὑπουργείου, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. » Ἐνταῦθα δὲ προκειμένου νὰ ψηφοφορηθῶσιν τὰ ἀνωτέρω θέματα, παρετηρήθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης ἕνεκα τῆς ἀποχωρίσεως διαφόρων βουλευτῶν, ἐφ' ᾧ ὁ προεδρεύων ἀναβαλὼν τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος ψηφοφορίαν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδ. Πέπας.
Δημ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΑ'.

Τῆς 28 Ἰουνίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν 10 π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων. Παρετήρησεν ἀκολούθως ὁ προεδρεύων, ὅτι διὰ τὴν ἐκ τῆς Βουλῆς ἀποχώρησιν τῶν βουλευτῶν Ἰω. Εὐγενίδου, Α. Εὐμολπίδου, Ἡλ. Δωΐλα, Θ. Πετρινοῦ, Γ. Κάνδυα, Ζ. Ζαρειροπούλου, Ν. Χ. Ἀναργύρου, Α. Τατοπούλου, Γ. Σταΐκου καὶ Ἀθανασίου Καστανᾶ μὴ ὑπολειφθέντος πλήρους τοῦ σώματος, διεκόπη χθὲς ἡ συζήτησις καὶ ἀπεφασίσθη νὰ σημειωθῶσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὰ πρακτικά.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος περὶ τοῦ ἐπιβαλλομένου τέλους ὑπὸ τοῦ προξένου Δαρδανελίων συζήτησις, κατὰ πρῶτον ἐπανέλαβεν ὁ προεδρεύων τὸ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συζήτησιν ἀπαγγελθὲν περὶ τούτου θέμα.

Ἐφ' οὗ παρετήρησενὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι συμφωνεῖ μὲν καὶ αὐτὸς ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ζητήματος, ἀλλ' ἴσως ὁ προτεινόμενος τύπος φέρει ἀμφιβολίαν τινὰ ὡς πρὸς τὴν ἔκφρασιν τῆς Βουλῆς. Καὶ ὀφείλει βεβαίως ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία ν' ἀποτρέπῃ τὰς ὑπαλλήλους ἀρχάς της τοῦ νὰ πράττωσι πᾶν ὅ,τι ἀντίκειται πρὸς τοὺς νόμους, περιπλέον ὅμως ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἐξεφράσθη ἤδη καὶ τὸ ὑπουργεῖον εἶναι σύμφωνον, θέλει ἐκδώσει αὐστηρὰν πρὸς τὸν πρόξενον Δαρδανελίων διαταγὴν νὰ μὴν ἐνεργῇ οὐδὲ πράξιν τινά, οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον νὰ εἰσπράττῃ φόρον, ὁσάκις οἱ πλοίαρχοι παρουσιάζωνται ἵνα ἐπιδείξωσι τὰ φιρμάνιά των. Ἐνῷ δὲ διαβεβαιοῖ τὴν Βουλὴν περὶ τούτου, προστίθησιν ὅτι θέλει τὸν διατάξει ν' ἀπέχῃ, καὶ ἂν εἰς τὴν ἀνωτέρω περίστασιν ἀπαιτηθῇ νὰ συνοδεύσῃ αὐτοὺς ἐνώπιον τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς, ἢ καὶ νὰ διαμείνωσιν ἐπὶ μικρὸν μετὰ τὴν τοῦ φιρμανίου ἐπίδειξιν.

Ἐπὶ τῇ διαβεβαιώσει ταύτῃ ἐκλείσθη πᾶσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις, ἀποφηναμένης τῆς Βουλῆς, ὅτι ἀρκεσθεῖσα εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος ἂν, ὡς χθὲς εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, δύναται νὰ ἐνεργῇ ὁ πρόξενος πρᾶξιν περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ προσορμιζομένου πλοιάρχου ἢ πᾶσαν ἄλλην τοιαύτην πρᾶξιν, ὁ ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι οὐδεμία τοιαύτη θέλει γίνεσθαι τοῦ λοιποῦ πρᾶξις.

Ἐπιληφθείσης ἔπειτα τῆς Βουλῆς τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν τελῶν νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ 34 ἄρθρον αὐτοῦ, καὶ μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 34. Οἱ διευθύνοντες τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ κατηγορίᾳ γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα θέλουν ἔχει εἰς βάρος των ὅλας τὰς ἐκ τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας γινομένας δαπάνας.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 35 ἄρθρου, ἀνέπτυξεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς ἐκφράζει ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῶν προξενικῶν μισθῶν κλπ. λέγουσα, ὅτι ἀνατίθησι τοῦτο εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὑπουργείου, καθ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προτείνῃ αὔξησιν. Ἐντεῦθεν ἀπεφάσισεν ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ὑπὸ σκέψιν σπουδαίαν, ἐπειδὴ ὅμως ἀσχολίαι ἄλλαι ἀπέτρεψαν τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον καὶ πρέπει νὰ ὑποβληθῶσι τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς τὸν Βασιλέα, ἐξαιτεῖται νὰ ἀναβληθῇ ἡ τῶν ἄρθρων 35 καὶ 36 ἐπιψήφισις, ἵνα μετ' οὐ πολὺ προσελθών, ὑποβάλῃ τὰς ἀναγκαίας ἐπὶ τῶν μισθοδοσιῶν τροπολογίας.

Παρετήρησεν ἓν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, χάριν διασαφήσεως, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐθεώρησεν ὅτι δὲν ἔχει ἡ Βουλὴ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιφέρῃ αὐξήσεις δαπανῶν, ὅτε δὲν πρόκειται περὶ προσώπων, ἀλλ' εἶπεν ὅτι ἀπορεύγει ταύτας, βλέπουσα ποία ἡ οἰκονομικὴ τοῦ Κράτους κατάστασις.

Μετ' ἄλλων δὲ συστήσαντα εἰς τὸν ὑπουργὸν τὸ νὰ ὑπαγάγῃ τὸ ἐν Βηρυττῷ προξενεῖον εἰς τὰ τῆς πρώτης κατηγορίας καὶ νὰ αὐξήσῃ, ἂν ἦναι ἀναγκαῖον, τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ ἀναβληθῇ ἡ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ἐπιψήφισις.

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ 37 ἄρθρον, καὶ προτείναντος τοῦ ὑπουργοῦ νὰ προστεθῶσι μετὰ τὰς λέξεις «θέλει χορηγεῖσθαι» καὶ αἱ λέξεις «κατὰ λογοδοσίαν» ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω προσθήκην. Μεθ' ὃ παρεδέχθη ὡσαύτως δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 38, 39 καὶ 40· ἔχουσι δὲ πάντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 37. Εἰς ἑκάστην τῶν εἰρημένων προξενικῶν ἀρχῶν θέλει χορηγεῖσθαι κατὰ λογοδοσίαν ἐτησίως διὰ γραφικὰ ἔξοδα καὶ ἀνάλογος χρηματικὴ ποσότης, ἥτις θέλει συμπεριλαμβάνεσθαι εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν, μεταβαλλομένη κατ' ἔτος ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 38. Ἡ τῶν προξένων τῆς Γ'. κατηγορίας χρηματικὴ ἐπιχορήγησις θέλει προσδιορίζεσθαι κατ' ἔτος ἐν τῷ γενικῷ προϋπολογισμῷ, μεταβαλλομένη ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 39. Ὁ γενικὸς πρόξενος ἔχει βαθμὸν τμηματάρχου ά. τάξεως.

Ὁ πρόξενος βαθμὸν τμηματάρχου Β'. τάξεως.

Ὁ ὑποπρόξενος βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως ά. τάξεως.

Ὁ γραμματεὺς γενικοῦ προξενείου καὶ ὁ ά. τάξεως γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως ά. τάξεως.

Ὁ γραμματεὺς προξενείου καὶ ὁ Β'. τάξεως γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως Β'. τάξεως.

Οἱ διερμηνεῖς ἐν γένει τῶν γενικῶν προξενείων ἔχουσι βαθμὸν προξένου.

Ἄρθρ. 40. Δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐπίτιμος βαθμὸς προξένου εἰς ὑποπρόξενον καὶ ἐπίτιμος βαθμὸς ὑποπροξένου εἰς γραμματέα γενικοῦ προξενείου ἢ προξενείου, ἢ πράκτορα, μετὰ δεκαετῆ ὑπηρεσίαν, ἂν ἤθελε διακριθῇ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα καὶ τὸ ἄρθρον 41, ἐφ' οὗ ὁ μὲν ὑπουργὸς ἐπρότεινε νὰ προστεθῇ ὅτι καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν ὑποπροξενείων διορίζονται ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ διορίζωνται γραμματεῖς καὶ εἰς τινα τούτων· ἄλλος δέ τις ἀντεῖπεν, ὅτι περιττὴ ἡ προσθήκη αὕτη, καθ' ὅσον οἱ γραμματεῖς διορίζονται διὰ Β. διαταγμάτων. Προσέθηκε δὲ, ὅτι καὶ ἡ φράσις «ὅπου ὑπάρχουσι τοιοῦτοι» πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ, διότι ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως τῶν γραφέων θέλει ἐκτιμᾶσθαι κατ' αὐτὴν τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω προταθεῖσαν ἀπάλειψιν· ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 41. Οἱ προξενικοὶ πράκτορες διορίζονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, μετὰ προηγουμένην πρότασιν τοῦ ἁρμοδίου γενικοῦ προξένου, προξένου ἢ ὑποπροξένου.

Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου διορίζονται ἐπίσης καὶ οἱ γραφεῖς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας καὶ τῶν προξενείων.

Οἱ κλητῆρες, γιασακτσίδες καὶ θυρωροὶ διορίζονται παρὰ τῆς πρεσβείας ἢ τῶν ἁρμοδίων προξένων.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 42, εἷς μὲν ἐπηρώτησε τὸν ὑπουργόν, τίς «ἡ κατὰ τὰ λοιπὰ ἁρμοδιότης» τῶν προξένων, οὗτος δὲ διεσάφησεν, ὅτι εἶναι ἡ ἐνώπιον τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ ἄλλων ἐμφάνισις αὐτῶν, αἱ διάφοροι διοικητικαὶ σχέσεις των, αἵτινες ὅμως δὲν ἐπιφέρουσι συνεπείας, κλπ.

Ἀντειπόντος δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι τοιαῦτα καθήκοντα δὲν ἔπρεπε να ἐχωσιν οἱ πρόξενοι διὰ διαταγμάτων ἀλλὰ διὰ νόμων, διεβεβαίωσεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι τὰ δικαστικὰ αὐτῶν καθήκοντα θέλουσι κανονισθῆ διὰ νόμου.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τοῦτο τε καὶ τὰ μετ' αὐτὸ ἄρθρα 43 καὶ 44 δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 42. Ἡ δικαστικὴ ἁρμοδιότης καὶ τὰ συμβολαιογραφικὰ καὶ ληξιαρχικὰ καθήκοντα τῶν γενικῶν προξένων, προξένων, ὑποπροξένων καὶ προξενικῶν πρακτόρων, καθὼς καὶ τὰ τῆς προξενικῆς διατιμήσεως, θέλουσι κανονισθῆ δι' ἰδιαιτέρων νόμων, ἡ δὲ κατὰ τὰ λοιπὰ ἁρμοδιότης, ὡς καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐν γένει θέλουσιν ὁρισθῆ διὰ Β. διαταγμάτων.

Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τῶν ῥηθέντων νόμων καὶ διαταγμάτων θέλουν ἰσχύει τὰ μέχρι τοῦδε διὰ νόμων, Βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ὁδηγιῶν κανονισμένα.

Ἄρθρ. 43. Οἱ ὁρισμοὶ τῶν μέχρι τοῦδε περὶ προξενικῆς ὑπηρεσίας ἐκδεδομένων Βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ὁδηγιῶν, ὅσοι ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα Νόμον ἀκυροῦνται.

Ἄρθρ. 44. Εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Νόμου.»

Γενομένου δὲ δεκτοῦ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως παρετηρήθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπολείπεται πλήρης, ἐφ' ᾧ ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ἐπὶ τῶν δύω παραλειφθέντων ἄρθρων συζήτησιν ἐπὶ τὴν προσεχῆ δευτέραν, διέλυσε περὶ τὴν μεσημβρίαν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.
Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος.
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρέας Πίπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΒ'.

Τῆς 2 Ἰουλίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν 9 π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, διότι ἡ Βουλὴ ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναβληθεῖσαν ἐπιψήφισιν τῶν ἄρθρων 8, 35 καὶ 36 τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη ἡ περίληψις τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἀναφορᾶς, ἔχουσα οὕτως.

«Ἀρ. 47. Ἀναφορὰ ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Ἰω. Πρωτοψάλτου, δι' ἧς ἐκθέτων τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις του, συντελέσαντος τὰ μέγιστα εἰς τὴν πυρπόλησιν τοῦ ἐν Ῥισσῷ ἐχθρικοῦ τρικρότου, ἐξαιτεῖται νὰ τῷ χορηγηθῇ ἀνάλογός τις ἐξοικονόμησις, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του Κέρκυραν.»

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως ε. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 47 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου.»

Ἀνεγνώσθησαν ὡσαύτως καὶ αἱ ὑπ' ἀρ. 48 καὶ 68 ἔχουσαι οὕτως.

«Ἀρ. 48. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Γεωργίου Ἀρβανιτοπούλου ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ τῷ αὐξηθῇ ἡ ἀνεπαρκὴς σύνταξίς του, ὅπως δύνατται νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὴν συντήρησιν τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του.

Ἀρ. 68. Ἀναφορὰ ἀπὸ 5 Μαρτίου τ. ε. τοῦ Γ. Ἀρβανιτοπούλου, ἐξαιτουμένου νὰ τῷ παραχωρηθῇ οἰκόπεδόν τι εἰς Πάτρας, περὶ οὗ ὁ Βασιλεὺς πρὸ πολλοῦ ἐξέδοτο Β. διάταγμα, καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἀναβάλλει τὴν ἐκτέλεσίν του.»

Καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα διευθυνθῶσιν ἀμφότεραι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἀλλ' ἐνταῦθα προτείναντός τινος νὰ σταλῇ ἡ πρώτη εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, εἰς ὃ ὑπάγονται αἱ συντάξεις· παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἁρμοδιώτερον τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, καθόσον ἐν ταῖς ἀναφοραῖς αὐταῖς γί-

νεται λόγος καὶ περὶ παραχωρήσεως οἰκοπέδου ἐν Πάτραις, τὴν δὲ σύνταξιν ἐξαιτεῖται ὁ ἀναφερόμενος ὡς πολίτης καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν δύναται βέβαια κάλλιον νὰ γνωρίζῃ τὴν κατάστασιν καὶ τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν.

Εἰπόντος δ' ἄλλου, ὅτι εἰς οἱανδήποτε καὶ ἂν σταλῶσιν ὑπουργεῖον αἱ ἀναφοραὶ, τὴν αὐτὴν θέλουσιν εὕρει τύχην, ῥιπτόμεναι εἰς τὰ ἀρχεῖα, διότι οἱ ὑπουργοὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν μόνον φροντίζοντες, ἀδιαφοροῦσιν εἰς τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ εἰς τὰς ἐπ' αὐτῶν συστάσεις τῆς Βουλῆς, προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τῷ ὄντι τὸ Ὑπουργεῖον ἐκώφευσε πάντοτε εἰς τὰς τοιαύτας συστάσεις τοῦ σώματος, καὶ τότε μόνον θέλει φθάσει αὐτὸ εἰς ἓν εὐκταῖον ἀποτέλεσμα, ὅταν δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων ἐπιβάλῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ καθῆκον τοῦ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς δικαίας τῶν πολιτῶν αἰτήσεις.

Ἀλλὰ παρατηρηθέντος, ὅτι ἡ συζήτησις αὕτη δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ, οὐδὲ τὸ ἀντικείμενον τοιοῦτον, ὥστε νὰ προκαλέσῃ τοιαύτην τῆς Βουλῆς ἀπόφανσιν, ἐρωτηθεῖσα αὕτη παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, νὰ διευθυνθῶσιν αἱ ὑπ' ἀριθ. 48 καὶ 68 ἀναφοραὶ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν αἱ ὑπ' ἀριθ. 49, 50 καὶ 51 ἔχουσαι οὕτως·

« Ἀρ. 49. Ἀναφορὰ ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς **Μαρίας Μάρκου Κοντογεώργη**, ἐξαιτουμένης σύνταξίν τινα, χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της.

Ἀρ. 50. Ἀναφορὰ ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ **Κ. Α. Γρυπάρη**, φοιτητοῦ τοῦ πανεπιστημείου, ἐξαιτουμένου τὴν συνδρομὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἔκδοσιν τῆς παρ' αὐτοῦ μεταφρασθείσης ἐπιτομῆς τῆς *περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ καταλύσεως τῶν ἀρχαίων πολιτειῶν* κριτικῆς ἱστορίας.

Ἀρ. 51. Ἀναφορὰ ἐκ Ναυπλίας ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου διαφόρων ὑποδίκων, ἐξαιτουμένων νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ σύστασις τοῦ κακουργιοδικείου, ἵνα ἴδῃ ἕκαστος αὐτῶν τὴν τύχην του. »

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ μὲν ὑπ' ἀριθ. 49 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης· ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 50, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν καὶ προτείνῃ ἐπ' αὐτῆς τὰ δέοντα· καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 51 νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς

Βουλῆς, καθόσον ἡ αἴτησις τῶν ἀναφερομένων ἐξεπληρώθη ἤδη.

Ἀνεγνώσθησαν ὡσαύτως αἱ ὑπ' ἀρ. 52 καὶ 53 ἔχουσαι οὕτως.

« Ἀρ. 52. Ἀναφορὰ ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου ἐκ Ζαχόλης τῆς Κορινθίας διαφόρων αὐτῆς κατοίκων, δι' ἧς ἐκθέτουσι τὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Ἰωάννου Μαιμωνᾶ διατρέξαντα εἰς τὴν περὶ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν τῆς Λυκοπορείας δίκην, καλλιεργουμένων ὑπ' αὐτῶν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀναβαίνει εἰς 1,000,000 δραχμῶν, καὶ ἐξαιτοῦνται νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἡ Βουλὴ, ἵνα μὴ στερηθῇ παρανόμως τὸ δημόσιον τοιαύτης πολυτίμου περιουσίας, ἀποβληθῶσι δὲ καὶ οὗτοι ἀδίκως ἐκ τῆς καλλιεργείας αὐτῆς, ὑπὲρ ἧς πολλοὺς κόπους καὶ θυσίας κατέβαλον.

Ἀρ. 53. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀργινίου ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου τοῦ Δημητρίου Ζώτου, δι' ἧς ἐκθέτει, ὅτι καταδιώκονται αὐτός τε καὶ ἄλλοι παρά τε τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ Ἀναστασίου Σταματίου διὰ νὰ πληρώσωσι φόρον ἐπὶ ἐθνικῶν ἀγρῶν, τοὺς ὁποίους πρὸ πολλῶν ἐτῶν καλλιεργοῦσι, καὶ ἐξαιτοῦνται ν' ἀπαλλαχθῶσι ἀπὸ τὴν διπλῆν ταύτην ἀπαίτησιν καὶ σκληρὰν συνάμα καταπίεσιν. »

Καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ νὰ λάβῃ ταύτας ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν καὶ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου· ἐφ' ἧς ἐζήτησέ τις νὰ προστεθῇ, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπιθυμεῖ ὥστε ὁ ὑπουργὸς νὰ τὴν πληροφορήσῃ ἐν καιρῷ τί ἔπραξε κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω ἀναφορῶν.

Τοῦ δὲ εἰσηγητοῦ ἀπαντήσαντος, ὅτι ἐν τῷ τέλει τῆς ἐκθέσεώς της ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν ἵν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως κατὰ μῆνα κοινοποιῇ εἰς αὐτὴν τ' ἀποτελέσματα τῶν πρὸς τὰ ὑπουργεῖα στελλομένων συστάσεών της ἐπὶ διαφόρων ἀναφορῶν τῶν πολιτῶν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν· ἔχουσαν οὕτως.

« Αἱ ὑπ' ἀριθ. 52 καὶ 53 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ταύτας ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν καὶ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου. »

Ἀνεγνώσθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 54 ἔχουσα οὕτως.

« Ἀρ. 54. Ἀναφορὰ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου **Νικολάου Σαριπόλου**,

δι' ἧς ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἔκδοσιν πραγματείας τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, τῆς ὁποίας πέμπει τὸν δημοσιευθέντα ἤδη α. τόμον.

Καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Βουλῆς, καθόσον ἡ ἀνάγκη τῆς ζητουμένης συνδρομῆς παρῆλθεν ἤδη, ἐκδοθέντος τοῦ ὅλου συγγράμματος.

Λαβών τις τὸν λόγον ἀντέκρουσε τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, εἰπὼν ὅτι ἐπειδὴ τὸ σύγγραμμα τοῦ Σαριπόλου εἶναι καινοφανὲς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ λίαν ἐπωφελὲς διὰ τοὺς περὶ τὴν μελέτην τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου ἐνασχολουμένους, ἡ Βουλὴ ὀφείλει χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας της, καὶ ὡς ἐπιθυμοῦσα τὴν αὔξησιν τοιούτων κοινωφελῶν συγγραμμάτων, νὰ συνδράμῃ τὸν συγγραφέα, καὶ ἐπὶ τούτῳ προτείνει ἵν' ἀγορασθῶσι τόσα σώματα, ὅσα σχολεῖα καὶ γυμνάσια ὑπάρχουσιν εἰς τὸ Κράτος, καὶ διανεμηθῶσι εἰς αὐτὰ δωρεάν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι πᾶς τις ἐκδίδων σύγγραμμά τι ἔχει βέβαια τὴν πεποίθησιν, ὅτι θέλει περιποιήσει ἠθικήν τινα ὠφέλειαν εἰς τὸ κοινόν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀμείβεται δι' ἧς προσκτᾶται κοινῆς ὑπολήψεως· τὸ σύγγραμμα ὅμως τοῦ Σαριπόλου οὐδεμίαν παρέχει ὠφέλειαν εἰς τὴν κοινωνίαν, καθόσον περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου πλεῖστα καὶ τελειότερα ὑπάρχουσι συγγράμματα εἰς ξένην γλῶσσαν, καὶ οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ καταφεύγωσιν εἰς αὐτά.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ παρελθοῦσα Βουλὴ ἐχορήγησε πίστωσιν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πρὸς μόναν τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συντρέξῃ τοὺς καθηγητὰς τοῦ πανεπιστημίου εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ὑπ' αὐτῶν διδασκομένων ἐπιστημονικῶν μαθημάτων, ὥστε ὁ Σαρίπολος ἠδύνατο ἐπιτυχέστερον νὰ προσφύγῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν· δὲν βλέπει λοιπὸν οὐδὲν τὸ προκαλοῦν τὴν ζητουμένην συνδρομὴν ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς, ἐκτὸς ἂν τινες τῶν βουλευτῶν ἐμμένωσιν εἰς τοῦτο ὁρμώμενοι ὑπὸ φιλικῶν αἰσθημάτων.

Εἰπόντος δὲ τοῦ προτελευταίου ἀγορεύσαντος, ὅτι οὐδὲν φιλικὸν αἴσθημα τὸν ὦθησεν εἰς τὴν πρότασίν του, ἀλλ' ἁπλῶς τὸ καθῆκον τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς βουλευτὴς τοῦ νὰ συντρέχῃ τοιαῦτα συγγράμματα, ὅπερ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ αἴσθημα τῆς Βουλῆς, τὸ ὁποῖον ἐξέφρασεν ἄλλοτε συνδραμοῦσα γενναίως εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περὶ χολέρας ἐγχειριδίου τοῦ ἰατροῦ Σοφιανοπούλου· παρετήρησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ λύπης ἐπέφερε τὴν ἀνωτέρω γνω-

μοδότησιν, ἐπειδὴ πληροφορηθεῖσα, ὅτι ἐξεδόθη ἤδη ὁλόκληρον τὸ σύγγραμμα, ἐνόμισεν, ὅτι ἐξέλιπε καὶ ἡ τῆς συνδρομῆς ἀνάγκη· ἀπόκειται ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν, ἂν τὸ ἐγκρίνῃ, νὰ συνδράμῃ τὸν συγγραφέα, ἀγοράζουσα ὡρισμένον ποσὸν σωμάτων.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι παραδέχεται μὲν νὰ συντρέχῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἔκδοσιν τοιούτων σπανίων καὶ κοινωφελῶν συγγραμμάτων, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ δαπανᾷ εἰς μάτην, ἀγοράζουσα συγγράμματα, τὰ ὁποῖα εἰς οὐδὲν θέλουσι τῇ χρησιμεύσει. Ἀλλ' ἐὰν οἱ βουλευταὶ θέλωσι νὰ συνδράμωσι τὸν συγγραφέα, δύνανται οὐχὶ δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ἰδίᾳ αὐτῶν ν' ἀγοράσωσι ἀνὰ ἓν ἢ πλείονα ἕκαστος σώματα, καὶ πρῶτος αὐτὸς ὑπόσχεται τὴν ἀγορὰν πέντε σωμάτων.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι δὲν παραδέχεται ἀπολύτως οὔτε ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται ἢ δὲν πρέπει νὰ συνδράμῃ τὰ πρὸς ῥωτισμὸν τῆς κοινωνίας ἐκδιδόμενα συγγράμματα, καὶ διὰ τοῦτο εὐλόγως ἡ παρελθοῦσα Βουλὴ ἐχορήγησε τοιαύτας συνδρομάς· οὔτε, ὅτι πρέπει τυχαίως νὰ συντρέχῃ αὕτη πᾶν σύγγραμμα εἴτε ἐπάξιον εἴτε μὴ τοιαύτης συνδρομῆς, ἀλλ' ὅτι θεωρεῖ προκριτώτερον ἡ ἀναφορὰ αὕτη νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς, ἥτις ἐρευνήσασα τὸ χρήσιμον καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ συγγράμματος, νὰ γνωμοδοτήσῃ ἂν πρέπει καὶ ὁποίαν πρέπει νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν ἐκδότην συνδρομήν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι προκειμένου περὶ συνδρομῆς βιβλίων κοινωφελῶν, ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ προέλθῃ εἰς συζητήσεις καὶ διχογνωμίας· ἀλλ' ἐνταῦθα ἐκδοὺς ὁ Σαρίπολος σύγγραμμα περὶ συνταγματικοῦ δικαίου, ἐξαιτεῖται παρὰ τῆς Βουλῆς συνδρομήν τινα πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν δαπανῶν, ἃς ὑπέστη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματός του· διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴν, ἥτις λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ πρὸς ἔκδοσιν αὐτοῦ δαπανηθέντα, νὰ προσδιορίσῃ ἀνάλογόν τι πρὸς ἀποζημίωσιν ποσόν.

Ἀντικρούων ἄλλος τοὺς προαγορεύσαντας εἶπεν, ὅτι δὲν ἀριθίζει εἰς τὴν Βουλὴν οὔτε λογαριασμὸν ἐξόδων νὰ ζητήσῃ, οὔτε τὴν ἀξίαν τοῦ συγγράμματος νὰ ἐκτιμήσῃ· οἱ ἐκδίδοντες ἐν Ἑλλάδι ἐπιστημονικὰ συγγράμματα ὀλίγους εὑρίσκουσι συνδρομητάς, ἀρεσκομένους μᾶλλον εἰς ἀνάγνωσιν συγγραμμάτων τὴν φαντασίαν τερπόντων, ἢ τὸν νοῦν ἀναπτυσσόντων, καὶ διὰ τοῦτο ἕκαστος ἀποδειλιᾷ ἀπέναντι τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν προσκομμάτων, καὶ ἡ Ἑλλὰς θὰ στερῆται ἐπὶ πολὺ ἴσως τοιούτων συγγραμμάτων καὶ συγγραφέων· ἡ Βουλὴ λοιπὸν ὀφεί-

λει νὰ συντρέχῃ πᾶν ἐπιστημονικὸν καὶ κοινωφελὲς σύγγραμμα, διὸ προτείνει ν' ἀγοράσῃ 30 τοὐλάχιστον σώματα ἐκ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται συγγράμματος.

Ἐπὶ τούτοις προτείναντος καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ ν' ἀγοράσῃ ἡ Βουλὴ 15 σώματα πρὸς χρῆσιν τοῦ γραφείου αὐτῆς, νὰ ἐκφράσῃ δὲ καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἕκαστον ὑπουργεῖον ἀγοράσῃ τόσα σώματα ὅσας ὑπαλλήλους ἀρχὰς ἔχει, ἐκλείσθη ἐνταῦθα ἡ συζήτησις, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐν πρώτοις ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας ὡς ἀπωτέρας, παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, ἀπορριπτομένη νὰ σταλῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 54 ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴν διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ, ἐὰν κρίνῃ καὶ ὁπόσης συνδρομῆς ἄξιον κρίνει τὸ σύγγραμμα τοῦ ἀναφερομένου.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56 περιλήψεως, ἐχούσης οὕτως·

« Ἀρ. 56. Ἀναφορὰ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου τ. ε. ἐκ Πατρῶν διαφόρων πολιτῶν, ἐξαιτουμένων ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ἄδικον καὶ παράλογον φορολογίαν τῶν εἰς σταφιδαμπέλους κειμένων ἐλαιοδένδρων.

Διεσάφησεν ὁ εἰσηγητὴς εἰπών, ὅτι ἂν καὶ οἱ ἀναφερόμενοι παραπονοῦνται ὅτι ἀδίκως ζητεῖ τὸ δημόσιον νὰ φορολογήσῃ τὰς ἐν ταῖς ἀμπέλοις αὐτῶν ὑπαρχούσας καρποφόρους ἐλαίας, ἡ ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἐπέφερε θετικὴν γνώμην, ὡς ἀγνοοῦσα τὴν κατάστασιν τῶν κτημάτων τούτων. Ἐπειδὴ ἐὰν μὲν παρεχωρήθησαν αὐτοῖς ὡς προικοδότησις καὶ παρεδέχθησαν οὗτοι νὰ πληρώνωσι 3 τοῖς 100, δὲν πρέπει νὰ πληρώνωσι τότε ἄλλον φόρον· ἂν ὅμως ἦναι εἰς αὐτὰ ἐμπερυτευμένα καὶ σταφιδάμπελοι καὶ ἐλαῖαι, νομίμως πρέπει νὰ πληρώνωσι διπλοῦν δι' ἑκάτερον τῶν προϊόντων τοιοῦτον φόρον. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, καὶ ὑπ' ἄλλην τινὰ ἔποψιν παρετήρησεν ἡ ἐπιτροπή, ὅτι αἱ ἀμπελοι διαιροῦνται εἰς τάξεις κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐξ αὐτῶν παραγομένου γλεύκους, καὶ ἂν περιέχωνται ἐν αὐταῖς ἐλαῖαι, δὲν δύνανται νὰ ὑπολογισθῶσι, καθ' ὅσον ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ παράγεται ὀλιγώτερον γλεῦκος. Διὸ ὅλα ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ ἀπέφυγε τὸ νὰ γνωμοδοτήσῃ ὁριστικῶς.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἀναστάσεως, ἔχει δὲ οὕτως·

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 56 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. »

Ἀναγνωσθεῖσα δὲ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 57 ἑπομένη περίληψις·

« Ἀρ. 57. Ἀναφορὰ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου τ. ε. ἐκ Ναυπλίου παμιένων τινῶν, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τῶν πεδεινῶν ἰδιοκτητῶν, ζητούντων νὰ περιλάβωσιν εἰς τὰς ἰδιοκτησίας των καὶ τὰ ὄρη καὶ βάση, εἰς τὰ ὁποῖα πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων τοποθετοῦνται καὶ παραχειμάζουσι τὰ ποίμνιά των. »

ἐγένετο δεκτὴ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῆς γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως·

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 57 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐμπεριεχομένων αὐτῆς καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι νόμιμον, καθόσον τὸ ἀντικείμενον, περὶ οὗ πραγματεύεται, ἔχει σχέσιν ἄμεσον μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου. »

Ἀνεγνώσθη δὲ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 58 ὡς ἑξῆς·

« Ἀρ. 58. Ἀναφορὰ ἀχρονολόγητος διαφόρων ἐλαιοποιμένων, παραπονουμένων κατὰ τῶν μεταβατικῶν σωμάτων, τῶν ὁποίων οἱ γρατιῶται, ἀντὶ νὰ καταδιώκωσι τὴν λῃστείαν, ζητοῦσι καὶ ἁρπάζουσι τὰ πρόβατά των, καὶ μάλιστα τὰ ἐκλεκτότερα ἐξ αὐτῶν· διὸ καὶ ἐξαιτοῦνται τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ. »

Ἐφ' ἧς παρετηρήθη μὲν ὑπό τινος, ὅτι προτιμότερον ἦτον νὰ ἐπιστραφῇ πρὸς τοὺς ἀναφερομένους, ἵνα πληροφορήσωσι τὴν Βουλὴν πότε, πῶς καὶ ὑπὸ τίνων ὑπέρογον τὰς ἀνωτέρω ζημίας, διὰ νὰ δυνηθῇ αὕτη ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ ῥητῶν καὶ διακεκριμένων πραγμάτων· ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι ἔλαβε μὲν ἡ κυβέρνησις τὰ ἐντονώτερα περὶ τούτου μέτρα, διατάξασα οὐδὲ νὰ εἰσέρχωνται κἂν οἱ μεταβατικοὶ ἐντὸς τῶν χωρίων, ἀλλὰ τὸ κακὸν ἐξακολουθεῖ, καὶ οἱ ἀναφερόμενοι ἂν δὲν κατονομάζωσι πρόσωπα, φοβοῦνται μὴ πάθωσιν ἐκ τούτου δεινότερα ἄλλα. Διὸ πρέπει νὰ προσκληθῇ τὸ ὑπουργεῖον ἵνα πληροφορήσῃ τὸ σῶμα, ὁποίαν ἔλαβε πρόνοιαν καὶ παραπέμψῃ τοὺς ἐνόχους εἰς δίκην, διὰ νὰ λάβῃ πέρας τὸ νόσημα τοῦτο.

Καὶ ἄλλος προσέθηκεν, ὅτι ἐνῷ κ... ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ βήματος καὶ ἐκ τοῦ τύπου καθ' ἑκάστην φωνὴ ἐγείρεται ἰσχυρὰ κατὰ τῶν βιαιοπραγιῶν τούτων, εἶναι παράδοξον πῶς οὐδὲ εἰς εὑρέθη μέχρι τοῦ νῦν, διὰ νὰ τιμωρηθῇ ἐπαξίως τῶν τολμημάτων αὐτοῦ· καὶ ὅτι ἐκτὸς τῶν ἀπαρακαλύπτων λῃστῶν, ὑπάρχουσιν ἤδη καὶ ἄλλοι, οἵτινες πρὸς καταδίωξιν τούτων μισθοδοτούμενοι, ἐπιφέρουσιν οὐχὶ ὀλιγώτερα πρὸς τοὺς πολίτας δεινά, ἐφ' ᾧ πρέπει νὰ ληφθῇ ἀνάλογος καὶ κατ' αὐτῶν πρόνοια.

Παρατηρήσαντος δὲ καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ καθὸ ὑπὸ διαφόρων συγκειμένη μελῶν, μὴ ἀγνοοῦσα ὅτι πανταχοῦ τοῦ κράτους αἱ αὐταὶ συμβαίνουσιν ὑπὸ τῶν μεταβατικῶν καταχρήσεις, γενικὴν ἐπέφερε περὶ τοῦ κακοῦ τούτου γνώμην· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 58 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως συνεννοηθὲν καὶ μετ' ἐκείνου τῶν Στρατιωτικῶν, διατάξωσιν ἀμφότερα ἐντόνως τὴν κατάπαυσιν τῶν περὶ ὧν οἱ παραπονούμενοι ἀναφέρονται καταχρήσεων, λαμβανουσῶν χώραν δυστυχῶς καθ' ὅλον τὸ κράτος ἐκ μέρους τῶν πάσης φύσεως μεταβατικῶν σωμάτων.»

Ἀναγνωσθεῖσαι δὲ καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 59 καὶ 61, ὡς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 60 ἐπόμεναι περιλήψεις·

«Ἀρ. 59. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου τ. ε. τῆς χήρας Ἄννης Ἀποστόλου Στάμου, δι' ἧς ἐκθέτουσα τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της, ἐξαιτεῖται ἀνάλογόν τινα σύνταξιν.

«Ἀρ. 61. ἀναφορὰ ἀπὸ 5. Ἰανουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ ἐξ Ὕδρας Σαράντου Ἰωάννου, δι' ἧς ἐκτιθεὶς τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις του, ἐξαιτεῖται νὰ δοθῇ προικοδότησις εἰς τὰς ἐνηλίκους θυγατέρας του, ὅπως δυνηθῇ νὰ τὰς ἀποκαταστήσῃ.

«Ἀρ. 60. Ἀναφορὰ ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Μαρίας Φραγκίσκου Μαεστράκη, δι' ἧς ἐκθέτει, ὅτι ὁ σύζυγός της διαθέσιμος ὢν ἀπεδήμησεν ἐκτὸς τοῦ Κράτους, ἐγκαταλιπὼν αὐτὴν ἄνευ τινος πόρου, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ παρακληθῇ ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ τῇ χορηγῇ ἐκ τῆς μισθοδοσίας τοῦ συζύγου της δρ. 60 κατὰ μῆνα πρὸς συντήρησίν της, καθ' ὅσον, ὡς μανθάνει, πρόκειται οὗτος νὰ συνέλθῃ εἰς δεύτερον γάμον.»

ἐγένοντο δεκταὶ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως·

«Αἱ ὑπ' ἀριθ. 59 καὶ 61 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 60 νὰ συστηθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ δίκαια συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τοῦ κράτους.»

Ὡσαύτως ἀνεγνώσθη καὶ ἡ ἑξῆς ὑπ' ἀριθ. 62 περίληψις·

«Ἀρ. 62. Ἀναφορὰ ἀπὸ 5 Μαρτίου τ. ε. ἐκ Ναυπλίας διαφόρων καταδίκων, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ

τὰς βασάνους καὶ τὰς καταχρηστικὰς πράξεις τοῦ δεσμοφύλακος Π. Σμυρναίου, τοῦ ὁποίου τὴν τυραννίαν δὲν δύνανται ν' ἀνεχθῶσι.»

ἐφ' ἧς παρετηρήθη ὑπό τινος, ὅτι ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ λεγόμενα ἦσαν ἀληθῆ, ὁ δεσμοφύλαξ ἐπαύθη· ἀλλὰ καὶ οὕτω δύναται νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον χάριν ἐνδεχομένων εἰς τὸ μέλλον ὁμοίων πράξεων.

Ἐφ' ᾧ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὴν ἐπὶ ταύτης γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἀναστάσεως, ἔχουσαν οὕτως·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 62 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διὰ νὰ λάβῃ ταύτην σπουδαίως ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἐνεργήσῃ τὰ κατὰ νόμον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὰ λεγόμενα τῶν ἀναφερομένων ἔχωσιν ἀληθείας.»

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 63, 64, 65, 66, 67 καὶ 69 περιλήψεις, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀρ. 63. Ἀναφορὰ ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Πέτρου Ι. Κλάδου, ἐξαιτουμένου τὴν συνδρομὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἔκδοσιν εὑρετηρίου τῶν πρακτικῶν αὐτῆς.

«Ἀρ. 64. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 14 Μαρτίου τ. ε. τοῦ Χριστοφόρου Γ. Ἱεροδιακόνου, ἐξαιτουμένου σύνταξίν τινα πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του.

«Ἀρ. 65. Ἀναφορὰ ἀπὸ 2 Μαρτίου τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς χήρας Ἄννης Ἀναστασίου Δαλμάρα, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ διαταχθῇ ἡ ἐξακολούθησις τῆς δεδομένης εἰς τὸν ἀποθανόντα σύζυγόν της συντάξεως, ὅπως δυνηθῇ νὰ συντηρήσῃ τὰ ἀνήλικα ὀρφανὰ τέκνα της.

«Ἀρ. 66. Ἀναφορὰ ἀπὸ 11 Μαρτ. τ. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Περικλέους Ὀλυμπίου, ἐξαιτουμένου σύνταξίν τινα ἀπέναντι τῶν πρὸς τὴν πατρίδα χρηματικῶν θυσιῶν του.

«Ἀρ. 67. Ἀναφορὰ ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου τ. ε. ἐξ Ἀταλάντης τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν προσόδων Λοκρίδος, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται ν' ἀπαλλαχθῶσι τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, εἰς ἣν ἐτέθησαν διὰ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος των, μέχρις οὗ ἐκδοθῇ νόμος κατάλληλος περὶ ἀποτίσεως τῶν παλαιῶν χρεῶν, περὶ οὗ ἡ παρελθοῦσα Βουλὴ ἔλαβε πρόνοιαν.

«Ἀρ. 69. Ἀναφορὰ ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου ἐκ Λαμίας διαφόρων ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ἐξ ἐνοικιάσεως ἐγκτητικῶν φόρων, διατελούντων ὑπὸ προσωπικὴν κράτησιν, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται ν' ἀνασταλῇ ἡ καταδίωξις αὐτῶν μέχρις οὗ καταρτισθῇ ὁ περὶ καθυστερούντων νόμος καὶ διευκολύνῃ τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους των.»

καὶ μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκταὶ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 63 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν, καὶ σκεφθεῖσα ὡρίμως, ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀνήκουσαν ἔκθεσιν.

«Ἡ ὑπ' ἀρ. 64 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅ,τι δίκαιον.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 65 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅ,τι νόμιμον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 66 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

«Αἱ ὑπ' ἀριθ. 67 καὶ 69 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων, ὅ,τι δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον.»

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 70, ἐχούσης οὕτως·

«Ἀρ. 70. Ἀναφορὰ ἀπὸ 3 Μαρτίου τ. ε. τοῦ Δ. Μαρούδη ἐξ Ἀμφίσσης, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ τῷ δοθῇ μικρά τις χρηματικὴ ἀμοιβὴ καὶ δεκαετὲς προνόμιον διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐπωφελῆ τινὰ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν πόλεων νεωτερισμὸν ὑδρομύλων, τὸν ὁποῖον οὗτος ἐπενόησε.»

παρετήρησέ τις, ὅτι ὁ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενος καλεῖται Μαρκόπουλος καὶ οὐχὶ Μαρούδης, ὡς σημειοῦται· μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ ταύτην δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐφεξῆς γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 70 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου ὅ,τι συμφέρον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν τοιαύτης φύσεως ἐφευρέσεων.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 71, ἐχούσης οὕτως·

«Ἀρ. 71. Ἀναφορὰ ἀπὸ 5 Μαρτίου τ. ε. ἐκ Κραβασαρᾶ τῆς χήρας Τασούλας Ἰω. Στράτου, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰς πολυειδεῖς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας τοῦ πρὸ δύο ἐτῶν φονευθέντος ὑποστρατήγου συζύγου της, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ τῇ δοθῇ ἀνάλογος σύνταξις πρὸς συντήρησιν ἑαυτῆς καὶ τῶν τέκνων της.»

εἰς μὲν ἐπηρώτησε, διὰ τί, προκειμένου περὶ συντάξεως, παραπέμπει ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ὁ δὲ εἰσηγητὴς ἀπήντησεν, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἀρτίως ψηφισθεὶς νόμος περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων ὁρίζει, ὅτι πάντες οἱ ἀπὸ τῆς δεινα ἐποχῆς θανόντες ἀξιωματικοὶ ὑπάγονται εἰς

τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἡ ἐπιτροπὴ ἐπροτίμησε διὰ τοῦτο νὰ παραπέμψῃ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, καὶ τὴν ἐσύστησε μάλιστα, ὡς ἀφορῶσαν τὴν οἰκογένειαν ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων ἀγωνιστῶν.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ ταύτην δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐφεξῆς γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 71 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι δίκαιον καὶ νόμιμον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.»

Ἀνεγνώσθη ἐπίσης καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 72, ἔχουσα οὕτως·

«Ἀρ. 72. Ἀναφορὰ ἀπὸ 12 Μαρτίου τ. ε. τοῦ Ἐπισκόπου Κυνουρίας, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ ἀπορανθῇ ἡ Βουλή, ἐὰν ἐννοῇ συμπεριειλημμένον ἑαυτὸν εἰς τὴν περὶ διακοπῆς τῆς συντάξεως τῶν ἐπισκοπικῶν τοποτηρητῶν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς τῆς παρελθούσης περιόδου, ἐκδοθεῖσαν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οὗτοι διατελοῦσιν εἰς ἐπαρχίας.»

Ἐφ' ἧς ἀνέπτυξεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1848 παρετηρήθη, ὅτι πολλοὶ τῶν κληρικῶν, λαβόντες πρῶτον δικαίωμα συνταξιούχων, διωρίσθησαν ἔπειτα εἰς ἐμμίσθους ὑπηρεσίας, ἐφ' ᾧ ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο, ὅτι πάντες οὗτοι ὀφείλουσιν ἢ νὰ παραιτηθῶσι τῆς συντάξεως καὶ ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰ ἐκ τοῦ διορισμοῦ των τέλη, ἢ ἀντὶ τούτων νὰ προτιμήσωσι τὴν σύνταξιν μόνην. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁρμώμενον τὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργεῖον, ἔπαυσε καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀναφερομένου ἐπισκόπου Κυνουρίας, ὡς ἔχοντος δῆθεν τὰς ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς του ἀπολαυάς. Ἀλλ' οὗτος δὲν ἐθεώρησεν, ὅτι ὑπάγεται ὡς οἱ ἄλλοι, εἰς τὴν τοιαύτην κατηγορίαν, ἐπειδὴ μητροπολίτης μὲν διατελεῖ ὑπάρχων ἀπὸ τοῦ 1818, τὴν δὲ σύνταξιν ἔλαβε τὸ 1842. Ἡ σύνταξις ἄρα πολὺ μετὰ τοῦτο δοθεῖσα, δὲν δύναται νὰ διακοπῇ, ἀφοῦ μάλιστα τὸ ὑπὲρ αὐτῆς ἐκδοθὲν διάταγμα ἐπροκλήθη, διότι καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἀγωνιστῶν εἶναι ὁ ἐπίσκοπος οὗτος, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς του πρόσοδοι ἀνεπαρκεῖς, καὶ δὲν πρέπει νὰ τείνῃ πρὸς συντήρησίν του χεῖρα ἐπαίτου πρὸς τὸν τυχόντα. Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεφήνατο ὑπὲρ τούτου κατὰ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι οὐδ' αὐτὸς βέβαια οὐδ' ἄλλος τις ἀνέχεται νὰ τείνωσιν ἐπαίτιδα χεῖρα τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ κλήρου καὶ ἡ καρδία του κατεσπαράχθη, ὅτε χθὲς ἔτι εἶδεν ὅτι ἀπέθανεν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ του ἐδόθη τὸ συγχωρητή-

ριον. Ἀλλ' ἐὰν οὐδεὶς ἐπιθυμῇ τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ πενίαν τοῦ κλήρου, δὲν εἶναι ὅμως δίκαιον καὶ τὸ ν' ἀπονέμηται αὐτοῖς ἡ ἐθνικὴ συνδρομὴ ἐν ἀγνοίᾳ· διὸ καλὸν εἶναι ν'ἀναβληθῇ μέχρι τῆς αὔριον ἡ προκειμένη τῆς ἀναφορᾶς συζήτησις, ἵνα ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ ἄλλοτε ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς ϛ'. περιόδου ἀποφασισθέντα.

Ἄλλος δέ τις ἀνέπτυξεν, ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ μὴ λαμβάνωσι σύνταξιν ὅσοι τῶν ἀρχιερέων εἶχον ἐπαρχίας· ἐπειδὴ ὅμως θνησκόντων τούτων, ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀντιπροσωπεύσωσιν ἐν ταῖς ἐπισκοπαῖς ἄλλοι, ἡ ἀντιβασιλεία εἶχε διορίσει ἐπὶ μισθῷ τοὺς πρωτοσυγγέλους· καὶ κατηργήθησαν μὲν ἀκολούθως αἱ θέσεις αὐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν ἐκ τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντων, ὡς ὁ τῆς Ἀττικῆς, Ἀχαΐας κλπ. ἐτέθησαν ὑπὸ σύνταξιν. Ἐπῆλθεν ὅμως ἔπειτα ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ διορισθῶσιν ἐκ νέου, καὶ ἐντεῦθεν ὑπηγορεύθη ἡ ἀνωτέρω μνησθεῖσα ἀπόφασις τῆς Βουλῆς. Διὸ βεβαιοῖ καὶ οὗτος, ὅτι τὰ κατὰ τὸν ἱεράρχην Κυνουρίας ἔχουσιν ὡς ὁ εἰσηγητὴς εἶπε καὶ πᾶσα ἀναβολὴ καθίσταται περιττή.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀναφορᾶς τὴν ἐπιμένην γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. **72** νὰ συσταθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1848** ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἀποβλέπει ἐκείνους τοὺς συνταξιούχους κληρικούς, οἵτινες μετὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀπονομὴν τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως διωρίσθησαν εἰς ὑπηρεσίας ἐμμίσθους, ἢ ἀποφερούσας τέλη καὶ δικαιώματα πρὸς τοὺς διορισθέντας· οὐδέποτε δὲ τὸν ἀναφερόμενον ἱεράρχην, ὅστις μετὰ τῆς ἐπαναστάσεως ἀρχιερατεύων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυνουρίας, καὶ μέχρι τοῦδε ἐμμένων ἐν τῇ μικρᾷ του ἐπισκοπῇ, ἀπέκτησε δυνάμει Βασ. διατάγματος τὸ δίκαιον τοῦ συνταξιοδοτεῖσθαι χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσιῶν καὶ ἐκδουλεύσεών του, κυρίως δὲ διὰ τὸν λόγον, ὅτι αἱ ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς του κανονικαὶ ἀπολαυαὶ αὐτοῦ εἰσὶν εὐτελεῖς καὶ ὅλως ἀνεπαρκεῖς ἵνα ζῇ συμφώνως μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπαγγέλματός του.»

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. **73, 74, 75** καὶ **76** περιλήψεις, ὡς ἀκολούθως·

«Ἀρ. **73**. Ἀναφορὰ ἀπὸ **14** Μαρτίου τ. ε. διαφόρων φοιτητῶν τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημείου, καταμηνυόντων τὸν

Ἰωνᾶν Κίγκ, ὡς βλασφημοῦντα κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ διδάσκοντα τὸν προσηλυτισμόν.

«Ἀρ. **74**. Ἀναφορὰ ἀπὸ 7 Μαρτίου τ. ε. τοῦ Ἰαν. Τασκολάκη ἐξ Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐκθέτει, ὅτι κατεστάθη ἀνίκανος ἕνεκα πληγῆς τινος, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρός, καταδιώκων λῃστάς, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν πρόνοιαν τοῦ ἔθνους ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης ἀξίας περιθάλψεως καταστάσεώς του.

«Ἀρ. **75**. Ἀναφορὰ ἐκ Βενετίας ἀπὸ **31** Δεκεμβ. **1850** τοῦ Γ. Τζέτζου, πρώην προξένου, ἐκτιθέντος τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις του, καὶ ἐπικαλουμένου ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν πατρικὴν πρόνοιαν τῆς Βουλῆς, προκειμένης ἤδη τῆς διοργανώσεως τῶν προξενικῶν Ἀρχῶν.

«Ἀρ. **76**. Ἀναφορὰ ἀπὸ **12** Μαρτ. **1851** τοῦ δημάρχου Βερβένων, δι' ἧς διευθύνει ἑτέραν ἀναφορὰν τῆς χήρας Αἰκατερίνης Κωνστ. Καράμπελα, αἰτούσης, χάριν τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της, σύνταξίν τινα.»

Παρατηρηθέντος δ' ἐπὶ μόνης τῆς ὑπ'ἀριθ. **73**, ὅτι ἐνηργήθησαν ἤδη αἱ ἀπαιτούμεναι ἀνακρίσεις καὶ περιμένεται πλέον ἡ ἔκδοσις τοῦ βουλεύματος, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἑκάστην τούτων δι'ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ'αὐτῶν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἤτοι·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. **73** νὰ συσταθῇ μετὰ τῆς προσηκούσης σπουδαιότητος πρὸς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον, διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι παρ' αὐτοῦ δραστηρίως τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς κατάπαυσιν τοῦ περὶ οὗ οἱ ἀναφερόμενοι πραγματεύονται θρησκευτικοῦ σκανδάλου.

«Ἡ ὑπ'ἀρ. **74** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. **75** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. **76** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.»

Ἀνεγνώσθη καὶ ἡ ὑπ'ἀριθ. **77** περίληψις, ἔχουσα οὕτως·

«Ἀριθ. **77**. Ἀναφορὰ ἐκ Γαυρίου τῆς Ἄνδρου ἀπὸ **4** Μαρτίου τ. ε. τῶν δημοτικῶν Συμβούλων, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται νὰ ἐπιβληθῇ τελωνιακὸς φόρος εἰς τὰς αὐτόθι εἰσαγομένας πραγματείας ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τοῦ Κράτους, ὅπως παγιωθῇ ὁ εἰς Γαύριον συνοικισμός, τὸν ὁποῖον προέθεντο νὰ σχηματίσωσι χάριν τῶν διαφόρων βοηθητικῶν μέσων, τὰ ὁποῖα εὑρίσκουσιν ἐκεῖ οἱ συνοικιζόμενοι.»

Ἂν ἐπεξηγῶν ὁ εἰσηγητὴς εἶπεν, ὅτι διὰ τῆς ἀναφορᾶς των ἐξαιτοῦνται οἱ προκείμενοι σύμβουλοι, ἵνα ὁ τελωνιακὸς φόρος, ὁ ἐν ἄλλῳ λιμένι τῆς Ἄνδρου εἰσπραττόμενος, εἰσπράττηται τοῦ

λοιποῦ ἐν Γαυρίῳ πρὸς παγίωσιν καὶ πρόοδον τοῦ ἐκεῖ συνοικισμοῦ.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ ταύτην δι' ἀναγάσεως κατὰ τὴν ἐξῆς γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 77 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως συνεννοηθὲν καὶ μετὰ τοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διατάξωσι τὰ εἰκότα περὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων.»

Ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 78, 79 καὶ 81, 80, 82 καὶ 83 ἀκόλουθοι περιλήψεις·

«Ἀρ. 78. Ἀναφορὰ ἀπὸ 1 Μαρτ. 1851 ἐκ Καρδαμύλης τῆς χήρας Γεώργενας Μούρτσενας, ἐκτιθείσης τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της, καὶ ἐξαιτουμένης ἀπέναντι αὐτῶν ἀνάλογόν τινα σύνταξιν·

«Ἀρ. 79. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 2 Μαρτ. 1851 τοῦ Βασ. Γεωργίου, ἐξαιτουμένου περίθαλψίν τινα χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών του·

«Ἀρ. 81. Ἀναφορὰ ἀπὸ 19 Μαρτ. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς χήρας Αἰκατερίνης Ἀποστόλου Κάγκη, δι' ἧς ἐξαιτεῖται ἀνάλογον σύνταξιν χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της·

«Ἀρ. 80. Ἀναφορὰ ἐκ τῶν εἰρκτῶν τοῦ Ναυπλίου ἀπὸ 19 Μαρτίου τ. ἐ. τοῦ καταδίκου Ν. Σκαρέα, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ τῷ δοθῇ ἡ Βασιλικὴ χάρις, καθόσον στενάζει εἰς τὸ δεσμωτήριον πρὸ 14 ἐτῶν, καὶ ταλαιπωρεῖται ἡ πολυάριθμος οἰκογένειά του, ἐνῷ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἄλλοι τρομεροὶ λῃσταὶ καὶ φονεῖς, ὡς ὁ Καβουρῖνος καὶ ἄλλοι, ἠξιώθησαν τῆς Βασιλικῆς χάριτος·

«Ἀρ. 82. Ἀναφορὰ ἀπὸ 26 Μαρτ. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς χήρας Μαργαρίτας Π. Μαρκέζη ἀντισυνταγματάρχου, ἐξαιτουμένης περίθαλψίν τινα χάριν τῶν πολυειδῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της·

«Ἀρ. 83. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 27 Μαρτίου τοῦ Θ. Παλαμᾶ, ἐξαιτουμένου τὴν προστασίαν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεώς του, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων αὐτοῦ τε καὶ τῶν συγγενῶν του, ὡς καὶ τῆς ἀθλίας θέσεως τῆς οἰκογενείας του.»

ἑκάστη δὲ τούτων ἐγένετο δεκτὴ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 78 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

«Αἱ ὑπ' ἀριθ. 79 καὶ 81 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 80 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διὰ νὰ ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι δίκαιον.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 82 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν του καὶ ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτῆς ὅ,τι δίκαιον.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 83 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης δι' ὃν λόγον καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 80.»

Τέλος ἀνεγνώσθησαν καὶ αἱ ἐν τῷ τέλει τῆς ἐκθέσεως ἑπόμεναι τῆς ἐπιτροπῆς παρατηρήσεις·

«Παρατηρεῖται δ' ἐπὶ τέλους, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λάβῃ πρόνοιαν τέως περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἱεροῦ τούτου δικαιώματός της, ἀπαιτοῦσα ἵνα κατὰ μῆνα κοινοποιῆται αὐτῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρὸς τὰ ὑπουργεῖα ἀποστελλομένων συστάσεών της ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τῶν πολιτῶν, καθότι ἄλλως, συζητοῦσα καὶ ἀποραινομένη ἐπὶ τῶν διαφόρων αἰτήσεων, δὲν συντελεῖ εἰς ἄλλο εἰμὴ νὰ πληροῖ τὸ ἀρχεῖον τῶν ὑπουργείων μὲ ἀναφορὰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα παραγούσας.»

Ἐφ' ὧν εἰς μὲν παρετήρησεν, ὅτι πρέπει νὰ ζητηθῇ παρὰ τῶν ὑπουργείων νὰ δώσωσι πληροφορίας καὶ περὶ τῶν μέχρι τοῦδε ἀποσταλεισῶν αὐτοῖς ἀναφορῶν, καθ' ὅσον πολλαὶ τούτων ἦσαν ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων, καὶ ὅμως μετὰ τοσαύτας ἐπανειλημμένας αἰτήσεις οὐδεμία ἐδόθη ἀπάντησις.

Προσθέντος δ' ἄλλου, ὅτι πρέπει νὰ ἀπαιτηθῇ τοῦτο οὐ μόνον διὰ τὰς ἐντὸς τῆς παρούσης συνόδου ἀποσταλείσας ἀναφορὰς, ἀλλὰ καὶ δι' ὅσας πρὸ ταύτης ἐπέμφθησαν· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι δὲν ἔχουσι καλῶς αἱ τῆς ἐπιτροπῆς παρατηρήσεις, καθ' ὅσον ποτὲ δὲν θέλει κατορθωθῇ νὰ δίδωσιν οἱ ὑπουργοὶ πληροφορίας ἀνὰ ἕκαστον μῆνα· καὶ ὅτι ἀντὶ τούτου προτιμότερον εἶναι νὰ γίνωνται ἑκάστοτε παρὰ τῆς Βουλῆς αἱ ἀναγκαῖαι περὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπερωτήσεις.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἀποφηναμένη ἡ ἐπιτροπὴ νὰ δίδωνται αἱ ἀναγκαῖαι περὶ τῶν ἀναφορῶν πληροφορίαι, δὲν ἐννοεῖ νὰ δίδωνται περὶ ὅλων ἐν γένει, ἀλλὰ περὶ ὅσων διευθύνονται συστημέναι, καὶ τοῦτο ἠθέλησε νὰ ζητήσῃ ἐρώτησιν. Ἄλλως τε, νομίζει ὅτι καὶ χάριν ἀβροφροσύνης πρὸς τὴν Βουλὴν τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ δίδῃ πληροφορίας περὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς συνισταινομένων ἀναφορῶν. Δὲν ἀποδέχεται δὲ τὴν περὶ ἐπερωτήσεων ἰδέαν τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἐπειδὴ τοῦτο μάλιστα θέλει εἶναι

δυσχερέστερον, τὸ νὰ γίνωνται ἐπερωτήσεις περὶ τοσούτων συσταινομένων ἀναφορῶν.

Μετὰ τοῦτο παρατηρήσας ὁ πρόεδρος, ὅτι τὸ ἀντικείμενον ὡς χρῆζον σπουδαιοτέρας συζητήσεως, πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἤδη, ἀνέβαλε τὴν συζήτησιν τούτου συγκαταθέσει τοῦ σώματος, καὶ ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τῶν παραλειφθέντων ἐκ τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου δύω ἄρθρων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΓ'.

Τῆς 3 Ἰουλίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν 11 Π. Μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀναμαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἥτις ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ΚΚ. Α. Δεδοπούλου καὶ Κ. Λαμπρινοπούλου· ἔλαχον δὲ οἱ βουλευταὶ κατὰ τὴν ἐφεξῆς τάξιν.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1851.

Α.	Β.	Γ.
Π. Ζάνος	Δ. Γιαννούλης	Ἀντ. Γεωργαντᾶς
Ἀναγ. Τατόπουλος	Γ. Περωτὴς	Κ. Λιμπερόπουλος
Π. Τσαννετάκης	Π. Καμπάνης	Γ. Νικολάου
Σ. Μήτσης	Δ. Πετροπουλάκης	Α. Πίπας
Γ. Κ. Βελῆς	Γ. Κάνδυας	Δ. Ζῶτος
Α. Εὐμολπίδης	Σ. Μαυροδῆμος	Δ. Κουμανιώτης
Δ. Ὀρεινὸς	Ι. Εὐγενίδης	Χ. Κικίδης
Σ. Στεφανόπουλος	Α. Καστανᾶς	Χρ. Οἰκονομίδης
Γ. Ἀποστολίδης	Α. Π. Ἰωάννου	Στ. Καπετανάκης.
Δ. Μητσάκης	Γρ. Κορφιωτάκης	Μ. Σολομὸς
Θ. Πετρινὸς	Δ. Δρόσος	Γ. Ι. Στάϊκος
Δ. Καλλιφρονᾶς	Π. Κολποδῖνος	Ζ. Ζαρειφόπουλος
Ἐμμ. Καραμάνος	Φ. Μαῦρος	Θ. Γρίβας
Σ. Πράτσικας	Π. Πατρινὸς	Π. Μοτάλας

Ἠλ. Παπαδαῖος	Α. Παπατσώρης	Ν. Μπούτουνας
Μ. Σισίνης	Κ. Ἀξελὸς	Κ. Πονηρόπουλος
Δ. Γ. Φιλάρετος.	Πικουλάκης.	Κ. Μανέτας.

Δ.	Ε.	Ϛ.
Γ. Σκοῦφος	Γ. Τσόκρης	Γ. Γιαλδάσης
Γ. Παπασπυρόπουλος	Ν. Πιεράκος	Α. Κονδάκης
Κ. Νταγρὶς	Α. Μαμούκας	Α. Κιζάνης
Ἑλ. Καλογερᾶς	Ν. Μπούκουρας	Ἀλ. Κουμουνδοῦρος
Ζ. Μαραγκὸς	Β. Σκαλτσοδῆμος	Ἀν. Κορφιωτάκης
Δ. Τσόκρης	Σ. Βλάχος	Γ. Πανοπριφτόπουλος
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Α. Ἴσκος	Παπακώνς. Τσαμάλας
Κ. Δαρειώτης	Γ. Γουλιμὴς	Δ. Ῥαΐλλας
Γ. Ῥάλλης	Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ι. Κλίμακας
Α. Α. Γιουρδὴς	Ἰω. Φαρμάκης	Κ. Γριβογεώργης
Α. Παπ. Ἀθανασίου	Κ. Λαμπρινόπουλος	Ν. Χ. Ἀναργύρου
Α. Βιλαέτης	Η. Καλαμογδάρτης	Ι. Βάγλας
Δ. Δημητρακόπουλος	Β. Νικολαΐδης	Ἐμ. Μαδινός
Ν. Ματθαίου	Χ. Χριστόπουλος	Α. Χρυσανθόπουλος
Α. Δεδόπουλος	Η. Λαζαρὴς	Ἠλ. Δωΐλας
Θ. Ζαΐμης	Ν. Σταμάνης	Ν. Μοσχούλας
Ι. Σαγρέδος.	Ν. Δελιγιάννης.	Δημ. Σκυλοδῆμος.

Ζ.		
Α. Αὐγερινὸς	Δ. Σκιλλαριάδης	Γρ. Πατριαρχέας
Π. Δελιγιάννης	Ν. Πανουριὰς	Χ. Ἀντωνόπουλος
Ι. Γεωργάρας	Ι. Κριεζὴς	Α. Παπαδημητριάδης
Σ. Κοπανίτσας	Χ. Θεοχαρόπουλος	Εὐστ. Παρίσης
Α. Δανόπουλος	Ν. Πετμεζᾶς	Δ. Ἐμπειρίκος.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ἀνάρ. Χ. Ἀναργύρου	

Προσελθὼν ἐπομένως ὁ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῶν, ἔχουσαν οὕτως·

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν εἰσηγητικὴ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς πρὸς τὴν Βουλὴν δοθείσας ἀναφορὰς διαφόρων πολιτῶν ἀπὸ ἀριθ. 84—103 γνωμοδοτεῖ,

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 84 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς καὶ διατάξῃ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἐπιβλαβοῦς εἰς τὴν ὑγείαν τῶν ἀναφερομένων καὶ λοιπῶν κατοίκων ἐνδεχομένου ἐπακολουθήματος.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 85, ὡς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 90, νὰ συσταθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ νὰ λάβῃ ταύτας ὑπ' ὄψιν

του μετὰ τῆς προσηκούσης σπουδαιότητος καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἀναγκαῖον καὶ δίκαιον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **86** νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **87** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **88** νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως λάβῃ ταύτας ὑπ' ὄψιν του καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖται ἐπὶ τῆς προκειμένης αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης, καθ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πραγματεύεται εἶναι σπουδαῖον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **89** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὰ λεγόμενα τοῦ ἀναφερομένου ἔχονται ἀληθείας.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **91** νὰ συστηθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του ἐπὶ τῆς προκειμένης δικαίας αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **92** νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον, ὡς μὴ καθισταμένης τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης παραδεκτῆς, καθ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει χρηματικὸν ποσὸν διαθέσιμον διὰ τοιαύτης φύσεως ἐξοικονομήσεις.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. **93**, **94** καὶ **95** νὰ συστηθῶσι πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν δημαιρεσιακῶν διαγωγὴ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν κατέστη ἤδη λίαν σκανδαλώδης, καὶ ὅτι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐνεργείας τοῦ τοιούτου κακοῦ δὲν θέλει φέρει βεβαίως εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Ἀναγκαῖον λοιπὸν καθίσταται νὰ ἐπιστηθῇ προσηκόντως ἡ δέουσα προσοχὴ τοῦ ὑπουργείου, καὶ νὰ διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ ἐντόνως ἡ εἰλικρινὴς καὶ πιστὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Δημοτικοῦ νόμου, ὄχι μόνον εἰς τοὺς δήμους περὶ ὧν πραγματεύονται αἱ προειρημέναι ἀναφοραί, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλους τοὺς δήμους τοῦ Κράτους.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **96** νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ νὰ λάβῃ ταύτην μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιστασίας ὑπ' ὄψιν του καὶ ἐπιφέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν, ἀπαλλάττων τῆς καταδιώξεως τὸν ἀναφερόμενον, ἂν τὰ λεγόμενά του ἔχωνται ἀληθείας, καὶ τιμωρήσῃ δεόντως τὸν ἀναφερόμενον ὑπάλληλόν του διὰ τὴν κακὴν αὐτοῦ πίστιν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **97** νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **98** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **99** νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως λαβὸν ταύτην ὑπ' ὄψιν του διατάξῃ τὰ δέοντα ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, καθ' ὅσον, ὡς εἶναι ἀναντιῤῥήτως γνωστὸν, ὁ ἀναφερόμενος δὲν εἶναι ὁ μόνος ὅστις ᾠκοδόμησεν ἄνευ προηγουμένης ἀδείας οἰκίαν ἐπὶ ἐθνικοῦ ἐρειπίου, καὶ ὅτι ἐνῷ ἐκ τῆς θέσεως, εἰς ἣν ᾠκοδόμησεν ὁ ἀναφερόμενος, ἡ τιμὴ τοῦ ἐρειπίου ἀποβαίνει εὐτελεστάτη, εἶναι ἄδικον νὰ καταδιώκηται μόνος οὗτος παρὰ τοῦ δημοσίου δικαστικῶς, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶναι μικρὸς, νὰ μένωσιν ἀκαταζήτητοι, καὶ τοι καταλαβόντες οἰκόπεδα μεγάλης ἀξίας.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **100** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **101** νὰ συστηθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπόδοσιν τῶν δικαίων τοῦ ἀναφερομένου, καθ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἀληθῆ καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἀναφερόμενά του.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **102** νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Βουλῆς, καθότι περὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀξιώσεών της ἀπεύθυνε προλαβόντως καὶ ἄλλας ἀναφοράς της πρὸς τὴν Βουλὴν ἡ ἀναφερομένη, ἐφ' ὧν ἀπεφάσισεν ἤδη.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. **103** νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτῆς ὅ,τι δίκαιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ **3** Ἰουλίου **1851**.

Ὁ εἰσηγητὴς **Κ. Μανέτας.**

Εἶτα δ' ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ γεν. λογιστηρίου, μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἐνασχολούμενος εἰς τὴν ῥύθμισιν τῶν κατ' ἐπαρχίας Οἰκονομικῶν ἀρχῶν, ὤφειλον νὰ στρέψω συγχρόνως τὴν ἰδιαιτέραν προσοχήν μου καὶ εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου ὑπουργείου. Πᾶσα τακτοποίησις τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὀργάνων ἀποβαίνει ἀτελεσφόρητος, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰς τὸ κέντρον κανονικὴ καὶ ἐνδελεχὴς ἐνέργεια, ὁδηγοῦσα, διευθύνουσα,

ἐπαγρυπνοῦσα, ἐξελέγχουσα, ἐπανορθοῦσα καὶ ἐπὶ τέλους τιμωροῦσα καὶ ἀμείβουσα. Διάφοροι κλάδοι τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου προΐστανται ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως τῶν διαφόρων φόρων καὶ πόρων τοῦ Κράτους καὶ δίδουν ὁσημέραι τὴν ἀπαιτουμένην ὥθησιν εἰς τὴν τακτικὴν τῆς μηχανῆς κίνησιν.

Ἀλλὰ τὸ Λογιστήριον μόνον ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴν ἀποστολὴν νὰ παρακολουθῇ καθ' ὅλας των τὰς φάσεις τὰ δημόσια ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἀπὸ τῆς βεβαιώσεως παντὸς δικαιώματος μέχρι τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῶν, νὰ ἐπιμελῆται τὰ τῆς ἐγκαίρου καὶ νομίμου εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων, νὰ ἐφορεύῃ ἐπὶ πάσης κινήσεως δημοσίων χρημάτων, νὰ διαθέτῃ αὐτὰ κατὰ τὰς διαφόρους χρείας, νὰ ἐξασκῇ διαρκῆ καὶ ἄμεσον ἔλεγχον ἐφ' ὅλων τῶν ὑπολόγων, νὰ διευκολύνῃ διὰ τῆς ἐγκαίρου διοικητικῆς ἐξελέγξεως τὴν παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐκδίκασιν τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων, νὰ συγκεντρόνῃ καὶ συγκεφαλαιοῖ εἰς ἓν ἁπάσας τὰς προσόδους καὶ τὰς δαπάνας, καὶ τέλος νὰ συντρέχῃ τοιουτοτρόπως εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν ὑπαρχόντων πόρων καὶ τὴν κατάλληλον θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους. Τὸ ἀπὸ 17/29 Δεκεμβρίου 1842 περὶ συστάσεως τοῦ γενικοῦ Λογιστηρίου Β. διάταγμα δίδει συνοπτικὴν μὲν, ἀλλὰ πλήρη γνῶσιν τῶν ἐμβριθῶν καὶ σπουδαιοτάτων καθηκόντων αὐτοῦ τοῦ ἱδρύματος. Κατὰ τοὺς νόμους ΑΓ'. καὶ ΜΣ'. τοῦ 1846, τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὡρίσθη εἰς τμηματάρχας ἑπτὰ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου, εἰς γραμματεῖς ά. καὶ β'. τάξεως 15, καὶ εἰς γραφεῖς 24, τὸ ὅλον 46· ἀλλ' ἡ καθυστέρησις, ἥτις ἐλάμβανε χώραν εἰς τὴν κανονικὴν κίνησιν τῆς κεντρικῆς μηχανῆς, ἐφείλκυσε σπουδαίως τὴν προσοχήν μου.

Ἀκολουθῶν κατὰ βῆμα τὰς διαφόρους ἐνεργείας τοῦ ὑπουργείου, ὡς καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, ἐπείσθην, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὅτι τὸ κακὸν εἶχε τὴν πηγήν του, ά.) εἰς τὸ ἀκανόνιστον τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου, καὶ β'.) εἰς τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ προσωπικοῦ. Ἀλλὰ, διὰ νὰ λάβω τὸ ἀκριβὲς μέτρον τῆς ἀπαιτουμένης αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ, ἐνησχολήθην πρὸ πάντων εἰς τὴν σύνταξιν καταλλήλου ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, συμμορφούμενος ὡς πρὸς τοῦτο καὶ μὲ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπουργείων ΑΓ'. νόμου τοῦ 1846.

Ὁ κανονισμὸς συνετάχθη, καὶ περιβληθεὶς μὲ τὴν Υ. Βασ. ἔγκρισιν τὴν 10 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐτέθη ἤδη εἰς ἐνέργειαν. Δι' αὐτοῦ ὄχι μόνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐδόθη κανονικὴ κίνησις, ἐξασφαλίζουσα καθ' ὅλας τὰς φάσεις τὴν ἐνέργειαν τῆς κεντρικῆς ἀρχῆς, ὄχι μόνον ἡ ἱεραρχία καὶ ἡ πειθαρχία τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς ἐτέθησαν ὑπὸ διαρκῆ καὶ αὐστηρὸν ἔλεγχον, ἀλλὰ καὶ τὰ διάφορα στοιχεῖα τῆς μηχανῆς ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἐτακτοποιήθησαν εἰς τρόπον ὥστε ἕκαστον τμῆμα νὰ περιέχῃ ὁμοειδῆ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀντικείμενα, καὶ διηρέθησαν εἰς τρόπον ὥστε ἕκαστος κλάδος νὰ περιλαμβάνῃ εἰδικὰς ἐργασίας, καὶ τοσαύτας, ὅσαι εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἐνασχολήσωσιν ἕνα ὑπάλληλον· ὅταν ὅμως προέβην εἰς τὴν διανομὴν τοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ τῶν διαφόρων τμημάτων καὶ κλάδων, ὀφείλω νὰ σᾶς ὁμολογήσω, Κύριοι, ὅτι τὸ προσωπικὸν εὑρέθη ἀνεπαρκὲς πλειότερον παρ' ὅσον κατ' ἀρχὰς ἐπίστευον, καὶ πρὸ πάντων ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμματέων δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας. Ἐὰν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀξίαν, ἥτις ἐδόθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως, ὡς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς, δὲν εἶναι κλάδος ὅστις δὲν ἀπαιτεῖ τὸν διορισμὸν ἑνὸς γραμματέως, καὶ μολονότι εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ἡ ἀπουσία ἑνὸς καταλλήλου ὑπαλλήλου εἰς ἕκαστον κλάδον τῆς Οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας εἶναι σημαντικὴ ζημία, τὴν ὁποίαν μόνον ὁ κατὰ καιρὸν προϊστάμενος δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ κατ' ἀξίαν ὡς ἐκ τῶν καθημερινῶν ἀποτελεσμάτων, σεβόμενος μ' ὅλον τοῦτο τὰς ὑπαρχούσας προλήψεις, καὶ ἀρίνων εἰς τὸν χρόνον νὰ καταστήσῃ πασιφανῆ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ν' ἀποκαλύψῃ τὰ μυστήρια τῆς ἀληθοῦς διὰ τὰ κράτη, ὡς καὶ διὰ τὰς οἰκογενείας, οἰκονομίας, ἐπροσπάθησα νὰ θεραπεύσω διὰ τοῦ ὑπάρχοντος προσωπικοῦ τὰς ἀπαραιτήτους χρείας τῆς ὑπηρεσίας. Ἀφοῦ διένειμα εἰς τὰ διάφορα τμήματα τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους καὶ παρετήρησα ὅτι ἔμενον ἐν αὐτοῖς κενὰ, ἀπευθύνθην εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν νεωτέρων ὑπαλλήλων, οἵτινες ἔχουν τὸν βαθμὸν γραφέως, καὶ ἀνεθέμην εἰς αὐτοὺς διπλᾶ ἔργα. Ἀπήτησα, ὥστε ἓν μέρος τῆς ἡμέρας νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὰς ἐργασίας τῶν τμημάτων, καὶ ἓν ἄλλο εἰς τὴν ἀντιγραφήν.

Ὁμολογῶ ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι ἀσυμβίβαστα, καθόσον ἡ θεραπεία τῶν ἀναγκῶν ἀμφοτέρων παρουσιάζεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συγχρόνως, καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον ν' ἀπαντηθῶσι προϊόντος πολὺ συγχρόνως, καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον ν' ἀπαντηθῶσι προϊόντος τοῦ χρόνου προσκόμματα. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ διέλθωμεν καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν δοκιμασίαν, ἔπρεπεν ἀκόμη νὰ θυσιάσωμεν εἰς τὰς προλήψεις ἕως νὰ φθάσῃ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ ὑπουργὸς δὲν θέλει συστέλλεσθαι νὰ ζητῇ ἀπὸ τὰς Βουλὰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου προσωπικοῦ,

καθ' ἣν αὐτὰ τὰ πράγματα θέλουν μᾶς πείσει, ὅτι ὄχι μόνον τὸ ἀπαραιτήτως ἀπαιτούμενον προσωπικὸν πρέπει νὰ χορηγῶμεν ἀπροφασίστως, ἀλλ' ὅτι εἶναι ἐπίσης ἀπαραίτητον νὰ προσκολλῶνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ δευτερεύοντα πρόσωπα, διὰ νὰ ἀντικαθιστῶσι τὸν ἀσθενοῦντα, ἀπόντα ἢ ἄλλως πως κωλυόμενον ὑπάλληλον.

Σήμερον εἴμεθα ἠναγκασμένοι ν' ἀρνώμεθα καὶ τὰς πλέον εὐλόγους ἀδείας ἀπουσίας, καὶ αὐτὴ ἡ κατάστασις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραταθῇ ἐπὶ πολύ.

Ἐν τοσούτῳ μ' ὅλας ὅσας κατέβαλον προσπαθείας, μολονότι εἰς τοὺς γραφεῖς ἐπέβαλον διπλᾶ καθήκοντα, μολονότι προσέλαβα εἰς τὴν γραφικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γραφείου τὸν ἀποθηκάριον τοῦ νομισματοκοπείου, ὡς ὀλιγώτερον χρήσιμον εἰς τὴν δευτέραν ταύτην θέσιν, διότι εἶχον ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ πληρώσω τὴν πρώτην, ἐσάθη μ' ὅλον τοῦτο ἀδύνατον νὰ μὴν ἀρήσω μέγιστα κενὰ εἰς τὸν σπουδαιότατον κλάδον τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου· ἤθελον ἀναμφιβόλως προτιμήσει νὰ συμπληρώσω τοῦτον πρὸ παντὸς ἄλλου, ἢ τοὐλάχιστον νὰ προνοήσω ἐπίσης καὶ περὶ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐνόντων προσώπων, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ πράξω οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον τοῦ ὅτι εἰς τὸ λογιστήριον ἀπαιτοῦνται πρόσωπα εἰδικῆς λογιστικῆς ἱκανότητος. Ἐντεῦθεν ὡρμήθην, Κύριοι, νὰ λάβω εἰδικὴν πρόνοιαν περὶ τῆς τακτοποιήσεως αὐτοῦ τοῦ κλάδου, καὶ ἀφοῦ ἔλαβον τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως, σπεύδω νὰ σᾶς ὑποβάλω τὸ ἐπισυναπτόμενον νομοσχέδιον. Δι' αὐτοῦ ζητεῖται αὔξησις τοῦ προσωπικοῦ ῥητῶς διὰ τὸ γενικὸν λογιστήριον.

Τὸ ἐν αὐτῷ διατελοῦν προσωπικὸν σήμερον σύγκειται ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ, δύο γραμματέων, τοῦ ἑνὸς ἀ. καὶ τοῦ ἑτέρου Ε'. τάξεως καὶ τεσσάρων γραφέων.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ὡς διαγράφονται εἰς τὸ προμνημονευθὲν διάταγμα τῆς **17** Σεπτεμβρ. **1842**, καὶ ἀφοῦ λάβητε ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἥτις θέλει προκύψει ἐκ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον προλαβόντως ὑπέβαλον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς, θέλετε συνομολογήσει, Κύριοι, ὅτι τὸ προτεινόμενον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην προσωπικοῦ εἶναι μόλις τὸ ἀπαραιτήτως ἀπαιτούμενον. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, νὰ πραγματοποιηθῶσιν αἱ οὐσιωδέστεραι διατάξεις τοῦ Συντάγματος, νὰ ἔχητε δηλονότι ἐν καιρῷ τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν

εἰσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, νὰ ἐξασκῆται ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως διαρκὴς καὶ ἀσφαλὴς ἔλεγχος, καὶ νὰ παύσωσιν αἱ καταχρήσεις, καὶ πρὸ πάντων τὰ καθυστερήματα, τὰ ὁποῖα μεταδίδει τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο ἔτος διπλασιαζόμενα, δὲν πρέπει νὰ διστάσητε εἰς τὸ νὰ φέρητε τὴν λευκὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ψῆφόν σας.

Ἀφοῦ παρεδέχθητε τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐφορειῶν καὶ ταμείων εἰς τὰς ἐπαρχίας, δὲν ἔχετε εἰμὴ νὰ ἐπισφραγίσητε τὸ ἔργον σας διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, δι' οὗ συμπληροῦται ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῆς ἐγκαίρου καὶ νομίμου βεβαιώσεως τῶν διαφόρων φόρων καὶ πόρων τοῦ Κράτους, τῆς ἐγκαίρου καὶ νομίμου εἰσπράξεως αὐτῶν, καθὼς καὶ τῆς εἰσαγωγῆς διαρκοῦς καὶ αὐστηροῦ διοικητικοῦ ἐλέγχου.

Μόνον ὅταν τοιουτοτρόπως καταρτισθῇ ὁ οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς τοῦ Κράτους, θέλει δυνηθῇ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ διέπον τὸν τόπον φορολογικὸν σύστημα τὰς ἀναγκαίας βελτιώσεις καὶ ἀναπτύξεις· τότε θέλει δυνηθῇ ἐπίσης βοηθουμένη δραστηρίως ἀπὸ τὰ διάφορα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις οἰκονομικὰ ὄργανα, νὰ προνοήσῃ καταλλήλως καὶ ἀποτελεσματικῶς περὶ τῆς διαθέσεως, καρπώσεως καὶ συντηρήσεως τῆς ἑλληνικῆς ὑπηρεσίας, τῆς ὁποίας ἡ σημερινὴ κατάστασις, ὡς καὶ ἄλλοτε ὑπέδειξα, δὲν εἶναι ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις εὐάρεστος.

Διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, ἥτις πρέπει νὰ ἐνεργῆται τοὐλάχιστον ἅπαξ τοῦ ἔτους ἐφ' ὅλων τῶν ταμείων ἢ τῶν σημαντικωτέρων, ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ καταστα θῶσι δύο τοὐλάχιστον εἰδικοὶ ἐπιθεωρηταί, οἵτινες ἐργαζόμενοι συνήθως ἐντὸς τοῦ λογιστηρίου, ἀποκτῶσι τὴν εἰδικότητα ἐκείνην, ἄνευ τῆς ὁποίας αἱ γενόμεναι **ἐπὶ τῶν ταμείων ἐξελέγξεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φέρωσι τὸν προτιθέμενον καρπόν, καθ' ὅσον ἡ πεῖρα τὸ ἐβεβαίωσε.** Παρετηρήθη προσέτι, ὅτι καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐφόρων ὡς καὶ τῶν ἀποθηκαρίων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ μὴ μένῃ ἄνευ ἐξελέγξεως, καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐφόρων ἔχει στενὰς σχέσεις μὲ τὴν τῶν ταμιῶν, ἐκρίθη κατάλληλον ν' ἀνατεθῇ καὶ ἡ ἐπιθεώρησις αὐτῶν εἰς τοὺς εἰδικοὺς τῶν ταμείων ἐπιθεωρητάς· τὸ νομοσχέδιον εἰς τὸ **4** ἄρθρον προνοεῖ καὶ περὶ τῆς μιᾶς, ὡς καὶ περὶ τῆς ἄλλης ἐπιθεωρήσεως.

Εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδομεν τὸν δίκαιον ἔπαινον δι' ὅσας προσπαθείας μέχρι τοῦδε κατέβαλε, διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν τακτοποίησιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ὑπηρεσίας, καί τοι στερούμενος τοῦ ἀναγ-

καιοῦντος προσωπικοῦ, ἐνόμισα καὶ πρέπον καὶ δίκαιον ν' ἀπονεμηθῇ ὁ βαθμὸς καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου· ἄλλως τε, προϊστάμενος ὅλων τῶν ταμιῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου, καὶ ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ πέμπῃ παραγγελίας εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους, δὲν εἶναι σύμφωνον μὲ τοὺς κανόνας τῆς ἱεραρχίας νὰ κατέχῃ τὴν θέσιν τοῦ τμηματάρχου, ὁπόταν μάλιστα ὁ κεντρικὸς ταμίας ἔχῃ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ νομάρχου, ἀντιστοιχοῦντα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ γενικοῦ γραμματέως.

Διατηρεῖ τὸ νομοσχέδιον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ὀνομασίαν τοῦ διευθυντοῦ, μολονότι κατηργήθη ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ **1846**, ἀ. διότι οὕτως ἐξηκολούθησεν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου νὰ ὀνομάζηται καὶ νὰ ὑπογράφηται, καὶ β'. διότι διευθύνων ὅλως εἰδικὴν ὑπηρεσίαν, δὲν δύναται εὐλόγως νὰ φέρῃ ἄλλην καταλληλοτέραν κλῆσιν.

Ἐθεωρήθη ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ καθιερωθῇ καὶ ἰδιαιτέρα θέσις δι' ἕνα ὑποδιευθυντήν· ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς ὑπηρεσίας εὑρίσκονται, καὶ πρέπει νὰ εὑρίσκωνται, εἰς καθημερινὴν ἐνέργειαν, καὶ ἡ ἐργασία ἑκάστου ὑπαλλήλου εἶναι τοιαύτη, ὥστε καθίσταται τῷ ὄντι δύσκολον ν' ἀντικατασταθῇ μὲ ἐπιτυχίαν ὁ εἷς τὸν ἕτερον ὑπάλληλον, καὶ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ τμήματος. Τοῦ λογιστηρίου ὅμως ἡ καθημερινὴ κίνησις ὄχι μόνον εἶναι ἀπαραίτητος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντικατάστασις ἑνὸς ὑπαλλήλου ἀπὸ ἕτερον ὑπάλληλον, καὶ μάλιστα ἡ ἀναπλήρωσις τοῦ διευθυντοῦ, καταντᾷ σχεδὸν ἀδύνατος· ὁ διορισμὸς ὅθεν ἑνὸς ὑποδιευθυντοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀναπληρώσεως τοῦ διευθυντοῦ κωλυομένου, εἶναι ἔργον ἀπαραιτήτου ἀνάγκης.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἓξ ἐπιθεωρητῶν τῶν τελωνείων καὶ διὰ λόγους οἰκονομίας, καὶ διότι ἡ ὑπηρεσία δὲν ἔχει πραγματικὴν χρείαν τοσούτων, ἐθεωρήθη ὑπέρογκος μετὰ τὴν σύστασιν μάλιστα τῶν δύο ἐπιθεωρητῶν τῶν ταμείων. Περιοριζομένου τούτου εἰς δύο μόνον θέσεις, νομίζω ὅτι ἡ ὑπηρεσία τῶν τελωνείων δὲν βλάπτεται· τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ νομοσχεδίου κατὰ συνέπειαν καταργεῖ τὰς τέσσαρας τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν τελωνείων θέσεις.

Ἐπὶ τέλους λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρατηρήσω, ὅτι ὅλη ἡ προσγινομένη αὔξησις τῆς δαπάνης ὡς ἐκ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα αὐξομειώσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου ἀναβαίνει ἐτησίως εἰς δραχ. **11,000**.

Μία τοσοῦτον εὐτελὴς δαπάνη ἀπέναντι τῶν ἀδιαφιλονεικήτων βελτιώσεων, τὰς ὁποίας ὑπόσχεται ὁ καταρτισμὸς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου, ἔχω τὴν πεποίθησιν, Κύριοι, ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ σᾶς κάμῃ νὰ σταματήσητε εἰς τὴν ὁδὸν τῶν μεταρρυθμίσεων, τὰς ὁποίας ἀπεφασίσατε ἅπαξ νὰ εἰσαγάγητε εἰς τοὺς ὀργανικοὺς νόμους τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Ἰουλίου **1851**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

ΟΘΩΝ
ΚΑΤΑ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Ἰουλίου, **1851**.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν γενικοῦ Λογιστηρίου σύγκειται ἐξ

Ἑνὸς διευθυντοῦ,
Ἑνὸς ὑποδιευθυντοῦ,
Δύο ἐπιθεωρητῶν,
Ἓξ ὑπουργικῶν γραμματέων ἀ. ἢ β'. τάξεως· καὶ
Ἑπτὰ ὑπουργικῶν γραφέων ἀ. ἢ β'. τάξεως.

Ἄρθρ. 2. Ὁ διευθυντὴς τοῦ γενικοῦ Λογιστηρίου ἔχει βαθμὸν καὶ μισθὸν ἀντιπροέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.

Ὁ ὑποδιευθυντὴς ἔχει βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου ἀ. τάξεως.

Οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἔχουν βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου ἀ. ἢ β'. τάξεως.

Ἄρθρ. 3. Ὁ ὑποδιευθυντὴς ἀναπληροῖ τὸν διευθυντὴν ἀπόντα ἢ κωλυόμενον.

Ἄρθρ. 4. Καθῆκον τῶν ἐπιθεωρητῶν εἶναι, συνεπείᾳ ἑκάστοτε διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, νὰ ἐπιθεωρῶσι τὰ

ταμεῖα τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐξελέγχωσι τὴν ὑπηρεσίαν τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων καὶ ἀποθηκαρίων.

Καθ' ὅλην τὴν ἐν τῇ καθέδρᾳ διαμονήν των ὀφείλουσι νὰ ἐργάζωνται διαρκῶς ἐν τῷ γενικῷ Λογιστηρίῳ.

Εἰς τοὺς ἐπιθεωρητὰς δύναται ν' ἀνατεθῇ ἐκτάκτως καὶ ἡ προσωρινὴ διεύθυνσις ταμείου.

Ἄρθρ. 5. Οἱ ἐπιθεωρηταὶ λαμβάνουν λόγῳ ἐξόδων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτὸς τῆς καθέδρας ὑπηρεσίας των δραχμὰς τέσσαρας καθ' ἡμέραν, πρὸς δὲ, καὶ τὸν ναῦλον τῆς δι' ἀτμοκινήτων πορείας καὶ ἐπανόδου των.

Ἄρθρ. 6. Ὁ διευθυντὴς ἢ ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου θέλει ἀποστέλλεσθαι ἐνίοτε διὰ νὰ βεβαιοῖ ἐπιτοπίως ἐὰν αἱ ἐπιθεωρήσεις ἐνεργῶνται δεόντως, λαμβάνων τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 7. Τὸ κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους ΑΓ΄ ἀπὸ 3 Ἰουνίου καὶ ΜΣ΄ ἀπὸ 26 Βρίου 1846 προσωπικὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου προσωπικοῦ τοῦ γενικοῦ Λογιστηρίου, περιορίζεται εἰς ἓξ τμηματάρχας ἁ. ἢ 6΄. τάξεως, δεκατέσσαρας ὑπουργικοὺς γραμματεῖς ἁ. ἢ 6΄. τάξεως, καὶ δεκαπέντε γραφεῖς ἁ. ἢ 6΄. τάξεως.

Καταργοῦνται δὲ καὶ τέσσαρες ἐκ τῶν νενομοθετημένων ἓξ θέσεων τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν τελωνείων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐζητήσατο δὲ ἵνα ἐπισπεύσῃ ἡ Βουλὴ τὴν συζήτησιν τοῦ πρὸ πολλοῦ καθυποβληθέντος, καὶ ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς διεξαχθέντος περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου, καθὼς καὶ τοῦ ἤδη καθυποβληθέντος, ὡς λίαν ἀναγκαίων ἀμφοτέρων εἰς τὴν τακτικὴν διεξαγωγὴν τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, καὶ τὴν ταχείαν εἰσπραξιν τῶν καθυστερούντων, ἅτινα κατ' ἔτος αὐξάνουσιν.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Ἀν. Κορφιωτάκη, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτῷ μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν.

Παρελθόντες εἶτα οἱ ὑπουργοὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν, ἀνέγνωσαν μὲν, Βασ. διάταγμα ἐπιτρέπον τὴν τροποποίησιν ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν

νομοσχεδίου, ὁ δὲ, νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1851, καὶ ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχοντα οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν

Συνοδεύουσα τὸ Βασιλικὸν διάταγμα περὶ μεταβολῶν καὶ προσθηκῶν εἰς τὸ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων Νομοσχέδιον.

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς κοινοποιήσω τὸ ὑπὸ σημερινὴν χρονολογίαν Βασ. διάταγμα, δι' οὗ ἡ Α. Μ. εὐηρεστήθη νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ σᾶς ὑποβάλω τὴν ἀνήκουσαν πρότασιν, διὰ νὰ ἐπενεχθῶσι προσθῆκαι τινὲς καὶ τροπολογίαι εἰς τὸ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Συμμορφούμενος δὲ μὲ τοὺς ὅρους τοῦ Διατάγματος τούτου ἐξαιτοῦμαι, δι' οὓς ἐν τῇ συνεδριάσει ἐπιφυλάττομαι νὰ σᾶς ἐκθέσω λόγους·

1) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθ. 7 καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαρδιάνσκαν» νὰ προστεθῇ «ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥεδούτ-Καλὲ τῆς Τίφλιδος τῶν Καυκασίων.»

2) Εἰς τὸ ἄρθ. 8 καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βηρυττὸν τῆς Συρίας νὰ προστεθῇ «ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθ. 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως καὶ ἕνα γιασακσῆν.»

3) Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀὐλῶνα» νὰ προστεθῇ·

«Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μπιτώλια τῆς Μακεδονίας· ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως καὶ ἕνα γιασαξῆν.»

4) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθ. 28 καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γιβραλτὰρ νὰ προστεθῇ «ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καλκούταν τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.»

5) Εἰς τὸ ἄρθ. 35 καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «τὸ ἐν Βελιγραδίῳ Γεν. Προξενεῖον» νὰ προστεθῶσι·

«Τὸ ἐν Κερκύρᾳ Γεν. Προξενεῖον.

«Τὸ ἐν Βηρυττῷ Προξενεῖον.

«Τὸ ἐν Μπιτωλίοις Προξενεῖον.»

6) Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται» ν' ἀφαιρεθῶσι·

« Τὸ ἐν Κερκύρᾳ Γεν. Προξενεῖον.

« Τὸ ἐν Βηρυττῷ Προξενεῖον. »

7) Εἰς τὸ ἄρθρον 36 νὰ γίνωσιν αἱ ἀκόλουθοι προσθῆκαι καὶ τροπολογίαι.

« Οἱ γιασαξίδες τοῦ ἐν Κωνσαντινουπόλει Ἐμπορικοῦ Γραφείου ἀνὰ . . . . . δραχ. 60

Διὰ τὸ ἐν Βελιγραδίῳ Γεν. Προξενεῖον.

« Ὁ Γεν. Πρόξενος » 600

« Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προξενείου . . . . . » 200

Διὰ τὸ ἐν Κερκύρᾳ Γεν. Προξενεῖον.

« Ὁ Γεν. Πρόξενος . . . . . δρ. 508

« Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προξενείου . . . . . » 200

« Ὁ Γραμματεὺς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Προξενείου . . . . . » 300

Διὰ τὸ ἐν Σμύρνῃ Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος . . . . . » 850

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προξενείου . . . . . » 300

Ὁ Λιμενάρχης . . . . . » 70

Διὰ τὸ ἐν Χίῳ Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος . . . . . » 350

Διὰ τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος . . . . . δρ. 600

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προξενείου . . . . . » 200

Διὰ τὸ ἐν Ἰωαννίνοις Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος . . . . . » 600

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προξενείου . . . . . » 200

Διὰ τὸ ἐν Βραΐλᾳ Ὑποπροξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος . . . . . » 400

Διὰ τὸν ἐν Μπιτωλίοις Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος . . . . . » 500

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προξενείου . . . . . » 160

Ὁ διερμηνεὺς { Α'. τάξεως . . . . . » 160 / Β'. » » 120

Ὁ γιασαξῆς . . . . . » 30

Διὰ τὸ ἐν Βηρυττῷ Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος . . . . . » 500

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προξενείου . . . . . » 160

Ὁ διερμηνεὺς { Α'. τάξεως . . . . . » 160 / Β'. » » 120

Ὁ γιασαξῆς . . . . . » 30

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Ἰουλίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς

Α. ΠΑΙΚΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν νὰ καθυποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀνήκουσαν πρότασιν, ἵνα συμπεριληφθῶσιν ἐν τῷ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων νομοσχεδίῳ αἱ ἀκόλουθοι προσθῆκαι καὶ τροπολογίαι, καὶ τὰς ὑποστηρίξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἄρθρ. 1.

Νὰ συστηθῇ ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μπιτώλια τῆς Μακεδονίας, ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ρεδούτ-Καλὲ τῆς Τίφλιδος τῶν Καυκασίων, καὶ ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καλκούταν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐξ αὐτῶν θέλει ἀνάγεσθαι εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, τὰ δὲ λοιπὰ δύο, εἰς τὴν τρίτην.

Ἄρθρ. 2.

Ὁ μισθὸς τοῦ ἐν Μπιτωλίοις προξένου προσδιορίζεται εἰς δραχ. πεντακοσίας κατὰ μῆνα.

Ὁ τοῦ Γραμματέως, εἰς δραχ. ἑκατὸν ἑξήκοντα.

Ὁ τοῦ Διερμηνέως { Α. τάξεως εἰς δρ. ἑκατὸν ἑξήκοντα. / Β. » » ἑκατὸν εἴκοσι.

Ὁ τοῦ γιασακτσῆ εἰς δραχμὰς τριάκοντα.

Ἄρθρ. 3.

Τὸ ἐν Κερκύρᾳ Γενικὸν Προξενεῖον καὶ τὸ ἐν Βηρυττῷ Προξενεῖον νὰ μετατεθῶσιν ἀπὸ τῆς Β'. εἰς τὴν Α'. κατηγορίαν, προσδιοριζομένης τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ὡς ἀκολούθως·

Ὁ ἐν Κερκύρᾳ Γενικὸς Πρόξενος	κατὰ	μῆνα	δραχ.		500
Ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ	»	»	»	»	200
Ὁ ἐν Βηρυττῷ Πρόξενος	»	»	»	»	500
Ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ	»	»	»	»	160
Ὁ Διερμηνεὺς Α. τάξεως	»	»	»	»	160

Ὁ Διερμηνεὺς Β. τάξεως κατὰ μῆνα	120
Ὁ γιασακτσῆς	30

Ἄρθρ. 4.

Ὁ μισθὸς τῶν κατωτέρω ὑπαλλήλων νὰ προσδιορισθῇ ὡς ἑρεξῆς·

Οἱ Γιασακτσίδες τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐμπορικοῦ γραφείου ἕκαστος κατὰ μῆνα	δραχ. 60
Ὁ Γενικὸς Πρόξενος Βελιγραδίου	» 600
Ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ	» 200
Ὁ Γραμματεὺς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενείου . .	» 300
Ὁ ἐν Σμύρνῃ Πρόξενος	» 850
Ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ	» 300
Ὁ Δημενάρχης	» 70
Ὁ Πρόξενος Χίου	» 350
Ὁ Πρόξενος Θεσσαλονίκης	» 600
Ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ	» 200
Ὁ Πρόξενος Ἰωαννίνων	» 600
Ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ	» 200
Ὁ Ὑποπρόξενος Ἰβραΐλας	400»

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Ἰουλίου 1851.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΠΑΪΚΟΣ.»

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Κατὰ τὸ 16 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, ἀπαιτεῖται ἡ κατ' ἔτος ἐπιψήφισις τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, ἐφ' ᾧ στηρίζεται καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν· ἀλλ' ἐν ᾧ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπεψηφίσθη καὶ ἐκυρώθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ δὲν προσδιωρίσθη εἰσέτι· ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος ἐτηρίχθη εἰς τὸν περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νόμον τοῦ 1850, καὶ ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται νὰ διατηρηθῶσιν οἱ συνταγματικοὶ οὗτοι τύποι, ὑποβάλλω πρὸς ὑμᾶς σχέδιον νόμου περὶ τούτου, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.»

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ἰουνίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς Σ. ΜΙΔΙΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν

Ε Λ Ε Ω Θ Ε Ο Υ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς θέλει παρουσιάσει καὶ ὑποστηρίξει τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον εἰς τὰς Βουλὰς κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Ἰουνίου 1851.

Ο Θ Ω Ν.

Σ. ΜΙΔΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ 16 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸν ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1850 Νόμον ΡΟ'. περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ αὐτοῦ ἔτους, προσδιορίζομεν τὴν δύναμιν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ 1851 ἔτος εἰς ὀκτὼ χιλιάδας ἐννεακοσίους ἑβδομήκοντα ἄνδρας, συμφώνως μὲ τὸν ἀπὸ 11 Μαΐου 1850 Νόμον ΤΡ'. περὶ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.»

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Χ. Ἀναργύρου.
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΑ'.

Τῆς 5 Ἰουλίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα

ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων· ἐσημειώθησαν δὲ ὡς ἀδικαιολογήτως ἀπόντες οἱ ΚΚ. Α. Γεωργαντᾶς καὶ Ν. Δελιγιάννης.

Ἐν πρώτοις παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ 1850 ἐπιτροπή, μὴ προβᾶσα εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῆς, δὲν δύναται ἤδη νὰ συμπληρωθῇ, ὡς εὑρισκομένων ἐνταῦθα μόλις τριῶν μελῶν· καὶ ὅτι, διὰ νὰ μὴ μένῃ ἐκκρεμὲς τὸ ἔργον, ἀνάγκη νὰ ἀποφασίσῃ τὸ σῶμα ἢ νὰ ἀναπληρωθῶσιν ὑπὸ τῶν ἄλλων τμημάτων τὰ ἐλλείποντα μέλη ἢ νὰ ἐκλεχθῇ ὅλως νέα ἐπιτροπή. Ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης γενομένων παρατηρήσεών τινων, ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ ἀναβληθῇ τὸ ζήτημα ἐπὶ τὴν αὔριον, ἵνα ἐπενεχθῇ ἡ ἀνήκουσα λύσις.

Ἀκολούθως παρετήρησέ τις, ὅτι ἀφ' ἧς ὡρίσθη νὰ ἄρχωνται αἱ συνεδριάσεις ἀπὸ τῆς 8 τῆς πρωΐας, συμβαίνει τὸ ἄτοπον ὥστε πολλοὶ ἐγκαίρως ἐρχόμενοι, νὰ παραμένωσιν ὑπὲρ τὰς δύω ὥρας, τὴν ἔλευσιν τῶν λοιπῶν προσδοκῶντες· καὶ ὅτι διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ μία τις οἱαδήποτε ὥρα, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προσέρχωνται πάντες ἀκριβῶς, καὶ ἂν μεθ' ἡμίσειαν τὸ πολὺ ὥραν δὲν συνέλθῃ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμός, νὰ σημειῶνται τὰ ὀνόματα τῶν ἀπόντων καὶ διαλύωνται οἱ ἐλθόντες βουλευταί.

Καὶ ἄλλος δὲ προσέθηκεν, ὅτι πάντες τῷ ὄντι οἱ βουλευταὶ ὑποφέρουσιν ἐκ τῆς δυσαρέστου αὐτῆς καταστάσεως, ἐπειδὴ ποτὲ μὲν προσέρχεται τὸ ἥμισυ τῆς Βουλῆς μέρος, καὶ ἐπὶ ματαίῳ χρονοτριβῶν διαλύεται μετὰ γογγυσμοῦ, ποτὲ δὲ συμβαίνει τὸ αὐτὸ εἰς τὸ γθὲς μὴ ἐμφανισθὲν μέρος, καὶ πάντες τελευταῖον εὐλόγως βραδύνουσιν, ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἐὰν ἐγκαίρως ἐμφανισθῶσι, θέλουσι εἶσθῇ ἐπὶ πολλὴν νὰ περιμένωσιν ὥραν. Ἡ θεραπεία λοιπὸν τοῦ κακοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ μέρους τῶν βουλευτῶν, καὶ ἂν ὁριλοτίμως καὶ ἀμεταστρέπτως ἀποφασίσωσι πάντες νὰ προσέρχωνται ἀκριβῶς τὴν 10, θέλει κατορθωθῇ ἡ τακτικὴ τῶν συνεδριάσεων ἔναρξις. Ἂν δὲ καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν ἀντιπροσώπων δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται εἰς αὐτοὺς ποιναί, ὁ κανονισμὸς ὅμως ὑπ' ὄψιν ἔχων τὸ δυσχερὲς τῆς συμπληρώσεως σωμάτων πολυμελῶν, ἔθηκεν ὡρισμένας ὡς πρὸς τοῦτο ποινάς, ὁ δὲ πρόεδρος καὶ νουθεσίας καὶ ἐπιπλήξεις μετεχειρίσθη πολλάκις ἀνωφελεῖς. Διὸ θεωρῶν, ὅτι αὐτοὶ οὗτοι οἱ βουλευταὶ πρέπει νὰ θεραπεύσωσι τὸ κακὸν, προτείνει νὰ ὑποβάλ-

λῃται εἰς τὴν πληρωμὴν ὡρισμένου προστίμου πᾶς ὁ ὑπὲρ τὸ 1/4 βραδύνας πέραν τῆς ῥητῆς ὥρας, τὰ δὲ ἐκ τῶν προστίμων εἰσπραττόμενα νὰ χορηγῶνται εἰς χήρας καὶ ὀρφανά.

Ἐπέρερεν ἄλλος, ὅτι ὁ κανονισμὸς προνοήσας τὰ περὶ τούτου, εἶναι ἀποχρῶσα ἐγγύησις, ἂν ἤθελεν ἐφαρμοσθῇ ἀκριβῶς· οὕτω π. χ. ἐνῷ πολλοὶ τῶν βουλευτῶν ἔλειψαν εἰς τρεῖς διαφόρους συνεδριάσεις καὶ τὴν περίστασιν ταύτην τιμωρεῖ ὁ κανονισμὸς, οὐδέποτε ἐγίνετο χρῆσις τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένων. Ἐπίσης δὲ ἂν καὶ προβλέπει καὶ περὶ τῶν ἐκ τῆς συνεδριάσεως ἀποχωρούντων, ποτὲ δὲν ἐφρμόσθη καὶ κατ' αὐτῶν ἡ παρὰ τοῦ κανονισμοῦ ὡρισμένη ποινή. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἤθελε διορθωθῇ τὸ κακὸν, ἐὰν ἐτίθετο ὁ ὅρος, ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου, μὴ εὑρεθέντος πλήρους τοῦ σώματος, διαλύονται οἱ ἐμφανισθέντες, κατὰ δὲ τῶν αἰτίων ἐπιβάλλονται τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὡρισμένα.

Παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι τιμωρεῖ μὲν ὁ κανονισμὸς τοὺς κατὰ τρεῖς συνεδριάσεις μὴ ἐμφανισθέντας, ἀλλ' ἐρρόνει οὗτος ὅτι ὁ κανονισμὸς ἐννοεῖ αὐτοὺς ἐκείνους, οἵτινες κατὰ σειρὰν ἐλλείπουσιν ἐκ τριῶν συνεδριάσεων. Ἂν ὅμως ἡ Βουλὴ δέχηται τὸ νὰ ἀριθμῶνται ἁπλῶς τρεῖς ἀπουσίαι, θέλει ἐφαρμόσει τὸν κανονισμὸν κεθ' οἱουδήποτε βουλευτοῦ, ἀλλ' ἐννοῶν ὅτι θέλει θεωρεῖ ὡς ἀπόντας καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐν τοῖς δωματίοις διατρίβοντας.

Διαβεβαιώσαντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι ἀληθῶς ἡ συντάξασα τὸν κανονισμὸν Βουλὴ ἐννοεῖ ὡς τιμωρητέους τοὺς εἰς τρεῖς συνεδριάσεις ἀπολύτως ἐλλείψαντας, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ προέδρου προταθέντα.

Προκειμένου δὲ μετὰ τοῦτο νὰ ὁρισθῇ ἡ μέλλουσα τῶν συνεδριάσεων ὥρα, καὶ τῶν μὲν προτεινόντων τὴν 9, τῶν δὲ τὴν 10 Π. Μ. ἐγένετο αἴτησις πολλῶν ψηφοφορίᾳ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Χ. Χριστόπουλον καὶ Ν. Χ. Ἀναργύρου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ διὰ ψήφων 48 πρὸς 26 ἐκανόνισεν ὡς ὥραν τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς τὴν 9, παρατηρηθέντος ὅμως ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ τοῦτο νομολογία, καὶ ὅτι ἐὰν μεθ' ἡμίσειαν ὥραν δὲν συμπληροῦται τὸ σῶμα, οἱ παρόντες βουλευταὶ θέλουσιν ἀπέρχεσθαι οἴκαδε, ἐφαρμοζομένων τῶν τοῦ κανονισμοῦ κατὰ τῶν μὴ ἐγκαίρως ἐμφανισθέντων.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ νὰ ἄρχηται τοῦ λοιποῦ ἡ συνεδρίασις κατὰ τὴν 10 ὥραν π. μ. ἢ μὴ παραδεχομένη τοῦτο, προτιμᾷ τὴν 9. ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός	. . . . .	Π. Ζάνος	. . . . . Ο'
Δεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	. Ο.	Θ. Ζαΐμης	. . . . . Ο'
Δημήτριος Γιαννοῦλης	. . Ο.	Δ. Θεοχαρόπουλος	. . . Ο.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . . .	Ν. Πετιμεζᾶς	. . . . . Ν.
Πέτρος Καμπάνης	. . . .	Ἠλίας Παπαδαῖος	. . . Ο.
Δημήτριος Τσόκρης	. . . .	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	. Ο.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . Ο.	Γεώργιος Περωτής	. . . Ο.
Γεώργ. Τσόκρης	. . . . Ο.	Κωνσταντῖνος Νταγρές	. . Ο.
Γεώργιος Σκοῦρος	. . . Ν.	Ἰωάννης Βάγλας	. . . . .
Σταῦρος Βλάχος	. . . . .	Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου	. . Ο.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. .	Βελισ. Νικολαΐδης	. . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . .	Πέτρος Δελιγιάννης	. . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. . .	Νικόλαος Μπούκουρας	. . Ο.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . .	Ἀμπρος Ῥοΐλός	. . . . Ο.
Παναγιώτης Λαζαρὶς	. . .	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	. Ο.
Θεόδωρος Γρίβας	. . . Ν.	Π. Κολποδῖνος	. . . . . Ο.
Κωνστ. Γριβογεώργης	. . Ν.	Νικόλαος Δελιγιάννης	. . .
Δ. Πετροπουλάκης	. . . .	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. . .
Π. Τζαννετάκης	. . . . .	Γεώργιος Πανοπριοτόπουλος	Ο.
Βασίλειος Σκαλτσοῦδῆμος	. .	Γεώργιος Παπασπυρόπουλος	.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ο.	Ἐμ. Καραμάνος	. . . . Ν.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. . .	Νικόλ. Ματθαίου	. . . . .
Ἰω. Εὐγενίδης	. . . . . Ο.	Ἀναγνώστ. Κοντάκης	. . Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	. . . . Ο.	Σ. Κοπανίτσας	. . . . Ο.
Σταμάτιος Μήτσας	. . . .	Ἀναστ. Κορφιωτάκης	. . .
Γεώργιος Βελὴς	. . . . Ο.	Παρασ. Ματάλας	. . . Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	. . . .	Ἐμ. Μελετόπουλος	. . . Ο.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	. Ο.	Στάμος Μαυροδῆμος	. . Ο.
Μιχαὴλ Σισίνης	. . . . .	Ἀμπρος Εὐμολπίδης	. . .
Ἀϋσανδρος Βιλαέτης	. . . Ν.	Ἠλίας Δαΐλας	. . . . . Ν.
Στέφ. Στερανόπουλος	. . .	Θεόδωρος Πετρινός	. . . Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . . Ο.	Κωνστ. Μανέτας	. . . .
ωάννης Κλίμακας	. . . Ο.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	. Ο.

Ἀναγν. Δεδόπουλος	. . . Ο.	Παν. Πατρινός	. . . . . Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας	. . .	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	. Ο.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	. .	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	. . Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς	. . . Ο.	Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	. Ο.
Ἀλέξανδρ. Κουμουνδουράκης	Ο.	Κωνσταντ. Δαρειώτης	. . Ο.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	. . Ν.	Ἰω. Γεωργάρας	. . . . . Ο.
Κωνστ. Αἰμπεράπουλος	. . Ο.	Γ. Νικολάου	. . . . . Ν.
Ἐμ. Μαδινός	. . . . .	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . . .
Ἀημ. Δημητρακόπουλος	. . .	Ζαννῆς Μαραγκός	. . . . Ο.
Γεώργ. Κάνδυας	. . . . Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	. . . . Ο.
Φραγκῖσκος Μαῦρος	. . . Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	. . . Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	. . . .	Ἰωάννης Σαγρέδος	. . . . Ν.
Α. Παπαδημητριάδης	. . .	Δημήτριος Δρόσος	. . . . Ο.
Ν. Σισμάνης	. . . . . Ο.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Κωνστ. Ἀξελός	. . . . .	Κυριάκος Πονηρόπουλος	. .
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης	. . .
Γ. Μαδεμοχωρίτης	. . . .	Γεώργ. Ι. Στάϊκος	. . . .
Νικόλ. Πιεράκος	. . . . Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. . Ο.
Γρηγ. Πατριαρχέας	. . . .	Α. Κιζάνης	. . . . . Ο.
Σταυρ. Καπετανάκης	. . . .	Ἰωάννης Δαμιανός	. . . .
Δημ. Νικουλάκης	. . . . Ο.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	. . Ο.
Χαράλ. Χριστόπουλος	. . Ν.	Ι. Γ. Κριεζὴς	. . . . . Ο.
Ζ. Α. Ζαφειρόπουλος	. . Ο.	Κ. Διβουνιώτης	. . . . .
Νικόλ. Μοσχούλας	. . . .	Μ. Χουρμούζης	. . . . .
Γεώργιος Α. Ῥάλλης	. . . .	Κ. Τσουκαλᾶς	. . . . .
Νάκος Πανουριᾶς	. . . .	Π. Χ. Πέτρος	. . . . .
Παπακώνστας Τσαμάλας	Ο.	Δημήτριος Μητσάκης	. . Ν.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	. .	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. Ν.
Δημήτρ. Κουμανιώτης	. . Ο.	Χρῆστος Κικίδης	. . . . Ν.
Σιδέρης Πράτσικας	. . . Ν.		

Διακοινωθέντος ἔπειτα εἰς τὸ σῶμα, ὅτι ἡ ἐθνικὴ τράπεζα ὑπέβαλεν εἰς αὐτὸ τὸν μερισματικὸν πίνακα τῆς ἀ. ἑξαμηνίας τοῦ ἔτους τούτου, ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἡ συζήτησις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου.

Προὐτέθη οὕτως ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ μηδενὸς αἰτοῦντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Σκοῦρον καὶ Θ. Ζαΐμην, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 69, ἀρνουμένου ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;

Δημήτριος Ὀρεινός		Ἰωάννης Κλίμακας	N.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος	N.	Π. Ζάνος	
Δημήτριος Γιαννούλης	N.	Θ. Ζαΐμης	N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ν. Θεοχαρόπουλος	N.
Πέτρος Καμπάνης		Ν. Πετμεζᾶς	N.
Δημήτριος Τσόκρης		Ἡλ. Παπαδαῖος	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	N.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Γεώργιος Τσόκρης	N.	Γεώργιος Περωτής	N.
Γεώργιος Σκοῦφος	N.	Κωνσταντῖνος Νταγρές	N.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Ἰωάννης Βάχλας	
Σταῦρος Βλάχος		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς		Β. Νικολαΐδης	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Λάμπρος Ῥοΐλός	N.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Κωνς. Λαμπρινόπουλος	N.
Θεόδωρος Γρίβας		Π. Κολποδῖνος	N.
Κωνς. Γριβογεώργης	N.	Νικόλαος Δελιγιάννης	
Δ. Πετροπουλάκης		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	
Π. Τσαννετάκης		Γεώρ. Πανοπριφτόπουλ.	ἀρνεῖται
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Γεώργιος Παπασπυρόπουλος	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Ἐμ. Καραμάνος	N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Νικόλαος Ματθαίου	
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Ἀναγ. Κοντάκης	N.
Ἀνδρέας Πέπας	N.	Σ. Κοπανίτσας	N.
Σταμάτιος Μήτσας		Ἀν. Κορφιωτάκης	
Γεώργιος Βελῆς	N.	Π. Ματάλας	N.
Δημήτριος Ζῶτος		Ἐμμ. Μελετόπουλος	N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	N.	Στάμος Μαυροδῆμος	
Μιχαὴλ Σισίνης		Λάμπρ. Ἐξαρχόπουλος	N.
Αὐσανδρος Βιλαέτης	N.	Ἠλίας Δωΐλας	N.
Στέρ. Στεφανόπουλος		Θεόδωρος Πετρινός	
Ἀνδρέας Αὐγερινός	N.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	
		Δημήτριος Φιλάρετος	N.

Ἀναγ. Δεδόπουλος	N.	Σιδέρης Πράτσικας	N.
Νικόλαος Μπούτουνας		Παν. Πατρινός	N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Γεώργιος Γουλιμὴς	N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Ἀλέξανδ. Κουμουνδουράκης	N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Κωνς. Δαρειώτης	N.
Κωνσταν. Λεμπερόπουλος	N.	Ἰωάν. Γεωργάρας	N.
Ἐμμ. Μαδινός	N.	Γ. Νικολάου	N.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Ἀνδρέας Μάμουκας	
Γεώργιος Κάνδυας	N.	Ζαννῆς Μαραγκός	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Μιχαὴλ Σολομός	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης		Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Α. Παπαδημητριάδης		Ἰωάννης Σαγρέδος	N.
Ν. Σιαμάνης	N.	Δημήτριος Δρόσος	N.
Κωνς. Λεξελός	N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Γ. Μαθεμοχωρίτης		Ἀναγ. Παπατσώρης	
Νικόλ. Πιεράκος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Γρηγ. Πατριαρχέας		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Σταῦρ. Καπετανάκης		Ἀντ. Κιζάνης	N.
Δημ. Πικουλάκης		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Πέτρ. Χ. Πέτρος	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	N.	Κ. Διοβουνιώτης	
Νικόλαος Μοσχούλας		Μ. Χουρμούζης	
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Κ. Τσουκαλᾶς	
Νάκος Πανουριᾶς		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	N.
Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	N.	Δημήτριος Μητσάκης	N.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης		Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Δημήτριος Κουμανιώτης	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ ἑκάτερον τούτων δι' ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρον 1. Ἡ διοίκησις τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ τὸ λογιστικὸν ἐν γένει τοῦ Κράτους κανονίζονται διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὡς ἑρεξῆς·

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Λογιστικὸν Νομοθετικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 2. Τὰ δημόσια ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἑκάστης χρήσεως προσδιορίζονται διὰ τῶν ἐνιαυσίων οἰκονομικῶν νόμων καὶ ἀποτελοῦν τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.»

Ὡσαύτως ἀνεγνώσθησαν καὶ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπομένων τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἃς, συναινοῦντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 3. Εἰς τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἀνήκουσιν αἱ γενόμεναι ὑπηρεσίαι, καὶ τὰ παρὰ τοῦ Κράτους καὶ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ ἀποκτηθέντα δικαιώματα, ἐντὸς τοῦ ἔτους, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει ἡ χρῆσις.

Ἄρθρον 4. Ἡ διάρκεια ἑκάστης χρήσεως παρατείνεται μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους ἕνεκα τὴν εἴσπραξιν καὶ πληρωμὴν ὅλων τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 5 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ 6'. ἐδάφιον αὐτοῦ ὁρίζον, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς δύναται ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς Βουλῆς νὰ ψηφίζηται καὶ κατὰ τὴν ἑπομένην σύνοδον, ἀντίκειται πρὸς τὸ σύνταγμα, ἐπειδὴ τοῦτο μὲν ὁρίζει ὅτι αἱ Βουλαὶ ψηφίζουσι κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμόν, κατὰ δὲ τὴν τοῦ ἐδαφίου διάταξιν, θέλει διάζεσθαι τὸ σῶμα νὰ συζητῇ δύω ἐντὸς τοῦ ἔτους προϋπολογισμούς. Διὸ προτείνει, ὡς παρετήρησε τοῦτο καὶ εἰς τὸ τμῆμα, νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ τοῦ ῥηθέντος ἐδαφίου διάταξις.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἀληθῶς μὲν ὁρίζει τὸ σύνταγμα ὅτι κατ' ἔτος ψηφίζουσιν αἱ Βουλαὶ τὸν προϋπολογισμόν, ἀλλὰ τὸ προκείμενον ἄρθρον ἀντὶ ν' ἀντιβαίνῃ πρὸς τὸ σύνταγμα, ἐζήτησε νὰ καθιερώσῃ μάλιστα τὴν ἀρχὴν, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς πρέπει νὰ συζητῆται πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ ὁμωνύμου αὐτοῦ ἔτους. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ παρατήρησις τοῦ τι θέλει συμβῆ, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ διαλυθεῖσα, δὲν προλάβῃ νὰ ψηφίσῃ τὸν προϋπολογισμὸν ἡ Βουλὴ, ὡς ἀναγκαία συνέπεια ἐτέθη τὸ ἐδάφιον δεύτερον, καθ' ὅσον οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἑπομένη σύνοδος δύναται νὰ ψηφίσῃ τὸν παραλειφθέντα προϋπολογισμόν. Τὸ σύνολον λοιπὸν τοῦ ἄρθρου, προθέμενον νὰ κανονίσῃ καὶ τὸν χρόνον αὐτὸν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θέλει ψηφίζεσθαι ὁ προϋπολογισμὸς, ἔχει καλῶς.

Ἀντέλεξε πρὸς τοῦτον ἄλλος εἰπὼν, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ὑποτίθεται ὅτι ἅμα τῇ συγκροτήσει τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ὑποβάλλεται εἰς τὴν ψῆφισιν αὐτῶν, ἂν δ' ἐπέλθωσι τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα προσκόμματα, αἱ ἐν τῷ μεταξὺ χρονικαὶ ἀποστάσεις εἶναι μικραὶ, ἐπειδὴ ἡ μὲν διάλυσις τῆς Βουλῆς δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πέραν τῶν δύω μηνῶν, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα διάστημα εἶναι τόσον εὐρὺ, ὥστε εὐκόλως δύναται νὰ ψηφισθῇ ὁ προϋπολογισμὸς ἐντὸς τῆς συνόδου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι πέρυσιν ἐψήφισεν ἡ Βουλὴ δύω συναμα προϋπολογισμούς, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο ἐξ ἀνάγκης, διὰ νὰ τεθῇ μία τις συνταγματικὴ τάξις. Διὸ συμπεραίνει καὶ αὐτὸς, ὅτι μὴ ὑπάρχοντος τοῦ λόγου τούτου, πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ 6'. τοῦ ἄρθρου ἐδάφιον.

Ἀντείπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι καὶ ἂν ἐξαλειφθῇ τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον, οὐχ ἧττον ἡ φύσις τοῦ πράγματος μένει, διότι τὸ νομοτεχνίδιον ἀπαιτεῖ μὲν τὴν πρὸ μιᾶς συνόδου συζήτησιν παντὸς προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' ὅταν ἡ διάλυσις τῆς συνόδου ἐπέλθῃ οὐχὶ πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν, ἐννοεῖται ὅτι θέλει ψηφισθῇ τότε κατὰ τὴν ἑπομένην σύνοδον. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι καὶ ἐξαλειφομένου τοῦ ἐδαφίου, τὸ πρᾶγμα ὑρίσταται.

Ἀπήντησεν ὁ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἐδαφίου προτείνας, ὅτι διαλυομένης συνόδου τινὸς, δὲν ἕπεται ὅτι ἡ ἐπερχομένη ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ μὴ συζητηθέντος προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' ἡ κατ' ἔτος ψῆφισις αὐτοῦ εἶναι χαλινὸς, ἀποτρέπων τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ δαπανᾷ ἄνευ πιστώσεων καὶ διαλύῃ τὰ σώματα ἄνευ ἀνάγκης. Καὶ ἔχει μὲν ὁ Βασιλεὺς ἀναμφισβήτητον τὸ δικαίωμα τοῦ διαλύειν αὐτὰ, ἀλλ' ἡ συνέλευσις καθιεροῦσα τὸ δικαίωμα τοῦτο, εἰσώρησεν ἐν ταὐτῷ ἀναγκαῖον τὸ νὰ ὑποχρεοῦται ἡ Κυβέρνησις νὰ εἰσάγῃ κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμόν τε καὶ ἀπολογισμὸν ἑκάστης χρήσεως. Ἡ διάταξις λοιπὸν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἐδαφίου ἀνατρέπουσα τὰ ἐν τῷ 53 ἄρθρῳ τοῦ συντάγματος ὁριζόμενα, θέλει ὠθήσει τὴν Βουλὴν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ πρώην ἡμαρτημένα, τὰ ὁποῖα πέρυσι μόλις ἀνώρθωσε.

Παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι οὐδεὶς βεβαίως εἶναι ἁρμόδιος νὰ ἑρμηνεύσῃ τὸ Σύνταγμα, λαμβάνοντες ὅμως τοῦτο ὑπ' ὄψιν, δυναμεθα νὰ φέρωμεν γνώμην τινὰ δικαστικὴν ἐπ' αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν τὸ Σύνταγμα δὲν ἐννοεῖ ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἐπιψήφισις δύω ἐντὸς τοῦ ἔτους προϋ-

πολογισμῶν, ἀλλ' ἐπιβάλλει μόνον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ψηφίζηται κατ' ἔτος ὁ προϋπολογισμός. Ἐντεῦθεν καὶ ἡμεῖς ἐπεψηφίσαμεν δύω προϋπολογισμοὺς καὶ ἡ τελευταία συνέλευσις τῆς Γαλλίας τὸ αὐτὸ ἔπραξεν ἐσχάτως. Ἐπιλαμβανόμενος δὲ τοῦ ἄρθρου, παρατηρεῖ ὅτι περιέχει δύω ἰδέας· α) τὴν διάταξιν τοῦ νὰ προψηφίζηται ὁ προϋπολογισμὸς παντὸς ἔτους, καὶ ὁ κανὼν οὗτος εἶναι ἀναγκαῖος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς περὶ τούτου κειμένης συνταγματικῆς διατάξεως, καθ' ὅσον ἀπαιτεῖται τὰ μὲν σώματα νὰ μὴν ἀγνοῶσι ποῖα τὰ ὑπὸ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας δαπανηθησόμενα, αὕτη δὲ ἐντὸς ποίου κύκλου δύναται νὰ περιγραφῇ χωρὶς νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰ ἐψηφισμένα. Εἰς τὸν Βασιλέα ὅμως κεῖται ἀφ' ἑτέρου τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῶν Βουλῶν, καὶ ὅταν περιέλθῃ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἡ ἐξουσία, καὶ προϋπολογισμὸς δὲν ὑπάρχῃ, τί πρέπει νὰ συμβῇ τότε; τοῦτο προνοεῖ ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ ϛ'. τοῦ ἄρθ. ἰδέα. Δὲν εἶναι δὲ ὀρθὸς ὁ φόβος τῆς ἐντεῦθεν ὑπονοουμένης καταχρήσεως, διότι ἂν ἔχωσιν αἱ Βουλαὶ συμφέρον ἐν τῇ ψηφίσει τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἰδίως ὅμως διαφέρεται ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία, διὰ νὰ ἔχῃ τὰ πρὸς δαπάνην ἀπαιτούμενα μέσα, καὶ ἐπομένως μὴ παραδεχομένη ἡ Βουλὴ τὴν ἐν τῷ ἐδαρ. ϛ'. ἰδέαν, θέτει χαλινὸν περὶ τὴν χρῆσιν ἑνὸς δικαιώματος· ἄλλως τε, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι Κυβέρνησίς τις ἐξώκειλεν εἰς κατάχρησιν, πιστεύει τις, ὅτι θέλει διστάσει νὰ περιέλθῃ καὶ εἰς τὴν κατάχρησιν τοῦ νὰ δαπανήσῃ ἄνευ προϋπολογισμοῦ; ἂν ὅμως λόγοι σπουδαῖοι ἀπαιτῶσι τὴν ἄφευκτον τῶν Βουλῶν διάλυσιν, πρέπει νὰ δεσμευθῶσιν ἐν περιστάσει τοιαύτῃ αἱ χεῖρες τῆς Κυβερνήσεως; Καὶ εἶπον μὲν, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ψηφίζωνται δύω συνάμα προϋπολογισμοί, ἀλλ' ἂν ὑποτεθῇ ὅτι διαλυθεῖσαι αἱ Βουλαὶ, συγκαλοῦνται εἰς νέαν σύνοδον κατὰ τὸν Δεκέμβριον, ἐννοεῖται ὅτι δὲν δύνανται νὰ ψηφίσωσιν εἰμὴ ἕνα, διὸ συμπεραίνει ὅτι καθ' ὅλα ἔχει τὸ ἄρθρον καλῶς.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος εἰπών, ὅτι ἂν καὶ πολλὴν ἐπέσχεσε προσοχὴν εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ἀγορεύσαντος ὑπουργοῦ, δὲν ἠδυνήθη νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἀκριβείας αὐτῶν· καὶ συμφώνων μὲν ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῶν Βουλῶν, συνομολογεῖ ὅτι καθιεροῦται τοῦτο ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, καὶ οὐδεὶς ἐνόησε νὰ θέσῃ περιορισμὸν εἰς τὰ Βασιλικὰ δικαιώματα· καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ ἐδάφιον, λέγει ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον κατὰ μέγα μέρος ἐρανίσθη τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐκ τῆς Γαλλικῆς νομοθεσίας, ἤτοι ἐκ τοῦ περιωνύμου διατάγματος τοῦ 1838· ἀλλ' εἰς τοῦτο ἂν καὶ εὑρίσκονται ὅλαι αἱ μέχρι νῦν ψηφισθεῖσαι διατάξεις, τὸ δίστιχον ὅμως τοῦτο ἐδάφιον δὲν ὑπάρχει, μολονότι καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐπῆλθεν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ψηφίσωσι δύω συνάμα προϋπολογισμούς, καὶ μάλιστα τῷ 1831, ἤτοι πρὶν ἐκδοθῇ τὸ ἀνωτέρω διάταγμα. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ σύνταγμα ὁρίζον ὅτι αἱ Βουλαὶ ψηφίζουσι κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμὸν, οὐδὲν ἄλλο προσθέτει, ἀλλ' ἂν δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐντεῦθεν, ὅτι δὲν ἀπηγορεύθη ἡ ψήφισις δύω συνάμα προϋπολογισμῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ σύγχρονος ψήφισις τούτων δὲν εἶναι βεβαίως εὔλογος καὶ κανονική. Ἐπίσης δὲν ἀρνεῖται, ὅτι ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ περίστασις ἔλαβε παρ' ἡμῖν χώραν καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ ἐκ νέου, ἀλλὰ διὰ τί νὰ καθιερώσωμεν ταύτην; τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῶν σωμάτων εἶναι βασιλικὸν καὶ πάντοτε δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ ἡ ἐξουσία· ἀλλ' ὅταν προϋπολογισμὸς δὲν ὑπάρχῃ, ὅταν οἱ φορολογικοὶ νόμοι δὲν ἐψηφίσθησαν, τὸ ὑπουργεῖον, ὅπερ θέλει προτείνει τὴν περὶ διαλύσεως ἰδέαν, βεβαίως θέλει σκεφθῇ ὡριμώτερον, καὶ τοῦτο εἶναι ἐπάναγκες, διότι ἡ διάλυσις δὲν εἶναι κοινή τις κυβερνητικὴ πρᾶξις. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι διὰ τῆς ἐξαλείψεως τοῦ ἐδαφίου δεσμεύομεν, ὡς εἰπεῖν, τὴν ἐνέργειαν τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ μόνον προσκόμματα παρεμβάλλομεν εἰς τὴν ἐνδεχομένην κατάχρησιν, διότι ὅταν λόγοι σπουδαῖοι προκαλῶσι τὴν ἀνάγκην τῆς διαλύσεως, οἱ ὑπουργοὶ ὑπ' εὐθύνην των μὲν, ἀλλὰ προτείνουσι τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς· διὰ τῆς παραδοχῆς ὅμως τοῦ ἐδαφίου ἡ εὐθύνη αὐτὴ ἐλαττοῦται καὶ ἡ διάλυσις καθίσταται πρόχειρον εἰς πάντα ὑπουργὸν ὅπλον. Ἐκτὸς τούτου, ἂν καὶ δύναται μὲν νὰ γίνῃ ἡ ψήφισις δύω προϋπολογισμῶν, δὲν ἐννοεῖ ὅμως πρὸς τί νὰ καθιερωθῇ τὸ ἕκτακτον τοῦτο μέσον, ἀφοῦ μάλιστα οὐδεὶς ἐγγυᾶται ὅτι ἓν ὑπουργεῖον δύναται νὰ μὴ φέρῃ ἐγκαίρως τὸν προϋπολογισμὸν καὶ νὰ ὑποβάλῃ ἔπειτα δύω. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι ἐσφαλμένως εἰσέδυσεν ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἐδαφίου καὶ ὁ ὑπουργὸς θέλει συγκατατεθῇ εἰς τὴν ἐξάλειψιν τούτου.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἀληθῶς ἐν τῇ Γαλλικῇ νομοθεσίᾳ δὲν εὑρίσκεται ἡ διάταξις αὕτη ὡς εἰς τὸ παρ' ἡμῖν νομοσχέδιον, ἐπειδὴ αὕτη μὲν οὐδὲν ἄλλο λέγει ἢ ὅτι «ὁ προϋπολογισμὸς ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρήσεως» τὸ δὲ ἡμέτερον ἄρθρον θέλον νὰ καταστήσῃ ὁριστικωτέρας τὰς πράξεις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὁρίζει ὅτι ἕκαστος προϋπολογισμὸς πρέπει νὰ ψηφίζηται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὁμωνύμου ἐνιαυτοῦ. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνουσα τὸ καθῆκον τοῦτο, ἐσκέφθη ὅτι δύνανται νὰ ἐπέλθωσι καὶ λόγοι ἐν-

δεχομένης τῶν Βουλῶν διαλύσεως καὶ ἐντεῦθεν προνοήσασα ἔθηκε τὸ Ϛ'. τοῦ ἄρθρου ἐδάφιον. Ἐν περιπτώσει λοιπὸν τοιαύτῃ ἐννοεῖται, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς θέλει ψηφισθῇ τὴν προσεχῆ σύνοδον· ἀλλὰ καὶ διάλυσις ἂν δὲν ὑποτεθῇ ὅτι ἐπῆλθε, μήπως, ἁπλῶς γενομένης λήξεως, ἡ ἐπιοῦσα σύνοδος δὲν θέλει ψηφίσει τὸν ὑστερήσαντα προϋπολογισμόν; Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας ὅτι συγχωρεῖται ἡ ψήφισις δύω προϋπολογισμῶν ἐντὸς τῆς συνόδου, ὑπενθυμίζει δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι οὐ μόνον συνέβη παρ' ἡμῖν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ταχέως θέλει συμβῇ πάλιν, διότι ἀπὸ τοῦ 1845 δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπολογισμοί· ἂν δὲ καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην εἴπῃ τὸ σῶμα, ὅτι κατ' ἔτος θέλει συζητεῖ ἕνα τούτων, διαρκῶς θέλουσι καθυστερεῖ πέντε. Τὸ ἐδάφιον λοιπὸν οὐδ' ἀφαιρεῖ οὐδὲ προσθέτει τί περιπλέον καὶ μόνον ἤθελεν εἶναι καλὸν μετὰ τὴν λέξιν « διαλύσεως » νὰ προστεθῶσι καὶ αἱ λέξεις « ἢ λήξεως τῆς συνόδου. »

Ἀνέπτυξεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα καὶ ἄλλοτε, τῷ 1850, ἀπασχόλησαν τὸ βουλευτικὸν σῶμα, σπουδαίας ἐπροκάλεσε συζητήσεις, καὶ ὅμως ἡ Βουλὴ παμψηφεὶ παρεδέχθη τότε καὶ ἐψήφισε δύω ἐντὸς τοῦ ἔτους προϋπολογισμούς, ἐπειδὴ δὲν ἐθεώρησεν, ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη ἀντίκειται πρὸς τὸ σύνταγμα. Ἡ περὶ τούτου μάλιστα πρότασις τοῦ ὑπουργείου ἐκείνου ἦτον γενναία καὶ πατριωτική, διότι σκοπὸς αὐτῆς ἦτον νὰ παύσῃ ἡ κατάχρησις τόσων ἐνιαυτῶν, καθ' οὓς τὰ ὑπουργεῖα ἔβαινον διὰ πιστώσεων κυβερνῶντα. Ἐρρέθη δὲ καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν ἐκείνην καὶ ἤδη ἐπαναλέγει, ὅτι ἡ μὲν νομοτελεστικὴ ἐξουσία ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνεργεῖν κατὰ τὸν νόμον, τὰ δὲ νομοθετικὰ σώματα, τοῦ νὰ ψηφίζωσι τοὺς τακτικοὺς προϋπολογισμούς· ὅταν δὲ τὰ σώματα ταῦτα δὲν ἐνεργῶσι τὰ δικαιώματα αὐτῶν καταλλήλως, δὲν ὑπάρχει ἡ μεταξὺ τῶν δύω δυνάμεων ἀπαιτουμένη ἁρμονία. Καὶ ἐρρέθη μὲν ὅτι ἡ διπλῆ τῶν προϋπολογισμῶν ψήφισις δύναται νὰ φέρῃ οὐχὶ μικρὰν ἀταξίαν, προχείρους καθιστῶσα τὰς διαλύσεις, ἀλλ' ἐνῷ οὐδεὶς βεβαίως ζητεῖ ἢ εὔχεται τὴν ἀταξίαν, οὐδεὶς ὅμως ἐπίσης δύναται καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς πολυμόρφους τῶν κοινωνιῶν περιστάσεις, καὶ διὰ τοῦτο προνοῶν πᾶν ὅ,τι ἐνδέχεται, πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν κανόνα, δι' οὗ θέλει δυνηθῇ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν θεραπείαν τῆς τοιαύτης ἀνάγκης. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἡ διπλῆ τῶν προϋπολογισμῶν ψήφισις ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὸ συμφέρον τῆς εὐχεροῦς τῶν σωμάτων διαλύσεως, διότι ὁ προϋπολογισμὸς δὲν εἶναι κυρίως εἰμὴ δεσμὸς ἰσχυρὸς τοῦ ὑπουργείου, ὅστις δὲν

ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸ νὰ ἐνεργῇ ἀπεριορίστως. Συνομολογῶν δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει λέγει, ὅτι εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου ὑπογραμμὸν καὶ τύπον ἔλαβε τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν, παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἔπρεπε διὰ τοῦτο νὰ γίνωμεν δοῦλοι ὅλων τῶν ἐν ἐκείνῃ διατάξεων, χωρὶς νὰ τολμήσωμεν νὰ παρεμβάλωμέν τι πλειότερον ἐκ τῆς ῥοπῆς καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἔθνους ὑπαγορευόμενον. Καὶ εἶπε μὲν εἷς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ἂν καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐψηφίσθησαν δύω κατὰ τὸ 1831 προϋπολογισμοὶ, τὸ διάταγμα τοῦ 1838 δὲν περιέλαβε καὶ τὴν διάταξιν ταύτην, τὸ διάταγμα ὅμως τοῦτο ὑπῆρξεν οὐχὶ νόμος ἀλλὰ διάταγμα, καὶ δι' αὐτοῦ οἱ μὲν Γάλλοι διέτασσον τότε, διὰ δὲ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου νομοθετεῖ ἡ Ἑλλάς· ὥςε ἂν ὁ τὸ διάταγμα ἐκεῖνο συντάξας ἐνομοθέτει, ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι ἤθελε παραβάλει καὶ τὴν διάταξιν ταύτην, διὰ νὰ καταλίπῃ αὐτὴν εἰς τοὺς ἐπιγενεστέρους ὡς γεγονός τι καὶ καρπὸν τῶν φώτων τε καὶ τῆς πείρας. Παρ' ἡμῖν ὅμως προστέθη ἡ διάταξις αὕτη, διὰ νὰ προληφθῇ τοῦ λοιποῦ ἡ ἀταξία ἐκείνη, ἥτις κατέστρεψε μέχρι τοῦδε τὴν κοινωνίαν, διότι δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ἐτ ποῖον θέλει εἶναι τὸ εἰσόδημα παντὸς ἔτους καὶ μέχρι τίνος πρέπει νὰ περιορισθῶμεν ὅρου εἰς τὰς δαπάνας. Μικρὰ τῶν φαινομένων τούτων τακτοποίησις, καὶ θέλομεν οὐσιωδῶς ἀνακύψει, διότι ἂν κατορθώσωμέν ποτε νὰ περισσεύσωσιν ἐκ τῆς τάξεως ταύτης 500,000 μόνον δραχμῶν καὶ ῥίπτωμεν αὐτὰς κατ' ἔτος ὑπὲρ τῆς γεωργίας καὶ ναυτιλίας, μετὰ πέντε ἐνιαυτοὺς ἡ κοινωνία θέλει ἀναπλασθῇ. Παρατηρῶν δὲ ὅτι μάταιος εἶναι ὁ περὶ διαλύσεως τῶν Βουλῶν φόβος, λέγει ὅτι οἱ θέλοντες νὰ διαλύσωσι τὰς Βουλὰς ὑπουργοὶ καὶ μέχρις ἰδέας δὲν σκέπτονται περὶ εἰσαγωγῆς ἑνὸς ἢ δύω προϋπολογισμῶν, ὁ δὲ τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν κατέχων οὐδὲν εὑρίσκει συμφέρον νὰ μὴ ὑποβάλῃ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἤθελεν εἶναι μάταιος ὁ πιστεύων ὅτι δύναται νὰ διαιωνισθῇ εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Ἄλλως τε, τίς τῶν ὑπουργῶν θέλει ἐπιθυμήσει νὰ ἀναδεχθῇ τὸ φορτίον δύω προϋπολογισμῶν, ἐνῷ ἡ εἰσαγωγὴ ἑνὸς μόνου καὶ κόπους ἀπαιτεῖ συνεχεῖς, καὶ εὐθύνην μεγάλην καὶ συζητήσεις συνήθως σφοδρὰς, μεθ' ἃς μόλις κατορθοῦται ἡ ψήφισίς του; Διὸ συμπεραίνει, ὅτι τὸ ἐδάφιον μηδόλως ἀντικείμενον πρὸς τὸ Σύνταγμα, καθίσταται ἀναγκαῖον ὡς ἀφορῶν τὴν μόρφωσιν μιᾶς κοινωφελοῦς τάξεως.

Ἀντικρούων ἕτερος τὸν ὑπουργὸν ἐπήνεγκεν, ὅτι διεφώνησεν ἀτυχῶς πάντοτε πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων

τῆς βελτιώσεως τῆς κοινωνίας ἡμῶν, διότι ὁ μὲν ὑπουργὸς θεωρεῖ ὡς μέσον ἱκανὸν τὸν κανονισμὸν τῆς ὑπηρεσίας, ἐνῷ αὐτὸς πρὸς τούτῳ ἀπαιτεῖ καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐπίβλεψιν εἰς τε τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, τὰ μόνα δυνάμενα νὰ ἀναπτύξωσι καὶ πλουτίσωσιν ἓν κράτος· ἂν δὲ καὶ ὁ ὑπουργὸς πολλὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἔδωκεν ὑποσχέσεις, οὐδεμίαν ὅμως ἐξ αὐτῶν εἶδε πραγματοποιουμένην· ἐὰν σπαταλὴ τοῦ δημοσίου πλούτου γίνηται, ἂν τὰ δημόσια χρήματα διαρπάζωνται, τὰ τοιαῦτα δὲν ἔπρεπε νὰ λέγωνται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ὤφειλεν ὁ ὑπουργὸς ὡς ἁρμόδιος νὰ θεραπεύῃ τὰ κακῶς γινόμενα, καὶ προλαμβάνῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην ζημίαν τοῦ δημοσίου.

Μεταβὰς ἔπειτα εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ § 2 τοῦ ἄρθρου συζήτησιν εἶπεν, ὅτι ἀποκρούει αὐτό, οὐχὶ διότι βλέπει ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δύναται νὰ περιστείλῃ τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῶν Βουλῶν, ἀλλὰ διότι ἔχει βάσιν τὴν μέχρι τοῦδε συμβαίνουσαν καταχρηστικὴν παράτασιν τῶν συνόδων καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ ἔτος, τὴν ὁποίαν ἐὰν συμμερίζηται ἡ Βουλή, ὀφείλει τότε νὰ παραδεχθῇ καὶ τὴν τοῦ ἐδαφίου διάταξιν· ἐὰν ὅμως θεωρήσῃ τὰς συνόδους μὴ παρατεινομένας πλέον τῶν τριῶν ἢ πέντε μηνῶν, τότε ἡ διάταξις αὕτη καθίσταται περιττή, διότι ἡ Βουλὴ θέλει δύνασθαι νὰ συζητῇ ἐγκαίρως τὸν προϋπολογισμόν.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὸ σύνταγμα ἡ Βουλὴ ἐπιψηφίζει κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμόν, δὲν ἔπεται διὰ τοῦτο, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιψηφίσῃ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους δύω, ἀντιπαρετήρησεν ὁ ἀγορεύων ὅτι ἡ περὶ προϋπολογισμοῦ διάταξις τοῦ συντάγματος ἔχει βάσιν τὴν ὕπαρξιν ἀντιπροσωπικοῦ συστήματος, καὶ τότε ἄνευ αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀναρχικὴ καὶ ἄτακτος· κατ' αὐτὸν δέ, δὲν ἀρκεῖ μόναν τὸ νὰ ἔχῃ τὸ ἔθνος τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφίζειν κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμόν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρουσιάζῃ εἰς τὰς Βουλὰς κατ' ἔτος αὐτόν, διότι ἄνευ τοιαύτης ὑποχρεώσεως ἡ Κυβέρνησις δύναται ἐν μιᾷ νὰ παρουσιάσῃ δέκα ἐτῶν προϋπολογισμούς, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ καθίσταται πλέον περιττὴ ἡ παρουσία καὶ συνδρομὴ τῶν Βουλῶν. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐξάγει, ὅτι ἡ περὶ προϋπολογισμοῦ διάταξις τοῦ συντάγματος ἀπαγορεύει τὴν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους συζήτησιν δύω προϋπολογισμῶν, διότι ἂν ἐπιτρέπῃ τοῦτο, ἐπιτρέπει κατὰ συνέπειαν καὶ πλειοτέρων προϋπολογισμῶν τὴν συζήτησιν, ὑπόθεσις, ἥτις ἤθελεν ἐπιφέρει τὸ ἀνωτέρω ἄτοπον συμπέρασμα, ἐνῷ ἡ δι-

ταξις αὕτη χρησιμεύει ὡς ἐγγύησις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ νὰ συγκαλῇ κατ' ἔτος τὰς Βουλάς· παραδεχόμενος διὰ τοῦτο, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ δύω ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους προϋπολογισμούς, θεωρεῖ πάντῃ περιττὸν τὸ συζητούμενον ἐδάφιον, διότι ἂν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους ἐπέλθῃ ἡ ἄλλη σύνοδος ἢ ἡ νέα Βουλή, δύναται νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸν καθυστερήσαντα προϋπολογισμόν· ἂν ὅμως συγκαλεσθῇ τὸ ἑπόμενον ἔτος, κατὰ τὴν ἐλέαν του, ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιψηφίσῃ αὐτόν, τὸ δ' ἐκ τῆς καθυστερήσεως μέγα ἀτόπημα δύναται νὰ διορθωθῇ, ἐὰν οἱ ὑπουργοὶ θελήσωσι νὰ παρουσιάζουν τὸν προϋπολογισμὸν εὐθὺς εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἑκάστης συνόδου, καὶ τότε, ἂν ἡ Κυβέρνησις περιέλθῃ μετὰ τρεῖς ἢ καὶ πέντε μῆνας εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλήν, ἡ ἐντὸς δύω μηνῶν συγκαλεσθησομένη θέλει δύνασθαι ἐντὸς τοῦ ἔτους νὰ ἐπιψηφίζῃ τὸν σύγχρονον προϋπολογισμόν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ ἀδιάφορον εἴτε ὑπάρξει εἴτε ἐξαλειφθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἐδάφιον, ἀφ' οὗ δὲν φέρει κάνὲν κώλυμα εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς· καὶ ἐπειδὴ ἡ διάλυσις ἐπέρχεται ἀδιακρίτως καὶ εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ὁ προϋπολογισμὸς δὲν ἐσυζητήθη, ἡ νέα Βουλὴ δύναται βεβαίως νὰ συζητήσῃ καὶ ἐπιψηφίσῃ αὐτὸν καὶ ἄνευ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου, ὥστε δὲν βλέπει ἐνταῦθα οὐδὲν ὅπερ δὲν δύναται ἢ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ. Δὲν θεωρεῖ δὲ δίκαιον τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν λεγόντων, ὅτι κατὰ τὸ σύνταγμα δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους συζήτησις δύω προϋπολογισμῶν, διότι τοῦτο παραδεχόμενοι, θέλομεν ὑποπέσει εἰς τὸ ἄτοπον ν' ἀφήσωμεν ἀσυζήτητον τὸν προϋπολογισμόν, τὸν ὁποῖον Βουλή τις διαλυθεῖσα δὲν ἐπρόλαβε νὰ ἐπιψηφίσῃ· ἂν λοιπὸν καὶ ἡ συζήτησις δύω κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προϋπολογισμῶν εἶναι ἄτακτος, θεωρεῖ ὅμως τοῦτο προτιμότερον ἀπὸ τοῦ νὰ μείνῃ ἀσυζήτητος ἑνὸς ἔτους προϋπολογισμός, ἂν καὶ τὸ Σῶμα δύναται, κατ' αὐτόν, ν' ἀποφύγῃ τὸ πρῶτον ἄτοπον, διότι ἐὰν π. χ. διαλυθῇ ἡ παροῦσα Βουλὴ σήμερον, ὅτε δὲν ἐπεψήφισεν εἰσέτι τὸν τοῦ 1852 προϋπολογισμόν, ἡ μετὰ δύω μῆνας συγκαλεσθησομένη δύναται ἐντὸς τοῦ 1851 νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸν τοῦ 1852 καὶ ἀκολούθως νὰ προβῇ εἰς ἄλλας ἐργασίας· ἐὰν δὲ καὶ αὕτη διαλυθῇ κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1852 πρὶν ἐπιψηφίσῃ τὸν τοῦ 1853 προϋπολογισμόν, μετὰ δύω μῆνας πάλιν θέλει συγκαλεσθῇ ἡ νέα, καὶ θέλει δυνηθῇ ἐντὸς τοῦ 1852 νὰ συζητήσῃ τὸν τοῦ 1853 διὰ ταῦτα, ἐπειδὴ τὸ ἐδάφιον αὐτὸ ἐτέθη ἅπαξ ἐν τῷ νόμῳ

καὶ δὲν ἐκφράζει εἰμὴ ἀλήθειαν, θεωρεῖ πάντῃ ἄσκοπον τὴν ἀπάλειψίν του.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ συντάγματος ὥρισε μὲν, ὅτι αἱ Βουλαὶ ψηφίζουσι κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμόν, δὲν προσδιώρισεν ὅμως καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιψηφίσεως, ὥστε ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ὀφείλει μόνον νὰ ὑποβάλλῃ κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμόν· ἀλλ' ἡ ἐξουσία θελήσασα, φαίνεται, νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ παρουσιάζῃ τὸν προϋπολογισμὸν πρὸ τοῦ ἔτους, εἰς ὃ αὐτὸς ἀνήκει, ἔθετεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τὸ ἄρθρ. 5, κατὰ τὸ ὁποῖον σήμερον, λόγου χάριν, δύναται ἡ Βουλὴ ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852· ἀλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ συμπέσῃ πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ μὴ στερηθῇ αὕτη τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν νέαν σύνοδον, ὁ § δ'. τοῦ ἄρθρου λέγει, ὅτι ὁ μὴ συζητηθεὶς προϋπολογισμὸς πρὸ τοῦ ἔτους συζητεῖται παρὰ τῆς νέας Βουλῆς ἢ τὰς ἑπομένης συνόδου ἐντὸς τοῦ ἔτους, εἰς ὃ ἀνήκει οὗτος, καὶ τὸ εὔλογον καὶ ὀρθὸν τῆς τοιαύτης διατάξεως πιστεύει, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ. Ὅ,τι ὅμως θεωρεῖ ὡς προκαλέσαν τὴν τοσαύτην συζήτησιν εἶναι αἱ ἐν τῷ ἐδαφίῳ λέξεις ἀδιαλύτως τῆς Βουλῆς, τῶν ὁποίων προτείνει διὰ τοῦτο τὴν ἐξάλειψιν καὶ τὴν μεταβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ ἐδαφίου εἰς μόνην τὴν φράσιν «ἡ κατὰ τὴν ἑπομένην σύνοδον,» ἵνα νὰ τεθῇ ἐν τῷ τέλει τοῦ πρώτου μέρους τοῦ ἄρθρου· θεωρεῖ ὅμως πάντοτε ἀδιάφορον εἴτε ἐξαλειφθῇ ὁλόκληρον τὸ ἐδάφιον εἴτε μείνει ὡς ἔχει, διότι τὸ δι' αὐτοῦ χορηγούμενον δικαίωμα εἶναι ἀναμφισβήτητον καὶ ἄνευ αὐτοῦ. Δὲν συμφωνεῖ ὅμως μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι διὰ ῥυθμίσεως τῆς ὑπηρεσίας δύναται νὰ βελτιωθῇ ἡ τοῦ ἔθνους κατάστασις, ἐνόσῳ οἱ κανονισμοὶ οὗτοι καὶ οἱ νόμοι δὲν ἐκτελοῦνται ὑπὸ προσώπων ἱκανῶν καὶ τιμίων, καὶ ἐνόσῳ παυόμενος ἔφορός τις ἱκανὸς καὶ δραστήριος, ἀντικαθίσταται ὑπὸ πρωτοπείρου καὶ μηδεμίαν παρέχοντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐγγύησιν, προτιμῶνται δὲ εἰς τὰς θέσεις τῶν ἀποθηκαρίων ὑπηρέται ἀντὶ τιμίων καὶ εὐϋπολήπτων πολιτῶν.

Ἀντικρούων ὁ ὑπουργὸς τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἀνωτέρω ἀγορεύσεως, ἐξέθηκεν ὅτι θεωρεῖ δυσάρεστον ν' ἀναγκάζηται ὁ ὑπουργὸς ν' ἀναβαίνῃ τὸ βῆμα ὄχι διὰ νὰ διαπραγματευθῇ ἀντικείμενα ὑψηλὰ καὶ κοινωφελῆ, ἀλλ' ἵνα ἀπαντᾷ δι' εὐτελέστατα πράγματα, διορισμοὺς ἀποθηκαρίων κτλ. Προκληθεὶς ὅμως

ἀναγκάζεται νὰ ἐξηγήσῃ, ὅτι οἱ συνάδελφοι τοῦ προαγορεύσαντος ἐπρότειναν τινὰ ὡς ἀποθηκάριον Χαλκίδος, τὸν ὁποῖον ὅμως αὐτὸς δὲν ἐθεώρησε κατάλληλον, καὶ ἐντὸς τοῦ δικαιώματός του ἐνεργῶν διώρισεν ἄλλον, ὄχι ὑπηρέτην κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ προαγορεύσαντος, ἀλλ' οἰκοκύρην, προσενεγκόντα 20,000 δραχ. ἐγγύησιν, καὶ ἀντὶ τοῦ ὁποίου εἷς ἔντιμος καὶ εὐκατάστατος γερουσιαστὴς διὰ συμβολαίου ὑπεσχέθη ν' ἀποζημιώσῃ τὸ δημόσιον δι' οἱανδήποτε ἔλλειψίν του.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας εἰπών, ὅτι κακῶς ἐνόησεν ὁ ὑπουργὸς τοὺς τελευταίους λόγους αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους ἐν ἀθωότητι ἔφερε μόνον ὡς παράδειγμα, θέλων νὰ στηρίξῃ τὴν ἐναντίαν πρὸς τὴν τοῦ ὑπουργοῦ ἰδέαν, ὅτι οὐκ ἐστι καλὸν ὃ μὴ καλῶς γένηται.

Ἐπιληφθεὶς ἔπειτα εἷς τῶν προαγορευτάντων τοῦ κυρίου ζητήματος, παρετήρησεν ὅτι ἀντέκρουσε τὸ ἐδάφιον, ὄχι διὰ τὰς ἐν αὐτῷ λέξεις περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ὡς ἀναφαίρετον δικαίωμα τῆς ἐξουσίας, χορηγηθὲν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ συντάγματος, ἀλλὰ διότι νομίζει κατὰ πεποίθησιν, ὅτι καὶ εἰς τὸ σύνταγμα ἀντίκειται καὶ τὴν ἀταξίαν καθιεροῖ· καὶ ἀντίκειται μὲν εἰς τὸ σύνταγμα, ἐπειδὴ πιστεύει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους νὰ συζητήσῃ δύω προϋπολογισμούς· καθιεροῖ δὲ τὴν ἀταξίαν, ὡς φάσιν ἔχον τὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος διάρκειαν ἑκάστης συνόδου, ἀταξίαν, ἥτις ἐπεκράτησε μὲν δυστυχῶς μέχρι τοῦδε, ἀλλ' ἥτις πρέπει νὰ ἐκλείψῃ πλέον.

Ἀντεῖπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἀφοῦ τοσαῦτα ἐρρέθησαν, καὶ ἀφοῦ τὸ ἀντικείμενον τοσοῦτον ἐσαφηνίσθη, δὲν ἐπίστευεν, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἤθελεν ἐπιμένει θεωρῶν τὴν διάταξιν τοῦ ἐδαφίου ὡς ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸ σύνταγμα· καὶ τὸ μὲν 53 ἄρθρ. αὐτοῦ λέγει, ὅτι κατ' ἔτος ψηφίζεται ὁ προϋπολογισμός, ἀλλὰ τὸ σύνταγμα περιέχει καὶ ἄλλας διατάξεις, μὴ ἐπιτρεπούσας τὴν τῆς διατάξεως αὐτῆς πραγματοποίησιν, ὡς π. χ. τὴν περὶ διαλύσεως τῶν σωμάτων, ὅτε βέβαια ἡ νέα Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸν ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης διαλύσεως ἀσυζήτητον μείναντα προϋπολογισμόν.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων μνημονευθέντα Γαλλικὸν κανονισμόν, οὗτος ὑποχρεοῖ μόνον τὸν ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλλῃ τὸν προϋπολογισμὸν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, ἐνῷ τὸ ἀναγειρὰς νομοσχέδιον πλείονας περιέχον ἐγγυήσεις, ἀπαιτεῖ νὰ ὑποβάλληται ὁ προϋπολογισμὸς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους,

καὶ διὰ τοῦτο καθίσταται ἀναγκαία ἡ τοῦ § προσθήκη. Ἐὰν ὅμως ἡ Βουλὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐξάλειψιν αὐτοῦ, τότε πρέπει νὰ ἐξαλείψῃ ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον, καὶ ἀντικαταστήσῃ ἀντ' αὐτοῦ τὴν τοῦ Γαλλικοῦ κανονισμοῦ διάταξιν, ἥτις ὅμως δὲν περιέχει, ὡς εἶπε, τοσαύτας ἐξασφαλίσεις, ὅσας τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐπήνεγκεν, ὅτι ἡ τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ συντάγματος διάταξις ἐν Ἑλλάδι μὲν οὐδεμίαν ἔχει ἱστορικὴν καταγωγήν. ἀλλ' ἁπλῶς ἐννοεῖ τὴν ἐντὸς τοῦ βουλευτικοῦ, καὶ οὐχὶ τοῦ χρονικοῦ ἔτους, ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἀλλαχοῦ ἔχει ἱστορικὰς ἀφορμάς, διότι ὑπῆρχον ἄλλοτε, ἐν Γερμανίᾳ πρὸ πάντων, σωματεῖα ἢ Κράτη, ἔχοντα ἀτελῆ τινα δικαιώματα καὶ ἐξουσίαν· ἐτυζηταῦντο ἐν αὐτοῖς καὶ προϋπολογισμὸς καὶ φορολογικοὶ νόμοι οὐχὶ ὅμως πάντοτε, ἀλλὰ κατὰ μεγάλα χρονικὰ διαστήματα· προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου, τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν καὶ κοινωνιῶν ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῶσι, περιοριζομένων καὶ καταβαλλομένων τῶν τῆς ἐξουσίας· καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ 1789 ὑπῆρχον τοιαῦτα δικαιώματα, καὶ διὰ τὴν κατάργησιν τῶν ἀτελῶν τούτων δικαιωμάτων ἐτέθη ἐν τοῖς συντάγμασι τῶν ἐθνῶν ἐκείνων ἡ διάταξις αὕτη, ἔχουσα τὴν ἀνωτέρω ἱστορικὴν καταγωγήν. Ἐν Ἑλλάδι ὅμως, ὅπου τοιαῦτα ἀτελῆ δικαιώματα δὲν ὑπῆρχον, ἐτέθη ἄνευ σκοποῦ τινος, καὶ οὐδ' ἐμποδίζει τὴν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπιψήφισιν δύω προϋπολογισμῶν.

Συγκρίνων ἔπειτα τὸ Γαλλικὸν σύστημα πρὸς τὸ τοῦ νομοσχεδίου εἶπεν, ὅτι κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ὁ ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται μόνον νὰ φέρῃ τὸ προϋπολογισμὸν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ τοῦ ἔτους, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἡμέτερον, ὁ ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται νὰ τὸν παρουσιάσῃ εἰς ἐποχὴν τοιαύτην, ὥστε νὰ δύναται ἡ Βουλὴ νὰ τὸν συζητήσῃ καὶ ἐπιψηφίσῃ πρὶν λήξῃ ἡ σύνοδος· ὁ προϋπολογισμὸς π.χ. τοῦ 1852 πρέπει νὰ ψηφισθῇ πρὶν λήξῃ ἡ σύνοδος τοῦ 1851, ἤτοι πρὸ τῆς ά. Νοεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου· ἀλλὰ τί θέλει γίνει, ἂν ἡ Βουλὴ διαλυθῇ πρὶν ἐπιψηφίσει τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1852; ὁ § 2 λέγει, ὅτι συζητεῖται ὑπὸ τῆς νέας Βουλῆς· ὥστε παραδεχομένη ἡ Βουλὴ τὸ ἄρθρ. 5, κατ' ἀνάγκην ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ καὶ τὸ ἐδάφιον, ἄλλως πρέπει να ἀντικαταστήσῃ ὁλόκληρον τὴν Γαλλικὴν διάταξιν.

Ἐνταῦθα κλεισθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου συζητήσεως, καὶ προκειμένου νὰ γενῇ ἐπ' αὐτοῦ ψηφοφορία, παρετηρήθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης ἕνεκα τῆς ἀποχωρήσεως τῶν βουλευτῶν Δημητρίου Γιαννούλη, Θ. Γρίβα, Π. Ζάνου,

Γ. Περωτοῦ, Ἡλ. Δωΐλα, Χρ. Ἀντωνοπούλου, Ν. Πιεράκου, Ν. Πανουριᾶ, Π. Καλαμογδάρτου καὶ Ἰωάν. Σαγρέδου· ἐφ' ᾧ ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Χ. Ἀναργύρου.
Ἀνδρέας Πέπας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΕ'.

Τῆς 6 Ἰουλίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν 9 π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ἀπόντων τῶν βουλευτῶν Π. Δελιγιάννη, Θ. Πετρινοῦ, Κ. Μανέτα, Ν. Πανουριᾶ καὶ Π. Πατρινοῦ, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνήγγειλεν ἐν πρώτοις ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ Ἰω. Βαλέττας, διευθυντὴς τοῦ ἐν Σύρῳ ἑλληνικοῦ ἰδιωτικοῦ παιδαγωγείου, προσφέρει εἰς τὴν τῆς Βουλῆς βιβλιοθήκην τρία σώματα τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης γεωγραφίας τῆς ἀρχαίας τε καὶ νεωτέρας Ἑλλάδος, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἐκφρασθῶσιν αὐτῷ αἱ εὐχαριστίαι τοῦ προεδρείου.

Ἀκολούθως ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τῆς συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ 1849 ἐπιτροπῆς ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Τὸ περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ τὸ ἔτος 1849 νομοσχέδιον μὲ τὰ συνοδεύοντα αὐτὸ Βασ. διατάγματα κλπ. διεξελθοῦσα ἡ ἐπιτροπή σας μετ' ἐπιστασίας, ἐξάγει ὅτι,

Διὰ τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸν ἱππότην Κ. Εὐναρδον τῆς κατὰ τὴν ά Ἰανουαρίου 1849 ὁ'. δόσεως τόκον προϋπελογίσθη ποσὸν ἔλαττον τοῦ πραγματικῶς ὀφειλομένου τόκου, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁποίου τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐζήτησε κατὰ τὴν παρελθοῦσαν βουλευτικὴν σύνοδον συμπληρωτικὴν πίστωσιν εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκείνου τοῦ ἔτους, ἀλλὰ καὶ εἰς

τὴν ἐπιψηφισθεῖσαν πίστωσιν κατὰ παραδρομὴν ἐψηφίσθη ποσὸν ἔλαττον κατὰ δραχ. 733:35/00, τὰς ὁποίας τὸ ὑπουργεῖον, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς δυσαρέστου, δυναμένου νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἔθνους ὡς πρὸς τὰς συναλλαγάς του, ἀναγκάσθη, μετὰ προηγουμένην ἔκδοσιν Β. διατάγματος, νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν δικαιοῦχον αὐτὸν δανειστὴν Κ. Εὐνάρδον εἰς ἐντελῆ ἐξόφλησιν·

Ὅτι, ἡ ἐπελθοῦσα αὔξησις τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς ὑποδίκων, ἡ διατροφή, ἡ θεραπεία καὶ ἡ εἴς τινας ἐνδυμασία, ἡ μεταφορὰ ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων δι' ἐπιτοπίους ἀνακρίσεις κτλ. ἐπέφεραν τὴν αὔξησιν τῶν προϋπολογισθέντων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐκείνου τοῦ ἔτους ἐξόδων ἐπὶ δρ. 17,000, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον ὑπέβαλεν εἰς τὴν προλαβοῦσαν βουλευτικὴν περίοδον νομοσχέδιον πρὸς ἐπιψήφισιν, ἀλλ' ἐπελθούσης πρὸ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη, ἐπειγόμενον ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν δικαιούχων, νὰ προκαλέσῃ Β. διάταγμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπλήρωσεν αὐτὸ τὸ ποσόν·

Ὅτι, τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἔλαβε τὴν ἀνάγκην διὰ τὰ ἐν ἐνεργείᾳ πρὸς καταστολὴν τῆς πλεονασάσης τότε λῃστείας μέτρα, τὰ ὁποῖα ἦτον ἀδύνατον ν' ἀνασταλῶσι χωρὶς κίνδυνον τῆς δημοσίου ἀσφαλείας, νὰ ἐξοδεύσῃ δραχ. 40,000, τὰς ὁποίας πρὸ τῆς συγκαλέσεως τῶν Βουλῶν ἠναγκάσθη, δυνάμει ἑτέρου Β. διατάγματος, νὰ ἐξοδεύσῃ.

Ἡ ἐπιτροπή σας λοιπὸν μετὰ ὥριμον σκέψιν εὗρε νόμιμον τὴν ἐκ δραχ. 733:35/00 πληρωμὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὴν ἐκ δραχμῶν 17,000 τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ συνιστᾷ εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ σώματος ἀμφοτέρων τῶν ὑπουργείων τὴν δαπάνην· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δαπάνην ἐκ δραχμῶν 40,000, μ' ὅλον ὅτι, ὡς ἠδυνήθη νὰ φωτισθῇ ἀπὸ τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, φαίνεται ὅτι ἐδαπανήθη πραγματικῶς ἡ ποσότης αὐτη, ἥτις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπέρβασις, ἀλλὰ κυρίως ἔλλειμμα πρὸς πληρωμήν, ἀμφιβάλλει ἂν ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀνάγκης περὶ τῆς δαπάνης αὐτῆς ἐγένετο δεόντως καὶ καλῶς· μ' ὅλα ταῦτα, πληρωθείσης ἅπαξ αὐτῆς τῆς ποσότητος, ἡ ἐπιτροπή σας γνωμοδοτεῖ τὴν ἐπιψήφισίν της, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ γενῇ ἀκριβεστέρα ἡ ἐξέλεγξις εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1849, ἀπὸ τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ ὁποίου θὰ βεβαιωθῇ ἂν ἡ δαπάνη αὐτη

ἐγένετο δεόντως καὶ καλῶς, ἢ ἄλλως, νὰ καταλογίσῃ τότε τὸ ποσὸν αὐτὸ εἰς βάρος τοῦ δαπανήσαντος ὑπουργοῦ.

Ἡ ἐπιτροπή σας περαίνουσα τὸν λόγον, παρατηρεῖ ὅτι αἱ ἐπιψηφισθησόμεναι δαπάναι πρέπει νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1849, ἑκάστη εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 4 Ἰουλίου 1851.

Ὁ Εἰσηγητὴς Ἐμμ. Καραμάνος.»

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Ζ. Ζαρειφοπούλου καὶ Ν. Σισμάνη, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν.

Ἀναγγελθέντος δ' ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, παρετήρησεν ὅτι ἡ διάταξις τοῦ § 6'. τοῦ ἄρθρ. 5, ὡς καὶ χθὲς εἶπεν, ἐτέθη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διατάξεως τοῦ πρώτου μέρους τοῦ ἄρθρου, ὁρίζοντος, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ὑποβάλλεται, ψηφίζεται καὶ κυροῦται ἐντὸς τῆς συνόδου τῆς ληγούσης πρὸ τοῦ ἔτους εἰς ὃ οὗτος ἀνήκει. Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω χρόνου δὲν ἤθελε φθάσει νὰ συζητήσῃ αὐτὸν ἡ Βουλὴ, τὸ 6'. ἐδάφιον λέγει, ὅτι ψηφίζει αὐτὸν ἡ ἐπομένη σύνοδος.

Ἀπεδείχθη δὲ, ὅτι οὐδόλως ἀντιβαίνει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Συντάγματος, καθ' ὃ ἡ Βουλὴ ψηφίζει τὸν προϋπολογισμὸν κατ' ἔτος, διότι ἡ διάταξις αὕτη ἐτέθη εἰς ξένα συντάγματα πρὸς κατάργησιν παλαιοῦ τινος συστήματος, ὡς ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει ἐρρέθη. Εἰπὼν δὲ ταῦτα πρὸς διασκέδασιν ἁπλῶς τῶν χθὲς ἐκτεθέντων φόβων καὶ ὑπονοιῶν, ὅτι δῆθεν ἡ διάταξις αὕτη ἀντιβαίνει εἰς τὸ Σύνταγμα, προσέθηκεν ὅτι θεωρῶν πάντῃ ἀδιάφορον τὴν ἐν τῷ νόμῳ ὕπαρξιν αὐτῆς, συναινεῖ εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ δευτέρου ἐδαφίου· ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἄρθρου, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 5. Ὁ γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ψηφίζεται καὶ κυροῦται ἐντὸς τῆς Συνόδου τῆς ληγούσης πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους, τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ὄνομα ὁ προϋπολογισμός. »

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ ἄρθρον 6, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἀντικαταστή-

σχετ τὰς λέξεις « ἐννόμως συντεταγμένου » εἰς « νομίμου » καὶ προσθεῖσα τὸ ἄρθρον 7 ὡς ἐδάφιον Ϛ'. τοῦ ἄρθρου 6 κατὰ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν· ἔχει δ' ὡς ἐτροποποιήθη, οὕτως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. Ἔσοδα.

« Ἄρθρον 6. Ἡ εἴσπραξις τῶν δημοσίων χρημάτων ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διοριζομένους ταμίας, εἰδικοὺς ταμίας καὶ εἰσπράκτορας, καὶ ἐνεργεῖται δυνάμει νομίμου τίτλου.

Πᾶσα εἴσπραξις δημοσίων χρημάτων θεωρεῖται ὡς μὴ δόλως γενομένη, ἂν δὲν γείνῃ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἢ εἰσπράκτορος, ἐπὶ ἀποδείξει αὐτοῦ, κατὰ τοὺς κανονισμένους τύπους ἐκδεδομένῃ. Συγχωρεῖται μολονοτοῦτο ἡ εἰς ὁποιονδήποτε ἐπαρχιακὸν ταμεῖον παράδοσις χρημάτων ἐκ μέρους δημοσίων ὀφειλετῶν, διὰ νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον μὲ τὸ χρέος αὐτῶν.

Ταμίας ἢ εἰσπράκτωρ, ἐκδοὺς ἀπόδειξιν χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ποινικῶς ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως. »

Ἀνεγνώσθη ἑπομένως τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀντικατασταθὲν ὡς ἕβδομον ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως κατὰ τοῦ ἐπιβάλλοντος φόρον παράνομον ἀπαγγέλλεται καὶ προσωπικὴ κράτησις.

Ἀπήντησε δ' ἕτερος, ὅτι ἡ προσωπικὴ κράτησις εἶναι συνέπεια τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἑπομένως περιττὸν νὰ προστεθῇ ἐν τῷ νόμῳ· πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως διενέξεων μεταξὺ δικαστηρίων καὶ δικηγόρων ἐπρότεινε καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς νὰ ἐξηγηθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ προσωπικὴ κράτησις δύναται ν' ἀπαγγελθῇ κατὰ τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ μνημονευομένων ἀρχῶν. Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἐν τῇ ἐκθέσει 7 ἄρθρον, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρον 7. Πᾶσα εἴσπραξις φόρου καὶ δικαιώματος, μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τῶν νόμων, ὑφ' οἱουδήποτε τίτλου καὶ οἱανδήποτε ὀνομασίαν καὶ ἂν ἐνεργῆται, ἀπαγορεύεται ῥητῶς· καταδιώκονται δ' ἐπὶ καταπίεσει, ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, αἱ διατάξασαι τὴν εἴσπραξιν ἀρχαί, οἱ συντάξαντες τοὺς καταλόγους καὶ τὰς διατιμήσεις, καὶ οἱ ἐνεργήσαντες αὐτὴν ὑπάλληλοι, χωρὶς βλάβην τοῦ δικαιώματος

τῆς ἐντὸς πενταετίας κατὰ παντὸς ἐνεργήσαντος τοιαύτην εἴσπραξιν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀγωγῆς. »

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 8, 9, 10 καὶ 11, παρεδέχθη ἡ Βουλὴ ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. Ἔξοδα.

1. Πιστώσεις τακτικαί.

« Ἄρθρον 8. Ὁ οἰκονομικὸς νόμος χορηγεῖ τὰς ἀναγκαίας πιστώσεις διὰ τὰ προϋπολογισθέντα ἔξοδα ἑκάστης χρήσεως, τὰ ὁποῖα πληρώνονται ἐκ τῶν χρηματικῶν πόρων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων. »

« Ἄρθρον 9. Πᾶσα αἴτησις πιστώσεως δι' ἔξοδον μὴ προβλεφθὲν ἐν τῷ οἰκονομικῷ νόμῳ, πρέπει νὰ καταδεικνύῃ καὶ τὸν χρηματικὸν πόρον, ἐκ τοῦ ὁποίου θέλει πληρωθῇ. »

« Ἄρθρον 10. Οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται, ἐπὶ προσωπικῇ αὐτῶν εὐθύνῃ, νὰ ἐξοδεύσωσιν ἐπέκεινα τῶν χορηγηθεισῶν εἰς ἕκαστον αὐτῶν πιστώσεων. »

« Ἄρθρον 11. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν δύναται, ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ, νὰ ἐπιτρέψῃ πληρωμὰς ὑπερβαινούσας τὰς χορηγηθείσας εἰς ἕκαστον ὑπουργὸν πιστώσεις. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 12, 13 καὶ 14, παρεδέχθη καὶ ταῦτα ἡ Βουλὴ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιήθησαν, ἔχουσι δ' οὕτως.

« Ἄρθρον 12. Οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται δι' ὁποιουδήποτε εἰδικοῦ πόρου ν' αὐξήσωσι τὸ ποσὸν τῶν προσδιορισθεισῶν διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὑπηρεσίας των πιστώσεων· ἑπομένως, ὅταν κινητόν τι ἢ ἀκίνητον εἰς τὴν διάθεσίν των εὑρισκόμενον πωληθῇ, τὸ τίμημα αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς δημόσιον ἔσοδον καὶ καταλογίζεται εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν. Εἰς τὰ ἔσοδα ἐπίσης καταλογίζονται τὰ ἐπιστρεφόμενα εἰς τὸ δημόσιον χρήματα διὰ πληρωμὰς ἐνταλμάτων, ἀκαταλλήλως ἢ κατὰ λάθος ἐκδοθέντων, ὅταν ἡ ἐπιστροφὴ αὐτῶν γίνηται μετὰ τὸ κλείσιμον τῆς χρήσεως· καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ χρήματα, ὅσα δὲν προέρχονται ἀπὸ ψηφισθείσας πιστώσεις. »

« Ἄρθρ. 13. Ὅσα δὲ ἐκ τῶν πληρωθέντων χρημάτων ἐπιστρέφονται, διαρκούσης τῆς χρήσεως, εἰς βάρος τῆς ὁποίας διετάχθη ἡ πληρωμή, δύνανται νὰ ἐπαναχθῶσιν εἰς τὰς πιστώσεις τοῦ ἐντειλαντος ταύτην ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν αἰτήσει αὐτοῦ, στηριζομένῃ εἰς γραμμάτιον παραλαβῆς τοῦ λαβόντος τὰ χρήματα ὑπαλλήλου, καὶ εἰς πίνακα

ἐμφαίνοντα 1. τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς διαταγῆς, εἰς ἣν στηρίζεται ἡ ἐπιστροφὴ τῶν χρημάτων, 2. τὸν ταμίαν, ὅστις ἐπλήρωσε τὴν ἐπιστραφεῖσαν ποσότητα, καὶ 3. τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπαναγωγῆς τῆς ποσότητος ταύτης εἰς τὰς πιστώσεις τοῦ ἐντείλαντος ὑπουργοῦ. »

« Ἄρθρον 14. Οἱ ὑπουργοὶ ἐκδίδουν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ εἰς βάρος τῶν πιστώτεών των ἔνταλμα πληρωμῆς διὰ τὸ τίμημα τῶν ἐκ μέρους ἄλλων ὑπουργῶν παραχωρουμένων αὐτοῖς πραγμάτων διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας των.

Ἡ ἀπόδοσις τῶν προκαταβολῶν, ὅσας κάμουν οἱ ὑπουργοὶ διὰ λογαριασμὸν ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, ἐνεργεῖται δι' ἐνταλμάτων χρηματικῶν, ἐκδιδομένων ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν, εἰς ὃν ἀνήκει τ' ἔξοδον πρὸς ὄφελος τοῦ προκαταβαλόντος, ὅστις προσθέτει πάλιν εἰς τὰς πιστώσεις του τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ποσότητα. Ὅταν ὅμως ἡ ἐπαναγωγὴ αὐτῆς εἰς τὰς πιστώσεις δὲν εἰμπορῇ νὰ λάβῃ χώραν, τότε τὸ ἔνταλμα ἐκδίδεται πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ καταλογίζεται ἡ ποσότης εἰς τὰ ἔσοδα τῆς τρεχούσης χρήσεως. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρ. 15, καὶ ἐρωτήσαντός τινος ὁποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς λέξεως « ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις » τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται ἡ ἔκθεσις, καὶ τῆς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ λέξεως « συμπληρωτικαὶ » διεσάφησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι κατὰ τὸν Γαλλικὸν κανονισμὸν τέσσαρα εἴδη πιστώσεων ὑπάρχουσιν· α') *πιστώσεις τακτικαὶ* αἱ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ χορηγούμεναι· β') *πιστώσεις ἀναπληρωματικαὶ* αἱ διδόμεναι διαρκούσης τῆς χρήσεως δι' ὑπηρεσίας, ἃς προεῖδεν ὁ προϋπολογισμός· γ') *πιστώσεις ἔκτακτοι* αἱ δι' ἰδιαιτέρων νόμων, εἰς ἐκτάκτους καὶ κατεπειγούσας περιστάσεις καὶ δι' ὑπηρεσίας διδόμεναι, αἵτινες δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προβλεφθῶσι καὶ προσδιορισθῶσιν εἰς τὸν προϋπολογισμόν· καὶ δ'. *πιστώσεις συμπληρωματικαὶ* αἱ ζητούμεναι διὰ τοῦ νόμου τοῦ συνοδεύοντος τὸν ἀπολογισμὸν, παρελθούσης τῆς χρήσεως, ὅταν αἱ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγηθεῖσαι δὲν ἤρκεσαν· ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον, παραδεχόμενον τρεῖς μόνον πιστώσεις, ὀνομάζει τὰς ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις συμπληρωματικὰς καὶ ἐντεῦθεν ἡ φαινομένη διαφορὰ τῶν λέξεων.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ἄρθρ. 15 ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιήθη, ἔχει δ' οὕτως.

2. Πιστώσεις συμπληρωματικαί.

« Ἄρθρ. 15. Ὅταν αἱ ψηφισθεῖσαι διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου τακτικαὶ πιστώσεις ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς, ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας, χορηγοῦνται ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτῶν, ὑπὸ τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις χορηγοῦνται διὰ μόνας τὰς δαπάνας, τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων προβλεφθείσας καὶ ῥητῶς ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ νόμῳ τῶν ἐξόδων κατονομασθείσας ὡς ἐπιδεκτικὰς τοιαύτης αὐξήσεως. »

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 16 καὶ μηδεμιᾶς ἀντιῤῥήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρον 16. Τὰ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ἐκδιδόμενα Βασ. διατάγματα, δι' ὧν ἀνοίγονται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, τότε μόνον ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὅταν ἐκδοθῶσιν ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου· προσυπογράφονται δὲ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ καὶ δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως. »

Ὡσαύτως ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ ἄρθρον 17, παρεδέχθη αὐτὸ ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρον 17. Ὅλα τὰ τοιαῦτα περὶ πιστώσεων Β. διατάγματα, συγκεφαλαιούμενα εἰς ἓν καὶ μόνον νομοσχέδιον, ὑποβάλλονται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς ἐπικύρωσιν ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῶν Συνόδῳ καὶ πρὸ τῆς παρουσιάσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 18 ἐζήτησέ τις νὰ κατονομασθῶσιν ἐν αὐτῷ αἱ ἀναφερόμεναι ἔκτακτοι καὶ κατεπείγουσαι περιστάσεις, καθόσον δὲν πιστεύει νὰ ἦναι αὗται πολλαί.

Πρὸς ταῦτα ἀπαντήσαντος τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι αὗται οὖσαι πολλαί, οὔτε νὰ κατονομασθῶσιν οὔτε νὰ προβλεφθῶσιν εἶναι δυνατὸν, ὡς π. χ. προπαρασκευαὶ πολέμου, ἐσωτερικαὶ ταραχαί, ἐπιδιόρθωσις καταστραφείσης γεφύρας, ἀγορὰ ἀτμοπλοίου καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας, ὅτι ἂν παραδεχθῶμεν τὴν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ δοθεῖσαν ἐξήγησιν, τότε ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι θέλουσι καταστασθῆ ἔκτακτοι καὶ κατεπείγουσαι, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ὡς τοιαύτας νὰ θεωρήσωμεν μόνον τὰς ἕνεκεν ἐξωτερικῶν ἐπιθέσεων ἢ ἐσωτερικῶν ταραχῶν.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι θεωρεῖ ἀδύνατον τὸ νὰ ὁρισθῶσιν ἐν τῷ νόμῳ αἱ ἔκτακτοι αὐταὶ καὶ κατεπείγουσαι ὑπηρεσίαι· ὡς τοιαῦται δὲ θεωροῦνται ἐν γένει ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων πᾶσα ἀναβολὴ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ κίνδυνον εἰς τὴν πατρίδα.

Ἄλλου δὲ προσθέντος, ὅτι ἐν τῇ συνοδευούσῃ τὸ νομοσχέδιον ἐκθέσει τοῦ ὑπουργοῦ προσδιορίζονται αἱ ἔκτακτοι αὐταὶ καὶ κατεπείγουσαι ὑπηρεσίαι, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 18 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω.

3. Πιστώσεις ἔκτακτοι.

« Ἄρθρον 18. Διὰ τὰς ἐκτάκτους καὶ κατεπειγούσας ὑπηρεσίας τὰς μὴ προβλεφθείσας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀνοίγονται ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν διὰ Β. διαταγμάτων πιστώσεις ἔκτακτοι, κατὰ τὰς διατυπώσεις τὰς ὁρισθείσας εἰς τὸ ἄρθρον 16, ἡ δὲ ἐπικύρωσις αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 17. »

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ ἄρθρ. 19, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρον 19. Διὰ πᾶσαν ἔκτακτον πίστωσιν χορηγουμένην εἰς ὑπουργὸν δι' ὑπηρεσίαν, μὴ προβλεφθεῖσαν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ὑπουργείου του, προστίθεται κεφάλαιον ἰδιαίτερον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει. »

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη τὸ πρόσθετον ἄρθρον τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ προτεινόμενον νὰ ἀποτελέσῃ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἰδιαίτερον § 4, καὶ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἄρθρ. 20, ἐφ' οὗ παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐν τῷ νόμῳ τῷ συνοδεύοντι τὸν προϋπολογισμὸν ὁρίζονται ὑπηρεσίαι ἐπιδεκτικαὶ αὐξήσεως, δι' ἃς ἐπιτρέπεται νὰ ζητηθῶσι πιστώσεις διὰ διαταγμάτων· εἰσὶν ὅμως καὶ ἄλλαι, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ προβλεφθῶσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ· δι' ἀμφοτέρας λοιπὸν ταύτας τὰς περιστάσεις προβλέπει τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προστιθέμενον ἄρθρον.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ δίδει τὴν σπουδαιοτάτην ἐγγύησιν τῆς ἐγκαίρου παρουσιάσεως τῶν ἀπολογισμῶν· ἀφορᾷ δὲ δύω περιστάσεις, ἐπιδεκτικὰς αὐξήσεως καὶ προβλεπομένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ μὴ τοιαύτας· καὶ τὰς μὲν πρώτας, οὐδεὶς δύναται νὰ διαφιλονεικήσῃ· ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ μὴ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔξοδα, θεωρεῖ προτιμότερον νὰ περιλαμβάνωνται ἐν τῷ ἀπολογισμῷ, καὶ ἐκ τούτου ν' ἀναγκάζηται ὁ ὑπουργὸς νὰ παρουσιάζῃ αὐτὸν, παρὰ νὰ ζητῶνται διὰ πιστώσεων· ἄλλως τε, διὰ τοῦ νόμου

αὐτοῦ κανονίζεται ἁπλῶς ἡ ὑπηρεσία, χωρὶς νὰ δίδεται εἰς τὸν ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ πραγματοποιῇ τοιαύτας δαπάνας, πρὶν ἐπιψηφισθῶσιν ὑπὸ τῶν Βουλῶν.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρ. 20 δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω.

4. Πιστώσεις συμπληρωματικαί.

« Ἄρθρ. 20. Ἐὰν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς αἱ χορηγηθεῖσαι πιστώσεις δι' ὑπηρεσίας, περιληφθείσας εἰς τὸν μνημονευθέντα ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 κατάλογον, χορηγοῦνται, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ὑπὸ τοῦ Βασιλέως προσωρινῶς αἱ ἀναγκαῖαι συμπληρωματικαὶ πιστώσεις διὰ διαταγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ κύρωσις προτείνεται εἰς τὰς Βουλὰς διὰ τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νομοσχεδίου· ἐὰν ὅμως αἱ Βουλαὶ εἰσὶ συνηγμέναι, ἡ αἱ ὑπερβάσεις δαπάνης τινος ἀφορῶσιν ὑπηρεσίας, μὴ συμπεριληφθείσας εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον, πίστωσις δὲν χορηγεῖται προηγουμένως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ἡ περὶ ταύτης ζήτησις ὑποβάλλεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Βουλάς, καὶ ἡ πληρωμὴ τότε μόνον γίνεται, ὅταν αἱ ὑπερβάσεις αὗται συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰ προσδιοριζόμενα διὰ τοῦ νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ πληρωτέα ὑπόλοιπα. »

Ἀναγνωσθέντων δὲ καὶ τῶν ἄρθρ. 21, 22 καὶ 23, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον τούτων δι' ἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτω.

5. Εἰδικότης τῶν πιστώσεων κατὰ χρῆσιν, κεφάλαιον καὶ ἄρθρον.

« Ἄρθρον 21. Αἱ διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου χορηγούμεναι πιστώσεις δι' ἔξοδα μιᾶς χρήσεως δὲν συγχωρεῖται νὰ διατεθῶσιν εἰς ἔξοδα ἄλλης χρήσεως. »

« Ἄρθρον 22. Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου διαιρεῖται εἰς εἰδικὰ κεφάλαια· ἕκαστον κεφάλαιον περιέχει ὁμοειδεῖς ὑπηρεσίας καὶ διαιρεῖται εἰς ἄρθρα. »

« Ἄρθρον 23. Τὰ προσδιωρισμένα διὰ τοῦ νόμου εἰς ἕκαστον τῶν ἄρθρων ποσὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλα ἄρθρα. »

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 24, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, μεταβληθείσης τῆς λέξεως « κτιρίου » εἰς « δημοσίου ἔργου » κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δ' οὕτως.

6. Ὑπηρεσίαι χρήζουσαι εἰδικοῦ νόμου.

« Ἄρθρον 24. Κατασκευὴ ὁδοῦ, διώρυγος, γεφύρας, λιμένος, δημοσίου καταστήματος ἢ ἄλλου ὁποιουδήποτε δημοσίου ἔργου, ὑπερβαίνουσα τὸ ποσὸν δραχ. 3,000, δὲν ἐκτελεῖται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, εἰμὴ δυνάμει εἰδικοῦ νόμου ἢ πιστώσεως, χορηγηθείσης ἐπὶ εἰδικοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου. Ἡ αἴτησις περὶ τῆς πρώτης πιστώσεως δι' ἔξοδα τοιαύτης κατασκευῆς πρέπει νὰ συνοδεύηται μὲ τακτικὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὁλικῆς δαπάνης. »

Ἀνεγνώσθησαν δὲ τὰ ἄρθρα 25, 26, 27 καὶ 28, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον αὐτῶν δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Χρηματικαὶ μηνιαῖαι αἰτήσεις.

« Ἄρθρον 25. Καθ' ἕκαστον μῆνα ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει καὶ τῶν ἄλλων ὑπουργῶν, προκαλεῖ Βασ. διάταγμα, προσδιορίζον τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον ἕκαστος δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ τὸν ἐρεξῆς μῆνα ἐπὶ τῶν ψηφισθεισῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ του, ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν πόρων τοῦ δημοσίου ταμείου. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἐκκαθάρισις τῶν ἐξόδων.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

« Ἄρθρον 26. Κανὲν ἔξοδον δὲν ἐκκαθαρίζεται, οὔτε ἀναγνωρίζεται ὡς χρέος δημόσιον, εἰμὴ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν. »

« Ἄρθρον 27. Οἱ τίτλοι τῆς ἐκκαθαρίσεως ἑκάστου ἐξόδου πρέπει νὰ παρέχωσι τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ὑπάρχει κεκτημένον δικαίωμα εἰς πιστωτὴν τοῦ κράτους, καὶ νὰ ἦναι συντεταγμένοι κατὰ τὰς διατυπώσεις, τὰς ὁριζομένας διὰ τῶν εἰδικῶν κανονισμῶν ἑκάστης ὑπηρεσίας. »

« Ἄρθρον 28. Κἀμμία συμφωνία περὶ τόκων ἢ προμηθείας τραπεζικῆς δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ οὔτε νὰ γείνῃ δεκτὴ ἀπὸ τοὺς διατάκτας τῶν ἐξόδων πρὸς ὄφελος προμηθευτοῦ, διαχειριστοῦ ἢ ἐργολάβου, λόγῳ προσωρινοῦ δανείου ἢ προκαταβολῆς, ἕνεκα ὑπηρεσίας ἐκτελουμένης ἐντὸς τοῦ Βασιλείου. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρ. 29, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιήθη, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρον 29. Προπληρωμαὶ εἰς ἐργολάβους ἢ προμηθευτὰς δὲν συγχωροῦνται· αἱ δὲ εἰς λογαριασμὸν πληρωμαὶ πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε κατὰ τὸ ἓν τρίτον κατώτεραι τῶν δικαιωμάτων, ὅσα βεβαιοῦνται διὰ τακτικῶν ἐγγράφων, προσδιοριζόντων τὴν τετελεσμένην ὑπηρεσίαν κατὰ ποσότητα καὶ ἀξίαν. »

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 30, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω.

2. Προσωπικόν.

« Ἄρθρ. 30. Ὑπάλληλος ὑπηρετῶν εἰς διαφόρους ἐμμίσθους θέσεις δὲν λαμβάνει εἰμὴ ἕνα μόνον μισθόν, τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης· δύναται δὲ νὰ λάβῃ καὶ ἐπιμίσθιον διὰ τὰς προσθέτους ὑπηρεσίας, ὁπόταν καὶ ὅπως ῥητὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπῃ. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρ. 31, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινὸς διεσάφησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι οἱ ἡμιεπισήμως προσκαλούμενοι εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὑπάλληλοι καὶ ἱκανὸν χρόνον ἐν αὐτῇ διατρίβοντες, δὲν θέλουσι λαμβάνει μισθὸν, ὡς μέχρι τοῦδε ἐγίνετο.

Ἀκολούθως ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως καθ' ἃ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιήθη, ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 31. Τῶν ἀπόντων ἐπ' ἀδείᾳ ὑπαλλήλων ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ὁ μισθός· παύει δὲ ὁλοτελῶς, ὅταν ἡ ἄδεια ἦναι διὰ ξένην ἐπικράτειαν, ἢ ὅταν ἡ ἀπουσία παρατείνηται πέραν τοῦ ἑνὸς μηνός.

Τὸ εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου ἐλαττούμενον ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων τῶν γραφείων, διατίθεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ δι' ἀντιμισθίαν προσωρινοῦ ἀντικαταστάτου, ὁσάκις ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας τὸ ἀπαιτήσει.

Ἐξαιροῦνται τῆς ἀνωτέρω διατάξεως·

α') Οἱ κωλυόμενοι ἕνεκα ἀσθενείας, πιστοποιουμένης παρὰ δύω ἐπιστημόνων ἰατρῶν, ὁπότε ἡ ἄδεια ἀπουσίας δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

β') Οἱ δυνάμει εἰδικῶν τῆς ὑπηρεσίας κανονισμῶν ἐπὶ εἰδικῇ αὐτῶν εὐθύνῃ διοριζόντες καὶ μισθοδοτοῦντες ἀναπληρωτὴν, τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι πλήρης ἐπὶ δύω μῆνας κατὰ μέγιστον ὅρον. »

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρον 32, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθ. 32. Ὁ μισθὸς τῶν παραιτουμένων ἢ ἀπολυομένων τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων παύει ἀφ' ἧς παραδοθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ περὶ παραιτήσεως ἢ ἀπολύσεως τῆς ὑπηρεσίας ἔγγραφον, παρε-

κτὸς ἐν διατυχίᾳ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰ καθήκοντά των μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ διαδόχου των.

Τῶν παραιτουμένων ἢ ἀπολυομένων τῆς ὑπηρεσίας ἐπαρχιακῶν ταμιῶν ἐξακολουθεῖ ὁ μισθὸς μέχρις οὗ παραδώσωσι τὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει καὶ συντάξωσι τοὺς διὰ τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον λογαριασμούς των.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν προσδιορίζει ἑκάστοτε προθεσμίαν διὰ τὴν παράδοσιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν, οὐδέποτε ὑπερβαίνουσαν τὰς ἓξ ἑβδομάδας· δὲν διατάσσει δὲ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ πρὶν ἀποπερατωθῶσιν αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι. »

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρ. 33, τὸ ὁποῖον ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς προσθήκης τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. 33. Δημοσίου ὑπαλλήλου, ἐγκαταλείποντος τὴν θέσιν του ἄνευ ἀδείας, ὁ μισθὸς παύει, ἐφαρμοζομένων πρὸς τούτοις κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν κατὰ νόμον ποινῶν.

Παύει ἐπίσης ὁ μισθὸς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, ἐὰν μετ' αὐτὴν δὲν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 34, μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ σαρηνισθέντος, ὅτι διὰ τῆς ἐν τῷ ἐδαφ. δ'. φράσεως ἐννοοῦνται ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα δὲν εὑρίσκονται παρ' ἄλλῳ πωλητῇ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροπολογήθη, ἔχει δ' οὕτω.

« Ἄρθρ. 34. Πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐπικρατείας συμφωνία γίνεται διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ· ἐπιτρέπονται δὲ κατ' ἐξαίρεσιν συμφωνίαι ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ·

α) Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ὁλικὴ δαπάνη δὲν ὑπερβαίνει τὰς 1000 δραχμάς.

β) Διὰ διαφόρους προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, ὅταν αἱ περιστάσεις ἀπαιτῶσι νὰ μείνωσιν ἄγνωστοι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Κυβερνήσεως· πάντοτε ὅμως ἐπὶ προηγουμένῃ ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως, κατ' ἰδιαιτέραν αἴτησιν ἐκδιδομένῃ.

γ'. Δι' ἀντικείμενα τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς ἔχοντας προνόμιον ἐφευρέσεως ἢ εἰσαγωγῆς.

δ'. Δι' ἀντικείμενα ἕνα μόνον κάτοχον ἔχοντα.

ε. Δι' ἔργα καὶ ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις δὲν εἰμπορεῖ ν' ἀνατεθῇ, εἰμὴ εἰς τεχνίτας διδοκιμασμένους.

ς'. Διὰ καλλιεργείας, κατασκευὰς καὶ προμηθείας, λόγῳ δοκιμῆς γινομένας.

ζ'. Διὰ πράγματα καὶ τρόφιμα, τὰ ὁποῖα, διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν ἰδιότητα καὶ τὴν εἰδικότητα τῆς χρήσεως, εἰς ἣν εἶσι προσδιωρισμένα, ἀγοράζονται καὶ ἐκλέγονται εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς ἢ παραδίδονται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς αὐτῶν.

η. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις ἢ ἐργασίας, δι' ἃς ἡ αὐδεμία ἔγεινε προσφορὰ ἢ προσεφέρθησαν ἀπαράδεκτοι τιμαί· ἐν ταύτῃ δὲ τῇ περιπτώσει ὀφείλει ἡ ἀριμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ νὰ μὴν ὑπερβῇ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς τυχὸν τεθέντα καὶ δημοσιευθέντα ὅρον.

θ'. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, ὅταν ἀνάγκη προφανῶς κατεπείγουσα, καὶ ἀπὸ περιστάσεις ἀπροόπτους προελθοῦσα, δὲν συγχωρῇ τὴν χρονοτριβὴν δημοσίου συναγωνισμοῦ.»

Ἀναγνωσθὲν ἀκολούθως καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προστιθέμενον ὡς 35 ἄρθρον, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως.

«Ἀρ. (35) Ἡ προηγουμένη διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς προμηθείας καὶ ἐργασίας, τὰς μὴ δυναμένας νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, καὶ εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἐξ ἀνάγκης ἡ Κυβέρνησις ἐκτελεῖ δι' ἐπιστασίας ἢ δι' ἡμερομισθίων. »

Ἀναγνωσθέντα ὡσαύτως τὰ ἄρθρα 36 καὶ 37, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Ἐντολὴ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων.

«Ἄρθρον 36. Ἔξοδον διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δὲν πληρώνεται, ἂν δὲν ἐκδοθῇ χρηματικὸν ἔνταλμα παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ.»

«Ἄρθρον 37. Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν δημοσίων ἐξόδων ἐντάλματα πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς πίστωσιν κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις χορηγηθεῖσαν, καὶ νὰ μὴν ὑπερβαίνωσι τὸ κατὰ τὰς μηνιαίας διανομὰς διαθέσιμον ποσόν.»

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ ἄρθρου 38, ἐπροτάθη νὰ σαρηνισθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι τὰ πρὸ τῆς μεταβολῆς διατάγματα θεωροῦνται ὡς νόμοι, τὰ δὲ μετ' αὐτὴν, ἐκδίδονται πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου· ἀκολούθως ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροπολογήθη, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. 38. Πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα στηρίζεται εἰς νόμον καὶ διάταγμα πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου ἐκδιδόμενον. »

Ὡσαύτως, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἔγεινε δεκτὸν δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ἄρθρ. 39 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. 39. Εἰς πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα πρέπει νὰ ἐπισυνάπτωνται, ὑπὸ εὐθύνην τοῦ ἐκδίδοντος αὐτὸ, ἔγγραφα, βεβαιοῦντα ὅτι δι' αὐτοῦ ἀποδίδεται ὁλικῶς ἢ ἐν μέρει κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἀποδεδειγμένον χρέος τοῦ κράτους. »

Ἐπίσης ἔγεινε δεκτὸν δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ἄρθρ. 40 ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 40. Τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσδιορίζονται δι' ἑκάστην ὑπηρεσίαν ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν, συνεννοούμενον μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν· βάσεις δὲ αὐτῶν εἶναι·

Διὰ μὲν τὰ ἔξοδα τοῦ προσωπικοῦ,

Ἤτοι	Ἀπαιτοῦνται
Μισθοὺς, ἐπιμίσθια, ἀποζημιώσεις, συντάξεις καὶ βοηθείας.	Καταστάσεις κατ' ὄνομα δηλοῦσαι τὸν βαθμὸν, ἢ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν παρουσίαν ἢ ἀπουσίαν, τὴν τελεσθεῖσαν ὑπηρεσίαν, τὴν διάρκειαν αὐτῆς, τὸ δυνάμει νόμου, διατάγματος, κανονισμοῦ ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὀφειλόμενον ποσόν.

Διὰ δὲ τὰ ἔξοδα τοῦ ὑλικοῦ ἀπαιτοῦνται

Ἤτοι	
Ἀγορὰς καὶ ἐνοίκια ἀκινήτων καὶ κινητῶν, ἀγορὰς τροφίμων καὶ ἄλλων πραγμάτων.	1. Ἀντίγραφα ἢ ἀποσπάσματα, ἀνηκόντως ἐπικυρωμένα, νόμων, Β. διαταγμάτων ἢ ἀποφάσεων ὑπουργικῶν, πωλητηρίων, προτάσεων καὶ πρακτικῶν δημοπρασίας, ἐνοικιαστηρίων καὶ συμφωνητικῶν.
Ἐργασίας πρὸς ἀποξήρανσιν γαιῶν, πρὸς κατασκευὴν ἢ συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν κτιρίων, ὀχυρωμάτων, ὁδῶν, γεφυρῶν καὶ διωρύγων.	2. Λογαριασμοὶ ἐκκαθαρισμένοι τῶν παραδοθέντων πραγμάτων, ἢ τῶν τελεσθεισῶν ὑπηρεσιῶν, δηλοῦντες τὸ εἰς λογαριασμὸν ἢ ἐξόφλησιν ὀφειλόμενον ποσόν.
Ἐργασίας πρὸς κατασκευὴν συντήρησιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν κινητῶν.	3. Ἀποδείξεις παραλαβῆς τῶν πραγμάτων. »

Παρεδέχθη δὲ ὡσαύτως ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ἄρθρ. 41 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 41. Ὁ διατάκτης δὲν εἰμπορεῖ οὐδέποτε νὰ ἐκπληρῶσι καὶ χρέη ταμίου. »

Ὡσαύτως ἔγεινε δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρ. 42 δι' ἀναστάσεως, ἀφαιρεθεισῶν τῶν λέξεων « πᾶς ταμίας » κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. 42. Πᾶς ὑπάλληλος ἐπιφορτισμένος χρηματικὴν διαχείρισιν καταστατίνεται ὑπόλογος, ἅμα δι' ἀποδείξεώς του λάβῃ εἰς χεῖράς του δημόσια χρήματα.

Πᾶς διαχειριστὴς δημοσίων χρημάτων διατελεῖ ὑπὸ τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, προτείνεται παρ' αὐτοῦ, δίδει λόγον τῶν πράξεών του εἰς αὐτὸν, καὶ εἶναι ὑπόλογος ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.

Οἱ διαχειρισταὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, τῶν προξενείων καὶ τῶν ταχυδρομείων διατελοῦσι συγχρόνως καὶ ὑπὸ τοὺς ἁρμοδίους ὑπουργοὺς, προτείνονται δὲ παρ' αὐτῶν καὶ δίδουν λόγον τῶν πράξεών των καὶ εἰς αὐτούς. »

Ἐγένετο ἐπίσης δεκτὸν δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸ ἄρθρ. 43, ἔχον οὕτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Πληρωμὴ τῶν ἐξόδων.

1. Πληρωμαὶ εἰς πιστωτὰς τοῦ δημοσίου.

« Ἄρθρον 43. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς φροντίζει νὰ πληρώνηται ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν προσδιωρισμένον ἀπὸ τὸν διατάκτην τόπον πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα, ὅταν δὲν ὑπερβαίνῃ τὸν ὅρον τῆς πιστώσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη. »

Παρεδέχθη ἐπίσης ἡ Βουλὴ καὶ τὸ ἄρθρ. 44 δι' ἀναστάσεως, μεταβληθείσης μόνον τῆς φράσεως « τοῦ κατὰ τὰς ὁδηγίας προσδιωρισμένου εἴδους » εἰς « σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας » κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρον 44. Ἐντάλματος πληρωμὴ δὲν ἀναβάλλεται, εἰμὴ ὅταν ὁ ταμίας βεβαιωθῇ, ὅτι τὰ ἐπισυναπτόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα εἶναι ἐλλειπῆ ἢ κατ' οὐσίαν λανθασμένα.

Ὑπάρχει κατ' οὐσίαν λάθος, ὅταν ἡ ποσότης τοῦ ἐντάλματος δὲν ἦναι σύμφωνος μὲ τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ἢ ὅταν τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν ἦναι σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας.

Ὅταν ὁ ταμίας ἀρνηθῇ πληρωμὴν, ὀφείλει νὰ αἰτιολογήσῃ

ἐγγράφως τὴν ἄρνησίν του καὶ εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ ἐντάλματος καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν.

Ἐὰν, καὶ τούτου γενομένου, ὁ ἐκδότης τοῦ ἐντάλματος ἀπαιτήσῃ ἐγγράφως καὶ ὑπὸ εὐθύνην του τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ, ὁ ταμίας πληρόνει μὲν χωρὶς περαιτέρω ἀναβολὴν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπισυνάψῃ εἰς τὸ ἔνταλμα ἀντίγραφον τῆς πρὸς ἄρνησιν αἰτιολογίας του καὶ τὸ πρωτότυπον τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ διατάκτου, καὶ ν' ἀναφέρῃ τὰ περὶ τούτου ἀμέσως εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν.»

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρον **45**, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω.

2. Προκαταβολαὶ εἰς τὸ στρατιωτικὸν καὶ ναυτικόν.

« Ἄρθρ. **45.** Μεχρισοῦ ἡ ὑπηρεσία τῶν στρατιωτικῶν ταμείων ὑπαχθῇ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς γενικὰς τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις, δίδεται ἐράπαξ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν προκαταβολὴ δραχμῶν **500,000** διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν στρατιωτικῶν ταμείων.

Πᾶσα δὲ μετὰ ταῦτα πληρωμὴ στρατιωτικῶν ἐξόδων πρέπει νὰ γίνηται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὴν τεταγμένην προθεσμίαν περὶ παρουσιάσεως τοῦ ἐτησίου λογαριασμοῦ, τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ καὶ εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον κατάστασιν, ἐμφαίνουσαν κατὰ ταμεῖα τὴν ὑπαρξιν τῶν ἀνωτέρω προκαταβολῶν, στηριζομένην εἰς πρωτόκολλα καταμετρήσεως τῶν εἰς τὰ ταμεῖα ταῦτα ὑπολοίπων κατὰ τὴν **31** Δεκεμβρίου.»

Παρεδέχθη ἐπίσης ἡ Βουλὴ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρ. **46**, **47** καὶ **48**, αὐξηθείσης τῆς ποσότητος τῶν ἐν τῷ **46** ἄρθρῳ **100,000** εἰς δραχ. **200,000**· μετατραπείσης τῆς λέξεως « πληρωμαὶ » εἰς « προπληρωμαὶ, » ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τοῦ ἄρθρ. **47**, καὶ αὐξηθεισῶν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **48**, **2000** εἰς **3000** δραχμὰς, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσι δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. **46.** Ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαγεγραμμένους ὅρους δίδεται καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν προκαταβολὴ δραχμῶν **200,000.**»

3. Προπληρωμαὶ διαφόρων δημοσίων ἐξόδων.

« Ἄρθρ. **47.** Προπληρωμαὶ ἐπιτρέπονται μόνον·

α) Διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, διὰ καλλιέργειαν δημοσίων κτημάτων καὶ διὰ δημόσια ἔργα, δι' ἐπιστασίας ἐκτελούμενα·

β') Ἰδίᾳ τῶν ταμιῶν ἁρμοδιότητι, δι' ἔξοδα κατασχέσεως κτημάτων κινητῶν καὶ ἀκινήτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, δι' ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς δημοσίων χρημάτων καὶ χαρτοσήμου, καὶ διὰ δικαιώματα καὶ προμήθειαν χαρτοσήμου.»

« Ἄρθρ. **48.** Τὰ διαταγῇ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προπληρονόμενα διὰ καλλιέργειαν δημοσίων κτημάτων, καὶ διὰ δημόσια ἔργα, ἐκτελούμενα δι' ἐπιστασίας, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς **3,000** δραχμάς.

Ὁ ὑπάλληλος, πρὸς τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ προπληρωμὴ, ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν πληρώσαντα ταμίαν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῆς χρήσεως τῶν πληρωθέντων χρημάτων.

Δὲν συγχωρεῖται δὲ νέα προπληρωμὴ, οὔτε ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω προσδιορισθέντος ὅρου τῶν **3,000** δραχ. εἰμὴ καθ' ὅσον ἐδικαιολογήθη ὁλοσχερῶς ἡ χρῆσις τῆς πρώτης πληρωμῆς, ἢ ἐὰν τὸ μὴ δικαιολογηθὲν ποσὸν τῆς προπληρωμῆς ἔμεινεν εἰς χεῖρας τοῦ διαχειριστοῦ ὑπαλλήλου ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς μηνός.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα **49**, **50**, **51**, **52** καὶ **53**, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον αὐτῶν δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως.

« Ἄρθρ. **49.** Τὰ διὰ τακτικῶν ἀποδείξεων προπληρονόμενα ἰδίᾳ ἁρμοδιότητι τοῦ ταμίου, δι' ἔξοδα κατασχέσεως τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, εἰσπράττονται ἀπὸ τὰ πρῶτα χρήματα τῶν ἐκποιηθέντων κτημάτων. »

« Ἄρθρ. **50.** Ἀναστολὴ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν δὲν συγχωρεῖται, εἰμὴ ὅταν μετὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ὁλικοῦ χρέους των ἀποδοθῶσιν ἀμέσως καὶ τὰ προπληρωθέντα ἔξοδα κατασχέσεως. »

« Ἄρθρ. **51.** Ἀναστολὴ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διαταχθεῖσα, δὲν γίνεται εἰμὴ ἀφ' οὗ εἰσαχθῶσι προηγουμένως εἰς τὸ ταμεῖον τὰ προπληρωθέντα δι' ἔξοδα κατασχέσεως. »

« Ἄρθρ. **52.** Ἔξοδα κατασχέσεως, κατασταθέντα ὁριστικῶς εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, καταλογίζονται εἰς τὰ δημόσια ἔξοδα, καὶ συμψηφίζονται δι' ἐνταλμάτων ἐπιμελείᾳ τῶν ταμιῶν.»

Ἄρθρ. **53.** Δι' ὅλας τὰς λοιπὰς προπληρωμὰς, τὰς γενομένας

ἰδίᾳ τοῦ ταμίου ἁρμοδιότητι, προκαλεῖται παρὰ τῶν ταμιῶν κατὰ μῆνα ἡ ἔκδοσις τῶν ἐνταλμάτων ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 12 τῆς μεσημβρίας.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δημ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΓ'.

Τῆς 7 Ἰουλίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἐννάτην π. μ. τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀναγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνήγγειλαν ἐν πρώτοις τὰ τμήματα, ὅτι ἐξελέξαντο, ἐκτὸς τοῦ ε. μὴ συμπληρωθέντος, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς ΚΚ. Θ. Πετρινόν, Φ. Μαῦρον, Θ. Γρίβαν, Α. Γιουρδήν, Ἡλ. Δωΐλαν καὶ Ν. Πετμεζᾶν· γραμματεῖς δὲ τοὺς ΚΚ. Δ. Φιλάρετον, Γρ. Κορριωτάκην, Χ. Κικίδην, Κ. Νταγρὲν, Γ. Πανοπριοτόπουλον καὶ Χ. Θεοχαρόπουλον· εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου, τοὺς ΚΚ. Γ. Βελὴν, Π. Κολοκοτρώνην, Θ. Γρίβαν, Κ. Δαρειώτην, Α. Κουμουνδοῦρον καὶ Α. Αὐγερινόν· ἐπὶ δὲ τῶν ὑποβληθεισῶν ἀναφορῶν, τοὺς ΚΚ. Α. Τατόπουλον, Ἰω. Εὐγενίδην, Λιμπερόπουλον, Ἐμμ. Μελετόπουλον, Ἐμμ. Μοδινὸν καὶ Χ. Ἀντωνόπουλον.

Παρατηρήσαντος αὖθις τοῦ προέδρου, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ **1850** ἐπιτροπὴ μὴ ὑπολειπομένη πλήρης, δὲν δύναται νὰ ἐπιληρθῇ τοῦ ἀναπεθέντος αὐτῇ ἔργου· καὶ ὅτι, καθ' ἃ ἡ Βουλὴ εἶπε, πρέπει ν' ἀποφασίσῃ ἤδη τὸν τρόπον, καθ' ὃν δύναται νὰ θεραπευθῇ ἡ ἔλλειψις αὐτὴ· λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὅτι, ἂν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τμημάτων προσκληθῶσιν ἐκεῖνα, ὧν τὰ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου μέλη ἐλλείπουσιν, ἵνα συνελθόντα ἐκλέξωσι νέον εἰσηγητὴν, ἐν-

δέχεται ὥστε πολλοὶ, οἵτινες καὶ τῆς πρώτης ἐκλογῆς μετέσχον· νὰ ἀποφανθῶσιν ἤδη περὶ τῶν ἀναδειχθησομένων νέων μελῶν, καὶ οὕτω τὰ αὐτὰ πρόσωπα νὰ ἐκλέξωσι δὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Διὸ προτείνει ἀντὶ τούτου νὰ συνέλθωσι τὰ τότε ὁρισταίμενα πρόσωπα καὶ ἐκλέξωσι νέα ἀντὶ τῶν ἐλλειπόντων μέλη, ὅπερ προσεγγίζει πλειότερον εἰς τὰ τοῦ κανονισμοῦ.

Μετ' ἄλλον εἰπόντα, ὅτι συμφωνεῖ μὲν καὶ αὐτὸς ὅτι δὲν δύνανται τὰ ἤδη ἀντίστοιχα τμήματα νὰ ἐκλέξωσι νέα ἀντὶ τῶν ἐλλειπόντων μελῶν· ὅτι ὅμως ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου ἐπιτροπὴ μὴ συμπληρουμένη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκλείψασα, δὲν ἐμποδίζεται ἡ Βουλὴ νὰ ἐκλέξῃ ἐπιτροπὴν νέαν· καὶ ὅτι αὐτὸ τοῦτο συνίστησι μᾶλλον εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς· ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ προκειμένου δὲν ἔχει συνεπείας σπουδαίας ἡ παραδοχὴ γνώμης τινος ἄλλης, ἀλλὰ προκειμένου π. χ. νὰ ἐπεξεργασθῇ μία τις ἐπιτροπὴ τὴν βουλευτικὴν ἐκλογὴν ἐπαρχίας τινος, ἢ νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς εἰς δίκην παραπομπῆς ὑπουργοῦ κατηγορουμένου, εἶναι δίκαιον εἰς προσωπικὰ τοιαῦτα ζητήματα νὰ ἀφαιρῆται ὁ κατὰ πρῶτον λαχὼν δικαστὴς τούτων, καὶ ἀντὶ αὐτοῦ νὰ ἐκλέγηται ἕτερος, μόνον διότι μέλη τινα καθυστέρησαν; Συνίστησι λοιπὸν εἰς τὴν προσοχὴν τοῦ σώματος τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ἵνα προληφθῶσιν εἰς τὸ μέλλον τοιαῦται συνέπειαι.

Μετὰ μικράς τινας ὁμοίας παρατηρήσεις ἠρωτήθη πρῶτον ἡ Βουλὴ, ἐὰν παραδέχηται, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Τήνου, νὰ συνέλθωσι τὰ ἤδη ὑπάρχοντα τμήματα, ὅπως ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν ὅλως νέαν. Ἀλλὰ, μὴ γενομένης ταύτης δεκτῆς, ἠρωτήθη ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Ἄργους, ἂν παραδέχηται δηλ. νὰ προσκληθῶσι τὰ τότε ὑπάρχοντα τμήματα, ὅπως ἐκλέξωσι νέους ἀντὶ τῶν ἐλλειπόντων εἰσηγητάς. Μὴ γενομένης ὅμως καὶ ταύτης δεκτῆς, εἷς μὲν ἐπέφερεν ὅτι ἀποβλεφθεισῶν καὶ τῶν δύω προτάσεων, τὸ ζήτημα μένει εἰς ἣν εὑρίσκετο στάσιν, καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ συνέλθωσι τὰ ἀπόντα πρόσωπα τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα ἐπιληρθῶσι τοῦ νομοσχεδίου· ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ τῷ ὄντι τὸ ζήτημα μένει ἐκκρεμὲς, ἵνα μὴ διαιωνισθῇ διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν ἀνωτέρω μελῶν, ἢ πρέπει νὰ προσκληθῶσιν αὐτὰ ὅσον τάχιον, ἢ ἂν ἄλλως κωλύωνται, νὰ ἐκλέξωσιν τὰ ἤδη ὑπάρχοντα ἀντίστοιχα τμήματα νέους ἀντ' ἐκείνων εἰσηγητάς.

Καὶ ἄλλου δέ τινος εἰπόντος, ὅτι ἐπειδὴ δὲν δύνανται τὸ σῶμα νὰ ἀποφανθῇ ἤδη ὡρίμως ἐπὶ τῆς νέας ταύτης προτάσεως, ἀνάγ-

κη νά προσκληθῶσιν ἐν πρώτοις τὰ ἀπόντα μέλη, καὶ ἂν δὲν ἐπανέλθωσιν, ἡ Βουλὴ προβαίνει τότε εἰς λύσιν τοῦ ζητήματος· ἀπεφασίσθη νὰ ἐπανέλθῃ τὸ σῶμα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς δευτέρας.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ λογιστικὸν πίνακα τῆς χρήσεως τοῦ 1850. ἔχοντα οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

συνοδεύουσα τὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1850, καὶ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς ὁμωνύμου χρήσεως.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

Κύριοι!

«Ἐκπληρῶν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1850 ΡΟ'. Νόμου, ὑποβάλλω ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, πληροφορίας χάριν, τὸν λογαριασμὸν τῆς διὰ τὸ ἔτος 1850 οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Κράτους, καὶ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς χρήσεως 1851.

Διὰ νὰ καταστήσω καταληπτότερον τὸ ἔργον καὶ νὰ προλάβω πᾶσαν ἐνδεχομένην ἀμφιβολίαν, ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ συνοδεύσω αὐτὸ μὲ ἀναπτύξεις καὶ διασαφήσεις τινὰς, νὰ προτάξω δὲ τούτων τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ δημοσίευσις τῶν προκειμένων λογαριασμῶν ἐπὶ δύω περίπου μῆνας πέραν τῆς προσδιωρισμένης διὰ τοῦ νόμου ἐποχῆς ἐβράδυνεν.

Οἱ λογαριασμοὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, αἱ προσωρινὰι καταστάσεις τῆς ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους χρήσεως καὶ οἱ ἀπολογισμοὶ τῶν κλεισμένων χρήσεων, στηρίζονται, ὡς εἶναι γνωστὸν, εἰς τὰς ἐγγραφὰς τῶν δημοσίων βιβλίων τῶν παρὰ τῷ Γενικῷ λογιστηρίῳ κρατουμένων, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, εἶναι ἀπόρροια τῶν βιβλίων τούτων, εἰς τὰ ὁποῖα συγκεντροῦται πᾶσα ἡ ληψοδοσία τοῦ Κράτους.

Τῆς συντάξεως ἑπομένως τῶν γενικῶν λογαριασμῶν πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ εἰς τὸ Γενικὸν λογιστήριον συγκέντρωσις τῶν εἰς ὡρισμένας περιόδους ὑποβαλλομένων εἰς αὐτὸ ἀτομικῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων, ἡ διοικητικὴ προεξέλεγξις αὐτῶν, ἡ τακτοποίησις τῶν ἐκ τῆς ἐξελέγξεως προκυμμάτων, ἡ ἐγγραφὴ τῶν λογαριασμῶν εἰς τὸ Καθημερινὸν, τὸ Καθολικὸν καὶ τὰ διαφορα δανθητικὰ βιβλία τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου, καὶ ἐπὶ τέλους ἡ τῶν διαφόρων βιβλίων ἀμοιβαία συναρμολογία, τῶν

ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα συνάδοντα πρὸς ἄλληλα, παρέχουν τὴν ἀπαιτουμένην βεβαιότητα περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῶν.

Αἱ πολυειδεῖς ἐργασίαι, τὰς ὁποίας ἐν περιλήψει μὲν διαγράφει τὸ Καταστατικὸν τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου, ἐκτενέστερον δὲ διαλαμβάνει τὸ περὶ Δημοσίου λογιστικοῦ εἰς τὴν Βουλὴν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, ἐπιτυχῶς ἀπό τινων ἐτῶν ἐκτελούμεναι, βραδύνουν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀρ' ἑνὸς τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὸ Γενικὸν λογιστήριον προσωπικοῦ, ὡς ἐκ τῆς βραδύτητος ἀρ' ἑτέρου περὶ τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων καὶ τὴν συγκέντρωσιν τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων, βραδύτητος, προερχομένης ἀπὸ τὰ ἀνεπαρκὲς τοῦ προσωπικοῦ τῶν κατ' ἐπαρχίας ὑπηρεσιῶν.

Ἰδοὺ οἱ λόγοι, Κύριοι, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ Γεν. λογιστήριον δὲν ἦτον εἰς θέσιν νὰ δώσῃ ἐμπροθέσμως ἀκριβῆ ἀποτελέσματα τῆς οἰκον. διαχειρίσεως, καὶ τοὺς οὐσιώδεις αὐτοὺς λόγους ἀποχρώντως σταθμίσασα ἡ Κυβέρνησις, ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν τὴν μεταρρύθμισιν τῶν περὶ ταμιῶν, τῶν ἐφόρων καὶ τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου νόμων, ἀναλογισαμένη ὅτι ἡ μικρὰ διὰ τῶν μεταρρυθμίσεων γενομένη αὔξησις τῶν ἐξόδων τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων, ἀναπληρουμένη ἄλλως τε ἀπὸ τὰς εἰς τὰς λοιπὰς οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας γενομένας ἐλαττώσεις, θέλει γείνει παραγωγὸς ἀνεκτιμήτων ὠφελειῶν.

Περὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως.

Ὁ λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως παριστάνων τὸ σύνολον τῆς ἐντὸς τοῦ ἔτους ληψοδοσίας τοῦ Κράτους, ἄρχεται ἀπὸ τὰ εἰς τὰ διάφορα ταμεῖα κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850 ὑπάρχοντα μετρητὰ, περιλαμβάνει τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τῶν ἐν ἐνεργείᾳ δύω χρήσεων, τὰς ἐπὶ τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν χρηματιστικῶν λογαριασμῶν εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς καὶ κλείει μὲ τὰ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους εἰς τὰ διάφορα ταμεῖα ὑπάρχοντα μετρητά.

Τὰ ὑπάρχοντα μετρητὰ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850 ἦσαν δραχμαὶ 1,360,430:56

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1850 εἰσεπράχθησαν

α) Ἀπὸ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1849 ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 31 Ὀκτωβρ., ὅτε κατὰ τὸν νόμον ἔκλεισεν ἡ χρῆσις αὕτη, δρ. 4,624,147:48.

β) Ἀπὸ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1850 συμπεριλαμβανομένων καὶ δρ.

3,848,874: 81 τῶν ἐξωτερικῶν προκαταβολῶν . . . 13,080,930:81

γ) Ἀπὸ τὰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας, ἤτοι παρακαταθήκας, προκαταβολὰς, κληροδοτήμ., κλ. 12,504,082:76

δ) Ἀπὸ τοὺς χρηματιστικοὺς λογαριασμοὺς 4,760,769:55

34,969,930:60

Ὁλικὸν ποσὸν 36,330,361:16

τοῦ ὁποίου ἔρχομαι νὰ καταδείξω τὴν χρῆσιν.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1850 ἐπληρώθησαν

α) Δι' ἔξοδα τῆς χρήσεως 1849 . . . . . 2,265,500:11

ε) Δι' ἔξοδα τῆς χρήσεως 1850, συμπεριλαμβανομένων τῶν τόκων, χρεωλύτρων καὶ λοιπῶν ἐξόδων τοῦ δανείου Ροτσχίλδ ἐκ δρ. 3,876, 109:20 , ἐξ ὧν δραχμαὶ 3,848,874: 81 ἐπληρώθησαν διὰ τῶν ἐξωτερικῶν προκαταβολῶν , αἱ δὲ λοιπαὶ πρὸς συμπλήρωσιν δραχ. 27,234: 39 ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν πόρων τοῦ Κράτους 16,035,971:98

γ) Διὰ τὰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας, ἤτοι δι' ἀπόδοσιν παρακαταθηκῶν, διὰ νέας προκαταβολὰς, διὰ συντάξεις ὑποτρόφων ἐκ τῶν κληροδοτημάτων συνταξιοδοτουμένων κλπ. 12,293,444:73

δ) Διὰ τοὺς χρηματιστικοὺς λ/μοὺς , ἤτοι διὰ τὰς ἐκ τῆς μετὰ τῶν ἀνταποκριτῶν τοῦ Δημοσίου καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς ληψοδοσίας πληρωμάς. 4,713,070:16

Ὁλικὸν ποσὸν τῶν πληρωμῶν. 35,307,986:98

Προσθεμένων εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο τ ν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1850 ὑπαρχόντων εἰς τὰ ταμεῖα μετρητῶν ἐκ δραχμῶν 1,022,374:18

ἀνευρίσκεται τὸ ὡς ἀνωτέρω ὁλικὸν ποσὸν τῶν εἰσπράξεων, τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ καταδειχθῇ ἡ χρῆσις 36,330,361:16

Ἀσχέτως ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850 μετρητὰ, καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἐσόδων ἀ-

φαιρουμένων τῶν ἐξωτερικῶν προκαταβολῶν, ἀπὸ δὲ τῶν ἐξόδων τῶν διὰ τῶν προκαταβολῶν τούτων γενομένων πληρωμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους, ἔχομεν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα

α) Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1849 . . . . 4,624,147:48
Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσ. 1850 . . . . . 9,232,056—

Τὰ ἔξοδα τῆς χρήσ. 1849. 2,265,500:11 13,856,203:48
Τὰ ἔξοδα τῆς χρήσ. 1850. 12,187,097:17 14,452,597:28

Τὰ πραγματικὰ ἐπομένως ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως ὑπερέβησαν τὰ πραγματικὰ ἔσοδα κατὰ δραχ. 596,393:80

ε) Ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν ληψοδοσίας συνισταμένης

Εἰς πίστωσιν μὲν ἐκ δρ. 12,504,082:76
Εἰς χρέωσιν δὲ ἐκ δρ. 12,293,444:73

Προέκυψαν εἰσπράξεις ὑπερβαίνουσαι τὰς πληρωμὰς κατὰ δραχ. 210,638:03

γ) Ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν χρηματιστικῶν λ/μῶν ληψοδοσίας συνισταμένης

Εἰς πίστωσιν μὲν ἐκ δραχ. . . . 4,760,769:55
Εἰς χρέωσιν δὲ ἐκ δρ. 4,713,070:16

Προέκυψαν ἐπίσης εἰσπράξεις ὑπερβαίνουσαι τὰς πληρωμὰς κατὰ δραχ. 47,699:39

258,337:42

Τῶν περισσευμάτων τούτων ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸ ἔλλειμμα 258,337:42

Μένει πραγματικὸν ἔλλειμμα . . . . δρ. 338,056:38

τὸ ὁποῖον ἀνευρίσκεται ἀκριβῶς διὰ τῆς παραθέσεως τῶν κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὑπαρχόντων μετρητῶν ἤτοι

Κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850 . . . 1,360,430:56
Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1850 . . . 1,022,374:18

Διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον ἴση μὲ τὴν ἀνωτέρω 338,056:38

Ἡ μεταξὺ τῶν κυρίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διαφορὰ ἐκ δρ. 596,393:80, προῆλθε κυρίως ἀπὸ τὰ ἔκτακτα ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ὑπέστη τὸ Δημόσιον, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν αἱ διὰ τῶν εἰδικῶν νόμων τῆς 15 Ἀπριλίου καὶ 27 Ἰουλίου 1850 πιστώσεις ἐκ δραχ. 500,000.

Τὸ ἐκ τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν προκύψαν πλεόνασμα ἀναλύεται ὡς ἑξῆς

1) Παρακαταθῆκαι

Εἰσαγωγὴ αὐτῶν,	4,753,343:57	
Ἐξαγωγὴ . .	4,539,119:86	214,223:71

Παρατηρητέον, ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πλεονάσματος τῶν παρακαταθηκῶν ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον, καὶ ὅτι εἰς αὐτὰς συμπεριλαμβάνονται δρ. 150,000, ἐπιστραφεῖσαι ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴν Πρεσβείαν, αἵτινες κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος μετερέρθησαν εἰς ἔσοδα « Ἐπιστροφαὶ χρημάτων. »

2) Κληροδοτήματα

Εἰσπράξεις	47,555:90	
Πληρωμαὶ	40,925:58	6,630:32

Αἱ δραχμαὶ 47,555:90 προέρχονται

Ἀπὸ κληροδότημα τοῦ Κρίτσης	2,562:92
Ἀπὸ κληροδότημα τοῦ Πόζου	5,081:02
Ἀπὸ τόκους τῶν εἰς τὴν Τράπεζαν κατατεθειμένων κληροδοτημάτων καὶ ἀπὸ μερίσματα μετοχῶν .	39,911:96
	47,555:90

Αἱ δὲ δραχμαὶ 40,925:58 σύγκεινται ἀπὸ τὴν ὑπερτίμησιν 79 μετοχῶν σχηματισθεισῶν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Κρίτσης 14,165:

Ἀπὸ τὰ πληρωθέντα καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς συνταξεῖς ὑποτρόφων καὶ ἐφόδια ἀποστολῆς, ἢ ἐπανόδου τινῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης . 24,679:08

220,854:03

Ἀπὸ τὴν ἀπόδοσιν μερισμάτων εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῶν Ἰωαννίνων . 1085:50

Ἀπὸ τὴν ἀπόδοσιν μερισμάτων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον . . . . . 996:—

40925:58

3) Συνεισφοραὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος 253:73

Ἡ ποσότης αὕτη προέρχεται ἀπὸ τόκους τῶν εἰς τὴν Τράπεζαν κατατεθειμένων κεφαλαίων.

4) Δικαιώματα διὰ τὴν κατασκευὴν προκυμαιῶν εἰς διαφόρους λιμένας.

Εἰσπράξεις . . .	51197:19	
Πληρωμαὶ . . .	11203:87	39993:32

261,101:08

Ἀφαιροῦνται

1) Παρακαταθῆκαι αὐτουσίως ἀποδοθησόμεναι.

Εἰσαγωγὴ . . .	1,477:23	
Ἐξαγωγὴ . . .	2,129:14	
Ἐλάττωσις τοῦ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850 ὑπολοίπου		651:91

2) Προκαταβολαὶ καὶ δάνεια.

Χορήγησις προκαταβολῶν . . .	107,966:53	
Ἀπότισις αὐτῶν .	77,741:51	
		30,225:02

3) Συνεισφοραὶ διὰ τὴν βιβλιοθήκην. εἰσπράξεις. 842:30

ἀπόδοσις 1,351:25

Ἐλάττωσις τοῦ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850 ὑπολοίπου 508:95

4) Γραμμάτια εἰς διαταγήν.

Ἐκδόσεις . .	7,571,671:33	
Πληρωμαὶ . .	7,590,748:50	
Ἐλάττωσις τοῦ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου ὑπολοίπου	19,077:17	50,463:05

Ποσὸν σύμφωνον μὲ τὸ ἀνωτέρω καταδειχθέν. 210,638:03

Τὸ ἐκ τῶν χρηματιστικῶν λογαριασμῶν ἀναφαινόμενον πλεόνασμα ἀναλύεται ἐπίσης ὡς ἑφεξῆς.

1) Ἐθνικὴ Τράπεζα, λογαριασμὸς κληροδοτημάτων καὶ κεφάλαια εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμόν.

Πίστωσις . . .	112,938:05	
Χρέωσις	36,439:77	
Διαφορὰ εἰς πίστωσιν . . ἦτοι		76,498:28
Ὅσα τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργεῖον ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν διὰ τὴν ἀγορὰν 79 μετοχῶν τῶν κληροδοτημάτων	93,165 —	
Ὅσα ἐπίσης ἔλαβε διὰ νὰ χορηγήσῃ αὐτὰ εἰς δάνειον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης . .	8,773:05	
Ὅσα ἔλαβε τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον δι' ἔξοδα τῆς εἰς Πάτρας κατασκευαζομένης προκυμαίας	11,000 —	
	112,938:05	

Ἀφαιροῦνται

Ὅσα κατετέθησαν εἰς τὴν Τράπεζαν ἀπὸ δεδουλευμένους τόκους κεφαλαίων κατατεθειμένων εἰς αὐτὴν	20,132:99	
Ὅσα ὁμοίως ἀπὸ δικαιώματα διὰ κατασκευὴν προκυμαίας.	8,662:84	
Ὅσα ὁμοίως ἀπὸ κληροδοτήματα νέα Κρίτσικη καὶ Πόζου ὡς ἀνωτέρω . .	7,643:94	36,439:77
Μένουν . . .		76,498:28

2) Ἐθνικὴ Τράπεζα λογαριασμὸς ἐπὶ τόκῳ 6 τοῖς 0/0 . . . . . 330,000 —

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος παριστάνει τὴν μετὰ τῆς Τραπέζης ληψθεῖσαν τοῦ Δημοσίου δυνάμει τοῦ ἀπὸ . . . . . Νόμου καὶ τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐκδοθέντος Β. διατάγματος ἀπὸ . . . .

3) Ῥοδτσγὶλ λογαριασμὸς τρεχούμενος . . . 61

406,498:89

Ἀφαιροῦνται

1) Μετοχαὶ ἐκ κληροδοτημάτων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν . . 79,000 —

Ἡ μερὶς αὐτὴ παρουσιάζει τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους σχηματισθεισῶν 79 μετοχῶν, αἵτινες ἠγοράσθησαν διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου διὰ δρ. 93,165 —

Ἐξ ὧν ἀπεράσθησαν εἰς χρέωσιν τῶν κληροδοτημάτων, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, διὰ τὴν ὑπερτίμησιν τῶν μετοχῶν 14,165 —

Μένουν . 79,000 —

2) Μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Τράπεζαν . . . . . 200,000 —

Κατὰ τὸν νόμον ΡΤ'. τῆς 17 Αὐγούστου 1848, ἡ Κυβέρνησις ἦλθεν εἰς ληψοδοσίαν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1849 μὴ εὑρεθεῖσα εἰς θέσιν νὰ ἐξοφλήσῃ τὸν τρεχούμενον λογαριασμόν της, παρεχώρησε δυνάμει τοῦ Νόμου εἰς τὴν Τράπεζαν 493 μετοχὰς ἤτοι δρ. 493,000 —

Ἐντὸς τοῦ ἔτους

1849 δυνάμει τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἡ Κυβέρνησις ἀνέκτησε 293 μετ. 293,000 —

200,000 —

Ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1850 ἀνέκτησε καὶ τὰς ὑπολοίπους 200 μετοχ. 200,000 —

Καὶ τοιουτοτρόπως αἱ εἰς τὴν τράπεζαν μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελοῦν τὴν σήμερον τὸ ἀρχικὸν αὐτῶν ποσὸν τῶν 1000 ἢ δραχ. 1.000,000.

3) Ναὸς τῆς Ἁγίας Εἰρήνης . . 8,773:05

Εἰς τὸ δημόσιον Ταμεῖον ἦσαν κατατεθειμέναι συνδρομαὶ διαφόρων ὁμογενῶν πρὸς ἀνέγερσιν ναοῦ τοῦ Σωτῆρος. Διὰ νὰ μὴ μένουν ἀργὰ τὰ κεφάλαια ταῦτα κατετέθησαν εἰς τὴν Τράπεζαν εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν ἐπὶ τόκῳ. Κατὰ τὸ ἔτος 1848 τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου Ἀθηνῶν ἐπροκάλεσε Β. διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπετράπη νὰ χορηγηθῇ ἐκ τῶν κεφαλαίων τούτων δάνειον τεσσαράκοντα χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὸν δῆμον Ἀθηνῶν ἐπὶ τόκῳ ὄχι ἀνωτέρῳ τοῦ ὅσου ἐπλήρωνεν ἡ Τράπεζα, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ χρησιμεύσωσι τὰ χρήματα ταῦτα πρὸς τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς τῶν δύω ἐνοριακῶν Ναῶν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης καὶ

τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ ποσότης τῶν δραχμῶν 8,773: 05 ἀποτελεῖ τὴν συμπλήρωσιν τῶν 40 χιλιάδων, ἐξ ὧν εἶχον πληρωθῇ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη δραχμαὶ 31,226:95.

Οἱ λόγοι οἵτινες ἔπεισαν τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δάνειον τοῦτο ἦσαν, πρῶτον ὅτι ὁ θεοφιλὴς σκοπὸς πρὸς ὃν ἐξ ἀρχῆς ἐχορηγήθησαν παρὰ διαφόρων ὁμογενῶν συνδρομαὶ, δὲν ἀλλάσσει ποσῶς, διότι ἡ χρῆσις τῶν χρημάτων γίνεται ὑπὲρ ναοῦ πάλιν τοῦ Ὑψίστου

καὶ

Δεύτερον, ὅτι ἱκανοὶ χρόνοι θέλουν παρέλθει ἐωσοῦ ἐπιχειρισθῇ τὸ μέγα ἔργον τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, καὶ ὅτι εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἐνῷ τὰ συναχθέντα κεφάλαια ἀποδίδουν τὸν αὐτὸν τόκον, ὃν καὶ ἡ Τράπεζα πληρόνει, συντελοῦν ταυτοχρόνως εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς ἄλλων ναῶν.

4) Ὑπόλογοι ταμίαι χρεῶσται ἐκ λῃῴοδοσίας

Εἰς χρέωσιν αὐτῶν 81,145:74
Εἰς πίστωσιν 10,119:29

71,026:45

Ἡ ποσότης αὕτη ὀφείλεται ἀπὸ διαφόρους πεπαυμένους ταμίας τοῦ Κράτους, οἵτινες ἀπεδείχθησαν ἐλλειμματίαι κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ χρηματικοῦ εἰς τοὺς διαδόχους των, καὶ ἀπὸ τὸν ἀποδράντα ταμίαν Φθιώτιδος Γ. Βώττην, ὅστις ὑπεξήρεσε τὴν ποσότητα τῶν δρ. 62,732:

20. Ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε τὰ ἀνήκοντα μέτρα τόσον διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν μικρῶν ἐλλειμμάτιῶν, καθὼς καὶ διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος μεταβάντος Γ. Βώττη.

Ἀφαιρουμένου τοῦ ποσοῦ τούτου τῶν δραχμῶν	358,799:50	358,799:50
ἀπὸ τὰ εἰς πίστωσιν ὑπόλοιπα, μένει τὸ ἐκ τῶν χρηματιστικῶν λῃρῶν ὑπόλοιπον ὡς ἀνωτέρω		47,699:39

Μετὰ τὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ **1850** ἕπεται ἡ περιληπτικὴ τῶν δημοσίων βιβλίων κατάστασις. Ἡ κατάστασις αὕτη παρουσιάζει τὰς διαφόρους ἐν τῷ καθολικῷ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου μερίδας ἀθρόως, καθ' ὅσον πολλαὶ μερίδες εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὑπάγονται κατηγορίαν. Συνθέτει δὲ τὰ καταδειχθέντα διὰ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ **1850** ἀποτελέσματα μὲ τὰ ἐκ τῶν λογαριασμῶν τῶν προηγουμένων διαχειρίσεων ὑπόλοιπα, καὶ ἀναδεικνύει τὰ κατὰ τὴν **31** Δεκεμβρίου **1850** ὑπόλοιπα ὅλων τῶν ἀπὸ τοῦ **1833** οἰκονομικῶν διαχειρίσεων.

Περὶ τῆς προσωρινῆς καταστάσεως τῆς χρήσεως τοῦ **1850.**

Προσωρινὴ κατάστασις χρήσεώς τινος εἶναι ὁ καθ' ὑπόθεσιν ἀπολογισμὸς αὐτῆς, διαιρούμενος εἰς δύο μέρη, ἐξ' ὧν τὸ μὲν περιέχει τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἐντὸς τῶν πρώτων δώδεκα μηνῶν, ἤτοι ἐντὸς τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς ἔτους, τὸ δὲ, τὰ καθ' ὑπόθεσιν πραγματοποιηθησόμενα κατὰ τοὺς ἑπομένους δέκα μῆνας τοῦ δευτέρου ἔτους, ὅτε κλείει ὁριστικῶς ἡ χρῆσις. Ἡ προσωρινὴ ἑπομένως κατάστασις περιέχει ποσὰ βέβαια, καὶ ποσὰ ἀβέβαια. Εἰς τὴν σύνταξιν τῆς προσωρινῆς καταστάσεως τῆς προκειμένης χρήσεως ἐπροσπάθησα, Κύριοι, νὰ προσεγγίσω ὅσον τὸ δυνατὸν τὰ πραγματικὰ ἀποτελέσματα, καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλετε παρατηρήσει, ὅτι ὡς πρὸς τὰ βέβαια δὲν περιωρίσθην εἰς τὸ πρῶτον δωδεκάμηνον διαστημα, ἀλλ' εἰς ἰδιαιτέρας στήλας κατέταξα καὶ τὰ κατὰ τὴν **1** τριμηνίαν τοῦ ἔτους **1851** πραγματικὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα, περιορίσας τοιουτοτρόπως τὰ καθ' ὑπόθεσιν ὑπολογιζόμενα εἰς ἑπτάμηνον μόνον διάστημα χρόνου.

Ὁ διὰ τῶν ἀπὸ **31** Ἰουλίου **1850** νόμων κυρωθεὶς προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως **1850** παρουσιάζει ἔσοδα **20,670,285:41**
Ἔξοδα **20,321,863:41**

Εἰς τὰς διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ χορηγηθείσας πιστώσεις ἐκ δραχμῶν **20,321,863:41**

Προστίθενται

Αἱ διὰ τῶν εἰδικῶν νόμων τῆς **15** Ἀπριλίου καὶ **27** Ἰουλίου **1850**	500000:
Αἱ διὰ Β. διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν καὶ	93965:27
Αἱ ὑποβληθεῖσαι εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς ἀπὸ τὰς **21** Φεβρουαρίου ε.ε. συμπληρωτικαὶ	327,720:80
	21,243,549:48

Ὁ προϋπολογισμὸς ἑπομένως μεταβάλλεται ὡς ἑξῆς·

Ἔσοδα **20,670,285:41**
Ἔξοδα **21,243,549:48**

Εἰσπρακτέα.

Ἐκ τῶν προϋπολογισθέντων ὡς ἀνωτέρω ἐσόδων τῆς χρήσεως **1850** ἐκ δραχμῶν . . . **20,670,285:41**

Ἐβεβαιώθησαν εἰσπρακτέα

Ἐντὸς μὲν τοῦ ἔτους **1850**	13,539,877:06
Κατὰ τὴν **1** δὲ τριμηνίαν τοῦ ε. ε.	2,134,011:35
Προστιθεμένης καὶ τῆς προκαταβολῆς τῶν τριῶν Δυνάμεων .	3,848,874:81
Ἐξάγονται τὰ βέβαια ποσὰ	19,522,763:22
Καθ' ὑπολογισμὸν δὲ θέλουν βεβαιωθῆ ἔτι (ποσὰ ἀβέβαια) ·	1,540,209:62
Τὸ ὅλον τῶν βεβαιωθέντων καὶ βεβαιωθησομένων	21,062,972:84
Τὰ βεβαιωθέντα ἑπομένως θέλουν ὑπερβῆ τὰ προϋπολογισθέντα κατὰ δραχμάς	392,687:43

Διὰ νὰ ἀποφύγω πᾶσαν ἐνδεχομένην παρεξήγησιν, ὀφείλω νὰ προσθέσω ἐνταῦθα τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

α) Ὅτι τὰ καθ' ὑπολογισμὸν βεβαιωθησόμενα ἔσοδα μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως, στηριζόμενα κατὰ πλεῖστον μέρος εἰς βάσεις ἀλανθάστους καὶ ἀναπτυσσόμενα κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον εἰς τὸν ἀναλυτικὸν πίνακα τῶν ἐσόδων εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὑπερβῶσι μᾶλλον τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν **1,540,209:62**, ἢ κατώτερα ταύτης ν' ἀναδειχθῶσι.

β) Ὅτι εἰς τὰ βεβαιωθέντα καὶ βεβαιωθησόμενα ἔσοδα συμπεριελήφθησαν τὰ εἰς ἰδιαιτέραν στήλην τοῦ προϋπολογισμοῦ σημειούμενα ἀρχικὰ ποσὰ ἔτι δραχ. . . . **1,362,401:42**

ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ἀπέναντι τούτων
εἰς τὴν κυρίαν στήλην αὐτοῦ σημειωθέντων ποσῶν **420,445:84**

Μένουν δραχ. **941,955:58**

μὴ συμπεριλαμβανόμεναι εἰς τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν τῶν δραχ. **20,670,285:41**

Εἰς τὴν προσωρινὴν κατάστασιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διακριθῶσι τὰ ποσὰ ταῦτα ὡς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, διότι τὰ βεβαιωθέντα ἔσοδα πλήρη πρέπει νὰ καταδεικνύωνται, εἰς τὸν ὁριστικὸν δὲ μόνον ἀπολογισμὸν θέλει γίνει ἡ διάκρισις τῶν βεβαιωθέντων μήπω δὲ εἰσπραχθέντων ποσῶν.

Εἰσπράξεις.

Ἀπέναντι τῶν ὡς ἀνωτέρω βεβαιωθέντων καὶ βεβαιωθησομένων ἐσόδων ἐκ . . . . . δρ. **21,062,972:84**

Εἰσεπράχθησαν κατὰ τὸ ἔτος **1850**

δρ. **9,232,056:—**

Κατὰ τὴν **1** τριμηνίαν ε. ε. **2,876,501:28**

12,108,557:28

Προστιθεμένης καὶ τῆς προκαταβολῆς τῶν τριῶν Δυνάμεων
ἐκ δραχμῶν **3,848,874:81**

Ἐξάγεται τὸ μὲν ὁλικὸν ποσὸν τῶν εἰσπράξεων
εἰς δραχμὰς **15,957,432:09**

Τὸ δὲ πρὸς εἴσπραξιν ὑπόλοιπον εἰς δρ. **5,105,540:75**

Περὶ τοῦ ὑπολοίπου τούτου θέλω ἀναφέρει κατωτέρω.

Πιστώσεις καὶ πληρωμαί.

Αἱ πιστώσεις κατὰ τὴν ἀνωτέρω γενομένην ἀνάπτυξιν συμποσοῦνται εἰς δραχ. **21,243,549:48**

Ἐντὸς τοῦ ἔτους **1850** ἐγένετο χρῆσις αὐτῶν
πρὸς πληρωμὴν πραγματικῶν ἐξόδων
δραχμῶν **12,187,097:17**

Ὁμοίως διὰ τὴν πληρωμὴν
τῶν τόκων καὶ χρεωλύτρων
τοῦ δανείου Ῥοδτσχίλδ (διὰ τῆς
προκαταβολῆς τῶν **3** Δυνάμ.) **3,848,874:81**

16,035,971:98

Κατὰ τὴν **1** τριμηνίαν τοῦ
1850 . . . . . **1,683,068:33**

Ἐξάγεται τὸ μὲν ὁλικὸν ποσὸν τῶν πληρωμῶν εἰς δραχ. **17,719,040:31**

Τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῶν πιστώσεων εἰς δρ. **3,524,509:17**

Εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο τῶν πιστώσεων συμπεριλαμβάνεται

α) ἡ ἐκ δρ. **1,278,491:20** ποσότης, ἥτις σημειοῦται κατ' ἔτος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ **1/3** τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων, καὶ ἥτις πώποτε δὲν ἐπραγματοποιήθη· καὶ

β) Διάφοροι ποσότητες, τῶν ὁποίων βεβαίως δὲν θέλει γίνει χρῆσις, καὶ τὰς ὁποίας θέλει ὁριστικῶς ἀναδείξει ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως.

Παραθετομένων τῶν πραγματικῶν εἰσπράξεων πρὸς τὰ πληρωθέντα ἔξοδα, ἔχομεν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα.

Μέχρι **31** Δεκεμβρίου **1850.**

Ἔξοδα μέν **12.187,097:17**

Τόκοι καὶ χρεωλύσια δανείου διὰ τῆς προκαταβολῆς τῶν Δυνάμεων πληρωθέντα **3,848,874:81**

16,035,971:98

Ἔσοδα δὲ . . . . . **9,832,056:—**

Προκαταβολὴ τῶν **3** Δυνάμεων **3,848,874:81**

13,080,930:81

Προσωρινὸν ἔλλειμμα κατὰ τὴν **31** Δεκεμβρίου **1850** **2,955,041:17**

Ἔξοδα **13,870,165:50**

μέχρι **31** Μαρτίου **1851**

Τόκοι καὶ χρεωλύσια δανείου διὰ τῆς προκαταβολῆς τῶν τριῶν Δυνάμεων πληρωθέντα. **3,848,874:81**

17,719,040:31

Ἔσοδα . . .	12,108,557:28	
Προκαταβολ. τῶν 3 Δυναμέων	3,848,874:81	15,957,432:09
Προσωρινὸν ἔλλειμμα κατὰ τὴν 31 Μαρ. 1851		1,761,608:22

Ἑπομένως τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβ. 1850 ἐκ δρ. 2,955,041:17 προσωρινὸν ἔλλειμμα περιωρίσθη κατὰ τὴν 31 Μαρτίου 1851 εἰς δραχμὰς 1,761,608:22.

Τὸ προσωρινὸν τοῦτο ἔλλειμμα βαθμηδὸν θέλει ἐλαττοῦσθαι μέχρι τῆς ὁριστικῆς κλείσεως τῆς χρήσεως, διότι ὄχι μόνον κατὰ τὴν 1 τριμηνίαν τοῦ ε. ε. ἐσυνάχθησαν περισσότερα ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ εἰσοδήματα τῆς χρήσεως 1850 ἀφ' ὅσα ἔξοδα τῆς αὐτῆς χρήσεως ἐπληρώθησαν, ὡς ἀνωτέρω κατεδείχθη, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἑπομένους μῆνας ἡ αὐτὴ καὶ ἔτι μεγαλειτέρα θέλει ὑπάρξει διαφορὰ μεταξὺ τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν πληρωμῶν. Μέχρι ποίας ὅμως ποσότητος θέλει φθάσει ἡ βαθμηδὸν ἐλάττωσις, ἢ ἂν ὁλοσχερῶς θέλει ἐξαλειφθῇ, ἢ καὶ ἂν περίσσευμα ἐπὶ τέλους ἀντὶ ἐλλείμματος θέλει ἀναφανῇ, τοῦτο ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὸ πρὸς εἴσπραξιν ὑπόλοιπον ἐκ δραχμῶν 5,105,540:75. Ὅσον ὀλιγώτερα ἐκ τούτων θέλει ἀφήσει ἡ χρῆσις καθυστεροῦντα, τόσῳ πλέον εὐχάριστον θέλει εἶσθαι τὸ ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὅσον δὲ μεγαλείτερα θέλουν μείνει τὰ καθυστεροῦντα, τόσῳ ἐπαισθητοτέρα θέλει εἶσθαι ἡ μεταξὺ τῶν πραγματικῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν διαφορά. Ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ κατέβαλον καὶ καταβάλλω σπουδαίαν φροντίδα περὶ τῆς ἐγκαίρου εἰσπράξεως τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Κράτους, καὶ μάλιστα τῶν ἐν ἐνεργείᾳ χρήσεων. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡ καλὴ μόνον θέλησις, ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων ἡ ἐξάλειψις τῶν προσκομμάτων, τὰ ὁποῖα ἀναφύονται τόσον περὶ τὴν βεβαίωσιν, καθὼς καὶ περὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν δικαιωμάτων. Ῥίψατε ἓν βλέμμα εἰς τὸν ἀναλυτικὸν πίνακα τῶν ἐσόδων καὶ θέλετε μὲ ἔκπληξίν σας παρατηρήσει, ὅτι ἐνῷ τὰ εἰσοδήματα τοῦ κράτους ἔπρεπε νὰ βεβαιῶνται πλήρη ἐντὸς τοῦ πρώτου, ὀλίγιστα δὲ ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ δευτέρου ἔτους, ἐβεβαιώθησαν μολαταῦτα πολλὰ κατὰ τὸν Φεβρουάριον, κατὰ τὸν Μάρτιον, καὶ ἄλλα ἔμειναν πρὸς βεβαίωσιν κατὰ τοὺς ἑπομένους μῆνας. Ἡ πάροδος βεβαίωσις αὐξάνει τὴν περὶ τὴν εἴσπραξιν δυσκολίαν, ἥτις ὑφίσταται αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ὡς ἐκ τοῦ πλημμελοῦς τοῦ συστήματος τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας.

Πρώτη μου φροντὶς, ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τῶν Οἰκονομικῶν, ἦτο νὰ ἐξετάσω τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης τῶν πραγμάτων

καταστάσεως, νὰ σχηματίσω πεποίθησιν περὶ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι πρὸς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν συνδρομὴν ὑμῶν.

Ἡ εὐμενὴς παρ' ὑμῶν παραδοχὴ καὶ ἐπιψήφισις τῶν νομοσχεδίων περὶ μεταῤῥυθμίσεως τῶν νόμων τῶν ἐφορειῶν καὶ ταμείων ἐπισφραγίζει τὸ βάσιμον τῶν παρατηρήσεών μου καὶ μ' ἐνθαῤῥύνει, Κύριοι, εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς πορείας, τὴν ὁποίαν ἀπ' ἀρχῆς διέγραψα ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τῶν οἰκονομικῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ἰουλίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΓΕΝΙΚΟΣ

Τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως

Μετρητὰ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850

Χρήματα εὑρεθέντα εἰς τὰ Ταμεῖα τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850	1,028,208	72
Χρήματα εὑρεθέντα καθ' ὁδὸν ἀποστελλόμενα ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἄλλο Ταμεῖον	332,221	84
	1,360,430	56

Εἰσπράξεις.

Α'. Ἔσοδα τῆς χρήσεως 1849

Ἄμεσοι φόροι	2,942,866	61
Ἔμμεσοι φόροι	1,249,101	04
Δημόσια Καταστήματα	54,197	67
Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα	205,158	25
Ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων	23,307	71
Διάφορα εἰσοδήματα	92,131	50
Ἐκκλησιαστικὰ ἔσοδα	57,384	70
Τὸ ὅλον	4,264,147	48

Β'. Ἔσοδα τῆς χρήσεως 1850

Ἄμεσοι φόροι	2,645,872	36
Ἔμμεσοι φόροι	3,292,988	68
Δημόσια καταστήματα	231,375	16
Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα	1,394,646	26
Ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων	34,904	85
Διάφορα εἰσοδήματα	278,341	83
Ἐκκλησιαστικὰ ἔσοδα	49,627	48
Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων	1,304,299	38
	9,232,056	
Προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου	3,848,874	81
Τὸ ὅλον	13,080,930	81

Ἀκολουθεῖ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1850.

Π λ η ρ ω μ α ί

Α'. Ἔξοδα τῆς χρήσεως 1849

	Χρέος ἐξωτερικὸν	17,378	19
	Χρέος ἐσωτερικὸν	27	50
	Συντάξεις	59,662	68
	Χορήγησις πρὸς τὸν Βασιλέα	60,000	
	Ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων	1,945	40
Γενικὰ ἔξοδα τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν.	Ὑπουργείων τῶν Ἐξωτερικῶν	131,352	75
	» τῆς Δικαιοσύνης	454,762	21
	» τῶν Ἐσωτερικῶν	287,396	42
	» τῶν Ἐκκλησιαστικῶν	100,403	
	» τῶν Στρατιωτικῶν	607,723	91
	» τῶν Ναυτικῶν	305,432	90
	» τῶν Οἰκονομικῶν	93,087	24
	Ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων	380,483	55
	Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	2,329	13
	Ἀποζημιώσεις	62,745	20
	Ἀπόδοσις μοναστηριακῶν χρεῶν	770	
	Τὸ ὅλον	2,265,500	11

Β'. Ἔξοδα τῆς χρήσεως 1850

	Χρέος ἐξωτερικὸν	3,976,109	20
	Χρέος ἐσωτερικὸν	15	
	Συντάξεις	255,570	42
	Χορήγησις πρὸς τὸν Βασιλέα	887,333	33
	Ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων	472,201	58
Γενικὰ ἔξοδα τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν.	Ὑπουργείων τῶν Ἐξωτερικῶν	251,930	06
	» τῆς Δικαιοσύνης	1,049,059	91
	» τῶν Ἐσωτερικῶν	1,311,708	47
	» τῶν Ἐκκλησιαστικῶν	591,852	09
	» τῶν Στρατιωτικῶν	4,349,584	88
	» τῶν Ναυτικῶν	1,034,250	47
	» τῶν Οἰκονομικῶν	399,848	95
	Ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων	844,377	18
	Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	7,182	15
	Ἀποζημιώσεις	152,827	32
	Ἀποζημιώσεις εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν	1,000	
	Ἔκτακτα ἔξοδα	451,120	97
	Τὸ ὅλον	16,035,971	98

Συνέχεια τοῦ Γενικοῦ
Τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως

Συνέχεια τῶν εἰσπράξεων
Γ'. Εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι

Συνεισφοραὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ναοῦ τοῦ Σωτῆρος		
Παρακαταθῆκαι	4,753,343	57
Παρακαταθῆκαι αὐτουσίως ἀποδοθησόμεναι	253	73
Προκαταβολαὶ καὶ δάνεια	1,477	23
Κληροδοτήματα	47,555	90
Συνεισφοραὶ διὰ τὴν βιβλιοθήκην	77,741	25
Δικαιώματα διὰ τὴν κατασκευὴν προκυμαίας εἰς		
Πάτρας	8,662	84
» » Ἄνδρου	17,721	42
» » Σταυρὸν τῆς Τήνου	1,244	13
» » λιμένος εἰς Ἅγιον Ἀνδρέαν τῆς Ἤλείας	23,568	80
Γραμμάτια εἰς διαταγὴν	7,571,671	33
Τὸ ὅλον	12,504,082	76

Δ'. Χρηματιστικοὶ λογαριασμοὶ

Ἐθνικὴ Τράπεζα, λογαριασμὸς κληροδοτημάτων	93,465	
Ὁμοίως » κεφάλαια εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν	19,773	05
» » λ/σμὸς ἀνοικτὸς ἐπὶ τόκῳ 6τοῖς 0/0	330,000	
Ῥοδοχιλὸ ἐν Παρισίοις λ/σμὸς τρεχούμενος	3,875,910	70
Παράδοσις καὶ παραλαβὴ Ταμείων	431,801	51
Ὑπόλογοι Ταμίαι χρεῶσται ἐκ ληψοδοσίας	40,119	29
Τὸ ὅλον	4,760,769	55

Γενικὴ ἀνακεφαλαίωσις

Ἔσοδα τῆς χρήσεως 1849	4,624,147	48
Ἔσοδα » 1850	13,080,930	81
	17,705,078	29
Εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι	12,504,082	76
Χρηματιστικοὶ λ/σμοὶ	4,760,769	55
	34,969,930	60
Μετρητὰ εἰς τὰ Ταμεῖα τοῦ Κράτους καὶ καθ'ὁδὸν τὴν 1 Ἰανουαρίου 1850	1,360,430	56
Γενικὸν ἄθροισμα	36,330,361	16

Λογαριασμοῦ
τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1850.

Συνέχεια τῶν πληρωμῶν
Γ'. Εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι

Παρακαταθῆκαι	4,539,119	86
Παρακαταθῆκαι αὐτουσίως ἀποδοθησόμεναι	2,129	14
Προκαταβολαὶ καὶ δάνεια	107,966	53
Κληροδοτήματα	40,925	58
Συνεισφοραὶ διὰ τὴν Βιβλιοθήκην	1,351	25
Δικαιώματα διὰ τὴν κατασκευὴν προκυμαίας εἰς		
Πάτρας	11,000	
» » Ἄνδρου	203	87
Γραμμάτια εἰς διαταγὴν	7,590,748	50
Τὸ ὅλον	12,293,444	73

Δ'. Χρηματιστικοὶ λογαριασμοὶ

Ἐθνικὴ Τράπεζα (λ/σμὸς κληροδοτημάτων)	27,515	90
Ὁμ » (κεφάλαια εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν)	8,923	87
Μετοχαὶ ἐκ κληροδοτημάτων εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν	79,000	
Ναὸς τῆς Ἁγίας Εἰρήνης	8,773	05
Μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Τράπεζαν	200,000	
Ῥοδοχιλὸ ἐν Παρισίοις λ/σμὸς τρεχούμενος	3,875,940	09
Παράδοσις καὶ παραλαβὴ Ταμείων	431,801	51
Ὑπόλογοι ταμίαι χρεῶσται ἐκ ληψοδοσίας	81,145	74
Τὸ ὅλον	4,713,070	16

Μετρητὰ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1851

Χρήματα εὑρεθέντα εἰς τὰ Ταμεῖα τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1851	818,803	04
Χρήματα εὑρεθέντα καθ'ὁδὸν ἀποστελλόμενα ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλο Ταμεῖον	203,571	14
Τὸ ὅλον	1,022,374	18

τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν πληρωμῶν.

Ἔξοδα τῆς χρήσεως 1849	2,265,500	11
ἔξοδα τῆς χρήσεως 1850	16,035,971	98
	18,301,472	09
Εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι	12,293,444	73
Χρηματιστικοὶ λ/σμοὶ	4,713,070	16
	35,307,986	98
Μετρητὰ εἰς τὰ Ταμεῖα τοῦ Κράτους καὶ καθ'ὁδὸν τὴν 1 Ἰανουαρίου 1851	1,022,374	18
Γενικὸν ἄθροισμα	36,330,361	16

Περιληπτική κατάστασις
τῶν δημοσίων βιβλίων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1851.

	Ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκ. 1849 ἢ ἰσοζύγιον ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ 1849				Πράξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1850				Ὑπόλοιπα τῆς 31 Δεκεμβρ. 1850 ἢ ἰσοζύγιον πρὸς μεταφορὰν εἰς τὰ βιβλία τοῦ 1851			
	Εἰς χρέωσιν		Εἰς πίστωσιν		Εἰς χρέωσιν		Εἰς πίστωσιν		Εἰς χρέωσιν		Εἰς πίστωσιν	
ρίδες τῶν ἐσόδων τῆς χρήσ. 1849	13,549,682	14	13,549,682	14	4,624,147	48	4,624,147	48	»		»	
» » » 1850	»		»		13,080,930	81	13,080,930	81	13,080,930	81	13,080,930	81
» τῶν ἐξόδων » 1849	15,739,408	26	15,247,543	03	1,773,634	88	2,265,500	11	»		»	
» » » 1850	»		»		16,464,091	75	16,035,971	98	16,464,091	75	16,035,971	98
» τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν ·	710,029	08	2,217,019	65	12,293,444	73	12,501,082	76	747,066	01	2,464,694	61
» τῶν χρηματιστικῶν λ/σμῶν	2,810,566	40	69,348	77	4,713,070	16	4,760,769	55	3,092,912	39	399,394	15
Ἀθροίσματα ·	32,809,685	88	31,083,593	59	52,949,319	81	53,271,402	69	33,385,000	96	31,980,994	55
ρίδες τῶν ἀπολογισμῶν · · ·	»		9,630,582	36	5,576,987	44	899,710	07	»		4,953,304	99
» τῶν προϋπολογισμῶν · ·	90,088,223	72	83,052,298	98	132,470,373	92	136,551,257	49	127,195,111	47	124,240,070	30
» τῶν φορολογουμένων · ·	13,549,682	14	13,549,682	14	17,705,078	29	17,705,078	29	13,080,930	81	13,080,930	81
» τῶν πιστωτῶν τοῦ δημοσίου	30,986,951	29	31,478,816	52	36,539,198	72	36,475,453	26	32,500,063	73	32,928,183	50
» τῶν ἐξωτερικ. δανείων καὶ προκαταβολῶν · · · ·	81,711,283	29	81,711,283	29	7,914,120	21	7,914,120	21	84,185,982	44	84,185,982	44
Ἀθροίσματα ·	249,145,826	32	250,506,256	88	253,155,078	39	252,817,022	01	290,347,089	41	291,369,463	59
τρητὰ εἰς τὰ ταμεῖα καὶ καθ'ὁδὸν	1,360,430	56	»		»		»		1,022,374	18		
Γενικὰ ἀθροίσματα .	250,506,256	88	250,506,256	88	253,155,078	39	252,817,022	01	291,369,463	59	291,369,463	59

Προσωρινὴ κατάστασις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξό

Α'. Ἔσοδα

Ἄμεσοι φόροι	
Ἔμμεσοι φόροι	
Δημόσια καταστήματα	
Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα	
Ἐκποίησις ἐθνικῶν κτημάτων	
Διάφορα εἰσοδήματα	
Ἐκκλησιαστικὰ ἔσοδα	
Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων	
Προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων	
Γενικὰ ἀθροίσματα	

Β'. Ἔξοδα

Χρέος ἐξωτερικὸν	
Χρέος ἐσωτερικὸν	
Συντάξεις	
Χορηγήσεις πρὸς τὸν Βασιλέα	
Ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων	
Γενικὰ ἔξοδα τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν: Ὑπουρ. τῶν Ἐξωτερικῶν	
» τῆς Δικαιοσύνης	
» τῶν Ἐσωτερικῶν	
» τῶν Ἐκκλησιαστικῶν	
» τῶν Στρατιωτικῶν	
» τῶν Ναυτικῶν	
» τῶν Οἰκονομικῶν	
Ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιτροπείας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων	
Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	
Ἀποζημιώσεις	
Ἀποζημιώσεις εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν	
Ἔκτακτα ἔξοδα	
Γενικὰ ἀθροίσματα	

δων τῆς χρήσεως 1850.

Ἔσοδα προϋπολογισθέντα Νόμος τῆς 31 Ἰουλίου 1850	Βεβαιώσεις: Βεβαιωθέντα μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1850	Βεβαιωθέντα κατὰ τὴν 1 τριμηνίαν τοῦ 1850	Βεβαιωθησόμενα καθ' ὑπολογισμοὺς μέχρι τῆς κλείσεως τῶν χρήσεων
8,539,714 84	4,786,921 28	1,575,452 28	890,709 39
4,265,980	4,219,909 49	340,123 38	177,619 84
321,480	233,462 07	61,959 45	4,811 11
1,664,766 64	2,046,460 95	62,202 36	43,091 45
75,000	346,462 52	1,104 20	275,393 19
298,621 84	469,388 82	80,300 16	147,792 14
154,248 51	132,972 55	42,869 52	792 80
1,515,000	1,304,299 38	»	»
16,834,811 83	13,539,877 06	2,134,011 35	1,540,209 62
3,835,473 58	3,848,874 81	»	»
20,670,285 41	17,388,751 87	2,134,011 35	1,540,209 62

Πιστώσεις

Χορηγηθεῖσαι διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ Νόμος τῆς 31 Ἰουλίου 1850	Χορηγηθεῖσα δι' εἰδικῶν νόμων Νόμος ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1850 » » 27 Ἰουλίου 1850	Χορηγηθεῖσαι διὰ Β. διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν	Συμπληρωτικαὶ πιστώσεις ὑποβληθεῖσαι εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὴν 21 Φεβρουαρ. 1851
5,355,613 20			»
1000			9,295
378,981 12			2,784
1,000,000			»
465,000			30,000
406,501		32,100	31,222 73
1,208,611 95		48,543 27	46,327 60
1,722,750 46		38,500	»
832,146 81			300 47
4,883,836 07			96,767 09
1,574,784 58			»
530,360 23			4,444
1,666,620 65			72,132
13,472 91			5,000
177,938 94		4,822	29,448 21
104,245 49			»
»	500,000		»
20,321,863 41	500,000	93,965 27	327,720 80

Συνέχεια τῆς προσωρινῆς καταστάσεως τῶν ἐσόδων

Ἐσόδων		Παράθεσις τῶν βεβαιωμένων πρὸς τὰ προϋπολογισθέντα				Εἰσπρά	
Ὁλικὸν ποσὸν τῶν βεβαιωθέντων καὶ βεβαιωθησομένων		Ὑπερβάλλον τῶν προϋπολογισθέντων		Ὑπερβάλλον τῶν βεβαιωμένων		Εσπραχθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1850	
7,253,082	95	1,286,631	89	»		2,645,872	36
4,737,652	74	»		471,672	71	3,292,988	68
300,232	63	21,247	37	»		231,373	16
2,151,754	46	»		486,987	82	1,394,646	26
622,959	91	»		547,959	91	34,904	85
697,481	12	»		398,859	28	278,341	83
146,634	87	7,613	64	»		49,627	48
1,304,299	38	210,700	62	»		1,304,299	38
17,214,098	03	1,526,193	52	1,905,479	72	9,232,056	
3,848,874	81	»		43,401	23	3,848,874	81
21,062,972	84	392,687 : 43				13,080,930	81

		Πληρωμὴ ἐξόδων					
Τὸ ὅλον		Πληρωθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1850		Πληρωθέντα κατὰ τὴν 1 τριμηνίαν τοῦ 1851		Τὸ ὅλον	
5,355,613	20	3,976,109	20	39,020	47	4,015,129	67
10,295		15		»		15	
381,765	12	255,570	42	50,251	35	305,821	77
1,000,000		887,333	33	112,666	67	1,000,000	
495,000		472,201	58	»		472,201	58
469,823	73	251,930	06	23,477	91	275,407	97
1,273,482	82	1,049,059	91	105,255	39	1,154,315	30
1,761,250	46	1,311,708	47	231,611	29	1,543,319	76
832,446	98	591,852	09	88,096	43	679,948	52
4,980,603	16	4,349,584	88	541,170	41	4,890,755	29
1,574,784	58	1,034,250	47	248,809	41	1,283,059	88
534,804	23	399,848	95	37,760	41	437,609	36
1,738,752	65	844,377	18	178,824	78	1,023,201	96
18,472	91	7,182	15	1,612	77	8,794	92
212,209	15	152,827	32	13,864	41	166,691	73
404,245	49	1,000		»		1000	
500,000		451,120	97	10,646	63	461,767	60
21,243,549	48	16,035,971	98	1,683,068	33	17,719,040	31

καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1850.

ξεις ἐσόδων					
Εἰσπραχθέντα κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1851		Τὸ ὅλον		Ὑπόλοιπα ἐσόδων πρὸς εἴσπραξιν	
1,597,039	43	4,242,911	49	3,010,171	46
940,969	11	4,233,957	79	503,694	92
58,477	55	289,852	71	10,379	92
178,645	47	1,573,291	43	578,463	03
8,122	32	43,027	17	579,932	74
58,816	26	337,158	09	360,323	03
34,431	74	84,059	22	62,575	65
»		1,304,299	38	»	
2,876,501	28	12,108,557	28	5,105,540	75
»		3,848,874	81	»	
2,876,501	28	15,957,432	09	5,105,540	75

Ὑπόλοιπα πιστώσεων	
1,340,483	53
10,280	
75,943	35
»	
22,798	42
494,415	76
119,167	52
217,930	70
152,498	46
89,847	87
291,724	70
97,194	87
715,550	69
9,677	99
45,547	42
103,245	49
38,232	40
3,524,509	17

Αναλυτικὴ κατάστασις

Κεφάλαια	Ἄρθρα	Ἐσοδα προϋπολογισθέντα	Βεβαιώσεις: Βεβαιωθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1850	Βεβαιώσεις: Βεβαιωθέντα κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1851	Βεβαιώσεις: Βεβαιωθέντα κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1851
Ἄμεσοι φόροι	Ἔγγειος φόρος καὶ δικαιώματα ἐπικαρπίας	6,548,000	3,294,039 67	604,512 45	428,326 41
	Φόρος ἐπὶ τῶν μελισσίων	40,000	43,756	610	705 75
	Ἔγγειος φόρος 3 τοῖς 0/0	105,714 84	107,740 50	76 28	417 24
	Φόρος ἐπὶ τῶν ζώων	1,500,000	1,403,636 25	»	»
	» ἐπιτηδευμάτων	216,000	237,748 86	50	587
	» οἰκοδομῶν	130,000		2,360 66	53,812 09
	Ἀθροίσματα	8,539,714 84	4,786,921 28	607,609 39	483,548 49
Ἔμμεσοι φόροι	Τελωνεῖα	2,870,000	2,984,778 72	255,720 61	7,925 53
	Χαρτοσήμων	1,000,000	1,023,673 25	»	»
	Διάφορα δικαιώματα	395,980	211,457 52	19,016 81	1,362 81
	Ἀθροίσματα	4,265,980	4,219,909 49	274,737 42	9,288 34
Δημόσια καταστήματα	Νομισματοκοπεῖον	150,000	128,999 22	»	»
	Ταχυδρομεῖον	166,800	102,086 56	9,185 20	4,464 04
	Τυπογραφεῖον	4,680	2,376 29	616	2,571 40
	Ἀθροίσματα	321,480	233,462 07	9,801 20	7,035 44
Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα	Μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτὰ	334,300	467,857 03	44	»
	Ὕδατα θερμὰ	2,000	»	2,858 25	»
	Ἁλικαί	480,200	483,316 93	36,286 54	
	Ἰχθυοτροφεῖα	185,447 26	181,659 60	»	458 31
	Δάση	187,651	178,406 27	8,157 02	»
	Ἐλαιῶνες	72,445	351,193 26	2,387 53	3,328 76
	Σταφιδῶνες καὶ ἀμπελῶνες	90,000	123,736 88	1,215 62	»
	Περιβόλια καὶ ἄλλα κτήματα	178,000	189,683 27	2,043 55	»
	Κτήματα διοικούμενα δι' ἐπιστασίας	80,228 38	38,470 57	1,911 71	»
	Δημόσια κτίρια καὶ ἐργοστάσια	54,495	32,137 14	»	1,339
	Ἀθροίσματα	1,664,766 64	2,046,460 95	54,904 22	5,126 07
Ἐκποιήσεις ἐθν. κτημάτων	Χρεωλύσια καὶ τόκοι προικοκτησιῶν	40,000	259,323 45	380 05	163 53
	Δεκατεῖς πιστώσεις	15,000	34,340 57	48 50	»
	» » φθαρτῶν κτημάτων	15,000	48,805 89	»	236 80
	Εἰσπράξεις τῆς ἐλαχίστης τιμῆς τῶν πρασκατεικῶν	2,000	2,941 51	24	»
	» » φθαρτῶν κτημάτων	3,000	4,051 10	»	»
	Ἀθροίσματα	75,000	346,462 52	422 55	340 33

τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1850.

Ἐσόδων						Παράβασις τῶν βεβαιωμένων πρὸς τὰ προϋπολογισθέντα			
Βεβαιωθέντα κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1851		Βεβαιωθησόμενα μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως		Τὸ ὅλον		Ὑπερβάλλον τῶν προϋπολογισθέντων		Ὑπερβάλλον τῶν βεβαιωμένων	
466,625	71	823,901	29	5,617,405	53	930,594	47		
485	25	»		45,557		»		5,557	
21	78	3	60	407,959	40	»		2,244	56
»		»		1,103,636	25	396,363	75	»	
211		541	75	239,138	61	»		23,138	61
16,950	66	66,262	75	139,386	16	»		9,386	16
						1,326,958	22	40,326	33
484,294	40	890,709	39	7,253,082	95	1,286,631 : 89			
50,280	18	35,022	02	3,333,727	06	»		463,727	06
»		»		1,023,673	25	»		23,673	25
5,817	44	442,597	82	380,252	40	15,727	60	»	
						15,727	60	487,400	31
56,097	62	477,649	84	4,737,652	71	471,672 : 71			
»		»		128,999	22	21,000	78	»	
43,396	80	4,811	11	163,943	71	2,856	29	»	
1,726	01	»		7,289	70	»		2,609	70
						23,857	07	2,609	70
45,122	81	4,811	11	300,232	63	21,247 : 37			
»		»		467,901	03	»		133,601	03
»		»		2,858	25	»		858	25
»		37	40	520,099	18	»		39,899	18
»		6,957	50	188,647	10	»		3,169	84
296		96	25	490,284	30	»		2,633	30
1,316	42	36,000		390,897	21	»		318,452	21
»		»		424,952	50	»		34,952	50
»		»		491,726	82	»		43,726	82
209	65	»		40,591	93	39,636	45	»	
350		»		33,826	14	20,668	86	»	
						60,305	31	547,293	13
2,172	07	43,091	45	2,151,754	46	486,987 : 82			
341	32	120,228	19	380,376	54	»		340,376	54
»		130,165		464,524	07	»		149,524	07
»		25,000		74,042	69	»		59,042	69
»		»		2,965	51	»		965	51
»		»		1,051	10	1,948	90	»	
						1,948	90	549,908	81
341	32	275,393	19	622,959	91	547,959 : 91			

Εἰσπράξεις ἐσόδων						Ὑπόλοιπα ἐσόδων πρὸς εἴσπραξιν	
Εἰσπραχθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1850		Εἰσπραχθέντα κατὰ τὴν 1 τριμηνίαν τοῦ 1851		Τὸ ὅλον			
1,844,823	09	1,492,901	67	3,337,724	76	2,279,680	77
10,516	67	7,452	99	17,969	66	27,587	34
14,734	76	3,969	03	18,703	79	89,255	61
696,559	21	71,309	77	767,868	98	335,767	27
79,238	63	19,912	55	99,151	18	139,987	43
»		1,493	12	1,493	12	137,893	04
2,645,872	36	1,597,039	13	4,242,911	49	3,010,171	46
2,075,487	39	915,238	95	2,990,726	34	343,000	72
1,023,673	25	»		1,023,673	25	»	
193,828	04	25,730	16	219,558	20	160,694	20
3,292,988	68	940,969	11	4,233,957	79	503,694	92
128,999	22	»		128,999	22	»	
100,043	65	58,077	45	158,121	10	5,822	61
2,332	29	400	10	2,732	39	4,557	34
231,375	16	58,477	55	289,852	71	10,379	92
460,301	32	6,877	07	467,178	39	732	64
«		2,858	25	2,858	25	»	
469,179	03	40,555	57	509,734	60	10,364	58
78,902	75	40,064	25	118,967		69,650	10
140,801	08	20,846	26	161,647	34	28,636	96
34,993	76	34,839	91	69,833	67	321,063	54
46,561	46	11,826	25	58,387	71	66,564	79
112,483	30	16,166	21	128,649	51	63,077	34
29,172	32	519	03	29,691	35	10,900	58
22,251	24	4,092	37	26,343	61	7,482	53
1,394,646	26	178,645	17	1,573,291	43	578,463	03
18,549	01	6,337	91	24,886	92	355,519	62
722	56	237	30	959	86	163,564	21
12,094	67	1,308	11	13,402	78	60,639	91
2,732	51	24		2,756	51	209	
836	10	215		1,051	10	»	
34,904	85	8,122	32	43,027	17	579,932	74

Κεφάλαια	Άρθρα							
Διάφορα εἰσοδήματα	Τόκοι ὑπερημερίας							
	Πρόσοδοι κτημάτων κατακυρωθέντων εἰς τὸ δημόσ.							
	Δεκαετεῖς δόσεις τῶν μέχρι τοῦ 1837 καθυς.							
	Ποινικὰ ἐργοστάσια							
	Ἀπόληψις ποινικῶν ἐξόδων							
	» προκαταβλ. ἐξόδων εἰς πολιτ. δίκας							
	» ἐξόδων καταμετρ. ἰδιωτικ. ἀμπέλων κλ.							
	Μερίσματα μετοχῶν εἰς τὴν τράπεζαν							
	Τυχηρὰ εἰσοδήματα							
	Ἐπιστροφαὶ χρημάτων							
	Ἀθροίσματα							
Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα	Ἐκποιήσεις ἀκινήτων μοναστηριακῶν κτημάτων							
	Πολυετεῖς ἐνοικιάσεις							
	Μονοετεῖς »							
	Τόκοι ὑπερημερίας							
	Διάφορα ἔσοδα							
	Ἀθροίσματα							
Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων	Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων							
	Ἐκκλησιαστικὰ ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων							
	Ἀθροίσματα							
Προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων	Τῆς Γαλλίας							
	Τῆς Ἀγγλίας							
	Τῆς Ῥωσσίας							
	Ἀθροίσματα							

Βεβαίωσις								
Ἔσοδα προυπολογισθέντα		βεβαιωθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1850		βεβαιωθέντ. κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1851		βεβαιωθέντ. κατὰ τὸν Φεβρουάριο. 1851	
110,000		191,709	95	»		»	
13,034		6,618	75	»		1,111	
2,000		6,884	81	»		»	
21,087		»		»		»	
10,000	84	80,087	84	13,081	54	6,632	29
πρὸς ἐνθύμ.		3,082	30	503	25	351	96
8,000		40,126	87	213	45	876	37
80,000		41,000		44,000		»	
54,000		91,586	37	30	67	654	78
500		8,291	93	672	48	1,637	30
298,621	84	469,388	82	58,501	39	11,263	76
278	32	278	32	»		»	
46,970	19	46,841	80	400		»	
97,000		79,457	64	3783	03	6,139	25
10,000		6,207	32	»		»	
πρὸς ἐνθύμ.		187	50	»		5	20
154,248	51	132,972	58	4183	03	6,144	45
1,500,000		1,283,148	40	»		»	
15,000		21,150	98	»		»	
1,515,000		1,304,299	38	»		»	
1,165,983	50	1,165,983	49	»		»	
1,329,358	67	1,329,358	64	»		»	
1,340,131	41	1,353,532	68	»		»	
3,835,473	58	3,848,874	81	»		»	

Συνέχεια τῆς ἀναλυτικῆς καταστάσεως

Ἐσόδων						Παράθεσις τῶν βεβαιωμένων πρὸς τὰ προϋπολ.			
Βεβαιωθέντα κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1851.		Βεβαιωθησόμενα μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως.		Τὸ ὅλον		Ὑπερβάλλον τῶν προϋπολογισθέντων		Ὑπερβάλλον τῶν βεβαιωθέντων.	
»		»		191,709	95	»		81709	95
»		1,147		8,876	75	4457	25	»	
»		»		6,884	81	»		4884	81
»		»		»		21087		»	
9,280	31	28		109,109	98	»		99109	14
124		108	50	4,170	01	»		4170	01
223		»		41,439	69	»		33439	69
»		»		85,000		»		5000	
35		»		92,306	82	»		38306	82
872	70	116508	64	157,983	11	»		157483	11
						25,244	25	424103	53
10,535	01	117792	14	697,481	12	398,859 : 28			
»		»		278	32	»		»	
17		»		47,258	80	»		288	61
2,454	12	792	80	92,626	81	4,373	49	»	
»		»		6,207	32	3,792	68	»	
70	92	»		263	62	»		263	62
						8,165	87	552	23
2,542	04	792	80	146,634	87	7,613 : 64			
»		»		1,283,148	40	216851	60	»	
»		»		21,150	98			6,150	98
						216851	60	6,150	98
»		»		1,304,299	38	210,700 : 62			
»		»		1,165,983	49		01		
»		»		1,329,358	64		03		
»		»		1,353,532	68			13,401	27
							04	13,401	27
»		»		3,848,874	81	13,401 : 23			

τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1851.

Εἰσπράξεις ἐσόδων						Ὑπόλοιπα ἐσόδων πρὸς εἴσπραξιν	
Εἰσπραχθέντα κατὰ τὸ ἔτος 1850.		Εἰσπραχθέντα κατὰ τὴν 1 τριμηνίαν τοῦ 1851		Τὸ ὅλον			
191,709	95	»		191,709	95	»	
519	50	3,084	15	3,603	65	5,273	40
558	68	»		558	68	6,326	13
»		»		»		»	
7,944	59	2,961	60	10,906	19	98,203	79
295	50	86	30	381	80	3,788	21
8,666	16	3,633	36	12,299	52	29,140	17
41,000		44,000		85,000		»	
24,065	70	4,170	95	28,236	65	64,070	17
3,584	75	879	90	4,461	65	153521	46
278,341	83	58,816	26	337,158	09	360323	03
»		»		»		278	32
6,560	44	5,381	22	11,941	66	35,317	14
36,859	72	29,032	60	65,892	32	26,734	49
6,207	32	»		6,207	32	»	
»		17	92	17	92	245	70
49,627	48	34,431	74	84,059	22	62,575	65
1,283,148	40	»		1,283,148	40	»	
21,150	98	»		21,150	98	»	
1,304,299	38	»		1,304,299	38	»	
1,165,983	49	»		1,165,983	49	»	
1,329,358	64	»		1,329,358	64	»	
1,353,532	68	»		1,353,532	68	»	
3,848,874	81	»		3,848,874	81	»	

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομ. ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ὁ διευθυν. τοῦ γεν. λογιστ.
Δ. Λεβίδης.»

Μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἑλληνικὸς τύπος μεγάλας καταγγέλλει καταχρήσεις ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐν Νάξῳ σμύριδος, ἐπίσης δὲ πολλὰ καταμαρτυρεῖ καὶ περὶ τῶν γινομένων ὑπὸ τοῦ ἐφόρου Ξηροχωρίου καταχρήσεων, προκαλεῖ τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας περὶ τούτων πληροφορίας, ἵνα ἐκτιμήσῃ τὸ σῶμα τὴν ἀξίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν.

Παρετηρήθη ὅμως εἰς τοῦτον, ὅτι ἂν καὶ πάντες ἐν γένει ἐπιθυμοῦσι τὴν παῦσιν τῶν καταχρήσεων, δὲν ἀρμόζει ὅμως ἄνευ πραγμάτων ἀνὰ χεῖρας νὰ προκαλῶνται συζητήσεις τοιαῦται, μόνον διότι ἐφημερίς τις ἀνέφερε περὶ καταχρήσεων, καὶ ὅτι ἂν ὁ προαγορεύσας θέλῃ, δύναται νὰ ἀναφέρῃ ῥητὰς περιστάσεις, ἵνα καὶ ἡ Βουλὴ ζητήσῃ λόγον καὶ ὁ ὑπουργὸς ἀπαντήσῃ τὰ δέοντα.

Ἄλλος παρετήρησεν ἔπειτα, ὅτι ἂν καὶ πρότερον ἐγένετο λόγος, ὅτι πρέπει νὰ συνέλθῃ τὸ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου τμῆμα, ἵνα παρασκευάσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔκθεσίν του, οὐδὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε, καὶ καθυστερεῖ οὕτω τὸ πολυτιμότερον δικαίωμα μιᾶς ἐπαρχίας. Διὸ προτείνει ἢ νὰ προσκληθῇ τὸ τμῆμα ἐκ νέου, ὅπως ἐπιληρθῇ τῆς σπουδαίας αὐτῆς ἐργασίας, ἢ νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ νέα ἥτις νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον.

Διαβεβαιώσαντος ὅμως ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ὅσον οὔπω ἡ ἔκθεσις ὑποβάλλεται, ἀνηγγέλθη ἀντικειμένων τῆς παρούσης ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ συζητήσεως.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ κατὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν μεταβολὴν γενόμενα 54, 55, 56, 57, 58, 59 καὶ 60 ἄρθρα, μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ μὲν 56 καὶ 59 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχουσι δ' ὡς ἐψηφίσθησαν οὕτω·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως, καὶ κύρωσις αὐτοῦ.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

«Ἄρθρ. 54. Ὁ ἀπολογισμὸς ἑκάστης χρήσεως κυροῦται δι' ἰδιαιτέρου νόμου.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νόμου τούτου.»

«Ἄρθ. 55. Τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ ἑκάστης χρήσεως νομοσχέδιον καὶ οἱ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ λογαριασμοὶ παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλὰς ἐντὸς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν τοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἑπομένου ἔτους, ἐὰν αἱ Βουλαὶ εἰσὶ συνηγμέναι, εἰς ἐναντίαν δὲ περίστασιν, ἐντὸς τοῦ πρώτου τῆς νέας συνόδου μηνός.»

«Ἄρθρ. 56. Ὁ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νόμος ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ τὸν αὐτὸν τύπον, ὡς καὶ ὁ προϋπολογισμός.»

«Ἄρθ. 57. Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐν τῷ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχεδίῳ, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα·

α') Τὰ προϋπολογισθέντα,

β') Τὰ βεβαιωθέντα,

γ') Τὰ εἰσπραχθέντα· καὶ

δ') Τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα.

3. Εἰσπρακτέα κλεισμένων χρήσεων.

«Ἄρθρ. 58. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς προσαρτᾷ κατ' ἔτος εἰς τὸν γενικὸν λογαριασμόν του καταστάσεις κατ' ἄρθρον τῶν εἰσπραχθέντων ποσῶν, ἀπέναντι τῶν εἰσπρακτέων ὑπολοίπων ἑκάστης κλεισμένης χρήσεως.»

«Ἄρθρ. 59. Τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ ἀπέναντι τῶν ὑπολοίπων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων ἐγγράφονται εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς τρεχούσης εἰς ἰδιαίτερα ἄρθρα, ἀποτελοῦντα χωριστὸν κεφάλαιον.»

4. Ἔξοδα.

«Ἄρθρ. 60. Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐν τῷ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχεδίῳ, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα·

α') Τὰς κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐγκριθείσας πιστώσεις,

β') Τὰ ἀναγνωρισθέντα εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ἔξοδα,

γ') Τὰ πληρωθέντα· καὶ

δ') Τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

Ἀναγνωσθέντων ἔπειτα καὶ τῶν ἄρθρων 61, 62, 63 καὶ 64, καὶ γενομένης τῆς διασαφήσεως, ὅτι οἱ ἐν τῷ 61 ἀναφερόμενοι δευτερεύοντες διατάκται εἰσὶν οἱ τῶν ὑπουργῶν ἐπίτροποι, οἱ νομάρχαι, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖνται· ἔχουσι δὲ οὕτω·

5. Κλεῖσις τῶν πιστώσεων.

«Ἄρθρ. 61. Ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως ἐκκαθαρίζονται καὶ τὰ

περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐνταλματα ἐκδίδονται παρὰ τῶν ὑπουργῶν μέν, ἐντὸς ἐννέα μηνῶν (μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου) μετὰ τὸ ὁμώνυμον τῆς χρήσεως ἔτος, παρὰ τῶν δευτερευόντων δὲ διατακτῶν, ἐντὸς τριῶν μηνῶν (μέχρι τῆς 31 Μαρτίου). »

«Ἄρθρ. 62. Τὰ ἐφ' ἑκάστης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐντάλματα εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα, τῶν μὲν ὑπουργῶν μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ δευτέρου ἔτους αὐτῆς, τῶν δὲ δευτερευόντων διατακτῶν, μέχρι τέλους Ἀπριλίου.»

«Ἄρθρ. 63. Ἐὰν οἱ πιστωταὶ δὲν ζητήσωσι τὴν πληρωμήν των, ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδοθέντα χρηματικὰ ἐντάλματα ἀκυροῦνται ἄνευ βλάβης τῶν δικαιωμάτων των, καὶ ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐκδόσεως νέων ἐνταλμάτων μέχρι τῆς παραγραφῆς. »

« Ἄρθρ. 64. Αἱ πιστώσεις ἢ τὰ μέρη τῶν πιστώσεων, τῶν ὁποίων δὲν ἔγινε χρῆσις μέχρι 31 Ὀκτωβρίου διὰ πραγματικῶν πληρωμῶν, ἀκυροῦνται εἰς τὰ βιβλία τῶν διαφόρων ὑπουργείων.»

Ὡσαύτως ἀνεγνώσθησαν καὶ τὰ ἄρθρα 65, 66, 67, 68. 69, 70, 71 καὶ 72, τὰ ὁποῖα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἐπιψηφίσασα τὸ μὲν 66, 70 καὶ 72 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, τὰ δὲ λοιπὰ, κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν γενομένας τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχουσι δ' οὕτω·

6. Πληρωτέα ὑπόλοιπα καὶ ἔκπτωσις δικαιωμάτων.

«Ἄρθρ. 65. Αἱ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῆς κλεισθείσης χρήσεως πληρωμαὶ γίνονται ἀπὸ τὰ χρηματικὰ κεφάλαια τῆς τρεχούσης χρήσεως. »

Ἄρθρ. 66. Οἱ ὑπουργοὶ ἐκδίδοντες ἐντάλματα ἐπὶ τῆς τρεχούσης χρήσεως διὰ λογαριασμὸν τῶν κλεισθεισῶν, ὀφείλουσι νὰ μὴν ὑπερβαίνωσι τὰς κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον πιστώσεις, αἵτινες ἠκυρώθησαν μὲν διὰ τοῦ περὶ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νόμου, ἀφορῶσι δὲ τὰ κατὰ τὸ κλείσιμον τῆς χρήσεως γνωστὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

Τὰ ἐντάλματα ταῦτα ἐκδίδονται ἐπὶ εἰδικοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ ἑκάστου ὑπουργείου.

Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως ἑκάστου ἔτους μεταφέρεται τόση ποσότης ἐκ τῶν ἀκυρωθεισῶν πιστώσεων, ὅσην ἀπαρτίζουν τὰ καθ' ὅλον τὸ ἔτος πληρωθέντα ἐντάλματα διὰ τὰς κλεισθείσας χρήσεις. Προστίθεται δὲ ἡ ποσότης αὕτη εἰς τὰς δι' ἐκείνην τὴν χρῆσιν νομοθετημένας πιστώσεις.»

«Ἄρθρ. 67. Πρὸς πληρωμὴν χρέους ἀποχρώντως ἀποδεδειγμένου κλεισμένης τινος χρήσεως, μὴ συμπεριλαμβανομένου δὲ

εἰς τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς, ἀπαιτεῖται ἀναπληρωτικὴ ἐπὶ τῆς τρεχούσης χρήσεως πίστωσις, καταλογιζομένη εἰς τὸ κεφάλαιον, *κλεισμένας χρήσεις*.»

«Ἄρθρ. 68. Οἱ ἐνιαύσιοι λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργῶν καὶ ὁ γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως περιέχουν ἰδιαίτερον πίνακα παριστάνοντα κατὰ κλεισθεῖσαν χρῆσιν καὶ κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐξόδων, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα μέρος τῶν ἀκυρωθεισῶν πιστώσεων, τὰ νέα χρέη διὰ τὰ ὁποῖα ἠνοίχθησαν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, καὶ τὰς γενομένας πληρωμὰς μέχρι τέλους τῆς ἐκπτώσεως.»

«Ἄρθρ. 69. Παραγράφεται πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους καὶ ἐξαλείφεται πᾶν χρέος δημόσιον, ἐὰν δι' ἔλλειψιν ἀποχρώσης δικαιολογήσεως δὲν ἀνεγνωρίσθη, δὲν διετάχθη ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπληρώθη ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς χρήσεως.

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει εἰς τὰς περιστάσεις, διὰ τὰς ὁποίας νόμοι, εἰδικὰ διατάγματα ἢ συμβόλαια προσδιώρισαν μακρυτέραν ἢ συντομωτέραν προθεσμίαν ἐκπτώσεως. «

«Ἄρθρ. 70. Δὲν ἰσχύει προσέτι ὡς πρὸς τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπληρώθησαν ἐντὸς τῆς προσδιωρισμένης προθεσμίας δι' ἐμπόδια προελθόντα ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν, ἢ τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ ἀνεβλήθη δι' ἀξιαμένην δίκην.

Ἕκαστος πιστωτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ἀποδεικτικὸν περὶ τῆς ἐμπροθέσμου αἰτήσεώς του καὶ τῆς παρουσιάσεως τῶν τίτλων τοῦ δικαιώματός του. »

«Ἄρθρ. 71. Μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ πάσης χρήσεως οἱ διατάκται ὑπουργοὶ συντάττουσιν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν μέχρι τῆς κλείσεως αὐτῆς μὴ πληρωθέντων χρεῶν. Παρομοίους καταλόγους συντάττουν καὶ διὰ τὰ νέα χρέη, τὰ ὁποῖα ἤθελον προστεθῆ εἰς τὰ πληρωτέα ταῦτα ὑπόλοιπα, δυνάμει ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων κατὰ τὸ ἄρθ. 65· οἱ κατάλογοι αὐτοὶ συντάσσονται καθ' ὅμοιον τύπον καὶ στέλλονται διπλοῖ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. »

«Ἄρθρ. 72. Τῶν κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ἑκάστου ὑπουργείου μενόντων πληρωτέων ἐξόδων, διὰ τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον πιστώσεις, συγχωρεῖται νὰ διαταχθῇ ἡ πληρωμὴ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἀπὸ τὰ κεφάλαια τῆς τρεχούσης χρήσεως καὶ πρὶν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς κλεισθείσης χρήσεως νόμου.»

Ἀναγνωσθέντος ἀκολούθως καὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προ-

στιθεμένου ὡς 73 ἄρθρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν προσθήκην αὐτοῦ δι' ἀναστάσεως, ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 73. Οἱ ὑπουργοὶ συμμορφοῦνται μὲ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν χρεῶν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἀναγνωρισθέντων.

1) Ἐὰν τὰ ἔξοδα ταῦτα προέρχωνται ἀπὸ ὑπηρεσίας προελευθείσας εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, καὶ τὸ ἀκυρωθὲν ποσὸν τῶν δι' αὐτὰς χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν ῥηθέντων ἐξόδων, αἱ νέαι πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἀναγκαῖαι πιστώσεις χορηγοῦνται διὰ Β. διαταγμάτων, μεταβαλλομένων εἰς νόμους ἐν τῇ προσεχῇ τῶν Βουλῶν συνόδῳ·

« 2) Ἐὰν δὲ ὑπερβαίνωσι τὰς ψηφισθείσας ἀρχικὰς πιστώσεις, οἱ ὑπουργοὶ ἀναγνωρίζουν μὲν ταῦτα ὡς χρέη τοῦ δημοσίου ἐν τοῖς λογαριασμοῖς αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν διατάσσουν τὴν πληρωμήν των, εἰμὴ ἀφοῦ διὰ νόμου χορηγηθῶσι τὰ πρὸς συμπλήρωσιν ἀναγκαῖα χρήματα.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ μετ' αὐτὸ γενομένου 74 ἄρθρου, εἷς μὲν ἠρώτησεν, ἐὰν, κλεισθείσης τῆς χρήσεως, δύνανται νὰ ἐκδοθῶσι νέα ἐντάλματα, ὁ δ' εἰσηγητὴς ἀπήντησεν ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ ἀκυροῦται τὸ ἔνταλμα καὶ ἐκδίδεται νέον, ὅπερ σημειοῦται εἰς ἕτερον προϋπολογισμόν.

Ἐπὶ τῇ διασαφήσει ταύτῃ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 74, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 75, 76 καὶ 77 δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, τὰ μὲν ἄλλα ἐν γένει ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖνται, τροποποιήσει μόνον τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένων ἄρθρων καθ' ἣν ἐγένετο ἐπὶ τούτων μεταβολήν, τὸ δὲ 77 κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 74. Τὰ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς κλεισθείσης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐντάλματα ἰσχύουν μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐξεδόθησαν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας αὐτῆς εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρα, καὶ οἱ ὑπουργοὶ δὲν ἐκδίδουν ἄλλα περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, εἰμὴ ἐπὶ νέᾳ τοῦ πιστωτοῦ αἰτήσει. »

« Ἄρθρ. 75. Τὰ νέα ταῦτα ἐντάλματα πληρόνονται, ἀφοῦ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς πληροφορηθῇ προηγουμένως ὅτι ἡ δαπάνη, τῆς ὁποίας διατάσσεται ἡ πληρωμὴ, συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς συνταχθέντας κατὰ τὸ ἄρθρον 71 καταλόγους, καὶ ὅτι ὑπάγεται εἰς τὰς πιστώσεις, αἵτινες ἔμειναν διαθέσιμοι διὰ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα. »

« Ἄρθρ. 76. Εἰς τὴν λῆξιν τῆς πενταετοῦς περιόδου τῆς προ-

σδιορισθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 69 διὰ τὴν τελείαν ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, αἱ διωρισμέναι διὰ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα πιστώσεις ἀκυροῦνται ὁριστικῶς, καὶ ἡ χρῆσις παύει τοῦ ν' ἀποτελῇ ἰδιαίτερον κεφάλαιον εἰς τὸ λογιστικὸν τῶν ὑπουργείων. »

« Ἄρθρ. 77. Διὰ τὰ μετὰ τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν τυχὸν πληρωτέα ἔξοδα τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, προερχόμενα ἀπὸ χρέη ἐξαιρούμενα τῆς ἐκπτώσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 69 καὶ 70, ἢ ὑποκείμενα εἰς εἰδικὰς παραγραφὰς, δὲν ἐκδίδονται χρηματικὰ ἐντάλματα πρὶν χορηγηθῶσιν ἐπὶ τούτῳ ἕκαστοι πιστώσεις κατὰ τοὺς νομίμους τύπους.

Τὰ χρέη ταῦτα καταλογίζονται εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον « ἔξοδα διαγεγραμμένων χρήσεων ». Ἐὰν δὲν πληρωθῶσι μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐχορηγήθη ἡ ἕκαστος πίστωσις, ἡ πίστωσις αὕτη ἀκυροῦται καὶ νέον ἔνταλμα δὲν ἐκδίδεται, εἰμὴ δυνάμει νέας πιστώσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου.»

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα δεκτὸν καὶ τὸ 78 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται· ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 78. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κοινοποιεῖ εἰς τὸ συνέδριον τὸ ἓν τῶν δύο ἀντιτύπων τῶν παρὰ τῶν ὑπουργῶν συνταχθέντων ὀνομαστικῶν καταλόγων, κατὰ τὸ ἄρθρον 71, μετὰ τοῦ καταλόγου τῶν ἐξοφληθέντων ἐνταλμάτων.

Μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἐγγράφων τούτων τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον βεβαιοῖ διὰ τῶν δηλώσεών του τὴν τακτικὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ἐξοφλήσεως τῶν ἐξόδων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων διατάξεων τῶν ἄρθρων 64, 65 καὶ 66.»

Ἀναγνωσθέντων δὲ καὶ τῶν ἄρθρων 79 καὶ 80 μετὰ τῆς ἐρεξῆς ἐπὶ τούτων γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Τὰ ἄρθρα 79 καὶ 80 νὰ ἐξαλειφθῶσι, διότι οἱ μὲν στρατιωτικοὶ στεροῦνται τῆς συνταξεώς των, κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ἤδη ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμου, ἕνεκα διαμονῆς ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἄνευ ἀδείας τοῦ Βασιλέως, οἱ δὲ λοιποὶ συνταξιοῦχοι δὲν ὀφείλουσι νὰ λαμβάνωσιν ἄδειαν περὶ τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμονῆς των.»

ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἐξάλειψιν αὐτῶν διὰ τοὺς ἀνωτέρω τῆς ἐπιτροπῆς λόγους.

Ἀνεγνώσθησαν ἑπομένως τὰ διὰ τὴν ἐξάλειψιν ταύτην γενόμενα 79, 80, 81 καὶ 82 ἄρθρα, ἅπερ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἐπιψηφίσασα τὸ μὲν 80 κατὰ τὴν τῆς

ἐπιτροπῆς γνώμην, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον· ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 79. Αἱ συντάξεις, τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν ζητηθῇ ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη, λογιζόμενα ἀπὸ τῆς τελευταίας πληρωμῆς, διαγράφονται.»

«Ἄρθρ. 80. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διαγραφεῖσα σύνταξις ἀνανεοῦται διὰ Βασ. διατάγματος, ἐὰν παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως ὁ συνταξιοῦχος.»

«Ἄρθρ. 81. Οἱ κληρονόμοι καὶ δικαιοδόχοι τῶν συνταξιούχων, ὅσοι δὲν προσαγάγωσι πιστοποιητικὸν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτῶν ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως αὐτοῦ, ἐκπίπτουν παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῶν καθυστερημάτων τῆς συνταξεως αὐτοῦ.»

«Ἄρθρ. 82. Χρημάτων κατατεθειμένων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον λόγῳ ἐγγυήσεως, οἱ δεδουλευμένοι τόκοι, ὅταν ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν δὲν ζητηθῶσι, παραγράφονται.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου **83**, οὗ τὴν ἀναφερομένην προθεσμίαν αὐξάνει ἡ ἐπιτροπὴ ἀντὶ δύω εἰς τρία ἔτη, παρετήρησέ τις ὅτι, ἐπειδὴ εἰς ἓν τῶν προεψηφισμένων ἄρθρων ἐτέθη προθεσμία πενταετὴς, καλὸν ἦθελεν εἶναι ὁ αὐτὸς νὰ τεθῇ καὶ ἐνταῦθα ὅρος, διὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ μηδεμία μεταξὺ τῶν ἄρθρων τούτων διαφωνία.

Ἀλλ' ἀντειπόντος τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ὁ τιθέμενος τριετὴς ὅρος εἶναι ἀρκετὴ προθεσμία, καθ' ὅσον ἂν ὁ φορολογηθεὶς δὲν ἀπαιτήσῃ μετὰ τρία ἔτη τὰ περιπλέον ληφθέντα, δὲν θέλει ἀπαιτήσει αὐτὰ οὐδὲ μετὰ πέντε· ἐπρότεινεν ἄλλος νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀντὶ τῶν λέξεων «ἀπὸ τῆς πληρωμῆς» «ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεως,» ἵνα μὴ παραγραφῇ ταχέως τὸ δικαίωμα τοῦ περιπλέον φορολογηθέντος.

Γενομένης ὅμως τῆς διασαφήσεως, ὅτι ἀφοῦ ἅπαξ γίνῃ ἡ αἴτησις, οὐδὲ μετὰ τριάκοντα ἐνιαυτοὺς παραγράφεται τὸ δικαίωμα, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο κατὰ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνώμην· ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 83. Ἀπαιτήσεις περὶ ἀποδόσεως φόρου ἢ ἄλλου δικαιώματος, παρὰ τὸ δέον πληρωθέντος εἰς τὸ δημόσιον, παραγράφονται μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τῆς πληρωμῆς.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου **84** παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ ἐνδέχεται καὶ νὰ συμβῶσιν εἰς τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένους πολίτας προσκόμματα ἀνώτερα τῆς θελήσεώς των, ἐπαναγκες θεωρεῖ ἡ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἐνδεχόμενα ταῦτα προσκόμματα,

ἢ νὰ παραταθῇ ἐπὶ πλέον ἡ τιθεμένη προθεσμία· διότι δύναται ν' ἀποβιώσῃ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ δικαιοῦχος καὶ νὰ ἐγκαταλίπῃ ἀνήλικα τέκνα, μὴ δυνάμενα νὰ ἐνεργήσωσι τὰ κατὰ τὸν νόμον κτλ.

Ἐπιμένοντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἔχει καλῶς ἡ τεθειμένη προθεσμία, ἐπρότεινεν ἄλλος, ὅτι ἡ πρέπει νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡ φράσις «φυλαττομένων τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνηλίκων,» ἢ νὰ ἐξαλειφθῇ κἂν ἡ λέξις ἀόριστικῶς.»

Ἀλλὰ διασαφήσαντος τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι δὲν γίνεται ἐνταῦθα παραγραφὴ δικαιωμάτων τῶν ἀνηλίκων, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δ' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 83. Ὅσα χρήματα παραδοθῶσιν εἰς ταμεῖα τοῦ κράτους διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ ἄλλα ταμεῖα εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, ἐν δ' αστήματι δὲ πέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας παρεδόθησαν, δὲν ἀναζητηθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἔχοντας δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν, μεταβαίνουσιν ὁριστικῶς εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου.

Ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, πληρώσαντες εἰς ταμεῖον τοῦ κράτους χρήματα διὰ νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς ἄλλο ταμεῖον, ἐὰν ἐν διαστήματι ἓξ μηνῶν δὲν παρουσιάσωσι τὰ γραμμάτια πρὸς συμψηφισμόν, ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον 5 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ γραμματίου, αὐτοδικαίως ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου.»

Ἀναγνωσθέντων ἔπειτα καὶ τῶν ἄρθρων **85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94** καὶ **95**, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ μὲν ἄρθρα **88, 89, 91, 92** καὶ **93** κατὰ τὸ νομοσχέδιον, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὴν ἐφ' ἑκάστου τούτων γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχουσι δ' ὡς ἀκολούθως·

«Ἄρθρ. 85. Τὰ χρηματικὰ γραμμάτια καὶ τὰ γραμμάτια συμψηφισμοῦ εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, ἐὰν παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτὰ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, τότε μόνον γίνονται δεκτὰ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσιν ἀπὸ τὸ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν γενικὸν λογιστήριον.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας χρηματικοῦ γραμματίου ἢ γραμματίου συμψηφισμοῦ, ἐκδίδεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἀντίγραφον αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἀντίγραφα τότε μόνον εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσιν παρὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου καὶ διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ πληρωμὴ ἢ ὁ συμψηφισμός των.

Τὸ γενικὸν λογιστήριον δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ν' ἀρνηθῇ ἡ ἀναβάλῃ τὴν θεώρησιν τῶν ἀνωτέρω γραμματίων.»

«Ἄρθρ. 86. Πᾶσα κατάσχεσις χρημάτων ὀφειλομένων ἀπὸ τὸ δημόσιον, πᾶσα δήλωσις τῆς παραχωρήσεως ἢ μεταβιβάσεως αὐτῶν εἰς τρίτα πρόσωπα, καὶ ἐν γένει πᾶσα πρᾶξις τείνουσα νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν πρέπει νὰ γίνηται παρὰ τοῖς ταμίοις ἐκείνοις, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐκδίδονται τὰ περὶ πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, ἀλλ' εἰδοποιεῖται συγχρόνως καὶ τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ δαπάνη, ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ὁποίας γίνεται ἡ κατάσχεσις.

Πᾶσα κατάσχεσις ἢ καινοποίησις γενομένη κατ' ἄλλον τρόπον εἶναι ἄκυρος καὶ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν.»

«Ἄρθρ. 87. Αἱ εἰρημέναι κατασχέσεις ἢ δηλώσεις ἔχουν κῦρος καὶ φέρουν ἀποτελέσματα μόνον ἐπὶ πέντε ἔτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένοντο, ἐκτὸς ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἀνανεωθῶσιν· ὁποιαδήποτε πρᾶξις, σύμβασις ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ ἂν λάβῃ χώραν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπ' αὐτῶν, δὲν μεταβάλλει τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, ἑπομένως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν πέντε ἐτῶν διαγράφονται.»

«Ἄρθρ. 88. Αἱ κατασχέσεις χρημάτων, λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων, ὅταν μὲν ἀφορῶσι τὸ κεφάλαιον αὐτό, γίνονται παρὰ τῷ κεντρικῷ ταμείῳ, ὅταν δὲ ἀφορῶσι τοὺς τόκους, γίνονται παρὰ τοῖς ταμείοις, ὅθεν πληρώνονται.»

«ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

«Λογαριασμοὶ Ὑπουργῶν.

«1. Γενικαὶ Διατάξεις.

«Ἄρθρ. 89. Ἐντὸς τῶν πρώτων τριῶν μηνῶν ἑκάστου ἔτους οἱ ὑπουργοὶ δημοσιεύουν διὰ τοῦ τύπου τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ προηγουμένου ἔτους, καὶ τοὺς παρουσιάζουν ἀμέσως εἰς τὰς Βουλάς, ἐὰν ὦσι συνηγμέναι, εἰ δὲ μή, εἰς τὴν προσεχῆ αὐτῶν Σύνοδον.»

«Ἄρθρ. 90. Οἱ κατὰ χρῆσιν κυρούμενοι λογαριασμοὶ περιλαμβάνουν ὅλας τὰς περὶ ἑκάστης ὑπηρεσίας πράξεις, ὅσαι ἔλαβον χώραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς χρήσεως, ἐπισυνάπτονται δὲ εἰς τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νομοσχέδιον.»

«Ἄρθρ. 91. Οἱ λογαριασμοὶ ἑκάστης χρήσεως πρέπει πάντοτε νὰ συντάττωνται καθ' ὁμοιόμορφον τύπον, μὲ τὰς αὐτὰς τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς διαιρέσεις, ἐκτὸς τῶν εἰς τοῦτον μὴ

διαλαμβανομένων ἐκτάκτων ἐξόδων, διὰ τὰ ὁποῖα προστίθενται χωριστὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα.»

«Ἄρθρ. 92. Ὁ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν συντασσόμενος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, καὶ ὅλα τὰ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ διασάφησιν αὐτοῦ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους συντασσόμενα ἔγγραφα δημοσιεύονται διὰ τοῦ τύπου ἐντὸς τῶν τεσσάρων μηνῶν τοῦ ἑπομένου ἔτους καὶ παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλάς.»

«Ἄρθρ. 93. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων συντάσσονται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας.»

«2. Γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως.

«Ἄρθρ. 94. Οἱ κατ' ἔτος συντασσόμενοι λογαριασμοὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως διαλαμβάνουν ὅλας τὰς περὶ τὴν εἴσπραξιν καὶ χρῆσιν τῶν δημοσίων χρημάτων πράξεις, καὶ καταδεικνύουν τὴν κατάστασιν ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα, κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ γενικὸς οὗτος λογαριασμὸς συνοδεύεται ἀπὸ τοὺς ἑξῆς ἀναλυτικοὺς λογαριασμούς·

α'. Λογαριασμὸν τῶν δημοσίων φόρων καὶ εἰσοδημάτων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος φανερόνει κατ' ἔτος, κατὰ χρῆσιν, καὶ κατὰ κεφάλαιον, κατ' ἄρθρον ἐσόδου καὶ κατ' εἶδος εἰσπράξεως,

1. Τὰ εἰς βάρος τῶν φορολογουμένων ἢ ἄλλων δημοσίων ὀφειλετῶν βεβαιωθέντα εἰσπρακτέα,

2. Τὰ ἐκ τούτων εἰσπραχθέντα καὶ

3. Τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα.

Δι' ἕκαστον ἄρθρον τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων ἐπισυνάπτονται διὰ τὴν ληξασαν χρῆσιν πίνακες καταδεικνύοντες λεπτομερέστερον τ' ἀντικείμενα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπήγασαν τὰ εἰσοδήματα ταῦτα.

β'. Λογαριασμὸν τῶν δημοσίων ἐξόδων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἀνακεφαλαιοῖ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν διαφόρων ὑπουργείων, καὶ παριστάνει κατ' ἔτος, κατὰ χρῆσιν, καθ' ὑπουργεῖον, κατὰ κεφάλαιον καὶ κατ' ἄρθρα·

1. Τὰ πληρωτέα εἰς πιστωτὰς τοῦ Κράτους δι' ὑπηρεσίας τελεσθείσας ἐντὸς τοῦ ἔτους,

2. Τὰ πληρωθέντα καὶ

3. Τὰ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων πληρωτέα ὑπόλοιπα.

γ'. Λογαριασμὸν τῶν χρηματιστικῶν πράξεων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος παριστάνει·

1. Τὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος μεταξὺ τῶν ὑπολόγων κίνησιν κεφαλαίων (ἀποστολὴν καὶ παραλαβὴν μετρητῶν.)

2. Τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐξαργύρωσιν χρηματικῶν γραμματίων,

3. Τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐξαργύρωσιν γραμματίων ἐπὶ συμψηφισμῷ,

4. Τὰς ἐκτὸς τῶν προϋπολογισμῶν γενομένας εἰσπράξεις καὶ πληρωμάς, καὶ τέλος

5. Τὸ ὑπερβάλλον τῶν εἰσπράξεων ἢ τῶν πληρωμῶν, τὸ προκύπτον ἐκ τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Ἡ ἔκθεσις τῶν διαφόρων τούτων πράξεων ἄρχεται ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔτους ὑπάρχοντα εἰς χεῖρας τῶν διαφόρων ὑπολόγων χρήματα, καὶ τελειόνει μὲ τὰ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου μένοντα διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ὁ χρηματικὸς λογαριασμὸς συνοδεύεται μὲ ἀναλυτικὸν πίνακα τοῦ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πράξεων προκύπτοντος ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ χρέους τοῦ δημοσίου.

δ'. Λογαριασμὸν τῶν προϋπολογισμῶν.

Ὁ Λογαριασμὸς οὗτος σύγκειται·

1. Ἀπὸ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως, καὶ

2. Ἀπὸ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς τρεχούσης· καταδεικνύει δὲ ἀφ' ἑνὸς μέν,

Τὴν μὲ τὰ προϋπολογισθέντα ἔσοδα παράθεσιν τῶν βεβαιωθέντων εἰσπρακτέων καὶ τῶν εἰσπραχθέντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ,

Τὴν μὲ τὰς χορηγηθείσας πιστώσεις παράθεσιν τῶν ἐκκαθαρισθέντων ἐξόδων καὶ τῶν πληρωθέντων ἐνταλμάτων.

ε. Λογαριασμὸν τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι παριστάνουσι τὰς ἐνιαυσίους πράξεις καὶ τὴν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους κατάστασιν τῶν διαφόρων εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσαι ἔχουν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκονομικῶν νόμων· εἰς τὸν εἰδικὸν λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου χρέους σημειοῦνται χωριστὰ τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι αὐτοῦ. Ὁ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τοῦ δημοσίου χρέους καὶ τῶν λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων χρημάτων παριστᾷ χωριστὰ τὰ κεφάλαια ἀπὸ τοὺς τόκους αὐτῶν.»

3. Λογαριασμοὶ τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου.

«Ἄρθρ. 95. Οἱ κατ' ἔτος παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευόμενοι καὶ εἰς τὰς Βουλὰς ὑποβαλλόμενοι λογαριασμοὶ περιέχουν λεπτομερῆ ἀνάπτυξιν τῶν συνοπτικῶς εἰς τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ἐκτεθειμένων.

Σύγκεινται δὲ,

1. Ἀπὸ γενικὸν πίνακα καταδεικνύοντα κατὰ κεφάλαιον καὶ

ἄρθρον τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου προτείνεται ὁ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νόμος.

2. Ἀπὸ ἀναλυτικοὺς πίνακας, ἐξηγοῦντας λεπτομερῶς δι' ἑκάστην ὑπηρεσίαν τὰ ἐκκαθαρισθέντα ἔξοδα, τὰ πληρωθέντα καὶ τὰ κατὰ τὴν κλεῖσιν τῆς χρήσεως πληρωτέα ὑπόλοιπα.

3. Ἀπὸ συγκριτικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων τῆς κλεισθείσης χρήσεως μετὰ τῆς ἀμέσως προηγηθείσης, ἐξηγοῦντα κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τὰ αἴτια τῆς ὑπαρχούσης διαφορᾶς.

4. Ἀπὸ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τρεχούσης χρήσεως.

5. Ἀπὸ πίνακα τῶν διὰ τὰς κλεισθείσας καὶ μήπω διαγραφείσας χρήσεις πληρωμῶν, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 66 διαταχθέντα.

6. Ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ὑλικοῦ καὶ

7. Τέλος ἀπὸ τοὺς διαφόρους πίνακας καὶ καταστάσεις, περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργῶν καὶ ὅλα τὰ συνοδεύοντα τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως ἔγγραφα δημοσιεύονται χωριστὰ, ἐπιμελείᾳ ἑκάστου αὐτῶν.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 96 ἄρθρου, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινὸς, διεσάφησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ζητοῦνται ἐνταῦθα μόνον οἱ τῶν ἀμίσθων προξενείων λογαριασμοὶ, διότι τὰ ὑπὸ μισθὸν διατελοῦντα ἀποστέλλουσιν αὐτοὺς τακτικῶς, διὸ καὶ καταφαίνονται εἴς τε τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν παντὸς ἔτους.

Οὕτως ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνώμην, ἔχον ὡς ἐφεξῆς·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Εἰδικοὶ κατάλογοι δημοσιευόμενοι μετὰ τῶν λ/σμῶν τῶν ὑπουργῶν.

1. *Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν.*

«Ἄρθρ. 96. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν παρουσιάζει κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς κατάλογον, ἐμφαίνοντα τὸ ἐκ τῶν προξενικῶν δικαιωμάτων ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ἀμίσθων προξένων, καὶ τὴν προσδιωρισμένην εἰς τινας ἐξ αὐτῶν ἐπιχορήγησιν.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 97 ἄρθρου παρατηρηθέντος ν' ἀντικατασταθῇ τὸ, «εἰς πολιτικὰς,» διὰ τοῦ, «ἀπὸ πολιτικὰς,» ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω·

2. *Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης.*

«Ἄρθρ. 97. Κατάλογος τῶν ἀπὸ πολιτικὰς καὶ ἐγκληματικὰς δίκας μὴ εἰσπραχθέντων δικαιωμάτων διὰ πενίαν τῶν διαδίκων

παρουσιάζεται κατ' έτος εἰς τὰς Βουλὰς, ἐμφαίνων κατ' ἐπαρχίαν καὶ δῆμον τὸ ποσὸν αὐτῶν.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 98, 99, 100 καὶ 101, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, τὰ μὲν δύω πρῶτα κατὰ τὸ νομοσχέδιον, τὰ δὲ ἕτερα κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχουσι δ' οὕτω·

3. *Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.*

«Ἄρθρ. 98. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς γενικὸς πίναξ παριστάνων κατ' ἐπαρχίαν, κατὰ δῆμον καὶ κατὰ κεφαλαιώδεις διαιρέσεις τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος προϋπολογισθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἑκάστου δήμου καὶ τοὺς πόρους, ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζουν τὰ ἔσοδα.»

«Ἄρθρ. 99. Διὰ πᾶσαν, δημοσίᾳ δαπάνῃ, κατασκευὴν ὁδοῦ, γεφύρας, διώρυγος, καταστημάτων καὶ ἄλλων δημοσίων ἔργων, ἥτις δὲν ἀπεπερατώθη ἐντὸς τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐνεκρίθη νὰ γίνῃ, θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς τὰς Βουλὰς ἰδιαιτέρα ἔκθεσις, φανερόνουσα τὴν κατάστασιν τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς γενομένης δαπάνης· ταύτης δὲ, κατὰ σύγκρισιν μὲ τὰς δοθείσας πιστώσεις.»

4. *Ὑπουργεῖον Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως.*

«Ἄρθρ. 100. Ἰδιαίτεροι ὀνομαστικοὶ κατάλογοι τῶν ἐν ἐκπαιδευτικοῖς καταστήμασιν ἐντὸς ἢ καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, δημοσίᾳ δαπάνῃ, σπουδαζόντων, καθὼς καὶ διὰ τοὺς ἐκ κληροδοτημάτων διατηρουμένους ὑποτρόφους, θέλουν παρουσιάζεσθαι κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς, φανερόνοντες τ' ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου αὐτῶν, τὴν πατρίδα του καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ φροντίδος τῆς Κυβερνήσεως.»

«Ἄρθρ. 101. Πίναξ λεπτομερὴς τῶν δαπάνας τῆς Κυβερνήσεως διατηρουμένων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν εἰς δημοτικὰ χορηγουμένων βοηθημάτων θέλει ὁμοίως παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς κατ' ἔτος, παριστάνων ἐν συνόψει τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἔξοδα, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκπαιδευομένων εἰς ταῦτα μαθητῶν.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, διέλυσε περὶ τὴν μεσημβρίαν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΖ'.

Τῆς 9 Ἰουλίου 1851.

Συνελθόντων τῶν ΚΚ. βουλευτῶν περὶ τὴν 9 π. μ. ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Δ. Πολυχρονοπούλου καὶ Π. Κολποδίνου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν ὑπὸ τὸν περὶ ἀδειῶν παραδεδεγμένον ὅρον.

Ἐν πρώτοις ζητήσαντος τοῦ προέδρου, κατὰ τὴν ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ν' ἀποφανθῇ αὕτη ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Τήνου περὶ συμπληρώσεως τῆς ἐπὶ τῆς πιστώσεως τοῦ 1850 ἐπιτροπῆς, παρετήρησάν τινες, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν προταθεισῶν δύω γνωμῶν καὶ τὰς παρατηρήσεις τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, τὸ ζήτημα θεωρεῖται λελυμένον, μένει δὲ νὰ ἔλθωσι τ' ἀπόντα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον. Ἐπὶ τούτῳ δὲ τὸ προεδρεῖον ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ αὐτοὺς νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν ἀφιξίν των, καὶ ἂν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας δὲν ἐμφανισθῶσι, τότε ἡ Βουλὴ δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐλλειπόντων μελῶν.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς δὲν πρέπει νὰ διακόπτωνται οὔτε δι' ἀσθένειαν, οὔτε δι' ἀπουσίαν τινῶν τῶν μελῶν αὐτῆς, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προέλθῃ εἰς μίαν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ πρακτέου ἐν τοιαύταις περιστάσεσι, καθόσον ἐνδεχόμενον ὁμοία περίστασις ν' ἀναφανῇ καὶ ἐπὶ σπουδαιοτέρων ἀντικειμένων· ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον ἀνεβάλλετο ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπί τινος ἐκλογῆς ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τῶν μελῶν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως αὐτῆς τμήματος, ἡ δὲ Βουλὴ, ἀφοῦ προσκληθέντα τ' ἀπόντα μέλη δὲν ἀρίχθησαν, προέβη εἰς νέαν κλήρωσιν τῆς ἐκλογῆς· καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν νομίζει, ὅτι πρέπει προηγουμένως νὰ προσκληθῶσι τὰ ἀπόντα μέλη νὰ ἐπανέλθωσιν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, καὶ ἐὰν ἐλλείψωσιν αὖθις, τότε ἡ Βουλὴ ἔχουσα ἰσχυρὰν δικαιολογίαν, δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν νέων μελῶν ἀντὶ τῶν ἀπόντων.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῶν ἐπιτροπῶν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ παρεκτείνωνται πλέον τοῦ μηνὸς, καὶ διὰ τοῦτο νο-

μίζει, ὅτι ὅταν ἐπιτροπή τις δὲν περαιώσῃ τὸ ἔργον της ἐντὸς τοῦ μηνός, πρέπει τὸ ἔργον ἐκεῖνο νὰ παραπέμπηται εἰς νέαν ἐπιτροπήν· ἑπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου προτείνει νὰ συνέλθωσι τὰ τμήματα καὶ ἀποφασίσωσιν ὅ,τι θεωρήσωσιν ὀρθόν.

Προτείναντος δέ τινος νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ὑπάρχουσα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπή, ὡς ἐκλεχθεῖσα πρὸ τῶν διακοπῶν, καὶ συμπεράναντος μάλιστα, ὅτι πᾶσαι αἱ πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐκλελεγμέναι ἐπιτροπαὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς διαλελυμέναι, καὶ νὰ ἐκλεχθῶσι νέαι, ὡς γίνεται τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συνόδων· ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος εἶναι ἄτοπος, ὡς συγχέουσα τὴν διακοπὴν μὲ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου, ἐνῷ αἱ μετὰ τὴν διακοπὴν ἐργασίαι τῆς Βουλῆς εἶναι συνέχεια τῶν ἐργασιῶν τῆς αὐτῆς συνόδου, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ περὶ λογιστικοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπή, καὶ ἄλλαι πρὸ τῆς διακοπῆς ἐκλεχθεῖσαι, ἐθεωρήθησαν ὡς ὑπάρχουσαι καὶ εἰργάσθησαν ἐπὶ τῶν ἀνατεθειμένων αὐταῖς ἀντικειμένων.

Ἀποσύραντος δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ τὴν περὶ ἀνανεώσεως ὅλων τῶν ἐπιτροπῶν πρότασίν του, ἡ Βουλὴ συνεφώνησε νὰ προσκληθῶσι τὰ ἀπόντα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ὅπως ἐπανέλθωσιν εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν βουλευτικῶν των χρεῶν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἂν δ' ἐντὸς τῆς προθεσμίας αὐτῆς δὲν ἀριχθῶσι, τότε ἡ Βουλὴ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν νέων μελῶν.

Ἐπειδὴ δὲ παρετήρησέ τις, ὅτι τὰ τρία τῶν ἀπόντων μελῶν διατελοῦντα εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀπαιτεῖται νὰ προσκληθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἡ πρόσκλησις τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς εἶναι ἰσχυροτέρα πάσης ἄλλης διαταγῆς, καὶ ἑπομένως ὄντες βουλευταὶ ὀφείλουν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς αὐτήν.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ὑπουργεῖον ἔχον συμφέρον νὰ ἐπιψηφισθῇ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβεβλημένη πίστωσις, ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ διὰ νὰ ἔλθωσι πρὸς περαίωσιν τοῦ ἔργου, ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔχει πάντοτε τὸ συμφέρον τῆς ἐπιψηφίσεως νομοσχεδίου τινός, διότι πολλάκις κατ' ἀνάγκην παρουσιάζει αὐτό, ἀδιαφόρων ἐντελῶς περὶ τῆς ἐπιψηφίσεώς του· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ ἀπόντες βουλευταί, διατελοῦντες εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἤτις πολλάκις δύναται νὰ ἦναι σπουδαία καὶ σοβαρά, δὲν δύνανται νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν θέσιν των ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, διότι ἄλλως ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς ἐντὸς τῆς αὐστηρότητος τῶν στρατιωτικῶν

νόμων δύναται νὰ τοὺς τιμωρήσῃ καὶ δι' ἀφαιρέσεως τοῦ βαθμοῦ των.

Ἀντικρούων ἕτερος τὴν τελευταίαν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος, εἶπεν ὅτι στρατιωτικός τις ὢν βουλευτής, καὶ διατασσόμενος ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιτικῶν νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο μέρος πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας στρατιωτικῆς, ὀφείλει βέβαια νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν τοῦ σώματος ἄδειαν· ἀλλὰ τί θέλει πράξει, ἂν ἡ Βουλή, ἐξασκοῦσα τὸ δικαίωμά της, δὲν τῷ χορηγήσῃ τὴν ἄδειαν; θέλει βεβαίως ὑπακούσει εἰς τὴν τῆς Βουλῆς ἀπόφασιν, χωρὶς νὰ δύναται ὁ ὑπουργὸς νὰ τιμωρήσῃ αὐτόν, διότι ἄλλως, κυβέρνησίς τις ἐχθρικῶς πρὸς τὰ νομοθετικὰ σώματα διακειμένη καὶ θέλουσα νὰ παραλύσῃ αὐτά, ἀπομακρύνει αὐτῶν τοὺς ὑπαλλήλους της, καθιστῶσα οὕτως ἀνέφαρκῆ τὰ σώματα εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα αὐτῆς τῆς Βουλῆς, ἀφορᾷ αὐτὴν τὴν ὕπαρξίν της· καὶ ἂν μὲν πρόκειται νὰ συμβιβάσωμεν τὰς περιστάσεις, τότε θεωρεῖ δικαίαν τὴν τοῦ προτελευταίου ἀγορεύσαντος γνώμην, ὄχι ὅμως καὶ ὅταν πρόκειται περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ βουλευτοῦ· διότι ὁ βουλευτὴς ἀντιπρόσωπος ὢν τοῦ ἔθνους, καὶ μέλος μιᾶς τῶν τριῶν αὐτοῦ δυνάμεων, εἶναι ἀνώτερος παντὸς ἄλλου περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων του, ἀπέναντι τῶν ὁποίων πᾶσα ἄλλη ὑπηρεσία δι' αὐτὸν εἶναι δευτερεύουσα, καὶ διὰ τοῦτο οὐδεὶς δύναται νὰ τὸν τιμωρήσῃ, διότι ἠρνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ πᾶσαν ἄλλην ὑπηρεσίαν ἄσχετον πρὸς τὰ βουλευτικά του καθήκοντα· πιστεύει δέ, ὅτι τὴν ἰδέαν αὐτὴν συμμερίζεται καὶ πᾶσα ἡ Βουλή.

Ἐπανέλαβέ τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι τὸ Σύνταγμα ἐπέτρεψε μὲν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους πολιτικούς τε καὶ στρατιωτικοὺς νὰ ἐκλέγωνται βουλευταί, ἀλλὰ δὲν ἀφείλετο ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν εὐθύνην, τὴν ὁποίαν ὡς ὑπάλληλοι εἶχον ἀπέναντι τῆς κυβερνήσεως· καὶ εἶναι μὲν βέβαιον, ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ βουλευτοῦ εἶναι ὑψηλοτέρα τῆς τοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλὰ δὲν ἕπεται ἐκ τούτου, ὅτι ἀξιωματικός τις ἐν ἐνεργείᾳ, εὑρισκόμενος εἰς θέσιν τινὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, δύναται ἀτιμωρητὶ νὰ ἐγκαταλίπῃ αὐτὴν διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὰ βουλευτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα· ἂν δὲ ἡ κυβέρνησις δύναται, ἀποστέλλουσα τοὺς ὑπαλλήλους της εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας, νὰ παραλύῃ τὰς βουλευτικὰς ἐργασίας, εἰς τοῦτο πταίει ὁ ὑπάλληλος, ὁ θελήσας νὰ ἐκλεχθῇ καὶ βουλευτής, καὶ ὁ ἐκλέξας αὐτὸν λαός.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι οἱοσδήποτε ὑπάλληλος, ἐκλεγόμενος βουλευτής, δύναται ν' ἀναχωρήσῃ ἀμέσως τῆς θέσεώς του, εἰδοποιῶν ἁπλῶς περὶ τούτου τὸ ὑπουργεῖον, καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν. Ἐὰν δ' ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἦναι στρατιωτικός, ἐκπληρῶν οὐσιώδη τινὰ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, τὸ ὑπουργεῖον εἰδοποιούμενον δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἀμέσως αὐτὸν πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστων συνεπειῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, διότι τότε καταστρέφεται ἡ ὕπαρξις τῆς Βουλῆς.

Ἀρκεσθείσης τῆς Βουλῆς εἰς τὰ λεχθέντα, ὅτι δηλ. τῶν βουλευτῶν τὰ καθήκοντα εἶναι ἐπικρατέστερα πάσης ἄλλης ὑπηρεσίας, καὶ ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς παρούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα **102**, **103**, **104**, **105** καὶ **106**, ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὸ μὲν **102** κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχουσι δ' οὕτω.

5. *Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.*

« Ἄρθρ. **102**. Ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον, δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως ἢ καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, διατελούντων νέων παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς κατ' ἔτος, διαλαμβάνων τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου, τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν συγγενῶν του, καὶ τὸ κατ' ἔτος πληρονόμενον ποσόν. »

6. *Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν.*

« Ἄρθρ. **103**. Τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος γενομένων ἐκποιήσεων, παραχωρήσεων, προικοδοτήσεων καὶ ἄλλων ἀπαλλοτριώσεων δημοσίων κτημάτων παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλὰς ἰδιαίτεροι πίνακες, φανερώνοντες τὰ ὀνόματα τῶν λαβόντων, τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτῶν, τὴν κατοικίαν, τὸ εἶδος τοῦ κτήματος καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. »

« Ἄρθρ. **104**. Παρόμοιος πίναξ παρουσιάζεται καὶ διὰ τὰ εἰς τὸ δημόσιον κατακυρούμενα κτήματα κατὰ συνέπειαν τοῦ νόμου τῆς καταδιώξεως· τῶν τοιούτων κτημάτων καταδεικνύεται, καθ' ὅσον εἶναι δυνατὸν, τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα. »

« Ἄρθρ. **105**. Γενικὸς πίναξ παρουσιάζεται προσέτι διὰ τὰ καθυστεροῦντα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, καταδεικνύων κατ' ἐπαρχίαν, κατ' ὄνομα ἢ κατὰ φορολογικὸν πίνακα τὰ καθυστερήματα ἐξ ἑκάστου εἴδους εἰσοδημάτων, καὶ ὁμοίως τὰ ἐκ τούτων ἀναγνωριστέα παραλείμματα. »

« Ἄρθρ. **106**. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πίνακος τούτου γίνονται κατ' ἔτος προτάσεις περὶ ὁριστικῆς ἀναγνωρίσεως παραλειμμάτων (non valeurs) τόσον τῆς χρήσεως, τῆς ὁποίας μέλλει νὰ κυρωθῇ ὁ ἀπολογισμὸς, καθὼς καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς. Πᾶσα δὲ πρότασις περὶ παραλειμμάτων πρέπει νὰ περιέχῃ λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν πρὸς εἴσπραξιν ἐνεργηθέντων μέτρων καὶ τῶν λόγων, ἐφ' ὧν ζητίζεται τὸ ἀδύνατον τῆς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων. »

Ἀναγνωσθὴ ἐπομένως τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προστιθέμενον **107** ἄρθρον, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ μεταβληθὲν εἰς **108** ἄρθρον, ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροπολογήθη, ἔχουσι δ' οὕτω.

« Ἄρθρ. **107**. Παρουσιάζεται ὡσαύτως κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς πίναξ, ἐμφαίνων τὸ ἐκ τῶν τυπωτικῶν καὶ λιθογραφικῶν ἔργων τῆς Β. τυπογραφίας καὶ λιθογραφίας προκύπτων εἰσόδημα, καὶ τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς γενομένην δαπάνην. »

7. Διατάξεις κοιναὶ εἰς διάφορα Ὑπουργεῖα.

« Ἄρθρ. **108**. Ἕκαστον ὑπουργεῖον παρουσιάζει εἰς τὰς Βουλὰς γενικὸν πίνακα τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἢ διοίκησίν του διατελούντων ἀκινήτων ἐθνικῶν κτημάτων, ἐμφαίνοντα τὴν κατάστασιν καὶ χρῆσιν αὐτῶν. »

Ἀναγνωσθέντων καὶ τῶν ἄρθρων **109**—**123**, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, τὰ μὲν **111**, **112** καὶ **117** κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως.

« Ἄρθρ. **109**. Ἕκαστον ὑπουργεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπληρώθησαν χρήματα, λόγῳ συνδρομῆς πρὸς τύπωσιν βιβλίων, χαρτῶν, εἰκόνων καὶ τῶν τοιούτων, ἐπισυνάπτει εἰς τὸν ἐνιαύσιον λογαριασμὸν αὐτοῦ κατάστασιν, ἐμφαίνουσαν τὸ ποσὸν τῶν ἀγορασθέντων ἀντιτύπων καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν. »

« Ἄρθρ. **110**. Διὰ τοὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους σπουδαστὰς, ἐκτὸς τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὰ ἄρθρ. **99** καὶ **101**, παρουσιάζει ἕκαστος ὑπουργὸς ὀνομαστικοὺς καταλόγους, καθ' ὅσον ἡ δαπάνη ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν αὐτοῦ. »

« Ἄρθρ. **111**. Εἰς ἑκάστην σύνοδον τῶν Βουλῶν παρουσιάζεται κατάλογος τῶν εἰς ἀργίαν καὶ ἀπόταξιν τεθέντων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ἐμφαίνων τὸ ὄνομα, τὸν βαθμὸν, τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπηρεσίας, τὴν πατρίδα, τὴν κατοικίαν καὶ τὸν μισθὸν ἑκάστου. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Διοικητικὴ προεξέτασις καὶ ἔλεγχος τῶν λογαριασμῶν τῶν Ὑπουργείων.

«Ἄρθρ. 112. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων συντάσσονται κατὰ τὰς εἰς τὰ βιβλία αὐτῶν ἐπισήμους ἐγγραφάς, στηριζομένας εἰς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἐξελέγχονται δὲ παραβαλλομένων τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν μετὰ τοῦ καθολικοῦ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου.»

«Ἄρθρ. 113. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους διορίζεται παρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἐπιτροπὴ ἐκ δύω μελῶν τῆς Γερουσίας, δύω τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἑνὸς τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ καθημερινὸν καὶ τὸ καθολικὸν τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου μέχρι τῆς 31 τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι οἱ λογαριασμοὶ τῶν διαφόρων ὑπουργείων συμφωνοῦν, κατὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, μὲ τὰς ἐγγραφὰς τοῦ λογιστηρίου. Τῆς ἐργασίας ταύτης συντάσσεται τακτικὸν πρωτόκολλον, καὶ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλάς.»

«Ἄρθρ. 114. Εἰς τὴν λογιστικὴν ταύτην ἐπιτροπὴν παρουσιάζεται διὰ τὴν χρῆσιν, τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ κυρωθῇ ὁ ἀπολογισμὸς, πίναξ συγκριτικὸς παραθέτων τοὺς παρὰ τῶν ὑπουργείων δημοσιευθέντας λογαριασμοὺς, μὲ τὰ ἀποτελέσματα μὲν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἔτος τῆς χρήσεως, μὲ τὰς καταστάσεις δὲ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὴν ἐξέλεγξιν αὐτοῦ λογαριασμῶν, ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἔτος.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐξελέγχει τὸν πίνακα τοῦτον καὶ ἐκθέτει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξετάσεώς της δι' ἀναφορᾶς, ὑποβαλλομένης παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰς Βουλάς.»

«Ἄρθρ. 115. Κάτωθι τοῦ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ διαλαμβανομένου πίνακος ἡ ἐπιτροπὴ πιστοποιεῖ τὴν ὀρθότητα αὐτοῦ καὶ τὴν συμφωνίαν του μὲ τοὺς παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευθέντας λογαριασμοὺς τῆς κλεισθείσης χρήσεως· ἐπισυνάπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἔκθεσίν της.»

«Ἄρθρ. 116. Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἐξελέγχει ἐπίσης καὶ κλείει κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους τὰ βοηθητικὰ βιβλία τοῦ ἀνεγνωρισμένου δημοσίου χρέους.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ τοῦ δημοσίου χρέους.

1. Δάνεια.

«Ἄρθρ. 117. Παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ χρατεῖται γενικὸν βιβλίον τοῦ δημοσίου χρέους, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγγράφονται ἐν λεπτομερείᾳ ὅλα τὰ ἐννόμως ἀναγνωριζόμενα χρέη τῆς ἐπικρατείας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταδεικνύηται ἀκριβῶς δι' ἕκαστον κατηγορίας χρέος ἰδιαιτέρως·

1. Τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον,

2. Ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ἀνεγνωρίσθη, καὶ ἑπομένως λογίζεται ὁ τόκος αὐτοῦ καὶ

3. Τὸ ἑκάστοτε διὰ τοῦ χρεωλυτικοῦ κεφαλαίου ἐξαγοραζόμενον ἢ ἄλλως πως ἐξοφλούμενον μέρος αὐτοῦ.»

«Ἄρθρ. 118. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους συντάσσεται γενικὴ κατάστασις τοῦ δημοσίου χρέους, ἐμφαίνουσα τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐλάττωσιν ἢ καὶ αὔξησιν αὐτοῦ, καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς συνωδευμένη μὲ ἀναλυτικὴν ἔκθεσιν· ἀντίγραφον τῆς καταστάσεως ταύτης μὲ τὰ δικαιολογητικὰ αὐτῆς ἔγγραφα ὑποβάλλεται μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἐξέλεγξιν.»

2. Συντάξεις.

«Ἄρθρ. 119. Ὅλαι αἱ ἀπὸ τὸ ταμεῖον τῆς ἐπικρατείας χορηγούμεναι συντάξεις εἶναι ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ μητρῶον τῶν συνταξιούχων, κρατούμενον παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ.»

«Ἄρθρ. 120. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ μητρῶον τῶν συνταξιούχων οὐδεὶς, τοῦ ὁποίου ἡ σύνταξις δὲν εἶναι ἐγκεκριμένη δι' εἰδικοῦ νόμου ἢ διὰ Βασ. διατάγματος, στηριζομένου εἰς γενικὸν νόμον καὶ περιλαμβάνοντος τοὺς λόγους, δι' οὓς χορηγεῖται ἡ σύνταξις.

Οἱ εἰδικοὶ περὶ συντάξεων νόμοι καὶ τὰ περὶ τούτων Βασ. διατάγματα προκαλοῦνται ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγεται ὁ τιθέμενος ὑπὸ σύνταξιν.»

«Ἄρθρ. 121. Ὅλαι αἱ συντάξεις ἐν γένει καταλογίζονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, διαιρούμεναι εἰς συντάξεις στρατιωτικῶν, ναυτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν.»

«Ἄρθρ. 122. Εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὑποβάλλεται κατ' ἔτος, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, καὶ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τῶν ἐπιγινομένων ὡς πρὸς τὰς συντάξεις αὐξήσεων ἢ ἐλαττώσεων, συνωδευμένος μ' ὅλα τ' ἀπαιτούμενα πρὸς δικαιολόγησιν τῆς παραδοχῆς τῶν νέων συντάξεων ἔγγραφα, ἀποδεικτικὰ καὶ νόμους.»

«Ἄρθρ. 123. Διὰ τὰς κατωτέρω τῶν τριάκοντα δραχμῶν συν-

τάξεις συγχωρεῖται νὰ συντάσσωνται τὰ ἐπιτροπικὰ τῶν συνταξιούχων ἐνώπιον τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἐπὶ ἀσήμου χάρτου, τηρουμένων ὅμως κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν συνήθων τύπων περὶ τὴν ἐνώπιον συμβολαιογράφων σύνταξιν τῶν ἐπιτροπικῶν.»

Ἀνεγνώσθη ὡσαύτως καὶ τὸ ἄρθ. **124** καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀκόλουθος γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς·

Διὰ νὰ μὴν εὑρεθῇ εἰς ἀντίφασιν τὸ ἄρθρον. **122** (**124**) μὲ ἄλλους νόμους, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ τροπολογηθῇ τὸ δ' αὐτοῦ ἐδάφιον ὡς ἀκολούθως.

« Τῶν ἀνωτέρων τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιτρέπεται κατάσχεσις, ὅταν εἰδικοὶ νόμοι δὲν ἀπαγορεύωσιν αὐτὴν, πάντοτε ὅμως ἐπὶ τοῦ ἐπέκεινα τῶν **18** δραχμῶν ποσοῦ. »

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω γνώμην, ἔχει δ' οὕτως.

«Ἄρθρ. **124.** Ζῶντος τοῦ συνταξιούχου, δὲν συγχωρεῖται νὰ γίνῃ κατάσχεσις ἢ ἄλλως νὰ ἐμποδισθῇ ἡ πληρωμὴ τῆς συντάξεως αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ἦναι ἀνωτέρα τῶν **18** δραχμῶν.

Τῶν ἀνωτέρω τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιτρέπεται κατάσχεσις, ὅταν εἰδικοὶ νόμοι δὲν ἀπαγορεύωσιν αὐτὴν, πάντοτε ὅμως ἐπὶ τοῦ ἐπέκεινα τῶν **18** δραχμῶν ποσοῦ. »

Ἀναγνωσθέντων ἑπομένως τῶν ἄρθρων **125**—**135**, ἡ Βουλὴ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου ἀναστάσεως παρεδέχθη τὰ μὲν **129**, **132** καὶ **135** κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν γνώμας τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. **125.** Διὰ χρέη πρὸς τὸ δημόσιον ἢ δι' ὀφειλομένην διατροφὴν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πολιτικοῦ νόμου, εἰς σύζυγον, ἀνιόντας ἢ κατιόντας συγχωρεῖται ἡ κατάσχεσις τῶν συντάξεων παντὸς ποσοῦ, οὐχὶ ὅμως πλέον τοῦ τεταρτημορίου αὐτῶν.»

« Ἄρθρ. **126.** Δὲν συγχωρεῖται εἰς κανένα νὰ λαμβάνῃ ἄνευ νόμου διπλῆν σύνταξιν, εἴτε ἰδίῳ ὀνόματι εἴτε ὡς δικαιοδόχος ἄλλου ἐκλιπόντος συνταξιούχου, εἴτε σύνταξιν καὶ μισθὸν ὑπηρεσίας ἐν ταὐτῷ. Ἀλλ' εἰ μὲν ὁ μισθὸς εἶναι ἀνώτερος, παύει ἡ σύνταξις μεχρισοῦ διαρκεῖ ὁ μισθὸς, εἰ δὲ εἶναι ἴσον τὸ ποσὸν τῆς τε συντάξεως καὶ τοῦ μισθοῦ, δύναται ὁ συνταξιοῦχος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύω.»

«Ἄρθρ. **127.** Ὅστις συνταξιοῦχος παραδῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον πληρωθῇ πλέον τῆς μιᾶς συντάξεως, ἢ λάβῃ συγχρόνως μισθὸν καὶ σύνταξιν, ὁ

τοιοῦτος φωραθεὶς, διαγράφεται ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν συνταξιούχων, καταδιώκεται δὲ καὶ δι' ὅσα ἀνοικείως ἔλαβεν.»

«Ἄρθρ. **128.** Ἡ πληρωμὴ τῶν συντάξεων γίνεται ἐπὶ προσαγωγῇ πιστοποιητικοῦ τῆς ταυτότητος τῶν συνταξιούχων, ἐκδιδομένου ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου.

Οἱ ἐκδίδοντες δήμαρχοι, ἢ οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταὶ τούτων, τὰ πιστοποιητικὰ τῆς ταυτότητος, καθίστανται ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ περιεχομένου τῶν πιστοποιητικῶν.»

3. Ἐγγυοδοσίαι.

«Ἄρθρ. **129.** Ὅλαι αἱ λόγῳ ἐγγυήσεως χρηματικαὶ καταβολαὶ δημοσίων ὑπαλλήλων ἐργολάβων ἢ ἐπιχειρητῶν ἐγγράφονται εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κοινὸν λογαριασμὸν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπτυξις γίνεται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον τῶν ἐγγυήσεων, κρατούμενον παρὰ τῷ γενικῷ λογιστηρίῳ τῶν Οἰκονομικῶν.»

«Ἄρθρ. **130.** Εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον ἐγγράφονται καὶ αἱ δι' ὑποθήκης ἀκινήτων κτημάτων χορηγούμεναι ἐγγυήσεις εἰς τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς οἱ νόμοι ἢ εἰδικὰ διατάγματα διατάττουσι τοῦτο.»

«Ἄρθρ. **131.** Ἐπὶ πάσης χρηματικῆς ἐγγυήσεως οἱ δανείσαντες τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐγγυοδότας ἔχουν προνόμιον μετὰ τὸ δημόσιον.»

«Ἄρθ. **132.** Εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὑποβάλλεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκον. ὑπουργοῦ πρὸς ἔλεγχον, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, καὶ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τῶν εἰς χρήματα ἐγγυήσεων, καθὼς καὶ τῶν δι' ὑποθήκης ἀκινήτων, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἀποδοθέντων κεφαλαίων, συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δάνεια καὶ προκαταβολαί.

«Ἄρθρ. **133.** Ὅλα τὰ διδόμενα ἀπὸ τὸ δημόσιον δάνεια μὲ τόκον ἢ χωρὶς τόκον, καθὼς καὶ αἱ παντὸς εἴδους προκαταβολαί, ἐγγράφονται εἰς ἕνα κοινὸν λογαριασμὸν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπτυξις γίνεται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον, κρατούμενον παρὰ τῷ γενικῷ λογιστηρίῳ τῶν οἰκονομικῶν.»

«Ἄρθρ. **134.** Τὰ εἰδικὰ διατάγματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐγκρίνεται νὰ δοθῇ τὸ δάνειον ἢ ἡ προκαταβολὴ, προκαλούμενα καὶ προσυπογραφόμενα ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν, κοινοποιοῦνται πάντοτε εἰς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὅστις μόνος ζητεῖ ἑκάστοτε ἔκτακτον πίστωσιν καὶ ἐκτέλλεται τὴν πληρωμήν.»

«Ἄρθρ. **135.** Κατ' ἔτος ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς καὶ πέμ-

πεται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἔλεγχον, ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, κατάστασις ὅλων τῶν δανείων καὶ προκαταβολῶν.

Ἡ κατάστασις αὕτη θέλει καταδεικνύει κατ' ἔτος καὶ κατ' ὄνομα·

1. Τὰ δανεισθέντα,
2. Τὴν προθεσμίαν τῆς πληρωμῆς,
3. Τὰ πληρωθέντα εἰς ἐξόφλησιν ἢ λογαριασμόν,
4. Τὰ μένοντα ὀφειλόμενα καὶ
5. α'. Τὰ ἐπὶ προκαταβολῇ δοθέντα,
   β'. Τὰ συμψηφισθέντα ἐξ αὐτῶν καὶ
   γ'. Τὰ μένοντα ὑπόλοιπα. »

Παρεδέχθη ὡσαύτως ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθ. **136** ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτω·

ΜΕΡΟΣ Β'.

Λογιστικὸν Διοικητικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Λογιστικὸν τῶν διατακτῶν.

«Ἄρθρ. **134.** Εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον ὑπάρχει εἰδικὸν ἐπὶ τῶν ἐξόδων λογιστήριον, τὸ ὁποῖον ἐγγράφει τὰ περὶ τὴν χορήγησιν τῶν πιστώσεων, τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐξόδων του, τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐνταλμάτων καὶ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν.

Διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἀνωτέρω πράξεων κρατοῦνται εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον καθημερινὸν καὶ καθολικὸν κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον μετὰ τῶν ἀναγκαίων βοηθητικῶν.

Τὰ ὑπουργεῖα τηροῦσιν εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς λογιστικὰς πράξεις τοὺς αὐτοὺς κανόνας καὶ τοὺς αὐτοὺς τύπους.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν λογιστικῶν τούτων πράξεων προσαρτῶνται ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς ἐγγραφὰς τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου καὶ τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νόμος. »

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρ. **137**, **138**, **139**, **140**, **141** καὶ **142**, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. **137.** Οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται, εἰς τοὺς ὁποίους μεταβιβάζεται μέρος τῶν χορηγηθεισῶν εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεων, κρατοῦν βιβλίον τῶν ἐκκαθαριζομένων ἐξόδων, καθημερινὸν τῶν ἐνταλμάτων, καὶ βιβλίον κατ' ἄρθρον τῶν

ἐξόδων, ὅπου παρατίθενται καὶ αἱ δοθεῖσαι εἰς αὐτοὺς πιστώσεις.

« Ἄρθρ. **138.** Ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου ἑκάστου μηνὸς οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται, ἀφοῦ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν βιβλίων των, διευθύνουν εἰς τοὺς ἁρμοδίους ὑπουργοὺς κατάστασιν τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα πράξεών των. »

« Ἄρθρ. **139.** Εἰς τὴν προσδιορισμένην ἐποχήν, διὰ τὴν παῦσιν τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων ἑκάστης χρήσεως, οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται συντάσσουν καὶ διευθύνουν εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον γενικὴν κατάστασιν τῶν δι' ὅλην τὴν χρῆσιν ταύτην πράξεών των, καὶ κλείουν τὰ βιβλία αὐτῆς. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Λογιστικὸν τῶν ταμιῶν καὶ εἰσπρακτόρων.

1. Ἐπαρχιακοὶ ταμίαι.

« Ἄρθρον **140.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἰσπράττουν ἀπ' εὐθείας οἱ ἴδιοι ἢ δι' εἰσπρακτόρων τὰ δημόσια καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἔσοδα, τῶν ὁποίων ἡ εἴσπραξις ἀνατίθεται εἰς αὐτούς, παραλαμβάνουν εἰς τὰς ὡρισμένας προθεσμίας ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ταμίας (τελώνας, ἀλαταποθηκαρίους κλ.) ὅλα τὰ παρ' αὐτῶν συναζόμενα εἰσοδήματα, δέχονται χρήματα διὰ λογαριασμὸν ἄλλων ταμιῶν καὶ ἐκδίδουν, ἀδεία τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, χρηματικὰ γραμμάτια εἰς βάρος ἄλλων ταμιῶν. »

« Ἄρθρον **141.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι πληρώνουν τὰ πρὸς αὐτοὺς ἐντάλματα, καὶ τὰ ἀδεία τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου ἐκδιδόμενα ἐπὶ τοῦ ταμείου των χρηματικὰ γραμμάτια τοῦ κεντρικοῦ ἢ ἄλλων ταμιῶν καὶ ἐξοφλοῦν, συμψηφίζοντες τὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρου **7** ἐκδιδόμενα πρὸς αὐτοὺς γραμμάτια συμψηφισμοῦ. »

« Ἄρθρον **142.** Τὰ περισσεύοντα εἰς τὰ ταμεῖα των χρήματα ἀποστέλλουν κατὰ περιόδους εἰς τὸ κεντρικὸν ἢ εἰς ἄλλα ταμεῖα, κατὰ τὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου. »

Ἀκολούθως ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ἄρθ. **143** ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτω·

Α'. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθ. **143.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι κρατοῦν τὰ ἑξῆς βιβλία. »

Πρωτοσημειώσεων,
Καθημερινὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου,
Καθολικὸν καὶ

Βοηθητικά.
Κρατοῦν προσέτι
Διπλότυπον ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς εἰσπρακτέων,
Ἐγγραφῆς εἰσπρακτέων,
Τριπλότυπον γραμματίων παραλαβῆς,
Ὁμοιον χρηματικῶν γραμματίων,
Ἐπιτροπικῶν ἐνταλμάτων, καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν διαχείρισιν τοῦ χαρτοσήμου. »

Ἀναγνωσθέντων καὶ τῶν ἄρθρων **144** μέχρι **191** καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου ἀναστάσεως παρεδέχθη τὰ μὲν **145**, **147** καὶ **157** κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ δὲ λοιπὰ, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρον **144**. Οἱ ταμίαι ἐκδίδουν διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν δημοσίου εἰσοδήματος γραμμάτιον παραλαβῆς, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ τὸ τριπλότυπον βιβλίον, καὶ ἂν δὲν ἤθελε ζητηθῇ ἀπὸ τὸν πληρωτήν· ἕκαστον γραμμάτιον ἀνάγεται εἰς ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Διὰ πᾶσαν λῆψιν χρημάτων ἐξ ἀποστολῆς ἄλλων ταμιῶν ἢ πρὸς συμψηφισμὸν εἰς ἄλλον ταμίαν ἐκδίδουν ὁμοίως γραμμάτια παραλαβῆς· διὰ δὲ τὰ ἀδεία τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν λαμβανόμενα χρήματα, διὰ νὰ πληρωθῶσιν εἰς ἄλλα ταμεῖα, ἐκδίδουν χρηματικὰ γραμμάτια.

Τὰ γραμμάτια παραλαβῆς καὶ τὰ χρηματικὰ γραμμάτια στηρίζονται εἰς γραμμάτια παραδόσεως. »

« Ἄρθ. **145**. Τὰ τριπλότυπα γραμμάτια παραλαβῆς καὶ τὰ χρηματικὰ γραμμάτια θεωροῦνται ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν μετὰ τὴν ἔκδοσίν των, τὰ μὲν τοῦ κεντρικοῦ ταμείου παρὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν διωρισμένου ὑπαλλήλου, τὰ δὲ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων, παρὰ τῶν ἁρμοδίων διοικητικῶν ἀρχῶν ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτων, παρὰ τῶν δημοτικῶν. »

Οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν θεώρησιν τῶν γραμματίων ἀποκόπτουσιν ἀπ' αὐτῶν τὰ παραρτήματα, καταχωρίζουσιν αὐτὰ εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον καὶ τὰ ἀποστέλλουσιν εἰς τὸ γενικὸν λογιστήριον κατὰ μῆνα συνωδευμένα μὲ κατάλογον.

Γραμμάτια παραλαβῆς, μηδόλως ἢ ἐκπροθέσμως θεωρηθέντα, δὲν ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν κατὰ τοῦ δημοσίου.

« Ἄρθρον **146**. Τὰ βιβλία τῶν τριπλοτύπων γραμματίων παραλαβῆς ἀριθμοῦνται καὶ μονογράφονται παρά τινος τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ διοριζομένου. »

« Ἄρθ. **147**. Ὅλαι αἱ πράξεις τῶν ταμιῶν ἐγγράφονται ἐν λεπτομερείᾳ, ἅμα τελεσθῶσιν εἰς τὸ βιβλίον τῶν πρωτοσημειώσεων· περὶ τὸ τέλος ἑκάστης ἡμέρας καταχωρίζονται εἰς τὸ καθημερινὸν, κρατούμενον ἰδιοχείρως παρ' αὐτῶν, εἰς τὸ καθολικὸν καὶ εἰς τὰ ἁρμόδια βοηθητικὰ βιβλία. »

« Ἄρθρον **148**. Τὰ βιβλία τῶν ταμιῶν πρέπει νὰ ἦναι ἐνήμερα, αἱ δὲ ἐγγραφαὶ νὰ ἀκολουθῶσιν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, κατὰ τάξιν καὶ συνέχειαν χωρὶς χάσματα, χωρὶς παρεισγραφὰς, χωρὶς ξύσματα· ἅμα δὲ ἐγγραφῇ, τι, νὰ μὴ γίνηται ἐπ' αὐτοῦ ἡ παραμικρὰ μεταβολὴ ἢ ἀλλοίωσις· ἂν δὲ συμβῇ λάθος τι, νὰ διορθώνηται διὰ νέας ἐγγραφῆς. »

Β'. Ἀπόδοσις λογαριασμῶν.

« Ἄρθρον **149**. Ἕκαστος ἐπαρχιακὸς ταμίας διευθύνει εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον κατὰ πᾶσαν πρώτην, ἑνδεκάτην, καὶ εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνὸς ἀντίγραφον τῆς μερίδος τοῦ λογιστηρίου διὰ τὸ λῆξαν δεκαήμερον, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς, γενικὴν κατάστασιν καὶ ὅλα τὰ λογιστικὰ ἔγγραφα τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων. »

« Ἄρθρον **150**. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ἀποδίδουν λογαριασμὸν, περιλαμβάνοντα ὅλας τὰς πράξεις τῆς ἐνιαυσίου διαχειρίσεώς των· τὰ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα οἱ ταμίαι ὀφείλουν νὰ παρουσιάζωσι, προσδιορίζει τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον. »

« Ἄρθρον **151**. Ὁ λογαριασμὸς ἑκάστου ἐπαρχιακοῦ ταμίου πρέπει νὰ παριστάνῃ·

1) Τὰ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους μετρητὰ, τὰ ὑπόλοιπα τῶν διαρκῶν λογαριασμῶν ληφθησόμενα, τὰ τῶν εἰσπρακτέων καὶ τὰ τῶν ἀνοιχθεισῶν ἐπὶ τοῦ ταμείου του πιστώσεων.

2) Τὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀνατεθέντα εἰς αὐτὸν εἰσπρακτέα, τὰς ἀνοιχθείσας πιστώσεις καὶ τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα πάσης φύσεως.

3) Τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους μετρητὰ, τὰ ὑπόλοιπα τῶν διαρκῶν λογαριασμῶν ληφθησόμενα, τὰ τῶν εἰσπρακτέων καὶ τὰ τῶν ἀνοιχθεισῶν ἐπὶ τοῦ ταμείου του πιστώσεων.

4) Κατάστασιν ἀναλυτικὴν τῶν μηκέτι ἀποληφθεισῶν προπληρωμῶν διὰ ἔξοδα κατασχέσεως, περιέχουσαν καὶ τοὺς λόγους τῆς καθυστερήσεως. »

«Ἄρθρον **152.** Ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς τῶν ταμιῶν στέλλεται εἰς τὸ γενικὸν λογιστήριον, συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα· τὸ δὲ λογιστήριον, ἀφοῦ πληροφορηθῇ περὶ τῆς ὀρθότητός του, τὸν διευθύνει εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον.»

Γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρον **153.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἔγκαιρον εἴσπραξιν τῶν ἀνατεθέντων εἰς αὐτοὺς εἰσπρακτέων· ἑπομένως ὀφείλουν νὰ δικαιολογήσωσι πᾶσαν καθυστέρησιν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν κατὰ τὰ ἐρεξῆς ἄρθρα.»

«Ἄρθρον **154.** Ἡ καθυστέρησις δικαιολογεῖται ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι οἱ ταμίαι ἔλαβον ἐγκαίρως κατὰ τῶν ὀφειλετῶν ὅλα τὰ μέτρα, ὅσα συγχωρεῖ ὁ περὶ καταδιώξεως νόμος, ἢ ὅτι κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν ἀνεβλήθη ἡ εἴσπραξις, παραχωρηθείσης προθεσμίας εἰς τοὺς ὀφειλέτας.»

«Ἄρθρον **155.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουν νὰ ὑποβάλλουν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους καταστασιν τῶν καθυστερούντων τῆς χρήσεως τοῦ προηγουμένου, καὶ νὰ δικαιολογήσωσι τὴν καθυστέρησιν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον.

Τὸ ὑπουργεῖον ἀποφασίζει περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ὑπολόγων, καὶ, ἐκδίδον ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου τὰς ἀποφάσεις του, διατάσσει τὴν ἄμεσον κατάθεσιν τῶν ποσῶν, διὰ τὴν καθυστέρησιν τῶν ὁποίων δὲν ἐδώκαν ἀποχρώσας δικαιολογήσεις· οἱ ὑπόλογοι δύνανται νὰ ἐκκαλέσωσιν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον τὰς κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.»

Ὅσα ἐκ τῶν καθυστερούντων εἰσοδημάτων γίνωσι δεκτὰ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ὡς παραλείμματα, καὶ ὅσα μέλλουν νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ἀκόλουθον χρῆσιν, σημειοῦνται διακεκριμένως εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ταμιῶν.

«Ἄρθρον **156.** Ὅταν πληρώσωσιν ἐξ ἰδίων των τὰ ὀφειλόμενα ἀπὸ χρεώστας πρὸς τὸ δημόσιον, ἀντικαθίστανται οἱ ταμίαι εἰς ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, καὶ ἐνεργοῦν αὐτὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καταδιώξεως νόμου.»

«Ἄρθρον **157.** Πρὸ τῆς πληρωμῆς τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐκδιδομένων ἐνταλμάτων, ἢ πρὸ τῆς θεωρήσεώς των διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ ἄλλους ὑπολόγους, οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουν ὑπὸ εὐθύνην των νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι εἶναι ἐπισυνημμένα ὅλα τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δαπάνης δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, καὶ ὅτι εἶναι

ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν διατάκτην, καὶ ἐξωφλημένα ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐκεῖνον, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν.

«Ἐις πρὸς τὰ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων διατακτῶν ἐκδιδόμενα ὀφείλουν πρὸς τούτοις νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι τὸ ποσὸν αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνει τὴν δι' ἐπιτροπικοῦ ἐντάλματος μεταβιβασθεῖσαν πίστωσιν.»

«Ἄρθρον **158.** Ἐὰν οἱ λήπτορες ἦναι ἀγράμματοι, ὁ πληρώνων ταμίας μνημονεύει τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐντάλματος· δύω δὲ μάρτυρες, ὁμολογουμένως ἔγνωσμένοι καὶ παρόντες, πιστοποιοῦν μετ' αὐτοῦ τὴν πληρωμήν, ὅταν τὸ ποσὸν αὐτῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δραχμάς· ἀνωτέρας ποσότητος ἡ ἐξόφλησις γίνεται ἐνώπιον συμβολαιογράφου.»

«Ἄρθρον **159.** Πᾶν ἔνταλμα μὴ ἔχον τὰ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα προσόντα, καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ πληρώσαντος αὐτὸ ταμίου.

Ἂν ὅμως τὰ ἐπισυνημμένα εἰς ἔνταλμα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα ἤρκουν μὲν νὰ τὸ καταστήσωσι παραδεκτὸν ὡς πρὸς τὸν ταμίαν, ἐξ ἄλλων δὲ περιστάσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς αὐτοῦ τὴν ἐξέλεγξιν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ἀπαράδεκτον, τότε εἶναι ὑπεύθυνος ὁ ἐκδοὺς αὐτὸ διατάκτης.»

«Ἄρθρον **160.** Ὅταν τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἀπορρίψῃ πληρωμὴν παρὰ κανόνας γενομένην, εἰ μὲν τὸ ἔνταλμα εἶναι ἐκδεδομένον παρὰ δευτερεύοντος διατάκτου, ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν συνεννοούμενος, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμή, καὶ μετὰ τοῦ ἐντολέως ὑπουργοῦ, ἀποφασίζει ἂν πρέπει νὰ γείνῃ ἀναγωγὴ κατὰ τοῦ λήπτου ἢ τοῦ διατάκτου, ἢ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ κατὰ τοῦ ταμίου ἀπόφασις τοῦ συνεδρίου· εἰ δὲ τὸ ἔνταλμα εἶναι ἐκδεδομένον ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, παραπέμπεται ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, διὰ ν' ἀποφασίσῃ, καὶ εἰδοποιεῖται ὁ Βασιλεύς.»

«Ἄρθρον **161.** Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαλαμβανόμενα περὶ ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ λήπτου ἢ τοῦ διατάκτου, λαμβάνουν χώραν καὶ ὅταν κατὰ τὸ ἄρθρον **157** ἔγεινε μὲν τὸ ἔνταλμα δεκτὸν ὡς πρὸς τὸν ταμίαν, ἀνεγνωρίσθη δὲ ὑπεύθυνος ὁ διατάκτης.»

«Ἄρθρον **162.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἶναι ὡσαύτως ὑπεύθυνοι διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν εἰσπρακτόρων, καὶ χρεωστοῦν ν' ἀναπληρώσι πᾶν ἔλλειμμα ἀνακαλυφθὲν εἰς τὴν διαχείρισίν των.»

2. Εἰδικοὶ ταμίαι.

«Ἄρθρον **163.** Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι (τελῶναι, ἁλαταποθηκάριοι, κ.τ.λ.) ἐκκαθαρίζουν καὶ καταλογίζουν τοὺς φόρους, ὅταν δὲν ἦναι

καταλογισμένοι ἀπὸ ἄλλην ἀρχήν, φανερώνουν εἰς τοὺς φορολογουμένους τὸ ὀφειλόμενον ἀπ' αὐτοὺς ποσόν, εἰσπράττουν τὰ χρήματα καὶ ἐκδιάζουν, χρείας τυχούσης, τὴν πληρωμὴν κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ περὶ καταδιώξεως νόμους καὶ κανονισμούς.»

«Ἄρθρον **164.** Τὰ εἰσπραττόμενα παρ' αὐτῶν χρήματα παραδίδονται εἰς τοὺς ταμίας κατὰ δεκαήμερον. Ἐὰν ὅμως ἡ εἰς ἓν ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνήκουσα εἴσπραξις ἦναι μικροτέρα τῶν ἑκατὸν δραχμῶν, ἡ παράδοσις γίνεται κατὰ μῆνα.»

ά. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχοι.

«Ἄρθρον **165.** Πᾶς εἰδικὸς ταμίας ὀφείλει νὰ ἐγγράφῃ ὅλας τὰς πράξεις τῆς διαχειρίσεώς του εἰς τὰ διὰ τῶν κανονισμῶν ἑκάστης ὑπηρεσίας προσδιωρισμένα βιβλία.»

«Ἄρθρον **166.** Διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν ὀφείλουν νὰ ἐκδίδουν ἀποδεικτικὸν, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ βιβλίον διπλότυπον, καὶ νὰ παραδίδουν αὐτὸ εἰς τὸν πληρωτὴν, καὶ ἂν δὲν ἤθελε τὸ ζητήσει.

Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται αἱ λιανικαὶ εἰσπράξεις τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.»

«Ἄρθρ. **167.** Οἱ εἰρημένοι ὑπόλογοι παραδίδοντες ἢ ἀποστέλλοντες εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα χρήματα ἢ ὁμολογίας φορολογουμένων ὀφείλουν νὰ λαμβάνωσι διὰ μὲν τὰ χρήματα, γραμμάτια παραλαβῆς, διὰ δὲ τὰς ὁμολογίας, διπλότυπον εἰσπρακτέων.»

«Ἄρθρον **168.** Οἱ προϊστάμενοι ἐξελέγχουν τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων, ἐπιθεωροῦντες τὰ βιβλία αὐτῶν, καταμετροῦντες τὰ εἰς χεῖράς των χρήματα καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τοῦ λογαριασμοῦ αὐτῶν, κατὰ τὰ περὶ ἑκάστης ὑπηρεσίας εἰδικῶς ὡρισμένα.»

Β'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

«Ἄρθρ. **169.** Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι χρεωστοῦν νὰ διευθύνουν κατὰ μῆνα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν κατάστασιν τῶν εἰσπράξεων, πληρωμῶν καὶ παραδόσεων αὐτῶν τε καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων.»

«Ἄρθρ. **170.** Οἱ προϊστάμενοι εἶναι ἀπ' εὐθείας ὑπόλογοι εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον καὶ παρουσιάζουν κατ' ἔτος γενικὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς των ἐπ' ὀνόματι καὶ ἐπὶ προσωπικῇ εὐθύνῃ των.»

Γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. **171.** Πᾶς προϊστάμενος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων, τὰ ὁποῖα προσλαμβάνει εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διαχείρισιν· ἡ εὐθύνη αὕτη δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν ἐσόδων τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων, τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο ὁ προϊστάμενος νὰ ἐπιβλέψῃ τὴν παράδοσιν ἢ τὴν τακτικὴν χρῆσιν.»

«Ἄρθρ. **172.** Ὅταν ὁ ὑπόλογος ἀναπληρώσῃ ἐξ ἰδίων του ἔλλειμμα τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπαλλήλων του, ἀντικαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ὑπεγγύων χρημάτων ἢ κτημάτων τοῦ προσώπου καὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου ὑπαλλήλου.»

«Ἄρθρ. **173.** Ὅλοι οἱ ὑπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διατελοῦντες ὑπόλογοι εἶναι ὑπεύθυνοι δι' ὅσα ἐπιφορτίζονται νὰ εἰσπράξωσι δικαιώματα τοῦ δημοσίου. Χρεοῦνται ἑπομένως εἰς τοὺς ἐνιαυσίους λογαριασμοὺς των διὰ τὸ ὅλον αὐτῶν, καὶ ὀφείλουν ν' ἀποδεικνύωσι τὴν ἐντελῆ εἴσπραξίν των, καὶ τὴν ἐγκαίρον παράδοσιν εἰς τὰ ἁρμόδια ταμεῖα.»

«Ἄρθρ. **174.** Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι ἀπαλλάττονται τῆς εὐθύνης, ὅταν ἀποδείξωσιν ὅτι ἔλαβον ὅλα τὰ μέτρα καὶ ἐνήργησαν ἐν δέοντι καιρῷ ὅλας τὰς καταδιώξεις κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου συμφώνως μὲ τὸν νόμον.»

3. Εἰσπράκτορες.

«Ἄρθρ. **175.** Οἱ εἰσπράκτορες συνάζουν τὰ ὀφειλόμενα ἀπὸ ἕνα ἕκαστον τῶν φορολογουμένων ἢ ἄλλων ὀφειλετῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παραδιδομένων εἰς αὐτοὺς φορολογικῶν πινάκων ἢ ἄλλων τίτλων, καὶ ἐνεργοῦν, χρείας τυχούσης, τὴν καταδίωξιν αὐτῶν, κατὰ τὰς διαταγὰς τῶν προϊσταμένων ταμιῶν.»

«Ἄρθρ. **176.** Οἱ ταμίαι προσδιορίζουν τὰς περιόδους, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ παραγγελιοδόχοι αὐτῶν εἰσπράκτορες ὀφείλουν νὰ παραδίδουν εἰς αὐτοὺς τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖται ποτὲ νὰ ὑπερβαίνῃ ἑκάστη περίοδος ἕνα μῆνα.»

ά. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθρ. **177.** Διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν ὀφείλουν νὰ ἐκδίδουν ἀποδεικτικὸν, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ βιβλίον διπλότυπον, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει καὶ ὡς βιβλίον ταμείου· τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦτο ἐπιδίδεται καὶ ἂν δὲν ἤθελε ζητηθῇ ἀπὸ τὸν πληρωτήν.»

«Ἄρθρ. **178.** Οἱ εἰσπράκτορες, παραδίδοντες τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν ταμίας, λαμβάνουσι τακτικὰ γραμμάτια παραλαβῆς, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁποίων οἱ ταμίαι ἐξελέγχουν τὸ ἀκριβὲς τῆς εἰσπράξεως.»

Β'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

Ἄρθρ. **179.** Οἱ εἰσπράκτορες δίδουν λόγον τῆς διαχειρίσεως των εἰς μόνους τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν ταμίας, εἰς τοὺς ὁποίους

καὶ παραδίδουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ τῆς διαχειρίσεώς των, ὅλα των τὰ βιβλία.»

γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. 180. Οἱ εἰσπράκτορες εἶναι ὑπεύθυνοι πρὸς τοὺς ταμίας· οὗτοι δὲ πρὸς τὸ δημόσιον.»

4. Εἰσπράκτορες δημοσίων φόρων εἰς εἴδη.

«Ἄρθρ. 181. Οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως δημοσίων φόρων εἰς εἴδη διοριζόμενοι ἐπιστάται ἐκκαθαρίζουν καὶ καταλογίζουν τὸν παρ' ἑκάστου φορολογουμένου ὀφειλόμενον φόρον, καὶ φροντίζουν περὶ τῆς εἰσπράξεως καὶ τῆς εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας μετακομιδῆς αὐτῶν, ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ νόμου προσδιοριζομένης προθεσμίας.»

«Ἄρθρ. 182. Οἱ ἀποθηκάριοι τῶν κεντρικῶν ἀποθηκῶν παραλαμβάνουσι τοὺς εἰς εἴδη ἀποδιδομένους φόρους, καὶ διαθέτουν αὐτοὺς κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου,

ἀ. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθρ. 183. Οἱ ἐπιστάται τῶν εἰς εἴδη ἀποδιδομένων φόρων συντάσσουν ὀνομαστικοὺς καταλόγους τῶν φορολογουμένων καὶ ἐκδίδουν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν διπλότυπα φορολογίας, κρατοῦν δὲ καθημερινὸν βιβλίον τῶν εἰσπραττομένων καὶ τῶν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομιζομένων εἰδῶν.»

«Ἄρθρ. 184. Οἱ κεντρικοὶ ἀποθηκάριοι κρατοῦν διὰ τὰ προϊόντα τῶν φόρων βιβλίον ἀποθήκης καὶ διπλότυπον βιβλίων ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς τῶν ἀποταμιευομένων εἰδῶν.»

«Ἄρθρ. 185. Τὸ ἀκριβὲς τῆς φορολογίας καὶ τῆς εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας μετακομιδῆς τῶν προϊόντων ἐξελέγχεται παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.»

δ'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

«Ἄρθρ. 186. Εἰς τὸ τέλος τῆς φορολογίας οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως ἐπιστάται δίδουν γενικὸν λογαριασμὸν εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους, οἵτινες βεβαιοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν διὰ πράξεώς των· ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων ἀποφαίνεται ὁριστικῶς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.»

«Ἄρθρ. 187. Οἱ ἀποθηκάριοι τῶν κεντρικῶν ἀποθηκῶν ἀποστέλλουν διὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ προσδιοριζομένας ἐποχὰς κατάστασιν τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ εἰδῶν. Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ κατὰ τὴν ἐκένωσιν τῶν ἀποθηκῶν, καθὼς καὶ ὅταν παυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας, δίδουν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ γενικὸν λογαριασμόν, συνωδευμένον μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα,

ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων ἐλλειμμάτων τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς· αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου πρέπει νὰ ἦναι αἰτιολογημέναι.»

«Ἄρθρ. 188. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων δικάζονται ἀπὸ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον· ὡς μέσα δὲ ἐλέγχου αὐτῶν προσάγονται καὶ οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ τῶν ἐπιστατῶν, ἐξειλεγμένοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 186.»

γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. 189. Οἱ ἐπιστάται εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκκαθάρισιν καὶ τὸν καταλογισμὸν καὶ διὰ πᾶσαν παράλειψιν φόρων, τὴν ἔγκαιρον εἴσπραξιν αὐτῶν καὶ τὴν μετακομιδὴν των εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας.»

«Ἄρθρ. 190. Οἱ ἀποθηκάριοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν καὶ τὴν ἀκριβῆ διαχείρισιν τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ εἰδῶν.»

«Ἄρθρ. 191 Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐπιτήρησιν καὶ ἐξέλεγξιν ὅλων τῶν πράξεων τῶν ἐπιστατῶν καὶ ἀποθηκαρίων.»

Ἐγένετο ὡσαύτως δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον 192 δι' ἀναστάσεως, τ' ἄλλα μὲν κατὰ τὸ νομοσχέδιον, προστεθέντων ὅμως ὡς ἐδαφίων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀκολούθων 193 καὶ 194 σύμφωνα μὲ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνώμην, ἔχει δ' οὕτω·

5. Κεντρικὸν ταμεῖον.

«Ἄρθρ. 192. Τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, παραλαμβάνει τὰ τῶν ἄλλων ταμείων διαθέσιμα χρήματα, καὶ ἐφοδιάζει μὲ χρήματα ὅσα ταμεῖα ἔχουν ἀνάγκην.»

Διευθύνει τὰ τῆς γενικῆς ἀποθήκης τοῦ χαρτοσήμου, ἔχει τὴν φροντίδα τῆς ἀποστολῆς χαρτοσήμου εἰς τὰ λοιπὰ ταμεῖα καὶ δίδει κατ' ἔτος γενικὸν λογαριασμὸν περὶ αὐτοῦ.

Ἐκπληροῖ χρέη ἐπαρχιακοῦ ταμίου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς πρωτευούσης τοῦ Βασιλείου· ὅλαι ἑπομένως αἱ περὶ καθηκόντων, βιβλίων, ἐγγραφῶν, ἐλέγχου, ἀποδόσεως λογαριασμῶν καὶ εὐθύνης τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὸν κεντρικὸν ταμίαν.»

Ὡσαύτως ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 193 καὶ 194, τὸ μὲν πρῶτον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, τὸ δὲ δεύτερον, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἀφαιρεθεισῶν τῶν λέξεων «ἐξαιρουμένων τῶν εἰσπρακτόρων» ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 193. Ἐκ τῶν συγκεντρουμένων εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον χρημάτων, ὅσα ὑπερβαίνουν τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας

αὐτοῦ κατατίθενται εἰς ἀποθεματικὸν τρίκλειδον ταμεῖον, καὶ τὸ μὲν τῶν κλειδίων κρατεῖται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ δὲ, παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμίου, καὶ τὸ τρίτον, παρὰ τοῦ ὑποταμίου.»

6. Γενικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τοὺς ὑπολόγους ἐν γένει.

ά. Ἐγκαθίδρυσις.

«Ἄρθρ. 194. Πᾶς ὑπόλογος ὀφείλει νὰ δώσῃ ἐγγύησιν εἰς χρήματα ἢ κτήματα, οὔτε συγχωρεῖται νὰ ἀναλάβῃ τὰ χρέη του πρὶν παρουσιάσῃ ἀπόδειξιν τῆς δοθείσης ἐγγυήσεως καὶ δώσῃ τὸν ὅρκον του εἰς τὴν διωρισμένην ἀρχήν.

Οἱ ἰδιαίτεροι νόμοι ἑκάστης ὑπηρεσίας προσδιορίζουν τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐγγυήσεως.»

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ ἄρθ. 195 ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, προστεθέντος καὶ τρίτου ἐδαφίου, κατὰ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, ἔχει δ' οὕτω·

β'. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθρ. 195. Τὰ βιβλία τῶν ὑπολόγων, ἐκτὸς τῶν βοηθητικῶν, μονογραφοῦνται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν μονογράφησιν αὐτῶν εἰς ἐπίτροπόν του.

Ἡ μονογράφησις συνίσταται εἰς τὴν ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου φύλλου δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων σημείωσιν τοῦ αὐξοντος ἀριθμοῦ τῶν σελίδων καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου φύλλου βεβαίωσιν τοῦ ποσοῦ αὐτῶν· εἰς ἕκαστον φύλλον τίθεται ἡ μονογραφή, ἤτοι τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, εἰς δὲ τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον, ὁλόκληρος ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ.

Εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ἀποδεικτικὰ παραλαβῆς εἰσπρακτέων, διπλότυπα ἀποδεικτικὰ εἰσπράξεων, γραμμάτια παραλαβῆς καὶ χρηματικὰ γραμμάτια ὅλοι οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν νὰ σημειῶσιν ὄχι μόνον δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων, ἀλλὰ καὶ ὁλογράφως τὰ ποσὰ τῶν παραδιδομένων εἰς αὐτοὺς χρηματικῶν τίτλων καὶ τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων χρημάτων.»

Ἀναγνωσθέντων δὲ καὶ τῶν ἄρθρων 196 μέχρι 215, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, τὰ μὲν 199, 203, 207, 208 καὶ 210 ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιηθέντα, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 196. Ὅλα ἐν γένει τὰ βιβλία τῶν ὑπολόγων εἶναι

καὶ μένουν ἰδιοκτησία τοῦ δημοσίου, κλείονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως ἢ μεταθέσεως τῶν ὑπολόγων· τὸ κλείσιμον γίνεται ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἢ δημοτικῆς ἀρχῆς, ἥτις καταμετρᾷ συγχρόνως τὰ ἐν τῷ ταμείῳ μετρητὰ καὶ βεβαιοῖ τὴν πρᾶξιν ταύτην διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου.»

«Ἄρθρ. 197. Οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν ἀπαραιτήτως νὰ καταμετρῶσι τὰ εἰς τὸ ταμεῖόν των χρήματα κατὰ πᾶσαν δεκάτην, εἰκοστὴν, καὶ τελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς, καὶ νὰ βεβαιῶσι διὰ τῆς ὑπογραφῆς των ἐπὶ τοῦ καθημερινοῦ αὐτῶν, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν εἰς χεῖρας των χρημάτων εἶναι ἀκριβῶς σύμφωνον μὲ τὸ ἐπὶ τοῦ βιβλίου των καταδεικνυόμενον ὑπόλοιπον· ἀνάμιξις ἰδιωτικῶν χρημάτων μὲ τὰ δημόσια ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς.»

«Ἄρθρ. 198. Οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν, ἐπὶ ποινῇ προσωρινῆς παύσεως, νὰ ὑποβάλλουν εἰς τοὺς πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ ταμείου των παρουσιαζομένους ἀπεσταλμένους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἢ τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς, ὅλα τὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα τῆς ὑπηρεσίας των, νὰ ἐκθέτωσι καὶ καταμετρῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν τὰ εἰς χεῖρας των χρήματα, νὰ δίδωσιν ὅλας τὰς ζητουμένας πληροφορίας καὶ διασαφήσεις καὶ νὰ ὑπογράφωσι μετὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τὸ τῆς ἐπιθεωρήσεως πρωτόκολλον εἰς διπλοῦν, τὸ ἓν τῶν ὁποίων μένει παρ' αὐτοῖς.»

«Ἄρθρ. 199. Πᾶσα ἔλλειψις χρημάτων ἢ χαρτοσήμου ἀναφαινομένη εἴτε κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ταμείου, εἴτε κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν αὐτοῦ παρὰ τοῦ γεν. λογιστηρίου, ἀναπληροῦται, καταβαλλομένου τοῦ ποσοῦ τῆς ἐλλείψεως παρὰ τοῦ ταμίου ἐντὸς 24 ὡρῶν· εἰς ἐναντίαν περίστασιν ὁ ὑπόλογος ταμίας ἀπολύεται ἀμέσως τῆς ὑπηρεσίας, ἐνεργεῖται ἡ προσωπικὴ αὐτοῦ κράτησις, ἀποζημιοῦται τὸ δημόσιον ἀπὸ τὴν ἐγγύησιν καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ περιουσίαν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καταδιώξεως τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν νόμου.

Πᾶν φαινόμενον πλεόνασμα μένει εἰς τὸ ταμεῖον μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ ἡ αἰτία αὐτοῦ.»

«Ἄρθρον 200. Διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν τίτλων νομίμου ἀπαιτήσεως τοῦ δημοσίου ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.»

γ'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

«Ἄρθρον 201. Ἕκαστος ὑπόλογος, καθὸ ὑπεύθυνος τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαχειρίσεως, δίδει λόγον αὐτῆς.

Εἰς περίστασιν μεταθέσεως ἢ παύσεως ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς διαιρεῖται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαχειρίσεως ἑκάστου τῶν ὑπολόγων, καὶ ἕκαστος αὐτῶν δίδει ἰδιαιτέρως τὸν λογαριασμὸν τῶν ἰδίων του πράξεων.

Οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως, συνταττόμενοι εἰς τριπλοῦν πέμπονται συνωδευμένοι μὲ τὰ ἐξηγητικὰ φύλλα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα ἐλέγχου, εἰς τὸ Γενικὸν λογιστήριον ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν μετὰ τὸ τέλος τῆς διαχειρίσεως.

Μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν αὐτῶν παρὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου, τὸ μὲν μένει παρ' αὐτῷ, τὸ δεύτερον, βεβαιωμένον παρ' αὐτοῦ ὡς ὀρθὸν ἢ διορθωμένον, μεταβιβάζεται μετὰ τῶν ἐξηγητικῶν φύλλων καὶ λοιπῶν στοιχείων ἐλέγχου εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐντὸς τριῶν μηνῶν, τὸ τρίτον ἐπίσης βεβαιωμένον ὡς ὀρθὸν ἢ διορθωμένον ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ὑπόλογον, ὅστις ὀφείλει νὰ συντάξῃ ἀμέσως ἄλλο ἀπαράλλακτον, καὶ βεβαιωμένον διὰ τῆς ὑπογραφῆς του νὰ τὸ ὑποβάλῃ εἰς τὸ συνέδριον.»

Δ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. 202. Πᾶς ὑπόλογος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐν ἀσφαλείᾳ τήρησιν τῶν ἐν τῷ ταμείῳ του δημοσίων χρημάτων, καὶ ὀφείλει ἢ αὐτὸς νὰ διανυκτερεύῃ ὅπου εἶναι τὸ ταμεῖον, ἢ ἄλλος ὑπ' εὐθύνην του· οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουσι συγχρόνως νὰ ζητῶσι καὶ στρατιωτικὴν φρουράν.»

«Ἄρθ. 203. Πᾶς ὑπόλογος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀνελλειπῆ παράδοσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀποστελλομένων δημοσίων χρημάτων, καὶ δύναται δι' ἀσφάλειάν του νὰ διορίζῃ ἐπίτροπόν του νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν τῶν κιβωτίων καὶ σάκκων, καὶ εἰς τὴν καταμέτρησιν.

Διὰ τὰ καθ' ὁδὸν ἐνδεχόμενα δὲν εἶναι ὑπεύθυνος, εἰμὴ ἐὰν ἐνέχηται ἕνεκεν ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας· δὲν γίνεται μολονοτοῦτο δεκτὸν εἰς πίστωσίν του τὸ ἀποσταλὲν ποσὸν, εἰμὴ ἐὰν συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν περὶ ἀποστολῆς δημοσίων χρημάτων κανονισμὸν, καὶ ὑπάρχῃ κατ' αὐτὸν συντεταγμένον τὸ πρωτόκολλον.

Ὁ παραλαμβάνων ταμίας καθίσταται μόνος ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν τυχὸν ἀνακαλυφθεῖσαν ἔλλειψιν, ἐὰν δὲν μετακαλέσῃ τὸν ἐπίτροπον τοῦ ἀποστείλαντος νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν καὶ καταμέτρησιν, καὶ δὲν συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν κανονισμόν· ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἄλλου κωλύματος τοῦ ἐπιτρόπου, ὁ παραλαμβάνων ταμίας ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ

ἐγγράφως τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν ἢ, ὅπου τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουν, τὸν εἰρηνοδίκην, διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν ἀντὶ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἀποστέλλοντος ταμίου.»

«Ἄρθρ. 204. Οὐδεὶς ὑπόλογος δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἕδρας αὐτοῦ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς.»

Πᾶς δ' ἐπ' ἀδείᾳ ἀπομακρυνόμενος ἢ κωλυόμενος νομίμως ὀφείλει ν' ἀντικαταστήσῃ τοποτηρητὴν, ἐπὶ ἰδίᾳ μὲν αὐτοῦ εὐθύνῃ, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν κατεπειγούσῃ περιστάσει δύναται νὰ δώσῃ ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἄδειαν ὀκταημέρου ἀπουσίας, καὶ νὰ ἐγκρίνῃ τὸν τοποτηρητὴν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.»

«Ἄρθρ. 205. Ἀσχέτως τῆς ποινικῆς καταδιώξεως, ἕκαστος ταμίας εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνος ἕνεκεν ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας διὰ πᾶσαν ὑπεξαίρεσιν, κλοπὴν ἢ λῄστευσιν δημοσίων χρημάτων ἢ χαρτοσήμου·

α'. Ἐὰν δὲν ἐφρόντισε νὰ φρουρῆται τὸ ταμεῖον ἀπὸ τὴν ἀναγκαίαν στρατιωτικὴν φυλακήν,

β'. Ἐὰν ὀφείλων νὰ διανυκτερεύῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος ὑπὸ εὐθύνην του, ὅπου εἶναι τὸ ταμεῖον, δὲν ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον τοῦτο,

γ'. Ἐὰν παρέλειψε ν' ἀποστείλῃ εἰς τὰς τεταγμένας προθεσμίας τὰ περισσεύοντα τοῦ ταμείου χρήματα,

δ'. Ἐὰν δὲν ἐτήρησεν ἀκριβῶς τὰς περὶ ἀποστολῆς δημοσίων χρημάτων διατάξεις κατὰ τὸ ἄρθρ. 203·

ε'. Ἐὰν μὴ καταβαλὼν πρὸς φύλαξιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ τοῦ χαρτοσήμου ἰδιαιτέραν ἐπιμέλειαν ὡς ἰδίων αὐτοῦ πραγμάτων, ἔγεινεν ἐκ πράξεως ἢ παραλείψεως αἴτιος ζημίας εἰς τὸ δημόσιον.

Τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον δικάζει τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξ ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας ἐνοχὴν τῶν ὑπολόγων. Δύναται δὲ ἐπὶ τούτῳ νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἀπ' εὐθείας καὶ διὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν καὶ διὰ τῶν εἰσαγγελέων καὶ ἄλλας ἐξετάσεις παρὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τούτων ἰδίᾳ ἁρμοδιότητι ἤδη γενομένας.»

Ε'. Πειθαρχικαὶ ποιναί.

«Ἄρθρ. 206. Διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὡρισμένων, καθὼς καὶ ἕνεκα ἀπειθείας ἢ ἀμελείας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, οἱ ὑπόλογοι ὑπόκεινται εἰς πειθαρχικὰς ποινὰς, ἐπιφυλαττομένων καὶ τῶν βαρυτέρων ποινῶν διὰ τὰς περιστάσεις ὅσας προβλέπει ὁ ποινικὸς νόμος.»

« Ἄρθρ. 207. Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἶναι·

1. Ἐπίπληξις,

2. Πρόστιμον 5—300 δραχμῶν,

3. Παῦσις ἀκτὼ ἡμερῶν μέχρις ἓξ μηνῶν, ἐπάγουσα τὴν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀφαίρεσιν τοῦ μισθοῦ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας προερχομένων ὠφελειῶν.

Αἱ κατὰ τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 ποιναὶ ἐπιβάλλονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἡ παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου εἰς τὰς προβλεπομένας περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 38 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτεμβ. (9 Ὀκτωβρίου) 1833 Β. διατάγματος· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐδάφ. 3 ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.»

« Ἄρθρ. 208. Ἐὰν ἐκ τῶν πράξεων ὑπολόγου τινὸς κινδυνεύῃ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἢ ἀνακαλυφθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἀταξίαι δίδουσαι εὔλογον ὑπόνοιαν καταχρήσεως, ἢ ἐμποδίζουσαι τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεων αὐτοῦ, ὁ προϊστάμενος αὐτοῦ ἢ ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ ἔχουν τὴν ἄδειαν καὶ τὸ χρέος νὰ παύσωσι προσωρινῶς αὐτὸν καὶ νὰ ζητήσωσιν ἀμέσως τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν ὑπὸ μόνον τὸν ὑπουργὸν τοῦτον διατελῇ ὁ ὑπόλογος, ἐὰν δὲ διατελῇ καὶ ὑπὸ ἄλλον ὑπουργόν, ζητοῦνται συγχρόνως καὶ τούτου αἱ διαταγαί. Ὀφείλουν δὲ νὰ λάβωσι συγχρόνως μέτρα περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ ἐγγράφων.»

« Ἄρθρ. 209. Πᾶς ὑπόλογος ἀποβάλλεται τῆς ὑπηρεσίας·

1. Ἐὰν δὲν ἀναπληρώσῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν τὸ ἀνακαλυφθὲν ἔλλειμμα τοῦ ταμείου του κατὰ τὸ ἄρθρ. 199.

2. Ἐὰν δὲν πληρώσῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ δι' ἀποφάσεως τοῦ συνεδρίου καταλογισθὲν εἰς βάρος του ποσόν,

3. Εἰς τὰς ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ ὡρισμένας περιστάσεις,

4. Ἐὰν ἀπομακρυνθῇ τῆς ἕδρας αὐτοῦ ὑπὲρ τὰς 24 ὥρας χωρὶς νὰ δώσῃ εἴδησιν εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, ἢ ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας χωρὶς νὰ λάβῃ ἄδειαν. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Γενικὸν Λογιστήριον.

« Ἄρθρ. 210. Τὸ γενικὸν λογιστήριον παραλαμβάνει τὰ στοιχεῖα τῆς ληψοδοσίας τῶν διαφόρων ὑπολόγων, περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύονται τὰ κεφάλαια ΙΔ' καὶ ΙΕ', ἐξελέγχει αὐτὰ διὰ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, τὰ συγκεφαλαιοῖ καὶ τὰ ἐγγράφει εἰς τὰ βιβλία του.

Τὰ βιβλία ταῦτα κρατούμενα κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθο-

δον εἶναι τὰ ἑξῆς· καθημερινόν, καθολικὸν καὶ βοηθητικὰ βιβλία, περιέχοντα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐν ἐκείνοις ἐγγραφῶν.

Οἱ ἐνιαύσιοι λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπολόγων, ἀφοῦ ἀναγνωρισθῶσι παρὰ τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου ὀρθῶς ἔχοντες, μεταβιβάζονται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον μὲ γενικὰς ἀνακεφαλαιώσεις καθ' ὑπολόγους καὶ κατ' εἶδος ὑπηρεσίας.

Ὁ ἐνιαύσιος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως καὶ ὅλοι οἱ συνοδεύοντες αὐτοὺς ἐξηγητικοὶ πίνακες συντάσσονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγραφῶν τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου. Ἀναλυτικοὶ πίνακες τῶν γενικῶν τούτων ἀποτελεσμάτων διευθύνονται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀκρίβειαν καὶ συμφωνίαν των μὲ τὰς ἀποφάσεις του ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων.»

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Λογιστικὸν δικαστικόν.

Ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ἔλεγχος δικαστικός.

« Ἄρθρ. 211. Οἱ κατ' ἔτος παρουσιαζόμενοι λογαριασμοὶ ὅλων τῶν ὑπολόγων δικάζονται ἀπὸ τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον. »

« Ἄρθρ. 212. Μετὰ τὴν παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν ἐκδίδονται ἀποφάσεις, δι' ὧν βεβαιοῦται ὅτι ἔχουν ὀρθῶς ἢ ὅτι ὑπάρχει ἔλλειμμα εἰς βάρος τοῦ ὑπολόγου ἢ εἰς πίστωσιν αὐτοῦ.»

« Ἄρθρ. 213. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου οἱ ὑπόλογοι ἀπαλλάττονται πάσης εὐθύνης πρὸς τὸ δημόσιον, διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ὁποίας ἐδικάσθη ὁ λογαριασμός, καὶ ἡ δοθεῖσα παρ' αὐτῶν ἐγγύησις μένει διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ὑπηρεσίαν των, ἀποδίδεται δ' εἰς αὐτοὺς μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπὶ τῆς τελευταίας διαχειρίσεώς των ἀποφάσεως.»

« Ἄρθρ. 214. Τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου συγχωρεῖται ἀναθεώρησις καὶ προσφυγὴ πρὸς ἀναίρεσιν ὑπὸ τοὺς διαγραφομένους ἐν τῷ καταστατικῷ αὐτοῦ ὅρους.»

« Ἄρθρ. 215. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου δὲν ἐκτείνεται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐπὶ τῶν διατακτῶν. »

Μετὰ ταῦτα κληρωθεῖσα ἡ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς κενωθείσης θέσεως ἑνὸς βουλευτοῦ ἐνεργηθεῖσα ἐκλογὴ ἕδρας ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Παπα-Κώνσταν Τσαμάλαν καὶ Ν. Σισμάνην, ἔλαχεν εἰς τὸ δ'. τμῆμα.

Τελευταῖον ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΗ'.

Τῆς 10 Ἰουλίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν 10 π. μ. τῶν Κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῆς νέας βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς Ὕδρας εἰσηγητὴς τοῦ δ'. τμήματος, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ δ'. τμῆμα τῆς Βουλῆς διεξελθὸν μετὰ προσοχῆς τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνεργηθείσης νέας βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Ὕδρας, καὶ παρατηρῆσαν ὅτι ἡ ψηφοφορία ἤρξατο τὴν 22 Ἰουνίου τ. ε. καὶ ἀπεπερατώθη τὴν 29 τοῦ ἰδίου, ὅτι ἐκ τῶν ψηφοφορησάντων 789 δημοτῶν ὁ Κ. Ἰωάννης Κ. Δαμιανὸς ἔλαβε ψήφους 787, ἀναδειχθεὶς οὕτω βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Ὕδρας, καὶ ὅτι κατὰ τὴς ἐκλογῆς ταύτης οὐδεμία ἔνστασις ἐγένετο, γνωμοδοτεῖ. Ἡ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς κενωθείσης θέσεως ἐνεργηθεῖσα βουλευτικὴ ἐκλογὴ Ὕδρας νὰ κηρυχθῇ νόμιμος καὶ ἔγκυρος, καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ νόμιμος τῆς ἐπαρχίας ταύτης βουλευτὴς ὁ Κ. Ἰωάννης Κ. Δαμιανός, ἔχων τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10 Ἰουλίου 1851.

Ὁ Εἰσηγητὴς Κ. Νταγρῆς.»

Προτεθείσης δὲ ταύτης εἰς συζήτησιν καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη κατὰ τὴν ἔκθεσιν τὸ ἔγκυρον τῆς ἐκλογῆς Ὕδρας δι' ἀναστάσεως, καὶ νόμιμον αὐτῆς βουλευτὴν τὸν ἤδη ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης Κ. Ι. Δαμιανόν. Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, προσελθὼν ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ

57 ἄρθρου Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Μετὰ τοῦτο εἷς μὲν παρετήρησεν, ὅτι δὲν ἐννοεῖ μέχρι τίνος θέλει ἀναβάλλεσθαι καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου ἔκθεσις τοῦ τμήματος, ἐνῷ πρὸ τοσούτου καιροῦ ὑπεβλήθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης· καὶ ὅτι, ἐπειδὴ δὲν πρέπει αἱ μὲν τῶν ἐκλογῶν τούτων νὰ διαιωνίζωνται, αἱ δὲ νὰ διεξάγωνται παραχρῆμα, συνίστησι νὰ προσκληθῶσι τὰ μέλη τοῦ τμήματος, ἵνα περαιώσωσι καὶ τὴν ἐκλογὴν ταύτην, καθόσον καὶ τὸ Ξηροχῶρι ὡς ἐπαρχία τοῦ Κράτους, δὲν πρέπει νὰ στερῆται τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ δικαιώματος.

Ἀλλὰ διαβεβαιώσαντος τοῦ προέδρου, ὅτι τὸ τμῆμα προσκληθὲν ἐπὶ τούτῳ, μετ' οὐ πολὺ θέλει ὑποβάλει τὴν ἔκθεσιν, ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἀρου πρὸ τοσούτου χρόνου διάφοροι ἐπαρχίαι στεροῦνται τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ δικαιώματος εἴτε διὰ τὸ ἐκκρεμὲς τῶν ἐκεῖσε ἐκλογῶν, εἴτε καὶ διὰ τὴν τελευτὴν τινῶν ἐκ τῶν ἐκλεχθέντων, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἀναβάλλεται ἡ ἔναρξις ὅλων τῶν ἐκλογῶν τούτων, καὶ ὑπεύθυνος, ἐννοεῖται, εἶναι ὁ ἀναβάλλων αὐτὰς ὑπουργός. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ συστηθῇ εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν νὰ ἐπισπεύσῃ πλέον τὴν διαταγὴν τῆς ἐνάρξεως τούτων.

Προτείναντος δ' ἄλλου, ὅτι πρέπει νὰ προσκληθῇ ὁ ῥηθεὶς ὑπουργὸς καὶ δώσῃ πληροφορίας διὰ τί ἀνεβλήθησαν μέχρι τοῦδε αἱ ἐκλογαί, ἐνῷ κατὰ τὸ σύνταγμα ἐντὸς 40 ἡμερῶν διατάσσεται ἡ τῶν ἐκλογῶν ἐπανάληψις· προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ὑπὸ μὲν τοῦ ὑπουργείου πρὸ πολλοῦ ἐξεδόθησαν αἱ ἀναγκαῖαι διαταγαί, ἀλλ' αἱ κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαὶ ἐπιβραδύνουσι τὴν πραγματοποίησιν τούτων· διὸ πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ ἡ θέλησις τῆς Βουλῆς, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ γνωρίσῃ τοὺς λόγους, δι' οὓς αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ ἀναβάλλουσι μέχρι τοῦδε τὰς ἐκλογάς.

Ἐπαναλαβόντος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἂν αἱ ὑποδεέστεραι ἀρχαὶ καίτοι διαταχθεῖσαι, ἐγκαταλείπωσι τὰς ἐκλογὰς ἐκκρεμεῖς, καὶ τοῦτο εἶναι ἀφορμὴ νέα, δι' ἣν πρέπει νὰ ζητηθῇ λόγος παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ· ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ διευθυνθῇ πρὸς αὐτὸν ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης, καὶ προσκληθῇ ὅπως δώσῃ πληροφορίας κατὰ τὴν προσεχῆ τρίτην περὶ τῆς μέχρι τοῦδε βραδύτητος τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐκκρεμῶν ἐκλογῶν.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Π. Ζάνου, Π. Πατρινοῦ καὶ

Α. Χρυσανθοπούλου, ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε νὰ χορηγηθῇ αὐτοῖς, ἀλλ' ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον, μηνιαῖα ἄδεια ἀπουσίας.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ συζητήσεως, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 216, μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 216. Ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συνοδεύεται μὲ γενικὸν πίνακα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξελέγξεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 217 παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ ἔχει τὸ δικαίωμα τὸ συνέδριον οὐχὶ μὲν νὰ δικάζῃ τοὺς διατάκτας, νὰ ἐκθέτῃ ὅμως τὰς ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν των ἀμφιβολίας του. Καὶ ἂν μὲν ἔχῃ οὕτω, συναινεῖ εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου παραδοχήν, εἰδ' ἄλλως, ἐπιφυλάττεται νὰ ἐκφράσῃ ἀντίθετον γνώμην.

Διεσάφησεν ὁ εἰσηγητὴς εἰπών, ὅτι τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἔχον δικαστικά τε καὶ διοικητικὰ καθήκοντα, δὲν δύναται νὰ δικάσῃ τοὺς διατάκτας, ἤτοι τοὺς ὑπουργούς· ὡς πρὸς τὸ διοικητικὸν ὅμως μέρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξελέγξῃ τὰς πράξεις αὐτῶν, καὶ διὰ τῶν ἐκθέσεών του καταδεικνύει τὰς παρανομίας, δι' ἃς μόνον αἱ βουλαί, ἐνώπιον τῶν ὁποίων οἱ ὑπουργοὶ εἶναι ὑπεύθυνοι, ζητοῦσι τὸν ἀνήκοντα λόγον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὰς γενομένας διασαφήσεις· ἐπίσης δὲ παρεδέχθη καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 218—224 δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχουσι δὲ πάντα κατὰ τὸ νομοσχέδιον οὕτω·

1. Ἐνιαυσία ἔκθεσις πρὸς τὸν Βασιλέα.

«Ἄρθρ. 217. Κατὰ πᾶν ἔτος τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ὑποβάλλεται εἰς τὸν Βασιλέα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸν Φεβρουάριον μῆνα τὸ Συνέδριον διορίζει ἐκ τῶν μελῶν του ἐπιτροπὴν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις, αἵτινες προέκυψαν ἀπὸ τὴν παράθεσιν τῶν ἐσόδων μὲ τοὺς φορολογικοὺς νόμους, καὶ τῶν ἐξόδων μὲ τὰς χορηγηθείσας εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καὶ τὰς περὶ μεταρρυθμίσεων καὶ βελτιώσεων σκέψεις αὐτοῦ, καὶ συντάξῃ σχέδιον ἐκθέσεως, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ συζητηθῇ ἐν γενικῇ συνεδριάσει καὶ ἐγκριθῇ, ὑποβάλλεται εἰς τὸν Βασιλέα.»

«Ἄρθρ. 218. Ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις δημοσιεύεται διὰ τοῦ τύπου, καὶ ἀντίτυπα αὐτῆς διανέμονται εἰς τὰς βουλάς.»

2. Δημόσιαι διαδηλώσεις τοῦ Συνεδρίου.

«Ἄρθρ. 219. Τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξελεγχθέντων παρ' αὐτοῦ λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων βεβαιόνει καὶ πιστοποιεῖ τὴν ὀρθότητα τῶν παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευθέντων γενικῶν λογαριασμῶν.»

«Ἄρθρ. 220. Πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐργασίας ταύτης τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον διευθύνει εἰς τὸ συνέδριον ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς μετὰ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, καὶ ἀναλυτικούς, καθ' ὑπολόγους, πίνακας τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἐσόδων καὶ ἐξόδων πάσης φύσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 210.»

«Ἄρθρ. 221. Τὸ συνέδριον, ἀφοῦ παραθέσῃ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα μὲ τοὺς ἐξελεγχθέντας λογαριασμοὺς τῶν ὑπολόγων, ἐκδίδει ἐν γενικῇ συνεδριάσει διαδήλωσιν, ὅτι ὁ ἐνιαύσιος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συμφωνεῖ μὲ τὰς ἀποφάσεις του.»

«Ἄρθρ. 222. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ἐγγράφων τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐκδίδει ὡσαύτως ἐν γενικῇ συνεδριάσει ὁμοίαν διαδήλωσιν περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς κλεισθείσης χρήσεως, ὅστις ἐξηλέγχθη ἤδη προσωρινῶς ἀπὸ τὴν διοριζομένην κατὰ τὸ ἄρθρ. 113 τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτροπήν, καὶ εὑρίσκεται ἐπισυνημμένος εἰς τὸ πρωτόκολλον αὐτῆς.»

«Ἄρθρ. 223. Αἱ διαδηλώσεις συζητοῦνται ἐν γενικῇ συνεδριάσει καὶ, ἀφοῦ ἀκουσθῇ ὁ ἐπίτροπος τῆς ἐπικρατείας, ἀποφασίζεται ἡ ἔκδοσις αὐτῶν. Συγχρόνως δὲ προσδιορίζεται ἡμέρα, καθ' ἣν ἐκφωνοῦνται παρὰ τοῦ προέδρου ἐπισήμως.

Ἅμα ἐκφωνηθῶσι διευθύνονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ νὰ δημοσιευθῶσι διὰ τοῦ τύπου καὶ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς βουλάς.

Ὅλαι αἱ ἀνωτέρω πράξεις πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι τὴν α. φεβρουαρίου ἑκάστου ἔτους.»

ΜΕΡΟΣ Δ'.

Γενικὴ διάταξις.

«Ἄρθρ. 224. Ὅλαι αἱ εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνουσαι διατάξεις ἀκυροῦνται.»

Τέλος ἐγκριθέντος καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Σκοῦφον καὶ Α. Μάμουκαν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ

Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76· ἔχει δὲ τὸ σύνολον ὡς ἐπεψηφίσθη οὕτως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ διοίκησις τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ τὸ λογιστικὸν ἐν γένει τοῦ Κράτους κανονίζονται διὰ τοῦ παρόντος νόμου, ὡς ἑφεξῆς.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
Λογιστικὸν Νομοθετικόν.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.
Γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους.

«Ἄρθρον 2. Τὰ δημόσια ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἑκάστης χρήσεως προσδιορίζονται διὰ τῶν ἐνιαυσίων οἰκονομικῶν νόμων καὶ ἀποτελοῦν τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.»

«Ἄρθρ. 3. Εἰς τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἀνήκουσιν αἱ γενόμεναι ὑπηρεσίαι, καὶ τὰ παρὰ τοῦ Κράτους καὶ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ ἀποκτηθέντα δίκαια ὡμάτα, ἐντὸς τοῦ ἔτους, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει ἡ χρῆσις.»

«Ἄρθρον 4. Ἡ διάρκεια ἑκάστης χρήσεως παρατείνεται μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους διὰ τὴν εἴσπραξιν καὶ πληρωμὴν ὅλων τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς.»

«Ἄρθρ. 5. Ὁ γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ψηφίζεται καὶ κυροῦται ἐντὸς τῆς Συνόδου τῆς ληγούσης πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους, τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ὄνομα ὁ προϋπολογισμός.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. Ἔσοδα.

«Ἄρθρον 6. Ἡ εἴσπραξις τῶν δημοσίων χρημάτων ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διοριζομένους ταμίας, εἰδικοὺς ταμίας καὶ εἰσπράκτορας, καὶ ἐνεργεῖται δυνάμει νομίμου τίτλου.

Πᾶσα εἴσπραξις δημοσίων χρημάτων θεωρεῖται ὡς μηδόλως γενομένη, ἂν δὲν γείνῃ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἢ εἰσπράκτορος, ἐπὶ ἀποδείξει αὐτοῦ, κατὰ τοὺς κανονισμένους τύπους ἐκδεδομένῃ. Συγχωρεῖται μολονοτοῦτο ἡ εἰς ὁποιονδήποτε ἐπαρχιακὸν ταμεῖον παράδοσις χρημάτων ἐκ μέρους δημοσίων ὀφειλετῶν, διὰ νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον μὲ τὸ χρέος αὐτῶν.

Ταμίας ἢ εἰσπράκτωρ, ἐκδοὺς ἀπόδειξιν χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ποινικῶς ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.»

«Ἄρθρον 7. Πᾶσα εἴσπραξις φόρου καὶ δικαιώματος, μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τῶν νόμων, ὑφ' οἱουδήποτε τίτλον καὶ οἱανδήποτε ὀνομασίαν καὶ ἂν ἐνεργῆται, ἀπαγορεύεται ῥητῶς· καταδιώκονται δ' ἐπὶ καταπίεσει, ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς προϋσταμένης ἀρχῆς, αἱ διατάξασαι τὴν εἴσπραξιν ἀρχαί, οἱ συντάξαντες τοὺς καταλόγους καὶ τὰς διατιμήσεις, καὶ οἱ ἐνεργήσαντες αὐτὴν ὑπάλληλοι, χωρὶς βλάβην τοῦ δικαιώματος τῆς ἐντὸς πενταετίας κατὰ παντὸς ἐνεργήσαντος τοιαύτην εἴσπραξιν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀγωγῆς.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. Ἔξοδα.
1. Πιστώσεις τακτικαί.

«Ἄρθρον 8. Ὁ οἰκονομικὸς νόμος χορηγεῖ τὰς ἀναγκαίας πιστώσεις διὰ τὰ προϋπολογισθέντα ἔξοδα ἑκάστης χρήσεως, τὰ ὁποῖα πληρόνονται ἐκ τῶν χρηματικῶν πόρων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων.»

«Ἄρθρον 9. Πᾶσα αἴτησις πιστώσεως δι' ἔξοδον μὴ προβλεφθὲν ἐν τῷ οἰκονομικῷ νόμῳ, πρέπει νὰ καταδεικνύῃ καὶ τὸν χρηματικὸν πόρον, ἐκ τοῦ ὁποίου θέλει πληρωθῇ.»

«Ἄρθρον 10. Οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται, ἐπὶ προσωπικῇ αὐτῶν εὐθύνῃ, νὰ ἐξοδεύσωσιν ἐπέκεινα τῶν χορηγηθεισῶν εἰς ἕκαστον αὐτῶν πιστώσεων.»

«Ἄρθρον 11. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν δύναται, ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ, νὰ ἐπιτρέψῃ πληρωμὰς ὑπερβαινούσας τὰς χορηγηθείσας εἰς ἕκαστον ὑπουργὸν πιστώσεις.»

«Ἄρθρον 12. Οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται δι' ὁποιουδήποτε εἰδικοῦ πόρου ν' αὐξήσωσι τὸ ποσὸν τῶν προσδιορισθεισῶν διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὑπηρεσίας τῶν πιστώσεων· ἑπομένως, ὅταν κινητόν τι ἢ ἀκίνητον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν εὑρισκόμενον πωληθῇ, τὸ τίμημα αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς δημόσιον ἔσοδον καὶ καταλογίζεται εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν. Εἰς τὰ ἔσοδα ἐπίσης καταλογίζονται τὰ ἐπιστρεφόμενα εἰς τὸ δημόσιον χρήματα διὰ πληρωμὰς ἐνταλμάτων, ἀκαταλλήλως ἢ κατὰ λάθος ἐκδοθέντων, ὅταν ἡ ἐπιστροφὴ αὐτῶν γίνηται μετὰ τὸ κλείσιμον τῆς χρήσεως, καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ χρήματα, ὅσα δὲν προέρχονται ἀπὸ ψηφισθείσας πιστώσεις.»

«Ἄρθρον 13. Ὅσα δὲ ἐκ τῶν πληρωθέντων χρημάτων ἐπιστρέφονται, διαρκούσης τῆς χρήσεως, εἰς βάρος τῆς ὁποίας διετάχθη ἡ

πληρωμὴ, δύνανται νὰ ἐπαναχθῶσιν εἰς τὰς πιστώσεις τοῦ ἐντείλαντος ταύτην ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν αἰτήσει αὐτοῦ, στηριζομένη εἰς γραμμάτιον παραλαβῆς τοῦ λαβόντος τὰ χρήματα ὑπαλλήλου, καὶ εἰς πίνακα ἐμφαίνοντα 1. τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐντάλματος εἰς ὃ στηρίζεται ἡ ἐπιστροφὴ τῶν χρημάτων, 2. τὸν ταμίαν, ὅστις ἐπλήρωσε τὴν ἐπιστραφεῖσαν ποσότητα, καὶ 3. τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπαναγωγῆς τῆς ποσότητος ταύτης εἰς τὰς πιστώσεις τοῦ ἐντείλαντος ὑπουργοῦ. »

« Ἄρθρον 14. Οἱ ὑπουργοὶ ἐκδίδουν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ εἰς βάρος τῶν πιστώσεών των ἔνταλμα πληρωμῆς διὰ τὸ τίμημα τῶν ἐκ μέρους ἄλλων ὑπουργῶν παραχωρουμένων αὐτοῖς πραγμάτων διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας των.

Ἡ ἀπόδοσις τῶν προκαταβολῶν, ὅσας κάμουν οἱ ὑπουργοὶ διὰ λογαριασμὸν ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, ἐνεργεῖται δι' ἐνταλμάτων χρηματικῶν, ἐκδιδομένων ἀπὸ τὸν ὑπουργόν, εἰς ὃν ἀνήκει τὸ ἔξοδον πρὸς ὄφελος τοῦ προκαταβαλόντος, ὅστις προσθέτει πάλιν εἰς τὰς πιστώσεις του τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ποσότητα. Ὅταν ὅμως ἡ ἐπαναγωγὴ αὐτὴς εἰς τὰς πιστώσεις δὲν εἰμπορῇ νὰ λάβῃ χώραν, τότε τὸ ἔνταλμα ἐκδίδεται πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ καταλογίζεται ἡ ποσότης εἰς τὰ ἔσοδα τῆς τρεχούσης χρήσεως. »

2. Πιστώσεις συμπληρωματικαί.

« Ἄρθρον 15. Ὅταν αἱ ψηφισθεῖσαι διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου τακτικαὶ πιστώσεις ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς, ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας, χορηγοῦνται ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτῶν, ὑπὸ τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις χορηγοῦνται διὰ μόνας τὰς δαπάνας, τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων προβλεφθείσας καὶ ῥητῶς ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ νόμῳ τῶν ἐξόδων κατονομασθείσας ὡς ἐπιδεκτικὰς τοιαύτης αὐξήσεως. »

« Ἄρθρον 16. Τὰ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ἐκδιδόμενα Βασ. διατάγματα, δι' ὧν ἀνοίγονται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, τότε μόνον ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὅταν ἐκδοθῶσιν ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου· προσυπογράφονται δὲ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ καὶ δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως. »

« Ἄρθρον 17. Ὅλα τὰ τοιαῦτα περὶ πιστώσεων Β. διατάγματα, συγκεφαλαιούμενα εἰς ἓν καὶ μόνον νομοσχέδιον, ὑποβάλλονται

παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς ἐπικύρωσιν, ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῶν Συνόδῳ καὶ πρὸ τῆς παρουσιάσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. »

3. Πιστώσεις ἔκτακτοι.

« Ἄρθρον 18. Διὰ τὰς ἐκτάκτους καὶ κατεπειγούσας ὑπηρεσίας τὰς μὴ προβλεφθείσας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, χορηγοῦνται ἔκτακτοι πιστώσεις ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, κατὰ τὰς διατυπώσεις τὰς ὁρισθείσας εἰς τὸ ἄρθρον 16, ἡ δὲ ἐπικύρωσις αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 17. »

« Ἄρθρον 19. Διὰ πᾶσαν ἔκτακτον πίστωσιν χορηγουμένην εἰς ὑπουργὸν δι' ὑπηρεσίαν, μὴ προβλεφθεῖσαν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ὑπουργείου του, προστίθεται κεφάλαιον ἰδιαίτερον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει. »

4. Πιστώσεις συμπληρωματικαί.

« Ἄρθρον 20. Ἐὰν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς αἱ χορηγηθεῖσαι πιστώσεις δι' ὑπηρεσίας, κατονομασθείσας ἐν τῷ ἄρθρῳ 15, χορηγοῦνται, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ὑπὸ τοῦ Βασιλέως προσωρινῶς αἱ ἀναγκαῖαι συμπληρωματικαὶ πιστώσεις διὰ διαταγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ κύρωσις προτείνεται εἰς τὰς Βουλὰς διὰ τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νομοσχεδίου· ἐὰν ὅμως αἱ Βουλαὶ εἰσὶ συνηγμέναι, ἢ αἱ ὑπερβάσεις δαπάνης τινὸς ἀφορῶσιν ὑπηρεσίας, μὴ κατονομασθείσας ἐντῷ ἄρ. 15, πίστωσις δὲν χορηγεῖται προηγουμένως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ἡ περὶ ταύτης ζήτησις ὑποβάλλεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Βουλὰς, καὶ ἡ πληρωμὴ τότε μόνον γίνεται, ὅταν αἱ ὑπερβάσεις αὗται συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰ προσδιοριζόμενα διὰ τοῦ νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ πληρωτέα ὑπόλοιπα. »

5. Εἰδικότης τῶν πιστώσεων κατὰ χρῆσιν, κεφάλαιον καὶ ἄρθρον.

« Ἄρθρον 21. Αἱ διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου χορηγούμεναι πιστώσεις δι' ἔξοδα μιᾶς χρήσεως δὲν συγχωρεῖται νὰ διατεθῶσιν εἰς ἔξοδα ἄλλης χρήσεως. »

« Ἄρθρον 22. Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου διαιρεῖται εἰς εἰδικὰ κεφάλαια· ἕκαστον κεφάλαιον περιέχει ὁμοφυεῖς ὑπηρεσίας καὶ διαιρεῖται εἰς ἄρθρα. »

« Ἄρθρον 23. Τὰ προσδιωρισμένα διὰ τοῦ νόμου εἰς ἕκαστον τῶν ἄρθρων ποσὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλα ἄρθρα. »

6. Ὑπηρεσίαι χρήζουσαι εἰδικοῦ νόμου.

« Ἄρθρον 24. Κατασκευὴ ὁδοῦ, διώρυγος, γεφύρας, λιμένος, δημοσίου καταστήματος ἢ ἄλλου ὁποιουδήποτε δημοσίου ἔργου, ὑπερβαίνουσα τὸ ποσὸν δραχ. 3,000, δὲν ἐκτελεῖται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, εἰμὴ δυνάμει εἰδικοῦ νόμου, ἢ πιστώσεως χορηγηθείσης ἐπὶ εἰδικοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου. Ἡ αἴτησις περὶ τῆς πρώτης πιστώσεως δι' ἔξοδα τοιαύτης κατασκευῆς πρέπει νὰ συνοδεύηται μὲ τακτικὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὁλικῆς δαπάνης. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Χρηματικαὶ μηνιαῖαι αἰτήσεις.

« Ἄρθρον 25. Καθ' ἕκαστον μῆνα ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει καὶ τῶν ἄλλων ὑπουργῶν, προκαλεῖ Βασ. διάταγμα, προσδιορίζον τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον ἕκαστος δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ τὸν ἐρεξῆς μῆνα ἐπὶ τῶν ψηφισθεισῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ του, ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν πόρων τοῦ δημοσίου ταμείου. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἐκκαθάρισις τῶν ἐξόδων.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

« Ἄρθρον 26. Κανὲν ἔξοδον δὲν ἐκκαθαρίζεται, οὔτε ἀναγνωρίζεται ὡς χρέος δημόσιον, εἰμὴ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν. »

« Ἄρθρον 27. Οἱ τίτλοι τῆς ἐκκαθαρίσεως ἑκάστου ἐξόδου πρέπει νὰ παρέχωσι τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ὑπάρχει κεκτημένον δικαίωμα εἰς πιστωτὴν τοῦ κράτους, καὶ νὰ ἦναι συντεταγμένοι κατὰ τὰς διατυπώσεις, τὰς ὁριζομένας διὰ τῶν εἰδικῶν κανονισμῶν ἑκάστης ὑπηρεσίας. »

« Ἄρθρον 28. Καμμία συμφωνία περὶ τόκων ἢ προμηθείας τραπεζικῆς δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ, οὔτε νὰ γείνῃ δεκτὴ ἀπὸ τοὺς διατάκτας τῶν ἐξόδων πρὸς ὄφελος προμηθευτοῦ, διαχειριστοῦ ἢ ἐργολάβου, λόγῳ προσωρινοῦ δανείου ἢ προκαταβολῆς ἕνεκα ὑπηρεσίας ἐκτελουμένης ἐντὸς τοῦ Βασιλείου. »

« Ἄρθρον 29. Προπληρωμαὶ εἰς ἐργολάβους ἢ προμηθευτὰς δὲν συγχωροῦνται· αἱ δὲ εἰς λογαριασμὸν πληρωμαὶ πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε κατὰ τὸ ἓν τρίτον κατώτεραι τῶν δικαιωμάτων, ὅσα βεβαιοῦνται διὰ τακτικῶν ἐγγράφων, προσδιοριζόντων τὴν τετελεσμένην ὑπηρεσίαν κατὰ ποσότητα καὶ ἀξίαν. »

2. Προσωπικόν.

« Ἄρθρ. 30. Ὑπάλληλος ὑπηρετῶν εἰς διαφόρους ἐμμίσθους θέσεις

δὲν λαμβάνει εἰμὴ ἕνα μόνον μισθόν, τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης· δύναται δὲ νὰ λάβῃ καὶ ἐπιμίσθιον διὰ τὰς προσθέτους ὑπηρεσίας, ὁπόταν καὶ ὅπως ῥητῶς νόμος τὸ ἐπιτρέπῃ. »

« Ἄρθ. 31. Τῶν ἀπόντων ἐπ' ἀδείᾳ ὑπαλλήλων ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ὁ μισθός· παύει δὲ ὁλοτελῶς, ὅταν ἡ ἄδεια ἦναι διὰ ξένην ἐπικράτειαν, ἢ ὅταν ἡ ἀπουσία παρατείνηται πέραν τοῦ ἑνὸς μηνός.

Τὸ εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου ἐλαττούμενον ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων τῶν γραφείων διατίθεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ δι' ἀντιμισθίαν προσωρινοῦ ἀντικαταστάτου, ὁσάκις ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας τὸ ἀπαιτήσει.

Ἐξαιροῦνται τῆς ἀνωτέρω διατάξεως·

α') Οἱ κωλυόμενοι ἕνεκα ἀσθενείας, πιστοποιουμένης παρὰ δύω ἐπιστημόνων ἰατρῶν, ὁπότε ἡ ἄδεια ἀπουσίας δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ τρεῖς μῆνας, μὲ τὴν ἀπολαυὴν τοῦ ἡμίσεως ἢ ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, ἐὰν ἡ τοῦ ὁλοκλήρου μισθοῦ ἀπολαυὴ ἐπιτραπῇ διὰ Β. διατάγματος.

β') Οἱ δυνάμει εἰδικῶν τῆς ὑπηρεσίας κανονισμῶν ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτῶν εὐθύνῃ διοριζόντες καὶ μισθοδοτοῦντες ἀναπληρωτήν, τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι πλήρης ἐπὶ δύω μῆνας κατὰ μέγιστον ὅρον. »

« Ἄρθ. 32. Ὁ μισθὸς τῶν παραιτουμένων ἢ ἀπολυομένων τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων παύει ἀφ' ἧς παραδοθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ περὶ παραιτήσεως ἢ ἀπολύσεως τῆς ὑπηρεσίας ἔγγραφον, παρεκτὸς ἂν διαταχθῶσι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰ καθήκοντά των μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ διαδόχου των.

Τῶν παραιτουμένων ἢ ἀπολυομένων τῆς ὑπηρεσίας ἐπαρχιακῶν ταμιῶν ἐξακολουθεῖ ὁ μισθὸς μέχρις οὗ παραδώσωσι τὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει καὶ συντάξωσι τοὺς διὰ τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον λογαριασμούς των.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν προσδιορίζει ἑκάστοτε προθεσμίαν διὰ τὴν παράδοσιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν, οὐδέποτε ὑπερβαίνουσαν τὰς ἓξ ἑβδομάδας· δὲν διατάσσει δὲ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ πρὶν ἀποπερατωθῶσιν αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι. »

« Ἄρθρ. 33. Δημοσίου ὑπαλλήλου, ἐγκαταλείποντος τὴν θέσιν του ἄνευ ἀδείας, ὁ μισθὸς παύει, ἐφαρμοζομένων πρὸς τούτοις κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν κατὰ νόμον ποινῶν.

Παύει ἐπίσης ὁ μισθὸς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, ἐὰν μετ' αὐτὴν δὲν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του. »

« Ἄρθρ. 34. Πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐπικρατείας συμφωνία γίνεται διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ· ἐπιτρέπονται δὲ κατ' ἐξαίρεσιν συμφωνίαι ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ·

α) Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ὁλικὴ δαπάνη δὲν ὑπερβαίνει τὰς 1000 δραχμάς.

β) Διὰ διαφόρους προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, ὅταν αἱ περιστάσεις ἀπαιτῶσι νὰ μείνωσιν ἄγνωστοι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Κυβερνήσεως· πάντοτε ὅμως ἐπὶ προηγουμένῃ ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως, κατ' ἰδιαιτέραν αἴτησιν ἐκδιδομένῃ.

γ'. Δι' ἀντικείμενα τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς ἔχοντας πρανόμιον ἐφευρέσεως ἢ εἰσαγωγῆς.

δ'. Δι' ἀντικείμενα ἓν μόνον κάτοχον ἔχοντα.

ε. Δι' ἔργα καὶ ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις δὲν εἰμπορεῖ ν' ἀνατεθῇ, εἰμὴ εἰς τεχνίτας δεδοκιμασμένους.

ς'. Διὰ καλλιεργείας, κατασκευὰς καὶ προμηθείας, λόγῳ δοκιμῆς γινομένας.

ζ'. Διὰ πράγματα καὶ τρόφιμα, τὰ ὁποῖα, διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν ἰδιότητα καὶ τὴν εἰδικότητα τῆς χρήσεως, εἰς ἣν εἰσὶ προσδιωρισμένα, ἀγοράζονται καὶ ἐκλέγονται εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς ἢ παραδίδονται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς αὐτῶν.

η. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις ἢ ἐργασίας, δι' ἃς ἡ οὐδεμία ἔγεινε προσφορὰ ἢ προσερέρθησαν ἀπαράδεκτοι τιμαί· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὀφείλει ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ νὰ μὴν ὑπερβῇ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς τυχὸν τεθέντα καὶ δημοσιευθέντα ὅρον.

θ'. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, ὅταν ἀνάγκη προφανῶς κατεπείγουσα, καὶ ἀπὸ περιστάσεις ἀπροόπτους προελθοῦσα, δὲν συγχωρῇ τὴν χρονοτριβὴν δημοσίου συναγωνισμοῦ.»

«Ἄρθρ. 35 Ἡ προηγουμένη διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς προμηθείας καὶ ἐργασίας, τὰς μὴ δυναμένας νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, καὶ εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἐξ ἀνάγκης ἡ Κυβέρνησις ἐκτελεῖ δι' ἐπιστασίας ἢ δι' ἡμερομισθίων. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Ἐντολὴ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων.

« Ἄρθρον 36. Ἔξοδον διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δὲν πληρόνεται, ἂν δὲν ἐκδοθῇ χρηματικὸν ἔνταλμα παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτοῦ.»

«Ἄρθρον 37. Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν δημοσίων ἐξόδων ἐντάλματα πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς πίστωσιν κατὰ τὰς νομίμους

διατυπώσεις χορηγηθεῖσαν, καὶ νὰ μὴν ὑπερβαίνωσι τὸ κατὰ τὰς μηνιαίας διανομὰς διαθέσιμον ποσόν.»

« Ἄρθρ. 38. Πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα στηρίζεται εἰς νόμον καὶ διάταγμα πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου ἐκδιδόμενον. »

« Ἄρθρ. 39. Εἰς πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα πρέπει νὰ ἐπισυνάπτωνται, ὑπὸ εὐθύνην τοῦ ἐκδίδοντος αὐτό, ἔγγραφα, βεβαιοῦντα ὅτι δι' αὐτοῦ ἀποδίδεται ὁλικῶς ἢ ἐν μέρει κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἀποδεδειγμένον χρέος τοῦ κράτους.»

« Ἄρθρ. 40. Τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσδιορίζονται δι' ἑκάστην ὑπηρεσίαν ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν, συνεννοούμενον μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν· βάσεις δὲ αὐτῶν εἶναι·

Διὰ μὲν τὰ ἔξοδα τοῦ προσωπικοῦ,

Ἥτοι	Ἀπαιτοῦνται
Μισθούς, ἐπιμίσθια, ἀποζημιώσεις, συντάξεις καὶ βοηθείας.	Καταστάσεις κατ' ὄνομα δηλοῦσαι τὸν βαθμόν, ἢ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν παρουσίαν ἢ ἀπουσίαν, τὴν τελεσθεῖσαν ὑπηρεσίαν, τὴν διάρκειαν αὐτῆς, τὸ δυνάμει νόμου, διατάγματος, κανονισμοῦ ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὀφειλόμενον ποσόν.

Διὰ δὲ τὰ ἔξοδα τοῦ ὑλικοῦ.

Ἥτοι	Ἀπαιτοῦνται
Ἀγορὰς καὶ ἐνοίκια ἀκινήτων καὶ κινητῶν, ἀγορὰς τροφίμων καὶ ἄλλων πραγμάτων.	1. Ἀντίγραφα ἢ ἀποσπάσματα, ἀνηκόντως ἐπικυρωμένα, νόμων, Β. διαταγμάτων ἢ ἀποφάσεων ὑπουργικῶν, πωλητηρίων, προτάσεων καὶ πρακτικῶν δημοπρασίας, ἐνοικιαστηρίων καὶ συμφωνητικῶν.
Ἐργασίας πρὸς ἀποξήρανσιν γαιῶν, πρὸς κατασκευὴν ἢ συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν κτιρίων, ὀχυρωμάτων, ὁδῶν, γεφυρῶν καὶ διωρύγων.	2. Λογαριασμοὶ ἐκκαθαρισμένοι τῶν παραδοθέντων πραγμάτων, ἢ τῶν τελεσθεισῶν ὑπηρεσιῶν, δηλοῦντες τὸ εἰς λογαριασμὸν ἢ ἐξόφλησιν ὀφειλόμενον ποσόν.
Ἐργασίας πρὸς κατασκευὴν συντήρησιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν κινητῶν.	3. Ἀποδείξεις παραλαβῆς τῶν πραγμάτων. »

« Ἄρθρ. 41. Ὁ διατάκτης δὲν εἰμπορεῖ οὐδέποτε νὰ ἐκπληροῖ καὶ χρέη ταμίου. »

« Ἄρθρ. 42. Πᾶς ὑπάλληλος ἐπιφορτισμένος χρηματικὴν διαχείρισιν καταστατίνεται ὑπόλογος, ἅμα δι' ἀποδείξεώς του λάβῃ εἰς χεῖράς του δημόσια χρήματα.

Πᾶς διαχειριστὴς δημοσίων χρημάτων διατελεῖ ὑπὸ τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργόν, προτείνεται παρ' αὐτοῦ, δίδει λόγον τῶν πράξεών του εἰς αὐτόν, καὶ εἶναι ὑπόλογος ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.

Οἱ διαχειρισταὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, τῶν προξενείων καὶ τῶν ταχυδρομείων διατελοῦσι συγχρόνως καὶ ὑπὸ τοὺς ἀρμοδίους ὑπουργούς· προτείνονται δὲ παρ' αὐτῶν καὶ δίδουν λόγον τῶν πράξεών των καὶ εἰς αὐτούς. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Πληρωμὴ τῶν ἐξόδων.

1. Πληρωμαὶ εἰς πιστωτὰς τοῦ δημοσίου.

« Ἄρθρον 43. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς φροντίζει νὰ πληρόνηται ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν προσδιωρισμένον ἀπὸ τὸν διατάκτην τόπον πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα, ὅταν δὲν ὑπερβαίνῃ τὸν ὅρον τῆς πιστώσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη. »

« Ἄρθρον 44. Ἐντάλματος πληρωμὴ δὲν ἀναβάλλεται, εἰμὴ ὅταν ὁ ταμίας βεβαιωθῇ, ὅτι τὰ ἐπισυναπτόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα εἶναι ἐλλειπῆ ἢ κατ' οὐσίαν λαθασμένα.

Ὑπάρχει κατ' οὐσίαν λάθος, ὅταν ἡ ποσότης τοῦ ἐντάλματος δὲν ἦναι σύμφωνος μὲ τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ἢ ὅταν τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν ἦναι σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας.

Ὅταν ὁ ταμίας ἀρνηθῇ πληρωμήν, ὀφείλει νὰ αἰτιολογήσῃ ἐγγράφως τὴν ἄρνησίν του καὶ εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ ἐντάλματος καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν.

Ἐὰν, καὶ τούτου γενομένου, ὁ ἐκδότης τοῦ ἐντάλματος ἀπαιτήσῃ ἐγγράφως καὶ ὑπὸ εὐθύνην του τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ, ὁ ταμίας πληρόνει μὲν χωρὶς περαιτέρω ἀναβολήν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπισυνάψῃ εἰς τὸ ἔνταλμα ἀντίγραφον τῆς πρὸς ἄρνησιν αἰτιολογίας του καὶ τὸ πρωτότυπον τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ διατάκτου, καὶ ν' ἀναφέρῃ τὰ περὶ τούτου ἀμέσως εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν. »

2. Προκαταβολαὶ εἰς τὸ στρατιωτικὸν καὶ ναυτικόν.

« Ἄρθρ. 45. Μεχρισοῦ ἡ ὑπηρεσία τῶν στρατιωτικῶν ταμείων

ὑπαχθῇ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς γενικὰς τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις, δίδεται ἐφάπαξ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν προκαταβολὴ δραχμῶν 500,000 διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν στρατιωτικῶν ταμείων.

Πᾶσα δὲ μετὰ ταῦτα πληρωμὴ στρατιωτικῶν ἐξόδων πρέπει νὰ γίνηται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὴν τεταγμένην προθεσμίαν περὶ παρουσιάσεως τοῦ ἐτησίου λογαριασμοῦ, τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ καὶ εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον κατάστασιν, ἐμφαίνουσαν κατὰ ταμεῖα τὴν ὕπαρξιν τῶν ἀνωτέρω προκαταβολῶν, στηριζομένην εἰς πρωτόκολλα καταμετρήσεως τῶν εἰς τὰ ταμεῖα ταῦτα ὑπολοίπων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου. »

« Ἄρθρ. 46. Ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαγεγραμμένους ὅρους δίδεται καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν προκαταβολὴ δραχμῶν 200,000. »

3. Προπληρωμαὶ διαφόρων δημοσίων ἐξόδων.

« Ἄρθρ. 47. Προπληρωμαὶ ἐπιτρέπονται μόνον·

α) Διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, διὰ καλλιέργειαν δημοσίων κτημάτων καὶ διὰ δημόσια ἔργα, δι' ἐπιστασίας ἐκτελούμενα·

β') ἰδίᾳ τῶν ταμιῶν ἁρμοδιότητι, δι' ἔξοδα κατασχέσεως κτημάτων κινητῶν καὶ ἀκινήτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, δι' ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς δημοσίων χρημάτων καὶ χαρτοσήμου, καὶ διὰ δικαιώματα καὶ προμήθειαν χαρτοσήμου. »

« Ἄρθρ. 48. Τὰ διαταγῇ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προπληρονόμενα διὰ καλλιέργειαν δημοσίων κτημάτων, καὶ διὰ δημόσια ἔργα, ἐκτελούμενα δι' ἐπιστασίας, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς 3,000 δραχμάς.

Ὁ ὑπάλληλος, πρὸς τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ προπληρωμή, ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν πληρώσαντα ταμίαν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῆς χρήσεως τῶν πληρωθέντων χρημάτων.

Δὲν συγχωρεῖται δὲ νέα προπληρωμή, οὔτε ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω προσδιορισθέντος ὅρου τῶν 3,000 δραχ. εἰμὴ καθ' ὅσον ἐδικαιολογήθη ὁλοσχερῶς ἡ χρῆσις τῆς πρώτης προπληρωμῆς, ἢ ἐὰν τὸ μὴ δικαιολογηθὲν ποσὸν τῆς προπληρωμῆς ἔμεινεν εἰς χεῖρας τοῦ διαχειριστοῦ ὑπαλλήλου ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς μηνός. »

« Ἄρθρ. 49. Τὰ διὰ τακτικῶν ἀποδείξεων προπληρονόμενα ἰδίᾳ ἁρμοδιότητι τοῦ ταμίου, δι' ἔξοδα κατασχέσεως τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου,

εἰσπράττονται ἀπὸ τὰ πρῶτα χρήματα τῶν ἐκποιηθέντων κτημάτων. »

« Ἄρθρ. 50. Ἀναστολὴ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν δὲν συγχωρεῖται, εἰμὴ ὅταν μετὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ὁλικοῦ χρέους των ἀποδοθῶσιν ἀμέσως καὶ τὰ προπληρωθέντα ἔξοδα κατασχέσεως. »

« Ἄρθρ. 51. Ἀναστολὴ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διαταχθεῖσα, δὲν γίνεται εἰμὴ ἀφ' οὗ εἰσαχθῶσι προηγουμένως εἰς τὸ ταμεῖον τὰ προπληρωθέντα δι' ἔξοδα κατασχέσεως. »

« Ἄρθρ. 52. Ἔξοδα κατασχέσεως, κατασταθέντα ὁριστικῶς εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, καταλογίζονται εἰς τὰ δημόσια ἔξοδα, καὶ συμψηφίζονται δι' ἐνταλμάτων ἐπιμελείᾳ τῶν ταμιῶν. »

Ἄρθρ. 53. Δι' ὅλας τὰς λοιπὰς προπληρωμὰς, τὰς γενομένας ἰδίᾳ τοῦ ταμίου ἁρμοδιότητι, προκαλεῖται παρὰ τῶν ταμιῶν κατὰ μῆνα ἡ ἔκδοσις τῶν ἐνταλμάτων ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως, καὶ κύρωσις αὐτοῦ.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

« Ἄρθρ. 54. Ὁ ἀπολογισμὸς ἑκάστης χρήσεως κυροῦται δι' ἰδιαιτέρου νόμου.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νόμου τούτου. »

« Ἄρθ. 55. Τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ ἑκάστης χρήσεως νομοσχέδιον καὶ οἱ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ λογαριασμοὶ παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλὰς ἐντὸς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν τοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἑπομένου ἔτους, ἐὰν αἱ Βουλαὶ εἰσὶ συνηγμέναι, εἰς ἐναντίαν δὲ περίστασιν, ἐντὸς τοῦ πρώτου τῆς νέας συνόδου μηνός. »

« Ἄρθρ. 56. Ὁ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νόμος ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ τὸν αὐτὸν τύπον, ὡς καὶ ὁ προϋπολογισμός. »

2. Ἔσοδα.

« Ἄρθ. 57. Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐντῷ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχεδίῳ, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα·

α') Τὰ προϋπολογισθέντα,
β') Τὰ βεβαιωθέντα,
γ') Τὰ εἰσπραχθέντα· καὶ
δ') Τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα.

3. Εἰσπρακτέα κλεισμένων χρήσεων.

« Ἄρθρ. 58. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς προσαρτᾷ κατ' ἔτος εἰς τὸν γενικὸν λογαριασμόν του καταστάσεις κατ' ἄρθρον τῶν εἰσπραχθέντων ποσῶν, ἀπέναντι τῶν εἰσπρακτέων ὑπολοίπων ἑκάστης κλεισμένης χρήσεως. »

« Ἄρθρ. 59. Τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ ἀπέναντι τῶν ὑπολοίπων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων ἐγγράφονται εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς τρεχούσης εἰς ἰδιαίτερα ἄρθρα, ἀποτελοῦντα χωριστὸν κεφάλαιον. »

4. Ἔξοδα.

« Ἄρθρ. 60. Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐν τῷ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχεδίῳ, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα·

α') Τὰς κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐγκριθείσας πιστώσεις,
β') Τὰ ἀναγνωρισθέντα εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ἔξοδα,
γ') Τὰ πληρωθέντα· καὶ
δ') Τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα. »

5. Κλεῖσις τῶν πιστώσεων.

« Ἄρθρ. 61. Ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως ἐκκαθαρίζονται καὶ τὰ περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα ἐκδίδονται παρὰ τῶν ὑπουργῶν μὲν, ἐντὸς ἐννέα μηνῶν (μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου) μετὰ τὸ ὁμώνυμον τῆς χρήσεως ἔτος, παρὰ τῶν δευτερευόντων δὲ διατακτῶν, ἐντὸς τριῶν μηνῶν (μέχρι τῆς 31 Μαρτίου). »

« Ἄρθρ. 62. Τὰ ἐφ' ἑκάστης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐντάλματα εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα, τῶν μὲν ὑπουργῶν μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ δευτέρου ἔτους αὐτῆς, τῶν δὲ δευτερευόντων διατακτῶν, μέχρι τέλους Ἀπριλίου. »

« Ἄρθρ. 63. Ἐὰν οἱ πιστωταὶ δὲν ζητήσωσι τὴν πληρωμήν των, ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδοθέντα χρηματικὰ ἐντάλματα ἀκυροῦνται ἄνευ βλάβης τῶν δικαιωμάτων των, καὶ ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐκδόσεως νέων ἐνταλμάτων μέχρι τῆς παραγραφῆς. »

« Ἄρθρ. 64. Αἱ πιστώσεις ἢ τὰ μέρη τῶν πιστώσεων, τῶν ὁποίων δὲν ἔγινε χρῆσις μέχρι 31 Ὀκτωβρίου διὰ πραγματικὰς πληρωμὰς, ἀκυροῦνται εἰς τὰ βιβλία τῶν διαφόρων ὑπουργείων. »

6. Πληρωτέα ὑπόλοιπα καὶ ἔκπτωσις τῶν δικαιωμάτων.

« Ἄρθρ. 65. Αἱ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῆς κλεισθείσης χρήσεως πληρωμαὶ γίνονται ἀπὸ τὰ χρηματικὰ κεφάλαια τῆς τρεχούσης χρήσεως. »

Ἄρθρ. 66. Οἱ ὑπουργοὶ ἐκδίδοντες ἐντάλματα ἐπὶ τῆς τρε-

χούσης χρήσεως διὰ λογαριασμὸν τῶν κλεισθεισῶν, ὀφείλουσι νὰ μὴν ὑπερβαίνωσι τὰς κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον πιστώσεις, αἵτινες ἠκυρώθησαν μὲν διὰ τοῦ περὶ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νόμου, ἀφορῶσι δὲ τὰ κατὰ τὸ κλείσιμον τῆς χρήσεως γνωστὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

Τὰ ἐντάλματα ταῦτα ἐκδίδονται ἐπὶ εἰδικοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ ἑκάστου ὑπουργείου.

Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως ἑκάστου ἔτους μεταφέρεται τόση ποσότης ἐκ τῶν ἀκυρωθεισῶν πιστώσεων, ὅσην ἀπαρτίζουν τὰ καθ' ὅλον τὸ ἔτος πληρωθέντα ἐντάλματα διὰ τὰς κλεισθείσας χρήσεις. Προστίθεται δὲ ἡ ποσότης αὕτη εἰς τὰς δι' ἐκείνην τὴν χρῆσιν νομοθετημένας πιστώσεις.»

«Ἄρθρ. 67. Πρὸς πληρωμὴν χρέους ἀπροχρώντως ἀποδεδειγμένου κλεισμένης τινος χρήσεως, μὴ συμπεριλαμβανομένου δὲ εἰς τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς, ἀπαιτεῖται ἀναπληρωματικὴ ἐπὶ τῆς τρεχούσης χρήσεως πίστωσις, καταλογιζομένη εἰς τὸ κεφάλαιον, *κλεισμέναι χρήσεις*.»

«Ἄρθρ. 68. Οἱ ἐνιαύσιοι λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργῶν καὶ ὁ γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως περιέχουν ἰδιαίτερον πίνακα παριστάνοντα κατὰ κλεισθεῖσαν χρῆσιν καὶ κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐξόδων, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα μέρος τῶν ἀκυρωθεισῶν πιστώσεων, τὰ νέα χρέη διὰ τὰ ὁποῖα ἀνοίχθησαν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, καὶ τὰς γενομένας πληρωμὰς μέχρι τέλους τῆς ἐκπτώσεως.»

«Ἄρθρ. 69. Παραγράφεται πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους καὶ ἐξαλείφεται πᾶν χρέος δημόσιον, ἐὰν δι' ἔλλειψιν ἀποχρώσης δικαιολογήσεως δὲν ἀναγνωρίσθη, δὲν διετάχθη ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπληρώθη ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς χρήσεως.

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει εἰς τὰς περιστάσεις, διὰ τὰς ὁποίας νόμοι, εἰδικὰ διατάγματα ἢ συμβόλαια προσδιώρισαν μακροτέραν ἢ συντομωτέραν προθεσμίαν ἐκπτώσεως.»

«Ἄρθρ. 70. Δὲν ἰσχύει προσέτι ὡς πρὸς τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπληρώθησαν ἐντὸς τῆς προσδιωρισμένης προθεσμίας δι' ἐμπόδια προελθόντα ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν, ἢ τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ ἀνεβλήθη δι' ἀρξαμένην δίκην.

Ἕκαστος πιστωτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ἀποδεικτικὸν περὶ τῆς ἐμπροθέσμου αἰτήσεώς του καὶ τῆς παρουσιάσεως τῶν τίτλων τοῦ δικαιώματός του.»

«Ἄρθρ. 71. Μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ πάσης χρήσεως οἱ διατάκται ὑπουργοὶ συντάττουσιν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν μέχρι τῆς κλείσεως αὐτῆς μὴ πληρωθέντων χρεῶν. Παρομοίους καταλόγους συντάττουν καὶ διὰ τὰ νέα χρέη, τὰ ὁποῖα ἤθελον προστεθῇ εἰς τὰ πληρωτέα ταῦτα ὑπόλοιπα, δυνάμει ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων κατὰ τὸ ἄρθ. 67· οἱ κατάλογοι αὐτοὶ συντάσσονται καθ' ὅμοιον τύπον καὶ στέλλονται διπλοῖ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.»

«Ἄρθρ. 72. Τῶν κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ἑκάστου ὑπουργείου μενόντων πληρωτέων ἐξόδων, διὰ τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον πιστώσεις, συγχωρεῖται νὰ διαταχθῇ ἡ πληρωμὴ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἀπὸ τὰ κεφάλαια τῆς τρεχούσης χρήσεως καὶ πρὶν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς κλεισθείσης χρήσεως νόμου.»

«Ἄρθρ. 73. Οἱ ὑπουργοὶ συμμορφοῦνται μὲ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν χρεῶν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἀναγνωρισθέντων.

1) Ἐὰν τὰ ἔξοδα ταῦτα προέρχωνται ἀπὸ ὑπηρεσίας προβλεφθείσας εἰς τὸν προϋπολογισμόν, καὶ τὸ ἀκυρωθὲν ποσὸν τῶν δι' αὐτὰς χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν ῥηθέντων ἐξόδων, αἱ νέαι πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἀναγκαῖαι πιστώσεις χορηγοῦνται διὰ β. διαταγμάτων, μεταβαλλομένων εἰς νόμους ἐν τῇ προσεχῇ τῶν Βουλῶν συνόδῳ·

«2) Ἐὰν δὲ ὑπερβαίνωσι τὰς ψηφισθείσας ἀρχικὰς πιστώσεις, οἱ ὑπουργοὶ ἀναγνωρίζουν μὲν ταῦτα ὡς χρέη τοῦ δημοσίου ἐν τοῖς λογαριασμοῖς αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν διατάσσουν τὴν πληρωμήν των, εἰμὴ ἀφοῦ διὰ νόμου χορηγηθῶσι τὰ πρὸς συμπλήρωσιν ἀναγκαῖα χρήματα.»

«Ἄρθρ. 74. Τὰ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς κλεισθείσης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐντάλματα ἰσχύουν μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐξεδόθησαν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας αὐτῆς εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρα, καὶ οἱ ὑπουργοὶ δὲν ἐκδίδουν ἄλλα περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, εἰμὴ ἐπὶ νέᾳ τοῦ πιστωτοῦ αἰτήσει.»

«Ἄρθρ. 75. Τὰ νέα ταῦτα ἐντάλματα πληρόνονται, ἀφοῦ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς πληροφορηθῇ προηγουμένως ὅτι ἡ δαπάνη, τῆς ὁποίας διατάσσεται ἡ πληρωμή, συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς συνταχθέντας κατὰ τὸ ἄρθρον 71 καταλόγους, καὶ ὅτι ὑπάγεται εἰς τὰς πιστώσεις, αἵτινες ἔμειναν διαθέσιμοι διὰ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.»

«Ἄρθρ. 76. Εἰς τὴν λῆξιν τῆς πενταετοῦς περιόδου τῆς προ-

εδιορισθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 69 διὰ τὴν τελείαν ἐξόρλησιν τῶν ἐξόδων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, αἱ διωρισμέναι διὰ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα πιστώσεις ἀκυροῦνται ὁριστικῶς, καὶ ἡ χρῆσις παύει τοῦ ν' ἀποτελῇ ἰδιαίτερον κεφάλαιον εἰς τὸ λογιστικὸν τῶν ὑπουργείων. »

« Ἄρθρ. 77. Διὰ τὰ μετὰ τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν τυχὸν πληρωτέα ἔξοδα τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, προερχόμενα ἀπὸ χρέη ἐξαιρούμενα τῆς ἐκπτώσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 69 καὶ 70, ἢ ὑποκείμενα εἰς εἰδικὰς παραγραφάς, δὲν ἐκδίδονται χρηματικὰ ἐντάλματα πρὶν χορηγηθῶσιν ἐπὶ τούτῳ ἔκτακτοι πιστώσεις κατὰ τοὺς νομίμους τύπους.

Τὰ χρέη ταῦτα καταλογίζονται εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον « ἔξοδα διαγεγραμμένων χρήσεων ». Ἐὰν δὲν πληρωθῶσι μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως, ἐφ' ἧς ἐχορηγήθη ἡ ἔκτακτος πίστωσις, ἡ πίστωσις αὕτη ἀκυροῦται καὶ νέον ἔνταλμα δὲν ἐκδίδεται, εἰμὴ δυνάμει νέας πιστώσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου. »

« Ἄρθρ. 78. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κοινοποιεῖ εἰς τὸ συνέδριον τὸ ἓν τῶν δύω ἀντιτύπων τῶν παρὰ τῶν ὑπουργῶν συνταχθέντων ὀνομαστικῶν καταλόγων, κατὰ τὸ ἄρθρον 71, μετὰ τοῦ καταλόγου τῶν ἐξωφλημένων ἐνταλμάτων.

Μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἐγγράφων τούτων τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον βεβαιοῖ διὰ τῶν δηλώσεών του τὴν τακτικὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ἐξοφλήσεως τῶν ἐξόδων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων διατάξεων τῶν ἄρθρων 66, 67 καὶ 68. »

7 παραγραφαὶ κατασχέσεις καὶ εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χρεῶν τινῶν τοῦ δημοσίου.

« Ἄρθρ. 79. Αἱ συντάξεις, τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν ζητηθῇ ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη, λογιζόμενα ἀπὸ τῆς τελευταίας πληρωμῆς, διαγράφονται. »

« Ἄρθρ. 80. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διαγραφεῖσα σύνταξις ἀνανεοῦται διὰ Βασ. διατάγματος, ἐὰν παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως ὁ συνταξιοῦχος. »

« Ἄρθρ. 81. Οἱ κληρονόμοι καὶ δικαιοδόχοι τῶν συνταξιούχων, ὅσοι δὲν προσαγάγωσι πιστοποιητικὸν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτῶν ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως αὐτοῦ, ἐκπίπτουν παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῶν καθυστερημάτων τῆς συντάξεως αὐτοῦ. »

« Ἄρθρ. 82. Χρημάτων κατατεθειμένων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον λόγῳ ἐγγυήσεως, οἱ δεδουλευμένοι τόκοι, ὅταν ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν δὲν ζητηθῶσι, παραγράφονται. »

« Ἄρθρ. 83. Ἀπαιτήσεις περὶ ἀποδόσεως φόρου ἢ ἄλλου δικαιώματος, παρὰ τὸ δέον πληρωθέντος εἰς τὸ δημόσιον, παραγράφονται μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τῆς πληρωμῆς. »

« Ἄρθρ. 83. Ὅσα χρήματα παραδοθῶσιν εἰς ταμεῖα τοῦ κράτους διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ ἄλλα ταμεῖα εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, ἐν διαστήματι δὲ πέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας παρεδόθησαν, δὲν ἀναζητηθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἔχοντας δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν, μεταβαίνουσιν ὁριστικῶς εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου.

Ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, πληρώσαντες εἰς ταμεῖον τοῦ κράτους χρήματα διὰ νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς ἄλλο ταμεῖον, ἐὰν ἐν διαστήματι ἓξ μηνῶν δὲν παρουσιάσωσι τὰ γραμμάτια πρὸς συμψηφισμόν, ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον 5 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ γραμματίου, αὐτοδικαίως ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου. »

« Ἄρθρ. 85. Τὰ χρηματικὰ γραμμάτια καὶ τὰ γραμμάτια συμψηφισμοῦ εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, ἐὰν παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτὰ ἐντὸς δύω μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, τότε μόνον γίνονται δεκτὰ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσιν ἀπὸ τὸ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν γενικὸν λογιστήριον.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας χρηματικοῦ γραμματίου ἢ γραμματίου συμψηφισμοῦ, ἐκδίδεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἀντίγραφον αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἀντίγραφα τότε μόνον εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσι παρὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου καὶ διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ πληρωμὴ ἢ ὁ συμψηφισμός των.

Τὸ γενικὸν λογιστήριον δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ν' ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν θεώρησιν τῶν ἀνωτέρω γραμματίων. »

« Ἄρθρ. 86. Πᾶσα κατάσχεσις χρημάτων ὀφειλομένων ἀπὸ τὸ δημόσιον, πᾶσα δήλωσις τῆς παραχωρήσεως ἢ μεταβιβάσεως αὐτῶν εἰς τρίτα πρόσωπα, καὶ ἐν γένει πᾶσα πρᾶξις τείνουσα νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν πρέπει νὰ γίνηται παρὰ τοῖς ταμίαις ἐκείνοις, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐκδίδονται τὰ περὶ πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, ἀλλ' εἰδοποιεῖται συγχρόνως καὶ τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ δαπάνη, ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ὁποίας γίνεται ἡ κατάσχεσις.

Πᾶσα κατάσχεσις ἢ κοινοποίησις γενομένη κατ' ἄλλον τρόπον εἶναι ἄκυρος, καὶ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν. »

« Ἄρθρ. 87. Αἱ εἰρημέναι κατασχέσεις ἢ δηλώσεις ἔχουν

κῦρος καὶ φέρουν ἀποτελέσματα μόνον ἐπὶ πέντε ἔτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένοντο, ἐκτὸς ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἀνανεωθῶσιν· ὁποιαδήποτε πρᾶξις, σύμβασις ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ ἂν λάβῃ χώραν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπ' αὐτῶν, δὲν μεταβάλλει τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, ἑπομένως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν πέντε ἐτῶν διαγράφονται. »

« Ἄρθρ. 88. Αἱ κατασχέσεις χρημάτων, λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων, ὅταν μὲν ἀφορῶσι τὸ κεφάλαιον αὐτὸ, γίνονται παρὰ τῷ κεντρικῷ ταμείῳ, ὅταν δὲ ἀφορῶσι τοὺς τόκους, γίνονται παρὰ τοῖς ταμείοις, ὅθεν πληρόνονται. »

« ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

« Λογαριασμοὶ Ὑπουργῶν.

« 1. Γενικαὶ Διατάξεις.

« Ἄρθρ. 89. Ἐντὸς τῶν πρώτων τριῶν μηνῶν ἑκάστου ἔτους, οἱ ὑπουργοὶ δημοσιεύουν διὰ τοῦ τύπου τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ προηγουμένου ἔτους, καὶ τοὺς παρουσιάζουν ἀμέσως εἰς τὰς Βουλὰς, ἐὰν ὦσι συνηγμέναι, εἰ δὲ μὴ, εἰς τὴν προσεχῆ αὐτῶν Σύνοδον. »

« Ἄρθρ. 90. Οἱ κατὰ χρῆσιν κυρούμενοι λογαριασμοὶ περιλαμβάνουν ὅλας τὰς περὶ ἑκάστης ὑπηρεσίας πράξεις, ὅσαι ἔλαβον χώραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς χρήσεως, ἐπισυνάπτονται δὲ εἰς τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νομοσχέδιον. »

« Ἄρθρ. 91. Οἱ λογαριασμοὶ ἑκάστης χρήσεως πρέπει πάντοτε νὰ συντάττωνται καθ' ὁμοιόμορφον τύπον, μὲ τὰς αὐτὰς τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς διαιρέσεις, ἐκτὸς τῶν εἰς τοῦτον μὴ διαλαμβανομένων ἐκτάκτων ἐξόδων, διὰ τὰ ὁποῖα προστίθενται χωριστὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα. »

« Ἄρθρ. 92. Ὁ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν συνταχθησόμενος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, καὶ ὅλα τὰ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ διασάφησιν αὐτοῦ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους συνταχθησόμενα ἔγγραφα δημοσιεύονται διὰ τοῦ τύπου ἐντὸς τῶν τεσσάρων μηνῶν τοῦ ἑπομένου ἔτους καὶ παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλάς. »

« Ἄρθρ. 93. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων συντάσσονται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας. »

2. Γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως.

« Ἄρθρ. 94. Οἱ κατ' ἔτος συνταχθησόμενοι λογαριασμοὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως διαλαμβάνουν ὅλας τὰς περὶ τὴν εἴσπραξιν καὶ χρῆσιν τῶν δημοσίων χρημάτων πράξεις, καὶ καταδεικνύουν τὴν κατάστασιν ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα, κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ γενικὸς οὗτος λογαριασμὸς συνοδεύεται ἀπὸ τοὺς ἑξῆς ἀναλυτικοὺς λογαριασμούς·

ά. Λογαριασμὸν τῶν δημοσίων φόρων καὶ εἰσοδημάτων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος φανερόνει κατ' ἔτος, κατὰ χρῆσιν, καὶ κατὰ κεφάλαιον, κατ' ἄρθρον ἐσόδου καὶ κατ' εἶδος εἰσπράξεως,

1. Τὰ εἰς βάρος τῶν φορολογουμένων ἢ ἄλλων δημοσίων ὀφειλετῶν βεβαιωθέντα εἰσπρακτέα,

2. Τὰ ἐκ τούτων εἰσπραχθέντα καὶ

3. Τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα.

Δι' ἕκαστον ἄρθρον τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων ἐπισυνάπτονται διὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν πίνακες, καταδεικνύοντες λεπτομερέστερον τ' ἀντικείμενα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπήγασαν τὰ εἰσοδήματα ταῦτα.

β'. Λογαριασμὸν τῶν δημοσίων ἐξόδων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἀνακεφαλαιοῖ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν διαφόρων ὑπουργείων, καὶ παριστάνει κατ' ἔτος, κατὰ χρῆσιν, καθ' ὑπουργεῖον, κατὰ κεφάλαιον καὶ κατ' ἄρθρα·

1. Τὰ πληρωτέα εἰς πιστωτὰς τοῦ Κράτους δι' ὑπηρεσίας τελεσθεῖσας ἐντὸς τοῦ ἔτους,

2. Τὰ πληρωθέντα καὶ

3. Τὰ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων πληρωτέα ὑπόλοιπα.

γ'. Λογαριασμὸν τῶν χρηματιστικῶν πράξεων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος παριστάνει·

1. Τὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος μεταξὺ τῶν ὑπολόγων κίνησιν κεφαλαίων (ἀποστολὴν καὶ παραλαβὴν μετρητῶν.)

2. Τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐξαργύρωσιν χρηματικῶν γραμματίων,

3. Τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐξαργύρωσιν γραμματίων ἐπὶ συμψηφισμῷ,

4. Τὰς ἐκτὸς τῶν προϋπολογισμῶν γενομένας εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς, καὶ τέλος

5. Τὸ ὑπερβάλλον τῶν εἰσπράξεων ἢ τῶν πληρωμῶν, τὸ προκύπτον ἐκ τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Ἡ ἔκθεσις τῶν διαφόρων τούτων πράξεων ἄρχεται ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔτους ὑπάρχοντα εἰς χεῖρας τῶν διαφόρων ὑπολόγων χρήματα, καὶ τελειόνει μὲ τὰ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου μένοντα διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ὁ χρηματιστικὸς λογαριασμὸς συνοδεύεται μὲ ἀναλυτικὸν πίνακα τοῦ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πράξεων προκύπτοντος ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ χρέους τοῦ δημοσίου.

δ'. Λογαριασμόν τῶν προϋπολογισμῶν.

Ὁ Λογαριασμὸς οὗτος σύγκειται·

1. Ἀπὸ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως, καὶ

2. Ἀπὸ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς τρεχούσης· καταδεικνύει δὲ ἀφ' ἑνὸς μέν,

Τὴν μὲ τὰ προϋπολογισθέντα ἔσοδα παράθεσιν τῶν βεβαιωθέντων εἰσπρακτέων καὶ τῶν εἰσπραχθέντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ,

Τὴν μὲ τὰς χορηγηθείσας πιστώσεις παράθεσιν τῶν ἐκκαθαρισθέντων ἐξόδων καὶ τῶν πληρωθέντων ἐνταλμάτων.

ε. Λογαριασμοὺς τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι παριστάνουσι τὰς ἐνιαυσίους πράξεις καὶ τὴν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους κατάστασιν τῶν διαφόρων εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσαι ἔχουν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκονομικῶν νόμων.

Ὁ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τοῦ δημοσίου χρέους καὶ τῶν λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων χρημάτων παριστᾷ χωριστὰ τὰ κεφάλαια ἀπὸ τοὺς τόκους αὐτῶν.»

3. Λογαριασμοὶ τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου.

«Ἄρθρ. 95. Οἱ κατ' ἔτος παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευόμενοι καὶ εἰς τὰς Βουλὰς ὑποβαλλόμενοι λογαριασμοὶ περιέχουν λεπτομερῆ ἀνάπτυξιν τῶν συνοπτικῶς εἰς τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ἐκτεθειμένων.

Σύγκεινται δὲ,

1. Ἀπὸ γενικὸν πίνακα καταδεικνύοντα κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου προτείνεται ὁ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νόμος.

2. Ἀπὸ ἀναλυτικοὺς πίνακας, ἐξηγοῦντας λεπτομερῶς δι' ἑκάστην ὑπηρεσίαν τὰ ἐκκαθαρισθέντα ἔξοδα, τὰ πληρωθέντα καὶ τὰ κατὰ τὴν κλεῖσιν τῆς χρήσεως πληρωτέα ὑπόλοιπα.

3. Ἀπὸ συγκριτικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων τῆς κλεισθείσης χρήσεως μετὰ τῆς ἀμέσως προηγηθείσης, ἐξηγοῦντα κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τὰ αἴτια τῆς ὑπαρχούσης διαφορᾶς.

4. Ἀπὸ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τρεχούσης χρήσεως.

5. Ἀπὸ πίνακα τῶν διὰ τὰς κλεισθείσας καὶ μήπω διαγραφείσας χρήσεις πληρωμῶν, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 66 διαταχθέντα.

6. Ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ὑλικοῦ καὶ

7. Τέλος ἀπὸ τοὺς διαφόρους πίνακας καὶ καταστάσεις, περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργῶν καὶ ὅλα τὰ συνοδεύοντα τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως ἔγγραφα δημοσιεύονται χωριστὰ, ἐπιμελείᾳ ἑκάστου αὐτῶν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Εἰδικοὶ κατάλογοι δημοσιευόμενοι μετὰ τῶν λ/σμῶν τῶν ὑπουργῶν.

1. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν.

«Ἄρθρ. 96. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν παρουσιάζει κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς κατάλογον, ἐμφαίνοντα τὸ ἐκ τῶν προξενικῶν δικαιωμάτων ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ἀμίσθων προξένων, καὶ τὴν προσδιωρισμένην εἰς τινας ἐξ αὐτῶν ἐπιχορήγησιν.»

2. Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης.

«Ἄρθρ. 97. Κατάλογος τῶν ἀπὸ πολιτικὰς καὶ ἐγκληματικὰς δίκας μὴ εἰσπραχθέντων δικαιωμάτων διὰ πενίαν τῶν διαδίκων παρουσιάζεται κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς, ἐμφαίνων κατ' ἐπαρχίαν καὶ δῆμον τὸ ποσὸν αὐτῶν.

3. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.

«Ἄρθρ. 98. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς γενικὸς πίναξ παριστάνων κατ' ἐπαρχίαν, κατὰ δῆμον καὶ κατὰ κεφαλαιώδεις διαιρέσεις τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος προϋπολογισθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἑκάστου δήμου καὶ τοὺς πόρους, ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζουν τὰ ἔσοδα.»

«Ἄρθρ. 99. Διὰ πᾶσαν, δημοσίᾳ δαπάνῃ, κατασκευὴν ὁδοῦ, γεφύρας, διώρυγος, καταστημάτων καὶ ἄλλων δημοσίων ἔργων, ἥτις δὲν ἀποπερατώθη ἐντὸς τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐνεκρίθη νὰ γίνῃ, θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς τὰς Βουλὰς ἰδιαιτέρα ἔκθεσις, φανερόνουσα τὴν κατάστασιν τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς γενομένης δαπάνης· ταύτης δὲ, κατὰ σύγκρισιν μὲ τὰς δοθείσας πιστώσεις.»

4. Ὑπουργεῖον Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως.

«Ἄρθρ. 100. Ἰδιαίτεροι ὀνομαστικοὶ κατάλογοι τῶν ἐν ἐκπαιδευτικοῖς καταστήμασιν ἐντὸς ἢ καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους δημοσίᾳ δαπάνῃ σπουδαζόντων, καθὼς καὶ διὰ τοὺς ἐκ κληροδοτημάτων διατηρουμένους ὑποτρόφους, θέλουν παρουσιάζεσθαι κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς, φανερόνοντες τ' ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου αὐτῶν, τὴν πατρίδα του καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ φροντίδος τῆς Κυβερνήσεως.»

«Ἄρθρ. 101. Πίναξ λεπτομερὴς τῶν δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως διατηρουμένων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν εἰς

δημοτικὰ χορηγουμένων βοηθημάτων θέλει ὁμοίως παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς κατ' ἔτος, παριστάνων ἐν συνόψει τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἔξοδα, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκπαιδευομένων εἰς ταῦτα μαθητῶν. »

5. *Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.*

« Ἄρθρ. 102. Ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον, δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως ἢ καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, διατελούντων νέων παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς κατ' ἔτος, διαλαμβάνων τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου, τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν συγγενῶν του, καὶ τὸ κατ' ἔτος παρ' ἑκάστου πληρονόμενον ποσόν. »

6. *Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν.*

« Ἄρθρ. 103. Τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος γενομένων ἐκποιήσεων, παραχωρήσεων, προικοδοτήσεων καὶ ἄλλων ἀπαλλοτριώσεων δημοσίων κτημάτων παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλὰς ἰδιαίτεροι πίνακες, φανερόνοντες τὰ ὀνόματα τῶν λαβόντων, τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτῶν, τὴν κατοικίαν, τὸ εἶδος τοῦ κτήματος καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. »

« Ἄρθρ. 104. Παρόμοιος πίναξ παρουσιάζεται καὶ διὰ τὰ εἰς τὸ δημόσιον κατακυρούμενα κτήματα κατὰ συνέπειαν τοῦ νόμου τῆς καταδιώξεως· τῶν τοιούτων κτημάτων καταδεικνύεται, καθ' ὅσον εἶναι δυνατόν, τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα. »

« Ἄρθρ. 105. Γενικὸς πίναξ παρουσιάζεται πρωΐτι διὰ τὰ καθυστεροῦντα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, καταδεικνύων κατ' ἐπαρχίαν, κατ' ὄνομα ἢ κατὰ φορολογικὸν πίνακα τὰ καθυστερήματα ἑξ ἑκάστου εἴδους εἰσοδημάτων, καὶ ὀνομαστὶ τὰ ἐκ τούτων ἀναγνωριστέα παραλείμματα. »

« Ἄρθρ. 106. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πίνακος τούτου γίνονται κατ' ἔτος προτάσεις περὶ ὁριστικῆς ἀναγνωρίσεως παραλειμμάτων (non valeurs) τόσον τῆς χρήσεως, τῆς ὁποίας μέλλει νὰ κυρωθῇ ὁ ἀπολογισμός, καθὼς καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς. Πᾶσα δὲ πρότασις περὶ παραλειμμάτων πρέπει νὰ περιέχῃ λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν πρὸς εἴσπραξιν ἐνεργηθέντων μέτρων καὶ τῶν λόγων, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ἀδύνατον τῆς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων. »

« Ἄρθρ. 107. Παρουσιάζεται ὡσαύτως κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς πίναξ, ἐμφαίνων τὸ ἐκ τῶν τυπωτικῶν καὶ λιθογραφικῶν ἔργων τῆς Β. τυπογραφίας καὶ λιθογραφίας προκύπτον εἰσόδημα, καὶ τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς γενομένην δαπάνην. »

7. *Διατάξεις κοιναὶ εἰς διάφορα Ὑπουργεῖα.*

« Ἄρθρ. 108. Ἕκαστον ὑπουργεῖον παρουσιάζει εἰς τὰς Βουλὰς

γενικὸν πίνακα τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἢ διοίκησίν του διατελούντων ἀκινήτων ἐθνικῶν κτημάτων, ἐμφαίνοντα τὴν κατάστασιν καὶ χρῆσιν αὐτῶν. »

« Ἄρθρ. 109. Ἕκαστον ὑπουργεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπληρώθησαν χρήματα, λόγῳ συνδρομῆς πρὸς τύπωσιν βιβλίων, χαρτῶν, εἰκόνων καὶ τῶν τοιούτων, ἐπισυνάπτει εἰς τὸν ἐνιαύσιον λογαριασμὸν αὐτοῦ κατάστασιν, ἐμφαίνουσαν τὸ ποσὸν τῶν ἀγορασθέντων ἀντιτύπων καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν. »

« Ἄρθρ. 110. Διὰ τοὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους σπουδαστάς, ἐκτὸς τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὰ ἄρθρα 100 καὶ 102, παρουσιάζει ἕκαστος ὑπουργὸς ὀνομαστικοὺς καταλόγους, καθ' ὅσον ἡ δαπάνη ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν αὐτοῦ. »

« Ἄρθρ. 111. Εἰς ἑκάστην σύνοδον τῶν Βουλῶν παρουσιάζεται κατάλογος τῶν εἰς ἀργίαν καὶ ἀπόταξιν τεθέντων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ἐμφαίνων τὸ ὄνομα, τὸν βαθμόν, τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπηρεσίας, τὴν πατρίδα, τὴν κατοικίαν καὶ τὸν μισθὸν ἑκάστου. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Διοικητικὴ προεξέτασις καὶ ἔλεγχος τῶν λογαριασμῶν τῶν Ὑπουργείων.

« Ἄρθρ. 112. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων συντάσσονται κατὰ τὰς εἰς τὰ βιβλία αὐτῶν ἐπισήμους ἐγγραφάς, στηριζομένας εἰς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἐξελέγχονται δὲ παραβαλλομένων τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν μετὰ τοῦ καθολικοῦ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου. »

« Ἄρθρ. 113. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους διορίζεται παρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἐπιτροπὴ ἐκ δύω μελῶν τῆς Γερουσίας, δύω τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἑνὸς τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ καθημερινὸν καὶ τὸ καθολικὸν τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου μέχρι τῆς 31 τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι οἱ λογαριασμοὶ τῶν διαφόρων ὑπουργείων συμφωνοῦν, κατὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, μὲ τὰς ἐγγραφὰς τοῦ λογιστηρίου. Τῆς ἐργασίας ταύτης συντάσσεται τακτικὸν πρωτόκολλον, καὶ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλάς. »

« Ἄρθρ. 114. Εἰς τὴν λογιστικὴν ταύτην ἐπιτροπὴν παρουσιάζεται διὰ τὴν χρῆσιν, τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ κυρωθῇ ὁ ἀπολογισμός, πίναξ συγκριτικὸς παραθέτων τοὺς παρὰ τῶν ὑπουργείων δημοσιευθέντας λογαριασμούς, μὲ τὰ ἀποτελέσματα μὲν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον

ἔτος τῆς χρήσεως, μὲ τὰς καταστάσεις δὲ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὴν ἐξέλεγξιν αὐτοῦ λογαριασμῶν, ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἔτος.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐξελέγχει τὸν πίνακα τοῦτον καὶ ἐκθέτει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξετάσεώς της δι' ἀναφορᾶς, ὑποβαλλομένης παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰς Βουλάς.»

«Ἄρθρ. 115. Κάτωθι τοῦ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ διαλαμβανομένου πίνακος ἡ ἐπιτροπὴ πιστοποιεῖ τὴν ὀρθότητα αὐτοῦ καὶ τὴν συμφωνίαν του μὲ τοὺς παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευθέντας λογαριασμοὺς τῆς κλεισθείσης χρήσεως· ἐπισυνάπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἔκθεσίν της.»

«Ἄρθρ. 116. Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἐξελέγχει ἐπίσης καὶ κλείει κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους τὰ βοηθητικὰ βιβλία τοῦ ἀνεγνωρισμένου δημοσίου χρέους.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ τοῦ δημοσίου χρέους.

1. Δάνεια.

«Ἄρθρ. 117. Παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ κρατεῖται γενικὸν βιβλίον τοῦ δημοσίου χρέους, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγγράφονται ἐν λεπτομερείᾳ ὅλα τὰ ἐννόμως ἀναγνωριζόμενα χρέη τῆς ἐπικρατείας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταδεικνύηται ἀκριβῶς δι' ἕκαστον κατηγορίας χρέος ἰδιαιτέρως·

1. Τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον,

2. Ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ἀνεγνωρίσθη καὶ λογίζεται ὁ τόκος αὐτοῦ καὶ

3. Τὸ ἑκάστοτε διὰ τοῦ χρεωλυτικοῦ κεφαλαίου ἐξαγοραζόμενον ἢ ἄλλως πως ἐξοφλούμενον μέρος αὐτοῦ.»

«Ἄρθρ. 118. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους συντάσσεται γενικὴ κατάστασις τοῦ δημοσίου χρέους, ἐμφαίνουσα τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐλάττωσιν ἢ καὶ αὔξησιν αὐτοῦ, καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς συνωδευμένη μὲ ἀναλυτικὴν ἔκθεσιν· ἀντίγραφον τῆς καταστάσεως ταύτης μὲ τὰ δικαιολογητικὰ αὐτῆς ἔγγραφα ὑποβάλλεται μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἐξέλεγξιν.»

2. Συντάξεις.

«Ἄρθρ. 119. Ὅλαι αἱ ἀπὸ τὸ ταμεῖον τῆς ἐπικρατείας χορηγούμεναι συντάξεις εἶναι ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ μητρῶον τῶν συνταξιούχων, κρατούμενον παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ.»

«Ἄρθρ. 120. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ μητρῶον τῶν συνταξιούχων οὐδείς, τοῦ ὁποίου ἡ σύνταξις δὲν εἶναι ἐγκεκριμένη δι' εἰδικοῦ νόμου ἢ διὰ Βασ. διατάγματος, στηριζομένου εἰς γενικὸν νόμον καὶ περιλαμβάνοντος τοὺς λόγους, δι' οὓς χορηγεῖται ἡ σύνταξις.

Οἱ εἰδικοὶ περὶ συντάξεων νόμοι καὶ τὰ περὶ τούτων Βασ. διατάγματα προκαλοῦνται ἀπὸ τὸν ὑπουργόν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγεται ὁ τιθέμενος ὑπὸ σύνταξιν.»

«Ἄρθρ. 121. Ὅλαι αἱ συντάξεις ἐν γένει καταλογίζονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, διαιρούμεναι εἰς συντάξεις στρατιωτικῶν, ναυτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν.»

«Ἄρθρ. 122. Εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὑποβάλλεται κατ' ἔτος, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, καὶ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τῶν ἐπιγινομένων ὡς πρὸς τὰς συντάξεις αὐξήσεων ἢ ἐλαττώσεων, συνωδευμένος μ' ὅλα τ' ἀπαιτούμενα πρὸς δικαιολόγησιν τῆς παραδοχῆς τῶν νέων συντάξεων ἔγγραφα, ἀποδεικτικὰ καὶ νόμους.»

«Ἄρθρ. 123. Διὰ τὰς κατωτέρω τῶν τριάκοντα δραχμῶν συντάξεις συγχωρεῖται νὰ συντάσσωνται τὰ ἐπιτροπικὰ τῶν συνταξιούχων ἐνώπιον τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἐπὶ ἀσήμου χάρτου, τηρουμένων ὅμως κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν συνήθων τύπων περὶ τὴν ἐνώπιον συμβολαιογράφων σύνταξιν τῶν ἐπιτροπικῶν.»

«Ἄρθρ. 124. Ζῶντος τοῦ συνταξιούχου, δὲν συγχωρεῖται νὰ γίνῃ κατάσχεσις ἢ ἄλλως νὰ ἐμποδισθῇ ἡ πληρωμὴ τῆς συντάξεως αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ἦναι ἀνωτέρα τῶν 18 δραχμῶν.

Τῶν ἀνωτέρω τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιτρέπεται κατάσχεσις, ὅταν εἰδικοὶ νόμοι δὲν ἀπαγορεύωσιν αὐτήν, πάντοτε ὅμως ἐπὶ τοῦ ἐπέκεινα τῶν 18 δραχμῶν ποσοῦ.»

«Ἄρθρ. 125. Διὰ χρέη πρὸς τὸ δημόσιον ἢ δι' ὀφειλομένην διατροφήν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πολιτικοῦ νόμου, εἰς σύζυγον, ἀνιόντας ἢ κατιόντας συγχωρεῖται ἡ κατάσχεσις τῶν συντάξεων παντὸς ποσοῦ, οὐχὶ ὅμως πλέον τοῦτε τριτημορίου αὐτῶν.»

«Ἄρθρ. 126. Δὲν συγχωρεῖται εἰς κανένα νὰ λαμβάνῃ ἄνευ νόμου διπλῆν σύνταξιν, εἴτε ἰδίῳ ὀνόματι εἴτε ὡς δικαιοδόχος ἄλλου ἐκλιπόντος συνταξιούχου, εἴτε σύνταξιν καὶ μισθὸν ὑπηρεσίας ἐν ταὐτῷ. Ἀλλ' εἰ μὲν ὁ μισθὸς εἶναι ἀνώτερος, παύει ἡ σύνταξις μεχρισοῦ διαρκεῖ ὁ μισθός, εἰ δὲ εἶναι ἴσον τὸ ποσὸν τῆς τε συντάξεως καὶ τοῦ μισθοῦ, δύναται ὁ συνταξιοῦχος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο.»

«Ἄρθρ. 127. Ὅστις συνταξιοῦχος παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον πληρωθῇ πλέον τῆς μιᾶς συντάξεως, ἢ λάβῃ συγχρόνως μισθὸν καὶ σύνταξιν, ὁ τοιοῦτος φωραθείς, διαγράφεται ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν συνταξιούχων, καταδιώκεται δὲ καὶ δι' ὅσα ἀνοικείως ἔλαβεν.»

«Ἄρθρ. 128. Ἡ πληρωμὴ τῶν συντάξεων γίνεται ἐπὶ προσαγωγῇ πιστοποιητικοῦ τῆς ταυτότητος τῶν συνταξιούχων, ἐκδιδομένου ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου.

Οἱ ἐκδίδοντες τὰ πιστοποιητικὰ τῆς ταυτότητος δήμαρχοι, ἢ οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταὶ τούτων, καθίστανται ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ περιεχομένου τῶν πιστοποιητικῶν.»

3. Ἐγγυοδοσίαι.

«Ἄρθρ. 129. Ὅλαι αἱ λόγῳ ἐγγυήσεως χρηματικαὶ καταβολαὶ δημοσίων ὑπαλλήλων ἐργολάβων ἢ ἐπιχειρητῶν ἐγγράφονται εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κοινὸν λογαριασμόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπτυξις γίνεται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον τῶν ἐγγυήσεων, κρατούμενον παρὰ τῷ γενικῷ λογιστηρίῳ τῶν Οἰκονομικῶν.»

«Ἄρθρ. 130. Εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον ἐγγράφονται καὶ αἱ δι' ὑποθήκης ἀκινήτων κτημάτων χορηγούμεναι ἐγγυήσεις εἰς τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς οἱ νόμοι ἢ εἰδικὰ διατάγματα διατάττουσι τοῦτο.»

«Ἄρθρ. 131. Ἐπὶ πάσης χρηματικῆς ἐγγυήσεως οἱ δανείσαντες τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐγγυοδότας ἔχουν προνόμιον μετὰ τὸ δημόσιον.»

«Ἄρθ. 132. Εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὑποβάλλεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκον. ὑπουργοῦ πρὸς ἔλεγχον, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, καὶ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τῶν εἰς χρήματα ἐγγυήσεων, καθὼς καὶ τῶν δι' ὑποθήκης ἀκινήτων, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἀποδοθέντων κεφαλαίων, συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δάνεια καὶ προκαταβολαί.

«Ἄρθρ. 133. Ὅλα τὰ διδόμενα ἀπὸ τὸ δημόσιον δάνεια μὲ τόκον ἢ χωρὶς τόκον, καθὼς καὶ αἱ παντὸς εἴδους προκαταβολαί, ἐγγράφονται εἰς ἕνα κοινὸν λογαριασμόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπτυξις γίνεται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον, κρατούμενον παρὰ τῷ γενικῷ λογιστηρίῳ τῶν οἰκονομικῶν.»

«Ἄρθρ. 134. Τὰ εἰδικὰ διατάγματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐγκρίνεται νὰ δοθῇ τὸ δάνειον ἢ ἡ προκαταβολή, προκαλούμενα καὶ

προσυπογραφόμενα ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν, κοινοποιοῦνται πάντοτε εἰς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὅστις μόνος ζητεῖ ἑκάστοτε ἕκτακτον πίστωσιν καὶ ἐντέλλεται τὴν πληρωμήν.»

«Ἄρθρ. 135. Κατ' ἔτος ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς καὶ πέμπεται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἔλεγχον, ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, κατάστασις ὅλων τῶν δανείων καὶ προκαταβολῶν.

Ἡ κατάστασις αὕτη θέλει καταδεικνύει κατ' ἔτος καὶ κατ' ὄνομα·

1. Τὰ δανεισθέντα,
2. Τὴν προθεσμίαν τῆς πληρωμῆς,
3. Τὰ πληρωθέντα εἰς ἐξόφλησιν ἢ λογαριασμόν,
4. Τὰ μένοντα ὀφειλόμενα καὶ
5. α. Τὰ ἐπὶ προκαταβολῇ δοθέντα,
   β'. Τὰ συμψηφισθέντα ἐξ αὐτῶν καὶ
   γ'. Τὰ μένοντα ὑπόλοιπα.»

ΜΕΡΟΣ Β'.

Λογιστικὸν Διοικητικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Λογιστικὸν τῶν διατακτῶν.

«Ἄρθρ. 136. Εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον ὑπάρχει εἰδικὸν ἐπὶ τῶν ἐξόδων λογιστήριον, τὸ ὁποῖον ἐγγράφει τὰ περὶ τὴν χορήγησιν τῶν πιστώσεων, τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐξόδων του, τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐνταλμάτων καὶ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν.

Διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἀνωτέρω πράξεων κρατοῦνται εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον καθημερινὸν καὶ καθολικὸν κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον μετὰ τῶν ἀναγκαίων βοηθητικῶν.

Τὰ ὑπουργεῖα τηροῦσιν εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς λογιστικὰς πράξεις τοὺς αὐτοὺς κανόνας καὶ τοὺς αὐτοὺς τύπους.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν λογιστικῶν τούτων πράξεων προσαρτῶνται ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς ἐγγραφὰς τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου καὶ τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νόμος.»

«Ἄρθρ. 137. Οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται, εἰς τοὺς ὁποίους μεταβιβάζεται μέρος τῶν χορηγηθεισῶν εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεων, κρατοῦν βιβλίον τῶν ἐκκαθαριζομένων ἐξόδων, καθημερινὸν τῶν ἐνταλμάτων, καὶ βιβλίον κατ' ἄρθρον τῶν ἐξόδων, ὅπου παρατίθενται καὶ αἱ δοθεῖσαι εἰς αὐτοὺς πιστώσεις.

«Ἄρθρ. 138. Ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου ἑκάστου μηνὸς οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται, ἀφοῦ βεβαιωθῶσι περὶ

τῆς ὀρθότητος τῶν βιβλίων των, διευθύνουν εἰς τοὺς ἁρμοδίους ὑπουργοὺς κατάστασιν τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα πράξεών των.»

«Ἄρθρ. 139. Εἰς τὴν προσδιωρισμένην ἐποχὴν, διὰ τὴν παῦσιν τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων ἑκάστης χρήσεως, οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται συντάσσουν καὶ διευθύνουν εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον γενικὴν κατάστασιν τῶν δι' ὅλην τὴν χρῆσιν ταύτην πράξεών των, καὶ κλείουν τὰ βιβλία αὐτῆς.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Λογιστικὸν τῶν ταμιῶν καὶ εἰσπρακτόρων.

1. Ἐπαρχιακοὶ ταμίαι.

«Ἄρθρον 140. Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἰσπράττουν ἀπ' εὐθείας οἱ ἴδιοι ἢ δι' εἰσπρακτόρων τὰ δημόσια καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἔσοδα, τῶν ὁποίων ἡ εἴσπραξις ἀνατίθεται εἰς αὐτοὺς, παραλαμβάνουν εἰς τὰς ὡρισμένας προθεσμίας ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ταμίας (τελώνας, ἀλαταποθηκαρίους κλ.) ὅλα τὰ παρ' αὐτῶν συναζόμενα εἰσοδήματα, δέχονται χρήματα διὰ λογαριασμὸν ἄλλων ταμιῶν καὶ ἐκδίδουν, ἀδεία τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, χρηματικὰ γραμμάτια εἰς βάρος ἄλλων ταμιῶν.»

«Ἄρθρον 141. Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι πληρόνουν τὰ πρὸς αὐτοὺς ἐντάλματα, καὶ τὰ ἀδεία τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου ἐκδιδόμενα ἐπὶ τοῦ ταμείου των χρηματικὰ γραμμάτια τοῦ κεντρικοῦ ἢ ἄλλων ταμιῶν καὶ ἐξοφλοῦν, συμψηφίζοντες τὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 ἐκδιδόμενα πρὸς αὐτοὺς γραμμάτια συμψηφισμοῦ.»

«Ἄρθρον 142. Τὰ περισσεύοντα εἰς τὰ ταμεῖα των χρήματα ἀποστέλλουν κατὰ περιόδους εἰς τὸ κεντρικὸν ἢ εἰς ἄλλα ταμεῖα, κατὰ τὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου.»

Α'. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθ. 143. Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι κρατοῦν τὰ ἑξῆς βιβλία·

Πρωτοσημειώσεων,
Καθημερινὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου,
Καθολικὸν καὶ
Βοηθητικά.

Κρατοῦν προσέτι·
Διπλότυπον ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς εἰσπρακτέων,
Ἐγγραφῆς εἰσπρακτέων,

Τριπλότυπον γραμματίων παραλαβῆς,
Ὅμοιον χρηματικῶν γραμματίων,
Ἐπιτροπικῶν ἐνταλμάτων, καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν διαχείρισιν τοῦ χαρτοσήμου.»

«Ἄρθρον 144. Οἱ ταμίαι ἐκδίδουν διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν δημοσίου εἰσοδήματος γραμματίων παραλαβῆς, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ τὸ τριπλότυπον βιβλίον, καὶ ἂν δὲν ἤθελε ζητηθῇ ἀπὸ τὸν πληρωτήν· ἕκαστον γραμμάτιον ἀνάγεται εἰς ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Διὰ πᾶσαν λῆψιν χρημάτων ἐξ ἀποστολῆς ἄλλων ταμιῶν ἢ πρὸς συμψηφισμὸν εἰς ἄλλον ταμίαν ἐκδίδουν ὁμοίως γραμμάτια παραλαβῆς· διὰ δὲ τὰ ἀδεία τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν λαμβανόμενα χρήματα, διὰ νὰ πληρωθῶσιν εἰς ἄλλα ταμεῖα, ἐκδίδουν χρηματικὰ γραμμάτια.

Τὰ γραμμάτια παραλαβῆς καὶ τὰ χρηματικὰ γραμμάτια γράφονται εἰς γραμμάτια παραδόσεως.

«Ἄρθρ. 145. Τὰ τριπλότυπα γραμμάτια παραλαβῆς καὶ τὰ χρηματικὰ γραμμάτια θεωροῦνται ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν μετὰ τὴν ἔκδοσίν των, τὰ μὲν τοῦ κεντρικοῦ ταμείου παρὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν διωρισμένου ὑπαλλήλου, τὰ δὲ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων, παρὰ τῶν ἁρμοδίων διοικητικῶν ἀρχῶν, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτων, παρὰ τῶν δημοτικῶν.»

Οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν θεώρησιν τῶν γραμματίων ἀποκόπτουσιν ἀπ' αὐτῶν τὰ παραρτήματα, καταχωρίζουσιν αὐτὰ εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον καὶ τὰ ἀποστέλλουσιν εἰς τὸ γενικὸν λογιστήριον κατὰ μῆνα συνωδευμένα μὲ κατάλογον.

Γραμμάτια παραλαβῆς, μηδόλως ἢ ἐκπροθέσμως θεωρηθέντα, δὲν ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν κατὰ τοῦ δημοσίου.»

«Ἄρθρον 146. Τὰ βιβλία τῶν τριπλοτύπων γραμματίων παραλαβῆς ἀριθμοῦνται καὶ μονογράφονται παρά τινος τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ διοριζομένου.»

«Ἄρθρ. 147. Ὅλαι αἱ πράξεις τῶν ταμιῶν ἐγγράφονται ἐν λεπτομερείᾳ, ἅμα τελεσθῶσιν εἰς τὸ βιβλίον τῶν πρωτοσημειώσεων· περὶ τὸ τέλος ἑκάστης ἡμέρας καταχωρίζονται εἰς τὸ καθημερινὸν, κρατούμενον ἰδιοχείρως παρ' αὐτῶν, εἰς τὸ καθολικὸν καὶ εἰς τὰ ἁρμόδια βοηθητικὰ βιβλία.»

«Ἄρθρον 148. Τὰ βιβλία τῶν ταμιῶν πρέπει νὰ ἦναι ἐνήμερα, αἱ δὲ ἐγγραφαὶ νὰ ἀκολουθῶσιν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης κατὰ τάξιν καὶ συνέχειαν χωρὶς χάσματα, χωρὶς παρεισγραφὰς, χωρὶς

ξύσματα· ἅμα δὲ ἐγγραφῇ τι, νὰ μὴ γίνηται ἐπ' αὐτοῦ ἡ παραμικρὰ μεταβολὴ ἢ ἀλλοίωσις· ἂν δὲ συμβῇ λάθος τι, νὰ διορθόνηται διὰ νέας ἐγγραφῆς.»

Β'. Ἀπόδοσις λογαριασμῶν.

«Ἄρθρον **149.** Ἕκαστος ἐπαρχιακὸς ταμίας διευθύνει εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον κατὰ πᾶσαν πρώτην, ἑνδεκάτην, καὶ εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνός, ἀντίγραφον τῆς μερίδος τοῦ λογιστηρίου διὰ τὸ λῆξαν δεκαήμερον, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ μηνός, γενικὴν κατάστασιν καὶ ὅλα τὰ λογιστικὰ ἔγγραφα τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.»

«Ἄρθρον **150.** Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ἀποδίδουν λογαριασμόν, περιλαμβάνοντα ὅλας τὰς πράξεις τῆς ἐνιαυσίου διαχειρίσεώς των· τὰ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα οἱ ταμίαι ὀφείλουν νὰ παρουσιάζωσι, προσδιορίζει τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον.»

«Ἄρθρον **151.** Ὁ λογαριασμὸς ἑκάστου ἐπαρχιακοῦ ταμίου πρέπει νὰ παριστάνῃ·

1) Τὰ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους μετρητὰ, τὰ ὑπόλοιπα τῶν διαρκῶν λογαριασμῶν ληψοδοσίας, τὰ τῶν εἰσπρακτέων καὶ τὰ τῶν ἀνοιχθεισῶν ἐπὶ τοῦ ταμείου του πιστώσεων.

2) Τὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀνατεθέντα εἰς αὐτὸν εἰσπρακτέα, τὰς ἀνοιχθείσας πιστώσεις καὶ τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα πάσης φύσεως.

3) Τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους μετρητὰ, τὰ ὑπόλοιπα τῶν διαρκῶν λογαριασμῶν ληψοδοσίας, τὰ τῶν εἰσπρακτέων καὶ τὰ τῶν ἀνοιχθεισῶν ἐπὶ τοῦ ταμείου του πιστώσεων.

4) Κατάστασιν ἀναλυτικὴν τῶν μηκέτι ἀποληρθεισῶν προπληρωμῶν διὰ ἔξοδα κατασχέσεως, περιέχουσαν καὶ τοὺς λόγους τῆς καθυστερήσεως.»

«Ἄρθρον **152.** Ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς τῶν ταμιῶν στέλλεται εἰς τὸ γενικὸν λογιστήριον, συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα· τὸ δὲ λογιστήριον, ἀφοῦ πληροφορηθῇ περὶ τῆς ὀρθότητός του, τὸν διευθύνει εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον.»

Γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρον **153.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἔγκαιρον εἴσπραξιν τῶν ἀνατεθέντων εἰς αὐτοὺς εἰσπρακτέων· ἐπομένως ὀφείλουν νὰ δικαιολογήσωσι πᾶσαν καθυστέρησιν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν κατὰ τὰ ἑφεξῆς ἄρθρα.»

«Ἄρθρον **154.** Ἡ καθυστέρησις δικαιολογεῖται ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι οἱ ταμίαι ἔλαβον ἐγκαίρως κατὰ τῶν ὀφειλετῶν ὅλα τὰ μέτρα, ὅσα συγχωρεῖ ὁ περὶ καταδιώξεως νόμος, ἢ ὅτι κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν ἀνεβλήθη ἡ εἴσπραξις, παραχωρηθείσης προθεσμίας εἰς τοὺς ὀφειλέτας.»

«Ἄρθρον **155.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουν νὰ ὑποβάλλουν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους κατάστασιν τῶν καθυστερούντων τῆς χρήσεως τοῦ προηγουμένου, καὶ νὰ δικαιολογήσωσι τὴν καθυστέρησιν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον.

Τὸ ὑπουργεῖον ἀποφασίζει περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ὑπολόγων, καὶ, ἐκδίδον ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου τὰς ἀποράσεις του, διατάσσει τὴν ἄμεσον κατάθεσιν τῶν ποσῶν, διὰ τὴν καθυστέρησιν τῶν ὁποίων δὲν ἔδωκαν ἀποχρώσας δικαιολογήσεις· οἱ ὑπόλογοι δύνανται νὰ ἐκκαλέσωσιν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον τὰς κατ' αὐτῶν ἀποράσεις τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.»

Ὅσα ἐκ τῶν καθυστερούντων εἰσοδημάτων γίνωσι δεκτὰ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ὡς παραλείμματα, καὶ ὅσα μέλλουν νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ἀκόλουθον χρῆσιν, σημειοῦνται διακεκριμένως εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ταμιῶν.

«Ἄρθρον **156.** Ὅταν πληρώσωσιν ἐξ ἰδίων των τὰ ὀφειλόμενα ἀπὸ χρεώστας πρὸς τὸ δημόσιον, ἀντικαθίστανται οἱ ταμίαι εἰς ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, καὶ ἐνεργοῦν αὐτὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καταδιώξεως νόμου.»

«Ἄρθρον **157.** Πρὸ τῆς πληρωμῆς τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐκδιδομένων ἐνταλμάτων, ἢ πρὸ τῆς θεωρήσεώς των διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ ἄλλους ὑπολόγους, οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουν ὑπὸ εὐθύνην των νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι εἶναι ἐπισυνημμένα ὅλα τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δαπάνης δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, καὶ ὅτι εἶναι ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον διατάκτην, καὶ ἐξωφλημένα ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐκεῖνον, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν.

«Ὡς πρὸς τὰ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων διατακτῶν ἐκδιδόμενα ὀφείλουν πρὸς τούτοις νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι τὸ ποσὸν αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνει τὴν δι' ἐπιτροπικοῦ ἐντάλματος μεταβιβασθεῖσαν πίστωσιν.»

«Ἄρθρον **158.** Ἐὰν οἱ λήπτορες ὦσι ἀγράμματοι, ὁ πληρώνων ταμίας μνημονεύει τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐντάλματος· δύω δὲ μάρτυρες, ὁμολογουμένως ἐγνωσμένοι καὶ παρόντες, πιστοποιοῦν μετ' αὐτοῦ τὴν πληρωμήν, ὅταν τὸ ποσὸν αὐτῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δραχμάς· ἀνωτέρας ποσότητος ἡ ἐξόρλησις γίνεται ἐνώπιον συμβολαιογράφου.»

«Ἄρθρον 159. Πᾶν ἔνταλμα μὴ ἔχον τὰ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα προσόντα, καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ πληρώσαντος αὐτὸ ταμίου.

Ἂν ὅμως τὰ ἐπισυνημμένα εἰς ἔνταλμα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα ἤρκουν μὲν νὰ τὸ καταστήσωσι παραδεκτὸν ὡς πρὸς τὸν ταμίαν, ἐξ ἄλλων δὲ περιστάσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς αὐτοῦ τὴν ἐξέλεγξιν ἤθελεν ἀποδειχθῆ ἀπαράδεκτον, τότε εἶναι ὑπεύθυνος ὁ ἐκδοὺς αὐτὸ διατάκτης.»

«Ἄρθρον 160. Ὅταν τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἀπορρίψῃ πληρωμὴν παρὰ κανόνας γενομένην, εἰ μὲν τὸ ἔνταλμα εἶναι ἐκδεδομένον παρὰ δευτερεύοντος διατάκτου, ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν συνεννοούμενος, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ, καὶ μετὰ τοῦ ἐντολέως ὑπουργοῦ, ἀποφασίζει ἂν πρέπει νὰ γείνῃ ἀναγωγὴ κατὰ τοῦ λήπτου ἢ τοῦ διατάκτου, ἢ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ κατὰ τοῦ ταμίου ἀπόφασις τοῦ συνεδρίου· εἰ δὲ τὸ ἔνταλμα εἶναι ἐκδεδομένον ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, παραπέμπεται ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ ν' ἀποφασίσῃ, καὶ εἰδοποιεῖται ὁ Βασιλεύς.»

«Ἄρθρον 161. Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαλαμβανόμενα περὶ ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ λήπτου ἢ τοῦ διατάκτου, λαμβάνουν χώραν καὶ ὅταν κατὰ τὸ ἄρθρ. 157 ἔγεινε μὲν τὸ ἔνταλμα δεκτὸν ὡς πρὸς τὸν ταμίαν, ἀνεγνωρίσθη δὲ ὑπεύθυνος ὁ διατάκτης.»

«Ἄρθρον 162. Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἶναι ὡσαύτως ὑπεύθυνοι διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν εἰσπρακτόρων, καὶ χρεωστοῦν ν' ἀναπληρώσι πᾶν ἔλλειμμα ἀνακαλυφθὲν εἰς τὴν διαχείρισίν των.»

2. Εἰδικοὶ ταμίαι.

«Ἄρθρον 163. Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι (τελῶναι, ἁλαταποθηκάριοι, κ.τ.λ.) ἐκκαθαρίζουν καὶ καταλογίζουν τοὺς φόρους, ὅταν δὲν ἦναι καταλογισμένοι ἀπὸ ἄλλην ἀρχὴν, φανερόνουν εἰς τοὺς φορολογουμένους τὸ ὀφειλόμενον ἀπ' αὐτοὺς ποσὸν, εἰσπράττουν τὰ χρήματα καὶ ἐκβιάζουν, χρείας τυχούσης, τὴν πληρωμὴν κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ περὶ καταδιώξεως νόμους καὶ κανονισμούς.»

«Ἄρθρον 164. Τὰ εἰσπραττόμενα παρ' αὐτῶν χρήματα παραδίδονται εἰς τοὺς ταμίας κατὰ δεκαήμερον. Ἐὰν ὅμως ἡ εἰς ἓν ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνήκουσα εἴσπραξις ἦναι μικροτέρα τῶν ἑκατὸν δραχμῶν, ἡ παράδοσις γίνεται κατὰ μῆνα.»

ά. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθρον 165. Πᾶς εἰδικὸς ταμίας ὀφείλει νὰ ἐγγράφῃ ὅλας τὰς πράξεις τῆς διαχειρίσεώς του εἰς τὰ διὰ τῶν κανονισμῶν ἑκάστης ὑπηρεσίας προσδιωρισμένα βιβλία.»

«Ἄρθρον 166. Διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν ὀφείλουν νὰ ἐκδίδουν ἀποδεικτικὸν, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ βιβλίον διπλότυπον, καὶ νὰ παραδί

δουν αὐτὸ εἰς τὸν πληρωτὴν, καὶ ἂν δὲν ἤθελε τὸ ζητήσει.

Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται αἱ λιανικαὶ εἰσπράξεις τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.»

«Ἄρθρ. 167. Οἱ εἰρημένοι ὑπόλογοι παραδίδοντες ἢ ἀποστέλλοντες εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα χρήματα ἢ ὁμολογίας φορολογουμένων ὀφείλουν νὰ λαμβάνωσι διὰ μὲν τὰ χρήματα, γραμμάτια παραλαβῆς, διὰ δὲ τὰς ὁμολογίας, διπλότυπον εἰσπρακτέων.»

«Ἄρθρον 168. Οἱ προϊστάμενοι ἐξελέγχουν τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων, ἐπιθεωροῦντες τὰ βιβλία αὐτῶν, καταμετροῦντες τὰ εἰς χεῖράς των χρήματα καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τοῦ λογαριασμοῦ αὐτῶν, κατὰ τὰ περὶ ἑκάστης ὑπηρεσίας εἰδικῶς ὡρισμένα.»

Β'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

«Ἄρθρ. 169. Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι χρεωστοῦν νὰ διευθύνουν κατὰ μῆνα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν κατάστασιν τῶν εἰσπράξεων, πληρωμῶν καὶ παραδόσεων αὐτῶν τε καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων.»

«Ἄρθρ. 170. Οἱ προϊστάμενοι εἶναι ἀπ' εὐθείας ὑπόλογοι εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον καὶ παρουσιάζουν κατ' ἔτος γενικὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς των ἐπ' ὀνόματι καὶ ἐπὶ προσωπικῇ εὐθύνῃ των.»

Γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. 171. Πᾶς προϊστάμενος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων, τὰ ὁποῖα προσλαμβάνει εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διαχείρισιν· ἡ εὐθύνη αὕτη δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν ἐσόδων τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων, τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο ὁ προϊστάμενος νὰ ἐπιβλέψῃ τὴν παράδοσιν ἢ τὴν τακτικὴν χρῆσιν.»

«Ἄρθρ. 172. Ὅταν ὁ ὑπόλογος ἀναπληρώσῃ ἐξ ἰδίων του ἔλλειμμα τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπαλλήλων του, ἀντικαθίστανται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ὑπεγγύων χρημάτων ἢ κτημάτων τοῦ προσώπου καὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου ὑπαλλήλου.»

«Ἄρθρ. 173. Ὅλοι οἱ ὑπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διατελοῦντες ὑπόλογοι εἶναι ὑπεύθυνοι δι' ὅσα ἐπιφορτίζονται νὰ εἰσπράξωσι δικαιώματα τοῦ δημοσίου. Χρεοῦνται ἑπομένως εἰς τοὺς ἐνιαυσίους λογαριασμοὺς των διὰ τὸ ὅλον αὐτῶν, καὶ ὀφείλουν ν' ἀποδεικνύωσι τὴν ἐντελῆ εἴσπραξίν των, καὶ τὴν ἔγκαιρον παράδοσιν εἰς τὰ ἁρμόδια ταμεῖα.»

«Ἄρθρ. 174. Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι ἀπαλλάττονται τῆς εὐθύνης, ὅταν ἀποδείξωσιν ὅτι ἔλαβον ὅλα τὰ μέτρα καὶ ἐνήργησαν ἐν

δέοντι καιρῷ ὅλας τὰς καταδιώξεις κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου συμφώνως μὲ τὸν νόμον.»

3. Εἰσπράκτορες.

«Ἄρθρ. 175. Οἱ εἰσπράκτορες συνάζουν τὰ ὀφειλόμενα ἀπὸ ἕνα ἕκαστον τῶν φορολογουμένων ἢ ἄλλων ὀφειλετῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παραδιδομένων εἰς αὐτοὺς φορολογικῶν πινάκων ἢ ἄλλων τίτλων, καὶ ἐνεργοῦν, χρείας τυχούσης, τὴν καταδίωξιν αὐτῶν, κατὰ τὰς διαταγὰς τῶν προϊσταμένων ταμιῶν.»

«Ἄρθρ. 176. Οἱ ταμίαι προσδιορίζουν τὰς περιόδους, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ παραγγελιοδόχοι αὐτῶν εἰσπράκτορες ὀφείλουν νὰ παραδίδουν εἰς αὐτοὺς τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖται ποτὲ νὰ ὑπερβαίνῃ ἑκάστη περίοδος ἕνα μῆνα.»

ά. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθρ. 177. Διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν ὀφείλουν νὰ ἐκδίδουν ἀποδεικτικόν, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ βιβλίον διπλότυπον, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει καὶ ὡς βιβλίον ταμείου· τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦτο ἐπιδίδεται καὶ ἂν δὲν ἤθελε ζητηθῇ ἀπὸ τὸν πληρωτήν.»

«Ἄρθρ. 178. Οἱ εἰσπράκτορες, παραδίδοντες τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν ταμίας, λαμβάνουσι τακτικὰ γραμμάτια παραλαβῆς, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁποίων οἱ ταμίαι ἐξελέγχουν τὸ ἀκριβὲς τῆς εἰσπράξεως.»

β'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

Ἄρθρ. 179. Οἱ εἰσπράκτορες δίδουν λόγον τῆς διαχειρίσεώς των εἰς μόνον τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν ταμίας, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ παραδίδουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ τῆς διαχειρίσεώς των, ὅλα των τὰ βιβλία.»

γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. 180. Οἱ εἰσπράκτορες εἶναι ὑπεύθυνοι πρὸς τοὺς ταμίας· οὗτοι δὲ πρὸς τὸ δημόσιον.»

4. Εἰσπράκτορες δημοσίων φόρων εἰς εἴδη.

«Ἄρθρ. 181. Οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως δημοσίων φόρων εἰς εἴδη διοριζόμενοι ἐπιςάται ἐκκαθαρίζουν καὶ καταλογίζουν τὸν παρ' ἑκάστου φορολογουμένου ὀφειλόμενον φόρον, καὶ φροντίζουν περὶ τῆς εἰσπράξεως καὶ τῆς εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας μετακομιδῆς αὐτῶν, ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ νόμου προσδιοριζομένης προθεσμίας.»

«Ἄρθρ. 182. Οἱ ἀποθηκάριοι τῶν κεντρικῶν ἀποθηκῶν παραλαμβάνουσι τοὺς εἰς εἴδη ἀποδιδομένους φόρους, καὶ διαθέτουν αὐτοὺς κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

ά. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

«Ἄρθρ. 183. Οἱ ἐπιστάται τῶν εἰς εἴδη ἀποδιδομένων φόρων

συντάσσουν ὀνομαστικοὺς καταλόγους τῶν φορολογουμένων καὶ ἐκδίδουν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν διπλότυπα φορολογίας, κρατοῦν δὲ καθημερινὸν βιβλίον τῶν εἰσπραττομένων καὶ τῶν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομιζομένων εἰδῶν.»

«Ἄρθρ. 184. Οἱ κεντρικοὶ ἀποθηκάριοι κρατοῦν διὰ τὰ προϊόντα τῶν φόρων βιβλίον ἀποθήκης, καὶ διπλότυπον βιβλίον ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς τῶν ἀποταμιευομένων εἰδῶν.»

«Ἄρθρ. 185. Τὸ ἀκριβὲς τῆς φορολογίας καὶ τῆς εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας μετακομιδῆς τῶν προϊόντων ἐξελέγχεται παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.»

β'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

«Ἄρθρ. 186. Εἰς τὸ τέλος τῆς φορολογίας οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως ἐπιστάται δίδουν γενικὸν λογαριασμὸν εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους, οἵτινες βεβαιοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν διὰ πράξεώς των· ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων ἀποφαίνεται ὁριστικῶς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.»

«Ἄρθρ. 187. Οἱ ἀποθηκάριοι τῶν κεντρικῶν ἀποθηκῶν ἀποστέλλουν διὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ προσδιοριζομένας ἐποχὰς κατάστασιν τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ εἰδῶν. Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ κατὰ τὴν ἐκκένωσιν τῶν ἀποθηκῶν, καθὼς καὶ ὅταν παυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας, δίδουν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ γενικὸν λογαριασμόν, συνωδευμένον μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα. ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων ἐλλειμμάτων τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς· αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου πρέπει νὰ ἦναι αἰτιολογημέναι.»

«Ἄρθρ. 188. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων δικάζονται ἀπὸ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον· ὡς μέσα δὲ ἐλέγχου αὐτῶν προσάγονται καὶ οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ τῶν ἐπιστατῶν, ἐξηλεγμένοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 186.»

γ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. 189. Οἱ ἐπιστάται εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκκαθάρισιν καὶ τὸν καταλογισμὸν καὶ διὰ πᾶσαν παράλειψιν φόρων, τὴν ἔγκαιρον εἴσπραξιν αὐτῶν καὶ τὴν μετακομιδήν των εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας.»

«Ἄρθρ. 190. Οἱ ἀποθηκάριοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν καὶ τὴν ἀκριβῆ διαχείρισιν τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ εἰδῶν.»

«Ἄρθρ. 191 Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐπιτήρησιν καὶ ἐξέλεγξιν ὅλων τῶν πράξεων τῶν ἐπιστατῶν καὶ ἀποθηκαρίων.»

5. Κεντρικὸν ταμεῖον.

« Ἄρθρ. **192.** Τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, παραλαμβάνει τὰ τῶν ἄλλων ταμείων διαθέσιμα χρήματα, καὶ ἐφοδιάζει μὲ χρήματα ὅσα ταμεῖα ἔχουν ἀνάγκην.»

Διευθύνει τὰ τῆς γενικῆς ἀποθήκης τοῦ χαρτοσήμου, ἔχει τὴν φροντίδα τῆς ἀποστολῆς χαρτοσήμου εἰς τὰ λοιπὰ ταμεῖα καὶ δίδει κατ' ἔτος γενικὸν λογαριασμὸν περὶ αὐτοῦ.

Ἐκπληροῖ χρέη ἐπαρχιακοῦ ταμίου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς πρωτευούσης τοῦ Βασιλείου· ὅλαι ἑπομένως αἱ περὶ καθηκόντων, βιβλίων, ἐγγραφῶν, ἐλέγχου, ἀποδόσεως λογαριασμῶν καὶ εὐθύνης τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὸν κεντρικὸν ταμίαν.»

« Ἄρθρ. **193.** Ἐκ τῶν συγκεντρουμένων εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον χρημάτων, ὅσα ὑπερβαίνουν τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ κατατίθενται εἰς ἀποθεματικὸν τρίκλειδον ταμεῖον, καὶ τὸ μὲν τῶν κλειδίων κρατεῖται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ δὲ, παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμίου, καὶ τὸ τρίτον, παρὰ τοῦ ὑποταμίου.»

6. Γενικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τοὺς ὑπολόγους ἐν γένει.

α'. Ἐγκαθίδρυσις.

« Ἄρθρ. **194.** Πᾶς ὑπόλογος ὀφείλει νὰ δώσῃ ἐγγύησιν εἰς χρήματα ἢ κτήματα, οὔτε συγχωρεῖται νὰ ἀναλάβῃ τὰ χρέη του πρὶν παρουσιάσῃ ἀπόδειξιν τῆς δοθείσης ἐγγυήσεως καὶ δώσῃ τὸν ὅρκον του εἰς τὴν διωρισμένην ἀρχήν.

Οἱ ἰδιαίτεροι νόμοι ἑκάστης ὑπηρεσίας προσδιορίζουν τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐγγυήσεως.»

β'. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

« Ἄρθρ. **195.** Τὰ βιβλία τῶν ὑπολόγων, ἐκτὸς τῶν βοηθητικῶν, μονογράφονται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν μονογράφησιν αὐτῶν εἰς ἐπίτροπόν του.

Ἡ μονογράφησις συνίσταται εἰς τὴν ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου φύλλου δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων σημειώσιν τοῦ αὐξοντος ἀριθμοῦ τῶν σελίδων καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου φύλλου βεβαίωσιν τοῦ ποσοῦ αὐτῶν· εἰς ἕκαστον φύλλον τίθεται ἡ μονογραφὴ, ἤτοι τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, εἰς δὲ τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον, ὁλόκληρος ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ.

Εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ἀποδεικτικὰ παραλαβῆς εἰσπρακτέων, διπλότυπα ἀποδεικτικὰ εἰσπράξεων, γραμμάτια παραλαβῆς καὶ χρηματικὰ γραμμάτια ὅλοι οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν νὰ σημειῶσιν

ὄχι μόνον δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων, ἀλλὰ καὶ ὁλογράφως τὰ ποσὰ τῶν παραδιδομένων εἰς αὐτοὺς χρηματικῶν τίτλων καὶ τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων χρημάτων.»

« Ἄρθρ. **196.** Ὅλα ἐν γένει τὰ βιβλία τῶν ὑπολόγων εἶναι καὶ μένουν ἰδιοκτησία τοῦ δημοσίου, κλείονται κατὰ τὴν **31** δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως ἢ μεταθέσεως τῶν ὑπολόγων· τὸ κλείσιμον γίνεται ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἢ δημοτικῆς ἀρχῆς, ἥτις καταμετρᾷ συγχρόνως τὰ ἐν τῷ ταμείῳ μετρητὰ καὶ βεβαιοῖ τὴν πρᾶξιν ταύτην διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου.»

« Ἄρθρ. **197.** Οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν ἀπαραιτήτως νὰ καταμετρῶσι τὰ εἰς τὸ ταμεῖόν των χρήματα κατὰ πᾶσαν δεκάτην, εἰκοστὴν, καὶ τελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς, καὶ νὰ βεβαιῶσι διὰ τῆς ὑπογραφῆς των ἐπὶ τοῦ καθημερινοῦ αὐτῶν, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν εἰς χεῖράς των χρημάτων εἶναι ἀκριβῶς σύμφωνον μὲ τὸ ἐπὶ τοῦ βιβλίου των καταδεικνυόμενον ὑπόλοιπον· ἀνάμιξις ἰδιωτικῶν χρημάτων μὲ τὰ δημόσια ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς.»

« Ἄρθρ. **198.** Οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν, ἐπὶ ποινῇ προσωρινῆς παύσεως, νὰ ὑποβάλλουν εἰς τοὺς πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ ταμείου των παρουσιαζομένους ἀπεσταλμένους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἢ τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς, ὅλα τὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα τῆς ὑπηρεσίας των, νὰ ἐκθέτωσι καὶ καταμετρῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν τὰ εἰς χεῖράς των χρήματα, νὰ δίδωσιν ὅλας τὰς ζητουμένας πληροφορίας καὶ διασαφήσεις καὶ νὰ ὑπογράφωσι μετὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τὸ τῆς ἐπιθεωρήσεως πρωτόκολλον εἰς διπλοῦν, τὸ ἓν τῶν ὁποίων μένει παρ' αὐτοῖς.»

« Ἄρθρ. **199.** Πᾶσα ἔλλειψις χρημάτων ἢ χαρτοσήμου ἀναφαινομένη εἴτε κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ταμείου, εἴτε κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν αὐτοῦ παρὰ τοῦ γεν. λογιστηρίου, ἀναπληροῦται, καταβαλλομένου τοῦ ποσοῦ τῆς ἐλλείψεως παρὰ τοῦ ταμίου ἐντὸς **24** ὡρῶν· εἰς ἐναντίαν περίστασιν ὁ ὑπόλογος ταμίας ἀπολύεται ἀμέσως τῆς ὑπηρεσίας, ἐνεργεῖται ἡ προσωπικὴ αὐτοῦ κράτησις, ἀποζημιοῦται τὸ δημόσιον ἀπὸ τὴν ἐγγύησιν καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ περιουσίαν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καταδιώξεως τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν νόμου.

Πᾶν φαινόμενον πλεόνασμα μένει εἰς τὸ ταμεῖον μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ ἡ αἰτία αὐτοῦ.»

« Ἄρθρ. **200.** Διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν τίτλων νομίμου ἀπαιτήσεως τοῦ δημοσίου ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.»

γ'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

«Ἄρθρον **201.** Ἕκαστος ὑπόλογος, καθὸ ὑπεύθυνος τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαχειρίσεως, δίδει λόγον αὐτῆς.

Εἰς περίστασιν μεταθέσεως ἢ παύσεως, ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς διαιρεῖται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαχειρίσεως ἑκάστου τῶν ὑπολόγων, καὶ ἕκαστος αὐτῶν δίδει ἰδιαιτέρως τὸν λογαριασμὸν τῶν ἰδίων του πράξεων.

Οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως, συνταχθέντες εἰς τριπλοῦν πέμπονται συνωδευμένοι μὲ τὰ ἐξηγητικὰ φύλλα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα ἐλέγχου εἰς τὸ Γενικὸν λογιστήριον ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν μετὰ τὸ τέλος τῆς διαχειρίσεως.

Μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν αὐτῶν παρὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου, τὸ μὲν μένει παρ' αὐτῷ, τὸ δεύτερον, βεβαιωμένον παρ' αὐτοῦ ὡς ὀρθὸν ἢ διωρθωμένον, μεταβιβάζεται μετὰ τῶν ἐξηγητικῶν φύλλων καὶ λοιπῶν στοιχείων ἐλέγχου εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐντὸς τριῶν μηνῶν, τὸ τρίτον ἐπίσης βεβαιωμένον ὡς ὀρθὸν ἢ διωρθωμένον ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ὑπόλογον, ὅστις ὀφείλει νὰ συντάξῃ ἀμέσως ἄλλο ἀπαράλλακτον, καὶ βεβαιωμένον διὰ τῆς ὑπογραφῆς του νὰ τὸ ὑποβάλῃ εἰς τὸ συνέδριον.»

δ'. Εὐθύνη.

«Ἄρθρ. **202.** Πᾶς ὑπόλογος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐν ἀσφαλείᾳ τήρησιν τῶν ἐν τῷ ταμείῳ του δημοσίων χρημάτων, καὶ ὀφείλει ἢ αὐτὸς νὰ διανυκτερεύῃ ὅπου εἶναι τὸ ταμεῖον, ἢ ἄλλος ὑπ' εὐθύνην του· οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουσι συγχρόνως νὰ ζητῶσι καὶ στρατιωτικὴν φρουράν. »

«Ἄρθ. **203.** Πᾶς ὑπόλογος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀνελλειπῆ παράδοσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀποστελλομένων δημοσίων χρημάτων, καὶ δύναται δι' ἀσφάλειάν του νὰ διορίζῃ ἐπίτροπόν του νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν καὶ καταμέτρησιν τῶν κιβωτίων καὶ σάκκων.

Διὰ τὰ καθ' ὁδὸν ἐνδεχόμενα δὲν εἶναι ὑπεύθυνος, εἰμὴ ἐὰν ἐνέχηται ἕνεκεν ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας· δὲν γίνεται μολοντοῦτο δεκτὸν εἰς πίστωσίν του τὸ ἀποσαλὲν ποσόν, εἰμὴ ἐὰν συνεμορρώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν περὶ ἀποστολῆς δημοσίων χρημάτων κανονισμόν, καὶ ὑπάρχῃ κατ' αὐτὸν συντεταγμένον τὸ πρωτόκολλον.

Ὁ παραλαμβάνων ταμίας καθίσταται μόνος ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν τυχὸν ἀνακαλυφθεῖσαν ἔλλειψιν, ἐὰν δὲν μετακαλέσῃ τὸν ἐπίτροπον τοῦ ἀποστείλαντος νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν καὶ καταμέτρησιν, καὶ δὲν συνεμορρώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν κανονισμόν· ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἄλλου κωλύματος τοῦ ἐπιτρόπου, ὁ παραλαμβάνων ταμίας ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ

ἐγγράφως τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν ἢ, ὅπου τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει τὸν εἰρηνοδίκην, διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν ἀντὶ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἀποστείλαντος ταμείου.»

«Ἄρθρ. **204.** Οὐδεὶς ὑπόλογος δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἕδρας αὐτοῦ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς.

Πᾶς δ' ἐπ' ἀδείᾳ ἀπομακρυνόμενος ἢ κωλυόμενος νομίμως ὀφείλει ν' ἀντικαταστήσῃ τοποτηρητήν, ἐπὶ ἰδίᾳ μὲν αὐτοῦ εὐθύνῃ, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν κατεπειγούσῃ περιστάσει δύναται νὰ δώσῃ ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἄδειαν ὀκταημέρου ἀπουσίας, καὶ νὰ ἐγκρίνῃ τὸν τοποτηρητήν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.»

«Ἄρθρ. **205.** Ἀσχέτως τῆς ποινικῆς καταδιώξεως, ἕκαστος ταμίας εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνος ἕνεκεν ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας διὰ πᾶσαν ὑπεξαίρεσιν, κλοπὴν ἢ λῄστευσιν δημοσίων χρημάτων ἢ χαρτοσήμου·

α'. Ἐὰν δὲν ἐφρόντισε νὰ φρουρῆται τὸ ταμεῖον ἀπὸ τὴν ἀναγκαίαν στρατιωτικὴν φυλακήν,

β'. Ἐὰν ὀφείλων νὰ διανυκτερεύῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος ὑπὸ εὐθύνην του, ὅπου εἶναι τὸ ταμεῖον, δὲν ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον τοῦτο,

γ'. Ἐὰν παρέλειψε ν' ἀποστείλῃ εἰς τὰς τεταγμένας προθεσμίας τὰ περισσεύοντα τοῦ ταμείου χρήματα,

δ'. Ἐὰν δὲν ἐτήρησεν ἀκριβῶς τὰς περὶ ἀποστολῆς δημοσίων χρημάτων διατάξεις κατὰ τὸ ἄρθρ. 203·

ε'. Ἐὰν μὴ καταβαλὼν πρὸς φύλαξιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ τοῦ χαρτοσήμου ἰδιαιτάτην ἐπιμέλειαν ὡς ἰδίων αὐτοῦ πραγμάτων, ἔγεινεν ἐκ πράξεως ἢ παραλείψεως αἴτιος ζημίας εἰς τὸ δημόσιον.

Τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον δικάζει τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξ ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας ἐνοχὴν τῶν ὑπολόγων. Δύναται δὲ ἐπὶ τούτῳ νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἀπ' εὐθείας καὶ διὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν καὶ διὰ τῶν εἰσαγγελέων καὶ ἄλλας ἐξετάσεις παρὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τούτων ἰδίᾳ ἁρμοδιότητι ἤδη γενομένας.»

Ε'. Πειθαρχικαὶ ποιναί.

«Ἄρθρ. **206.** Διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὡρισμένων, καθὼς καὶ ἕνεκα ἀπειθείας ἢ ἀμελείας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, οἱ ὑπόλογοι ὑπόκεινται εἰς πειθαρχικὰς ποινάς, ἐπιφυλαττομένων καὶ τῶν βαρυτέρων ποινῶν διὰ τὰς περιστάσεις ὅσας προβλέπει ὁ ποινικὸς νόμος. »

« Ἄρθρ. **207.** Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἶναι·

1. Ἐπίπληξις,

2. Πρόστιμον 5—300 δραχμῶν,

3. Παῦσις ὀκτὼ ἡμερῶν μέχρις ἓξ μηνῶν, ἐπάγουσα τὴν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀφαίρεσιν τοῦ μισθοῦ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας προερχομένων ὠφελειῶν.

Αἱ κατὰ τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 ποιναὶ ἐπιβάλλονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἢ παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου εἰς τὰς προβλεπομένας περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 38 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτεμβ. (9 Ὀκτωβρίου) 1833 β. διατάγματος· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐδάφ. 3 ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.»

«Ἄρθρ. 208. Ἐὰν ἐκ τῶν πράξεων ὑπολόγου τινὸς κινδυνεύῃ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἢ ἀνακαλυφθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἀταξίαι δίδουσαι εὔλογον ὑπόνοιαν καταχρήσεως, ἢ ἐμποδίζουσαι τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεων αὐτοῦ, ὁ προϊστάμενος αὐτοῦ ἢ ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ ἔχουν τὴν ἄδειαν καὶ τὸ χρέος νὰ παύσωσι προσωρινῶς αὐτὸν καὶ νὰ ζητήσωσιν ἀμέσως τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν ὑπὸ μόνον τὸν ὑπουργὸν τοῦτον διατελῇ ὁ ὑπόλογος· ἐὰν δὲ διατελῇ καὶ ὑπὸ ἄλλον ὑπουργόν, ζητοῦνται συγχρόνως καὶ τούτου αἱ διαταγαί. Ὀφείλουν δὲ νὰ λάβωσι συγχρόνως μέτρα περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ ἐγγράφων.»

«Ἄρθρ. 209. Πᾶς ὑπόλογος ἀποβάλλεται τῆς ὑπηρεσίας·

1. Ἐὰν δὲν ἀναπληρώσῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν τὸ ἀνακαλυφθὲν ἔλλειμμα τοῦ ταμείου του κατὰ τὸ ἄρθρ. 199,

2. Ἐὰν δὲν πληρώσῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ δι' ἀποφάσεως τοῦ συνεδρίου καταλογισθὲν εἰς βάρος του ποσόν,

3. Εἰς τὰς ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ ὡρισμένας περιστάσεις,

4. Ἐὰν ἀπομακρυνθῇ τῆς ἕδρας αὐτοῦ ὑπὲρ τὰς 24 ὥρας χωρὶς νὰ δώσῃ εἴδησιν εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, ἢ ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας χωρὶς νὰ λάβῃ ἄδειαν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'. Γενικὸν Λογιστήριον.

«Ἄρθρ. 210. Τὸ γενικὸν λογιστήριον παραλαμβάνει τὰ στοιχεῖα τῆς ληψοδοσίας τῶν διαφόρων ὑπολόγων, περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύονται τὰ κεφάλαια ΙΔ' καὶ ΙΕ', ἐξελέγχει αὐτὰ διὰ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, τὰ συγκεφαλαιοῖ καὶ τὰ ἐγγράφει εἰς τὰ βιβλία του.

Τὰ βιβλία ταῦτα κρατούμενα κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον εἶναι τὰ ἑξῆς· καθημερινόν, καθολικὸν καὶ βοηθητικὰ βιβλία, περιέχοντα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐν ἐκείνοις ἐγγραφῶν.

Οἱ ἐνιαύσιοι λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπολόγων, ἀφοῦ ἀναγνωρισθῶσι παρὰ τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου ὀρθῶς ἔχοντες, μεταβιβάζονται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον μὲ γενικὰς ἀνακεφαλαιώσεις καθ' ὑπολόγους καὶ κατ' εἶδος ὑπηρεσίας

Ὁ ἐνιαύσιος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως καὶ ὅλοι οἱ συνοδεύοντες αὐτοὺς ἐξηγητικοὶ πίνακες συντάσσονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγραφῶν τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου. Ἀναλυτικοὶ πίνακες τῶν γενικῶν τούτων ἀποτελεσμάτων διευθύνονται εἰς τὸ Ἐλεγκ. συνέδριον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀκρίβειαν καὶ συμφωνίαν των μὲ τὰς ἀποφάσεις του ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων.»

ΜΕΡΟΣ Γ'. Λογιστικὸν δικαστικόν.

Ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'. Ἔλεγχοι δικαστικός.

«Ἄρθρ. 211. Οἱ κατ' ἔτος παρουσιαζόμενοι λογαριασμοὶ ὅλων τῶν ὑπολόγων δικάζονται ἀπὸ τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον.»

«Ἄρθρ. 212. Μετὰ τὴν παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν ἐκδίδονται ἀποφάσεις, δι' ὧν βεβαιοῦται ὅτι ἔχουν ὀρθῶς ἢ ὅτι ὑπάρχει ἔλλειμμα εἰς βάρος τοῦ ὑπολόγου ἢ εἰς πίστωσιν αὐτοῦ.»

«Ἄρθρ. 213. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου οἱ ὑπόλογοι ἀπαλλάττονται πάσης εὐθύνης πρὸς τὸ δημόσιον, διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ὁποίας ἐδικάσθη ὁ λογαριασμός, καὶ ἡ δοθεῖσα παρ' αὐτῶν ἐγγύησις μένει διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ὑπηρεσίαν των, ἀποδίδεται δ' εἰς αὐτοὺς μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπὶ τῆς τελευταίας διαχειρίσεώς των ἀποφάσεως.»

«Ἄρθρ. 214. Τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου συγχωρεῖται ἀναθεώρησις καὶ προσφυγὴ πρὸς ἀναίρεσιν ὑπὸ τοὺς διαγραφομένους ἐν τῷ καταστατικῷ αὐτοῦ ὅρους.»

«Ἄρθρ. 215. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου δὲν ἐκτείνεται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐπὶ τῶν διατακτῶν.»

ΚΕΦΑΛ. ΙΗ'. Ἔλεγχος δικαστικός.

«Ἄρθρ. 216. Ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συνοδεύεται μὲ γενικὸν πίνακα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξελέγξεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.»

1. Ἐνιαυσία ἔκθεσις πρὸς τὸν Βασιλέα.

«Ἄρθρ. 217. Κατὰ πᾶν ἔτος τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ὑποβάλλεται εἰς τὸν Βασιλέα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸν Φεβρουάριον μῆνα τὸ Συνέδριον διορίζει ἐκ τῶν μελῶν του ἐπιτροπὴν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις, αἵτινες προέκυψαν ἀπὸ τὴν παράθεσιν τῶν ἐσόδων μὲ τοὺς φορολογικοὺς νόμους, καὶ τῶν ἐξόδων μὲ τὰς χορηγηθείσας εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καὶ τὰς περὶ μεταρρυθμίσεων καὶ βελτιώσεων σκέψεις αὐτοῦ, καὶ συντάξῃ σχέ-

διον ἐκθέσεως, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ συζητηθῇ ἐν γενικῇ συνεδριάσει καὶ ἐγκριθῇ, ὑποβάλλεται εἰς τὸν Βασιλέα.»

«Ἄρθρ. 218. Ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις δημοσιεύεται διὰ τοῦ τύπου, καὶ ἀντίτυπα αὐτῆς διανέμονται εἰς τὰς βουλάς.»

2. Δημόσιαι διαδηλώσεις τοῦ Συνεδρίου.

«Ἄρθρ. 219. Τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξελεγχθέντων παρ' αὐτοῦ λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων βεβαιόνει καὶ πιστοποιεῖ τὴν ὀρθότητα τῶν παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευθέντων γενικῶν λογαριασμῶν.»

«Ἄρθρ. 220. Πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐργασίας ταύτης τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. ὑπουργεῖον διευθύνει εἰς τὸ συνέδριον ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς μετὰ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, καὶ ἀναλυτικοὺς, καθ' ὑπολόγους, πίνακας τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἐσόδων καὶ ἐξόδων πάσης φύσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 210.»

«Ἄρθρ. 221. Τὸ συνέδριον, ἀφοῦ παραθέσῃ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα μὲ τοὺς ἐξελεγχθέντας λ|σμοὺς τῶν ὑπολόγων, ἐκδίδει ἐν γενικῇ συνεδριάσει διαδήλωσιν, ὅτι ὁ ἐνιαύσιος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συμφωνεῖ μὲ τὰς ἀποράσεις του.»

«Ἄρθρ. 222. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ἐγγράφων τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐκδίδει ὡσαύτως ἐν γενικῇ συνεδριάσει ὁμοίαν διαδήλωσιν περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς κλεισθείσης χρήσεως, ὅστις ἐξηλέγχθη ἤδη προσωρινῶς ἀπὸ τὴν διοριζομένην κατὰ τὸ ἄρθρ. 113 τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτροπὴν, καὶ εὑρίσκεται ἐπισυνημμένος εἰς τὸ πρωτόκολλον αὐτῆς.»

«Ἄρθρ. 223. Αἱ διαδηλώσεις συζητοῦνται ἐν γενικῇ συνεδριάσει καὶ, ἀφοῦ ἀκουσθῇ ὁ ἐπίτροπος τῆς ἐπικρατείας, ἀποφασίζεται ἡ ἔκδοσις αὐτῶν. Συγχρόνως δὲ προσδιορίζεται ἡμέρα, καθ' ἣν ἐκφωνοῦνται παρὰ τοῦ προέδρου ἐπισήμως.

Ἅμα ἐκφωνηθῶσι διευθύνονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ νὰ δημοσιευθῶσι διὰ τοῦ τύπου καὶ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς βουλάς.

Ὅλαι αἱ ἀνωτέρω πράξεις πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι τὴν ά. Φεβρουαρίου ἑκάστου ἔτους.»

ΜΕΡΟΣ Δ'.

Γενικὴ διάταξις.

«Ἄρθρ. 224. Ὅλαι αἱ εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνουσαι διατάξεις ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφ. τῶν βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	. . .	Ν. Πετμεζᾶς	. . . . Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Ἰλ. Παπαδαῖος	. . . Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	. Ν.	Γρηγόρ. Κορφιωτάκης	. Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . .	Γεώργιος Περωτὴς	. . Ν.
Πέτρος Καμπάνης	. . . .	Κωνς. Νταγρὲς	. . . .
Δημήτριος Τσόκρης	. . .	Ἰωάννης Βάχλας	. . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . Ν.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. Ν.
Γεώργιος Τσόκρης	. . . Ν.	Βελ. Νικολαΐδης	. . . .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Πέτρος Δελιγιάννης	. Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος	. . . Ν.	Νικόλαος Μπούκουρας	. Ν.
Σταῦρος Βλάχος	. . . .	Λάμπρος Ῥοΐλὸς	. . . Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. .	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	. Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . .	Π. Κολποδῖνος	. . . . Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	.	Νικόλαος Δελιγιάννης	. Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. .
Παναγιώτης Λαζαρὴς	. .	Γεώρ. Πανοπριωτόπουλος	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας	. . Ν.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	.
Κωνς. Γριβογεώργης	. Ν.	Ἐμμαν. Καραμάνος	. . Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	. . .	Νικόλαος Ματθαίου	. . .
Π. Τζαννετάκης	. . . .	Ἀναγν. Κοντάκης	. . . Ν.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος	. .	Σ. Κοπανίτσας	. . . Ν.
Ἀναγνώς. Παπαθανασίου	Ν.	Ἀναστ. Κορφιωτάκης	. .
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	. . .	Π. Ματάλας	. . . . Ν.
Ἰωάν. Εὐγενίδης	. . . Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	. . Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	. . . Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	. . .
Σταμάτιος Μήτσας	. . .	Α. Εὐμολπίδης	. . . Ν.
Γεώργιος Βελὴς	. . . Ν.	Ἰλίας Δωΐλας	. . . . Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	. . .	Θεόδωρος Πετρινὸς	. . Ν.
Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης.	Ν.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης	. . . .	Παναγιώτης Βάρβογλης	.
Λύσανδρος Βιλαέτης	. .	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ν.
Στέφ. Στερανόπουλος	. .	Ἀναγν. Δεδόπουλος	. . Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	. . Ν.	Νικόλαος Μπούτουνας	. Ν.
Ἰωάννης Κλίμακας	. .	Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.
Π. Α. Ζάνος	. . . . Ν.	Γεώργιος Γουλιμὴς	. . Ν.
Θ. Ζαΐμης	. . . . . Ν.	Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Χ. Θεχαρόπουλος	. . . Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	. Ν.

Κων. Λιμπερόπουλος	N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Ἐμ. Μοδινὸς	N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Δημ. Δαμητρακόπουλος		Ἀναγν. Τατόπουλος	N.
Γεώρ. Κάνδυας	N.	Κων. Δαρειώτης	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Ἰω. Γεωργάρας	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης		Γ. Νικολάου	N.
Α. Παπαδημητριάδης		Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Ν. Σισμάνης	N.	Ζαννῆς Μαραγκὸς	N.
Κων. Ἀξελὸς		Μιχαὴλ Σολομὸς	
Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Νικ. Πιεράκος		Ἰωάννης Σαγρέδος	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας		Δημήτριος Δρόσος	N.
Σταῦρ. Καπετανάκης		Δημ. Πολυχρονόπουλος	N.
Δημ. Πικουλάκης	N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Ἀναγ. Παπατσώρης	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Νικόλαος Μοσχούλας		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης	N.	Α. Κιζάνης	N.
Νάκος Πανουριᾶς	N.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	N.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	N.
Περικλ. Καλαμογδάρτης	N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	N.
Δημήτ. Κουμανιώτης	N.	Δημήτριος Μητσάκης	
Σιδέρης Πράτσικας	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Παν. Πατρινὸς		Χρῆστος Κικίδης	N.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι ἐνῷ τὸ τμῆμα εἰς ὃ καὶ αὐτὸς ἀνήκει, δὲν συνῆλθεν ἔτι διὰ νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἐπὶ τῆς συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ **1849** εἰσηγητὴν αὐτοῦ, παραδόξως εἶδεν ὅτι ἓν τῶν μελῶν τοῦ τμήματος προσελθὸν ὡς εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς πιστώσεως, ἐνῷ οὐδὲ συνῆλθε πρὸ πολλοῦ ὡς μὴ συμπληρούμενον τὸ τμῆμα, οὐδὲ εἰσηγητὴν ἐξελέξατο τοῦτον· διὸ προκαλεῖ αὐτὸν νὰ εἴπῃ πόθεν ἔλαβε τὴν ἐντολὴν ταύτην.

Ἐπιμαρτυρηθέντος δ' ἐκείνου ἄλλα τινα μέλη, δι' ὧν ἐξελέχθη εἰσηγητὴς, ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἀνωτέρω πίστωσις εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὸ σῶμα πολὺ πρὸ τῆς ἐπισυμβάσης διακοπῆς, πολλάκις δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἐζήτησε τὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς. Ἐπειδὴ ὅμως ἐλλειπὲς ὂν τὸ τμῆμα, δυσκόλως ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ, ἀνετέθη πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν Βουλῶν εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται βουλευτὴν νὰ συντάξῃ τὴν ἐπὶ τῆς πιστώσεως ἔκθεσιν. Οὗτος λοιπὸν συντάξας αὐτὴν τὴν κατέλιπε πρὶν ἀναχωρήσῃ εἰς τὸν ἀγορεύοντα, ὅστις ὅμως ἐκεῖναν ἀναγνωρίζων εἰσηγητὴν, ἀπέφυγε

νὰ τὴν εἰσαγάγῃ. Διὸ συμπεραίνει ὅτι ἂν δὲν ἐδόθη ὑπό τινος τῶν μελῶν ἡ περὶ τούτου ἐντολὴ, δὲν πρέπει νὰ παραγνωρισθῇ ὁ εἰσηγητὴς, διότι ἄλλα μέλη, ἐν οἷς καὶ αὐτὸς, ἔδωκαν τὴν ἐντολὴν ταύτην, καὶ διὰ νὰ συμμερισθῇ τῆς εὐθύνης, λέγει μάλιστα ὅτι τινὲς τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει παρατηρήσεων, ὡς αἱ ἀφορῶσαι τὴν δαπάνην τῶν **40,000** δραχμῶν εἰσὶν ἰδικαί του.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων ἐξάγεται ὅτι ἐδόθη μὲν εἰς τὸν βουλευτὴν ἡ εἰσήγησις, ἀλλὰ κατά τινα τρόπον ἐλλειπῆ, καθ' ὅσον δὲν ἀναγνωρίζουσιν αὐτὴν ὅλα τὰ μέλη τοῦ τμήματος. Διὸ δύναται μὲν ἂν καὶ ἀτελὴς, νὰ θεωρηθῇ ἔκθεσις, ἐκ ταύτης ὅμως οὐδὲν τῶν μελῶν δεσμεύεται τοῦ νὰ ἐκφράσῃ οἱανδήποτε θέλει γνώμην ἄλλην.

Διεβεβαίωσεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἀφοῦ προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ τμήματος, ἔδωκεν διαφόρους διασαφήσεις, ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι τὸ τμῆμα ἦτον συμπληρωμένον καὶ ἡ εἰσήγησις εἶχε δοθῇ εἰς τὸν βουλευτήν· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐνθυμεῖται μάλιστα ὅτι εἶχε λυπηθῇ μικρὸν κατὰ τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ, διότι ἀνελπίστως εἶχεν ἀπέλθει πρὶν ἢ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν. Διὸ συμπεραίνων ὅτι πιθανὸν νὰ ἐλησμονήθη ἕκτοτε ἡ δοθεῖσα πρὸς τὴν εἰσηγητὴν ἐντολὴ, προστίθησι καὶ αὐτὸς ὅτι ἁπλῆ τις ἔκθεσις δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν γνώμην τινός.

Καὶ ἄλλου τελευταῖον παρατηρήσαντος ὅτι δὲν παραδέχεται μὲν τὴν ἰδέαν ὅτι ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἐγένετο ἡ ἔκθεσις, ἔχει ἤδη καλῶς, ἐπειδὴ εἰς πᾶσαν περίστασιν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται ἐπ' ἀκριβείᾳ τὰ τοῦ κανονισμοῦ· ἀλλ' ὅτι ἐκ τῶν ῥηθέντων πείθεται ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐσυζήτησε πρῶτον τὴν ὑπόθεσιν, καὶ εἰς ἓν ἀποτέλεσμα ἐλθοῦσα, ἀνέθηκε τὴν εἰσήγησιν εἰς τὸν βουλευτήν, ἐκλείσθη πᾶσα περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις.

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι κατά τινα τῶν προλαβουσῶν συνεδριάσεων εἶχεν ἀποφασίσει τὸ σῶμα νὰ προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅπως γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου, ἀλλὰ καὶ μ' ὅλην τοῦ ἔργου τὴν σπουδαιότητα ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐφρόντισε νὰ προσέλθῃ. Διὸ ἐξαιτεῖται νὰ προσκληθῇ ἐπανειλημμένως, διὰ νὰ μὴ καθυστερῇ ἡ ψήφισις τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου.

Μετὰ τὸν πρόεδρον εἰπόντα ὅτι ὁ ὑπουργὸς εἰδοποιηθεὶς ἀπήντησεν ὅτι θέλει προσέλθει ἅμα παρασκευασθεὶς εἰς τὸ ἔργον· ἐπέρερεν ἄλλος, ὅτι τὸ μνησθὲν νομοσχέδιον τοσοῦτον ἀληθῶς ἀναγκαῖον, πρὸ πολλοῦ διατελεῖ ἐκκρεμές. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ τὴν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου προτείνας καὶ πολλοὶ τῶν συμμεριζομένων αὐτὴν πρόκειται νὰ ζητήσωσιν ἄδειαν ἀπουσ

σίας, ἀνάγκη νὰ προσκληθῇ ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς ὅπως προσέλθει ὅσον τάχιον εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, ἢ ἂν δὲν προτίθηται τοῦτο, νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ σῶμα, πότε θέλει δυνηθῇ νὰ προσέλθῃ.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ εἰδοποιηθῇ περὶ τούτου ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργός.

Ἐνταῦθα διαδεχθέντος τοῦ ἀντιπροέδρου τὴν ἕδραν τοῦ προεδρείου, ἐτέθη εἰς συζήτησιν ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἐφημερίδος τῶν συζητήσεων εἰσαχθεῖσα ἔκθεσις. Μόλις ὅμως ἐγένοντο παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ ταύτης, καὶ πολλῶν βουλευτῶν ἀποχωρησάντων τοῦ περιβόλου, ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης. Διὸ ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἀνδ. Πέπας.
Δ. Φιλάρετος.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

Σήμερον τὴν δεκάτην Ἰουλίου τοῦ 1851 ἔτους, προσελθὼν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὁ βουλευτὴς Ὕδρας, ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 57 τοῦ Συντάγματος διαγραφόμενον ὅρκον ὡς ἀκολούθως.

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.

Συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ ὁρκισθέντος βουλευτοῦ, τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ προέδρου. »

Ὁ ὁρκισθεὶς βουλευτὴς
Ἰωάννης Καμιανός.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Ὁ Ἱερεὺς
Παΐσιος.

Οἱ Γραμματεῖς Ἀνδρέας Πέπας.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β'. ΤΟΜΟΥ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ Β'. ΤΟΜΩ

Τῶν κατὰ τὴν α. Σύνοδον τῆς γ'. βουλευτικῆς Περιόδου Πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς.

	Σελ.
Συνεδρίασις ΑΓ'. τῆς 6 Φεβρουαρίου 1851.	
Ἀνακοίνωσις τῶν προέδρων καὶ γραμματέων τῶν τμημάτων καὶ τῶν διαφόρων νομοσχεδίων εἰσηγητῶν	1
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν	2
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως περὶ διοργανισμοῦ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων νομοσχεδίου	6
Πρότασις περὶ προσθήκης 27 ἄρθρου ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέτας, καὶ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς	18
Συνεδρίασις ΑΔ'. τῆς 7 Φεβρουαρίου.	
Ἐξακολούθησις τῆς περὶ δημοσίων ὀφειλετῶν συζητήσεως	20
Πρότασις τροπολογίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου	28
Ἐπίσης τροπολογίας περὶ τῶν ἐν γένει δημοσίων ὀφειλετῶν, καὶ παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὰ τμήματα	30
Ἐπιψήφισις τῆς πρώτης τροπολογίας καὶ πρωτοκόλλου ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορίας	33
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων νομοσχεδίου	35
Συνεδρίασις ΑΕ'. τῆς 8 Φεβρουαρίου.	
Συζήτησις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Κέας	44
Ψηφοφορία καὶ ἀπόρριψις τῆς γνώμης τῆς μειονοψηφίας περὶ ἀποστολῆς ἐπιτροπῆς εἰς Κέαν	48
Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος τῆς ἐκλογῆς	50
Ὀρκοδοσία τοῦ βουλευτοῦ Γ. Κάνδια καὶ πρωτοκόλλων τῆς ὁρκωμοσίας αὐτοῦ	52
Συνεδρίασις ΑΣ'. τῆς 21 Φεβρουαρίου.	
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῶν εἰσηγητῶν, α) ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ταχυδρομικῆς συμβάσεως	53
β.) Ἐπὶ τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου	54
γ.) Ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Φθιώτιδος	71
Κλήρωσις τῶν ἐκλογῶν Σκοπέλου καὶ Λοκρίδος πρὸς παραπομπὴν εἰς τὰ τμήματα	«

Παραδοχὴ τῆς ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς Φθιώτιδος ἀνωτέρω ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου περὶ ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων καὶ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ 72
Ἐξήγησις τῆς διατάξεως τοῦ 2 ἄρθρου αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ 82

Συνεδρίασις ΑΖ'. τῆς 23 Φεβρουαρίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Σκοπέλου. 83
Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος αὐτῆς, καὶ ὁρκοδοσία τῶν ἀναγνωρισθέντων βουλευτῶν. Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου κλπ. περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1850 84
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροπολογίας τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου 125
Συγκατάθεσις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου περὶ ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων καὶ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ 126
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς νέας βουλευτικ. ἐκλογῆς Λοκρίδος. 128
Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος αὐτῆς καὶ ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου 129
Συζήτησις αὐτοῦ κατ' ἄρθρον 131
Ὁρκοδοσία τοῦ ἑτέρου βουλευτοῦ Λοκρίδος Α. Εὐμολπίδου· χορήγησις ἀδείας· πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας 139

Συνεδρίασις ΑΗ'. τῆς 26 Φεβρουαρίου.

Παρατηρήσεις περὶ τοῦ δικαιώματος ἀποστολῆς δύω βουλευτῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ξηροχωρίου 140
Περὶ τῆς κατὰ τάξιν συζητήσεως τῶν νομοσχεδίων 141
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου 142
Ψηφοφορία τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς ἐπὶ τοῦ 8 ἄρθρου, καὶ ἀπόρριψις αὐτῆς 147
Ἐπίσης τῆς τοῦ βουλευτοῦ Ὀλυμπίας 149

Συνεδρίασις ΑΘ'. τῆς 27 Φεβρουαρίου.

Ἐπερώτησις περὶ τῆς εἰς τὸν λῃστὴν Καβουρίνον ἀπονεμηθείσης χάριτος 151
Ὑπόμνησις περὶ τοῦ βουλευτικοῦ δικαιώματος τῆς ἐπαρχίας Ξηροχωρίου 152
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου. 153
Χορήγησις ἀδειῶν 162

Συνεδρίασις Μ'. τῆς 28 Φεβρουαρίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Θήρας . . 163
Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος αὐτῆς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς βουλευτὰς Μ Βαλέτταν καὶ Π. Ζάνον. Εἰσαγωγὴ σχεδίου ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας 164
Διόρθωσις γραφικοῦ λάθους ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 τοῦ ψηφισθέντος περὶ ἐφορειῶν νόμου 173
Ὁρκοδοσία βουλευτῶν καὶ συζήτησις ἀναφορᾶς τοῦ Γ. Μα-

δεμοχωρίτου περὶ τοῦ ἀνωτέρω βουλευτικοῦ δικαιώματος τῆς ἐπαρχίας Ξηροχωρίου 173
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς τοῦ νὰ προσαχθῶσι τὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης πρακτικά 180
Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας 182

Συνεδρίασις ΜΑ'. τῆς 2 Μαρτίου.

Ἀπάντησις τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ μεταβολῆς τῆς κεφαλικῆς ποινῆς τοῦ ἀρχιλῃστοῦ Καβουρίνου 183
Πέρας αὐτῆς. Χορήγησις ἀδειῶν 194

Συνεδρίασις ΜΒ'. τῆς 5 Μαρτίου.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων . . . . . »
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου. 196
Χορήγησις ἀδείας 204

Συνεδρίασις ΜΓ'. τῆς 6 Μαρτίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου . »
Πρότασις τροπολογίας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 13 καὶ παραδοχὴ αὐτῆς. 213
Ἐπίσης ἐπὶ ἄρθρου 14 καὶ παραδοχὴ αὐτῆς 216
Χορήγησις ἀδείας καὶ εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου κλπ. περὶ διοργανισμοῦ τῆς φάλαγγος 217

Συνεδρίασις ΜΔ'. τῆς 7 Μαρτίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου καὶ πρότασις προσθήκης ἄρθρου περὶ παρακαταθέσεως τῶν εἰσπραττομένων χρημάτων 227

Συνεδρίασις ΜΕ'. τῆς 8 Μαρτίου.

Νία ἐκλογὴ ἀντιπροέδρου ἀντὶ τοῦ ἀποδώσαντος Σ. Λογοθετοπούλου 232
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκλογῆς καὶ ἀναγνώρισις ὡς τοιούτου τοῦ Σ. Βλάχου 233

Συνεδρίασις ΜΣΤ'. τῆς 9 Μαρτίου.

Κλήρωσις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου πρὸς παραπομπὴν εἰς τὰ τμήματα· ἀνακοίνωσις τῶν προέδρων, γραμματέων καὶ εἰσηγητῶν τῶν τμημάτων 234
Ἀναγνώρισις τῶν προτάσεων περὶ ἀποκλείσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλετῶν καὶ περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν συζητήσεων· ἀπόφασις περὶ προσθήκης 4 μελῶν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἐπιτροπήν· ἀπόφασις περὶ τοῦ τρόπου τῆς εἰσαγωγῆς τῆς περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν συζητήσεων προτάσεως· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου 235
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου αὐτοῦ 240

Συνεδρίασις ΜΖ'. τῆς 12 Μαρτίου.

Πρότασις περὶ προσθήκης τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐργασθησομένης ἐφ' ὅλων τῶν εἰσαχθεισῶν πιστώσεων 248
Ψηφοφορία καὶ ἀπόρριψις αὐτῆς 249

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροπολογίας τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νόμου 251
Συζήτησις αὐτοῦ κατ' ἄρθρον 253
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 260
Ἀνάπτυξις τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας περὶ ἀποκλείσεως ἐκ πάσης ὑπηρεσίας τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλετῶν . . 264
Παραδοχὴ τῆς προτάσεως ὡς συζητητέας· χορήγησις ἀδειῶν · 265

Συνεδρίασις ΜΙΓ'. τῆς 14 Μαρτίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν . . . . . »
Συζήτησις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐκθέσεως 268

Συνεδρίασις ΜΘ'. τῆς 15 Μαρτίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου κλπ. περὶ τροπολογίας ἄρθρων τινῶν τοῦ φορολογικοῦ νόμου τοῦ 1851 282
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ στρατιωτικῶν προτάσεων νομοσχεδίου 284
Συζήτησις αὐτοῦ κατ' ἄρθρον 286

Συνεδρίασις Ν'. τῆς 16 Μαρτίου.

Ἀνακοίνωσις εἰσηγητῶν τῶν τμημάτων· πρότασις περὶ ἀμέσου συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου περὶ τροπολογίας ἄρθρων τινῶν τοῦ φορολογικοῦ νόμου τοῦ 1851. 296
Παραδοχὴ τῆς προτάσεως καὶ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου 297
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 300
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 302
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης 303
Ἀπόρριψις αὐτῆς καὶ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου. 306

Συνεδρίασις ΝΑ'. τῆς 17 Μαρτίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου 308
Πρότασις τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ 7 ἄρθρου, καὶ ἐξακολούθησις τῶν καθ' ἕκαστα 311
Παραδοχὴ προσθέτου ἄρθρου (16) τῆς ἐπιτροπῆς 315
Χορήγησις ἀδειῶν 317

Συνεδρίασις ΝΒ'. τῆς 19 Μαρτίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου . . . . . »

Συνεδρίασις ΝΓ'. τῆς 20 Μαρτίου.

Ἐξακολούθησις τῆς αὐτῆς συζητήσεως 328
Παραδοχὴ τροπολογίας ἐπὶ τοῦ 21 ἄρθρου 337

Συνεδρίασις ΝΔ'. τῆς 21 Μαρτίου.

Κλήρωσις τῆς ἐκλογῆς Αἰγίνης πρὸς παραπομπὴν εἰς τὰ τμήματα· κλήρωσις ἐπιτροπῆς παρατρεθησομένης κατὰ τὴν τελετὴν τῆς 25 Μαρτίου . . . . . »

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου 338
Πρότασις περὶ ἀφαιρέσεως τῆς συντάξεως τοῦ ὀρφανοῦ, ὁσάκις ἤθελε διορισθῇ ὑπότροφος κλπ. ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 343
Πίναξ τῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς 350
Χορήγησις ἀδειῶν 352

Συνεδρίασις ΝΕ'. τῆς 23 Μαρτίου.

Ἐπερώτησις περὶ τῆς ἐπιπολλαζούσης λῃστείας καὶ συζήτησις. 353
Ἀπόφασις τοῦ νὰ προσκληθῶσι πρὸς τοῦτο ὅ τε ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς· συγκατάθεσις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου ταχυδρομικῆς συνθήκης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Αὐστριακῆς κυβερνήσεως 356
Ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ περὶ τῶν ἀποδιδομένων κατηγοριῶν τῷ προξένῳ Θ. Ξένῳ 358
Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἐκλογὴ 4 προσθέτων μελῶν εἰς τὴν συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου 359

Συνεδρίασις ΝΣΤ'. τῆς 26 Μαρτίου.

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου. . 360
Ἔναρξις τῆς κατ' ἄρθρον συζητήσεως αὐτοῦ 361
Ὑποβολὴ τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης 363
Συζήτησις ἐπ αὐτῆς 364
Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως· πρωτόκολλον περὶ ἀναβολῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ σώματος ἐπὶ 40 ἡμέρας· ἀνάγνωσις τοῦ περὶ τούτου διατάγματος 365

Συνεδρίασις ΝΖ'. τῆς 5 Ἰουνίου.

Κύρωσις τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς 26 Μαρτίου· Μεταρρύθμισις τοῦ ὑπουργείου· μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων. 366
Κλήρωσις τῶν ἐκλογῶν Καλαβρύτων καὶ Κέας πρὸς παραπομπὴν εἰς τὰ τμήματα· συζήτησις περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ ἀειμνήστου ναυάρχου Κοδριγκτῶνος. 367
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ὑπὲρ τῆς τριάδος τῶν ναυάρχων Κοδριγκτῶνος, Δεριγνῦ καὶ Ἐϊδίν 371

Συνεδρίασις ΝΗ'. τῆς 7 Ἰουνίου.

Ἔνστασις ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν, καὶ ἀπόφασις νὰ ἀναπεμφθῇ εἰς τὸ προεδρεῖον ἡ διόρθωσις τούτων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ τῶν τριῶν ναυάρχων ἀποφασισθέντα . . . . . »
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Καλαβρύτων. 372
Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος αὐτῆς καὶ ὁρκωσία τῶν γενομένων δεκτῶν βουλευτῶν· εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου κλπ. περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου . . . 373
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Σαρδηνίας ἐμπορικῆς συνθήκης 374
Ἔνστασις κατὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προξενικῶν τελῶν· ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τούτου,

καὶ ἀνάγνωσις τῆς ῥηθείσης ἐκθέσεως 376
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῶν βουλευτικῶν συζητήσεων 409
Συζήτησις περὶ συμπληρώσεως τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἀνηρτημένων ἱστορικῶν ὀνομάτων καὶ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν· ἀπόφασις περὶ τούτου 412
Ἀπόφασις τοῦ νὰ παραταθῇ ὁ ἐπιψηφισθεὶς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς ἐπὶ τέσσαρας ἔτι μῆνας· πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας τῶν βουλευτῶν Καλαβρύτων 413

Συνεδρίασις ΝΘ'. τῆς 11 Ἰουνίου.

Κύρωσις τῆς γενομένης διορθώσεως ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς περὶ ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων τῶν τριῶν φιλελλήνων ναυάρχων· κλήρωσις τῶν ἀναγνωρισθέντων βουλευτῶν Καλαβρύτων πρὸς κατάταξιν αὐτῶν εἰς τὰ τμήματα· ἀνακοίνωσις προέδρων, γραμματέων καὶ εἰσηγητῶν τῶν τμημάτων· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ · 414
Ἐπερώτησις πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν περὶ καταχρήσεων τοῦ ἐφόρου Λακεδαίμονος 431

Συνεδρίασις Ξ'. τῆς 12 Ἰουνίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Αἰγίνης · 432
Παραδοχὴ τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀκύρωσις τῆς ἐκλογῆς 434
Πρότασις τοῦ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν γενικὸς τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων κατάλογος, καὶ παραδοχὴ ταύτης· ἐπερώτησις περὶ τῆς ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀποβολῆς διαφόρων ἀποδράντων ἐκ τῆς Τουρκίας χριστιανῶν 435
Συγκατάθεσις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σαρδηνίας 436
Χορήγησις ἀδείας 437

Συνεδρίασις ΞΑ'. τῆς 16 Ἰουνίου.

Ἀνακοίνωσις διορισμοῦ ἑνὸς γερουσιαστοῦ· ἀναχώρησις τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ· παράτασις ἀδείας τοῦ βουλευτοῦ Ν. Ματθαίου· προσφορὰ τοῦ βουλευτοῦ Κ. Ἀξιλοῦ δύω ἀντιτύπων τοῦ συγγράμματός του « ἡ Νομική· » ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Κέας 438
Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος αὐτῆς· ὁρκοδοσία τῶν βουλευτῶν Π. Κολοκοτρώνου καὶ Δ. Νικουλάκη· ὑπόμνησις τῆς γενομένης ἐπερωτήσεως περὶ τῶν καταχρήσεων τοῦ ἐφόρου Λακεδαίμονος· πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας 440

Συνεδρίασις ΞΒ'. τῆς 18 Ἰουνίου.

Ἀνακοίνωσις τοῦ διορισμοῦ τοῦ Σπ. Μίλιου ὡς γερουσιαστοῦ· προσαγωγὴ δύω καταλόγων περιεχόντων σημειώσιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν προξενείων· ἀνάγνωσις ἐκθέσεων α') ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου 441
β') Ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν 442
Ἔνστασις κατὰ τῆς προταθείσης συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, καὶ ἐντεῦθεν συζήτησις 445
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου 449
Συζήτησις αὐτοῦ κατ' ἄρθρον 451

Συνεδρίασις ΞΓ'. τῆς 19 Ἰουνίου.

Παρατηρήσεις τοῦ προεδρεύοντος περὶ τῶν πρὸ τῆς διαλύσεως τῆς συνεδριάσεως ἀναχωρούντων βουλευτῶν· χορήγησις ἀδειῶν ὑπὸ τὸν ὅρον· νέα ὑπενθύμισις τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῶν κατὰ τὴν Λακεδαίμονα ἐνεργουμένων καταχρήσεων, καὶ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας συζητήσεως τούτων· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου 456
Αἴτησις τοῦ νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὅτι εἰς τὰς προξενικὰς θέσεις διορίζονται οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀπεκατεστημένοι· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως 461

Συνεδρίασις ΞΔ'. τῆς 20 Ἰουνίου.

Κλήρωσις βουλευτῶν καὶ κατάταξις αὐτῶν εἰς τὰ τμήματα· χορήγησις ἀδειῶν· εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου κλπ. περὶ δικαστικῶν διακοπῶν 466
Ἐξακολούθησις τῆς κατ' ἄρθρον συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου 469

Συνεδρίασις ΞΕ'. τῆς 21 Ἰουνίου.

Ἀνακοίνωσις εἰσηγητῶν 483
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου νομοσχεδίου 484
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου αὐτοῦ 486

Συνεδρίασις ΞΣ'. τῆς 22 Ἰουνίου.

Περὶ ἐσπευσμένης ἀναχωρήσεως τοῦ βουλευτοῦ Γ. Ῥάλλη· διορισμὸς τῶν βουλευτῶν Ἰω. Φαρμάκη καὶ Δ. Σκυλοδήμου κατὰ τῆς λιστείας· ἐπερώτησις ὑπὲρ 130 πλοιάρχων ἑλλήνων, καταδικασθέντων νὰ πληρώσωσι παρανόμως δεκαπλοῦν τέλος διὰ τὴν ἐκ τῶν Δαρδανελίων διάβασίν των· συζήτησις περὶ τούτου 487
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς τοῦ νὰ προσαχθῶσι τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λαβόντα χώραν ἔγγραφα μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, καὶ πρότασις τοῦ ὑπουργοῦ περὶ προσθήκης ἑνὸς ὑποπροξενείου εἰς Ῥαδουτ-Καλὲ τῆς Τριπόλεως 496
Παραδοχὴ τοῦ 7 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐπιφύλαξις τῆς αἰτηθείσης προσθήκης 497

Συνεδρίασις ΞΖ'. τῆς 23 Ἰουνίου.

Ἀνάπτυξις τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος περὶ διαφόρων κατὰ τὴν ἐπαρχίαν του καταχρήσεων· συζήτησις ἐπ' αὐτῆς. 498
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δικαστικῶν διακοπῶν 503
Ἀπόφασις περὶ ταχείας ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς αὐτῆς . . 507

Συνεδρίασις ΞΗ'. τῆς 25 Ἰουνίου.

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων ἀπὸ τῆς 8 τῆς πρωΐας . . . . . »

Προσαγωγή τῶν αἰτηθέντων ἐγγράφων περὶ τῶν διὰ τῶν Δαρδανελίων διερχομένων ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ ἀναβολὴ τοῦ ζητήματος· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου 508
Ἀναβολὴ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ 8 ἄρθρου αὐτοῦ, ὅπως προστεθῶσι καὶ ἄλλα τινα προξενεῖα· ἐξακολούθησις ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων 511
Σύστασις περὶ προσθήκης τῶν ἀναγκαίων κατὰ τὴν Ἤπειρον καὶ Θετταλίαν προξενείων 512
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως 514

Συνεδρίασις ΞΘ'. τῆς 26 Ἰουνίου.

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νομοσχεδίου 516
Συζήτησις αὐτοῦ κατ' ἄρθρον 517
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 522
Πρότασις τοῦ βουλευτοῦ Βονίτσης ἕνεκα σκοπευομένης καταπατήσεως τῶν Ἑλληνικῶν ὁρίων ὑπὸ τῶν Τούρκων· ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ ταύτης 524

Συνεδρίασις Ο'. τῆς 27 Ἰουνίου.

Συζήτησις ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν 525
Χορήγησις ἀδειῶν· ἐπανάληψις τῆς συζητήσεως περὶ τῶν ἐπιβαλλομένων φόρων ἐπὶ τῶν διερχομένων διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου ἑλληνικῶν πλοίων 533
Ὑποβολὴ διαφόρων θεμάτων πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος . 543-544

Συνεδρίασις ΟΑ'. τῆς 28 Ἰουνίου.

Μνεία τῶν ὀνομάτων τῶν βουλευτῶν, ἕνεκα τῆς ἀποχωρήσεως τῶν ὁποίων διεκόπη ἡ συνεδρίασις τῆς προτεραίας· διαβεβαίωσις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ περὶ ἐντελοῦς εἰς τὸ μέλλον παύσεως τῶν ἐπιβαλλομένων φόρων ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου διερχομένων ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ ἀποπεράτωσις τοῦ ζητήματος. 545
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου 546

Συνεδρίασις ΟΒ'. τῆς 2 Ἰουλίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἀναφορῶν 549
Συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς 563
Ἀναβολὴ αὐτῆς. 564

Συνεδρίασις ΟΓ'. τῆς 3 Ἰουλίου.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τιμημάτων 565
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν 565
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου κλπ. περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ γεν. λογιστηρίου 567
Αἴτησις τοῦ ὑπουργοῦ περὶ ταχείας συζητήσεως τοῦ ἀνω-

τέρω νομοσχεδίου καὶ τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ· χορήγησις ἀδείας· εἰσαγωγὴ α) Βασ. διατάγματος κλπ. περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου 574
β.) Νομοσχεδίου κλπ. περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τῆς ξηρᾶς διὰ τὸ 1851 573

Συνεδρίασις ΟΔ'. τῆς 5 Ἰουλίου.

Σημείωσις τῶν ἀδικαιολογήτως ἀπόντων· περὶ τῆς μὴ συμπληρώσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς πιστώσεως τοῦ 1850, καὶ ἀναβολὴ τῶν περὶ τούτου ἀποφασισθησομένων· συζήτησις περὶ τῆς μὴ ἀκριβοῦς τηρήσεως τῆς ὁριοθεσίας τῶν συνεδριάσεων ὥρας . . . 580
Ψηφοφορία καὶ προσδιορισμὸς τῆς μελλούσης τῶν συνεδριάσεων ὥρας 581
Ἀνακοίνωσις περὶ τοῦ ὑποβληθέντος παρὰ τῆς τραπέζης μερισματικοῦ πίνακος τῆς Δ. ἑξαμηνίας· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου 583
Συζήτησις αὐτοῦ κατ' ἄρθρον 585
Σημείωσις τῶν περὶ τῆς ἀναλύσεως τῆς συνεδριάσεως ἀναχωρησάντων 596

Συνεδρίασις ΟΕ'. τῆς 6 Ἰουλίου.

Σημείωσις τῶν ἀδικαιολογήτως ἀπόντων· προσφορὰ τοῦ Ἰωάν. Βαλέττα τριῶν συμμάτων τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης γεωγραφίας· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ 1849 597
Χορήγησις ἀδειῶν· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου 599

Συνεδρίασις ΟΣ'. τῆς 7 Ἰουλίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν προϊόντων, γραμματείων καὶ εἰσηγητῶν τῶν τμημάτων· συζήτησις περὶ καταλλήλου ἀναπληρώσεως τῆς ὑπαρχούσης ἀτελοῦς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ 1850 614
Ἀναβολὴ τοῦ ζητήματος· εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως ἀφορώσης τὸν λ/μὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ 1850 καὶ τὴν προσωριν λογὴν κατάστασιν τῆς χρήσεως τοῦ 1851 (μετὰ τῶν ἀναγκαίων λογιστικῶν πινάκων) 616
Σύστασις περὶ ταχυτέρας εἰσαγωγῆς τῆς ἐκθέσεως τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δημοσίου νομοσχεδίου λογιστικοῦ 650

Συνεδρίασις ΟΖ'. τῆς 9 Ἰουλίου.

Χορήγησις ἀδειῶν· ἀνακίνωσις τοῦ περὶ ἀναπληρώσεως τῆς ὑπαρχούσης ἀτελοῦς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς πιστώσεως τοῦ 1850 ζητήματος 663
Ἀπόφασις ἐπ' αὐτοῦ, καὶ συζήτησις περὶ τῶν εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν διατελούντων βουλευτῶν 664
Διακάρτησις τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου 666

Κλήρωσις τῆς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς κενωθείσης θέσεως ἑνὸς βουλευτοῦ ἐνεργηθείσης ἐκλογῆς Ὕδρας 687

Συνεδρίασις ΟΗ'. τῆς 10 Ἰουλίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω βουλευτικῆς ἐκλογῆς, καὶ ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος αὐτῆς 688
Ὀρκωδοσία τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας· ἀνανέωσις τῶν περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐκλογῆς Ξηροχωρίου παρατηρήσεων· συζήτησις περὶ τῆς μέχρι τοῦδε βραδύτητος τῶν ἔτι ἐκκρεμῶν ἐκλογῶν, καὶ ἀπόφασις τοῦ νὰ προσκληθῇ ὅπως δώσῃ πληροφορίας ὁ ὑπουργὸς 689
Νομίσματα ἀδείων· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου 690
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου αὐτοῦ 692
Πρωτόκολλον τῆς γενομένης ψηφοφορίας 733
Συζήτησις περὶ τῆς ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ τμήματος γενομένης εἰσηγήσεως ἐπὶ τῆς συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ 1849 734
Πρόταστις τοῦ νὰ προσκληθῇ αὖθις ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅπως συζητήσῃ ἡ Βουλὴ τὸ περὶ στρατολογίας νομοσχέδιον 735
Συναίνεσις τῆς Βουλῆς· πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας 736

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β'. ΤΟΜΟΥ.

0020659452
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ